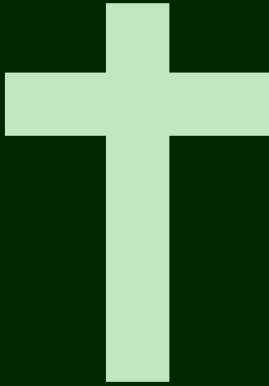

Bissa

Bisa: Wosoci Goasibabaa Daa New Testament

Bissa
Bisa: Wosoci Gaaasibabaa Daa New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2

Contents

Matiyee	1
Markı	70
Likki	113
Zaan	186
Zibəəzanno Ci	237
Rom zanno	302
1 Korəntı zanno	333
2 Korəntı zanno	365
Galasii zanno	387
Efəezı zanno	398
Filipii zanno	409
Kolooosu zanno	417
1 Tesaloniki zanno	425
2 Tesaloniki zanno	432
1 Timote	436
2 Timote	446
Tiiti	453
Filemon	457
Ebree gıoo	459
Zakı	484
1 Pıyeer	492
2 Pıyeer	501
1 Zaan	507
2 Zaan	515
3 Zaan	517
Ziidi	519
Hunkare Ci	522

Yezuu Krista lemim nyinta ku MATIYEE a gorsura ba

*Yezuu Krista lemim nyinta ku Matiyee a gorsura ba bi
gasoure*

Yezuu Krista karındanyi Matiyee i ci naa do ba. Nyinta a miηηa o yaworsir, Yezuu n a bir k'an zu a o. Marki kan Likki ki y'a birle η o Levii. Zuforo do gaa m.

Ci bi ba Matiyee o zuforo ku η y'a ba kristagoo wo to ma. K'a hinka η ni a o, gaaasababaa gusire lerborero wo ku yi Yezuu Krista to ma, bi, a m cir ko Woso o k'a nyoo Israyel goo wo ma hiisi tee... bi. (Matiyee 4.17).

A y'a hinkam cB i bi no o a o, Yezuu m bomborezaa ko Woso a ler bo bi. (Matiyee 1.21). A y'a hinkam so a o, Zi Woso Nyi n Yezuu m, bi, a ba n ni kan wo ki domum haay amba a to Emanuwel bi n n'a hinkam bi m. (Matiyee 1.23). A y'a hinkam so a o, Yezuu a karındanyino haay nyoo durnya goo haay ma ku η ni lemim nyinta pa da. (Matiyee 28.20). Bala, Yezuu i bor Woso cirbæ m, ku gaa k'a ni sira kan o bi n gasu o.

*Yezuu yaaboo
(Likki 3.23-38)*

¹ Yezuu yaaboo wo ba n ni: Yezuu i yire i o, cir *David Nyi m, Abraham do gaa m so.

² Abraham n Izakki yi,

Izakki n Zakoo yi,

Zakoo n Ziida kan a dannoo ki yi,

³ Ziida n Farees kan Zaaraa ki yi,

η da m Tamaa m,

Farees n Esrom yi,

Esrom n Aram yi,

⁴ Aram n Aminadaab yi,

Aminadaab n Naasoon yi,

Naasoon n Salmoon yi,

⁵ Salmoon n Boozu yi,

a da m Rahab m,

Boozu n Zobeed yi,

a da m Rutu m,

Zobeed n Yesea yi,

⁶ Yesea n cir David yi,

David n Salomoon yi,

a da nyɩnta Iirii lo,
⁷ Salomoon n Roboam yi,
 Roboam n Abiya yi,
 Abiya n Azaa yi,
⁸ Azaa n Zozafat yi,
 Zozafat n Zooram yi,
 Zooram n Oziyas yi,
⁹ Oziyas n Zowatan yi,
 Zowatan n Akaazi yi,
 Akaazi n Ezekiyas yi,
¹⁰ Ezekiyas n Manase yi,
 Manase n Amoon yi,
 Amoon n Zoziyas yi,
¹¹ Zoziyas n Zekoniyas kan a dannɔ ki yi.
 A n a ga kɔ ɔ kan *Babilonni lombaa tare domum bi ki.
¹² Babilonni lombaa bi je ɔ bi,
 Zekoniyas Salatɩyel yi,
 Salatɩyel n Zorobabel yi,
¹³ Zorobabel n Abiyud yi,
 Abiyud n Eliyakim yi,
 Eliyakim n Azoor yi,
¹⁴ Azoor n Sadok yi,
 Sadok n Akim yi,
 Akim n Eliyud yi,
¹⁵ Eliyud n Eleyazaar yi,
 Eleyazaar n Matan yi,
 Matan n Zakɔɔb yi,
¹⁶ Zakɔɔb n Maarii zim Zozef yi,
 Maarii bi do ɩ Yeezuu yi n n'a birm Krista.

¹⁷ Yaaboo woo haay le a ze kɔ ra bueresi-si. A n a sa Abraham ma an ta m David ra bueresi, an a sa David ma an ta m Babilonni lombaa ma bueresi, an a sa Babilonni lombaa ma an ta m Krista ra bueresi.

Yeezuu yire
 (Likki 2.1-7)

¹⁸ Yeezuu yire bi zaa ba n ni: A da Maarii bi, nyɩnta a ɔ Zozef jaan, bi, an lee ka kɔ Maarii n a ba Zozef lo bi, *Sent-Espri a ka Maarii n jɩsi sa.

¹⁹ A jaan Zozef bi kɔ goaa miɩɩa m bi, a n a ŋɔa k'a a da nyanni ɔ y. A n a hoon da k'a wo saa kɔ goɩ b'a do y.

²⁰ K'a n'a hoon dare ncinaasu bi, Zuuba Maleeka bor zi ninnare no ɔ, an a hi m, a ɔ: «Zozef, David do goaa, ɩ bi nyi ba k'i Maarii sa ɩ ba ɩ lo y, bala, Sent-Espri paɩɩa y'a ka, an ni jɩsi bi m,

²¹ a nyi yim yar, k'i tɔ ka Yeezuu, bala, a m n'a do bi bombɔrɛ a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ.»

²² Naa do woo... naa, ba ɔ kɔ meerbaa kɔ Woso a ba kan a lesinnisorazaa lɛ ki bi n kɔ yi.

²³ A ba n ni: nyumbɔɛɛrɛ k'a n yar do bi jisi sim, an nyi yi yar, n y'a tɔ karɛ Emanɔwɛl, a ji lɛ taa k'a hi, a ɔ: Woso i kan wɔɔ ki.

²⁴ Zozef k'a bi gu hinceem ma bi, a hɔ kɔ Zuuba malsɛka b'a hi m bi ba: A Maarii gaa, an a ba a lɔ,

²⁵ bi, a n a do lɔ y, an ta an aa dɔmum k'a nyiyar bi yi ɔ bi ku, an a tɔ ka Yeezuu.

2

Hɔdonno bɔr k'a bi diga Yeezuu ma

¹ Yeezuu bi, yi a ɔ Betelehem ɔ Zidee kɔ ɔ, cir Hirɔɔdi dɔmum ɔ, bi hɔdonno a to dɔjir ɔ, ηni bɔr Zerizalem ɔ,

² ηni laaka da: «Ziɔfɔrɔ cir k'a yi b'i ka? Wɔɔ monyaa yi dɔjir ɔ bi y'a ka, wɔɔ n bɔr k'ɔ b'a da ɔ.»

³ Hirɔɔdi k'a naa ma bi, a da bɔ ɔ kan Zerizalem zanno ki haay.

⁴ A n wosocemannibɛnno jɔtanno wɔɔ so kɔ ma kan wosocikarunsaambɔɔ wɔɔ ki, an laaka da η han kɔ ninjɛ kɔ Krista bi n ni yij ɔ bi ma.

⁵ Brɔɔ n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: Betelehem ɔ Zidee kɔ ɔ, bala, hɔ kɔ wosolesinnisorazaa b'a hi bi n naa do.

⁶ B'ibu Betelehem, Zidee kɔ, ibu bɛɛ m poore Zidee kɔrɔ gɔtɔɔ wɔɔ barla y. Bala, cir bɔrɛ ibu bireyaa ɔ, an ka Israyel mɔɔ gɔɔɔ wɔɔ lɛɛ.

⁷ A m bi, Hirɔɔdi n hɔdonno wɔɔ bir sɛɛrɛ, an laaka da η han dɔmum kɔ monyaa bi bɔ ɔ bi ma.

⁸ A n η nyɔɔ Betelehem ɔ, an n'a hire η ni, a ɔ: «K'a ta a laaka da nyi bi mim ma miɲɲa, k'a nyi bi yi, k'a a wusigɛ a b'a hi mɔɔ m, kɔ m ta m aa da ɔ sɔ.»

⁹ Cir bi k'a naa hi bi, η y'a hɔr, ta kɔ η nawom bi, monyaa kɔ η lɛɛ ka ηn'a yi dɔjir b'i tare η lɛɛ, an ta an aa jim lɛɛ kɔ nyi bi n ta ɔ bi burɔ ɔ.

¹⁰ Monyaa bi kɔ η y'a yi bi, η heer yi nyinta gɔta.

¹¹ N gasɔ cɛ b'ɔ, ηn'aa nyi bi yi kan a da Maarii ki, ηni kukurɛ zɛ a taa, ηni yaa da m, bi jɛ ɔ, ηn'a mɔdrɔ wɔɔ hɔr, ηni gan wɔ ma: Sarma m kan tidɔər nyisi ki, *muur ki.

¹² Bi Woso a hi η ni nunnare nɔ ɔ, a ɔ: η b'a ya, ηni bɔ Hirɔɔdi zi y. Naa minto bi, brɔɔ zaa vanta sa ηni doo a kɔ ɔ.

Ezipti kɔ tare

¹³ A hør kò ñ y'a ò bɪ, Zuuba maleeka a hunka Zozef munnare nò ò, an a hɪ m, a ò: «Wuti, ɪ nyɪ bɪ gaa kan a da bɪ kɪ, ɪ ɪ si, ɪ ta Ezipti ò, nyɪnta b'ò k'an ta an aa dòmum kò mɔɔ n nɪ m yare m meer ba kan ɪbu kɪ bɪ ku, bala, Hirɔɔdɪ y'a kam nyɪ bɪ ma, k'a zɛ.»

¹⁴ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa gunuu ò, an a hør an ta Ezipti ò.

¹⁵ A gɔɔta b'ò an ta, an Hirɔɔdɪ gare ku, kò Woso meerbaa k'a ba kan a lesinnisorazaa lɛ kɪ bɪ n kò yɪ.

Mɔɔ m Nyɪ bɪ bir, k'an bɔ Ezipti ò.

Betelehem nyɪnɔ poorero zɪnzɛ

¹⁶ Hirɔɔdɪ k'a b'a dɔ a ò, hɔdonno wɔɔ a yamba a m bɪ, a wuti nɔmaa gandaara m. A n gɔɔɔ nyɔɔ Betelehem ò kan kɔrɔ vantɔɔ k'a a so ñ ò rɔ wɔɔ kɪ ò, kò ñ n'aa nyɪnɔ poorero yaarɔ kò ñ dɔɔraa hɪya gɛɛ ñ n a ku rɔ wɔɔ zɪnzɛ. Amba hɔdonno wɔɔ a hɪ m, nyɪnta k'a ò, an laaka da k'a nyɪ bɪ yɛ dòmum dɔ bɪ ma.

¹⁷ Naa ma bɪ, hɔ kò wosolesinnisorazaa Zeremii a hɪ bɪ kò yɪ, a ò:

¹⁸ N zeedare ma Ramaa ò,
nyikɔre kan heerzarlɛ gɔta kɪ:

Rasel nɪ nyi kare a nyɪnɔ minto,

a lɛ baa kò n n'a wɔ zɪnzɛ a nɪ y, nyɪnɔ wɔɔ kò ñ gɪnga bɪ tɔ ma.

Zozef bɔ Ezipti ò

¹⁹ Hirɔɔdɪ gare jɛ ò bɪ, Zuuba maleeka a hunka Zozef munnare nò ò Ezipti ò.

²⁰ A n meer ba kan kɪ, a ò: «Wuti, ɪ nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa ɪ ɪ wusigɔ, ɪ ta Israyel tara ra. Bala, gɔɔɔ kò ñ n'a kam ma k'a nyɪ bɪ meeyaa bɔ ò rɔ wɔɔ gɪnga.»

²¹ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa, an ta Israyel ò.

²² Bɪ, Zozef k'a a ma, n ò, Arkelayus nɪ cirbɛ m Zidee ò a zɪ Hirɔɔdɪ bɪnce ò bɪ, nyibɛ a nyasɔ k'an ta b'ò bɪ kɪ, bɪ Woso meer ba kan kɪ nunnare nò ò, an ta Galilee kò ò.

²³ A n aa nyɪnta kò kò n n'a hum ma Nazaretɪ ò b'ò, k'an bɪr yɛ ɪ ò hɔ kò wosolesinnisorazannɔ wɔɔ a hɪ bɪ n kò yɪ, ñ ò:

N y'a birm Nazaretɪ gɔaa.

3

Zaan-Batiisi ɪ Woso lemim pa dam

(Markɪ 1.1-8; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Dòmunnɔ wɔɔ duro ò bɪ, Zaan-Batiisi bɔr Zidee poo nò ò, an nɪ Woso lemim pa dam.

² A n n'a hure, a u: «K'a a bo a taam, k'a sugur ye, bala, Woso cirbæ b'a zo.»

³ A miŋŋa wosolesinnisorazaa Ezayii a hi ma, a u:

Gŋaa leer ni bɔm poo no u:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a zaa fɔrɛrɔ wɔɔ bɔmbanka

kɔ ŋ ni yi tɔrga.

⁴ Zaan bi, yoonde ka huu a a du a ma, an kombar sa an a so a u, busino kan zoon ki n a hɔbure.

⁵ A m naa, Zerizalem, Zidee kɔ bi haay, kɔ k'a to m Zorden kɔrɔ wɔɔ haay ni tam zi,

⁶ ŋ n'a mimbɔnyaarɔ hure, Zaan ni batem kare ŋ u Zorden kɔ u.

⁷ K'a farizeenrɔ kan sadiseenrɔ ki yi ŋn'i zem gɔta batem sire bince u bi, a a hi ŋ ni, a u: «Minnɔ kusiro do, nka y'a hi awɔɔ m, a u, a a si Woso nomaa gɔta k'a ni zem bi lɛɛ?»

⁸ K'a zibæ k'a n'a hunkare a u, awɔɔ heerlorle yi bi ba.

⁹ B'a b'a hoon da a u, awɔɔ zi m Abraham ni y. Bala, mɔɔ y'a hure awɔɔ m, Woso a da ma an jaarɔ noon duro wusigɔ an ŋ ba Abraham nyino.

¹⁰ Bi dutaa naa, n sɔga banka k'an goro zinze ra ŋ mæsi ma, go niŋŋə k'a bir nyi miŋŋa dare y, n y'a zem la, n n a da se u.»

Hi batem kan se batem ki

¹¹ «Mɔɔ i batem kare awɔɔ u hi u a heer k'awɔɔ lor bi minto. Bi, an ni zem mɔɔ je u bi panŋa le da mɔɔ ra, mɔɔ n m ga m, m a kusoro waa a ganno u y, a batem kare awɔɔ u *Sent-ɛspri kan se ki no u.

¹² A y'a gor m a wɔ u, a y'a toyaa waare an a hoyaa gor an a zar si u, bi, a se k'a bir lihim bi nyam puur b'u.»

Yeezuu batem si

(Marki 1.9-11; Likki 3.21-22)

¹³ A m bi, Yeezuu n a to Galilee u, an bor Zorden u Zaan zi, k'a bi batem si.

¹⁴ Bi, Zaan a gu an n'a hure, a u: «Ibu y'i ga m, i batem ka mɔɔ u, b'ibu i ya, i ni zem mɔɔ zi!»

¹⁵ Yeezuu n a hi m, a u: «A to k'an yi ncinaaɔ naa ma, bala, naa n'a kare, wɔɔ n ho haay k'an tɔrga Woso ma bi ba.» Zaan n ye keere.

¹⁶ Yeezuu k'a batem bi si bi, a bo hi b'u. A m bi, brama n a gu, an Woso ɛspri yi an ni zerle, am cirpuore ho bi m an bi zer la.

¹⁷ Leer n a to mim u an n'a hure, a u: «Ba mɔɔ Nyi m na. Mɔɔ ŋɔa gɔta. A mɔɔ no yi paan....»

4

Sotaana a gunga Yeezuu ma

*k'an mimbonyaa ba
(Marki 1.12-13; Likki 4.1-13)*

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sɛnt-ɛspri bɪ ta Yeezuu m poo nɔ ɔ, kɔ Sotaana n a gunga ma.

² K'a a lɛ kɔsɪ dɔmɪm busi sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ bɪ, nɔ b'a nyasɔ.

³ Sotaana n a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ ka kɔ jaarɔ nɔɔn duro n a ba hɔbɪrɛ.»

⁴ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Hɔbɪrɛ bɛɛ gɔaa n'a bɪm bala k'a mɪsɪrbaa ba y, bɪ lemim haay k'a nɪ bɔm Woso lɛ ɔ bɪ m.»

⁵ Sotaana n a gaa an ta m Zerizalɛm ɔ, an a der Wosoɛ bɪ mim ɔ.

⁶ A n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m k'ɪ hɪr ɪ ɪ da tara ɔ, bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

A lɛrɔ kare a malɛkarɔ ɔ, kɔ η n'ɪbɪ busu a wɔrɔ ɔ k'ɪbɪ b'ɪ gɛm zɛ y.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ: I bɪ da Zuuba ɪ Woso lɛ ɔ y.»

⁸ Sotaana n a ya, an ta m ci gɔta mim ɔ, an durnya cirbæro kɔrɔ hɪnka m kan η panja kɪ,

⁹ an a hɪ, a ɔ: «K'ɪbɪ kukurɔ zɛ mɔɔ taa, ɪ mɔɔ da ɔ, mɔɔ naa haay kare ɪbɪ ɔ.»

¹⁰ Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «I jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ, Sotaana! Bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

Zuuba Woso y'a deem ɪbɪ nɪ yaa dam nɪ, ɪ da ɔ.»

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sotaana n a bɔ a jɛ ɔ, lɛem bɪ malɛkarɔ n bɔr, ηnɪ bɪ hɔbɪrɛ ka ɔ.

*Yeezuu ɪ tam Galilee ɔ
(Marki 1.14-15; Likki 4.14-15)*

¹² Yeezuu k'a a ma, n ɔ, n Zaan du lɔnnɔɛ ɔ bɪ, a a hɔr, an ta Galilee ɔ.

¹³ A n gɔɔta Nazaretɪ ɔ y. A hɔr a ɔ, an aa nyɪnta Kapernawum ɔ. Kɔ m bɪ, an nɪ Galilee higɔta lɛ ra Zabɪlɔn kan Nɛftalii kɪ kɔrɔ wɔɔ barla.

¹⁴ Yɪ a ɔ nɔɪnaaɔ kɔ wosolɛsinnɪsorazaa Ezayii meerbaaro nɔɔn duro n kɔ yɪ.

¹⁵ Zabɪlɔn tara, Nɛftalii tara, higɔta zaa, kɔrɔ kɔ η nɪ Zorden kɔ gɛm la

kan doro vantɔɔ kɔ η nɪ Galilee ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ Do k'a nɪ monsigɔ ɔ bɪ lɛɛgure gandaara yɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ zɛ kɔ ɔ kan zɛ hinnɪ kɪ rɔ wɔɔ,

lɛɛgure bɔr brɔɔ minto.

¹⁷ A n a sa naa ma bi, Yeezuu a sɪŋɪda sa, an nɪ Woso lemim pa dare, an n'a hɪre, a ɔ: «K'a bɔ a taam k'a sugur ye: Woso cirbæ b'a zɔ.»

Λεκαρε karındanyɪnɔ

(Markı 1.16-20; Likki 5.1-11)

¹⁸ Yeezuu k'a nɪ Galilee higɔta lɛ ra an nɪ tam bi, a gɔɔɔ yɪ hɪya: Sɪmɔɔn kɔ n n'a birm Pɪyeer kan a danzaa Andır kɪ, ηn'i zaŋŋa zom higɔta b'ɔ, bala, zɔbɔnno m.

¹⁹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔɔ kama zannɔ.»

²⁰ Lɛem bi, η y'a zaŋŋarɔ wɔɔ to, ηn'i zum Yeezuu ɔ.

²¹ K'a ta lɛe bi, a Zakkı yɪ kan a danzaa Zaan kɪ, Zebedee nyɪnɔ m ηn'i kɔɔlɔs ɔ kan a zɪ Zebedee bi kɪ, ηn'a zaŋŋarɔ bankam. A n η bir.

²² N j n a bɔ a zɪ b'ɔ kan kɔɔlɔs bi kɪ lɛem, ηn'i zure a jɛ ɔ.

Yeezuu kan gɔɔɔ ciiro kɪ

²³ Yeezuu gasɔ Galilee kɔ b'ɔ haay, an nɪ bɪmbɪrm, an nɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ m zɪfɔrɔ sokɔmacerɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbæ lemim nyɪnta bi pa dam, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ zamaa bi bire ɔ.

²⁴ A tɔ bɔ lɛe haay ɔ, an ta kan Siirii kɔ kɪ haay, a m naa, n nɪ zem gɔɔɔ kɔ η nɪ cicir bam yaaba do haay kan kɔsɪ do haay nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ m: Gɔɔɔ kɔ zinɔro n ta η nɪ, parparlɔzannɔ, megarezannɔ kɪ an η waa.

²⁵ Zamaa cir gɔta nɪ zure a jɛ ɔ, a to η y'a ɔ Galilee ɔ, Taraburo ɔ, Zerizalem kan Zidee kɪ, kan Zɔrden kɔ gəm la kɪ.

5

Yeezuu ɪ Woso lemim dɪndam

ci burə ɔ

(Likki 6.20-23)

¹ Yeezuu k'a zamaa bi yɪ bi, a der ci burə ɔ, an nyɪnta. A karındanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma.

² A n a sɪŋɪda sa, an nɪ hɔ dɪndare η nɪ, an n'a hɪre, a ɔ:

³ «Mimbirenyɪntazannɔ m mɪŋŋazerlezannɔ m:

N hɔ m Woso cirbæ bi m.

⁴ Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ bɔgɔ-bɔgɔdɔɔ wɔɔ m:

N y'a hɔjirle yɪm durnya ɔ.

⁵ Mimbirenyɪntazannɔ m nyikərezannɔ m:

Woso bra bare η nɪ.

⁶ Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ tɪrgabaa nɔ nɪ η zem kan mɪsɪ kɪ rɔ wɔɔ m:

Hɔ yɪ ɲ kam.

⁷ Mimbirenyuntazanno m cicirzerezano m:

Woso yɪ ɲ cicir zere.

⁸ Mimbirenyuntazanno m heerhuzanno m:

ɲ Woso yɪre.

⁹ Mimbirenyuntazanno m guɔɔ kɔ ɲ n'a kam komare ma rɔ wɔɔ m:

Woso yɪ ɲ birle a nyɪnɔ.

¹⁰ Mimbirenyuntazanno m guɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir bam tɪrgabaa tɔ ma rɔ wɔɔ m:

ɲ hɔ m Woso cirbæ bɪ m.

¹¹ Mimbirenyuntazanno n'awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ sunsɔ wore, n nɪ cicir kare awɔɔ ma, n nɪ ɲɔaar do haay kare awɔɔ ra mɔɔ minto,

¹² k'a heer nyɔɔ heernyɔɔ gɔta m, bala, awɔɔ ganwore gɔta yɪm arzana ɔ. A ba n y'a ɔ ncɪnaaɔ wosolesinnɪsorazanno kɔ ɲ lɛɛ ka awɔɔ m nɔ wɔɔ m.»

Durnya ye, durnya lɛɛgure

(Markɪ 9.50; Likki 14.34-35)

¹³ «Durnya ye n'awɔɔ m. Bɪ, kɔ ye nyɪntabaa bɔ, n y'a bam lɔ, k'a a ya, a nyɪntabaa ka ɔ? A zibæ ba ɔ dɔ y, a lɔ n nawom garga ra, guɔɔ nɪ tontom la.»

¹⁴ «Durnya lɛɛgure n'awɔɔ m, kɔ k'a nɪ zigi burɔ ɔ bɪ b'a dam ma, an a nyaakom da y.

¹⁵ Kɔ guaa se nya fitire ɔ a bir a cuntam kasɪ taa y, a cɪnta a tɪr a ɔ hɔ burɔ ɔ an cɛ bɪ gu guɔɔ kɔ ɲ nɪ b'ɔ haay rɔ wɔɔ daahan minto.

¹⁶ Bɪ, k'awɔɔ lɛɛgure n yɔ ncɪnaaɔ guɔɔ mɪm ɔ, kɔ ɲ n'a lɛ bɔ awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ b'ɔ, awɔɔ zibæro mɪɲɲɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ yɪ rɔ wɔɔ minto.»

Yeezuu kan Moyiisi lɛ kɪ

¹⁷ «A b'a hɔɔn da a ɔ, bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bɪ Moyiisi lɛ, gɛɛ, wosolesinnɪsorazanno wɔɔ n a hɪ rɔ wɔɔ zar y. Mɔɔ n bɔr kɔ m bɪ ɲ zar y, bɔr mɔɔ ɔ kɔ ɲ nɪ kɔ yɪ.

¹⁸ Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, an lɛɛ ka kɔ tara kan brama kɪ n cem bɪ, Woso lɛ bɪ nyɪ deem bɪ bɪ cenle y, a jɪ deem bɪ cenim sɔ y, kɔ nawɔɔnɔ haay n bɔkare an kɔ yɪ.

¹⁹ Naa minto bɪ, kɔ guaa bɪsɪ ka Woso lɛ bɪ poore deem taan... ma an a dɪnda guɔɔ m kɔ ɲ n'a ba maam sɔ, a zaa bɪ do bir n nawom guɔɔ wɔɔ haay poore Woso cirbæ b'ɔ. Bɪ guaa k'a zu lero wɔɔ ɔ, an a dɪnda guɔɔ m ɲn'a ba maam sɔ bɪ, bɪ zaa nyɪntam gɔta Woso cirbæ b'ɔ.

²⁰ Kɔ m sɪra hɪ awɔɔ m. K'awɔɔ tɪrgabaa n cem wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ tɪrgabaa kɪ han, awɔɔ bɪ gasom Woso cirbæ ɔ y.»

Heerbusu mim

²¹ «Awɔɔ ma n n a hi wɔɔ yaabɔɔ m, n ɔ: <I bi gər ze y>, kɔ ɔɔaa a mim meeyaa bɔ ɔ, a a ga m, kɔ n n ta m dɔdɔkənno taa.

²² Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa nɔmaa ba kan a mim ki, a a ga m, kɔ n n ta a zaa m dɔdɔkənno taa. Kɔ ɔɔaa a hi a mim m, a ɔ: <Hɔɔnwarzaa>, a a ga m, kɔ n n ta a zaa m dɔdɔkənno jitanno taa. Kɔ ɔɔaa a hi a mim m, a ɔ: <hɔɔzaa>, a ga a ɔ m k'an ta sehar ɔ.

²³ Naa minto bi, k'ibɩ ta Wosoɔ ɔ k'i yaa ganwɔre ka Woso ɔ, i bɔkare i tɔ da i nɔ ɔ, i ɔ, i i zar i mim ma,

²⁴ k'i ganwɔre bi to Wosoɔ ɔ b'ɩ, i ta i yaa n'i ze kɔ ra kan i mim bi ki, k'i bɔkare i i wusigə i bɔr, i b'i ganwɔre bi ka Woso ɔ.

²⁵ K'ibɩ jum i tare i m dɔdɔkare bince ɔ, k'i tɔ ɔ, a kɔ ma zaa ra. K'a n yi nɔinaaɔ y, a y'i kam dɔdɔkər ɔ, dɔdɔkər bi n i ka lɔnnɔdɔmazanno ɔ, ηn'i du lɔnnɔɔe ɔ.

²⁶ Sura mɔɔ n'a hire ɩbu m: ɩbu bi bɔm b'ɩ k'ibɩ n i zim bi ka haay y, bi tanka deem taan... bi ɔɔtare y.»

Jaandare mim

²⁷ «Awɔɔ ma, n ɔ: <I bi jaan da y>

²⁸ Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa dɪga lɔ ma a hɔɔn n ta zi, a jaan da kan ki a heer ɔ.»

²⁹ «K'i bɩsɩ mɩnyaa bi y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i bɔ ɔ, i zo laatɔ i ma. Bala, a jura k'i me vəŋŋə deem n a zaar ba, k'i me bi haay bi ta sehar ɔ y.

³⁰ Bi, k'i bɩsɩ wɔ bi y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i ze ra i zo laatɔ i ma. A jura k'i me vəŋŋə deem n a zaar ba, k'i me bi haay bi ta sehar ɔ y.»

La a lɔ ra mim

(Matiyee 19.9; Marki 10.11-12; Likki 16.18)

³¹ «N y'a ya, n n a hi sɔ, n ɔ: <Kɔ ɔɔaa la a lɔ ra k'an wɔsaalomaci ka ɔ.»

³² Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Kɔ ɔɔaa la a lɔ ra, bi jaan bɛɛ a a da y, lɔ bi da an nawɔm jaandare ma. Bi, kɔ ɔɔaa lɔ k'a ɔɔ a zim ma sa, jaan a da.»

Wersire mim

³³ «Awɔɔ ma, n n a hi wɔɔ yaabɔɔ m, n ɔ: <I bi i lerbɔre to y, b'a ka kɔ hɔ k'ibɩ ler bɔ Zuuba m i i wer si bi n kɔ yɩ.>

³⁴ Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m, a b'a wer si fɩga y: A b'a wer si brama tɔ nɩ y, bala, Woso cirbæduu m bi.

³⁵ A b'a wer si tara tɔ nɩ y, bala, a gam cɩntarahɔ m bi, a b'a wer si Zerizalem tɔ nɩ y, bala, cir ɔta bi kɔ m bi.

³⁶ I b'i wer si i mim tɔ nɩ y, bala ɩbu b'i dam ma i ka minkə deem n a ba kunkum ɔɔe fu y.

³⁷ K'awɔɔ ɪ meer bare, kɔ ɪn... m, k'a hɪ, a ɔ: ɪn... m. Kɔ ayy... m, k'a hɪ, a ɔ: ayy... m. Meerbaa k'a n'a nam ma bɪ, a to a ɔ a Bɔnyaabarezaa* bɪ zi.»

Zimbokoma mim
(Likki 6.29-30)

³⁸ «Awɔɔ ma, n n a hɪ, n ɔ: <Mɪnyaa nɪ sompim mɪnyaa bɪnce ɔ, sɔ nɪ sompim sɔ bɪnce ɔ.>

³⁹ Bɪ mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m, kɔ gɔaa a ba awɔɔ m bɔnyaa, a b'a bɔnyaa ba m sɔ y. Bɪ, kɔ gɔaa a wɔ ta ɪ bɪst paast rɛ, k'ɪ ɪ jisa paast bɪ ka ɔ k'an a ta rɛ.

⁴⁰ Kɔ gɔaa ɔ, k'a dɔdɔ ka kan ɪ kɪ, k'a ɪ huudaara yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huukuurɔ sa sɔ.

⁴¹ Kɔ gɔaa paŋŋa ba ɪ ma, k'a ɪ da tare ma ganjɔbɔrɛ tisi kan a kɪ, k'ɪ ta ganjɔbɔrɛ tisi hɪya kan kɪ.

⁴² Kɔ gɔaa hɔ yɛ ɪ han, k'ɪ ka ɔ. Kɔ gɔaa ɔ, k'a zɪm sa ɪ zi, ɪ bɪ ɪ gu han y.»

Jɪnno ŋɔare
(Likki 6.27-28,32-36)

⁴³ «Awɔɔ ma, n n a hɪ, n ɔ: <K'ɪ ɪ gɔaa ŋɔa, k'ɪ sɔ ɪ jɪm m.>

⁴⁴ Bɪ mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m: K'a a jɪnno ŋɔa, k'a yaa da Woso m gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ fir kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ tɔ ma.

⁴⁵ Ncɪnaas bɪ, awɔɔ yɪm awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ nyɪnɔ paan...rɔ. Bala, a a ka woso nɪ gum gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ra kan gɔɔɔ mɪŋŋɔɔ wɔɔ kɪ. A a ka sɔ, la nɪ bam gɔɔɔ mɪŋŋɔɔ ra kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ.

⁴⁶ Bɪ, k'awɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ ŋ n'awɔɔ ŋɔam nɔ wɔɔ ŋɔare, a nyɔɔdɔ ɪ ka? Bala, yawɔrsinno wɔɔ y'a bare ncɪnaas sɔ.

⁴⁷ Bɪ, k'awɔɔ ɪ yaa dare a danyɪnɔ m bala, bɔ awɔɔ n'a bam, an nɪ yɪre a hɔ? Kɪfɪrɔ wɔɔ bɪr a bare ncɪnaas sɔ ra?

⁴⁸ K'a maam, k'a yɪ mɪŋŋa paan... amba awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ n mɪŋŋa paan... bɪ m.»

6

Ganwɔre kare

¹ «A b'a ka k'a a zibæro mɪŋŋɔɔ ba, kɔ gɔɔɔ n dɪga a ma y. K'awɔɔ ŋ ba kɔ ŋ nɪ dɪga a ma, awɔɔ bɪ ganwɔre yɪm awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ zi y.

² K'ɪbɪ ɪ hɔ kam cicirzaa ɔ, ɪ bɪ hɔ ba kɔ gɔaa haay n a dɔ, ŋ ɔ, ɪbɪ ɪ hɔ kam gɔaa ɔ, amba zambuzanno kɔ ŋ n'a bam sokomacero ɔ kan zaa birero ɔ kɪ, kɔ gɔɔɔ n a le bɔ a ɔ rɔ wɔɔ nɪ y. Mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m, ŋ y'a ganwɔre yɪ.

³ B'ɪbɪ, k'ɪ ɪ gan wɔre, k'ɪ jisa wɔ bɪ bɪ hɔ k'ɪ bɪst wɔ n'a bam bɪ dɔ y.

* 5:37 5.37 Bɔnyaabarezaa: a le taa k'a hɪ a ɔ: «Sotaana».

4 K'i ganwore bi nyaakom da i ka, i Zi k'a ni ho nyaakondare yim bi ganwore kare i o.»

Yaadare
(Likki 11.2-4)

5 «K'awoo i yaa dare, a bi yi am zambuzanno ho bi ni y. Ku η le n taa ku goo n a yi bi, jum η tir a o sokomacero woo o, kan zaaro zekurajiro ki o, ηn'i bir yaa dare. Moo y'a hire awoo m, sira m, η y'a ganwore yi.

6 B'ibu, k'i le taa ki yaa da, gasu i ce o i le ta, i yaa da i Zi Woso k'a ni b'o bi m, b'ibu Zi k'a ni lee k'a nyaakom da bi yim bi, a y'ibu ziboo k'ibu nyaakom da bi ganwore kare i o.

7 K'awoo i yaa dare, a bi meer ba gota am kifuro ho bi ni y. A hoon ηn'a dare, η o, k'a meer ba gota, Woso y'a yaadare mam.

8 A b'a ba am η ho bi ni y. Bala, awoo Zi Woso bi lee ka an ho k'awoo le n taa bi do, awoo n bokare, an n'a yem han.»

9 «K'awoo k'a yaa da, k'a da ncinaa:

Woo Zi k'a ni arzana o,

k'i to n leboore yi,

10 k'i cirboo n bor,

k'i hoonho n ba tara bure o,

amba an ni bam arzana o bi m.

11 Woo her hobore ka woo o.

12 Woo koromaro sugur ka woo o,

amba woo n'o muno koromaro sugur kare η o bi m.

13 Do woo ma k'o bi ye o o do makra bonyaa no o y,

bi woo yo Bonyaabarezaa bi wo o.

[Bala, ibu y'i so cirboo o kan panja ki, leboore ki doora k'a nyare ba o no o.»]

14 «Ku sira ni, k'awoo goo koromaro sugur ka η o, awoo Zi k'a ni arzana o bi sugur kare awoo o so.

15 Bi, k'awoo bir sugur kam goo o, awoo Zi k'a ni arzana o bi b'awoo koromaro sugur kare awoo o so y.»

Lekusire

16 «K'awoo y'a le kusire, a bi tir a meer zinzar ku o, am zambuzanno ho bi ni y. A meer η tir a zinzar ku o, ku goo n a do, η o, a a le kusi. Sira moo n'a hire awoo m: η y'a ganwore yi.

17 K'ibu y'i le kusire, k'i hi da i meer o, i tidoo zε i mim ma,

18 ku goo b'a do, η o, i le i kusi y. Bi, k'i Zi k'a ni lee k'a nyaakom da o bi n a do a deem. B'a y'i ganwore kare i o.»

Arzaka k'a ni arzana o
(Likki 12.33-34)

19 «A b'a ka arzaka ma durnya burə ɔ naa ɔ y. Bala, bæe kan muku kɪ y'a zarm, konno ɪ cele yarm, ηn'a sare.

20 Bɪ k'ɪ ka arzana arzaka ma. Bala, muku kan bæe kɪ ba b'ɔ k'a zar y, konno ba b'ɔ k'a cele yar, k'a sa y.

21 Bala, læe k'ɪ arzaka n ta ɔ b'ɪ heer n ta ɔ sɔ.»
(*Likki 11.34-36*)

22 «Məsım future m mɪnyaa m. K'ɪ mɪnyaa mɪɲɲa ɪbu me bɪ haay ɪ læegure ɔ.

23 Bɪ k'ɪ mɪnyaa bɪ mɪɲɲa y, ɪbu me bɪ haay nyɪntam monsigə ɔ. K'a ɪ yure ɪ ɔ, læegure k'ɪbu n ta m bɪ monsigə nɪ, monsigə bɪ do yɪm gɔta bidə.»

Woso gɛɛ busoo
(*Likki 16.13*)

24 «Gɔaa ba ɔ an b'a dam ma, an zuubɔɔ huɪyɔɔ zi ba y. A deem ηɔam, an sɔ deem m, gɛɛ, an a zɛ kɔ ra kan deem kɪ, an kaanm deem m. Awɔɔ b'a dam ma, a zu Woso ɔ, k'a a ya, a zu busoo ɔ y.»

(*Likki 12.22-31*)

25 «Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hure awɔɔ m: a b'a heer kɔ a mɪsɪrbaa bɪ hɔbɪre mim ma y. B'a b'a heer kɔ huu mim ma sɔ y. Mɪsɪrbaa n læ da hɔbɪre m na? Məsım bɪ n læ da huu m na?

26 K'a dɪga bennɔ ma: η bɪr hɔ duure y, bɪ η bɪr hɔ dare y, η bɪr hɔ zarm sɪ ɔ y, b'awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ yɪ η tɔrm! Awɔɔ n læ da η nɪ gallem hɔka ra?

27 Nka n'a dam ma, an a mɪsɪrbaa da ra poore tɔkke a hɔɔn k'a n'a dam ma gɔta minto?

28 Bɔ y'a ka, awɔɔ n'a heer kɔm huu mim ma? K'a dɪga pooyaa hɔvuro ma, η yɪ mam, bɪ η bɪr zi bare, bɪ η bɪr huu bare y.

29 Bɪ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ awɔɔ m, Salomɔɔn mɪɲɲa, b'a kan a cirbæə bɪ kɪ, a n huu du a ma, am η deem hɔ bɪ nɪ y.

30 Bɪ, kɔ Woso ɪ huu dum pooyaa bur ma ncɪnaas, bɪ ta an a ɔ her kɔ sɛ n b'a bɪ booti m, a bɪ huu dure awɔɔ ma an læ da brɔɔ m na? Sɪrakare poore zannɔ!

31 K'a maam, a b'a heer kɔ a bɪr a hure, a ɔ: Bɔ wɔɔ n'a bɪre? Bɔ wɔɔ n'a mire? Bɔ wɔɔ n'a dure ɔ ma?

32 Naa do haay kɪfuro wɔɔ n'a kare η ma kɔsɪ-kɔsɪ, b'awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ b'a dɔ, a ɔ, awɔɔ læ taa η ma.

33 K'a læe ka a ka Woso cirbæə bɪ ma, kan a tɪrgabaa kɪ. Maam bɪ, Woso hɔ k'a gɔɔta bɪ kare awɔɔ ɔ.

34 Naa minto bɪ, a b'a heer kɔ booti mim ma y. Booti dɪgare a mɪɲɲa mim ma. Dɔmɪm biyæə y'a mɪɲɲa mim m.»

7

*Ko dɔdɔyarɛ**(Likki 6.37-38,41-42)*

¹ «A bi ɔɔaa dɔdɔ yar y, kɔ Woso b'a dɔdɔ yar y.

² K'awɔɔ ɔɔaa dɔdɔ yar lɔnlɔ, awɔɔ dɔdɔ yar n nawom maam sɔ, hɔganhɔ k'awɔɔ n ta m ɔɔɔ minto bi, bi ni nyɔntam hɔganhɔ awɔɔ minto sɔ.

³ A lɔ ɔbu ni bur k'a n'i mim mum ɔ bi yɔrɛ, an bɔkare kusɛ n'ɔbu mim ɔ, b'i bir a yɔrɛ?

⁴ ɔbu y'a bam lɔ, ɔ hi ɔ danyɔ m, ɔ ɔ, jum kɔ m bur bɔ ɔ mim ɔ, an bɔkare kusɛ n'ɔbu mim ɔ!

⁵ Zambozaa, kusɛ bi bɔ ɔ mim ɔ cɔna, k'i dɔ ɔ lɛɛ yi mɔnɔnɔ, ɔ bur bi bɔ ɔ danyɔ bi mim ɔ.

⁶ A bi hɔ mɔnɔnɔ ka jino ɔ y, kɔ n bɛɛ m, η y'a bɔrɛ, ηn'awɔɔ bi. A bi hɔ wɔsɔ sa a ka kurkuuro ɔ y, kɔ n bɛɛ m, η tɔntɔm la.

*Hɔyɛrɛ Woso han**(Likki 11.9-13)*

⁷ K'a hɔ yɛ, n y'a kare awɔɔ ɔ. K'awɔɔ a ka ma, awɔɔ y'a yɔm. K'awɔɔ cɛɛ zɛ, n y'a ɔrɛ awɔɔ m.

⁸ Bala, kɔ ɔɔaa hɔ yɛ, a y'a yɔm. K'a a ka ma, a y'a yɔm. Kɔ ɔɔaa cɛɛ zɛ, n y'a ɔm ni.

⁹ ɔɔaa y'awɔɔ bire ɔ a nyɔ ni bur yem han, an jaa ka ɔ ra?

¹⁰ ɔɛɛ, k'a zɔ yɛ han, a mim kan ɔ ra?

¹¹ Awɔɔ k'an bɔnyaa ncɔnaaɔ a bɔkare a hɔɔ mɔnɔnɔɔ ka a nyɔnɔ ɔ dɔ, awɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi bɛɛ lɛ da ra? A hɔɔ mɔnɔnɔɔ kam ɔɔɔ kɔ η n'a yem han rɔ wɔɔ ɔ.

¹² Ncɔnaaɔ bi, hɔ k'awɔɔ lɛ n taa haay kɔ ɔɔɔ n a ba awɔɔ m bi, k'a ba η ni sɔ. Moyiisi lɛrɔ wɔɔ haay kan wosolesinnɔsorazannɔ wɔɔ ciro wɔɔ kɔ a hi.

*Zaa poore**(Likki 13.24)*

¹³ K'a gasɔ cɛɛ fɔrɛ bi m, bala, cɛɛ ɔta bi kan zaa zanta bi kɔ bi, ta η nawom nyaanlɛ bɔncɛ ɔ. ɔɔɔ ɔta yi η sam.

¹⁴ Bi, cɛɛ fɔrɛ bi kan zaa kɔsɔ bi kɔ bi, ta η nawom misɔrbaa bɔncɛ ɔ. ɔɔɔ kɔ η ni η yɔm nɔ wɔɔ bi ɔta y.

*Go dɔ n nawɔrɛ a nyɔ ma**(Likki 6.43-44)*

¹⁵ K'a dundo a zi kan ηɔaarlesinnɔsorazannɔ wɔɔ kɔ, bɔr η tɔr a ɔ awɔɔ zi, am seero hɔ bi m, an bɔkare poojino kɔsɔrɔ m.

¹⁶ N zibɛɛrɔ awɔɔ ni η dɔm ma. N bir tɔgɔ nyɔ nɔm laa ɔ ra y, n bir sɔɔn nyɔ nɔm laazankɔrɛ ra y.

17 Gō mūŋŋa bī, nyī mūŋŋa an n'a dam, gō bonyaa bī, nyī bonyaa an n'a dam sō.

18 Gō mūŋŋa b'a dam ma an nyī bonyaa da y, gō bonyaa b'a dam ma, an nyī mūŋŋa da sō y.

19 Gō haay k'a bīr nyī mūŋŋa dam bī, a zē n nawom la, n n'a dam sē ō.

20 Ncīnaaſ bī ŋ zibəero awōō nī ŋ dōm ma.

Karīndanyīnō paan...rō

(Likki 13.25-27)

21 Gōaa haay k'a n'a hīm mōō ma: <Zuuba, Zuuba> bī bēē nī gasōm Woso cirbəə ō y. Bī, gōōō kō ŋ nī mōō Zī k'a nī arzana ō bī hōōnhō bam nō wōō m.

22 Dodokare hinni ō, gōōō gōta y'a hūrē: <Zuuba, Zuuba, ūbū tō minto, wōō Woso lē sī ō so ra. ūbū tō ma wōō la zinəro ra. Wōō hoserlo ba gōta ūbū tō minto.>

23 Bī mōō y'a hūrē ŋ nī, mōō ō: <Mōō n awōō dō fūga y. K'a a hōr mōō jīr ō, mimbōnyaabəno!>

Cē jīr k'an mūŋŋa

(Likki 6.47-49)

24 Ncīnaaſ bī, gōaa k'a nī mōō meerbaa kō mōō ba naa mam bī, an nī zī bam nī bī, bō a ō kō ō kan gōaa k'a hōōn n ta ō, an a cē dō ci burə ō kī.

25 La n ba, hī n yar, hīnher n hōn kan paŋŋa kī, an a mom cē b'ō, a n a da y. Bala, a jīr bī da n y'a ō ci burə ō.

26 Bī gōaa k'a nī mōō meerbaa kō mōō ba naa mam b'a bīr zī bam nī bī, gōaa bī do bō a ō kō ō kan gōaa yarma k'a cē dō nyūntaa burə ō kī.

27 La n ba, hī n yar, hīnher n hōn kan paŋŋa kī, an a mom cē b'ō, cē bī n wurgə, a hōst n gōōta y.»

28 Yeezūu k'a hō dūnda ncīnaaſ an a nya bī, gōōō cir gōta kō ŋ nī b'ō rō wōō zē kədə a hōdūndare bī minto.

29 Bala, Yeezūu bīr hō dūndare am ŋ wosocikarīnsaambōō wōō hō bī nī y. Woso paŋŋa an nī hō bī dūndam nī.

8

Kusimə waare

(Markī 1.40-45; Likki 5.12-16)

1 Yeezūu k'a a to ci bī mim ō bī, gōōō cir gōta zu a jē ō.

2 Kusimə n b'a zō ma, an kukurə zē a taa, an a hī m, a ō: «Zuuba, k'ī lē taa, ī ī da ma, ī mōō waa, ī dintim naa do gō mōō ma.»

3 Yeezūu n a wō hūr, an a da ma, an a hī, a ō: «Mōō lē taa, ī waa. Kō dintim bī n gō ī ma.» Lēem bī, a kusiməbaa bī nya ma.

4 A m bī, Yeezūu n a hī m, a ō: «Ū b'a hī gōst nī y, bī ta ī yaa n'ī hīnka wosocemannībər bī m, k'ī ganwōrē kō Moyiisi lē

ka kʊ n n a ba bɪ ka, k'an nyɪnta ɪbɪ waare bɪ kasetɪ ɡɔaa haay minto.»

Yeezuu kan Kapernawum

sɔrdaa zɔɔɔ cir kɪ
(*Likki 7.1-10*)

⁵ Yeezuu k'a nɪ gasɔm Kapernawum ɔ bɪ, sɔrdaarɔ cir bɔr zi, an a hɪ m, a ɔ:

⁶ «Zuuba, mɔɔ zibəənyɪ nɪ wɔtam har ɔ, a mɛ n ga, an nɪ fir yɪm ɡɔta.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ tam, m aa a waa.»

⁸ Bɪ sɔrdaarɔ cir b'a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y, meerbaanyɪ ba deem bala, mɔɔ zibəənyɪ bɪ y'a waam!

⁹ Lɛezannɔ y'a so mɔɔ mɪŋŋa ɔ, mɔɔ nɪ m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, mɔɔ ɔ: <Ta!>, b'a ta. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, mɔɔ ɔ: <Bɔr!>, b'a bɔr. Kɔ mɔɔ m ya, m a hɪ m zibəənyɪ m, mɔɔ ɔ: <Naa ba!>, b'a a ba.»

¹⁰ Yeezuu k'a naa ma bɪ, a dɪga ɡɔaa bɪ ma, an zɛ kədə, an a hɪ ɡɔɔɔ kʊ ŋ nɪ zum kʊ ɔ kan kɪ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ n sɪrakare naa do lɔɔ yɪ Israyɛl ɡɔaa zi y.

¹¹ A hɪ mɔɔ n nawɔre awɔɔ m, ɡɔɔɔ y'a tom ɡɔta dɔjɪr ɔ kan meer kɪ ŋnɪ bɪ nyɪnta kan Abraham kɪ Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ, ŋnɪ hɔ bɪ Woso cirbəə b'ɔ.

¹² ɡɔɔɔ kʊ n lɛɛ ka n ŋ bɔ ɔ Woso cirbəə bɪ minto rɔ wɔɔ, n brɔɔ nyɔɔm garga ra monsigə ɔ. Nyikərə kan sɔsɔre kɪ nyɪntam b'ɔ.»

¹³ Meerbaa naa do jɛ ɔ, Yeezuu a hɪ sɔrdaarɔ cir bɪ m, a ɔ: «Doo har ɔ, k'an ba ɪbɪ m, amba ɪbɪ sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ m.» Wakatɪ bɪ do ɔ lɛɛm bɪ, zibəənyɪ b'a waa.

Pɪyɛr dində waare
(*Markɪ 1.29-34; Likki 4.38-41*)

¹⁴ Yeezuu k'a gasɔ Pɪyɛr har ɔ bɪ, a Pɪyɛr dində yɪ an nɪ wɔtam memare m.

¹⁵ A n a wɔ da a wɔ ma memare bɪ n bɔ a mɛ ɔ, an wuti an nyasɔ Yeezuu m.

Yaabazannɔ waare

¹⁶ Yirbəə k'a da bɪ, n bɔr ɡɔɔɔ m ɡɔta zinərə n ta ŋ nɪ. Yeezuu meer ba bala an la zinərə wɔɔ ra, an yaabazannɔ wɔɔ waa haay.

¹⁷ Yɪ a ɔ nɔnaaɔ, kʊ hɔ kʊ wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ bɪ n kʊ yɪ. A a hɪ, a ɔ:

A ɪ hɔ haay k'a nɪ fir kam wɔɔ mesim ma bɪ sa, an wɔɔ yaabarɔ ɡɔ wɔɔ ma.

Gooo kɔ η n'a ηsam k'a zu Yeezuu ɔ
(Likki 9.57-62)

¹⁸ Yeezuu k'a gooɔ cir gota yi, ηni bir a ma bi, a le ka a ɔ, k'a ta higota bi gəm deem la.

¹⁹ Wosocikarinsaamba deem n a zo ma, an a hi m, a ɔ: «Karinsaamba, moɔ zure ibu je ɔ lee haay k'ibu ni tan ɔ b'ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Seesonɔ i yaarɔ m, bennɔ i celɛɛɛɛɛɛ m, bi Gooanyi bi ba bince m k'a a mim cinta ɔ y.»

²¹ Karindanyi vanta n a hi m, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m ɔ, kɔ m aa ni m zi gər bir, kɔ m a do m bɔr.»

²² Bi, Yeezuu a hi m, a ɔ: «Zu moɔ ɔ, k'i gəəno to kɔ η n'a gəəno bir.»

(Marki 4.35-41; Likki 8.22-25)

²³ Yeezuu gasɔ kooɔɔ ɔ, a karindanyiɔ n zu a je ɔ.

²⁴ Lee m bi, hɛnher gota wuti hi bi burɔ ɔ, an a ηsa k'a ka kɔ hi m kooɔɔ bi mom. Yeezuu n bokare, an ni hinceem bam.

²⁵ Karindanyiɔ woo n a zo ma, ηn'a gu, ηn'a hi m, η ɔ: «Zuuba, woo yo! Kɔ m bee m woo gungam!»

²⁶ A n a hi η ni, a ɔ: «Bo m, awoo ni nyi bare, sirakare poore zanno!» A n wuti an jum, an həən si hɛnher bi ma kan higota bi ki. Lee bi n ze si...

²⁷ Ŋ n ze kədə, ηn'a hɛɛ, η ɔ: «Bi gɔaa bi kara n naa, baa hɛnher kan hi ki n n'a le sire?»

Gooo kɔ zinəro n ta η ni waare
(Marki 5.1-20; Likki 8.26-39)

²⁸ Yeezuu k'a lee ku higota bi tor deem ɔ Gadara zanno kɔ ɔ b'ɔ bi, a m bi, gooɔ hɛyoo kɔ zinəro n ta η ni n bo gəənoyaarɔ ɔ, ηni b'a ze ɔ. Gooɔ woo duro nyinta bonyaa gota. Naa minto bi, gɔsi b'a dam ma, an cem lee bi do ɔ y.

²⁹ Ŋ n a siηɛida ba, ηn'i zee dam, η ɔ: «Bo ibu le n taa k'i ba woo ni Woso Nyi? Bɔr ibu ɔ k'i bi fir ka woo ma, bi woo fɛyɛɛ dɔmum bi n a ku cina ra?»

³⁰ A n bokare, kurkuuro cir gota i nyinta laato b'ɔ, ηn'i ho bɛɛ.

³¹ Zinəro woo n'a yem Yeezuu han gota, η ɔ: «K'i la woo ra, k'i woo nyoo kurkuuro woo me ɔ.»

³² Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'a ta!» Ŋ ni bo gooɔ woo me ɔ, ηni gasɔ kurkuuro woo me ɔ. A m bi, kurkuuro cir gota bi n bra si, ηni zer, ηn'a zar higota b'ɔ, ηni gunga.

³³ Kurkuuro dundonno woo n bra si, ηn'aa ho k'a ba bi hi kɔnɔ ɔ b'ɔ, kan ho k'a ba gooɔ kɔ zinəro n ta η ni ro woo n bi ki.

³⁴ A m bi, gɔɔɔ kɔ η nɪ kɔnɔ ɔ b'ɔ haay rɔ wɔɔ n bɔ, ηn'i tam k'a yaa Yeezuu zɛ ɔ. A yɪ kɔ η y'a ɔ bɪ, η y'a yɛ han gɔta k'an bɔ a kɔ b'ɔ.

9

Megarezaa waare

(Marki 2.1-12; Likki 5.17-26)

¹ Naa jɛ ɔ bɪ, Yeezuu gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ, an a wusigə, an higota bɪ zɛ ra an ta a kɔ ɔ.

² N n megarezaa busu wɔtarahɔ ra, n nɪ bɔr m Yeezuu zi. K'a gɔɔɔ kɔ η bɔr m nɔ wɔɔ sɪrakare yɪ bɪ, a a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ tɔ ɔ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yɪ.»

³ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ nyɪnta b'ɔ, ηn'a hɪrɛ a heer ɔ, η ɔ: «Gɔaa naa do ɪ Woso sonsɔ wɔrɛ!»

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a nɪ η heer ɔ bɪ dɔ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ n'a hɔɔn dare nɔɪnaaɔ?»

⁵ Kara m zanta? Mɔɔ n b'a hɪm lɔgɔ bɪ m, mɔɔ ɔ: ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bɪ m gɛ, gɛɛ, ɪ wuti ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ ta bɪ nɪ?

⁶ Bɪ kɛɛrɛ bɪ, awɔɔ y'a dɔrɛ, a ɔ: Gɔaanyɪ b'i lɛ m tara burə ɔ, k'a gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka η ɔ.» A n a hɪ lɔgɔ bɪ m, a ɔ: «Wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr ɪ doo!»

⁷ Gɔaa bɪ n wuti an doo.

⁸ Gɔɔɔ cir gɔta kɔ η naa yɪ bɪ, η da bɔ ɔ, ηn'a lɛ bɔ Woso ɔ, k'a paŋŋa naa do ka gɔɔɔ ɔ bɪ minto.

Matiyee har hɔbɪrɛ

(Marki 2.13-17; Likki 5.27-32)

⁹ Yeezuu k'a nɪ tam bɪ, a a to, an gɔaa yɪ an nɪ nyɪntam yawɔrsire bɪncɛ b'ɔ, a tɔ m Matiyee, an a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ!» A n wuti an zu a jɛ ɔ.

¹⁰ Kɔ Yeezuu nɪ nyɪntam Matiyee har ɔ b'ɔ k'a hɔ bɪ bɪ, yawɔrsinno kan mimbɔnyaabənnɔ kɪ nyɪnta b'ɔ gɔta kan kɪ, kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ.

¹¹ Farizɛɛnrɔ wɔɔ kɔ η naa yɪ bɪ, η y'a hɪrɛ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, η ɔ: «A lɔ, awɔɔ karɪnsaamba bɪ nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan yawɔrsinno kɪ, mimbɔnyaabənnɔ kɪ?»

¹² Yeezuu k'a naa ma bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Laafɪzannɔ lɛ baa lɔɔtɔr ma y, yaabazannɔ lɛ n taa lɔɔtɔr ma.

¹³ K'a ta, a yaa a ka meerbaa naa do jɪ ma: <Cicirzɛrɛ mɔɔ lɛ n taa, manɪ bare bɛɛ y>. Mɔɔ n bɔr kɔ m bɪ gɔɔɔ mɪŋŋɔɔ bir y. Bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bɪ mimbɔnyaabənnɔ bir.»

Hɔ daa kan hɔ gusire kɪ

bir zum ko o y

(Marki 2.18-22; Likki 5.33-39)

14 Zaan karındanyıno a zo Yeezuu ma, ηnu laaka da han, η u: «Bɔ minto m, wɔɔ kan farizeenro wɔɔ ki, wɔɔ n'ɔ le kɔsim, b'ibu hoɔ wɔɔ bir a kɔsire?»

15 Yeezuu n a nyi bo η nu, a u: «Kɔ guaa i losare cibsare bare, lo bi zim bi ni guɔɔ wɔɔ bireyaa u, guɔɔ wɔɔ y'a dam ma, ηnu heerzarle ba ra? Bi domum ninne u, n zem bi lo bi zim bi gu η ma, η y'a le kɔsim domum bi do u.

16 Goaa ba u, an ni peera daa ker sam, an n'a tam huu gusire re y. Bala, peera daa ker bi huu gusire bi gaam an a kaansu, an le da hiisi ra.

17 Goaa ba u, an ni diven daa sam k'a to hiboonro gusinno o y. Ko m bee m, hiboonro wɔɔ hinhaanm, diven bi n a lo hiboonro wɔɔ n a zaar ba. Bi diven daa bi to n tir a u hiboonro daaro u, diven bi kan hiboonro wɔɔ ki b'a zaarbare y.»

Zuforo sokumace cir nyumbɔere waare, kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki

(Marki 5.21-43; Likki 8.40-56)

18 K'a ni meer bare ncinaasu kan guɔɔ wɔɔ ki bi, zuforo sokumace cir deem n a zo ma, an sɔnta a taa, an n'a him ni, a u: «Mɔɔ nyumbɔere i ga, a n maasire ba cina y. Bi, bor i wo ka a mim la, k'an a mim bo u.»

19 Yeezuu n wuti kan a karındanyıno ki, ηnu zu a je u.

20 Bi, lo n ta u, ma n'a dam zi a doɔraa buerehuya ho m naa, an a zo Yeezuu ma je u, an a wo da Yeezuu huu le ma.

21 Bala, lo bi y'a hire a heer u, a u: «Kɔ mɔɔ m wo da a huu le ma tokke, mɔɔ yi m waam.»

22 Bi, Yeezuu a bo an diga a je u, an lo bi yi an a hi m, a u: «Mɔɔ nyinu, i heer ba kookoo, i sirakare y'i bombɔ». Lɛem bi, lo b'a waa wakati bi do u.

23 Yeezuu k'a lee ku zuforo sokumace cir bi har u bi, k'a hirpenno wɔɔ yi kan guaa cir bi bogor bare ki bi, a a hi η ni, a u:

24 «K'a bo, nyumbɔere bi n ga y. Hinceem a a ba.» Guɔɔ wɔɔ ni yaa wom ma.

25 Ko n bo guɔɔ wɔɔ m bi, a gaso zi, an nyi bi sa a wo ma, a m bi, nyumbɔere bi n wuti.

26 Mim naa do n ta le haay u ko bi do u.

Bɔoro huyoo waare

27 Yeezuu k'a hor b'u bi, bɔoro huyoo i b'a ze u, ηnu zu a je u, ηn' i baa dam, ηn'a hire, η u: «Wɔɔ cicir ze *David Nyi!»

²⁸ Yeezuu k'a lee ku har ɔ bi, bɔɔrɔ wɔɔ a zɔ ma, an η lar, a ɔ: «Awɔɔ sɪra ka a ɔ, mɔɔ yɪ m dam ma, m naa ba ra?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «In..., Zuuba.»

²⁹ A m naa, Yeezuu n a wɔ da η mɪnyaarɔ wɔɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ sɪra ka k'a yɪ bi, k'a yɪ maam.»

³⁰ N mɪnyaarɔ wɔɔ n gɔ. Yeezuu n lɛ ka η ɔ paŋŋa m, a ɔ: «K'a dundo a zi! A b'a ka gɔaa n a dɔ y!»

³¹ Bɪ gɔɔɔ wɔɔ kɔ η bɔ bi, η y'a sɪŋŋɪda sa lɛɛm, ηn'a mim dɪdam kɔ b'ɔ haay.

Yeezuu bəətir waa

³² Yeezuu k'a n'a hɔrm bi, n bɔr gɔaa m zinə n ta m, an a ba bəətir.

³³ Yeezuu k'a la zinə bi ra bi, bəətir b'a sɪŋŋɪda sa, an nɪ meer bam. Gɔɔɔ cir gɔta bi zɛ kədə. N n'a hɪrɛ, η ɔ: «Hɔ naa do lɔɔ n ba cɪna Israyel kɔ naa ɔ y!»

³⁴ Bɪ farizɛɛnrɔ wɔɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Zinəro jɪtaare bi nɪ paŋŋa kaŋ ɔ, an nɪ lam zinəro wɔɔ ra.»

Yeezuu ɪ gɔɔɔ cir gɔta cicir zɛm

³⁵ Yeezuu ɪ bɪrm kɔnrɔ wɔɔ ɔ kan bɔlɛɛmarɔ kɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ dɪndare η sokɔmacɛrɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbəə lemim nyɪnta pa dam sɔ, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ.

³⁶ K'a gɔɔɔ cir gɔta bi yɪ bi, η cicir a nyasɔ, bala, gɔɔɔ wɔɔ ɪ heerzarle nɔ ɔ kan kɔrɛ kɪ, amba hɔbɪsɪrɔ kɔ η ba dundor m bi m.

³⁷ A n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mɔsa zibəə bi gɔta, bi zibəənyɪnɔ wɔɔ bi gɔta y.

³⁸ Naa minto bi, k'a yɛ Wutuzaa bi han k'an zibəənyɪnɔ nyɔɔ a mɔsa zibəə bi tɔ ma.»

10

Kristazibəəzannɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ

(Markɪ 3.13-19; Likki 6.12-16)

¹ Yeezuu a karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ bir, an paŋŋa ka η ɔ, kɔ η n'a da zinəro wɔɔ ma, kɔ η nɪ la η la, kɔ η nɪ yaaba do haay waa, kan kɔsɪ do haay kɪ.

² Kristazibəəzannɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ tɔrɔ ba n nɪ: Lɛɛkare zaa bi tɔ m, Sɪmɔɔn, n n'a hum ma Pɪyɛɛr, kan a danzaa Andɪr kɪ, Zebedee nyɪnɔ Zakkɪ kan a danzaa Zaan kɪ.

³ Filipi kan Bartelemii kɪ, Toma kan yawɔrsirezaa Matiyee kɪ, Alfee nyɪ Zakkɪ kan Tade kɪ.

⁴ Sɪmɔɔn *Zelɔtɪ, kan Zidas Iskarɪyɔtɪ kɪ, b'ɪ Yeezuu da jɪnnɔ wɔ ɔ bi.

(Markɪ 6.7-13; Likki 9.1-6)

⁵ Yeezuu buerehuyoo noon duro nyoo, an le ka η σ, a σ: «A bi kifuroo zaa sa y, b'a bi gaso Samarii zanno ko σ y.

⁶ Bi k'a ta Israyel do zi, guoo ko η bo ko σ kan hoburoo ko η nyaam no woo ki zi.

⁷ K'awoo ι tam k'a bir a pa dare, a σ: Woso cirbæ b'a zo.

⁸ K'a yaabazanno waa, k'a gæno mum bo σ, k'a kusimæro waa, a dintim gu η ma, k'a la zinæro ra. A ka n y'a σ awoo σ vam, k'a ka vam so.

⁹ A bi sarma sa, b'a bi busoo sa so y. A bi boologo zar a mor σ so y.

¹⁰ A bi hura sa zaa bi sare minto, b'a bi huu sa huya y. A bi koso kan bara ki sa y, bala, zibæzaa b'a ga m, an hobure y.

¹¹ K'awoo gaso ko poore σ gee ko guta σ, k'a laaka da, ko goaa ta σ a le n taa k'awoo si a har σ, k'a goota b'σ k'an ta an awoo horle ku.

¹² K'awoo ta k'a gaso har b'σ, k'a hi, a σ: «Laafu n bir kan awoo ki.»

¹³ Ko har bi do a ga m, k'awoo laafu n nyinta kan ki. Bi, k'a n a ga m, k'awoo laafu n a wusigæ awoo zi.

¹⁴ Har bi do no σ ko η n awoo si, ko η n a tor ka awoo meerbaa bi ma, ηn'a si so, k'a ι bom har bi do σ, gee ko bi do σ, k'a taanyisi gu a ganno ma.

¹⁵ Sira moo n'a hire awoo m: dødokare hinni σ, ko naa do firyre yim guta an le da Sodom kan Gomoor ki ko ra.»

Firyre k'a ni zem bi mim

(Marki 13.9-13; Likki 21.12-17)

¹⁶ «K'a tor ka muηa, awoo nyoo moo nawom am seero ho bi m poojino bireyaa σ. Bi minto bi, k'a hoon ka muηa, am minno ho bi m. K'a yi guoo ko η mim ba σ y, am cirponno ho bi m.

¹⁷ K'a dundo a zi kan guoo ki, bala, η y'awoo gorm, ηni ta awoo m dødokænno zi. N y'awoo zem maduroo m a sokumacero σ.

¹⁸ N tare awoo m koro leezanno kan cinno ki taa moo to ma. Naa ni nyintam kaseti η muηoo kan kifuroo woo ki lee.

¹⁹ Ko η bi ta awoo m broo lee, a b'a hoon da k'awoo meer bam lonlo, gee, bo awoo n n'a hire y. Ho k'awoo n'a hum bi, n y'a kare awoo σ domum bi do σ.

²⁰ Bala, awoo bee n ni meer bare a zim y, awoo Zi Sent-Espri n ni meer k'awoo n n'a bam bi dare awoo le σ.

²¹ Danyino ko kam ze ma. Zi y'a nyi kare, n n a ze. Nyino wutire ηni jim kan a ziro ki, ηni η ka, ηni η zuzæ.

²² Goaa haay sore awoo m moo to ma. Bi goaa k'a jim koochoo an ta an firyre bi nyare ku bi bombore yim.

23 Kɔ η fir ka awɔɔ ma kɔ niɲɲə ɔ, k'a a si a ta kɔ vanta ɔ. Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ bi Israyel konɔɔ wɔɔ nyare Gɔaanyi bi m bokare, an bor y.

24 Karɔndanyi bi n le da a karɔnsaamba ra y, zibəənyi bi n le da a zuuba ra sɔ y.

25 Karɔndanyi a ga m, an yi am a karɔnsaamba m. Zibəənyi a ga m, an yi am a zuuba m. Kɔ n har bi zaa bi ba zinəro jitaare, awɔɔ hɔɔn ɔ naa, n b'a bam har bi nyɔnɔ wɔɔ m ncɔnaaɔ ra?

(Likki 12.2-7)

26 Ncɔnaaɔ bi, a bi nyi ba gɔɔɔ ni y. Bala, hɔ ba ɔ, an a nyaakom da, n ba yire y. Mim ba ɔ, an a nyaakom da, n b'a dɔre y.

27 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m monsigə ɔ bi, k'a hi garga ra, hɔ k'awɔɔ n'a mam sɔ awɔɔ y'a minto bi, k'a pa da kɔ gɔaa haay n a ma.

28 A bi nyi ba gɔɔɔ kɔ η ni mesim zem gər, bi η b'a dam ma, ηni gɔaa nyi zε rɔ wɔɔ ni y. K'a nyi ba Woso m. Bi y'a da ma, an mesim kan nyi ki zaar ba sehar ɔ.

29 N bir benno hɛenm hiya wacɔr la? A n bokare deem taan... bir gam k'awɔɔ Zɔ bεε zaa ka y.

30 B'awɔɔ, η y'awɔɔ minkə bi le dɔ.

31 K'a maam, a bi nyi ba y. Awɔɔ gore ta ɔ, an le da benno haay ra.

(Likki 12.8-9)

32 Kɔ gɔaa a hi gɔɔɔ lεε, a ɔ, a mɔɔ dɔ, mɔɔ y'a hire m Zɔ k'a ni arzana ɔ bi m, mɔɔ ɔ, mɔɔ zaa dɔ sɔ.

33 Bi, kɔ gɔaa bisi ka mɔɔ ma gɔɔɔ lεε, mɔɔ bisi kare a zaa ma sɔ mɔɔ Zɔ k'a ni arzana ɔ bi lεε.

Laafu bεε bor y, yarbare m

(Likki 12.51-53; 14.26-27)

34 A b'a hɔɔn da, a ɔ, bor mɔɔ ɔ kɔ laafu n nyɔnta ɔ tara burə ɔ y. Mɔɔ n bor kɔ laafu n nyɔnta ɔ y. Bor mɔɔ ɔ zoobare m.

35 Bor mɔɔ ɔ, kɔ m gɔaa gɔ a zɔ ma, kɔ m nyɔmbɔɛɛɛ gɔ a da ma, kɔ m lɔ gɔ a nyar ma.

36 Gɔaa har gɔɔɔ n ni yire a junnɔ.

37 Kɔ gɔaa a zɔ ηɔa gεε a da an le da mɔɔ m, gɔaa bi do n a ga m, an yi mɔɔ gɔaa y. Kɔ gɔaa a nyɔyar gεε a nyɔmbɔɛɛɛ ηɔa an le da mɔɔ m, gɔaa bi do n a ga m, an yi mɔɔ gɔaa sɔ y.

38 Kɔ gɔaa n a gɔdarkora busu an zu mɔɔ ɔ, a n a ga m, an yi mɔɔ gɔaa y.

39 Kɔ gɔaa le taa k'a a meeyaa bombɔ, a b'a meeyaa bombɔre yire y. Bi gɔaa k'a ye zε ma mɔɔ tɔ ma bi bombɔre yim.»

Ganwore yire
(Marki 9.41)

⁴⁰ «Kɔ ɔɔaa awɔɔ si, mɔɔ a m si. Mɔɔ si k'a ɔ bi, bozaa ɔ mɔɔ nyɔɔ b'a a si.

⁴¹ Kɔ ɔɔaa wosolesinnɔsorazaa si k'an wosolesinnɔsorazaa bi minto, a wosolesinnɔsorazaa ganwore yim. Kɔ ɔɔaa ɔɔaa tɔrga si a tɔrgabaa tɔ ma, a ɔɔaa tɔrga ganwore yim.

⁴² Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ ɔɔaa hi ka hinni ɔ tokke nyɔɔ poorero nɔɔn duro deem ɔ, kɔ mɔɔ karɔndanyi m bi tɔ ma, ɔɔaa bi do bi korɔm ganwore ma y.»

11

Zaan-Batiisi ɔɔɔ nyɔɔ Yeezuu zi
(Likki 7.18-35)

¹ Yeezuu k'a hɔ dɔnda a karɔndanyiɔ buerehiyɔɔ wɔɔ m an a nya bi, a a hɔr lee bi do ɔ k'a yaa Woso lemim pa da, k'a hɔ dɔnda sɔ korɔ kɔ η nɔ b'ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

² Zaan k'a nɔ lɔnnɔɔe ɔ b'a to an Krista zibæro wɔɔ mim ma, an a karɔndanyiɔ ɔɔɔɔɔ nyɔɔ,

³ kɔ η n aa laaka da han, η ɔ: «Ibu ηn'i dɔre ɔ zere ma bi geɛ, ɔɔaa vanta ni?»

⁴ Yeezuu n a nyɔ bɔ η nɔ, a ɔ: «K'a ta a yaa hɔ k'awɔɔ n'a mam, an n'a yim naa dɔnda Zaan m:

⁵ Bɔɔrɔ mim ɔ lee yim, lɔɔrɔ ɔ tam, kusimoo y'a waam, dintim nɔ ɔɔre η ma, tikkiro ɔ meerbaa mam, gæno y'a mim bɔɔ ɔ, lemim nyɔnta ɔ hum ηɔazanno m.

⁶ Mimbirenyɔntazaa m ɔɔaa k'a n a sɔrakare to mɔɔ minto bi m.»

⁷ Zaan karɔndanyiɔ wɔɔ kɔ η y'a hɔr bi, Yeezuu a sɔɔɔɔɔ ba, an n'a hum zamaa bi m, a ɔ: «Nka awɔɔ ta a yaa dɔga a poohɔɔn ɔ? Hinher awɔɔ yi, an nɔ niigɔ ɔ ɔyɔɔɔm ge?»

⁸ Bɔ awɔɔ ta a yaa dɔga a paan...? ɔɔaa m, an huu wɔɔ da a ra ge? ɔɔɔ kɔ η nɔ huu wɔɔrɔ dare a ra rɔ wɔɔ ɔ cinno harlo ɔ.

⁹ Nka awɔɔ ta a yaa dɔga a? Wosolesinnɔsorazaa m ge? Iɔn..., mɔɔ y'a hi awɔɔ m, a le da wosolesinnɔsorazaa ra.

¹⁰ Zaan mim n y'a ɔɔsɔra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ nɔ m zibæzaa nyɔɔre ibu lee, k'an ibu zaa banka.»

¹¹ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, lanno nyɔɔ barla ɔɔaa ba ɔ an le da Zaan-Batiisi ra y. A n bɔkare ɔɔaa k'an poore Woso cirbæ nɔ ɔ bi le da m.

¹² A n a sɔɔɔɔɔ sa Zaan-Batiisi Woso lemim padare dɔmɔnɔ ɔ, an lee ku dɔtaa naa ma bi, arzana bi gasɔ n nawɔɔ ɔ paɔɔa m, tɔntɔɔrezanno n'a sɔɔ ɔ.

13 Wosolesinnusorazanno wɔɔ haay kan Moyiisi lero wɔɔ kɪ Woso cirbæə bi mim dunda, an ta an Zaan domum ku.

14 K'a do munja a ɔ, *Elii ninjə kɔ n ɔ a zem bi m Zaan m.

15 Gɔaa k'a ni tor m k'an a ma!

16 Kɔ m her gɔɔ nɔɔn makra ba kan bɔ kɪ? Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɔ η yaa nyɪnta daasiyaa ɔ, ηn'a to, ηn'i kɔ bimbirm, η ɔ:

17 Wɔɔ hir hɛ awɔɔ m,
b'awɔɔ n sar ba y!

Wɔɔ zelaa lo awɔɔ m,
b'awɔɔ n nyi ka y!

18 Bala, Zaan k'a bɔr bi, a bir hɔ bire y, a bir dɪven mim sɔ y. N n a hire, n ɔ: zinə n ta m.

19 Gɔaanyi bi bɔr, an ni hɔ bɪm, an ni hɔ mim, n n'a hum ma, n ɔ: Naa do naa, nɔzaa m, bi, bɛemir m sɔ. Yawɔrsinno kan mimbɔnyaabənnɔ kɪ hannyi m. Bi, gɔɔ kɔ η ni yem Woso Mindɔre bi ma rɔ wɔɔ a do η ɔ, Woso Mindɔre bi tirga.»

(Likki 10.13-15)

20 A m naa, Yeezuu n a sɪnjɪda sa, an ni nyaa bam kan kɔrɔ k'a hoserlo ba ɔ gɔta bi η n a bɔ a taam nɔ wɔɔ kɪ.

21 «Korazen, ɪbu kɔsi yɪm! Betsayɪdaa, ɪbu kɔsi yɪm sɔ! Bala, hoserlo kɔ η ba awɔɔ bireyaa ɔ rɔ wɔɔ, kɔ ba η y'a ɔ Tiir kɔ ɔ kan Sidɔn kɔ kɪ, k'an naa brɔɔ huu yiiro gɔr ηnɪ η ka a ra ηnɪ suu lo a ra, k'a hunka a ɔ, a lɛ taa k'a a bɔ a taam.

22 Bi y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m: dɔdɔkare hinni ɔ, awɔɔ firyɪre nyɪntam kɔsi, an lɛ da Tiir kan Sidɔn kɪ m.

23 B'ɪbu, Kapernawum, ɪbu y'i busure ɪ lee ku brama ra?
ɪbu zerm ɪ gasɔ gəənokɔ ɔ!

Bala, kɔ hoserlo kɔ η ba ɪbu zi rɔ wɔɔ, kɔ ba η y'a ɔ Sodɔm kɔ ɔ, k'an naa a gɔɔta an ta ɔ her domum ɔ.

24 Naa y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m: dɔdɔkare domum ɔ, ɪbu firyɪre yɪm kɔsi an lɛ da Sodɔm hɔ ra.»

Zɪ kan Nyɪ kɪ

(Likki 10.21-22)

25 Domum bi do ɔ bi, Yeezuu meer ba, a ɔ: «Zɪ k'a a so tara ɔ kan brama kɪ, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbu m barka, k'ɪbu hɔɔ nɔɔn duro nyaakɔm da gɔɔ hɔɔnzanno m kan hɔdonno kɪ m, ɪ bɔkare, ɪ η hunka nyɪnɔ poorero m bi minto.

26 ɪn..., Zɪ, ɪbu y'a ηɔa ɪ ba ncɪnaaɔ.

27 Mɔɔ Zɪ hɔ haay ka mɔɔ ɔ. Zɪ bi y'a deem ɪ Nyɪ bi do. Nyɪ bi y'a deem ɪ Zɪ bi do kan gɔɔ k'a lɛ n taa k'a hunka η ni rɔ wɔɔ kɪ bala.

28 K'a bɔr mɔɔ zi, awɔɔ haay k'awɔɔ mɔr gorezaa busu an n'a kɔm nɔ wɔɔ, mɔɔ hoonsire kare awɔɔ ɔ.

²⁹ K'a zu mɔɔ ɔ, k'a mɔɔ hɔdɔndare si, bala, mɔɔ bɔgɔ-bɔgɔ, miɲɲazerlezaa m mɔɔ m. Bi, awɔɔ nyiro wɔɔ hoonsire yɪm.

³⁰ Bala, zuuba k'an kɔsi bɛɛ m mɔɔ ni y. Mɔr kɔ mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ bi gore ba ɔ sɔ y.»

12

Sabaa hinni bɪstikare
(Marki 2.23-28; Likki 6.1-5)

¹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, sabaa hinni ɔ, Yeezuu bɔ hɔsɪraro ɔ, nɔ n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nyasɔ, ɲn'a sɪɲɲɪda ba, ɲn't hɔyaa yɪnyarm ɲn'a tiɲɲɔre, ɲn'a sɔm.

² Farizeenɔ wɔɔ kɔ ɲ naa yɪ bi, ɲ y'a hɪ Yeezuu m, ɲ ɔ: «Dɪga ɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, hɔ k'a n a ga bare m *sabaa hinni ɔ bi ɲn'a bam.»

³ Yeezuu n a hɪ ɲ ni, a ɔ: «Mim k'a pakra ba Davɪd m kan a gɔɔɔ kɪ bi dɔmɪm ɔ, hɔ niɲɲɔ k'a a ba, nɔ k'a a nyasɔ bi,

⁴ gasɔ k'a ɔ Woso zɛɔji bɪnce ɔ, an manɪ bur bi gɔr an a bi, kan a gɔɔɔ wɔɔ kɪ, bi lɛ ba ɔ kɔ ɲ n'a bi kɔ wosocemanniɔbɛnno wɔɔ bɛɛ m bala bi, awɔɔ n a karɪnda ba ra?

⁵ Gɛɛ, awɔɔ n a karɪnda ba Moyiisi lɛɔ ci b'ɔ, n ɔ: Woso zɛɔji bɪnce ɔ b'ɔ bi, wosocemanniɔbɛnno wɔɔ bɪr zum sabaa hinni b'ɔ y, bi kɔrɔma bɛɛ ni y.

⁶ Bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, Gɔaa ɪ naa ɔ, an lɛ da Wosoce bi ra.

⁷ N ɔ: cicirzere mɔɔ lɛ n taa, manɪbare bɛɛ y, k'awɔɔ meerbaa naa do ji ma, awɔɔ bi gɔɔɔ nɔɔn duro dɔdɔ yarle y, bala, ɲ n kɔrɔma y.

⁸ Bala, Gɔaanyɪ bi m sabaa hinni bi minzaa.»

Wɔgɔrzaa
(Marki 3.1-6; Likki 6.6-11)

⁹ Cem kɔ Yeezuu ɔ b'ɔ bi, ta a ɔ, an aa gasɔ ɲ sokomace ɔ.

¹⁰ Lɛɛ bi do ɔ bi, gɔaa n ni b'ɔ, a wɔ deem n ga. N ɲ laaka da Yeezuu han, ɲ ɔ: «A a ga m, kɔ n ni gɔaa waa *sabaa hinni ɔ ra?» A hɪ ɲ y'a ɔ nɔɪnaaɔ, k'a Yeezuu ku, a mim ka ra.

¹¹ Bi, Yeezuu a hɪ ɲ ni, a ɔ: «Nka n'awɔɔ bire ɔ, a ser deem bala n n'a dam yaa ɔ sabaa hinni ɔ, b'a bi tare an aa a bɔ yaa b'ɔ?

¹² Gɔaa n lɛ da ser m denter la? K'a maam, a a ga m, kɔ n ni zi miɲɲa ba gɔaa m sabaa hinni ɔ.»

¹³ A m bi, an a hɪ wɔgɔrzaa bi m, a ɔ: «I wɔ bi hur!» Gɔaa bi n a hur, a wɔ bi n a banka miɲɲa am deem bi hɔ bi m.

14 Farizeenro woo ku η bo sokomace b'ο bi, η y'a dunda k'a ka zaa ma k'a Yeezuu ku a ze.

Zibəənyɪ kʊ Woso a bʊ ʊ

15 Yeezuu k'a naa ma bi, a a hʊr lɛɛ bi do ʊ, gʊaa cir gʊta n zu a jɛ ʊ, an yaabazanno woo waa haay.

16 A n n'a hɪrɛ η nɪ mɪŋŋa, a ʊ: A b'a ka gʊsɪ n a dʊ y.

17 Kʊ hʊ kʊ wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ bi n kʊ yɪ. A a hɪ, a ʊ:

18 Mɔɔ Zibəənyɪ kʊ mɔɔ bʊ ʊ bi ba n nɪ.

Gʊaa kʊ mɔɔ n'a ŋʊam kan m heer kɪ haay bi, mɔɔ yɪ m ɛspri bi kaŋ ʊ.

A mɔɔ lɛrɔ hɪ m do gʊta m.

19 A b'a kam nyaa ma y.

A bi zee dare y.

Gʊsɪ b'a leer mam zaarɔ bire ʊ y.

20 A bi niigə gʊ paŋŋawarzaa dare y.

A bi fɪtʊrɛ k'a sɛ paŋŋa ba ʊ bi lihire y.

A ba a nawʊrɛ ncɪnaaʊ, an ta an paŋŋa ka tɪrgabaa ʊ.

21 Do haay sɪra kaŋ ʊ.

Yeezuu kan Belzebul kɪ

(Markɪ 3.22-30; Likki 11.14-23)

22 Bɪ jɛ ʊ bi, n bʊr gʊaa m Yeezuu zi, zinə n ta m, an a ba bʊs, bəətirbaa n ta m sɔ. Yeezuu n a waa, a n nɪ meerbare, a mɪm n nɪ lɛɛ yɪm sɔ.

23 Gʊaa cir bi ze kədə, ŋn'a hɪrɛ, η ʊ: «*David Nyɪ bɛɛ m na?»

24 Bɪ farizeenro woo ku η naa ma bi, η y'a hɪrɛ, η ʊ: «Naa do k'an naa, la a nawʊm zinəro ra, zinəro jɪtaare Belzebul paŋŋa m bala.»

25 Yeezuu k'a hʊ kʊ η n'a hʊɔn dam ma bi dʊ bi, a a hɪ η nɪ, a ʊ: «Kʊ k'a gʊɔɔ bɪr kʊ mam bi y'a dare. Kʊnɔ gɛɛ, har kʊ kʊmare ba ʊ bi y'a dam sɔ.

26 Kʊ Sutaana bʊr an nɪ lam Sutaana ra, gʊngʊrɛ m bi. A kʊ bi y'a dam ma, an jɪm dʊntɔ ra?

27 Bɪ kʊ Belzebul paŋŋa y'a ka mɔɔ nɪ lam zinəro ra, awɔɔ karɪndanyɪnɔ woo la kʊ η nawʊrɛ η la sɔ bi, η paŋŋa b'a to ka? Bɪ y'a ka η mɪŋŋɔɔ n n'awɔɔ dʊdʊ kare.

28 Bɪ kʊ Woso *Sent-ɛspri paŋŋa y'a ka mɔɔ nɪ lam zinəro ra, k'a maam k'a dʊ a ʊ, Woso cirbəə bi lee ku awɔɔ zi.

29 A n ta ʊ sɔ bi, gʊaa ba ʊ, an b'a dam ma, an gasʊ gʊaa paŋŋazaa har ʊ, k'a mɔrlɔ gʊr, k'a n ser ka, an a kʊsɪ, an bʊkare, an gasʊ, an mɔrlɔ woo gʊr y.

30 Gʊaa k'a ba kan mɔɔ kɪ bi, mɔɔ jɪm m. Gʊaa k'a bɪr a dam mɔɔ han an a so kʊ ma bi, a hɪsɪga a nawʊm.»

³¹ «Naa y'a ka, moɔ n'a hire awɔɔ m, Woso mimbonyaaro haay kan sonsoro haay ki sugur kam goɔɔ ɔ. Bi, goaa biyæ k'a ni Sent-Ǝspri sonsɔ wom bi, a b'a sugur yim fɔga y.

³² Kɔ goaa meer ba Gɔaanyi bi ma, a y'a sugur yim, bi k'a meer ba Sent-Ǝspri ma, a b'a sugur yim tara burə ɔ naa ɔ, b'a b'a yim booti hinni ɔ sɔ y.»

Gɔ kan a nyi ki

(Likki 6.43-45)

³³ «K'a dɔ a ɔ: gɔ miŋɲa bi, nyi miŋɲa a n'a dam. Gɔ bonyaa bi ni nyi bonyaa dam. N gɔ biyæ dɔ a nyi ma.

³⁴ Minno kɔsɔrɔ, awɔɔ y'a bam lɔ k'a mim miŋɲa hi a kɔsɔrabaa bi nɔ ɔ? Bala, hɔ k'a goaa heer han b'a le n'a him.

³⁵ Gɔaa miŋɲa k'a n'a miŋɲabaa m bi, bɔ an nawom mim miŋɲa m a heer ɔ. Gɔaa bonyaa k'a n'a bonyaabaa m bi, bɔ an nawom mim bonyaa m a heer ɔ sɔ.

³⁶ Bi, moɔ y'a hire awɔɔ m, moɔ ɔ: Meerbaa k'a nyɔɔɔɔ ba ɔ haay kɔ goaa n'a bam bi, Woso y'a larm ma.

³⁷ Bala, ɔbi meerbaa n n'i bombɔre, ɪ meerbaa n n'i dam mim ɔ sɔ.»

Goɔɔ ɪ hoser yere

(Marki 8.11-12; Likki 11.29-32)

³⁸ Naa kur bi, wosocikarɔnsaambaɔ kan farizeenɔ ki a siŋɲida ba, ɲn'a hi Yeezuu m, ɲ ɔ: «Karɔnsaamba, wɔɔ le taa k'i hoser ba k'ɔ a yi.»

³⁹ A n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Her naa goɔɔ wɔɔ, goɔɔ bonyaro m, ɲ bir Woso le sire y, ɲ y'a kam makra ma, bi kɔ makra bi ni, ɲ bi makra vanta yire kɔ wosolesinnɔsorazaa Zonas makra bi bæe y.

⁴⁰ Bala, Zonas k'a goɔta zɔ gɔta nɔ ɔ hi ɔ domum kaaku bi, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki bi, Gɔaanyi bi goɔtam maam sɔ tara noom ɔ domum kaaku, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki.

⁴¹ Dodɔkare hinni ɔ, Niniivi goɔɔ wutire, ɲni her goɔɔ nɔɔn da le ɔ, ɲni ɲ gumə war bi hunka ɲ ni. Bala, Niniivi goɔɔ wɔɔ a bɔ a taam ɲni sugur ye Zonas Woso lemim padare ma. Bi naa ɔ bi, goaa ta ɔ an le da Zonas ra.

⁴² Dodɔkare hinni ɔ, lɔ cir k'a a to ɲsadoɔpaasi ma an bur k'a b'a tor ka Salomɔɔn mindɔre meerbaa ma bi, a zamaana naa do gumə war bi hunkare ɲ ni. Bala, a to a ɔ kɔ laature ɔ, an bur k'a b'a tor ka ma, an bɔkare, goaa ɪ naa ɔ an le da Salomɔɔn ra.»

Zinə k'a a ya, an ni zem goaa zi

(Likki 11.24-26)

⁴³ «Kɔ zinə bɔ goaa me ɔ, a da an nawom lee gæro zi, k'a a ka hoonsire bince ma, bi k'a bir a yire,

44 b'a hı a heer ı, a ı: «Moo yı m wusigöre m bınce gusire ı.» K'a yaa leeku bı, a yaa dıga a gıst n a so ce b'ı, bı dintim ba b'ı so y. Hı haay ı ce b'ı, a bınceıo ı mıηa.

45 K'a yı ncınao, b'a ta an aa zinero vantoo gaa saanhına, η bonyaabaa n le da a mıηa ra, ηnı bı gası, ηn'a so gıaa bı do ı. Gıaa bı do mim bı bonyaabaa le dam bıisi hı ra. Zamaana naa do k'an bonyaa naa, a mim yıre ncınao so.»

Yeezuu danyıno mim

(Markı 3.31-35; Likki 8.19-21)

46 Yeezuu k'a nı meer bam kan gıoo cir bı kı bı, a da kan a danyıno kı bı, ηnı jum garga ra, ηn'a ηıam k'a meer ba kan kı. [

47 Gıaa n a hı Yeezuu m, a ı: «[da kan ı danyıno kı ı garga ra, η le n taa k'a meer ba kan ı kı.»]

48 Yeezuu n a nyı bo gıaa bı nı, a ı: «Nka m moo da? Nkoo m moo danyıno?»

49 A n bıkare, an a wo nyoo a karındanyıno wıo ma, an a hı, a ı: «Moo da bı ba n nı, kan moo danyıno wıo kı.

50 Gıaa nıηηı k'a nı moo Zı k'a nı arzana ı bı hıoηho bam bı, moo danyı m, moo danlı m, moo da m.»

13

Hıduure hıbıkıreoom dare

(Markı 4.1-9; Likki 8.4-8)

1 Hınnı bı do ı bı, Yeezuu bo har ı, an aa nyınta hıgıta bı le ra,

2 zamaa cir gıta a so kı ma a jır ı. A m bı, Yeezuu n kı, an aa nyınta koolıo ı, zamaa bı haay n nı junım hı bı le ra.

3 A hı dında η nı gıta hıbıkıreoom dare no ı, an a hı, a ı: «Gıaa ı bo, k'a hı duu.

4 A duu k'a nawım bı, gııno n a lo zaa gır ma, benno n bı, ηnı b'a bı haay.

5 Gııno n a lo jaarı bınce ı, taa n nyınta b'ı gıta y. Hıyaa bı n bo leem, kı taa ba b'ı gıta bı minto.

6 Woso k'a der bı, a na hıka bı ma, an ga, k'a mısi ba ı bı to ma.

7 Gııno n a zar laa gaa ı, laa bı n haan, an η zınze.

8 Gııno n a lo leı mıηa ı, ηnı haan, ηnı ma, ηnı nyı da. A yaa deem yaa ka zıı, deem busırdı, deem bukırku.

9 Gıaa k'a nı tır m bı, k'an a tır ka ma.»

Bı minto m, Yeezuu n tır meer ba hıbıkıreoom dare nı?

(Markı 4.10-12; Likki 8.9-10)

10 Karındanyıno wıo a zo Yeezuu ma, ηn'a hı m, η ı: «Bı m, bı n tır meer ba kan η kı hıbıkıreoom nı?»

¹¹ A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Woso a ka k'awɔɔ n Woso cirbæ bɔ minno kɔ η y'a nyaakom da rɔ wɔɔ dɔ, b'a n a ka nawɔnno ɔ y.

¹² Bala, gɔaa k'an ta hɔ m bi, n y'a yare n n a ka ɔ, a hɔ n yi gɔta, bi gɔaa k'a ba m bi, baa hɔ k'an ta m bi, n bi yom ni.

¹³ Naa y'a ka mɔɔ ni meer bam kan η ki hɔbɔkɔrenoom m. Bala, η yi dɔgam, bi η bir læe yire y. N y'a tɔr kam, bi η bir a mare, η bir a ji mam sɔ y.

¹⁴ Kɔ hɔ kɔ Ezayii a hi bi n kɔ yi η minto. A ɔ:

Awɔɔ mim mam gɔta,

b'awɔɔ b'a ji mare y.

Awɔɔ dɔgam miηηa,

b'awɔɔ bi læe yire y.

¹⁵ Bala, do naa do heer a ta.

η tɔr bir mim mare y,

η y'a miɔyaarɔ tunta,

k'a bi læe yi, k'a bi mim ma y,

k'a heer bi mim ji ma y,

k'a bi sugur ye, a a bɔ a taam kɔ mɔɔ n a waa y!

¹⁶ B'awɔɔ, awɔɔ jura: awɔɔ miɔyaarɔ i læe yim, awɔɔ tɔɔrɔ i mim mam!

¹⁷ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, wosolesinnɔsorazanno gɔta kan gɔɔɔ tɔrgɔɔ gɔta ki a ηɔa, k'a hɔ k'awɔɔ n'a yim naa yi, bi η n a yi y. K'a hɔ k'awɔɔ n'a mam naa ma, bi η n a ma y.»

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji hire

(Marki 4.13-20; Likki 8.11-15)

¹⁸ «K'a tɔr ka hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji ma.

¹⁹ Hɔyaa k'a ni zaa lezi bi, gɔɔɔ kɔ η ni Woso cirbæ lemim bi mam, bi η bir a ji mam nɔ wɔɔ m. Bala, læem bi, Sɔtaana lemim kɔ n y'a duu η heer ɔ bi si η han.

²⁰ Hɔyaa k'a ni jaarɔ bince ɔ bi, gɔɔɔ kɔ η ni Woso lemim bi mare, ηn'a sim læem kan heernyɔɔ ki rɔ wɔɔ m brɔɔ m.

²¹ Bi, η miηηɔɔ mæsi ba ɔ y, hindeem gɔɔɔ m. Kɔ heerzar gæ fryire bɔr Woso lemim bi tɔ ma, bi η y'a do læem.

²² Hɔyaa k'a ni laarɔ bireyaa ɔ bi, gɔɔɔ m, ηni Woso lemim bi ma, durnya hɔɔndama kan a arzaka letaama ki η lemim bi ze, a bir nyi dare y.

²³ Hɔyaa k'a ni læe miηηa ɔ bi, gɔɔɔ kɔ η Woso lemim bi ma, ηn'a ji ma rɔ wɔɔ m: N n'i nyi dam. A yaa deem i nyi dam zɔrɔ, deem busɔrdi, deem bukærku.»

²⁴ Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da, a ɔ: «Woso cirbæ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a hɔdo miηηa duu a hɔsira ɔ bi ki.

25 Gum k'a bɪ da ɣɔɔ nɪ hinceem bam bɪ, ɣɔaa bɪ jum deem n bɔr, an bɪ sɔr duu hɔyaa bɪ barla, an a hɔr.

26 Hɔyaa bɪ k'a bɪ bɔ, an ma, an yaa ka bɪ, sɔr bɪ n bɔ sɔ.

27 Hɔsɪrazaa bɪ zibənyɪnɔ n b'a hɪ m, η ɔ: <Zuuba, hɔdo miŋŋa bɛɛ ɪbɪ duu ɪ hɔsɪra b'ɔ ra? A a ba lɔ kɛɛrɛ sɔr n bɔr, an ta ɔ?>

28 A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: <Jum deem ɪ hɔ naa do ba>. A m naa, zibənyɪnɔ wɔɔ n a lar, η ɔ: <ɪbɪ lɛ taa k'ɔ ta, ɔ aa sɔr bɪ wɔnwɔr la?> A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ:

29 <Ayy... Bala, k'awɔɔ k'a sɔr bɪ wɔnwɔr, awɔɔ cenle a hɔka bɪ wɔnwɔr sɔ.

30 K'a η to kɔ η nɪ ma kan kɔ kɪ, k'an ta, an aa hɔdare dɔmum ku. Hɔdare dɔmum ɔ bɪ, mɔɔ y'a hum zibənnɔ wɔɔ m, mɔɔ ɔ: K'a lɛɛ ka a sɔr bɪ ɣɔr, a kɔsɪ, a da sɛ ɔ, k'a bɔkare a hɔyaa bɪ ɣɔr a zar m sɪ ɔ.> »

(Markɪ 4.30-32; Likki 13.18-19)

31 Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da η nɪ, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bɪ bɔ kɔ ɔ kan hɔ kɔ η n'a hum ma mutardu yaa, kɔ ɣɔaa n'a sam, an n'a duum a hɔsɪra ɔ bɪ kɪ.

32 A m hɔdo haay rɔ wɔɔ poore. Bɪ, kɔ n y'a duu an bɔ, ma an nawɔm, an nɪ lɛ dam hɔyaa haay ra: a ba an nawɔm ɣɔ ɣɔta, benno n b'a dam ma, ηnɪ cɛ kɪnka a vɔŋŋɛrɔ ma.»

Nyɔnyɔɔ hɔbɔkɔrenoom dare

(Likki 13.20-21)

33 A a ya an hɔbɔkɔrenoom da η nɪ, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bɪ bɔ kɔ rɛ kan nyɔnyɔɔ kɪ. Lɔ n a sa, an a tontɔ kan nyisi kɪ mɔr gota lɛ ma kaakɔ. Nyisi bɪ n ta an der.»

Bɔ m, Yeezuu nɪ hɔbɔkɔrenoom dare

(Markɪ 4.33-34)

34 Minno nɔɔn duro haay hɪ Yeezuu n nawɔrɛ η nɪ hɔbɔkɔrenoom m. A bɪr hɔsɪ hum ɣɔɔ cir bɪ m, k'a hɪ bɛɛ a nawɔm hɔbɔkɔrenoom nɪ y.

35 Kɔ hɔ kɔ wosolesinnɪsɔrazaa b'a hɪ bɪ n kɔ yɪ. A a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ yɪ m lɛ ɣɔrɛ,

m hɔbɔkɔrenoom da η nɪ,

m hɔ k'a nyaakɔm da durnya sɪŋŋɪda ɔ tee... bɪ hɪ η nɪ.

Yeezuu ɪ sɔr hɔbɔkɔrenoom bɪ

ji hire

36 Yeezuu k'a zamaa cir bɪ to, an doo bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Sɔr hɔbɔkɔrenoom bɪ ji dɪnda wɔɔ m.»

37 A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a nɪ hɔ miŋŋa do duum bɪ, Gɔaanyɪ bɪ m.

38 Həsira bı, durnya m. Hədo müñja bı, Woso cirbəə nyıno wəo m. Sər bı, Sotaana nyıno m.

39 Jım k'a sər bı duu bı, Sotaana m. Hədarə bı, durnya nyarə m. Hədənno wəo, maləkarə m.

40 Amba kə η nı sər gorm ηn'a dam sɛ ɔ bı, yı a nawərə ncınaaɔ durnya nyarə hinni ɔ:

41 Gəaanyı bı y'a maləkarə nyöərə, ηnı hə haay k'a nı gəoə gum Woso ma rə wəo gur Woso cirbəə bı nə ɔ. Nj mimbənyaabənno wəo gorm sə, ηnı bə η nı,

42 ηn'a a η zar sehar ɔ. Nj nyi kam b'ɔ, ηn'a sə sɔ.

43 Bı, gəoə turgarə wəo gure am wosogure hə bı m, η Zı bı cirbəə nə ɔ b'ɔ. Gəaa k'a nı tər m, k'a n'a tər ka ma.»

Arzaka k'a a nyaakom da

44 «Woso cirbəə bı bə kə rɛ kan arzaka gəta kə n y'a nyaakom da həsira ɔ bı kɪ, gəaa n sər la: a n so ra, an a nyaakom da. K'a heer nyöə bı, an a hür; an aa hə haay k'an ta m nə wəo həɛ, an həsira bı do si m.»

45 «Woso cirbəə b'a ya an bə kə rɛ kan terbarezaa k'a n'a kam nyənyaarə müñjəo ma kɪ.

46 K'a nyənyaa wıstı yı, a busoo nı yım gəta bı, an ta, an aa hə haay k'an ta m nə wəo həɛ, an b'a si m.»

Zanña həbəkərənoom

47 «Woso cirbəə b'a ya, an bə kə rɛ kan zanña kə η n'a zom hi ɔ, an nı zə do haay gərle an nı bəm nı bı kɪ.

48 Kə zəno a han bı n y'a gaa, n n bə m hi bı lɛ ra. N n bəkərə, ηnı nyınta, ηnı zəno müñjəo wəo nyökə ɔ, ηnı η zar mər ɔ, ηnı zəno bənyaarə wəo lo.

49 Yı a nawərə ncınaaɔ durnya nyarə hinni ɔ. Maləkarə zəm bı gəoə bənyaarə wəo gə gəoə turgarə wəo ma,

50 ηnı η zar sehar ɔ. Nj nyi kam b'ɔ, ηn'a sə sɔ.»

51 Yeezuu n a karındanyıno wəo lar, a ɔ: «Awəo naa haay woo... ma müñja ra?» Nj ɔ: «İn...»

52 A n a hı η nı, a ɔ: «Ncınaaɔ bı, wosocikarınsaamba biyəə k'a n'a bam Woso cirbəə kə bı karındanyı bı, bə a ɔ kə rɛ kan harzaa k'a nı hə gusire kan hə daa kɪ bərə a arzaka ɔ bı kɪ.»

Nazaretı gəoə n sira ka Yeezuu ɔ y

(Markı 6.1-6; Likki 4.16-24)

53 Yeezuu k'a həbəkərənoonno nəon duro da an η nya bı, a a hür lɛɛ bı do ɔ,

54 an doo kə k'a tər ɔ b'ɔ. A n a sıñjıda sa, an nı hə dındam kə bı do sokumacɛ b'ɔ, zamaa bı n zɛ kədə a hədındarə bı tə ma. Nj n'a hıre, η ɔ: «Awəo a to mindərə naa do m ka? A a ba lə, an nı hoserlo bare?»

⁵⁵ Gɔwurezaa bi nyi beɛ n'awɔɔ m na? Maarii nyi beɛ n'awɔɔ m na? Zakki, Zozef, Simɔɔn, Ziidi, a danyɔno beɛ m nawɔnno ra?

⁵⁶ Awɔɔ danlorɔ ba wɔɔ bire ɔ naa ɔ ra? A a ba lo keere, an n'a dam naa do haay bare ma?»

⁵⁷ Naa do a ka, η n kaanm Yeezuu m. A m naa, Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Wosolesinnisorazaa i daɔre yim bince haay ɔ, b'a bir a yim a ko ɔ, a bir a yim a har ɔ so y.»

⁵⁸ Yeezuu n hoser ba b'ɔ gɔta y, η sarakarewar bi to ma.

14

Zaan-Batiisi zɛ

(Marki 6.14-29; Likki 9.7-9)

¹ Dɔmum bi do ɔ bi, cir Hirɔɔdi Yeezuu mim ma, bala a to bo lee haay ɔ.

² A n n'a hire a zibəənyɔno m, a ɔ: «Gɔaa naa do, Zaan-Batiisi m! K'a a mum bo ɔ gəəno bire ɔ bi y'a ka, an panja yi, an ni hoserlo bare.»

³ Ko sira ni, Hirɔɔdi a ka, ηni Zaan nyaso, ηn'a sur, ηn'a du lonnoce ɔ, a dam Filipi lo k'an ta m, a to m Hirɔɔdiyaadi bi minto.

⁴ Bala, Zaan a hi Hirɔɔdi m, a ɔ: «A n a ga m k'ibu n a ba i lo y!»

⁵ Hirɔɔdi a ηsa k'a Zaan zɛ gər, b'a i nyi bam gɔɔɔ wɔɔ m. Bala, brɔɔ haay i digam Zaan ma, η ɔ: Wosolesinnisorazaa m.

⁶ Bi, Hirɔɔdi yire dɔmum cibsahinni ɔ, Hirɔɔdiyaadi nyimbɔɛɛɛ sar ba gɔɔɔ ko n yi η bir cibsahinni ma ro wɔɔ lee, an Hirɔɔdi no yi.

⁷ Hirɔɔdi n a wer si, a ɔ: ho k'a le n taa haay bi, a y'a kan ɔ.

⁸ Nyimbɔɛɛɛ bi da bi n a nyonnyɔɔta, a ɔ: «A n Zaan-Batiisi mim ye laaga burə ɔ.» Nyimbɔɛɛɛ bi n a ye maam so.

⁹ Cir bi heer n a zar, b'a b'a dam ma, an a gu y, k'a wer si hɔburebinno wɔɔ bire ɔ bi minto. A m bi, an le ka ko n n'a ka ɔ.

¹⁰ A n gɔaa deem nyɔɔ, an aa Zaan mim gɔ ma lonnoce ɔ b'ɔ,

¹¹ an bor m laaga ɔ, an b'a ka nyimbɔɛɛɛ b'ɔ, an a si, an aa a ka a da ɔ.

¹² Zaan karɔndanyɔno wɔɔ n bor, ηni bi Zaan gər bi sa, ηn'aa bir, ηni bokare ηn'aa ho k'a a ba bi hi Yeezuu m.

Yeezuu gɔɔɔyaaro tor tisi soor

(Marki 6.30-44; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

13 Yeezuu k'a mim naa do ma bi, a a hor lee bi do o, an da kooloo o k'a ta toore ma a deem. Goo cir ku n naa yi bi, n y'a hor a koro o a gam ma, k'a zu a je o.

14 Yeezuu k'a bo kooloo b'o bi, a goaa cir yi gota, gooo woo cicir n a nyaso, an a sijnida sa, an ni n yaabazanno waare.

15 Yirbae k'a da bi, a karindanyoo woo a zo ma, n'a hi m, n o: «Gum da, bi pooyaa m naa, gooo woo da zaa ra ku n ni ta koro woo o, n'a aa hore si, n'a bi!»

16 Bi, Yeezuu a nyi bo o, a o: «A n a ga m, n'a hor y. K'a hore ka n o a zim.»

17 A m bi, n'a hi m, n o: «Bur soor kan zoko ki huya woo n ta m naa o.»

18 Yeezuu n a hi n ni, a o: «K'a n ka m o naa o.»

19 A n le ka, ku gooo woo n nyinta bur bi ra, an bur soorlo woo si kan zo huya bi ki a wo o, an diga brama, an barka da Woso m. A n buuro woo zinke ra, an a ka a karindanyoo woo o, ku n'a ka zamaa b'o.

20 Goo woo haay a bi, an n ka. Karindanyoo woo bur kan zo ki kuuro ku n goota ro woo gor kasi le ma buerehuya.

21 Goo ku n ho bi bi ro woo, yaaro woo le a zo tisi soor ma. N n lanno kan nyoo ki le sa y.

Yeezuu i tam hi bur o

(Marki 6.45-52; Zaan 6.15-21)

22 Loom bi, Yeezuu a ka karindanyoo woo n da kooloo b'o, ku n ni bra higota bi gam deem la, k'a goota a zamaa bi da zaa ra.

23 K'a zamaa bi da zaa ra an a nya bi, a a hor a deem, an ta ci ra, k'a yaa da. Yirbae k'a da bi, a goota b'o a deem.

24 Kooloo bi n a go hi bi le bi ma, an ta laato hi bi bire o. Bala, hincer y'a nyam kooloo bi zi, hikurero woo n'a monum kooloo b'o

25 Do k'a bor an ni mem bi, a wuti an to hi bi ra, an ni tare n zi.

26 Ku karindanyoo woo a yi an ni tam hi bi ra bi, nyibaee gaso n o, n'a hire, n o: «Toor m!» N n' zee dam.

27 Loom bi, Yeezuu meer ba kan n ki, a o: «K'a sira ka, moo m, a da bi bo o y!»

28 Piyee n a hi m, a o: «Zuuba, k'ibu m paan... k' le ka ku m bor i zi hi bi bur o.»

29 Yeezuu n a hi m, a o: «Bor.» Piyee n bo kooloo b'o, an ni tom hi bi ra k'a ta Yeezuu zi.

30 K'a hincer bi yi an ni honm kan panja ki bi, a da bo o, hi bi n'a monum, an zee da, a o: «Zuuba, m bo le m!»

31 Loom bi, Yeezuu a wo nyoo an a nyaso, an a hi m, a o: «Ibu sirakare poore! A lo ibu n sinsi m ka?»

32 N n'a da kɔ ɔ, ηnɪ gasɔ kɔkɔsɔ b'ɔ hɪnhɛr bɪ n jum.

33 Gɔɔɔ kɔ η nɪ kɔkɔsɔ b'ɔ rɔ wɔɔ kukurə zɛ a taa, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Woso Nyɪ n'ɪbɪ m paan....»

Zenezareti yaabazannɔ waarɛ

(Markɪ 6.53-56)

34 Kɔ η hɪgɔta bɪ zɛ ra bɪ, η yaa lee ku Zenezareti ɔ.

35 Kɔ bɪ do gɔɔɔ wɔɔ kɔ η Yeezuu yɪ, ηn'a dɔ bɪ, η yaa a hɪ kɔ b'ɔ haay kan kɔrɔ junjɛnnɔ wɔɔ kɪ, η ɔ, a bɔr. N n bɔr yaabazannɔ wɔɔ m haay Yeezuu zi.

36 N n a ye han, k'a a wɔ da a huu lɛ tɔkke ma. Bɪ, gɔɔɔ kɔ η y'a wɔ da ma rɔ wɔɔ waarɛ yɪ haay.

15

Woso lɛrɔ kan yɪnnɪbayɪ kɪ

(Markɪ 7.1-13)

1 Farizeenrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ kɪ a to Zerizalem ɔ, ηnɪ bɔr Yeezuu zi, ηnɪ b'a hɪ m, η ɔ:

2 «Bɔ m, ɪbɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ bɪr zum wɔɔ yaabɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ ɔ? N n'ɪ hɔ bɪm, bɪ η n a wɔ hir y. A n a ga nɪ y.»

3 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «B'awɔɔ, a lɔ awɔɔ bɪr zum Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ, a bɔkarɛ, an nɪ zum a yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ ɔ?

4 Woso a hɪ, a ɔ: «I zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ. Bɪ gɔaa k'a zɪ bɔ ɔ gɛɛ a da a bɔ ɔ, pakra m, kɔ n n a zɛ gɛr.»

5 B'awɔɔ ɔ, kɔ gɔaa a hɪ a zɪ m, gɛɛ a da m, a ɔ: «Daahan kɔ mɔɔ m ga m, m a ka ɪbɪ ɔ bɪ, Woso hɔ nɪ.»

6 Pakra bɛɛ m kɔ gɔaa bɪ do m a da a zɪ kan a da kɪ han y. Woso lemim bɪ zar awɔɔ nawɔrɛ nɔɪnaaɔ a yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ minto.

7 Zambɔzannɔ, Ezayii gumə ta ɔ, an awɔɔ mim hɪ, a ɔ:

8 Gɔɔɔ nɔɔn duro, mɔɔ da η nawɔη ɔ a lɛ m, bɪ η heer laato mɔɔ ma.

9 Daɔrɛ kɔ η n'a kam mɔɔ ɔ bɪ, vam m.

Bala, durnya mim ηn'a dɪndam gɔɔɔ m, ɪ ɔ Woso hɔ m.»

Hɔ k'a nɪ dintim kam gɔaa ma

(Markɪ 7.14-23)

10 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu zamaa bɪ bir, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a tɔr ka mɪηɪa k'a jɪ ma!

11 Hɔ k'a nɪ gasɔm gɔaa lɛ ɔ an ta a nɔ ɔ bɪ bɛɛ nɪ dintim kam ma y, bɪ hɔ k'a nɪ bɔm gɔaa lɛ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.»

12 A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Farizeenrɔ wɔɔ kɔ η naa ma bɪ, ɪbɪ dɔ ɪ ɔ, a busu η ma ra?»

13 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ haay kɔ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ n a sɔɔn bɪ, n y'a wɔrm.

14 K'a η to, bʊʊrɔ nɪ bʊʊrɔ gaam. Bɪ, kʊ bʊʊ bʊʊr, an nɪ bʊʊ gaare, η gʊaa hɪya haay y'a zarm yaa ʊ!»

15 Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ʊ: «Hɔbɔkɔrɛnoom naa do jɪ hɪ ʊ m.»

16 Yeezuu n a hɪ, a ʊ: «Awɔɔ gɔɔta, awɔɔ n a jɪ dɔ ra?»

17 Awɔɔ n a dɔ, a ʊ, hɔ haay k'a nɪ gasom gʊaa lɛ ʊ, an nɪ tare a nɔ ʊ bɪ, ta an nawom, an nɪ bɔm garga ra ra?»

18 Bɪ, hɔ k'a nɪ bɔm gʊaa lɛ ʊ bɪ, a to a nawom gʊaa heer ʊ, bɪ nɪ dintim kam ma.

19 Bala, gʊaa heer hɔondare bonyaarɔ wɔɔ nɪ bɔɪ ʊ: gərzɛɛ, jaandare, koorbare, gʊɔɔ tɔ zarlɛ, kan sunsɔwɔrɛ kɪ.

20 Nawɔnnɔ nɪ dintim kam gʊaa ma, bɪ hɔbɪrɛ bɪ, ɪ n ɪ wɔ hir bɪ bɪr dintim kam gʊaa ma y.»

*Yeezuu bɔ Zidee kʊ ʊ
(Markɪ 7.24-30)*

21 Yeezuu k'a cem b'ʊ bɪ, a ta Tiir kan Sidɔn kɪ kʊrɔ wɔɔ ʊ.

22 Lʊ nɪ b'ʊ an ta Yeezuu zi, zɪfɔ bɛɛ nɪ y, Kanaan do nyɪ m, an a hɪ Yeezuu m, a ʊ: «M cicir zɛ Zuuba, *David Nyɪ, mɔɔ nyɪmbɔɛɛrɛ zinɔ n ta m, an nɪ fir kam ma gʊta.»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ y. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma, ηn'a yɛ han, η ʊ: «La lʊ naa do ra, bala, a ɪ wɔɔ kɔm kan a zeedare kɪ.»

24 Yeezuu n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Mɔɔ nyɔɔ n y'a ʊ Israyel gʊɔɔ kʊ η bɔ kʊ ʊ kan seero kʊ η nyaam nɔ wɔɔ kɪ zi.»

25 Bɪ, lʊ b'a gu an bɪ kukurɔ zɛ a taa, an a hɪ m, a ʊ: «Zuuba, bʊr ɪ da mɔɔ han!»

26 Yeezuu n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «A n a ga m, n nɪ nyɪnɔ hɔbɪrɛ sa, n n a ka jinnyɪnɔ ʊ y.»

27 Lʊ bɪ n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Sɪra m, Zuuba, baa jinnyɪnɔ wɔɔ ɪ hɔbɪrɛ bɔtɔ k'a a lo η zuubarɔ wɔɔ taa bɪ gorlɛ, ηn'a bɪrɛ.»

28 A m naa Yeezuu n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Lʊ, ɪ sɪrakare gandaa ʊ! ɪ hɔ k'ɪ lɛ n taa bɪ yɪm!» Lɛɛm bɪ, a nyɪmbɔɛɛrɛ b'a waa wakati bɪ do ʊ.

Yeezuu yaabazannɔ waa gʊta

29 Yeezuu a hʊr b'ʊ, an ta Galilee higʊta lɛ ra, an aa der ci ra, an nyɪnta.

30 Gʊɔɔ cir gʊta bʊr zi, lʊgɔrɔ m, bʊʊrɔ m, gandeenzannɔ m, bɛətinno kan yaabazannɔ vantɔɔ kɪ m, ηnɪ bɪ η nyɪnta Yeezuu taa, an η waa.

31 Gʊɔɔ wɔɔ n zɛ kɛdɛ, kʊ bɛətinno nɪ meer bare, gandeenzannɔ n a gannɔ yɪ, lʊgɔrɔ nɪ tam mɪɪɪa, bʊʊrɔ nɪ lɛɛ yɪm bɪ minto. N y'a lɛ bɔ Israyel Woso ʊ.

Yeezuu gɔɔɔyaarɔ tɔr tisi si
(Marki 8.1-10)

³² Yeezuu a karɔndanyɔnɔ wɔɔ bir an a hi η ni, a ɔ: «Zamaa bi cicir i mɔɔ zem, bala, a dɔmɔm kaaku hɔ m naa, η ni kan mɔɔ ki, hɔsi ba η ɔ, ηn'a bire y. Mɔɔ le baa ku m η da zaa ra kan nɔ ki y. Ku n bɛɛ ni, η y'a dundom zaa ra.»

³³ Karɔndanyɔnɔ wɔɔ n a hi m, η ɔ: «K'ɔ bur yi ka pooyaa ɔ naa ɔ, ɔ a ka gɔɔɔ cir naa ɔ, k'an η ka?»

³⁴ Yeezuu n η lar, a ɔ: «Bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» N η n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Saanhɔna kan zɔ poorenyɔnɔ ki.»

³⁵ A n le ka ku zamaa bi n nyinta tara ɔ.

³⁶ A n bur saanhɔna bi sa kan zɔnɔ wɔɔ ki an yaa da Woso m barka, an n'a zɔnzem la, an n'a kam a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ɔ, ηn'a kam, zamaa b'ɔ.

³⁷ N η n a bi, an η ka, an a yɔ, ηn'a kuuro gor kasɔ le ma saanhɔna.

³⁸ Zamaa bi gɔɔɔyaarɔ a zɔ tisi si ma, n n lanno kan nyɔnɔ ki le sa y.

³⁹ Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu η da zaa ra, an da kɔɔlɔɔ b'ɔ an ta Magadaan ɔ.

16

Hoser yere

(Marki 8.11-13; Likki 12.54-56)

¹ Farizeenrɔ kan sadiseenrɔ ki a zɔ Yeezuu ma, ηni hoser ye han, k'a makra ba.

² Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Ku woso le a zo, b'awɔɔ ɔ, leɛ yim miηηa, bala, brama bi piin....»

³ Dɔgta m, b'awɔɔ ɔ la bam her, bala, brama bi piin... b'a kundɔ sɔ. Awɔɔ brama mim dɔ, b'awɔɔ b'a dam ma a hɔɔ ku η ni bam dutaa rɔ wɔɔ jɔ dɔ y.

⁴ Her gɔɔɔ bunyaarɔ ku η bur Woso le sim nɔ wɔɔ i hoser yere, bi η bi hoser vanta yire ku Zonas hɔ bi bɛɛ y.» A n a gɔ η ma, an cem.

Farizeenrɔ kan sadiseenrɔ ki nyonyɔɔ

(Marki 8.14-21)

⁵ A hɔr ku Yeezuu ɔ kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki ηni bra higɔta bi gɛm deem bi ra bi, bur tɔ bɔ karɔndanyɔnɔ wɔɔ nɔ ɔ.

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'a dundo a zi, k'a a ba laato farizeenrɔ kan sadiseenrɔ ki nyonyɔɔ bi ma.»

⁷ N η n bɔkare, ηn'a him ku m, η ɔ: «Ku wɔɔ n bur sa bi y'a ka an naa hi.»

⁸ Yeezuu n a dɔ, an a hi η ni, a ɔ: «A lɔ awɔɔ n'a him ku m, a ɔ: ku wɔɔ n bur sa bi minto ni? Awɔɔ sirakare bi gɔta y!

⁹ Awɔɔ ɔɔɔta a bur naa ji dɔm na? Kɔ mɔɔ bur soor zɔnze ra, m a ka ɔɔɔyaarɔ tisi soor ɔ bi, a tɔ b'awɔɔ nɔ ɔ ra? Awɔɔ kuuro ɔur kasɩ lɛ ma karɔ?

¹⁰ Bi, kɔ mɔɔ bur saanhɩna zɔnze ra m a ka ɔɔaa tisi si ɔ bi, kasɩ lɛ ma karɔ awɔɔ kuuro ɔur ɔ? A tɔ b'awɔɔ nɔ ɔ ra?

¹¹ A a ba lɔ awɔɔ n a ji ma, a ɔ, bur bɛɛ mɔɔ n'a hum ma? K'a dundo a zi kan farizeenrɔ, sadiseenrɔ nyonyɔɔ bi ki.»

¹² A m naa, karɩndanyɩnɔ wɔɔ n bɔkare, ɩn'a ji ma, ɩn'a dɔ ɩ ɔ, bur bare nyonyɔɔ bɛɛ an n'a hum ma y. Farizeenrɔ kan sadiseenrɔ ki hɔɔɩndare an n'a hum ma.

Piyeer kasetɩ kare

(Markɩ 8.27-30; Likki 9.18-21)

¹³ N yaa lee ku kɔ kɔ n n'a hum ma, ɩ ɔ: Filipi-Sezaaree kɔrɔ wɔɔ ɔ. Yeezuu laaka da a karɩndanyɩnɔ wɔɔ han, a ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ y'a hire, ɩ ɔ: nka m Gɔaanyɩ bi ni?»

¹⁴ N n a nyɩ bɔ ɔ, ɩ ɔ: «Gɔsɩnnɔ y'a hire, ɩ ɔ: Zaan-Batiisi m, nawɔnnɔ ɔ: *Elii m, ɔsɩnnɔ a ya, ɩ ɔ: Zeremii m, ɔɛɛ, wosolesinnɩsorazannɔ wɔɔ deem m.»

¹⁵ A n ɩ lar, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ y'a hire, a ɔ: nka m mɔɔ ni?»

¹⁶ Piyeer n meerbaa bi si, an a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista bi n'ibu m, Woso k'an mɩsir bi nyɩ.»

¹⁷ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Mimbirenyɩntazaa n'ibu m, Sɩmɔɔn, Zonas nyɩnnɩ, bala, ɔɔaa bɛɛ sɩra naa do hɩnka ɩbu ni y. Mɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi m.

¹⁸ Bi, mɔɔ y'a hire ɩbu m, Piyeer* n'ibu m, bi ci naa do mɔɔ n ni m sokɔma bi dɔre a burɔ ɔ. Ze kan a paɩɩa ki bi bɔrm la y.

¹⁹ Mɔɔ Woso cirbɛɛ cɛnyɩrɔ kare ɩbu ɔ, hɔ haay k'ibu n n'a kɔsɩm tara burɔ ɔ bi, n y'a kɔsɩm arzana ɔ, hɔ haay k'ibu n n'a hɔrm tara burɔ ɔ bi, n y'a hɔrm arzana ɔ.»

²⁰ Naa do je ɔ, a lɛ ka ɩ ɔ mɩɩɩa, a ɔ: ɩ b'a hi ɔsɩ m, ɩ ɔ, Krista n'awɔɔ ni y.

Yeezuu firyɩre mim

(Markɩ 8.31-9.1; Likki 9.22-27)

²¹ A n a sa wakati bi do ma, Yeezuu a sɩɩɩɩda sa, an ni hɔ dɩndare a karɩndanyɩnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Pakra m, kɔ m ta Zerizalem ɔ kɔ m aa fir yɩ gɔta ɔɔɔɔgusinnɔ kan wosocemannɩbɛnno jɩtannɔ, wosocikarɩnsaambɔɔ ki wɔ ɔ. N mɔɔ zem ɔɔr. B'a dɔmɩm kaakɔ hinnɩ ɔ, Woso mɔɔ mim bɔɩ ɔ.»

²² Piyeer n Yeezuu gaa, an bɔ m toore ma, an ni nyaa bam kan ki, a ɔ. «Woso dɔre ɩ ma kan naa ki Zuuba, mim naa do b'ɩ b'ɩ yɩre y.»

* 16:18 16.18 Piyeer, a lɛ taa k'a hi, a ɔ: «ci».

23 Bɪ, Yeezuu a bɔ, an a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «I jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ! Sɔtaana, mɔɔ makra ɪbu n'a bam, ɪbu hɔɔndare bɪ n bɔ kɔ ɔ kan Woso hɔ kɪ y. Gɔɔɔ hɔɔndare m.»

Yeezuu zaa zure

24 Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an sɔ a mɪŋŋa m, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

25 Bala, kɔ gɔaa lɛ taa k'a a meeyaa bɔmbɔ, a b'a meeyaa bɔmbɔrɛ yɪrɛ y. Bɪ, kɔ gɔaa ga mɔɔ tɔ ma a y'a meeyaa bɔmbɔrɛ yɪrɛ.

26 Bɪ, kɔ gɔaa a so durnya hɔ haay ɔ, an bɔkare an kɔrɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ma, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Gɛɛ gɔaa y'a mɪsɪrbaa lɔrm kan bɔ kɪ?

27 Bala, Gɔaanyi bɪ zɛrɛ a Zɪ lɛbɔurɛ nɔ ɔ kan a malɛɛkarɔ kɪ. Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, a gɔaa biyɛθ zibɛθ nyɔɔɔɔ kan ɔ.»

28 Yeezuu a ya, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ naa ɔ naa, gɔsɪnnɔ zɛ b'a kure, kɔ ŋ n Gɔaanyi bɪ yɪ an bɔr a cirbɛθ nɔ ɔ y.»

17

Yeezuu lɔrlɛ

(Markɪ 9.2-13; Likki 9.28-36)

1 Dɔmɪm sɔrdɪ kur bɪ, Yeezuu Pɪyɛɛr gaa, kan Zakkɪ kɪ a danzaa Zaan kɪ, an bɔ ŋ nɪ toore ma a minto, ci jintɔ mim ɔ.

2 A n a lɔr ŋ mɪm ɔ. A meer nɪ yɔm am wosogure hɔ bɪ m, a huuro wɔɔ nɪ nyakɪ bɔm, ŋn'a ba fu firr....

3 *Elii n a hunka ŋ nɪ kan Moyiisi kɪ, ŋn'ɪ meer bam kan Yeezuu kɪ.

4 Pɪyɛɛr n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ, a mɪŋŋa. K'ɪ lɛ taa, kɔ m bur ba kaako: ɪbu hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.»

5 K'a nɪ meer bare ncɪnaas bɪ, warkɔ k'a nɪ yɔm bɔr an b'a ku ŋ la. Meerbaa n a to warkɔ bɪ nɔ ɔ, a ɔ: «Ba mɔɔ Nyɪ m na. Mɔɔ ŋsa gɔta. A mɔɔ nɔ yɪ paan.... K'a a tɔr ka ma.»

6 Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ŋ naa ma bɪ, ŋ y'a dundo, ŋn'a meer kunku tara ma, dabɔɔ gɔta k'a ŋ nyasɔ bɪ minto.

7 Yeezuu n a zɔ ŋ ma, an a wɔ da ŋ ma, an a hɪ, a ɔ: «K'a wuti, a da bɪ bɔ ɔ y!»

8 Kɔ ŋ y'a bɔ ŋnɪ dɪga bɪ, ŋ n gɔsɪ yɪ dɔ, kɔ Yeezuu y'a deem bɛɛ y.

9 Kɔ ŋ n'ɪ zerm ci bɪ ra bɪ, a lɛ ka ŋ ɔ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ yɪ naa, a b'a hɪ gɔsɪ nɪ y, k'an ta, an Gɔaanyi bɪ mɪmbɔurɛ ku gæno bire ɔ.»

N Yeezuu lar Elii mim ma

10 A karındanyıno wɔɔ n a lar, η ɔ: «Bɔ m woso-cikarınsaamba wɔɔ ɔ, Elii lɛɛkare an bɔr?»

11 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Sıra m, Elii nı lɛɛkare an bɔr k'a bı hɔ haay banka.

12 Sıra mɔɔ n'a hıre awɔɔ m, Elii bɔr kara, bı η n a dɔ y, a hɔɔnhɔ η y'a ba m. Gɔaanyı bı fir yıre η wɔ ɔ maam sɔ.»

(Markı 9.14-29; Likki 9.37-43a)

13 A m naa, karındanyıno wɔɔ n a dɔ, η ɔ, Zaan-Batiisi an n'a hum ma.

Yeezuu zinə bɔ nyi mɛ ɔ

14 Kɔ η lee ku zamaa cir gɔta bı zi bı, gɔaa a zɔ Yeezuu ma, an kukurə zɛ a taa, an a hı m, a ɔ:

15 «Karınsaamba, m nyınnı cicir zɛ, hɔɔ n'a zem, an nı fir yım gɔta, a tır a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ.

16 Mɔɔ n bɔr m ı karındanyıno wɔɔ zi, bı, η n a da ma, ηn'a waa y.»

17 Yeezuu n meerbaa bı sa, a ɔ: «Zamaana sırakarewar zanno, gɔɔɔ bɔnyaarɔ, mɔɔ dɔmum bam karɔ kan awɔɔ kɔ? Dɔmum karɔ mɔɔ nı m yare, m ye kɔre ma awɔɔ minto? K'a bɔr m mɔɔ zi.»

18 Yeezuu n hɔən si zinə bı ma, an bɔ nyi bı mɛ ɔ, nyi bı n laafı yı wakatı bı do ɔ.

19 Karındanyıno wɔɔ n a zɔ Yeezuu ma, ηn'a lar a deem, η ɔ: «Bɔ y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinə bı ra?»

20 A n a hı η nı, a ɔ: «Awɔɔ sırakare k'an poore bı m. Bala, sıra mɔɔ n'a hıre awɔɔ m, k'awɔɔ sırakare bɔ kɔ ɔ kan mutardı yaa kɔ, awɔɔ y'a hum ci naa do m, a ɔ: wuti, ı ta lɛɛ naa do ɔ! A wutire an ta, awɔɔ bı jıram hɔsı bare ra y. [

21 Bı, zinə nɔınaas bı, hɔ ba ɔ an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ kan lɛkɔsıre kɔ y.]»

Yeezuu a ya, an n'a zɛ mim dındam

(Markı 9.30-32; Likki 9.43b-45)

22 Hindeem ɔ, karındanyıno wɔɔ kɔ η y'a so kɔ ma haay Galilee ɔ bı, Yeezuu a hı η nı, a ɔ: «N Gɔaanyı bı dam gɔɔɔ wɔ ɔ.

23 N y'a zem, b'a dɔmum kaakɔ hinni ɔ, Woso y'a mım bɔn ɔ.» Meerbaa naa do η heer zar gɔta.

Yawɔr karɛ

24 Kɔ Yeezuu kan a karındanyıno wɔɔ kɔ lee ku Kapernawum ɔ bı, Wosoɛ yawɔrsinno a zɔ Pıyɛɛr ma, ηn'a lar, η ɔ: «Awɔɔ karınsaamba bı bır Wosoɛ yawɔr kam na?»

25 Pıyɛɛr n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «A y'a kam.» Pıyɛɛr k'a lee ku har ɔ bı, Yeezuu lɛɛ ka m an a lar, a ɔ: «Sımɔɔn, kan ıbu

kɪ, nkɔɔ durnya cinno nɔɔm nɪ yawɔr sire ŋ han? Nj nyɪnɔ m gɛɛ, saanɔɔ nɪ?»

²⁶ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Saanɔɔ m.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'a maam ŋ nyɪnɔ wɔɔ ba ŋ barla y.

²⁷ Bɪ k'ɔ lɛ baa kɔ ŋ n'a hɪ, ŋ ɔ, ɔ ɔ zar a ma bɪ, ta higɔta b'ɔ, ɪ yaa ka zo hi b'ɔ. Zo niŋŋə k'a nɪ lɛɛ kam an ka bɪ mom bɪ, bɔ zo bɪ do m, ɪ lɛ gɔ, ɪbɪ busoo yɪrɛ a lɛ b'ɔ, an nɪ mɔɔ kan ɪbɪ kɪ yawɔr kare bɔm. K'ɪ bɔ ɔ, ɪ b'a ka yawɔrsinno wɔɔ ɔ.»

18

Nka m jitaare?

(Markɪ 9.33-37; Likki 9.46-48)

¹ Wakatɪ bɪ do ɔ bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zo Yeezuu ma, ŋn'a lar, ŋ ɔ: «Nka m jitaare Woso cirbəə bɪ nɔ ɔ?»

² Yeezuu n nyɪ poore bir an a jum ŋ bire ɔ,

³ an bɔkare, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, k'awɔɔ n a lɔr a a ba, am nyɪ poore hɔ bɪ nɪ, awɔɔ bɪ gasɔm Woso cirbəə b'ɔ y.

⁴ Gɔaa k'a n'a mɪŋŋa zerm am nyɪ hɔ bɪ m bɪ, bɪ zaa n jitaare Woso cirbəə b'ɔ.

⁵ Gɔaa k'a nyɪ poore si mɔɔ tɔ ma am nyɪ naa do m bɪ, mɔɔ mɪŋŋa a yɪ m si.»

Dundoazi mim

(Markɪ 9.42-48; Likki 17.1-2)

⁶ «Bɪ, kɔ gɔaa a ka nyɪnɔ kɔ ŋ sɪra ka mɔɔ rɔ nɔɔn duro gɔaa deem n a do mimbɔnyaa nɔ ɔ, kɔ n jenlajaa gɔta kɔsɪ a wer ma, n n a da higɔta ɔ, a jɪra.

⁷ Kɔsɪ nɪ kan durnya kɪ, kɔ minno n ta ɔ, ŋn'ɪ gɔɔɔ dom mimbɔnyaa nɔ ɔ bɪ minto. Minno wɔɔ duro bɪ nyam durnya nɔ ɔ y, bɪ kɔsɪ ɪ kan gɔaa k'a ka ŋn'ɪ zem bɪ kɪ.

⁸ K'ɪ wɔ gɛɛ, ɪ gam y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra, ɪ zo laato ɪ ma k'ɪ gasɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ b'ɔ, ɪ wɔ deem m, gɛɛ ɪ gam deem m, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawɔrɛ ɪ wɔ hɪya m, gɛɛ ɪ gam hɪya m sehar k'a lihɪrɛ ba ɔ bɪ nɔ ɔ bɪ m.

⁹ K'ɪ mɪnyaa y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ bɔ ɔ ɪ zo laato ɪ ma, k'ɪ gasɔ ɪ mɪnyaa deem m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawɔrɛ ɪ mɪm hɪya m sehar ɔ bɪ m.

Ser k'a nyaam hɔbɔkɔrɛnoom dare

(Likki 15.3-7)

¹⁰ K'a dundo a zi, a b'a ka a nyɪnɔ nɔɔn duro gɔaa deem bɔ ɔ y. Bala, sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, arzana ɔ bɪ, ŋ

malɛɛkarɔ ɪ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ mɛ yɪm wakatɪ haay.
[

¹¹ Bala Gɔaanyɪ bɪ, bɔr a ɔ, k'a gɔɔɔ kɔ η nyaam nɔ wɔɔ bɔmbɔ.]

¹² Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔnɔ? Kɔ gɔaa ɪ seero m zɔɔ, deem n a bɔ ɔ an nyaam, a bɪ bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ wɔɔ tom zigi ra, an ta an aa a ka deem k'a nyaam bɪ ma ra?

¹³ K'a ser bɪ yɪ, a heer yɪm nyɪnta kan kɪ an lɛ da bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ kɔ η n nyaam nɔ wɔɔ ra.

¹⁴ Awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ lɛ baa sɔ kɔ nyɪnɔ nɔɔn duro gɔaa deem n nyaam y.

Kɔ bɔ zaa ɔ mim

¹⁵ K'ɪ danyɪ a zar ɪ ma, k'ɪ ta zi, ɪ yaa hɔ k'a ba ɪbɪ m bɪ hɪ m, ɪbɪ kan kɪ a hɪya. K'a ɪbɪ mim bɪ si, k'ɪ dɔ ɪ ɔ, awɔɔ a zɛ kɔ ra.

¹⁶ Bɪ, k'a n a tɔr ka ɪ ma, k'ɪ gɔaa na ɪ ma deem gɛɛ hɪya, amba Wosoci a hɪ, a ɔ: «Gɔaa hɪya gɛɛ kaakɔ y'a ga mim kasetɪ bare m.»

¹⁷ Kɔ gɔaa bɪ lɛ baa k'a tɔr ka brɔɔ ma sɔ, k'ɪ hɪ kristagɔɔɔ sokɔma bɪ m. K'a ɔ a b'a tɔr kam kristagɔɔɔ sokɔma bɪ ma, k'ɪ dɪga ma kɪfɪr gɛɛ, yaworsirezaa.

¹⁸ Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: hɔ haay, k'awɔɔ n'a gum ma tara burɔ ɔ naa ɔ, n y'a gum ma sɔ Woso cirbɛə nɔ ɔ. Hɔ haay k'awɔɔ nɪ yem ma tara burɔ ɔ, n yem ma sɔ Woso cirbɛə nɔ ɔ.

¹⁹ Mɔɔ m ya, m n'a hɪre awɔɔ m sɔ: K'awɔɔ gɔaa hɪya a zɛ kɔ ra tara burɔ ɔ naa ɔ, k'a hɔ nɪnɪhɔ haay yɛ yaadare nɔ ɔ, mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ hɔ bɪ do kare η ɔ.

²⁰ Bala, lɛɛ kɔ gɔɔɔ a sɔ kɔ ma ɔ hɪya gɛɛ kaakɔ mɔɔ tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ η bireyaa ɔ.»

Sugur ka kɔ ɔ mim

²¹ Pɪyɛɛr n a zɔ Yeezuu ma, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, kɔ mɔɔ danyɪ a zar mɔɔ ma, gallem karɔ mɔɔ nɪ sugur kan ɔ? Gallem saanhɪna gɛɛ?»

²² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbɪ m, mɔɔ ɔ gallem saanhɪna y, bɪ, gallem busaanhɪna a gallem saanhɪna.»

Zibəənyɪ k'a n yɛ sugur ma hɔbɔkɔrɛnoom

²³ «Naa do mintɔ bɪ, Woso cirbɛə bɪ bɔ kɔ rɛ kan cir k'a wuti k'a a zibəənyɪnɔ lar η zibəə ma.

²⁴ A sɪnɪɪda k'a k'a ba bɪ, bɔr n y'a ɔ zibəənyɪ deem m, an ta talan* waa bu zɪm m.

* 18:24 18.24 Talan deem: Dɔɔraa buhɪra zibəə busoo m.

²⁵ Bɪ, ɣɔaa bɪ ba hɔsɪ m an b'a zɪm bɪ karɛ y. A m bɪ, cir bɪ n lɛ ka, kɔ n nɪ ɣɔaa bɪ hɛɛ kan a lɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, kan hɔ nɪŋɲə k'an ta m haay kɪ, k'a cɪnta zɪm bɪ bɪnce ɔ.

²⁶ A m naa, zibəənyɪ bɪ n kukurə zɛ cir bɪ taa, an cicir ba a lɛ ra, a ɔ: <M cicir zɛ, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam haay!>

²⁷ ɣɔaa bɪ cicir n cir bɪ nyasɔ, an zɪm bɪ to m, an a da zaa ra.

²⁸ Zibəənyɪ bɪ n bɔ, an a muno wɔɔ deem zɛ ɔ zaa ra, a zɪm n ta ra *deniyee zɔɔ, an a wɔ so a bɔkɔ ɔ, an n'a ŋɔam k'a hoonsi ta rɛ, an n'a hum nɪ, a ɔ: <M zɪm bɪ ka m ɔ.>

²⁹ A mim bɪ n kukurə zɛ a taa, an cicir ba a lɛ ra, a ɔ: <M cicir zɛ, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam.>

³⁰ Bɪ, ɣɔaa b'a gu, an ta, an aa a ka, n n a du lɔnnɔɛ ɔ, k'an tolle ba, an zɪm bɪ ka, an a nya.

³¹ Zibəənyɪnɔ mɪsɪrɔ wɔɔ kɔ ŋ naa yɪ bɪ, ŋ heer a zar ɣɔta, ŋnɪ ta, ŋn'aa hɔ haay woo... k'a ba bɪ hɪ cir bɪ m.

³² Cir bɪ n zibəənyɪ bɪ bir an a hɪ m, a ɔ: <Zibəənyɪ bɔnyaa, mɔɔ ɪ zɪm bɪ to ɪbɪ m haay, k'ɪbɪ cicir ba mɔɔ lɛ ra bɪ minto.>

³³ ɪbɪ n ɪ da ma sɔ, ɪ ɪ mim bɪ cicir zɛ, amba mɔɔ ɪbɪ cicir zɛ bɪ n na?>

³⁴ Cir bɪ nɔ n ma ɔ ɣɔta, an ɣɔaa bɪ du lɔnnɔɛ ɔ k'an fir yɪ, k'an zɪm bɪ ka haay.>

³⁵ Yeezuu n a ya, an a na ma, a ɔ: «Mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ y'a bare awɔɔ m ncɪnaaɔ, k'awɔɔ bɪr sugur kam kɔ ɔ kan a heer kɪ haay y.»

19

La a lɔ ra mim (Markɪ 10.1-12)

¹ Yeezuu k'a naa do dɪnda haay bɪ, a a hɔr Galilee ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrdɛn kur.

² Zamaa cir ɣɔta zu a je ɔ, an ŋ yaabazannɔ waa b'ɔ.

³ Farizɛɛnrɔ n a zɔ ma, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, ŋnɪ laaka da han, ŋ ɔ: «ɣɔaa a da ma, an la a lɔ ra, baa kɔ mim kara m na?»

⁴ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Awɔɔ n a karɪnda ba Wosoci b'ɔ ra? A ɔ: <A sɪŋɪɪda ɔ bɪ, Woso ɣɔaa da kan lɔ kɪ.>

⁵ A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: <Bɪ y'a ka: ɣɔaa y'a ɣɔrɛ a zɪ kan a da kɪ ma, an a zɛ kɔ ra kan a lɔ kɪ, ŋ ɣɔaa hɪya bɪ n a ba deem.>

⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, ŋ bɪ hɪya dɔ y, ŋ deem. Bɪ, ɣɔaa bɪ hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bɪ ɣɔngɔm kɔ ma y.>

⁷ Farizɛɛnrɔ wɔɔ n a lar, ŋ ɔ: «Bɔ m Moyiisi ɔ, n nɪ harcɪntare kaansɔrɛ ci ba, kɔ n nɪ bɔkare n nɪ la lɔ ra?»

⁸ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Awɔɔ heerkare minto y'a ka Moyiisi n le ka k'awɔɔ n la a lanno ra. Bi, durnya siɲɲida ɔ bi, ncɪnaaɔ bɛɛ y.

⁹ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: kɔ goaa la a lo ra, bi lo bi n jaan da y, an lo vanta sa, goaa bi do, jaandarezaa m.»

¹⁰ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hi m, η ɔ: «Kɔ goaa kan a lo ki mim b'i yire ncɪnaaɔ, kɔ goaa n lo sa y, a jira.»

¹¹ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Gɔaa haay bɛɛ ni hɔɔndare naa do sire y, bi gɔɔɔ kɔ Woso panɲa ka η ɔ kɔ η n'a si rɔ wɔɔ, brɔɔ y'a sim.

¹² Minno y'a hɔnhɔ y'a kare gɔɔɔ bir lo sire y: Gɔɔɔ ta ɔ, yi kɔ η y'a ɔ bi, η b'a dam ma ηni lo si y, gɔsɪnnɔ ta ɔ, gɔɔɔ y'a ba η ni, gɔsɪnnɔ n ta ɔ, η bir lo sire y Woso cirbɛɛ bi minto. Gɔaa k'a n'a dam ma, an meerbaa naa do si bi, k'an a si.»

Nyɪnɔ poorero barkadaɔre

(Marki 10.13-16; Likki 18.15-17)

¹³ Gɔɔɔ bɔr nyɪnɔ poorero m Yeezuu zi, k'an a wɔ ka η mim la, an yaa da η tɔ ma, bi karɪndanyɪnɔ wɔɔ n ye gɔɔɔ wɔɔ ni y, ηn'a bam kan η ki.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yi bi, a a hi η ni, a ɔ: «K'a nyɪnɔ poorero wɔɔ to, ηni bɔr mɔɔ zi, a b'a ta η ni tolle y. Bala, gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kan nawɔnnɔ ki rɔ wɔɔ, η hɔ m Woso cirbɛɛ bi m.»

¹⁵ A n a wɔ ka nyɪnɔ wɔɔ mim la, an a hɔr lɛɛ bi do ɔ.

Yeezuu kan arzakazaa ki

(Marki 10.17-31; Likki 18.18-30)

¹⁶ Bi kur bi, gɔaa a zɔ Yeezuu ma, an a lar, a ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ muɲɲa mɔɔ n'a bare m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi?»

¹⁷ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ m, ɪbu ni mɔɔ larm hɔ muɲɲa mim ma? Gɔaa muɲɲa ba ɔ kɔ Woso deem bɛɛ y. K'ɪbu le taa k'i gasɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi nɔ ɔ, k'i zu Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ.»

¹⁸ Gɔaa bi n laaka da Yeezuu han, a ɔ: «Karɔɔ m Woso lɛrɔ wɔɔ barla?» Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «ɪ bi gɛr ze y, ɪ bi jaan da y, ɪ bi koor ba y, ɪ bi kaseti ηɔaar ba ɪ ka ɪ mim la y,

¹⁹ ɪ zi kan ɪ da ki da ɔ, ɪ ɪ mim ηɔa amba ɪ ɪ muɲɲa ηɔa bi m.»

²⁰ Nyukumbueere bi n a hi m, a ɔ: «Mɔɔ zu lɛrɔ nɔɔn duro haay ɔ, bɔ ɪ gɔɔta mɔɔ n'a bare?»

²¹ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «K'ɪbu le taa k'i yi muɲɲa paan... k'i ta ɪ yaa hɔ k'a n'ɪbu ɔ haay bi hɛɛ, ɪ busoo bi ka ηɔazannɔ ɔ. Maam bi, ɪbu arzaka yim arzana ɔ. K'i bɔr, ɪ bir zum mɔɔ ɔ.»

22 Bı, nyukumbueere bı k'a naa ma bı, a heer a zar gōta, an a hōr kan heerzar kı, bala, arzakazaa gōta m.

23 A m naa, Yeezuu n a hı a karındanyıno wōo m, a ū: «Sıra mōo n'a hıre awōo m: a wer ta ū kō arzakazaa n gaso Woso cirbēə nō ū.

24 Mōo m ya, m n'a hıre: Yoonde gaso huuka yaa ū zanta, an le da arzakazaa gaso Woso cirbēə bı nō ū m.»

25 Karındanyıno wōo n zε kēdē meerbaa naa do minto, ηn'a hıre, η ū: «Bı nka n'a dam ma kēere an bōmbōre yı?»

26 Yeezuu n dıga η ma, an a hı η nı, a ū: «Gōō b'a dam ma y, bı, Woso a da hō haay ma.»

27 Pıyēer n meerbaa bı sa, a ū: «Dıga, wōo hō haay to k'ū zu ıbı ū, a nyıntam wōo ma lō?»

28 Yeezuu n a hı m, a ū: «Sıra mōo n'a hıre awōo m: kō Gōaanyı bı bōr an nı nyıntam a cirbēəduu paηηazaa bı ra durnya daa b'ū, awōo buerehıyōō k'a zu mōo ū naa, awōo nyıntam sō duuro ra kan mōo kı k'ū İsrayel do buerehıyōō wōo dōdō ka.

29 Bı, gōaa haay k'a gō a harlo ma, gēe a danyıno ma, a danlōrō ma gēe a zı kan a da kı ma, a nyıno ma, a hōsırarō ma mōo tō ma bı, a nawōnno haay yım gallem zōrō kan mısırbaa k'a nyare ba ū bı kı.

30 Bı, lēekarezanno gōta nyıntam jēzanno, jēzanno gōta n nyınta lēekarezanno.»

20

Dıvensıra zıbēəzanno

1 «Woso cirbēə bı bō kō re kan gōaa k'a wuti dōgta mıηηa m, k'a gōō sa a dıvensıra zıbēə ma bı kı.

2 A n le sa kan zıbēəzanno wōo kı k'a *deniyee deem ka η ū hindeem zıbēə busoo. A n η nyōō a hōsıra b'ū.

3 A n a ya, an a bō dōgta wakatı nēehō ma an gōōo gōsınoo yı, ηn'ı jınoo daasıyaa ū, bı η ba zıbēə nı y.

4 A n a hı η nı, a ū: «K'a ta mōo hōsıra b'ū sō, mōo y'awōo zıbēə busoo k'a a ga m kare awōo ū.»

5 Ņ n ta hōsıra b'ū. A n a ya, an bō sinsebir ū kan yırbēə wakatı kaakō kı ma, an a ya, an a ba maam sō.

6 Yırbēə wakatı soor k'a a ku bı, a a ya, an bō, an gōōo vantōo yı ηn'ı jınoo daasıyaa b'ū, an a hı η nı, a ū: «Bō m, awōo n gōōta naa ū dōgta m saa..., b'awōo ba zıbēə nı y?»

7 Gōōo wōo n a hı m, η ū: «Gōsı n wōo sa zıbēə ma y.» A n a hı η nı, a ū: «K'a ta mōo hōsıra b'ū sō a yaa zi ba.»

8 Lēe k'a bōr k'a lihi bı, dıvensıra zaa b'a hı a zıbēədıgamazaa bı m, a ū: «Zıbēəzanno wōo bı, ı η busoo ka η ū. A sıηηıda ba gōōo kō η bōr jē ū rō wōo ma, k'ı nyambōr lēekarezanno wōo ma.»

⁹ Gooo ku η bur yirbæə wakati soor ma ro woo a zo, n nu deniyee deem-deem ka η u.

¹⁰ Lækarézanno woo ku η y'a zo bi, η y'a hoon dare η u, a y'a yire an le da. Bi, deniyee deem-deem η y'a ka η u so.

¹¹ Busoo bi ku η n'a sim bi, ηn'i kukur bam hosi-razaa bi ma.

¹² N u: <Gooo noon duro, bur η y'a u je u, η n zi ba wakati deem taan..., ubu n bokare, i busoo ka η u hodeem kan woo ki, bi zi woo ba, u ko dogta m tee... woso n wo woo u, am se ho bi m!>

¹³ Hosi-razaa bi n a hi η gaa deem m, a u: <M gaa, moo n tu ta ubu re y, ubu n le sa kan moo ki ku m deniyee deem ka i u hindeem zibæə busoo ra?>

¹⁴ I zibæə busoo si k'i hor. Moo le taa ku m busoo ka gaa k'a bur je u naa u, amba moo le n taa ku m a ka ubu u naa m.

¹⁵ Moo ba le m ku m m hoonho ba m busoo m na? Gee nontaama n ta ubu m ku moo m muna bi minto ra!> »

¹⁶ Yeezuu n a ya, an a hi, a u: «Ncinaas bi, jezanno yim lækarézanno, lækarézanno n yi jezanno.»

*Yeezuu a ya, an n'a ze kan a mumbore ki mim dindam
(Marki 10.32-34; Likki 18.31-34)*

¹⁷ Yeezuu a hor, an nu tam Zerizalem u. A n karindanyino buerehuyoo woo gaa a ho, ηn'i tare, an n'a hire η nu, a u:

¹⁸ «K'a tor ka, ta ku woo nawom Zerizalem u naa, bi n nu zem bi Gaaanyi bi nyasu u, n n a ka wosocemannubanno jitanno woo u kan wosocikarinsaamboo woo ki. Broo n a ka ze ma.

¹⁹ N y'a kam kifuro u, broo n yaa wo ma, ηn'a ze madir m, ηn'a wo godarkora ma, b'a domum kaaku hinni u, Woso y'a mum boη u gæno bire u.»

*Zakki kan Zaan ki da ho yere
(Marki 10.35-45)*

²⁰ Zebedee nyino da a zo Yeezuu ma kan a nyino woo ki, an kukuro ze a taa, k'a ho ye han.

²¹ Yeezuu n a lar, a u: «Bo i le n taa?» A n a nyi bo u, a u: «Le ka ku moo nyino huyoo noom n bi nyinta ubu cirbæə bi no u. Deem i bisi, deem i jisa.»

²² Yeezuu n a hi η nu, a u: «Awoo n ho k'a n'a yem bi do y. Awoo y'a dam ma, a firyre ku moo n n'a yim bi yi ra?» N n a nyi bo u, η u: «Woo u da ma.»

²³ Yeezuu n a hi η nu, a u: «Firyre ku moo n n'a yim bi, awoo y'a yire. Bi, k'a goota moo jisa kan moo bisi bi ki nyintare nu, moo n m da ma, m zaa ka y, bala, moo n m so η u y. N zem bi η ka gooo ku moo Zi bincero woo banka η minto ro woo u.»

²⁴ Karındanyıno buro ku η goota ro wook ku η naa ma bi, η no ma o kan danyıno hıyoo wook ki.

²⁵ Yeezoo n η bir, an a hi η ni, a o: «Awook do, a o: gsook k'awook ni digare η ma kifuro wook, η cinno i panja bare η ma, panjazanno n n'a hoonho bam gsook wook ma so.

²⁶ B'a n a ga m, an yi ncınaav awook bire o y. Bi, ku gsoa le taa k'a yi jitaare awook bire o, k'an a ba awook zibəenyi.

²⁷ Bi, ku gsoa le taa k'a yi leekarezaa awook bire o, k'an a ba awook lo.

²⁸ Bala, Gsoanyı bi n bor ku gsook n'a hoonho ba y, bor a o k'a b'a ba gsook zibəenyi, k'a ga, ku gsook guta n bumbore yi.»

Zeriko booro hıyoo waare

(Markı 10.46-52; Likki 18.35-43)

²⁹ Bo ku η y'a o Zeriko o bi, gsoa cir guta zu Yeezoo je o.

³⁰ Booro nyınta hıya zaa bi lezi. Ku η y'a ma, η o: Yeezoo n ni cenim bi, ηn'a sıηηıda ba ηn'i zee dam, η o. «Karınsaamba, *David Nyi, wook cicir ze!»

³¹ Gsook wook ni bogor bare η ma, η o, ηn'a tor ka, bi η y'a banka ηn'a da ra: «Karınsaamba, David Nyi, wook cicir ze!»

³² Yeezoo n jum, an η bir, an η lar, a o: «Awook le n taa ku m bo ba awook minto?»

³³ N n a nyi bo o, η o: «Karınsaamba, a ka ku wook n lee yi.»

³⁴ Yeezoo n η cicir ze, an a wo da η munyaaro wook ma. Ləem bi, gsook hıyoo wook i lee yire, ηn'i zum Yeezoo o.

21

Yeezoo gaso Zerizalem o

(Markı 11.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Ku η y'a zo Zerizalem ma, ηn'a zo Betfazeer jir o Oliviyee ci mim o bi, Yeezoo a karındanyıno nyoo hıya.

² A n a hi η ni, a o: «K'a ta ku k'a n'awook lee naa o. Awook brada yire, n n a kosi kan a nyınnı ki, k'a hor a bor η ni.

³ Ku gsoa awook lar a horle zaa ma, k'a hi m a o: Zuuba le n taa. B'a yi η tore ηni bor.»

⁴ Ba mim naa do o ku wosolesınnı sorazaa bi ho k'a hi naa n ku yi. A o:

⁵ K'a hi *Siyon zanno m, a o:

K'a diga a cir k'a ni zere a zi mıηηazerle m, an da bra o, brapoo m, brada nyınnı m.

⁶ Karındanyıno wook n ta, ηni ho ku Yeezoo a hi η ni bi ba.

⁷ N n bor brada bi m kan a nyınnı bi ki, ηn'a huuro ka η la, Yeezoo n da o.

⁸ Gooḡ guta n a huuro ka zaa bi ra, gosunno n go lēe yinyar ḡn'a ka zaa bi ra so.

⁹ Gooḡ kō ḡ nū Yeezū lēe kan gōḡ kō ḡ n'a jē ō rō wōḡ kī ī zee dare, ḡ ō:

«*Hozaana *David Nyi!

Gōaa k'a nū zem Zuuba tō ma bi n barka yi!

Woso n lēbōre yi arzana ō!»

¹⁰ Yeezū k'a gasō Zerizalem ō bi, kō bi gōḡ wōḡ haay ḡn'i burlē a mim ma, ḡn'i laaka dam, ḡ ō: «Gōaa naa do nka nī?»

¹¹ Zamaa bi n'a nyi bōḡ ō, ḡ ō: «Wosolesinnisorazaa Yeezū m, a to a ō Nazareti ō, Galilee kō ō.»

Yeezū ī lam hōheenno ra

Zerizalem Wosocē ō

(Marki 11.15-19; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹² Yeezū n gasō Wosocē ō b'ō, an nū lam gōḡ kō ḡ nū hō hēem, ḡn'i hō sim nō wōḡ ra. A busoolorlezanno taaburlō hinhisiga kan cirponno hēenno nyintaragoro kī.

¹³ A n a hī ḡ nū, a ō: «N n a gōrsira ba Wosoci ō, n ō: <N mōḡ cē bi birm yaadarecē> ra? Awōḡ n bōkare a sa, a ba konno nyaakondaji!»

¹⁴ Bōḡ kan kusimero kī n a zō Yeezū ma Wosocē ō b'ō an ḡ waa.

¹⁵ Wosocemannibēnno jitanno kan wosocikarinsaambōḡ wōḡ kī heer n yi nyinta kan Yeezū kī y, kō ḡ y'a yi an nū zi guta bare, kan nyinō kō ḡ nū zee dam Wosocē ō b'ō, ḡ ō: «Hozaana, David Nyi!»

¹⁶ N n a hī Yeezū m, ḡ ō: «Ibū ī hō kō ḡ n'a hūm bi mam na?» Yeezū n a nyi bō ō, a ō: «Iū..., awōḡ n a karūnda ba fūga Wosoci b'ō, n ō: <Ibū ka nyinō kan banfinnirō kī n n'a lē hōre ibū ō> ra?»

¹⁷ A m bi, Yeezū n ḡ to b'ō, an a hōr an bō kunō ō b'ō, an ta Betanii ō dō n mē m b'ō.

Yeezū lē kōsi da sōḡn ō

(Marki 11.12-14,20-24)

¹⁸ Yeezū k'a wusigō dōḡta mūḡḡa m, an nū tam kunō ō b'ō bi, nō a nyasō.

¹⁹ A n sōḡn yi zaa bi lezi, an a zō ma b'a n hōsi yi ma k'a lēe bēe bala y. A m bi, an a hī sōḡn bi m, a ō: «Ibū b'i yare ī nyi da dō y!» Lēem bi, sōḡn bi ga.

²⁰ Karūndanyinō wōḡ kō ḡ naa yi bi, ḡ zē kēdē, ḡnī laaka da Yeezū han, ḡ ō: «A a ba lō sōḡn bi n ga lēem ncūnaaō?»

²¹ Yeezū n a nyi bō ḡ nū, a ō: «Sira mōḡ n'a hūre awōḡ m: k'awōḡ sira ka, bi būsikare b'awōḡ heer ō, awōḡ mōḡ zi kō mōḡ ba sōḡn naa do m bi bam. B'awōḡ a da ma sō, a

hi ci naa do m, a u, i boota naa u, i i da higota u. A bam maam.

²² K'awoo sira ka, ho haay k'awoo n n'a yem yaadare no u haay bi, Woso yi η kare awoo u.»

Yeezuu paŋŋa bi, a to a u ka?

(Marki 11.27-33; Likki 20.1-8)

²³ Yeezuu k'a gasu Wosoce u b'u bi, a a siŋŋida ba, an ni ho dindam. Wosocemannibonno jitanoo kan guugusinno ki a zo Yeezuu ma, ηn'a lar, η u: «Le kara ubu n ta m k'i naa ba? Nka i le bi do ka i b'u?»

²⁴ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Ku m awoo lar mim deem ma, deem bala, k'awoo nyi bo u, ku m bokare, m le ku moo n ta m bi ji hi awoo m.

²⁵ Batem ku Zaan n n'a kam bi, a to a u Woso zi gee, guoo zi?» N ni busi kam kan ku ki, η u: «Ku woo u a to a u Woso zi, a y'a hire, a u: Bo minto m, woo n sira ka u?»

²⁶ Bi ku woo u guoo zi, woo i nyi bam zamaa bi ku η Zaan do wosolesinnisorazaa paan... bi, η bi yem kan u ki y.»

²⁷ A m naa, ηn'a nyi bo Yeezuu nu, η u: «Woo n a do y.» Yeezuu n a hi η ni, a u: «Moo bi le ku moo n ta m, m ni naa bam bi ji hire awoo m so y.»

Gaa nyino huyoo hobokorenoom

²⁸ «Awoo y'a hoon dam mim naa do ma lo? Gaa i nyinta nyino m huya. A n a hi leekarezaa bi m, a u: «M nyinu, ta her i yaa zi ba moo *divensira u.»

²⁹ Nyi bi n a nyi bo u, a u: «Moo bi tare y.» Maasire k'a ba bi, a a hoodare lor an ta hosira b'u.

³⁰ Gaa bi n a ya, an a hi nyi vanta bi m maam so. Nyi bi do u: «In..., baaba,» b'a n ta y.

³¹ Nyino huyoo noon duro bire u bi, nka y'a zi bi hoonho ba?» N n a nyi bo u, η u: «Leekarezaa bi m». Yeezuu n a hi η ni, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, yaworsinno kan lanno ku η n'a muŋŋa heenm no ki leekare awoo m Woso cirbae bi no u.

³² Bala, Zaan-Batiisi bur awoo zi, an zaa muŋŋa hunka awoo m, b'awoo n a mim si y. Bi, yaworsinno kan lanno ku η n'a muŋŋa heenm no ki a mim si. Awoo naa yi, b'awoo goota awoo n a bo a taam k'a mim si y.»

Wutu domazanno bonyaroo hobokorenoom

(Marki 12.1-12; Likki 20.9-19)

³³ «K'a tur ka hobokorenoom vanta ma: Gaa i nyinta, an diven go soon, an lambaar da ma, an yaa hon, k'a bir diven bi hi bon u, an beŋŋu do so k'a tur do hosira bi ma. A n a sa, an a da guoo wo u, ku η n'a zi ba, k'a b'a nyoodu bi jir. A n a hur, an ta ku u.

³⁴ Diven mōsa k'a ku bɪ, an a zibəənyɪnɔ nyɔɔ hɔsura bɪ zibənnɔ wɔɔ zi, kɔ η n'aa a hɔ si, ηnɪ b'a ka a ɔ.

³⁵ Zibəənyɪnɔ wɔɔ n η nyasɔ, ηnɪ deem dundu, ηnɪ deem zε gər, ηnɪ deem bumba jaarɔ m, ηn'a zε, an ga.

³⁶ Hɔsɪrazaa bɪ n a ya, an zibəənyɪnɔ nyɔɔ gɔta an lɛ da biisi bɪ m. Bɪ, zibənnɔ wɔɔ a ya ηnɪ hɔ kɔ η y'a ba lɛkarezannɔ wɔɔ m bɪ ba nawɔnnɔ m sɔ.

³⁷ A nyarɛ ma bɪ, a nyɪyar a nyɔɔ, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, kɔ mɔɔ nyɪ m naa, η y'a dan ɔ.

³⁸ Bɪ, zibənnɔ wɔɔ kɔ η y'a to ηnɪ nyɪ bɪ yɪ bɪ, ηn'a dɪndam kan kɔ kɪ, η ɔ: <Naa n nɪ zɛm b'a so a zɪ arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a zε, k'ɔ ɔ so arzaka b'ɔ!>

³⁹ N n a nyasɔ, ηnɪ bɔ m hɔsura b'ɔ, ηn'a zε gər.»

⁴⁰ Yeezuu n laaka da η han, a ɔ: «Kɔ dɪvensɪrazaa bɪ bɔr, bɔ an n'a bam zibənnɔ wɔɔ nɪ?»

⁴¹ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «A gɔɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro zunzɛm, a bɪ η cicir zɛrɛ y, an hɔsura bɪ ka gɔɔɔ vantɔɔ ɔ ηn'a zi ba, ηn'a hɔ ka ɔ a dɔmɪm ɔ.»

⁴² Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ karɪnda ba ra? A a hɪ, a ɔ:

Jaa kɔ cɛdonno wɔɔ a zo bɪ y'a ba cɛ bɪ jɪr jaa paɪɪjazaa.

Hɔ kɔ Zuuba a ba bɪ n naa do, wɔɔ nɪ dɪgam ma hɔ mɪɪɪa gɔta.

⁴³ Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, n Woso cirbəə bɪ yɔrɛ awɔɔ m, n n a ka do vanta ɔ an cirbəə bɪ zibəə k'a a ga m bɪ ba. [

⁴⁴ Kɔ gɔaa a do jaa naa do ra, a hɪsɪga dam, bɪ kɔ jaa b'a da gɔaa ra a gɔaa bɪ do hɔɔnsɪrɛ.]»

⁴⁵ Wosocɛmannɪbənnɔ jɪtannɔ kan farizɛɛnɔ wɔɔ kɪ kɔ η Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoonnɔ nɔɔn duro ma bɪ, η y'a dɔ η ɔ, a hɪ a nawɔrɛ a ma.

⁴⁶ N n'a kam ma k'a nyasɔ, bɪ, η yɪ nyɪ bam zamaa bɪ m, bala, zamaa b'ɪ dɪgam Yeezuu ma wosolesinnɪsorazaa.

22

Harcintare cibsɔ hɔbɪrɛ gɔta hɔbɔkɔrɛnoom (Likki 14.15-24)

¹ Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrɛnoom da η nɪ, a ɔ:

² «Woso cirbəə bɔ kɔ rɛ kan cir k'a a nyɪnnɪ lɔsarɛ cibsɔ ba kɪ.

³ A n a zibəənyɪnɔ nyɔɔ kɔ η n'aa gɔɔɔ k'a hɪ η nɪ kɔ η nɪ bɪ cibsɔ bɪ rɔ wɔɔ bir, ηnɪ bɔkare η ɔ, a bɪ zɛrɛ y.

⁴ A n a ya, an zibəənyɪnɔ vantɔɔ nyɔɔ an a hɪ η nɪ, a ɔ: <K'a yaa hɪ gɔɔɔ kɔ mɔɔ η bir cibsɔ bɪ ma rɔ wɔɔ m, a ɔ: mɔɔ cibsɔ bɪ banka m a nya, mɔɔ m dono zunzɛ kan

m hóbistiro gótóó kí, hó haay banka, k'a bór cibsa bí ma kéere.>

⁵ Bí, gúúú wóó n díga cibsa birle bí ma hósti y, ñn'a hór ñni ta a zibəəjuro ó, naa n ta hóstira ó, naa n ta daasti ó mōdro hējti ó.

⁶ Ñ n góota ró wóó n zibəənyino wóó nyaso, ñni nyannu da ñ ma, ñni bókare, ñni ñ zinzē.

⁷ Cír bí nō n ma ó, an sūrdaaro nyóó ñn'aa gərzenno nōon duro zinzē, ñni sē da ñ kó bí ma.

⁸ A m naa, an a hí a zibəənyino m, a ó: <Cibsa bí hóbire bí bankare nya, bí gúúú kó mōó hí ñ ni ró wóó n a ga kó ó ba y.

⁹ K'a ta zaazekuraro wóó ra, kó nka awóó yi, k'a hí m k'an bór cibsa bí ma.>

¹⁰ A zibəənyino wóó n a hór, ñni zaaro sa ñni gúúú kó ñ yi ñ yi ró wóó so kó ma, gúúú mūññóó, kan gúúú bonyaroo kí. Gúúú n cē kó n ni cibsa bí banj ó bí han.

¹¹ Cír bí gasó k'a díga gúúú kó ñ bór cibsa bí ma ró wóó ma, an a to, an gúaa yi, gúaa bí do n harcintare cibsa huu du a ma y.

¹² A n a hí m, a ó: <Ibú ba lo i gasó naa ó, b'ibú ba harcintare cibsa huu ni?> Bí gúaa bí n a nyi bó ó y.

¹³ A m bí, cír bí n a hí zibəənyino wóó m, a ó: <K'a ganno kan a wóó kí kósti a zo garga ra, monsigə ó. Lēé bí do an ni nyi kanj ó, an a só sū.> »

¹⁴ Yeezuu n a ya, an a hí, a ó: «N gúúú bir gúta, bí, n ni ñ nyókó ó ró wóó poore.»

Róm cir yawor sire mim

(Marki 12.13-17; Likki 20.20-26)

¹⁵ Naa jē ó bí, farizeenro ta, ñn'aa a so kó ma, k'a a ka zaa k'a ni Yeezuu nyasom ma a meerbaa nō ó bí do.

¹⁶ Ñ n a karındanyino kan Hiróodi jezanno kí nyóó Yeezuu zi, kó ñ n'aa hí m, ñ ó: «Karinsaamba, wóó do wóó ó sira íbú n'a hum, Woso zaa íbú n'a dındam sira bince ó, íbú bír nyi bam gúúú ni y, b'ibú bír gúúú nyókōñ ó só y.

¹⁷ Bí minto bí, i hōonhō hí wóó m, wóó lē bí zaa ka k'ó Róm cir yawor ka ó gēé, ó b'a ka ó gē?»

¹⁸ Bí, kó Yeezuu ñ zambó bí do bí, a a hí ñ ni, a ó: «Zambozanno! Bó m, awóó ni mōó makra bare?»

¹⁹ K'a busoo kó n ni Róm cir yawor kam ni bí hinka m m.» Ñ n deniyee deem hinka m.

²⁰ Yeezuu n ñ lar, a ó: «Gúaa mim kó n y'a da ó naa kan gursira naa do kí, nka hōó ni?»

²¹ Ñ ó: «Róm cir hōó m.» A n a hí ñ ni, a ó: «K'a maam k'a hō kó Róm cir hō m bí ka ó, k'a hō kó Woso hō m bí ka ó só.»

²² Meerbaa naa do a ka η n ze kədə, ηn'a hūr, ηnı Yeezuu to.

Gəəno mumbəure mim
(Markı 12.18-27; Likki 20.27-40)

²³ Hinni bı do υ bı, sadisəenrə gəsınnə bər Yeezuu zi. Bala, sadisəenrə wəə υ gəəno mumbəure b'a υ y. N η laaka da Yeezuu han, η υ:

²⁴ «Karınsaamba, Moyiisi a gursıra ba an a ka wəə υ, a υ, kə gəaa cəmba ta υ, an ga an a lə to, b'a nyı ba υ y, k'a dam n lə bı si, k'an nyı yı kan kı a cəmba bı minto.

²⁵ A n bəkare, danyıno ι nyınta saanhına wəə bire υ, ləkarezaa bı n lə sa an ga, b'a n nyı yı kan lə bı kı y.

²⁶ A hıya hə bı n lə bı si, an ga, an lə bı to b'a n nyı yı kan kı y. A kaakə hə bı maam sə, saanhınarə wəə haay η gınga bı η n nyı yı kan lə bı kı y.

²⁷ N haay kur bı, lə bı n ga sə.

²⁸ Gəəno mumbəure dımım υ, kə η y'a mım bə υ, nka y'a so lə b'υ η bireyaa υ? Bala, gıwə saanhınarə wəə haay lə bı si.»

²⁹ Yeezuu n a nyı bə υ, a υ: «K'awəə n gursıra mıηηəə wəə də kan Woso paηηa kı bı y'a ka awəə n'a nyınnıwəəm.

³⁰ Bala, gəəno mumbəure dımım υ, yar bır lə sare y, lə bır yar sare y, bə η y'a υ kə υ kan maləkəarə kə η nı brama rə wəə kı.

³¹ Bı, kə gəəno mumbəure mim nı, awəə n hə kə Woso a hı awəə m bı karında ba ra? A a hı, a υ:

³² «Abraham kan Izakkı kı, Zakəəb kı Woso m məə m.»
Gəəno Woso bəe y, gıwə mısurə Woso m.»

³³ Yeezuu hədındare naa do cem zamaa bı həəndare han.

Lə k'a lə da lərə wəə m haay
(Markı 12.28-34; Likki 10.25-28)

³⁴ Farizəenrə wəə kə η y'a ma, η υ, Yeezuu a ka sadisəenrə wəə b'a dam ma ηn'a ya ηnı meer ba bı, η y'a so kə ma.

³⁵ N gəaa deem kə wosocikarınsaamba gəta m bı laaka da Yeezuu han, k'a makra ba.

³⁶ A υ: «Karınsaamba, lərə wəə haay bire υ, kara ι lə da?»

³⁷ Yeezuu n a nyı bə nı, a υ: «K'ı Zuuba Woso ηşə kan ι heer kı haay, kan ι nyı kı haay, kan ι həəndare kı haay.»

³⁸ Lə k'a lə da, a m lə gəta bı m naa do.

³⁹ Lə hıya hə k'a gətabaa ləkəre hə bı ku bı m naa do: «K'ı mim ηşə amba ι mıηηa m.»

⁴⁰ Moyiisi lərə wəə haay kan wosələsınnısorazannə wəə meerbaarə kı haay məsi m lərə hıyıwə nəəñ duro m.»

Krista bı, nka nyı nı?
(Markı 12.35-37; Likki 20.41-44)

41 Farizeenro wɔɔ kɔ η y'a so kɔ ma bɪ, Yeezuu laaka da η han, a ɔ:

42 «Awɔɔ y'a hɔɔn dam Krista ma lonlo? Nka nyɪ nɪ?» N n a hɪ m, η ɔ: «*David Nyɪ m.»

43 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «B'a yɪ lo, Sent-Espri n a ka David n a bir a Zuuba? Bala, David b'a hɪ, a ɔ:

44 Zuuba Woso a hɪ mɔɔ zuuba m, a ɔ: nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ɔ,

kɔ m tolle ba m a ka, k'ɪ jɪnnɔ wɔɔ n nyɪnta ɪ gam taa.

45 K'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ David y'a birm a Zuuba, yɪ an nawom lo kɛɛɛ kɔ Krista n yɪ *David Nyɪ?»

46 Gɔsɪ n a da ma, an a nyɪ bɔ nɔ y. Hinni bɪ do tekka ma, gɔaa ba ɔ dɔ, a heer n kookoo k'a lar mim ma y.

23

*Wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenro kɪ zambɔ mim
(Markɪ 12.38-39; Likki 11.43,46; 20.45-46)*

1 Yeezuu a sɪηηɪda ba, an nɪ meer bam kan zamaa bɪ kɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, an n'a hɪɛ, a ɔ:

2 «Wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenro wɔɔ kɪ, Moyiisi lero wɔɔ ηn'a hɪnkam gɔɔɔ m.

3 Bɪ minto bɪ, awɔɔ a ga m, a sɪra ka η ɔ, a hɔ kɔ η n'a hɪɛ awɔɔ m haay bɪ ba, b'a bɪ zu η zibəθ ɔ y. Bala, η bir hɔ kɔ η n'a dɪndam gɔɔɔ m bɪ bare y.

4 N tɪr mɔr gorezaa kɔsɪ ηn'a ka gɔaa mee, bɪ η bir a wɔ dam ma k'a a da a zaa han, an a busu y.

5 Ziro kɔ η nɪ η bam haay rɔ wɔɔ ba η nawom kɔ gɔɔɔ m dɪga a ma, bɪ y'a ka, Wosoci lemim kɔ η tɪr a kɔsɪ a tuse ma gɛɛ a za ma bɪ ba η tɪr a ɔ jintə, η tɪr pɛera lensɛzanno dɔ a huuro rɛ, k'an bir yɪm.

6 Lɛɛ mɪηηɔɔ η tɪr a ka ma cɪbsarɔ bɪnce ɔ, sokoma bɪnce ɔ, lɛɛ wɪsɪ η tɪr a kam ma.

7 A ηɔa η tɪr a ɔ kɔ η nɪ bir yaa dare a m mɪηηa gɔɔɔ gaa ɔ, kɔ gɔɔɔ n bir a birm karɪnsaamba.

8 B'awɔɔ, a bɪ yɛ kɔ n n'a bir karɪnsaamba y, bala, danyɪnɔ n'awɔɔ m haay, awɔɔ karɪnsaamba bɪ deem.

9 A bɪ gɔsɪ bir tara burə ɔ a ɔ, a Zɪ y, bala, awɔɔ Zɪ bɪ deem, an nɪ arzana ɔ bɪ.

10 A b'a ka ma kɔ n n'a bir jɪtaare y. Bala, awɔɔ jɪtaare bɪ deem, Krista m.

11 Gɔaa k'a lɛ da awɔɔ bire ɔ bɪ, k'an yɪ awɔɔ zibəθnyɪ.

12 Kɔ gɔaa a mɪηηa busu, Woso y'a zerm. Kɔ gɔaa a mɪηηa zer, Woso y'a busum.»

Yeezuu i meer bam wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ ki ma (Marki 12.40; Likki 11.39-42,44,52; 20.47)

13 «Kusi i kan awɔɔ ki, awɔɔ wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambuzanno ki, awɔɔ i Woso cirbæ bi le tam ku gɔɔɔ bi gasu y. Awɔɔ miŋŋɔɔ bir gasure y, bi gɔɔɔ ku ŋ le n taa k'a gasu rɔ wɔɔ, awɔɔ bir brɔɔ tore ŋn'i gasure y.

[14 Kusi i kan awɔɔ ki awɔɔ wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambuzanno ki, awɔɔ i zonno hɔ ku ŋ ni ta m bi yɔre ŋ ni, a a ya, a gaa, an ni yaa jintoo dam ku n n'a hi a ma gɔɔɔ miŋŋɔɔ. Naa minto m, awɔɔ hɔnhɔrle n ni yim maam-maam.]

15 Kusi i kan awɔɔ ki, awɔɔ, wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambuzanno ki, awɔɔ i tam kuro u tara bure u kan kɔɔɔɔ nɔ u ki an n'a kam gɔaa deem taan... ma k'an zu awɔɔ lero wɔɔ u, bi k'awɔɔ ku b'awɔɔ ka an yi sehar gɔaa gallem huya an le da awɔɔ m.

16 Kusi i kan awɔɔ ki, awɔɔ k'an bɔuro, an ni zaa hinkam gɔɔɔ m, awɔɔ y'a hire, a u: <Ku gɔaa ler bɔ Wosoce bi to ma hɔsi bæ ni y, bi k'a ler bɔ Wosoce bi sarma bi to ma pakra m k'an hɔ k'a hi bi ba.>

17 Hɔɔnwarzanno, bɔuro n'awɔɔ m! Kara i le da a mim ni? Sarma bi m gee, Wosoce k'a ka sarma bi ni yim Woso hɔ bi ni?

18 Awɔɔ a ya, an n'a hire, a u: <Ku gɔaa ler bɔ manniduu ma hɔsi bæ y, bi k'a ler bɔ mannihɔ k'a n'a bure u bi ma, pakra m k'an hɔ k'a hi bi ba.>

19 Bɔuro n'awɔɔ m! Kara i le da? Mannihɔ bi n gee, manniduu k'a ni mannihɔ bi kam Woso u bi ni?

20 Gɔaa k'a ni ler bɔm manniduu bi ma bi, ler bɔ a nawom duu bi ma, kan hɔ niŋŋə haay k'a ni duu bi bure u bi ki.

21 Gɔaa k'a ni ler bɔm Wosoce bi ma bi, ler bɔ a nawom Wosoce bi ma, kan Woso k'a ni ce b'u bi ki.

22 Gɔaa k'a ni ler bɔm arzana ma, ler bɔ a nawom Woso duu bi ma kan Woso miŋŋa k'a nyinta ra bi ki.

23 Kusi i kan awɔɔ ki, wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambuzanno ki, awɔɔ i dɔlereɔ bu hɔ ganwore bɔŋ u an n'a kam Woso u, a bokare, a hɔ k'an miŋŋa Woso lero wɔɔ nɔ u bi to, amba: Tɔgabaa, miŋŋabaa, kan sirabare ki, nawɔnno awɔɔ a ga m, a ŋ ba, a ŋ gɔɔtarɔ wɔɔ ba sɔ.

24 Awɔɔ k'an bɔuro, an ni zaa hinkam bi, awɔɔ y'a hɔ mire sorm k'a meem bɔ u, b'awɔɔ i yoonde monum.

25 Kusi i kan awɔɔ ki, wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambuzanno ki, awɔɔ i hɔmi hɔ kan hɔbire mɔr bure ki sorgom, k'a dintim gu ŋ ma. Bi, ŋ nɔ rɔ wɔɔ, awɔɔ koorbaa zibæ kan a hɔɔndare bɔnyaarɔ ki yi ŋ han.

26 Farizen, bʊs n'ɪbu m, lɛɛ ka ɪ hɔmiho bi no sorgo, a burə bi hu bɔm so.

27 Kɔsi ɪ kan awɔɔ ki, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizenro zambuzanno ki, bɔ awɔɔ ɔ kɔ rɛ kan gəənoyaaro huro ki, η burə gʊere n ta ɔ, an bɔkare, η no ɔ b'ɔ bi, yaaro kan ho vɛnno do haay ki yi η han.

28 Awɔɔ do m bi, gʊɔɔ ɪ digare a ma gʊɔɔ miηηɔɔ, an bɔkare zambɔ kan bɔnyaabaa ki y'awɔɔ heer han.»

(*Likki 11.47-51*)

29 «Kɔsi ɪ kan awɔɔ ki, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizenro zambuzanno ki, gəənoyaaro awɔɔ ni η bankam miηηa wosolesinnɪsorazanno minto, gʊɔɔ tirgɔɔ wɔɔ awɔɔ ni η yaaro gʊere dam ma.

30 A bɔkare, an n'a hire, a ɔ: «Kɔ wɔɔ ɪ nyɪnta ɔ yaabɔɔ dɔmum ɔ, wɔɔ b'ɔ zem kɔ ra kan η ki, ɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnze y.»

31 Naa minto bi, awɔɔ miηηɔɔ ni kaseti kare a ɔ, gʊɔɔ kɔ η wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnze ro wɔɔ nyɪno n'awɔɔ m.

32 K'a maam, k'a a tɔntɔ ɔ, k'a ho k'awɔɔ yaabɔɔ a siηηida ba bi nyambɔr.

33 Mɪno, cirkarɔ do n'awɔɔ m! Awɔɔ y'a hoɔn dam lo, k'a a da ma, a a si Woso k'awɔɔ dɔdo yar, an awɔɔ da sehar ɔ bi lɛɛ?

34 Bi y'a ka, moɔ wosolesinnɪsorazanno, hoɔnzanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ ki nyɔɔre awɔɔ zi. Awɔɔ noɔn zɪnzem, a gɔsɪno wɔ godarkoraro ma, awɔɔ noɔn zem maduro m a sokomacero ɔ, a fir ka η ma koro ɔ.

35 Naa minto bi, awɔɔ hɔnhɔrle yim gʊɔɔ tirgɔɔ k'awɔɔ η zɪnze ro wɔɔ minto, an a siηηida sa gʊaa tirga Abel zere ma, an ta an aa Baraki nyi Zakarii k'awɔɔ ze Wosoɛ bi bɪnce paan... bi kan mannɪduu bi ki bire ɔ bi ma.

36 Sira moɔ n'a hire awɔɔ m, hɔnhɔrle k'a a ga m gʊɔɔ zɪnzere naa do minto bi, her zamaana naa do n ni hɔnhɔrle bi do yim.»

Yeezuu heerzarle Zerizalem minto

(*Likki 13.34-35*)

37 «Zerizalem, Zerizalem, ɪbu k'ɪ ni wosolesinnɪsorazanno zɪnzem, ɪ ni gʊɔɔ kɔ Woso η nyɔɔ ɪ ma ro wɔɔ bumbam jaarɔ m bi! Moɔ gallem karɔ m a ηsa kɔ m ɪ ɪ zamaa so kɔ ma m taa amba korda tir a nyɪno so kɔ ma a zarɔ taa bi m, b'awɔɔ n ye!

38 Bi keere naa, «N y'a bore awɔɔ ɛe b'ɔ.»

39 Sira moɔ n'a hire awɔɔ m: an a siηηida sa naa ma, awɔɔ b'a yare a moɔ yi y, k'awɔɔ m b'a hi, a ɔ: «Barka ɪ gʊaa k'a ni zem Zuuba to ma bi mim ɔ!» »

24

*Yeezuu ı Wosocε bı wurgære mim dındam
(Markı 13.1-2; Likki 21.5-6)*

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosocε b'ɔ k'a a hɔr bı, a karındanyınɔ wɔɔ a zɔ ma ηn'ı Wosocε bı dɔre mim hım nı.

² A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Naa k'awɔɔ n'a yım haay naa, sıra mɔɔ n'a hıre awɔɔ m: jaa deem bı gɔɔtare a mim burə ɔ y. N ηaay zem bı wurgə.»

(Markı 13.3-13; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu k'a nı nyıntam Oliviyee ci mim ɔ bı, a karındanyınɔ a zɔ ma a minto, ηn'a lar, η ɔ: «A hı wɔɔ m, ba naa do nawɔm brɔ? Makra kara n n'ıbu zere hınkare kan durnya nyare kı?»

⁴ Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ gɔsı b'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y.

⁵ Bala, gɔɔɔ zem gɔta, ηnı meer ba mɔɔ tɔ m, η ɔ: «Mɔɔ m Krista,» bı η gɔɔɔ nyɔnnyɔɔm gɔta.

⁶ Awɔɔ yarbare mim mam, kan yarbare k'a n'a dam ma an bı wutı bı mim kı, a bı dabɔɔ ba y. Bala, pakra m, kɔ naa haay n ba, bı durnya bı nyare bεε m cına y.

⁷ Do deem gɔɔɔ wutire ηnı yar ba kan do vanta kı, tara deem zannɔ wutire ηnı yar ba kan tara vanta zannɔ kı, nɔ nyıntam kɔrɔ ɔ, bıncεrɔ nıηηɔɔ nyıηηəm.

⁸ Naa do haay bı, bɔ a ɔ kɔ re kan lɔ nyı yıre fıryıre sıηηıda kı.

⁹ Bı, n y'awɔɔ gɔrm, ηnı fı ka awɔɔ ma, ηn'a zınze. Doro haay sɔre awɔɔ m mɔɔ minto.

¹⁰ Dɔmınnɔ wɔɔ duro ɔ gɔɔɔ gɔta sırakare tom, ηnı ηɔaar ba kɔ m, ηnı sɔ kɔ m.

¹¹ Nɔaarlesınnısorazannɔ zem gɔta ηnı gɔɔɔ gɔta nyɔnnyɔɔ.

¹² Mımbonyaa pasım gɔta, an a ka gɔaa cir gɔta ηɔare n nyɔɔ.

¹³ Bı, gɔaa k'a nyasɔ a sırakare m kanηıda an ta an fıryıre bı nyare ku bı, bı zaa bɔmbɔre yım.

¹⁴ N Woso lemım nyınta naa do pa dam durnya haay nɔ ɔ, k'an nyınta kasetı, doro minto. Naa jε, durnya nyare n nı zεη ɔ.»

Heerzar gɔta

(Markı 13.14-23; Likki 21.20-24)

¹⁵ «K'awɔɔ bı «Gɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bonyaa m bı yı», wosolesınnısorazaa Danıyel n a hı ma bı, an nı nyıntam lεε mıηηa kɔ Woso bıncε m, b'a n a ga nı y, gɔaa k'a nı karında bam bı, k'a n'a jı ma mıηηa.

16 Ncɪnaaʊ bɪ, ɠɔɔɔ kɔ η nɪ Zidee ɔ bɪ, kɔ η n'a si, ηnɪ ta ciro ɔ.

17 Ɔɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bɪ, a b'a ka zerle ma k'a gasɔ a cɛ ɔ a hɔsɪ sa y.

18 Ɔɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ sɔ bɪ, a bɪ doo k'a yaa a huu sa y.

19 Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, a yɪm kɔsɪ lannɔ jɪsɪzannɔ wɔɔ ma, kan lannɔ kɔ η nɪ nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

20 K'a yaa da Woso m k'awɔɔ sire bɪ bɪ nyɪnta la bare dɔmɪnnɔ ɔ ɠɛɛ, *sabaɪa hinnɪ ɔ y.

21 Bala, a nyɪntam fɪryɪre ɠɔta dɔmɪnnɔ an lɛ da fɪryɪre haay ra, an a sa durnya sɪηηɪda ma an naa ma ku, naa lɔɔ n nyɪnta ɔ y, b'a bɪ nyɪntaη ɔ fɪɠa y.

22 Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔrɛ, ɠɔsɪ bɪ lare y. Bɪ, a η bɔrɛ a ɠɔɔɔ k'a η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto.

23 Kɔ ɠɔaa a hɪ awɔɔ m, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, ɠɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

24 Bala, kristarɔ ηsaarɪzannɔ kan ηsaarlɛsɪnnɪsɔrazannɔ kɪ nyɪntaη ɔ ɠɔta. N ηosɛrlo bam kan makrarɔ kɪ, k'an yɪ ɔ, a a da ma, a ɠɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔ.

25 K'a tɔr ka mɪηηa, mɔɔ ser ka m a hɪ awɔɔ m.

26 Kɔ n b'a hɪ awɔɔ m, n ɔ, k'a dɪɠa, a ɪ poo ɔ, a bɪ ta y, ɠɛɛ kɔ n y'a hɪ awɔɔ m, n ɔ, a a nyaakɔm da naa ɔ, a b'a si y.

27 Amba brama tɪr nyakɪ bɔ dɔjɪr ɔ an ta meer ɔ bɪ, Ɔɔaanyɪ bɪ zem maam sɔ.

28 Lɛɛ kɔ hɔɠɔr n ta ɔ bɪ, ɠɔbɪrɠɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

(Markɪ 13.24-27; Likki 21.25-28)

29 «Kɔ fɪr ɠɔta dɔmɪnnɔ wɔɔ bɪ cem,

woso bɪ gum dɔ y,

mom bɪ gum sɔ y,

monyaarɔ surm,

brama hɔɔpaηηazannɔ haay nyɪηηɔm.

30 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Ɔɔaanyɪ bɪ makra y'a hɪnkam brama. <Do haay n nyɪ ka. N Ɔɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an a to brama warkɔ mim ɔ> kan paηηa kɪ, lɛbɔɔrɛ ɠɔta nɔ ɔ.

31 <N hir ɠɔta bɪ hɛm, an a malɛkarɔ nyɔɔ durnya ɠɔrga siro wɔɔ ɔ, kɔ η nɪ ɠɔɔɔ k'a η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa durnya lɛ ma an ta a cuntare ma.> »

(Markɪ 13.28-31; Likki 21.29-33)

32 «K'a makra sa sɔɔn ma: k'awɔɔ b'a yɪ, an lɛɛ daa da, a lɛɛ nɪ kure, awɔɔ dɔ a ɔ, siire a zɔ.

33 A maam sɔ, k'awɔɔ bɪ minno nɔɔn duro yɪ, k'a dɔ a ɔ Ɔɔaanyɪ bɪ zere a zɔ, bɪ, yɪ an nawɔm maam sɔ.

34 Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zamaana naa do bɪ cenim, kɔ nawɔnnɔ haay bɛɛ ba y.

35 Brama kan tara ki cenim, bi moƆ meerbaarƆ woƆ bi cenle y.»

Gɔsi n Gɔaanyi bi zere domum do y
(Marki 13.32-37; Likki 17.26-30,34-36)

36 «A n ta ɔ bi, gɔsi n domum bi do kan a wakati ki do y. Baa, maleekarƆ kɔ η ni brama ro woƆ n a do y, Nyi bi n a do so y. Zi bi y'a do a deem.

37 Ho k'a ba Nowee* domum ɔ bi nyintan ɔ so Gɔaanyi bi zere domum ɔ.

38 Ko sira ni, an lee ka ko hi m durnya bi Nowee domum b'ɔ bi, gɔƆƆ woƆ i hoɔɔre bim, ηn'i ho mim, ηn'i lo kam ce ɔ, ηn'a nyinƆ kam gɔƆƆ ɔ ηni η kam ce ɔ, an ta an aa domum ko Nowee gasu koɔloɔ b'ɔ bi ku.

39 N n a zu a ɔ, η n a do η ɔ hoɔi i bare y, hi bi n tolle ba an bi cem η ni haay. A yire ncinaaɔ Gɔaanyi bi zere domum ɔ.

40 Ko gɔaa huya i hoɔsira ɔ: n deem gaam, n ni deem to.

41 Ko lanno huya ηn'i jaa lom, n deem gaam, n ni deem to.

42 Naa minto bi, a b'a zu a ɔ y, bala, awoƆ n domum k'awoƆ Zuuba n ni zeh ɔ bi do y.

43 K'a mim naa do ji ma miɲja. Ko harzaa b'a do a ɔ, koor bi zem gunuu wakati naa do ma, a bi hinceem bare y, a bi koor bi tore an gasu a ce b'ɔ y.

44 Bi y'a ka, awoƆ so k'a a banka, bala, Gɔaanyi bi zem wakati k'awoƆ bir a hoɔn dam ma b'ɔ y.»

Zibəənyi miɲja mim
(Likki 12.41-48)

45 «Zibəənyi kara n miɲja, a hoɔn n ta ɔ? Zibəənyi leezaa zibəə ka ɔ, a ɔ, an diga zibəənyinƆ misirƆ woƆ ma miɲja k'a ni η hoɔɔre kan ɔ a domum ɔ.

46 Zibəənyi bi do nyintam mimbirenyintazaa, k'a leezaa b'a wusigə an bir har ɔ, an b'a ku an ni zibəə k'a ka ɔ bi bare.

47 Sira moƆ n'a hire awoƆ m, leezaa bi y'a kam an yi a har bi haay arzaka domazaa.

48 Bi, ko zibəənyi bonyaa m, a y'a hire a heer ɔ, a ɔ, moƆ Zuuba maasire ba a bir zere y.

49 A n wuti, an a muno woƆ ze, an ho bi, an bee mi kan beeminno ki.

50 B'a Zuuba bi zem domum ko zibəənyi bi bir dom ma b'ɔ, kan wakati k'a n a do bi ki ɔ.

51 A zibəənyi bi honhorm miɲja, an zambuzanno firyire ka ma, bince niɲhə k'a ni nyi kan ɔ, an a so su ɔ b'ɔ.»

* 24:37 24.37 Nowee mim: K'a diga Siɲɲida Ci 6.5-8 bince ɔ.

25

Nyumbonno bu hobokorenoom

¹ «Woso cirbæə bi bɔ kɔ rɛ kan nyumbonno buro kɔ η y'a fitirero ɔɔr, ηni bɔ k'a yaa n'a zim zɛ ɔ ki.

² Soor hɔɔn ɪ ba ɔ y, soor hɔɔn n ta ɔ.

³ Nj hɔɔn ba ɔ rɔ wɔɔ n a fitirero ɔɔr, bi η n nyɔɔ tɔ mɔr ɔ, ηn'a sa y.

⁴ Bi, η hɔɔn n ta ɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ nyɔɔ tɔ mɔdrɔ ɔ ηn'a na a fitirero wɔɔ ma.

⁵ Bi, zim bi bɔkare an maasire ba a bir zere y. Hinceem n nyumbonno bu rɔ wɔɔ nyasɔ, ηni hinceem ba.

⁶ Gunuu wakati buerehuya k'a b'a ku bi, zee n bɔ, a ɔ: <Zim bi ba n ni! K'a bɔ a yaa a zɛ ɔ!>

⁷ A m naa, nyumbonno bu rɔ wɔɔ n gu, ηn'a fitirero bankare.

⁸ Nj hɔɔn ba ɔ rɔ wɔɔ n'a hum, η ɔ: <K'a nyɔɔ bi ka wɔɔ ɔ poore, bala, wɔɔ fitirero wɔɔ ɪ lihim.>

⁹ Nj hɔɔn ta ɔ rɔ wɔɔ n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: <Ayy..., bala, a bi ɔta y, a bi wɔɔ bɔm kan awɔɔ ki y. K'a ta a yaa n a hɔ si a heerezanno wɔɔ zi.>

¹⁰ Nj hɔɔn ba ɔ rɔ wɔɔ n ta k'a yaa nyɔɔ bi si, a hur kɔ η y'a ɔ bi, zim bi ɔɔta an bɔr η je ɔ, nyumbonno kɔ η y'a banka rɔ wɔɔ n gasɔ kan ki harcintare cibsɔ ɛ ɔ b'ɔ, n ni ɛle bi gaa, n n a ta a nyi m.

¹¹ Maasire k'a ba bi, nyumbonno kɔ η ɔɔta rɔ wɔɔ bɔr, ηn'i zee dare, η ɔ: <Karinsaamba, karinsaamba, ɛ bi ɔ wɔɔ m!>

¹² Bi, b'a nyi bɔ ɔ, a ɔ: <Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ n awɔɔ dɔ y.> »

¹³ Yeezuu n a ya, an a hi, a ɔ: «A bi hinceem ba y, bala, awɔɔ n dɔmum bi kan wakati bi ki dɔ y.»

Zibəənyino kaakoro hobokorenoom

(*Likki 19.11-27*)

¹⁴ «Woso cirbæə b'a ya, an bɔ kɔ rɛ kan ɔaa k'a n'a ηsam k'a ta kɔ ɔ, an a zibəənyino bir, an a arzaka ka η ɔ kɔ η ni dɔ ma bi ki.

¹⁵ A n talan* soor ka deem ɔ, an talan huya ka naa dɔ ɔ, an talan deem ka a vanta ɔ. ɔaa biyæə n n'a dam ma an zi ba m b'a ka ɔ, an bɔkare, an cem.

¹⁶ ɔaa k'a talan soor bi yi bi n ta an ter ba m, an talan soor vanta yi an a na ma.

¹⁷ ɔaa k'a talan huya yi bi n ta an ter ba m sɔ, an talan huya yi an a na ma.

* 25:15 25:15 Talan deem: Dɔɔraa buhira zibəə busoo m.

18 Bı, g̃aa k'a talan deem yı bı, ta a ı, an aa yaa h̃on, an a zuuba bı busoo nyaakom da ı.

19 Zib̃ənyınc̃ w̃cc̃ zuuba bı, k'a ta tee... bı, a a b̃c̃ an b̃r, an n'a busoo bı mim laaka dare η han.

20 G̃aa k'a talan soor yı bı n a z̃c̃, an talan soor k'a yı an a na ma bı h̃nka, an a hı, a ı: <Zuuba, talan soor ıbu ka m̃cc̃ ı h̃cc̃, talan soor vanta ba m̃cc̃ yı na.>

21 A zuuba bı n a hı m, a ı: <Zib̃ənyı m̃ıηηa k'an tırğa n'ıbu m, a m̃ıηηa, ıbu sıra zi ba h̃c̃ poore ñc̃ ı, m̃cc̃ h̃c̃ g̃ta zib̃ə kare ı ı, b̃r ı heernyc̃c̃ ba kan m̃cc̃ kı.>

22 Zib̃ənyı k'a talan hıya yı bı n a z̃c̃, an a hı, a ı: <Talan hıya ıbu ka m̃cc̃ ı, talan hıya vanta ba m̃cc̃ yı na.>

23 A zuuba bı n a hı m, a ı: <Zib̃ənyı m̃ıηηa k'an tırğa n'ıbu m, ıbu sıra zi ba h̃c̃ poore ñc̃ ı, m̃cc̃ h̃c̃ g̃ta zib̃ə kare ı ı, b̃r ı heernyc̃c̃ ba kan m̃cc̃ kı.>

24 Zib̃ənyı k'a talan deem yı bı n a z̃c̃, an a hı, a ı: <Zuuba, m̃cc̃ d̃c̃ m̃cc̃ ı g̃aa k̃sı n'ıbu m, l̃e k'ıbu n h̃c̃ duu ı bı ıbu nı h̃c̃ daη ı, l̃e k'ıbu n h̃c̃ s̃cc̃n ı bı ıbu nı h̃c̃ saη ı.>

25 Nyib̃ə m̃cc̃ nyas̃, m̃cc̃ n ta m aa ı busoo bı biit̃ə tara ı, dıga, ı busoo bı ba n nı.>

26 A zuuba bı n a nyı b̃c̃ ñı, a ı: <Zib̃ənyı b̃nyaa yak̃zaa ra! ıbu d̃c̃ m̃ıηηa ı ı, m̃cc̃ ı h̃c̃ dam l̃e k̃ı m̃cc̃ n h̃c̃ duu ı, m nı h̃c̃ sam l̃e k̃ı m̃cc̃ n h̃c̃ s̃cc̃n ı.>

27 A d̃c̃ k'ıbu ı maam bı, m̃cc̃ busoo bı c̃nta ıbu nawom busooc̃ntarece ı, m̃cc̃ wusig̃ere ma, m̃cc̃ yı m busoo bı sam kan nyc̃c̃d̃ kı.

28 Naa minto bı, k'a busoo talan deem k'an ta m bı ỹm, a ka talan bu zaa b'ı.

29 Bala, g̃aa k'an ta h̃c̃ m bı, n y'a kam bı zaa ı, an a na ma, a h̃c̃ m yı g̃ta. Bı g̃aa k'a bam bı, baa h̃c̃ k'an ta m bı, n bı ỹm nı.

30 Bı, k'a zib̃ənyı h̃c̃ vam naa do zo garga ra monsig̃e ı. L̃e bı do an nı baa daη ı, an a s̃c̃ s̃ı.> »

Durnya g̃cc̃ haay d̃d̃c̃kare

31 «K̃ı G̃aanyı b̃r a cirb̃ə ñc̃ ı kan maleekar̃c̃ w̃cc̃ kı haay, a nyıntam a cirb̃əduu paηηazaa bı ra.

32 Durnya k̃r̃c̃ haay g̃cc̃ y'a som k̃ı ma a l̃e, an g̃cc̃ g̃ng̃u a h̃c̃, amba h̃b̃ısr̃c̃ dunder tır seero g̃ı biiro ma bı m.

33 A seero w̃cc̃ nyc̃c̃re a bıı, an biiro w̃cc̃ nyc̃c̃ a jısa.

34 Cir bı y'a hıre a bıı ra zanñc̃ w̃cc̃ m, a ı: <Aw̃cc̃ k̃ı m̃cc̃ Zı barka n nı kan a kı bı, k'a b̃r, a cirb̃ə k̃ı Woso a banka aw̃cc̃ minto durnya dare sıηηıda ı bı sı.>

³⁵ Bala, nɔ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hɔbɔrɛ ka mɔɔ ɔ, mɔɔ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ, mɔɔ bɔr awɔɔ zi saana, awɔɔ mɔɔ si a har ɔ,

³⁶ mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ bɪ dɪga mɔɔ ma, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɔɛ ɔ, awɔɔ m bɔr mɔɔ zi b'ɔ.»

³⁷ Meerbaa naa do jɛ ɔ, gɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ y'a hɪrɛ, ɪ ɔ: <Zuuba, wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ nɔ n'ɪbɪ zɛrɛ, ɔ hɔbɔrɛ ka ɪbɪ ɔ, gɛɛ mɔɔ n'ɪ zɛrɛ, ɔ hi ka ɪ ɔ?

³⁸ Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ saana, ɔ ɪbɪ si ɔ har ɔ, gɛɛ ɪbɪ n dɪgɪ, ɔ huu du ɪ ma?

³⁹ Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ ɪ nɪ yaaba m, gɛɛ ɪ nɪ lɔnnɔɔɛ ɔ, ɔ ta, ɔ aa dɪga ɪ ma?>

⁴⁰ Cir bɪ y'a hɪrɛ, a ɔ: <Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, hɔɔ nɔɔn duro k'awɔɔ n n'a bam gɔɔ poorero nɔɔn gɔaa deem m bɪ, kɔ ɪ nɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ bɪ, a ba awɔɔ nawom mɔɔ m.»

⁴¹ Naa jɛ ɔ, a y'a hum jɪsa ra zannɔ wɔɔ m, a ɔ: <K'a jɪ bɔ mɔɔ ma a ta laaɔ, awɔɔ kɔ Woso lerbɔrɛ bunyaa n'a jɛ ɔ, k'a ta sɛ k'a lihɪrɛ ba ɔ, n n a banka Sɔtaana kan a malɛɛkarɔ kɪ mɪnto b'ɔ.

⁴² Bala, nɔ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hɔbɔrɛ ka mɔɔ ɔ y, mɔɔ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ y,

⁴³ mɔɔ nyɪnta saana, awɔɔ n mɔɔ si a har ɔ y, mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma y, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ n bɪ dɪga mɔɔ ma y, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɔɛ ɔ, awɔɔ n bɪ dɪga mɔɔ mɔɔ sɔ y.»

⁴⁴ Brɔɔ y'a hum nɪ, ɪ ɔ: <Zuuba, wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ nɔ n'ɪ zɛrɛ, mɔɔ n'ɪ zɛrɛ, gɛɛ saana, ɪ n dɪgɪ, ɪ nɪ yaaba m, ɪ nɪ lɔnnɔɔɛ ɔ, wɔɔ n dɪga ɪbɪ ma, k'ɔ da ɪ han?>

⁴⁵ Cir bɪ y'a hɪrɛ ɪ nɪ, a ɔ: <Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n a ba gɔɔ poorero nɔɔn duro gɔaa deem m bɪ, awɔɔ n a ba mɔɔ m sɔ y.»

⁴⁶ Nɔnaaɔ bɪ, ɪ y'a hɔrɪɛ ɪnɪ ta hɔnhɔrɪɛ k'a nyarɛ ba ɔ bɪ nɔ ɔ, bɪ gɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ tam mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ nɔ ɔ.»

26

Lɛezannɔ y'a kam Yeezuu nyasɔrɛ ma

(Markɪ 14.1-2; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Yeezuu k'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba haay bɪ, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ do a ɔ pakki cibsa n zizer.

² N Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ, n n a zɛ gɔdarkora ma.»

³ A m naa, wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ, kan kɔ bɪ gɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ n a sɔ kɔ ma wosocɛmannɪbɛr jɪtaarɛ *Kayiifo har ɔ.

⁴ ɪ n kɔ ma k'a Yeezuu nyasɔ hɔɔnkarɛ m, a zɛ gɛr.

⁵ ʒ n'a hure, ʒ u: «ʒ b'a nyasɔ cibsɔ bɪ bire u y, kɔ m beɛ zekoma nyɪntam zamaa bɪ bire u.»

Lɔ tidəər zɛ Yeezuu ma Betanii u
(Marki 14.3-9; Zaan 12.1-8)

⁶ Yeezuu k'a ta Simɔɔn kɔ n n'a birm kusimə bɪ har u, Betanii u bɪ,

⁷ Yeezuu k'a nyɪnta an nɪ hɔ bɪm bɪ, lɔ n a zɔ ma tidəər k'a lɛ n kɔsɪ m albatɪr jaa gedre u, an a burgu Yeezuu mim la.

⁸ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ʒ naa yɪ bɪ, ʒ nɔ n yɪ y, ʒn'a hure, ʒ u: «Bɔ noonkahɔma n naa?»

⁹ N y'a da ma, n nɪ tidəər naa do heɛ busoo gɔta ma, n n a ka ʒɔazannɔ u.»

¹⁰ Yeezuu k'a a dɔ a u, ʒ yɪ meer bare nɔnaasɔ bɪ, a a hɪ ʒ nɪ, a u: «Bɔ m, awɔɔ nɪ lɔ naa do heer kɔre? Zibəə mɪɲɲa a a ba mɔɔ m naa.

¹¹ ʒɔazannɔ gɔɔtare ʒnɪ bɪr kan awɔɔ kɪ tee..., bɪ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ tee... y.

¹² Tidəər naa do k'a a burgu mɔɔ ra naa, mɔɔ gər birle a a banka.

¹³ Sɪra mɔɔ n'a hure awɔɔ m, lɛɛ haay kɔ gɔɔɔ n nɪ lemim nyɪnta naa do dɪndanɲ u durnya lɛɛ haay u bɪ, ʒ lɔ naa do zi k'a a ba bɪ tɔ dare a nɔ u, ʒn'a dɪnda.»

Zidas lɛ taa k'a Yeezuu nyasɔ a ka
(Marki 14.10-11; Likki 22.3-6)

¹⁴ Bɪ kur bɪ, Zidas Iskariyɔtɪ karɪndanyɪnɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ ta wosocɛmannɪbənno ʒɪtannɔ wɔɔ zi.

¹⁵ A n aa a hɪ ʒ nɪ, a u, awɔɔ: «Bɔ hɔ awɔɔ n n'a kam mɔɔ u, kɔ mɔɔ Yeezuu nyasɔ m a ka a u?» Brɔɔ n wanzurfu busooyaa lɛ sa bukərku, ʒn'a ka u.

¹⁶ Dɔmɪm bɪ do tekka u, Zidas y'a kam toore mɪɲɲa ma k'a Yeezuu nyasɔ a ka ʒ u.

Yeezuu ɪ pakki hɔbɪre bɪm kan a karɪndanyɪnɔ kɪ
(Marki 14.12-21; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹⁷ Bur kɔ n nɪ nyɔnyɔɔ da u cibsɔ lɛɛkare dɔmɪm ma bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ bɪr Yeezuu zi, ʒn'a lar, ʒ u: «ɪbɪ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbɪre banka lɛɛ kara u ɪbɪ minto?»

¹⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ʒ nɔ, a u: «K'a ta kɔnɔ u b'u nɪɲɲəzaa naa zi, a hɪ m, a u: Karɪnsaamba u, mɔɔ dɔmɪm a zɔ, ɪbɪ har mɔɔ n nɪ pakki bɪ bɪɲ u kan ʒ karɪndanyɪnɔ kɪ.»

¹⁹ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ hɔ kɔ Yeezuu a hɪ ʒ nɪ bɪ ba, ʒnɪ pakki hɔbɪre bɪ banka.

²⁰ Yɪrbəə k'a da bɪ, Yeezuu nyɪnta k'a hɔ bɪ kan bueerehɪyɔɔ wɔɔ kɪ.

21 Hòbire bí kú ñ n'a bím bí, Yeezuu n a hí, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasore, an mɔɔ ka.»

22 Karındanyıno wɔɔ heer n a zar, ñn'i laaka dam han deem-deem, ñ ɔ: «Yi a nawom mɔɔ ra, Zuuba?»

23 Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a a wɔ nyɔɔ laaga b'ɔ kan mɔɔ kɪ, bí m.

24 Gɔaanyı bí gare amba ho kú ñ y'a gorsira ba a to ma bí m, bí gɔaa k'a nı Gɔaanyı bí nyasom k'a ka bí kostı yire. Kú gɔaa bí do ı nı yi, a jira m.»

25 Zidas k'a nı zem b'a nyasɔ an a ka bí n a lar, a ɔ: «Mɔɔ m gɛɛ karınsaamba?» Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «İbu y'a hí ı zı m.»

Yeezuu hòbire jezaa

(Markı 14.22-26; Likki 22.15-20; 1 Korentı zanno 11.23-25)

26 Hòbire bí kú ñ n'a bím bí, Yeezuu bur sa an barka da Woso m, an a zınze ra, an bokare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hí ñ nı, a ɔ: «K'a si a bí, naa do naa mɔɔ me m.»

27 Bí kur bí, an homire sa, an barka da Woso m, an bokare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hí, a ɔ: «Awɔɔ haay k'a mi.

28 Bala, mɔɔ ma n naa, gɔaasıbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ ciıro minto, mimbonyaaro sugur yire minto.

29 A hí mɔɔ nawore awɔɔ m, mɔɔ bí m yare m dıven daa mi donto y, an ta an domum kú mɔɔ n a mim kan awɔɔ kı m Zı cirbæo no ɔ bí ku.»

30 Kú ñ cibsa bí laaro lo ñn'a nya bí, ñ y'a hor ñnı ta Oliviyee ci ra.

Yeezuu ı Pıyɛr bıstıkarɛ mim hım

(Markı 14.27-31; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

31 Bí kur bí, Yeezuu a hí a karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «Gum naa do ɔ bala, awɔɔ haay y'a sırakare tom mɔɔ minto, bala, n y'a gorsira ba Wosoci no ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dunder bí zem, seero wɔɔ n hıstıga da.»

32 Bí kú mɔɔ bí m mım bo ɔ, mɔɔ lɛɛkarɛ awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ.»

33 Pıyɛr n meerbaa bí sa, an a hí m, a ɔ: «Baa kú nawonno haay a sırakare to, mɔɔ bí m sırakare tore y.»

34 Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire İbu m: Gum naa do ɔ bala, an lɛɛ ka koo baadare m, İbu bıstı kam mɔɔ ma gallem kaaku ı ɔ, ı n mɔɔ do y.»

35 Pıyɛr n a hí m, a ɔ: «Baa kú ga mɔɔ nawom kan İbu kı, bí m. Mɔɔ bí bıstı karɛ İbu ma y.» A muno wɔɔ haay n a hí maam so.

Yeezuu yaadare Getsemanee o
(Marki 14.32-42; Likki 22.39-46)

³⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lɛɛ kɔ n n'a birm Getsemanee o b'ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a nyɪnta naa ɔ, kɔ m aa yaa da lɛɛ naa do ɔ kɔ m bɔr.»

³⁷ A n Pɪyɛɛr gaa kan Zebedee nyɪnɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɪ. Heerzar kan dabɔɔ kɪ gasɔ ɔ.

³⁸ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma, k'a gɔɔta naa ɔ, a bɪ hinceem ba y.»

³⁹ A n ta lɛɛ poore, an a do an a meer ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «M Zɪ, kɔ fɪryɪrɛ naa do y'a dam ma an a gɔ mɔɔ ma, k'ɪ gɔ m ma. Kan naa kɪ haay ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔɔnhɔ ba.»

⁴⁰ A n a wusigə, an bɔr karɪndanyɪnɔ kaakɔrɔ wɔɔ zi, a bɪ dɪga a η hinceem ba. A n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Ncɪnaaɔ bɪ, a wɔɔ n a da a mɪŋŋa ma a jɪm wakati deem nɔ ɔ tɔkke kan mɔɔ kɪ y!

⁴¹ K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Gɔaa heer lɛ taa, b'a mɛsim paŋŋa ba ɔ y.»

⁴² A n a ya, an a bɔ a hɪyɪa hɔ ma, an yaa da, a ɔ: «M Zɪ, kɔ pakra m kɔ fɪryɪrɛ naa do n mɔɔ yɪ, k'an yɪ maam, k'ɪ hɔɔnhɔ n kɔ yɪ.»

⁴³ A n a ya, an a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ η yɪ ηn'ɪ hinceem bare, hinceem k'a nɪ η zɛm bɪ minto m.

⁴⁴ Yeezuu n a ya, an a gɔ η ma a kaakɔ hɔ ma, an aa so a yaadare bɪ ra.

⁴⁵ A n a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta an nɪ hinceem bam, an nɪ hoon sim na? K'a dɪga a wakati a ku, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ, n n a ka mimbonyaabənno ɔ.

⁴⁶ K'a wuti! K'ɔ ɔ hɔr! Gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

Yeezuu nyasore

(Marki 14.43-50; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴⁷ K'a gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Zidas bɪ lee ku. Bɔr a ɔ kan zamaa cir gɔta kɪ, ηn'ɪ kargɔrɔ m kan bənkenno kɪ. Wosocemannɪbənno jɪtanno kan zɪfɔrɔ gɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ yɪ η nyɔɔ.

⁴⁸ Zidas bɪ lɛɛ ka an hɔ k'a n'a bam ηnɪ Yeezuu dɔ ηn'a nyasɔ bɪ makra hɪnka η nɪ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ yaa dam nɪ kan daɔrɛ kɪ bɪ, gɔaa bɪ do m, k'a nyasɔ.»

⁴⁹ Zidas n a zɔ Yeezuu ma lɛɛm, an a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m!» A n bɔkare, an yaa da m.

50 Yeezuu n a hi m, a u: «M gaaasiba, ho k'i bor, ki b'a ba bi ba.» A m naa, goco woo n a zo Yeezuu ma, n'a nyaso.

51 Bi, goco ko n ni kan Yeezuu ki ro woo gaa deem a kargu gaa u, an wosocemannibər jitaare bi zibəənyu deem saku, an a tor gu ma.

52 Yeezuu n a hi m, a u: «I kargu bi du a caan u, bala, gaa ninjə k'a ni yar bam kargu m bi, kargu n n'a zem gər.

53 Ibu n a do i u, moo n da ma, m m Zi bir, an malekaro tisi bam hoka-hoka nyoo moo m leem na?

54 Bi k'a yi ncinaasu, Wosoci bi meerbaa y'a bam lo, an ko yi? Bala, a a hi, a u: Pakra m k'an yi ncinaasu.»

55 Yeezuu n a ya, an a hi gaa cir bi m, a u: «Bor awoo u karguro m kan banno ki k'a bi moo nyasu, i u, dazaamaa m moo ni! Moo nyinta Wosocə u b'u domum haay, m ni ho dindam, b'awoo n moo nyasu y.

56 Bi naa do haay naa, ba a u ko wosolesinnisorazanno woo meerbaaro ko n ni Wosoci b'u ro woo n ku yi.» A m naa, karındanyu woo haay n a si, n'a bo Yeezuu u.

N ta Yeezuu m dodo kənnə taa

(Marki 14.53-65; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

57 Goco ko n Yeezuu nyasu ro woo ta m wosocemannibər jitaare *Kayiifu har u. Le bi do wosocikarinsaamboo woo a so ko ma u, kan gocogusinno woo ki.

58 Piyeer n zu Yeezuu je u laatu, an ta an aa lee ku wosocemannibər jitaare bi har u. A n gasu har b'u, an aa nyinta kan halledomazanno woo ki, k'a diga mim bi nyamborle ma.

59 Wosocemannibənnə jitano woo kan dodo kənnə woo haay ki y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, k'a ku a dodo yar, a ka ko n n a ze gər.

60 Bi, n bir mim yire y, baa ko goco bor guta nni njaar ba k'a ka ra bi, n n a da ma, nni hosti yi k'a ka ra y. Goco hiyyoo i bokare nni bor.

61 N n a hi, n u: «Gaa naa do a hi, a u: Moo m da ma, m Wosocə bi wurgə, m m ya, m a do domum kaaku no u.»

62 Wosocemannibər jitaare bi n wuti, an a hi Yeezuu m, a u: «Ibu bir a nyi bo n u ra? Bo mim goco noon duro n a hire ibu minto na?»

63 Bi, Yeezuu bir hosti hire y. Wosocemannibər jitaare bi n a ya, an le ka u, a u: «I wer si Woso k'an misir bi to ma, sira hi woo m, ibu m Krista Woso Nyi bi ge?»

64 Yeezuu n a nyi bo nu, a u: «Ibu n'a hire, bi moo y'a hire awoo m, an a sinjida sa naa ma keere bi, awoo Gaaanyi bi

yüre an nyunta Woso pañjazaa bi bisi ra, awoo y'a yim so, an bir zem warko mim o.»

⁶⁵ A m naa, wosocemannibər jitaare bi no n ma o, an a huuro kinkaanso, an a hi, a o: «Woso sunso a a wo, kasetizanno zibəə a ya an ta woo ma ra? Awoo Woso sunso k'a wo bi ma.

⁶⁶ Awoo y'a hoon dam lo keere?» N n a nyi bo o, η o: «A a ga ze m.»

⁶⁷ N n lihi da a meer ma, ηn'a woro hunhunju ηn'a zere, gosunno n n'a wo tintam le, ηn'a hire, η o:

⁶⁸ «Wosolesinnisorazaa zi ba, i hi woo m, Krista, nka y'i ze?»

Piyeeer bisi kare

(Marki 14.66-72; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ko Piyeeer ni nyintam tinsara b'o bi, wosocemannibər jitaare bi zibəənyiloro woo gaa deem a zo ma, an a hi m, a o: «Ibu i kan Galilee gaa Yeezuu bi ki so!»

⁷⁰ Piyeeer n bisi ka gaa haay le, an n'a hire, a o: «Moo n ho k'ibu o k'i hi naa ji do y.»

⁷¹ A n a hor b'o, an ni tam har bi le ma, zibəənyilo vanta n a yi, an a hi goo ko η ni b'o ro woo m, a o: «Gaa naa do nyunta kan Nazareti Yeezuu bi ki.»

⁷² Piyeeer n a ya, an bisi ka Yeezuu ma, an n'a hire, a o: «Moo m wer si, moo n gaa naa do do y.»

⁷³ Ko maasure ba poore bi, goo ko η ni b'o ro woo a zo Piyeeer ma, ηn'a hi m, η o: «Ko sira m, η gaa n'ibu m so, ibu meerbaa y'i toji hunkare.»

⁷⁴ Piyeeer n a sunjida ba, an n'a wer sim, an n'a tare a re, a o: «Moo n gaa naa do do y!» Leem bi, koo n baa da.

⁷⁵ Piyeeer n mim ko Yeezuu a hi m bi to da a no o: «Ibu bisi kam moo ma gallem kaako koo n bokare, an baa da.» A n bo, an ni nyi kam kan heer zar guta ki.

27

N ta Yeezuu m Pilati taa

(Marki 15.1; Likki 23.1-2; Zaan 18.28-32)

¹ Do k'a me dogta miηηa m bi, wosocemannibənno jitano woo kan tara bi googusinno ki le sa k'a Yeezuu ka ze ma.

² N n a sur, ηni ta m, ηn'aa ka Rom leezaa Pilati b'o.

Zidas Iskariyoti ko gaa bi gare

(Zibəəzanno Ci 1.18-19)

³ Zidas Yeezuu nyaso an a ka, bi, k'a b'a yi ηni Yeezuu dodo yar k'a ze ger bi, a korkor da, an a bo an a wanzurfu

busooyaa bukərku rɔ wɔɔ ka wosocemannibənno jɪtanno wɔɔ ɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki ɔ.

⁴ A n a hi η ni, a ɔ: «Gɔaa k'a n hɔsi ba naa kɔ mɔɔ ka ηn'a zɛ naa, mimbonyaa mɔɔ ba.» Bɪ brɔɔ a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Kara ɪ pakra ba wɔɔ ma? ɪbu mim m!»

⁵ A n aa busoo bɪ lo Wosoce b'ɔ, an a hɔr, an ta an aa bar da a ma.

⁶ Wosocemannibənno wɔɔ n busoo bɪ gɔr, ηn'a hi, η ɔ: «Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, a n a ga m, kɔ wɔɔ n busoo naa do zar Wosoce bɪ busoo ra y, bala, gərzere busoo m.»

⁷ N ni kɔ ma, ηni busoo bɪ sa ηni mɔrdor hɔsɪra si m, k'an yɪ saanɔɔ gəənoyaa.

⁸ Bɪ y'a ka, n n hɔsɪra bɪ do tɔ ka, n ɔ: «Ma sɪra,» an ta, an her dɔmɪm ku.

⁹⁻¹⁰ A m naa, wosolesinnɪsorazaa Zeremii meerbaa k'a ba bɪ n kɔ yɪ: «N wanzurfu bukərku bɪ sa, ηni mɔrdor bɪ hɔsɪra bɪ si m, amba Zuuba a hi mɔɔ m bɪ m. Gɔaa kɔ Israyel nyɪnɔ kɔ ma, ηn'a ter ba bɪ busoo m.»

Pɪlatɪ ɪ Yeezuu larm

(Markɪ 15.2-5; Likki 23.3-5; Zaan 18.33-38)

¹¹ Bɪ, Yeezuu yaa jum lɛzaa Pɪlatɪ lɛɛ. Bɪ n a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m gɛ?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbu hi ɪ zim.»

¹² Bɪ, wosocemannibənno jɪtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki ɪ mim kam Yeezuu ra, b'a n hɔsi nyɪ bɔ ɔ y.

¹³ Pɪlatɪ n a hi m, a ɔ: «ɪbu bɪr minno kɔ η ni η kare ɪ ra bɪ mam na?»

¹⁴ Bɪ, Yeezuu n deem taan... nyɪ bɔ ɔ y, naa do a ka cir bɪ n zɛ kədə.

(Markɪ 15.6-15; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

¹⁵ Pakkɪ cɪbsa biyəə ma, lɛzaa Pɪlatɪ bɪ tɪr lɔ kɔ zamaa bɪ lɛ n taa bɪ bɔ, an a ka η ɔ.

¹⁶ A n bɔkare lɔ deem ɪ nyɪnta b'ɔ, lɔ wɪsɪ, a tɔ m Barabas.

¹⁷ Pɪlatɪ n laaka da gɔaa cir k'a so kɔ ma b'ɔ bɪ han, a ɔ: «Nka awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n wɔ saa ma, Barabas gɛɛ, Yeezuu kɔ n n'a birm Krista bɪ ni?»

¹⁸ Bala, Pɪlatɪ a dɔ mɪnɪnɪ a ɔ Yeezuu nyasɔ η y'a ɔ ηn'a ka a ɔ jumbaa minto.

¹⁹ Pɪlatɪ k'a ni nyɪntam dɔdɔkare buncɛ ɔ bɪ, a laare nyɔɔ da ma, kɔ n n a hi m, n ɔ: «ɪ bɪ gasɔ gɔaa tɪrga naa do mim ɔ y. Bala, gunuu ɔ bɪ, mɔɔ fir yɪ nunnare nɔ ɔ a minto.»

²⁰ Wosocemannibənno jɪtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ k'ɪ gɔaa cir bɪ nyɔnnyɔɔm, kɔ η ni Barabas bɔre yɛ, kɔ η ni Yeezuu gare yɛ.

21 LEEZaa Pılatı bı n a ya, an η lar, a ı: «Ŋ goaa hıya bı barla bı, kara awoo ł n taa koo m bo m a ka a o?» Ŋ n a hı, η ı: «Barabas.»

22 Pılatı n laaka da η han, a ı: «Bı bo moo n'a bam Yeezuu koo n n'a birm Krista bı nı?» Ŋ haay n a nyı bo ı, η ı: «A wo godarkora ma!»

23 Pılatı n laaka da, a ı: «Mimbonyaa kara a a ba?» Ŋ n zee da kan panja kı, η ı: «A wo godarkora ma!»

24 Pılatı k'a n'a yıre, a ı, awoo b'a dam mim bı bankare ma bı, bı zamaa bı y'a ηsam k'a lee ze koo ma bı, a hi kusi, an a wo hir m zamaa bı lee, an a hı, a ı: «Moo ba goaa naa do zere barla y, awoo mim m!»

25 Zamaa bı haay n a nyı bo ı: «K'a zere mim n woo yı, kan o nyıno kı.»

26 A m naa do, Pılatı n Barabas bo, an a ka ηnı Yeezuu ze madır m, an a ka koo n n a wo godarkora ma.

Sordaro ı yaa wom Yeezuu ma

(Markı 15.16-20; Zaan 19.2-3)

27 Pılatı sordaro woo n ta Yeezuu m leezaa bı har ı b'ı, sordaro woo haay n a so koo ma ηnı bır Yeezuu ma,

28 ηn'a huuro bo ma, ηnı zaba piınə du ma,

29 ηnı laa waa ηn'a ku a mim ma, η ı, cinno firgə m, ηnı bənkə da a bıı wo ı, ηnı kukurə ze a taa ηn'ı yaa wom ma, ηn'a hıre, η ı: «Woo ı yaa dare ıbu m zıfıro cir!»

30 Ŋ n'ı lihi dıdam ma, ηn'ı bənkə bı sare ηn'a zem nı a mim ma.

31 Koo η yaa wo ma ηn'a nya bı, η zaba bı bo ma, ηn'a huuro woo du ma, ηn'a hor m k'a yaa wo godarkora ma.

Ŋ Yeezuu wo godarkora ma

(Markı 15.21-32; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

32 Bo koo η y'a ı koo b'ı bı, η Sirennı goaa koo n n'a birm Sımooon bı ze ı, sordaro woo n panja ba ma, an Yeezuu godarkora bı busu.

33 Ŋ n lee ku lee koo η n'a birm Golgotaa b'ı, a jı ı k'a hı a ı, «Minkorgo bınce.»

34 Ŋ n dıven war koo ma kan ho heenr kı, ηn'a ka ı, k'an a mi. K'a da a ł ma bı, a n a ηsa an a mi y.

35 Ŋ n a wo godarkora ma, ηnı pısega da a huuro woo ma ηnı η jır.

36 Ŋ n a gaa, ηnı nyunta b'ı, ηn'ı dom ma.

37 Ŋ n Yeezuu ze bı jı gırsıra ba warga ma, Yeezuu mim la godarkora bı ma, η ı: «Yeezuu m naa, zıfıro cir m.»

38 Ŋ konno wo hıya godarkora ma Yeezuu jır ı, deem a bıı, deem a jısa.

³⁹ Gooo ku η nu cenim b'ʊ rɔ wɔɔ n'a mim zukə zere, ηn'a sunso wɔre.

⁴⁰ N n'a hum Yeezuu m, η ʊ: «Ibu k'i n'i dam ma, ɪ Wosoce bi wurgə, ɪ ya, ɪ dɔ dɔmum kaaku nɔ ʊ bi, ɪ bombɔ ɪ zim ku Woso Nyi n'ibu m, k'i zer godarkora bi ma!»

⁴¹ Wosocemannibənno jitanno wɔɔ kan wosocikarinsaambɔɔ wɔɔ ki, gɔɔɔgusinnɔ wɔɔ ki ɪ yaa wom ma sɔ, ηn'a hire, η ʊ:

⁴² «A gɔɔɔ vantɔɔ bombɔ, b'a b'a dam ma, an a miηηa bombɔ y. Ku Israyel cir ni, k'an zer godarkora bi ra keere, k'ʊ sira ka ʊ.

⁴³ A sira ka Woso ʊ, an a hi a ʊ, Woso Nyi n'a mi, keere bi, ku Woso y'a ηʊare, k'a n a yɔ wa.»

⁴⁴ Konno ku η yi η wɔ godarkora ma a jir ʊ rɔ wɔɔ y'a sunso wom sɔ.

Yeezuu ze

(Marki 15.33-41; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

⁴⁵ Sinsebir k'a da bi, monsigə guta ze tara burə ʊ, an ta an wakati kaaku ku yirbæere m.

⁴⁶ Yirbæə wakati kaaku zeezi bi, Yeezuu zee guta da, a ʊ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A le taa k'a hi, a ʊ: «Moo Woso, moo Woso, bɔ m, ɪ ɪ bɔ moo ʊ?»

⁴⁷ Gooo gɔsunnɔ ku η nyinta b'ʊ rɔ wɔɔ naa ma, ηn'a hire, η ʊ: «A ɪ *Elii birm!»

⁴⁸ N gɔaa deem n bra si, an aa ho mafɔ-mafɔda sa, an a nyoo ho heenr ma an a da bənkə ma, an a ka Yeezuu ʊ k'an a mi.

⁴⁹ Bi, a muno wɔɔ y'a hire, η ʊ: «Jum cina, k'ʊ dɪga a Elii zem b'a bombɔ ge?»

⁵⁰ Yeezuu n a ya, an zee guta da, an ga.

⁵¹ Læem bi, Wosoce bi pæera bi n ze kumbir, an a sa mim ʊ an b'a ze tara ma. Tara n nyinηə, ciro n wunwu,

⁵² gəənoyaarɔ n a gungɔ. Wosogooo ku η gunga rɔ wɔɔ gɔsunnɔ n a mim bombɔ ʊ guta.

⁵³ N n bɔ jaarɔ wɔɔ ʊ, Yeezuu k'a b'a mim bɔ ʊ bi hinni ʊ, ηni gasɔ Zerizalem ʊ, ku miηηa b'ʊ, gɔɔɔ guta ni η yi.

⁵⁴ Sordaa zɔrɔ cir, kan sordaarɔ ku η ni dɔm Yeezuu ma rɔ wɔɔ tara bi nyinηəre yi, kan ho k'a nyinta an ba haay bi ki, η da n bɔ ʊ guta, ηn'a hi, η ʊ: «Sira m, Woso Nyi m paan...»

⁵⁵ Lanno nyinta b'ʊ guta, ηn'a to laato ηn'i dɪgam, zu η y'a ʊ Yeezuu je ʊ Galilee ʊ tee..., ηn'a dam han.

⁵⁶ Magdalaa Maarii nyinta η barla, kan Maarii, Zakkɪ kan Zozef ki da bi, kan Zebedee nyinɔ da ki.

Yeezuu birle

(Marki 15.42-47; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

⁵⁷ Woso le k'a b'a zo bi, Arimatee ku g'aa arzakazaa deem k'a to m Zozef bor, Yeezuu karindanyu deem m so.

⁵⁸ A n ta Pilatu zi, an aa Yeezuu gar bi ye han. Pilatu n le ka, n n a ka u.

⁵⁹ A n gar bi sa, an peera feoda burgu ma,

⁶⁰ an a da a m'ija yaa daa k'a ho ci u b'u, an jaa guta gergu an a ta re, an a hor.

⁶¹ Magdalaa ku Maarii kan Maarii vanta bi k'i nyintam b'u, n'a meer nya yaa bi re.

N yi dom yaa bi ma

⁶² *Sabaa bankare hinni k'a cem do n me bi, wosocemannibanno j'itanno woo kan farizeenro woo ki zu ku u ni ta Pilatu zi.

⁶³ N n a hi, n u: «Woo leezaa, n'jaarzaa naa do k'a nyinta an a hi, a u: Domum kaako hinni u, moo yi m mum bo'u u bi, a to i woo no u.

⁶⁴ Le ka ku n n do yaa bi ma, k'an ta an domum kaako bi ku, k'a karindanyu woo b'a da ma, ni bor, n'a gar bi kona, n'a hi zamaa bi m, n u: A a mum bo u g'eno bire u y. Ku m bee m, n'jaar naa do le dam leekare ho bi m.»

⁶⁵ Pilatu n a hi n u, a u: «Awoo i sordarow m, k'a ta a ka ni do yaa bi ma amba awoo a da ma bi m.»

⁶⁶ N n a hor, ni ta, n'aa jaa k'a ta yaa bi le bi kus, ni suwo da a doma u.

28

Yeezuu mumbore

(Marki 16.1-10; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ Sabaa hinni bi k'a cem bi, hatu hinni u wutigota m bi, Magdalaa Maarii kan Maarii deem bi ki bor, ni bi diga yaa bi ma.

² Tara n nyinje leem, Zuuba maleeka n a to brama an zer, an bi jaa bi gergu an a gu yaa bi re, an nyinta ra.

³ A me n bo ku u kan brama nyaki ki, a huu bi fu am lajaa ho bi m.

⁴ Sordarow woo da n bo u, n me ni hinkem, n'a ba i u, gunga n y'a u.

⁵ Bi, maleeka bi meer ba kan lanno woo ki, a u: «A da bi bo u y. Moo do moo u Yeezuu ku n y'a wo godarkura ma bi awoo n'a kam ma.

⁶ A ba naa u do y, a a mum bo u amba a lee ka an a hi bi m, k'a bor a diga lee k'a ni wotaj u ho bi ma.

⁷ Bi, k'a ta zow a yaa hi a karindanyu woo m, a u: A a mum bo u, bi, a i leekare awoo lee Galilee u, lee bi do awoo naa yi u, naa do moo ku m a hi awoo m.»

⁸ Lanno wɔɔ a hɔr yaa bi ra zɔɔ-zɔɔ, kan dabɔɔ ki heernyɔɔ gota ki, ηn'a si, k'a yaa mim bi hi karındanyɔɔ wɔɔ m.

⁹ Bi, Yeezuu bɔr an η zε ɔ, an a hi η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.» Lanno wɔɔ n a zɔ ma ηn'a ganno nyɩnnyasɔ, ηnɪ kukurə zε a taa.

¹⁰ Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y. K'a ta a yaa hi mɔɔ danyɔɔ wɔɔ m, ηnɪ ta Galilee ɔ, η mɔɔ yɩm b'ɔ.»

¹¹ Kɔ ηn'ɪ tam bi, sɔrdaarɔ gɔsɩnnɔ bɔr kɔnɔ ɔ b'ɔ, ηnɪ bi hɔ k'a ba haay bi sa, ηn'a dɩnda wosocemannɩbənno jɩtanno wɔɔ m.

¹² Brɔɔ n a so kɔ ma, kan gɔɔgusɩnnɔ wɔɔ ki, ηnɪ kɔ ma, ηnɪ busoo ka sɔrdaarɔ wɔɔ ɔ gota.

¹³ N nɪ lε ka η ɔ, η ɔ: «K'a hi a ɔ, a karındanyɔɔ ɪ bɔr gunuu ɔ, ηnɪ b'a gər bi kɔna, bi ma bi, wɔɔ hinceem ba.

¹⁴ Bi, kɔ lεzaa b'a ma, wɔɔ y'a dɩndare dɔm, mim b'a nɔrε awɔɔ ma y.»

¹⁵ Sɔrdaarɔ wɔɔ n busoo bi si, ηnɪ hɔ kɔ η y'a dɩnda η nɪ bi ba, mim naa do n bɔ lε haay ɔ zɩfɔrɔ wɔɔ bire ɔ, an ta an lee ku her dɔmɩm ɔ.

Yeezuu hɩnkare

(Markɪ 16.14-18; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibəəzanno Ci 1.6-8)

¹⁶ Karındanyɔɔ bueredeem nɔ wɔɔ n a hɔr, ηnɪ ta Galilee ɔ, ci kɔ Yeezuu a hi η nɪ a ɔ, ηnɪ ta ra bi burə ɔ.

¹⁷ Kɔ η yaa yɩ bi, ηnɪ kukurə zε, bi gɔsɩnnɔ sɩnsɩm ka.

¹⁸ Yeezuu n a zɔ η ma, an a hi η nɪ, a ɔ: «N paŋŋa do haay ka mɔɔ ɔ, brama kan tara ki burə ɔ.

¹⁹ Bi, k'a ta doro haay zi, a yaa gɔɔɔ wɔɔ ba mɔɔ karındanyɔɔ, a batεm ka η ɔ, Zɪ kan Nyɩ ki Sent-Ǝspri ki tɔ ma.

²⁰ A hɔ kɔ mɔɔ dɩnda awɔɔ m haay bi dɩnda η nɪ, kɔ η nɪ zu ɔ. Bi mɔɔ ba n bɩr kan awɔɔ ki dɔmɩm haay nɔ ɔ, k'an ta an durnya nyare ku.»

Yeezuu Krista lemim nyinta ku **MARKI** a gorsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyinta ku Marki a gorsira ba bi
gasvɔrɛ*

Yeezuu Krista lemim nyinta ciro wɔɔ barla bi, Marki ho bi n kutiim, an η gusire sɔ.

Ci bi ba Marki ɔ do vantɔɔ gɔɔɔ ma, k'a hunka a ɔ Yeezuu m bɔmbɔrezaa ku Woso a ler bɔ bi, b'an Woso Nyi sɔ. Ho ku Yeezuu bɔr m durnya ɔ bi n lemim nyinta, bi lemim bi do bi, ho ku Yeezuu a ba a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, a zɛ nɔ ɔ, a mɔmbɔrɛ nɔ ɔ haay bi m.

A ɪ zɛkɔra k'a a ga m an bɪr Krista kan a karɪndanyi kɪ bire ɔ bi hɪnkam sɔ.

N y'a gɪngarɛ n ɔ, Pɪyɛɛr ɪ ho k'a nɪ ci b'ɔ bi mim dɪnda Marki m an a gɔrsira ba.

Zaan-Batiisi mim

(Matiyee 3.1-12; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Lemim nyinta k'a nɪ Woso Nyi Yeezuu Krista bi mim dɪndam bi n naa do.

² Mim bi, a sɪŋŋɪda a ba, amba wosolesinnɪsorazaa Ezayii a gɔrsira ba biisi bi m, a ɔ:

Mɔɔ nɪ m zibɔɛzaa nyɔɔrɛ ɪbu lɛɛ, k'an b'ɪ zaa banka.

³ A mɪŋŋa leer nɪ bɔm poohɔɔn ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a a zaarɔ ku η y'a tɔntɔ rɔ wɔɔ banka, k'a η zɛ ku η n yɪ tɪrga.

⁴ Kɛɛrɛ bi, Zaan a hunka poohɔɔn ɔ b'ɔ, an nɪ pa dam, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a batem si, k'a a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

⁵ Zidee ku zanno kan Zerizalem ku zanno kɪ bɔr Zaan zi, ηnɪ batem si Zɔrden kɔ ɔ, ηn'a mimbɔnyaarɔ hɪrɛ.

⁶ Zaan bi, yoonde ka huu a du a ma, an kɔmbar so a ɔ. Bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ a n'a bɪrɛ.

⁷ A hɔdɪndarɛ nɔ ɔ bi, a y'a hum gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gɔaa nɪ mɔɔ jɛ ɔ, an nɪ zem, bi, a zaa paŋŋa cem mɔɔ han. Mɔɔ n m ga m, m sɔnta a taa, m a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔnhɔr y.

⁸ Mɔɔ batem ka awɔɔ ɔ hi nɔ ɔ, bi, a mɪŋŋa zem bi batem ka awɔɔ ɔ *Sent-ɛspri m.»

Yeezuu batem sire

(Matiyee 3.13-4.11; Likki 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Dòmum bɪ do ɔ bɪ, Yeezuu a to Nazareti ɔ, Galilee kɔ nɔ ɔ, an bɔr Zɔrden kɔ ɔ k'a bɪ batem si Zaan zi.

¹⁰ Bɪ, k'a bɪ batem si an a nya, an nɪ bɔm hi b'ɔ bɪ, brama a gɔ, Sent-Ɖspri n zer a mim ɔ, am cirpɔɔrɛ hɔ bɪ m.

¹¹ Bɪ leer a to mim ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ kɔ mɔɔ ŋɔa bɪ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ŋɔa kan m heer kɪ haay.»

¹² Lɛɛm bɪ, Sent-Ɖspri a ka an ta poohɔɔn ɔ.

¹³ A gɔɔta b'ɔ dòmum busi, Sɔtaana n'a gɪngam ma. A mɪsɪrbaa ba a nawɔm poohɔɔ barla, bɪ malɛkarɔ bɔr k'a b'a da han.

Lɛɛkarɛ karɪndanyɪnɔ sɪro

(Matiyee 4.12-22; Likki 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ N Zaan nyasɔ, n n a du, Yeezuu n bɔkarɛ an bɔr Galilee ɔ,

¹⁵ an nɪ Woso lemim nyɪnta pa dam gɔɔɔ m, a ɔ: «Dòmum b'a ku, Woso cirbɛə b'a zɔ. K'a bɔ a taam, k'a lemim nyɪnta bɪ si.»

¹⁶ Kɔ Yeezuu nɪ tam Galilee higɔta lɛ ra bɪ, a zɔbɛnno yɪ hɪya, Sɪmɔɔn kan a danzaa Andɪr kɪ, ŋn'ɪ zɔ bam, ŋn'ɪ zanŋa zom higɔta b'ɔ, bala, zɔbɛnno m.

¹⁷ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔɔkamazanno!»

¹⁸ Lɛɛm bɪ, ŋ zanŋarɔ wɔɔ to, ŋn'ɪ zum kɔ ɔ kan kɪ.

¹⁹ K'a ta lɛɛ poore bɪ, a Zebedee nyɪnɔ yɪ, Zakki kan a danzaa Zaan kɪ, ŋn'ɪ zanŋarɔ bankarɛ a kɔɔlɔs nɔ ɔ.

²⁰ Yeezuu n ŋ bir lɛɛm, ŋn'a zɪ Zebedee to kɔɔlɔs bɪ nɔ ɔ kan zɪbɛnno wɔɔ kɪ, ŋn'a hɔr, ŋn'ɪ zum kɔ ɔ kan kɪ.

Yeezuu y'a paŋŋa hɪnkam

(Likki 4.31-37)

²¹ N gasɔ Kapernawum kɔ nɔ ɔ, *sabaahinni ɔ, Yeezuu n gasɔ zɪfɔrɔ sɔkɔmace ɔ, an hɔ dɪnda.

²² Gɔɔɔ wɔɔ n zɛ kɛdɛ a hɔdɪndarɛ bɪ minto. Bala Woso paŋŋa an nɪ hɔ bɪ dɪndam nɪ, a bɪ hɔdeem kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ hɔ kɪ y.

²³ Dòmum bɪ do ɔ bɪ, gɔaa kɔ zinɛro n ta m nɪ ŋ sɔkɔmace b'ɔ, an nɪ zee darɛ, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

²⁴ «Bɔ ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ ba wɔɔ nɪ, Nazareti Yeezuu? Bɔr ɪbɪ ɔ k'ɪ bɪ wɔɔ zɪbɛə zar gɛ? Kɔ nka n'ɪbɪ m, mɔɔ dɔ: Woso gɔaa mɪŋŋa n'ɪbɪ m.»

²⁵ Yeezuu n meer ba ma, a ɔ: «ɪ tɔr ka, k'ɪ bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ!»

²⁶ Zinɛ bɪ n gɔaa bɪ hɪnkɛ kan paŋŋa kɪ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɪ.

²⁷ Gɔɔɔ wɔɔ haay zɛ kɛdɛ, ŋn'ɪ laaka dɪndam kɔ han, ŋ ɔ: «Bɔ m naa? Hɔdɪndarɛ daa kan paŋŋa gɔta kɪ bɪ ba n

nɪ! A m lɛ da bɪ, Yeezuu ɪ hœn sim zinɛro wɔɔ ma, ŋn'a lɛ sire.»

²⁸ Yeezuu tɔ bɔ lɛɛ haay ɔ, Galilee kɔ ɔ.

*Yaabazannɔ waare
(Matiyee 8.14-17; Likki 4.38-41)*

²⁹ Kɔ ŋ bɔ sokumace ɔ lɛɛm bɪ, ŋ ta Sɪmɔɔn kan Andɪr kɪ har ɔ, kan Zakkɪ kɪ Zaan kɪ.

³⁰ Bɪ ma bɪ, Sɪmɔɔn dindɔ ɪ wɔtam kan memare kɪ. Lɛɛm bɪ, n yaabazaa bɪ mim hɪ Yeezuu m.

³¹ Yeezuu a zɔ, an a wɔ nyasɔ, an a ka an wuti. Memare bɪ n bɔ a mɛ ɔ, an wuti, an nyasɔ ŋ nɪ.

³² Yirbœere m bɪ, woso lezore dɔmɪm ɔ bɪ, n bɔr yaabazannɔ m kan hɔɔzannɔ kɪ m haay Yeezuu zi.

³³ Kɔ bɪ zannɔ haay a so kɔ ma har bɪ lɛ ma.

³⁴ A yaabazannɔ kɔ ŋ nɪ cicir bam yaaba do haay m nɔ ɔ rɔ wɔɔ waa gɔta, an la zinɛro ra gɔta gɔɔɔ mɛ ɔ. Yeezuu n zinɛro wɔɔ to ŋn'i meer bare y, kɔ ŋ y'a dɔ bɪ minto.

*Yeezuu ɪ lemim nyɪnta pa dam Galilee ɔ
(Likki 4.42-44)*

³⁵ Dɔgta mɪŋŋa m, Yeezuu wuti, an bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, an nɪ yaa dam b'ɔ.

³⁶ Sɪmɔɔn wuti kan a muno kɪ, ŋn'a dɪndan ɔ,

³⁷ ŋn'aa yɪ, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ haay y'a kare ɪbɪ ma!»

³⁸ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ū ta kɔrɔ kɔ ŋ nɪ lezima rɔ wɔɔ ɔ sɔ, kɔ m aa Woso lemim nyɪnta dɪnda ŋ nɪ. Bala, bɔr mɔɔ ɔ bɪ minto.»

³⁹ A a da Galilee kɔrɔ wɔɔ zi haay, an nɪ hɔ dɪndare ŋ nɪ ŋ sokumacerɔ wɔɔ ɔ, an nɪ lam zinɛro ra.

*Yeezuu laafɪ ka kusimɔ ɔ
(Matiyee 8.1-4; Likki 5.12-16)*

⁴⁰ Kusimɔ deem n b'a zɔ Yeezuu ma, an sɔnta, an a zuutɔ a taa, an n'a yem han, a ɔ: «K'ɪbɪ lɛ taa, ɪbɪ ɪ da ma, ɪ mɔɔ waa.»

⁴¹ Yeezuu a cicir zɛ, an a wɔ hɔr, an a da ma, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa ma k'ɪ laafɪ yɪ.»

⁴² Lɛɛm bɪ, yaaba bɪ bɔ kusimɔ bɪ mɛ ɔ, an a ba mɪŋŋa.

⁴³ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu a nyɔɔ, an lɛ ka ɔ,

⁴⁴ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Dundo ɪ zi, ɪ b'a ka ɪ hɪ gɔsɪ nɪ y. Ta ɪ yaa ɪ hunka wosocemannɪbɔr bɪ m, *hubɔre mannɪ kɔ Moyiisi lɛ ka awɔɔ ɔ k'a ba bɪ, k'ɪ bɪ ba, kɔ gɔaa biyœɔ n a dɔ, a ɔ, ɪbɪ laafɪ yɪ.»

⁴⁵ Bɪ, gɔaa bɪ bɔ, an a hɔr, an a sɪŋŋɪda sa, an nɪ mim bɪ dɪndam gɔɔɔ m lɛɛ haay ɔ. Naa do minto ma, Yeezuu

b'a dam ma, an a hunka, an gaso konɔ ɔ y. Goota a tur a ɔ bolesmarɔ ɔ. Bi, gɔɔɔ a to lɛɛ haay ɔ, ɲn'i zem Yeezuu zi.

2

Megarezaa waare

(Matiyee 9.1-8; Likki 5.17-26)

¹ Domunno kɔ ɲ cem nɔ wɔɔ nɔ ɔ, Yeezuu a wusigə, an bɔr Kapernawum konɔ ɔ, bi gɔɔɔ a ma ɲ ɔ, a lee ku an nɪ har ɔ.

² Gɔɔɔ cir gota bɔr, ɲnɪ b'a so kɔ ma b'ɔ, lɛ ba b'ɔ y, baa cele ma bi, lɛ ba ɔ sɔ y. Yeezuu nɪ Woso lemim dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m.

³ Gɔɔɔ gɔsɪnno bɔr zi megarezaa m, ɲn'a busu gɔaa si.

⁴ Kɔ ɲ n a da ma, ɲn'i tam nɪ Yeezuu zi bi, zamaa bi minto m, ɲ n ce mim bi hɔn ra, bɪnce kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ, ɲnɪ megarezaa bi busu kan a wɔtarahɔ bi kɪ, ɲn'a zer ce bi yaa bi m.

⁵ Kɔ Yeezuu ɲ sɪrakare bi yɪ bi, a a hɪ megarezaa bi m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yɪ!»

⁶ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnno nɪ b'ɔ, ɲn'i nyɪntam, ɲn'a hɔɔn dare a heer ɔ, ɲ ɔ:

⁷ «Bɔ m, gɔaa naa do nɪ meer naa do bare? Woso sonsɔ a n'a wom! Nka y'a da ma, an gɔaa mimbɔnyaarɔ sugur ka ɔ, kɔ Woso deem bɛɛ?»

⁸ Zɔɔ-zɔɔ bala, hɔ kɔ ɲ n'a hɔɔn dam ma a heer ɔ bi, Yeezuu a dɔ a zim, an ɲ lar, a ɔ: «Bɔ minto m awɔɔ n'a hɔɔn dare ncɪnaaɔ?»

⁹ Kara m naanaa? Mɔɔ n b'a hum megarezaa bi m, mɔɔ ɔ: ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bi m gɛɛ, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi gɔr, ɪ ta bi nɪ?

¹⁰ Bi, awɔɔ y'a dɔrɛ, a ɔ: Gɔaanyɪ b'a da ma, an gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka ɲ ɔ, tara burɔ ɔ naa ɔ.»

¹¹ A n a hɪ megarezaa bi m, a ɔ: «Ibɪ, mɔɔ n'a hire ibɪ m, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi gɔr, ɪ doo ɪ har ɔ!»

¹² Lɛɛm bi, a wuti, an a wɔtarahɔ bi gɔr, an bɔ m, gɔaa biyɔə mum m. Gɔɔɔ wɔɔ n ze kədɔ, ɲn'a lɛ bɔ Woso ɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ n mim naa do lɔɔ yɪ deem y.»

Yeezuu Levii bir

(Matiyee 9.9-13; Likki 5.27-32)

¹³ Yeezuu a ya, an ta Galilee higɔta lɛ ra. Gɔɔɔ wɔɔ haay bɔr zi, an nɪ Woso lemim dɪndare ɲ nɪ.

¹⁴ K'a nɪ cenim bi, a Alfee nyɪnnɪ Levii yɪ. A n nɪ nyɪntare a yaworsire bɪnce ɔ b'ɔ. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ!» Levii bi n wuti, an nɪ zum kɔ ɔ kan kɪ.

¹⁵ Kɔ Yeezuu nɪ nyɪntam Levii har ɔ b'ɔ k'a hɔ bi bi, yaworsinno kan mimbɔnyaabɔnno kɪ gɔta nyɪnta kan kɪ,

kan a karundanyuno wɔɔ ki. Bala, gɔɔɔ gɔta zu kɔ ɔ kan Yeezuu ki.

¹⁶ Zekɔrazanno n ta ɔ, ηn'i η birm farizeenɔ. Kɔ farizeenɔ wɔɔ kan wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ ki a yɪ, an nɪ hɔbɪre bɪm kan yawɔrsinno wɔɔ ki, mimbɔnyaabənno wɔɔ ki bɪ, η y'a hɪ a karundanyuno wɔɔ m, η ɔ: «A lɔ, an nɪ hɔbɪre bɪm kan yawɔrsinno wɔɔ ki, mimbɔnyaabənno wɔɔ ki?»

¹⁷ Yeezuu k'a mim bɪ ma bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Laafɪzanno le baa lɔɔtɔr ma y, bɪ yaabazanno le n taa lɔɔtɔr ma. Mɔɔ n bɔr kɔ m bɪ gɔɔɔ mɪηηɔɔ bir y, bɔr mɔɔ ɔ, kɔ m bɪ mimbɔnyaabənno bir.»

Hɔ daa kan hɔ gusire ki

bɪr zum kɔ ɔ y

(Matiyee 9.14-17; Likki 5.33-39)

¹⁸ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Zaan karundanyuno kan farizeenɔ karundanyuno ki y'a le kɔsɪm. Nɪ bɔr, ηnɪ bɪ Yeezuu lar, η ɔ: «Bɔ minto nɪ, Zaan karundanyuno wɔɔ kan farizeenɔ hɔɔ wɔɔ ki n'a le kɔsɪm, b'ɪbɪ hɔɔ wɔɔ bɪr a le kɔsɪre?»

¹⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, hɔbɔkɔrenoom dare m, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ losare cibsa bare, lɔ bɪ zim bɪ n gɔɔta, an nɪ gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, η y'a le kɔsɪm na? Kɔ lɔ bɪ zim bɪ nɪ b'ɔ bɪ, η b'a dam ma ηn'a le kɔsɪ y.

²⁰ Dɔmɪnno nɪηηɔɔ zem bɪ nyɪnta ɔ, kɔ n bɪ lɔ bɪ zim bɪ gɔ η ma, η y'a le kɔsɪm dɔmɪm bɪ do ɔ.»

²¹ A n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Gɔaa ba ɔ, an nɪ pɛera daa kɔr sam, an a sɪnsar kan huu gusire ki y. Pɛera daa kɔr bɪ n nɪ huu gusire hɔ bɪ gaam, an n'a kaansɔm, an nɪ cenim biisi han.»

²² A n a ya, an a vanta hɪ η nɪ, a ɔ: «Gɔaa ba ɔ, an nɪ *dɪven daa sam k'a tɔ hibɔɔnɔ gusɪnno ɔ y. Kɔ n bɛɛ m, dɪven bɪ hibɔɔnɔ wɔɔ hɪnhaanm. Dɪven bɪ kan hibɔɔnɔ wɔɔ ki, η y'a zaar bam. Bɪ, k'a dɪven daa tɔ hibɔɔnɔ daaro ɔ.»

Sabaa hinni bɪstikare

(Matiyee 12.1-8; Likki 6.1-5)

²³ Hindeem ɔ, *sabaa hinni ɔ, Yeezuu bɔ hɔsɪrarɔ ɔ. A karundanyuno wɔɔ kɔ η zaa sa ηn'i tam bɪ, η y'a sɪηηɪda ba, ηn'i hɔyaa gɔyir yɪnyarm.

²⁴ Farizeenɔ wɔɔ n a hɪ η nɪ, η ɔ: «Dɪga, hɔ kɔ η n'a bam sabaa hinni ɔ! A n a ga m, ηn'a ba a hinni ɔ y.»

²⁵ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mim k'a pakra ba David m kan a gɔɔɔ ki bɪ dɔmɪm ɔ, hɔ nɪηηɔ k'a a ba, nɔ k'a η nyasɔ bɪ,

26 gasu k'a u Wosoce u kan a guɔɔ wɔɔ ki, wosocɛmannɪbər jɪtaare Abiyataar dɔmum u, an bur kɔ η y'a cɪnta Woso m bi gur, an a bi kan a guɔɔ wɔɔ ki, awɔɔ n a karɪnda ba ra? Bi, η n a ga m, ηn'a bi, kɔ wosocɛmannɪbənno wɔɔ bæe m bala y.»

27 Yeezuu a ya, an a hi η ni, a u: «Hoonsire dɔmum bi ba Woso u, guaa minto, bi, a n guaa ba hoonsire dɔmum minto y.

28 Bi y'a ka, Guanyɪ bi m sabaa hinni bi minzaa.»

3

Sabaa hinni wɔgərzaa waare (Matiyee 12.9-14; Likki 6.6-11)

1 Sabaa vanta hinni u, Yeezuu a ya, an gasu zuforɔ sokomace u. B'u bi, guaa deem n ta u, a wɔ n ga.

2 Guɔɔ kɔ η bɔr b'u rɔ wɔɔ i digam Yeezuu ma, hɔ k'a n'a bam *sabaa hinni u, k'a guaa bi waam k'a yi. A ka brɔɔ nawom ma, k'a mim ka Yeezuu ra, mim naa do je u.

3 Yeezuu n a hi wɔgərzaa bi m, a u: «Wuti, i bɔr bireyaa u naa u!»

4 B'a a hi guɔɔ wɔɔ m, a u: «Sabaa hinni u, bɔ bare n miηηa? Zibəə miηηa bare m gee, zibəə bonyaa bare ni? Guaa meeyaa bɔmbɔre m gee, guaa zere ni?» Bi η bir a nyɪ bɔη u y.

5 A i digare η ma a jir u kan nɔmaa ki, a heer n a zar η heerkare bi minto. A n a hi guaa bi m, a u: «I wɔ bi hɔr!» B'a a hɔr, a wɔ bi n a banka.

6 Farizeenrɔ wɔɔ kɔ η bɔ sokomace b'u bi, η y'a ze kɔ ra kan Hirɔɔdi guɔɔ wɔɔ ki, ηn'a hɔɔn dam hɔ k'a n'a bam, k'a Yeezuu ku a ze bi ma.

Zamaa i zem Yeezuu zi

7 Yeezuu ta kan a karɪndanyɪno wɔɔ ki Galilee higɔta le ra. Zamaa gɔta n zu a je u. Zamaa bi, a to η y'a u Galilee u, Zidee u,

8 Zerizalem u, Idumee u, kan Zorden kɔ kur zanno ki, Tiir kɔ kan Sidon kɔ zanno ki. Guɔɔ gɔta n bɔr zi, hɔ haay k'a a ba bi minto.

9 A a hi a karɪndanyɪno wɔɔ m, a u, k'a a zɔ kɔɔlɔs bi m mɔɔ jir u, kɔ zamaa bi b'a da ma, ηn'a so mɔɔ u y.

10 Yeezuu k'a guɔɔ waa gɔta bi minto y'a ka, yaabazanno wɔɔ haay le n taa k'a leɛ ka a a zɔ ma, a a wɔ da ma.

11 Zinɔro wɔɔ kɔ η y'a yi bi, η kukurə ze, ηn'i zee dam, η u: «Woso Nyɪ n'ibu m!»

12 A hɔən si η ma kan paηηa ki, a u, η b'a ka n n'a dɔ y.

Yeezuu a zibəəzannō nyōkō ō bueerehūya
(*Matiyee 10.1-4; Likki 6.12-16*)

¹³ Yeezuu der ci ra, an nī gūōō k'a lē n taa ŋ ma rō wōō birm. Brōō ŋ bōr zi.

¹⁴ A n ŋ nyōkō ō gūaa bueerehūya, kō ŋ nī gōōta kan a kī, k'a bīr ŋ nyōōm, kō ŋ nī bīr Woso lemim nyūnta bī dūndam,
¹⁵ kō ŋ n paŋŋa yī, ŋnī wō ō, ŋnī la zinəro ra.

¹⁶ Bueerehūyōō wōō kō Yeezuu ŋ bir lō wōō ba n nī: Sūmōōn kō n n'a hūm ma Pīyēer ta ō,

¹⁷ Zebedee nyī Zakkī ta ō, kan a danzaa Zaan kī. Yeezuu tō vanta ka brōō ma, a ō: Bōanerges, a lē taa k'a hī: bramahəənsire nyūnō.

¹⁸ Andīr ta ō sō, kan Filipi kī, Bartelemii kī, Matiyee kī, Toma kī, kan Alfee nyī Zakkī kī, Tade kī, Sūmōōn *Zelōtī kī sō,

¹⁹ kan Iskariyōtī kō gūaa Zidas, k'a Yeezuu zambō zē bī kī.

Minno kō ŋ n'a hūm Yeezuu ma

²⁰ Yeezuu a wusigə, an bōr har ō, zamaa bī n a ya, an a so kō ma. Bī minto nī, Yeezuu kan a karūndanyūnō wōō kī ba toore m k'a hō bī y.

²¹ Bī k'a danyūnō wōō a ma bī, ŋ bōr, k'a b'a gaa, bala ŋ y'a hōōndare, ŋ ō: «A mim n'a wusigəm!»

(*Matiyee 12.22-32; Likki 11.14-23; 12.10*)

²² Wosocikarūnsaambōō kō ŋ y'a to Zerizalem nō ō rō wōō, ŋ y'a hī, ŋ ō: «Belzebul nī kan kī!» N y'a hī sō, ŋ ō: «Zinəro cir daahan minto y'a ka, an wō ō, an nī lam zinəro ra.»

²³ Yeezuu n ŋ bir, an hōbōkōrenoom da ŋ nī, a ō: «Sōtaana y'a bam lō, an zōō ba kan a mūŋŋa kī?»

²⁴ Kō k'a gūōō bīr kō mam bī y'a dare.

²⁵ Kō har gūōō a gōngō, har bī do b'a dam ma, an ta lēē y.

²⁶ Kō Sōtaana bōr, an nī yar bam kan a mūŋŋa kī, kō gōngōrē ta ō, a b'a dam ma, an jūm mim ō dōntō y, bī, a cirbəə bī nyam.

²⁷ Gūaa ba ō, an b'a dam ma, an gasō gūaa paŋŋazaa har ō, k'a mōrlō gōr, k'a n ser ka, an bōr la an a sōr y. K'a sōr an a nya, b'a bōkare an gasō, an mōrlō wōō gōr.

²⁸ Sīra mōō n'a hūrē awōō m: Woso mimbōnyaarō haay kan sōnsōrō haay kī sugur kam gūōō ō.

²⁹ Bī gūaa biyəə k'a nī *Sēnt-Ēspri sōnsō wom bī, a b'a sugur yūm fūga y. A mimbōnyaa bī gōōtare a mim ō dōmūm k'a nyare ba ō bī nō ō.»

³⁰ Yeezuu naa do hī, kō ŋ ō: Sōtaana nī kan kī bī minto.

*Yeezuu kan a har gɔɔɔ ki mim
(Matiyee 12.46-50; Likki 8.19-21)*

³¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu da kan Yeezuu danyɔnɔ ki bɔr, ɲɲɪ jum garga ra, ɲ n nyɔɔ da kɔ ɲ n Yeezuu bir.

³² Zamaa bɪ nyɪnta, n nɪ bɪr ma, n n'a hɪm nɪ, n ɔ: «Gaafra, ɪbɪ da kan ɪbɪ danyɔnɔ ki y'ɪbɪ birm garga ra.»

³³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Nka m mɔɔ da? Nkɔɔ m mɔɔ danyɔnɔ?»

³⁴ A n bɔkare, an a bɔ, an nɪ dɪgam gɔɔɔ kɔ ɲ nyɪnta ɲɲɪ bɪr ma rɔ wɔɔ ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ da bɪ ba n nɪ, kan mɔɔ danyɔnɔ wɔɔ ki!

³⁵ Gɔaa niɲɲɛ k'a nɪ Woso hɔɔnɲɔ bam bɪ, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ danlɔ m, mɔɔ da m.»

4

*Hɔduure hɔbɔkɔrɛnoom
(Matiyee 13.1-9; Likki 8.4-8)*

¹ Yeezuu a ya, an nɪ hɔ dɪdam Galilee higɔta lɛ ra. Zamaa a so kɔ ma gɔta ɲɲɪ bɪr ma, an wuti, an aa nyɪnta kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ deem ɔ hi bɪ nɔ ɔ. Zamaa bɪ haay n nyɪnta tara ɔ hi bɪ lɛ ra.

² A hɔbɔkɔrɛnoom dare nɔ ɔ, a hɔ dɪnda ɲ nɪ gɔta. A hɔdɪndare nɔ ɔ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ:

³ «K'a tɔr ka: gɔaa ɪ bɔ k'a hɔ duu, a duure nɔ ɔ bɪ, a hɪsɪga an nawɔm.

⁴ K'a n'a duum bɪ, gɔsɪnnɔ n a lo zaa gɔr ma. Benno n bɔr, ɲɲɪ b'a bɪ.

⁵ Gɔsɪnnɔ n a lo jaarɔ bɪnce ɔ, taa n nyɪnta b'ɔ gɔta y. Hɔyaa bɪ n lɛɛ ka an bɔ, kɔ taa ba ɔ gɔta b'ɔ bɪ minto.

⁶ Woso k'a der bɪ, an na hɔka bɪ ma, an ga, kɔ ɲ mɛsɪ ba ɔ bɪ minto.

⁷ Gɔsɪnnɔ a zar laa bɪnce ɔ, laa bɪ n haan, an a ta ɲ mee, ɲ n nyɪ da y.

⁸ Gɔsɪnnɔ n a lo lɛɛ mɪɲɲa ɔ, ɲɲɪ haan, ɲɲɪ ma, ɲɲɪ nyɪ da. A yaa deem yaa ka bukərku, deem busɔrdɪ, deem zɔrɔ.»

⁹ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a lɛ n taa k'a jɪ ma, k'an a tɔr ka ma mɪɲɲa.»

(Matiyee 13.10-17; Likki 8.9-10)

¹⁰ Kɔ zamaa b'a hɔr bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ gɔɔta kan Yeezuu ki, a karɪndanyɔnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ ki bɪ, ɲ nyɪnta ɲn'a larm a hɔbɔkɔrɛnoonno wɔɔ jɪ ma.

¹¹ A n n'a hɪrɛ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ Woso cirbɛɛ mim k'a nyaakom da bɪ yɪ, bɪ gɔɔɔ kɔ ɲ bɪr a kam ma k'a yɪ rɔ wɔɔ, a hɪ n nawɔrɛ ɲ nɪ hɔbɔkɔrɛnoom dare m.

¹² Bɪ minto y'a ka gɔɔɔ wɔɔ nɪ dɪgam, bɪ ɲ bɪr lɛɛ yɪrɛ y,

ην'α τὸρ kam, βι η βιρ ἡσὶ jι mare κὺ η β'α da ma ην'α βὼ
a taam κὺ Woso n sugur ka η σ y.»

(*Matiyee 13.18-23; Likki 8.11-15*)

¹³ Yeezuu n'a hure η nι, a σ: «Awɔɔ n ἡβὲκὲreenoom naa
do jι dɔ ra? Βι, awɔɔ y'a bam lɔ, a ἡβὲκὲreenoonno haay jι
dɔ?»

Yeezuu ι ἡδὺυρε ἡβὲκὲreenoom βι jι dɪndam

¹⁴ Ἠδὺυρεzaa βι, Woso lemim a n n'α duum.

¹⁵ Ἠὼyaa k'α a lo zaa lezi βι, βὼ η y'α σ κὺ σ kan gɔɔ κι.
Brɔɔ Woso lemim βι ma, leem βι Sutaana lemim κὺ n y'α
duu η heer σ βι si η han.

¹⁶ Β'α ἡδееm kan gɔɔ κὺ η βὼ κὺ σ kan ἡὼyaa k'α a lo
jaarɔ buncɔɔ σ rɔ wɔɔ κι, brɔɔ nι Woso lemim βι mare,
ην'α sim leem kan heernyɔɔ κι.

¹⁷ Βι, η mɪηηɔɔ məsi ba σ y, hindeem gɔɔ m. Κὺ cicir
gεε fɪryɪre βιr Woso lemim βι minto, βι η y'α to.

¹⁸ Gɔɔ vantɔɔ βὼ κὺ σ kan ἡὼyaa k'α a lo laa bireyaa σ
rɔ wɔɔ κι. Brɔɔ nι Woso lemim βι mam.

¹⁹ Kan durnya ἡɔndama βι κι, braba a mɪηηa m arzaka
kama κι, kan ἡɔɔ vantɔɔ letaama κι gasɔ η σ, ην'ι Woso
lemim βι zarm, a βιr nyι dare y.

²⁰ A nyambɔrle ma βι, gɔɔ vantɔɔ n ta σ, ηνι βὼ κὺ σ
kan ἡὼyaa k'α a lo bɪncε mɪηηa σ rɔ wɔɔ κι. Brɔɔ nι Woso
lemim βι mare, ην'ι yem ma, ην'ι nyι dam. A yaa deem nι
nyι dam bukərku, deem busɔrdι, deem zɔɔɔ.

Fitire ἡβὲκὲreenoom

(*Likki 8.16-18*)

²¹ A a ya, an a hι η nι, a σ: «N βιr se dam fitire σ, n n'α
cɪntam kasι gεε gargɔ taa y, gεε lɔ? A cɪnta n nawɔm ἡ
bure σ.

²² Bala, mim haay κὺ gɔɔ β'α dam ma ην'α dɔ naa ma
βι, η zem β'α dɔ. Ἠὼ ba σ n n a nyaakɔm da a dɔ n mι y.

²³ Gɔaa k'α le n taa k'α jι ma, k'an a τὸρ ka ma mɪηηa.»

²⁴ Yeezuu a vanta hι η nι, a σ: «K'α dundo a zi kan ἡ
k'awɔɔ n'α mam βι κι. Awɔɔ makra bare ἡὼ βι, n zem β'α
sa, n nι ganwɔre makra bam, n n'α ka awɔɔ σ. N y'α leηηa
dam sɔ.

²⁵ Bala, n ἡὼ kam gɔaa k'an ta m b'σ; Gɔaa k'α ba m βι,
baa k'α ta m poore, n y'α yɔm nι.»

Hɔyaa haanre ἡβὲκὲreenoom

²⁶ A a ya, an a hι η nι, a σ: «Woso cirbəθ βι, βὼ a κὺ σ
kan gɔaa k'α nι ἡὼ duum tara σ βι κι.

²⁷ Κὺ hinceem a n'α bare gεε, jum a nawɔre, sinuu σ kan
a gunuu σ κι, ἡὼyaa βι, haan a nawɔm, an nι mam, β'α n a
dɔ κὺ ba a nawɔm lɔnlɔ y.

28 Tara bi n'a zi bare, hoyaa bi n ni leekare an ni haanm, an ni go dam, an ni jisi sim, a nyamborle ma bi, an ni nyi dam.

29 Hoyaa bi k'a ma bi, a da n nawom, k'a domum a ku bi minto.»

Mutardi yaa hobokorenoom

(Matiyee 13.31-32,34; Likki 13.18-19)

30 Yeezuu a ya, an a hi, a u: «K'u Woso cirbæ makra ba lonlo kan bo ki?»

31 Bo a ku u kan ho ku n n'a hum ma mutardi bi yaa ki; A m hoyaa haay k'a ni durnya no u ro woo poore, n n'a duum.

32 Ku n y'a duu, ma a nawom, an ni go dam an le da hoyaa haay ra, an ni haanm guta, a vøhøro n ta u, bennø n b'a dam ma jni ce kinka ma.»

Woso lemim dindare hobokorenoom

33 Yeezuu i Woso lemim nyinta dindam guoo woo m kan makrarø ku η bo ku u ki guta, ku η n'a da ma jn'a ji ma.

34 Hobokorenoom an n'a dam guoo woo m bala, bi k'a karindanyino woo ni, a y'a ji hure η ni haay.

Yeezuu hinher guta da jim u

(Matiyee 8.23-27; Likki 8.22-25)

35 Hinni bi do yirbæ m bi, Yeezuu a hi a karindanyino woo m, a u: «U bra gem deem bi ra.»

36 Ku Yeezuu a go zamaa bi ma bi, a zu ku u kan a karindanyino woo ki, jn'aa gaso kooloo u. Koolooø vantoo nyinta b'u so kan ki.

37 Læem bi, hinher guta wuti an ni honm. Hi kurø bi n'a tom kooloo b'u, an a han læem.

38 Bi ma bi, Yeezuu a mim ka minkarahø ra an ni hinceem bam kooloo bi no u je u, jn'a gu, jn'a hi m, η u: «Karinsaamba, woo gungare bir hosi bare ibi m na?»

39 K'a gu bi, an hæen si hinher bi ma, an a hi higuta bi m, a u: «I tor ka i ze su...» Hinher bi n jim, læe bi n ze su....

40 Yeezuu n a hi a karindanyino woo m, a u: «Bo m, awoo ni nyi bare ncinaasø? Awoo ba sirakare ni?»

41 Nyibæ guta n gaso η u, jn'a hum ku m, η u: «Bi, gøaa bi kara n naa, hinher kan hi ki n'a le sire?»

5

Gøaa ku zinæro n ta m waare

(Matiyee 8.28-34; Likki 8.26-39)

1 N yaa lee ku higuta tor u, Gerazaa zanno ku u.

2 Ku Yeezuu ni zerm kooloo b'u bi, gøaa ku zinæro n ta m bo gænoyaa ra, an b'a ze u.

³ A wotaji m gəənoyaa ra bi m. Baa kan pɔyaabar ki, gɔaa paŋŋazaa ba ɔ, an b'a dam ma, an a nyaso y.

⁴ Bala, dɔmum biyɛə bi, η pɔyaa da a gam ɔ, ηn'a wɔ kɔsi pɔyaabar m, an a cencer haay. Gɔaa ba ɔ an ni bɔrm ma y.

⁵ Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki, gəənoyaarɔ an ni wotaŋ ɔ kan ciro wɔɔ burə ki, zee an n'a dam, an ni yaaba dare a miŋŋa ma jaarɔ m.

⁶ K'a a to an Yeezuu yi laato bi, a bra si, an aa sonta a taa,

⁷ an ni zee dare, a ɔ: «Yeezuu, Woso k'a le da haay Nyi, bɔ ɪbu le n taa k'i ba mɔɔ ni? Mɔɔ y'a yere ɪbu han Woso to ma gɔta: ɪ bi zibonyaa ba mɔɔ ni y!»

⁸ Bala, Yeezuu y'a hu m zinə bi m, a ɔ: «Bɔ gɔaa bi me ɔ!»

⁹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «ɪbu to m bɔ?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ to m Leziyon,* bala wɔɔ gɔta.»

¹⁰ A n a ye Yeezuu han kan a heer ki haay, a ɔ: «A bi la a ra tara bi nɔ ɔ y!»

¹¹ Dɔmum bi do ɔ bi, kurkuuro cir gota ni ci bi zeezi, ηn'i hɔ bu m.

¹² Zinəro wɔɔ n n'a hure, η ɔ: «A ka k'ɔ gasɔ kurkuuro wɔɔ me ɔ!»

¹³ A n zaa ka η ɔ. Zinəro wɔɔ n bɔ, ηni gasɔ kurkuuro wɔɔ ɔ. Kurkuuro wɔɔ haay n'a to ci bi ma, ηni bra si, ηni zer, ηn'aa a zar higɔta b'ɔ, ηni gɪnga haay. Kurkuuro wɔɔ a zɔ tisi hu ya ma.

¹⁴ Kurkuuro dundonno wɔɔ n bra si, ηn'aa hɔ k'a ba bi hi taranzanno wɔɔ m, kan lezimazanno wɔɔ ki m. Gɔɔɔ wɔɔ n bɔr, ηni bi dɪga hɔ k'a nyɪnta an ba bi ma,

¹⁵ ηni bɔr Yeezuu jir ɔ, ηni bi gɔaa kɔ zinəro Leziyon n ta m bi yi, an huu du a ma, an ni nyɪntam kan laafi ki. Dabɔɔ n η nyaso.

¹⁶ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta, η ni hɔ k'a nyɪnta an ba gɔaa kɔ zinəro n ta m bi m, kan kurkuuro wɔɔ ki m bi dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m.

¹⁷ N n a da a ra, ηn'a yem Yeezuu han k'an a hor a tara bi ra.

¹⁸ Kɔ Yeezuu bɔr an ni dam kɔɔlɔs b'ɔ bi, gɔaa kɔ zinəro n ta m bi k'a waa b'a ye han k'a bɪr kan ki.

¹⁹ Bi Yeezuu n zaa ka ɔ y, b'a a hu m, a ɔ: «Doo ɪ yaa a hu ɪ har zanno m. K'i hɔ kɔ Zuuba a ba ɪbu m a cicirzere minto bi hi η ni.»

²⁰ Gɔaa bi n a hor, an aa hɔ kɔ Yeezuu a ba a m haay bi dɪnda Taraburo wɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m. Gɔaa haay n ze kədə.

* 5:9 5.9 Leziyon: Rɔm zanno zi, sordaarɔ zekora gota m. N le a zɔ 4000 gee 6000 ma.

Zayur nyimbøere waare kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki

(Matiyee 9.18-26; Likki 8.40-56)

²¹ Kɔ Yeezuu a wusigə kooɔɔ bi m an higota bi ze ra an lee ku tɔr deem bi ra b'ɔ bi, zamaa cir gota a ze kɔ ra, ηnɪ bɔr zi. Nyɪnta Yeezuu b'ɔ higota bi le ra.

²² Zɪfɔrɔ sokomace cir deem n bɔr, a tɔ m Zayur. K'a Yeezuu yi bi, a kukurə ze a taa,

²³ an a ye han kan a heer ki haay, a ɔ: «Moo nyimbøere poore a zo ze ma, bɔr i bi i wo ka nyɪ bi mim la, k'an a waa, k'an la so.»

²⁴ Yeezuu n cem kan ki, zamaa gota n zu kɔ ɔ kan ki, ηn'a so ɔ, ηn'i tontom kɔ ra.

²⁵ Lɔ n ta ɔ, ma n'a dam zi a doora buerehuuya ho m naa.

²⁶ A a yo gota nyɪtibanno wo ɔ, a nyɪtibare no ɔ. A a woho zar haay a tar la, b'a n a waa y. Yaaba bi n'a dam la.

²⁷ Lɔ bi k'a Yeezuu mim ma bi, a bɔr a kur zamaa gaa ɔ b'ɔ, an a wo da a huu ma.

²⁸ Bala, lo b'a hi a muɲa m, a ɔ: «Kɔ moo m wo da a huu tokke ma, moo yi m waam.»

²⁹ Lɛem bi, lo bi yaaba b'a da jum ɔ. A n a do a ɔ, yaaba bi bo a me ɔ, b'a a waa.

³⁰ Lɛem bi, Yeezuu a do a ɔ, paɲa bo a me ɔ poore, an a wusigə zamaa bi bire ɔ, an laaka da, a ɔ: «Nka y'a wo da moo huu ma?»

³¹ A karɪndanyɪno woɔ n a hi m, η ɔ: «Ibu yi zamaa bi n'ibu nyootam, i i ya, i ni laaka dare, i ɔ, nka y'a wo da ibu ma ge?»

³² Yeezuu ni dɪndɪgare a jɪr ɔ, k'a zaa yi.

³³ Keere bi, lo b'i nyi bam a me n ni hinkəm, k'a ho k'a ba a m bi do bi, a bi kukurə ze Yeezuu taa, an a sɪra hi m haay.

³⁴ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Moo nyɪnnɪ, i sɪrakare i bombɔ, ta kan laafi ki, bi, i i waa i yaaba bi minto.»

³⁵ K'a ni meer bam bi, gɔɔɔ a to zɪfɔrɔ sokomace cir bi har ɔ b'ɔ, ηnɪ b'a hi, η ɔ: «I nyimbøere bi ga. K'i i ya, i Zuuba da kore ma lonlo ge?»

³⁶ Bi, Yeezuu n a tɔr ka mim bi ma y. A n a hi zɪfɔrɔ sokomace cir bi m, a ɔ: «I da bi bo ɔ y, sɪra ka bala.»

³⁷ A n ye kɔ gosɪ n zu kɔ ɔ kan a ki y. Pɪyeer a gaa bala, Zakkɪ kan a danzaa Zaan ki.

³⁸ Kɔ η yaa lee ku zɪfɔrɔ sokomace cir bi har ɔ bi, Yeezuu gɔɔɔ yi, ηn'i tator bare, ηn'i baa dare, ηn'i zee dam.

³⁹ A n gasɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Bo tator kan baadare ki ni? Nyɪ bi n ga y, hinceem a ba.»

⁴⁰ Gũcc wocc ni yaa wom Yeezuu ma. A n la gũcc wocc ra, ηni bɔ, an nyi bi zi kan a da ki to, a karındanyĩnɔ wocc ki, ηni gaso nyi bi bĩnce ɔ b'ɔ.

⁴¹ K'a nyi bi wɔ sa bi, a a hi m, a ɔ: «Taliita kum» A le taa k'a hi, a ɔ: «M nyĩnũ, mɔɔ y'a hi ɔbi m, wuti!»

⁴² Lɛɛm bi nyimbɔɛɛɛɛ bi wuti, an ni tam. Bala, nyi bi dɔɔraa bueerehiya. A m bi, zamaa bi n ze kədə.

⁴³ Yeezuu le ka gũcc wocc ɔ, a ɔ: «Ŋ b'a hi gɔsi ni y.» A n a hi η ni, a ɔ: «K'a hɔbire ka nyi b'ɔ, k'an a bi!»

6

*Yeezuu kan Nazareti gũcc ki
(Matiyee 13.53-58; Likki 4.16-30)*

¹ Yeezuu a hɔr lɛɛ bi do ɔ, kan a karındanyĩnɔ wocc ki, an ta kɔ k'a tɔr ɔ b'ɔ.

² *Sabaa hinni k'a a ku bi, Yeezuu hɔ dũnda gũcc m zũfɔrɔ sokomace ɔ. Zamaa bi n ze kədə a hɔdũndare bi tɔ ma. Gũcc kɔ η nyĩnta b'ɔ rɔ wocc gɔta y'a hum kɔ m, η ɔ: «Awɔɔ a to mindɔɛ naa do m ka? A to awɔɔ ɔ hɔɔn naa do m ka, an a da ma, an ni hoserlo bare a wɔ ni?»

³ Awɔɔ bɛɛ m Maarii nyi, an ni gɔ wum bi ra? Zakki, Zozes, Ziidi kan Sũmɔɔn ki danyĩ bɛɛ ra? Awɔɔ danlɔrɔ ba wocc bire ɔ naa ɔ ra?» Naa do a ka η n kaanm Yeezuu m.

⁴ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Wosolesinnĩsorazaa bi daɔre yire a zi kɔ ɔ kan a yirerɔ ki, a har gũcc ki bire ɔ y.»

⁵ Yeezuu n hoser ba b'ɔ y, kɔ gũcc k'a wɔ ka η mim la, an η waa rɔ wocc bɛɛ y.

⁶ Yeezuu ze kədə η sɔrakare war bi tɔ ma.

(Matiyee 10.5-15; Likki 9.1-6)

Yeezuu cem an ni hɔ dũdam kũrɔ junjɛennɔ wocc nɔ ɔ.

Yeezuu a karındanyĩnɔ

bueerehiyɔcc wocc nyɔcc

⁷ Bi je ɔ bi, Yeezuu n bueerehiyɔcc wocc bir, an a sũηĩda ba, an ni η nyɔɔm hiya-hiya, an le ka η ɔ kɔ η n la zinɔro ra.

⁸ A a hi η ni, a ɔ: «Ŋ bi hɔsi sa a wɔ ɔ zaa sare minto y. Bur, hera, busoo, a b'a sa y, k'a maam bara m.

⁹ Bi, k'a kũsɔrɔ da ɔ, k'a huu sa deem.»

¹⁰ A a ya, an a hi η ni, a ɔ: «K'a lee ku kɔ ɔ, k'a gɔta har kɔ n y'awɔɔ si ɔ b'ɔ, an ta, an awɔɔ hɔrle dɔmũm ku.

¹¹ K'awɔɔ ta kɔ ɔ, η ni kaanm awɔɔ m, kɔ η n a tɔr ka awɔɔ mim ma, k'a i doom, k'a kɔ bi taanyisi gũngɔ a gam ma, k'an nyĩnta kaseti.»

¹² Bueerehiyɔcc wocc a hɔr ηn'a hum gũcc m, η ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur ye.»

13 N̄ la zinæro ra gōta, η nyōō nō yaabazanno gōta ma, ηn̄u η waa.

Zaan-Batiisi zε
(Matiyee 14.1-12; Likki 9.7-9)

14 Cir Hirōōd̄i Yeezuu mim ma, bala, a tō bō lεε woo... ū. Gōōō gōōōnno n'a hure, η ū: «Zaan-Batiisi a mim bō ū gæno bire ū. B̄i y'a ka, an pan̄ja ȳi, an n̄i hoserlo bam.»

15 Nawōōnno ū: «*Elij̄i m.» Gōōōnno ū: «Wosolesinnisorazanno wōō deem m am biisi hōō wōō m.»

16 Hirōōd̄i k'a hō kō Yeezuu a ba b̄i ma b̄i, a a h̄i, a ū: «Zaan-Batiisi m! Mōō n a ka, n n a mim gō ma b̄i y'a a ya, an a mim bō ū!»

17 A ȳi s̄ira, Hirōōd̄i a ka, n n̄i Zaan nyaso, n n'a sur, n n'a du lōnnoce ū. Hirōōd̄i b̄i, naa ba a ū: a dam Filipi lō k'a yō m a tō m Hirōōd̄iyaad̄i b̄i minto.

18 Bala, Zaan a h̄i Hirōōd̄i m, a ū: «A n a ga m, k'ib̄u m i dam lō yōm y!»

19 Hirōōd̄iyaad̄i nȳinta an sō Zaan m, a lē n taa k'a ka kō n n a zε, b'a b'a dam ma y.

20 Hirōōd̄i i nyi bam Zaan m, an n̄i kum la, bala, a a dō, a ū: Zaan b̄i, gōaa t̄irga n̄i, gōaa m̄iη̄ja m sō. K'a a tōr ka Zaan meerbaa b̄i ma b̄i, a n a dō kō bō an n'a hum Zaan n̄i y, b'a a meerbaa b̄i η̄ōa, an n'a tōr kam ma.

21 Kεere b̄i, toore a ka Hirōōd̄iyaad̄i ū. Hirōōd̄i a kō lεezanno, yarbēnno j̄utanno, kan Galilee gōōō gōōōō k̄i bir a ȳre c̄ibsa hōbure ma.

22 Hirōōd̄iyaad̄i nȳumbōēere gasō hōbure bire ce ū b'ō, an sar ba zamaa b̄i bire ū; a Hirōōd̄i nō ȳi kan hōburebinno wōō k̄i. Cir Hirōōd̄i n a h̄i nȳumbōēere b̄i m, a ū: «Hō k'ib̄u lē n taa b̄i yε mōō han, kō m a ka i ū.»

23 Hirōōd̄i n a wer si b̄i m, a ū: «Hō k'ib̄u lē n taa b̄i, mōō y'a kare ū, baa kō mōō cirb̄ə tara b̄i zekumbir m.»

24 Nȳumbōēere b̄i n bō, an aa a h̄i a da m, a ū: «M bō yε?» A n a nyi bō ū, a ū: «Zaan-Batiisi mim yε.»

25 Nȳumbōēere b̄i n ta zōō-zōō, an aa a h̄i cir Hirōōd̄i m, a ū: «Mōō lē n taa d̄utaa, k'̄i Zaan-Batiisi mim da laaga ū, i ka m ū.»

26 Cir Hirōōd̄i heer a zar, b̄i, a b'a dam ma, an a gu ma y, k'a a wer si hōburebinno wōō bire ū b̄i minto.

27 Lεem b̄i, cir Hirōōd̄i lē ka a dōmazaa deem ū, k'an b̄ur Zaan mim m. A dōmazaa b̄i n ta lōnnoce ū b'ō, an aa Zaan mim gō ma,

28 an b̄ur m laaga ū, an b'a ka nȳumbōēere b'ō, an a si, an a ka a da ū.

29 Zaan kar̄ndanȳno wōō kō η naa ma b̄i, η b̄ur, ηn̄i b̄i Zaan ḡer b̄i sa, ηn'aa bir.

Yeezuu gʷaa tisi soor tɔrle

(Matiyee 14.13-21; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

³⁰ Yeezuu zibəəzannɔ wɔɔ a bɔ, ŋnɔ bɔr zi, ŋnɔ hɔ haay kɔ ŋ y'a ba bɪ hɪ Yeezuu m, kan hɔ haay kɔ ŋ y'a dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m bɪ kɪ.

³¹ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ n toore yɪ k'a hɔ bɪ gɔɔɔ gɔta kɔ ŋ nɪ zɛm, ŋn'a wusigəm bɪ minto. Bɪ minto y'a ka, a ɔ: «K'a bɔr k'ɔ bɔ toore ma, bɪncɛ kɔ gɔɔɔ ba ɔ b'ɔ, k'a hoon si poore.»

³² N yaa da kɔɔlɔɔ ɔ, ŋnɔ ta toore ma bɪncɛ kɔ gɔɔɔ ba ɔ b'ɔ.

³³ Bɪ gɔɔɔ gɔta ŋ cenle yɪ, ŋnɔ ŋ dɔ, ŋnɔ bra si a gam ma, ŋnɔ lɛɛ ka Yeezuu m kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lɛɛ bɪ do ɔ.

³⁴ Kɔ Yeezuu bɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ bɪ, a zamaa cir gɔta yɪ. Gɔɔɔ wɔɔ cicir n a nyasɔ, bala, bɔ ŋ y'a ɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cir kɔ ŋ dɔmazaa ba ɔ bɪ kɪ. A a sɪŋŋɪda ba, an nɪ hɔ gɔta dɪndare ŋ nɪ.

³⁵ Gum k'a bɔr an nɪ dam bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zɔ ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Gum da, bɪ pooyaa m naa,

³⁶ gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra kɔ ŋ nɪ ta kɔrɔ junjɛennɔ wɔɔ ɔ, ŋn'aa hɔbɪrɛ si, ŋn'a bɪ!»

³⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'a hɔbɪrɛ ka ŋ ɔ, ŋn'a bɪ!» N n a lar, ŋ ɔ: «Ibɪ lɛ n taa k'ɔ aa bur si *deniyee zɔɔhɪra k'ɔ b'a ka ŋ ɔ gɛ?»

³⁸ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a yaa dɪga a, bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» Kɔ ŋ yaa dɪga a bɪ, ŋ b'a hɪ, ŋ ɔ: «Bur soor n ta ɔ kan zɔ kɪ hɪya.»

³⁹ A n lɛ ka ŋ ɔ, kɔ ŋ n zamaa bɪ nyɪnta bur butur bɪ ra.

⁴⁰ N nɪ nyɪnyɪnta zɔrɔ-zɔrɔ, busoor-busoor.

⁴¹ Yeezuu bur soor bɪ si kan zɔ hɪya bɪ kɪ a wɔ ɔ, an dɪga brama, an a barka da ɔ, an ŋ zɪnzera, an a ka a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ, kɔ ŋ n a ka zamaa b'ɔ. A zɔ hɪya bɪ jir zamaa bɪ m sɔ.

⁴² Gɔɔɔ wɔɔ haay a bɪ, an ŋ ka.

⁴³ N bur kan zɔ kɪ kuuro gɔr kast lɛ ma bueerehɪya.

⁴⁴ Bur bɪ binno wɔɔ barla, yar tisi soor ɪ nyɪnta ɔ.

Yeezuu ɪ tam hi burə ɔ

(Matiyee 14.22-33; Zaan 6.15-21)

⁴⁵ Lɛɛm bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a da kɔɔlɔɔ ɔ, k'a bra gəm la Betsayɪdaa zeezi.» A mɪŋŋa n gɔɔta k'a zamaa bɪ da zaa ra.

⁴⁶ K'a ŋ da zaa ra, an a nya bɪ, a a hɔr, an ta ci ra k'a yaa da.

⁴⁷ Yɪrbəə k'a da bɪ, kɔɔlɔɔ bɪ hi bireyaa ku, a mɪŋŋa nɪ gəm la.

48 K'a yi hınher n a nya η le, ηn'a yom kan kooloo bi bore ki bi, do k'a bor an ni mem bi, a wuti an to hi ra, an ni tare η zi, an a yo k'a cem η han.

49 Ko η y'a yi an ni tam hi ra bi, η yi digam ma, η u: «Toor m,» ηn'i zee dam.

50 Bala, η haay a yi, nyibəo n η nyasu. Ləem bi, Yeezuu meer ba kan η ki, a u: «K'a sira ka, moo m, a da bi bo u y!»

51 A n da kooloo b'u kan η ki, hınher bi n jum. N n ze kədə, η n a so a u y.

52 Baa ko η bur bi jirle yi bi, η n hoosi ji ma ηn'a do η u, Yeezuu a da ho haay ma y.

Zenezareti yaabazanno waare

(Matiyee 14.34-36)

53 Ko η higota bi ze ra bi, η yaa lee ku Zenezareti gam la, ηn'a kooloo bi kosi.

54 Ko η zer ləem bi, goo wo Yeezuu do.

55 N n a si, ηni ta koro haay u, ηn'aa yaabazanno busu a goranharo m, ηni bor η ni bince ko Yeezuu n ta u b'u.

56 Bince k'a ni tan u, koro gutoo u, koro poorero u, boleemaro u, ze n nawom yaabazanno m daasiro u, ηn'a yem han, k'an ye ko η n'a wo da a huu le ma bala. Bi gooo ko η y'a wo da ma ro wo waare yi haay.

7

Woso lero kan yunnubayiro ki

(Matiyee 15.1-9)

1 Farizeero kan wosocikarinsaamboo gosunoo ki y'a to Zerizalem u, ηn'a ze ko ra, ηni bor Yeezuu zi,

2 ηni Yeezuu karındanyino gosunoo yi, ηn'i ho bum kan dintim ki, a le taa k'a hi, a u: η n a wo hir y.

3 Ko sira ni, farizeero kan zuforo ki haay hobire bire bi, a wo ηn'a hirm muna, amba η yaaboo yunnubayi m.

4 Ko η y'a to daasi u, ηni bor, η bir ho bum ko η n dintim gu a ma y. N yunnubayiro vantoo ta u gota, amba hero sorgore, garlo kan hobire modro ki.

5 Farizeero kan wosocikarinsaamboo wo ki laaka da Yeezuu han, η u: «Bo m, ubu karındanyino wo bir zum wo yaaboo yunnubayi b'u, ηni bokare ηn'i ho bum, bi η n hi nyasu?»

6 Yeezuu n a hi η ni, a u: «Zambozanno, Ezayii gumə ta u, Woso le k'a a si an so ra, an awoo mim hi bi no u, bala, a a gorsira ba ncinaasu, a u:

Goo noo duro, moo da η nawon u a le m,

bi η heer laatoo moo ma,

7 bi moo daure bi vam m.

Durnya mim η n'a dundam gɔɔɔ m, Woso hɔ bɛɛ y.

⁸ Woso lɛɔ wɔɔ awɔɔ to, an nɪ zum gɔɔɔ yɪnnɪbayɪɔ ɔ.»

⁹ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Woso lɛɔ wɔɔ bɔ awɔɔ ɔ a jɛ m, an nɪ zum a yɪnnɪbayɪ ɔ.

¹⁰ Bala, Moyiisi a hɪ, a ɔ: «I zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ,> bɪ, <Gɔaa k'a zɪ bɔ ɔ kan a da kɪ, kɔ η n a zɛ gɛɔ.>

¹¹ B'awɔɔ, awɔɔ y'a hɪm, a ɔ: Kɔ gɔaa a hɪ a zɪ m gɛɛ a da m, a ɔ: hɔ kɔ mɔɔ m ga m, m m dam ɪbɪ han bɪ <kɔrbaan m> a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: <Woso manɪ hɔ m.>

¹² A n a ga m, k'an a da a zɪ han gɛɛ a da han dɔ y.

¹³ A ba awɔɔ nawom nɔɪnaaɔ an nɪ Woso lemim bɪ zaar bam a yɪnnɪbayɪɔ wɔɔ m. Ziro nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ lɔɔɔ awɔɔ nɪ η bam gɔta.»

*Hɔ k'a nɪ dintim kam gɔaa ma
(Matiyee 15.10-20)*

¹⁴ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu zamaa bɪ bir, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a tɔr ka mɔɔ ma, k'a da a heer ɔ.

¹⁵ Hɔ ba ɔ, an n'a tom garga ra, an gasɔ gɔaa nɔ ɔ k'a dintim ka ma y. Bɔ n'a tom gɔaa nɔ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.

[

¹⁶ Gɔaa k'a nɪ tɔr m bɪ, k'an a tɔr ka ma.]»

¹⁷ K'a a gɔ zamaa bɪ ma, an gasɔ har ɔ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a lar hɔbɔkɔɔɔɔnɔom naa do jɪ ma.

¹⁸ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Awɔɔ sɔ, awɔɔ n naa do jɪ do ra? Awɔɔ n a dɔ, a ɔ: hɔ k'a n'a tore, an nɪ gasom gɔaa nɔ ɔ bɪ b'a dam ma, an dintim ka ma ra?

¹⁹ Bala, a nɔ an nɪ gasɔ η ɔ, an ta, an nɪ bɔm garga ra, a bɪr gasɔɔɔ a heer ɔ y.» Nɔɪnaaɔ bɪ, Yeezuu y'a hunkarɛ, a ɔ: «hɔbɪɔ haay mɪηηa.»

²⁰ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɔ nɪ bɔm gɔaa nɔ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.

²¹ Bala, gɔaa heer hɔɔndarɛ bɔnyaa bɪ n nɪ bɔ η ɔ: so a mɪηηa ɔ, koorbarɛ, gɛɔzɛɔɔɔ,

²² jaandarɛ, gɔaa hɔ ηɔarɛ, zibɔnyaa do haay barɛ, bra ba gɔaa m, mɪsɪrbaa bɔnyaa barɛ, jɪm barɛ, gɔaa tɔ zarlɛ, mɪηηa busure kan yarmabaa kɪ.

²³ Hɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro haay, bɔ η nawom gɔaa heer ɔ, ηn'ɪ dintim kam ma.»

*Grɛkkɪ kɔ lɔ sɪrakarɛ mim
(Matiyee 15.21-28)*

²⁴ Yeezuu k'a cem b'ɔ bɪ, a ta Tiir kɔ ɔ, an aa gasɔ har ɔ, a lɛ baa kɔ η n a yɪ y. Bɪ, a n a da ma, an a nyaakom da y.

²⁵ Bala, lɔ nɪ nyɪmbɔɔɔɔɔ m, zɪnɔ nɪ kan kɪ. Bɪ, lɔ bɪ Yeezuu mim ma, an bra si, an bɪ kukurɔ zɛ Yeezuu taa.

26 Lõ bi, grækkı do m, yı a ı Siirii kő Fenisii ı. A n a ye Yeezuu han k'an la zinə bi ra nyumbøere bi me ı.

27 Yeezuu n a hı m, a ı: «A to kő nyıno woo η hı bi, an η ka. A n a ga m, ηıı nyıno hıbıre sa, ηn'a ka jinnyıno ı y.»

28 Lõ bi n a nyı bı ı, a ı: «Sıra m, Zuuba, bi, jinnyıno woo tir hıbıre kuuro kő η y'a lunlo taabır bi taa bi gır, ηn'a bi.» Yeezuu n a hı m, a ı:

29 «Meerbaa naa do minto, doo, zinə bi bı ı nyumbøere bi me ı.»

30 Lõ bi n a hır, an doo, an aa a nyı bi yı, an nı wotam gargı burə ı. Zinə bi n bı a me ı.

Tikki waare

31 Yeezuu a hır Tiir kő ı, an a bı, an bı Sidon ı kan Taraburo woo kı nı ı, an ta Galilee higıta zeezi.

32 N bır tikki m Yeezuu zi. Tikki bi, bekka m sı. N n a ye han k'an a wı ka a mim la, k'an a waa.

33 Yeezuu n a gaa zamaa bi jır ı, an bı m toore ma, an a nyokonyıno dundu tikki bi tır ı, an lihi da, a nyokır ma, an a nı a nıem ma,

34 an a bıota an dıga brama, an hoonsi bı a re, an a hı m, a ı: «Efata!»

35 A le taa k'a hı, a ı: «I gı!» A tııro woo n a gı leem, a nıem bi n a bı kő zi, an nı meer bam mıηηa.

36 Yeezuu n a hı η nı, a ı: «K'a b'a hı gıı nı y.» Yeezuu k'a le ka η ı, a ı: η b'a hı bi, η y'a pa da, an le da biıı ra.

37 Gııı woo ze kədə, ηn'a hıre, η ı: «A ı hı haay bam mıηηa; A ı tikkiro tır gım, a a ka bəetinno nı meer bam!»

8

Yeezuu gıaa tııı si tırle (Matiyee 15.32-39)

1 Dımunno woo duro ı bi, zamaa gıta a ya, an ta ı, bi hıbıre ba ı kő η n a bi y. Yeezuu n a karındanyıno woo bıı, an a hı η nı, a ı:

2 «Zamaa bi cicir ı mıı zem, bala, η dımun kaaku mıı zi, bi, hıbıre ba η ı y.

3 Kő mıı η da zaa ra kan nı kı, η y'a dundom zaa ra, bi gıııno a to laatu.»

4 Karındanyıno woo n a nyı bı nı, η ı: «K'ı bur yı ka poohııno ı naa ı, ı a ka η ı, ηn'a bi k'an η ka?»

5 Yeezuu n η lar, a ı: «Bur karı n ta awıı ı?» N n a nyı bı ı, η ı: «Saanhına»

6 A n le ka, a ı, η n nyınta tara ı. A n bur saanhınarı woo gır, an a barka da ı, an n'a zınze ra, an n'a kam a karındanyıno woo ı, ηn'a kam zamaa b'ı.

⁷ Zɔnnyɛnɔ nyɛnta η ɔ sɔ. Yeezuu n η barka da ɔ, a ɔ: η n a ka η ɔ sɔ.

⁸ N n a bɪ, an η ka. N n a kuuro gor kasɪ lɛ ma saanhɪna.

⁹ Gɔɔɔ wɔɔ nyɛnta, ηn'a zɔ tisi si ma. Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu η da zaa ra.

¹⁰ Lɛɛm bɪ, a da kɔɔlɔs b'ɔ kan a karɛndanyɛnɔ wɔɔ kɪ, ηn'ɪ tam Dalmanutaa zeezi.

Hoser yere

(Matiyee 16.1-4)

¹¹ Farizeenrɔ bur, ηn'a sɪŋɪda ba, ηn'ɪ bɪsɪ kam kan Yeezuu kɪ, ηn'a yɛ han, k'an hoser kɔ Woso a ka ɔ bɪ ba, k'a dɪga a, a y'a dam ma, an a ba gɛ.

¹² Yeezuu hoon gɔta si, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Bɔ minto her zamaana naa nɪ hoser yere? Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, hoser ba ɔ mɔɔ n n'a bam awɔɔ zamaana naa do minto y.»

¹³ A n a gɔ farizeenrɔ wɔɔ ma, an aa da kɔɔlɔs b'ɔ, an bra gɛm deem bɪ ra.

Farizeenrɔ nyɔnyɔɔ

(Matiyee 16.5-12)

¹⁴ Hinni bɪ do ɔ bɪ, bur sare tɔ bɔ karɛndanyɛnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Bur deem bala nɪ η ɔ kɔɔlɔs bɪ nɔ ɔ.

¹⁵ Yeezuu lɛ ka η ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi, k'a ba laatɔ farizeenrɔ nyɔnyɔɔ bɪ ma, kan Hɪrɔɔdɪ hɔ bɪ kɪ ma sɔ.»

¹⁶ N n bɔkare, ηn'ɪ bɪsɪ kam kan kɔ kɪ, kɔ bur ba η ɔ bɪ minto.

¹⁷ Yeezuu n a ma, an n'a hɪrɛ η nɪ, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kare? Bur k'a ba awɔɔ ɔ bɪ minto m gɛ? Awɔɔ hɔɔn gɔɔta a n gu k'a jɪ dɔ ra? Awɔɔ heer ɪ ka gɛ?»

¹⁸ Awɔɔ mɪnyaarɔ kɔ η nɪ ta ɔ bɪ, η bɪr lɛɛ yɪm na? Awɔɔ tɔɔrɔ kɔ η nɪ ta ɔ bɪ, η bɪr mim mam na?

¹⁹ Kɔ mɔɔ bur soor zɪnzɛ ra, m a ka gɔaa tisi soor ɔ bɪ, a tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra? Awɔɔ kuuro gor kasɪ lɛ ma karɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Bueerehɪya.»

²⁰ «Bɪ kɔ mɔɔ bur saanhɪna zɪnzɛ ra m a ka gɔaa tisi si ɔ bɪ, kasɪ lɛ ma karɔ awɔɔ kuuro gor ɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Saanhɪna.»

²¹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta a n a dɔ, a ɔ, bur mim bɛɛ mɔɔ n'a hum ma ra?»

Bɔɔ waare

²² N lee ku Betsayɪdaa ɔ, n n bur bɔɔ m Yeezuu zi, n n a yɛ han, k'an a wɔ da bɔɔ bɪ ma, k'an lɛɛ yɪ.

²³ A n bɔɔ bɪ gaa a wɔ ma, an bɔ m bɔlɛɛma, an lihi da a mim ma, an a wɔ ka a mim la, an n'a larm, a ɔ: «lɔbɪ ɪ hɔsɪ yɪm na?»

nyannu zem, domum k'a ni zen u, kan maleekaro muhjo kɪ, Woso leboore no u ki b'u y.»

9

¹ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a u: «Sira moɔ n'a hure awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ η ni ta u naa u rɔ wɔɔ, gɔsɩnnɔ ze hinni b'a kure y, ηn'u Woso cirbæθ bi zere yim kan panja gɔta kɪ.»

*Karındanyıno kaako Yeezuu leboore yi
(Matiyee 17.1-13; Likki 9.28-36)*

² Domum sordi kur bi, Yeezuu Pıyeeɣ, Zakkı kan Zaan kɪ gaa, an bɔ η ni toore ma a minto ci jintə mim u, an a lor η mim u.

³ A huuro wɔɔ ni nyaki bɔm, gɔaa ba u an b'a nyaki bore bi makra bare y.

⁴ *Elii n a hunka η ni kan Moyiisi kɪ, ηn'u meer bam kan Yeezuu kɪ.

⁵ Pıyeeɣ n a hi Yeezuu m, a u: «Karınsaamba, kɔ wɔɔ u naa u, a muhja. K'u bur ba kaako: ɩbu ho deem, Moyiisi ho deem, Elii ho deem.»

⁶ Dabɔɔ η haay nyasɔ. Bi y'a ka, Pıyeeɣ n a do kɔ bɔ an n'a hure y.

⁷ Warkɔ bor an b'a ku η la, meerbaa n a to warkɔ bi no u, a u: «Moɔ Nyi kɔ moɔ nɔa bi n naa do, k'a tor ka ma.»

⁸ Lɛem bi, a bɔ kɔ η y'a u, ηnı dıga a jir u bi, η n gɔsı yı kɔ Yeezuu bæe m a deem kan η kɪ y.

⁹ Kɔ η n'u zerm ci bi ra bi, a le ka η u, a u: «ho kɔ ηbɔɔ n a yı bi, η b'a hi gɔsı ni y, k'an ta, an Gɔaanyı bi mumbɔore domum ku gæno bire u.

¹⁰ N le naa do si, bi, η y'a muhja larm: «Mumbɔore gæno bire u bi mim bi ma.»

¹¹ A karındanyıno wɔɔ n a lar, η u: «Bɔ minto wosocikarınsaambɔɔ wɔɔ u, kɔ Elii n lee ka an bor Krista m ge?»

¹² Yeezuu n a nyı bɔ u, a u: «Sira m, Elii ni lee kare an bor k'a bi ho haay banka. Bi, keere bi, a m lo, ηn'a gorsıra ba η u: Gɔaanyı bi boore yim b'a fir yim gɔta ge?»

¹³ Sira moɔ n'a hure awɔɔ m, Elii bor, bi η y'a hoɔnhɔ ba m, amba ho kɔ η y'a gorsıra ba a minto bi m.»

*Yeezuu la zinə ra, an bɔ nyı me u
(Matiyee 17.14-21; Likki 9.37-43a)*

¹⁴ Kɔ Yeezuu a wusigə kan karındanyıno kaakɔrɔ wɔɔ kɪ, ηn'u tam karındanyıno gɔsɩnnɔ wɔɔ zi bi, η zamaa cir gɔta yı kan wosocikarınsaambɔɔ kɪ, ηn'u bısu kam kan η kɪ.

¹⁵ Zamaa bi k'a Yeezuu yı bi, η ze kədə, ηnı bra si, ηn'u tam k'a yaa daore yaa da m.

16 A n karındanyıno wɔɔ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kam kan ɲ kɪ?»

17 Gɔaa n a to zamaa bɪ bire ɔ, an a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: karınsaamba, bɔr mɔɔ ɔ, m nyɪ m ɪbu zi, zinə n ta m, an a ba bəətir.

18 K'a wuti ma bınce bɪ do ɔ, a do an nawom b'ɔ, an lihihur ta a lɛ rɛ, an n'a sɔ sɔrɛ, a mɛ bɪ n a ba taɲɲɪ-taɲɲɪ. Mɔɔ n a ye ɪbu karındanyıno wɔɔ han kɔ ɲ nɪ la zinə bɪ ra, bɪ ɲ n a da ma y.

19 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Do sɪrakare war zanno, mɔɔ dɔmum karɔ bam kan awɔɔ kɪ? Kɔ m nyasɔ awɔɔ m dɔmum karɔ? K'a nyɪ bɪ gaa, a bɔr m mɔɔ zi.»

20 ɲ n a gaa, ɲnɪ ta m. Nyɪ bɪ k'a Yeezuu yɪ lɛem bɪ, zinə bɪ n a hinkə, an a do tara ɔ, an nɪ pɪr kam, an nɪ lihi bɔrɛ a rɛ.

21 Yeezuu n a zɪ bɪ lar, a ɔ: «Yaaba b'a sɪɲɲɪda ba brɔ an nɪ nyɪ bɪ ma?» A ɔ: «A nyɪbaa ma.

22 Dɔmum niɲɲoo ɔ, a a zɛ, an a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ k'an ga. Bɪ, k'ɪbu y'ɪ dam hɔsɪ ma, k'ɪ da wɔɔ han, ɪ cicirzere minto.»

23 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪ n'a hɪrɛ, ɪ ɔ: k'ɪ y'ɪ dam ma! Hɔ woo... a da ma an ba sɪrakarezaa m.»

24 Lɛem bɪ, nyɪ bɪ zɪ bɪ n zee da, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ cicir zɛ, m sɪrakare war bɪ minto!»

25 Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ ɲn'ɪ zem gɔta bɪ, a həən si zinə bɪ ma, a ɔ: «Zinə, ɪbu n nɪ gɔaa bam bəətir, ɪ n n'a bam tikki, bɔ nyɪ naa do mɛ ɔ, bɪ, ɪ b'ɪ ya ɪ gasɔ y'ɪ!»

26 Zinə bɪ n nyɪ bɪ hinkə kan paɲɲa kɪ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɪ. Nyɪ bɪ n gɔɔta am gər hɔ bɪ m. Gɔɔɔ n'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Ga a ɔ.»

27 Bɪ, Yeezuu a sa a wɔ ma, an a busu, an a jum brama.

28 Kɔ Yeezuu gasɔ har ɔ bɪ, a karındanyıno wɔɔ a lar a deem, ɲ ɔ: «Bɔ minto y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinə bɪ ra?»

29 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zinə ncɪnaasɔ do bɪ, hɔ ba ɔ, an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ y.»

*Yeezuu a ya, an a zɛ mim dında
(Matiyee 17.22-23; Likki 9.43b-45)*

30 Yeezuu k'a cem kan a karındanyıno kɪ b'ɔ bɪ, ɲ bra Galilee ɔ, Yeezuu n a ɲɔa kɔ n n a do y.

31 Bala, a nyɪnta an nɪ hɔ dındam a karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «N Gɔaanyɪ bɪ nyasom, ɲn'a ka gɔɔɔ ɔ, ɲn'a zɛ, b'a zɛ bɪ kur bɪ dɔmum kaakɔ hinni ɔ, a y'a mum bɔɲ ɔ.»

32 Bɪ, a karındanyıno wɔɔ n nyɪnta ɲ n'a jɪ dɔrɛ y, b'a larle nyibəə ta ɲ nɪ.

Nka m jitaare?

(Matiyee 18.1-5; Likki 9.46-48)

³³ N yaa lee ku Kapernawum u. Gasu ku η y'a u har u bi, Yeezuu η lar, a u: «Bo bisi awoo n'a kam zaa ra bi?»

³⁴ N n ze pi, bala, zaa ra bi, η bogor ba ku ma jitambaa minto.

³⁵ Yeezuu n nyinta, an gaa buerehuya bi bir, an a hi η ni, a u: «Ku gaa le taa k'a bir jitaare, k'an bir gaa haay jezaa, k'an bir gaa haay ziboenyi.»

³⁶ A n nyi gaa, an a jum η bire u, an a wo burgu ma, an a hi η ni, a u:

³⁷ «Gaa k'a nyino noom gaa deem da u bi, a ba a u moo m. Bi gaa k'a moo da u bi, a n moo da u m deem y, Zi k'a moo nyoo b'a da u so.»

Gaa k'a bir jum bam kan Yeezuu ki y, a gaa m

(Likki 9.49-50)

³⁸ Zaan n a hi Yeezuu m, a u: «Karinsaamba, woo gaa yi, an ni lam zinero ra ubu to m, woo k'u a go ma k'a bir zum ku u kan woo ki bi minto.»

³⁹ Yeezuu n a hi η ni, a u: «A b'a go ma y, bala, gaa ba u, an ni lam zinero ra moo to m, an a ya, an moo to zar y.

⁴⁰ Gaa k'a bir jum bam kan woo ki y, woo gaa m.

⁴¹ Sira moo n'a hire awoo m, gaa k'a hi ka awoo u poore a mi, ku moo guoo n'awoo m bi minto, a zaa bi korom a ganwore ma y.

(Matiyee 18.6-9; Likki 17.1-2)

⁴² Ku gaa a ka nyino ku η sira ka moo u ro noon duro gaa deem n'a do mimbonyaa no u, ku n jenlajaa guta kosi a wer ma, n n a da higota u, a jira.

⁴³ K'i wo y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, k'i gasu u wo deem m misirbaa k'a nyare ba u b'u, bi jira, gasu k'ibu nawom u wo huya m sehar k'a lihire ba u bi no u bi m.*

⁴⁵ K'i gam y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, k'i gasu u gam deem m misirbaa k'a nyare ba u b'u, bi jira, gasu k'ibu nawom u gam huya m sehar u bi m.*

⁴⁷ K'i munya y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i bo u, k'i gasu u munyaa deem m, Woso cirbae b'u, bi jira, k'i gasu u mum huya m sehar u bi m,

⁴⁸ bince ku mukuno bir gungaj u, se bir lihi u so y.

⁴⁹ Bala, n se sam, n ni da gaa haay ma.

* **9:43 9.43** Ci gossino u naa dan u: bince ku mukuno bir gungaj u, se bir lihi u so y. * **9:45 9.45** Ci gossino u naa dan u: bince ku mukuno bir gungaj u, se bir lihi u so y.

⁵⁰ Yε naa, hɔ mɪŋŋa m. Bɪ kɔ yε b'a nyɪntabaa nɪ y, k'a banka bɔ nɪ? K'a ka kɔ yε n bɪr ta a ma, k'a nyɪnta kan kɔ kɪ laafɪ.»

10

Harcɪntarɛ mindɪndarɛ
(Matiyee 19.1-12; Likki 16.18)

¹ Yeezuu a hɔr b'ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrdɛn kur, zamaa n a ya, an a so kɔ ma a jɪr ɔ, an a ya, an nɪ hɔ dɪndarɛ ŋ nɪ, am dɔmɪm haay hɔ bɪ m.

² Farizɛɛnrɔ n a zɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ. Bɪ minto y'a ka, ŋn'a larɛ, ŋ ɔ: «Yar a da ma an la a lɔ ra gɛ?»

³ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ Moyiisi a gɔrsɪra ba awɔɔ nɪ?»

⁴ Ŋ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Moyiisi ɔ, n n harcɪntarɛ kaansɔrɛ ci ba, kɔ n n bɔkarɛ, n n la lɔ ra.»

⁵ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ heerkarɛ minto y'a ka, an lɛ naa do gɔrsɪra ba.

⁶ Durnya sɪŋŋɪda ma bɪ, Woso yar da kan lɔ kɪ.

⁷ Bɪ minto y'a ka, yar n n'a gɔm a zɪ ma kan a da kɪ, k'a nyɪnta kan a lɔ kɪ.

⁸ Bɪ, ŋ gɔaa hɪya bɪ y'a bam mɛsim deem. Ncɪnaaɔ bɪ, ŋ bɪ gɔaa hɪya dɔ y, mɛsim deem zannɔ m.

⁹ Hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bɪ, a b'a ka gɔaa n a gongɔ kɔ ma y.»

¹⁰ Kɔ ŋ y'a bɔ, ŋnɪ doo har ɔ bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a ya, ŋn'a lar mim naa do jɪ ma.

¹¹ A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a la a lɔ ra, an a vanta sa bɪ, jaan an n'a dam kan bɪ kɪ.

¹² Bɪ, kɔ lɔ a gɔ a zim ma, an a vanta sa, jaan an n'a dam kan bɪ kɪ sɔ.»

Nyɪnɔ poorero barkadaɔrɛ
(Matiyee 19.13-15; Likki 18.15-17)

¹³ Gɔɔɔ bɔr nyɪnɔ poorero m Yeezuu zi, ŋn'a yε han k'an a wɔ da ŋ ma, b'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n yε gɔɔɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yɪ bɪ, a nɔ ma ɔ, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a nyɪnɔ wɔɔ to ŋnɪ bɔr mɔɔ zi, a b'a ta ŋ nɪ tolle y, bala, gɔɔɔ kɔ ŋ bɔ kɔ ɔ kan nawɔnnɔ kɪ rɔ wɔɔ, ŋ hɔ m Woso cirbɛɛ bɪ m.

¹⁵ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, gɔaa k'a n Woso cirbɛɛ bɪ si am nyɪ poore hɔ bɪ m bɪ, a bɪ gasɔŋ ɔ y.»

¹⁶ Bɪ kur bɪ, a a wɔ burgu ŋ ma, an a wɔ ka ŋ mim la, an nɪ ŋ barka daŋ ɔ.

Yeezuu kan arzakazaa kɪ
(Matiyee 19.16-30; Likki 18.18-30)

17 Kɔ Yeezuu kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ kɪ zaa sa, ŋn'ɪ tam bɪ, gɔaa n a si, an bɪ kukurɔ zɛ a taa, an a yɛ han, a ɔ: «Karɔnsaamba miŋŋa, bɔ mɔɔ m ga m, m a ba, kɔ m miɔɪbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ yɪ?»

18 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto, ɪ n nɪ mɔɔ birm miŋŋa? Gɔaa miŋŋa ba ɔ kɔ Woso deem bɛɛ y.

19 Iɔu Woso lɛrɔ wɔɔ dɔ. <I bɪ gɔaa zɛ y, ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ bɪ ŋɔaar ba y, ɪ b'ɪ hɔɔn da gɔaa hɔ ma k'an yɪ ɪ hɔ y, ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ.> »

20 Gɔaa bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Karɔnsaamba, mɔɔ naa haay siŋŋɪda sa m nyɪbaa ma, m n'a bare.»

21 Yeezuu n dɪga gɔaa bɪ ma, an a ŋɔa, an a hɪ m, a ɔ: «Hɔ deem ɪ jɪra iɔu ma: ta, hɔ k'a n'ɪbɪ ɔ bɪ hɛɛ haay, ɪ jɪr ŋɔazannɔ m. Iɔu yaa arzaka yɪ Woso zi, k'ɪ bɔr ɪ zu mɔɔ ɔ.»

22 Yeezuu k'a naa hɪ bɪ, gɔaa bɪ heer a zar gɔta, an a hɔr kan heerzarɛ kɪ, bala, a arzaka nyɪnta ɔ gɔta.

23 Yeezuu k'a dɪga a jɪr ɔ bɪ, a a hɪ a karɔndanyɔnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Woso cirbɛə gasɔrɛ nyɪntam arzakarannɔ ma kanŋɪda!»

24 A karɔndanyɔnɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a meer naa do bare minto. Yeezuu n a ya, an so ra, a ɔ: «M danyɔnɔ, Woso cirbɛə gasɔrɛ kɔɔkɔɔ.

25 Yoonde gasɔ huuka yaa m nyɪntam zanta an lɛ da arzakarazaa gasɔ Woso cirbɛə ɔ m.»

26 Karɔndanyɔnɔ wɔɔ a ya ŋnɪ zɛ kɛdɛ an lɛ da, ŋn'a hɪm kɔ m, ŋ ɔ: «Nka n nɪ bɔm lɛ nɪ?»

27 Yeezuu n dɪga ŋ ma, a ɔ: «Gɔaa b'a dam ma, an a miŋŋa bɔmbɔ y, bɪ Woso y'a da hɔ haay ma.»

28 Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Dɪga, wɔɔ hɔ haay to, k'ɔ zu iɔu ɔ.»

29 Yeezuu n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, kɔ gɔaa a gɔ a har, kan a zɪ kɪ, a da kɪ, a dakumbonno kɪ, a danlɔrɔ kɪ, a nyɔnɔ kɪ, a tara kɪ ma mɔɔ minto kan lemim nyɪnta bɪ minto kɪ,

30 a zaa har, kan da kɪ, dakumbonno kɪ, danlɔrɔ kɪ, nyɔnɔ kɪ, tara kɪ yɪm gallem zɔrɔ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro ɔ, kan fɪrɪyɛ kɪ. Durnya k'a nɪ zem bɪ nɔ ɔ, a miɔɪbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ yɪm sɔ.

31 Lɛɛkarɛzannɔ gɔta nyɪntam jɛzannɔ, jɛzannɔ nyɪntam lɛɛkarɛzannɔ.»

*Yeezuu zɛ mindɪndarɛ kaakɔ hɔ
(Matiyɛ 20.17-19; Likki 18.31-34)*

32 N y'a hɔr, ŋnɪ zaa sa ŋn'ɪ tam Zerizalem ɔ. Yeezuu nɪ tare ŋ lɛɛ. Dabɔɔ a karɔndanyɔnɔ wɔɔ nyasɔ, nyibɛə gɔɔɔ kɔ ŋ zu kɔ ɔ kan ŋ kɪ rɔ wɔɔ nyasɔ. Yeezuu a ya, an

bueerehuycɔɔ wɔɔ bir a jur ɔ, an ni mim k'a ni zem k'a bi ba m bi hure η ni, a ɔ:

³³ «K'a dɔga, ta kɔ wɔɔ nawom Zerizalem ɔ naa, n yaa Gɔaanyi bi nyasɔ n a ka wosocemannibənno jɪtanno ɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ ki ɔ. N y'a dɔdɔ yarle k'a ze gər, ηn'a da do vantɔɔ gɔɔɔ wɔ ɔ.

³⁴ N yaa wom ma, η lihi dam ma, η y'a zem maduro m, η y'a zere an ga, bi, domum kaaku hinni ɔ, a y'a mum boη ɔ.»
(Matiyee 20.20-28)

³⁵ Zebedee nyɪnɔ Zakkɪ kan Zaan ki a zɔ Yeezuu ma, ηn'a hi m, η ɔ: «Karɪnsaamba, hɔ kɔ wɔɔ n'a yere ibi han naa ma bi, i bi ze wɔɔ m ma y.»

³⁶ A n a hi η ni, a ɔ: «Bɔ awɔɔ le n taa kɔ mɔɔ n a ba awɔɔ minto?»

³⁷ N n a hi m, η ɔ: «K'ɔ a ye ibi han, ibi cirbəə bince ɔ, k'i ka kɔ wɔɔ gɔaa deem n nyɪnta ibi bisi, deem ibi jɪsa.»

³⁸ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ k'a n'a yem bi do y. Awɔɔ a da ma, a hɔ kɔ mɔɔ n n'a mim laaga ɔ bi mi ra? Ge awɔɔ a da ma a firyire kɔ mɔɔ n n'a yim bi yi ra?»

³⁹ N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Wɔɔ ɔ da ma.» Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Laaga hɔ kɔ mɔɔ n n'a mim bi, awɔɔ y'a mim, fir kɔ mɔɔ n n'a yim bi, awɔɔ y'a yim sɔ,

⁴⁰ bi, k'a gɔɔta mɔɔ jɪsa kan mɔɔ bisi bi ki nyɪntare ni, mɔɔ n m da ma m zaa ka y, bala, mɔɔ n m so ɔ y. Bince bi banka Woso ɔ η zannɔ minto.»

⁴¹ Karɪndanyɪnɔ buro wɔɔ kɔ η naa ma bi, η nɔ ma ɔ kan Zakkɪ ki, Zaan ki.

⁴² Yeezuu n η bir, an a hi η ni, a ɔ: «Awɔɔ dɔ, a ɔ: gɔɔɔ k'awɔɔ ni dɔgare η ma cinno wɔɔ, brɔɔ ni paŋŋa bare a kuro ma, paŋŋazanno n'a hɔonhɔ bare a gɔɔɔ ma.

⁴³ B'a bi nyɪntare ncinaas awɔɔ bire ɔ y. Bi, kɔ gɔaa le taa k'a bir jɪtaare awɔɔ bire ɔ, k'an a ba zibəənyi.

⁴⁴ Bi, kɔ gɔaa le taa k'a bir leekarezaa awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ haay lɔ.

⁴⁵ Bala, Gɔaanyi bi n bor kɔ gɔɔɔ n b'a hɔonhɔ ba y, bor a ɔ k'a b'a da gɔɔɔ han, k'a a misɪrbaa ka gɔɔɔ gɔta bumbɔre minto.»

Bartimee waare

(Matiyee 20.29-34; Likki 18.35-43)

⁴⁶ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki, zamaa bi ki yaa lee ku Zeriko ɔ. Kɔ η ni bɔm kɔnɔ ɔ b'ɔ bi, bɔɔ i nyɪnta zaa lezi b'ɔ, a tɔ m Bartimee, Time nyi m, an ni hɔ yɪnyem.

⁴⁷ K'a a ma η ɔ: Nazareti Yeezuu m bi, an ni zee dare, a ɔ: «*David Nyi, mɔɔ cicir ze!»

48 Gooo woo nu bugor bam ma, η υ, an a tur ka, b'a a banka, an a da ra: «*David Nyi, moo cicir ze!»

49 Yeezuu n jum, an a hi, a υ: «K'a bir!» N n a bir, n n a hi m, n υ: «I to υ, wuti, a y'i birm.»

50 Boo bi n a gobga bo a ra, an a zo, an wuti kan bra ki, an bur Yeezuu zi.

51 Yeezuu n a lar, a υ: «Ibu le n taa ku m bo ba i ni?» Boo bi n a nyi bo υ, a υ: «Karinsaamba, a ka ku m m ya, m lee yi.»

52 Yeezuu n a hi m, a υ: «Ta, i sirakare i bomboo.» Leem bi, a mnyaa i lee yim, an zu Yeezuu υ, an ni tam.

11

Yeezuu Zerizalem gasore

(Matiyee 21.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

1 Ku η n'a zom Zerizalem ma, Betfaze kan Betanii ki jur υ, ci ku n n'a birm Oliviyee ci bi zeezi bi, Yeezuu a karindanyino nyoo huya,

2 an a hi η ni, a υ: «K'a ta ku k'a n'awoo lee naa υ. Bi, k'awoo yaa gaso b'υ leem ni, awoo brapoo yim, n n a kosi, bi goaa n da υ cina y. K'a hur a bur m.

3 Ku goaa awoo lar, a υ: bo minto m awoo ni naa bare, k'a hi m, a υ: Zuuba le n taa, a y'a tore awoo m bur m leem.»

4 Karindanyino woo n ta, η n'aa brapoo yi, n n a kosi tinsara harle ma zaa le zi, karindanyino woo n a hur.

5 Gooo ku η nyinta b'υ ro woo gosunno η lar, η υ: «Bo m, awoo n ni brapoo bi horle?»

6 N n a nyi bo υ, amba Yeezuu a hi bi m, gooo woo n η to, ηn'a hur.

7 N n ta brapoo bi m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka brapoo bi ra, Yeezuu n da υ.

8 Gooo guta n a huuro ka zaa bi ra, gosunno n go lee yinyar hoserar υ, ηn'a ka ra.

9 Boo ni Yeezuu lee, kan booo n'a kur lo woo ki i zee dam, η υ: «*Hozaana! Ku goaa k'a ni zem Zuuba to ma bi n barka yi!

10 Ku cirbæ k'a ni zem naa n barka yi, am woo yaaba David ho bi m. *Hozaana! K'i to n leboore yi brama.»

11 A n gaso Zerizalem υ, Wosoce υ. K'a diga ho haay ma bi, a a hur an ta Betanii υ kan buerehuuyoo woo ki, ku gum da bi minto.

Soon k'a nyi ba υ y

(Matiyee 21.18-19)

12 A do k'a me ηn'i bom Betanii υ bi, no Yeezuu nyaso.

13 A n a to, an soon yi laato a lee n ta o, an ta kan a karındanyıno woo ki, k'a yaa diga a hoosi nyintan o ge. A zo k'a o soon bi ma bi, a lee a yi, bala, soon boonre domum bee y.

14 A n a hi soon bi m, a o: «Gooa b'a yare an ibu nyi bi do y!» A karındanyıno woo n a ma.

*Yeezuu i lam hoheenno ra Zerizalem Wosocε hallu o
(Matiyee 21.12-17; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)*

15 Yeezuu yaa lee ku Zerizalem o kan a karındanyıno ki. Gasu ku Yeezuu o Wosocε o b'o bi, a a siɲɲida ba, an ni lam guoo ku η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra Wosocε hallu o b'o. A busoolorlezanno modrokuntorehoo hinhisiga kan cirponno heenno nyintaragoo ki.

16 Bi, a n goosi to an ni cenim mor m Wosocε hallu o b'o y.

17 A n n'a hire η ni hodındare no o, a o: «N y'a gorsira ba, n o: <N moo ce bi birm yaadare ce, do haay minto.> Awoo n bokare a sa, a ba konno bince.»

18 Ku Yeezuu naa hi wosocemannibonno jitanoo kan wosocikarınsaamboo woo ki n a ma bi, η y'a kare a zere zaa ma. Bi, η yi nyi bam. Bala, zamaa b'a le bo Yeezuu hodındare b'o.

19 Yirbæ k'a da bi, Yeezuu bo tara bi no o, kan a karındanyıno woo ki.

*Sırakare kan yaadare ki
(Matiyee 21.20-22)*

20 A do k'a me Yeezuu kan a karındanyıno woo ki ni cenim bi, η soon bi yi, an ga kan a mæsi ki.

21 Piyeer n ho ku Yeezuu a hi bi to da a no o, a a hi, a o: «Diga, Zuuba, soon k'ibu i le da o bi ga haay!»

22 Yeezuu n a hi η ni, a o: «K'a sira ka Woso o.

23 Sira moo n'a hire awoo m, ku gooa a hi ci naa do m: <I boota, i i da ko o,> bi busikare ba a heer o, k'a a sira ka, a o: ho k'awoo hi bi bare, a bam, amba a a hi bi m.

24 Bi y'a ka moo n'a hire awoo m: ho k'awoo n'a yem a yaadare no o bi, k'a sira ka, a o, awoo yi, bi n y'a kare awoo o so.

25 Bi k'awoo jim brama, an ni yaa dam, ku ho y'awoo heer o kan gooa ki, k'a sugur ka o, k'awoo Zi k'a ni arzana o bi n awoo koromaro sugur ka awoo o so. [

26 Bi k'awoo n sugur ka a muno o, awoo Zi k'a ni arzana o bi b'awoo koromaro woo sugur kare y.]»

*Yeezuu panɲa bi, a to a o ka?
(Matiyee 21.23-27; Likki 20.1-8)*

27 Yeezuu kan a karındanyıno woo ki a ya, ηni ta Zerizalem o. Yeezuu k'a ni bimbirm Wosocε o b'o bi,

wosocemannibænno jıtanno kan wosocikarınsaamböö wöö ki, gúöögusinno ki bör zi, η ı:

²⁸ «Nka ı le ka ıbuı ı naa bare minto? Nka ı zaa ka?»

²⁹ Yeezuu n a hi η ni, a ı: «Kı m awöö lar mim deem ma, k'a nyı bö ı, kú m bökare, m bınce kú n le ka möö ı bi hi awöö m.

³⁰ Batem kú Zaan nyınta an n'a kam bı, a to a ı Woso zi gge, gúöö zi? K'a nyı bö ı!»

³¹ N n'ı bıı kınkam kú ma, η ı: «Kı wöö ı: a to a ı Woso zi, a y'a hire a ı: bö minto m wöö n a mim si ge?»

³² Bı kú wöö ı: a to a ı gúöö zi, zamaa bı bı yere y. Kú zamaa bı Zaan dö wosolesinnı sorazaa paan... bı minto.»

³³ N n a nyı bö ı Yeezuu m, η ı: «Wöö n a dö y.» Yeezuu n a hi η ni, a ı: «Bı minto bı, möö bı bınce niηηö kú n le ka möö ı bi hire awöö m so y.»

12

*Wutu domazanno bonyarö hóbökorenoom
(Matiyee 21.33-46; Likki 20.9-19)*

¹ Yeezuu n a sıηηıda ba, an ni meer bam kan η ki hóbökorenoom dare m, a ı: «Gúaa ı nyınta an dıven gö söön, an lambaar da ma, an yaa hön, k'a bıı dıven nyı bı hi böη ı, an beηηö dö sö, an gúöö sa kú η n dö dıvensıra bı ma, an a hır an ta zaa ra.

² Dıven mösa k'a a ku bı, a n a zibænyı deem nyöö wutu zibæzanno wöö zi, k'an aa a hı si, an b'a ka a ı.

³ N n a nyası, ηn'a ze, ηn'a da zaa ra a wö n tu.

⁴ Wutu zaa bı n a ya, an zibænyı vanta nyöö. Wutu zibæzanno wöö n a ze, ηni yaaba da a mim ma, ηni fıı ka ma.

⁵ A n a ya, an a kaaku hı nyöö, ηn'a ze gər. Bı je ı, an gúöö vantöö nyöö, ηni fıı ka gösınnö ma, ηni gösınnö zınze.

⁶ A kur ma hı ma bı, a nyı k'a ηıa bı y'a deem ı gööta, an a nyöö η zi, an n'a hire, a ı: «N möö nyı bı dan ı.»

⁷ Wutu zibæzanno wöö n a dında kan kú ki, η ı: «A n ni zem b'a so arzaka b'ı. K'a bör, k'ı a ze, k'ı ı so wutu b'ı.»

⁸ N n a nyası, ηn'a ze gər, ηni bö m dıvensıra b'ı, ηn'a zo.»

⁹ «Bö dıvensıra zaa bı n'a bare? A zem, an b'a dıvensıra zibæzanno wöö zınze, an a sa, an a ka a vantöö ı.

¹⁰ Awöö n naa karında ba ra?

Jaa kú cedonno a bö ı ηn'a zo bı, bı y'a ba jaa paηηazaa, ce bı döre minto.

¹¹ Zuuba ı naa ba, bı wöö yi hı göta m.»

¹² Gúöö kú η y'a tör ka ma rö wöö n'a kam ma k'a nyası, bı, η yi nyı bam zamaa bı m. N y'a dö, η ı: hóbökorenoom naa dö da Yeezuu ı awöö minto. N n a hır, ηn'a gı ma.

**Ròm cir yaworsire mim*

(Matiyee 22.15-22; Likki 20.20-26)

¹³ N farizeenɔ kan Hirɔɔɔɔ ki nyɔɔ Yeezuu zi kɔ η n'a a nyasɔ a meerbaa nɔ ɔ.

¹⁴ N n b'a hi, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ dɔ sirazaa n'ibu m, b'ibu heer tɔrga kan gɔaa biyɔɔ ki. Ibu bir dɔgam gɔaa meer ma bala y, Woso zaa ibu n'a dɔndam sira bɔnce ɔ. Zaa ta ɔ k'ɔ *Ròm cir yawɔr ka gɛ? A a ga m gɛɛ a n a ga ni?»

¹⁵ Bi, kɔ Yeezuu η zambɔ bi dɔ bi, a a hi η ni, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a gingam mɔɔ ma ncɔnaaɔ? K'a bɔr wacɔr m deem, kɔ m dɔga a.»

¹⁶ N n bɔr m. Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Iɔasa naa do kan gɔrsira naa do ki, nka hɔ ni?» N ɔ: «*Ròm cir hɔ m.»

¹⁷ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'a hɔ kɔ cir a so ɔ bi ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso a so ɔ bi ka ɔ.» Meerbaa naa do nyibɔɔre a ka, η n zɛ kɔdɔ.

Gəəno mumbɔɔre mim

(Matiyee 22.23-33; Likki 20.27-40)

¹⁸ Sadiseenɔ kɔ η ɔ, gəəno mumbɔɔre ba ɔ bi, η bɔr Yeezuu zi, ηni laaka da han, η ɔ:

¹⁹ «Zuuba, Moyiisi a gɔrsira ba an a ka wɔɔ ɔ, a ɔ, <Kɔ gɔaa ga, an a lɔ to, b'a nyɔ ba ɔ y, k'a danyɔ n lɔ bi si, k'an nyɔ yɔ kan ki a danyɔ bi minto.>

²⁰ Danyɔnɔ ɔ nyɔnta saanhɔna. Lɛɛkarezaa bi n lɔ sa, an ga, an a gɔ lɔ bi ma, bi nyɔ ba ɔ y.

²¹ A hɔya hɔ bi n lɔ bi si, an ga, b'a n nyɔ yɔ kan ki y. A kaakɔ hɔ bi maam sɔ.

²² Saanhɔnɔ wɔɔ haay η ginga, bi η n nyɔ yɔ kan lɔ bi ki y. N haay kur bi, lɔ bi n bi ga.

²³ Gəəno mumbɔɔre dɔmɔm ɔ, kɔ η y'a mɔm bɔ ɔ, η haay bireyaa ɔ, nka y'a so lɔ b'ɔ? Bala, gɔɔɔ saanhɔnɔ wɔɔ haay lɔ bi si.»

²⁴ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'awɔɔ n gɔrsirarɔ mɔɔnɔɔ kan Woso paɔɔa ki dɔ bi, bi y'a ka awɔɔ ni nyɔnyɔɔre nɔ ɔ.

²⁵ Bala, kɔ gəəno b'a mɔm bɔ ɔ, yar bir lɔ sare y, lɔ bir yar sare y. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan maleɛkarɔ kɔ η ni brama rɔ wɔɔ ki.

²⁶ Bi kɔ gəəno mumbɔɔre bi mim ni, awɔɔ n a karɔnda ba Moyiisi ci bi nɔ ɔ ra, dɔmɔm kɔ Woso meer ba kan Moyiisi ki tutugu nɔ ɔ bi, a ɔ: <Abraham kan Izakkɔ ki, Zakɔɔb ki Woso m mɔɔ m.>

²⁷ Gəəno Woso bɛɛ y, mɔsɔrɔ Woso m. Awɔɔ ɔ nyɔnyɔɔre nɔ ɔ gɔta.»

Lɛ lɛɛkarɛ

(Matiyee 22.34-40; Likki 10.25-28)

28 Wosocikarinsaamba deem η bɪsɪkare bɪ ma, a a yɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ muŋŋa, an a zɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Lero wɔɔ haay bire ɔ kara ɪ lɛ da?»

29 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ lɛkare hɔ bɪ n naa do: <K'a tɔr ka Israyel zannɔ, Zuuba k'a m wɔɔ Woso bɪ, a y'a deem m Zuuba.»

30 K'i Zuuba ɪ Woso bɪ ŋɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ hɔɔndare kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay.»

31 A hɪyɔ hɔ bɪ ba n nɪ: <K'i mim ŋɔa amba ɪ muŋŋa m.» Lɛ vanta ba ɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra y.»

32 Wosocikarinsaamba bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra ɪbɪ hɪ, karinsaamba, a muŋŋa gɔta: <Woso y'a deem m, bɪ a vanta ba ɔ, an a na ma y.»

33 ɪ Woso ŋɔa kan ɪ heer kɪ haay, ɪ hɔɔn kɪ haay, ɪ paŋŋa kɪ haay, k'i mim ŋɔa amba ɪ muŋŋa m, bɪ jura manni haay kɔ n nɪ sɛ nyarɪ ɔ bɪ m, kan ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ nɪ η kam Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.»

34 Yeezuu k'a yɪ gɔaa b'a nyɪ bɔ ɔ muŋŋa bɪ, a a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ bɪ laatɔ Woso cirbæ bɪ ma y.» Bɪ kur bɪ, gɔaa biyæ ɪ nyɪ bam Yeezuu larlɛ m.

Krista bɪ, nka nyɪ nɪ?

(Matiyee 22.41-46; Likki 20.41-44)

35 Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Zerizalem Wosoɛ ɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Bɔ minto m wosocikarinsaambɔɔ wɔɔ ɔ: *David Nyɪ m Krista bɪ m gɛ?»

36 *Sent-Espri a ka David n a hɪ, a ɔ: Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m: nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ɔ,

kɔ m b'a ka k'i jɪnnɔ wɔɔ n nyɪnta ɪ gam taa.

37 David muŋŋa y'a birm Zuuba. Kɔ Zuuba n a ba lɔ, an nyɪnta *David Nyɪ gɛ?» Zamaa bɪ n'a tɔr kam ma kan heernyɪnta kɪ.

Yeezuu dondo kare

(Matiyee 23.1-36; Likki 20.45-47)

38 Yeezuu y'a hɪrɛ η nɪ a hɔɔndare nɔ ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi kan wosocikarinsaambɔɔ kɔ η nɪ bɪmbɪrɪm zabarɔ m, ŋn'a kam daɔrɛ ma zamaa gɔta bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ,

39 ŋn'a kam lɛkare bɪncɛ ma hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ, kan sokɔma bɪncɛ kɪ.

40 Nɪ n'i zonno hɔ yɔrɛ η nɪ, ŋn'a muŋŋabaa hɪnkam kan yaadarɛrɔ jintoo kɪ. Nɪ hɔnhɔrɛ yɪm maam-maam.»

Zoro ganwɔrɛ kare

(Likki 21.1-4)

⁴¹ Yeezuu nyɩnta an a meer nya busoo daɔre bɩnce bɩ re, an nɩ dɩgam gɔɔ wɔɔ busoo bɩ daɔre ma. Arzakazanno wɔɔ barla gɔsɩnno y'a dan ɔ gɔta.

⁴² Zoro n bɩ tanka hɩya zar ɔ.

⁴³ Yeezuu n a karɩndanyɩno wɔɔ bir, an a hɩ η nɩ, a ɔ: «Sɩra mɔɔ n'a hɩre awɔɔ m, zoro ηɔzaa naa do busoo bɩ zar ɔ gɔta, an le da gɔaa haay k'a n'a dan ɔ bɩ ra.

⁴⁴ Bala, η haay busoo k'a zibæ ba η ma bɩ, η y'a da ɔ. Bɩ zoro bɩ kan a cicir bɩ kɩ, a a mɩsɩrbaa hɔ sa haay, an a da ɔ.»

13

*Yeezuu ɩ Wosocɛ bɩ wurgære mim dɩndam
(Matiyee 24.1-2; Likki 21.5-6)*

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosocɛ b'ɔ bɩ, a karɩndanyɩno wɔɔ gɔaa deem a hɩ m, a ɔ: «Karɩnsaamba, dɩga cɛ bɩ jaarɔ wɔɔ gɔere ma kan a dɔre kɩ!»

² Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Dɩga ɩbɩ nawom cɛrɔ wɔɔ dɔre gɔtabaa ma ra? Jaa deem bɩ gɔɔtare a mim buræ ɔ y. N η haay zem bɩ wurgæ.»

(Matiyee 24.3-14; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu yaa nyɩnta Oliviye ci bɩ ra, an a meer nya Wosocɛ bɩ re. Dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, Pɩyɛer kan Zakki kɩ, Zaan kɩ, Andɩr kɩ kɔ η y'a dɔ, η ɔ, gɔsɩ ba b'ɔ bɩ, η laaka naa do da Yeezuu han, η ɔ: «Naa do bam brɔ?»

⁴ A hɩ wɔɔ m, makra kara n nɩ nawɔnno nyare bɩ hɩnkam wɔɔ nɩ?»

Durnya nyare makrarɔ

⁵ Yeezuu n'a hɩre η nɩ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ gɔsɩ b'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y.

⁶ Gɔɔɔ gɔta zem, ηnɩ bɩ meer ba mɔɔ tɔ m, η ɔ: «Krista n a mɩ,» bɩ η gɔɔɔ gɔta nyɔnnyɔɔre.

⁷ K'awɔɔ bɩ yar mim ma kan yar k'a n'a dam ma, an bɩ wuti bɩ kɩ, a bɩ dabɔɔ ba y, bala, pakra m kɔ naa haay n ba. Bɩ, durnya nyare bæe m naa cɩna y.

⁸ Do deem gɔɔɔ wutim ηnɩ yar ba kan doro vantɔɔ kɩ. Tara deem zanno wutim ηnɩ yar ba kan tara vanta zanno kɩ. Bɩncɛrɔ gɔsɩnno tara nyɩηηɔm. Nɔ nyɩntan ɔ, dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, k'a dɔ, a ɔ: fɩryɩre sɩηηɩda a zɔ.

⁹ K'a dundo a mɩηηa zi, η y'awɔɔ gɔrm, ηnɩ ta awɔɔ m dɔdɔkænno zi, η y'awɔɔ zem madɩrɔ m sokomacɛrɔ ɔ. N tare awɔɔ m tara leezanno kan cinno kɩ taa mɔɔ minto. Nawɔnno y'awɔɔ yɩm mɔɔ minto, an nyɩnta kasetɩ brɔɔ minto.

¹⁰ Bɩ pakra m kɔ η nɩ leɛ ka, ηnɩ lemim nyɩnta pa da durnya haay nɔ ɔ, kɔ durnya nyare n bɔkare, an a ku.

11 Kɔ η b'awɔɔ nyasɔ, ηn'ɪ tare awɔɔ m dɔdɔkənnɔ bɪnce ɔ b'ɔ, a bɪ lɛɛ ka a a hɔɔn da hɔ k'awɔɔ n aa a hɪ bɪ ma y. Mim k'a nɪ zem bɪ bɔr awɔɔ hɔɔn ɔ dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, b'awɔɔ n n'a hum. Bala, awɔɔ bɛɛ n nɪ meer bam dɔmɪm bɪ do ɔ y, Sent-ɛspri n nɪ meer bɪ bare awɔɔ bɪnce ɔ.

12 Danyɪnɔ kɔ kam ze ma. Zɪ y'a nyɪ kare n n a ze. Nyɪnɔ wutim nyaam kan a zɪrɔ kɪ, ηn'a ka, ηnɪ η zɪnze.

13 Gɔaa haay sɔrɛ awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bɪ gɔaa k'a nyasɔ a sɪrakare m kɔɔkɔɔ an ta an fɪryɪrɛ bɪ nyare ku, bɪ zaa bumbɔrɛ yɪm.»

Heerzar gɔta

(Matiyee 24.15-28; Likki 21.20-24)

14 «K'awɔɔ bɪ <Gɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bɔnyaa m bɪ> yɪ an nɪ bɪnce nɪηηɔ ɔ, b'a n'a ga m, an nyɪnta bɪnce bɪ do ɔ, gɔaa nɪηηɔ k'a n'a karɪnda bam bɪ ma bɪ, k'an a jɪ ma. Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntam Zidee ɔ bɪ, kɔ η n'a si ηnɪ ta ciro ɔ.

15 Gɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bɪ, a b'a ka ma k'a zer a gasɔ a cɛ ɔ, k'a hɔsɪ sa dɔmɪm bɪ do ɔ y.

16 Gɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ dɔmɪm bɪ do ɔ, a b'a bɔ an doo k'a yaa a huu sa y!

17 Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, mim pakra bam lannɔ jɪsɪzannɔ m, kan bɔɔ n nɪ nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

18 K'a yaa da, kɔ naa do bɪ lee ku la dɔmɪm ɔ y.

19 Bala, a nyɪntam fɪryɪrɛ dɔmɪnnɔ k'an nyɪnta ɔ hallɪ durnya kɔ Woso a da bɪ sɪηηɪda ma, an ta an naa ma ku, bɪ, ɔ b'ɔ yare, ɔ a do yɪ fɪɪga y.

20 Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔrɛ, gɔaa ba ɔ an b'a dam ma, an a meeyaa bumbɔ y. Bɪ gɔɔɔ k'an η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto, a dɔmɪnnɔ wɔɔ duro bɔrɛ.

21 Kɔ gɔaa a hɪ, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, gɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

22 Nɔaarzannɔ kɔ η Krista tɔ sa ηn'a ka a ma rɔ wɔɔ, kan ηɔaarlesinnɪsɔrazannɔ kɪ nyɪntaη ɔ gɔta. N makrarɔ bam gɔta kan hoserlo kɪ k'a a da ma, a gɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ nyɔnnɪyɔɔ.

23 Bɪ k'awɔɔ m, k'a dundo a zi kan hɔ kɔ mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ haay awɔɔ m, b'a n'a ku cɪna bɪ kɪ.»

Gɔaanyɪ bɪ zɛrɛ

(Matiyee 24.29-31; Likki 21.25-28)

24 «Bɪ kɔ fɪryɪrɛ dɔmɪnnɔ wɔɔ bɪ cem, dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nɔ ɔ, woso b'a yare an gu y, mom b'a yare an gu sɔ y.

25 Monyaarɔ surm, brama paηηa haay y'a zem kɔ ma.

26 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, n Gɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an a to warkɔ nɔ ɔ an bɪr zem kan paηηa kɪ, cɪrbɛθ gɔta kɪ.

²⁷ A n bokare, an maleekarɔ nyɔɔ lɛɛ haay ɔ, ɛn'aa gɔɔɔ kɔ Woso ɛ nyokɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa dɔjɔr ma an ta kan meer kɔ.

(*Matiyee 24.32-35; Likki 21.29-33*)

²⁸ K'a sɔɔn makra bɔ sa. K'awɔɔ b'a yɔ, an lɛɛ daa da, an nɔ kum, awɔɔ dɔ a ɔ siire a zɔ.

²⁹ A maam sɔ kan awɔɔ kɔ. K'awɔɔ bɔ minno nɔɔn duro yɔ, ɛn'i zere, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyɔ bɔ zere dɔmum a zɔ.

³⁰ Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: zamaana naa dɔ bɔ cenim, kɔ nawɔnno haay bɛɛ ba y.

³¹ Brama kan tara kɔ cenim, bɔ mɔɔ meerbaarɔ wɔɔ bɔ cenle y.

(*Matiyee 24.36-44*)

³² Bɔ, dɔmum bɔ do kan wakati bɔ do kɔ, gɔaa ba ɔ an b'a dɔre y. Baa maleekarɔ kɔ ɛ nɔ brama rɔ wɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyɔ bɔ n a dɔ sɔ y. K'a maam, Zɔ bɔ y'a deem y'a dɔ.

³³ K'a dundo a zi, a bɔ hinceem ba y. Bala, awɔɔ n dɔmum bɔ do zere dɔ y.

³⁴ Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɔ tam kɔ ɔ bɔ kɔ, an a har to a zibɛɛnyɔnɔ m, an lɛ ka ɛ ɔ, an zibɛɛ ka gɔaa biyɛɛ ɔ k'an a ba. A n a hɔ hardɔmazaa bɔ m, a ɔ: a bɔ hinceem ba y.

³⁵ K'a b'a zu a ɔ y. Bala, awɔɔ n har bɔ zaa bɔ zere dɔmum dɔ y. Kɔ dɔbsir nɔ, kɔ wuti gɔta nɔ, kɔ koo baadare dɔmum nɔ, kɔ dɔmure nɔ, awɔɔ n a dɔ y.

³⁶ Dɔmum niɛɛɛ k'a nɔ zem bɔ bɔr ɔ bɔ, a b'a ka, an bɔ dɔga a awɔɔ hinceem ba y.

³⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɔm bɔ, awɔɔ haay mɔɔ hɔ a m. K'a bɔ hinceem ba y.»

14

Yeezuu zambɔ zere mim

(*Matiyee 26.1-5; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53*)

¹ *Pakki cibsa kan bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cibsa kɔ gɔɔta dɔmum hɔya. Wosocɛmannɔbɛnno jɔtanno kan wosocikarɔnsaambɔɔ kɔ y'a kam zaa k'a n'a sam k'a Yeezuu ku a nyasɔ a mim ka ra, kɔ n n'a zɛ bɔ ma.

² N y'a hɔm kɔ m, ɛ ɔ: «Ɔ b'a ba cibsa hinni ɔ y. Kɔ n bɛɛ nɔ, zamaa bɔ wutim yar m kan wɔɔ kɔ a minto.»

Lɔ tidɛər zɛ Yeezuu ma Betanii ɔ

(*Matiyee 26.6-13; Zaan 12.1-8*)

³ Yeezuu nyɔnta Betanii ɔ, gɔaa deem kɔ n n'a birm sɔmɔɔn kusimɛ bɔ har ɔ. K'a nɔ hɔbure bɔm bɔ, lɔ deem bɔr har ɔ b'ɔ kan gedre kɔ, n n a ba albatɔr jaa m, tidɛər n a han. A ji n nyɔnta, a lɛ m kɔsɔ, an tidɛər gedre bɔ yi, an tidɛər bɔ lo Yeezuu ra.

4 Bı, naa do gɔɔɔ gɔta heer zar, ηn'a hım kɔ m, η ɔ: «Bɔ tɔ ma m, n n tidəər naa do zaar bare?»

5 N y'a da ma, n n tidəər naa do hɛɛ, a busoo n cem *deniyee zɔɔkarkɔ han, n n a ka ηɔazanno ɔ.» Bı, η nyınta, ηn'i kukur bam lɔ bı ma.

6 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «K'a lɔ bı to zenyıy... Bɔ tɔ ma m, awɔɔ n'a heer zarle? Zıbəə mıηηa a ba mɔɔ tɔ ma.

7 Nɔazanno nyıntare awɔɔ bire ɔ dɔmım haay. Awɔɔ y'a dam ma a hɔ mıηηa ba η nı dɔmım k'awɔɔ le n taa ɔ. Bı mɔɔ, mɔɔ bı nyıntam kan awɔɔ kı dɔmım haay y.

8 Lɔ naa do, hɔ k'a a da ma b'a a ba. K'a tidəər nɔ mɔɔ mɛ ma bı, lɛɛ a ka, an mɔɔ mesim banka mɔɔ birle minto.

9 Sıra mɔɔ n'a hıre awɔɔ m: durnya nɔ ɔ, bınce kɔ n nı lemim nyınta pa dan ɔ haay bı, n y'a tɔ dare a nɔ ɔ, n n lɔ naa do hɔ k'a a ba bı hı ɔ.»

Zidas zambɔ mim

(*Matiyee 26.14-16; Likki 22.3-6*)

10 Bı kur bı, Zidas Iskariyɔtı, karındanyınɔ buerehıyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bı ta, an aa wosocemanni bənnɔ jıtanno wɔɔ yı, k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

11 Kɔ η naa ma bı, η heer nyɔɔ gɔta, ηnı ler bɔ m, η ɔ: «K'a busoo ka ɔ.» Zidas n ye, an n'a kam dɔmım k'a n'a dam ma a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ bı ma.

Yeezuu hɔbıre jezaa bankare

(*Matiyee 26.17-25; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30*)

12 Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma lɛɛkare dɔmım ma bı, n nı pakki sinnyɛem manni ban ɔ bı, Yeezuu karındanyınɔ wɔɔ a hı m, η ɔ: «(Bı le n taa kɔ aa pakki hɔbıre bı ba ka, ıbu minto?)»

13 A n a karındanyınɔ nyɔɔ hıya, an a hı η nı, a ɔ: «K'a ta tara nɔ ɔ, awɔɔ gɔaa zen ɔ, an hi busu gər ɔ, k'a zu kɔ ɔ kan kı,

14 a gasɔ bınce k'a nı gasɔη ɔ b'ɔ. B'ɔ bı, k'a hı har bı zaa m, a ɔ: <Zuuba ı laaka dam: bınce kara awɔɔ n nı pakki hɔbıre bı bıη ɔ kan a karındanyınɔ kı?>

15 A cɛ gɔta hınkare awɔɔ m mim ɔ, ηn'a banka haay. Bınce bı do ɔ awɔɔ n nı pakki hɔbıre bı ban ɔ.»

16 Karındanyınɔ wɔɔ n a hɔr, ηnı ta tara nɔ ɔ b'ɔ, ηn'aa hɔ haay bı yı amba a a hı η nı bı m, ηnı pakki hɔbıre bı banka.

Yeezuu je hɔbıre bıre kan a karındanyınɔ kı

17 Yırbəə k'a da bı, Yeezuu bɔr kan a karındanyınɔ buerehıyɔɔ wɔɔ kı.

18 Yeezuu k'a nɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪm kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem k'a nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan mɔɔ kɪ bɪ mɔɔ nyasom, an mɔɔ ka.»

19 Nɪ haay nɪ nyɪntam kan heer zar kɪ. Nɪ gɔaa deem-deem n'a larm, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ m gɛ?»

20 Yeezuu n a hɪ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔaa buerehɪya bɪ deem m. Gɔaa k'a n'a wɔ nyɔɔm kan mɔɔ kɪ laaga b'ɔ, bɪ m.»

21 Bala, Gɔaanyɪ bɪ cenim amba hɔ kɔ nɪ y'a gɔrsɪra ba a tɔ ma bɪ m. Bɪ kɔsɪ ɪ kan gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ kɪ. Kɔ gɔaa bɪ do ɪ nɪ yɪ, a jɪra.»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɪndam

(Matiyee 26.26-30; Likki 22.15-20; 1 Korɛntɪ zannɔ 11.23-25)

22 Kɔ nɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪm bɪ, Yeezuu bur sa, an a barka da ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a sɪ, naa do naa, mɔɔ mɛ m.»

23 Bɪ kur bɪ, a a ya, an laaga sa, dɪvɛn n a han, an barka yaa da Woso m, an a ka nɪ ɔ, nɪ haay n a mi.»

24 A n a hɪ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ma m naa, gɔaasɪbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ gɔta minto.»

25 Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ bɪ m yare m dɪvɛn mi do y, an ta an dɔmɪm kɔ mɔɔ n nɪ zem bɪ m ya, m a mi kan awɔɔ kɪ Woso cirbɛθ bɪ nɔ ɔ bɪ ku.»

26 Kɔ nɪ barka laarɔ wɔɔ lɔ nɪ n'a nya bɪ, nɪ bɔ nɪ ta Oliviyee ci ra.

(Matiyee 26.31-35; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

27 Yeezuu n a hɪ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ y'a wɪsrabaa tom, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dundor bɪ zem, seero wɔɔ n hɪsɪga da.»

28 Bɪ mɔɔ mumbɔɔrɛ kur bɪ, mɔɔ lɛɛ kare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ.»

29 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Baa kɔ gɔaa haay bɪ wɔ saa a wɪsrabaa ma, mɔɔ bɪ wɔ saa n ma y.»

30 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, gum naa do ɔ bala, koo bɪ baa dam gallem hɪya y, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ ma gallem kaakɔ.»

31 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, an so ra kan paɪnɪa kɪ, a ɔ: «Kɔ ga mɔɔ nawom kan ɪbɪ kɪ a jɪra, mɔɔ bɪ bɪsɪ kare ɪbɪ ma y.» A muno wɔɔ n a hɪ maam ɔɔ.

Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ

(Matiyee 26.36-46; Likki 22.39-46)

32 Bɪ kur bɪ, nɪ ta bɪnɛ kɔ n n'a birm Getsemanee ɔ b'ɔ. Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a nyɪnta naa ɔ, kɔ m yaa da, kɔ m bɔr.»

33 A n Pɪyɛɛr gaa kan Zakkɪ kɪ Zaan kɪ. Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, heerzar gɔta kan dabɔɔ kɪ gasɔ ɔ.

34 A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma. K'a gɔɔta naa ɔ, a bɪ hinceem ba y.»

35 A n ta lɛɛ poore, an kukurɔ zɛ, an a meer ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ, kɔ fɪrɪrɛ k'awɔɔ n n'a yɪm bɪ y'a dam ma, an a gɔ a ma.

36 A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «M Zɪ, hɔ ba ɔ an kɔɔkɔɔ ɪbu ma y. Fɪr naa do gɔ mɔɔ ma, kan bɪ kɪ haay, ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔ ba.»

37 A n a bɔ, an bɔr a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, a bɪ dɪga a ɲ hinceem ba, an ɲ gu, an a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, hinceem ɪbu n'a bam na, ɪbu n'i da ɪ mɪɲɲa ma wakati deem ma tokke ra!

38 K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Awɔɔ heer lɛ taa, bɪ mesim paɲɲa ba ɔ y.»

39 A n a bɔ, an ta yaadare bɪnce ɔ b'ɔ, an a ya, an so a yaadare bɪ ra.

40 A n a bɔ, an bɔr a hɪya hɔ ma a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ dɪga a, ɲ hinceem ba. Bala, hinceem ta ɲ nɪ gɔta. Nɲ n hɔ k'a n'a hɪm nɪ bɪ dɔ y.

41 A n a bɔ an bɔr a kaakɔ hɔ ma ɲ zi, an b'a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a lɛ taa, k'a hinceem ba kɛɛrɛ, k'a hoon si. Hɔ haay nya. Dɔmɪm a ku. Naa ma bɪ, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ n a ka mimbɔnyaabɛnno ɔ.

42 K'a wuti, k'ɔ ta, gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasɔm k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

Yeezuu nyasɔrɛ

(Matiyee 26.47-56; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

43 Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, Zidas, buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ lee ku lɛɛm, kan gɔɔɔ cir kɪ, banno kan kargɔrɔ kɪ a wɔ ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, gɔɔɔgusinno kɪ yɪ ɲ nyɔɔ.

44 Zunzukɔrazaa bɪ lɛɛ ka an makra hɪnka ɲ nɪ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ m wɔ burgum ma bɪ, bɪ zaa m. K'a nyasɔ, a dɔ ma mɪɲɲa, a ta m.»

45 Zidas k'a lee ku lɛɛm bɪ, a a zɔ Yeezuu ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Karɪnsaamba.» A n a burgum ma.

46 Gɔɔɔ wɔɔ duro Yeezuu nyasɔ lɛɛm.

47 A karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem kargɔ gaa ɔ, an wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛɛnyɪ sakɔ, an a tɔr gɔ ma.

48 Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Bɔr awɔɔ kargɔrɔ m kan banno kɪ m k'a bɪ mɔɔ nyasɔ, ɪ ɔ, dazaamazaa n mɔɔ m.

49 Mɔɔ nyɪnta awɔɔ bire ɔ dɔmɪm haay, m nɪ karɪnda bam Wosocɛ ɔ, b'awɔɔ n mɔɔ nyasɔ y.» Naa do naa, ba a ɔ, kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bɪ n kɔ yɪ.

50 Kɛɛrɛ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a gɔ ma, ɲn'a si.

⁵¹ Nyukumbueere deem zu a je ū, an gobga zu a koon ū. Gooɔ vantoo ko η ni b'ū rɔ woo n a nyo.

⁵² Bi n a miηa yo, an a si a me m digi, an gobga bi to η wo ū.

Nj ta Yeezuu m dɔdɔkɛnno taa

(Matiyee 26.57-68; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵³ Nj ta Yeezuu m wosocemannibɛr jitaare har ū. Wosocemannibenno jitanno, gɔɔɔgusinno kan wosocikarinsaamboo ki a so ko ma b'ū.

⁵⁴ Piyeer n zu Yeezuu je ū laato, an ta, an aa lee ku wosocemannibenno jitaare bi har ū b'ū, an aa nyinta kan halledomazanno woo ki, an ni nykam se ma.

⁵⁵ Wosocemannibenno jitanno woo kan dɔdɔkɛnno vantoo woo ki haay y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, a dɔdɔ yar, k'a ka ko n n a ze gɛr, bi η bir a yire y.

⁵⁶ Bala, kaseti ηsaarzanno bur gɔta, bi η meerbaa bi bir zum ko y.

⁵⁷ Gooɔ gɔsinno n wuti, ηni ηsaar ba, ηn'a ka a le m, η ū:

⁵⁸ «Woo ma an n'a hire, a ū: Wosocɛ naa do ko η y'a do a wo m naa, moo y'a wurgɛm, bi domum kaako no ū bi, moo y'a vanta dom, b'a bi nyintam gɔaa wo zibɛɛ y.»

⁵⁹ Bi kan ho ko η n'a hum bi ki, η meerbaa bi bir a gam ko ū y.

⁶⁰ Bi kur bi, wosocemannibɛr jitaare bi wuti gɔɔɔ woo bire ū, an Yeezuu lar, a ū: «Bo mim gɔɔɔ woo n'a kare ibu ra na? Ibu b'a nyi boη ū ra?»

⁶¹ Yeezuu n a nyi bo ū y. Wosocemannibɛr jitaare bi n a ya, an a lar, a ū: «Krista n'ibu m na? Ibu m Nyi ko Woso barkazaa b'a nyoo bi ge?»

⁶² Yeezuu n a nyi bo ū, a ū: «Moo miηa m. B'awoo Gɔaanyi bi yim an aa nyinta Woso panηazaa bisi ū, an a to brama warko no ū, an bir zem.»

⁶³ Domum bi do ū bi, wosocemannibɛr jitaare bi no ma ū, an a miηa huuro kinkaansu, an n'a hire, a ū: «Kasetizanno zibɛɛ a ya, an ta woo ma ra?»

⁶⁴ Awoo ma an Woso sunso wo. Awoo y'a hoon dam lo?» Nj haay n a hi, η ū: «A a ga ze m.»

⁶⁵ Gooɔ gɔsinno n a siηηida ba, ηn'i lihi dundam ma, ηni pɛera ku a meer ma, ηn'a zem, η ū: «Ko nka ni zere k'i do i hi!» Halledomazanno woo n'a zem.

Piyeer bisikare

(Matiyee 26.69-75; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ko Piyeer ni hallu b'ū bi, wosocemannibɛr jitaare bi zibɛɛnyiloo woo gɔaa deem bi bur b'ū.

⁶⁷ A n bi Piyeer yi, an ni nyi kam se ma, an dɔga a meer ma, an n'a hum ni, a ɔ: «Ibu nyinta kan Yeezuu Nazareti gɔaa bi ki sɔ.»

⁶⁸ Piyeer n bisi ka, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y. Ho k'ibu le n taa k'i hi naa, mɔɔ n a ji ma y.» A n bo, an ta zanɔɔ ɔ.

⁶⁹ Zibænyilo bi k'a a ya an a yi bi, a a hi gɔɔɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Naa do naa η gɔaa deem m.»

⁷⁰ Piyeer n a ya, an bisi ka. Bi kur bi, kɔ maasire ba poore bi, gɔɔɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ haay a ya, ηn'a hi Piyeer m, η ɔ: «Kɔ sira m, ibi, η gɔaa n'ibu m sɔ. Bala, Galilee gɔaa n'ibu m.»

⁷¹ Piyeer n a siɔɔɔda ba, an n'a wer sire, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa k'awɔɔ n'a mim dɔndam naa dɔ y.»

⁷² Dɔmum bi do ɔ bi, koo baa da gallem huya ho ma. Piyeer bokare, an mim kɔ Yeezuu a hi m bi tɔ da a nɔ ɔ: «Koo bi baa dam gallem huya y, ibi n bisi ka mɔɔ ma gallem kaaku.» A n bo zɔɔ-zɔɔ, an ni nyi kare.

15

N ta Yeezuu m Pilati taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Likki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Wutigota m bi, wosocemannibænno jɔtanno kan gɔɔɔgusinno ki, wosocikarinsaambɔɔ ki, kan dɔdɔkænno wɔɔ ki a ze kɔ ra, k'a dɔga ho k'a n'a bam bi ma. N y'a ka, ηni Yeezuu wɔrɔ sur, ηni ta m, ηn'aa ka Pilati ɔ.

² Pilati n a lar, a ɔ: «Zuforo cir n'ibu m ge?» Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Ibu hi.»

³ Wosocemannibænno jɔtanno wɔɔ ηɔaar ba ηn'a kam la kan ηɔaarbaa do haay ki.

⁴ Pilati n a ya, an a lar, a ɔ: «Ibu b'a nyi boη ɔ ra? Dɔga mim haay kɔ η n'a kare ibi ra bi ma.»

⁵ Bi Yeezuu n a ya, an hoɔi nyi bo ɔ Pilati nɔ y. Pilati n ze kɔdɔ.

(Matiyee 27.15-26; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

⁶ Kɔ zɔfɔrɔ wɔɔ bɔr ηn'i cibsaa gɔta bare, Pilati bi, lo kɔ η y'a ye bi, an n'a bore, an wɔ saa.

⁷ Bala, gɔaa kɔ n n'a birm Barabas bi nyinta lonnoce ɔ kan gɔɔɔ kɔ η yar ba tara nɔ ɔ ηni gɔr ze rɔ wɔɔ ki.

⁸ Zamaa bi n ta Pilati zi, ηn'aa ho k'a n'a kare η ɔ biisi bi ye.

⁹ Pilati n η lar, a ɔ: «Awɔɔ le n taa kɔ m zɔfɔrɔ cir bi bo, m wɔ saa ge?»

¹⁰ Bala, a a dɔ a ɔ, wosocemannibænno jɔtanno wɔɔ nɔ ni tam Yeezuu ma, kɔ gɔɔɔ wɔɔ a ηɔa bi minto.

11 Bɪ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ zamaa bɪ nyonnyɔɔ, kɔ Pilatɪ m Barabas bɔ an wɔ saa.

12 Pilatɪ n a ya, an zamaa bɪ lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba gɔaa k'awɔɔ n'a birm zɪfɔrɔ cir bɪ nɪ?»

13 N n zee da, η ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

14 Pilatɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ a a ba an bɔnyaa?» N n a ya, ηnɪ zee da, an lɛ da biisi ra: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

15 Pilatɪ k'a lɛ n taa k'a zamaa bɪ heer nyɔɔ bɪ, a Barabas bɔ an wɔ saa, an a ka, ηnɪ Yeezuu zɛ madɪrɔ m, an a ka η ɔ, kɔ η n'a wɔ gɔdarkɔra ma.

Yarbɛnno y'a hɔɔnhɔ bam Yeezuu m

(Matiyee 27.27-31; Zaan 19.2-3)

16 Yarbɛnno Yeezuu gaa ηnɪ ta m hallu ɔ, bɪncɛ kɔ n n'a hum ma Pretɔaar b'ɔ, kan yarbɛnno kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ kɪ.

17 Bɪ kur bɪ, ηnɪ cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɛ m da Yeezuu ra, ηnɪ laa waa, ηn'a ku a mim ma.

18 N n'ɪ yaa dam nɪ, ηn'a hire, η ɔ: «Zɪfɔrɔ cir, wɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m.»

19 N n'a zɛrɛ a mim ma bara m, ηn'ɪ lihi dɪndam ma. N n sɔnta a taa, ηn'ɪ yaa dam nɪ.

20 Kɔ η y'a hɔɔnhɔ ba Yeezuu m ηn'a nya bɪ, η cinno huu bɪ bɔ ma ηn'a huuro wɔɔ du ma, ηn'ɪ tam nɪ k'a yaa a wɔ gɔdarkɔra ma.

N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma

(Matiyee 27.32-44; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

21 Sirennɪ gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn b'a to a har ɔ, an nɪ tam kɔnɔ ɔ. Alesandɪr kan Rifis kɪ baaba m. Yarbɛnno wɔɔ n panja ba ma k'an Yeezuu gɔdarkɔra bɪ busu.

22 N n ta Yeezuu m bɪncɛ kɔ n n'a birm Golgotaa b'ɔ. A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Minkorgo bɪncɛ.»

23 N n dɪven war kɔ ma kan *mɪr kɪ ηn'a ka Yeezuu ɔ, b'a n a mi y.

24 N n a wɔ gɔdarkɔra ma, ηnɪ pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ηnɪ η jir. Gɔaa biyɛθ kan a hɔ kɪ.

25 N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma ηn'a nya dɔgta m wakati nɛɛhɔ ma.

26 N n Yeezuu zɛ bɪ jɪ gɔrsɪra ba ncɪnaaɔ warga ma Yeezuu mim la gɔdarkɔra bɪ ma: «Zɪfɔrɔ cir m.»

27 N konno wɔ hɪya gɔdarkɔrarɔ ma bɪncɛ deem ɔ kan Yeezuu kɪ. Deem a jɪsa, deem a bɪsɪ. [

28 Hɔ kɔ n nyɪnta, n n a da Wosoci nɔ ɔ bɪ kɔ yɪ: «N y'a lɛ sa n n a da mɪmbɔnyaabɛnno barla.»]

29 Cenlezanno kɔ η nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm, ηn'a mim zɛm zukɛ-zukɛ, ηn'a hire, η ɔ: «Haya! ɪbɪ k'ɪ ɪ da ma, ɪ Wosocɛ wurɔg, ɪ ɪ bɔ, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ,

30 ı mıηηa bõmbõ, k'ı zer gõdarkõra bı ma.»

31 Wosocemannıbõnno wõõ sõ kan wosocikarınsaambõõ wõõ kı y'a dındam kan kũ kı, ηn'ı yaa wõm Yeezuu ma, η ı: «A a muno bõmbõ, an bõkarẽ, a b'a dam ma an a mıηηa bõmbõ y.»

32 Kõ Krista, İsrayel cir bı n zer gõdarkõra ma kẽerẽ, k'õ a yı, k'õ sıra ka. Gõõõ kũ η yı η wõ gõdarkõra ma rõ wõõ y'a sonsõ wõm sõ.

Yeezuu ze

(Matiyee 27.45-56; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

33 Sinsebir k'a bı da bı, monsigõ gõta ze tara burõ ı an ta an wakatı kaakũ ku yırbõere m.

34 Wakatı kaakũ bı ma bı, Yeezuu zee gõta da, a ı: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A le taa k'a hı, a ı: «Mõõ Woso, mõõ Woso, bõ nı, ı ı bõ mõõ ı?»

35 Gõõõ kũ η nyınta b'õ rõ wõõ naa ma, η ı: «K'a tõr ka, a ı *Elii birm k'an b'a da a han.»

36 N deem n bra sı an aa hõ mafõ-mafõda sa, an a nyõõ hõ hẽenr ma, an a du bõnkõ ma, an a ka Yeezuu ı k'an a mi, an n'a hıre, a ı: «K'a to, k'õ dıga a Elii zem b'a zer gẽ.»

37 Yeezuu n zee gõta da, an ga.

38 Wosocẽ bı pẽera* bı n kaansõ a bire ı, an a sa mim ı an b'a ze tara ma.

39 Yarbõnno cir bı n jum, an a nya Yeezuu rẽ. K'a yı an ga maam bı, a a hı, a ı: «Sıra m, gıaa naa do nyınta Woso Nyı paan....»

40 Lannõ nyınta b'õ, ηnı jum laatõ ηn'ı dıgam. Magdalaa Maarii nyınta η bire ı, kan Salomee kı, Zozee kan Zakkı poore da Maarii kı.

41 Yeezuu k'a nyınta Galilee ı bı, lannõ nõõn duro nyınta ηnı zu kũ ı kan kı, ηn'a dam han. Lannõ gõsınnõ zu kũ ı kan kı, ηnı bõr Zerizalem ı.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

42 Woso le ter. *Sabaa bankare wakatı m, a le taa k'a hı a ı, hoonsire dõmım n bıır booti m.

43 Kẽerẽ bı, Arimatee kũ gıaa deem k'a tõ m Zozef bı lee ku. Nyınta a ı gıaa gõta dõdõkõnno wõõ bire ı. A nyınta, an nı dõm Woso cirbõõ bı zere ma. A n a heer ba koodõ, an ta Pılatı zı, k'a yaa Yeezuu gõr bı ye han.

44 Yeezuu k'a ga leem ncınaaõ bı, Pılatı ze kõdõ, an yarbõnno cir bı bıır, an a lar kũ Yeezuu gare bı maasıre ba gẽ.

* 15:38 15.38 Pẽera kõ n n'a hum ma bı, pẽera bı do ı Wosocẽ bı ze kumbır hıya: leekare bınce bı m bınce mıηηa, a hıya hõ bı n bınce mıηηa paan....

⁴⁵ K'a hɔ kɔ yarbɛnno cir b'a hɪ bɪ ma bɪ, a Yeezuu gɛr bɪ ka Zozef ɔ.

⁴⁶ Zozef n pɛɛra fɛɔda si, an a ka, n n Yeezuu gɛr bɪ zer gɔdarkɔra bɪ ma, an pɛɛra fɛɔda bɪ burgu ma, an aa wɔta yaa kɔ n y'a hɔn ci ɔ b'ɔ. A n jaa gɔta gɛrgu, an a ta yaa bɪ lɛ rɛ.

⁴⁷ Magdalaa Maarii kan Zakki da Maarii kɪ nyɪnta b'ɔ, ɲn'ɪ dɪgam bɪncɛ kɔ n nɪ Yeezuu gɛr bɪ wɔtaŋ ɔ bɪ ma.

16

Yeezuu mumbɔɔrɛ

(Matiyee 28.1-8; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ *Sabaa hinni bɪ k'a cem bɪ, Magdalaa Maarii kan Salomee kɪ, Maarii Zakki da kɪ tidɔɔr si k'a yaa da Yeezuu ma.

² Hatɔ hinni k'an lɛɛkare dɔmɔm bɪ wutigota m bɪ, ɲ bɔr yaa ra b'ɔ, bɪ ma bɪ, woso n haan y.

³ ɲ n'a hɪm kɔ m, ɲ ɔ: «Nka n nɪ jaa bɪ gɔm wɔɔ m yaa bɪ lɛ rɛ?»

⁴ Kɔ ɲ y'a bɔɔta ɲnɪ dɪga bɪ, ɲ jaa k'a nyɪnta gɔta bɪ yɪ, n n a gɛrgu, n n a gɔ yaa bɪ lɛ rɛ.

⁵ ɲ n gasɔ yaa b'ɔ, ɲn'aa nyukumbueere yɪ, an nɪ nyɪntam bɪsɪ ɔ, an zaba fu du a ma. ɲ da n bɔ ɔ gɔta.

⁶ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «A da bɪ bɔ ɔ y. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, Nazareti Yeezuu kɔ n y'a wɔ gɔdarkɔra ma b'awɔɔ n'a kam ma. A a mɔm bɔ ɔ, a ba naa ɔ dɔ y. Ba bɪncɛ kɔ n y'a wɔta ɔ bɪ n na.»

⁷ Bɪ, k'a yaa a hɪ Pɪyɛɛr m, kan a karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «A lɛɛkare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ. Bɪncɛ bɪ do awɔɔ n n'a yɪŋ ɔ, amba a hɪ awɔɔ m bɪ m.»

⁸ ɲ n bɔ yaa b'ɔ, ɲnɪ bra si kan mɛhɪnkɔ kɪ, ɲ n a so a ɔ y. Kan dabɔɔ k'an ta ɲ nɪ bɪ kɪ, ɲ n yɛ, ɲ n a hɪ gɔsɪ nɪ y.

Yeezuu hɪnkare

(Matiyee 28.9-10; Zaan 20.11-18)

[
⁹ Yeezuu k'a mɔm bɔ ɔ hatɔ hinni k'an lɛɛkare dɔmɔm bɪ wutigota m bɪ, a lɛɛ ka an a hɪnka Magdalaa Maarii m. A n nyɪnta an la zinɔro ra saanhɪna a mɛ ɔ bɪ m.

¹⁰ Magdalaa Maarii n ta, an aa hɔ k'a yɪ bɪ hɪ gɔɔɔ kɔ ɲ nyɪnta kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ m. Brɔɔ haay heer nyɪnta an a zar, ɲn'ɪ nyi kare.

¹¹ Kɔ ɲ y'a tɔr ka Magdalaa Maarii meerraa bɪ ma an n'a hɪrɛ a ɔ, a a mɔm bɔ ɔ, b'awɔɔ yɪ bɪ, ɲ n a si nɪ y.

(Likki 24.13-35)

¹² Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪnka makra do vanta m karɪndanyɪnɔ hɪyɔɔ m, ɲn'ɪ bɔm tara nɔ ɔ.

¹³ N n a wusigə, ηnι b'a hι a muno karındanyıno woo m, bι brɔɔ n a si sɔ y.

(*Matiyee 28.16-20; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibəəzanno Ci 1.6-8*)

¹⁴ A nyare ma bι, a a hı̄nka karındanyıno buereedeem no woo m, ηnι nyınta, ηn'ı hɔ̄bı̄re bım. Yeezuu n η sırakare war kan η heerkare bι kı hı η nı. Kɔ η n gɔɔɔ kɔ η y'a yı, an a mım bɔ ɔ rɔ mim si bι minto.

¹⁵ A n bɔkare, an a hı η nı, a ɔ: «K'a ta durnya haay no ɔ, a yaa lemim nyınta bι pa da gɔɔɔ m.

¹⁶ Gɔaa k'a sira ka, an ye an batem si sɔ bι, bι zaa n nı bɔmbɔre yım. Bı gɔaa k'a bι sira kam bι, a zaa bι bɔmbɔre yıre y.

¹⁷ Ba makrarɔ kɔ sırakarezanno a da ma, ηnι η ba bι n na: N lam zinəro ra mɔɔ tɔ ma, η lemim daarɔ hıre.

¹⁸ Kɔ n cem ηnι mınno gɔr a wɔ ɔ gɛɛ, ηnι nyıstı da hɔ ɔ, ηn'a ka η ɔ, a bı hɔstı bare η nı y. N y'a wɔ kam yaabazanno ra, bι brɔɔ y'a waam.»

(*Likki 24.50-53; Zibəəzanno Ci 1.9-11*)

¹⁹ Kɔ Zuuba Yeezuu meer ba kan η kı an a nya bι, a der, an ta arzana ɔ, an aa nyınta Woso bıstı ɔ.

²⁰ Karındanyıno woo n ta, ηn'aa lemim nyınta bι pa da lɛɛ haay ɔ. Zuuba bı y'a dare η han, an nı lemim nyınta bı paŋŋa dan ɔ kan hoserlo bare kı.]*

* **16:20 16.9-20** Ciro gusinno woo no ɔ buncero noon duro ba ɔ y, an a sa 9 ra, an ta m 20 ra.

Yeezuu Krista lemim nyunta ku **LIKKI** a gorsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyunta ku Likki a gorsira ba bi
gasvɔre*

Likki bi, do vanta goaa m, zufo bee y. Gosi n ho do a mim no o gota y. Bi woo do o o, Pol zibæakoon m, a m looto. Bi a n'a deem so do vanta goaa an ni ciro m Wosoci bi no o.

Ci naa do ba a o a gaaasiba Teofil ma, do wantoo gooo musiro ku η n'a kam Woso ma ro woo to ma m so. Laakaroo a η dunda an Yeezuu musirbaa kan a zibæe ki mim gor k'a dunda m.

A y'a hunkare a o, durnya gooo haay to ma m lemim nyunta bi n ta o k'a η bumbo. Yeezuu hodundarero gota i ci b'u an le da lemim nyunta ciro musiro woo ra.

Gasvɔre

¹ Jitaare Teofil, gooo gota a tonto o, ηni minno ku η ba woo bire o ηni cem no woo gorsira ba.

² Kasetizanno ku η minno woo yi a sɔnɔda ma kan a nyare ki, ηn'a ba Woso lemim nyunta padanno woo i b'a dunda woo m amba η y'a yi bi m.

³ Moo muɔna so, moo laaka dunda muɔna. Jitaare Teofil, a ta moo ma muɔna, ku m mim haay sa a sɔnɔda ma an ta kan a nyare ki, m a gorsira ba ibu ma,

⁴ k'ibu n a do, i o, ho ku n y'a dunda ibu m bi, sira m.

Malæka læ ka an Zaan-Batiisi

yire hi

⁵ Zidee cir Hiroodi domum o bi, wosocemanniber deem i nyunta o, a to m Zakarii. Abiya hargooa m, a m wosocemanniber so. A lo bi to m Elizabeti, wosocemanniber jitaare Aaron yanɔa m so.

⁶ N huya haay nyunta gooo muɔnɔo Woso taa. N nyunta, ηn'i ho ku Zuuba Woso le n taa bi bam muɔna.

⁷ N n nyi yi y, bala, Elizabeti bi cina m, η huya haay gusi.

⁸ Hindeem o, Zakarii y'a wosocemanniberbaa zi bam Woso taa. Hinni bi do o bi, Abiya wosocemannibonno woo zibæe hinni m.

⁹ Amba wosocemannibonno woo tir a ba bi m bi, pœega bi, a da a o Zakarii mim la hinni bi do o, k'an se nya tidær nyisi o, an gasu m Wosoe o, bince muɔna b'u.

10 Zamaa bi jum garga ra, ηn'i yaa dam tidəər nyisi bi se nyaore dōmum σ.

11 Zuuba Woso maleeka deem a hinka Zakarii m, an jum brama tidəər nyisi bi senyaoreho bi bisu σ.

12 Zakarii k'a a yi bi, a nyi wer ma, nyibəə n gasu σ.

13 Maleeka bi n a hi m, a σ: «Zakarii, i da bi bo σ y, bala, Woso ibu yaa si. Ibu lo Elizabeti bi nyi yire an a ka ibu σ. B'ibu y'a birm Zaan.

14 B'a nyintam heernyinta kan heernyoo zee ki ibu minto. Bi, gōoo gōta y'a heer nyoom a yire minto.

15 A nyintam gōaa gōta Zuuba Woso taa. A bi diven mire y, a bi bēe kōsi vanta mim sō y. K'a bōr an a da nō σ, *Sent-Əspri y'a heer hanm.

16 A bōm Israyel gōoo lēe, an bōr η nη Zuuba Woso zi.

17 A lēe kam Zuuba lēe, wosolesinnisorazaa *Elii hōon kan a paŋŋa ki m, k'a bi <ziro zē kō ra kan a nyino ki>, kō bayerezanno wōo n hōon yi an gōoo turgōo wōo m. K'an zamaa banka muŋŋa, kō η nη dō Zuuba ma.»

18 Zakarii n maleeka bi lar, a σ: «Mōo y'a bam lo, m a dō mōo σ sira ni? Mōo gusi, mōo lo bi gusi sō.»

19 Maleeka bi n a hi, a σ: «Gabriyel m mōo m, m ni Woso lēe. Mōo nyoo a σ, kō m bi meer ba kan ibu ki, kō m bi lemim nyinta hi ibu m.

20 Bi, ibu y'i bam bəətir, ibu b'i dam ma i meer ba dō y, an ta an minno nōon duro nyare dōmum ku. Bala, ibu n sira ka mōo meerbaa k'a ni zem bi kō yi dōmum kō Woso a cinta b'σ y.»

21 Dōmum bi do σ bi, zamaa b'i dōm Zakarii ma. Nj zē kədə, k'a maasire ba Wosoce bince muŋŋa b'σ bi minto.

22 K'a bo bi, a n a da ma an ni hōsi hire η nη y. Bi minto y'a ka ηn'a dō, η σ, Woso makra a yi Wosoce σ b'σ. A n hōoro bumba a wō ma, k'a hinka, a σ, a b'a dam ma a meer ba dō y. A n gōota bəətir.

23 Kō Zakarii a zi bi ba an a nya, a dōmum n a ku bi, a a hōr an doo.

24 K'a yi poore bi kur bi, a lo Elizabeti jisi si. A n a muŋŋa nyaakom da mom soor, an n'a hire, a σ:

25 «Ba hō kō Zuuba Woso a ba mōo m bi n na. A dīga mōo ma, an mōo bo nyannu σ gōoo bire σ.»

Yeezuu yire mindində

26 Elizabeti jisi mom sordu hō ma bi, Woso maleeka Gabriyel nyoo Galilee tara nō kō n n'a birm Nazaretu b'σ,

27 nyumbəere deem zi. A ler n y'a bo gōaa m. A jaan bi tō m Zozef. Cir David do gōaa m. Nyumbəere bi tō m Maarii.

28 Malɛɛka bɪ n gaso zi, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa dare ɪbu m Maarii, ɪbu kɔ Woso barka ka ɪ ɔ gɔta, Zuuba Woso ɪ kan ɪbu kɪ.»

29 Maarii k'a meerbaa bɪ ma bɪ, a da bɔ ɔ. A n n'a hɔɔn dam yaadare bɪ jɪ ma.

30 Malɛɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y Maarii, bala, ɪbu barka yɪ Woso zi.

31 ɪbu jɪst sim, ɪ nyɪ yɪ yar, b'ɪbu y'a birm Yeezuu.

32 A nyɪntam gɔaa gɔta, bɪ n y'a birm Woso k'a lɛ da haay Nyɪ. Zuuba Woso y'a yaaba David cirbæ bɪnce kan ɔ,

33 a cirbæ bɪm Zakɔɔb do nɔ ɔ dɔmum haay, b'a cirbæ bɪ nyare ba ɔ y.»

34 Maarii n a hɪ malɛɛka bɪ m, a ɔ: «Bɪ naa y'a bam lɔ an kɔ yɪ, kɔ mɔɔ n yar dɔ naa?»

35 Malɛɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sent-ɛspri zerle ɪbu mim ɔ, Woso k'a lɛ da haay paŋŋa y'a kure ɪbu ra, am hinni hɔ bɪ m. Bɪ y'a ka, nyɪ k'a nɪ zem k'a bɪ yɪ bɪ, n y'a birm Woso Nyɪ mɪŋŋa.

36 ɪbu danyɪ Elizabetɪ, kɔ n n'a birm cɪna b'ɪ jɪst m sɔ, a mom sɔrdɪ hɔ m naa. A nyɪyar yɪm a gusimbaa nɔ ɔ.

37 Bala, <hɔ ba ɔ, Woso n a da ma y.> »

38 Maarii n a hɪ, a ɔ: «Zuuba zibæzaa m mɔɔ m, k'an ba mɔɔ m amba ɪbu hɪ bɪ m.» Malɛɛka bɪ n a hɔɪ, an a gɔ ma.

Maarii ta k'a yaa dɪga Elizabetɪ ma

39 Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, Maarii wuti zɔɔ-zɔɔ, an zaa sa, an bɔ kɔɔ kɔ ciro n ta ɔ rɔ wɔɔ ɔ, an ta Zidee kɔ deem nɔ ɔ.

40 A n aa gaso Zakarii har ɔ, an yaa da Elizabetɪ m.

41 Elizabetɪ k'a Maarii yaadare bɪ ma bɪ, nyɪ k'a n'a nɔ ɔ bɪ heer ba. Sent-ɛspri n Elizabetɪ heer han.

42 A n zee da kan paŋŋa kɪ, a ɔ: «Woso ɪbu barka da ɔ an lɛ da lannɔ haay ra, bɪ barka bɪ zer an nawom nyɪ k'ɪbu n nɪ zem b'a yɪ bɪ ra.

43 Nka m mɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ Zuuba da n bɪ dɪga mɔɔ ma?

44 Bala, k'ɪbu yaadare bɪ gaso mɔɔ tɔɪ ɔ bɪ, nyɪ bɪ heer ba mɔɔ nɔ ɔ kan heernyɔɔ kɪ.

45 Mimbirenyɪntazaa n'ɪbu m, ɪbu sɪra ka, ɪ ɔ, meerbaa kɔ n y'a hɪ ɪbu m Zuuba Woso tɔ ma bɪ kɔ yɪm.»

Maarii laa

46 Bɪ, Maarii a hɪ, a ɔ:

«Mɔɔ nyɪ y'a lɛ bɔm mɔɔ Zuuba Woso ɔ.

47 Bɪ, heernyɔɔ mɔɔ heer han,

bala Woso m mɔɔ bumbɔɛzaa.

48 Bala, a zerga an dɪga a zibæzaa cicirzaa bɪ ma.

Naa ma kɛɛɛ bɪ, do haay y'a hum mɔɔ ma mim-birenyɪntazaa.

49 Paṅṅazaa Woso minno ɔto-ɔtoɔ ba moɔ minto.

A to bi, to muṅṅa m.

50 A cicirzere i ɔtoɔ kɔ η ni nyi bam ni ro woɔ mim o domum haay.

51 A zibæero ɔtoɔ ba a wo paṅṅa m.

A ɔtoɔ kɔ η n'a muṅṅa busum no woɔ hisiga.

52 A paṅṅazanno bra a cirbæduuro ra an η dundo.

A n ɔtoɔ ηɔazanno woɔ busu brama.

53 A gan wo ɔtoɔ kɔ no ni η zem no woɔ ma,

an arzakazanno da zaa ra a wo n tu.

54 A b'a da a zibæenyi Israyel han,

an a cicirzere bi to da a no o.

55 Ler k'a bo Abraham m, kan a yaṅṅoo ki m

a nyare ba o bi minto.»

56 Maarii ɔtoɔ kan Elizabeti ki an a zo mom kaaku ma, an bokare, an doo.

Zaan-Batiisi yire

57 Elizabeti nyi yire a ku. A nyi bi yi yar.

58 A cisonno kan a dogooɔ ki a ma η o, Zuuba a cicir ze, ηn'a ze kɔ ra kan ki, ηn'a heer nyoom.

59 Nyi bi k'a domum sinnye ba bi, η bor k'a b'a gaso banjo o. N y'a nsa k'a to ka Zakarii, am a zi bi ho bi m.

60 A da bi n a hi, a o: «Ayy..., a to m Zaan.»

61 N n a hi m, η o: «Ibu do bi no o, ɔaa ba o, n n a to ka ncinaaɔ y.»

62 N n makra ba a wo m, ηn'a zi bi lar, kɔ n y'a birm lonlo ge?

63 Zakarii n warga ye, an ɔrsraroo noon duro ba ma: «A to m Zaan.» N haay n ze kedø.

64 Læem bi, Zakarii le a ɔ, a neem n a bo kɔ zi, an ni meer bare, an n'a le bom Woso o.

65 Nyibæ gaso a cisonno woɔ o haay, an ta kuro kɔ η ni cigæzi ro woɔ o, Zidee gorga haay jilli, soora n'a bam mim naa do ma.

66 ɔtoɔ kɔ η mim naa do ma ro woɔ y'a hoon dam, ηn'a muṅṅa larm, η o: «Nyi naa do zem bi nyinta lo?» Sira m, Zuuba Woso wo nyinta nyi bi ra.

Zakarii laa

67 Sent-Espri nyinta an nyi bi zi Zakarii heer han, an ni wosolesinnisora meer bare, a o:

68 «Zuuba, Israyel Woso n leboore yi, bala, a bi daga a do ma, an a bombø.

69 A bo bombøezaa paṅṅazaa m woɔ minto, a zibæenyi David do no o.

70 Naa a læe ka an a hi a lesinnisorazanno muṅṅoo le m biisi.

71 A o, a woɔ bom woɔ junnø wo o,

kan gɔaa haay k'a sɔ wɔɔ m bi kɪ.

⁷² A wɔɔ yaabɔɔ cicir zɛ, a a gɔaasɪbabaa mɪŋŋa tɔ da a nɔ
ɔ.

⁷³ A lerbɔrɛ k'a bɔ wɔɔ yaaba Abraham m bi ba n nɪ:

⁷⁴ K'a wɔɔ bɔmbɔ jɪnnɔ wɔ ɔ an nya, a zaa kam wɔɔ ɔ kɔ
ɔ a zi ba kan heerkoɔdɔbaa kɪ,

⁷⁵ mɪŋŋabaa kan tɪrgabaa kɪ nɔ ɔ, Woso taa dɔmɪm haay
kan ɔ mɪsɪrbaa nyare kɪ.

⁷⁶ B'ɪbɪ, m nyɪnnɪ, ŋ y'ɪbɪ birm Woso k'a lɛ da haay
lɛsɪnnɪsorazaa.

Bala, ɪbɪ kam Zuuba lɛɛ k'ɪ zaarɔ banka,

⁷⁷ k'ɪ ka, k'a dogɔɔɔ n bɔmbɔrɛ dɔ, ŋ mɪmbɔnyaarɔ sugur
kare nɔ ɔ.

⁷⁸ Bala, wɔɔ Woso bi cicirzɛrɛ gɔta.

Naa minto bi, lɛɛgure y'a tom brama, an gu wɔɔ m, amba
woso haanrɛ hɔ bi m,

⁷⁹ k'a bi lɛɛ gu gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ monsigə ɔ, ŋn'ɪ nyi bam zɛ m
nɔ wɔɔ m,

k'a bi laafɪ zaa hɪnka wɔɔ m.»

Zaan-Batiisi nyukumbombaa

⁸⁰ Kɔ nyɪ bi nɪ, a ɪ mam, a heerkoɔdɔbaa n'a dam la. A
gɔɔta zanŋa ɔ, an ta an dɔmɪm k'a a hɪnka ɔ Israyel zamaa
lɛɛ bi dɔmɪm ku.

2

Yeezuu yɪrɛ

(Matiyee 1.18-25)

¹ Dɔmɪm bi do ɔ bi, cir Ogisti bi lɛ ka, a ɔ, n n durnya
haay gɔɔɔ lɛ sa.

² Lɛɛkare lesare n naa, an ba Kiriniyusi k'a nyɪnta Siirii
kɔzaa bi dɔmɪm ɔ.

³ Gɔaa haay ta, kɔ n n'a lɛ sa, gɔaa biyəə lɛ sa n nawɔrɛ
a kɔ ɔ.

⁴ Zozef wuti sɔ Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ, an ta Zidee gɔrga
deem kɔ n n'a birm Betelehem ɔ. Bɪncɛ bi do cir David yɪ
ɔ. Bala a mɪŋŋa naa, cir David do gɔaa m.

⁵ Ta a ɔ k'a yaa lesare bi wɔ kan a jaan Maarii kɪ. Bi ma
bi, Maarii ɪ jɪst m.

⁶ Kɔ ŋ nɪ b'ɔ bi, Maarii nyɪ yɪrɛ dɔmɪm a ku.

⁷ A a dɔndɔmbaa nyɪ yɪ yar, an pɛera burgu ma, an a wɔta
hɔbɪsɪrɔ hɔbɪrɛ mɔr ɔ. Bala, ŋ n toore yɪ saanɔɔ cɛ ɔ b'ɔ y.

Malɛɛkarɔ kan dundonno kɪ

⁸ Gɔrga bi do poo ɔ bi, dundonno nɪ b'ɔ, ŋn'ɪ dɔrɛ a
hɔbɪsɪrɔ ma gunuu ɔ.

⁹ Zuuba malɛɛka n a hɪnka ŋ nɪ. Zuuba lɛɛgure n yɔ ŋ nɪ.
Nyibəə gɔta n ŋ nyasɔ.

10 Maleeka bi n a hi η ni, a σ: «A da bi bɔ σ y, bala, ze mɔɔ nawom lemim nyunta m kɔ m b'a hi awɔɔ m. A nyintam heernyɔɔ gɔta do bi haay minto.

11 Bombɔrezaa bi yi her David tara ra awɔɔ tɔ ma. A m Krista, Zuuba.

12 Makra k'a n'a kam awɔɔ n a dɔ bi ba n ni: awɔɔ yaa nyihure yi, n n pɛera burgu ma, n n a wɔta hɔbɔsɔrɔ hɔbɔrɛ mɔr σ.»

13 Lɛɛm bi, arzana maleekarɔ cir gɔta bɔr, η n b'a ze kɔ ra kan maleeka bi ki, ηn'a lɛ bɔm Woso σ, η σ:

14 «Woso n lɛbɔrɛ yi brama, kɔ gɔɔ k'a nɔ yi η la tara burɔ σ rɔ wɔɔ m menyɔɔ yi.»

15 Kɔ maleekarɔ wɔɔ a gɔ η ma ηni der brama bi, dundonno wɔɔ gɔɔta ηn'a him kɔ m, η σ: «Ū ta Betelehem σ, k'σ aa hɔ k'a ba bi yi, Zuuba n a hi wɔɔ m bi.»

16 Ŋ n ta zɔɔ-zɔɔ, ηn'aa Maarii yi kan Zozef ki, kan nyihure bi ki, n n a wɔta hɔbɔsɔrɔ hɔbɔrɛ mɔr σ.

17 Kɔ η y'a yi bi, ηni hɔ kɔ maleeka b'a hi η ni nyi naa do minto bi dunda.

18 Gɔɔ kɔ η y'a tɔr ka dundonno wɔɔ meerbaa bi ma haay rɔ wɔɔ, η ze kɛdɔ.

19 Bi, Maarii minno nɔɔn duro da a heer σ, an n'a hɔɔn dare η ma.

20 Dundonno wɔɔ n a wusigɛ, ηn'a lɛ bɔm Woso σ, ηn'a dan σ, hɔ haay kɔ η y'a ma, ηn'a yi sɔ bi minto. Bala, hɔ haay ba amba maleeka b'a hi bi m.

21 Dɔmum sinnyɔ k'a ku bi, n nyi bi gasɔ banησ σ. N n a tɔ ka Yeezuu, tɔ kɔ maleeka bi nyunta an a ka, bi ma bi, a da n a jɔsɔ sa bi m.

N yaa Yeezuu hinka Wosoε σ

22 Kɔ η hubɔrɛ dɔmunnɔ a ku amba Moyiisi lɛ ka bi m bi, Zozef kan Maarii ki nyi bi busu, ηni ta m Zerizalem σ, k'a yaa ka Woso σ,

23 amba n y'a gɔrsɔra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ σ bi m: «Nyiyar haay k'an a da nyi lɛekarezaa bi, Zuuba hɔ m.»

24 N n «pɔnnɔ huyɔɔ gɛε cirpɔrɛ nyinnɔ huyɔɔ» ka, kɔ n n mannɔ ba m, amba n y'a gɔrsɔra ba Zuuba Wosoci σ bi m.

Siminyɔɔ kan Yeezuu ki

25 Gɔaa ι nyunta Zerizalem σ, a tɔ m Siminyɔɔ. Gɔaa tɔrga m, an ni zum Woso σ miηηa. Nyunta a σ, an ni Israyel bombɔrezaa mɔm dam. *Sent-ɛspri nyunta kan ki.

26 Bala, Sent-ɛspri nyunta an a hinka m, a σ, awɔɔ bi gam, k'a n Krista, kɔ Zuuba n n'a nyɔɔm bi yi y.

²⁷ Sent-Ǝspri a ka, an ta WosoƎ ɔ. Bi ma bi, a Yeezuu zɪɔ wɔɔ yi, ɲn'i zere a nyɪ bi m k'a b'a ka Woso ɔ amba n y'a gɔrsɪra ba bi m,

²⁸ Sɪmɪnyɔɔ nyɪ bi si a wɔ ɔ, an barka da Woso m, an n'a hɪre, a ɔ:

²⁹ «Naa ma bi, Zuuba, ɪbɪ lerbɔre bi kɔ yi.

Ibɪ ɪ da ma, ɪ ɪ zibəənyɪ bi to

an cem kan laafɪ ki

amba ɪbɪ hi bi m.

³⁰ Mɔɔ ɪbɪ bombɔrezaa bi yi,

³¹ ɪbɪ n a banka doro haay lɛɛ.

³² Ibɪ do Israyel lɛbɔre m.

Lɛɛgure m, an n'ɪbɪ hɪnkam doro haay m.»

³³ K'a ni meer bi bare ncɪnaaɔ bi, nyɪ bi zɪ kan a da ki zɛ kədə.

³⁴ Sɪmɪnyɔɔ n ɲ barka da ɔ, an a hi nyɪ bi da Maarii m, a ɔ: «Nyɪ naa do, bɔr a ɔ k'a bi gɔɔɔ gɔta do, k'a gɔɔɔ gɔta wuti Israyel nɔ ɔ sɔ. A nyɪntam Woso makra, bi gɔɔɔ bɪsɪ kam ma.

³⁵ A gɔɔɔ gɔta hɔɔndarɛrɔ kɔ ɲ y'a nyaakɔm da rɔ wɔɔ hɪnkam lɛɛgure ɔ. Bi k'ɪbɪ ni, kargɔ n n'ɪbɪ heer hɔnm.»

Anni kan Yeezuu ki

³⁶ Lɔ wosolesinnɪsorazaa deem ɪ nyɪnta b'ɔ, a tɔ m Anni. Nyɪnta a ɔ Fanɪyel nyɪmbɔɛɛre, Aseer do m. A gusi gɔta. A nyɪnta kan a zim k'a sa a poombaa ma bi ki dɔɔraa saanhɪna.

³⁷ A gɔɔta zoro, a dɔɔraa businnyə a yaa si ku. A n ni WosoƎ ɔ b'ɔ dɔmɪm haay, an ni Woso dan ɔ sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki. A n n'a lɛ kɔsɪm, an ni yaa dam sɔ.

³⁸ A mɪɲɲa bɔr dɔmɪm kɔ n ni nyɪ bi kam Woso ɔ b'ɔ, an ni barka dam Woso m, an ni nyɪ bi mim dɪndam gɔɔɔ kɔ ɲ ni dɔm ma kɔ Woso n bɔr Zerizalem bombɔre m nɔ wɔɔ m.

³⁹ Kɔ Yeezuu zɪɔ wɔɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lero wɔɔ nɔ ɔ bi ba ɲn'a nya bi, ɲ y'a bɔ, ɲni ta Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ.

⁴⁰ Nyɪ bi n ni mare, a paɲɲa n n'a dam la. A mindɔre nyɪnta ɔ gɔta, Woso barka ni kan ki.

Yeezuu nyukumbombaa

⁴¹ Dɔɔraa haay, Yeezuu zɪɔ wɔɔ tɪr ta Zerizalem ɔ *pakki cɪbsa ma.

⁴² Kɔ Yeezuu dɔɔraa buerehɪya kɔ bi, ɲ ta Zerizalem ɔ cɪbsa bi ma, amba ɲn'a bam dɔɔraa haay bi m.

⁴³ Kɔ cɪbsa bi dɔmɪnnɔ wɔɔ cem bi, ɲ y'a wusigə, ɲni doore. Nyukumbueere Yeezuu bi gɔɔta Zerizalem ɔ, b'a zɪɔ wɔɔ n a dɔ y.

44 N̄ y'a h̄oɔn dare η ɔ, zaas̄enno an n̄i kan η k̄i. N̄ tare b̄i ȳi d̄om̄um deem, ηn̄i b̄okare, ηn̄'a s̄iηη̄ida sa, ηn̄'a kam ma a ȳir̄er̄o kan a d̄or̄er̄o k̄i bire ɔ.

45 B̄i, η n̄ a ȳi y. N̄ n̄'a wusiḡe, ηn̄i ta Zerizalem ɔ, a kama j̄i ɔ.

46 A d̄om̄um kaaku h̄inni ɔ, η yaa a ȳi Wosoce ɔ, an n̄i nȳintam kar̄insaamb̄oo bire ɔ, an n̄'a t̄or̄ kare η meerbaa ma, an n̄i η larm s̄o.

47 Ḡoaa haay k'a n'a t̄or̄ kam ma b̄i, ze a naw̄om̄ k̄ed̄e a h̄oontaore meerbaa nȳib̄ore t̄o ma.

48 K'a z̄ir̄o w̄oo a ȳi b̄i, η ze k̄ed̄e, a da b̄i n̄ a h̄i m, a ɔ: «M̄ nȳinn̄i, b̄o m̄ ɔb̄u m̄ naa do ba w̄oo n̄i? D̄iga a, ɪ z̄i kan m̄oo k̄i da b̄o ɔ, ɔ n̄'ɔ kare ɔb̄u ma.»

49 A n̄ a nȳi b̄o η n̄o, a ɔ: «B̄o m̄ an n'a kam m̄oo ma? Aw̄oo n̄ a d̄o a ɔ, m̄oo m̄ ga m, m̄ b̄ir̄ m̄ Z̄i har ɔ ra?»

50 B̄i, h̄o k'a h̄i η n̄i b̄i, η n̄ a j̄i ma y.

51 Yeezuu n̄ a wusiḡe kan η k̄i Nazareti ɔ. A n̄ n̄i η le sire. A da b̄i minno n̄oɔn duro da a heer ɔ.

52 Yeezuu n̄i mare, a mind̄ore n'a dam la. A Woso n̄o ȳi, an ḡoo n̄o ȳi s̄o.

3

Wosolesinn̄isorazaa Zaan-Batiisi (Matiyee 3.1-12; Marki 1.1-8; Zaan 1.19-28)

1 R̄om̄ cir Tib̄eer cirb̄e b̄ire d̄oora bueeresoor h̄o ma b̄i, P̄ons Pilati nȳinta an a so Zidee ḡorga ɔ, cir H̄ir̄oɔdi n̄ a so Galilee ɔ, a danȳi cir Filipi n̄ a so Itiree k̄u ɔ kan Trakoniti k̄u k̄i, cir Lizanias n̄ a so Ab̄ilenn̄i k̄u ɔ.

2 Hann̄i kan *Kayiifo k'i nȳinta wosocem̄ann̄ib̄enno j̄itann̄o. D̄om̄um b̄i do ɔ b̄i, Woso a lemim ka Zakarii nȳi Zaan ɔ pooh̄oɔn ɔ.

3 B̄i Zaan ta Z̄orden ḡorga haay ɔ, an n̄i heerlor̄le kan batem k̄i mim pa dam ḡoo m, η mimb̄onyaaro sugur ȳire minto,

4 amba n̄ y'a ḡors̄tra ba wosolesinn̄isorazaa Ezayii ci n̄o ɔ b̄i m:

Ḡoaa leer n̄i b̄om̄ pooh̄oɔn ɔ:

K'a Zuuba zaa banka, k'a zaaf̄oer̄er̄o w̄oo b̄umbanka k̄u η n̄i ȳi t̄irga.

5 K'a h̄o zar toko haay ɔ, k'a ciro kan dimbir̄lo k̄i ze a w̄ota, k'a zaaro k̄u η y'a t̄ont̄o r̄o w̄oo h̄onh̄ur, b̄oo ɪ b̄i m̄iηηa r̄o w̄oo, k'a η banka a η l̄onlo.

6 Bomb̄orezaa k'a a to Woso zi b̄i, a ḡoo bomb̄om̄ do haay n̄o ɔ.

7 Zamaa ḡota n̄i zem Zaan zi, k'a b̄i batem si. A n̄ n'a h̄ire η n̄i, a ɔ: «Aw̄oo naa, cirka do n'aw̄oo m. Nka y'a h̄i aw̄oo

m, a ɔ, a a si a bɔ lɛm Woso heerbusu k'a nɪ zɛm booti m bɪ lɛɛ?

⁸ K'a zi mɪŋŋa ba amba ɔ nɪ nyɪ dam bɪ m, k'an zu kɔ ɔ kan awɔɔ heerlɔrɛ bɪ kɪ, b'a b'a hɔɔn da a ɔ, awɔɔ yaaba m Abraham nɪ y. Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, Woso a da ma, an jaarɔ nɔɔn duro wusigɛ an η ba Abraham nyɪnɔ.

⁹ Bala, n sɪga banka an nɪ cɪntam k'an ɔrɔɔ zɪnzɛ ra η mɛsi ma. Gɔ nɪŋŋɛ k'a bɪr nyɪ mɪŋŋa dam bɪ, n y'a zɛm la, n a da sɛ ɔ.»

¹⁰ Zamaa bɪ barla ɔɔɔ ɔɔsɪnnɔ n laaka da, η ɔ: «K'a maam, k'ɔ a ba lɔ?»

¹¹ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ ɔɔaa ɪ huu m hɪya, k'an a jir kan ɔɔaa k'a ba m bɪ kɪ. ɔɔaa k'an ta hɔbɪrɛ m bɪ, k'an a ba maam sɔ.»

¹² Yawɔrsɪnnɔ n bɔr sɔ k'a bɪ batɛm si, ηnɪ laaka da Zaan han, η ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?»

¹³ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A bɪ busoo si an lɛ da lɛ kɔ n y'a ka bɪ ra y.»

¹⁴ Yarbɛnno n a lar sɔ, η ɔ: «Bɪ wɔɔ, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?» A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «A bɪ paŋŋa ba ɔɔaa ma y, b'a bɪ ŋɔaar ba a ka ɔɔaa lɛ m k'a busoo yɪ y. Bɪ k'a zerga a yawɔra bɪ rɛ.»

¹⁵ Zamaa bɪ nɪ dɔm hɔ k'a nɪ zɛm bɪ nyɪnta ɔ bɪ ma. N n'a hɔɔn dam. N nɪ laaka dare a mɪŋŋa han a heer ɔ, η ɔ: «Krista bɛɛ m Zaan bɪ m na?»

¹⁶ Zaan n a hɪ η haay m, a ɔ: «Mɔɔ naa, batɛm mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ hi ɔ. Bɪ, ɔɔaa ɪ zɛm, a paŋŋa n lɛ da mɔɔ ra, bɪ mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔr y. A batɛm kare awɔɔ ɔ Sent-ɛspri m kan sɛ kɪ m.

¹⁷ A ɔr sa a wɔ ɔ, k'a tɔyaa kɔnkɔ m, k'a hɔyaa zo m. A hɔyaa bɪ zarɛ a sɪ ɔ, a sɛ k'a bɪr lihɪm bɪ nyam puur b'ɔ.»

¹⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, Zaan a ya, an minno ɔɔsɪnnɔ hɪ ɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ lemɪm nyɪnta bɪ hɪm Israyel ɔɔɔ wɔɔ m.

¹⁹ Bɪ kur bɪ, Zaan nyaa ba kan cir Hɪrɔɔdɪ kɪ, a cɛmba lɔ Hɪrɔɔyaadɪ k'a yɔm, kan a hɔbaa bɔnyaarɔ vantɔɔ wɔɔ haay kɪ minto.

²⁰ Kɛrɛ bɪ, Hɪrɔɔdɪ a ya, an mɪmbɔnyaa ba an a na ma: a a ka n nɪ Zaan du lɔnnɔɛ ɔ.

*Yeezuu batɛm sire
(Matiyee 3.13-17; Markɪ 1.9-11)*

²¹ Dɔmɪm kɔ zamaa bɪ haay nɪ batɛm sɪŋ ɔ bɪ, Yeezuu batɛm si sɔ. K'a nɪ yaa dam bɪ, brama a ɔ,

²² *Sent-ɛspri n cirpɔrɛ mɛ sa, an zer a mim ɔ. Leer n a to brama an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ŋɔa ɔɔta, mɔɔ nɔ yɪ ɪbɪ ra.»

Yeezuu yaaboo
(*Matiyee 1.1-17*)

²³ Yeezuu doorraa bi, a ga ku o a ba kan bukarku ki, an bokare an a zibəə sa. N̄ y'a hoon dare, η o Zozef nyi m.

Zozef zɪ m Helii m,

²⁴ Helii zɪ m Mataat m,

Mataat zɪ m Levii m,

Levii zɪ m Melkii m,

Melkii zɪ m Yanayi m,

Yanayi zɪ m Zozef m,

²⁵ Zozef zɪ m Matatıyas m,

Matatıyas zɪ m Amos m,

Amos zɪ m Nahum m,

Nahum zɪ m Heslii m,

Heslii zɪ m Nagayi m,

²⁶ Nagayi zɪ m Maati m,

Maati zɪ m Matatıyas m,

Matatıyas zɪ m Semeyini m,

Semeyini zɪ m Yoseki m,

Yoseki zɪ m Yooda m,

²⁷ Yooda zɪ m Yohanam m,

Yohanam zɪ m Reeza m,

Reeza zɪ m Zorobabel m,

Zorobabel zɪ m Salatıyel m,

Salatıyel zɪ m Neerii m,

²⁸ Neerii zɪ m Melkii m,

Melkii zɪ m Adii m,

Adii zɪ m Kozam m,

Kozam zɪ m Elmadam m,

Elmadam zɪ m Eer m,

²⁹ Eer zɪ m Yeezuu m,

Yeezuu zɪ m Eliyezεer m,

Eliyezεer zɪ m Yoorim m,

Yoorim zɪ m Mataat m,

Mataat zɪ m Levii m,

³⁰ Levii zɪ m Sımunyoo m,

Sımunyoo zɪ m Ziida m,

Ziida zɪ m Zozef m,

Zozef zɪ m Yoonam m,

Yoonam zɪ m Eliyakim m,

³¹ Eliyakim zɪ m Meleyaa m,

Meleyaa zɪ m Menaa m,

Menaa zɪ m Matataa m,

Matataa zɪ m Natan m,

Natan zɪ m Davıd m,

Davıd zɪ m Yesee m,

³² Yesee zɪ m Yobedi m,

Yobedı zı m Boozı m,
 Boozı zı m Salaa m,
 Salaa zı m Naasoon m,
³³ Naasoon zı m Aminadaab m,
 Aminadaab zı m Admınu m,
 Admınu zı m Arnii m,
 Arnii zı m Esróm m,
 Esróm zı m Farées m,
 Farées zı m Ziida m,
³⁴ Ziida zı m Zakóob m,
 Zakóob zı m Izakkı m,
 Izakkı zı m Abraham m,
 Abraham zı m Taaraa m,
 Taaraa zı m Nahóor m,
³⁵ Nahóor zı m Seruki m,
 Seruki zı m Ragoo m,
 Ragoo zı m Falekı m,
 Falekı zı m Ebéer m,
 Ebéer zı m Salaa m,
³⁶ Salaa zı m Kayınam m,
 Kayınam zı m Arfasatı m,
 Arfasatı zı m Sem m,
 Sem zı m Nowee m,
 Nowee zı m Lamék m,
³⁷ Lamék zı m Matusalam m,
 Matusalam zı m Enók m,
 Enók zı m Yareti m,
 Yareti zı m Maleleyel m,
 Maleleyel zı m Kayınam m,
³⁸ Kayınam zı m Enós m,
 Enós zı m Set m,
 Set zı m Adam m,
 Adam zı m Woso m.

4

Sótaana ı Yeezuu makra bam
(Matiyee 4.1-11; Markı 1.12-13)

¹ Yeezuu kú Sent-Espri a han bı, a a to Zurdén kó le ra b'ó, Sent-Espri n a ka, an ta poohoon ó.

² B'ó bı, Sótaana a makra ba dómum busi. A n hóst bı dómunnó wóó duro nó ó y. Bı dómunnó wóó duro kú ıj cem bı, nó a nyasó.

³ Sótaana bı n a hı m, a ó: «Kú Woso Nyı n'ıbu m, k'ı ka kú jaa naa do n a ba bur.»

⁴ Yeezuu n a hı m, a ó: «N y'a górsıra ba Wosoci ó, n ó: Góaa b'a dam ma an mısırbaa ba hóbıre m bala y.»

⁵ Sótaana bı n ta m brama, an tara burə cirbæero haay hınka m læm.

⁶ A n a hı m, a ɔ: «Mɔɔ cirbæəro nɔɔn duro paŋŋa kan a arzaka kɪ kare ɪbu ɔ, ɪ ɪ so ɔ. Bala, mɔɔ hɔɔ m. Mɔɔ m da ma m a ka gɔaa kɔ mɔɔ ŋɔa ɔ.

⁷ Bɪ, k'ɪbu ye ɪ kukurə zɛ mɔɔ taa ɪ mɔɔ da ɔ, mɔɔ yɪ ŋ kare ɪbu ɔ haay.»

⁸ Yeezuu n a hı m, a ɔ: «N y'a gɔrsıra ba, n ɔ: ɪ ɪ Zuuba Woso da ɔ, bɪ, deem bala ɪbu n nɪ yaa dam nɪ.»

⁹ Sɔtaana bɪ n a gaa, an ta m Zerizalem ɔ, an aa a jim Wosoɛ bɪ mim ɔ, an a hı m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbu m, k'ɪ hɪr naa ɔ, ɪ ɪ da tara ɔ:

¹⁰ Bala, n y'a gɔrsıra ba, n ɔ: Woso lɛ kare a maleɛkarɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ dɔ ɪbu ma,

¹¹ bɪ, n y'a gɔrsıra ba sɔ, n ɔ: N y'a wɔ kare ɪbu taa k'ɪ b'ɪ gəm zɛ jaa ma y.»

¹² Yeezuu n a hı m, a ɔ: «N y'a hɪ: ɪ bɪ da Zuuba ɪ Woso lɛ ɔ y.»

¹³ Kɔ Sɔtaana bɪ Yeezuu makra ba kan makrarɔ do haay kɪ an a nya bɪ, a a gɔ ma an cem, an n'a kam toore vanta ma.

*Yeezuu hɔɔndarɛ Galilee ɔ
(Matiyee 4.12-17; Markɪ 1.14-15)*

¹⁴ Kɛɛɛ bɪ, kan Sent-ɛspri paŋŋa kɪ, Yeezuu a bɔ an bɔr Galilee ɔ. A tɔ n bɔ lɛɛ haay ɔ.

¹⁵ A n nɪ hɔ dundam sokɔmacɛrɔ ɔ, gɔaa haay n'a lɛ bɔŋ ɔ.

*N kaanm Yeezuu m Nazaretɪ ɔ
(Matiyee 13.53-58; Markɪ 6.1-6)*

¹⁶ Yeezuu ta Nazaretɪ ɔ, kɔ kɔ n y'a tɔr ɔ b'ɔ. A n gasɔ sokɔmacɛ b'ɔ hoonsire hinni kɔ n n'a birm *sabaa bɪ hinni ɔ, amba a tɪr a ba biisi bɪ m. A n wuti k'a Wosoci karɪnda ba.

¹⁷ N nɪ wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci ka ɔ. K'a ci bɪ hɔr bɪ, a a zɛ bɪncɛ kɔ n y'a gɔrsıra ba ncɪnaaɔ bɪ ma:

¹⁸ Zuuba mɔɔ bɔ ɔ, a a Sent-ɛspri zer mɔɔ ra, kɔ m lemim nyɪnta pa da cicirzannɔ m,

[kɔ m gɔɔɔ kɔ ŋ heer a zar lɔ wɔɔ heer wɔta.]

A mɔɔ nyɔɔ kɔ m b'a hɪ lɔnnɔ m, ŋ y'a mɪŋŋa ku, kɔ m a hɪ bɔɔrɔ m, ŋ mɪm lɛɛ yɪm.

Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ fir nɔ ɔ rɔ wɔɔ n bumbɔrɛ yɪ.

¹⁹ Mɔɔ nyɔɔ a ɔ sɔ, kɔ m ba hɪ gɔɔɔ m, Zuuba barka dɔ ɪ gɔ ra.

²⁰ A n ci bɪ huŋŋu, an a ka sokɔmacɛ bɪ zibæənyɪ b'ɔ, an nyɪnta. N haay kɔ ŋ nɪ cɛ b'ɔ bɪ, ŋ y'a zɛ kɔ ra, ŋn'ɪ digam Yeezuu ma.

²¹ A n a sa ma, an n'a hɪrɛ ŋ nɪ, a ɔ: «Wosoci meerbaa k'awɔɔ ma dɪtaa-dɪtaa naa ɔ bɪ kɔ yɪ her.»

22 Nj haay n ye Yeezuu ma y, bi η ze kədə barka meerbaa nyinta k'a n'a bam bi tō ma. Nj n'a hure, η σ: «Zozef nyi bi bεε m naa ra?»

23 Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Moo dō moo σ awoo boor naa do zem moo ma: Lōtōr, lēe ka ι ι mɪŋŋa waa. Woo hō k'ibu ba Kapernawum σ bi ma. Bi ba ι kō σ naa σ.»

24 Yeezuu a ya, an a hi, a σ: «Sira m, n bir wosolesinnisorazaa si sim mɪŋŋa a kō σ y.

25 Awoo dō mɪŋŋa, biisi bi, wosolesinnisorazaa *Elii dōmum σ, la a gōsi bare ma dōōraa kaako kan mom ki sōrdi, nō gōta n a da tara bi ra haay. Zonno nyinta σ gōta Israyel σ bi ma.

26 Bi, Woso n Elii nyoo η gōaa deem zi y, kō bi m, zoro deem k'a nyinta σ Sareptaa σ, Sidon* gōrga σ bi m.

27 Kusimoo nyinta σ sō gōta Israyel σ wosolesinnisorazaa Elizēe dōmum σ. Bi η gōaa deem taan... n a waa, kō saana k'a a to Siirii σ, n n'a birm Naaman bi bεε y.»

28 Kō η naa ma bi, η haay nō ma σ gōta sokomace σ b'σ.

29 Nj ni wuti, ηn'a nyōnnyōōta, ηni bō m tara nō σ b'σ, ηni ta m a kō ci mim σ k'a yaa nyōōta a bira a da tara σ.

30 Yeezuu n bō η bireyaa σ, an cem.

Yeezuu y'a paŋŋa hinkam

(Marki 1.21-28)

31 Yeezuu ta Galilee gōrga deem Kapernawum σ, an ni hō dundam gōōō m *sabaa hinni σ.

32 Nj ze kədə a hōdindare tō ma, bala, a meer bi ba an nawom lē k'an ta m bi m.

33 Gōaa deem ι nyinta sokomace σ b'σ, zinō ni kan ki. A n zee da kan paŋŋa ki a σ:

34 «Hey! Nazareti Yeezuu, ibu bō ni wōō zi? Bor ibu σ k'i bi wōō zinze ge? Kō nka n'ibu m, moo dō mɪŋŋa, gōaa mɪŋŋa kō Woso a nyōō bi n'ibu m.»

35 Yeezuu n zinō bi da jum σ a meerbaa m, an n'a hure, a σ: «Ze hi, k'i bō gōaa bi mē σ.» Zinō bi n gōaa bi do tara σ zamaa bi lēe, an bō a mē σ, b'a n yaaba da ma y.

36 Nj haay ze kədə, ηn'a him kō m, η σ: «Bō meerbaa m naa! A n ni lē kam zinōro σ kan paŋŋa ki ηn'i bōre!»

37 N ni Yeezuu mim dundam lēe haay σ, gōrga bi do nō σ.

Yeezuu yaabazanno waare

(Matiyee 8.14-17; Marki 1.29-34)

38 Yeezuu k'a bō sokomace σ b'σ bi, a ta gōaa kō n n'a birm Simōon har σ. A n aa dīga a, Simōon dindē ι yaaba m. Nj n a ye Yeezuu han k'an a waa.

* 4:26 4.26 Sidon a bi Israyel kō σ y.

³⁹ Yeezuu n a zɔ ma, an zerga a burə ɔ, an həən si yaaba bi ma, an bɔ a mɛ ɔ. A n wuti lɛm an nyaso η ni.

⁴⁰ Kɔ woso lɛ a da bi, gɔɔ kɔ η ni yaabazanno m, ηni yaaba do haay m bi, η bɔr η ni Yeezuu zi. Bi n a wɔ ka η gɔaa deem-deem la, an η waa.

⁴¹ Zinəro bɔ yaabazanno gɔta mɛ ɔ, kan zee ki, η ɔ: «Woso Nyi n'ibu m!» Bi, Yeezuu i həən sire η ma, a bir yem kɔ η ni meer ba y. Bala, zinəro wɔɔ a dɔ, η ɔ Krista m.

Yeezuu lemim nyinta padarɛ

(Marki 1.35-39)

⁴² Dɔ k'a mɛ bi, Yeezuu bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, gɔɔ gɔta n'a kam ma. Kɔ η y'a yi bi, η y'a nɔa kɔ Yeezuu n gɔɔta kan a ki.

⁴³ Bi, Yeezuu a hi η ni, a ɔ: «Pakra m, kɔ m aa Woso cirbəə bi pa da tara gɔsɔnno ra, bala, mɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ bi minto.»

⁴⁴ A n ni hɔ dɔndam gɔɔ m Zidee sokɔmacɛrɔ ɔ.

5

Lɛɛkarɛ karɔndanyɔ si

(Matiyee 4.18-22; Marki 1.16-20)

¹ Hindeem ɔ, Yeezuu i jɔnim *Zenezarɛti higɔta lɛ ra, zamaa bi ni kɔ nyonnyɔɔtam a jir ɔ k'a tɔr ka Woso lemim ma.

² A kɔɔlɔɔ yi hɔya higɔta bi lɛ ra. Zɔbənno wɔɔ n bra, ηn'a zanɔarɔ sorgɔm.

³ Yeezuu n da kɔɔlɔɔ bi deem ɔ. Nyinta a ɔ Sɔmɔɔn hɔ. A n a yɛ han k'an a gaa higɔta bi lɛ ma poore. Yeezuu n nyinta, an a tɔ kɔɔlɔɔ bi nɔ ɔ, an ni hɔ dɔndam zamaa bi m.

⁴ K'a meer bi ba an a nya bi, a a hi Sɔmɔɔn m, a ɔ: «I zɔ hi bi nɔ ɔ, k'a a zanɔarɔ wɔɔ zɔ, k'a zɔ gɔr.»

⁵ Sɔmɔɔn n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Karɔnsaamba, wɔɔ zi ba gunuu ɔ tee... bi wɔɔ n hɔsi nyaso y. Bi k'ibu hi bi, mɔɔ yi η zom.»

⁶ Kɔ η zanɔarɔ wɔɔ zɔ bi, η zɔ gɔr gɔta, η zanɔarɔ wɔɔ ni kɔnkansɔrɛ.

⁷ N n a tɔ, ηn'a wɔ zɔ a zibəəkɔɔnro kɔ η ni kɔɔlɔɔ deem bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ η ni b'a da a han. Brɔɔ n bɔr, ηni b'a da η han ηn'a waa ɔ, ηn'a zar kɔɔlɔɔrɔ hɔyɔɔ wɔɔ ɔ, an a han, ηn'a yo k'a nyoo ba.

⁸ Sɔmɔɔn Piyɛɛr k'a naa yi bi, a kukurə zɛ Yeezuu taa, an n'a hire, a ɔ: «Zuuba, i ba mɔɔ ma laatɔ, bala, mimbɔnyaabər m mɔɔ m.»

⁹ Dabɔɔ gɔta y'a nyaso kan a muno wɔɔ ki, zɔ gɔta kɔ η y'a gɔr bi tɔ ma.

¹⁰ Daboo Zebedee nyɔnɔ Zakkɩ kan Zaan kɩ kɔ η nɩ Sɩmɔɔn zibæəkɔɔnɔ wɔɔ nyasɔ sɔ. Yeezuu n a hɩ Sɩmɔɔn m, a ɔ: «I da bɩ bɔ ɔ y, naa ma keere bɩ, ɩbɩ zɔnɔ gor biisi, ɩbɩ y'i bam gɔɔkamazaa keere.»

¹¹ N n a bɔ, ηnɩ bɔr kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ m higɔta lɛ ra b'ɔ, ηnɩ hɔ haay bɩ to, ηnɩ zu kɔ ɔ kan kɩ.

Kusimə waare

(*Matiyee 8.1-4; Markɩ 1.40-45*)

¹² Yeezuu k'a yaa lee ku tara deem la bɩ, gɔaa nɩ b'ɔ kusiməbaa n ta ma jilli. K'a Yeezuu yɩ bɩ, a sɔnta, an a meer zuutə tara ɔ, an yaa da m, a ɔ: «Zuuba, k'i lɛ taa ma, ɩ ɩ da ma ɩ mɔɔ waa, k'i dintim gɔ mɔɔ ma.»

¹³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa, ɩ waa.» Lɛem bɩ, a kusiməbaa bɩ nya ma.

¹⁴ Yeezuu n lɛ ka ɔ, a ɔ, a b'a hɩ gɔaa nɩ y. Bɩ, a a hɩ, a ɔ: «Ta ɩ yaa n'i hɩnka wosocemannɩbɔr m, k'i ganwɔrɛ ka amba wosolesinnɩsorazaa Moyiisi lɛ ka bɩ m, ɩ dintim gɔ ɩ ma minto, k'an nyɩnta kasetɩ gɔaa haay lɛ.»

¹⁵ Bɩ y'a ka Yeezuu tɔ n bɔ an n'a dam la. Zamaa gɔta n tɩr a zɛm kɔ ra, k'a tɔr ka a lemim ma, k'a ka kɔ Yeezuu n a waa a yaabarɔ minto.

¹⁶ Bɩ, kɔ Yeezuu nɩ, ta a tɩr a ɔ a deem bɔlɛɛmarɔ ɔ, an bɩr yaa dare.

Megarezaa waare

(*Matiyee 9.1-8; Markɩ 2.1-12*)

¹⁷ Hindeem ɔ, Yeezuu nyɩnta an nɩ hɔ dɩndam. Farizeenɔ kan wosocikarɩnsaambɔɔ kɩ nyɩnta b'ɔ. A to η y'a ɔ Galilee kan Zidee kɩ Zerizalem kɩ kɔrɔ ɔ, ηnɩ bɔr. Zuuba paŋŋa nyɩnta kan Yeezuu kɩ, an a ka, an nɩ yaabazannɔ waam.

¹⁸ Gɔɔɔ n lee ku megarezaa m wɔtarahɔ ɔ, ηn'a kam ma k'a gasɔ m har ɔ b'ɔ, a wɔta Yeezuu taa.

¹⁹ Zamaa bɩ minto bɩ η n a dɔ kɔ gasɔ awɔɔ n nawom nɩ lɔnɔ y. N nɩ der cɛ bɩ ra, ηnɩ cɛ bɩ mim hɔn ra, ηn'a nyɔɔ, ηn'a zer kan a wɔtarahɔ bɩ kɩ Yeezuu taa zamaa bɩ lɛ.

²⁰ Yeezuu k'a η sɩrakare bɩ yɩ bɩ, a a hɩ yaabazaa bɩ m, a ɔ: «Gɔaa, ɩ ɩ mimbɔnyaarɔ sugur yɩ.»

²¹ Farizeenɔ kan wosocikarɩnsaambɔɔ kɩ y'a mɩŋŋa larm a heer ɔ, η ɔ: «Gɔaa bɩ kara n naa, an nɩ Woso sonsɔ wɔrɛ? Nka y'a da ma an mimbɔnyaarɔ sugur ka kɔ Woso deem bɛɛ?»

²² Bɩ Yeezuu k'a η hɔɔndare bɩ yɩ bɩ, a a hɩ η nɩ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a hɔɔn dare nɔɩnaaɔ?»

²³ Kara n naanaa? M a hɩ, m ɔ: ɩ ɩ mimbɔnyaarɔ sugur yɩ bɩ m gɛ, ɩ wuti ɩ ta bɩ nɩ?»

24 Bı k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, Gɔaanyı b'i lɛ m k'a mimbɔnyaarɔ sugur ka tara burə ɔ bı, an a hı megarezaa bı m, a ɔ: «Mɔɔ y'a hı ıbu m, wuti, ı ı wɔtarahɔ bı sa ı doo.»

25 Bı n wuti lɛɛm, η mɔnyaa m, an a wɔtarahɔ bı sa, an doo, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

26 Ŋ haay zɛ kədə, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ. Dabɔɔ n η nyasɔ, ηn'a hire, η ɔ: «Wɔɔ mim daa yı her.»

Levii har hɔbıre

(Matiyee 9.9-13; Markı 2.13-17)

27 Bı kur bı, a bɔ an yawɔrsir yı, a tɔ m Levii, an nı nyıntare a zıbəθ bıncɛ ɔ. Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

28 Levii n wuti, an a gɔ hɔ haay ma, an zu Yeezuu ɔ.

29 Levii n cibsa gɔta ba a har ɔ, an hɔbıre ba Yeezuu minto. Yawɔrsınno gɔta bɔr, kan gɔɔɔ vantɔɔ kı, ηnı b'a zɛ kɔ ra, ηn'ı hɔ bım kan η kı.

30 Farizeenrɔ kan a wosocikarınsaambɔɔ kı n bɔr, ηn'ı kukur bam karındanyıno wɔɔ ma, η ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ n nı hɔ bım, an nı hɔ mim kan yawɔrsınno kı, mimbɔnyaabənno kı?»

31 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Laafızanno bı a kam lɔɔtɔr ma y, yaabazanno n n'a kam ma.

32 Mɔɔ n bɔr kɔ m bı gɔɔɔ tırgɔɔ bir y, bɔr mɔɔ ɔ mimbɔnyaabənno minto, kɔ η n'a mısırbaa lɔr.»

Hɔ daa kan hɔ gusire kı n kɔ yɔ y

(Matiyee 9.14-17; Markı 2.18-22)

33 Gɔɔɔ n a hı Yeezuu m, η ɔ: «Gallem gɔta Zaan karındanyıno kan farizeenrɔ karındanyıno kı y'a lɛ kɔsım, ıbu hɔɔ wɔɔ n bɔkare, ηn'ı hɔ bıre, ηn'ı hɔ mire?»

34 Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «Awɔɔ y'a dam ma, a ka lɔ daa zim gɔaasıbɔɔ n a lɛ kɔsı, kɔ lɔ daa bı zim b'i kan η kı ra?»

35 Dɔmım zem, n nı zem bı lɔ daa zim bı bɔ η bıre ɔ. Dɔmım bı do ɔ bı, η y'a lɛ kɔsım.»

36 A n a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da η nı, a ɔ: «Gɔaa ba ɔ, an nı pɛera daa kur sam, an a sınısar kan huu gusire kı y. Bala, pɛera daa bı b'a gam kɔ ɔ kan a gusire bı kı y. Pɛera daa bı y'a gusire bı kaansım.

37 Gɔaa b'a dam ma, an dıven daa tɔ hibɔɔnrɔ gusınno ɔ y, kɔ bı bɛɛ nı, dıven bı yı η hınhaanm, an a lɔ, bı hibɔɔnrɔ wɔɔ nyıntam bɔm.

38 Bı, a ga a wɔm, ηnı dıven daa tɔ hibɔɔnrɔ daarɔ ɔ.

39 Bala, gɔaa k'a nı dıven gusire mim bı, a lɛ baa dıven daa ma y. Bala, a hı a nawɔre, a ɔ, dıven gusire bı m mıŋŋa.»

6

Yeezuu le da sabaa hinni ra
(*Matiyee 12.1-8; Marki 2.23-28*)

¹ Hindeem u, *sabaa hinni u, Yeezuu bra hōsɪrarɔ u kan karɪndanyɪnɔ kɪ. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ m hɔyaa bɪ yɪnyar, ɪn'a tɪɪɲə, ɪn'a sɔrɛ.

² Farizeenrɔ gɔsɪnnɔ n a hɪ ɪ nɪ, ɪ u: «Bɔ minto, awɔɔ nɪ naa bare? Bɪ n n le ka kɔ n naa ba sabaa hinni u?»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ u, a u: «Nɔ k'a David nyasɔ kan a muno kɪ an hɔ nɪɲɲə ba bɪ,

⁴ an gasɔ Wosoɛ u, an bur kɔ n y'a ka Woso u bɪ sa, an a bɪ kan a muno wɔɔ kɪ, bɪ n nɪ le ka kɔ n a bɪ kɔ wosocɛmannɪbənno bɛɛ bala bɪ, awɔɔ n a karɪnda ba ra?»

⁵ A n n'a hɪrɛ ɪ nɪ, a u: «Gɔaanyɪ bɪ m sabaa hinni bɪ minzaa.»

Wɔgarezaa waare
(*Matiyee 12.9-14; Marki 3.1-6*)

⁶ Sabaa hinni vanta u, Yeezuu gasɔ sokomace u, an nɪ hɔ dɪndam. Gɔaa nɪ b'u, a bɪsɪ ra wɔ n ga.

⁷ Wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ kɪ nyɪnta, ɪn'u dundom Yeezuu zi, k'a dɪga a, a yaabazaa bɪ waam sabaa hinni u gɛ, k'a ku a mim ka ra.

⁸ Bɪ, Yeezuu ɪ hɔɔndare bɪ dɔ. A n a hɪ wɔgərzaa bɪ m, a u: «Wuti ɪ jum naa u, zamaa bɪ bire u.» Gɔaa bɪ n wuti an jum b'u.

⁹ Yeezuu n a hɪ ɪ nɪ, a u: «Mɔɔ kɔ m awɔɔ lar: zaa ta u sabaa hinni u, kɔ n nɪ zi mɪɲɲa ba gɛɛ, kɔ n nɪ zi bonyaa ba? Zaa ta u kɔ n nɪ gɔaa meeyaa bumbɔ gɛɛ, kɔ n n'a zar?»

¹⁰ A n dɪga ɪ ma a jɪr u, an a hɪ gɔaa bɪ m, a u: «ɪ wɔ hɔr.» Gɔaa bɪ n a wɔ hɔr, a wɔ bɪ n a waa.

¹¹ Bɪ, gɔɔɔ kɔ ɪ u, k'a mim ka ra rɔ wɔɔ nɔ ma u gɔta, ɪn'a dɪndam kan kɔ kɪ, k'a dɪga hɔ k'a n'a bam Yeezuu m bɪ ma.

Yeezuu karɪndanyɪnɔ bɔɔrɛ
(*Matiyee 10.1-4; Marki 3.13-19*)

¹² Dɔmɪm bɪ do u bɪ, Yeezuu ta ci mim u, k'a yaa yaa da. B'a yaa bɪ da Woso m gunuu u b'u kan dɔmɪrɛ kɪ.

¹³ Dɔ k'a mɪ bɪ, a a karɪndanyɪnɔ bir, an ɪ bɔ u buerehɪya, an tɔ ka ɪ u, kristazibɛɛzannɔ.

¹⁴ Sɪmɔɔn k'a tɔ ka Pɪyɛɛr, a danzaa Andɪr, Zakkɪ, Zaan, Filipi, Bartelemii,

¹⁵ Matiyee, Toma, Alfee nyɪ Zakkɪ, Sɪmɔɔn kɔ n n'a birm *Zelɔtɪ,

¹⁶ Zakkɪ nyɪ Zidas, kan Iskarɪyɔtɪ Zidas k'a a ba zambɔzaa bɪ kɪ.

Yeezuu ɠɔɔɔ waa ɠɔta
(*Matiyee 4.23-25*)

¹⁷ Yeezuu a to ci mim ɔ kan η ki, an zer, an aa jum bunce faɣɪda ɔ. B'ɔ bi, a karɪndanyɪnɔ ɠɔta ɠɔɔta b'ɔ. Zamaa ɠɔta nyɪnta b'ɔ sɔ. A to η y'a ɔ Zidee ɔ, Zerizalem ɔ, kan kɔɔɔ kɔ η ni higɔta lɛ ra rɔ wɔɔ ki ɔ, Tiir kan Sidɔn ki jir ɔ.

¹⁸ Bɔr η y'a ɔ, k'a b'a tɔr ka ma, k'an a waa a yaabarɔ minto. ɠɔɔɔ kɔ zinɛro ni kan η ki rɔ wɔɔ, η y'a waam sɔ.

¹⁹ Zamaa bi haay y'a kam ma k'a a wɔ da ma. Bala, paɲɲa nyɪnta an ni bɔrɛ a mɛ ɔ, an ni η haay waarɛ.

Mimbirenyɪntazannɔ paan...rɔ
(*Matiyee 5.1-12*)

²⁰ Yeezuu n dɪga a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma kɛɛrɛ, an a hi η ni, a ɔ:

«Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a m ηɔazannɔ, Woso cirbæθ bi, awɔɔ y'a sɔ ɔ.

²¹ Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ kɔ nɔ n'awɔɔ zem naa ma, hɔbɪrɛ y'awɔɔ bɔm.

Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a ni baa dam naa ma, awɔɔ yaa wɔm.

²² Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, kɔ n sɔ awɔɔ m, kɔ n kaanm awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ sonsɔ wɔ, ηn'a bonyaa hi awɔɔ ma ɠɔaanyɪ bi tɔ ma.

²³ K'a heernyɔɔ ɠɔta ba hinni bi do ɔ. Bala, Woso ɪ ganwɔrɛ ɠɔta bankam awɔɔ minto arzana ɔ. Nj yaabɔɔ wɔɔ, nyɪnta η y'a ɔ, ηn'a ba ncɪnaaɔ wosolesinnɪsorazannɔ m biisi.

²⁴ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ arzakazannɔ.

Bala, awɔɔ a heernyɔɔ yɪ biisi.

²⁵ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a hɔ bi an a ka her bi, nɔ y'awɔɔ zem.

A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a ni yaa wɔm naa ma bi, awɔɔ heer y'a zarm, a baa da.

²⁶ Awɔɔ kɔ ɠɔaa haay n n'awɔɔ muɲɲabaa hum bi, a pakra bare awɔɔ m. Nj yaabɔɔ wɔɔ, a ba η y'a ɔ ncɪnaaɔ biisi lesinnɪsorazannɔ ηɔaarzannɔ wɔɔ m.»

(*Matiyee 5.38-48; 7.12a*)

²⁷ «B'awɔɔ k'a n'a tɔr kam mɔɔ ma bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, k'a a junɔɔ ηɔa, k'a hɔ muɲɲa ba ɠɔɔɔ kɔ η sɔ awɔɔ m nɔ wɔɔ m.

²⁸ ɠɔɔɔ kɔ η ni ler bonyaa bɔrɛ awɔɔ m bi, k'a brɔɔ barka da ɔ. K'a yaa da ɠɔɔɔ kɔ η ηɔaar ba ηn'a kare awɔɔ lɛ m nɔ wɔɔ minto.

²⁹ Kɔ ɠɔaa ɪ wɔ ta ɪ paastɪ deem lɛ, k'ɪ deem bi ka ɔ k'an a tare. Kɔ ɠɔaa ɪ ɠɔɔɔga yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huuduama sa.

³⁰ Kɔ ɔɔaa hɔ yɛ ɪ han, k'ɪ ka ɔ. ɔɔaa k'a ɪbu hɔ sa bi, ɪ b'a laaka da han y.

³¹ Hɔ k'awɔɔ lɛ n taa kɔ ɔɔɔ n'a ba awɔɔ m bi, k'a ba η ni maam sɔ.

³² K'awɔɔ ɪ ɔɔɔ kɔ η n'awɔɔ ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam bala, a nyɔɔdɔ ɪ ka? Bala mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ ɔɔɔ kɔ η ni ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam.

³³ K'awɔɔ ɪ hɔ mɪɲɲa bam ɔɔɔ kɔ η n'a bare awɔɔ n nɔ wɔɔ ni, a nyɔɔdɔ ɪ ka? Mimbɔnyaabɛnno wɔɔ y'a bam maam sɔ.

³⁴ K'awɔɔ zɪm sa ɔɔɔ k'awɔɔ dɔ a ɔ, η y'a kare awɔɔ rɔ wɔɔ ni, a nyɔɔdɔ ɪ ka? Bala, mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ zɪm sam kɔ m, k'a b'a si a lɛ ma.

³⁵ Bi, k'a a jɪnɔɔ ηɔa, k'a zi mɪɲɲa ba η ni, k'a zɪm sa η ni, b'a b'a hɔɔn da a sire ma y. Maam bi, awɔɔ ganwɔrɛ yɪm ɔta, awɔɔ nyɪntam Woso k'a lɛ da haay nyɪnɔ. Bala, Woso mɪɲɲa ɪ kan ɔɔɔ kɔ η n barka dare dɔ rɔ wɔɔ ki, a mɪɲɲa ɪ kan ɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ki sɔ.

³⁶ K'a cicirzere zi ba, amba awɔɔ Zɪ m cicirzerezaa bi m.

Bur kan kusə kɪ
(Matiyee 7.1-5)

³⁷ A b'a muno dɔdɔ ka y. Maam bi, Woso b'awɔɔ dɔdɔ kare y. A b'a muno dɔdɔ yar y. Maam bi, Woso b'awɔɔ dɔdɔ yarle y. K'a sugur ka a muno ɔ, maam bi, Woso sugur kare awɔɔ ɔ.

³⁸ K'a hɔ ka a muno ɔ. Maam bi, Woso y'a kare awɔɔ ɔ sɔ. N hɔgammɔr mɪɲɲa sam, n ni hɔ zar m awɔɔ mɔr ɔ, an a han, n n'a yɪga-yɪga zɛ, an bir a lom. Bala, hɔgammɔr k'awɔɔ n ta m ɔɔɔ minto bi, bi n ni nyɪntam hɔgammɔr awɔɔ minto sɔ.»

³⁹ Yeezuu n a ya, an hɔbɔkɔrenoom da η ni, a ɔ: «Bɔɔ y'a dam ma an bɔɔ gaa ra? N hɪya haay b'a zarm yaa deem ɔ ra?»

⁴⁰ Karɪndanyɪ n lɛ da a karɪnsaamba ra y, bi karɪndanyɪ haay, k'a bankare yɪ mɪɲɲa, a nyɪntam am a karɪnsaamba hɔ bi m.

⁴¹ Bɔ ni, ɪ ni bur k'a n'ɪ mim mɪnyaa ɔ bi yɪrɛ, an bɔkare kusə k'a n'ɪbu mɪm ɔ bi, ɪbu bir a yɪrɛ?

⁴² ɪbu y'a bam lɔ ɪ hɪ ɪ danyɪ m, ɪ ɔ: Jɪm kɔ m bur bɔ ɪ mɪm ɔ, ɪbu n bɔkare, ɪbu bir kusə k'a n'ɪbu mɪm ɔ bi yɪrɛ? Zambɔzaa, kusə bi bɔ ɪ mɪm ɔ cɪna, kɛere bi, ɪbu mɪm lɛɛ yɪm, k'ɪ bur bi bɔ ɪ mim bi mɪm ɔ.»

Gɔ kan a nyɪ kɪ
(Matiyee 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ «Gɔ mɪɲɲa ba ɔ, an ni nyɪ bɔnyaa dare y, gɔ bɔnyaa ba ɔ, an ni nyɪ mɪɲɲa dam sɔ y.

44 N gɔ biyæə dɔ kan a nyɪ kɪ. N bɪr sɔɔn nyɪ nɔm laa gɔ ra y. N bɪr tɔgɔ nyɪ nɔm laazankɔrɛ ra y.

45 Gɔaa mɪŋŋa k'a n'a mɪŋŋabaa m bɪ, bɔ an nawom mim mɪŋŋa m a heer ɔ sɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bɪ, bɔ an nawom mim bɔnyaa m a heer ɔ. Bala, hɔ k'a ɪbɪ heer han bɪ, b'ɪ ɛ n'a hɪm.»

(Matiyee 7.24-27)

46 «Bɔ minto m, awɔɔ nɪ mɔɔ birm Zuuba, Zuuba, b'awɔɔ bɪr hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ bare?»

47 Gɔaa k'a nɪ zɛm mɔɔ zi, an n'a tɔr kam mɔɔ meerbaa ma, an nɪ zi bam nɪ bɪ, kɔ m a bɔkɔrɛ hɪnka a m.

48 Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ cɛ dɔm, an yaa hɔn zukudə, an a jɪr bɪ cɪnta ci burə ɔ bɪ kɪ. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnher kɪ an a mom cɛ b'ɔ, b'a n a da ma, an a wurgə y, bala a dɔrɛ yɪ mɪŋŋa.

49 Gɔaa k'a n'a mam, b'a bɪr zi bam nɪ, bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a cɛ dɔ tara ɔ, b'a na jɪr cɪnta y. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnher kɪ an a mom cɛ b'ɔ, an wurgə ɛɛm. Bɪ cɛ bɪ wurgəre kur, a hɔsɪ n gɔɔta y.»

7

Yeezuu kan Kapernawum sɔrdaa zɔrɔ cir kɪ
(Matiyee 8.5-13)

1 Yeezuu k'a meer bɪ ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ an a nya bɪ, a wuti an ta Kapernawum ɔ.

2 Sɔrdaa zɔrɔ cir deem n ta lɔ m, an a ŋɔa maam-maam, an yaaba zɛ, an a zɔ zɛ ma.

3 K'a Yeezuu mim ma bɪ, a zɪfɔrɔ *gɔɔɔgusinno nyɔɔ zi, kɔ ŋ n'aa a yɛ han, k'an b'a lɔ bɪ waa.

4 Kɔ ŋ yaa lee ku Yeezuu zi bɪ, ŋ y'a yɛ han, ŋnɪ so ra, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Gɔaa naa do a ga m k'ɪbɪ n ɪ da han,

5 bala, a wɔɔ do bɪ ŋɔa, a sokumace dɔ an a ka wɔɔ ɔ.»

6 Yeezuu n ta kan ŋ kɪ. Kɔ ŋ y'a zɔ har bɪ ma bɪ, sɔrdaa zɔrɔ cir b'a gɔaasɪbɔɔ nyɔɔ, ŋn'a hɪm, ŋ ɔ: «Zuuba, ɪbɪ ɪ mɪŋŋa da kɔrɛ ma, bala, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y.

7 Mɔɔ m hɔɔn da mɔɔ ɔ, mɔɔ poore kɔ m bɔr ɪbɪ zi, bɪ k'ɪbɪ meer ba deem bala, mɔɔ lɔ bɪ y'a waam.

8 ɛɛzanno y'a so mɔɔ mɪŋŋa ɔ, mɔɔ nɪ m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, an ta, a tam. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, an bɔr, a zɛm. Kɔ mɔɔ hɪ zibəənyɪ m, an naa ba, a y'a bam.»

9 Yeezuu k'a naa ma bɪ, a zɛ kədə sɔrdaa zɔrɔ cir bɪ tɔ ma, an a bɔ an dɪga zamaa k'a zu a jɛ ɔ bɪ ma, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, baa Israyel nɔ ɔ, mɔɔ n sɪrakarɛ yɪ ncɪnaaɔ y.»

¹⁰ Gooo kɔ η yɪ η nyoo rɔ woo kɔ η doo sɔrdaa zɔrɔ cir bɪ har ɔ bɪ, η yaa dɪga a lɔ b'a waa.

Nayin nyukumbueere mɪmbɔɔre

¹¹ Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta tara deem kɔ n n'a birm Nayin bɪ nɔ ɔ. A karɪndanyɪnɔ woo n zu kɔ ɔ kan kɪ kan zamaa gɔta kɪ.

¹² K'a n'a zɔm tara bɪ lɛ ma bɪ, n gər busu, n nɪ tam nɪ yaa ra. Zoro nyɪ m, b'a m nyɪyar a deem a da han. Tara bɪ gɔoo gɔta lɔ bɪ da zaa ɔ.

¹³ Zuuba k'a lɔ bɪ yɪ bɪ, lɔ bɪ cicir gasɔ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «ɪ b'ɪ ya ɪ nyɪ ka y.»

¹⁴ A n a zɔ, an a wɔ da gɔraŋŋa bɪ ma. Gooo kɔ η y'a busu rɔ woo n jɪm. Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Nyukumbueere, moo lɛ ka, wuti.»

¹⁵ Gər bɪ n wuti an nyɪnta, an nɪ meer bam. Yeezuu n nyɪ bɪ gaa, an a ka a da ɔ.

¹⁶ Daboo gɔta η haay nyasɔ, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ, η ɔ: «Wosolesinnɪsorazaa gɔta a hunka woo bire ɔ. Bɪ Woso bɪ dɪga a do ma.»

¹⁷ Hɔ kɔ Yeezuu a ba bɪ ta Zidee haay ɔ kan a gɔrgarɔ kɪ ɔ.

*Zaan-Batiisi a karɪndanyɪnɔ nyoo Yeezuu zi
(Matiyee 11.2-19)*

¹⁸ Zaan-Batiisi karɪndanyɪnɔ yaa hɔ haay k'a ba bɪ hɪ m. Zaan nɪ η gɔaa hɪya bir,

¹⁹ an η nyoo Zuuba zi kɔ η n'aa a lar: «ɪbɪ n nɪ dɔrɛ ɪ zɛrɛ ma bɪ gɛɛ, gɔaa vanta nɪ?»

²⁰ Kɔ η yaa lee ku Yeezuu zi bɪ, η y'a hɪ, η ɔ: «Zaan-Batiisi ɪ woo nyoo ɪbɪ ma, k'ɔ bɪ laaka da ɪbɪ han: ɪbɪ n gɔaa k'a a ga m an bɔr bɪ gɛɛ, gɔaa vanta nɪ?»

²¹ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Yeezuu yaabazannɔ waa gɔta, an gɔoo waa a yaabarɔ do haay nɔ ɔ, kan zinɔrozannɔ kɪ, a bɔɔrɔ mɪm gɔ sɔ.

²² A n bɔkare, an a hɪ gɔoo kɔ Zaan-Batiisi η nyoo rɔ woo m, a ɔ: «K'a ta, a yaa hɔ k'awoo yɪ, a ma sɔ bɪ hɪ Zaan m: bɔɔrɔ mɪm ɪ lɛɛ yɪm, lɔgɔrɔ ɪ tam, kusimoo laafɪ yɪ, tikkiro tɔr a gɔ, gəəno a mɪm bɔ ɔ, lemim nyɪnta ɪ hum cicirzannɔ m.»

²³ Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a n a sɪrakare to moo minto bɪ m.»

Yeezuu hɔɔndare Zaan-Batiisi minto

²⁴ Gooo kɔ Zaan-Batiisi η nyoo rɔ woo kɔ η y'a hɔr bɪ, Yeezuu a hɪ zamaa bɪ m, a ɔ: «Nka awoo ta a yaa dɪga a poohɔɔn ɔ? Hɪnher awoo yɪ an nɪ niigɛgɔ yəŋŋəm gɛ?»

25 Bɔ awɔɔ ta a yaa dɪga a paan...? Gɔaa m, an huu wɪsɪ da a ra gɛ? Gɔɔɔ kɔ η huu wɪsɪɔ da a ra, ηn'ɪ mɪsɪɔbaa bam mɪŋŋa bɪ, cinno har brɔɔ n ta ɔ.

26 Nka awɔɔ ta a yaa dɪga a? Wosolesinnɪsorazaa m gɛ? ɪn... mɔɔ y'a hɪ awɔɔ m, a lɛ da wosolesinnɪsorazaa ra.

27 Bala, Zaan bɪ mim n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bɪ, n ɔ: «Ba mɔɔ nɪ m zibəəzaa nyɔɔɛ ɪbu lɛɛ, k'a n'ɪbu zaarɔ bɪmbanka na.»

28 Mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m, lannɔ nyɪnɔ bire ɔ, gɔaa ba ɔ an lɛ da Zaan-Batiisi ra y. Bɪ gɔaa k'an poore Woso cirbəə nɔ ɔ bɪ, a lɛ da m.»

29 Zamaa bɪ haay kan yawɔrsinno wɔɔ kɪ a tɔr ka Zaan ma, ηn'a dɔ, η ɔ Woso tɪrga, ηn'a ka an batɛm ka a ɔ.

30 Bɪ farizɛɛnɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ kaanm hɔ kɔ Woso lɛ n taa η minto bɪ m, kaanm kɔ η y'a ɔ Zaan batɛm bɪ m bɪ tɔ ma.

31 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Kɔ m her gɔɔɔ nɔɔn makra ba kan bɔ kɪ? Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan bɔ kɪ?

32 Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɔ η yaa nyɪnta daasɪ ɔ, ηn'a tɔ ηn'ɪ kɔ bimbirm nɔ wɔɔ kɪ, η ɔ: Wɔɔ hir hɛ awɔɔ m, b'awɔɔ n sar ba y! Wɔɔ zɛ laa lɔ b'awɔɔ n nyi ka y?

33 Bala, Zaan-Batiisi bɔr, a bɪr bur bire y, a bɪr dɪven mire y, awɔɔ n'a hɪɛ, a ɔ: Zinə nɪ kan kɪ.

34 Bɪ Gɔaanyɪ bɪ bɔr, an nɪ hɔ bɪm, an nɪ hɔ mim, awɔɔ ɔ: Naa do naa, nɔzaa m bɪ dɪvenmir m sɔ, yawɔrsinno kan mimbɔnyaabənnɔ kɪ hannɪ m.

35 Gɔɔɔ kɔ η nɪ yɛm Woso Mindɔɛ bɪ ma rɔ wɔɔ a dɔ η ɔ, Woso Mindɔɛ bɪ tɪrga.»

Yeezuu kan lɔ mimbɔnyaabər kɪ

36 Farizɛn deem Yeezuu bir k'an bɪ hɔ bɪ kan a kɪ. Yeezuu n gasɔ a har ɔ, ηn'a sɪŋŋɪda sa, ηnɪ hɔ bire.

37 Lɔ n nɪ tara nɔ ɔ b'ɔ, mimbɔnyaabər m. A n a ma η ɔ, Yeezuu ɪ hɔ bɪm farizɛn har ɔ b'ɔ. A n bɔr gedre m, n n'a ba albatɪr jaa m, tidəər n a han,

38 an bɪ sɔnta a kur a gannɔ ma, an nɪ nyi karɛ. A mɪm hɪ n bɔ, an n'a lom Yeezuu gannɔ ra. A n a minkə gaa, an a nɔnnɔ ma, an a wɔ barka η la, an tidəər bɪ sa, an a lɔ η la.

39 Farizɛn k'a Yeezuu bir bɪ k'a naa yɪ bɪ, a y'a hɪɛ a mɪŋŋa m, a ɔ: «Kɔ wosolesinnɪsorazaa m gɔaa naa do nɪ, a lɔ k'a n'a wɔ nɔɛ awɔɔ ma naa dɔm, kɔ nka m sɔ: mimbɔnyaabər naa.»

40 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, mɔɔ ɪ mim m kɔ m a hɪ ɪbu m.» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Meer ba, karɪnsaamba.»

41 «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, gɔaa hɪya n n'a zɪm m. Deem nɪ dɔmɪm zɔrsoor zibəə busoo m, deem bɪ n ta dɔmɪm busoor zibəə busoo m.

⁴² Kɔ η ba busoo m k'a zɔm bɪ kam bɪ, busoo bɪ zaa b'a hɪ η nɪ, a ɔ: ηn'a tɔ. Nka nɪ busoozaa bɪ ηɔare an le da?»

⁴³ Sɔmɔɔn n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɔm, mɔɔ ɔ, gɔaa k'a zɔm le da a mim la bɪ m.» Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «I sɪra hɪ.»

⁴⁴ Yeezuu n a bɔ an dɪga lɔ bɪ ma, an a hɪ Sɔmɔɔn m, a ɔ: «Ibɪ lɔ naa do yɪ ra? Mɔɔ gasɔ ibɪ har ɔ, ibɪ n hi lo mɔɔ gannɔ ra y, bɪ, a nyi ka, a mɔm hi n a lo mɔɔ gannɔ ra, an a gɔngɔ ma a minkɔ m.

⁴⁵ Ibɪ n mɔɔ nyaasi ka kan daɔre kɪ y. Bɪ lɔ bɪ mɔɔ nyaasi ka an a wɔ barka mɔɔ gannɔ ra, b'a bɪr a tore y.

⁴⁶ Ibɪ n nyɔɔ nɔ mɔɔ mim ma y, bɪ, a tidɔer nɔ mɔɔ gannɔ ma.

⁴⁷ Bɪ y'a ka mɔɔ n'a hire ibɪ m, mɔɔ ɔ: a a mimbɔnyaarɔ k'a η ba gɔta rɔ wɔɔ sugur yɪ, bɪ tɔ ma m, an ηɔare gɔta zi naa ba. Gɔaa k'a mimbɔnyaa m poore n nɪ sugur ka ɔ bɪ, a ɪ ηɔare m poore sɔ.»

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ lɔ bɪ m, a ɔ: «I ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

⁴⁹ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta ηn'ɪ hɔbɪre bɪm kan kɪ rɔ wɔɔ y'a hire a heer ɔ, η ɔ: «Nka m gɔaa naa do nɪ? A n ye an nɪ mimbɔnyaarɔ sugur kare?»

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ lɔ bɪ m, a ɔ: «I sɪrakare ɪ bombɔ. Ta kan laaftɪ kɪ.»

8

Lanno kɔ η zu kɔ ɔ kan Yeezuu kɪ

¹ Bɪ kur bɪ, Yeezuu zaa sa an bɔ kɔrɔ gɔtɔɔ kan kɔrɔ poorero kɪ nɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɔe bɪ lemim nyɪnta pa dare. Karɪndanyɪnɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ nyɪnta kan kɪ,

² kan lanno gɔsɪnnɔ k'a η waa zinɔro kan yaabarɔ kɪ minto rɔ wɔɔ kɪ: Magdalaa Maarɪi kɔ zinɔro bɔ a mɛ ɔ saanhɪna,

³ Hɪrɔɔdɪ har dɪgamazaa Kuzaa lɔ Zannɪ kɪ, Sɔzannɪ kan lanno gɔsɪnnɔ kɪ gɔta, kɔ η y'a da η han a hɔnyɪrɔ m nɔ wɔɔ kɪ.

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom (Matiyee 13.1-9; Markɪ 4.1-9)

⁴ Zamaa a to kɔrɔ haay ɔ, ηnɪ bɔr Yeezuu zi. Kɔ η y'a zɛ kɔ ra bɪ, Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa do da.

⁵ «Gɔaa ɪ bɔ k'a hɔ duu. K'a n'a duum bɪ, a hɪsɪga an nawɔm. A yaa gɔsɪnnɔ n a lo zaa bire ɔ. N n tontɔ ra, brama bennɔ n a bɪ.

⁶ Gɔsɪnnɔ n a lo jaarɔ ra. N haan, ηnɪ gɪnga kɔ taa butur ba ɔ bɪ minto.

⁷ Gɔsɪnnɔ n a zar laa ɔ. N bɔ, laa bɪ n a ta η mee, ηnɪ gɪnga.

⁸ Gósunno n a lo lée miɲɲa ɔ. N̄ bɔ, ɲni nyi da zɔrɔ-zɔrɔ.»
Yeezuu n a ya, an a hi, an so ra kan paɲɲa ki, a ɔ: «Gɔaa
k'a tɔr n ta ɔ, k'an a ma!»

Hɔbɔkɔrenoom naa do ji m bɔ ni?

(Matiyee 13.10-17; Marki 4.10-12)

⁹ Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar hɔbɔkɔrenoom naa do
ji ma.

¹⁰ A n a hi, a ɔ: «Woso zaa ka awɔɔ n hɔ k'a nyaakom
da Woso cirbæ nɔ ɔ bi dɔ, bi, bɔɔ ɪ gɔɔta rɔ wɔɔ,
hɔbɔkɔrenoom n n'a dare ɲ ni, kɔ <ɲni dɪga, bi ɲ b'a yi
y, kɔ ɲ n'a tɔr ka, bi ɲ b'a ma y.> »

Hɔduure bi hɔbɔkɔrenoom bi ji dɪndare

(Matiyee 13.18-23; Marki 4.13-20)

¹¹ «Ba hɔbɔkɔrenoom bi ji n na. Hɔduure bi, Woso lemim
m.

¹² Bɔɔ ni zaa bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ɲn'a mam, Sutaana
k'a lee ku bi, an ni hɔ k'a ni ɲ heer ɔ bi yɔre ɲ ni, kɔ ɲ b'a
da ma, ɲn'a si, ɲni bɔmbɔre yi ni y.

¹³ Bɔɔ ni jaarɔ burɔ ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, kɔ ɲ Woso lemim
bi ma, a si ɲ nawom kan heernyɔɔ ki, bi ɲ mɔsi ba ɔ y. A
si ɲ nawom, bi k'a yi poore, makra dɔmum ɔ, ɲni wɔ saa.

¹⁴ Bɔɔ y'a zar laa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ɲn'a mam, bi
kan hɔɔndarɔrɔ wɔɔ ki, durnya arzakarɔ wɔɔ ki, durnya
heernyɔɔrɔ wɔɔ ki, gɔɔta ɲ nawom je ɔ, ɲ b'a dam ma, ɲni
nyi da miɲɲa y.

¹⁵ Bɔɔ y'a lo lée miɲɲa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ɲn'a tɔr kam
lemim bi ma, ɲn'a sim miɲɲa kan heer tɪrgabaa ki. N̄ bir a
tɔ bɔre a nɔ ɔ y, ɲ bir a tom sɔ y, ɲni bɔkare ɲn'i nyi dam.»

Lɛegure gɔaa haay minto

(Marki 4.21-25)

¹⁶ «Gɔaa bi se dam fitire ɔ, an mɔr sa an a ku ma, gɛe an
a sa, an a nyɔɔ gargɔ ta y. A cinta n nawore a bɪnce ɔ, gɔɔɔ
kɔ ɲ ni gasom nɔ wɔɔ n bir lɛe gure bi yim.

¹⁷ Bala, mim haay kɔ gɔɔɔ b'a dam ma ɲn'a dɔ naa ma
bi, ɲ zem b'a dɔ. Mim ba ɔ n n a nyaakom da a dɔ n mi y.

¹⁸ K'a dundo a zi kan a tɔr k'awɔɔ n'a kam ma lonlo bi ki.
Bala, gɔaa k'a ni hɔ m bi, n y'a dam la. Bɔ ɪ bi hɔsi n bi, a
hɔɔn k'a a da a ɔ, a ta m poore bi, n y'a yɔm ni.»

Yeezuu da kan a danyɪnɔ ki

(Matiyee 12.46-50; Marki 3.31-35)

¹⁹ Yeezuu da kan a danyɪnɔ ki bɔr zi, bi ɲ b'a dam ma
ɲn'a zɔ ma y, zamaa minto.

²⁰ N n'a hi m, ɲ ɔ: «Ibu da kan ɪ danyɪnɔ ki ɪ garga ra, ɲ
le n taa ibu ma.»

²¹ A n a nyi bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ da kan mɔɔ danyɛnɔ ki m ɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔr kam Woso lemim ma, ŋn'a zi bam nɔ wɔɔ m.»

Yeezuu hɪnhɛr da jim ɔ
(*Matiyee 8.23-27; Marki 4.35-41*)

²² Hindeem ɔ, Yeezuu da kɔɔlɔɔ ɔ kan a karɛndanyɛnɔ ki. A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Ɔ ta higɔta bɪ gɛm deem bɪ ra», ŋnɪ cem.

²³ Kɔ ŋ y'a hɔr, ŋn'ɪ tam bɪ, Yeezuu hinceem ba. Hɪnhɛr gɔta n yar higɔta bɪ ra. Hi n'a tɔm kɔɔlɔɔ b'ɔ, an n'a ŋɔam k'a nyoo zɛ.

²⁴ Ŋ n'a zɔ, ŋn'a gu, ŋ ɔ: «Karɛnsaamba, karɛnsaamba, ɔ ɪ gɪngam!» A n wuti, an hɛɛn si hɪnhɛr bɪ ma kan hikurero wɔɔ ki, ŋn'a da zenyy..., lɛɛ n zɛ su...

²⁵ A n bɔkare, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ sirakare b'ɪ ka?» Dabɔɔ nɪ ŋ nyasɔ, ŋ n zɛ kɛdɛ, ŋn'a hum kɔ m, ŋ ɔ: «Nka m gɔaa naa do nɪ? A n nɪ lɛ kam hɪnhɛr ɔ kan hi ki, ŋn'a lɛ sire!»

Hɔɔzaa waare kifuro kɔ ɔ
(*Matiyee 8.28-34; Marki 5.1-20*)

²⁶ Ŋ yaa lee ku Gergezaa zannɔ kɔ ɔ. Kɔ bɪ, a nya a ɔ Galilee kɔ bɪ rɛ.

²⁷ Yeezuu k'a zer tara ɔ bɪ, tara bɪ gɔaa deem a zɛ ɔ, zinɛro nɪ kan ki. A dɔmɪm laatɔ, a n a ya, an nɪ huu dare a ra y, b'a n a ya, an nɪ wɔtam har ɔ y. Wɔta a nawɔm gɛɛnoyaarɔ nɔ ɔ.

²⁸⁻²⁹ Galleɛm gɔta zinɛ bɪ tɪr gasɔ gɔaa b'ɔ an maasɛ ba. N n a wɔrɔ sur banɲarɔ m, n n pɔyaarɔ da a gam ɔ k'a dɔ ma. Bɪ, a tɪr ŋ yɪnyar, zinɛ bɪ n a gaa, an ta m zanɲa ɔ. Yeezuu n lɛ ka zinɛ b'ɔ k'an bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ. K'a Yeezuu yɪ bɪ, a zee da, an sonta a taa, an n'a hum kan panɲa ki, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ ɔ k'ɪ ba mɔɔ nɪ, Yeezuu, Woso k'a lɛ da haay Nyɪ? Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han, ɪ bɪ fir ka mɔɔ ma y.»

³⁰ Yeezuu n a lar, a ɔ: «ɪbɪ tɔ m bɔ?» A ɔ: «Leziyɔn» A jɪ k'a hɪ, a ɔ: Gɔta maam-maam, bala, zinɛro gɔta ɪ gasɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ.

³¹ Zinɛro wɔɔ n a yɛ Yeezuu han k'a bɪ lɛ ka a ɔ, k'a gasɔ yaa gɔta ɔ firyɪrɛ nɔ ɔ y.

³² Kurkuuro ɪ nyɪnta b'ɔ gɔta, ŋn'ɪ hɔ bɪm ci bɪ ra. Zinɛro wɔɔ n a yɛ Yeezuu han, k'an zaa ka a ɔ, k'a gasɔ kurkuuro wɔɔ ɔ. A n zaa ka ŋ ɔ.

³³ Zinɛro wɔɔ n bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ, ŋnɪ gasɔ kurkuuro wɔɔ ɔ. Kurkuuro wɔɔ n bra si ci bɪ mim ɔ, ŋnɪ zer, ŋn'a zar higɔta b'ɔ, ŋnɪ gɪnga.

³⁴ Kurkuuro dɔmazannɔ wɔɔ kɔ ŋ hɔ k'a ba bɪ yɪ bɪ, ŋ bra si, ŋn'aa hɪ tara nɔ ɔ, kan bɔlɛmarɔ wɔɔ ki ɔ.

35 Gooo woo n bor k'a bi daga ho k'a ba bi ma. N lee ku Yeezuu zi, ηni goaa ko zinero bo a me o bi yi, an ni nyintam Yeezuu jur o, an huu da a ra, an a ba goaa mureja, gooo woo da n bo o.

36 Boo i ho k'a ba bi yi ro woo zinero zaa bi waare ji dunda gooo ko η bor lo woo m.

37 Keeere bi, Gergezaa zanno woo n a ye Yeezuu han k'an a hor a tara ra. Bala, nyibæo guta gaso η o. Yeezuu n a bo, an da kooloo b'o, an a wusigæ.

38 Gooa ko zinero bo a me o b'a ye Yeezuu han k'a zu ko o kan ki. Yeezuu n a da zaa ra, a o:

39 «Doo i har o, k'i yaa ho ko Woso a ba ibu minto bi hi.» Gooa bi n a hor, an aa ho ko Yeezuu a ba a m bi hi tara bi no o jilli.

Zayirus nyumbæere mumbæere
(Matiye 9.18-26; Marki 5.21-43)

40 Yeezuu k'a a bo, an bi lee ku bi, zamaa bi b'a ze o, ηn'a si. Bala, η nyinta, ηn'i dom ma.

41 Gooa n bor b'o, a to m Zayirus, sokomace cir m. A n bi sonta Yeezuu taa, an a ye han, k'an bor a har o,

42 bala, a nyumbæere n ta o deem bala, a doora a zo buerehuya ma, an n'a bam k'a ga. Ko Yeezuu ni tam bi, zamaa b'a so o.

43 Lu i nyinta b'o, ma n'a dam zi doora buerehuya. [A n a honyi zar lootoo zi,] bi, goaa ba o an a da ma, an a waa y.

44 A n a zo Yeezuu ma a kur, an a wo da a huu le ma. Læem bi, a ma b'a da jim o.

45 Yeezuu n laaka da, a o: «Nka y'a wo da moo ma?» N haay n bisi ka. Piyæer n a hi, a o: «Karinsaamba, gooo ko η y'a so ibu o, ηn'ibu nyonnootam no woo m.»

46 Yeezuu n a hi, a o: «Gooa a wo da moo ma, bala panja bo moo me o, moo n a do.»

47 Lu bi k'a a do a o, η sor a ra bi, a bor kan mehinko ki, an bi kukuro ze Yeezuu taa. Ho ninjo k'a ka, an a wo da ma, an a waa læem bi, an a ji sa, an a dunda m zamaa bi haay taa.

48 Yeezuu n a hi, a o: «M nyumbæere i sirakare i bombo. Ta kan laafi ki.»

49 Ko Yeezuu goota an ni meer bam bi, goaa a to sokomace cir bi har o, an b'a hi, a o: «I nyumbæere bi ga. I b'i ya, i karinsaamba da kore ma y.»

50 Bi Yeezuu k'a naa ma bi, an a hi Zayirus m, a o: «I da bi bo o y. Sira ka bala, a y'a waam.»

⁵¹ Kɔ Yeezuu lee ku har ɔ b'ɔ bɪ, a n zaa ka gɔsɪ ɔ k'an gasɔ y. Pɪyɛɛ a gaa bala, kan Zaan kɪ, Zakkɪ kɪ, kan nyɪ bɪ zɪ kɪ, a da kɪ.

⁵² Zamaa bɪ haay nɪ baa dam, ɲnɪ heerzar nɔ ɔ nyɪ bɪ minto. Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «A bɪ baa da y. A n ga y, hinceem an n'a bam.»

⁵³ Ƴ nɪ yaa wom Yeezuu ma, bala, ɲ sɪra ka, a ga.

⁵⁴ Yeezuu n nyɪ bɪ sa a wɔ ma, an a bir, a ɔ: «M nyɪnɪ, wuti!»

⁵⁵ A n a mɪm bɔ ɔ, an wuti lɛɛm. Yeezuu n zaa ka, a ɔ, ɲnɪ hɔbɪɛ ka ɔ.

⁵⁶ A zɪɔ wɔɔ n zɛ kɔdɔ, bɪ Yeezuu lɛ ka, a ɔ, ɲ bɪ hɔ k'a ba naa hɪ gɔsɪ nɪ y.

9

Karɪndanyɪnɔ buerehuɪyɔɔ nyɔɔɛ
(Matiyee 10.5-15; Markɪ 6.7-13)

¹ Yeezuu buerehuɪyɔɔ wɔɔ so kɔ ma, a paɲɲa kan lɛ kɪ ka ɲ ɔ, kɔ ɲ nɪ la zinɛro ra, kɔ ɲ nɪ yaabazannɔ waa.

² A n ɲ nyɔɔ, kɔ ɲ n'aa Woso cirbɛɛ bɪ pa da, kɔ ɲ nɪ yaabazannɔ waa.

³ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «A bɪ hɔsɪ sa a wɔ ɔ k'a zaa bɪ sa nɪ y. A bɪ bara sa, gɛɛ hɛra, gɛɛ bur, gɛɛ busoo y. A b'a ka gɔaa deem m huuro gɔr huɪya y.

⁴ Har niɲɲɔ kɔ ɲ n'awɔɔ siɲ ɔ bɪ, k'a gɔɔta b'ɔ, an ta, an awɔɔ hɔrlɛ dɔmɪm ku.

⁵ Kɔ ɲ n awɔɔ si kɔ bɪ do nɔ ɔ y, k'a bɔr an n'a hɔrm, k'a kɔ bɪ taanyisi bɪ gɔngɔm a gannɔ ma, kɔ ɲ n'a dɔ, ɲ ɔ, a kɔrɔ ma.»

⁶ Ƴ n'a hɔr ɲnɪ ta kɔrɔ haay ɔ, ɲn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam, ɲn'ɪ yaabazannɔ waam bɪnce haay ɔ.

Cir Hirɔɔdɪ y'a miɲɲa larm, nka m Yeezuu nɪ?
(Matiyee 14.1-12; Markɪ 6.14-29)

⁷ Cir Hirɔɔdɪ hɔ haay kɔ Yeezuu a ba naa ma. A n a dɔ k'a hɔɔn an n'a dam lɔ y. Bala, nawɔnnɔ ɔ Zaan y'a mɪm bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ.

⁸ Gɔsɪnnɔ ɔ *Elii y'a hunka. Gɔsɪnnɔ ɔ wosolesinnɪsorazannɔ kɔ ɲ nyɪnta ɔ biisi rɔ wɔɔ deem y'a mɪm bɔ ɔ.

⁹ Hirɔɔdɪ ɔ: «Mɔɔ ka ɲnɪ Zaan mɪm gɔ ma. Bɪ, nka ɲn'a mɪm dɪndam mɔɔ n'a mam naa?» A n n'a kam ma k'a yɪ.

Yeezuu ɪ zamaa tɔrm
(Matiyee 14.13-21; Markɪ 6.30-44; Zaan 6.1-14)

¹⁰ Zibæzanno wɔɔ kɔ η y'a wusigə bɪ, η yaa hɔ haay kɔ η yaa ba bɪ hɪ Yeezuu m. A n η gaa, an bɔ η nɪ toore ma, tara kɔ n n'a birm Betsayɪdaa bɪ zeezi.

¹¹ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ η y'a dɔ bɪ, η zu η jɛ ɔ. Yeezuu nɪ η si, an nɪ Woso cirbæθ bɪ mim dɪndare η nɪ, an nɪ gɔɔɔ kɔ η lɛ n taa laafɪ ma rɔ wɔɔ waare.

¹² Gum k'a bɔr an nɪ dam bɪ, buerehɪyɔɔ wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra, kɔ η nɪ ta kɔrɔ wɔɔ ɔ kan bɔlɛmarɔ kɔ η nɪ junjɛm nɔ wɔɔ kɪ nɔ ɔ, kɔ η n'aa a ka wɔtajɪrɔ ma kan hɔbɪrɛ kɪ ma ηn'a bɪ. Bala, bɪncɛ kɔ wɔɔ n ta ɔ naa, laatu hadrɔ ma.»

¹³ Bɪ, Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a hɔbɪrɛ ka η ɔ ηn'a bɪ a zim.» N η n'a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Bur soor taan... ɪ gɔɔta wɔɔ ɔ kan zɔnɔ kɪ hɪya, kɔ bɪ bɛɛ y, k'ɔ ta ɔ aa hɔbɪrɛ si, ɔ b'a ka zamaa b'ɔ.»

¹⁴ Gɔɔɔ yaarɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ tisi soor ku. Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ka kɔ gɔɔɔ wɔɔ n nyɪnta busoor-busoor.»

¹⁵ N η n'a ba maam, ηnɪ η nyɪnta haay.

¹⁶ Yeezuu n bur soor bɪ sa kan zɔ hɪya bɪ kɪ, an a mɪm busu brama, an η barka da ɔ, an a zɪnzɛ ra, an a ka a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ kɔ η n'a ka zamaa b'ɔ.

¹⁷ N η n'a bɪ, an η ka haay. A kuurero kɔ η gɔɔta bɪ, ηn'a gɔr kasɪ lɛ ma buerehɪya.

Pɪyɛɛr ɪ Yeezuu kasetɪ kam

(Matiyee 16.13-28; Markɪ 8.27-9.1)

¹⁸ Hindeem ɔ, Yeezuu bɔ toore ma, an nɪ yaa dam, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ kan kɪ. A n η lar, a ɔ: «Zamaa bɪ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?»

¹⁹ N η n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Gɔsɪnnɔ ɔ, Zaan-Batiisi m. Nawɔnnɔ ɔ, Elii m. Gɔsɪnnɔ ɔ, biisizanno wosolɛsɪnnɪsorazaa deem y'a mɪm bɔ ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɪ k'awɔɔ nɪ, awɔɔ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista kɔ Woso a nyɔɔ bɪ n'ɪbɪ m.»

²¹ Yeezuu η lɛ ka η ɔ, a ɔ: «Ŋ b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.»

²² A n a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Pakra m kɔ Gɔaanyɪ bɪ n fir yɪ gota, kɔ gɔɔɔgusɪnno n kaanm m kan wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, kɔ η n'a zɛ an ga, k'an a mɪm bɔ ɔ dɔmɪm kaakɔ hɪnnɪ ɔ.»

U a ba lɔ, k'ɔ zu Yeezuu ɔ?

²³ Yeezuu n bɔkare an a hɪ η nɪ haay, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an a mɪnɪŋa letaamarɔ to haay, dɔmɪm haay, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.»

²⁴ Kɔ sɪra nɪ, gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bɔmbɔ, bɪ zaa n nɪ kɔrɔm ma. Bɪ, gɔaa k'a yɛ zɛ ma mɔɔ minto bɪ, bɪ zaa ɪ bɪ kɔrɔm a meeyaa bɔmbɔrɛ ma y.

²⁵ Bɪ kɔ gɔaa durnya naa arzaka yɪ haay, a zaa n bɔkare an a mɪŋŋa nyaam, gɛɛ, an a mɪŋŋa zar, a nyɔɔɔɔ ɪ ka?

²⁶ Bala, kɔ gɔaa ɪ nyannɪ zem mɔɔ tɔ ma, an nɪ nyannɪ zem mɔɔ meerbaa tɔ ma, kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɔr a lɛbɔrɛ nɔ ɔ kan a Zɪ hɔ kɪ malɛkarɔ mɪŋŋɔɔ hɔ kɪ, a b'a zaa nyannɪ zɛrɛ y.

²⁷ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ naa ɔ rɔ wɔɔ barla, gɔsɪnɔ Woso cirbɛə bɪ yɪm, a mɪsɪrbaa dɔmɪm ɔ.»

Woso Nyɪ lɛbɔrɛ

(Matiyee 17.1-8; Markɪ 9.2-8)

²⁸ Yeezuu k'a meer bɪ ba bɪ, a dɔmɪm a zɔ sinnyə ma. A Pɪyɛr gaa kan Zaan kɪ, Zakki kɪ, an der ci ra k'a yaa da.

²⁹ K'a nɪ yaa bɪ dam bɪ, a meer a lɔr, a huu n a ba fu fitɪtɪ, an nɪ nyakɪ bɔm.

³⁰ Lɛem bɪ, gɔɔɔ hɪyɔɔ bɔr, ŋn'ɪ meer bam kan kɪ; Moyiisi kan Elii kɪ y'a hunka Woso lɛbɔrɛ nɔ ɔ,

³¹ ŋn'ɪ zibɛə kɔ Yeezuu n n'a nyambɔrɛ a zɛ m, Zerizalɛm ɔ bɪ mim dɪndam kan kɪ.

³² Bɪ ma bɪ, Pɪyɛr ɪ hinceem bare a ra kan a muno wɔɔ kɪ. Hinceem bɪ n bɪ ku ŋ la. Kɔ ŋ gu bɪ, ŋ Yeezuu lɛbɔrɛ bɪ yɪ kan gɔɔɔ hɪyɔɔ kɔ ŋ nɪ kan kɪ rɔ wɔɔ kɪ.

³³ Gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɔ ŋ n'a gɔm Yeezuu ma bɪ, Pɪyɛr a hɪ m, a ɔ: «Kariŋsaamba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ a mɪŋŋa. ɔ bur ba kaakɔ: ɪbu hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.» A n hɔ k'an a hɪm bɪ dɔ y.

³⁴ K'a nɪ meer bɪ bare nɔnaaɔ bɪ, warkɔ bɔr an b'a ku ŋ la. Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ŋ warkɔ bɪ yɪ an n'a kure a ra bɪ, ŋ da bɔ ɔ gota.

³⁵ Meerbaa n a to warkɔ bɪ nɔ ɔ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ m naa, mɔɔ n'a bɔ ɔ. K'a a tɔr ka ma.»

³⁶ Meerbaa bɪ jɛ ɔ bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n gɔsɪ yɪ, kɔ Yeezuu deem bɛɛ y. Ŋ n hɔ kɔ ŋ y'a yɪ bɪ hɪ gɔsɪ m dɔmɪnɔ wɔɔ duro ɔ y, ŋ zɛ pi.

Nyɪ kɔ zinɛro nɪ fir kam ma

(Matiyee 17.14-18; Markɪ 9.14-27)

³⁷ Bɪ dɔ k'a mɪ bɪ, ŋ zer ci bɪ ra, zamaa n bɔr, an bɪ Yeezuu zɛ ɔ.

³⁸ Gɔaa deem nɪ zamaa bɪ bire ɔ, an zee da, a ɔ: «Kariŋsaamba, mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbu han, dɪga mɔɔ nyiyar bɪ mim ma, an mɔɔ nyɪ a deem bala.

³⁹ Zinə deem ɪ gaso ɔ, an tɪr a da zeedare ma, an a hinkə. A n bɪr lihihur tare a ɛ rɛ, an bɪr a dam kore ma, a bɪr bore a me ɔ naanaa y.

⁴⁰ Mɔɔ ye ɪbu karɪndanyɪno wɔɔ han kɔ η nɪ la ra, bɪ η n a da ma y.»

⁴¹ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Sɪrakare warzanno kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɪ do n'awɔɔ m. Mɔɔ yɪ m yare m domum karɔ ba, kɔ m buraama zi ba kan awɔɔ kɪ? Bɔr ɪ nyɪ bɪ m naa ɔ.»

⁴² Nyɪ bɪ k'a bɔr an n'a zom bɪ, zinə b'a ze an a zo tara ɔ, an a hinkə. Yeezuu n həən si zinə bɪ ma, an nyɪ bɪ waa, an a ka a zɪ ɔ.

⁴³ Nj haay n ze kədə Woso gutabaa bɪ minto.

Yeezuu a ya, an n'a ze mim dɪndare

(Matiyee 17.22-23; Markɪ 9.30-32)

Hɔ haay kɔ Yeezuu a ba bɪ a ka gɔaa biyəə heer n nyɪnta. A a hɪ a karɪndanyɪno wɔɔ m, a ɔ:

⁴⁴ «K'a tɔr ka hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bɪ ma mɪηηa: N Gɔaanyɪ bɪ nyasom, n n'a da gɔɔɔ wɔ ɔ.»

⁴⁵ Bɪ, karɪndanyɪno wɔɔ bɪr a meerbaa bɪ jɪ mare y. A jɪ b'a nyaakom da η nɪ, kɔ η b'a da ma, ηn'a dɔ y, ηn'ɪ nyɪ bam Yeezuu larɛ m mim naa do minto.

Nka m jɪtaare?

(Matiyee 18.1-5; Markɪ 9.33-37)

⁴⁶ Laakadare deem bɔr η hɔɔn ɔ, ηnɪ bɪsɪ kam kɔ ma, η ɔ: nka y'a da ma an yɪ jɪtaare a bire ɔ.

⁴⁷ Yeezuu k'a η laaka bɪ dare jɪ dɔ bɪ, a nyɪ gaa, an a jum a jɪr ɔ,

⁴⁸ an n'a hure η nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a nyɪ naa do si mɔɔ tɔ ma, mɔɔ a yɪ m si. Gɔaa k'a mɔɔ si bɪ, gɔaa k'a mɔɔ nyɔɔ b'a a si. Bala, gɔaa k'an poore awɔɔ haay barla bɪ, bɪ n'awɔɔ jɪtaare.»

Gɔaa k'a bɪ bɔnyaa kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ gɔaa m

(Markɪ 9.38-40)

⁴⁹ Zaan meerbaa bɪ sa, a ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ gɔaa yɪ an nɪ lam zinəro ra ɪbu tɔ m, wɔɔ n a gɔ ma, k'a ba kan wɔɔ kɪ bɪ tɔ ma.»

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «A b'a gɔ ma y, bala, gɔaa k'a bɪ bɔnyaa kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ gɔaa m.»

YEEZUU ZERIZALEM ZAA SA

N kaanm Yeezuu m Samarii ɔ

⁵¹ Domum k'a a ga m kɔ Woso n Yeezuu bɔ durnya ɔ bɪ k'a n'a zom bɪ, a a cɪnta k'a ta Zerizalem ɔ.

⁵² A gɔɔɔ nyɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ ka a m. Bɔɔɔ n zaa sa, ηn'aa gaso Samarii kɔ deem ɔ, k'a leekure bɪ banka.

⁵³ Bɪ, ɲ n a si y, k'a zaa sa an nɪ tam Zerizalem ɔ bɪ tɔ ma.

⁵⁴ Karɪndanyɪnɔ Zaan kan Zakkɪ kɪ kɔ ɲ naa yɪ bɪ, ɲ y'a hɪ, ɲ ɔ: «Zuuba, ɪbɪ lɛ taa k'ɔ lɛ ka, kɔ sɛ n a to brama an zer, an nawɔnnɔ bɪ gɛ?»

⁵⁵ Yeezuu n a bɔ an dɪga ɲ ma, an nyaa ba kan ɲ kɪ, [a ɔ: «Nyi k'an ta awɔɔ m bɪ, awɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyɪ bɪ n bɔr k'a bɪ gɔɔɔ zɪnzɛ y, bɔr a ɔ k'a bɪ ɲ bumbɔ.»]

⁵⁶ ɲ n'a hɔr, ɲnɪ ta tara vanta ra.

*Yeezuu zuure ɪ lɛ da haay
(Matiyee 8.19-22)*

⁵⁷ Kɔ ɲ zaa sa ɲn'ɪ tam bɪ, gɔaa deem a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Mɔɔ zum kɔ ɔ kan ɪbɪ kɪ, m ta bɪnce haay k'ɪbɪ n nɪ tan ɔ.»

⁵⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɛɛɔnɔ yaarɔ ta ɔ, bɪ bɛnnɔ y'a cɛrɔ m. Bɪ, Gɔaanyɪ bɪ ba bɪnce m k'a mim cɪnta ɔ y.»

⁵⁹ A n a hɪ gɔaa vanta m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.» Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m ɔ, kɔ m dɔ m zɪ birle ma.»

⁶⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gəəno wɔɔ to kɔ ɲ n a gəəno bir. B'ɪbɪ, ta ɪ yaa Woso cirbəə pa da.»

⁶¹ Gɔaa vanta n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zure ɪbɪ ɔ karɪnsaamba, bɪ zaa ka m ɔ, kɔ m m leer so m harzannɔ m.»

⁶² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa donokaan sa k'a dam wɔ, an a bɔ an nɪ dɪgare a kur, a zaa b'a dam ma an Woso cirbəə zi ba y.»

10

Yeezuu ɪ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔm

¹ Bɪ kur bɪ, Zuuba karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ bɔ ɔ busaanhɪna a yaa hɪya, an ɲ nyɔɔ hɪya-hɪya, kɔrɔ kan bɪnce haay k'a a ga m an ta ɔ b'ɔ, ɲnɪ lɛɛ ka a lɛɛ.

² A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Hɔdare bɪ gɔta, b'a darezannɔ ba ɔ gɔta y. K'a yaa da wutu zaa bɪ m, k'a ye han, k'an zibənnɔ nyɔɔ hɔdare bɪ minto.

³ K'a ta! Awɔɔ nyɔɔ mɔɔ nawom am sinnyɛennyɪnɔ hɔ bɪ m tamarɔ bire ɔ.

⁴ A bɪ busoo sa y, a bɪ hera sa y, a bɪ kusɔ sa sɔ y. A bɪ jum a yaa da gɔaa m zaa ra y.

⁵ K'a lɛɛ ka a hɪ har k'awɔɔ n nɪ gasɔɲ ɔ b'ɔ, a ɔ: Kɔ laafɪ n bɪr har naa dɔ mim la.

⁶ Kɔ laafɪ zaa ɪ b'ɔ deem, awɔɔ laafɪ bɪ zerm la. Kɔ bɪ bɛɛ y, a y'a bɔm an bɔr awɔɔ zi.

⁷ K'a gɔɔta har bɪ dɔ ɔ. Hɔ kɔ n n'a kare awɔɔ ɔ bɪ, a bɪr a bɪrɛ, a bɪr a mire. Bala, zibəzaa b'a ga a busoo m. A bɪ har lɔnlɔr y.

⁸ K'awoo yaa gaso tara ninjə no o, n n'awoo si, k'a ho ko n y'a ka awoo o bi bi.

⁹ K'a yaabazanno ko η ni b'os ro woo waa. K'a hi gsoo woo m, a o: Woso cirbəə b'a zo awoo ma.

¹⁰ K'awoo yaa gaso ko ninjə o, bi η n awoo si, k'a bo a hi gsoo gaa o, a o:

¹¹ Baa k'awoo ko bi taanyisi k'a naaso woo ganno ma bi, woo y'a gongom ma, o a to awoo m. Bi, k'a do a o, Woso cirbəə b'a zo awoo ma.

¹² Sira moo n'a hire awoo m: Woso dödökare hinni o, Sodom hönhörle bi nyuntam guta, an ko bi do ku y.»

(Matiyee 11.20-24)

¹³ «A nyuntare awoo ma bonyaa, Korazen zanno! A nyuntare awoo ma bonyaa, Betsayıdaa zanno! Bala, hoserlo ko η ba awoo bire o ro woo, ko ba η y'a o Tiir o kan Sidon ki, ncınaas naa η yörgörö da a ra, ηni suu lo a mim la, k'a hinka a o, a a misirbaa lor, a domum laatö.

¹⁴ Bi minto bi, dödökare hinni o, Tiir kan Sidon ki hönhörle bi nyuntam guta, an awoo ho bi ku y.

¹⁵ B'ubu Kapernawum, i hoon ubu n n'a dare i o, n y'ubu busum i ta arzana o ra? N y'ubu zerm yaa guta o, furyire bince o.»

¹⁶ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a o: «Bozaa n n'a tor kare awoo ma bi, a tor an n'a kam moo ma. Bozaa i kaanm awoo m bi, kaanm a o moo m so. Bi bozaa i kaanm moo m bi, kaanm a o gsoa k'a moo nyoo bi m.»

Karındanyıno busaanhına a yaa hıuyoo woo wusigəre

¹⁷ Karındanyıno busaanhına a yaa hıuyoo woo a wusigə, ηni bor kan heernyoo ki, η o: «Zuuba, baa zinəro woo le si ubu to ma.»

¹⁸ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Moo Sutaana yi, an a to brama an a da, am brama nyaki ho bi m.

¹⁹ Ba n ni: moo panja ka awoo o k'a to minno ra kan böörörö ki kan junno panja ki haay, bi hosu bi bare awoo ni y.

²⁰ Bi, a b'a hoon nyoo zinəro ko η y'awoo le si ro woo minto y. K'a heer nyoo, ko Woso awoo törö gorsıra ba arzana o bi minto.»

Yeezuu y'a heer nyoom

(Matiyee 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Lεem bi, *Sent-Espri a ka heernyoo guta n gaso Yeezuu o, a o: «M Zi, moo yi m le bore ubu o, brama kan tara ki Zuuba, ubu k'i mim naa do nyaakom da hönzanno, kan hodonno ki m, i b'a hinka gsoo poorero m. Sira m, m Zi, ubu y'a ηsa k'an nyunta ncınaas.»

22 «Moo Zi ho haay sa, an a ka moo o, bi goaa ba o an Nyi bi do ko Zi bi bee bala y. Bi, goaa ba o an Zi bi do ko Nyi bi kan gooo ko Nyi bi le n taa k'a hunka n ni ro woo ki bee bala y.»

23 A n a bo, an diga karindanyino woo ma, an a hi n ni a minto, a o: «Mimbirenyuntazanno m, gooo ko n ni ho k'awoo n'a yim no woo yim.»

24 Bala, Sira moo n'a hire awoo m, wosolesinnisorazanno guta kan cinno ki a nsa k'a ho k'awoo n'a yim bi yi, bi n a yi y, k'a ho k'awoo n'a mam bi ma, bi n a ma y.»

Muno nsoare, Samarii goaa hobokorenoom

25 Wosocikarinsaamba deem wuti an laaka da Yeezuu han, k'a nyaso meerbaa no o, a o: «Karinsaamba, bo moo m ga m m a ba, ko m m sirbaa k'a nyare ba o bi yi?»

26 Yeezuu n a hi m, a o: «Moyiisi le ci bi no o, bo n y'a gorsira ba? Ibu y'a karinda bam lo?»

27 A n a nyi bo no, a o: «K'i Zuuba i Woso nsa kan i heer ki haay, kan i nyi ki haay, kan i panja ki haay, kan i hoodare ki haay. K'i mim nsa amba i muja m.»

28 Yeezuu n a hi m, a o: «I nyi bo o muja. A ba ncinaas, i m sirbaa bi yim.»

29 Bi, wosocikarinsaamba bi k'a le n taa k'a gumo ka a muja o bi, a Yeezuu lar, a o: «Nka m moo mim ni?»

30 Yeezuu n a nyi bo no, a o: «Goaa i nyinta an a to Zerizalem o, an ni tam Zeriko o. Konno n aa da ma, n'a huuro yo m, n'a ze banno m, ni yaaba da ma, n'a goma, an n'a bam k'a ga.»

31 Wosocemannibor deem a to b'o so, an bor an ni cenim zaa bi do ra. A n goaa bi yi, an bir ma, an cem.

32 Wosocē zibēzaa deem a to Zerizalem o so, an ni cenim b'o. Levii do goaa m. A n goaa bi yi, an bir ma, an cem.

33 Bi, Samarii goaa deem y'a to zaa ra, an bi lee ku goaa bi zi. K'a a yi bi, a cicir a nyaso.

34 A n a zo ma, an a nyinno woo surgo diven m, an nyoo no n ma, an peera burgu ma, an a busu, an a da a sisi o, an ta m zaasannoce o, an aa nyisi ba m.

35 Do k'a mi bi, a busoo bo o boologu huya, n n a ba wanzur m, an a ka zaasannoce zaa b'o, an a hi m, a o: Diga a mim ma, bi k'i busoo zar a kur, ko moo m wusigo, ko m b'a sompi a yaa o.

36 Ibu hoodare no o, goaa kaaku naa bireyaa o, nka m goaa ko konno a ze bi mim ni?»

37 Wosocikarinsaamba bi n a nyi bo o, a o: «Bo i mujabaa ba kan ki bi m.» Yeezuu n a hi m, a o: «B'ibu so, ta, i ba maam so.»

Martı kan Maarii kɪ har ɔ

³⁸ Kɔ Yeezuu kan a karındanyɪnɔ kɪ zaa sa ŋn'ɪ tam bɪ, ŋ yaa gasɔ kɔ deem ɔ. Lɔ kɔ n n'a birm Martı bɪ ŋ si a har ɔ.

³⁹ A dam n ta ɔ, a tɔ m Maarii, b'ɪ nyɪnta Zuuba bɪ taa, an n'a tɔr kare a meerbaa ma.

⁴⁰ Martı nyɪnta an n'a tɔntɔŋ ɔ kan hɔbɪre bare kɪ, zibəə gɔsɪnɔ kɪ sɔ. A n bɔr, an b'a hɪ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ dam bɪ k'a mɔɔ tɔ m deem, m nɪ ziro wɔɔ bam bɪ, a bɪr hɔsɪ bare ɪbɪ n na? A hɪ m k'an b'a da m han.»

⁴¹ Zuuba n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Martı, Martı, hɔ gɔta y'ɪbɪ hɔɔn ɔ, an n'ɪbɪ kɔm.

⁴² Deem bala m pakra. Maarii hɔ k'an mɪŋŋa bɪ bɔ ɔ, bɪ, gɔaa b'a yɔm nɪ y.»

11*Yaadare**(Matiyee 6.9-13; 7.7-11)*

¹ Hindeem ɔ, Yeezuu nyɪnta an nɪ yaa dam bɪnce niŋŋə ɔ. K'a yaa bɪ da an a nya bɪ, karındanyɪ deem a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, yaadare dɪnda ɔ m, amba Zaan a dɪnda a karındanyɪnɔ wɔɔ m bɪ m.»

² A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a ɪ yaa dam, k'a hɪ, a ɔ:
Zɪ,

a ka kɔ n n'ɪbɪ mɪŋŋa dɔ Woso a deem,
k'ɪ cirbəə n bɔr.

³ Wɔɔ dɔmɪm biyəə hɔbɪre ka wɔɔ ɔ,

⁴ k'ɪ wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ, amba wɔɔ mɪŋŋɔɔ
y'a sugur kam bɔɔ ɪ kɔrɔma kan wɔɔ kɪ rɔ wɔɔ ɔ bɪ
m.

ɪ b'a ka, ɔ ɔ do makra nɔ ɔ y.»

⁵ Yeezuu a ya, an a hɪ, a ɔ: «Gɔaa bɪ kara hannɪ n ta ɔ, an ta an aa hɪ m dɪbsir ma, a ɔ: <M hannɪ, bur zɪm sa m m kaakɔ,

⁶ mɔɔ hannɪ deem y'a to zaa ra an bɔr mɔɔ zi, bɪ hɔsɪ ba mɔɔ ɔ kɔ m a ka ɔ y.>

⁷ Bɔ n nɪ cɛ ɔ b'ɔ bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: <ɪ bɪ mɔɔ kɔ y. Mɔɔ cɛ lɛ ta. Mɔɔ kan m nyɪnɔ kɪ ɪ wɔtam. Mɔɔ bɪ m dam ma, m wuti, m bur ka ɪbɪ ɔ y.>

⁸ Mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m: baa k'a b'a dam ma, an wuti an a ka ɔ a hannɪbaa bɪ minto, a wutire an hɔ haay k'a lɛ n taa bɪ ka ɔ, k'a lɛ baa k'an a kɔ bɪ tɔ ma.»

⁹ «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: K'a hɔ ye, n y'a kare awɔɔ ɔ. K'a ka, awɔɔ y'a yɪm. K'a cɛle zɛ, n y'a gɔre awɔɔ m.

¹⁰ Bala, gɔaa k'a hɔ ye, n y'a kan ɔ, gɔaa k'a ka, a y'a yɪm, gɔaa k'a cɛle zɛ, n y'a gɔre a zaa m.

¹¹ Zɪ bɪ kara n n'awɔɔ bire ɔ naa ɔ, a nyɪ n zɔ ye han an mɪm sa an a ka ɔ?

¹² Γεε a n a ya, an jir ye, bi n booro sa an a ka o?

¹³ K'awoo n gooo bonyaaro woo, awoo ho muhha ka a nyuno o do. Bi Zi Woso k'a ni arzana o bi, a bi Sent-Espri kam gooo ko η n'a yem han ro woo o an le da ra?»

Yeezuu panha b'a to ka?

(Matiyee 12.22-30; Marki 3.22-27)

¹⁴ Yeezuu i lam zinə k'a goaa ba bəətir bi la. Bi, zinə bi k'a bo bi, bəətir b'i meer bam, zamaa bi n ze kədə.

¹⁵ Bi, gosunno a hi, η o, la Yeezuu n nawom zinəro woo ra, zinəro cir Belzebul panha m.

¹⁶ Gosunno le n taa k'a Yeezuu makra ba a dɔga a, ηn'a yem han k'an a ka ko makra n a to arzana o k'a yi.

¹⁷ Bi Yeezuu η hoondare bi yi, an a hi η ni, a o: «Ko cirbəe deem zanno wuti ηn'i yar bam kan ko ki, a da an nawom, a cəro woo n a dɔnda ko ra so.

¹⁸ K'awoo o, Belzebul panha minto y'a ka moo ni lam zinəro ra bi, ko Sutaana a bo an ni yar bam kan a muhha ki so, a cirbəe bi nyuntam lo?

¹⁹ Ko Belzebul minto y'a ka moo ni lam zinəro ra, awoo karɔndanyino woo, la η nawore η la, nka to ma? Awoo gooo woo n n'awoo dodo yarm.

²⁰ Bi ko la moo nawom zinəro woo ra kan Woso wo panha ki, k'a do a o: Woso cirbəe b'i lee ku awoo zi.

²¹ Ko goaa panhazaa i dore a har ma kan a yarbaa mɔrlo ki, hoosi bi bam ho k'an ta m bi ni y.

²² Bi ko panhazaa vanta bor a panha n le da ra, an b'a nyaso an a da ra, an a yarbaa mɔrlo k'a η ka a ma ro woo yo ni, ho k'an ta m bi gor an nawom an a jir.

²³ Goaa k'a ba kan moo ki bi, moo jim m. Goaa k'a bir a dam moo han an a so ko ma bi, a hɔsiga an nawom.»

(Matiyee 12.43-45)

²⁴ «Ko zinə bo goaa me o, bumbir an nawom zanha o an n'a kam menyoo dare bɔnce ma. K'a n a yi y, a y'a hire a muhha m, a o: Moo yi m wusigəm, m ta m har gusire o, bɔnce ko moo m bo o bi.

²⁵ K'a a wusigə bi, a yaa dɔga a, n y'a waa, n n'a banka muhha.

²⁶ A n a bo an ta, an aa zinəro gaa saanhuna, η bonyaabaa n le da ra, ηni bi gaso, ηni nyinta b'o. Bi goaa bi do bonyaabaa le da m biisi ra.»

²⁷ Yeezuu k'a meer ba ncinaaso bi, lo deem a leer busu an meer ba zamaa bi bire o, a o: «Mimbirenyuntazaa m lo k'a ibi yi durnya o, an nyo ka ibi o bi m.»

²⁸ Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Mimbirenyuntazanno m gooo ko η n'a tor kam Woso lemim ma, ηn'a le sim no woo m.»

Zamaa makra yeɛɛ
(*Matiyee 12.38-42*)

²⁹ Zamaa bɪ k'a a so kɔ ma bɪ, Yeezuu y'a hɪɛ ɲ nɪ, a ɔ: «Her naa ɔ ɠɔɔɔ wɔɔ, ɠɔɔɔ bɔnyaarɔ m, makra ɲn'a kam ma. Bɪ kɔ makra bɪ nɪ, ɲ bɪ makra vanta yɪm kɔ Zonas makra bɪ bɛɛ y.

³⁰ Bala, Zonas k'a nyɪnta makra Niniivɪ ɠɔɔɔ mɪm ɔ bɪ, ɠɔaanyɪ bɪ nyɪntam makra sɔ her naa ɔ ɠɔɔɔ wɔɔ minto.

³¹ Woso dɔdɔkare hinni ɔ, lɔcir k'a a to ɲɪsadoɔpaastɪ ɔ bɪ wutim kan her naa ɔ ɠɔɔɔ nɔɔ m kɪ an ɲ dɔdɔ yar, bala, a to a ɔ durnya lɛ cɪnta ɲɛ ɔ, k'a b'a tɔr ka mindor Salomɔɔn lemim ma. Bɪ, bɔ ɪ lɛ da Salomɔɔn m b'ɪ naa ɔ.

³² Dɔdɔkare hinni ɔ, Niniivɪ ɠɔɔɔ wutim kan her ɠɔɔɔ nɔɔ m kɪ, ɲnɪ ɲ dɔdɔ yar, bala, kɔ ɲ y'a tɔr ka hɔ kɔ Zonas a hɪ bɪ ma bɪ, ɲ y'a bɔ a taam. Bɔ ɪ lɛ da Zonas ra b'ɪ naa ɔ.»

Sɪrakare lɛɛgure
(*Matiyee 5.15; 6.22-23*)

³³ «ɠɔaa ba ɔ an nɪ sɛ dam fitire ɔ, an a nyaakom da y, ɠɛɛ, an a nyɔɔ kasɪ taa y. A cɪnta n nawom hɔ burɔ ɔ, kɔ ɠɔɔɔ kɔ ɲ nɪ gasom nɔ wɔɔ n lɛɛgure bɪ yɪ.

³⁴ ɪbɪ mesim fitire bɪ, mɪnyaa m. K'ɪbɪ mɪnyaa mɪɲɲa, ɪbɪ mesim bɪ haay b'ɪ lɛɛgure ɔ. Bɪ, k'ɪbɪ mɪnyaa bɪ mɪɲɲa y, ɪbɪ mesim b'ɪ monsigɔ ɔ sɔ.

³⁵ Dundo ɪ zi kan lɛɛgure k'a n'ɪbɪ ɔ bɪ kɪ, ɪ b'a ka, an a ba monsigɔ y.

³⁶ K'ɪbɪ mesim haay ɪ lɛɛgure ɔ, bɪ monsigɔ poore ba ɔ tɔkke, a haay nyɪntam lɛɛgure ɔ amba fitire k'a nɪ lɛɛ bɔrɛ a ɔ, an nɪ lɛɛgure kam bɪ m.»

Yeezuu y'a bam kan farizeenɔ kɪ wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ
(*Matiyee 23.1-36; Markɪ 12.38-40*)

³⁷ Yeezuu k'a nɪ meer bam bɪ, farizen deem a bir a har ɔ k'an bɪ hɔbɪrɛ bɪ. A n gasɔ, k'a hɔ bɪ.

³⁸ Farizen bɪ k'a Yeezuu yɪ an nɪ hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ b'a n a wɔ hir amba n tɪr a ba bɪ, a zɛ kɔdɔ.

³⁹ Zuuba bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Dɪga, awɔɔ farizeenɔ wɔɔ, hɛ kan laaga kɪ kur awɔɔ n'a sɔrgɔm, koorbaa n bɔkare an awɔɔ heer han kan kɔsɪraba kɪ.

⁴⁰ Hɔɔnwarzannɔ n'awɔɔ m! ɠɔaa k'a kur bɪ ba bɪ, a bɛɛ y'a nɔ bɪ ba sɔ ra?

⁴¹ Bɪ, k'a hɔ ka cicirzannɔ ɔ, awɔɔ n n'a bam kɛɛrɛ bɪ haay yɪm mɪɲɲa awɔɔ ma.

⁴² A pakra bare awɔɔ m, farizeenɔ ra! Bala, ganwɔrɛ bu hɔ awɔɔ n'a kam kan manti, poobur kɪ, kan hɔ haay k'a nɪ haanm brikɔrɔ ɔ bɪ kɪ. A bɔkare a kaanm Woso tɪrgabaa bɪ

m kan a ḡoare bi ki m. Bi, awɔɔ a ga m, a ba, a boɔ ɪ goɔta rɔ wɔɔ ba so.

⁴³ A pakra bare awɔɔ m, farizeenɔ ra! Awɔɔ ɪ leekare buncerɔ wɔɔ ḡoa sokomacerɔ ɔ, awɔɔ gɔɔɔ yaadarerɔ ḡoa daasɔɔ ɔ.

⁴⁴ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ bo kɔ ɔ kan gəənoyaarɔ ki, ḡn'i tɔre ḡ la, bi ḡ bir a dɔre y.»

⁴⁵ Wosocikarɩnsaambɔɔ wɔɔ deem a hi Yeezuu m, a ɔ: «Karɩnsaamba, k'ibu ni meer bare ncɩnaaɔ bi, wɔɔ sonso ɩbu n'a wom so.»

⁴⁶ A n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Awɔɔ so wosocikarɩnsaambɔɔ ra, a pakra bare awɔɔ m, awɔɔ ni mɔrlɔ gorezanno kam gɔɔɔ ra, b'awɔɔ bo kare, awɔɔ muḡḡɔɔ bir a nyokɔr deem taan... dam mɔrlɔ wɔɔ duro ma y.

⁴⁷ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a ni wosolesinnɩsorazanno wɔɔ yaarɔ dɔm bi minto, b'awɔɔ zɩɔ yi ḡ zinze.

⁴⁸ Ncɩnaaɔ bi, awɔɔ y'a zɩɔ wɔɔ kaseti kare a ɔ, awɔɔ ye ḡ zibəə bi ma. Bala, ḡ yi wosolesinnɩsorazanno wɔɔ zinze, awɔɔ m bɔr an ni ḡ yaarɔ bɩmbankam.

⁴⁹ Bi y'a ka Woso n a hi a mindɔre nɔ ɔ, a ɔ: Mɔɔ wosolesinnɩsorazanno kan m zibəəzanno ki nyɔɔre ḡ ni, ḡ gɔɔɔ gɔsɩnno zinzerɔ ḡ barla, ḡni zibəə bɩnyaa ba gɔsɩnno m.

⁵⁰ Bi minto bi, ḡ her gɔɔɔ wɔɔ hɔnhɔrm, wosolesinnɩsorazanno haay kɔ ḡ yi ḡ zinze halli durnya dare ma rɔ wɔɔ ma lore minto.

⁵¹ A n a sa Abel ma lore ma, an ta m Zakarii k'a ga Wosoce ɔ, mannɩjaa bi kan buncɔ muḡḡa bi ki bire ɔ. Sɩra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, ḡ her naa ɔ gɔɔɔ nɔɔn duro hɔnhɔrm minno nɔɔn duro minto.

⁵² A pakra bare awɔɔ m, wosocikarɩnsaambɔɔ ra, awɔɔ hɔdɔre celenyi sa a nyaakom da. Awɔɔ n gasɔ a zim y, a bo kare an n'a nyam gɔɔɔ kɔ ḡ le taa k'a gasɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ.»

⁵³ Yeezuu k'a bo b'ɔ bi, wosocikarɩnsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ ki wuti ḡn'i tator bam kan nɔmaa ki, ḡn'i laakarɔ do haay dɩdam han.

⁵⁴ N n'i dundom zi k'a ku a nyaso, a meerbaa deem nɔ ɔ.

12

*Yeezuu dɔndɔrerɔ ka a karɩndanyɩno ɔ
(Matiyee 10.26-31)*

¹ Dɔmum bi do ɔ bi, gɔɔɔ kɔ ḡ le dɔre ba ɔ a ze kɔ ra, halli ḡn'i tɔntɔm kɔ ra. Yeezuu n a sa, an n'a dɩdam a karɩndanyɩno m, a ɔ: «A n le da haay bi, k'a dundo a zi kan farizeenɔ nyɔnyɔɔ kɔ zambɔ m bi ki.

² Hō ba ō, an a nyaakom da, n b'a yire y. Mim ba ō, an a nyaakom da, n b'a dore y.

³ Hō k'awō hī monsigē ō bī, η y'a mam læegure ō. Awō n a hī tor ō cē ō bī, n bōm garga ra ηn'a hī.»

⁴ «A hī mōō nawōre awō m, m hannyno: A bī nyi ba gūō kō η nī mesim zem gēr, bī, η b'a dam hōstī ma ηn'a ba bī jē ō rō wōō nī y.

⁵ Hō k'awō a ga m a nyi ba m bī, kō m a hinka a m: K'a nyi ba Woso k'a a da ma an gēr zē, bī jē ō an a da ma, an ī gasō sehar ō bī m. Sira mōō n'a hīre awō m, bī, awō a ga m a nyi ba m.

⁶ N bīr bēnō nyino hēenm soor, k'a tanka hīya yī ra? Bī deem taan... tō bīr bōm Woso nō ō y.

⁷ B'awō, awō minkē bī, η y'a lē sa haay. A da bī bō y, awōō jura bēnō nyino m jilli.»

(*Matiyee 10.32-33; 12.32; 10.19-20*)

⁸ «A hī mōō nawōre awō m: Kō gōaa kasetī ka gūōō taa, a ō, mōō gōaa n'a mī, Gōaanyī bī y'a kasetī kam Woso malēkarō taa sō.

⁹ Bī kō gōaa bīsī ka mōō ma gūōō taa, mōō bīsī kam ma Woso malēkarō taa sō.

¹⁰ Gōaa k'a meerbaa bōnyaa ba Gōaanyī bī ma, a y'a sugur yim. Bī, gōaa k'a meerbaa bōnyaa ba Sent-Ēspri ma, a b'a sugur yire y.

¹¹ Kō η bōr, ηn'ī tare awō m yaadarecero ō, gēē cinno taa, gēē taralēezanno taa, a b'a heer kō kan hō k'awōō n n'a hīm k'a mīηηa bōmbōm bī kī y.

¹² Bala, Sent-Ēspri y'a hīre awō m, a hīre dōmim ō.»

Durnya arzaka

¹³ Gōaa ī nyinta zamaa bī bire ō, an a hī Yeezuu m, a ō: «Karīnsaamba, a hī mōō danyī bī m k'an wōō zī arzaka nīηηō k'a a tō bī jir kan mōō kī.»

¹⁴ Yeezuu n a hī m, a ō: «Nka ī lē ka kō mōō n nyinta awōō dōdōkarezaa gēē awōō hōjirlezaa?»

¹⁵ A n a hī η nī, a ō: «K'a dundo a zī kan arzaka ηōare kī. Bala, gōaa mīsīrbaa bī bīr zum kō ō kan a arzaka kī y, baa kō arzakazaa m.»

Arzakazaa k'a hōōn ba ō hōbōkōrenoom

¹⁶ A n hōbōkōrenoom naa dō da η nī, a ō: «Arzakazaa deem ī nyinta ō, a hōsira n hō ba mīηηa.

¹⁷ A n n'a hōōn dare a heer ō, a ō: Mōō y'a bam lō? Bala, bīnce ba mōō ō, m nī m hōyaa bī zarη ō y.

¹⁸ A n n'a hī a mīηηa m, a ō: Hō kō mōō n'a bam bī ba n nī: kō m m sīrō wōō zō haay, m η banka m η dō gōta-gōta, m m hōyaa bī zar ō kan m arzaka bī kī.

19 Mɔɔ y'a hire m miŋŋa m, mɔɔ ɔ: Ba ɪ n ni arzaka gɔta m na, dɔɔraa hɔka-hɔka minto. Mɛnyɔɔ da, hɔ bi, ɪ hɔ mi, k'i heer nyɔɔ.

20 Bi, Woso a hi m, a ɔ: <Hɔɔnwarzaa ra, ɪbu gam gum naa ɔ. Hɔ k'ɪbu banka haay bi, nka n n'a sare?>

21 Nɔɔnaaɔ m kan gɔaa k'a arzaka gɔr an n'a kuntɔre a miŋŋa tɔ ma, an bɔkare hɔntazaa bɛɛ m Woso mim ɔ y.»

Heerkɔre mim
(Matiyee 6.25-34)

22 Yeezuu a hi a karɔndanyɔnɔ m, a ɔ: «Naa minto y'a ka mɔɔ n'a hire awɔɔ m: a b'a heer kɔ kan hɔ k'awɔɔ n'a bim k'a mɪsɪrbaa ba bi mim ki y, a b'a heer kɔ kan huu k'awɔɔ n n'a dure a ma bi mim ki sɔ y.

23 Bala, mɪsɪrbaa lɛ da hɔbɪrɛ m, mɛsim n lɛ da huu m.

24 K'a dɪga kaakaarɔ ma, ŋ bir hɔ duure y, bi ŋ bir a dare y. Ŋ ba hɔbɪrɛ kuntɔji ni y, ŋ ba si m sɔ y. Bi Woso yi ŋ tɔrm. Awɔɔ jira bennɔ m gallem hɔka!

25 Gɔaa bi kara n'awɔɔ bire ɔ, an n'a dam ma, an a mɪsɪrbaa nyɔɔ lɛɛ poore a heerkɔre minto?

26 K'awɔɔ b'a dam a poore bi bare ma bi, bɔ minto m, awɔɔ n n'a heer kɔm kan bɔ ɪ gɔɔta haay bi ki?

27 K'a dɪga burvuro kɔ ŋ ni haanm hɔsɪra ɔ rɔ wɔɔ ma, ŋ bir lannɔ nɔɔrɛ, ŋ bir huu bare y, bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Salomɔɔn kan a cirbɛɛ bi ki, a n huuro gɔɛrɛrɔ yi an burvuro nɔɔn duro deem ni y.

28 Kɔ Woso ɪ bur gɔɛrɛ dam ma nɔɔnaaɔ her, booti m kɔ sɛ n a bi, a bi dɪgare awɔɔ mim ma gɔta an lɛ da ra, sɪrakare poore zannɔ ra?

29 B'awɔɔ, a b'a miŋŋa da kɔrɛ ma a a ka hɔ k'awɔɔ n n'a bim, kan hɔ k'awɔɔ n n'a mim bi ki ma y.

30 Naa haay naa, durnya gɔɔɔ kɔ ŋ bir yaa dam nɔ wɔɔ n'a kare ŋ ma. B'awɔɔ Zɪ Woso a dɔ a ɔ, a zibɛɛ ta awɔɔ ma.

31 Bi, k'a ka Woso cirbɛɛ bi ma. A n ni bɔ ɪ gɔɔta bi dare awɔɔ m la.»

(Matiyee 6.19-21)

32 «Awɔɔ k'a bɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cir poore ki bi, a da bi bɔ ɔ y. Bala, a awɔɔ Zɪ bi nɔ yi, k'a a cirbɛɛ bi ka awɔɔ ɔ.»

Arzana nɔ arzaka

33 «K'a hɔ k'an ta awɔɔ ɔ bi hɛɛ, a ka cicirzannɔ ɔ. K'a a ka busoohera k'a bir zarm bi ma, kan arzaka k'a nyare ba ɔ arzana ɔ bi ki. B'ɔ bi, ŋ nyaanlɛ ba ɔ y. Konno b'a dam ma ŋn'a sa, bɛɛ b'a dam ma an a bi y.

34 Bala, bɪnce k'awɔɔ arzaka bi n ta ɔ bi, awɔɔ heer bi, b'an ta ɔ sɔ.»

K'a a banka k'a wɔ ɔ a zi ba

³⁵ «K'a hɔsoaɔ sa, a so a ɔ, k'a se da a fitire ɔ.

³⁶ K'a a ba amba zibəenyɛnɔ kɔ η nyɛnta ηn'ɪ dɔm a harzaa k'a ta harɔntare cibsa ma rɔ wɔɔ m. Kɔ harzaa b'a bɔ an nɪ zere, k'a bi lee ku an cele ze, k'a gɔ m.

³⁷ Mimbirenyɛntazannɔ m zibəenyɛnɔ nɔɔn duro m, kɔ η harzaa bi bɔr, an bi dɪga a η n hinceem ba y. Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: a y'a hɔsoaɔ sare, an a so a ɔ an η nyɛnta hɔbure bure buncɛ ɔ, an hɔbure sa a zim an b'a ka η ɔ.

³⁸ Mimbirenyɛntazannɔ m zibəenyɛnɔ wɔɔ m, k'a bɔ an bɔr dɪbsir ma gɛɛ dɔmire m, a n a ya, an bi dɪga a η n hinceem ba y.

³⁹ K'a mim naa do jɪ ma mɪηηa. Kɔ harzaa bi, kɔ koor zere dɔmum a dɔ, a b'a tom an gasɔ a ce ɔ y.

⁴⁰ Awɔɔ sɔ, k'a a banka mɪηηa. Bala, Gɔaanyɪ bi zem bi bɔr dɔmum niηηɔ k'awɔɔ bir a hɔɔn dam ma b'ɔ.»

(Matiyee 24.45-51)

⁴¹ Pɪyɛɛr n a lar, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ minto ɪbɪ nɪ hɔbɔkɔrenoom naa do dam gɛɛ, gɔaa haay minto nɪ?»

⁴² Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Nka m zibəenyɪ mɪηηa, a hɔɔn n ta ɔ? Bɔ harzaa le ka ɔ k'an dɪga a har bi mim ma, k'an hɔbure ka a muno wɔɔ ɔ dɔmum niηηɔ k'a a ga m b'ɔ bi m.

⁴³ Mimbirenyɛntazaa m zibəenyɪ bi do m, kɔ harzaa a wusigɔ, an bɔr a har ɔ, an bi dɪga a a y'a zibəɔ le ra.

⁴⁴ Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, harzaa bi y'a dɔm a arzaka bi haay ma.

⁴⁵ Bi kɔ zibəenyɪ bi do a hɪ a heer ɔ, a ɔ: Mɔɔ harzaa bi bir zem zɔɔ y, an wuti an n'a zibəenyɛnɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ zere, kan zibəenyɪlɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ bure an nɪ hɔ mire a mɪm nɪ durgɛre.

⁴⁶ Zibəenyɪ bi do harzaa bi zem bi bɔr hin niηηɔ k'a n a hɔɔn da ma b'ɔ, kan wakati k'a n a dɔ a ɔ a zem bi kɪ ɔ. A lam la, an fir ka ma mɪηηa, an a da gɔɔɔ kɔ η bir zum Woso ɔ rɔ wɔɔ barla.

⁴⁷ Zibəenyɪ k'a hɔ k'a harzaa le n taa bi dɔ bi, b'a bir a mɪηηa bankam, b'a bir bi hɔɔnhɔ bare, a zere yɪm mɪηηa.

⁴⁸ Bi bɔ ɪ nɪ hɔ k'a harzaa le n taa bi dɔ an bɔkare an nɪ zi k'a a ga zere m bam bi, a bi zere yɪm gɔta y. Bi bɔ n y'a ka ɔ gɔta bi, n y'a laaka dam han gɔta. Bɔ n y'a ka ɔ gɔta k'an dɔ ma bi, n y'a sim han gɔta sɔ.»

Yeezuu zuure ɪ zem gɔngɔkoma m

(Matiyee 10.34-36)

⁴⁹ «Bɔr mɔɔ ɔ se m tara bure ɔ. A ηɔa mɔɔ nawom paan... k'an yɔ.

⁵⁰ Fıryıre n ta ɔ an nı mɔɔ yım. A gore ta ɔ kan mɔɔ kɪ, b'a mɔɔ ku an nya.

⁵¹ A hɔɔn awɔɔ n'a dare a ɔ laafu mɔɔ bɔr m tara burə ɔ ra? Ayy..., a hı mɔɔ nawɔre awɔɔ m, bɔr mɔɔ ɔ gɔngɔ kɔ ma m.

⁵² Bala, naa ma keere naa, kɔ gɔaa soor ı har deem ɔ, ɲ y'a gɔngɔm kɔ ma, gɔaa kaaku y'a gɔm gɔaa hıya ma, gɔaa hıya n a gɔ gɔaa kaaku ma.

⁵³ Zı y'a gɔre a nyı ma, nyı n a gɔ a zı ma. Da y'a gɔre a nyımbɔere ma, nyımbɔere n a gɔ a da ma. Da y'a gɔre a nyar ma, nyar y'a gɔre a da ma.»

Woso minno dɔre mɲɲa
(Matiyee 16.2-3)

⁵⁴ A n a ya, an a hı zamaa bı m, a ɔ: «K'awɔɔ warkɔ yı an jum meer ɔ, b'awɔɔ hı lɛem a ɔ: la n nı zem, b'a kɔ yım maam.

⁵⁵ K'awɔɔ hınhɛr yı an a to jısadɔpaası an nı hɔnrɛ, b'awɔɔ ɔ lɛe ma m, b'a kɔ yım maam.

⁵⁶ Zambuzanno ra, awɔɔ ba lɔ a brama kan tara kɪ minno dɔ, a bɔkare a n dɔmım k'an ta ɔ dıttaa naa mim dɔ?»

Kɔ mare kan a jum kɪ
(Matiyee 5.25-26)

⁵⁷ «Bɔ m sɔ b'awɔɔ bɪr hɔ k'an mɲɲa bı dɔdɔ kare a zim nı y?»

⁵⁸ K'ıbu jum ı tare ı m dɔdɔkare bıncɛ ɔ, k'ı ı tɔ ɔ a kɔ ma zaa ra, k'a bı ta ı m dɔdɔkər taa y, kɔ dɔdɔkər bı b'ıbu ka lɔnnɔdɔmazanno ɔ, ɲn'ıbu du lɔnnɔcɛ ɔ y.

⁵⁹ Sıra mɔɔ n'a hıre ıbu m: N b'ıbu bɔm lɔnnɔcɛ b'ɔ k'ıbu n zım bı ka haay ı nya y. Baa tanka deem bı gɔɔtare y.»

13

K'a a bɔ a taam

¹ Dɔmım bı do ɔ bı, gɔɔɔ gɔsınnɔ bɔr, ɲnı bı Galilee gɔɔɔ kɔ Pılatı a ka ɲnı ɲ zınze ɲ mannıbare dɔmım ɔ bı mim hı Yeezuu m.

² Yeezuu n a hı ɲ nı, a ɔ: «Awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, Galilee zanno kɔ ɲ yı ɲ zınze naa mimbonyaabənno gɔɔɔ m ɲnı le da Galilee gɔɔɔ gɔsınnɔ wɔɔ ra ge?»

³ Ayy..., a hı mɔɔ nawɔre awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, gınga awɔɔ nawɔre ncınaaɔ sɔ.

⁴ Bı, gɔaa bueresinnyə kɔ Silowee cɛjintə a da ɲ la, an ɲ zınze rɔ wɔɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, mimbonyaabənno m an le da Zerizalem gɔɔɔ gɔsınnɔ wɔɔ ra ge?»

⁵ Ayy..., a hı mɔɔ nawɔre awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, gınga awɔɔ nawum haay am brɔɔ hɔ bı m.»

Soon k'a nyi ba o hɔbɔkɔɛnoom

⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu hɔbɔkɔɛnoom naa do da ŋ nɪ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, a soon n ta ɔ a divɛnsɪra ɔ. A n bɔr k'a b'a bɔ, b'a n bɪ hɔsɪ yɪ y.

⁷ A n a hɪ hɔsɪra zibæzaa bɪ m, a ɔ: A dɔɔraa kaaku hɔ m naa, mɔɔ n tir bɔr kɔ m b'a bɔ, bɪ mɔɔ n tir a nyɪ yɪ y. A da! Bɔ m an tara si an a so ɔ b'a zibæθ ba ɔ y?

⁸ Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: Karɪnsaamba, ɪ ɪ ya, ɪ to dɔɔraa deem, kɔ m yaa hɔn, m a bɪr ma, kɔ m buundi da ma.

⁹ A a da ma, an bɪ nyɪ da dɔɔraa m, k'a bɔr a n nyɪ da y, k'ɪ ka kɔ n n'a da.»

Lɔ kɔ yaaba a huŋɟu

¹⁰ Yeezuu nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam sokomacɛ ɔ *sabaa hinni ɔ.

¹¹ Lɔ ɪ nyɪnta b'ɔ zinɔ n a ka, an a huŋɟu a dɔɔraa bueresinnyɔ hɔ m naa. A b'a dam ma an jum brama tɪrga y.

¹² Yeezuu k'a a yɪ bɪ, a a bɪr, an a hɪ m, a ɔ: «Lɔ, ɪ ɪ waa, ɪ yaaba bɪ nya.»

¹³ A n a wɔ ka a mim la. Lɛɛm bɪ, lɔ b'a ba tɪrga, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

¹⁴ Sokomacɛ cir bɪ k'a a yɪ Yeezuu n lɔ bɪ waa sabaa hinni ɔ bɪ, a nɔ ma ɔ. A meerbaa bɪ si, an a hɪ zamaa bɪ m, a ɔ: «Dɔmum sɔrdɪ n ta ɔ, gɔɔɔ n a da ma, ŋnɪ zi ba. Dɔmunnɔ wɔɔ duro awɔɔ a ga m, a bɔr, ŋn'a waa, sabaa hinni ɔ bɛɛ y.»

¹⁵ Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zambuzanno ra! Awɔɔ gɔaa biyæθ bɪr a der zarm, gɛɛ, a bra, k'a yaa ka hi ma sabaa hinni ɔ ra?

¹⁶ Bɪ lɔ naa do Abraham yanɟa m, zinɔ n yaaba da ma a dɔɔraa bueresinnyɔ hɔ m naa, sabaa hinni bɛɛ a a ga m, n n a bɔ bar ma ra?»

¹⁷ K'a naa hɪ bɪ, nyannɪ a jɪnnɔ wɔɔ haay nyasɔ. Zamaa bɪ n'a heer nyɔɔm kan zibæθ gɔtɔɔ haay k'a n'a bam bɪ kɪ.

Mutardɪ yaa kan nyɔnyɔɔ kɪ hɔbɔkɔɛnoom

(Matiyee 13.31-32; Markɪ 4.30-32)

¹⁸ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Woso cirbæθ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔ kɪ? A makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

¹⁹ Bɔ a kɔ ɔ kan mutardɪ yaa kɔ gɔaa n'a sam, an n'a duum a brikə ɔ bɪ kɪ. A n haan, an a ba gɔ gɔta, bennɔ nɪ cɛ kɪnkare a vɔŋɟɔro ma.»

(Matiyee 13.33)

²⁰ A n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Woso cirbæθ bɪ makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

²¹ A makra mɔɔ n'a bam kan nyɔnyɔɔ kɔ lɔ n'a sam, an n'a warm kɔ ma kan kɔŋɟo kaaku nyisi kɪ, an nɪ derm haay.»

Israyel gɔɔɔ haay n ni gasom cirbæə nɔ ɔ ra?
(*Matiyee 7.13-14,21-23*)

22 Yeezuu bɔ kuro ɔ kan bɔɛɛmarɔ ki ɔ, an ni hɔ dɪndam, an ni tam Zerizalem zeezi.

23 Gɔaa deem n a lar, a ɔ: «Zuuba, gɔɔɔ kɔ η ni bumbɔrɛ yim nɔ wɔɔ, η bi gɔta ni?»

24 A n a hi η ni, a ɔ: «K'a a tɔ ɔ k'a gasu halle poore bi m. Bala, a hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gɔɔɔ gɔta y'a kam ma k'a gasu m, bi η b'a dam ma y.

25 Kɔ harzaa bi bi wuti, an halle bi ta, awɔɔ gɔɔtam garga ra, awɔɔ ba n bir cɛɛ zɛrɛ, a bir a hire, a ɔ: Zuuba, cɛɛ gɔ wɔɔ m. A y'a nyi bɔrɛ awɔɔ nɔ, a ɔ: Awɔɔ, mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y.

26 Awɔɔ y'a hum ni, a ɔ: Wɔɔ hɔ bi, ɔ hɔ mi kan ɪbu ki. ɪbu hɔ dɪnda gɔɔɔ m, ɔ daasɪrɔ ɔ.

27 B'a y'a hire awɔɔ m, a ɔ: Mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y. Awɔɔ, k'a a gaa mɔɔ ma, awɔɔ haay k'a ni mimbɔnyaarɔ bam bi.

28 K'awɔɔ bi Abraham kan Izakki, Zakɔɔb ki yi Woso cirbæə nɔ ɔ, kan wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ haay ki awɔɔ n ni garga ra, a nyɪntare awɔɔ ma baadare kan sɔ sɔrɛ ki.

29 Gɔɔɔ y'a tom dɔjɪr kan meer ki ɔ, jɪsa kan biɪ ki ɔ, ηni bi nyɪnta ηni hɔ bi Woso cirbæə nɔ ɔ.

30 Kɛrɛrɛ bi, jezannɔ nyɪntam lɛkarezannɔ, lɛkarezannɔ n nyɪnta jezannɔ.»

Yeezuu ɪ tam Zerizalem ɔ
(*Matiyee 23.37-39*)

31 Dɔmɪm bi do ɔ bi, farizeenɔ gɔsɪnnɔ b'a zɔ Yeezuu ma, ηn'a hi m, η ɔ: «Ta bɪncɛ vanta ɔ. Hirɔɔdɪ y'a kam ma k'a ɪbu zɛ.»

32 A n a hi η ni, a ɔ: «K'a yaa hi pooji naa do m: mɔɔ ɪ lam zinɛrɔ ra, m ni gɔɔɔ waam, her kan booti ki zizer ki, an nya.

33 Bi pakra m kɔ m ta lɛɛ her, kan booti ki zizer ki. Bala wosolesinnɪsorazaa b'a dam ma an ga bɪncɛ vanta ɔ kɔ Zerizalem nɔ bɛɛ y.»

34 «Zerizalem, Zerizalem, ɪbu k'i ni wosolesinnɪsorazannɔ zɪnzɛm, ɪ ni gɔɔɔ kɔ η yi η nyɔɔ ɪbu ma rɔ wɔɔ bumbam jaarɔ m bi. Gallem karɔ, mɔɔ ηɔa kɔ m ɪ nyɪnɔ so kɔ ma, amba kɔr tɪr a nyɪnɔ so kɔ ma a za taa bi m, b'ɪbu n yɛ?»

35 Dɪga! Woso y'a bɔrɛ ɪbu ɔ. Bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi y, an ta an dɔmɪm k'awɔɔ ni zɛm b'a hi, a ɔ: «Gɔaa k'a ni zɛm Zuuba Woso tɔ ma bi n barka yi.» »

14

Me hunhanrezaa waare

¹ Yeezuu gaso farizeenro jitaare deem har o, *sabaa hinni o, k'a hobire bi. Farizeenro woo ni dundom zi.

² Gaa deem i bi jum Yeezuu lee, a me n hunhanre.

³ Yeezuu n a hi wosocikarinsaambooo woo m kan farizeenro woo ki, a o: «Zaa ta o k'o yaabazaa waa sabaa hinni o gee, zaa ba o y?»

⁴ Ni ze pi. Keere bi, Yeezuu n yaabazaa bi gaa, an a waa, an a da zaa ra.

⁵ Bi kur bi, an a hi ni, a o: «Gaa bi kara n'awoo bire o naa o, a nyi, gee, a der n a da hiyo o sabaa hinni o, a bi bra sire, an a bo o leem ni?»

⁶ Bi ni a da ma ni'a nyi bo o y.

A b'a ka leekare bincero ma y

⁷ Yeezuu k'a gooo ko ni yu ni bir hobire ma ro woo yu, ni'i leekare bincero bumboni o bi, a hobokorenoom naa do da ni, a o:

⁸ «Ko gaa ibi bir harcintare cibsaa ma, i b'aa nyinta leekare bince o y. Bala, a a da ma, a gaa vanta bir, an le da ibi ra.

⁹ Gaa k'awoo bir bi, a b'a ka, an b'a hi awoo gaa huya bi m, a o: toore ka i mim b'o y. Ibi zem bi wuti kan nyannu ki, i ta je bince o.

¹⁰ Bi ko n y'ibi bir hobire ma, k'i yaa nyinta je bince o, gaa k'a ibi bir bi, k'a bi bor, a y'a hire ibi m, a o: M hannyi, i zo lee bince b'o. A nyintare ibi to busure gaa haay ko ni ho bire kan ibi ki ro ki lee.

¹¹ Bala, gaa k'a n'a miija busum bi, n y'a zerm, bo n'a miija zerm bi, n y'a busum.»

O b'o ka ganwore ma tara burə o y

¹² A n a hi gaa k'a a bir bi m so, a o: «K'ibi sinuu hobire ba gee gunuu ho, i b'i hannyo, gee, i dogoo, gee i cisonno arzakazanno ki bir y. Ko n bee, ni y'ibi birm so a zim ma, ni'a so a yaa o.

¹³ Bi, k'i cibsaa hobire ba, k'i cicirzanno, panjawarzanno, logoro, buuro ki bir,

¹⁴ b'a nyintam mimbirenyinta kan ibi ki, bala, ni b'a dam ma ni a ba, ni a so a yaa o y. Bala, Woso naa sompire ibi m, gooo turgoo mumbore domum o.»

*Cibsa gata hobokorenoom
(Matiye 22.1-10)*

15 Gṣaa deem k'a nyɪnta b'ɔ an naa haay ma bɪ, a a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Mimbirenyɪntazaa m gṣaa k'a nɪ zem bɪ hɔbɪrɛ bɪ Woso cirbɛə nɔ ɔ bɪ m.»

16 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gṣaa deem ɪ nyɪnta an cɪbsa gɔta hɔbɪrɛ ba. A n zamaa bir gɔta kɔ η nɪ b'a bɪ.

17 Hɔbɪrɛ bɪ dɔmɪm k'a ku bɪ, a a zibəənyɪ nyɔɔ gɔɔɔ k'a η bir hɔbɪrɛ bɪ ma rɔ wɔɔ zi, a ɔ: K'a bɔr kɛɛrɛ, n hɔ haay banka, an nya.

18 N haay n a lɛ ba deem, η ɔ: a b'a dam ma y. Lɛɛkare zaa bɪ n a hɪ zibəənyɪ bɪ m, a ɔ: hɔsɪra mɔɔ si, pakra m kɔ m ta, m aa dɪga a. Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han, k'i sugur ba m ma.

19 A vanta n a hɪ, a ɔ: Dono mɔɔ n si bu, kɔ m aa nɪ η makra ba η dɪga a. Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han k'i sugur ba m ma.

20 A vanta n a ya, an a hɪ, a ɔ: lɔ mɔɔ sa daa, bɪ y'a ka mɔɔ bɪ m dam ma, m bɔr y.

21 Zibəənyɪ bɪ k'a a wusigə bɪ, a yaa naa hɪ a harzaa bɪ m. Harzaa bɪ nɔ n ma ɔ, an a hɪ, a ɔ: ta zɔɔ-zɔɔ kɔ bɪ daasɪrɔ ɔ, kan kɔ bɪ zaa bire rɔ kɪ, ɪ cicirzannɔ gaa kan paŋŋawarzannɔ kɪ, lɔgɔrɔ kɪ, bɔsɔrɔ kɪ ɪ bɔr η nɪ naa ɔ.

22 Zibəənyɪ bɪ n ta an a bɔ an bɔr an b'a hɪ, a ɔ: harzaa, ɔ lɛ k'ɪbɪ ka bɪ ba, bɪ lɛ gɔta.

23 Harzaa bɪ n a hɪ zibəənyɪ bɪ m, a ɔ: ta zaa poorero wɔɔ ra kan brikɛrɔ kɪ, ɪ ɪ ka gɔɔɔ wɔɔ ma ɪ gasɔ η nɪ, kɔ lɛ bɪ gɔta mɔɔ har b'ɔ y.

24 Bala, a hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ mɔɔ n bir lɔ wɔɔ, gṣaa deem taan... ba ɔ an nɪ mɔɔ hɔbɪrɛ bɪ dare a lɛ ɔ y.»

Yeezuu karɪndanyɪ paan...

(Matiyee 10.37-38)

25 Bɪ jɛ ɔ, gɔɔɔ cir gɔta zu Yeezuu ɔ. A n a bɔ an a hɪ η nɪ, a ɔ:

26 «Kɔ gṣaa bɔr mɔɔ zi, a n mɔɔ ηsɔ an lɛ da a zɪ ra, kan a da kɪ, a lɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, a cɛmbɔɔ kɪ, a danlɔrɔ kɪ, baa kan a mɪŋŋa mɪsɪrbaa kɪ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

27 Gṣaa k'a bɪr a gɔdarkɔra busure an nɪ zum mɔɔ jɛ ɔ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

28 Kɔ sɪra nɪ, gṣaa bɪ kara n'awɔɔ bire ɔ a lɛ n taa k'a cɛ gɔta dɔ, a n lɛɛ ka an nyɪnta, an busoo k'a n'a bɪm bɪ lɛ zɛ, an a dɔ, k'a cɛ bɪ dɔm gɛ ra?

29 Kɔ bɪ bɛɛ, k'a lɛɛ ka an a jɪr cɪnta b'a b'a dam ma an a nyambɔr y, gɔɔɔ haay kɔ η n'a yɪm bɪ, η yaa wom ma,

30 ηnɪ bɪr a hɪrɛ, η ɔ: Ba gṣaa cɛ dɔrɛ sɪŋŋɪda sa na, b'a n a nyambɔr na.

³¹ Γεε cir bɔ n ta ɔ, k'a ɪ tam k'a yaa yar ba kan cir vanta kɪ, a n læ ka an nyɪnta an dɪga, k'a y'a dam ma kan gɔaa tisi bu kɪ, a yar ba kan gɔaa k'a nɪ gɔaa m tisi buhura bɪ kɪ gɛ?

³² Kɔ bɪ bæ, cir deem bɪ k'a gɔɔta an laato bɪ, a gɔaa deem nyɔɔ n zi, an aa laafu mim dɪnda kan kɪ.

³³ Ncɪnaaɔ sɔ bɪ, awɔɔ bire ɔ kɔ gɔaa læ baa k'a wɔ saa hɔ k'an ta m bɪ ma, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.»

(Matiyee 5.13; Marki 9.50)

³⁴ «Sɪra m, yɛ k'an naa, hɔ miɪɲa m. Bɪ kɔ yɛ nyɪntabaa bɪ bɔ, bɔ n'a yare an bɔr a nyɪntabaa bɪ nɪ?

³⁵ A bɪ miɪɲa tara minto, b'a bɪ yɪm buundi sɔ y. A lo n nawom garga ra. Gɔaa k'a nɪ tɔr m k'an a ma.»

15

Yeezuu kan mimbɔnyaabənnɔ kɪ

(Matiyee 18.12-14)

¹ Yaworsinno kan mimbɔnyaabənnɔ kɪ haay a zɔ Yeezuu ma, k'a a tɔr ka ma.

² Farizeenrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ nɪ kukur bare, η ɔ: «Gɔaa naa do ɪ mimbɔnyaabənnɔ sim, an nɪ hɔ bim kan η kɪ.»

Ser k'a nyaam hɔbɔkɔrenoom dare

³ Bɪ Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa do da η nɪ, a ɔ:

⁴ «Gɔaa bɪ kara n'awɔɔ bire ɔ, a seero n ta ɔ zɔrɔ, deem n nyaam, a bɪ bunɛɛhɔ a yaa n nɛɛhɔ rɔ wɔɔ tom a hɔbɪjɪ ɔ, an ta an aa a ka deem bɪ ma, an tolle ba an a yɪ?

⁵ Bɪ, k'a a yɪ, a busu an nawom kan heernyɪnta kɪ a kɔɔn ra.

⁶ K'a lee ku har ɔ, an a hannɪnɔ sɔ kɔ ma kan a cɪsɔnnɔ kɪ an a hɪ η nɪ, a ɔ: k'a heer nyɔɔ kan mɔɔ kɪ, bala mɔɔ m ser k'a nyaam bɪ yɪ.

⁷ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, heernyɔɔ nyɪntaη ɔ gota arzana ɔ, mimbɔnyaabər deem k'a a bɔ a taam bɪ tɔ ma, an læ da gɔɔɔ tɪrgɔɔ bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ wɔɔ kɔ heerlɔrɛ zibəə ba η ma rɔ wɔɔ ra.»

Wanzurfu deem nyaanlɛ hɔbɔkɔrenoom

⁸ «Γεε lɔ bɪ kara n ta ɔ, a wanzurfu m bu, deem n nyaam, a bɪ sɛ dam fitire ɔ, an cɛ bɪ waa, an a ka ma miɪɲa an tolle ba an a yɪ?

⁹ Bɪ k'a a yɪ, a y'a hannɪnɔ som kɔ ma, kan a cɪsɔnnɔ kɪ an a hɪ η nɪ, a ɔ: K'a heer nyɔɔ kan mɔɔ kɪ, bala mɔɔ m wanzurfu k'a nyaam bɪ yɪ.

10 A hı mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, heernyɔɔ ta ɔ Woso malɛɛkarɔ zi mimbɔnyaabər deem k'a n'a bɔrɛ a taam tɔ ma.»

Nyi k'a nyaam, n n a yi hɔbɔkɔrɛnoom

11 Yeezuu n a ya, an a hı, a ɔ: «Gɔaa ı nyınta ɔ, a nyıno hıya.

12 A poore bı n a hı a zı m, a ɔ: M zı, arzaka k'ıbu n ta m bı, a jır, k'ı m hɔ ka m ɔ. N zı bı n arzaka k'an ta m bı jır n nı.

13 A dɔmım k'a yi poore bı, nyı poore b'a hɔ bı gɔr an a hɛɛ, an ta zaa ra, kɔ laatorɛ ɔ. B'ɔ bı, a yaa a arzaka bı zar zıbɛəro bɔnyaarɔ nɔ ɔ.

14 K'a a zar an a nya bı, nɔ gɔta a da kɔ b'ɔ, cıcir n a nyasɔ.

15 A n ta, an nı zi bam kan tara bı gɔaa deem kı, bı n a nyɔɔ kurkuuro dɔ ma ɔ a hɔsıra ɔ.

16 A mıŋŋa a ŋɔa k'a hɔbıre kɔ kurkuuro wɔɔ n'a bım bı bı, k'an a ka. Bı gɔsı bı r a kan ɔ y.

17 A n bı, an nyınta an a hɔɔn da, a ɔ: Mɔɔ zı zıbɛəzanno gɔta, ŋn'ı hɔbıre bıre a mıstı nı gɔɔtam, mɔɔ n bɔr kɛere, m nı gam nɔ ma naa ɔ.

18 Mɔɔ tare m zı zi, m aa a hı m, mɔɔ m zar Woso kan ıbu kı ma.

19 Mɔɔ n m ga m, ıbu n ı ya, ı mɔɔ bı r ı nyı y. Mɔɔ ba am ı zıbɛəzanno gɔaa deem hɔ bı m.

20 A n a bɔ an nı doore a zı bı zi. K'a gɔɔta an laato bı, a zı bı n a to an a yi, a cıcir n a nyasɔ. A n bra sı, an aa a wɔ burgu ma, an a lɛ dɔrɛ.

21 A nyı bı n a hı m, a ɔ: M zı, mɔɔ mim zar Woso kan ıbu kı ma, mɔɔ n m ga m, k'ı ı ya, ı mɔɔ bı r ı nyı y.

22 B'a zı b'a hı a zıbɛənyıno wɔɔ m, a ɔ: K'a ba zɔɔ, a bɔr huu k'a gɔrɛ lɛ da bı m, a b'a du ma. K'a bɔr tolleŋŋa m a da a nyɔkum ma, k'a kɔsɔrɔ da a gam ɔ.

23 K'a bɔr dınyɛem ka mɛ ka bı m, a zɛ k'ɔ a bı, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ,

24 bala, mɔɔ nyı k'a nyınta an ga bı, a a mım bɔ ɔ, a nyınta an nyaam, ɔ ɔ ya, ɔ a yi. N n a sıŋŋıda sa, ŋn'ı cıbsa bare.

25 A nyı jıtaare bı nyınta pooyaa ɔ. K'a a bɔ, an nı zem an a zɔ har ma bı, a bı kɔnnıro kan bintiıro kı nyı ma, kan sarbaa kı.

26 A n zıbɛənyı deem bı r an laaka da a jı ma.

27 Zıbɛənyı bı n'a nyı bɔ ɔ, a ɔ: ıbu dam bı y'a bɔ an bɔr, ıbu zı bı n dınyɛem k'ɔ wɔɔ tɔr bı zɛ, k'a a nyı bı yi kan laafı kı bı minto.

28 Nyı jıtaare bı nɔ n ma ɔ, a ɔ: A bı gasum har ɔ y. A zı bı n bɔ k'a yaa bı r k'an bı gasɔ.

²⁹ A n a hɪ m, a ɔ: Dɪga a, a dɔɔraa gɔta mɔɔ n'ɪbu zi bam, mɔɔ n kaanm ɪbu lɛ m deem ni y. B'ɪbu n binnyɛɛm ka mɔɔ ɔ cɪna m a zɛ, m cɪbsa ba m kan m hannynɔ kɪ y.

³⁰ B'ɪbu nyɪ k'a ɪbu arzaka gɔr, an aa a zar kan lannɔmɪŋŋaheenno kɪ an a bɔ an bɔr naa, ɪbu dinnyɛɛm k'a mɛ ka bɪ zɛ a minto.

³¹ A zɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: M nyɪnnɪ, ɪbu ɪ kan mɔɔ kɪ dɔmɪm haay, hɔ haay k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ, ɪbu y'i so ɔ.

³² Bala, a a ga m k'ɔ cɪbsa ba, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ. ɪbu dam bɪ k'a nyɪnta an ga, an a mɪm bɔ ɔ bɪ minto. Nyaam a ɔ, ɔ ɔ ya, ɔ a yɪ.»

16

Zibəənyɪ hɔɔnkare hɔbɔkɔrenoom

¹ Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Arzakazaa deem ɪ nyɪnta ɔ, a zibəənyɪ n ta ɔ, an nɪ dɪgare a hɔnyɪ mim ma. Gɔɔɔ n b'a hɪ arzakazaa bɪ m, ŋ ɔ: Awɔɔ zibəənyɪ bɪ y'awɔɔ arzaka bɪ zarm.

² A n a bir, an a hɪ m, a ɔ: bɔ minto m n n'ɪbu mim dɪndam mɔɔ m, nɔcɪnaaɔ? ɪ hɔcɪntare ciro ka m ɔ, bala ɪbu b'i yare, ɪ mɔɔ zi bɪ ba y.

³ Zibəənyɪ bɪ n'a mɪŋŋa larm, a ɔ: Kɔ m a ba lɔ? Kɔ mɔɔ zuuba mɔɔ bɔ zibəə b'ɔ bɪ? Mɔɔ paŋŋa ba ɔ kɔ m dam wɔ ra? Hɔyɪnyere nyannɪ ɪ mɔɔ zem.

⁴ Hɔ kɔ mɔɔ n n'a bam bɪ mɔɔ dɔ, kɔ m bɪ bɔ zibəə b'ɔ, kɔ gɔɔɔ n m si a har ɔ.

⁵ A n gɔɔɔ kɔ zuuba bɪ zɪnnɔ ta ŋ lɛ rɔ wɔɔ bir deem-deem, an lɛkarezaa bɪ lar, a ɔ: ɪbu ta mɔɔ zuuba bɪ zɪm m karɔ?

⁶ Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: Nyɔɔ gər zɔrɔ. A n'a hɪ bɪ m, a ɔ: Ba ɪ sɪraci m na, a si, ɪ nyɪnta zɔɔ-zɔɔ ɪ gɔrsɪra ba busoor.

⁷ A n a ya, an a vanta lar, a ɔ: B'ɪbu, ɪ ta m karɔ? A ɔ: Hɔyaa yɔrgɔ zɔrɔ. Zibəənyɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: Ba ɪbu sɪraci n na, a gɔrsɪra ba businnyə.

⁸ Zuuba bɪ n a lɛ bɔ zibəənyɪ b'ɔ, zi k'a ba nɔcɪnaaɔ bɪ tɔ ma. Her naa ɔ gɔɔɔ wɔɔ hɔɔn ka kan kɔ kɪ, an lɛ da lɛgurezanno wɔɔ ra.»

Hɔ k'awɔɔ n'a bam busoo m bɪ n'awɔɔ Woso ŋɔare hɪnkam

⁹ «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, k'a durnya arzaka bɪ sa a gɔaasɪbabaa da m gɔɔɔ ma. Dɔmɪm niŋŋə k'a bɔr a b'awɔɔ ɔ bɪ, Woso y'awɔɔ sire a har ɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a sɪra ba kan hɔ poore kɪ, a sɪra bare a gɔta m sɔ. Bɪ gɔaa k'a n sɪra ba hɔ poore m, a bɪ sɪra bam hɔ gɔta m sɔ y.

11 Bɪ minto bɪ, k'awɔɔ n sɪra ba kan durnya naa arzakarɔ kɪ y, nka nɪ hɔnyɪ paan... bɪ kare awɔɔ ɔ?

12 Bɪ k'awɔɔ n sɪra ba gɔaa hɔ m, nka n n'awɔɔ mɪŋɔɔ hɔ bɪ kare awɔɔ ɔ?

13 Zibænyɪ ba ɔ a n n'a dam ma, an zuubɔɔ huɪyɔɔ zi ba y. A deem ŋɔare, an sɔ deem m. Gæe an bɪr kan deem kɪ, an kaanm deem m. Awɔɔ b'a dam ma a Woso ŋɔa, a busoo ŋɔa sɔ y.»

Lɛrɔ kan Woso cirbæə kɪ

(Matiyee 11.12-13; 5.31-32; Markɪ 10.11-12)

14 Farizɛenrɔ busoo ŋuənnɔ wɔɔ y'a tɔr kam naa haay ma, ŋn'ɪ yaa wɔrɛ a meerbaa bɪ ma.

15 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «A ka awɔɔ nawum ma k'a bɪr tɪrga gɔɔɔ mɪm ɔ. Bɪ Woso awɔɔ heer dɔ, bala, hɔ nɪŋɔ kɔ gɔɔɔ n'a lɛ bɔŋ ɔ bɪ, hɔ vəm m bɪ Woso mɪm ɔ.

16 Lɛrɔ kan wosolɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ ta an Zaan dɔmɪm ku. N y'a sɪŋŋɪda ba dɔmɪm bɪ do ɔ, n nɪ Woso cirbæə lemim nyɪnta pa dam, gɔaa haay n'a tɔŋ ɔ k'a gasɔ ɔ kan paŋŋa kɪ.

17 Brama kan tara kɪ cenle naanaa an lɛ da lɛ minnyɪ deem taan... k'a nɪ gɔɔtam bɪ ra.

18 Bɪ y'a ka, gɔaa biyæə k'a nɪ lare a lɔ ra, an n'a vanta sam bɪ, jaandər m. Bɪ gɔaa k'a lɔ k'a zim la ra bɪ sa, jaandər m sɔ.»

Arzakazaa kan ŋɔazaa kɪ hɔbɔkɔrɛnoom

19 «Arzakazaa deem ɪ nyɪnta ɔ, an nɪ huu wɪsɪrɔ kɔ ŋ lɛ ŋ kɔsɪ dure a ma, an nɪ hɔbɪrɛ mɪŋŋa bɪrɛ dɔmɪm haay, an nɪ mɪsɪrbaa nyɪnta bam.

20 Cikirzaa deem k'a tɔ m Lazaar bɪ nɪ wotam arzakazaa bɪ cɛlɛ ma, a mɛ haay bɪ, nyinno m.

21 A ɪ hɔbɪrɛ kuuro kɔ ŋ n'a lom arzakazaa bɪ hɔbɪrɛ gɔ bɪ ra bɪ ŋɔam k'a bɪ, b'a bɪr a yɪrɛ y. Kan naa kɪ haay, jino bɔr ŋn'a nyinno mɪmmɛsɔm.

22 Cikirzaa bɪ n bɪ ga. Malɛɛkarɔ n a busu ŋnɪ ta m Abraham jɪr ɔ. Arzakazaa bɪ m bɪ ga sɔ, n n a bir.

23 Gæəno bɪncɛ ɔ b'ɔ bɪ, arzakazaa b'ɪ fir yɪm gɔta. A n a mɪm busu brama an a to an Abraham yɪ laaɔ, Lazaar n'a jɪr ɔ.

24 A n zee da, a ɔ: M zɪ Abraham, mɔɔ cikir zɛ, k'ɪ Lazaar nyɔɔ k'an a nyokom nyɔɔ hi ma k'an b'a tɔkɔ m nɛem la, k'an bɪsa, bala, mɔɔ ɪ fir yɪm gɔta sɛ naa do nɔ ɔ.

25 Abraham n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: M nyɪnnɪ, a tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ ɔ, ɪbɪ nyɪnta mɪŋŋa ɪ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, Lazaar n a bɔnyaa yɪ. Naa ma bɪ, a heernyɔɔ yɪ naa ɔ, ɪbɪ nɪ fir nɔ ɔ.

26 Bɪ, yaa gɔta y'awɔɔ kan wɔɔ kɪ bire ɔ kɔ gɔɔ kɔ η n'a tom wɔɔ zeezi naa ɔ k'a ta awɔɔ zi rɔ wɔɔ b'a da ma, ηnɪ cem y, awɔɔ zeezi sɔ, kɔ η b'a da ma ηnɪ bɔr naa ɔ y.

27 Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: M zɪ, mɔɔ y'a yere ɪbɪ han, k'ɪ Lazaar nyɔɔ mɔɔ zɪ har ɔ,

28 bala, mɔɔ danzanno ta ɔ soor, k'an aa a hɪ η nɪ, kɔ brɔɔ bɪ bɔr fir yɪre bɪnce naa do ɔ sɔ y.

29 Abraham n a hɪ m, a ɔ: N yɪ Moyiisi ciro m kan wosolesinnɪsorazanno hɔɔ kɪ, ηn'a tɔr ka η lemim ma.

30 Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: Ayy..., m zɪ Abraham, kɔ gɔaa a to gəəno zi naa ɔ an ta b'ɔ, η y'a bɔre a taam.

31 Abraham n a hɪ, a ɔ: Kɔ η n a tɔr ka Moyiisi ma kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ, baa kɔ gɔaa a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ, η b'a sire y.»

17

Mimbɔnyaa

(*Matiyee 18.6-7,21-22; Markɪ 9.42*)

1 Yeezuu n a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mim k'a a da ma an gɔaa do bɪ b'a dam ma, a n nyɪnta ɔ y. Bɪ, a pakra bam gɔaa k'a nɪ zem nɪ bɪ m.

2 Kɔ n bar da jenlajaa ma, n n'a da a wer, n n'a da higɔta ɔ jɪra, nyɪnɔ poorerɔ nɔɔn duro deem k'a n'a dam mim ɔ bɪ m.

3 K'a dundo a zi mɪηηa! K'ɪ danyɪ a zar ɪ ma, k'ɪ dɔndɔ, k'a a bɔ a taam, k'ɪ sugur ka ɔ.

4 Bɪ k'a zar ɪbɪ ma galleɪm saanhɪna hindeem ɔ, an tɪr a bɔ an bɔr ɪbɪ zi an b'a hɪ, a ɔ: Mɔɔ m bɔ m taam, sugur ka m ɔ, k'ɪ sugur ka ɔ.»

5 Kristazibəəzanno wɔɔ n a hɪ Zuuba m, η ɔ: «Wɔɔ sɪrakare da ra.»

6 Zuuba n a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ sɪrakare bɪ, kɔ mutardɪ yaa a ku, awɔɔ y'a hɪm gɔ naa do m, a ɔ: ɪ bɔɔta, ɪ yaa ɪ sɔɔn higɔta ɔ, b'a y'awɔɔ le sim.»

A b'a ka ma kɔ n a barka da y

7 «Gɔaa bɪ kara n'awɔɔ bire ɔ naa ɔ, a zibəənyɪ n ta ɔ, an nɪ dam wɔm, gɛɛ, an nɪ dɔm hɔbɪsɪ ma. K'a a to poo ɔ, an bɔr, an a hɪ m, a ɔ: A ba zɔɔ ɪ bɔr, ɪ nyɪnta ɪ hɔbɪre bɪ?

8 A hɪ bɛɛ an nawɔre, a ɔ: Hɔbɪre ba gum naa ɔ, k'ɪ huuro da ɪ ra, ɪ sa ɪ ba ka m ɔ kɔ m a bɪ, kɔ m a mi, k'ɪ bɔkare ɪ bɪ, ɪ mi ra?

9 A yaa dam zibəənyɪ bɪ m barka ra? K'a a le si an a zi bɪ ba bɪ minto ra? Mɔɔ n a si a yaa dam nɪ barka y.

10 A maam so kan awoo ki. K'awoo ho haay ku Woso le ka awoo o k'a ba bi ba, k'a hi, a o: Zibaeonyoo m woo m bala, woo o zibae k'a a ga m bi ba.»

Kusimero bu waare

11 Ku Yeezuu zaa sa an ni tam Zerizalem zeezi bi, bo a o Galilee kan Samarii ki bire o.

12 K'a ni gasom tara deem o bi, kusimero bu b'a ze o, ni jum laatu,

13 ni'a leer busu, ni o: «Yeezuu, karinsaamba! Woo cicir ze!»

14 Yeezuu k'a ni yi bi, a a hi ni, a o: «K'a yaa a hunka wosocemannibonno m.» Ku ni y'a hor ni'a tam bi, ni yaa a waa zaa ra, dintim ni go ni ma.

15 Ni goaa deem k'a yi a laafu yi bi, a a wusigae an bor, an a leer busu, an n'a le bom Woso o.

16 A ni sunta Yeezuu taa, an a meer zuutae tara o, an ni barka dam ni. Goaa bi, Samarii goaa m.

17 Yeezuu ni a hi, a o: «Goaa bu haay bee y'a waa dintim ni go ni ma ra? Bi neehoo ro woo be?»

18 Goo ni a bo ni bire o k'a b'a le bo Woso o, ku saana naa do bee y.»

19 A ni a hi m, a o: «Wuti i ta, i sirakare i bombu.»

Woso cirbae zere

(Matiye 24.23-28,37-41)

20 Farizeenoo woo ni Yeezuu lar, ni o: «Woso cirbae bi ze an nawom bro?» A ni a ni bo ni nu, a o: «Woso cirbae bi bir zere, an ni yire y.

21 Ni b'a hire, ni o: Woso cirbae bi ba ni ni, gee, a i naa o y!» A ni a hi ni keere, a o: «K'a diga a, Woso cirbae bi y'awoo bire o.»

Goaanyi bi wusigae hinni

22 A ni bokare, an a hi karindanyoo m, a o: «Domunoo ta o ni'a zem, awoo ni n'a noam k'a Goaanyi bi yi hindeem o bala, b'awoo ba yire y.

23 Ni y'a hire awoo m, ni o: A ba ni ni, gee, a i naa o! A bi ta y, a b'a si a ta y.

24 Bala, Goaanyi bi zere domum bi, ze an nawom amba brama tir nyaki bo dojir o an ta meer o bi m.

25 Bi, a leekare an fir yi guta, her gooo noon ni kaanm m.

26 Ho k'a nyunta an ba Nowee domum o bi, a zem bi nyunta maam Goaanyi bi domum o:

27 Ni nyunta ni'a ho bim, ni'a ho mim, ni'a lo sam, ni'a zim sam an ta an domum ku Nowee gasu o kooloo o bi ku. Bi, Woso a ka la guta ni ba an ni haay.

²⁸ ΓΕΕ, am hɔ k'a nyɪnta an ba Lɔttɪ dɔmɪm ɔ bɪ hɔ bɪ m: N yɪ hɔ bɪm, ηn'ɪ hɔ mim, ηn'ɪ hɔ sim, ηn'ɪ hɔ hɛɛnm, ηn'ɪ hɔ duum, ηn'ɪ ɛɛ dɔm.

²⁹ Bɪ, dɔmɪm kɔ Lɔttɪ bɔ ɔ Sodɔm ɔ bɪ, Woso a ka sɛ n a to brama, an ba am la hɔ bɪ m, an η zɪnzɛ haay.

³⁰ Gɔaanyɪ bɪ hɪnkare hinni ɔ, a nyɪntam maam sɔ.

³¹ Hinni bɪ do ɔ bɪ, gɔaa k'a nɪ ɛɛ mim ɔ a mɔdrɔ nɪ ɛɛ ɔ bɪ, a bɪ zer an gasɔ an η gɔr y. A maam sɔ kan gɔaa k'a ta poo ɔ bɪ kɪ, a b'a bɔ an bɔr har ɔ y.

³² K'a Lɔttɪ lɔ bɪ mim tɔ da a nɔ ɔ.

³³ Gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bɔmbɔ bɪ, a b'a yɪrɛ y. Bɪ gɔaa k'a yɛ zɛ ma mɔɔ tɔ ma bɪ, a y'a meeyaa bɔmbɔrɛ yɪm.

³⁴ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gum bɪ do ɔ, gɔaa hɪya y'a zɛm kɔ ra, ηnɪ wɔta gargɔ deɛm la. N deɛm gaarɛ, n n deɛm tɔ.

³⁵ Lannɔ y'a zɛm kɔ ra hɪya, ηn'ɪ bɪr jaa lɔm. N deɛm gaarɛ, n n deɛm tɔ.» [

³⁶ Kɔ gɔaa hɪya ɪ hɔsɪra ɔ: N deɛm gaam, n nɪ deɛm tɔ.]

³⁷ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar, η ɔ: «Zuuba, a nyɪntam ka?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɪnɛ kɔ sim n nɪ nyɪntaη ɔ bɪ, bɪnɛ bɪ do gɔbɪrgɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

18

Dɔdɔkər bɔnyaa hɔbɔkɔrɛnoom

¹ Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoom da η nɪ k'a hɪnka a ɔ, a a ga m kɔ η nɪ yaa da dɔmɪm haay, bɪ η bɪ kɔ kan yaadare bɪ kɪ y.

² A a hɪ η nɪ, a ɔ: «Dɔdɔkər ɪ nyɪnta tara deɛm nɔ ɔ, a bɪr nyɪ bam Woso nɪ y, a bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ y.

³ Zoro nɪ tara bɪ do nɔ ɔ, an nɪ zɛm tee... an n'a hɪrɛ, a ɔ: Gumɔ ka m ɔ mim kɔ mɔɔ jɪm bɪ n ta m kan mɔɔ kɪ bɪ nɔ ɔ.

⁴ Dɔdɔkər bɪ n a gu, gallem hɔka. Bɪ kur bɪ, a n n'a hɪrɛ a mɪηηa m, a ɔ: Baa kɔ mɔɔ bɪr nyɪ bam Woso m, bɪ mɔɔ bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ,

⁵ lɔ naa do k'a bɔr an nɪ mɔɔ kɔm bɪ, mɔɔ y'a dɔdɔ bɪ kare, m gumɔ ka ɔ, k'a bɪ bɔr mɔɔ zi dɔ dɔmɪm haay, an bɪr mɔɔ kɔrɛ y.»

⁶ Zuuba n a ya, an a hɪ, a ɔ: «K'a tɔr ka, hɔ kɔ dɔdɔkər bɔnyaa b'a hɪ bɪ ma mɪηηa.

⁷ Bɪ, Woso b'a dare a gɔɔɔ k'a η nyɔkɔ ɔ ηn'ɪ zee dam zi sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ rɔ wɔɔ han ra? A maasɪrɛ bam, an bɔkare an a da η han ra?

⁸ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, a y'a dare η han zɔɔ-zɔɔ. Bɪ kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɪ bɔr, a zɛm bɪ sɪrakare yɪ tara burɔ ɔ ra?»

Farizen kan yawɔrsir kɪ hɔbɔkɔrɛnoom

⁹ Yeezuu hōbōkōrenoom da gōōō kō η n'a hōōn dare η σ, gōōō mūηōō n'a mī, ηnī bōkare, ηn'a muno bōη σ rō wōō m, a σ:

¹⁰ «Gōōō hūyōō ι gasō Wosoε σ k'a yaa da. Gōaa deem bī farizen m, deem bī yawōrsirezaa m.

¹¹ Farizen bī n jum brama an nī yaa dare a heer σ nōnaas: Woso, mōō ι yaa dare ībū m barka kō mōō n bō kō σ kan gōōō gōsīnōō kō η nī konno, mimbōnyaabōnno, jaandōnno, gēε yawōrsir naa dō kī minto.

¹² Mōō yī m lē kōsum gallem hūya dōmūm saanhūna nō σ, mōō hōnyī haay nō σ mōō y'a bī hō kare ībū σ.

¹³ Yawōrsir bī n jum laatō, a lē baa k'a a mīm busu brama y, an n'a cī zere k'a a heerzar hūnka, a σ: Woso, mōō cicir zε, bala, mimbōnyaabōr m mōō m.

¹⁴ A hī mōō nawōre awōō m, a turgabaa yī Woso mīm σ, an a bō an doo, deem bī n a yī y. Bala, gōaa k'a n'a busum bī, n y'a zerm tara σ, bī gōaa k'a a mūηa zer bī n y'a busum.»

Nyūnō poorero barka daōre

(Matiyee 19.13-15; Markī 10.13-16)

¹⁵ Gōōō bōr nyūnō poorero m Yeezuu zi k'an a wō ka η mim la. Karūndanyūnō wōō kō η naa yī bī, η nyaa ba kan η kī.

¹⁶ Yeezuu n a ka ηnī bōr nyūnō wōō m, an n'a hīre, a σ: «K'a nyūnō wōō tō ηnī bōr mōō zi, a b'a ta η nī toore y, bala, gōōō kō η bō kō σ kan η kī rō wōō y'a so Woso cirbēō b'σ.

¹⁷ Sira mōō n'a hīre awōō m, gōaa k'a n Woso cirbēō bī si am nyī poore hō bī m bī, a bī gasōη σ y.»

K'a kaanm arzaka m, k'a gasō Woso cirbēō nō σ

(Matiyee 19.16-30; Markī 10.17-31)

¹⁸ Cir deem Yeezuu lar, a σ: «Karūnsaamba mūηa, bō mōō n'a bare kō m mīsrībaa k'a nyare ba σ bī yī?»

¹⁹ Yeezuu n a hī m, a σ: «Bō m, ībū nī mōō birm mūηa? Gōaa mūηa ba σ kō Woso y'a deem bēε y.

²⁰ ībū lero wōō dō ra? I bī jaan da y, ι bī gēr zε y, ι bī koor ba y, ι bī ηōaar kasetī ka y, ι zī kan ι da kī da σ.»

²¹ Gōaa bī n a nyī bō σ, a σ: «Mōō naa haay ba m nyībaa ma tee....»

²² Yeezuu k'a naa ma bī, a a hī m, a σ: «Hō deem ι gōōta ībū ma k'ī ba: Hō k'a n'ībū σ bī hēε haay ι jinjir ηōazanno m, k'ī bōr ι zu mōō σ, ībū arzaka yūm arzana σ.»

²³ Kō gōaa bī n a nyī bō σ, a heer a zar, bala, a arzaka bī gōta.

²⁴ Yeezuu k'a a heerzarlē bī yī bī, a a hī, a σ: «Arza-kazanno Woso cirbēō gasōre yūm kōōkōō.

²⁵ Sira m, yoonde huuka yaa gasoore nyintam naanaa, an le da arzakazaa Woso cirbæe gasoore m.»

²⁶ Goo ko η n'a tor kam ma ro woo a hi, η u: «Ncinaao bi, nka m ni bombore yire?»

²⁷ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Ho ko goaa b'a dam ma an a ba bi, a naanaa Woso ma.»

²⁸ Piyeer n a hi, a u: «Diga, woo ho haay to, u zu ubu u.»

²⁹ A n a nyi bo η nu, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, goaa k'a a har to, kan a lo ki, a danyino ki, a zuro ki, a nyino ki Woso cirbæe minto,

³⁰ a naa haay yim gota an le da durnya naa do no u, b'a misirbaa k'a nyare ba u bi yim durnya k'a ni zem bi no u so.»

*Yeezuu a ya, an n'a ze mim dindam a kaako ho ma
(Matiyee 20.17-19; Marki 10.32-34)*

³¹ Yeezuu buerehuwoo woo bir, an a hi η ni, a u: «Ba woo ni tam Zerizalem u na, bi, ho haay ko wosolesinnisorazanno woo a gorsira ba Gooanyi bi minto bi ko yim.

³² N y'a nyasom, n n'a ka kifuro u ko η ni yaa wu ma, ko η n'a sunso wu, ko η ni lihi dinda ma,

³³ ko η n'a ze maduro m, ko η ni bokare ηn'a ze gar, b'a y'a mum boη u domum kaako hinni u.»

³⁴ Bi, karindanyino woo n hosti ji ma y. Mim naa do a nyaakom da η ni, η n ho ko Yeezuu a hi bi ji do y.

*Zeriko bos waare
(Matiyee 20.29-34; Marki 10.46-52)*

³⁵ K'a ta, an n'a zom Zeriko ma bi, bos deem i nyinta zaa lezi b'u, an ni ho yinyem.

³⁶ Zamaa k'a bor an ni cenim an a ma bi, a laaka da ko bo m ge.

³⁷ N n a hi m, n u: «Nazareti Yeezuu ni cenim.»

³⁸ A n zee da, a u: «*David Nyi, Yeezuu, m cicir ze!»

³⁹ Goo ko η nyinta lee ro woo ni nyaa bam kan ki η u, an ze pi. A n a banka an zee da an le da biisi ra, a u: «David Nyi, moo cicir ze!»

⁴⁰ Yeezuu n jim, an le ka ko η n'a gaa, ηn'i bor m. K'a a zo bi, Yeezuu a lar, a u:

⁴¹ «Bo ubu u ko moo n a ba ubu minto?» A n a nyi bo u, a u: «Zuuba, a ka ko m mum n a ya an lee yi.»

⁴² Yeezuu n a hi m, a u: «K'i mum n a ya an lee yi! I sirakare i bombu.»

⁴³ Lecom bi, a mum a gu, an ni lee yim, an zu Yeezuu je u, an n'a le bom Woso u. Zamaa bi ko η naa yi bi, ηn'a le bom Woso u so.

19

Yeezuu gasu Zasee har u

¹ Yeezuu gasu Zeriko u, an ni ku bi zem la.

² Gōaa ni b'u a to m Zasee, yaworsinno cir m, arzakazaa m so.

³ A n n'a kam Yeezuu ma k'a yi, ku nka m, k'a a do. Zamaa bi minto, ku gōaa kutiim m bi, a b'a dam ma, a n a yi y.

⁴ A n bra si an ta lēē, an aa der go ra, ku Yeezuu bur an ni cenim b'u, k'a yi.

⁵ Ku Yeezuu lee ku bince bi do u bi, a a boota an a hi m, a u: «Zasee, a ba zoo i zer, bala, moo cinta ku m zer ibu har u her.»

⁶ Zasee n zer zoo-zoo, an a si kan heernyoo ki.

⁷ Ku zamaa bi naa yi bi, ηn'i kukur bare, η u: «Zer a u mimbonyaaber har u.»

⁸ Zasee n a zo Zuuba ma an a hi m, a u: «Diga, Zuuba, moo yi m arzaka bi haay, zekumbir sam, m a ka cicirzanno u, bi, ku moo mim zu u gōaa ma, moo y'a sompim no gallem si.»

⁹ Yeezuu n a hi, a u: «Bombore gasu har naa do u her, bala, gōaa naa do Abraham yanha m so.

¹⁰ Bala, Gōaanyi bi bur a u, an b'a ka gooo ku η nyaam no woo ma, an η bombō.»

Cir nyi cirbæ bire hōbōkōrenoom

(Matiyee 25.14-30)

¹¹ Ku η goota ηn'a tor kam a meerbaarō woo ma bi, Yeezuu a ya, an hōbōkōrenoom naa do da η ni. Bala, a a zo Zerizalem ma. Bi, gooo woo i digam ma, η u, Woso cirbæ bi y'a hinkare a m b'u lēem.

¹² Bi y'a ka Yeezuu n a hi, a u: «Cir nyi deem i ta ku laatu u k'a yaa cirbæ bi, k'a bo a bur.

¹³ A n a zibænyino bir bu, an busoo jir η ni minni* deem-deem, an a hi η ni, a u: «K'a zi ba m, k'an ta an moo wusigere domum ku.»

¹⁴ B'a gorgazanno woo so m, ηni gooo nyoo a je u ku η n'a a hi cirbæ karezaa bi m, η u: «Woo le baa k'an a so woo u y.»

¹⁵ K'a yaa cirbæ bi bi an bur bi, a a ka ηni zibænyino k'a busoo jinjir η ni ro woo bir a taa, k'a diga a ku bo zi η y'a ba m ge.

¹⁶ Lēekarezaa bi n bur, a u: «Zuuba, minni deem k'ibu ka moo u bi, minni bu y'a da ra.»

* 19:13 19.13 Minni: = deniyee zoro = mom kaako zibæ busoo m.

17 A n a hı m, a ɔ: <Zibəənyı muηηa n'ıbu m, bala, ıbu noonhubaa hınka hɔ poorero nɔ ɔ, mɔɔ cirbəə kare ıbu ɔ, k'ı ı so tara bu ɔ.>

18 A huıya hɔ bı n b'a hı, a ɔ: <Zuuba, ıbu busoo bı nyı da minnı soor.>

19 A n a hı bı m sɔ, a ɔ: ı so tara soor ɔ.>

20 A vanta n bɔr, a ɔ: <Zuuba, ba ıbu busoo bı n na, pɛera mɔɔ burgu ma, m a nyaakum da.>

21 Mɔɔ ı nyı bare ıbu m, ıbu heer kɔsrabaa bı minto. Hɔ k'ıbu n a cınta bı ıbu n n'a sam. Hɔ k'ıbu n a duu bı, ıbu n n'a dam.

22 A n a hı m, a ɔ: ıbu muηηa meerbaa bı mɔɔ n n'ıbu dɔdɔ yarm ma, zibəənyı bonyaa. <ıbu dɔ, ı ɔ: gɔaa kɔsı m mɔɔ m, mɔɔ nı hɔ kɔ mɔɔ n a cınta bı sam, m nı hɔ kɔ mɔɔ n a duu bı dam.>

23 Bɔ minto, ıbu n mɔɔ busoo bı cınta busoo cɛ ɔ y? Kɔ mɔɔ m bɔ, m bɔr kɔ m bı nyɔɔdɔ yı?>

24 A n a hı gɔɔɔ kɔ η nı b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: <K'a busoo bı yɔ m, a ka gɔaa k'an ta m bu b'ɔ.>

25 N n a hı m, η ɔ: <Zuuba, a lɛɛ ka an a yı bu.>

26 A hı mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gɔaa biyəə k'an ta hɔ m bı, n y'a kan ɔ, gɔaa k'a ba m bı, baa k'a ta m poore bı, n y'a yɔm nı.

27 Mɔɔ jınnɔ kɔ η nı mɔɔ ηɔa kan cirbəə kı rɔ wɔɔ, k'a bɔr η nı mɔɔ taa naa ɔ, a η zınzɛ.»

28 Yeezuu k'a naa hı bı, a ka η lɛɛ an nı tam Zerizalem ɔ.

Yeezuu ı gasom Zerizalem ɔ

(Matiyee 21.1-11; Markı 11.1-11; Zaan 12.12-19)

29 K'a ta an n'a zɔm Betfaze ma kan Betanii kı, Oliviyee ci bı zeezi bı, a a karındanyınɔ nyɔɔ huıya.

30 A n a hı η nı, a ɔ: «K'a ta kɔ k'a nı lɛɛ naa ɔ. K'awɔɔ ta an nı gasom, awɔɔ brapoo yım n n'a kɔsı, bı gɔsı n da ɔ cına y. K'a hɔr a bɔr m.

31 Bı kɔ gɔaa awɔɔ lar, a ɔ: Bɔ m awɔɔ n'a hɔrle? K'a hı m, a ɔ: Zuuba lɛ n taa.»

32 Gɔɔɔ k'a η nyɔɔ rɔ wɔɔ, kɔ η ta bı, η yaa hɔ haay bı yı amba Yeezuu a hı bı m.

33 Kɔ ηn'ı brapoo bı hɔrm bı, a zannɔ wɔɔ n a hı η nı, η ɔ: «Bɔ minto m, awɔɔ n'a hɔrle?»

34 N n'a nyı bɔ ɔ, η ɔ: «Zuuba lɛ n taa.»

35 N n brapoo bı gaa, ηnı ta m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka ra, ηn'a ka Yeezuu n da ɔ.

36 K'a nı tam bı, gɔɔɔ wɔɔ n'a huuro kam zaa bı ra.

37 K'a a zɔ Oliviyee ci bı zerjı bı ma bı, heernyɔɔ gasom karındanyınɔ wɔɔ ɔ, zamaa bı haay, ηn'a leer busu, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ hoserlo haay kɔ η y'a yı bı minto.

38 ᑭ ᕐ:

«Cir k'a nı zem Zuuba Woso tō ma bı n barka yı.

Kō laafı n nyınta arzana ō,
kō lēbōore n nyınta brama.»

39 Farizeenrō gōsinno a hı Yeezuu m zamaa bı bire ō, η ō:
«Karınsaamba, a ka k'ı karındanyıno wōō n zē pi.»

40 A n a nyı bō ō, a ō: «A hı mōō nawōre awōō m: Kō η zē
pi, jaarō n nı zee dam.»

Yeezuu ı nyı kam Zerizalem tō ma

41 K'a a zō Zerizalem kōno bı ma, an a to an a yı bı, a nyı
ka a minto.

42 A n n'a hıre, a ō: «İbu sō, k'a dō İbu ō her, kō nka n
nı laafı kare İbu ō! Bı naa ma bı, a a nyaakom da İbu lēe,
İbu b'ı dam ma, ı yı y.

43 Sıra m, dōminno ı zere İbu minto, İbu jıno wōō tee
kıkare İbu pēηηō bı ma, η bırlē İbu ma, k'a İbu da, ηn'a
so bınce haay ō.

44 ᑭ y'İbu wurgēm haay, İbu kan ı zamaa kı. ᑭ bı jaa
deem taan... tore, an bı r a mim burō ō y, bala, İbu n dōmım
kō Woso bōr k'a b'a da ı han bı dō y.»

Yeezuu gasō Wosoce ō, an n'a cirbēē zi bam

(Matiyee 21.12-17; Markı 11.15-19; Zaan 2.13-22)

45 Yeezuu gasō Wosoce ō, an nı lam hōheenno wōō ra.

46 A n a hı η nı, a ō: «N y'a gōrsıra ba, η ō: «Mōō cē bı
nyıntam yaadare cē.» B'awōō, awōō sa a ba konno bınce.»

47 Yeezuu ı hō dıdam dōmım haay Wosoce ō b'ō.
Wosocemannıbēno jıtanno kan wosocıkarınsaambōō kı,
tara cinno kı y'a kare a zere zaa ma.

48 Bı hō kō η y'a cınta k'a ba bı, ηn'a zaa yı y, bala, zamaa
bı haay y'a tōr kare a meerbaa ma kan bōraama gōta kı.

20

Yeezuu lē a to ka?

(Matiyee 21.23-27; Markı 11.27-33)

1 Dōminno wōō duro ō hindeem ō, Yeezuu k'a nı
hō dıdam zamaa bı m Wosoce ō, an nı Woso lemim
nyınta pa dam bı, wosocemannıbēno jıtanno kan woso-
cıkarınsaambōō kı, kan *gōōgusınno kı bōr zi.

2 ᑭ n a hı, η ō: «Lē kara İbu n ta m ı nı naa bam nı, gēe,
bō a ō, nka lē ō, k'ı hı wōō m?»

3 A n a nyı bō ō η nō, a ō: «Mōō mıηηa sō, mōō laaka dare
awōō han, k'a hı mōō m:

4 Zaan batem bı, a to a ō brama gēe gōōō zi?»

5 ᑭ n'a hōōn dam kan kō kı, η ō: «Kō wōō ō: A to a ō
brama, a y'a hıre, a ō: Bō minto m awōō n a mim si gē?»

⁶ Bɪ, kʊ wɔɔ ɔ: A to a ɔ gʊɔɔ zi, zamaa bɪ haay wɔɔ gʊngʊɛnm jaarɔ m, bala, ɲ sɪra ka, ɲ ɔ Zaan bɪ nyɪnta wosolesinnɪsorazaa.»

⁷ Ƴ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ n a dɔ k'a to a ɔ ka y.»

⁸ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ sɔ, mɔɔ b'a hire awɔɔ m, kʊ nka ɪ le ka mɔɔ ɔ, mɔɔ nɪ naa bare y.»

*Divensira zibənnɔ hɔbɔkɔrenoom
(Matiyee 21.33-46; Marki 12.1-12)*

⁹ A n nɪ hɔbɔkɔrenoom naa do dam zamaa bɪ m, a ɔ: «Gʊaa ɪ divensira da ɔ, an a ka a zibənnɔ ɔ, kʊ ɲ n'a zi ba, an ta zaa jintə ra.

¹⁰ K'a dɔmɪm a ku bɪ, a a zibənyɪ deem nyɔɔ divensira zibənnɔ wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si an b'a ka a ɔ. Bɪ, divensira zibənnɔ wɔɔ a nyasɔ ɲn'a zɛ, ɲn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹¹ A n a ya, an a zibənyɪ vanta nyɔɔ, ɲn'aa bɪ nyasɔ ɲn'a zɛ sɔ, ɲn'a sunsɔ wɔ, ɲn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹² A n a ya, an a vanta nyɔɔ a kaakʊ hɔ ma, ɲnɪ bɪ zɛ, ɲnɪ yaaba da ma, ɲnɪ la ra.

¹³ Divensirazaa bɪ n a hɪ a mɪɲɲa m, a ɔ: Kʊ m a ba lɔ? Mɔɔ yɪ m nyɪ ɲɔare bɪ nyɔɔm. Ƴ bɪ dan ɔ barem.

¹⁴ Kʊ ɲ y'a nyɪ bɪ yɪ bɪ, divensira zibənnɔ wɔɔ n a dɪnda kan kʊ kɪ, ɲ ɔ: Naa do n nɪ zem b'a so ɔ. Ʋ a nyasɔ ɔ a zɛ gər k'ɔ ɔ so arzaka b'ɔ.

¹⁵ Ƴ n a nyasɔ, ɲnɪ bɔ m divensira ɔ b'ɔ toore ma, ɲn'a zɛ gər. Bɔ divensirazaa bɪ n n'a bare ɲ nɪ?

¹⁶ A zem bɪ bʊr, an b'a ka ɲnɪ divensira zibənnɔ wɔɔ zunzɛ, an divensira bɪ ka a vantɔɔ ɔ.» Kʊ ɲ naa ma bɪ, ɲ ɔ: «Ayy..., kʊ naa bɪ ba y!»

¹⁷ Yeezuu n a nya ɲ le an dɪga ɲ ma, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Wosoci bɪ gʊrsira naa do jɪ m bɔ nɪ?

Jaa kʊ ɛdonno a bɔ ɔ ɲn'a zo bɪ, bɪ y'a ba ɛ bɪ jaa wɪsɪ.

¹⁸ Kʊ gʊaa a do jaa bɪ do ra, hɪsɪga a zaa nawɔm. Bɪ, kʊ jaa bɪ do a da gʊaa ra, a hɔɔnsɪ an nawɔm.»

¹⁹ Wosocikarɪnsaambɔɔ kan wosocemannɪbənnɔ jɪtanno kɪ y'a kare a nyasɔre ma b'ɔ leem, bɪ ɲ yɪ nyɪ bam zamaa bɪ m. Ƴ y'a jɪ ma mɪɲɲa, ɲn'a dɔ ɲ ɔ, hɔbɔkɔrenoom naa do da a ɔ awɔɔ tɔ ma.

*Rɔm cir yawɔr kare mim
(Matiyee 22.15-22; Marki 12.13-17)*

²⁰ Ƴ nɪ nyɪnta, ɲn'ɪ dundom Yeezuu zi, ɲnɪ gʊɔɔ nyɔɔ zi, ɲnɪ tɪrgabaa ka a ra. K'a ku a nyasɔ a meerbaa nɔ ɔ, a ka tara leezanno ɔ kan kuzaa bɪ kɪ ɔ.

²¹ Ƴ laaka naa do da han: «Karɪnsaamba, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, ɪbɪ ɪ meer bam, ɪ nɪ hɔ dɪndam kan sɪra kɪ, ɪ bɪr nyɪ bam gʊsɪ nɪ y, ɪ nɪ Woso zaa hɔ dɪndam kan a sɪra kɪ.

22 A a ga m k'ɔ Rɔm cir yawɔr ka gɛɛ, a n a ga nɪ?»

23 Yeezuu k'a η zambɔ bɪ dɔ bɪ, a ɔ:

24 «K'a busoo ka m ɔ deem naa ɔ. Nka meer kan a tɔ kɪ nɪ busoo bɪ burə ɔ naa?» N η n'a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Rɔm cir hɔ m.»

25 A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a Rɔm cir tɔ hɔ ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso a so ɔ bɪ ka ɔ sɔ.»

26 N η n a da ma, ηnɪ Yeezuu nyasɔ a meerbaa nɔ ɔ zamaa bɪ lɛɛ y. A nyɪbɔurɛ bɪ k'a a ka η n zɛ kədə bɪ, η zɛ pi.

Sadiseɛnrɔ laakadare gəəno mumbɔure minto

(Matiyee 22.23-33; Marki 12.18-27)

27 Sadiseɛnrɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam gəəno mumbɔure ma bɪ, η gɔsɪnnɔ a zɔ Yeezuu ma, ηn'a lar, η ɔ:

28 «Karɪnsaamba, Moyiisi a gɔrsɪra ba wɔɔ minto, a ɔ: «Kɔ gɔaa ga an a gɔ a lɔ ma b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y, k'a danyɪ n a si an nyɪnɔ yɪ kan kɪ a minto.»

29 Gɔaa ɪ nyɪnta, a nyɪnɔ saanhɪna: Lɛɛkarezaa bɪ n lɔ sa an ga an a gɔ ma b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y.

30 A hɪya hɔ bɪ n lɔ bɪ si,

31 a kaakɔ hɔ bɪ maam sɔ, an ta an nyɪnɔ saanhɪna rɔ wɔɔ ku. N haay gɪnga bɪ η nɪ nyɪ yɪ kan lɔ bɪ kɪ y.

32 A nyarɛ ma bɪ, lɔ bɪ ga sɔ.

33 Bɪ, lɔ naa dɔ, gəəno mumbɔure dɔmum ɔ, nka hɔ m lɔ bɪ nɪ? Kɔ η haay lɔ bɪ si bɪ?»

34 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zamaa naa dɔ gɔɔɔ wɔɔ ɪ lannɔ gɛɛ yaarɔ sam.

35 Bɪ, gɔɔɔ kɔ η y'a ga mumbɔure m Woso mum ɔ, ηnɪ zem bɪ mɪsɪrbaa ba durnya k'a nɪ zem bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η bɪ lɔ gɛɛ yar sam b'ɔ y.

36 N b'a dam ma ηnɪ ga dɔ y, bala, η bɔm kɔ ɔ kan malɛkarɔ kɪ. Woso nyɪnɔ m, kɔ η y'a mum bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ minto.

37 Moyiisi gəəno mumbɔure bɪ hɪnka mɪηηa, bɪnce nɪηηɔ kɔ Wosoci nɪ tutugu mim dɪndan ɔ b'ɔ, an nɪ Zuuba Woso birm Abraham Woso, Izakkɪ Woso, Zakɔɔb Woso.

38 Bɪ Woso bɪ, gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m, bala, hɔ haay mɪsɪr a minto.»

39 Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ meerbaa bɪ si, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪ meer ba mɪηηa.»

40 N bɪr yɛm dɔ k'a laaka da han mim sɪ ma y.

N y'a ba lɔ, n n'a hirɛ n ɔ, Krista bɪ David Nyɪ nɪ?

(Matiyee 22.41-46; Marki 12.35-37)

41 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Wɔɔ y'a bam lɔ, ɔ a hɪ, ɔ ɔ: «Krista bɪ, *David Nyɪ» nɪ?

42 Kɔ David mɪηηa n'a hum laarɔ ci nɔ ɔ, a ɔ:

Mɔɔ Zuuba Woso a hi mɔɔ Zuuba m:

nyinta mɔɔ biɪ ɔ,

⁴³ an ta an dɔmum kɔ mɔɔ n'ibu jinnɔ wɔɔ bam gankarahɔ, k'i gam ka η la bi ku.

⁴⁴ Naa y'a hunkare a ɔ, David y'a birm <Zuuba>. A nyinnɩ m lonlo keere?»

Yeezuu ɪ wosocikarɩnsaambɔɔ wɔɔ mim dɪndam
(*Matiyee 23.1-36; Marki 12.38-40*)

⁴⁵ Kɔ zamaa bi haay n'a tɔr kam bi, Yeezuu a hi karɩndanyɩnɔ wɔɔ m, a ɔ:

⁴⁶ «K'a dundo a zi kan wosocikarɩnsaambɔɔ kɔ η nɩ bumbir zabarɔ m nɔ wɔɔ kɩ. N jɔɔɔ yaadare ηɔa daasɩrɔ bire ɔ. N lɛekare bɩncɛrɔ ηɔa yaadarecɛrɔ ɔ, η lɛekare bɩncɛrɔ ηɔa sɔ hɔbɩrɛ bɩncɛ ɔ.

⁴⁷ N nɩ zonno hɔ yɔrɛ η nɩ, ηn'i yaa jintoo dam, kɔ η n'a yɩ. N yɩ η dɔdɔ yarm, ηnɩ hɔnhɔrɩlɛ yɩ gɔta an lɛ da.»

21

Zoro ganwɔrɛ
(*Marki 12.41-44*)

¹ Yeezuu k'a a mim busu bi, a arzakazannɔ yɩ, ηn'i busoo dam ganwɔrɛ mɔr ɔ.

² A n zoro yɩ sɔ cicirzaa m, an tamma hɩya da ɔ.

³ A n a hi, a ɔ: «Sɩra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zoro cicirzaa naa do a da ɔ an lɛ da η nɩ haay.

⁴ Bala, nawɔnnɔ haay busoo k'an ta η ɔ gɔta bi η y'a bɔ ɔ ηn'a da ganwɔrɛ mɔr b'ɔ, bi zoro bi busoo k'a n'a wɔ ɔ b'a ka haay.»

Wosocɛ wurgɛrɛ mindindɛ kan durnya nyarɛ mim kɩ
(*Matiyee 24.1-2; Marki 13.1-2*)

⁵ Gɔsɩnnɔ kɔ η nɩ Wosocɛ bi mim dɪndam, ηn'a lɛ bɔrɛ a gɔrɛ ɔ, a jaarɔ wɔɔ miηηabaa ɔ, kan ganwɔrɛ kɔ η y'a bankam bi kɩ bi, Yeezuu a hi η nɩ, a ɔ:

⁶ «Dɔmum ta ɔ an nɩ zem, hɔ k'awɔɔ n n'a yɩm naa, jaarɔ wɔɔ bi gɔɔtam kɔ burɔ ɔ y, η haay wurgɛm.»

(*Matiyee 24.3-14; Marki 13.3-13*)

⁷ N n a lar, η ɔ: «Karɩnsaamba, naa zem brɔ? Bi makra kara n nɩ naa dɔmum hunkare?»

⁸ A n a hi, a ɔ: «K'a dundo a zi, a b'a ka ηnɩ braba a nɩ y, bala, gɔɔɔ gɔta zem b'a hi mɔɔ tɔ m, η ɔ: Awɔɔ m Krista, gɛɛ: Dɔmum a ku. A bi zu η ɔ y.

⁹ K'awɔɔ bi yar bare mim ma, tara gɔɔɔ n wuti kan a cinno kɩ, a da bi bɔ ɔ y. Bala, pakra m kɔ bi n lɛɛ ka an bɔr, b'a nyarɛ bɛɛ m bi lɛɛm y.»

10 A a ya, an a hı η nı, a υ: «Tararɔ wutim kan kɔ kɪ yar m, tara cinno n wuti kan kɔ kɪ.

11 Tara hinkɔre gɔta zem bɪ nyɪnta υ, yaaba bɔnyaarɔ kan nɔ kɪ zem bɪ nyɪnta υ bɪnce-bɪnce. Hɔɔrɔ bam ηnɪ nyibɛə gɔta da gɔɔɔ ma, kan makrarɔ gɔtɔɔ kɔ η y'a to brama kɪ.»

U jim kɔɔkɔɔ firyire dɔmum υ

12 «Bɪ, an nɪ lɛɛ kam naa haay lɛɛ bɪ, n y'awɔɔ gɔrm, n nɪ fir ka awɔɔ ma, n y'a kare, n n'awɔɔ dɔdɔ ka sokumacɛrɔ υ, n n'awɔɔ du lɔnnɔcɛ υ, n tare awɔɔ m cinno kan lɛɛzanno kɪ taa mɔɔ tɔ ma.

13 Bɪ n nɪ nyɪntare awɔɔ kasetɪ kare dɔmum mɔɔ minto.

14 Bɪ, a bɪ lɛɛ ka a a hɔɔn da minno nɔɔn duro nyɪbɔure ma y.

15 Bala, mɔɔ meerbaa dɔre kan hɔɔn kɪ kare awɔɔ υ, b'awɔɔ junno wɔɔ gɔaa deem b'a dam ma an awɔɔ meerbaa nyɪ bɔ υ, gɛɛ, an bɪsɪ ka ma y.

16 Awɔɔ mɪηηɔɔ zɪrɔ kan a dɔɔ kɪ, awɔɔ danyɪnɔ kɪ, awɔɔ dogɔɔɔ kɪ, awɔɔ gɔaasɪbɔɔ kɪ, n n'awɔɔ nyasɔre, bɪ, η y'awɔɔ gɔsɪnnɔ zɪnzem.

17 Gɔaa haay sɔre awɔɔ m mɔɔ tɔ ma.

18 Bɪ, awɔɔ minkɔ deem taan... bɪ nyaanum awɔɔ mim υ y.

19 Awɔɔ tɔntɔure n nɪ mɪsɪrbaa kare awɔɔ υ.»

Zerizalem zaarbare

(Matiyee 24.15-21; Markɪ 13.14-19)

20 «K'awɔɔ bɪ Zerizalem yɪ yarbɛnno n bɪr ma, k'a dɔ a υ, a wurgɔre dɔmum a zɔ.

21 Kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ Zidee υ rɔ wɔɔ n a si, ηnɪ ta ciro υ, gɔɔɔ kɔ η nɪ tara nɔ υ rɔ wɔɔ n bɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ bɔlɛɛmarɔ υ rɔ wɔɔ, η bɪ gasɔ tara nɔ υ y!

22 Woso heerbusu dɔmum m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro m, bɪ hɔ haay kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci υ bɪ n nɪ kɔ yɪη υ.

23 A pakra bam lanno jɪsɪzanno kan lanno kɔ η nɪ nyo kare a nyɪnɔ υ rɔ wɔɔ kɪ m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro υ, bala, cicir gɔta y'a dam tara bɪ ra kan heerbusu gɔta kɪ zamaa bɪ minto.

24 N gɔɔɔ gɔta zɪnzem kargɔrɔ m, η gɔsɪnnɔ gɔrm lɔmbaa nɔ υ do haay bire υ, do vantɔɔ tɔntɔm Zerizalem la an ta an do vantɔɔ wɔɔ dɔmum bɪ nyare ku.»

Gɔaanyɪ bɪ wusigɔre hinni

(Matiyee 24.29-31; Markɪ 13.24-27)

25 «Makrarɔ nyɪntaη υ woso kan mom kɪ monyaarɔ kɪ nɔ υ. Tara burɔ υ, do haay gɔɔɔ nyɪntam kɔre nɔ υ, η b'a banjɪ dɔre y, higɔta paηηa kan a kurɔro tator kɪ tɔ ma.

26 Gɔɔɔ n'a mom, hoonsi n ta η lɛ hɔ k'a nɪ zem tara burɔ υ bɪ hɔndare nɔ υ. Bala, n brama paηηazanno hinkɛm.

²⁷ Bɪ kur bɪ, ɲ Gɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an bɪr zɛm warkɔ nɔ ɔ kan paŋŋa gɔta kɪ, cirbɛə kɪ.»

²⁸ «Kɔ minno nɔɔn duro haay bɔr ɲn'i bare, k'a a bɔɔta a dɪga brama, awɔɔ bɔmbɔrɛ a zɔ.»

Woso cirbɛə zɔrɛ

(Matiyee 24.32-35; Markɪ 13.28-31)

²⁹ A n hɔbɔkɔrɛnoom da ɲ nɪ, a ɔ: «K'a dɪga sɔɔn kan gɔrɔ haay kɪ ma.

³⁰ K'awɔɔ yɪ ɲn'i lɛɛ daa dare, awɔɔ dɔ muŋŋa a ɔ, siire a zɔ.

³¹ A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ bɪ naa yɪ an nɪ zɛrɛ, k'a dɔ a ɔ: Woso cirbɛə b'a zɔ.

³² Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zamaana naa do bɪ cenim kɔ nawɔnɔ haay bɛɛ ba y.

³³ Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaa bɪ bɪ cenle y.»

A bɪ hinceem ba y

³⁴ «K'a dundo a zi, a b'a heer gore da ɔ kan bɛɛ mire waasi kɪ, hɔ bɪ gɔta kɪ, kan durnya minno hɔɔndarɛrɔ kɪ y, kɔ dɔmɪm naa do bɪ daata zɛ awɔɔ ra y,

³⁵ amba zaŋŋa hɔ bɪ nɪ y. Bala, a y'a kum gɔaa haay k'a nɪ tara burɔ ɔ ra.

³⁶ A b'a zuu ɔ y, k'a yaa da dɔmɪm haay, k'a a da ma, a bɔ lɛm hɔ haay k'a nɪ zɛm bɪ ma, k'a jɪm brama, Gɔaanyɪ bɪ lɛɛ.»

³⁷ Dɔmɪm haay Yeezuu tɪr ta an aa hɔ dɪnda Zerizalɛm Wosoɛ ɔ. Bɪ, yɪrbɛə haay a tɪr bɔ, an ta ci kɔ n n'a birm Oliviyee ci bɪ ra, dɔ n tɪr mɪ m b'ɔ.

³⁸ Bɪ wutigɔta nɪ, zamaa bɪ tɪr ta zi Wosoɛ ɔ b'ɔ, ɲn'aa a tɔr ka ma.

22

Jɪtanno y'a kam Yeezuu zɛ ma

(Matiyee 26.1-5; Markɪ 14.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cibsa kɔ n a birm pakki bɪ y'a zɔm.

² Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ y'a kam zaa k'a n'a sam k'a a ku a zɛ bɪ ma. Bala, ɲ yɪ nyɪ bam gɔɔɔ wɔɔ m.

(Matiyee 26.14-16; Markɪ 14.10-11)

³ Bɪ, Sɔtaana gasɔ karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem heer ɔ. Zidas m, gɔaa kɔ n n'a birm Iskarɪyɔɔtɪ bɪ m.

⁴ A n ta, an aa a dɪnda kan wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kɪ, kan Wosoɛ dɔmazanno cinno wɔɔ kɪ, hɔ k'a n'a bam k'a Yeezuu nyasɔ a ka ɲ ɔ.

⁵ Bɪ ɲ heer nyɔɔ gɔta ɲn'a dɪnda kan kɔ kɪ, ɲ ɔ: k'a busoo ka ɔ.

⁶ Bɪ, Zidas yɛ sɔ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma, an Yeezuu nyasɔ a ka ɲ ɔ bɪ ma, kɔ zamaa bɪ b'a dɔ y.

Pakki cibsɔ hɔbɪrɛ bankarɛ

(*Matiyee 26.17-25; Marki 14.12-21; Zaan 13.21-30*)

⁷ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma cibsɔ, n nɪ pakki sinnyɛɛm manɪ bam ma bɪ dɔmɪm a zɔ.

⁸ Yeezuu n Pɪyɛɛr nyɔɔ kan Zaan kɪ an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a ta, a yaa pakki cibsɔ hɔbɪrɛ bɪ banka k'ɔ b'a bɪ.»

⁹ ɲ n a lar, ɲ ɔ: «[Bɪ lɛ n taa k'ɔ aa hɔbɪrɛ bɪ banka ka?]

¹⁰ A n a nyɪ bɔ ɲ n'ɔ, a ɔ: «K'a dɪga a, k'awɔɔ gasɔ tara nɔ ɔ b'ɔ, awɔɔ gɔaayar deem zɛɲ ɔ, an gɛr busu kan hi kɪ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ, a gasɔ har k'a nɪ gasɔɲ ɔ b'ɔ.

¹¹ K'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: Karɪnsaamba y'ɪbɪ larm: saanɔɔɛ ɪ ka, kɔ m bɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ kan m karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ?

¹² A cɛ gɔta hunkarɛ awɔɔ m mim ɔ, n nɪ mɔrlɔ wɔɔ banka haay, bɪncɛ bɪ do ɔ, awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ bankarɲ ɔ.»

¹³ ɲ n ta, ɲn'a hɔ haay k'a a hɪ bɪ yɪ, ɲnɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ ba.

Pakki daa hɔbɪrɛ

(*Matiyee 26.26-30; Marki 14.22-26; 1 Korɛntɪ zannɔ 11.23-25*)

¹⁴ Wakatɪ bɪ k'a a ku bɪ, Yeezuu yaa nyɪnta kan a zɪbɛɛzannɔ wɔɔ kɪ, k'a hɔbɪrɛ bɪ bɪ.

¹⁵ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɲsa gɔta kɔ m pakki hɔbɪrɛ naa do bɪ kan awɔɔ kɪ, kɔ m bɔkarɛ m fir yɪ.

¹⁶ Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: mɔɔ bɪ m yarɛ m hɔbɪrɛ naa do bɪ fɪga y, k'a mim m tolle ba an kɔ yɪ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ.»

¹⁷ A n hɔmɪrɛ sa, an yaa da Woso m barka, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a si a a mi kan kɔ kɪ.

¹⁸ Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: a nya her mɔɔ bɪ m yarɛ m dɪvɛn mi dɔntɔ y, an ta an Woso cirbɛɛ bɪ zɛrɛ dɔmɪm ku.»

¹⁹ A n bɔkarɛ an bur sa, k'a yaa da Woso m barka an a nya bɪ, a a zɪnzɛ ra an a ka ɲ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ mɛ m naa, [mɔɔ n a ka awɔɔ mɪnto. K'a naa ba mɔɔ tɔdaanɔ mɪnto.]»

²⁰ Hɔbɪrɛ bɪ kur bɪ, a hɔmɪhɔ sa an a ba maam sɔ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Hɔmɪrɛ naa do gɔaasɪbabaa daa hɔmɪrɛ m. Mɔɔ ma m, an a lo awɔɔ mɪnto.]»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɪndam

²¹ «K'a tɔr ka, gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasɔm k'a mɔɔ ka bɪ, a ɪ hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ naa ɔ kan mɔɔ kɪ.

22 Sura m, Gosaanyɪ bɪ zɛm bɪ ga, amba Woso lɛɛ ka an a hɪ bɪ m. Bɪ, kɔsɪ ɪ kan gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ kɪ.»

23 Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a sɪŋŋɪda sa ŋŋ'ɪ kɔ larm: «Wɔɔ bireyaa ɔ naa ɔ, nka n nɪ mim naa do bare?»

Nka m jitaare?

24 Ŋ wuti bɪsɪkare vanta m kan kɔ kɪ, k'a a dɔ nka m jitaare gɛ.

25 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Do vantɔɔ cinno ɪ cirbæ bɪm ŋŋ'a so a tarazannɔ ɔ, bɪ cinno wɔɔ y'a kam gɔɔɔ kɔ ŋ y'a so ŋ ɔ rɔ wɔɔ nɪ ŋ birm: mimmɪŋŋabɛnno.

26 B'awɔɔ kan kɔ kɪ, a b'a ba maam y. Bɔ n jitaare awɔɔ bireyaa ɔ bɪ, k'an a ba awɔɔ dam poore. Bɔ y'a so awɔɔ ɔ bɪ, k'an a ba awɔɔ zibænyɪ.

27 Nka m jitaare paan...? Bɔ ɪ nyɪnta an nɪ hɔbɪrɛ bɪm bɪ m gɛɛ, bɔ ɪ hɔbɪrɛ sa an n'a kam bɪ nɪ? Mɔɔ ɔ: bɔ ɪ nyɪnta an nɪ hɔbɪrɛ bɪm bɪ m. Bɪ, mɔɔ y'awɔɔ bireyaa ɔ am zibænyɪ hɔ bɪ m.»

28 Awɔɔ, awɔɔ gɔɔta kan mɔɔ kɪ dɔmɪm haay m cicir nɔ ɔ.

29 Bɪ y'a ka mɔɔ nɪ cirbæ bɪnce bankam awɔɔ minto, amba mɔɔ Zɪ a banka mɔɔ minto bɪ m.

30 K'a a da ma, a b'a zɛ kɔ ra kan mɔɔ kɪ a hɔ bɪ, a hɔ mi mɔɔ cirbæ bɪ nɔ ɔ. K'a a da ma sɔ a nyɪnta cirbæduuro ra, a Israyel do buerehɪyɔɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

Yeezuu Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr bɪsɪkare mim hɪ

(Matiyee 26.31-35; Markɪ 14.27-31; Zaan 13.36-38)

31 Bɪ, Zuuba a hɪ, a ɔ: «Sɪmɔɔn, Sɪmɔɔn, Sɪtaana a yɛ k'awɔɔ danŋa am hɔyaa hɔ bɪ m.

32 Bɪ mɔɔ yaa da ɪbɪ minto k'ɪbɪ sɪrakare b'a da jɪm ɔ y. Bɪ k'ɪbɪ ɪ bɔ ɪ bɔr mɔɔ zi, k'ɪ danyɪnɔ heer ba kookoo.»

33 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ yɛ kɔ m ta kan ɪbɪ kɪ lɔnnɔɛ ɔ. Baa kɔ zɛ m sɔ, mɔɔ yere m ga kan ɪbɪ kɪ.»

34 Bɪ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Pɪyɛɛr, mɔɔ y'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪbɪ bɪsɪ kam gum naa ɔ, ɪ ɔ: ɪbɪ n mɔɔ dɔ y, gallem kaakɔ, koo n bɔkare an baa da.»

Zoobare dɔmɪm a zɔ

35 A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ awɔɔ nyɔɔ, awɔɔ n busoohera sa y kan bɔɔn kɪ, kɔsɔrɔ kɪ bɪ, bɔ ɪ kɔrɔ awɔɔ ɔ?» Ŋ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Hɔsɪ.»

36 A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Naa ma kɛɛrɛ bɪ, gɔaa k'a nɪ busoohera m bɪ, k'an a sa; Gɔaa k'a nɪ bɔɔn m bɪ, k'an a sa sɔ. Gɔaa k'a ba kargɔ m bɪ, k'an a huu hɛɛ an a si m.

³⁷ Bala, mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m: mim niŋŋə kɔ n y'a gɔrsɪɾa ba Wosoci nɔ ɔ mɔɔ minto bɪ kɔ yɪm: <N y'a lɛ sa n a da mimbɔnyaabənnɔ barla.> Bɪ sɪɾa m, hɔ niŋŋə kɔ n y'a gɔrsɪɾa ba mɔɔ minto bɪ kɔ yɪm.»

³⁸ N n a hɪ, ŋ ɔ: «Zuuba, kargɔɾɔ hɪyɔɔ ba n na.» A n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «A bɔrbɔ.»

*Yeezuu ɪ yaa dam Oliviyee ci mim ɔ
(Matiyee 26.36-46; Markɪ 14.32-42)*

³⁹ Yeezuu bɔ an ta Oliviyee ci mim ɔ, amba a tɪɾ a bam bɪ m. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n zu kɔ ɔ kan kɪ.

⁴⁰ K'a lee ku bɪncɛ b'ɔ bɪ, a a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a yaa da, a yaa n a do makra nɔ ɔ.»

⁴¹ A n a jɛ bɔ ŋ ma, an ta lɛɛ poore, an a kukurə zɛ, an nɪ yaa dare, a ɔ:

⁴² «M Zi, k'ɪ lɛ taa k'ɪ fir naa do gɔ mɔɔ ma, kan bɪ kɪ haay ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔ ba!» [

⁴³ Bɪ ma bɪ, malɛɛka y'a to arzana ɔ, an b'a hɪnka m, an a paŋŋa da ra.

⁴⁴ Yeezuu nɪ zoo kaŋŋɪda bam a heer ɔ, an n'a tɔntɔŋ ɔ kan yaadare kɪ, a lɛɛmaa n'a ba am macina hɔ bɪ m, an nɪ surm tara ɔ.]

⁴⁵ K'a yaa bɪ da bɪ, a wuti, an bɔɾ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ dɪga a ŋ hinceem ba heerzarlɛ nɔ ɔ.

⁴⁶ A n ŋ lar, a ɔ: «Bɔ minto m, awɔɔ nɪ hinceem bare? K'a wuti, a yaa da k'a b'a do makra nɔ ɔ y!»

*Yeezuu nyasɔɾɛ
(Matiyee 26.47-56; Markɪ 14.43-50; Zaan 18.3-11)*

⁴⁷ Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, gɔaa cir gɔta bɔɾ. Iskarɪyɔtɪ Zidas bɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem b'ɪ nyɪnta gɔaa cir gɔta bɪ lɛɛ, an a zɔ Yeezuu ma k'a yaa da m.

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Zidas, yaa ɪ n'a dam Gɔaanyɪ bɪ m kan daɔɾɛ kɪ, k'ɪ zambɔ ba ma gɛ?»

⁴⁹ Bɔɔ ɪ nyɪnta kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ kɔ ŋ hɔ k'a n'a bam k'a nyɪnta ɔ bɪ yɪ bɪ, ŋ y'a lar, ŋ ɔ: «Zuuba, ɔ ŋ zɛ kargɔ m gɛ?»

⁵⁰ Bɪ ŋ gɔaa deem wosocɛmannɪbɔɾ jɪtaare zibəənyɪ sakɔ an a bɪsɪ tɔɾ gɔ ma.

⁵¹ Bɪ Yeezuu a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a to maam.» A n bɔkare an a wɔ da gɔaa bɪ tɔɾ bɪ ma, an a waa.

⁵² Yeezuu n a bɔ, an a hɪ wosocɛmannɪbənnɔ jɪtannɔ wɔɔ m, kan Wosocɛ dɔmazannɔ cinno kɪ, kan gɔɔɔgusinno kɔ ŋ bɔɾ k'a b'a nyasɔ rɔ wɔɔ kɪ m, a ɔ: «Awɔɔ bɔɾ kan kargɔɾɔ kɪ, bannɔ kɪ, ɪ ɔ, ta awɔɔ nawɔm koor nyasɔ jɪ ɔ.

53 Bɪ mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ kɪ dɔmum haay Wosoɔ ɔ, b'awɔɔ n a wɔ da mɔɔ ma y. Naa ma bɪ, awɔɔ wakati m kan monsigə cir bɪ hɔ kɪ.»

Pɪyɛɛr bɪsɪkare

(*Matiyee 26.57-58,69-75; Markɪ 14.53-54,66-72; Zaan 18.12-18,25-27*)

54 Kɔ η Yeezuu nyasɔ bɪ, η y'a gaa, ηnɪ ta m wosocɛmannɪbər jɪtaare bɪ har ɔ. Pɪyɛɛr n zu a jɛ ɔ laato, an ta.

55 N nɪ sɛ hɛ hallu bireyaa ɔ, ηnɪ nyɪnta b'ɔ. Pɪyɛɛr n ta, an aa nyɪnta η bireyaa ɔ sɔ.

56 Zibəənyɪɔ k'a a yɪ an nɪ nyɪntam sɛ bɪ lɛ ma b'ɔ bɪ, a dɪga a sɪ..., a ɔ: «Gɔaa naa do nyɪnta kan kɪ sɔ!»

57 Bɪ Pɪyɛɛr bɪsɪ ka, a ɔ: «Lɔ, mɔɔ n a dɔ y.»

58 K'a yɪ poore bɪ, gɔaa vanta n a yɪ, an a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ sɔ, η gɔaa deem n'ɪbɪ m!» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ gɔaa bɪ nɔ, a ɔ: «Ayy..., η gɔaa deem bɛɛ n mɔɔ nɪ y!»

59 K'a maasɪrɛ ba an wakati deem ku bɪ, gɔaa vanta a ya, an a hɪ, an so ra, a ɔ: «Sɪra m, gɔaa naa do nyɪnta kan kɪ! Galilee gɔaa m.»

60 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa, mɔɔ n a dɔ kɔ bɔ ɪbɪ ɔ k'ɪ hɪ y!» Lɛɛm bɪ, k'a gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, koo n baa da.

61 Zuuba n a bɔ, an dɪga Pɪyɛɛr ma. Pɪyɛɛr n mim niηηə kɔ Zuuba a hɪ m bɪ tɔ da a nɔ ɔ: ɪbɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma her gallem kaakɔ, ɪ ɔ: ɪbɪ n mɔɔ dɔ y, koo n bɔkare an baa da.

62 A n bɔ garga ra, an nyɪ ka kan heerzarɛ kɪ.

(*Matiyee 26.67-68; Markɪ 14.65*)

63 Gɔɔ kɔ η nɪ dɔm Yeezuu ma rɔ wɔɔ ɪ yaa wom ma, ηn'a zɛm.

64 N n pɛera sa, ηn'a ku a meer la, ηn'a lar, η ɔ: «Wosolesinnɪsorazaa n'ɪ mɪ. Nka y'ɪbɪ zɛ, a hɪ?»

65 N n bɔkare ηnɪ sonsɔ do haay wɔ Yeezuu ma.

N ta Yeezuu m zɪfɔɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ

(*Matiyee 26.59-66; Markɪ 14.55-64; Zaan 18.19-24*)

66 Woso k'a haan bɪ, tara bɪ jɪtannɔ kan wosocɛmannɪbənnɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ a so kɔ ma, ηnɪ Yeezuu gaa, ηnɪ bɔr m a dɔdɔkare bɪncɛ ɔ.

67 N n a hɪ m, η ɔ: «Kɔ Krista n'ɪbɪ m, k'ɪ hɪ ɔ m!» A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m, awɔɔ b'a sim mɔɔ nɪ y.

68 Bɪ, kɔ mɔɔ laaka da awɔɔ han sɔ, awɔɔ b'a nyɪ bɔm mɔɔ nɔ y.

69 Bɪ, naa ma kɛɛrɛ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ y'aa nyɪnta Woso paηηazaa bɪsɪ ɔ.»

⁷⁰ N̄ haay n a h̄i, η ɔ: «B̄i minto b̄i, Woso Nyi n'ib̄u m na?» A n a nyi b̄o η n̄o, a ɔ: «Aw̄o h̄i, a m m̄o m.»

⁷¹ B̄i, η haay a h̄i, η ɔ: «Kasetizanno zib̄əə ta w̄o ma ra! W̄o m̄n̄j̄o a l̄e mim b̄i ma.»

23

N ta Yeezuu m P̄lati taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Marki 15.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ B̄i sokoma zanno w̄o wuti, ηn̄i Yeezuu gaa, ηn̄i ta m *P̄lati taa.

² N̄ n̄i b̄okare, ηn'a s̄n̄j̄ida sa, ηn̄i mim ka ra, η ɔ: «W̄o s̄r ḡaa naa do ra, an n̄i w̄o tara ḡo n̄ȳonnȳo, an n'a tare η n̄i tolle, a ɔ: η b̄i R̄om cir yaw̄or ka y. A n a ya, an n'a h̄re, a ɔ: Aw̄o m Krista, cir n'aw̄o m.»

³ P̄lati n a lar, a ɔ: «Zuforo cir n'ib̄u m n̄i?» Yeezuu n a h̄i, a ɔ: «Ib̄u m̄n̄j̄a y'a h̄i.»

⁴ P̄lati n a h̄i wosocemann̄b̄enno j̄itanno w̄o m kan zamaa b̄i k̄i, a ɔ: «M̄o n ḡaa naa do kor̄oma ȳi y.»

⁵ B̄i, η so ra, η n'a h̄i, η ɔ: «A m̄n̄j̄a n̄i ḡo w̄o n̄ȳonnȳo a h̄od̄indare n̄o ɔ. A s̄n̄j̄ida a sa Galilee ɔ, an b̄o Zidee ɔ, an b̄okare an lee ku naa ɔ.»

N ta Yeezuu m H̄ir̄o d̄i zi

⁶ P̄lati k'a naa ma b̄i, a laaka da, a ɔ: «Ḡaa b̄i Galilee ḡaa m ḡe?»

⁷ K'a a d̄o a ɔ, *H̄ir̄o d̄i ḡurga ḡaa m b̄i, a a nȳo H̄ir̄o d̄i zi. B̄i nȳnta Zerizalem ɔ d̄om̄um b̄i do ɔ.

⁸ H̄ir̄o d̄i k'a Yeezuu ȳi b̄i, a heer nȳo ḡota, bala, a a η̄oa k'a ȳi a d̄om̄um laato. Bala, a a mim ma, an n'a h̄o on dam k'an hoser ba k'a ȳi.

⁹ A h̄o ḡota laaka da han, b̄i Yeezuu n a nyi b̄o ɔ y.

¹⁰ Wosocemann̄b̄enno j̄itanno kan wosocikar̄insaamb̄o w̄o k̄i nȳnta b̄'ɔ, ηn̄i η̄oar ba, ηn'a kare a l̄e m kan a pān̄j̄a jire k̄i.

¹¹ B̄i, H̄ir̄o d̄i a z̄e k̄o ra kan a d̄om̄azanno w̄o k̄i, ηn̄i Yeezuu z̄e, ηn̄i yaa w̄o ma, ηn̄i cicir ka ma, ηn̄i cinno huu du ma. H̄ir̄o d̄i n a ka, ηn'a wusiḡem ηn̄i ta m P̄lati zi.

¹² Hinni b̄i do ɔ b̄i, P̄lati kan H̄ir̄o d̄i k̄i k̄o η nȳnta k̄o j̄un̄o w̄o, η ḡaas̄ibabaa da k̄o ma.

N Yeezuu d̄o d̄o yar, n ɔ, a a ga z̄e m

(Matiyee 27.15-26; Marki 15.6-15; Zaan 18.39-19.16)

¹³ B̄i kur b̄i, P̄lati wosocemann̄b̄enno j̄itanno w̄o bir, kan cinno vant̄o w̄o k̄i, ḡo w̄o k̄i,

¹⁴ an a h̄i η n̄i, a ɔ: «Aw̄o ḡaa naa do gaa a b'a ka m̄o ɔ, a ɔ: ḡo an n̄i η n̄ȳonnȳo m. B̄i m̄o lar aw̄o taa naa

Ϯ, bɪ mɔɔ n hɔsɪ yɪ, an a ba, an bɔnyaa amba awɔɔ hɪ bɪ nɪ y.

¹⁵ Hɪrɔɔdɪ n hɔsɪ yɪ sɔ y, an a wusigə mɔɔ zi. Gɔaa bɪ n hɔsɪ ba an a ga zɛ nɪ y.

¹⁶ Bɪ k'a yɪ nɔɪnaas, mɔɔ y'a kam ηn'a hɔnhɔr mɪɪɪa, m bɔkare, m a to.» [

¹⁷ Pakkɪ cɪbsa haay, pakra m kɔ Pɪlatɪ n η hɔɔnhɔ lɔ deem bɔ an a ka η Ϯ.]

¹⁸ Bɪ y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a zɛ kɔ ra haay, ηn'ɪ zee dam: «K'a gɔaa naa do zɛ, k'a Barabas bɔ a ka wɔɔ Ϯ.»

¹⁹ Barabas bɪ nyasɔ η y'a Ϯ, ηn'a du lɔnnɔɔɔ Ϯ, nyaa k'a zɛ an a da tara nɔ Ϯ, an gər zɛ bɪ minto.

²⁰ Pɪlatɪ n a ya, an meer ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ k'a Yeezuu to.

²¹ N η haay n zee da, η Ϯ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma! K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

²² Pɪlatɪ a ya, an η lar a gallem kaakɔ hɔ ma, a Ϯ: «Bɔ a ba an bɔnyaa? Kɔ mɔɔ m, mɔɔ n hɔsɪ yɪ an a ba, an a ga zɛ nɪ y. K'a maam nɪ, mɔɔ y'a kam, ηn'a hɔnhɔr, m bɔkare m a to.»

²³ N n a gu, ηn'a hɪ ηn'ɪ som la kan zee kɪ, η Ϯ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Gɔɔɔ wɔɔ haay kɔ η bɔgɔr bɪ n maam-maam bɪ, η bɔr Pɪlatɪ la.

²⁴ Pɪlatɪ n dɔdɔ bɪ yar amba η lɛ n taa bɪ m.

²⁵ Bɪ, a gɔaa nɪɪɪə k'a yar ba, an gər zɛ, ηn'a nyasɔ, ηn'a du bɪ to, amba η y'a yɛ bɪ m. A n bɔkare an Yeezuu to yarbɔnno m, kɔ η n'a hɔɔnmim ba m.

N yɪ tam Yeezuu m a zɛrɛ bɪnce Ϯ

(Matiyee 27.32-44; Markɪ 15.21-32; Zaan 19.17-27)

²⁶ Kɔ yarbɔnno wɔɔ Yeezuu nyasɔ, ηn'ɪ tam nɪ bɪ, η Sɪrɛnnɪ gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn bɪ zɛ Ϯ, an a to poo Ϯ an nɪ zem, ηn'a nyasɔ, ηn'a da gɔdarkɔra bɪ busure Ϯ k'an zu Yeezuu jɛ Ϯ.

²⁷ Zamaa gɔta zu a jɛ Ϯ kan lanno kɪ. Lanno wɔɔ n zenyi da Ϯ Yeezuu to ma.

²⁸ Yeezuu n a bɔ, an a hɪ η nɪ, a Ϯ: «Zerizalem lanno, a bɪ nyi ka mɔɔ to ma y. K'a nyi ka a mɪɪɪɔɔ to ma an lɛ da, kan a nyɪnɔ kɪ.

²⁹ Bala, dɔmɪm ta Ϯ an nɪ zem, n nɪ zem b'a hɪ, η Ϯ: mimbirenyɪntazanno m lanno kɔ cɪnarɔ m, kan lanno kɔ η bɪr nyɪnɔ yɪm cɪna rɔ wɔɔ kɪ m, kan bɔɔ ɪ nɪ nyɔ ka nyɪnɔ Ϯ rɔ wɔɔ kɪ.

³⁰ Dɔmɪm bɪ do Ϯ bɪ, n y'a hɪm ciro m: K'a da wɔɔ ra, ηn'a hɪ dimbirlɔ m: K'a ku wɔɔ ra.

³¹ Bala, kɔ n y'a bam gɔ butur m nɔɪnaas, a zem bɪ nyɪnta gɔ gər ma lɔ?»

32 N bibiירו gaa huuya k'a yaa nu η ze kan ki.

N Yeezuu wo godarkora ma

33 Ku η yaa lee ku bince ku n n'a hum ma: «Minkorgo» bi, yarbanno yaa a wo godarkora ma b'u kan bibiירו huuyoo woo ki. Deem a bisi, deem a jisa.

34 Yeezuu n a hi, a u: «M Zi, sugur ka η u, bala ho ku η n'a bam bi, η n a ji do y.» Bi je u bi, η n pueega da a huuro woo ma, ηni η jir kan ku ki.

35 Zamaa bi n jum b'u, an nu digam. Tara cinno woo nu yaa wom ma, ηn'a hire, η u: «A gosunno bombu. Ku Krista ku Woso a bo u bi n'awoo nu, k'an a muηηa bombu a zim.»

36 Yarbanno woo nu yaa wom ma so. N y'a zo, ηni bee heer ka u, ηn'a hi, η u:

37 «Ku ziforo cir n'ibu m, k'i i muηηa bombu i zim.»

38 N nu warga deem zehηa a mim la, ηn'a gorsira ba ncinaas, η u: «Ziforo cir m naa.»

39 Bibii deem k'a nu zehηam godarkora ma kan ki bi y'a sunso wom, a u: «Krista bee n'ibu m na? I muηηa bombu, k'i woo bombu so.»

40 Deem bi n nyaa ba kan ki, a u: «Ibu bir nyi bam Woso m na? Ibu i hohorle no u am a ho bi m.

41 Ku woo ho bi ni, a a ga m, k'u hohorle yi an a ga woo mim bare m, bi ku naa zaa ni, a mim ba u y.»

42 A n bokare, an a hi, a u: «Yeezuu, k'i yaa lee ku i cirbae bince u, k'i moo to da i no u.»

43 Yeezuu n a hi m, a u: «Sira moo n'a hire ibu m: her naa u, ibu nyintam kan moo ki arzana u.»

Yeezuu ze

(Matiye 27.45-56; Marki 15.33-41; Zaan 19.28-30)

44-45 Domum bi do u bi sinsebir da, monsigu guta n ze tara buru u jilli, woso n ter, lee n'a ba bimm... an ta an wakati kaaku ku. Wosoe peera bi n kaansu a bire u.

46 Yeezuu n zee da kan panηa ki, a u: «M Zi, moo yi m nyi dare ibu wo u.» K'a naa hi bi, a ga.

47 Yarbanno zoro cir bi k'a ho k'a ba bi yi bi, a y'a le bom Woso u, a u: «Sira m, gaa naa do nyinta gaa turga.»

48 Goo woo ku η bur k'a bi diga a bi, ku η ho haay k'a ba bi yi bi, η y'a wusige ηn'i doom kan heerzar ki.

49 Bi Yeezuu doro woo haay, kan lanno ku η zu ku u kan ki halli Galilee u saa... ro woo haay jum laat u ηn'i digare.

Yeezuu birle

(Matiye 27.57-61; Marki 15.42-47; Zaan 19.38-42)

50-51 Gaa i nyinta u, a to m Zozef. Ziforo ku deem ku n n'a birm Arimatee ku bi gaa m. Gaa bi do nyinta muηηa, a nyinta gaa turga. A nyinta, an nu dom Woso cirbae bi

zere ma. A nyinta dɔdɔkɛnno wɔɔ gɔaa deem, b'a n ye hɔ kɔ dɔdɔkɛnno wɔɔ a cɪnta, ɲn'a ba naa ma y.

⁵² A n ta Pɪlatɪ zi, an aa Yeezuu gɛr bɪ ye han.

⁵³ A n a zer gɔdarkɔra bɪ ma, an pɛera miɲɲa ku ra, an aa wɔta yaa deem kɔ n y'a hɔn ci ɔ, bɪ n ni gɛr bir ɔ cɪna bɪ nɔ ɔ.

⁵⁴ Pakkɪ cɪbsa hinni m, bɪ *sabaa y'a bam k'a sɪɲɲɪda sa sɔ.

⁵⁵ Lannɔ kɔ ɲ y'a to Galilee ɔ ɲni bɔr kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ Zozef da zaa ɔ, ɲni bɪ dɪga yaa bɪ ma, kɔ ɲ Yeezuu bir lɔnlɔ gɛ.

⁵⁶ ɲ n a wusigɛ k'a yaa tidɛər hi banka kan nyɔɔ kɪ. Bɪ, kan bɪ kɪ, sabaa hinni ɔ bɪ, ɲ hoon si amba Woso le ka bɪ m.

24

Yeezuu mimbɔɔrɛ

(*Matiyee 28.1-10; Markɪ 16.1-8; Zaan 20.1-10*)

¹ Hatɔ hinni ɔ wutigɔta m, lannɔ wɔɔ ta yaa ra b'ɔ kan tidɛər nyɔɔ kɔ ɲ y'a banka bɪ kɪ.

² Kɔ ɲ lee ku b'ɔ bɪ, ɲ yaa dɪga a jaa kɔ ɲ y'a ta yaa bɪ le rɛ bɪ, n y'a gɛrgu n n a gɔ rɛ, n n ta m laato, n n yaa bɪ le bɪ to.

³ Gasɔ kɔ ɲ y'a ɔ bɪ, ɲ n Yeezuu gɛr bɪ yɪ y.

⁴ ɲ n a dɔ k'a hɔɔn an n'a dam lɔ mim naa do ma y. Lɛɛm bɪ, gɔɔyaarɔ huɔɔ y'a hɪnka ɲ ni, ɲ huuro ni yɔm.

⁵ ɲ da bɔ ɔ, ɲn'a meer zuutɛ. Yaarɔ wɔɔ n a hi ɲ ni, ɲ ɔ: «Bɔ minto awɔɔ n'a kam gɔaa k'an mɪsɪr bɪ ma gɛnɔ bire ɔ?»

⁶ A ba naa ɔ y. A a mɪm bɔ ɔ. K'a hɔ niɲɲɛ k'a hi awɔɔ m, an bir Galilee ɔ bɪ tɔ da a nɔ ɔ.»

⁷ A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «Pakra m, kɔ n n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔ n a ka mimbɔnyaabɛnno ɔ, kɔ ɲ n'a wɔ gɔdarkɔra ma, bɪ k'an a mɪm bɔ ɔ dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ.»

⁸ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, lannɔ wɔɔ Yeezuu mim bɪ tɔ da a nɔ ɔ.

⁹ Lannɔ wɔɔ n a hɔr yaa ra b'ɔ, ɲn'a wusigɛ, ɲn'aa naa haay hɪ karɪndanyɪnɔ bueeredeenno wɔɔ m kan gɔɔɔ vantɔɔ kɪ m.

¹⁰ Nyɪnta a ɔ: Magdalaa Maarii, kan Zannɪ kɪ, kan Zakkɪ da Maarii kɪ. Lannɔ gɔsɪnnɔ kɔ ɲ nyɪnta kan ɲ kɪ rɔ wɔɔ mim naa do hɪ kristazibɛezannɔ wɔɔ m sɔ.

¹¹ Bɪ, kristazibɛezannɔ wɔɔ n a tɔr ka lannɔ wɔɔ mim bɪ ma, ɲ n a si y, ɲ ɔ: «Para-para ɲ n'a dɪndam.»

¹² Pɪyɛɛr n wuti an bra si, an ta yaa ra b'ɔ. Bɪ, k'a yaa zerga an dɪga yaa bɪ nɔ ɔ bɪ, pɛera b'a a yɪ, an ni cɪntam. A n a wusigɛ, an doo. A n zɛ kɛdɛ hɔ k'a ba bɪ tɔ ma.

Emayuus karındanyıno
(Markı 16.12-13)

¹³ Hinni bı do ō, karındanyıno huıyoŋ ı tam kō kō n n'a birm Emayuus b'ō. Tara bı, a ga kō ō a ba cilo bueeredeem kan Zerizalem kı.

¹⁴ N nyınta, ηn'ı mim k'a ba bı dıdam kan kō kı.

¹⁵ Kō η nı mim bı dıdam, ηn'ı bıstı kam kan kō kı bı, Yeezuu bı η ku, an nı zum kō ō kan η kı.

¹⁶ Bō a kō ō, ı ō: Hō y'a ka η mim la, η n a dō kō nka nı y.

¹⁷ Yeezuu n η lar, a ō: «Bō bıstı awōŋ ka an nı tare?» N n a gaa, ηnı jum kan heerzarle kı.

¹⁸ N gōaa deem kō n n'a birm Kleopas b'a nyı bō nō, a ō: «İbu y'ı deem ı gōota Zerizalem nō ō naa ō, İbu n mim k'a ba dōmunno nōŋ duro ō bı dō ra?»

¹⁹ Yeezuu n η lar, a ō: «Bō ı ba?» N n a nyı bō ō, η ō: «Nazaretı Yeezuu k'a nyınta wosolesınnısorazaa, a zıbēē paŋŋa nyınta ō kan a meerbaa kı Woso taa bı, kan gōaa haay kı taa sō bı,

²⁰ wosocemannıbēnno jıtanno kan wōŋ cinno kı y'a nyasō, ηn'a dōdō ka, η ō: A a ga zē m. N n a wō gōdarkōra ma.

²¹ Wōŋ y'ō hōŋŋ dam, ō ō: A n nı zem k'a bı İsrayel bōmbō. Bı, an le da bı, minno nōŋ duro ba η y'a ō, a dōmum kaaku hō m her.

²² Sıra m, lanno gōsunno kō η nı wōŋ barla rō wōŋ a ka wōŋ n zē kēdē. Ta η y'a ō yaa ra b'ō wutıgōta m,

²³ N n aa a gēr bı yı y, ηn'a bō ηnı b'a hı, η ō: Maleekaro y'a hınka awōŋ m, ηn'a hı, η ō, Yeezuu mısır.

²⁴ Wōŋ gōŋŋ gōsunno ta yaa ra b'ō, ηn'a hō haay bı yı amba lanno wōŋ a hı bı m, bı η n a mıŋŋa yı y.»

²⁵ Bı Yeezuu a hı, a ō: «Hōŋŋ poore zanno n'awōŋ m, awōŋ bır yem an nı hō kō wosolesınnısorazanno a hı awōŋ m haay bı mim sim zōŋ y.

²⁶ Pakra m kan Krista kı, k'an fı r yı ncınaaŋ, k'an bōkare an gasō a lebōŋre nō ō.»

²⁷ A n a sıŋŋıda sa, an nı hō kō Wosoci a hı a minto bı jı hıre η nı. A n a sa Moyıisi ma kan wosolesınnısorazanno haay kō η y'a mim gōrsıra ba rō wōŋ kı.

²⁸ Kō η y'a zō tara kō η nı taŋ ō bı ma bı, Yeezuu n a hō ba ı ō, a hı a ō k'a cem η han.

²⁹ N n yu ra, η ō: «Gōota kan wōŋ kı, woso le y'a zom.» Yeezuu n gasō k'a gōota kan η kı.

³⁰ K'a nyınta an nı hō bı m kan η kı bı, a bur sa an a barka da ō an bōkare an a zınze ra, an a ka η ō.

³¹ Bı ma bı, η mim zer, ηnı Yeezuu dō, bı Yeezuu nyaam η leē.

³² N̄ n'a hum̄ k̄o m, η σ: «Sira m, d̄omum̄ nin̄ηə k'a nȳnta an n̄i Wosoci b̄omb̄om̄ w̄oo m̄ k̄o zi, σ n̄i tam̄ b̄i, w̄oo heer ȳi nȳnta ḡota.»

³³ N̄ n a b̄o l̄eem, ηn̄i ta Zerizalem̄ σ, ηn'a kar̄undanȳno bueredeenno w̄oo ȳi, ηn'a so k̄o ma kan a muno k̄i.

³⁴ Kar̄undanȳno w̄oo duro n'a hire η n̄i, η σ: «Sira m, Zuuba a mum̄ b̄o σ! A a h̄inka S̄um̄oon̄ m.»

³⁵ Ḡoo h̄uȳoo w̄oo n̄ h̄o k'a ba zaa bire σ b̄i h̄i, ηn'a h̄i so, η σ: «Yeezuu k'a bor an n̄i bur̄ b̄i z̄inzem̄ la b̄i d̄omum̄ σ w̄oo b'a d̄o ma, σ σ, a m̄iη̄a m.»

Yeezuu a h̄inka a kar̄undanȳno m

(Matiyee 28.16-20; Marki 16.14-18; Zaan 20.19-23; Zib̄əəzann̄o Ci 1.6-8)

³⁶ K̄o η ḡoota, ηn'i meer bam kan k̄o k̄i b̄i, Yeezuu bor η bire σ, an a h̄i η n̄i, a σ: «Laaf̄u n̄ b̄ir kan aw̄oo k̄i.»

³⁷ N̄ da n̄ b̄o σ, nyib̄əə ḡota n̄ gas̄o η σ. N̄ h̄oon̄ σ b̄i, zin̄e aw̄oo ȳi naa.

³⁸ A n a h̄i η n̄i, a σ: «B̄o da b̄o σ n̄ ta aw̄oo n̄i? B̄o h̄oon̄dare n̄ ta aw̄oo heer σ?

³⁹ K'a d̄iga m̄oo w̄or̄o ma kan m̄oo gann̄o k̄i. M̄oo m̄iη̄a m̄ bala! K'a w̄o da m̄oo ma, a d̄iga a. Zin̄e mesim̄ ba σ, b'a yaa ba σ, amba aw̄oo m̄oo ȳi m̄oo m̄ ta m̄ naa n̄i y.»

⁴⁰ K'a naa h̄i b̄i, a a w̄or̄o h̄inka kan a gann̄o k̄i.

⁴¹ Heernȳoo ḡota nȳnta η σ, η n̄ z̄e k̄ed̄ə. B̄i y'a ka η b'a dam ma ηn'a si y. Yeezuu n a h̄i η n̄i: «H̄ob̄ire y'aw̄oo σ naa σ ra?»

⁴² N̄ n̄ z̄od̄iseere sa, ηn'a ka σ.

⁴³ A n a si, an a so η m̄inyaa m.

⁴⁴ A n̄ b̄okare, an a h̄i η n̄i, a σ: «K̄o m̄oo nȳnta kan aw̄oo k̄i b̄i, h̄o k̄o m̄oo h̄i aw̄oo m̄ b̄i ba n̄ na: Pakra m̄ k̄o h̄o haay k̄o n̄ y'a ḡorsira ba m̄oo minto, Moyiisi ler̄o ci n̄o σ kan wosolesinn̄isorazann̄o ciro k̄i n̄o σ, kan laar̄o k̄i n̄o σ b̄i n̄ k̄o ȳi.»

⁴⁵ B̄i kur̄ b̄i, Yeezuu n̄ η h̄oon̄ gu, k̄o η n̄i Wosoci b̄i j̄i d̄o.

⁴⁶ A n a h̄i η n̄i, a σ: «Ba h̄o k̄o n̄ y'a ḡorsira ba b̄i n̄ na: Pakra m̄ k̄o Krista n̄ fir̄ ȳi, k'an a mum̄ b̄o σ ḡəno bire σ a d̄omum̄ kaak̄o h̄inni σ.

⁴⁷ B̄i, a t̄o ma b̄i, a a ga m̄ k̄o n̄ n'a pa da durnya ḡoo m, k̄o n̄ n'a mis̄rbaa l̄or, k̄o n̄ n'a mimb̄onyaar̄o sugur̄ ȳi, b̄i a s̄iη̄ida an n'a sam Zerizalem̄ ma.

⁴⁸ M̄oo kaset̄izann̄o n'aw̄oo m.

⁴⁹ B̄i, m̄oo ganw̄ore k̄o m̄oo Zi a ler̄o b̄o b̄i nȳooere aw̄oo m. B'aw̄oo, k'a ḡoota tara n̄o σ naa σ, an ta an d̄omum̄ k̄o pan̄ηa k'a n'a tom brama, an zer aw̄oo mim̄ σ b̄i ku.»

Yeezuu i derm̄ arzana σ

(Marki 16.19-20; Zib̄əəzann̄o Ci 1.9-11)

⁵⁰ Bɪ Yeezuu η gaa, an bɔ η nɪ tara bɪ nɔ σ, an ta η nɪ Betanii zeezi. B'σ bɪ, a a wɔ busu, an η barka da σ.

⁵¹ K'a nɪ η barka daη σ bɪ, a a gσ η ma, an der arzana σ.

⁵² Karındanyınɔ wɔɔ n Yeezuu da σ, ηnɪ bɔkare ηn'a wusigə Zerizalem σ kan heernyɔɔ gɔta kɪ.

⁵³ Bɪ η tɪr ta Wosoε σ dɔmum haay ηnɪ bɪr a lɛ bɔm Woso σ.

Yeezoo Krista lemim nyunta kó ZAAN a górsira ba

*Yeezoo Krista lemim nyunta kó Zaan a górsira ba bí
gasóore*

Zaan 1 ci naa do ba. Cibsa hóbure ma bí, a 1 nyunta an gooka Yeezoo tór ó bí. A bír a múnja tó hum ci b'ó y. A hu an nawóre a múnja ma, a ó, karındanyí deem kó Yeezoo n n'a nşam bí m. (Zaan 13.23-25)

Ci naa do ba a ó, k'a hunka a ó: Yeezoo Krista bí, bómórezaa kó wosolesinnı́sorazannó a ler bó biisi bí m. Zaan y'a hunkare, a ó, Yeezoo Krista m læegure paan..., a m sira, a m zaa, a m nı́ mısırbaa denter kam góó ó Woso dóre nó ó.

Zaan Ci bí súnjı́da y'a hunkare a ó, Yeezoo taóre súnjı́da ba ó b'a nyare ba ó só y. A Wosonyı́mbaa bí ta ó hoo tee..., durnya n bókare an nyunta ó. (Zaan 1.1) Yeezoo Krista zibæero kó Zaan η mim dında ci naa do ó bí, a dında a ó, kó góaa k'a n'a karında bam bí n a da ma, an sira ka Yeezoo ó, an a dó a ó, Yeezoo Woso a nyóó k'an bí wóó bómbo. B'an Woso Nyı́. Maam bí, k'a zaa m mısırbaa k'a nyare ba ó kó Woso n n'a kam bí yı́. (Zaan 20.31)

Zaan Ci bí n bó kó ó kan lemim nyunta ciro kaakóro wóó kı́ y. Matiyee, Markı́, kan Likki kı́ hoo wóó. A n a ya, an hó kó bróó a da a ciro wóó ó bí górsira ba góta y. Gósunno a η nyóko ó, an η jı́ dında góta an le da bróó m, an minno kó bróó n η da a ciro wóó ó bí górsira ba.

Nka m Yeezoo nı́?

¹ A súnjı́da ó bí, Lemim bí læe ka an nyunta ó. Lemim bí nyunta a ó kan Woso kı́, bí Lemim bí, Woso m.

² A súnjı́da ó bí, a nyunta ó kan Woso kı́.

³ Hó haay bí, a y'a da. Hó ba ó an ba, an nyunta a nó ó y.

⁴ *Mısırbaa bí, nyunta a ó a múnja ó, bí Mısırbaa bí nyunta góó læegure.

⁵ Læegure bí nı́ yóm monsigé nó ó, bí monsigé bí n a si y.*

⁶ Góaa deem ı́ nyunta ó, Woso n a nyóó. A tó m Zaan.

⁷ Bór a ó kasetı́ m, k'a bí læegure kasetı́ ka, kó góaa haay n a si, a kasetı́ bí minto.

⁸ A bæe m læegure y. Bór a ó, k'a bí læegure kasetı́ ka.

* **1:5 1.5** «bí monsigé bí n a si y.» n y'a da ma, n n a wusigé, n ó: «monsigé bí n bór ma, an a lihi y.»

⁹ Lεεgure paan..., Lemim bɪ m, an bɔr durnya nɔ ɔ k'a bɪ lεε gu gɔaa haay m.

¹⁰ A nyɪnta durnya nɔ ɔ, a ɪ durnya da, bɪ, kɔ nka m a mɪŋŋa nɪ, durnyazannɔ n a dɔ y.

¹¹ Bɔr a ɔ a dogɔɔɔ bire ɔ, b'a dogɔɔɔ n a si y.

¹² Bɪ gɔɔɔ kɔ ŋ y'a si, ŋnɪ sɪra ka a tɔ ɔ rɔ wɔɔ, a paŋŋa ka ŋ ɔ, kɔ ŋ n'a ba Woso nyɪnɔ.

¹³ Brɔɔ n yɪ ma nɔ ɔ, kan mesim letaama kɪ, kan gɔaa hɔɔnhɔ kɪ y. Yɪ ŋ y'a ɔ Woso nɔ ɔ.

¹⁴ Lemim b'a ba gɔaa, an bɪ nyɪnta wɔɔ bire ɔ, mɪŋŋabaa n a heer han kan sɪra kɪ. Wɔɔ cirbæə yɪ, cirbæə niŋŋə kɔ Zɪ b'a ka Nyɪ k'a vanta ba ɔ b'ɔ.

¹⁵ Zaan a kasetɪ ka, an n'a pa dare, a ɔ: «Ba gɔaa kɔ mɔɔ hɪ ma bɪ n na. A lε da mɔɔ m, an nɪ zem mɔɔ jε ɔ, bala, dɔmɪm kɔ mɔɔ n nyɪnta ɔ bɪ, a ta ɔ.»

¹⁶ Woso hɔɔ mɪŋŋɔɔ haay k'a nɪ kan kɪ rɔ wɔɔ, wɔɔ ŋ yɪ barka k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.

¹⁷ *Moyiisi ɪ bɔr *lɛrɔ m, bɪ, Yeezuu *Krista ɪ bɔr barka m kan sɪra kɪ.

¹⁸ Gɔaa ba ɔ, an Woso yɪ y. Woso Nyɪ a deem, k'a m Woso, an n'a Zɪ jɪr ɔ bɪ, a a hɪnka wɔɔ m.

Zaan kasetɪ

(Matiyee 3.1-12; Markɪ 1.1-8; Likki 3.1-18)

¹⁹ Ba Zaan kasetɪ k'a ka bɪ n na. Dɔmɪm niŋŋə kɔ zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ *wosocemannɪbənno kan a daahanzannɔ kɪ nyɔɔ ɔ Zerizalem ɔ, kɔ ŋ n'aa laaka naa do da han, ŋ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ?»

²⁰ A n bɪsɪ ka a nyɪbɔɔrɛ ma y, an a hɪ, a ɔ: «*Krista (kɔ Woso a ler bɔ k'a nyɔɔ bɪ) bεε m mɔɔ nɪ y.»

²¹ Ŋ n a lar, ŋ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ? *Elii n'ɪbɪ m gε?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Elii bεε m mɔɔ nɪ y.» «Wosolesinnɪsorazaa bɪ n'ɪbɪ m gε?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy...»

²² Ŋ n a lar, ŋ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ? Kɔ aa a nyɪbɔɔrɛ ka gɔɔɔ kɔ ŋ wɔɔ nyɔɔ rɔ wɔɔ ɔ. K'ɪbɪ m, nka n'ɪbɪ m paan...?»

²³ A n a nyɪ bɔ ɔ, amba *wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ bɪ m: « <Leer k'a nɪ bɔm *poohɔɔn ɔ bɪ> m mɔɔ m, <k'a Zuuba zaa zε a wɔta.> »

²⁴ Bala, gɔɔɔ kɔ ŋ yɪ ŋ nyɔɔ rɔ wɔɔ, farizeenrɔ m.

²⁵ Ŋ n gɔɔta, ŋn'a larlε, ŋ ɔ: «Kɔ *Krista, gεε *Elii, gεε wosolesinnɪsorazaa bɪ bεε n'ɪbɪ nɪ, bɔ minto ɪbɪ nɪ *batem kare?»

²⁶ Zaan a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ naa, batem mɔɔ n'a kam hɪ nɔ ɔ. Gɔaa k'awɔɔ n a dɔ bɪ y'awɔɔ bire ɔ.

²⁷ A ɪ zem mɔɔ jε ɔ, bɪ mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar hɔr y.»

28 Ba naa ʊ Betanii ʊ, kɔ kɔ n n'a birm Zorden bi le ra zeezi, bince kɔ Zaan ni batem kan ʊ b'ʊ.

Yeezuu bi, Woso sinnyɛm m

29 Bi do k'a me bi, Zaan Yeezuu yi, an ni zem zi, an a hi, a ʊ: «Ba *Woso sinnyɛm k'a ni mimbonyaa k'a ni durnya no ʊ bi gom ma bi n na.

30 A muɲa moɔ hi ma, moɔ ʊ: A le da moɔ m, an ni zem moɔ je ʊ, bala, a leɛ ka moɔ m, an ta ʊ.

31 Moɔ muɲa, moɔ n nyinta m a do y, kɔ η n'a do *Israyel ʊ bi minto y'a ka, moɔ ni *batem kam hi ʊ.»

32 Zaan a kaseti ka, an n'a hire, a ʊ: «Moɔ *Sent-Espri yi, an bo kɔ ʊ kan cirpɔɔre ki, an a to brama, an bi zer a mim ʊ.

33 Bi, moɔ n nyinta m a do y. Bi, Woso i moɔ nyoo an a hi moɔ m, a ʊ: kɔ m bi batem ka hi ʊ. Gɔaa niɲə kɔ Sent-Espri n ni zerle a mim la bi n ni zem bi batem ka Sent-Espri no ʊ.

34 Moɔ muɲa a yi, m n'a kaseti kam, moɔ ʊ, a m Woso Nyi.»

Leɛkare karɔndanyɔ

35 Do k'a me bi, Zaan a ya, an ta bince bi do ʊ kan a *karɔndanyɔ ki huya.

36 K'a Yeezuu yi, an ni cenim bi, a a hi, a ʊ: «Woso sinnyɛm bi ba n ni.»

37 Kɔ karɔndanyɔ huyoo woɔ a ma, an n'a hire ncinaaɔ bi, η zu Yeezuu ʊ.

38 Yeezuu n a bo an diga a kur, k'a η yi ηn'i zure a je ʊ bi, a η lar, a ʊ: «Bo awoo n'a kam ma?» N n a nyi bo ʊ, η ʊ: «Rabi, - a le taa k'a hi, a ʊ: karɔnsaamba - ɔbu har i ka?»

39 A n a hi η ni, a ʊ: «K'a boɔ a diga a.» N n ta, ηni bince bi do, ηni goota kan ki hinni bi do ʊ. Nyinta a ʊ yirbəə wakati si ma.

40 Simooɔn Pɔyɛɛr danzaa Andir nyinta η gooo huyoo woɔ gɔaa deem, ηn'a toɔ ka Zaan meerbaa bi ma, ηni zu Yeezuu ʊ.

41 Leɛm bi, a ta, an aa a danyi Simooɔn bi yi, an a hi m, a ʊ: «Woo *Mesii bi yi!» - Bi le taa k'a hi, a ʊ: *Krista. -

42 A n a gaa, an ta m Yeezuu zi. Yeezuu n diga a su... an a hi m, a ʊ: «ɔbu m Simooɔn, Zaan nyi n'ɔbu m; n y'ɔbu birm Sefas.» Bi le taa k'a hi, a ʊ: Pɔyɛɛr.*

43 Bi do k'a me bi, Yeezuu a hi a ʊ, k'a ta Galilee ʊ. A n aa Filipi yi, an a hi m, a ʊ: «Zu moɔ ʊ.»

44 Filipi bi, Betsayidaa gɔaa m, Andir kan Pɔyɛɛr ki kɔ ʊ.

* 1:42 1.42 Pɔyɛɛr, a le taa k'a hi, a ʊ: «ci».

⁴⁵ Filipi n aa Natanayel yi, an a hi m, a u: «Guaa ku n y'a mim dunda *Moyiisi ciro no u kan *wosolesinnisorazanno woo hoo ki m bi, woo yi. Zozef nyi Yeezuu, Nazareti guaa bi m.»

⁴⁶ Natanayel n a hi m, a u: «Ho muhja do bom Nazareti u ra?» Filipi n a hi m, a u: «Bor i diga a.»

⁴⁷ Yeezuu n Natanayel yi, an ni zem zi, an a mim dunda, a u: «Ba Israyel guaa paan... n na, a zambu ba u y.»

⁴⁸ Natanayel n a hi m, a u: «Ibu moo do ka?» Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Nyinta k'ibu u soon bi taa bi, moo ibu yi, bi ma bi, Filipi n ibu bir y.»

⁴⁹ Natanayel n a hi, a u: «Karinsaamba, Woso Nyi n'ibu m, ibu m *Israyel cir.»

⁵⁰ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Ku moo hi, moo u, moo ibu yi soon bi taa bi, bi y'a ka, ibu n sira ka ra? Ibu ho guta yire, an le da naa m.»

⁵¹ A n a ya, an n'a hire, a u: «Sira paan... moo n'a hire awoo m: awoo brama yire an a gu, Woso maleekaroo n bir derm, n'n'i bir zerm *Guaanyi bi buru u.»

2

Lεεkare hoser bare

¹ A domum kaaku hinni u bi, losare cibsai nyinta u Galilee ku Kanaa u. Yeezuu da nyinta b'u.

² N Yeezuu bir losare cibsai bi ma so kan a *karindanyino ki.

³ Diven bi k'a bi nya bi, Yeezuu da a hi m, a u: «Diven ba η u do y.»

⁴ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «M naa, kara y'ibu ku? Moo wakatu n a ku cina y.»

⁵ A da bi n a hi zibəənyino woo m, a u: «K'a ho k'a n'a hire awoo m haay bi ba.»

⁶ Sipiro i nyinta b'u sordi, nni tir hi tonton u, ziforo woo *hubore minto, amba η tir a ba a Woso zaa zuure no u bi m. Bi sipi deem a da ma, an gar si si.

⁷ Yeezuu n a hi zibəənyino woo m, a u: «K'a hi tonto sipiro noon duro u, k'an η hunhan.» N n hi bi tonto η u, an η hunhan kan a le ki.

⁸ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a kusi keere, a ka hojirlezaa b'u.» N n a kusi, n'n'aa a ka u.

⁹ K'a hi k'a lor diven bi da a le ma bi, a n a do k'a to a u ka y. Bi, zibəənyino ku η y'a kusi ro woo a do. A lu bi zim bi bir,

¹⁰ an a hi m, a u: «Guaa biyəə naa, diven nyinta a tir lee ka, an a ka guoo u. Ku η b'a mi, an η ka, an bokare, an bo

ı bı nyınta bı ka η σ. İbu n bøkare ı dıven nyınta bı to, an wakatı naa do ku!»

¹¹ Yeezuu lækare hoser n naa, an a ba Kanaa σ, Galilee kσ σ. A a cirbæə bı hınka, a karındanyıno wɔɔ n sıra ka σ.

¹² Bı je σ bı, a ta Kapernawum σ kan a da kı, a danyıno kı, a karındanyıno kı. N yaa nyınta b'σ, bı, η n maasıre ba y.

*Yeezuu la hoheenno ra Wosoce σ
(Matiyee 21.12-13; Markı 11.15-17; Likki 19.45-46)*

¹³ Zıfɔro *pakkı cıbsa a zɔ, Yeezuu n ta Zerizalem σ.

¹⁴ A n aa dıga a, η yı ηoanno heenm *Wosoce hallu σ b'σ, kan seero kı, cirponno kı, busoolɔrlezanno nyınta b'σ sɔ.

¹⁵ A n bar sa, an a ba madı, an la η la haay Wosoce hallu σ b'σ kan seero wɔɔ kı, dono wɔɔ kı. A busoolɔrlezanno wɔɔ bɔɔlɔgσ bı hııga, an η mɔdrɔkuntɔrehɔɔ wɔɔ hınhııga.

¹⁶ A n a hı cirponno heere zanno wɔɔ m, a σ: «K'a bɔ nawɔnno haay m naa σ, a bı mɔɔ Zı ce bı sa a ba daası y.»

¹⁷ Karındanyıno wɔɔ n hɔ kσ n y'a gɔrsıra ba bı to da a no σ: «İbu har bı ηoare a so mɔɔ σ haay.»

¹⁸ Zıfɔro jıtanno wɔɔ n meerbaa bı sa, η σ: «K'ıbu ba ncınaas naa, bɔ *makra İbu n n'a hınkam wɔɔ nı?»

¹⁹ Yeezuu n a nyı bɔ η nσ, a σ: «K'a Wosoce naa do wurgə, mɔɔ yı m bɔre m a dɔ dɔmım kaakσ no σ.»

²⁰ N n a hı m, η σ: «Dɔɔraa busı a yaa sɔrdı wɔɔ Wosoce naa do dɔ, σ a nya ma. İbu n bøkare, ı σ, k'ı dɔ dɔmım kaakσ no σ?»

²¹ Bala, Wosoce k'a n'a mim hım bı, a mıηηa me m.

²² Bı minto y'a ka, Yeezuu k'a b'a mım bɔ σ gəəno bire σ bı, a karındanyıno wɔɔ a to da a no σ, η σ, a nyınta an a hı ncınaas, ηnı sıra ka *Wosoci bı lemim σ kan meerbaa k'a ba bı kı.

²³ Yeezuu k'a nı Zerizalem σ *pakkı cıbsa dɔmım σ bı, gσɔɔ gıta sıra ka Yeezuu to σ makrarɔ k'a η ba ηn'a yı rɔ wɔɔ minto.

²⁴ Bı, Yeezuu n ye, an sıra ka η σ y. Bala, a η dɔ haay,

²⁵ a le baa kσ n n gıaa kasetı ka σ y. Bala, a hɔ k'a nı gıaa heer σ bı dɔ.

3

Yeezuu kan Nikodem kı soora

¹ Zıfɔro jıtaare deem ı nyınta farizeenɔ wɔɔ barla, a to m Nikodem.

² A n bɔr gunuu Yeezuu zi, an b'a hı m, a σ: «*Rabi, wɔɔ dɔ wɔɔ σ karınsaamba n'ıbu m, ı ı to Woso zi. Bala, wɔɔ dɔ wɔɔ σ, gıaa b'a dam ma, an makrarɔ k'ıbu nı η bam no noɔn ba, kσ Woso ba kan a zaa kı y.»

³ Yeezuu n a nyi bɔ nɔ, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire ɪbu m: kɔ ɔɔa n a bɔ an yi, a bi *Woso cirbæ bi yire y.»

⁴ Nikodem n a hi m, a ɔ: «Kɔ ɔɔa gusi, a y'a bam lɔ k'a a ya, a yi gɛ? A y'a bɔrɛ, an gasɔ a da nɔ ɔ a huya hɔ ma k'a yi ra?»

⁵ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire ɪbu m: Kɔ ɔɔa n yi hi nɔ ɔ kan *Sent-Espri ki, a b'a dam ma, an gasɔ Woso cirbæ nɔ ɔ y.

⁶ Hɔ k'a yi mesim nɔ ɔ bi, mesim m. Hɔ k'a yi Sent-Espri nɔ ɔ bi, espri m.

⁷ Kɔ mɔɔ hi ɪbu m, mɔɔ ɔ, ɪ ɪ ya, ɪ so ɪ ra ɪ yi bi, ɪ bi zɛ kædæ y.

⁸ Hinher bi, hɔ an nawom bince k'a ɲɔa ɔ, ɪbu n'a bɔɔr mare, b'ɪbu n a dɔ k'a to a ɔ ka, an ni tam ka y. A maam sɔ kan ɔɔa k'a ni yim Sent-Espri nɔ ɔ bi ki.»

⁹ Nikodem n a hi m, a ɔ: «Naa y'a dam ma, an ba lɔ?»

¹⁰ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Israyel karɪnsaamba n'ɪbu m, b'ɪbu n hɔɔ nɔɔn duro dɔ y!

¹¹ Sira paan... mɔɔ n'a hire ɪbu m, hɔ kɔ wɔɔ dɔ bi wɔɔ n n'a hum, hɔ kɔ wɔɔ yi bi wɔɔ n'a kaseti kam, awɔɔ n bɔkare, awɔɔ bir wɔɔ kaseti bi sire y.

¹² Kɔ mɔɔ ɪ tara burɔ minno hire b'awɔɔ bir ɲ sire, kɔ mɔɔ bi brama mim hi, awɔɔ y'a bam lɔ k'a si?

¹³ Bala, ɔɔɪ n ta arzana ɔ y, kɔ n maam *Gɔaanyi k'a a to arzana ɔ, an bɔr bi m.

¹⁴ Amba *Moyiisi k'a mim busu brama poohɔɔn ɔ bi, pakra m kɔ n n Gɔaanyi bi busu sɔ.

¹⁵ Kɔ ɔɔa k'a sira ka ɔ bi n *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi.

¹⁶ Sira m, Woso durnya ɲɔa paan..., halli an a Nyi deem bi sa an a ka, kɔ ɔɔa k'a ni sira kan ɔ bi mɪsɪrbaa b'a zar y, k'an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi.

¹⁷ Bala, Woso n a Nyi bi nyɔɔ durnya ɔ k'an bi durnya dɔdɔ ka y. A nyɔɔ a ɔ, k'an bi durnya bɔmbɔ.

¹⁸ N bi ɔɔa k'a sira ka ɔ bi dɔdɔ kare y. Bɔ ɪ ni sira ka ɔ bi, n lɛ ka, n n a dɔdɔ ka. Bala, a n sira ka Woso Nyi a deem b'ɔ y.

¹⁹ Ba dɔdɔ bi n na: lɛegure bɔr durnya ɔ, ɔɔɔ n bɔkare ɲni monsigɔ ɲɔa an lɛ da lɛegure m, bala, ɲ zibæro wɔɔ nyɪnta bonyaa.

²⁰ ɔɔa k'a n'a bonyaa bam bi, a sɔ lɛegure m, an ni nyi bare, a lɛ baa k'a bɔr lɛegure ɔ y, a zibæro bonyarɔ wɔɔ y'a n a hinka.

²¹ ɔɔa k'a ni sira zi bam bi, zɛ bi nawom lɛegure ɔ, kɔ ɲ n'a zibæro wɔɔ dɔ, bala, ɲ ba a ɔ Woso tɔ ma.»

Zaan kan Yeezuu kɪ

22 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu ta kan a *karɪndanyɪnɔ kɪ Zidee kɔ ɔ. A gɔɔta b'ɔ kan η kɪ, an nɪ *batem kam.

23 Zaan ɪ batem kam sɔ Enɔɔn kɔ ɔ, Salim kɔ jɪr ɔ. Bala, hi ɪ b'ɔ gɔta. Gɔɔɔ wɔɔ n bɔr, ηn'ɪ batem sire.

24 Bɪ ma bɪ, n n Zaan du lɔnnɔɛ ɔ y.

25 Bɪsɪkare wuti Zaan karɪndanyɪnɔ wɔɔ bire ɔ kan zɪfɔ deem kɪ zɪfɔrɔ *hubɔre minto.

26 N j n bɔr Zaan zi, ηnɪ b'a hɪ, η ɔ: «Karɪnsaamba, gɔaa k'a nyɪnta kan ɪbɪ kɪ Zɔrden kɔ zeezi bɪ, ɪbɪ n a kasetɪ ka bɪ, a ɪ batem kam keere sɔ, gɔaa haay nɪ tam zi.»

27 Zaan n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Gɔaa b'a dam ma, an hɔ yɪ, kɔ Woso beɛ y'a ka ɔ y.

28 Awɔɔ mɪηηɔɔ m mɔɔ kasetɪzannɔ kan hɔ kɔ mɔɔ hɪ bɪ kɪ: mɔɔ ɔ *Krista beɛ m mɔɔ nɪ y, bɪ mɔɔ n yɪ m nyɔɔ kɔ m lɛɛ ka a lɛɛ.

29 Gɔaa k'a nɪ lɔ bɪ m bɪ, bɪ n a zim. Lɔzaa bɪ gɔaaɪba bɪ, jɪm an nawɔm b'ɔ, an n'a tɔr kare. Heernyɔɔ n a heer han lɔzaa bɪ leer k'a n'a mam bɪ minto. Mɔɔ heernyɔɔ bɪ n naa, a mɪηηa paan....

30 Pakra m k'a wɪsɪrabaa n bɪr a dam la, kɔ mɔɔ n bɪr m bɔm lɛ.»

31 Gɔaa k'a a to brama an bɔr bɪ lɛ da hɔ haay ra. Bɔ y'a to tara ɔ bɪ, tara burɔ gɔaa m, an nɪ tara burɔ mim dɪndam. Gɔaa k'a a to brama bɪ,

32 hɔ k'a yɪ, an a ma sɔ bɪ kasetɪ an n'a kam. Bɪ gɔsɪ bɪr a kasetɪ bɪ sire y.

33 Gɔaa k'a n'a kasetɪ bɪ sim bɪ, a sɪra ka an n'a hɪre, a ɔ: Woso bɪ sɪrazaa m.

34 Sɪra m, gɔaa kɔ Woso a nyɔɔ bɪ, Woso lemim an n'a hɪm. Bala, Woso *Sent-ɛspri ka ɔ, b'a jire ba ɔ y.

35 Zɪ Woso a Nyɪ ηɔa, an hɔ haay sa, an a zar a wɔ ɔ.

36 Gɔaa k'a nɪ sɪra kam Nyɪ b'ɔ, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m. Gɔaa k'a kaanm Nyɪ bɪ nɪ, a bɪ mɪsɪrbaa yɪre y, bɪ Woso heerbusu gɔɔtare a mim ɔ.

4*Yeezuu sɔɔra kan Samarii kɔ lɔ kɪ*

1 Kɔ Yeezuu b'a dɔ a ɔ, farizeenɔ wɔɔ a ma, ηn'a dɪndare η ɔ, a ɪ *karɪndanyɪnɔ yɪm gɔta, an nɪ *batem kare an lɛ da Zaan ra bɪ,

2-3 a a hɔr Zidee kɔ ɔ, an a bɔ, an ta Galilee kɔ ɔ. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu mɪηηa bɪr batem kare y, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'a kam.

4 Bɪ pakra m, k'an aa bɔ Samarii ɔ.

5 A yɪ nɔɪnaaʊ, ɲn'aa lee ku Samarii kɔ deem kɔ n n'a birm Sikaar bɪ nɔ ɔ. A bɪ laaʊ tara kɔ Zakɔɔb a ka a nyɪ Zozef ɔ biisi bɪ ma y.

6 Bɪnce bɪ do Zakɔɔb hiyɛə bɪ n ta ɔ. Yeezuu k'a ta, an kɔ bɪ, a nyɪnta hiyɛə bɪ lɛ ra. Nyɪnta a ɔ sinsebir ɔ.

7 Samarii kɔ lɔ deem n bɔr k'a bɪ hi kusi. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Hi bɪ kusi, ɪ ka m ɔ, kɔ m a mi!»

8 Bɪ ma bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ta tara nɔ ɔ, k'a yaa hɔbɪre si.

9 Samarii kɔ lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «A ba a ɔ lɔ, ɪbɪ k'ɪ m zufo, ɪbɪ nɪ hi yem mɔɔ han k'ɪ mi, bɪ Samarii kɔ lɔ n mɔɔ nɪ?» Kɔ sɪra nɪ, zufoɔ wɔɔ bɪr kɔ mam kan Samarii zanno wɔɔ kɪ y.

10 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ Woso ganwɔre ɪbɪ dɔ, kan gɔaa k'a n'a hɪre ɪbɪ m, a ɔ: ɪ hi kusi, ɪ ka m ɔ kɔ m a mi naa kɪ, ɪbɪ y'ɪ ga m, ɪ ye han, an hi k'a nɪ mɪsɪrbaa kam bɪ ka ɪ ɔ.»

11 Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «M Zuuba, poko ba ɪbɪ ɔ, ɪ n bɪ hi bɪ kusim nɪ y. Bɪ hiyɛə bɪ nɔ ta sɔ. ɪbɪ ɪ hi mɪɲɲa bɪ do m ka?»

12 Lɛ ɪbɪ da wɔɔ yaaba Zakɔɔb k'a hiyɛə naa do ka wɔɔ ɔ bɪ n na? A mɪɲɲa bɛe y'a mi kan a nyɪnɔ kɪ, a hɔbɪsɪrɔ kɪ ra?»

13 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a nɪ hi naa do mire, mɪsɪ y'a yare an a zɛ.

14 Bɪ, gɔaa nɪɲɲɔ k'a nɪ hi kɔ mɔɔ n n'a kan ɔ bɪ mim bɪ, mɪsɪ b'a yare an gɔaa bɪ do zɛ fɪga y. Hi kɔ mɔɔ n n'a kan ɔ bɪ y'a bam hi mɪnyaa a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an bɪr surm, an *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ka ɔ.»

15 Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, hi bɪ do ka m ɔ, kɔ mɪsɪ b'a ya, an m zɛ y, kɔ m bɪ m ya, m bɪ hi kusi naa ɔ y.»

16 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa ɪ zim bɪ bɪr, k'ɪ ɪ bɔ ɪ bɔr naa ɔ.»

17 Lɔ bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ zim ba ɔ y.»

18 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ gumɔ ta ɔ, ɪ ɔ, ɪ zim ba ɔ y. ɪbɪ zino nyɪnta ɔ soor, bɪ gɔaa k'ɪbɪ nɪ kan kɪ naa ma bɪ, ɪbɪ zim bɛe y. Bɪ nɔ ɔ bɪ, ɪ sɪra hɪ.»

19 Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ dɔ kɛere, mɔɔ ɔ: *wosolesinnɪsorazaa n'ɪbɪ m.

20 Wɔɔ yaabɔɔ Woso da ɔ ci naa do mim ɔ, awɔɔ n bɔkare a hɪ, a ɔ, Woso daɔre bɪnce bɪ m Zerizalem m.»

21 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra ka mɔɔ ɔ, lɔ, wakati ɪ zem, awɔɔ b'a yare a Zɪ Woso da ɔ ci naa do mim ɔ, bɪ Zerizalem nɪ y.

22 Hɔ k'awɔɔ n a dɔ b'awɔɔ n'a dan ɔ. Hɔ kɔ wɔɔ dɔ bɪ wɔɔ n'a dan ɔ. Bɔmbɔrezaa bɪ, a to an nawɔm zufoɔ barla.

23 Bı dömüm ı zem, b'a lee ku keere. Zı Woso daure zanno paan...ro woc Zı bı dan ş a heer ş kan sıra kı. Gococ ncınaaş ro woc Zı Woso le n taa ŋ ma.

24 Woso naa, Espri m, bı minto y'a ka, gococ ku ŋ n'a dan ş ro woc a ga m, ŋn'a da ş a heer ş kan sıra kı.»

25 Lş bı n a hı m, a ş: «Moc do moc ş, *Mesii kş n n'a birm *Krista bı zem. K'a bı bor, a hş haay hım woc m.»

26 Yeezuu n a hı m, a ş: «A m moc m, moc nı meer bam kan bıı kı naa.»

27 Lšem bı, karındanyıno woc lee ku. Ŋ n ze kədə, ku ŋ Yeezuu yı, an nı meer bam kan lş kı bı minto. Bı, gocı n a lar, a ş: «Bş ı n'ı kam ma ge?» gee «Bş minto ı nı meer bam kan kı ge?»

28 Lş bı n a gş a gş bı ma, an ta tara no ş, an aa a hı gococ m, a ş:

29 «K'a bor a dıga gşaa k'a hş kş moc ba haay bı hı moc m. *Krista bee m barem na?»

30 Gococ woc n bş tara no ş b'ş, ŋnı ta zi.

31 Dömüm bı do ş bı, a karındanyıno woc ı mam ma, ŋ ş: «Karınsaamba, hşbıre bı bı.»

32 A n a hı ŋ nı, a ş: «Hşbıre niŋŋş n ta ş moc nı m ga m, m a bı, b'awoc n a do y.»

33 Karındanyıno woc n a hı kş m, ŋ ş: «Gşaa ı hşbıre ka ş, an a bı ge?»

34 Yeezuu n a hı ŋ nı, a ş: «Moc hşbıre bı ba n nı: Woso moc nyoc kş m b'a hşonhş ba, kan a zibşş kı, m a nya.

35 Awoc n a hı a zim a ş, a gocıta mom si mşsa n n'a kum na? Bı moc y'a hıre awoc m, k'a a bşota a dıga: Wuturo woc a ba fu mşsa minto.

36 Zibşşzaa b'a zibşş nyocdoş yı, an n'a hşnyı bı som kş ma *mısrbaa k'a nyare ba ş bı minto. Bı y'a ka, gşaa k'a nı hş duum kan gşaa k'a nı hş som kş ma bı kı y'a heer nyocm kan kş kı.

37 Bı y'a ka, hş kş bşor naa do a hı bı sıra m, a ş: gşaa deem ı hş duure, gşaa vanta n nı zem b'a da.

38 Moc awoc nyoc k'a yaa hş k'awoc n a zi ba bı da. Gşınno kşre yı a no ş. Awoc n bor an n'a nyocdoş bıre.»

39 Kş bı do no ş, Samarii gococ gşta sıra ka ş, lş bı kasetikare naa do minto. «A hş haay kş moc ba bı hı moc m.»

40 Kş ŋ yaa lee ku zi so bı, Samarii zanno woc, ŋ y'a ye han k'an gocıta kan a kı. A n gocıta b'ş dömüm hıya.

41 Gococ kş ŋ y'a ya, ŋnı sıra ka ş a mıŋŋa meerbaa bı minto bı, ŋ gşta ŋnı le da bııı ra.

42 N̄ n'a h̄m l̄o b̄i m, η σ: ɪbu n a h̄i b̄i minto bala b̄eε y'a ka w̄oɔ n s̄ira ka σ y. W̄oɔ miηηoɔ a l̄e meerbaa ma, b̄i w̄oɔ d̄o s̄o, s̄ira m, durnya bomb̄orezaa b̄i m.

Hoser h̄iɣa h̄o Kanaa σ

43 D̄om̄im h̄iɣa k'a cem b̄i, Yeezuu a h̄or b̄ince b̄i do σ, an ta Galilee σ.

44 Bala, a miηηa nȳinta an a h̄i, a σ, *wosolesinn̄isorazaa b̄ir dāore ȳim miηηa a k̄o σ y.

45 B̄i, k'a lee ku Galilee σ b̄i, Galilee zann̄o w̄oɔ a si miηηa. Nȳinta η y'a σ, η̄n̄i ta Zerizalem σ cibs̄a b̄i minto. N̄ miηηoɔ h̄o k̄o Yeezuu a ba haay b̄i ȳi s̄o.

46 Yeezuu n a b̄o, an b̄or Kanaa σ Galilee k̄o σ. B̄ince b̄i do a h̄i ba σ d̄iven b̄i. *R̄om̄ cir zib̄æzaa j̄itaare deem ɪ nȳinta Kapernawum σ, a nȳi b̄i laaf̄u y.

47 K'a a ma, η σ, Yeezuu a to Zidee σ, an b̄or Galilee σ b̄i, a b̄or an b'a ȳi, an a ȳe han, k'an b'a nȳi k'a n'a bam k'a ga b̄i waa.

48 Yeezuu n a h̄i m, a σ: «K'aw̄oɔ n *makrar̄o ȳi kan hoserlo k̄i, aw̄oɔ b̄i s̄ira kam f̄uga ra!»

49 Zib̄æzaa j̄itaare b̄i n a h̄i m, a σ: «Zuuba, b̄or k̄o n b̄eε m, m̄oɔ nȳi b̄i gam.»

50 Yeezuu n a h̄i m, a σ: «Ta, ɪ nȳi b̄i m̄is̄r.» Ḡoaa b̄i do s̄ira ka Yeezuu meerbaa b'σ, an a wusiḡo.

51 K'a n̄i doom b̄i, a zib̄ænȳin̄o b'a z̄e σ, η̄n'a h̄i, η σ: «ɪ nȳi b̄i m̄is̄r!»

52 A n η lar, a σ, wakat̄i kara a waa ma ḡe? N̄ n a nȳi b̄o n̄o, η σ: «Jim sinuu wakat̄i deem ma memare b̄i zer ma.»

53 Nȳi b̄i z̄i b̄i d̄iga a s̄o wakat̄i b̄i do Yeezuu a h̄i a m, a σ: «ɪ nȳi b̄i m̄is̄r.» D̄om̄im b̄i do tekka ma, a s̄ira ka Yeezuu σ, a miηηa kan a har ḡoɔ k̄i haay.

54 Yeezuu hoser k'a ba a h̄iɣa h̄o ma, a to k'a σ Zidee σ an ta Galilee σ b̄i n naa do.

5

Yeezuu megarezaa waa

sabaa hinni σ

1 B̄i j̄e σ b̄i, Yeezuu ta Zerizalem σ, z̄uforo w̄oɔ cibs̄a deem ma.

2 Zerizalem σ b'σ b̄i, l̄eε n̄i b'σ h̄i m ta σ, seero c̄e l̄e j̄ur σ, η̄n'a birm *ebree lemim m Betzata. A gas̄uj̄ir̄o soor ḡota-ḡota, n n a d̄o jaar̄o m.

3 B̄ince b̄i do ḡoɔ yaabazann̄o n̄i w̄otare a taa, b̄uro, l̄oḡoro kan megarezann̄o k̄i. [

⁴ Bala, Zuuba Malɛka deem ɪ tur zer dɔmum niŋŋoo ɔ hi b'ɔ, an heer ba ma. Yaabazaa k'a lɛɛ ka, an gaso hi bi heerbare jɛ ɔ bi, laafu an n'a yɪrɛ, baa k'a yaaba bi lonlo.]

⁵ Gɔaa ɪ nyinta b'ɔ, an ni yaaba m, a yaaba bi dɔɔraa bukərku a yaa sinnyə.

⁶ Yeezuu n a yi, an ni wɔtam, bi k'a a ma ŋ ɔ, a yaaba bi maasɪrɛ ba bi, a a lar, a ɔ: «I lɛ taa k'i waa gɛ?»

⁷ Yaabazaa bi n a nyi bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ ba gɔaa m, an ni mɔɔ gasom hi b'ɔ, a heer bare dɔmum ɔ y. Kɔ mɔɔ kɔ m gaso, gɔaa ni lɛɛ kam mɔɔ lɛɛ.»

⁸ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta.»

⁹ Lɛɛm bi, gɔaa b'a waa, an a wɔtarahɔ bi sa, an ni tare.

Hinni bi do ɔ bi, *sabaa hinni m.

¹⁰ Zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ n a hi gɔaa k'a waa bi m, ŋ ɔ: «Sabaa hinni m, a n a ga m, ɪbu n ɪ wɔtarahɔ bi busu y.»

¹¹ Gɔaa bi n a nyi bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a laafu ka mɔɔ ɔ bi y'a hi mɔɔ m, a ɔ: ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta.»

¹² Ŋ n a lar, ŋ ɔ: «Gɔaa bi kara ɪ naa hi ɪbu ni, a ɔ, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi sa, ɪ ta?»

¹³ Bi, gɔaa k'a laafu yi bi n a do kɔ nka ɪ laafu bi ka a ɔ y. Bala, Yeezuu a gɔ gɔɔɔ kɔ ŋ nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ ma laato.

¹⁴ Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu b'a yi *Wosoɛ ɔ, an a hi m, a ɔ: «Ba ɪbu laafu yi kɛɛrɛ na. I b'i ya, ɪ mimbonyaa ba y, mim y'a ɪ yi, an le da biisi hɔ naa ra.»

¹⁵ Gɔaa bi n ta an aa a dɪnda zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ m, a ɔ, Yeezuu y'awɔɔ waa bi.

¹⁶ Bi y'a ka, jɪtannɔ wɔɔ ni nyaa m kan Yeezuu kɪ k'a naa ba sabaa hinni b'ɔ bi minto.

¹⁷ Yeezuu n a nyi bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zɪ gɔɔta an ni zi bam, mɔɔ y'a bam sɔ.»

¹⁸ Bi y'a ka, brɔɔ n'a kam ma, k'a zɛ gɛr, k'a ni zi bam sabaa hinni ɔ bi bɛɛ bala y, k'a ni Woso birm a Zɪ, an a miŋŋa sa, an a ga kɔ ɔ kan kɪ bi minto m sɔ.

Panŋa kɔ Woso Nyi bi n ta m

¹⁹ Yeezuu meerbaa bi sa, an a hi, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: Woso Nyi bi b'a dam ma, an hɔsi ba a miŋŋa panŋa ni y. K'a Zɪ Woso bi yi, an hɔ niŋŋə ba, b'a ba. Bala, hɔ kɔ Zɪ n'a bam bi, bi Nyi n'a bam sɔ.

²⁰ Kɔ Zɪ a Nyi ŋɔa bi, a hɔ k'a n'a bam bi hɪnkam ni haay. A zibəə gɔta hɪnkam ni, an le da nawɔnnɔ ra, awɔɔ m zɛ kədə.

²¹ Kɔ Zɪ bi ni gəəno mɪm bɔŋ ɔ an ni mɪsɪrbaa kare ŋ ɔ bi, Nyi bi, gɔaa k'a lɛ n taa b'a ni mɪsɪrbaa kan ɔ sɔ.

²² Zɪ bi bir gɔaa dɔdɔ kare y. A dɔdɔkare haay sa an a ka a Nyi b'ɔ,

23 kʊ ɡʊaa haay n a da ma, an Nyɪ bɪ da ʊ amba ŋn'ɪ Zɪ bɪ dan ʊ bɪ m. ɡʊaa k'a bɪr Nyɪ bɪ dan ʊ bɪ, a bɪr Zɪ k'a Nyɪ bɪ nyɔɔ bɪ dan ʊ sɔ y.

24 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, ɡʊaa k'a n'a tɔr kam mɔɔ lemim ma, an nɪ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ mim sire, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ m. Ŋ b'a dʊdɔ kare y. Bɔ a ʊ zɛ nɔ ʊ, an ta mɪsɪrbaa nɔ ʊ.

25 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, wakatɪ ɪ zɛm, b'a lee ku kɛɛrɛ. ɡʊɔɔ kʊ ŋ ɡɪŋɡa rɔ wɔɔ Woso Nyɪ bɪ leer mam, bɪ ɡʊɔɔ kʊ ŋ y'a ma rɔ wɔɔ y'a mim bɔŋ ʊ.

26 Bala, kʊ Zɪ b'a sɔ mɪsɪrbaa ʊ bɪ, a a ka, k'a Nyɪ bɪ n nyɪnta mɪsɪrbaasourezaa sɔ.

27 Woso paŋŋa ka ʊ k'an dʊdɔ ka, k'a m *ɡʊaanyɪ bɪ minto.

28 A bɪ zɛ kədə naa haay tɔ ma y! Wakatɪ ɪ zɛm ɡəəno wɔɔ y'a leer mam.

29 ɡʊɔɔ kʊ ŋ y'a mɪŋŋa ba rɔ wɔɔ y'a mim bɔŋ ʊ, ŋnɪ mɪsɪrbaa yɪ. ɡʊɔɔ kʊ ŋ y'a bɔnyaa ba rɔ wɔɔ, ŋ y'a mim bɔŋ ʊ, ŋnɪ ŋ dʊdɔ ka.

30 Mɔɔ bɪ m dam ma, m hɔsɪ ba, m mɪŋŋa paŋŋa nɪ y. Hɔ kʊ mɔɔ n'a mam bɪ mɔɔ n'a dʊdɔ kam, bɪ mɔɔ dʊdɔkare bɪ tɪrga, bala, mɔɔ bɪr m kare m mɪŋŋa hɔɔnhɔ ma y. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ hɔɔnhɔ mɔɔ n nɪ m kam ma.

31 Kʊ m mɪŋŋa kasetɪ mɔɔ n'a kare, n bɪ mɔɔ kasetɪ bɪ sire y.

32 Woso nɪ mɔɔ kasetɪ kam, bɪ mɔɔ dɔ sɔ kasetɪ nɪŋŋə k'a n'a kam mɔɔ minto bɪ, sɪra m.

33 Awɔɔ ɡʊɔɔ nyɔɔ Zaan zi, b'a sɪra kasetɪ ka.

34 Mɔɔ bɪr m kam ɡʊaa kasetɪ ma y. Meer bɪ ba mɔɔ nawom nɔɪnaaʊ, k'a bɔmbɔrɛ yɪ.

35 Zaan nyɪnta amba fitire kʊ n nɪ sɛ nyan ʊ, an nɪ yɔm bɪ m. Bɪ, awɔɔ ŋʊa mɪŋŋa k'a a heer nyɔɔ dɔmum poore ʊ, a lɛɛɡure b'ʊ.

36 Mɔɔ ɪ kasetɪ m, a ɡʊtabaa n lɛ da Zaan hɔ bɪ ra. Zibəəro kʊ Zɪ a ka mɔɔ ʊ kʊ m ŋ ba rɔ wɔɔ m. Mɔɔ yɪ ŋ bam, bɪ brɔɔ nɪ mɔɔ kasetɪ kare, ŋ ʊ, Zɪ b'ɪ mɔɔ nyɔɔ.

37 Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ nɪ mɔɔ kasetɪ kam. B'awɔɔ n a leer ma, b'awɔɔ n a meer yɪ sɔ y.

38 Woso lemim bɪr ɡɔɔtare awɔɔ heer ʊ y, bala, awɔɔ n sɪra ka ɡʊaa k'a nyɔɔ b'ʊ y.

39 *Wosoci karɪnda awɔɔ n'a bam, an n'a hɔɔn dare, a ʊ, bɪ nɔ awɔɔ n nɪ *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ yɪŋ ʊ. Bɪ, bɪ nɪ mɔɔ kasetɪ kam.

40 Awɔɔ lɛ baa k'a bɔr mɔɔ zi k'a mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ yɪ y.

41 Mɔɔ bɪr m kam lɛbɔrɛ ma ɡʊɔɔ zi y.

42 Bɪ mɔɔ awɔɔ dɔ, awɔɔ n Woso ŋsa y.

43 Bɔr mɔɔ ɔ, m Zɪ tɔ ma, b'awɔɔ kaanm mɔɔ m. Kɔ gɔaa vanta ɪ bɔr a mɪŋŋa tɔ ra, awɔɔ y'a sim.

44 Awɔɔ y'a bam lɔ a si, awɔɔ k'a n'a kam daɔrɛ ma a muno zi, a bɪr a kam daɔrɛ k'a a tɔ Woso y'a deem bɪ zi bɪ ma?

45 A b'a hɔɔn da, a ɔ, mɔɔ n nɪ mim kare awɔɔ ra m Zɪ taa y. Hɔ k'a nɪ mim kare awɔɔ ra bɪ Moyiisi *lɛrɔ k'awɔɔ nɪ yure ŋ ma rɔ wɔɔ m.

46 Kɔ nyɪnta awɔɔ ɔ a Moyiisi mim si, awɔɔ mɔɔ mim sim ɔ. Bala, a gɔrsɪra ba a ɔ mɔɔ minto.

47 K'awɔɔ n hɔ k'a gɔrsɪra ba bɪ si, awɔɔ y'a bam lɔ k'a hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ si?»

6

Gɔaa cir tɔrlɛ

(*Matiyee 14.13-21; Markɪ 6.30-44; Likki 9.10-17*)

1 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu bra Galilee higɔta kɔ n n'a birm ɔɔ Tiberiyaadu higɔta bɪ gɛm deem la.

2 Gɔaa cir gɔta zu a jɛ ɔ, bala, gɔɔɔ wɔɔ hoserlo k'a nɪ ŋ bam, an nɪ yaabazannɔ waam nɔ wɔɔ yɪ.

3 Gɔaa cir bɪ minto y'a ka, Yeezuu n der ci ra, an nyɪnta b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ.

4 Bɪ ma bɪ, *pakki k'a m zɪfɔrɔ wɔɔ cibsɔ b'a zɔ.

5 Kɔ Yeezuu a bɔɔta an dɪga bɪ, a gɔaa cir gɔta yɪ, an nɪ zem zi. A n a hɪ Filipi m, a ɔ: «K'ɔ bur yɪ ka, ɔ a si, kɔ ŋ n'a bɪ?»

6 Meer bɪ ba a ɔ, nɔɪnaaɔ k'a dɪga a. Hɔ k'a mɪŋŋa ɔ k'a ba bɪ, a a dɔ.

7 Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ wɔɔ bur si *deniyee zɔɔhɪra nɪ, a bɪ bɔr bɔrɛ y, bala, gɔaa biyɛə b'a kur yɪm poore y.»

8 A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ deem Sɪmɔɔn Pɪyɛr danzaa Andɪr a hɪ m, a ɔ:

9 «Nyɪyar ɪ naa ɔ, an nɪ bur m soor, kan zɔnɔ kɪ hɪya. Bɪ, bɔ naa n n'a bam gɔaa cir naa nɪ?»

10 Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a ka kɔ ŋ nɪ nyɪnta.» Lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, bur m jilli. Ŋ n nyɪnta. Gɔɔɔ cir bɪ gɔɔɔyaarɔ wɔɔ lɛ a zɔ tisi soor ma.

11 Yeezuu n bur bɪ si, an a barka da ɔ, an a ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. A n a ba maam ɔɔ zɔnɔ wɔɔ m. A n a ka ŋ ɔ amba ŋ lɛ taa bɪ m.

12 Kɔ ŋ y'a bɪ, an ŋ ka bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a kuuro kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ so kɔ ma, a b'a ka deem m nyaam nɪ y.»

13 Ŋ n bur soor kɔ ŋ y'a bɪ rɔ wɔɔ kuuro so kɔ ma, ŋn'a zar kasɪ ɔ buerehɪya.

14 Kɔ ɔɔɔ wɔɔ hoser k'a ba bi yi bi, η y'a hi, η ɔ: «*Wosolesinnisorazaa paan... k'a a ga m, an bor durnya ɔ bi m naa.»

15 Bi, Yeezuu k'a a do a ɔ, n zem b'a nyaso, n n'a ba cir bi, a a hor a deem, an ta ci ra.

Yeezuu ɪ tam hi burə ɔ
(Matiyee 14.22-33; Marki 6.45-52)

16 Yirbæə k'a da bi, karındanyɪnɔ wɔɔ ta higota le ra.

17 N n da kɔɔɔ ɔ, ηn'i tam Kapernawum zeezi, gəm deem bi ra. Bi ma bi, gum da, bi Yeezuu n η ku cɪna y.

18 Hɪnhɛr gɔta ni hɔnm, an ni hi bi wunwusigəm.

19 Kɔ η ta, cilo soor gɛɛ sɔrdɪ bi, η Yeezuu yi, an ni tam hi burə ɔ, an n'a zɔm kɔɔɔ bi ma. Nyibæə n gasɔ η ɔ.

20 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y, mɔɔ m!»

21 N y'a ηsa k'a busu kɔɔɔ bi m. Lɛem bi, kɔɔɔ bi bɪncɛ kɔ η ni tan ɔ bi gəm ku.

Yeezuu m mɪsɪrbaa hɔbɪrɛ

22 Do k'a mɛ bi, ɔɔɔ kɔ η gɔta kɔ bi le ra rɔ wɔɔ kɔɔɔ deem yi b'ɔ. Bi, Yeezuu n zu kɔ ɔ kan a karındanyɪnɔ wɔɔ ki η kɔɔɔ deem bi nɔ ɔ y. Ta brɔɔ ɔ a minto.

23 Kɔɔɔɔ y'a to Tiberiyaadı ɔ, ηni bor bɪncɛ kɔ Yeezuu bur bi barka da ɔ, ηn'a bi bi jir ɔ.

24 Kɔ ɔɔɔ wɔɔ a yi Yeezuu ba b'ɔ, bi karındanyɪnɔ wɔɔ ba b'ɔ sɔ bi, ɔɔɔ wɔɔ da kɔɔɔɔ wɔɔ ɔ, ηni ta Kapernawum ɔ k'a yaa a ka Yeezuu ma.

25 Kɔ η yaa yi higota bi gəm deem la bi, η y'a hi m, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪbi lee ku naa ɔ brɔ?»

26 Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hire, awɔɔ bur a kam mɔɔ ma k'awɔɔ hoserlo yi bi minto y, k'awɔɔ hɔbɪrɛ bi an a ka bi minto m.

27 A bi zi ba hɔbɪrɛ k'a n'a zarm bi minto y, k'a zi ba, a a ka hɔbɪrɛ k'a ni gɔɔtam an ni *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi kam bi minto. Hɔbɪrɛ bi do, *Gɔaanyi bi n ni zem b'a ka awɔɔ ɔ, bala, a mɪnɪa Zi k'a m Woso b'a mɪnɪa ji da ɔ.»

28 N n a hi m, η ɔ: «Bɔ wɔɔ n'a bam, k'ɔ Woso zi ba?»

29 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Woso zibæə bi, k'i sɪra ka ɔsa k'a nyɔɔ b'ɔ.»

30 N n a hi m, η ɔ: «Ncɪnaas bi, hoser kara ɪbi n'a bam ɔ a yi, k'ɔ sɪra ka ɪbi ɔ? ɪbi zibæə bi n kara?»

31 Wɔɔ zɪrɔ hɔbɪrɛ kɔ n'a birm *mann bi bi poohɔɔn ɔ, amba n y'a ɔrsɪra ba bi m: «Bur a to arzana ɔ, an a ka η ɔ, ηn'a bi.» »

32 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, *Moyiisi bɛɛ arzana bur bi ka awɔɔ ɔ y. Mɔɔ Zi ɪ arzana bur paan... bi ka awɔɔ ɔ.

33 Bala, Woso bur bi m gɔaa k'a a to arzana ɔ an bɔr, an ni *mɪsɪrbaa kam durnya ɔ bi m.»

34 N n a hi m, η ɔ: «Zuuba, bur bi do ka wɔɔ ɔ dɔmɪm haay!»

35 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Mɔɔ m mɪsɪrbaa bur bi. Gɔaa k'a bɔr mɔɔ zi, nɔ b'a zaa zere y. Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ, mɪsɪ b'a yare an a zaa ze y.

36 Bi mɔɔ hi awɔɔ m: Awɔɔ mɔɔ yi, b'awɔɔ n sɪra ka mɔɔ ɔ y.

37 Gɔaa haay kɔ mɔɔ Zi n'a kam mɔɔ ɔ bi, η zem mɔɔ zi, bi gɔaa k'a ni zem mɔɔ zi bi, mɔɔ bi kaanm ni y.

38 Bala, m to mɔɔ ɔ arzana ɔ kɔ m bi Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi hɔɔnhɔ ba, mɔɔ hɔ bɛɛ y.

39 Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi hɔɔnhɔ bi, a lɛ baa kɔ gɔɔɔ k'a η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ deem m nyaam ni y, kɔ m η mɪm bɔ ɔ durnya nyare hinni ɔ.

40 Mɔɔ Zi hɔɔnhɔ bi n naa: Gɔaa haay k'a Nyɪ bi yi, an sɪra ka ɔ bi, k'an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi. Bi mɔɔ y'a mɪm bɔη ɔ durnya nyare hinni ɔ.»

41 Bi tɛkka ma, zɪfɔrɔ wɔɔ a sa ma, ηn'ɪ kukur bare a minto. K'a a hi, a ɔ, a mɪηηa m bur k'a a to arzana ɔ a bɔr bi minto m.

42 N n a ya, ηn'a hi, η ɔ: «Yeezuu bɛɛ ra, Zozef nyɪ bi? Wɔɔ n a zi dɔ kan a da ki ra? A a ba lɔ kɛɛɛ, an a hi, a ɔ, a to a ɔ arzana ɔ?»

43 Yeezuu n a bɔ, an meerbaa bi sa, a ɔ: «K'a kukur bare bi to kan kɔ ki!

44 Gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zi kɔ mɔɔ Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi n a gaa y. Bi, mɔɔ y'a mɪm bɔη ɔ durnya nyare hinni ɔ.

45 N y'a gɔrsɪra ba *wosolesinnɪsorazannɔ ciro ɔ, n ɔ: <N haay hɔdɪndare yɪm Woso zi.> Gɔaa niηηɔ k'a Woso lemim ma, an n'a hɔdɪndare sim bi, ze an nawɔm mɔɔ zi.

46 Gɔaa ba ɔ an Zi yi y. Gɔaa k'a a to Woso zi an bɔr bi y'a yi bala.

47 Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a ni sɪra kam bi, a ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi m.

48 Mɔɔ n bur k'a ni mɪsɪrbaa kam.

49 Awɔɔ zɪrɔ *mann bi poohɔɔn ɔ, bi η gɪnga.

50 Bur k'a a to arzana ɔ bi n naa. Gɔaa k'a bi a bi gare y.

51 Mɔɔ m bur mɪsɪr, m m to arzana ɔ. Gɔaa k'a bur bi do bi bi, a zaa bi gam fɪga y. Bur kɔ mɔɔ n n'a kam bi, m mɪηηa mesim m, m n n'a kam kɔ durnya n mɪsɪrbaa yi.»

52 Naa do y'a ka, zɪfɔrɔ wɔɔ η wuti bɔgɔr m kan kɔ ki, η ɔ: «Naa y'a bam lɔ k'a mesim ka wɔɔ ɔ, k'ɔ a sɔ?»

53 Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n *Gɔaanyɪ bɪ sim sɔ, k'awɔɔ n a ma mi, awɔɔ bɪ mɪsɪrbaa yɪrɛ y.

54 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi b'ɪ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ m, bɪ mɔɔ y'a mɪm bɔɲ ɔ durnya nyarɛ hinni ɔ.

55 Bala, mɔɔ mɛsim bɪ, hɔbɪrɛ paan... m, mɔɔ ma bɪ, hɔmɪrɛ paan... m sɔ.

56 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi, a zaa ɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan a zaa kɪ.

57 Kɔ Zɪ k'an mɪsɪr bɪ mɔɔ nyɔɔ bɪ, bɪ mɪsɪrbaa ba mɔɔ nawɔm Zɪ bɪ minto bɪ, gɔaa k'a nɪ mɔɔ bɪm bɪ, mɔɔ y'a kam an mɪsɪrbaa ba sɔ.

58 Bur k'a a tɔ arzana ɔ bɪ n naa. A bɪ hɔdɛem kan awɔɔ zɪrɔ wɔɔ n a bɪ bɪ kɪ y. ɲ ɡɪŋga, bɪ gɔaa k'a bur naa do bɪ, a zaa bɪ ɡarɛ y.»

59 Minno nɔɔn duro Yeezuu a dɪnda ɡɔɔɔ m Kapernawum sokumacɛ ɔ.

Mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ meerbaa

60 Karɪndanyɪnɔ ɡɔta kɔ ɲ naa ma bɪ, ɲ y'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Meerbaa naa do karɲɪda! Nka n'a dam ma, an a si?»

61 Yeezuu k'a a dɔ a zim, a ɔ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɪ kukur bam mim naa do minto bɪ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Busu a ɔ awɔɔ ma ra?

62 Bɪ, k'awɔɔ bɔkarɛ a bɪ *Gɔaanyɪ bɪ yɪ an nɪ tam bɪncɛ k'a nyɪnta ɔ biisi b'ɔ?

63 *Espri nɪ mɪsɪrbaa kam, mɛsim bɪ zibɛə ba ɔ y. Meerbaarɔ kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ, Espri m kan *mɪsɪrbaa kɪ.

64 Bɪ ɡɔɔɔ y'awɔɔ bire ɔ, ɲ n sɪra ka y.» Yeezuu lɛɛ ka, an ɡɔɔɔ kɔ ɲ n sɪra ka rɔ wɔɔ dɔ, kan ɡɔaa k'a nɪ zɛm b'a nyasɔ an a ka bɪ kɪ.

65 A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, ɡɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zi kɔ Zɪ bɛɛ y'a bir y.»

66 Dɔmɪm bɪ do tekka ma bɪ, *karɪndanyɪnɔ ɡɔta a bɔ a jɛ ɔ, ɲ n a ya, ɲn'ɪ zum kɔ ɔ kan kɪ y.

67 Yeezuu n a hɪ buerehɪyɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ b'a ɡɔm mɔɔ ma sɔ ra?»

68 Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, k'ɔ ta nka zi? ɪbɪ ɪ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ meerbaarɔ m.

69 Bɪ wɔɔ si, ɔ a dɔ sɔ, ɔ ɔ, ɪbɪ m Krista, Woso Nyɪ mɪɲɲa.»

70 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y'awɔɔ ɡɔaa buerehɪya bɪ bɔ ɔ ra? Bɪ, Sɔtaana y'a so awɔɔ ɡɔaa deɛm ɔ!»

⁷¹ Iskariyotı kũ gʊaa Sımɔɔn nyı Zidas b'a n'a hum ma. Bala, a m buerehıyɔɔ wɔɔ gʊaa deem, an nı Yeezuu nyasɔrɛ, an a ka.

7

Yeezuu danyıno n sira ka ɔ y

¹ Bı jɛ ɔ bı, Yeezuu cem, an nı bumbırm Galilee kũ ɔ, a n a ŋɔa k'a ta Zidee ɔ y, bala, zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ y'a kam ma k'a zɛ gər.

² Bı ma bı, zıfɔrɔ cıbsa kũ n n'a birm *buuro cıbsa b'a zɔ.

³ A danyıno wɔɔ n a hı m, ŋ ɔ: «Ta Zidee ɔ, k'ı karındanyıno wɔɔ n'ı zıbəero k'ıbu nı ŋ bam nɔ wɔɔ yı sɔ.

⁴ Kũ gʊaa lɛ taa kũ n n'a dɔ, a bır a zıbəə bı nyaakũm dare y. K'ıbu nı zıbəəro bare ncınaaɔ bı, ı hınka durnyazanno m.»

⁵ Yeezuu danyıno wɔɔ mıŋŋɔɔ n sira ka ɔ y.

⁶ Yeezuu n a hı ŋ nı, a ɔ: «Mɔɔ wakatı n a ku cına y. B'awɔɔ wakatı m dɔmum haay m.

⁷ Durnya bı sɔrɛ awɔɔ nı y, bı, a ı sɔm mɔɔ m, bala, kũ mɔɔ n'a zıbəə bı kasɛti kam, mɔɔ ɔ, a bɔnyaa bı minto.

⁸ K'a ta cıbsa bı ma, mɔɔ bı tare y. Bala, mɔɔ wakatı n a ku cına y.»

⁹ K'a meer bı ba ncınaaɔ bı, a gɔɔta Galilee ɔ.

¹⁰ K'a danyıno wɔɔ ta cıbsa bı ma bı, a zaa sa sɔ, an a nyaakũm da, an nı tam, a lɛ baa kũ n a dɔ y.

Yeezuu ta buuro cıbsa bı ma

¹¹ Cıbsa bı dɔmum ɔ, zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ y'a kam Yeezuu ma, ŋnı laaka da, ŋ ɔ: «A ı ka?»

¹² Gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, ŋ y'a mim dındare: Gɔsınnɔ y'a hıre, ŋ ɔ: «Gʊaa mıŋŋa m.» Gɔsınnɔ ɔ: «Ŋɔaarzaa m, bra an n'a bam gɔɔɔ m.»

¹³ Bı, gʊaa ba ɔ, an nı yere, an n'a mim hum garga ra y. Bala, ŋ yı nyı bare a jıtanno wɔɔ m.

¹⁴ Kũ *buuro cıbsa bı bireyaa a ku bı, Yeezuu ta *Wosoce ɔ, an nı hɔ dındam gɔɔɔ m.

¹⁵ Zıfɔrɔ wɔɔ zɛ kədə, ŋn'a hıre, ŋ ɔ: «A a ba lɔ an hɔ dɔ, b'a n karında ba?»

¹⁶ Yeezuu n a nyı bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hɔdındare bı n a to mɔɔ zi y. A to a ɔ Woso k'a mɔɔ nyɔɔ bı zi.

¹⁷ Kũ gʊaa lɛ taa k'a Woso hɔɔnhɔ ba, a y'a dɔm kũ hɔdındare naa dɔ, k'a to a ɔ Woso zi, gɛɛ kũ m mıŋŋa mim mɔɔ n'a dındare.

18 Gōaa k'a n'a mūḡḡa mim dūdam bɪ, a ka an nawōrɛ a mūḡḡa lɛbōōrɛ ma. Bɪ, gōaa k'a n'a kam a gōaa k'a a nyōō bɪ lɛbōōrɛ ma bɪ, bɪ bala n sɪrazaa. Zambo b'a nō ō y.

19 Moyiisi bɛɛ *lɛrō wōō ka awōō ra? B'awōō gōaa deem ba ō, an nɪ zum lɛrō wōō ō y. Bō minto, an n'a kam mōō gare ma?»

20 Gōōō wōō n a nyɪ bō ō, ḡ ō: «Zinə nɪ kan ɪbɪ kɪ! Nka y'a hɪ, a ō, k'a ɪbɪ zɛ?»

21 Yeezuu a hɪ ḡ nɪ, a ō: «Zibəə deem mōō ba *sabaa hinni ō, awōō n zɛ kədə haay!

22 Moyiisi *lɛ ka awōō ō, k'a gōōō gasɪ banḡō ō. A to a ō awōō yaabōōō zi Moyiisi mūḡḡa bɛɛ bōr nɪ y. Bɪ, k'a a da sabaa hinni ma, awōō y'a bam.

23 Bɪ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ō, kō gōaa gasɪ banḡō ō sabaa hinni ō, an bō Moyiisi lɛrō wōō la nɪ, bō minto m, awōō heer nɪ busum kan mōō kɪ gōaa kō mōō waa haay sabaa hinni ō bɪ ma?

24 A bɪ hō k'awōō n'a yum mɪm ō bɪ dōdō ka bala y, k'a dōdō ka kan sɪra kɪ.»

25 Zerizalem gōōō y'a hɪrɛ, ḡ ō: «Gōaa kō ḡ n'a kam ma k'a mee bō ō bɪ bɛɛ m naa ra?

26 Ba an nɪ meer bam ḡn'a mam na, bɪ ḡ bɪr hōsɪ hum nɪ y! Wōō tara bɪ lɛzannō wōō, a dō ḡ y'a ō paan..., ḡ ō, *Krista m gɛ?

27 Wōō gōaa naa do tojɪ dō, kō *Krista bɪ bōr, gōsɪ b'a tojɪ dōrɛ y.»

28 Yeezuu k'a nɪ hō dūdam Wosoɛ ō b'ō b'a hɪ, a ō: «Awōō mōō dō! Awōō mōō tojɪ dō. Bɪ, mōō n bōr m zi nɪ y. Sɪrazaa m Zɪ k'a mōō nyōō bɪ m. B'awōō n bɪ zaa dō y.

29 Mōō mūḡḡa a dō, m to mōō ō zi, a ɪ mōō nyōō.»

30 ḡ n'a kam ma k'a nyasɪ, bɪ gōaa ba ō, an a wō da ma y. Bala, a wakatɪ n a ku cɪna y.

31 Gōōō nyɪnta zamaa bɪ bire ō, ḡnɪ sɪra ka ō, ḡn'a hɪrɛ, ḡ ō: «Kō *Krista bɪ bōr, a hoserlo bare an lɛ da naa n a ba rō wōō ra gɛ?»

32 Kukur kō n n'a bam Yeezuu minto gōōō wōō bire ō bɪ, *farizɛɛnrō wōō a ma. A m bɪ, *wosocɛmannɪbənno jɪtannō kan farizɛɛnrō kɪ n Wosoɛ dōmazannō nyōō kō ḡ n'aa a nyasɪ.

33 Yeezuu n a hɪ, a ō: «Mōō gōōtam kan awōō kɪ dōmum poore nō ō, kō m bɪ m bō, m ta Zɪ k'a mōō nyōō bɪ zi.

34 Awōō zem b'a ka mōō ma, b'awōō bɪ mōō yɪrɛ y. Bala, bɪncɛ kō mōō nɪ tan ō bɪ, awōō b'a dam ma a bōr b'ō y.»

35 Bɪ jɛ ō bɪ, zɪfōrō wōō y'a hum kō m, ḡ ō: «Ta awōō nawōm ka, wōō b'ō yare ō a yɪ? Ta awōō nawōm gōōō kō

η hɪstga da ηn'a war kɔ ma kan grekkɪrɔ kɪ rɔ wɔɔ zi ra?
Γεε, ta an nawom k'a yaa hɔ dɪnda grekkɪrɔ m na?

³⁶ Hɔ k'a hɪ naa jɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ lɔ: Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, b'awɔɔ bɪ mɔɔ yɪrɛ y, bɪ bɪncɛ kɔ mɔɔ nɪ tan ɔ bɪ, awɔɔ b'a dam ma, a bɔr ɔ y?»

Mɪsɪrbaa hi kɔyaarɔ

³⁷ Cibsa bɪ nyarɛ ma bɪ, dɔmum nɪnɪhɔ k'an dɔmum gɔta bɪ, Yeezuu jɪm brama, an a leer busu, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zɛm k'an bɔr mɔɔ zi, an bɪ hi mɪ.

³⁸ Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, mɪsɪrbaa hi kɔyaarɔ y'a tom zi, amba *Wosoci a hɪ bɪ m.»

³⁹ *Sɛnt-ɛspri kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kan ɔ rɔ wɔɔ n'a yɪm bɪ mim an n'a hum. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu k'a n lɛbɔrɛ yɪ cɪna bɪ, Sɛnt-ɛspri n bɔr cɪna y.

⁴⁰ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta, ηn'a tɔr ka Yeezuu meerbaa bɪ ma gɔɔɔ cir bɪ bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Sɪra m, ba wosolɛsɪnnɪsorazaa bɪ n na.»

⁴¹ Gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «*Kɪrista bɪ n naa.» Gɔsɪnnɔ a ya, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Kɪrista y'a dam ma, an a to Galilee kɔ ɔ ra?

⁴² Wosoci n a hɪ, a ɔ, <bɔ an nawom Davɪd do nɔ ɔ>, b'a to an nawom tara poore kɔ Davɪd yɪ ɔ, ηn'a birm Betelehem b'ɔ ra?»

⁴³ Naa do y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a gɔngɔ a minto.

⁴⁴ N gɔɔɔ gɔsɪnnɔ a ηsa k'a nyasɔ, bɪ gɔsɪ n a wɔ da ma y.

⁴⁵ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ n a bɔ, ηnɪ bɔr wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ zi kan *farizeenrɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ nɪ η lar, η ɔ: «Bɔ m awɔɔ n bɔr nɪ?»

⁴⁶ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Gɔaa ba ɔ an meer kɔ gɔaa naa do a ba bɪ lɔɔ ba y.»

⁴⁷ Farizeenrɔ wɔɔ n a hɪ η nɪ, η ɔ: «A to awɔɔ ɔ, an awɔɔ hɔɔn da a zi ra?

⁴⁸ Jɪtannɔ wɔɔ kan farizeenrɔ wɔɔ kɪ barla bɪ, gɔaa deem taan... ta ɔ, an a mim si ra?

⁴⁹ Bɪ, gɔaa cir naa do n *lɛrɔ wɔɔ dɔ y. N barka ba ɔ y!»

⁵⁰ Nikodɛm k'a nyɪnta an ta Yeezuu zi bɪ nyɪnta kan η kɪ, an a hɪ, a ɔ:

⁵¹ «N n gɔaa dɔdɔ yar bɪ n n'a meerbaa ma kan hɔ k'a ba bɪ kɪ y. Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ n bɪ hɪ ra?»

⁵² N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «I to ɪbɪ ɔ Galilee ɔ sɔ ra? Bɪ, ɪ ka mɪnɪa, ɪbɪ bɪ *wosolɛsɪnnɪsorazaa yɪrɛ an bɪr Galilee gɔaa y.»

[

⁵³ N haay n a hɔr, ηnɪ dundoo a harlɔ ɔ.

8

Lɔ jaandər

¹ Yeezuu n a hɔr an ta Oliviye ci mim ɔ.

² Dɔ k'a bɔr an nɪ mɛm bɪ, a a bɔ an bɔr *Wosoɕe ɔ b'ɔ, gɔaa haay nɪ zɛm zi, an nyɪnta, an nɪ hɔ dɪndare η nɪ.

³ *Wosocikarɪnsaambɔɔ kan *farizeenrɔ kɪ bɔr lɔ m b'ɔ, ηn'a da gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ. Sɔr n y'a ɔ ra, an nɪ jaan dare.

⁴ N η n a hɪ Yeezuu m, η ɔ: «Karɪnsaamba, lɔ naa do, sɔr n y'a ɔ ra, an nɪ jaan dare.

⁵ *Lɛrɔ nɔ ɔ, Moyiisi a hɪ, a ɔ, n n lannɔ nɔɔn duro zɛ jaarɔ m. B'ɪbɪ, ɪbɪ ɔ lɔ?»

⁶ A hɪ η nawɔɛ nɔɪnaaɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, k'a ku a mim ka ra. Yeezuu a zuutɔ, an n'a nyɔkɔm wɔnwɔsɪm tara ɔ.

⁷ Kɔ η gɔɔta ηn'a larm bɪ, Yeezuu a bɔɔta, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a n'awɔɔ bire ɔ, b'a n mimbɔnyaa ba cɪna bɪ n lɛɛ ka, an a gɔɛɛn.»

⁸ A n a ya, an a zuutɔ, an n'a nyɔkɔm bɪ wɔnwɔsɪm tara ɔ.

⁹ Kɔ η meerbaa naa do ma bɪ, η cem deem-deem. Gɔɔɔ marɛrɔ wɔɔ ɪ lɛɛ ka ηnɪ cem, a poorero wɔɔ n a nya η ɔ. Yeezuu n gɔɔta a deem. Kɔ lɔ bɪ gɔɔta an nɪ b'ɔ bɪ,

¹⁰ Yeezuu a bɔɔta, an a hɪ m, a ɔ: «[J bee, lɔ ra? Gɔsɪ n'ɪbɪ dɔdɔ yar la?»

¹¹ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy..., Zuuba, gɔsɪ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ sɔ, mɔɔ b'ɪbɪ dɔdɔ yarɛ y. Ta, b'ɪbɪ ɪ ya, ɪ mimbɔnyaa ba y.»]

Yeezuu m durnya lɛɛgure

¹² Yeezuu n a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Durnya lɛɛgure m mɔɔ m. Gɔaa k'a nɪ zum mɔɔ ɔ bɪ bɪ tam monsigɔ ɔ y. A mɪsɪrbaa lɛɛgure yɪm.»

¹³ *Farizeenrɔ wɔɔ n a hɪ m, η ɔ: «[Mɪηηa kasetɪ ɪ n'a kam na? ɪbɪ kasetɪ bɪ, ηɔaar m.»

¹⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɪra m, m mɪηηa kasetɪ mɔɔ n'a kam. Bɪ, mɔɔ kasetɪ bɪ sɪra m, bala, mɔɔ m tojɪ dɔ, m m tajɪ dɔ. B'awɔɔ, awɔɔ n a dɔ kɔ m to mɔɔ ɔ ka m nɪ tam ka y.

¹⁵ Dɔdɔ awɔɔ n'a kare am gɔɔɔ hɔ bɪ m. Mɔɔ bɪr gɔaa dɔdɔ kare y.

¹⁶ Baa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m dɔdɔ ka, a ka mɔɔ nawɔm kan sɪra kɪ, bala, mɔɔ bɪ m deem nɪ y. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ ta ɔ sɔ.

¹⁷ Awɔɔ mɪηηɔɔ *lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ, gɔaa hɪya kasetɪ bɪ, sɪra m.

¹⁸ M mɪηηa kasetɪ mɔɔ n'a kam, bɪ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'ɪ mɔɔ kasetɪ kam sɔ.»

19 N n a nyi bo no, η σ: «Ibu Zi b'i ka?» Yeezuu n a nyi bo σ, a σ: «Awoo n moo do y, b'awoo n moo Zi do so y. Ko moo do awoo σ, awoo moo Zi bi dom so.»

20 Meerbaaroo noon duro ba Yeezuu σ bince ko n ni busoo zari σ b'u, bi ma bi, a i ho dindam Wosoce σ, gosu n a wo da ma y, bala, a wakati n a ku cina y.

21 Yeezuu n a ya, an a hi η ni, a σ: «Cem moo n nawom, awoo y'a kam moo ma, bi, gunga awoo nawom a mimbonyaaroo no σ. Bince ko moo ni tan σ bi, awoo b'a dam ma, a ta b'u y.»

22 Zuforo woo n a hi, η σ: «A nsoa an nawom k'a miha ze ge? K'a a hi, a σ: bince ko moo ni tan σ bi, awoo b'a dam ma a ta b'u bi minto.»

23 Yeezuu n a nyi bo η no, a σ: «Tara bure naa guoo n'awoo m, bi, m to moo σ brama. Durnya naa guoo n'awoo m, bi, durnya naa do gaa bee m moo ni y.

24 Bi y'a ka, moo n a hi awoo m, moo σ, awoo gungare a mimbonyaaroo no σ. K'awoo n a si, a σ: A n ta σ bi m moo m,* awoo gungare a mimbonyaaroo no σ.»

25 N n a hi, η σ: «Nka n'ibu ni?» Yeezuu n a nyi bo η no, a σ: «Moo n'a mim hure awoo m tee... bi m.

26 Awoo minno ta σ guta, ko m η hi awoo m, ko m η dodo ka. Zi k'a moo nyoo bi, sirazaa m, bi ho ko moo ma zi bi, bi moo n'a hum durnya m.»

27 N n a do, η σ, Yeezuu bi, Zi Woso mim a a hi a ni y.

28 Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Domum niha k'awoo ni *Gaaanyi bi busu σ bi, domum bi do awoo n n'a dore, a σ: A n ta σ bi m moo m. Bi moo bir zi bam η miha panha ni y. Ho ko moo Zi a dinda moo m bi moo n'a hum.

29 Zi k'a moo nyoo b'i kan moo ki. A n moo to m deem ni y, bala, ho k'a nsoa bi moo n'a bam domum haay.»

30 K'a ni meer bi bare ncinaas bi, guoo guta sira ka σ.

Yeezuu kan Abraham ki

31 Yeezuu n a hi Zuforo ko η sira ka σ ro woo m, a σ: «K'awoo guota moo lemim bi no σ, moo karindanyino paan...ro n'awoo m.

32 Awoo sira dom, bi sira bi y'awoo bam soamihhaazanno.»

33 N n a nyi bo no, η σ: «Abraham yaha n woo m, bi gaa n woo ba a lonno cina y. Ibu ba lo, i n'a hure, i σ: woo nyintam soamihhaazanno?»

34 Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Sira paan... moo n'a hure awoo m, gaa k'a ni mimbonyaa bare, mimbonyaa lombaa no an ta σ.

* 8:24 8.24,28 «A n ta σ bi m moo m» Woso to deem m. A n a hunkare, a σ, Woso taore siha ba σ, b'a nyare ba σ y.

35 Lɔ bɪ, har nɔ bɛɛ an ta ɔ dɔmum haay y. Har nyɪ b'i har ɔ dɔmum haay.

36 Bɪ minto y'a ka, kɔ Nyɪ b'awɔɔ bɔ lombaa nɔ ɔ, awɔɔ nyɪntam soamɪŋŋaɔzannɔ.

37 Mɔɔ dɔ *Abraham yanŋɔɔ n'awɔɔ m. Kɔ mɔɔ lemim bɪ bɪr gasɔrɛ awɔɔ ɔ bɪ, bɪ y'a ka, awɔɔ n'a kam mɔɔ meeyaa ma.

38 Hɔ kɔ mɔɔ yɪ m Zɪ zi bɪ mɔɔ n'a hɪrɛ. B'awɔɔ, hɔ k'awɔɔ ma a zɪ zi b'awɔɔ n'a bam!»

39 N n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Wɔɔ zɪ m Abraham m.» Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Kɔ Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ nɪ, k'a Abraham zi ba.

40 Kɛɛrɛ bɪ, awɔɔ y'a kam ma k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ sɪra kɔ mɔɔ ma Woso zi bɪ hɪ awɔɔ m bɪ minto. Abraham n naa ba y.

41 B'awɔɔ, a zɪ zibɛə awɔɔ n'a bam.» N n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Jaandarenyɪnɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y! Wɔɔ Zɪ deem bala, a m Woso m.»

42 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ Zɪ m Woso nɪ, awɔɔ mɔɔ ŋɔam, bala, m to mɔɔ ɔ Woso zi, m bɔr. Mɔɔ n bɔr m mɪŋŋa paŋŋa nɪ y. A ɪ mɔɔ nyɔɔ.

43 Bɔ minto m, awɔɔ bɪr mɔɔ meerbaa bɪ marɛ? Bala, awɔɔ b'a dam ma, a a tɔr ka mɔɔ meerbaa bɪ ma y.

44 Awɔɔ zɪ bɪ n Sɔtaana m. B'awɔɔ lɛ taa k'a a zɪ bɪ hɔɔnhɔ ba. Gɛrzer m tee... a sɪŋŋɪda ɔ. A n gɔɔta sɪra nɔ ɔ y, kɔ sɪra ba a nɔ ɔ bɪ minto. K'a ɪ ŋɔaar barɛ, meerbaa k'a n'a nɔ ɔ b'a n'a bam, bala, ŋɔaarzaa m, bɪ ŋɔaar zɪ m sɔ.

45 Kɔ mɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ nɪ sɪra hɪm bɪ y'a ka awɔɔ bɪr sɪra kam mɔɔ ɔ y.

46 Awɔɔ bɪrɛ ɔ, nka y'a da ma, an a hɪ, a ɔ: mɔɔ mimbɔnyaa ba? Bɪ kɔ mɔɔ ɪ sɪra hɪrɛ, bɔ m, awɔɔ bɪr a sire?

47 Gɔaa k'an Woso gɔaa bɪ, Woso lemim an n'a tɔr kam ma. Kɔ Woso gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m bɪ y'a ka, awɔɔ bɪr a tɔr kam mɔɔ ma y.»

48 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ Yeezuu m, ŋ ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ, Samarii gɔaa n'ɪbɪ m, bɪ zinɛ nɪ kan ɪbɪ kɪ bɪ, wɔɔ gumɛ ba ɔ ra?»

49 Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Zinɛ ba kan mɔɔ kɪ y. Bɪ mɔɔ yɪ m Zɪ dan ɔ, awɔɔ n bɔkare an nɪ mɔɔ bɔŋ ɔ!

50 Mɔɔ bɪr m kare m mɪŋŋa lɛbɔrɛ ma y. Bɪ, gɔaa ta ɔ, an nɪ mɔɔ dan ɔ, an nɪ dɔdɔ kare.

51 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, kɔ gɔaa mɔɔ meerbaa bɪ si, a bɪ gam fɪga y.»

52 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ m, ŋ ɔ: «Wɔɔ dɔ kɛɛrɛ, ɔ ɔ, zinɛ nɪ kan ɪbɪ kɪ! Abraham ga kan *wosolesinnɪsorazannɔ kɪ sɔ, ɪbɪ n bɔr ɪ n'a hɪrɛ, ɪ ɔ: Kɔ gɔaa mɔɔ mim si, a bɪ gam fɪga y.

⁵³ Lε ɪbɪ da wɔɔ yaaba Abraham k'a ga bɪ ra ra? Wosolɛsinnɪsorazanno gɪnga sɔ! ɪ mɪŋŋa sa ɪbɪ ɔ nka?»

⁵⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Kɔ m lɛ mɔɔ n'a bɔrɛ m mɪŋŋa ɔ, mɔɔ lɛbɔɔrɛ jɪ bɪ nyɪntaŋ ɔ y. Mɔɔ Zɪ n'a lɛ bɔm mɔɔ ɔ, awɔɔ n'a hɪm ma, a Woso bɪ.

⁵⁵ Awɔɔ n a dɔ y, bɪ mɔɔ dɔ. Kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, mɔɔ n a dɔ, m ba mɔɔ nawɔm ŋɔaarzaa a n'awɔɔ hɔ bɪ m. Bɪ mɔɔ dɔ, m n'a meerbaa sim.

⁵⁶ Awɔɔ yaaba Abraham b'a heer nyɔɔ, an a ka mɔɔ dɔmɪm bɪ yɪrɛ ma. B'a a yɪ, a heer nyɔɔ.»

⁵⁷ Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ, ŋ ɔ: «ɪbɪ dɔɔraa n busoor ku y, ɪbɪ n bɔkare ɪ Abraham yɪ!»

⁵⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: dɔmɪm kɔ Abraham n nyɪnta ɔ bɪ, mɔɔ ta ɔ.»

⁵⁹ Ŋ n jaarɔ gɔr k'a gɔngɔɛn. Yeezuu n a nyaakom da, an bɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ.

9

Yeezuu gɔaa k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ waa

¹ Yeezuu k'a nɪ cenim bɪ, a gɔaa yɪ, an yɪ kan bɔɔbaa kɪ.

² A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ n laaka naa do da han, ŋ ɔ: «Karɪnsaamba, nka ɪ mɪmbɔnyaa ba an yɪ kan bɔɔbaa kɪ? A y'a ba gɛɛ, a zɪrɔ nɪ?»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A mɪŋŋa bɛɛ y, b'a zɪrɔ bɛɛ sɔ y. Bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, kɔ Woso zɪbɛə bɪ n a hɪnka a gɔr zɪ!

⁴ A a ga m, k'ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zɪ ba, kɔ woso lɛ n gɔɔta an bɪr ta ɔ. Kɔ gum da, gɔaa b'a dam ma an zɪ ba y.

⁵ Kɔ mɔɔ nɪ durnya nɔ ɔ bɪ, durnya lɛɛgure m mɔɔ m.»

⁶ Kɔ Yeezuu meer ba maam bɪ, a lihi da tara ɔ, an taa bɪ yɔɔ lihi bɪ m, an a gɔr, an a nɔ bɔɔ bɪ mɪnyaa bɪ ma,

⁷ A n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ.» Tɔ naa do lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: nyɔɔdare. Bɔɔ bɪ n ta, an aa hi bɪ da a meer ɔ. K'a wusigɛ an nɪ doom bɪ, a mɪm ɪ lɛɛ yɪm.

⁸ A ɔɪsɔnnɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ lɛɛ ka ŋn'a yɪ biisi an nɪ hɔ yɪnyɛm nɔ wɔɔ kɪ a hɪ, ŋ ɔ: «Naa bɛɛ tɪr nyɪnta an bɪr hɔ yɪnyɛm bɪ ra?»

⁹ Gɔsɪnnɔ n'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «A mɪŋŋa m!» Gɔsɪnnɔ ɔ: «A bɛɛ y, a bɔkɔɔrɛzaa m.» Bɔɔ bɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ mɪŋŋa m.»

¹⁰ Ŋ n a hɪ m, ŋ ɔ: «ɪbɪ mɪnyaa b'a ba lɔ, an nɪ lɛɛ yɪrɛ?»

¹¹ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ n n'a birm Yeezuu b'ɪ taa yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mɪnyaa bɪ ma, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ. Mɔɔ n ta, m aa hi da m meer ɔ, mɔɔ mɪm nɪ lɛɛ yɪm.»

12 N n a hı m, η υ: «Gɔaa b'i ka?» A n a nyi bɔ υ, a υ: «Mɔɔ n a dɔ y.»

13 N n gɔaa k'a nyunta bɔɔ bı gaa, ηnı ta m *farizeenrɔ zi.

14 Yeezuu k'a taa bı yɔɔ an a mım bı gım bı, a ba a υ *sabaa hinni υ.

15 Farizeenrɔ wɔɔ n a lar sɔ, k'a ba a υ lɔ, a mım nı lɛɛ yım gɛ? A n a hı η nı, a υ: «Taa a yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mım ma, mɔɔ m hi da m meer υ, m nı lɛɛ yım.»

16 Farizeenrɔ wɔɔ barla gɔsınno y'a hıre, η υ: «Gɔaa naa do, Woso gɔaa bɛɛ y, a bıɾ zum sabaa hinni lɛrɔ wɔɔ υ y.» Gɔsınno υ: «Gɔaa mimbɔnyaabɛr y'a bam lɔ an bıɾ hoserlo bare ncınaaυ?» Mım naa do farizeenrɔ wɔɔ gungυ kυ ma.

17 N n a ya, ηn'a hı bɔɔ bı m, η υ: «B'ıbu, bɔ ıbu n'a hım gɔaa k'a ıbu waa bı je υ?» A n a nyi bɔ υ, a υ: «*Wosolesinnısorazaa m.»

18 Bı, zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ n a sı η υ, a nyunta bɔɔ, an mım n bɔkare an gυ y. Pakra m kυ η n'a zıɾɔ wɔɔ bıɾ, ηnı laaka da η han.

19 N n laaka naa do da η han, η υ: «Awɔɔ nyi m gɔaa naa do m, awɔɔ n a dɔ, a υ, yı a υ kan bɔɔbaa kı gɛ? Bı, a a ba lɔ, an nı lɛɛ yım keere?»

20 A zıɾɔ wɔɔ n a nyi bɔ υ, η υ, «Wɔɔ dɔ paan... υ υ, wɔɔ nyi m, bı yı a υ bɔɔ.

21 Bı, wɔɔ n a dɔ k'a ba a υ lɔ, a mım nı lɛɛ yım keere y. Kυ nka y'a mım bı gυ, wɔɔ n bı zaa dɔ sɔ y. K'a lar, nyi bɛɛ m dɔ y. A a da ma, an a mım dında a zim!»

22 A zıɾɔ wɔɔ ı nyi bam zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ m. Bı y'a ka, ηnı meer ba ncınaaυ. Bala, jıtanno wɔɔ kυ ma, ηn'a hı, η υ: Kυ gɔaa a hı, a υ: Yeezuu bı, *Krista m, k'a bɔ a zi.

23 Bı y'a ka, a zıɾɔ wɔɔ n a hı, η υ: «Nyi bɛɛ m dɔ y, k'a lar.»

24 Farizeenrɔ wɔɔ n a ya, ηnı gɔaa k'a yı bɔɔbaa nɔ υ bı bıɾ a hıya hɔ ma, ηn'a hı m, η υ: «Nyi ba Woso m, ı sıra hı! Wɔɔ dɔ wɔɔ υ, gɔaa naa do mimbɔnyaabɛr m.»

25 A n a nyi bɔ η nυ, a υ: «Mɔɔ n a dɔ kυ mimbɔnyaabɛr nı y. Hɔ deem mɔɔ dɔ, bala, mɔɔ nyunta bɔɔ, bı, mɔɔ ı lɛɛ yım keere.»

26 N n a hı m, η υ: «Bɔ a a ba ıbu nı? A ba a υ lɔ an ıbu mım bı gυ?»

27 A n a nyi bɔ η nυ, a υ: «Mɔɔ lɛɛ ka, m a dında awɔɔ m, b'awɔɔ n a tɔɾ ka ma y, gɛɛ lɔ? Bɔ minto m, a a ya, an nı mɔɔ larle? A hı awɔɔ υ k'a ba a karındanyıno sɔ ra?»

28 Farizeenrɔ wɔɔ n a sıηηıda ba, ηn'a sɔnsɔ wɔre, ηn'a hıre, η υ: «ıbu n a karındanyı! *Moyıisi karındanyıno m wɔɔ m.

²⁹ Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso meer ba kan Moyiisi kɪ, bɪ naa do naa, wɔɔ n a dɔ k'a to a ɔ ka y.»

³⁰ Gɔaa bɪ n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Zekədə mim n naa! Awɔɔ n a tojɪ dɔ, b'a a ka mɔɔ mim nɪ lɛɛ yim la!

³¹ Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso bɪr a tɔr kam mimbonyaabənnɔ ma y. Bɪ kɔ gɔaa ɪ Woso dan ɔ, an n'a hɔɔnhɔ bare, Woso y'a tɔr kam bɪ zaa ma.

³² Gɔaa n a ma cɪna, η ɔ, gɔaa ɪ gɔaa k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ bɪ mim gɔ y.

³³ Gɔaa naa do, kɔ Woso gɔaa ɪ bɛɛ, a b'a dam ma, an hɔɔ ba y.»

³⁴ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Yɪ ɪbɪ ɔ mimbonyaa nɔ ɔ, ɪ bɔr, ɪ nɪ karɪnda dɪndam wɔɔ m na?» N n la ra an bɔ, ηn'a bɔ a zi.

³⁵ Yeezuu k'a a ma a ɔ, η la ra bɪ, a bɔr zi an b'a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ ɪ sɪra kam *Gɔaanyɪ b'ɔ ra?»

³⁶ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Nka nɪ, Zuuba, kɔ m sɪra ka ɔ?»

³⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ yɪ, an nɪ meer bam kan ɪbɪ kɪ naa.»

³⁸ Gɔaa bɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka ɪ ɔ, Zuuba.» A n kukurə zɛ a taa.

³⁹ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Bɔr mɔɔ ɔ durnya naa nɔ ɔ dɔdɔ minto, kɔ gɔɔɔ kɔ η mim bɪr lɛɛ yim nɔ wɔɔ n lɛɛ yɪ, kɔ gɔɔɔ kɔ η mim nɪ lɛɛ yim nɔ wɔɔ n a ba bɔɔrɔ.»

⁴⁰ Farizeenrɔ kɔ η nyɪnta kan kɪ rɔ wɔɔ kɔ η naa ma bɪ, η y'a hɪ, η ɔ: «A hɪ ɪbɪ ɔ, bɔɔrɔ m wɔɔ m sɔ gɛ?»

⁴¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ bɔɔrɔ n'awɔɔ nɪ, awɔɔ mimbonyaa bɪ nyɪntan ɔ y. Bɪ naa ma bɪ, k'awɔɔ ɔ, a mim ɪ lɛɛ yim bɪ, awɔɔ mimbonyaa bɪ gɔɔta an ta ɔ.»

10

Dundor kan a seero kɪ

¹ «Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a n gasɔ seero bakɔ lɛ nɪ y, an bɔkare an bɔɔra m, an gasɔ, bɪ zaa bɪ, koor m, hɔyɔrɛzaa m sɔ.

² Bɪ, gɔaa k'a gasɔ bakɔ bɪ lɛ m bɪ, bɪ zaa m seero wɔɔ dundor.

³ Gɔaa k'a nɪ dɔm cɛlɛ ma bɪ n'a gɔm dundor bɪ m, seero wɔɔ n a tɔr ka a leer ma. A n a seero wɔɔ bɪr deem-deem η tɔ ma, an bɔ η nɪ garga ra.

⁴ K'a bɔ η nɪ haay, ka an nawɔrɛ η lɛɛ, seero wɔɔ n zu a jɛ ɔ, kɔ η y'a leer dɔ bɪ minto.

⁵ N bɪ yɛrɛ, ηnɪ zu saana jɛ ɔ y. A si η nawɔm, ηn'a gɔ saana bɪ ma, bala, η n saanarɔ leer dɔ y.»

⁶ Yeezuu n *hɔbɔkɔrɛnoom naa do da η nɪ, bɪ η n hɔ kɔ Yeezuu a hɪ bɪ jɪ dɔ y.

Yeezuu m cɛɛ paan...

⁷ Yeezuu n a ya, an a hi, a u: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ m bakɔ bi ɛ.

⁸ Gɔɔɔ kɔ η ɛɛ ka mɔɔ ɛɛ ηni bɔr lɔ wɔɔ, konno m, hɔyɔɛzannɔ m sɔ. Bi, seero wɔɔ n a tɔr ka η ma y.

⁹ Mɔɔ m bakɔ bi ɛ. Kɔ gɔaa gasɔ mɔɔ m, a bɔmbɔɛ yim. A gasɔɛ, an bɔ, an bɔr, an hɔbɔɛ yi an a bi.

¹⁰ Koor bɔr zem k'a hi bɛɛ a u, k'a koor ba, k'a gɔr zɛ, k'a hɔ zar y. Bɔr mɔɔ u kɔ gɔɔɔ m mɔsɔrbaa yi, kɔ η n'a yi an bɔr bɔ.»

Yeezuu m dundor mɔɔɔ

¹¹ «Mɔɔ m dundor mɔɔɔ. Bi dundor mɔɔɔ bi, a mɔsɔrbaa an n'a kam a seero wɔɔ minto.

¹² Gɔaa k'a ni zi bam busoo minto bi, seero wɔɔ dundor bɛɛ ni y, bi η zaa bɛɛ sɔ y. K'a tampa yi an ni zɛɛ, a si an nawɔɛ, an n'a gɔm seero wɔɔ ma. Tampa bi n a da η bir, ηn'a hisiga.

¹³ Kɔ gɔaa bi, a ka an nawɔm busoo ma bi, a leer ba seero wɔɔ mim ma y.

¹⁴ Dundor mɔɔɔ m mɔɔ m. Mɔɔ m seero wɔɔ dɔ, bi mɔɔ seero wɔɔ mɔɔ dɔ sɔ,

¹⁵ amba mɔɔ Zɔ mɔɔ dɔ, mɔɔ ni m Zɔ dɔ bi m. Bi, m mɔsɔrbaa mɔɔ n'a kare m seero wɔɔ minto.

¹⁶ Seero gɔsɔnnɔ ta u, η ba bakɔ naa do u y, bi mɔɔ brɔɔ gaam, m bɔr η ni. N zem b'a tɔr ka mɔɔ leer ma. Bi, seero bakɔ nyɔntam deem a dundor deem.

¹⁷ Mɔɔ Zɔ u mɔɔ ηɔɔɛ, bala, mɔɔ yi m mɔsɔrbaa kare, kɔ m m ya, m b'a si.

¹⁸ Gɔaa bɛɛ ni mɔɔ mɔsɔrbaa bi sire y, mɔɔ mɔɔɔ n'a kam. Mɔɔ m da ma, m a ka, mɔɔ m da ma, m a si. Mɔɔ Zɔ u ɛ naa do ka mɔɔ u.»

¹⁹ Minno nɔɔn duro a ya, an zɔfɔrɔ wɔɔ gɔngɔ kɔ ma.

²⁰ Gɔɔɔ gɔta yi η barla, ηn'a hire, η u: «Zinɔ ni kan ki, hɔɔzaa m, bɔ minto m, a n'a tɔr kare a meerbaa ma?»

²¹ Bi, gɔsɔnnɔ y'a hire, η u: «Gɔaa kɔ zinɔ n ni kan ki meerbaa bɛɛ m naa y. Zinɔ y'a dam ma, an bɔsɔ mim gɔ ra?»

Gɔɔɔ gɔta kaanm Yeezuu m

²² N u Zerizalem *Wosocɛ bankare tɔdaancɔ cibsɔ bam. Nyɔnta a u nyɛɛm dɔmɔm.

²³ Yeezuu ni bɔmbɔrɔm Wosocɛ u b'u Salomɔɔn lanɔɔ gɔta kɔ n y'a dɔ jaa m bi taa b'u.

²⁴ Zɔfɔrɔ wɔɔ n bi bɔr ma, ηn'a hi m, η u: «Kɔ *Krista n'ibɔ ni, ibɔ wɔɔ tore u hɔɔndare nɔ u, an ta, an dɔmɔm kara ku? A hi wɔɔ m paan...!»

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Moo hi awoo m, b'awoo n a si y, ziro ko moo n ni bare m Zi to ma ro woo i moo kaseti kam.

²⁶ Bi, moo y'a hire awoo m, b'awoo bir a sire y, ko moo seero bee n'awoo m bi minto.

²⁷ Moo seero woo y'a tor kam moo leer ma, bi moo η do so, ηn'i zum moo je σ.

²⁸ Bi moo *mısrbaa k'a nyare ba σ bi kare η σ. N bi gam fuga y. Bi, gōaa b'a dam ma, an η bo moo wo σ y.

²⁹ Moo Zi k'a η ka moo σ bi le da ho haay ra, bi gōaa ba σ an b'a dam ma, an ho bo Zi bi wo σ y.

³⁰ Moo kan Zi bi ki, woo deem.»

³¹ Zıfuro woo n a ya, ηni jaarō gur k'a gongōeen.

³² Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Moo ka awoo m zibəero muηko ko η y'a to Zi zi ro woo yi. Broo minto y'a ka, awoo k'a moo gongōeen ra?»

³³ Zıfuro woo n a nyi bo σ, η σ: «Zibəe muηa bare minto bee y'a ka, woo n'ibu gongōeenre y, sunso k'ibu wo, ibu k'i m gōaa, i bokare, i n'i muηa bam Woso bi minto m.»

³⁴ Yeezuu n a nyi bo η no, a σ: «I n a gorsira ba ncınaao awoo *lerō ci bi no σ ra? <Moo hi: wosoro n'awoo m.>

³⁵ Woo do, woo σ, gōaa b'a dam ma, an ho ko n y'a gorsira ba *Wosoci no σ bi zar y. Woso gōoo ko η y'a lemim ma ro woo bir wosoro. Awoo y'a hum gōaa ko Zi b'a nyoo bi ma, a σ, sunso ibu n'a wore, ko moo hi moo σ Woso Nyi m moo m bi minto.

³⁶ Gōaa ko Zi b'a bo σ, an a nyoo durnya σ, b'awoo σ, Woso sunso an n'a wore. Bala, ko moo hi moo σ Woso Nyi moo m bi minto.

³⁷ Ko moo ni m Zi zi ba, a bi sira ka moo σ y.

³⁸ Bi ko moo y'a bare, baa k'awoo n sira ka moo σ, k'a sira ka a zibəe bi minto, k'a bokare a do muηa, a σ, Zi i kan moo ki, moo ni kan Zi ki.»

³⁹ N n a ya, ηni wuti, ηn'a ηoam k'a nyaso. Yeezuu n a yo η ni.

⁴⁰ Yeezuu n a wusigə an ta Zorden ko le ra zeezi, bunce ko Zaan a siηida ba σ, an ni *batem kan σ b'σ, an aa gōota b'σ.

⁴¹ Gōoo gōta n bor zi, ηn'a hire, η σ: «Zaan n hoser deem taan... ba y, bi ho haay k'a hi gōaa naa do minto bi, sira m.»

⁴² Bi, gōoo gōta sira ka σ b'σ.

11

Lazaar mumbore

¹ Gōaa i nyinta σ, an ni yaaba m. A to m Lazaar. Betanii gōaa m. Maarii kan a cemba Marti ki ko m bi.

² Maarii bi do ɪ tidəər nɔ Zuuba ma, an a minke gaa, an a nonno a ganno ma bi. A dakumboor Lazaar ɪ bi laafu bi.

³ A danloro wɔɔ n nyɔɔ da, ŋn'aa a hi Yeezuu m, ŋ ɔ: «Gɔaa k'ibu ŋɔa bi bi laafu y.»

⁴ Kɔ Yeezuu a ma bi, a a hi, a ɔ: «Yaaba naa do, zɛ yaaba bɛɛ y, zɛ an nawom Woso lɛbɔɔrɛ m. A minto n'a kam Woso Nyi bi n daɔrɛ yi.»

⁵ Yeezuu nyinta an Marti ŋɔa kan a danzaa bi ki, Lazaar ki.

⁶ Baa k'a a do a ɔ, Lazaar bi laafu bi, a gɔɔta bince k'an ta ɔ b'ɔ dɔmum huya.

⁷ Bi je ɔ bi, a a hi a karindanyino m, a ɔ: «U ɔ bo, ɔ ta Zidee ɔ.»

⁸ Karindanyino wɔɔ n a hi, ŋ ɔ: «Karinsaamba, zɪforo a ka ma dutaa k'a ibu gongɔɛn jaaro m, ibu lɛ taa k'ɪ ɪ ya, ɪ ɪ bo, ɪ ta b'ɔ ra?»

⁹ Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «A n a sa dogta m an ta yirbəo ra lɛɛgure bɛɛ m ta ɔ wakati buerehuya ra? Kɔ gɔaa ɪ tam lɛɛgure ɔ a bir a gəm zere y, bala, a ɪ durnya naa do lɛɛgure yim.

¹⁰ Bi kɔ gɔaa ɪ tam gunuu ɔ, a y'a gəm zem, bala, a mum bir lɛɛ yire y.»

¹¹ K'a meer naa do ba an a nya bi, a a hi, a ɔ: «Wɔɔ gɔaasiba Lazaar hinceem ba, bi mɔɔ tam, m aa a gu.»

¹² A karindanyino wɔɔ n a hi m, ŋ ɔ: «Zuuba, kɔ hinceem a ba, a laafu yire.»

¹³ Kɔ sira ni, Yeezuu bi, a ŋɔa a ɔ, k'a hi a ɔ, Lazaar ga. Ŋ n bɔkare, ŋn'a hɔɔn dare, ŋ ɔ, hinceem paan... mim an n'a dɪndare.

¹⁴ Yeezuu n a hi ŋ ni paan..., a ɔ: «Lazaar ga.

¹⁵ Bi kɔ mɔɔ n nyinta b'ɔ bi, mɔɔ ɪ heernyɔɔ m awɔɔ to ma, k'a a da ma, a sira ka. K'a wuti, k'ɔ ta zi.»

¹⁶ Toma kɔ n n'a birm Didim* b'a hi karindanyino gɔsunno wɔɔ m, a ɔ: «U ta, kan ki, ɔ aa gunga so.»

¹⁷ Yeezuu k'a lee ku bi, a yaa dɪga a n Lazaar bir. A birle dɔmum si lɛɛm.

¹⁸ Bi kɔ Betanii bi laatɔ Zerizalem ma bi, a ga kɔ a ba cilo kaako.

¹⁹ Zɪforo wɔɔ bɔr gota k'a bi yaa da Marti m kan Maarii ki, ŋ dakumboor bi gare minto.

²⁰ Kɔ Marti a ma, n ɔ, Yeezuu ɪ zem bi, a ta, an aa a zɛ ɔ, Maarii n gɔɔta har ɔ, an ni nyintam.

²¹ Marti n a hi Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyinta ibu ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bi bi gare y.

* 11:16 11.16 «Didim» a lɛ taa k'a hi, a ɔ: «Cirgørenyino deem».

22 Bɪ, an ɡɔɔta naa, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔ haay k'ɪbɪ n n'a yɛm Woso han bɪ, a y'a kare ɪbɪ ɔ.»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ dakumboor bɪ y'a mɪm bɔŋ ɔ.»

24 Martɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ dɔ, a y'a mɪm bɔŋ ɔ ɡæno mɪmbɔɔrɛ dɔmɪm ɔ durnya nyare ma.»

25 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ m mɪmbɔɔrɛ, mɔɔ m *mɪsɪrbaa. Ɔɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, baa k'a zaa ɡa, a mɪsɪrbaa yɪrɛ.

26 Bɪ ɡɔaa k'an mɪsɪr, an nɪ sɪra kam mɔɔ ɔ, a bɪ ɡam fɪɡa y. ɪbɪ sɪra ka naa ɔ ra?»

27 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn... Zuuba, mɔɔ sɪra ka, mɔɔ ɔ, ɪbɪ m *Krista, Woso Nyɪ k'a a ɡa m an bɔr durnya ɔ bɪ.»

28 K'a meer bɪ ba nɔɪnaaɔ bɪ, a a hɔr, an aa a danzaa Maarii bɪ bir, an a hɪ m sɪnsɛrɛ m, a ɔ: «Kariɪnsaamba bɔr, an n'ɪbɪ birm.»

29 Maarii k'a naa ma bɪ, a wuti zɔɔ-zɔɔ, an ta zi.

30 Bɪ ma bɪ, Yeezuu n ɡasɔ kɔ b'ɔ ɔɪna y. A ɡɔɔta an nɪ bɪnɔ kɔ Martɪ a zɛ ɔ b'ɔ.

31 Zɪfɔrɔ wɔɔ nyɪnta kan Maarii kɪ har ɔ b'ɔ, ŋn'ɪ bra bam nɪ. Kɔ ŋ y'a yɪ an wuti zɔɔ-zɔɔ an bɔ bɪ, ŋ zu a jɛ ɔ, ŋn'a hɔɔn dare, ŋ ɔ, ta an nawɔm yaa ra b'ɔ k'a yaa nyɪ ka.

32 Maarii k'a yaa lee ku bɪnɔ kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ bɪ, k'a a yɪ lɛɛm bɪ, a sɔnta a taa an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bɪ bɪ ɡarɛ y.»

33 Yeezuu k'a yɪ, an nɪ nyɪ kam kan zɪfɔrɔ kɔ ŋ yaa a da zaa ɔ rɔ wɔɔ kɪ bɪ, a heer a zɛ kɔ ma.

34 A n a hɪ, a ɔ: «A bir awɔɔ ɔ ka?» Ŋ n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Zuuba, bɔr ɪ dɪɡa a.»

35 Yeezuu n nyɪ ka.

36 Zɪfɔrɔ wɔɔ n'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «K'a dɪɡa a, a a ŋɔa ɡɔta!»

37 Ɔɔsɪnnɔ n'a hɪrɛ ŋ barla, ŋ ɔ: «Ɔɔaa k'a bɔɔ k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ mɪm ɡɔ bɪ, a b'a dam ma, an a ka Lazaar bɪ ɡam na?»

38 Yeezuu heer n a ya, an a zɛ kɔ ma, an a hɔr an ta yaa ra b'ɔ. Nyɪnta a ɔ ci yaa, ŋ n jaa ta a lɛ bɪ rɛ.

39 Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a jaa bɪ ɡɔ rɛ.» Ɔər bɪ danlɔ Martɪ bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, a ji nyɪntaŋ ɔ, a dɔmɪm si hɔ n naa.»

40 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbɪ m, mɔɔ ɔ, k'ɪ sɪra ka mɔɔ ɔ, ɪ Woso lɛbɔɔrɛ yɪm na?»

41 Ŋ n jaa bɪ ɡɔ rɛ. Yeezuu n a bɔɔta, an dɪɡa brama, an a hɪ, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ ɪ barka dare ɪbɪ m, ɪbɪ k'ɪ mɔɔ yaadare si bɪ minto.

42 Mɔɔ dɔ, mɔɔ ɔ, ɪbɪ ɪ mɔɔ yaadare sim dɔmɪm haay, bɪ meer bɪ ba mɔɔ ɔ ɡɔɔɔ kɔ ŋ bɪr mɔɔ ma naa ɔ rɔ wɔɔ minto, kɔ ŋ n'a da ma, ŋn'a si, ŋ ɔ, ɪbɪ ɪ mɔɔ nyɔɔ.»

43 K'a meer ba ncinaas bi, a hœn si kan panja ki, a u:
«Lazaar, bɔ!»

44 Gær bi n bɔ, a ganno kan a wɔɔ ki ni kosum kan pɛeraro ki, pɛera ni burgure a meer ma. Yeezuu n a hi gɔɔ wɔɔ m, a u: «K'a pɛeraro wɔɔ hɔnhɔr ma, k'a to k'an ta!»

Jitanno wɔɔ kɔ ma

k'a Yeezuu ze gær

(Matiyee 26.1-5; Marki 14.1-2; Likki 22.1-2)

45 Zɔfɔrɔ wɔɔ duro gɔɔ kɔ η nyunta kan Maarii ki jir u rɔ wɔɔ, ηni hɔ kɔ Yeezuu a ba bi yi rɔ wɔɔ, gɔta sɔra ka u.

46 Gɔɔ gɔsɔnnɔ ta, ηn'aa *farizeenrɔ yi, ηni hɔ kɔ Yeezuu a ba bi dɔnda η ni.

47 *Wosocemannɔbɛnno jitanno kan farizeenrɔ wɔɔ ki dɔdɔkɛnno wɔɔ ki a so kɔ ma, ηn'a hi η ni, η u: «Bɔ wɔɔ n n'a bare? Gɔaa naa do i hoserlo bam gɔta.

48 Kɔ wɔɔ to an n'a bare ncinaas gɔaa haay sɔra kan u, *Rɔm zannɔ zem, ηni bi wɔɔ *Wosocɛ bi da, kan wɔɔ do bi ki.»

49 N gɔaa deem k'a tɔ m *Kayiifo b'i nyunta wosocemannɔbɛr jitaare dɔɔraa bi do ma, an a hi, a u: «Awɔɔ bir hɔsi ji mare y.

50 Awɔɔ n a dɔ a u, a jira kɔ gɔaa deem n ga, gɔaa haay minto kɔ wɔɔ do bi b'a zar haay ra?»

51 A mɔnɔ hɔɔndare bɛɛ m meerbaa naa do ni y, kɔ wosocemannɔbɛr jitaare m dɔɔraa bi do u bi, Woso lemim naa do da a lɛ u, a u: Pakra m kɔ Yeezuu m ga do bi minto,

52 bi do bi minto bɛɛ m bala y, k'a Woso nyɔnɔ kɔ η y'a hisiga bi so kɔ ma lɛɛ deem u.

53 Hinni bi do u, η y'a cɔnta η u, k'a ze gær.

54 Bi minto y'a ka, Yeezuu n a ya, an ni bɔmbɔrm paan... zɔfɔrɔ jitanno wɔɔ bire u y. A ta bɔncɛ niɔnɔ k'an jɔnjɛem poohɔɔn ma b'u, kɔ niɔnɔ kɔ n n'a birm Efrayim u b'u, an aa gɔɔta b'u kan a karɔndanyɔnɔ ki.

55 Dɔmɔm bi do u bi, *pakkɔ cibsa a zɔ. Pakkɔ bi k'a gɔɔta booti m bi yirbæ m gɔɔ gɔta a to bɔlɛɛmarɔ u, ηni ta Zerizalem u mɔnɔ *hubɔre zibæ minto.

56 N n'a kam Yeezuu ma, bi ma bi, η yi Wosocɛ u, ηn'a him kɔ m, η u: «Awɔɔ y'a hɔɔn dare, a u lɔ? A bi zem cibsa bi ma ra!»

57 *Wosocemannɔbɛnno jitanno kan *farizeenrɔ wɔɔ ki lɛ ka, η u: Gɔaa k'a bɔncɛ dɔ kan a hi k'a ku a nyasɔ.

12

*Maarii tidəər nɔ Yeezuu gannɔ ma
(Matiyee 26.6-13; Marki 14.3-9)*

¹ *Pakkɪ cibsaa k'a gɔɔta dɔmum sɔrdɪ bɪ, Yeezuu ta Betanii ɔ, kɔ kɔ Lazaar n ta ɔ b'ɔ. Kɔ bɪ do a Lazaar mum bɔ ɔ bɪ.

² N yirbəə hɔbɪrɛ ba b'ɔ, n n a ka Yeezuu ɔ. Marti nyunta an nɪ hɔbɪrɛ jirm, bɪ ma bɪ, Lazaar ɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ barla.

³ Maarii n tidəər nyɔɔ kɔ n y'a ba naar paan... m a lɛ n kɔsɪ bɪ sa gedre ɔ, an a nɔ Yeezuu gannɔ ma, an a minke gaa an a nonnɔ ma, tidəər ji bɪ n sɔr har bɪ ma haay.

⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem Zidas Iskarɪyɔtɪ kɔ gɔaa k'a nɪ zem k'a bɪ Yeezuu nyasɔ a ka b'a hɪ, a ɔ:

⁵ «Bɔ minto, n n tidəər naa do sa, n n a hɛɛ *deniyee zɔɔkarkɔ, n n a ka cicirzannɔ ɔ?»

⁶ K'a hɪ nɔnnaas bɪ, a bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, a hɔɔn an n'a dam cicirzannɔ ma y. Bala, a mɪŋŋa koor m, k'a y'a so busoo bɪ zibəə b'ɔ bɪ, a ɪ hɔ kɔ n n'a cuntam bɪ kɔnam.

⁷ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a to! Naa do ba an nawom mɔɔ birle dɔmum minto.

⁸ Cicirzannɔ wɔɔ ɪ kan awɔɔ kɪ dɔmum haay, bɪ, mɔɔ bɪ kan awɔɔ kɪ dɔmum haay y.»

⁹ Bɪ ma bɪ, zɪfɔrɔ cir gɔta a ma, η ɔ, Yeezuu bɔr b'ɔ. N n bɔr zi, bɪ η n bɔr a minto bala y, bɔr η y'a ɔ k'a bɪ Lazaar k'a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ yɪ.

¹⁰ *Wosocemanni bənnɔ jitannɔ wɔɔ a cɪnta k'a Lazaar zɛ gər sɔ,

¹¹ bala, a minto y'a ka, zɪfɔrɔ gɔɔɔ gɔta n'a gɔrɛ η ma, ηn'ɪ Yeezuu mim sim.

*Yeezuu ɪ gasum Zerizalem ɔ kan cirbəə kɪ
(Matiyee 21.1-11; Marki 11.1-11; Likki 19.28-40)*

¹² Dɔ k'a mɛ bɪ, gɔɔɔ gɔta kɔ η bɔr cibsaa bɪ ma rɔ wɔɔ kɔ η y'a ma, η ɔ, Yeezuu ɪ zem Zerizalem ɔ bɪ,

¹³ η bɛ gɔ lɛɛ yɪnyar, ηnɪ ta k'a yaa a zɛ ɔ, ηn'ɪ zee dare, η ɔ:

«*Hozaana! Gɔaa k'a nɪ zem Woso tɔ ma,
*Israyel cir bɪ n barka yɪ.»

¹⁴ Yeezuu brapoo yɪ, an da ɔ, amba n y'a gɔrsɪra ba bɪ m:

¹⁵ *Siyon zannɔ, a da bɪ bɔ ɔ y.

Ba awɔɔ cir nɪ zem n na.

Da a ɔ brapoo ɔ.

¹⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n lɛɛ ka ηnɪ hɔ k'a nɪ zem naa ji dɔ hɔɔ y. Bɪ, kɔ η Yeezuu lɛbɔrɛ yɪ bɪ, η hɔ kɔ η y'a gɔrsɪra ba a minto bɪ tɔ da a nɔ ɔ, bɪ naa ba η y'a ɔ a minto.

17 Bı, gıcc kú η nyınta kan Yeezıu kı dımım k'a Lazaar bir yaa ú an bı, an a mım bı ú gəno bire ú rı wıcc a kasetı ka.

18 Bı gıcc gıta bır zi. Kú η y'a ma, η ú, a hoser naa do ba bı minto y'a ka, ηnı bır k'a b'a zε ú.

19 *Farızεnrıcc wıcc n'a hım kú m, η ú: «Awıcc yı, a dı a ú, a b'a dam ma, a hıstı ba y. K'a dıga gıcc haay kú η nı zure a jε ú!»

Grėkkırıcc y'a kam Yeezıu ma

20 Cibsa k'a n ta ú bı minto, grėkkırıcc gısnıcc der k'a Woso da ú.

21 Nı n a hı Galilee kú Betsayıdaa gıaa Filipi m, η ú: «Wıcc harzaa, wıcc lε n taa k'ı Yeezıu yı.»

22 Filipi n ta, an aa hı Andır m, ηn'a zε kú ra, ηn'a hı Yeezıu m.

23 Yeezıu n a nyı bı η nı, a ú: «Wakatı a ku kú *Gıaanyı bı n lεbıure yı.

24 Sıra paan... mıcc n'a hıre awıcc m: kú hıyaa a zo tara ú, a n ga y, gıta an nawıre a deem. Bı, k'a ga, nyı an n'a dam gıta.

25 Gıaa k'a a mısırbaa ηsa, a b'a yıre y. Bı, gıaa k'a kaanm a mısırbaa m durnya naa do nıcc ú, a mısırbaa yım *mısırbaa k'a nyare ba ú bı nıcc ú.

26 Kú gıaa lε taa k'a mıcc zi ba k'an zu mıcc ú, bınce kú mıcc n ta ú bı, mıcc zıbənyı bı nyıntam b'ıcc sı. Gıaa k'a mıcc zi ba, Zı y'a danı ú.

27 Naa ma bı, mıcc heer a zε kú ma, bı, kú m a hı mıcc ú lı? Kú m a hı, mıcc ú: M Zı, mıcc bımbıcc wakatı naa do ma gεε? Bı, wakatı naa do minto y'a ka, mıcc n bır.

28 Zı, ı lε bı ı tıcc ú.»

Leer n a to brama, an a hı, a ú: «Mıcc n lε bıcc ú, bı mıcc yı m yare, m m lε bıcc ú.»

29 Gıcc kú η nyınta b'ıcc, ηnı leer bı ma rıcc wıcc y'a hıre, η ú, brama ı hıccn sı. Gısnıcc ú, malεka ı meer ba kan kı.

30 Yeezıu n a hı, a ú: «Leer naa do n bıcc mıcc minto y, bıcc a ú, awıcc minto.

31 Durnya naa do dıcc kare n naa kεere, bı, n lam durnya naa do cir bı ra, an bıcc garga ra.

32 Bı kú n mıcc busu brama durnya burıcc ú, mıcc gıcc haay gaare m zi.»

33 Meerbaarıcc nıccn duro ba Yeezıu ú, k'a a zε zaa hıka.

34 Gıcc wıcc n a nyı bıcc nı, η ú: «*Lεrıcc cı b'a dında wıcc m, a ú: *Kırta gıccam dımım k'a nyare ba ú bıcc nıcc ú. İbı ba lı, ı n'a hıre, ı ú, n Gıaanyı bı busum brama? Gıaanyı naa do, nka nı?»

35 Yeezuu n a hı η nı, a ı: «Lεεgure goota awoo minto domum poore no u. Bala, lεεgure k'a goota an ta u bı, k'a ta a no u, a b'a ka monsigə bı n ze awoo ra y. Bala, gıaa k'a nı tam monsigə u bı n a do ko ta an nawom ka y.

36 Kε lεεgure bı goota an ta u bı, k'a sıra ka lεεgure b'ı, k'a a ba lεεgure nyıno.»

Yeezuu k'a meer ba kan η kı ncınaasu bı, a a hur an a nyaakom da η lεε.

Goo gota n sıra ka Yeezuu u y

37 Baa kan hoserlo k'a η ba η mum u ro woo kı haay, η n sıra ka u y,

38 kε hε kε *wosolesinnısorazaa Ezayii a hı n bı n kε yı: <Zuuba, nka ı hε kε woo hı bı sı? Nka Zuuba a panηa hınka nı?>

39 Ezayii deem-deem b'a hı kε bε minto y'a ka, η b'a dam ma, ηn'a sı y:

40 <A η mum ta, an η heer ka, kε η mum b'a da ma an lεε yı, kε η heer b'a da ma an a jı ma y, kε η b'a bε a taam, kε m η waa y.>

41 Ezayii naa do hı, bala, a Yeezuu lεboore bı yı, an a mim dında.

42 Kan bı kı haay, jıtanno woo barla, gota a mim sı. Bı, *farızεenro woo minto, η bı a kasetı kare y. Bala, η yı nyı bam, η y'a la a ra *sokomace b'ı.

43 Goo lεboore η n'a ηıare, η bı a kam Woso hε ma y.

44 Yeezuu n a leer busu, an a hı, a ı: «Gıaa k'a sıra ka moo u bı, sıra bεε a ka moo u y, Zı k'a moo nyoo b'a sıra ka u.

45 Bı gıaa k'a nı moo yıre, Zı k'a moo nyoo b'a n'a yıre.

46 Moo m lεεgure, m bı durnya u, kε gıaa k'a nı sıra kam moo u bı bı goota monsigə u y.

47 Kε gıaa moo lemim ma, b'a n a sı y, moo bεε n n'a dıdo kare y. Bala, moo n bı kε m bı durnya dıdo ka y, bı moo u kε m bı durnya bımbı.

48 Gıaa k'a kaanm moo m, a n moo lemim bı sı, a zaa dıdokər ta u. Lemim kε moo hı bı y'a dıdo kam durnya nyare hınnı u.

49 Moo n m mıηηa mim dında y, Moo Zı k'a moo nyoo b'ı hε kε moo m ga m, m a hı bı hı moo m, kε m a hı.

50 Moo do moo u, a lε bı, *mısrıbaa k'a nyare ba u bı m. Hε kε moo n'a hum bı, a hı moo nawıre amba moo Zı a hı moo m bı m.»

13

Yeezuu y'a karındanyıno gannε sorgom

1 *Pakki cibsā k'a n a ku cīna bī, Yeezūu k'a a dō a ō a wakati a ku bī, k'a bō durnya nō ō a a wusigə a Zī zi bī, a a mīṅṅa gūōō kō ṅ nī durnya ō rō wōō ṅṅa kan ṅṅare gōta kī.

2 A bōr an nī hōbīrē bīm, bī ma bī, Sōtaana hōōndarē da Sīmōōn nyī Zidas Iskariyōti kō gōaa bī heer ō, k'an a nyasō an a ka.

3 K'a a dō a ō, Zī bī hō haay zar a wō ō bī, b'a to a ō Woso zi, a a bō an nī tam zi bī,

4 Yeezūu wuti hōbīrē bī ra, an a zaba bī bō a ra, an a cīnta, an pēera sa an a so a ō.

5 A n hi tō mōr ō, an a sīṅṅida ba an n'a karīndanyīnō wōō gannō sōrgōm, an nī pēera k'a so a ō bī nōnnōrē ṅ ma.

6 A n aa lee ku Sīmōōn Pīyēer zi. Pīyēer n a hī m, a ō: «A n a ga m, k'ībū m mōō gannō sōrgō y, Zuuba!»

7 Yeezūu n a nyī bō nō, a ō: «Ibū n hō kō mōō n'a bam bī jī dō cīna y, b'ībū zem b'a dō.»

8 Pīyēer n a hī m, a ō: «Ibū bī mōō gannō sōrgōm fūga y!» Yeezūu n a nyī bō nō, a ō: «Kō mōō n ībū gannō sōrgō, mōō gōaa bēē n'ībū nī y.»

9 Sīmōōn Pīyēer n a hī m, a ō: «Zuuba, ī bī mōō gannō sōrgō bala y, mōō wōōō sōrgō sō kan mōō mim kī!»

10 Yeezūu n a hī m, a ō: «Gōaa k'a a zōr bī lē baa zōrlē ma dō y, bala, a hu bō jillī. B'awōō, dintim b'awōō ma dō y. Bī, awōō haay bēē mōō n'a hīrē a ma y.»

11 Bala, a gōaa k'a n'a nyasōm k'a ka bī dō. Bī mīnto y'a ka, a ō: «Awōō haay hu bēē bō y.»

12 Yeezūu ka ṅ gannō sōrgō an a nya bī, a a hūu bī sa, an a da a ra, an nyīnta hōbīrē bī bīncē ō b'ō, an n'a hīrē ṅ nī, a ō: «Awōō hō kō mōō ba awōō m bī jī dō ra?»

13 Awōō ī mōō bīrm, Karīnsaamba gēē Zuuba, a maam karē, bala, a m mōō m.

14 K'awōō Zuuba kan a karīnsaamba kī m mōō m bī y'a ka, mōō n awōō gannō sōrgō, b'awōō a ga m sō a kō gannō sōrgō.

15 Bala, makra mōō ka awōō ō, kō mōō ba awōō mīnto bī, k'a ba sō.

16 Sīra paan... mōō n'a hīrē awōō m, zībēānyī n lē da a karīnsaamba nī y, bī zībēāzaa kō n y'a nyōō n lē da gōaa k'a nyōō bī nī y.

17 K'awōō naa haay dō bī, k'awōō ba maam, mīm-bīrenyīntazannō n'awōō m.

18 Mōō bīr meer bī bare awōō haay mīnto y. Mōō gūōō kō mōō ṅ bō ō rō wōō dō. Kō *Wosoci bī meerbaa naa dō n kō yī: «Gōaa k'a nī hō bīm kan mōō kī b'a ba mōō jīm.»

19 A hi mɔɔ nawɔre awɔɔ m keere, kɔ mim bi n lee ku cuna bi minto, k'a bi bɔr, k'a sira ka, a ɔ: A n ta ɔ bi m mɔɔ m.*

20 Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ mɔɔ gɔaa nyɔɔ, n n a si, mɔɔ n yi m si, bi kɔ n mɔɔ si, Zi k'a mɔɔ nyɔɔ bi n y'a si.»

Zidas Iskariyɔti kɔ gɔaa bi zambu

(Matiyee 26.20-25; Marki 14.17-21; Likki 22.21-23)

21 Kɔ Yeezuu meer ba ncinaaɔ bi, a heer a ze kɔ ma, an a hi, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasɔre an mɔɔ ka.»

22 Karɔndanyɔɔ wɔɔ ni digam kɔ ma, ηn'a miηηa larle kɔ nka mim an n'a hum ge.

23 Karɔndanyi deem kɔ Yeezuu nyinta an a ηɔa bi nyinta a jir ɔ.

24 Simɔɔn Piyeer n kɔti ze m, a ɔ, an laaka da han: «Nka an n'a hum ma ge?»

25 Karɔndanyi bi n zerga Yeezuu ci ra, an a hi m, a ɔ: «Zuuba, nka ni?»

26 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ ni bur nyɔɔm taanm ɔ m a ka ɔ bi, bi m.» K'a bur kur bi nɔ ma bi, a a ka Iskariyɔti kɔ gɔaa Simɔɔn nyi Zidas ɔ.

27 Zidas k'a bur kur bi si bi, Sɔtaana gasɔ ɔ dɔmum bi do ɔ. Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Hɔ k'i ɔ k'i ba bi, a ba zɔɔ.»

28 N haay kɔ η nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ gɔaa deem n a dɔ kɔ bɔ minto, an naa hi y.

29 Kɔ Zidas n ta busoo bi m bi, gosɔnɔɔ y'a hɔɔn dare, η ɔ, a hi Yeezuu ɔ k'an aa cibsaa bi mɔdɔ si, gee, an aa hɔ niηηe ka cicirzannɔ ɔ.

30 Zidas k'a bur bi kur bi si bi, a bɔ leem: Bi ma bi, gum da.

Le daa

31 Zidas k'a bɔ bi, Yeezuu a hi, a ɔ: «Naa ma bi, *Gɔaanyi bi leɔɔre yi, bi Woso leɔɔre yi a tɔ ma.

32 Woso y'a le bɔη ɔ a zi, bi k'a yi poore Woso y'a le bɔη ɔ.

33 M nyɔɔ, dɔmum gɔɔta poore kɔ mɔɔ n gɔɔta kan awɔɔ ki. Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma. Amba mɔɔ hi zuɔfɔrɔ m bi m, bince kɔ mɔɔ n ni tan ɔ bi, awɔɔ bi lee kum b'ɔ y. A hi mɔɔ nawɔre awɔɔ m keere sɔ.

34 Le daa mɔɔ n n'a kare awɔɔ ɔ: k'a kɔ ηɔa. Amba mɔɔ awɔɔ ηɔa bi, k'a kɔ ηɔa maam sɔ.

* 13:19 13.19 «A n ta ɔ bi m mɔɔ m» Woso tɔ deem m. A n a hunkare, a ɔ, Woso taore siηηida ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

³⁵ Ncɪnaaʊ bɪ, ɣɔaa haay y'a dɔrɛ, a ɔ, mɔɔ karɪndanyɪno n'awɔɔ m, k'awɔɔ ɪ kɔ ŋɔarɛ.»

(*Matiyee 26.31-35; Marki 14.27-31; Likki 22.31-34*)

³⁶ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, ta ɪbɪ n nawɔm ka?» Yeezɪu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ b'ɪ dam ma ɪ zu mɔɔ ɔ ɪ ta bɪnce kɔ mɔɔ n nɪ tan ɔ b'ɔ cɪna y, bɪ k'a yɪ poore, ɪ zɛm bɪ zu mɔɔ ɔ.»

³⁷ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, bɔ minto mɔɔ bɪ m dam ma, m zu ɪbɪ ɔ dɪtaa? Mɔɔ yɪ m mɪŋja meeyaa karɛ ɪbɪ minto!»

³⁸ Yeezɪu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'ɪ mɪŋja meeyaa ka mɔɔ minto nɪ? Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪbɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma gallem kaakɔ, koo n bɔkarɛ, an baa da.»

14

Yeezɪu n zaa, an nɪ tam Zɪ Woso zi

¹ «A b'a heer zar y. K'a sɪra ka Woso ɔ, k'a sɪra ka mɔɔ ɔ sɔ.»

² Cɛrɔ ta ɔ ɣɔta mɔɔ Zɪ har ɔ. Kɔ n bɛɛ mɔɔ b'a hɪrɛ awɔɔ m, kɔ m aa bɪnce k'awɔɔ n nɪ zɛm bɪ nyɪnta ɔ bɪ banka y.

³ Kɔ mɔɔ bɪ ta, m aa a banka awɔɔ minto, mɔɔ yɪ m bɔrɛ, m b'awɔɔ gaa, bɪnce nɪŋjɔ kɔ mɔɔ m ta ɔ bɪ, k'awɔɔ n bɪr b'ɔ sɔ.

⁴ Awɔɔ bɪnce kɔ mɔɔ n nɪ tan ɔ bɪ zaa dɔ.»

⁵ Toma n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ n a dɔ kɔ ta ɪbɪ nawɔm ka y. Wɔɔ y'a bam lɔ, k'ɔ zaa bɪ dɔ?»

⁶ Yeezɪu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n zaa, kan sɪra kɪ, *mɪsɪrbaa kɪ. ɣɔaa b'a dam ma, an ta Zɪ zi kɔ mɔɔ minto bɛɛ y.

⁷ Kɔ nyɪnta awɔɔ ɔ a mɔɔ dɔ, awɔɔ mɔɔ Zɪ bɪ dɔm sɔ. Bɪ dɪtaa naa, awɔɔ dɔ, a yɪ sɔ.»

⁸ Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, Zɪ bɪ hɪnka wɔɔ m, bɪ wɔɔ bɔ.»

⁹ Yeezɪu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ kɪ laato, ɪbɪ n ɣɔta, ɪ n mɔɔ dɔ ra, Filipi! ɣɔaa k'a mɔɔ yɪ bɪ, a Zɪ bɪ yɪ sɔ. Bɔ minto ɪbɪ n'a hɪrɛ ɪ ɔ, n n Zɪ hɪnka ɪ nɪ?»

¹⁰ ɪbɪ n sɪra ka, ɪ ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, Zɪ bɪ nɪ kan mɔɔ kɪ ra? Meerbaarɔ kɔ mɔɔ nɪ ŋ bam kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ bɪr ŋ bare, m mɪŋja paŋja nɪ y! Zɪ k'a nɪ kan mɔɔ kɪ bɪ n'a mɪŋja zi bare.

¹¹ K'a mɔɔ mim si a ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, Zɪ nɪ kan mɔɔ kɪ, bɪ, k'awɔɔ n mɔɔ meerbaa bɪ si, k'a si zibɛəro nɔɔn duro minto.

¹² Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, ɣɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ, a zibɛəro kɔ mɔɔ nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ bare. A zibɛəro bam ɣɔta, ŋnɪ lɛ da nawɔnnɔ m, bala, ta mɔɔ nawɔm Zɪ zi.

¹³ Hɔ haay k'awɔɔ n n'a yɛm mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare, kɔ Zɪ m lɛbɔrɛ yɪ Nyɪ bɪ zi.

14 K'awɔɔ hɔ niŋŋə yɛ mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare.

15 K'awɔɔ ɪ mɔɔ ŋɔare, k'a mɔɔ lɛrɔ si, a zu ŋ ɔ.

16 Mɔɔ y'a yere m Zɪ han k'an Daahanzaa vanta ka a ɔ, k'an gɔɔta kan awɔɔ kɪ dɔmɪm haay.

17 A m sɪra *Espri, durnya b'a dam ma an a si y. Bala, n bɪr a yɪre, bɪ n n a dɔ sɔ y. B'awɔɔ dɔ, bala, a ɪ kan awɔɔ kɪ, an n'awɔɔ heer ɔ.

18 Mɔɔ b'awɔɔ tom sɔnnɔ y, mɔɔ zere awɔɔ zi.

19 A gɔɔta poore, durnya b'a yare an mɔɔ yɪ y. B'awɔɔ mɔɔ yɪm mɪsɪr, awɔɔ mɪsɪrbaa bam sɔ.

20 Hinni bɪ do ɔ, awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan awɔɔ kɪ.

21 Gɔaa k'a nɪ mɔɔ lɛrɔ wɔɔ m, an nɪ zure ŋ ɔ bɪ, a zaa ɪ mɔɔ ŋɔam. Gɔaa k'a nɪ mɔɔ ŋɔare, mɔɔ Zɪ bɪ y'a ŋɔam sɔ, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ y'a ŋɔare, m m hɪnka m.»

22 Ziidi, Zidas Iskariyotɪ kɔ gɔaa bɪ bɛɛ y, bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, ɪbɪ y'a bam lɔ ɪ ɪ hɪnka wɔɔ m, b'ɪbɪ b'ɪ hɪnkam durnya nɪ?»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ mɔɔ ŋɔare, a zum mɔɔ lemim ɔ, bɪ mɔɔ Zɪ y'a ŋɔare. Wɔɔ zem zi, ɔ bɪ gɔɔta kan kɪ.

24 Gɔaa k'a n mɔɔ ŋɔa bɪ bɪr zum mɔɔ lemim ɔ y. Bɪ lemim k'awɔɔ n'a mam naa, mɔɔ hɔ bɛɛ y, a to a ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi.

25 Nawɔnnɔ hɪ mɔɔ nawɔre awɔɔ m kɔ mɔɔ gɔɔta m nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ minto.

26 Daahanzaa Sent-Espri kɔ Zɪ n n'a nyɔɔm mɔɔ tɔ minto bɪ hɔ haay dɪndare awɔɔ m, a hɔ haay kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m nɔ wɔɔ tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ.

27 Mɔɔ laafɪ to awɔɔ m, m nɪ m laafɪ kare awɔɔ ɔ. Mɔɔ bɪr a kare amba durnya n'a kam bɪ nɪ y. A b'a ka a heer n a zar gɛɛ, a da n bɔ ɔ y.

28 Awɔɔ ma mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, mɔɔ cenim, bɪ mɔɔ yɪ m bɔre, m bɔr awɔɔ zi. K'awɔɔ ɪ mɔɔ ŋɔare, awɔɔ y'a heer nyɔɔm kɔ mɔɔ nɪ tam Zɪ zi bɪ minto. Bala, Zɪ bɪ lɛ da mɔɔ ra.

29 Minno nɔɔn duro hɪ mɔɔ nawɔre awɔɔ m naa ma, bɪ ŋ n a ku cɪna y. Kɔ ŋ b'a ku, k'a ŋ si.

30 Naa ma keere bɪ, mɔɔ bɪ m yare, m meer gɔta ba kan awɔɔ kɪ y. Bala, durnya cir b'ɪ zere. B'a hɔsɪ ba mɔɔ gɔr zi y.

31 Bɪ, kɔ durnya n a dɔ a ɔ, mɔɔ yɪ m Zɪ ŋɔare, m nɪ zi bare amba Zɪ lɛ ka mɔɔ ɔ bɪ m. K'a wuti, k'ɔ cem.»

15

Yeezuu kan diven gɔ kɪ makra

¹ «*Diven gɔ paan... m mɔɔ m, bɪ wutuzaa m mɔɔ Zɪ m.

² Mɔɔ vɛŋŋə haay k'a bɪr nyɪ dam bɪ, n y'a zɛm la, n n a zo. Bɪ, mɔɔ vɛŋŋə haay k'a nyɪ da bɪ, n y'a bankarɛ, k'an nyɪ da an lɛ da biisi ra.

³ Awɔɔ lɛɛ ka, a bankarɛ yɪ kan lemim kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ kɪ.

⁴ K'a gɔɔta kan mɔɔ kɪ amba mɔɔ nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ m. Bala, kɔ diven gɔ vɛŋŋə bɪ n gɔɔta kan kɪ, a b'a dam ma, an nyɪ da a zim y. B'a hɔdeem k'an awɔɔ kɪ, k'awɔɔ n a naasɔ mɔɔ ma y.»

⁵ «Mɔɔ m *diven gɔ, awɔɔ n'a vɛŋŋoo. Gɔaa k'a a naasɔ mɔɔ ma, mɔɔ nɪ m naasɔ ma sɔ, a zaa nyɪ dam gɔta, bala, kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ, awɔɔ b'a dam ma a hɔsɪ ba y.

⁶ Kɔ gɔaa n a naasɔ mɔɔ ma, n y'a zom garga ra, amba gɔvɛŋŋə kɔ n y'a zɛ ra hɔ bɪ m, an ga, n n'a gɔr n n'a da sɛ rɛ, an a bɪ.

⁷ K'awɔɔ a naasɔ mɔɔ ma, mɔɔ lemim bɪ nɪ kan awɔɔ kɪ, awɔɔ n hɔ k'awɔɔ lɛ n taa bɪ yɛ, a y'a yɪrɛ.

⁸ K'awɔɔ nyɪ da gɔta, bɪ n nɪ nyɪntam mɔɔ Zɪ lɛbɔurɛ, b'awɔɔ gɔɔtam mɔɔ karɪndanyɪnɔ.»

⁹ «Kɔ Zɪ mɔɔ ŋɔa bɪ, mɔɔ awɔɔ ŋɔa sɔ. K'a gɔɔta mɔɔ ŋɔarɛ nɔ ɔ.

¹⁰ K'awɔɔ zu mɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ, awɔɔ gɔɔta mɔɔ ŋɔarɛ nɔ ɔ, amba mɔɔ nɪ zum m Zɪ lɛrɔ ɔ, m gɔɔta a ŋɔarɛ nɔ ɔ bɪ m.

¹¹ Naa hɪ mɔɔ ɔ awɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ heernyɔɔ n bɪr kan awɔɔ kɪ, k'awɔɔ heernyɔɔ n bɪr mɪŋŋa paan....»

¹² «Ba mɔɔ lɛ bɪ n na: k'a kɔ ŋɔa, amba mɔɔ awɔɔ ŋɔa bɪ m.

¹³ Gɔaa ŋɔarɛ ba ɔ an lɛ da gɔaa k'a mɪsɪrbaa ka zɛ ma sɔɔɔ k'a ŋ ŋɔa rɔ wɔɔ minto y.

¹⁴ Hɔ kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ, k'awɔɔ ba, mɔɔ gɔaasɪbɔɔ n'awɔɔ m.

¹⁵ Mɔɔ bɪ m yarɛ m awɔɔ bɪr, m zibəənyɪnɔ y, bala, zibəənyɪ bɪ n hɔ k'a zuuba n'a bam bɪ dɔ y. Awɔɔ bɪr mɔɔ nawɔrɛ, m gɔaasɪbɔɔ, bala, hɔ kɔ mɔɔ ma m Zɪ zi bɪ, mɔɔ ka awɔɔ n a dɔ.

¹⁶ Awɔɔ bɛɛ mɔɔ bɔ ɔ y, mɔɔ y'awɔɔ bɔ ɔ, m zibəə ka awɔɔ ɔ, k'a ta, k'a nyɪ da, k'awɔɔ nyɪ bɪ nya y. Bɪ y'a ka, k'awɔɔ hɔ haay yɛ mɔɔ Zɪ bɪ han mɔɔ tɔ ma, a y'a karɛ awɔɔ ɔ.

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm k'awɔɔ n a ba bɪ, k'a kɔ ŋɔa.»

Durnya sɔ a m

¹⁸ «Kɔ durnya sɔ awɔɔ m, k'a dɔ a ɔ, lɛɛ a ka an sɔ mɔɔ m.

19 Kɔ durnya bi zanno n'awɔɔ m, durnya bi hɔ k'a so ɔ bi ɲoam. Bi durnya bi zanno bɛɛ n'awɔɔ ni y. Mɔɔ y'awɔɔ bɔ ɔ durnya nɔ ɔ a hɔ, bi y'a ka, durnya n sɔ awɔɔ m.

20 K'a hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ: zibænyɪ n lɛ da a zuuba ra y. Kɔ ɲ fir ka mɔɔ ma, ɲ fir kare awɔɔ ma sɔ. Kɔ ɲ zu mɔɔ lemim b'ɔ, ɲ zure awɔɔ hɔ ɔ sɔ.

21 ɲ naa haay bare awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bala, ɲ n Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi dɔ y.

22 Kɔ mɔɔ ɪ ni bɔr ɲ bire ɔ, m bi hɔ k'an ta ɔ hi ɲ ni, ɲ mimbonyaa bi nyɪntaɲ ɔ y. Bi dutaa naa, ɲ mimbonyaa bi sugur ba ɔ y.

23 Gɔaa k'a sɔ mɔɔ m, sɔ a ɔ mɔɔ Zɪ m sɔ.

24 Kɔ mɔɔ ɪ ni zibæro nɔɔn duro kɔ gɔaa n a ba rɔ nɔɔm ba ɲ bire ɔ, ɲ mimbonyaa bi nyɪntaɲ ɔ y. Bi dutaa naa, ɲ yi ɲ yi, ɲn'a gu, ɲn'i sɔm wɔɔ m, mɔɔ kan m Zɪ kɪ.

25 A lɛ taa k'a hi a ɔ, lemim kɔ n y'a gɔrsira ba ɲ *lɛrɔ ci nɔ ɔ bi kɔ yi. <N sɔ mɔɔ m, b'a jɪ ba ɔ y.> »

26 «Kɔ mɔɔ ta m Zɪ zi, mɔɔ Daahanzaa bi nyɔɔrɛ awɔɔ m. Sira *ɛspri k'a n'a tore m Zɪ zi bi, a mɔɔ kasetɪ kare a zim.

27 Awɔɔ sɔ, awɔɔ mɔɔ kasetɪ kam, bala, awɔɔ ɪ kan mɔɔ kɪ hallɪ a sɪɲɪda ɔ.»

16

1 «Naa haay hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, k'awɔɔ b'a gɛm zɛ y.

2 ɲ lare awɔɔ ra *sokomacɛrɔ ɔ. Dɔmɪm ta ɔ an ni zɛm, gɔaa k'a n'awɔɔ zɛm gɛr bi y'a hɔɔn dare a ɔ, mannɪ a ba, a ka Woso ɔ.

3 ɲ y'a bare awɔɔ m nɔɪnaaɔ, bala, ɲ n Zɪ dɔ, ɲ n mɔɔ dɔ sɔ y.

4 Naa hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, kɔ wakati bi bi bɔr, k'a hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ.»

Sent-ɛspri zibæ

«Mɔɔ n lɛɛ ka m a hi awɔɔ m a sɪɲɪda ɔ y, bala, mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ kɪ.

5 Bi naa ma bi, ta mɔɔ nawom Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi, b'awɔɔ bire ɔ bi, gɔaa ba ɔ, an ni mɔɔ larm, a ɔ: ta ɪ nawom ka?

6 Kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi minto y'a ka, awɔɔ heer n a zar.

7 Sira mɔɔ hi awɔɔ m. Awɔɔ daahan minto y'a ka, mɔɔ ni tare. Bi, kɔ mɔɔ n doo, Daahanzaa bi bi zere awɔɔ zi y. Bi kɔ mɔɔ doo, mɔɔ y'a nyɔɔrɛ awɔɔ m.

8 K'a miɲɲa bi bɔr, a mimbonyaa, tɪrgabaa kan dɔdɔkare kɪ, kɔ ɲ lɔnɔ, a y'a hɪnkam durnyazanno m.

9 Mimbonyaa bɪnce ɔ, ɲ n sira ka mɔɔ ɔ y.

10 Tɪrgabaa bɪnce ɔ, ta mɔɔ nawore m Zɪ zi, b'awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi y.

11 Dūdōkare bince ū, n durnya cir bī dōdō ka.»

12 «Hō gōta ta ū mōō n n'a hure awōō m, b'awōō b'a dam ma, a η si naa ma y.

13 Kū sira *Espri bī bī bōr, a y'awōō dam sira haay zaa ra, bala, a bēē n n'a mūḡa meer bare y, bī, a hō k'a n'a mam bī hure, a hō k'a nī zem bī dūdare awōō m.

14 A y'a le bōm mōō ū, bala, a hō k'a nī mōō ū bī sire, an a hī awōō m.

15 Hō haay kū mōō Zī n tam bī, mōō hō m. Bī y'a ka, mōō n a hī, mōō ū, a hō kū mōō n n'a hūm bī hure awōō m.»

Heerzar y'a bam heernyōō

16 «A gōōta poore, awōō b'a yare a mōō yī mīm ū y, bī k'a yī poore sō, awōō mōō yīm.»

17 A karindanyīnō gōōōnō y'a hūm kū m, η ū: «Bō a a ḡōa k'a hī wōō nī? A gōōta poore awōō b'a yare a mōō yī a mīm ū y, b'a gōōta poore awōō mōō yīre, gēē, ta mōō nawōre, m Zī zi?»

18 ḡ n a hure, η ū: «Poore naa dō jī le taa k'a hī, a ū lō? Wōō bīr hō k'a n'a hūm bī jī dōre y!»

19 Yeezūu k'a a dō a ū, karindanyīnō wōō le taa k'a a lar bī, a a hī η nī, a ū: «Laaka awōō n'a dam kū han k'a mōō mīm bī jī dō ra? A gōōta poore awōō b'a yare a mōō yī a mīm ū y, poore awōō mōō yīre.

20 Sira paan... mōō n'a hure awōō m, awōō nyī kare, a zee da, durnyazannō n bīr a heer nyōōm. Awōō heer y'a zarm, b'awōō heerzar y'a bam heernyōō.

21 Kū lō ī nyī yīre, a ī busum ma, a dōmīm k'a ku bī minto. Bī k'a nyī bī yī, a fir yīre bī tō bō a nō ū. Heernyōō gōta ī kan kī k'a nyī yī durnya ū bī minto.

22 Bī minto y'a ka, awōō nī heerzar nō ū naa ma, bī mōō yī m yare, m awōō yī heernyōō nō ū, bī, heernyōō bī dō, ḡōaa b'a dam ma, an a zar y.

23 Ncīnaaō, dōmīm bī dō ū, awōō b'a yare a mōō lar hōō minto y. Sira paan... mōō n'a hure awōō m, k'awōō hō ye mōō Zī han mōō tō ma, a y'a kare awōō ū.

24 A n ta, an dūtaa ku, awōō n hōō ye mōō tō ma y. K'a hō ye, a y'a yīre, k'awōō heernyōō bī n bīr mūḡa paan....»

Yeezūu bōr durnya ra

25 «Naa haay hī mōō ū awōō m *hōbōkōrenōōm m, bī wakati ī zem mōō bī m yare, m meer ba kan awōō kī ncīnaaō y. Mōō Zī bī mīm hure awōō m paan....

26 Hīnnī bī dō ū bī, awōō hō yem mōō tō ma, bī mōō n a hī awōō m, mōō ū, mōō yaa dam Zī m awōō tō ma y.

27 Bala, Zī b'awōō ḡōa. K'awōō mōō ḡōa, a si sō, a ū, m tō mōō ū Woso zi bī minto.

28 M to mɔɔ ɔ Zi zi, m bɔr durnya ɔ. Bɩ naa ma bɩ, bɔ mɔɔ nawom durnya ɔ, m n nɩ tam Zi zi.»

29 A karɩndanyɩnɔ wɔɔ n a hɩ m, η ɔ: «Ba ɩbɩ nɩ meer bam paan... kɛɛɛɛ ɩ wɔ saa hɔbɔkɔrɛnoom dare haay ma na.

30 Kɛɛɛɛ naa, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ ɩbɩ hɔ haay dɔ, ɩbɩ lɛ baa kɔ gɔaa n ɩ lar y. Bɩ y'a ka, wɔɔ n a dɔ mɩŋŋa wɔɔ ɔ, ɩ to ɩbɩ ɔ Woso zi.»

31 Yeezuu n a nyɩ bɔ η nɔ, a ɔ: «Dɩtaa awɔɔ bɔkare an n'a hɩɛ a ɔ, awɔɔ sɩra ka kɛɛɛɛ ra?

32 Ba wakati n nɩ zem na, b'a lee ku kɛɛɛɛ, awɔɔ hɩsɩga dam, gɔaa biyɔhɔ n bɩr tare a lɛ a lɛ, a mɔɔ to m deem. Bɩ mɔɔ bɩ m deem nɩ y, Zi ɩ kan mɔɔ kɩ.

33 Naa hɩ mɔɔ ɔ awɔɔ m k'a laafɩ yɩ mɔɔ zi. Awɔɔ ɩ furyɩɛ nɔ ɔ durnya naa dɔ nɔ ɔ. Bɩ k'a heer ba kookoo, mɔɔ bɔr durnya ra.»

17

Yeezuu yaadare

1 Kɔ Yeezuu meer ba nɩnaaɔ bɩ, a a bɔɔta an dɩga brama, an a hɩ, a ɔ: «M Zi, wakati a ku, ɩ Nyɩ bɩ tɔ busu, k'ɩ Nyɩ bɩ n a da ma, an ɩ tɔ busu sɔ.

2 Panŋa k'ɩbɩ ka ɔ gɔaa haay burɔ ɔ bɩ, a *mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bɩ kam gɔɔɔ haay k'ɩbɩ η ka ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

3 Bala, mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bɩ, kɔ η y'ɩbɩ dɔ bɩ m, ɩbɩ k'ɩ m Woso a deem paan... kan gɔaa k'ɩbɩ nyɔɔ Yeezuu *Krista bɩ kɩ.

4 Mɔɔ m lɛ bɔ ɩbɩ ɔ tara burɔ ɔ. Zibɔhɔ k'ɩbɩ ka mɔɔ ɔ kɔ ma ba bɩ, mɔɔ ba, m a nya.

5 Kɛɛɛɛ bɩ, Zi, mɔɔ da ɔ ɩ zi, cirbɔhɔ nɩŋŋɔ kɔ mɔɔ n ta m ɩ zi, bɩ ma bɩ, durnya n nyɩnta ɔ bɩ m.»

6 «Gɔɔɔ nɩŋŋɔ k'ɩbɩ η bɔ ɔ durnya nɔ ɔ, ɩ η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ ɩbɩ tɔ hɩnka η nɩ. Nyɩnta η y'a ɔ ɩbɩ gɔɔɔ, ɩ η ka mɔɔ ɔ, bɩ η zu ɩbɩ lemim b'ɔ.

7 Ŋ y'a dɔ kɛɛɛɛ, η ɔ, hɔ haay k'ɩbɩ ka mɔɔ ɔ bɩ, a to a ɔ ɩbɩ zi.

8 Lemim kɔ mɔɔ hɩ η nɩ bɩ, ɩbɩ n a ka mɔɔ ɔ bɩ m. Ŋ y'a si, ŋn'a dɔ sɩra paan... η ɔ, bɔ mɔɔ ɔ ɩbɩ zi, ŋn'a si, η ɔ, ɩbɩ ɩ mɔɔ nyɔɔ.

9 Mɔɔ ɩ yaa dare η minto. Mɔɔ bɩr yaa dam durnya minto y, yaa mɔɔ n'a dam gɔɔɔ k'ɩbɩ η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ minto. ɩbɩ gɔɔɔ m.

10 Bɩ, hɔ haay k'an mɔɔ hɔ bɩ, ɩbɩ hɔ m sɔ, amba hɔ haay k'a n'ɩbɩ hɔ bɩ, mɔɔ hɔ m. Mɔɔ lɛbɔɔɛ yɩ η gɔr zi.

11 Bɩ, mɔɔ bɩ maasɩɛ bam durnya nɔ ɔ dɔ y, η mɩŋŋɔ gɔɔtare η n bɩr durnya nɔ ɔ. Zɛ mɔɔ nawɔɛ ɩbɩ zi. M Zi

munja, do η ma ι to k'ubu ka moko σ bi minto, ku η ni bir deem, amba woko n deem bi m.

¹² Ku moko nyinta kan η ki bi, do moko nawore η ma ubu to k'ubu ka moko σ bi minto. Moko ku η la, bi η gōaa deem n nyaam ni y, ku n bi m, nyaanlezaa bi m, ku *Wosoci meerbaaro woko n ku yi.»

¹³ «Ze moko nawore ubu zi keere, bi meerbaaro noko duro ba moko nawom durnya no σ ku η ni moko heernyoko yi haay.

¹⁴ Moko ubu lemim bi ka η σ, durnya n so η ni, ku durnya hoko bee ni η mi, amba durnya hoko bee m moko m bi minto.

¹⁵ Moko n a ye k'ubu ni η bo durnya σ y, bi, k'i do η ma Sotaana minto.

¹⁶ Durnya hoko bee y, amba durnya hoko bee m moko m bi m.

¹⁷ A ka k'i sira bi n η ba a ho. Ubu lemim bi sira m.

¹⁸ Amba ubu moko nyoko durnya no σ bi, η nyoko moko nawom durnya no σ so.

¹⁹ Ni minto, moko yi m munja kam, ku η munjoko n a munjoko ka sira minto.»

²⁰ «Yaa bee moko n'a dare η minto bala y. Yaa moko n'a dam goko ku η ni zem bi sira ka moko σ, η meerbaaro woko to ma ro woko minto so.

²¹ Zi, ku η haay n bir deem amba ubu n ni kan moko ki, moko ni kan ubu ki bi m. Ku η n nyinta kan woko ki so, ku durnya n a si, a σ, ubu ι moko nyoko.

²² Bi moko, moko lebere k'ubu ka moko σ bi ka η σ, ku η ni bir deem amba woko n deem bi m.

²³ Ku moko n bir kan η ki amba ubu ni kan moko ki bi m. Ku ηn'a ze ku ra deem ku durnya n a do a σ, ubu moko nyoko, ι η ηoa amba ubu ι moko ηoa bi m.»

²⁴ «Zi, moko le taa bince ku moko n ta σ bi, ku goko k'ubu η ka moko σ ro woko n bi nyinta kan moko ki b'σ so, ku η ni lebere k'ubu ka moko bi yi, bala, ubu lee ka ι moko ηoa bi ma bi, durnya n nyinta σ y.

²⁵ M Zi k'an turga, durnya k'a n ubu do bi, moko ubu do. Bi, nawonno a do, η σ, ubu ι moko nyoko.

²⁶ Moko ka ηn'ubu do, bi moko yi m yare m a ka ηn'ι do, ku ηoare k'ubu moko ηoam bi m nyinta η σ, ku moko n bir kan η ki.»

18

Yeezuu nyasore

(Matiyee 26.47-56; Marki 14.43-50; Likki 22.47-53)

¹ Ku Yeezuu meer bi ba ncinaas bi, a a hor kan a *karindanyino woko ki, an bra Sedron bokoko bi ma. Gosira ni b'σ, an gaso σ kan a karindanyino woko ki.

² Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi buncε bi dɔ, bala, Yeezuu tir ta b'ɔ kan a karɔndanyɔwɔ wɔɔ ki.

³ Zidas ka *Rɔm sɔrdaarɔ wɔɔ lɛɛ kan Wosocε dɔmazanno kɔ *wosocεmannɪbənno jɪtanno wɔɔ η ka rɔ wɔɔ ki, kan *farizεenrɔ ki, ηnɪ bɔr gɔsɪra ɔ b'ɔ kan yar mɔr ki, fitirɛrɔ ki, ηnɪ sɛ gungu.

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a nɪ zɛm b'a yɪ bi dɔ bɪ, a a zɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?»

⁵ N n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu.» A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A m mɔɔ m.» Bɪ, Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi yɪ η barla.

⁶ Yeezuu k'a naa hɪ η nɪ bɪ, η y'a bɔ a kur m, ηn'a dundo.

⁷ Yeezuu n a ya, an η lar, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu.»

⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, a m mɔɔ m. K'a ka awɔɔ nawɔm mɔɔ ma, k'a nawɔnno to, ηnɪ cem.»

⁹ Meerbaa kɔ Yeezuu a hɪ bɪ, kɔ an n'a yɪrɛ ncɪnaaɔ: «Gɔɔɔ k'ɪbɪ η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ n deem to, an nyaam y.»

¹⁰ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr nyɪnta kargɔ m, an a gaa ɔ, an wosocεmannɪbɛr jɪtaarɛ bi zibəənyɪ zɛ an a bɪsɪ tor gɔ ma. Zibəənyɪ bi do to m Malkus.

¹¹ Yeezuu n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «I bɔ, ɪ ɪ kargɔ bi du a caan ɔ. Mɔɔ bi firyɪrɛ nɪnɪnə kɔ mɔɔ Zɪ a ka mɔɔ ɔ bi yɪm na?»

¹² Sɔrdaarɔ wɔɔ kan a cir bi ki kan zɪfɔrɔ Wosocε dɔmazanno wɔɔ ki Yeezuu nyasɔ, ηn'a wɔrɔ sur.

Ŋ ta Yeezuu m wosocεmannɪbɛr jɪtaarɛ Hannɪ taa

¹³ Lɛɛ η y'a ka, ηnɪ ta m Hannɪ zi. Bɪ, Hannɪ nyɪmbɔɛɛrɛ zim m *Kayiifɔ m. Kayiifɔ bɪ, wosocεmannɪbɛr jɪtaarɛ m dɔɔraa bi do ɔ.

¹⁴ Kayiifɔ deem-deem bi do ɪ zɪfɔrɔ wɔɔ dɔndɔ, a ɔ: kɔ gɔaa deem ga gɔaa haay minto, a jura bɪ.

(Matiyee 26.69-70; Markɪ 14.66-68; Likki 22.55-57)

¹⁵ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr kan karɔndanyɪ vanta ki zu Yeezuu jɛ ɔ. Bɪ, kɔ wosocεmannɪbɛr bi karɔndanyɪ deem bi dɔ bɪ, a gasɔ kan Yeezuu ki wosocεmannɪbɛr jɪtaarɛ bi har ɔ b'ɔ.

¹⁶ Pɪyɛɛr n jum garga ra, halle ma, karɔndanyɪ deem kɔ wosocεmannɪbɛr jɪtaarɛ b'a dɔ bi bɔ, an meer ba kan lɔ k'a nɪ dɔm har bi lɛ ma bi ki, an Pɪyɛɛr gaa, an gasɔ m.

¹⁷ Zibəənyɪlɔ k'a nɪ dɔm halle ma bi n a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa naa do, a karɔndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ɪbɪ m sɔ ra?» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy..., a bɛɛ m mɔɔ nɪ y.»

18 Zibəənyɪnɔ wɔɔ kan Wosoce dɔmazannɔ wɔɔ kɪ sɛ hɛ, ηn'ɪ nyɪ kam ma, bala, nyɛem ɪ bare. Pɪyɛɛ nyɪnta kan η kɪ, an nɪ nyɪ kam ma sɔ.

(*Matiyee 26.59-66; Markɪ 14.55-64; Likki 22.66-71*)

19 Wosocemannɪbər jɪtaare bɪ nɪ Yeezuu larm a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma kan a hɔdɪndare bɪ kɪ.

20 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ pa da gɔaa haay m, mɔɔ hɔ dɪnda gɔɔɔ m dɔmɪm haay *sokɔmacɛrɔ ɔ kan *Wosoce ɔ kɪ, bɪnce kɔ zɪfɔrɔ haay n'a som kɔ ma ɔ, bɪ mɔɔ n hɔsɪ nyaakom da, m a hɪ y.

21 Bɔ minto m, ɪbɪ nɪ mɔɔ larle? Hɔ kɔ mɔɔ hɪ bɪ, gɔɔɔ kɔ η y'a tɔr ka mɔɔ ma rɔ wɔɔ lar. N η kɔ mɔɔ hɪ bɪ dɔ mɪηɪa.»

22 Yeezuu k'a naa hɪ bɪ, Wosoce dɔmazaa deem k'a nyɪnta b'ɔ b'a wɔ ta rɛ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Bɔ minto m, ɪbɪ n'a nyɪ bɔm wosocemannɪbər jɪtaare m ncɪnaasɔ?»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ ηsaar mɔɔ ba, k'ɪ hɪ m m. Bɪ kɔ sɪra mɔɔ hɪ, bɔ minto, ɪ nɪ mɔɔ zɛrɛ?»

24 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Hannɪ a ka, ηnɪ Yeezuu sur, ηnɪ ta m wosocemannɪbər jɪtaare *Kayiifɔ zi.

(*Matiyee 26.71-75; Markɪ 14.69-72; Likki 22.58-62*)

25 Bɪ ma bɪ, Sɪmɔɔn Pɪyɛɛ ɪ nyɪ kam sɛ ma. N n a hɪ m, n ɔ: «A karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ɪbɪ m na?» Pɪyɛɛ n bɪsɪ ka, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y!»

26 Wosocemannɪbər jɪtaare bɪ zibəənyɪ kɔ Pɪyɛɛ a tɔr gɔ ma bɪ danyɪ n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n ɪbɪ yɪ gɔsɪra ɔ b'ɔ kan kɪ ra?»

27 Pɪyɛɛ n a ya, an bɪsɪ ka. Lɛem bɪ, koo n baa da.

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa

(*Matiyee 27.1-2,11-14; Markɪ 15.1-5; Likki 23.1-5*)

28 N bɔ Yeezuu m Kayiifɔ har ɔ, ηnɪ ta m dɔdɔkare bɪnce ɔ. Bɪ ma bɪ, wutigɔta m. Gɔɔɔ kɔ η ta m nɔ wɔɔ n gasɔ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ y, a y'a *dintim ka a ma, a n a da ma a *pakki cibsa bɪ bɪ y.

29 Bɪ minto bɪ, *Pɪlatɪ n bɔ an ta η zi garga ra b'ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ mim awɔɔ n'a kam gɔaa naa do ra?»

30 N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Kɔ gɔaa naa do, kɔ zibonyaa bɛɛ a a ba, wɔɔ y'a nyasɔrɛ ɔ a ka ɪbɪ ɔ ra?»

31 Pɪlatɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a gaa a dɔdɔ ka a zim amba awɔɔ *lɛrɔ wɔɔ n'a hɪm bɪ m.» Zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ n a hɪ m, η ɔ: «N n lɛ ka wɔɔ ɔ k'ɔ gər zɛ y!»

32 Meerbaa kɔ Yeezuu a ba, a zɛ zaa minto bɪ, yɪ an nawɔrɛ ncɪnaasɔ, an kɔ yɪ.

33 Pɪlatɪ n gasɔ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, an Yeezuu bir an a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m nɪ?»

³⁴ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Ibu ni naa hire ɪ zim ge? Gee, ɔɔɔ ɔɔɔɔnno ɪ mɔɔ mim hi ɪbu ni?»

³⁵ Pilati n a nyi bɔ nɔ, a ɔ: «Zufo bee m mɔɔ ni y. Ibu dogoɔɔ, wosocemannibɛnno jɪtanno y'ɪbu nyaso, ɲn'ɪbu ka mɔɔ ɔ! Bɔ ɪbu ba?»

³⁶ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ cirbæ bi, durnya naa do hɔ bee y. Kɔ mɔɔ cirbæ bi durnya naa do hɔ ni, mɔɔ dɔmazanno yar bam kɔ ɲ bi mɔɔ nyaso, ɲni mɔɔ ka zufoɔ jɪtanno wɔɔ ɔ y. Bi mɔɔ cirbæ bi, durnya naa do hɔ bee y.»

³⁷ Pilati n a hi m, a ɔ: «K'a maam cir n'ɪbu m wa?» Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Ibu y'a hi, ɪ zim, cir m mɔɔ m. Yi mɔɔ ɔ m bɔr durnya ɔ, kɔ m bi sira kaseti ka. Gɔaa k'a sira ɲɔa bi, a y'a tɔr kam mɔɔ leer ma.»

³⁸ Pilati n a hi m, a ɔ: «Bɔ m sira?»

(*Matiye 27.15-31; Marki 15.6-20; Likki 23.13-25*)

K'a naa hi bi, a a ya, an ta garga ra b'ɔ, an aa zufoɔ wɔɔ yi, an a hi ɲ ni, a ɔ: «Kɔ mɔɔ ni, mɔɔ n mim kɔ gɔaa naa do a zar bi yi y.

³⁹ K'a mim ka awɔɔ m, kɔ pakki cibsa a zɔ, kɔ m gɔaa bɔ, m wɔ saa bi, awɔɔ le taa kɔ m zufoɔ cir bi bɔ, m wɔ saa ge?»

⁴⁰ ɲ n'i zee dare, ɲ ɔ: «Naa do bee y, k'a Barabas bɔ!» A n bokare, Barabas bi do, gɔrzer m.

19

¹ *Pilati n a ka, ɲni Yeezuu ze maduro m.

² Rɔm sɔrdaarɔ n laa waa, ɲn'a ku a mim ma, ɲni cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɔ m sa, ɲn'a da ra,

³ ɲn'a zɔ ma, ɲn'a hire, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɪ yaa dare ɪbu m, zufoɔ cir!» ɲ n'a wɔ tuntam le.

⁴ Pilati n a bɔ, an bɔ garga ra, an a hi zufoɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ yi ra, mɔɔ y'a gaare, m bɔ m garga ra naa ɔ. Awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ n mim k'a a zar bi yi y.»

⁵ Yeezuu n bɔ garga ra b'ɔ, kan laa bi ki, cinno huu bi ki a ra. Pilati n a hi ɲ ni, a ɔ: «Ba gɔaa bi n na.»

⁶ Kɔ wosocemannibɛnno jɪtanno kan a ɔɔɔ wɔɔ ki a yi bi, ɲ y'a sɲɲɪda ba, ɲn'i zee dare, ɲ ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma, k'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Pilati n a hi ɲ ni, a ɔ: «K'a gaa a wɔ gɔdarkɔra ma a zim. Bala, mɔɔ n hɔst yi, an a ba, an bonyaa y.»

⁷ Zufoɔ jɪtanno wɔɔ n a nyi bɔ nɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɪ le m, bi kan wɔɔ le bi ki, a a ga ze m, bala, a a mɲɲa sa, an a ba Woso Nyi!»

⁸ Kɔ Pilati mim naa do ma bi, dabɔɔ a nyaso an le da biisi m.

⁹ A n a bɔ, an ta dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, an a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «l to ɪbu ɔ ka?» Yeezuu n hɔsi nyɪ bɔ nɔ y.

¹⁰ Pɪlatɪ n a hɪ m, a ɔ: «ɪbu bɪr a nyɪ bɔm mɔɔ nɔ ra? ɪbu n a dɔ, ɪ ɔ, mɔɔ m da ma, m wɔ saa ɪbu ma ra, gɛɛ, mɔɔ m da ma, m a ka, ɪn'ɪbu wɔ gɔdarkɔra ma ra?»

¹¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «ɪbu b'ɪ dam ma ɪ hɔsi ba mɔɔ m k'a a to bɛɛ n y'a ɔ brama, n n lɛ ka ɪbu ɔ y. Bɪ minto y'a ka sɔ, gɔaa k'a mɔɔ nyasɔ an mɔɔ ka ɪbu ɔ bɪ, mimbɔnyaa gandaara a a ba!»

¹² Bɪ tɛkka ma, Pɪlatɪ y'a kam ma k'a wɔ saa ma, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ zee dare ɪ ɔ: «K'ɪbu wɔ saa ma, *Rɔm cir gɔaasɪba bɛɛ n'ɪbu m dɔ y! Bala, gɔaa k'a mɪɪɲa ba cir bɪ, cir bɪ jum m.»

¹³ Pɪlatɪ k'a naa ma bɪ, a a ka, ɪnɪ bɔ Yeezuu m. Pɪlatɪ n nyɪnta dɔdɔkare gɔ bɪ ra, bɪnce kɔ n'a birm *ebree lemim m Gabata b'ɔ.

¹⁴ Pakkɪ cibsa *bankare hinni m, sinuu ɔ. Pɪlatɪ n a hɪ zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ cir bɪ ba n nɪ!»

¹⁵ ɪ n'ɪ zee dare, ɪ ɔ: «K'a zɛ gɛr! K'a zɛ gɛr! K'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Pɪlatɪ n a hɪ, a ɔ: «M awɔɔ cir bɪ wɔ gɔdarkɔra ma ra?» Wosocɛmannɪbɛnno ɲɪtanno wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ɪ ɔ: «Wɔɔ ba cir vanta m kɔ Rɔm cir bɛɛ y.»

¹⁶ Pɪlatɪ n Yeezuu ka ɪ ɔ, kɔ ɪ n'a wɔ gɔdarkɔra ma.

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.32-44; Markɪ 15.21-32; Likki 23.26-43)

ɪ n Yeezuu nyasɔ.

¹⁷ Yeezuu n a gɔdarkɔra busu a zim, an bɔ, an ta bɪnce kɔ n n'a birm Minkorgo, n n'a hum ma ebree lemim m Golgotaa b'ɔ.

¹⁸ Bɪnce bɪ do ɔ, ɪ y'a wɔ ɔ gɔdarkɔra ma kan gɔɔɔ hɪyɔɔ kɪ, deem ɲɪsa, deem busɪ, Yeezuu nɪ ɪ bire ɔ.

¹⁹ *Pɪlatɪ n gɔrsɪra ba warga ma, an a wɔ gɔdarkɔra b'ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: Yeezuu Nazareti gɔaa, zɪfɔrɔ cir.

²⁰ Zɪfɔrɔ gɔɔɔ gɔta warga bɪ karɪnda ba, bala, bɪnce kɔ ɪ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma bɪ bɪ laatu tara nɔ bɪ ma y. B'a gɔrsɪra ba n y'a ɔ ebree lemim m, grekkɪ lemim m, kan laten lemim kɪ m.

²¹ Zɪfɔrɔ *wosocɛmannɪbɛnno ɲɪtanno wɔɔ n a hɪ Pɪlatɪ m, ɪ ɔ: «l b'a gɔrsɪra ba zɪfɔrɔ cir y, a gɔrsɪra ba: A a hɪ, a ɔ, zɪfɔrɔ cir n a mɪ.»

²² Pɪlatɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ kɔ mɔɔ gɔrsɪra ba bɪ, a ba mɔɔ ɔ.»

²³ Kɔ Rɔm sɔrdaarɔ wɔɔ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma, ɪn'a nya bɪ, ɪ y'a huuro gɔr, ɪn'a ɲɪr lɛ si. Gɔaa biyɛə a yɪ deem. Zaba b'ɪ gɔɔta. A ba n y'a ɔ deem jilli.

²⁴ Sɔrdaarɔ wɔɔ n'a hum kɔ m, ɪ ɔ: «ɔ b'a kaansɔ y, ɔ pɔɛga da ma, ɔ dɪga a, kɔ nka n n'a yɪrɛ.» Kɔ *Wosoci bɪ

meerbaa naa do n kɔ yɪ: <Ŋ mɔɔ huuro jinjir kan kɔ kɪ, ŋnɪ pɔɛɛga da mɔɔ zaba ma.> Hɔ kɔ sɔrdaarɔ wɔɔ a ba bɪ n naa.

²⁵ Yeezuu gɔdarkɔra bɪ jɪr ɔ bɪ, a da ɪ jɪnɪm b'ɔ kan a da bɪ dam kɪ, Klopas lɔ Maarii kɪ, kan Magdalaa kɔ Maarii kɪ.

²⁶ K'a a da bɪ yɪ kan a karɪndanyɪ k'a ŋɔa bɪ kɪ bɪ, a a hɪ a da bɪ m, a ɔ: «M naa, ba ɪ nyɪ n na!»

²⁷ Bɪ jɛ ɔ bɪ, an a hɪ a karɪndanyɪ bɪ m, a ɔ: «Ba ɪ da n na!» Wakatɪ bɪ do ma, karɪndanyɪ b'a da bɪ gaa, an doo m.

(*Matiyee 27.45-56; Markɪ 15.33-41; Likki 23.44-49*)

²⁸ Yeezuu k'a a dɔ kɛɛɛ a ɔ, hɔ haay ba an nya, kɔ *Wosoci meerbaarɔ wɔɔ n kɔ yɪ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Mɪsɪ nɪ mɔɔ zem.»

²⁹ Gɛr ɪ nyɪnta b'ɔ bɛɛ hɛɛnr n a han. Ŋ n *hizɔp gɔ sa ŋnɪ hɔ k'an mafɔ-mafɔ kɔsɪ ma, ŋn'a nyɔɔ bɛɛ hɛɛnr ma, ŋn'a ka Yeezuu ɔ.

³⁰ Kɔ Yeezuu bɪ mi bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Hɔ haay ba an nya.» A n a mim zuutɔ, an ga.

Ma kan hi kɪ

³¹ Kɔ pakki cibsa *bankare hinni m bɪ, nyibɛə gaso zuɔfɔrɔ wɔɔ ɔ, ŋ lɛ baa kɔ gɛəno wɔɔ n gɔɔta gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma *sabaa hinni ɔ b'ɔ y. Sabaa bɪ do, cibsa gɔta m. Ŋ y'a ye *Pɪlatɪ han, k'a ŋ gannɔ yɪnyar, k'a ŋ zer gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma.

³² Sɔrdaarɔ wɔɔ n bɪ gɔɔɔ kɔ ŋ yɪ ŋ wɔ gɔdarkɔra ma kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ gannɔ yɪnyar: lɛɛkarezaa bɪ kan a nyaɔɛzaa bɪ kɪ.

³³ Kɔ ŋ lee ku Yeezuu zi bɪ, ŋ yaa dɪga a, a ga kara, bɪ ŋ n a gannɔ yɪnyar y.

³⁴ Bɪ sɔrdaarɔ wɔɔ gɔaa deem a hɔn sɔɔn m a boon ma, ma n bɔ kan hi kɪ.

³⁵ Gɔaa k'a yɪ b'a kasetɪ ka, b'a kasetɪ bɪ sɪra m. B'a dɔ, a ɔ, sɪra an n'a hɪm, k'awɔɔ n a si sɪra sɔ.

³⁶ Sɪra m, ba naa haay ɔ, kɔ *Wosoci meerbaa naa do n kɔ yɪ: <A yaarɔ wɔɔ haay deem taan... bɪ yarlɛ y.>

³⁷ Wosoci bɪ bɪnce niŋŋɔ ta ɔ, an n'a hɪɛ, a ɔ: <Ŋ zem bɪ gɔaa kɔ ŋ y'a hɔn bɪ yɪ.>

Yeezuu birle

(*Matiyee 27.57-61; Markɪ 15.42-47; Likki 23.50-56*)

³⁸ Minno nɔɔn duro kɔ ŋ cem bɪ, Arimatee kɔ gɔaa Zozef k'a nyɪnta Yeezuu karɪndanyɪ sɛɛɛ, nyi k'a n'a bam zuɔfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ m bɪ minto. A bɪ zaa ye *Pɪlatɪ han k'a Yeezuu gɛr bɪ sa. Pɪlatɪ n zaa ka, an bɔr an b'a gɛr bɪ sa.

³⁹ Nikodem bɔr sɔ. A ɪ nyɪnta an ta Yeezuu zi gunuu ɔ bɪ. A *mɪr war kɔ ma kan tidɛər kɔ n n'a birm alɔɛsɪ kɪ, n a a zɔ a cilo bukərku ma.

40 N n Yeezuu gər bi sa, ηni pɛɛrarɔ bumburgu ma kan tidəər ki amba zɪfɔrɔ gər birle m.

41 Brikə ni bince kɔ η Yeezuu wɔ godarkɔra ma ɔ b'ɔ, brikə bi do nɔ ɔ, yaa daa ni b'ɔ, n n gər bir ɔ cɪna y.

42 Bi kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a bankarɛ *sabaa k'a n'a bam k'a sɪŋɪda sa minto bi, bi yaa bi do k'an jɪnjɛm sɔ bi, η Yeezuu bir ɔ.

20

Karɪndanyɪnɔ ta yaa ra

(Matiyee 28.1-8; Marki 16.1-8; Likki 24.1-12)

1 *Hatɔ hinni b'ɔ wutigɔta m, bi ma bi dɔ n mɛ y, Magdalaa Maarii ta yaa ra b'ɔ, a yaa dɪga a, n jaa bi gɔ yaa bi lɛ rɛ.

2 A n bra si, an aa Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr yɪ, kan karɪndanyɪ deem kɔ Yeezuu a ηɔa bi ki, an a hi η ni, a ɔ: «N Zuuba bɔ yaa b'ɔ, bi wɔɔ n a dɔ kɔ ta n y'a ɔ m ka y.»

3 Pɪyɛɛr n bɔ kan karɪndanyɪ deem bi ki, ηni ta yaa ra b'ɔ.

4 N hɪya haay bra si, karɪndanyɪ deem bi bra si, an cem Pɪyɛɛr han, an lɛɛ ka yaa ra b'ɔ.

5 A n zerga an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ηn'i kuntəm b'ɔ. Bi, a n gasɔ y.

6 Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a zu a jɛ ɔ bi, a lee ku sɔ. A n gasɔ yaa bi nɔ ɔ, an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ηn'i kuntəm b'ɔ,

7 kan pɛɛra kɔ n y'a burgu a mim ma bi ki. Bi, bi n nyɪnta kan pɛɛrarɔ wɔɔ ki y. A hunɲu n y'a ɔ, n n a cɪnta bince vanta ɔ.

8 Karɪndanyɪ k'a lɛɛ ka an lee ku bi gasɔ yaa ɔ b'ɔ kɛɛrɛ. A n a yɪ, an sɪra ka.

9 Bi η gɔɔta, η n *Wosoci bi jɪ ma y. Bala, a a hi, a ɔ, Yeezuu y'a mim bɔŋ ɔ gəəno bire ɔ.

10 Bi kur bi, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a wusigə, ηni doo.

Magdalaa kɔ Maarii Zuuba yɪ

(Matiyee 28.9-10; Marki 16.9-11)

11 Maarii gɔɔta garga ra yaa bi jɪr ɔ, an ni nyi kam. K'a ni nyi bi kam bi, a zerga, an dɪga yaa b'ɔ,

12 an malɛkarɔ yɪ hɪya, ηn'i huu furo m a ma, ηni nyɪnta bince kɔ η Yeezuu gər bi wota ɔ b'ɔ. Deem n'a mim ma, deem n'a ganno ma.

13 N n a hi lɔ bi m, η ɔ: «Bɔ nyi ɪbu n'a karɛ?» A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba n y'a busu, bi kɔ ta n y'a ɔ m ka, mɔɔ n a dɔ y.»

14 K'a ni meer bi bam bi, a a bɔ an dɪga, an Yeezuu yɪ an ni jɪnim b'ɔ, b'a n a dɔ, a ɔ, Yeezuu ni y.

15 Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Lɔ, bɔ minto ı nı nyi kare? Nka ıbu nı kam ma?» Lɔ bı hɔɔn ɔ bı, brikə bı dɔmazaam, a ɔ: «Zuuba, k'ıbu y'a busu, k'ı bınce hınka mɔɔ m, mɔɔ yaa busu.»

16 Yeezuu n a hım, a ɔ: «Maarii». A n a wusigə, an a hı m *ebree lemim m, a ɔ: «Rabuni» bı lɛ taa k'a hı, a ɔ: «Karınsaamba.»

17 Yeezuu n a hı m, a ɔ: «I bı mɔɔ da jum ɔ y, mɔɔ n ta m Zı zi cına y. Bı, ta ı yaa hı mɔɔ danyıno wɔɔ m, ı ɔ, mɔɔ ı tare m Zı k'a n'awɔɔ Zı bı zi, mɔɔ Woso k'a n'awɔɔ Woso bı zi.»

18 Magdalaa kɔ Maarii bı n b'a hı karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba yı, hɔ k'a hı mɔɔ m bı ba n nı!»

Karındanyıno Zuuba yı

(*Matiyee 28.16-20; Markı 16.14-18; Likki 24.36-49*)

19 Hinni bı do yirbəə m, k'a nyınta *hatɔ hinni bı, karındanyıno wɔɔ celerɔ tınta a ma nyi kɔ η n'a bam zıfɔrɔ jıtanno wɔɔ m bı minto. Yeezuu n bɔr, an bı jum η bire ɔ, an a hı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı.»

20 K'a nı meer bı bam bı, a a wɔrɔ wɔɔ hınka η nı kan a boon bı kı. Kɔ karındanyıno wɔɔ Zuuba yı bı, η haay heer nyɔɔ.

21 Yeezuu n a ya, an a hı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı. Kɔ mɔɔ Zı mɔɔ nyɔɔ bı, mɔɔ y'awɔɔ nyɔɔm sɔ.»

22 K'a meer ba ncınaaɔ bı, a hoon si η ma, an a hı η nı, a ɔ: «K'a *Sent-Əspri si.

23 Gɔɔɔ k'awɔɔ n nı η mimbɔnyaarɔ sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η sugur yıre. Gɔɔɔ k'awɔɔ bı η mimbɔnyaarɔ sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η bı sugur yıre y.»

Yeezuu kan Toma kı

24 Bı ma bı, buerehıyɔɔ wɔɔ gıaa deem Toma kɔ n n'a birm Didim bı n nyınta kan η kı Yeezuu hınkare dɔmım b'ɔ y.

25 Karındanyıno gɔsıno wɔɔ n a hı m, η ɔ: «Wɔɔ Zuuba yı!» A n a nyı bɔ η nı, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n karɔ wɔɔ yaarɔ yı a wɔrɔ wɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ n m nyɔkɔm nyɔɔ ka yaa deem ɔ, kɔ mɔɔ n m wɔ du a boon b'ɔ, mɔɔ b'a sire y.»

26 Dɔmım sinnyə kur bı, karındanyıno wɔɔ a ya, ηn'a zɛ kɔ ra har ɔ b'ɔ, Toma nı kan η kı. Yeezuu n bɔr, bı ma bı, η celerɔ wɔɔ tınta, an bı jum η bire ɔ, an a hı η nı, a ɔ: «Laafı n bı kan awɔɔ kı.»

27 Bı jɛ ɔ bı, an a hı Toma m, a ɔ: «I zɔ, ı ı nyɔkɔm nyɔɔ naa ɔ, k'ı dıga mɔɔ wɔrɔ ma, ı wɔ bı da mɔɔ mɛ ma, k'ı nyɔɔ mɔɔ boon ɔ, k'ı sira ka keere, k'ı ba sırakarezaa.»

28 Toma n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba, mɔɔ Woso.»

²⁹ Yeezuu n a hi m, a u: «K'ibu mɔɔ yi bi y'a ka, ibu n sira ka mɔɔ u. Mimbirenyintazanno m gɔɔɔ kɔ η n a yi, bi η sira ka rɔ wɔɔ m.»

Hɔ niηηə k'a ka n n ci bi

gɔrsira ba bi

³⁰ Yeezuu hoserlo ba gɔta karɔndanyino wɔɔ mum u bi n a gɔrsira ba ci naa dɔ nɔ u y.

³¹ Nawɔnno gɔrsira ba n y'a u, k'awɔɔ n sira ka, a u, Yeezuu m *Krista, a m Woso Nyi. Bi, k'awɔɔ sira ka, k'a *musirbaa yi a tɔ ma.

21

Yeezuu a hinka a karɔndanyino m Tiberiyaadi u

¹ Bi je u bi, Yeezuu a ya, an a hinka a karɔndanyino m Tiberiyaadi kɔ le ra. A hinkare bi ba n ni.

² Simɔɔn Piyeer kan Toma kɔ n n'a birm Didim bi ki, Galilee kɔ Kanaa gɔaa Natanayel ki, Zebedee nyino ki, kan karɔndanyino gɔsinno ki huɔya, ηn'a ze kɔ ra.

³ Simɔɔn Piyeer n a hi η ni, a u: «Ta mɔɔ nawom kɔ m aa zɔnɔ ba.» N n a hi m, η u: «Wɔɔ tam kan ibu ki.» N n bɔ, ηni gasɔ kɔɔlɔɔ b'u, bi gum bi dɔ u, η n hɔsi nyasɔ y.

⁴ Bi ma bi, dɔ mɛ. Yeezuu n jim kɔ le ra b'u, bi karɔndanyino wɔɔ n a dɔ η u, Yeezuu ni y.

⁵ A n a hi η ni, a u: «Hey! Nyino, zɔnɔ b'awɔɔ u ra?» N n a nyi bɔ nɔ, η u: «Ayy...»

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a zanηa bi zo kɔɔlɔɔ bi bisu ra, awɔɔ y'a yire.» N n zanηa bi zo, an zo gɔr gɔta, bi η b'a dam ma, ηn'a gaa y.

⁷ Karɔndanyi kɔ Yeezuu a ηɔa bi n a hi Piyeer m, a u: «Zuuba m!» Simɔɔn Piyeer k'a a ma, n u, Zuuba m bi, a huu sa, an a du a ma, nyinta a u digi, an a da hi b'u.

⁸ Karɔndanyino gɔsinno wɔɔ a bɔ, ηni bɔr kɔɔlɔɔ bi m, ηn'i zanηa bi gaam, zɔnɔ n a han, η bi laatu kɔ bi lezi ma y. A gaku u a ba kan metir zɔrɔ ki.

⁹ Kɔ η zer tara u bi, η secina yi zɔ n ta ra kan bur ki.

¹⁰ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a bɔr zɔnɔ k'awɔɔ η gɔr dutaa rɔ wɔɔ m.»

¹¹ Simɔɔn Piyeer n a bɔ, an gasɔ kɔɔlɔɔ b'u, an zanηa bi gaa tara u, zo gɔta-gɔta n a han zɔrɔ busoor yaa kaaku, bi kan bi ki haay zanηa bi n kaansɔ y.

¹² Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a bɔr a hɔ bi.» Bi karɔndanyi deem taan... n laaka da han, a u: «Nka n'ibu m ge y?» N y'a dɔ miηηa, η u, Zuuba m.

¹³ Yeezuu n a zɔ kɛɛrɛ, an bur bi sa, an a ka η σ. A n a ba zɔ bi m maam sɔ.

¹⁴ Yeezuu k'a mɪm bɔ σ gəəno bire σ bi, a galleɪm kaaku hɔ a hɪnka a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m naa.

Yeezuu kan Pɪyɛɛr kɪ

¹⁵ Hɔbɪrɛ bi kur bi, Yeezuu a hɪ sɪmɔɔn Pɪyɛɛr m, a σ: «Sɪmɔɔn, Zaan nyɪnnɪ, ɪbu mɔɔ ηsɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra ra?» A n a nyɪ bɔ σ, a σ: «ɪn... Zuuba, ɪbu dɔ, ɪ σ, mɔɔ y'ɪbu ηsɔrɛ.» Yeezuu n a hɪ m, a σ: «Dɔ mɔɔ sinnyɛennyɪnɔ ma.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m a hɪya hɔ ma, a σ: «Zaan nyɪnnɪ, ɪbu ɪ mɔɔ ηsɔam na?» A n a nyɪ bɔ σ, a σ: «ɪn... Zuuba, ɪbu dɔ, ɪ σ, mɔɔ y'ɪbu ηsɔrɛ.» Yeezuu n a hɪ m, a σ: «Dɔ mɔɔ seero ma.»

¹⁷ A kaaku hɔ ma bi, a σ: «Sɪmɔɔn, Zaan nyɪnnɪ, ɪbu ɪ mɔɔ ηsɔam na?» Pɪyɛɛr heer a zar kan hɔ kɔ Yeezuu a hɪ m a kaaku hɔ ma bi kɪ. «ɪ ɪ mɔɔ ηsɔam na?» A n a nyɪ bɔ σ, a σ: «Zuuba, ɪbu k'ɪ hɔ haay dɔ bi, ɪbu dɔ, ɪ σ, mɔɔ y'ɪbu ηsɔrɛ.» Yeezuu n a hɪ m, a σ: «Dɔ mɔɔ seero ma.»

¹⁸ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbu m, k'ɪbu nyɪnta nyukumbueere bi, ɪbu y'ɪ bankam, ɪ nɪ tare ɪ hɔɔnhɔ bɪncɛ σ. K'ɪbu bi gusi, ɪbu y'ɪ zarɔ hɔrm, gɔaa vanta n n'ɪbu banka, an ɪbu gaa, an ta ɪbu m bɪncɛ k'ɪbu lɛ baa σ b'σ.»

¹⁹ Yeezuu bi meer naa do ba a σ k'a zɛ nɪηηə k'a nɪ Pɪyɛɛr zɛm, an a lɛ bɔ Woso σ bi hɪnka. K'a meer naa do ba bi, a a hɪ m, a σ: «Zu mɔɔ σ.»

Yeezuu kan a karɪndanyɪ

k'a ηsɔ bi kɪ

²⁰ Pɪyɛɛr k'a a bɔ, an dɪga bi, a karɪndanyɪ kɔ Yeezuu a ηsɔ bi yɪ a jɛ σ. A ɪ nyɪnta hɔbɪrɛ bɪrɛ dɔmɪm σ, an zerga Yeezuu cɪ ra, an a hɪ, a σ: «Zuuba, nka n n'ɪbu nyasom, k'a ɪbu ka bi?»

²¹ Pɪyɛɛr k'a yɪ bi, a a hɪ Yeezuu m, a σ: «Bɪ naa, Zuuba, bɔ n nɪ zɛm bi naa yɪ?»

²² Yeezuu n a nyɪ bɔ nσ, a σ: «Kɔ mɔɔ σ k'an gɔɔta an ta an mɔɔ wusigərə ku, kara y'ɪbu ku? ɪbu, zu mɔɔ σ.»

²³ Meerbaa naa do minto y'a ka, n n so ra danyɪnɔ wɔɔ barla, η σ, karɪndanyɪ naa do bi gare y. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu n a hɪ, a σ, a bi gare y. A a hɪ, a σ: «Kɔ mɔɔ lɛ taa k'an gɔɔta, an ta an mɔɔ wusigərə ku, kara y'ɪbu ku?»

²⁴ Karɪndanyɪ bi do nɪ minno nɔɔn duro kasetɪ kam, an nɪ η gɔrsɪra bare, bi wɔɔ dɔ, wɔɔ σ, a kasetɪ bi sɪra m.

²⁵ Yeezuu a ya, an hɔɔ gɔtɔɔ ba. K'a gɔrsɪra n n'a bam deem-deem, mɔɔ hɔɔndare nɔ σ, durnya haay b'a dam ma, an ciro kɔ η nɪ η gɔrsɪra bam nɔ wɔɔ si y.

Krista ZIBƏƏZANNŌ CI

Krista Zibəəzanno wəw zibəəro Ci bi

gasuore

Likki k'a lemim nyinta ci bi ba bi ci huya hō m naa do.

Ci bi ba a ō, an nū Yeezuu k'a nū kan a gūw wəw kī Sent-Espri paŋŋa m bi mim dūdam. Bala, Yeezu k'a a busu an ta arzana ō bi, Sent-Espri ɪ bər an nū kan karɪndanyɪnŋ wəw kī.

Ci b'ɪ kristagūw sokuma sɪŋɪda hɪnkam wəw m. A sɪŋɪda k'a sa Zerizalem ō Pɪyɛɛr nū lɛɛ an tolle ba an ta do wantŋ kŋrŋ ō bi an n'a dūdam, kan Pol mɪsɪrbaa kan a zibəə mim kī. Ci b'ɪ zibəə kŋ Krista a to a gūw m kŋ ŋ n'a ba bi mim hɪ m sŋ, a cɪnta k'a ō, k'a gūw wəw n ta lɛɛ haay ō ŋnɪ lemim nyinta pa da bi.

Gasuore

¹ Teofil, m lɛɛkare ci bi nŋ ō, mŋw Yeezuu zibəə haay k'a ba kan hŋ haay k'a dūda bi da ō, an a sa a sɪŋɪda ō,

² an ta, an hinnɪ k'a zibəəzanno bŋ ō, an a lɛrŋ ka ŋ ō, kan *Sent-Espri paŋŋa kī, an ta an a dŋmɪm k'a der ō arzana ō bi kī.

³ Brŋw a a hɪnka ŋ nū mɪsɪr a zɛ bi kur, kan makrarŋ gŋtŋw kŋ ŋ bɪsɪkare ba ō kī, a ō: a a mɪm bŋ ō, a m mɪsɪr. A kasetɪ nyinta ō gŋta. Dŋmɪm busi nŋ ō, a a hɪnka ŋ nū, an nū Woso cirbəə bi mim dūdare ŋ nū.

⁴ A nyinta an nū hŋbɪrɛ bɪm kan ŋ kī hindeem ō, an lɛ ka ŋ ō, a ō: ŋ bi bŋ Zerizalem nŋ ō y, bi kŋ ŋ nū gŋŋta ŋnɪ dŋ Zɪ Woso lerbŋrɛ bi ma. «Hŋ nɪŋŋə k'awŋw ma, mŋw n a hɪ m lɛ m bi.

⁵ Zaan hi batem ka denter, b'awŋw, naa kan dŋmɪm poore kī, awŋw batem sim Sent-Espri nŋ ō.»

Yeezuu ɪ derm arzana ō

⁶ Ŋ nyinta, ŋn'a zɛ kŋ ra, ŋnɪ laaka naa do da han, ŋ ō: «Zuuba, naa ma ɪbɪ n nū Israyel cirbəə bi bankan ō gɛ?»

⁷ A n a hɪ ŋ nū, a ō: «Awŋw n a ga m k'a dŋmɪnnŋ kan wakatɪrŋ kī kŋ Zɪ Woso a cɪnta a mɪŋŋa paŋŋa m bi dŋ y.

⁸ Bɪ, awŋw paŋŋa yɪrɛ, Sent-Espri hŋ m, an nū zɛm bi zer awŋw mim ō, a paŋŋa kare awŋw ō. Awŋw nyintam mŋw kasetzanno Zerizalem ō, Zidee haay kan Samarii kī haay, kan tara lɛ cɪnta jɪ kī.»

⁹ Kŋ Yeezuu minno nŋŋn duro hɪ ŋ nū bi, a der ŋ mɪnyaa m, warkŋ bər an b'a nyaam ŋ lɛɛ.

10 Kū η gōota ηn'i dıgam brama ma bı, gūoo hıyoo bōr ηnı huu fu du a ma, ηnı bı jum η jur ō.

11 N n a hı η nı, η ō: «Galilee gūoo ra, bō minto m, awoo n gōota an nı dıgam brama ncınaaō? Yeezuu naa do kō n y'a bō awoo bire ō an der brama bı y'a bōre an bōr maam, amba awoo yı an der brama bı m.»

Kristazibəəzanno

12 Kū η zer ci kō n n'a birm Oliviyee ci bı ra bı, η y'a wusigə, ηnı ta Zerizalem ō. Bı ci bı do, a ga a ō *sabaa dōmım tare m, amba n lē ka bı m.

13 Kū η yaa lee ku bı, η der cē k'a nı mim ō b'ō, amba η tır a ba biisi bı m. Bıncē bı do, Pıyēer kan Zaan kı, Zakkı kı, Andır kı, Filipi kan Toma kı, Bartelemii kan Matiyee kı, Alfee nyı Zakkı kan Sımōon kō n n'a birm *Zelōtı bı kı, kan Zakkı nyı Ziidi kı tır kō zē ō.

14 N haay a zē kō ra lē deem ηn'a tōη ō kan yaadare kı, kan lannō gōsınnō kı Yeezuu da Maarii kı, kan Yeezuu danyıno kı.

Matıyas bōre

15 Dōmım bı do ō, gūoo a so kō ma b'ō, η lē n a zō zōro buhıra ma. Pıyēer n wuti a danyıno wōo bire ō, an a hı, a ō:

16 «M danyıno, a ga a wom kō Sent-Espri mim k'a hı Davıd lē m Wosoci nō ō Zidas k'a ka lēē, ηnı Yeezuu nyasō bı minto bı n kō yı.

17 A nyınta wōo bire ō, an a hō jirle hō yı, wōo zibəə bı nō ō.

18 Bı, gūaa bı do, zibəə bōnyaa k'a a ba bı, a bı busoo bı sa, an tara si m. A do a ō a nō ra, a nō bı n haan, a nōbaaro haay n bō, ηnı sur tara ō.

19 Zerizalem gūoo haay a dō. Bı y'a ka ηn'i tara bı birm a lemim m Hakeldamaa, a lē taa k'a hı, a ō: Ma tara.

20 Sıra m, n y'a gōrsıra ba ncınaaō laaro ci nō ō:

K'a har n gōota zer, kō gōsı bı nyınta ō y.

Bı, a a ya an a hı, a ō:

Kō gūaa vanta n a zibəə bı sa.

21 Gūoo kō η wōo da zaa ō lēē haay ō dōmım kō Zuuba Yeezuu mısırbaa ba ō wōo bire ō bı,

22 an a sa Yeezuu batem k'a a si Zaan zi bı ma, an ta an dōmım k'a der ō arzana ō bı ku bı, a a ga m, kō η gūaa deem n a ba kan wōo kı a mumbōre kasetızaa.»

23 N η hınka hıya, Zozef kō n n'a birm Barsabas, n nı so ra, n n'a tō ka Zistus bı m kan Matıyas kı.

24 N n yaa da ncınaaō: «Zuuba, ıbu k'i gūaa haay heer dō, dıga gūaa hıya naa bire ō ı gūaa k'ıbu bō ō bı hınka wōo m,

25 k'an nynta lemim nynta zibəəzaa, buncɛ kɔ Zidas a to an ta a buncɛ ɔ bi.»

26 N n pʊɛɛga da, an jum Matiyas mim ɔ. Bi y'a da kristazibəəzanno bueredeenno wɔɔ barla.

2

Sent-Espri zerle

1 Pantikɔti dɔmum k'a ku bi, η nynta ηn'a so kɔ ma haay buncɛ deem ɔ.

2 Lɛɛm bi, η bɔgɔr ma am hɪnhɛr gɔta hɔ bi m, an a to brama, an bi har kɔ η nɪ ta ɔ bi han haay.

3 N n hɔ yɪ an bɔ kɔ ɔ kan sɛ nɛɛm kɪ, an a jinjir, an a cɪnta gɔaa biyɛə mim ɔ.

4 *Sent-Espri nɪ η haay han, ηn'a sɪŋŋɪda sa, ηn'i lemim vantɔɔ hɪm amba Sent-Espri a ka η ɔ kɔ η n'a hɪ bi m.

5 Bala, zɪfɔrɔ wosohɔɔnhɔbarezanno y'a to durnya kɔrɔ haay ɔ, ηnɪ bɔr, ηn'i Zerizalem ɔ.

6 Bɔgɔr bi k'a ba bi, zamaa b'a so kɔ ma, bi, η zɛ kɛdɛ, bala, gɔaa biyɛə nynta an nɪ η mam, ηn'i meer bare a do lemim m.

7 Hɔ k'a nɪ bam b'a ka ηnɪ zɛ kɛdɛ, gɔaa biyɛə n a lɛ gu, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Gɔɔɔ nɔɔn duro haay kɔ η nɪ meer bam naa, Galilee gɔɔɔ bɛɛ ra?»

8 Bi, a ba a ɔ lɔ, wɔɔ gɔaa biyɛə nɪ η mare a do lemim nɪ?

9 Partɪ zanno kan Mɛɛdɪ zanno kɪ, Elamɪtɪ kan Mezopotamii zanno kɪ, Zidee zanno kan Kapadɔs zanno kɪ, Pɔn zanno kan Azii zanno kɪ,

10 Frizii zanno kan Panfilii zanno kɪ, Eziptɪ zanno kan Libii Sirennɪ zanno kɪ, kan Rɔm zanno kɔ η nɪ naa ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

11 Wɔɔ kɔ wɔɔ m Zɪfɔrɔ, kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ rɔ wɔɔ kɪ, Kretɪ zanno kan Araabɪrɔ kɪ, wɔɔ y'a mam, ηn'a lɛ bɔm Woso zibəə mɪŋŋa b'ɔ, wɔɔ do lemim m.»

12 Mim naa do k'a ba bi cem η han haay, ηn'i bɪsɪ kam kɔ ma, ηn'a hɪm kɔ m, η ɔ: «Naa lɛ taa k'a hɪ a ɔ lɔ?»

13 Gɔsɪnnɔ nynta ηn'i yaa wɔrɛ η ma, η ɔ: «Bɛɛ yɪ η ka.»

Pɪyɛɛr meerbaa

14 Pɪyɛɛr n wuti meerbaa m bueredeenno kɔ η nynta b'ɔ rɔ wɔɔ bire ɔ, an n'a hɪrɛ nɔɪnaaɔ: «Zidee zanno, kan awɔɔ haay k'a nɪ Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ rɔ wɔɔ kɪ, k'a hɔ k'a nɪ bam bi jɪ ma mɪŋŋa, k'a tɔr gɔ mɔɔ meerbaa bi ma.

15 Ayy..., gɔɔɔ nɔɔn duro n bɛɛ mi amba awɔɔ n'a hɔɔn dam ma bi nɪ y. Dɔ k'a mɛ naa, wakatɪ kaakɔ wɔɔ n ta ma cɪna.

16 Bɪ naa do naa, hɔ kɔ wosolesinnɪsorazaa Zowel a hɪ bɪ n naa:

17 Ba hɔ kɔ Woso a hɪ bɪ n na:

Dɔmɪnno jezanno nɔ ɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-Espri zerm gɔaa haay mim ɔ,

awɔɔ gɔɔɔ yaarɔ kan lanno kɪ Woso lɛ sire ŋnɪ so ra,

awɔɔ gɔɔɔ pooro hɔhɪnkarerɔ yɪm,

awɔɔ gɔɔɔ gusinno hɔɔ yɪrɛ nɪnnarɛrɔ nɔ ɔ.

18 Sɪra m, dɔmɪnno wɔɔ duro nɔ ɔ,

yaarɔ kan lanno kɔ ŋ nɪ mɔɔ zi bam nɔ wɔɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-Espri bɪ zerle ŋ la, ŋn'ɪ Woso lɛ si ŋnɪ so ra.

19 Mɔɔ hɔɔ gɔɔɔ bam brama,

m makrarɔ ba tara burɔ ɔ naa ɔ, ma kan sɛ kɪ, sɪŋŋɔ kɪ nyɪntaŋ ɔ.

20 Woso gure y'a lɔrm an a ba am monsigɔ hɔ bɪ m,

mom n a lɔr am ma hɔ bɪ m,

kɔ Zuuba dɔmɪm gɔta kan a cirbæθ kɪ bɪ n bɔkarɛ, an lee ku.

21 Bɪ, gɔaa k'a nɪ Zuuba birm yaadare nɔ ɔ bɪ n nɪ bɔmbɔrɛ yɪm.»

22 «Israyel zanno, k'a tɔr ka mɔɔ meerbaarɔ nɔɔn duro ma: Amba awɔɔ dɔ bɪ nɪ, Nazaretɪ Yeezuu bɪ, gɔaa bɪ do Woso a kasetɪ ka ɔ awɔɔ zi, an nɪ hoserlo bam, kan hɔ k'awɔɔ n a yɪ cɪna bɪ kɪ, kan makrarɔ kɪ awɔɔ bire ɔ.

23 Gɔaa bɪ do, awɔɔ nyasɔ a da gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔ ɔ, ŋn'a wɔ gɔdarkɔra ma, amba Woso lɛɛ ka an a cɪnta a zim a hɔdɔrɛ nɔ ɔ k'an ba bɪ m.

24 Bɪ, Woso a mɪm bɔ ɔ, an a bɔmbɔ zɛ kaɔdabaa ma, bala, zɛ b'a dam ma an gɔɔta m a cirbæθ nɔ ɔ y.

25 Sɪra m, David a hɪ a minto, a ɔ:

Mɔɔ ɪ Zuuba yɪrɛ m lɛɛ dɔmɪm haay, bala, a ɪ mɔɔ bɪsɪ ra, kɔ mɔɔ bɪ m da ma, m m do y.

26 Mɔɔ heer nyɔɔ sɔ, mɔɔ nɛɛm nɪ heernyɪnta laa lom, mɔɔ mɛ nɪ menyɔɔ dam taaheerlɛ nɔ ɔ an lɛ da.

27 Bala, mɔɔ dɔ ɪbɪ bɪ mɔɔ nyɪ to m *gæθno bɪnce ɔ y.

ɪbɪ gɔaa paan... m mɔɔ m,

ɪ bɪ mɔɔ tore m vɔn y.

28 ɪbɪ mɪsɪrbaa zaa hɪnka mɔɔ m,

ɪbɪ y'a kam mɔɔ m heernyɔɔ yɪ ɪ zi.»

29 «M danyɪnɔ, zaa ta ɔ kɔ m a hɪ kan heerkoodɔbaa kɪ, m a bɔ kɔ zi: Wɔɔ yaaba David ga, n n a bir, a yaa gɔɔta an nɪ wɔɔ zi naa ɔ her.

30 B'a nyɪnta wosolesinnɪsorazaa, an a dɔ, a ɔ: Woso a wer si m, a do gɔaa bɔrɛ, an nyɪnta a cirbæθduu ra.

31 A lɛɛ ka an Krista mɔmbɔrɛ bɪ yɪ, bɪ, a minto y'a ka an a hɪ, a ɔ: N n a to gæθno bɪnce ɔ y, b'a mesim n vɔnrɛ dɔ y.

32 Woso Yeezuu bi do mum bo o, woo haay, a kasetizanno m woo m.

33 Woso a busu a bisi o a leboore no o. Sent-Espri k'a Zi a ler bom bi, a a yi, an a jir, amba awoo n'a yim, an n'a mam so bi m.

34 Bala, David k'an der paan... arzana o bi, a a hi muna, a o:

Zuuba Woso a hi moo Zuuba m:
nyinta moo bisi o

35 an ta an domum ko moo n n'ibu junno woo bam
i gankarahi bi ku.»

36 «Ku Israyel do haay n a do muna: Yeezuu niñe k'awoo wo go ma bi, bi Woso a ba Zuuba kan Krista ki.»

Lekare kristagoo

37 Ku η heer a ze ko ma kan minno noon duro mare ki bi, η Piyer lar kan kristazibəezanno gosunno woo ki, η o: «Ku a ba lo, o danyino?»

38 Piyer n a nyi bo o, a o: «K'a a bo a mimbonyaro o, ko goaa biyee m batem si Yeezuu to ma a mimbonyaro sugur yire minto. B'awoo Sent-Espri yim ganwore.

39 Lerboore naa do, awoo ho m kan a nyino ki, kan gooo haay ko η ni laatu ro woo ki, gooo haay ko Zuuba woo Woso n ni zem bi η bir lo woo ki.»

40 Piyer meer ba guta, an n'a kaseti kam, an ni η heer bam kookoo, an n'a hire, a o: «K'a a go her gooo bonyaro noon ma.»

41 Goo ko η y'a meerbaaro woo si ro woo η batem si. Hinni bi do o bi, gooo ko η y'a ze ko ra kan η ki ro woo, η le a zo tisi kaaku ma.

Lekare kristagoo misirbaa

42 N ye kristazibəezanno woo karinda bi ma, ηn'i tam lee domum haay, ηn'a zem ko ra, ηn'i Zuuba zekora hobire bim, ηn'i yaa dare.

43 Kristazibəezanno woo ko η ni hoserlo bam guta kan makraro ki bi, η haay ze kedə.

44 Goo haay ko η y'a ba sirakarezanno woo haay a ze ko ra, ηn'a ho haay zem ko ra.

45 N y'a wohoo heere kan a arzakarō ki, k'a bi η jir kan ko ki amba goaa biyee le n taa bi m.

46 Domum haay, η y'a zem ko ra Wosoe o b'o, ηn'a zem ko ra a harlo o, ηn'i Yeezuu zekora ho bire kan heernyoo ki, noonhubaa ki.

47 N n'i Woso dan o, do bi haay n a le bore η o. Domum biyee, Zuuba a ka gooo ni bombore yire, sokomagoo woo le n'a dam la.

3

Lugɔ waare

¹ Yirbəə deem m wakati kaaku ho ma bi, yaadare wakati m bi, Piyeer kan Zaan ki ta Wosoce o.

² Goaa n ni b'ɔ, an yi lugɔ, n n tir a busu domum haay, n n aa nyinta Wosoce le ku n n'a birm «cele goere-goere» bi ma, k'an ho yinye guɔɔ ku η ni gasom Wosoce o b'ɔ ro woɔ han.

³ K'a Piyeer yi kan Zaan ki, ηn'i tam k'a gaso Wosoce o b'ɔ bi, a ho ye η han.

⁴ Piyeer kan Zaan ki n digaa a si... ηn'a hi m, η o: «Digaa woɔ ma!»

⁵ Goaa bi ni digare η ma, bala, do an nawore η ma ku η ni ho ka a o.

⁶ Piyeer n a hi m, a o: «Moo ba sarma m gee wanzur ni y. Bi, ho k'a ni moo o bi, moo y'a kare ubu o: Yeezuu Krista, Nazareti goaa bi to ma, wuti i ta!»

⁷ A n a sa a bisi wo ma, an a ka an wuti. Leem bi, goaa bi ganno kan a gankoyero woɔ ki a bo ku zi.

⁸ A n wuti brama vugur, an ni tam. A n gaso kan η ki Wosoce o b'ɔ, an ni tam, an ni hinherm, an n'a le bom Woso o.

⁹ Zamaa bi haay n a yi an ni tam, an n'a le bom Woso o.

¹⁰ N y'a do: A miηηa i nyinta Wosoce le goere-goere bi le ma an ni ho yinyem bi. Guɔɔ woɔ ze kedə, η da n bo o, ho k'a ba goaa bi m bi to ma.

Piyeer meerbaa

¹¹ Goaa bi n a ya, an n'a gum Piyeer ma kan Zaan ki y. Zamaa bi haay n a si ηni ta η zi lanηa ku n n'a birm «Salomoon lanηa» bi taa. Ho k'a ba b'a ka ηni ze kedə.

¹² Piyeer k'a naa yi bi, a a hi zamaa bi m, a o: «Israyel zanno, bo m, awoo ni zem kedə ho k'a ba naa ma? Gee bo minto m, awoo ni digam woɔ ma, i o, goaa naa k'a ni tam bi, woɔ panηa gee woɔ miηηabaa y'a ka, an ni tare?»

¹³ Abraham, Izakki, kan Zakooɔb ki Woso k'a m woɔ ziro Woso bi y'a le bo a Zibəenyi Yeezuu b'ɔ. Bi, awoo nyinta a nyaso a ka Pilati o, an a ηoa k'a wo saa, awoo n a gu bi.

¹⁴ Awoo, Goaa miηηa k'an tirga bi, awoo kaanm bi m, a ye ku n ni wo saa gərzer bi ma.

¹⁵ Mısrbaa cir b'awoo ze, Woso a mum bo o gəəno bire o, a kasetzanno m woɔ m.

¹⁶ Sırakare minto y'a ka Yeezuu to ma, woɔ n to naa do hi, o yaabazaa k'awoo n ni digam ma a do so naa waa. Bi, sırakare k'a a to Yeezuu zi bi y'a ka goaa naa n a waa awoo haay bire o.»

17 «Sura m, m danyɔno, mɔɔ do mɔɔ ɔ badɔ y'a ka awɔɔ n a ba ncinaaɔ haay, awɔɔ kan a cinno wɔɔ kɪ.

18 Woso mɔɔɔɔ lɛɛ ka an a hɪ a lesinnɔsorazanno lɛ m, a ɔ: A Krista bɪ fir yɪrɛ, b'a kɔ yɪ maam sɔ.

19 K'a a bɔ a mimbɔnyaarɔ ɔ, k'a a bɔ a bɔr Woso zi, k'a a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ.

20 Zuuba Woso mɛnyɔɔ dɔmɔnnɔ kam, an Yeezuu bɔmbɔrezaa niɔɔ k'a banka wɔɔ minto bɪ nyɔɔ.

21 K'a nɪ arzana ɔ bɪ, nyɪnta an nawom b'ɔ, an do hɔ haay bankare dɔmɔm ma, dɔmɔm niɔɔ kɔ Woso a hɪ a lesinnɔsorazanno mɔɔɔɔ lɛ m biisi bɪ m.

22 Moyiisi lɛɛ ka an a hɪ, a ɔ: <Zuuba Woso y'a lesinnɔsorazaa bɔɔ ɔ awɔɔ danyɔno bire ɔ awɔɔ minto, amba mɔɔ m. K'a tɔr ka hɔ haay k'a n'a hum bɪ ma.

23 Gɔaa k'a n a tɔr ka wosolesinnɔsorazaa bɪ do lemim ma, kɔ n n a bɔ do barla, n n'a zɛ gɛr.>

24 Wosolesinnɔsorazanno wɔɔ haay, an a sa Sanwel ma kan a jezanno kɪ dɔmɔnnɔ kɔ wɔɔ n ta ɔ rɔ wɔɔ nɔɔn mim hɪ.

25 Awɔɔ m wosolesinnɔsorazanno wɔɔ kan gɔaastɔbabaa kɔ Woso a cɪnta kan awɔɔ zɪrɔ kɪ bɪ hɔyɪrezanno, dɔmɔm k'a hɪ ɔ Abraham m, a ɔ: <Ɓɪ yanɔɔ minto, do haay k'a nɪ tara burɔ ɔ barka yɪm.>

26 Woso k'a Zibæenyɪ bɪ bɔ ɔ bɪ lɛɛ ka an a nyɔɔ awɔɔ zi an a barka zer awɔɔ mim ɔ, an n'a kam awɔɔ gɔaa haay n'a mimbɔnyaarɔ tore.»

4

Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ dɔdɔkɛnno taa

1 Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ kɔ η gɔɔta ηn'ɪ meer bam kan zamaa bɪ kɪ bɪ, wosocɛmannɔbɛnno kan Wosocɛ dɔmazanno cir bɪ kɪ, kan Sadisɛɛnrɔ kɪ bɔr η zi.

2 N heer busu kan η kɪ, kɔ η nɪ karɪnda dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m, ηn'ɪ Yeezuu mim hum gɔɔɔ m kan gæno mumbɔɔre kɪ bɪ minto.

3 N nɪ η gɔr, ηnɪ η du lɔnnɔɔɔ ɔ, bala, gum da, ηn'a to do n mɛ.

4 Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare η ma rɔ wɔɔ, gɔta a ba sɪrakarezanno. N lɛ wuti an a zɔ tisi soor ma.

5 Do k'a mɛ bɪ, cinno kɔ η nɪ Zerizalem ɔ kan tara bɪ gɔɔɔgusinno kɪ wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ a zɛ kɔ ra.

6 Wosocɛmannɔbɛr jitaare Hannɪ nyɪnta ɔ kan *Kayiifo kɪ, Zaan kan Alesandɪr kɪ, kan wosocɛmannɔbɛnno jɪtanno dogɔɔɔ wɔɔ kɪ haay.

⁷ N n a ka, ηnι Piyeer gaa kan Zaan kɪ, ηnι bɔr η nɪ a taa, ηn'ɪ η larɛ, η ɔ: «Bɔ paŋŋa m, gɛɛ nka tɔ awɔɔ yu ma an nɪ naa bare?»

⁸ *Sent-Espri k'a Piyeer han bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ:

⁹ «Kɔ lɛezanno kan gɔɔɔgusinno kɪ, her naa ɔ bɪ, wɔɔ lar awɔɔ nawom hɔ mɪŋŋa kɔ wɔɔ ba lɔgɔ naa do m bɪ minto. Kɔ a hɪ, k'a ba wɔɔ ɔ lɔ gɔaa naa do n a waa gɛ?»

¹⁰ K'a dɔ mɪŋŋa a ɔ, awɔɔ haay kan Israyel do haay kɪ, Nazaretɪ Yeezuu Krista tɔ minto m. Awɔɔ y'a wɔ gɔdarkɔra ma, Woso n a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ, a minto y'a ka gɔaa naa do n a waa, an n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ.

¹¹ Amba Wosoci a hɪ bɪ m, <jaa k'awɔɔ cɛdonno, wɔɔ a bɔ ɔ a zo bɪ, a y'a ba cɛjɪr jaa.>

¹² Bombɔrezaa vanta ba ɔ bɪnce vanta ɔ k'a bɛɛ y. Tɔ vanta ba ɔ durnya nɔ ɔ n n a ka gɔɔɔ ɔ k'ɔ ɔ da ma ɔ bombɔrɛ yɪ k'a bɛɛ y.»

¹³ Kɔ η Piyeer kan Zaan kɪ heerkoodebaa bɪ yɪ bɪ, ηn'a dɔ η ɔ, η n karɪnda ba y, targarɔ m bɪ, η zɛ kədə. N y'a dɔ kɛɛɛ, η ɔ Yeezuu zukuuzanno m,

¹⁴ ηn'ɪ dɪgam gɔaa k'a waa bɪ ma a jɪr ɔ, η n hɔ k'a n'a hɪm bɪ dɔ y.

¹⁵ N n lɛ ka, kɔ η nɪ bɔ η nɪ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, ηnɪ gɔɔta k'a dɪga η mɪm ma.

¹⁶ N n'a hɪm kɔ m, η ɔ: «K'ɔ a ba gɔɔɔ nɔɔn duro n lɔ? Kɔ sɪra nɪ, gɔɔɔ haay kɔ η nɪ Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ a dɔ, η ɔ, η hoser ba, bɪ wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ bɪsɪ ka ma y.

¹⁷ U η meerbaarɔ wɔɔ da jɪm ɔ, k'a bɪ lee ku lɛɛ haay ɔ y. U bɔ η lɛɛ, kɔ η b'a ya, ηnɪ meer ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ tɔ naa do minto y.»

¹⁸ N n a ka, ηnɪ η bir, ηnɪ lɛ ka η ɔ, kɔ η b'a ya, ηnɪ Yeezuu tɔ hɪ, gɛɛ, ηn'a mɪm dɪnda y.

¹⁹ Piyeer kan Zaan kɪ n a nyɪ bɔ η nɔ, η ɔ: «Bɔ m mɪŋŋa Woso mɪm ɔ? U ɔ tor ka awɔɔ ma gɛɛ, ɔ ɔ tor ka Woso ma? K'a a hɔɔn da ma, a dɪga a.

²⁰ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ hɔ kɔ wɔɔ yɪ, ɔ a ma bɪ hɪre tɔ y.»

²¹ Kɔ η nɪ nyɪ bam zamaa bɪ m bɪ, η b'a dam ma, ηnɪ hɔsɪ ba η nɪ y. N n a ya, ηnɪ nyaa ba kan η kɪ, ηnɪ η to. Bala, gɔaa haay y'a lɛ bɔm Woso ɔ hɔ k'a ba bɪ minto.

²² Bɪ, gɔaa k'a waare yɪ hoser naa do bare nɔ ɔ bɪ, a dɔɔraa lɛ da busi m.

Sɪrakarezanno wɔɔ ɪ yaa dam

Woso m

²³ Kɔ η wɔ saa η ma bi, Piyeeɛ kan Zaan ki ta a muno wɔɔ zi, ηn'aa hɔ kɔ wosocemannubənno jɪtanno kan tara ɔɔɔɔgusinno wɔɔ ki a hi bi dɪnda η ni.

²⁴ N n a tɔr ka η ma. N haay n a zɛ kɔ ra deem, ηn'a hi Woso m, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪbi <brama da kan tara ki, hi ki, kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bi ki.>

²⁵ ɪbi Sent-Ǝspri paŋŋa da ɪ zibəənyɪ David wɔɔ yaaba bi lɛ ɔ, minno nɔɔn duro minto:

Bɔ minto kɔrɔ ni həən sire ncɪnaaɔ,

zamaa n'a hɔɔn dam,

hɔɔndare vam-vam ni?

²⁶ Durnya cinno n a zɔ kɔ ma,

kɔrɔ cinno n a so kɔ ma k'a yar ba kan Zuuba Woso ki,

a Krista ki.

²⁷ Sira m, Hirɔɔɔɔɔɔ kan Pɔns Pɪlatɪ ki a zɛ kɔ ra tara naa do nɔ ɔ, kan do wantɔɔ ki Israyel zanno ki, k'a yar ba kan Yeezuu ɪbi zibəəzaa miŋŋa k'ɪbi bɔ ɔ bi ki.

²⁸ Naa ba η y'a ɔ, k'ɪbi paŋŋa, ɪ hɔɔnhɔ k'ɪbi lɛɛ ka ɪ cɪnta bi n kɔ yɪ.

²⁹ Naa ma kɛɛɛɛ bi, Zuuba, ɪ tɔr ka η nyaabare meerbaa bi ma, k'i ka k'i zibəənyɪnɔ wɔɔ n'i lemim bi hi kan heerkoodəbaa ki.

³⁰ ɪ wɔ hɔr, ɪ ka kɔ yaabazanno m waare yɪ, kɔ makrarɔ m ba, kan hoserlo ki ɪbi Zibəənyɪ miŋŋa Yeezuu tɔ ma.»

³¹ Kɔ η yaa bi da ηn'a nya bi, bɪnce niŋŋə kɔ η ni ta ɔ bi hinkə. Sent-Ǝspri gasɔ η ɔ an η han haay. N ni Woso lemim bi pa dam kan heerkoodəbaa ki.

Sɪrakarezanno arzaka jirle

³² Zamaa bi kɔ η y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ, η heer a ba deem, nyi deem, ɔɔaa ba ɔ an ni hɔ m, a ɔ, awɔɔ y'a so ɔ y. Hɔ haay bi zɛ η nawum kɔ ra deem.

³³ Kristazibəəzanno wɔɔ ɪ Zuuba Yeezuu mumbɔɔɔɔɔɔ kasetɪ kare kan paŋŋa ɔta ki. N haay ni zi bam Woso barka ɔta kɔ η y'a yɪ bi m.

³⁴ ɔɔaa ba ɔ η bire ɔ an cɪcirzaa y. ɔɔɔɔ kɔ η ni tararɔ m nɔ wɔɔ, ɔɔɛ, η ni harlɔ m nɔ wɔɔ, η hɛɛ η nawɔɔɔɔ, ηn'i zere a busoo kɔ η y'a yɪ bi m,

³⁵ ηni b'a ka kristazibəəzanno wɔɔ ɔ. ɔɔaa biyəə k'a lɛ taa daahan ma bi, a y'a yɪre amba a lɛ taa bi m.

³⁶ Amba Zozef kɔ kristazibəəzanno wɔɔ a tɔ ka Barnabas bi, a lɛ taa k'a hi a ɔ «muno heeryurezaa» bi n ni hɔsira m. Levii do ɔɔaa m, an a to Siipɪɪ ɔ.

³⁷ A n a hɔsira bi hɛɛ, an a busoo bi sa, an b'a ka kristazibəəzanno wɔɔ ɔ.

5

Ananyas kan Safura ki n̄aar

¹ Ḡaa deem n ta ɔ, a t̄o m Ananyas, an k̄o ma kan a l̄o Safura ki n̄a' a tara h̄e.

² A n k̄o ma kan a l̄o b̄i k̄i, an busoo b̄i b̄o ɔ an a c̄inta, an a m̄isi b̄i sa an aa a ka kristazibəezanno w̄oo ɔ.

³ P̄iȳeer n a h̄i, a ɔ: «Ananyas, b̄o m Sotaana n'ib̄u heer han? Ib̄u n̄aar ba Sent-Espri m, ɪ tara k'ib̄u h̄e b̄i busoo b̄i b̄o ɔ.

⁴ Ib̄u n ɪ da ma ɪ tara b̄i h̄eere to, ɪ ba ɪ h̄o ra? Ḡe, k'ɪ h̄e, ɪ busoo b̄i sa ɪ h̄o k'ɪ l̄e n taa b̄i bam na? A ba ib̄u ɔ l̄o, ɪ naa da ɪ heer ɔ? N̄aar b̄e ib̄u ba ḡoo n̄i y, a ba ib̄u ɔ Woso m.»

⁵ Ananyas k'a naa ma b̄i, an a do, an ga. Nyibəə ḡota gas̄o ḡoo k̄o η minno n̄oon duro ma r̄o w̄oo ɔ.

⁶ Ḡoo p̄ooro n b̄or, ηn̄i b'a ḡer b̄i sa, ηn̄i p̄eera burgu ma, ηn'a a bir.

⁷ A maas̄r̄e ba, an a z̄o wakat̄i kaak̄o ma, a l̄o b̄i n b̄i gas̄o, an a d̄o k̄o b̄o ɪ ba y.

⁸ P̄iȳeer n a lar, a ɔ: «Tara b̄i k'aw̄oo h̄e b̄i, a l̄e paan... m naa ra?» A n a nȳi b̄o ɔ, a ɔ: «ɪn..., a l̄e n b̄i bala.»

⁹ P̄iȳeer n a ya, an a lar, a ɔ: «A ba aw̄oo l̄o a a l̄e ba deem k'a Zuuba Sent-Espri b̄i makra ba? ɪ t̄or ka ḡoo k̄o η yaa ib̄u zim b̄i bir l̄o w̄oo gam heer ma halle ma, η y'ib̄u busum s̄o.»

¹⁰ L̄eem b̄i, Safura a do P̄iȳeer j̄ir ɔ, an ga. K̄o ḡoo p̄ooro w̄oo b̄or b̄i, η b̄i d̄iga a a ga, ηn'a busu k'a yaa bir a zim b̄i j̄ir ɔ.

¹¹ Dab̄oo ḡota s̄irakareezanno w̄oo nyas̄o haay, kan ḡaa haay k'a minno n̄oon duro ma b̄i k̄i.

Kristazibəezanno w̄oo hoserlo bare

¹² Kristazibəezanno w̄oo ɪ makrar̄o kan hoserlo k̄i bam ḡota zamaa b̄i bire ɔ. N̄ haay a z̄e k̄o ra deem Salom̄oon laηηa taa b'ɔ.

¹³ B̄i, ḡaa k'a n s̄ira ka Woso ɔ paan... b̄i b̄ir yem an n'a zem k̄o ra kan η k̄i y. Kan b̄i k̄i, zamaa b̄i n n'a l̄e b̄ore η ɔ.

¹⁴ Ḡoo cir ḡota, yaar̄o kan lanno k̄i ɪ s̄ira kam Zuuba ɔ, ηn'a zar̄l̄e η la.

¹⁵ N n b̄or yaabazanno m zaar̄o bire ɔ, ηn̄i η w̄ota garḡor̄o ɔ ḡe ḡoraηηar̄o ɔ, k̄o P̄iȳeer b̄or an n̄i cenim b'ɔ ḡe a hinni y'a kam niηηoo ra ḡe.

¹⁶ Ḡoo ḡota n a to yaabazanno m Zerizalem ḡorgar̄o ɔ kan ḡoo k̄o zin̄ero n̄i kan η k̄i r̄o w̄oo k̄i, ηn̄i b̄or η n̄i, ηn'a waa haay.

Kristazibəezanno w̄oo ḡorle

17 Dòmum bi do ɔ bi, wosocemannibər jitaare kan a jezanno ki, Sadiseenro wɔɔ, wuti kan jumbaa heerbusu ki.

18 N n a ka, ηni kristazibəezanno wɔɔ gur guɔɔ mum m, ηni η du lɔnnɔce ɔ.

19 Gunuu ɔ bi, Zuuba maleeka bɔr, an bi lɔnnɔce bi le rɔ wɔɔ gongɔ, an η bɔ, an a hi η ni, a ɔ:

20 «K'a ta a yaa jum Wosocɛ ɔ b'ɔ, a misirbaa daa naa do minno nɔɔn duro haay hi zamaa bi m.»

21 Kɔ η naa ma bi, dɔ k'a mɛ bi, η ta Wosocɛ ɔ b'ɔ k'a yaa dɔnda guɔɔ wɔɔ m. Wosocemannibər jitaare bi n lee ku kan a jezanno wɔɔ ki. A n a ka ηni dɔdɔkənnɔ wɔɔ bir haay, Israyel guɔɔgusinno wɔɔ haay, an nyɔɔ da kɔ n aa kristazibəezanno wɔɔ bɔ lɔnnɔce ɔ, n ni bɔr η ni.

22 Guɔɔ wɔɔ kɔ η ta bi, kɔ η yaa lee ku b'ɔ bi, η n η yi lɔnnɔce ɔ b'ɔ y. N n a wusigə ηn'aa a hi, η ɔ:

23 «Wɔɔ yaa lɔnnɔce bi yi ηn'a ta miηja, a dɔmazanno wɔɔ n ni junum cɛrɔ wɔɔ le ma. Kɔ wɔɔ gu bi, wɔɔ n gɔsi yi a nɔ ɔ y.»

24 Wosocɛ dɔmazanno cir bi k'a naa ma kan wosocemannibənnɔ jɔtanno wɔɔ ki bi, η ze kədɔ kristazibəezanno wɔɔ mintɔ, ηn'a miηja larm naa k'a ba ncɔnaaɔ bi, a ji nyɔntam lɔ?

25 Gɔaa n bɔr an b'a hi η ni, a ɔ: «Guɔɔ k'awɔɔ n gur a η du rɔ wɔɔ i Wosocɛ ɔ ηn'i hɔ dɔndam guɔɔ m.»

26 Wosocɛ dɔmazaa bi n ta kan a zibəezanno ki kristazibəezanno wɔɔ zi, an aa η gaa an bɔr η ni. N n panja ba η ma y, bala, η y'i nyi bam zamaa bi m, η y'a a gongɔɛɛn jaarɔ m.

27 N n η gaa, ηni bi η hɔnka dɔdɔkənnɔ wɔɔ m. Wosocemannibər jitaare bi n η lar, a ɔ:

28 «Wɔɔ hi awɔɔ m miηja, ɔ ɔ: A b'a ya, a tɔ naa do hi a karɔnda nɔ ɔ y, awɔɔ karɔnda bi n bɔkare an Zerizalem han, a le n taa k'a gɔaa naa do ma bi ka wɔɔ mim la.»

29 Pɔyɛɛr kan kristazibəezanno wɔɔ ki a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «A a ga m, k'i Woso le si, k'i guɔɔ to.

30 Wɔɔ zɔrɔ Woso, Yeezuu k'awɔɔ zɛηηə gɔ ma a ze gər bi, mum bɔ ɔ.

31 Bi, Woso a busu a bɔsi ɔ arzana ɔ, an cirbəə ka ɔ, an a ba bɔmbɔrezaa, k'an a ka kɔ Israyel guɔɔ n a bɔ a taam, ηni η sugur yi.

32 Minno nɔɔn duro kasetzanno m wɔɔ m, wɔɔ kan *Sent-Espri kɔ Woso a ka guɔɔ kɔ n n'a le sim nɔ wɔɔ ɔ ki.»

33 Minno nɔɔn duro η heer busu, ηn'a hɔɔn dare η zɔnzɛɛ ma.

34 Gɔaa deem n wuti dɔdɔkənnɔ wɔɔ bire ɔ. Farizen m, a tɔ m Gamaliyel, wosocikarɔnsaamba m, guɔɔ wɔɔ n'a dan ɔ. A n le ka kɔ η ni bɔ kristazibəezanno wɔɔ m cɔna,

³⁵ an a hi, a u: «Israyel zanno, k'a dundo a zi muɲa kan ho k'awoo k'a ba gwoo noon duro m bi ki.

³⁶ Dooaraaro ku η cem dutaa ro noon no u, Tedas a hinka woo m, a u: Gaa guta n'awoo m. A n gwoo gaa, an η so ku ma, η le n a zo zorsi ma. N y'a muɲa ze, a karindanyino woo haay hisiga da. Gosi n goota y.

³⁷ Bi je u, lesare domum u, Galilee gaa Zidas a hinka woo m. Gwoo guta ni zure a je u. Bi muɲa ga so, gwoo ku η ni zure a je u ro woo n hisiga da.

³⁸ Bi y'a ka, moo n'a hire awoo m keere, k'a gwoo noon duro to ku η ni cem, a bi hosi ba η ni y. Meerbaa naa do kan zibəe naa do ki, ku gwoo hoo ni, η nyaanle a zim.

³⁹ Bi ku Woso hoo ni, awoo b'a dam ma a ka, η n nyaam ni y. K'a dundo a zi, a b'a ka, a bi yar ba kan Woso ki y.»

N ye Gamaliyel meerbaa bi ma.

⁴⁰ N ni kristazibəezanno woo bir, ηn'a ka, ηni η ze maduro m, ηn'a hi η ni, η u, η b'a ya, ηni Yeezuu to hi y, ηni wo saa η ma.

⁴¹ Kristazibəezanno woo n bo dɔdɔkare bince u b'u kan heernyoo ki, ku Woso ye ηn'a ga fryire m Yeezuu to ma bi minto.

⁴² Domum biyəe, amba Wosoe u gee har u, η bir Yeezuu Krista lemim nyinta bi dundare kan a padare ki tore y.

6

Kristazibəezanno daahanzanno boore

¹ Domunno woo duro u bi, karindanyino woo le y'a dam la, zuforo ku η ni grekki lemim hum no woo n wuti kukur bare m kan ku bi zuforo woo ki. Bala, η domum haay ho jirle bi, η bir a kare η zonno woo u y.

² Bueerehiyo woo n zamaa sirakarezanno woo so ku ma ηn'a hi η ni, η u: «A n a ga m k'u wo saa Woso lemim nyinta pa dare ma, k'u hɔbire jir y.

³ M danyino, k'a ka gwoo yaaro muɲɲoo ma a bire u saanhuna, Sent-Espri n η heer han kan mindore ki, k'u zibəe naa do ka η u.

⁴ Ku woo ni, woo ba n bir u toɲ u kan yaadare ki, u bir Woso lemim nyinta bi pa dam.»

⁵ Zamaa bi haay ye meerbaa naa do ma: η n Etiyennu bo u, gaa m, sirakare n a heer han kan Sent-Espri ki, kan Filipi ki, Prokɔɔr ki, Nikanɔɔr ki, Timon kan Parmenas ki, kan Antiyos gaa Nikola k'a ni zum zuforo woo lero woo u bi ki.

⁶ N ni η hinka kristazibəezanno woo m, ηni yaa da, ηn'a wo ka η mim la.

⁷ Woso n a hi, a u: <Do niŋŋə k'a η ba lɔnnɔɔ wɔɔ, mɔɔ yɪ m dɔdɔ kam. Bɪ kur kɛɛrɛ bɪ, η bɔm, ηnɪ yaa da mɔɔ m bɪncɛ naa do u.>

⁸ A n gʊaasɪbabaa da kan kɪ baŋŋʊgasurɛ nɔ u. Bɪ minto y'a ka, Abraham k'a Izakkɪ yɪ bɪ, an a gasɔ baŋŋʊ u a yɪrɛ dɔmum sinnɪyɔ hɔ ma, Izakkɪ n a ba maam sɔ kan Zakɔɔb kɪ. Zakɔɔb n a ba a nyɪnɔ buerehuɪyɔɔ kɔ η y'a ba wɔɔ zɪrɔ wɔɔ m maam sɔ.»

⁹ «Wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n bɔkare ηnɪ sɔ Zozef m, ηn'a hɛɛ. N n a gaa n nɪ ta m Eziptɪ u. Bɪ, Woso nyɪnta kan kɪ.

¹⁰ A n a bɔ a fir do haay nɔ u, an hɔɔn ka u kan barka kɪ Eziptɪ cir Farawɔn taa. Bɪ m Zozef ba Eziptɪ lɛɛzaa, an a sɔ Eziptɪ u kan a har kɪ haay.

¹¹ Nɔ gɔta n b'a da Eziptɪ kɔ u haay u, kan Kanaan kɔ kɪ u. Fɪryɪrɛ bɪ paŋŋa nyɪnta u, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n hɔbɪrɛ yɪ ηn'a bɪrɛ y.

¹² Kɔ η y'a ma, η u hɔbɪrɛ ɪ Eziptɪ tara ra bɪ, Zakɔɔb a nyɪnɔ, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ nyɔɔ η lɛɛkare hɔ ma.

¹³ A huɪya hɔ ma bɪ, Zozef a hɪnka a danyɪnɔ wɔɔ m. Bɪ Farawɔn a danyɪnɔ wɔɔ dɔ ma u.

¹⁴ Bɪ m, Zozef n nyɔɔ da, ηn'aa a zɪ Zakɔɔb gaa kan a dogɔɔɔ kɪ. N y'a zɛ kɔ ra haay gʊaa busaanhɪna a yaa soor.

¹⁵ Zakɔɔb n ta Eziptɪ u, an aa ga b'u kan wɔɔ zɪrɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ N n η gɔr, ηnɪ ta η nɪ Sikem u ηn'aa η bir yaa kɔ Abraham a si busoo m Emɔɔr nyɪnɔ zi, Sikem tara ra b'u.»

¹⁷ «Woso lerbɔrɛ k'a ba kan Abraham kɪ kan kɔ yɪ bɪ dɔmum k'a n'a zɔm bɪ, zamaa bɪ lɛ a da ra, ηn'a ba gɔta Eziptɪ tara ra,

¹⁸ an ta an Eziptɪ cir vanta k'a bɪ cirbæθ bɪ, b'a n Zozef dɔ bɪ ku.

¹⁹ Cir bɪ do nyɪnta bɔnyaa, an zambɔ ba wɔɔ do bɪ ma. A paŋŋa ba wɔɔ zɪrɔ wɔɔ ma, an a ka ηn'a a nyɪnɔ poorero gɔr, ηn'aa η lo kɔ η nɪ gɪnga.

²⁰ Dɔmum bɪ do Moyiisi yɪ u. A gʊɛrɛ nyɪnta u Woso mɪm u. A tɔr n y'a u mom kaaku a zɪ har u.

²¹ Bɪ kɔ η y'a zo bɪ, Farawɔn nyɪmbʊɛɛrɛ bɪ y'a busu an a tɔr, an a ba a nyɪ.

²² Moyiisi n Eziptɪ zanno wɔɔ hɔɔn dɪnda haay, a meerbaaro kan a zibæθro kɪ paŋŋa nyɪnta u.»

²³ «K'a dɔɔraa busi ku bɪ, a a hɔɔn da a u, k'a dɪga a danyɪnɔ Israyel zanno wɔɔ ma.

²⁴ K'a deem yɪ Eziptɪ gʊaa nɪ fir kam ma bɪ, k'a u k'a a da a danyɪ k'a nɪ fir yɪm bɪ han a bɔmbɔ bɪ, an Eziptɪ gʊaa bɪ zɛ, an ga.

²⁵ A hɔɔn a da a u a danyɪnɔ wɔɔ y'a dɔrɛ η u, Woso y'a bɔ u k'a bɪ η bɔmbɔ, bɪ η n a jɪ ma y.

26 A dɔ k'a mɛ bɪ, a a danyɪnɔ huɔɔɔ yɪ ɲɪ kɔ zɛm, an a zɔ k'a ɲ bɔmbɔ kɔ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: <M hannɪnɔ, danyɪnɔ n'awɔɔ m kan kɔ kɪ, bɔ minto, awɔɔ nɪ kɔ zɛrɛ?>

27 Bɔzaa nɪ fɪr kare a mim bɪ ma bɪ n a wɔ nya Moyiisi cɪ ɔ, an kaanm m, an a hɪ m, a ɔ: <Nka y'ɪbɪ ba wɔɔ cir, k'ɪ nyɪnta wɔɔ dɔdɔkarezaa?>

28 ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ mɔɔ zɛ amba ɪbɪ Eziptɪ zanno ɔgaa bɪ zɛ jim bɪ m na?>

29 Moyiisi k'a naa ma bɪ, an a si, an aa a nyaakom da kɔ vanta ɔ, Madɪyan tara ra. B'a nyɪnɔ yɪ ɔ huɔɔɔ.>

30 «Dɔɔraa busi kur bɪ, maleɛka a hunka m Sinayii ci poohɔɔn ɔ tutugu ɔ, sɛ nɔ ɔ.

31 Moyiisi k'a naa yɪ bɪ, a zɛ kədə, an a zɔ k'a dɪga a. A Zuuba Woso leer ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

32 <ɪbɪ zɪrɔ Abraham kan Izakkɪ kɪ Zakɔɔb kɪ Woso m mɔɔ m.> Moyiisi da n bɔ ɔ, a mɛ nɪ nyɪɲɲəm, a n ye k'a a ya, a a mɪm busu a dɪga y.

33 Zuuba n a hɪ m, a ɔ: <ɪ kɔsɔrɔ bɔ ɪ gam ɔ, bala, bɪnce k'ɪbɪ n nɪ jɪnɲ ɔ naa, bɪnce mɪɲɲa m, bala mɔɔ ɪ naa ɔ.

34 Mɔɔ m ɔɔɔ wɔɔ cɪcir yɪ Eziptɪ tara ra, mɔɔ ɲ zeedare ma, mɔɔ n zer kɔ m ɲ bɔmbɔ. Naa ma keere bɪ, mɔɔ lɛ n taa kɔ m ɪ nyɔɔ Eziptɪ kɔ ɔ.> »

35 «Moyiisi bɪ do ɲ kaanm m ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: <Nka y'ɪbɪ ba cir, dɔdɔkarezaa sɔ?> Bɪ, Woso a nyɔɔ k'an bɪr cir, bɔmbɔrezaa sɔ kan maleɛka k'a hunka m tutugu nɔ ɔ bɪ daahan kɪ.

36 Bɪ yɪ ɲ gaa, an bɔ ɲ nɪ kan hoserlo bare kɪ, makrarɔ kɪ Eziptɪ tara ra, higɔta piinə bɪnce ɔ, poohɔɔn ɔ, dɔɔraa busi.

37 Moyiisi mɪɲɲa y'a hɪ Israyel zanno m, a ɔ: <Woso y'a lesɪnnɪsorazaa bɔɲ ɔ awɔɔ danyɪnɔ bire ɔ, amba mɔɔ m, an a ka awɔɔ ɔ.>

38 A mɪɲɲa ɪ nyɪnta kan Israyel zanno wɔɔ kɪ poohɔɔn ɔ, maleɛka n meer ba kan kɪ Sinayii ci mim ɔ. A n mɪsɪbaa lemim si an a ka wɔɔ ɔ.

39 Wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n ye k'a lɛ si y. ɲ kaanm m, ɲn'a ɲɔa k'a a bɔ a ta Eziptɪ tara ra.»

40 «ɲ n a hɪ Aaron m, ɲ ɔ: <wosoro ba ɪ ɲ ka wɔɔ ɔ, kɔ ɲ nɪ bɪr ɔ lɛɛ. Bala, Moyiisi naa do k'a wɔɔ gaa an bɔ wɔɔ m Eziptɪ ɔ naa, wɔɔ n a dɔ kɔ bɔ ɪ ba nɪ y.>

41 ɲ n hɔ ba an bɔ kɔ ɔ kan dinnyɛem kɪ, dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, ɲnɪ mannɪ ba ma, ɲnɪ hɔ kɔ ɲ y'a ba bɪ cɪbsa ba kan heernyɔɔ kɪ.

42 Woso n kaanm ɲ nɪ, an ɲ to ɲn'ɪ brama monyaarɔ dan ɔ, amba ɲ y'a ɔrsɪra ba wosolesɪnnɪsorazanno ci ɔ bɪ m: Israyel zanno, mɔɔ awɔɔ ganwɔrɛ gɛɛ mannɪhɔ ka m ɔ dɔɔraa busi nɔ ɔ, poohɔɔn ɔ ra?>

43 Awɔɔ wosobaawɔm Molok cɛ kɔ n y'a ba huu m bi busu kan awɔɔ woso Refan monyaa ki, hɔɔbarerɔ, awɔɔ ŋ ba, k'a bir ŋ dan ɔ.

Naa tɔ ma bi, mɔɔ tare awɔɔ m lombaa ɔ laato *Babilɔnni ma.»

44 «Wɔɔ zɔɔ kɔ ŋ nyɩnta poohɔɔn ɔ rɔ wɔɔ, ŋ nyɩnta Woso taɔre kaseti cɛ m. Ba a ɔ, amba Woso meer ba kan Moyiisi ki an a hi m bi m. A ɔ: <A ba amba hɔ niŋŋɔ k'ɩbi yi bi m.»

45 Wɔɔ zɔɔ wɔɔ kɔ ŋ y'a si bi, ŋ gasu m tara kɔ Zoziye ka ŋ lɛɛ, ŋni yar ba ɔ Woso m la do vantɔɔ ra ŋn'a so ɔ naa ɔ. Bi, a gɔɔta ɔ, an ta, an David dɔmum ku.

46 David barka yi Woso taa, Zakɔɔb Woso bi, an zaa ye han k'a cɛ dɔ a ka ɔ.

47 Salomɔɔn i cɛ bi dɔ an a ka ɔ.

48 Bi Woso k'a lɛ da haay bi bir nyɩntam cɛrɔ kɔ gɔɔɔ ŋ dɔ rɔ wɔɔ ɔ y. Amba wosolesinnisorazaa a da a ci nɔ ɔ bi m:

49 Zuuba Woso a hi:

Mɔɔ nyɩntaji buncɛ m arzana m, tara m mɔɔ gankaraho.

Cɛ kara awɔɔ k'a dɔ a ka mɔɔ ɔ?
Mɔɔ menyɔɔdare buncɛ m kara?

50 Mɔɔ wɔ bɛɛ hɔ haay naa ba ra?»

51 «Tɔrgare zanno n'awɔɔ m, awɔɔ heer kan awɔɔ tɔr ki bir Woso mim sire y. Awɔɔ ni bisi kam Sent-Espri ma dɔmum haay. Awɔɔ kan a zɔɔ wɔɔ ki hɔdeem.

52 Wosolesinnisorazaa bi kara i nyɩnta ɔ awɔɔ zɔɔ wɔɔ n fir ka ma? Nj muŋŋɔɔ i gɔɔɔ gɔɔɩnnɔ kɔ ŋ lɛɛ ka ŋni Gɔaa tɔrga bi zere bi hi rɔ wɔɔ zɩnzɛ, gɔaa bi do awɔɔ zambɔ ba ma, a zɛ.

53 Woso maleɛkarɔ nyɔɔ ŋni bi Woso lɛrɔ hi awɔɔ m, b'awɔɔ n zu ɔ y.»

Etiyenni zɛ

54 Minno nɔɔn duro ŋ heer busu, ŋn'a sɔ sɔre Etiyenni minto.

55 Bi Sent-Espri k'a Etiyenni han bi, an a bɔɔta, an dɩga brama, an Woso lɛbɔɔre yi, Yeezuu ni junum Woso bisi ɔ.

56 A n a hi, a ɔ: «Ba mɔɔ arzana yi an a gɔ, mɔɔ n Gɔaanyi bi yi an ni junum Woso bisi ɔ na.»

57 Nj n zee da, ŋn'a wɔ tɩnta a tɔɔrɔ rɛ. Nj haay wuti, ŋni Etiyenni nyaso,

58 ŋni hɔ m tara bi nɔ ɔ, ŋn'a gongɔɔɛnm jaa m. Kasetizanno wɔɔ, a huuro wɔɔ kuntɔ ŋ y'a ɔ gɔaa poo kɔ n n'a birm Sol bi jir ɔ.

59 Kɔ ŋ ni Etiyenni gongɔɔɛnm bi, a i yaa dare an n'a hire, a ɔ: «Zuuba Yeezuu mɔɔ nyi si!»

60 A n sonta, an zee guta da, a u: «Zuuba, i bi η mimbonyaa naa do taar ka η u y.» Naa k'a hi bi, an ga.

8

1 Sol y'a hoon dare a u, Etyennu gare bi muηηa.

Sol i fir kam sokoma ma

Hinni bi do u bi, guoo woo fir ka Zerizalem sokoma bi ma. Sokomagoo woo haay hysiga da ηni ta Zidee kan Samarii ki gorgaro u, ku bi m, kristazibæezanno woo m bala.

2 Guoo ku η sira ka Krista u paan... ro woo i Etyennu busu ηn'a bir, ηni nyi ka guta a minto.

3 Sol bi, sokoma bi wurgə an nawom, an ni gasum harlo u, an ni yaaro gorm kan lanno ki, an ni η dum lonnoce u.

4 Boo y'a hysiga ro woo i tam koro u, ηn'i lemim nyinta bi pa dam.

Ŋ yi Woso lemim nyinta pa dam Samarii u

5 Filipi ta Samarii ku deem no u, an ni Krista pa dam.

6 Zamaa bi haay n a ze ku ra, ηn'a tor kam Filipi meerbaa bi ma. Bala, η y'a hoserlo k'a ni η bam no woo mam, ηn'a yre.

7 Zinero guta i bom guoo ku η gasu η u ro me u kan zee guta dare ki. Logoro kan panjawarzanno ki a waa.

8 Heernyoo nyinta u guta tara bi do no u.

9 Bi, guaa i nyinta ku bi no u, a to m Simoon, nyisizaa m, an ni nyibəə dam Samarii zanno woo ma. A y'a hire a zi m, a u guaa guta naa a mi.

10 Guaa haay ni tam zi, guoo gutoo kan guoo poorerero ki. Ŋ n a hire, η u: «Guaa bi do, Woso panηa ku n n'a birm panηa guta bi m.»

11 Guoo woo y'a tor kare a lemim ma, bala, a ka k'a u guoo woo ni zem kedə a nyisuro woo to ma bi, a domum laato.

12 Bi, ku η Filipi Woso cirbəə lemim nyinta padare bi si kan Yeezuu Krista to ki bi, η batem si, lanno kan yaaro ki.

13 Bi kur bi, Simoon muηηa n a ba sirakarezaa so, an batem si, an ni zum ku u kan Filipi ki. Hoserlo kan makraro ki k'a ni η yim bi, a n ze kedə.

14 Ku η y'a ma η u Samarii zanno Woso lemim bi si bi, kristazibæezanno ku η nyinta Zerizalem no u ro woo Piyer nyoo kan Zaan ki.

15 Ku η lee ku b'u bi, η yaa da Samarii zanno woo minto ku *Sent-Espri n zer, ku η n a da ma ηn'a si.

16 Sira m, Sent-Espri n zer η guaa deem taan... ra cuna y. Batem η y'a si Zuuba Yeezuu to ma bala.

17 Piyer kan Zaan ki n'a wo kam Samarii zanno woo ra, ηn'i Sent-Espri sim.

18 Sımɔɔn k'a yɪ kristazibæezanno wɔɔ n'awɔɔ kam gɔɔɔ wɔɔ mim la, ηnɪ Sent-Ǝspri sim bɪ, a a cɪnta k'a busoo ka η ɔ.

19 A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a paŋŋa naa do ka m ɔ sɔ, gɔɔɔ kɔ mɔɔ n nɪ zem, kɔ m bɪ m wɔ ka η la rɔ wɔɔ, kɔ η nɪ Sent-Ǝspri si.»

20 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'ɪbɪ busoo bɪ n a zar kan ɪbɪ mɪŋŋa kɪ, ɪbɪ k'ɪ ɪ hɔɔn da ɪ ɔ, n y'a dam ma, ηnɪ Woso ganwɔrɛ si busoo m bɪ minto.

21 Hɔ k'a nɪ bam naa ɔ naa, ɪbɪ bɪ hɔsɪ yɪrɛ a nɔ ɔ y, bala, ɪbɪ heer bɪ tɪrga Woso taa y.

22 ɪ bɔ ɪ taam ɪ kɔsɪrabaabɪ minto, k'ɪ yaa da Zuuba m. Hɔɔndarɛ k'a bɔr ɪbɪ heer ɔ bɪ, n y'a sugur kare ɪ ɔ barem.

23 Sɪra m, mɔɔ yɪ, jumbaa heerbusu kan mimbɔnyaa lombaa kɪ nɔ ɪbɪ n ta ɔ.»

24 Sımɔɔn n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'a yaa da Zuuba m mɔɔ minto, hɔ k'awɔɔ hɪ mɔɔ m bɪ, kɔ hɔsɪ bɪ ba mɔɔ nɪ y.»

25 Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ kɔ η kasetɪ bɪ ka, ηnɪ Zuuba lemim bɪ pa da bɪ, η y'a wusigə Zerizalem ɔ, ηn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam Samarii gɔrgarɔ ɔ gɔta.

Filipi kan Etiyopii gɔaa kɪ

26 Zuuba maleɛka deem meer ba kan Filipi kɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Wuti ɪ ta jɪsa zeezi, ɪ zaa k'a bɔ Zerizalem ɔ an nɪ tam Gazaa ɔ bɪ sa. Zaa bɪ do, poohɔɔn m.»

27 Filipi n wuti lɛem an ta. Bala, Etiyopii gɔaa deem, lannɔɔmazaa, k'a m Etiyopii zanno lɔcir Kandasɪ arzaka dɔmazaa bɪ ta Zerizalem ɔ, an aa yaa da,

28 an a bɔ an nɪ doom. Nyɪnta a ɔ a terkɔ nɔ ɔ, an nɪ wosolɛsinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bam.

29 Sent-Ǝspri n a hɪ Filipi m, a ɔ: «Ta zɔɔ, ɪ terkɔ bɪ ku.»

30 Filipi n bra si, an wosolɛsinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bare ma Etiyopii gɔaa bɪ lɛ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «Hɔ k'ɪbɪ n'a karɪnda bam naa, ɪbɪ y'a jɪ mam paan... ra?»

31 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Kɔ m a ba lɔ m a jɪ ma, kɔ gɔaa ba ɔ an n'a jɪ dɪndam mɔɔ nɪ?» A n Filipi bir, a ɔ, an bɪ nyɪnta a jɪr ɔ.

32 Wosoci bɪ bɪnce naa do an n'a karɪnda bare: Amba, serda kɔ n bɔr m k'a b'a bɔkɔ bɔ ɔ, amba, sinnyɛem bɛətir kɔ n n'a ka zɪnzem la, ncɪnaaɔ a bɪr meer bare y.

33 Kɔ n y'a da nyannɪ ɔ bɪ, a n gumə yɪ dɔdɔkɛnno zi y.

Nka n nɪ naa do mim dɪndarɛ?

Bala, n y'a mɪsɪrbaa bɔ durnya ɔ.

³⁴ Etiyopii gʷaa bɪ n a hɪ Filipi m, a ɔ: «Nka wosolesinnɪsorazaa bɪ n n'a mim dɪndare? K'i hɪ m m. A hɔ an n'a dɪndam gɛɛ, gʷaa vanta hɔ nɪ?»

³⁵ Filipi n a lɛ gʷ, an zu Wosoci bɪ meerbaa b'ɔ, an Yeezuu lemim nyɪnta bɪ hɪ m.

³⁶ Kɔ ɲn'i tam bɪ, ɲ yaa hi ku, Etiyopii gʷaa bɪ n a hɪ, a ɔ: «Ba hi m na. Bɔ n n'a tam mɔɔ m tolle kɔ m bɪ batem si?» [

³⁷ Filipi n a hɪ m, a ɔ: «K'ɪbɪ sɪra ka kan ɪ heer kɪ haay, ɪbɪ ɪ da ma ɪ batem si.» Gʷaa bɪ n a nyɪ bɔ n'ɔ, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ ɔ: Yeezuu Krista bɪ, Woso Nyɪ m.»]

³⁸ A n lɛ ka, n nɪ tɛrkɔ bɪ da jɪm ɔ. Filipi kan Etiyopii gʷaa bɪ kɪ, ɲ hɪya haay gasɔ hi b'ɔ, Filipi n batem ka ɔ.

³⁹ Kɔ ɲ bɔ hi bɪ nɔ ɔ bɪ, Sent-ɛspri Filipi gaa an cenim, Etiyopii gʷaa bɪ n a ya, an n'a yɪɛ y, an a zaa sa kan heernyɔɔ kɪ.

⁴⁰ Kɔ Filipi nɪ, a yɪ n yaa ɔ Azottɪ kɔ ɔ, an nɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam kɔɔ haay ɔ an nɪ cenim, an nɪ tam Sezaree kɔ ɔ.

9

Sol birdare

(Zibəəzanno Ci 22.6-16; 26.12-18)

¹ Sol k'a gʷɔta an nɪ fir kam Zuuba karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, a lɛ n taa k'a ɲ zɪnzɛ bɪ, a ta wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zɪ,

² an aa yɛ han, k'an ciro ba Damas zɪfɔɔ sokomacɛɔ wɔɔ minto, k'a yaa gʷɔɔ yɪ, ɲn'i zum zaa daa b'ɔ, kɔ lɔ m gɛɛ yar nɪ, k'a nyasɔ a sur, a bɔr m Zerizalem ɔ.

³ A zaa sa, an nɪ tare, an aa a zɔ Damas ma. Lɛɛm bɪ, lɛɛgure a to mim ɔ, an yɔ, an a ku ra.

⁴ A n a do tara ɔ, an a to, an leer ma, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Sol, Sol, bɔ minto, ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma?»

⁵ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ, Zuuba?» «Mɔɔ m Yeezuu, gʷaa k'ɪbɪ nɪ fir kam ma bɪ.

⁶ Bɪ, wuti, ɪ gasɔ tara nɔ ɔ b'ɔ, n hɔ k'ɪbɪ ɪ ga m, ɪ ba bɪ hɪɛ ɪbɪ m.»

⁷ Gʷɔɔ kɔ ɲ zu kɔ ɔ kan kɪ rɔ wɔɔ jɪm, dabɔɔ bɪ n a ka, ɲ n a dɔ kɔ bɔ an n'a hɪɛ y. N yɪ leer bɪ mam, bɪ ɲ bɪr gɔsɪ yɪɛ y.

⁸ Sol n wuti tara ɔ b'ɔ, baa kan a mɪnyaa gaa ra bɪ kɪ haay, a bɪr lɛɛ yɪɛ y. A zukuuzanno wɔɔ n a gaa a wɔ ma, ɲnɪ gasɔ m Damas ɔ.

⁹ A n gʷɔta b'ɔ kan mɪm war bɪ kɪ dɔmɪm kaakɔ, a n hɔsɪ bɪ, b'a n hi mi sɔ y.

¹⁰ Karɪndanyɪ deem ɪ nyɪnta Damas ɔ b'ɔ, a tɔ m Ananiyas. Zuuba n a bɪr hɔhɪnkare nɔ ɔ: «Ananiyas!» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, ba mɔɔ n na!»

11 Zuuba n a ya, an a hi, a u: «I zaa ku n n'a birm <Zaa turga> bi sa, i ta Zidas har u, i goaa ku n n'a birm Sol bi laaka da. Tarsu goaa m. A i b'u, an ni yaa dam,

12 a goaa k'a to m Ananiyas bi yi hohunkare no u, an gasu, an a wo ka ra k'a mum n lee yi.»

13 Ananiyas n a nyi bo u, a u: «Zuuba, moo ma miyha, guoo ni goaa naa do mim dindam, hn'a zibæero bunyaaro k'a n ba ibu guoo woo m bi mim dindam so Zerizalem no u.

14 Bi, wosocemannibenno jitanoo woo zaa ka u an bor naa u, k'a bi guoo haay ku n ni yaa dare ibu to ma ro woo sur.»

15 Bi, Zuuba a hi m, a u: «Ta bala, goaa naa do makra ho m, moo n a bo u k'an moo to hi kifuro kan cinno ki, Israyel zanno ki bire u.

16 Bi, moo miyha fiyire do haay k'a n'a yim moo to minto bi hinkam ni.»

17 Ananiyas n ta, an aa gasu har u b'u, an a woro ka ra, an n'a hire, a u: «M danyi Sol, Zuuba Yeezuu niyha k'a hinka ibu m, i zaa sa, i ni zem b'i moo nyoo, ku m b'a ka k'i mum n lee yi, ku Sent-Espri n'ibu heer han.»

18 Læem bi, bo a ku u i u zo kapra y'a to a mum u an sur tara u, a mum ni lee yim. A n wuti, an batem si.

19 Bi, Sol k'a hobire bi bi, a a ya, an panja yi.

Sol i ho dindam Damas u

A goota an domunoo ba kan karindanyino ku n ni Damas no u ro woo ki poore,

20 bi, a a hi ziforo sokumacero woo u læem, a u Yeezuu bi Woso Nyi m.

21 Guoo haay ku n n'a tor kam ma ro woo ze kedø, hn'a hire, n u: «Goaa naa do bee nyinta an ni fir kam guoo ku n ni yaa dam to naa do minto Zerizalem u ro woo ma bi ra? Bor bee a u tokke k'a bi n gor, a n sur a ta n ni wosocemannibenno jitanoo woo zi ra?»

22 Bi, Sol panja y'a dam la, an ni bor m ziforo ku n ni Damas u b'u ro woo ra kan a meerbaa bi ki, an n'a hire, a u: Yeezuu bi, a m *Krista.

23 K'a maasure ba bi, ziforo woo duro a dinda kan ku ki, k'a Sol ze k'an ga.

24 Sol n ho ku n u k'a ba bi do. N ni do tara bi celero woo ma sinuu u kan gunuu u ki, k'a a da ma, a ku a ze.

25 Bi, gunuu deem u, karindanyino woo a da kasu u, hn'a busu, hn'a zer bar m pønyha bi kur.

Sol i Zerizalem u

26 Sol k'a lee ku Zerizalem o bi, a a ŋɔa k'a a ze ku ra kan karundanyɔɔ wɔɔ ki. Bi, ŋ haay i nyi bam ni, bala ŋ n ye, ŋn'a si paan... karundanyɔ y.

27 Barnabas n a gaa, an ta m kristazibæezanno wɔɔ zi, an Zuuba k'a hinka m hɔ niŋŋə zaa bire o bi dɔnda ŋ ni, kan meerbaa niŋŋə k'a ba bi ki. A Yeezuu tɔ dɔnda Damas o kan sɪra ki.

28 Bi kur kɛɛɛɛ bi, Sol i minkare ŋ ni, an ni zum ku o kan ŋ ki Zerizalem o, an ni Zuuba tɔ hum kan nyeesom ki.

29 A tir kan zɔfɔrɔ ku ŋ ni grekki lemim hum nɔ wɔɔ ki, ŋn'i bir biɪ kam kan ku ki. Brɔɔ n bɔkare ŋn'a kam ma k'a ze gər.

30 Danyɔɔ wɔɔ ku ŋ naa ma bi, ŋ y'a gaa, ŋni ta m Sezaree o, b'o bi ŋ y'a ka, an ta Tarsɪ o.

31 Sɪrakarezanno ku ŋ ni Zidee o kan Galilee ki, Samarii ki o rɔ wɔɔ i mɪsɪrbaa bam kan laafi ki, ŋn'i paŋŋa yɪm, ŋn'i tam kan Zuuba nyibæə ki, Sent-Esprɪ paŋŋa minto y'a ka, ŋ le n n'a dam la.

Enee waare yi

32 Pɪyɛɛɛ k'a ni birn lee haay o bi, a ta wosogɔɔɔ ku ŋ ni Lida o rɔ wɔɔ zi.

33 A n aa gɔaa yi b'o a tɔ m Enee. Yɪnyar a o an ni wotam kan megare ki a gargɔ burə o dɔɔraa sinnɔ.

34 Pɪyɛɛɛ n a hi m, a o: «Enee, Yeezuu Krista y'i waam. Wuti, i i wɔtarahɔ bi gɔr i zi m.» A n wuti leem sɔ.

35 Lida gɔɔɔ wɔɔ haay kan Sarɔɔn ku bɪnce fapɪda zanno wɔɔ ki bi ku ŋ naa yi bi, ŋ y'a bɔ a taam, ŋni zu Zuuba o.

Tabita mɪmbɔɔɛ

36 Lɔ i nyɪnta o Zoppee o, karundanyɔ m, a tɔ m Tabita, a le taa k'a hi, a o: «Dɔrkas» grekki lemim m. (A ji k'a hi a o: «Mee»). A ziro mɪŋŋɔɔ ba gɔta, an n'a dam cicirzanno han sɔ.

37 Bala, dɔmɪnno wɔɔ duro o, a yaaba ze, an ga. Ku ŋ y'a gər bi zɔr, ŋn'a nya bi, ŋ yaa a wɔta ce nɔ k'a ni mim o b'o.

38 Lida k'an junjɛɛm Zoppee ma bi, karundanyɔɔ wɔɔ a ma ŋ o, Pɪyɛɛɛ ta b'o. Ŋ ni gɔɔɔ yaarɔ hɪyɔɔ nyɔɔ ma ku ŋ n'aa a bir ncɪnaaɔ: «I tɔ o i wɔɔ ze o dɪta-a-dɪtaa.»

39 Leem bi, Pɪyɛɛɛ wuti, an zu ku o kan ŋ ki. K'a yaa lee ku bi, ŋ y'a ka an ta ce k'a ni mim o b'o, zonno wɔɔ haay n jim a lee, ŋn'i nyi kare. Ŋ ni huuro kan gɔbgarɔ ki ku Dɔrkas nyɪnta an ni bam dɔmɪm k'a nyɪnta o kan ŋ ki rɔ wɔɔ hinka m.

40 Pɪyɛɛɛ n a ka gɔaa haay n bɔ, an sonta, an yaa da. A n a wusigə an a nya gər bi rɛ, an a hi, a o: «Tabita, wuti!» A n a mɪm gɔ, k'a Pɪyɛɛɛ yi bi, a wuti an nyɪnta.

41 Pɪyɛɛr n a wɔ dɔ rɛ, an wuti an jum. A n wosogɔɔ wɔɔ bir kan zonno wɔɔ kɪ, an a hunka η nɪ mɪsɪr.

42 Zoppee zanno haay a ma, gɔɔɔ gɔta n sɪra ka Zuuba ɔ.

43 Pɪyɛɛr gɔɔta an maasɪrɛ ba Zoppee ɔ, zappa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn bɪ har ɔ.

10

Pɪyɛɛr kan Kɔrney kɪ

1 Gɔaa ɪ nyɪnta Sezaree ɔ, a tɔ m Kɔrney. Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɔaa m. Sɔrdaarɔ zɔrsɔddɪ zɛkɔra kɔ n n'a birm «Italik» bɪ barla an ta ɔ.

2 Gɔaa m an sɪra ka Woso ɔ paan..., an nɪ nyɪ bam Woso m kan a har zanno kɪ haay. A y'a dam zɪfɔrɔ cɪcɪrzanno gɔɔɔ han, an nɪ yaa dam Woso m dɔmɪm haay.

3 Hindeem ɔ, wakati kaakɔ zeezi yirbɛə n bɪ, a Woso malɛɛka yɪ paan... Makra nɔ ɔ, an gaso a har ɔ, an n'a birm, a ɔ: «Kɔrney!»

4 Kɔrney n dɪga ma sɪ..., dabɔɔ n a nyasɔ, an a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A lɔ, Zuuba?» Malɛɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Ibɪ yaadarɛrɔ kan ɪ zibəəro mɪŋŋɔɔ k'ɪbɪ ba rɔ wɔɔ kɪ minto, Woso a hɔɔn da ɪbɪ ma.

5 Bɪ, naa ma bɪ, gɔɔɔ nyɔɔ Zoppee ɔ kɔ η n'aa Sɪmɔɔn, gɔaa nɪŋŋɔ kɔ n so ra, n n'a tɔ ka Pɪyɛɛr bɪ gaa ηnɪ bɔr m.

6 Zer a ɔ Sɪmɔɔn vanta k'an zappa bɪ har ɔ higɔta lɛ ra.»

7 Malɛɛka k'a meer ba kan kɪ bɪ k'a nyaam bɪ, Kɔrney a zibəənyɪnɔ bir hɪya kan a sɔrdaarɔ gɔaa deem k'a sɪra ka Woso ɔ paan... bɪ kɪ,

8 an mim haay k'a ba bɪ dɪnda η nɪ, an η nyɔɔ Zoppee ɔ.

9 Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, kɔ η zaa sa ηn'ɪ tam bɪ, η y'a zɔ kɔ bɪ ma. Bɪ ma bɪ, Pɪyɛɛr der cɛ bɪ bɛŋŋɔ ra k'a yaa da. Nyɪnta a ɔ sɪnuu zeezi.

10 Bɪ jɛ ɔ, nɔ a nyasɔ, an nyɪnta an a ηɔa k'a hɔbɪrɛ bɪ. N nɪ hɔbɪrɛ bam k'a ka ɔ. Lɛɛm bɪ, a hɔhɪnkare yɪ.

11 A n brama yɪ an a gɔ, hɔ nɪŋŋɔ n a to brama, an bɔ kɔ ɔ kan pɛera gɔta kɪ, n n a bɔ kɔ ɔ, an b'a cɪnta tara ɔ.

12 A nɔ ɔ bɪ, hɔmɪsɪr do haay n ta ɔ: hɔ gam sɪ, bɔɔ n n'a gaatam tara ɔ, kan bɔɔ n nɪ werm brama rɔ wɔɔ kɪ.

13 Leer n a hɪ m, a ɔ: «Pɪyɛɛr, aya, η zɪnzɛ, ɪ η bɪ!» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ:

14 «Ayo Zuuba, mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, mɔɔ n hɔ bonyaa kan dintim hɔ kɪ bɪ cɪna y. Wɔɔ do sɪhɔ m.»

15 Leer n a ya, an a hɪ m a hɪya hɔ ma, a ɔ: «Hɔ kɔ Woso dintim gɔ ma bɪ, ɪ b'a bir dintim hɔ y.»

16 Naa do ba gallem kaakɔ, hɔ bɪ n a bɔ, an ta brama lɛɛm.

17 Piyeer n a miɲɲa lar a hoon o gallem hoka hohunkare naa do ji ma. Leem bi, Korney zibəəzanno ko η laaka da jusa kan bisi ki Sumoon har ma ro woo lee ku halle ma.

18 N ni bir dare, k'a a do ko Sumoon ko n so ra, n n a to ka Piyeer bi, zer a o har bi do o ge.

19 Piyeer n goota an n'a hoon dam hohunkare k'a a yi bi ma. Sent-Espri n a hi m, a o: «Ba gooo kaakoro n n'a kare i ma na.

20 Zer zoo-zoo i zaa sa kan η ki, i bi bisi ka y. Bala, moo yi η nyoo.»

21 Piyeer n zer, an gooo woo ze o, an a hi, a o: «Moo ba n ni. Moo awoo n'a kare m ma bi. Bo minto y'a ka awoo n bor naa o?»

22 N n'a nyi bo o, η o: «Sordaa zoro leezaa Korney k'an goaa turga, an ni nyi bam Woso m, a to n ni leboore yim ziforo do barla bi, Woso maleeka a hinka m, a o, an a ka, k'ibu m bor a har o, k'a b'a tor ka i ma.»

23 Piyeer n η si, an a ka ηni gaso, an wotaorece ka η o. Bi, do k'a me bi, a cem kan η ki, kan Zoppee danyino gosino ki.

24 N lee ku Sezaree o, domum huya hinni o. Korney n a banka, an ni dore η ma. A a do gooo bir kan a goaastibo paan...ro woo ki.

25 Domum ko Piyeer lee ku ma bi, Korney wuti, an a ze o, an sonta a taa, an a da o.

26 Piyeer n a wo dore, an a busu brama, an n'a hire, a o: «Wuti! Goaa m moo m so.»

27 N n sora ba kan ko ki, ηn'i gasom. K'a bi sor gooo ma, ηn'a ze ko ra gota bi,

28 a a hi, a o: «Awoo do a o a cisə ba kan zifo ki k'an a ze ko ra kan saana ki, gee an gaso a har o ra! Bi, Woso a hinka moo m, a o, moo n m ga m, ko m diga gosi ma, m a ba ho bonyaa gee dintim zaa y.

29 Bi y'a ka, k'ibu moo bir bi, moo n bisi ka zere ma y. Bi naa ma bi, moo le n taa ko m m birle bi ji do.»

30 Korney n a nyi bo o, a o: «A domum kaako her, ncinaao nyi m, moo n ni yaa dare m har o yirbəə wakati kaako ma. Leem bi, goaa n a hinka moo lee, a huuro n ni gum,

31 an a hi moo m, a o: Korney, n y'ibu yaadare si, bi Woso ibu ganworero k'ibu η ka cicirzanno o ro woo to da a no o.

32 Bi minto bi, goaa nyoo Zoppee o k'an aa goaa k'a to m Sumoon n ni so ra, n n a to ka Piyeer bi bir, k'an bor naa o. Zer a o Zoppee zappa k'a to m Sumoon bi har o, higota le ra.

33 Bi y'a ka, moo n nyoo da leem ko n n'ibu bir, ibu ye so, k'i bor woo zi. Ba woo n'ibu taa naa o haay na, k'o o tor ka ho haay ko Zuuba a hi ibu m k'i hi woo m bi ma.»

Piyeer meerbaa Korney har o

³⁴ Piyeer n bokare, an a le gu, an a hi, a u: «Sira m, moo do keere moo o, Woso bir guoo jirə bore y.

³⁵ Bi do haay no o, goaa k'a ni nyi bam ni, an ni turgabaa zi bam bi, a y'a sire a jir o.

³⁶ Woso a miŋŋa lemim nyoo Israyel zanno ma, an Yeezuu Krista k'an guoo haay Zuuba bi laafu lemim nyinta bi hi.

³⁷ Awoo ho niŋŋə k'a ba Zidee ku haay o bi do. A siŋŋida a sa Galilee o Zaan batem lemim hire bi je o.

³⁸ Nazareti Yeezuu bi do, awoo do a o, bi Woso a bo o, an Sent-Espri kan a paŋŋa ki zer a mim o. A bo lee haay o, an miŋŋabaa zi ba, an ni guoo ku ŋ ni Sotaana lombaa no o ro woo waam, bala, Woso i kan ki.

³⁹ A zibəə haay k'a a ba ziforo ku o, kan Zerizalem ki o bi, a kasetizanno m woo m. N y'a zenŋə go ma, ŋn'a ze gər.

⁴⁰ Woso a mim bo o a domum kaaku ho ma, an le ka o k'an a taure hinka.

⁴¹ Goaa haay bee a a hinka ni y, a hinka a o kasetizanno ku Woso lee ka an ŋ bo o ro woo m, woo k'u ho bi, o ho mi kan ki a mumbore kur gəno bire o ro woo.

⁴² A le ka woo o keere k'u a hi do bi m, k'u a kaseti naa do ka, o o: A miŋŋa Woso a bo o kan nyinta misuro kan gəno ki dudokər.

⁴³ A miŋŋa wolesinnisorazanno n'a kaseti kam, ŋ o: Goaa haay k'a sira ka o bi y'a mimbonyaro sugur yire, a to ma.»

Sent-Espri zer do vantoo guoo ra

⁴⁴ Ku Piyeer guota an ni meer bi bam bi, Sent-Espri bi zer goaa haay k'a nyinta an n'a tor kam meerbaa bi ma ro woo ra.

⁴⁵ Ziforo sirakarezanno ku ŋ Piyeer da zaa o ro woo ze kədə, ku ŋ Sent-Espri ganwore yi an zer do vantoo guoo guota ra so bi minto.

⁴⁶ N guoo woo duro ma, ŋn'i meer bam do y'a honho lemim m, ŋn'a le bom Woso o. Piyeer n a ya, an a hi, a u:

⁴⁷ «Goaa y'a dam ma, an a ta tolle, a o, ŋ bi batem ka hi m guoo noon duro o ra? N y'a ba, am woo ho bi m, ŋni Sent-Espri yi ra!»

⁴⁸ A n le ka, ku n ni batem ka ŋ o Yeezuu Krista to ma, ŋn'a ye han k'a n a ya, an guota kan a ki domum poore no o.

11*Piyeer i ho k'a ba bi dindam Zerizalem o*

¹ Kristazibəəzanno kan danyɔno wɔɔ ki kɔ η nyɔnta Zidee ɔ rɔ wɔɔ a ma η ɔ, do vantɔɔ guɔɔ wɔɔ Woso lemim bi si keere.

² Kɔ Pɩyeer a bɔ an ta Zerizalem ɔ bi, zɔfɔrɔ sɩrakarezanno wɔɔ a sɩŋɩda sa, ηn'i bɩsi kam kan ki, η ɔ:

³ «Ibu gasɔ guɔɔ kɔ η n gasɔ banɩɔ ɔ rɔ wɔɔ zi, ɪ hɔbɩre bi kan η ki!»

⁴ Pɩyeer n a bɔ, an mim bi sa a ji ma deem-deem, an n'a hire η ni, a ɔ:

⁵ «Nyɔnta mɔɔ ɔ Zoppee kɔ nɔ ɔ, m ni yaa dam, mɔɔ m hɔhunkare yi. Hɔ niɩŋə y'a to brama, an ni zerm, an bɔ kɔ ɔ kan pɛera gɔta ki, n n a bɔ kɔ ɔ, an bi lee ku mɔɔ zi.

⁶ Kɔ mɔɔ ni dɩgam ma sɩ... bi, mɔɔ tara burə hɔɔ yi, η gam n si-si, poohɔɔ, bɔɔ n'a gaatam nɔ, kan bɔɔ ni werm brama rɔ ki.

⁷ Mɔɔ leer ma, an n'a hum mɔɔ m, a ɔ: Pɩyeer, wuti, ɪ η zunze, ɪ η sɔ.

⁸ Mɔɔ n a hi, mɔɔ ɔ: Fɩgaa Zuuba, mɔɔ mɩsɩrbaa nɔ ɔ, hɔ bɔnyaa gɛɛ dintim hɔ n gasɔ mɔɔ le ɔ y.

⁹ Leer bi n a ya, an a to brama, an n'a hum mɔɔ m a hɩya hɔ ma, a ɔ: Hɔ kɔ Woso dintim gɔ ma bi, ɪ b'a bir dintim hɔ y.

¹⁰ Naa do ba gallem kaaku, a haay n a bɔ, an ta brama.

¹¹ Lɛem bi, guaa kaaku a hunka har kɔ wɔɔ n ta ɔ b'ɔ. Ŋ bɔ η y'a ɔ Sezaree ɔ, ηni η nyɔɔ mɔɔ ma.

¹² Sent-Espri n a hi mɔɔ m, a ɔ, m ta kan η ki, bi, m bi bɩsi ka y. Danyɔno sɔrdɩrɔ nɔɔn duro mɔɔ da zaa ɔ, wɔɔ n aa gasɔ guaa kɔ n y'a hi ma bi har ɔ.

¹³ A n maleeka bi k'a a hunka hɔ niɩŋə a har ɔ bi sa, an a dɩnda wɔɔ m, an n'a hire, a ɔ: Guaa nyɔɔ Zoppee ɔ k'an a ka kɔ Sɩmɔɔn kɔ n so ra, n n a tɔ ka Pɩyeer bi n bɩr.

¹⁴ A minno kɔ η n'a kam ɪbu n bɔmbɔre yi kan ɪ har guɔɔ ki bi dɩndare ɪbu m.

¹⁵ Kɔ mɔɔ meerbaa bi sa bi, Sent-Espri zer η la, amb'a a ba wɔɔ m a sɩŋɩda ɔ bi m.

¹⁶ Mɔɔ hɔ kɔ Zuuba a hi bi tɔ da m nɔ ɔ, a ɔ: Zaan hi batem ka denter, b'awɔɔ, awɔɔ batem sim Sent-Espri nɔ ɔ.

¹⁷ Kɔ Woso ganwɔre deem ka guɔɔ nɔɔn duro ɔ ncɩnaaɔ amb'a a ka wɔɔ ɔ, dɔmum kɔ wɔɔ sɩra ka Zuuba Yeezuu Krista ɔ bi, nka m mɔɔ m kɔ m m ta Woso m tolle k'a b'a zi ba?»

¹⁸ Naa k'a a hi bi, guɔɔ wɔɔ heer a da, ηn'a le bɔm Woso ɔ, η ɔ: «Woso heerlɔrle k'a ni mɩsɩrbaa kam bi ka do vantɔɔ haay ɔ sɔ.»

¹⁹ Gooo kɔ η y'a si, ηnɪ hɪsɪga da fɪr kɔ η y'a yɪ Etɪyennɪ gare kur bɪ, η ta Fenisii ɔ kan Siipɪr kɪ, Antɪyɔs kɪ ɔ. N̄ bɪr Woso lemim bɪ pa dam gosɪ vanta m, kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ bɛɛ bala y.

²⁰ Bɪ, Siipɪr zanno kan Sirennɪ zanno kɪ gosɪnno yɪ η barla, kɔ η lee ku Antɪyɔs ɔ, ηnɪ Zuuba Yeezuu lemim nyɪnta bɪ pa da grekki zanno wɔɔ m sɔ.

²¹ Zuuba paŋŋa nyɪnta an nɪ kan η kɪ, hallɪ gɔɔɔ kɔ η sɪra ka ηn'a bɔ ηnɪ zu Zuuba ɔ rɔ wɔɔ lɛ n'a dam la gɔta.

²² Zerizalem sɪrakarezanno wɔɔ mim naa do dɪndare ma, n n Barnabas nyɔɔ Antɪyɔs ɔ.

²³ K'a lee ku, an Woso barka bɪ yɪ, an nɪ zi bam bɪ, a heer yɪ nyɪnta, an η dɔndɔ haay, kɔ η heer n gɔɔta an bɪr kan Zuuba kɪ kɔɔkɔɔ.

²⁴ Nyɪnta a ɔ gɔaa tɪrga, Sent-Espri n a han kan sɪrakare kɪ. Gooo gɔta n zu Zuuba zaa ɔ.

²⁵ Barnabas ta Tarsɪ ɔ k'a yaa a ka Sol ma.

²⁶ A n aa a yɪ, an a gaa, an bɪr m Antɪyɔs ɔ. N̄ nɪ dɔɔraa deem ba kan kɔ kɪ, ηn'ɪ zi bam sokɔma bɪ do ɔ, ηn'ɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ gɔta m. Antɪyɔs ɔ n lɛɛ ka ɔ, n nɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir kristagooo.

N Barnabas kan Sol kɪ nyɔɔ Zerizalem ɔ

²⁷ Dɔmɪnno wɔɔ duro ɔ bɪ, wosolɛsɪnnɪsorazanno a to Zerizalem ɔ, ηnɪ ta Antɪyɔs ɔ.

²⁸ N̄ gɔaa deem kɔ n n'a birm Agabus bɪ wuti, an a hɪ Sent-Espri paŋŋa m, a ɔ: nɔ gɔta n'a dam tara burɔ ɔ jilli. A nyɪnta ɔ denter, cir Klloodɪ dɔmɪm ɔ.

²⁹ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a cɪnta kan kɔ kɪ, gɔaa biyɛθ kan a wɔhɔ kɪ, k'a nyɔɔ a danyɪnɔ kɔ η nɪ Zidee ɔ rɔ wɔɔ daahan minto.

³⁰ Bɪ η y'a ba, ηnɪ Barnabas kan Sol kɪ bɔ ɔ, ηnɪ η nyɔɔ gɔɔɔgusɪnno wɔɔ ma kan daahan bɪ kɪ.

12

N Zakkɪ zɛ gɔr. N n Pɪyɛɛr du lɔnnɔɛɛ ɔ

¹ Bɪ ma bɪ, cir *Hɪrɔɔdɪ a ka, ηnɪ gɔɔɔ gosɪnno kɔ η nɪ zum Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ gɔr, k'a fɪr ka η ma.

² A a ka, n n Zaan danyɪ Zakkɪ bɪ zɛ kargɔ m.

³ K'a dɪga a zɪfɔrɔ wɔɔ heer nyɔɔ mim naa do ma bɪ, a a ya, an a ka, ηnɪ Pɪyɛɛr nyasɔ. Nyɪnta a ɔ, bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cɪbsa dɔmɪm ɔ.

⁴ K'a a ka, ηn'a nyasɔ, ηn'a du lɔnnɔɛɛ ɔ bɪ, a a ka sɔrdaarɔ n dɔ ma gɔaa bueresɔrdɪ, ηn'a sinsim kɔ m si-si, k'a b'a dɔdɔ ka pakkɪ cenle kur gɔɔɔ lɛɛ.

⁵ Dòmum kó Píyēer nì lónnóce ɔ bí, sokoma bí y'a tɔŋ ɔ kan Woso yaadare kí kósi-kósi a minto.

⁶ N Píyēer kósi banjarɔ m hɔya. A dɔ k'a nì mem kó Hírɔɔdɔ n a bó bí, gum bí do ɔ, Píyēer ɪ hinceem bam sɔrdaa hɔya bire ɔ, sɔrdaarɔ nì dóm lónnóce bí lɛ ma.

⁷ Lɛem bí, Zuuba malɛeka sɔr zɛ, lɛɛgure n cɛ bí han haay. Malɛeka bí n Píyēer zɛ pa-pa a boon ma, an a gu, a ɔ: «Wuti zɔɔ-zɔɔ!» Banjarɔ wɔɔ n a hɔnhɔr Píyēer wɔrɔ wɔɔ ma.

⁸ Malɛeka bí n a ya, an a hɪ m, a ɔ: «ɪ hɔsoaɔ bí sa, ɪ so ɪ ɔ, k'ɪ ɪ kɔsɔrɔ wɔɔ da ɔ!» A n a ba maam. Malɛeka bí n a ya, an a hɪ, a ɔ: «ɪ zaba bí sa, ɪ da ɪ ra, k'ɪ zu mɔɔ ɔ!»

⁹ Píyēer n bó, an zu a jɛ ɔ. B'a n a dɔ a ɔ, hɔ kó malɛeka b'a ba bí, sɪra nɪ y, a ɪ dɪgam ma a ɔ makra awɔɔ yɪ.

¹⁰ N n lɛɛ ka, ηnɪ cem lɛɛkare bɪnce bí han kan a dómazanno kí, ηn'a ya, ηnɪ cem a hɔya hɔ bí han, ηn'a lee ku pɔyaa cɛle k'a nya kó bí rɛ bí ma. A n a gɔ a zim η lɛɛ. Kó η bó garga ra bí, ηnɪ ta, ηn'aa zada bí ku, lɛem bí, malɛeka b'a gɔ Píyēer ma.

¹¹ Píyēer hɔɔn n zer kɛere. A n a hɪ, a ɔ: «Naa ma bí, mɔɔ dɔ kɛere. Sɪra m, Zuuba a malɛeka nyɔɔ, an bí mɔɔ bó Hírɔɔdɔ wɔ ɔ kan zɪfɔrɔ kí, kan hɔ haay kó zɪfɔrɔ wɔɔ a cɪnta k'a ba mɔɔ m bí kí.»

¹² K'a hɔɔn bí zer bí, a a hɔr, an ta Zaan kó n so ra, n n a tɔ ka Markɪ bí da Maarii har ɔ. B'ɔ bí, gɔɔɔ gɔta nyɪnta b'ɔ, ηn'ɪ yaa dam.

¹³ K'a cɛle bí zɛ bí, Zibəənyɪlɔ k'a tɔ m Rode bí bɔr k'a bí dɪga a.

¹⁴ A Píyēer leer dɔ, kan heernyɔɔ kí, cɛle bí gure tɔ bó a nɔ ɔ, an a wusigə an bra si, k'a yaa hɪ a ɔ, Píyēer bɔr, an nɪ cɛle ma.

¹⁵ N n a hɪ m, η ɔ: «ɪbɪ mim y'a wusigə ra?» A n gɔɔta, an n'a hɔ bí ra, a ɔ sɪra m. N n a hɪ, η ɔ: A malɛeka bɛɛ ra?

¹⁶ Píyēer n gɔɔta, an nɪ cɛle bí zem. N n kó ηn'a gɔ, kó η y'a yɪ bí, η n zɛ kədə.

¹⁷ A n meer ba a wɔ m, a ɔ, ηnɪ zɛ pi. Hɔ kó Zuuba a ba, an a bó lónnóce ɔ bí, a bí jusa an n'a dundare η nɪ, an b'a nyambɔr, a ɔ: «K'a ta, a yaa hɪ *Zakkɪ m kan danyɪnɔ wɔɔ kí.» A n bó, an ta bɪnce vanta ɔ.

¹⁸ Dómure ma bí, tator gɔta nyɪnta ɔ sɔrdaarɔ wɔɔ bire ɔ. N n a dɔ kó Píyēer a ba lɔ y?

¹⁹ Hírɔɔdɔ n a ka, ηn'a ka ma, bí η n a yɪ y. A n a ka, ηnɪ sɔrdaarɔ wɔɔ lar, an lɛ ka a ɔ, ηnɪ η zɪnzɛ. Bí jɛ ɔ bí, Píyēer a tɔ Zidee ɔ, an ta Sezaree ɔ, an aa gɔɔta b'ɔ dómum poore nɔ ɔ.

²⁰ Hiröödu heer wuti kan Tiir zanno ki, Sidon zanno ki. Broo n a le ba deem, ηni bür k'a b'a yi. N n gaaasibabaa da cirhar digamazaa Blastus ma, ηn'a ze kō ra, ηni bür k'a bi kō ma. Bala, η kō bi hōbire bi, bō a nawom cir bi kō b'ō.

²¹ Dōmum kō η y'a bō ō bi k'a a ku bi, Hiröödu a cirbæhuu da a ra, an nynta duu burə ō, an ni gutabaa meer bam kan ōōō wōō ki,

²² ηn'i zee dam Hiröödu mim ō, η ō: «Woso leer n naa, gōaa hō bæe y!»

²³ Læem bi, Zuuba maleeka Hiröödu ze, k'a n a le bō Woso ō bi minto. Mukuno n a bi, an ga.

²⁴ Dōmum bi do ō, Woso lemim y'a dam la, karındanyino wōō le n n'a zum la.

²⁵ Barnabas kan Sol ki kō η y'a dō, η ō, a zi bi ba an nya Zerizalem ō bi, η y'a bō ηn'i tam Antiyōs ō. N Zaan kō n so ra ηn'a tō ka Marki bi gaa kan a ki, ηni ta m.

13

Barnabas kan Sol ki nyōōre

¹ Sokuma kō n y'a cūta Antiyōs ō bi, wosolesinnisorazanno i nynta b'ō kan karınsaambōō ki: Barnabas, Sımınyōō kō n n'a birm Nizeer bi ki, Sirenni Lusiyus ki, kan cir Hiröödu Antipas nyıbaa zukuuzaa Manayen ki, Sol ki.

² Hindeem ō, kō η ni yaa dam Zuuba m, ηn'a le kōsim bi, Sent-Espri a hi, a ō: «K'a Barnabas kan Sol ki bō ō a hō, zibæ kō mōō η bir ma bi minto.»

³ Kō η y'a le kōsi, ηni yaa da ηn'a nya bi, η y'a wō ka η la, ηni η da zaa ra.

Barnabas kan Sol ki ta Siipır ō

⁴ Kō Sent-Espri η nyōō bi, Barnabas kan Sol ki zer Selesii ō, ηni da kōōlōō b'ō, ηn'i ta Siipır ō, kō m bi, hi m bir ma.

⁵ Kō η lee ku Salamin ō bi, η Woso lemim pa da zıfōrō sokōmacerō ō. Zaan nynta kan η ki, an n'a dare η han.

⁶ Kō η y'a da tara kō hi bir ma haay bi zi, ηni lee ku Pafōs ō bi, η yaa nyısızaa deem ze ō. Nōaarlesinnisorazaa m, zıfō m, ηn'a birm Bar-Yeezuu.

⁷ A nynta tara bi do læezaa Serziyus Polus, k'a nynta gōaa hōōnzaa bi jirmazanno wōō barla. Tara bi læezaa bi m Barnabas kan Sol ki bir, bala, a nynta an a ηōa k'a Woso lemim bi ma.

⁸ Nyısızaa bi do kō n n'a birm Elimas, grēkki lemim bōōrōzaa, bi n ye η ni y, an n'a kam ma k'a a ka kō tara bi læezaa bi bi sira ka y.

⁹ Sol kɔ n n'a birm Pol bi kɔ Sent-Əspri a han b'i dıgam ma su...,

¹⁰ an n'a hum ni, a u: «İbu k'i hoon bonyaa ka, kan ŋaarbaa ki bi, Sutaana nyi ra, sira jum naa, İbu bi Zuuba zaa tırğa bi zarle tom na?»

¹¹ Ba Zuuba wɔ n n'İbu ra na: İbu y'i bam bɔɔ dɔmum poore nɔ u, İbu b'i yare i woso gure yi y.»

Lɛem bi, monsigə kan gunuu ki a ku ra, an n'a birm lɛe haay u, an n'a kam gɔaa ma k'an a gaa.

¹² Tara bi lɛezaa bi k'a naa yi bi, a a ba sarakarezaa, bala, Zuuba karında bi gasu a hoon u paan....

Pol meerbaa Pisidii Antıyos u

¹³ Pol kan a zukuuzanno wɔɔ ki a hɔr Pafos u, ŋni da kɔɔɔɔ u, ŋni ta Panfilii kɔ Perzee u. Bi, Zaan a gɔ ŋ ma, an a wusigə Zerizalem u.

¹⁴ Ŋ n a hɔr Perzee u, ŋn'a zaa sa, ŋn'aa lee ku Pisidii Antıyos u. Ŋ n gaso sokomace u *sabaa hinni u, ŋni nyinta.

¹⁵ Kɔ ŋ lɛrɔ kan wosolesinnısorazanno ki ciro karında ba, ŋn'a nya bi, sokomace cinno wɔɔ a ka, ŋn'a hi ŋ ni, ŋ u: «U danyıno, k'awɔɔ i dɔndɔ m k'a ka gɔɔɔ wɔɔ m, zaa ta u!»

¹⁶ Pol n wuti, an a wɔ busu, a u: «İsrayel zanno kan awɔɔ k'a ni nyi bam Woso m nɔ wɔɔ ki, k'a tɔr ka mɔɔ ma.

¹⁷ Wɔɔ do İsrayel Woso bi wɔɔ zıro bɔ u. Do k'a nyinta Ezipti u bi, a a da ra gɔta, bi, kan a wɔ panŋa ki, a a ka ŋni bɔ,

¹⁸ a hɔbure ka ŋ u poohoon u dɔɔraa busi nɔ u.

¹⁹ Bi je u bi, a do saanhına zınze Kanaan kɔ u, an a ka, ŋna so ŋ tararɔ wɔɔ u.

²⁰ A ga kɔ u naa haay a ba kan dɔɔraa zɔrsi busoor ki.

Bi kur bi, a dɔdɔkənnɔ ka ŋ u an ta, an wosolesinnısorazaa Sanwel ku.

²¹ Ŋ n cir ye, Woso n Benzamen do gɔaa Kis nyi Sol ka ŋ u. A cirbəə bure dɔɔraa busi ku.

²² Woso n wɔ saa bi ma, an Davıd bɔ u, an a ka ŋ u k'an yi cir. A n a kaseti ka b'u, an n'a hıre, a u: «Mɔɔ Zesee nyi Davıd yi, mɔɔ heer gɔaa m, an ni hɔ kɔ mɔɔ le n taa haay bi bam.»

²³ Amba Woso k'a ler bɔ bi, a Yeezuu bɔ Davıd do nɔ u k'an yi İsrayel bombɔrezaa.

²⁴ K'a n bɔr cına bi, Zaan lɛe ka an bi mimbonyaarɔ tore batem pa da İsrayel zanno m haay.

²⁵ Zaan zibəə k'a bɔr an ni nyam bi, a a hi, a u: Awɔɔ y'a hoon dam a u, nka m mɔɔ ni? Gɔaa k'awɔɔ ni dɔm ma bi bɛe m mɔɔ ni y. Bi, gɔaa i zem mɔɔ kur, bi mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar hɔr y.»

26 «M danyıno, Abraham donyıno, kan boɔ ni nyi bam Woso m awɔɔ bire ɔ ro wɔɔ ki, bombɔre lemim naa do nyɔɔ n y'a ɔ wɔɔ minto.

27 Zerizalem zanno kan a cinno ki n Yeezuu do y. N n wosolesinnısorazanno lemim ko n n'a karında bam sabaa biyəə hinni ɔ bi ji ma so y. Bi, ku η y'a nyasɔ, ηn'a ka ze ma bi, η y'a ka wosolesinnısorazanno lemim bi n ko yi.

28 Ku η n mim yi a gor zi an a ga ze m bi, η y'a ye Pilatu han k'an a ka ku n n'a ze gər.

29 Bi, ku η ho ku n y'a gorsıra ba a minto bi ba an nya bi, guɔɔ a zer go bi ma, ηn'a da yaa ɔ.

30 Bi, Woso a mum bo ɔ gəəno bire ɔ.

31 Bi, a a hınka dɔmum gɔta no ɔ guɔɔ ku η zu ku ɔ kan ki Galilee ɔ, ηni ta Zerizalem ɔ ro wɔɔ m, brɔɔ m kasetızanno keere guɔɔ lee.»

32 «Bi wɔɔ so, lemim nyınta naa do, wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m, lerbɔre ku Woso a bo wɔɔ zıro m bi,

33 Woso a ba wɔɔ muηηɔɔ minto, wɔɔ k'ɔ ni η nyıno bi minto, a Yeezuu mum bo ɔ amb'a n y'a gorsıra ba laaro ci ɔ, laa hiya ho no ɔ bi m:

Mɔɔ nyi n'ibu m,

her naa, mɔɔ n'ibu Zi.

34 Woso a mum bo ɔ gəəno bire ɔ, k'a b'a da ma, an von y, a muηηa y'a hi, a ɔ:

Mɔɔ David hoɔmuηηɔɔ

ku η ni ta ɔ paan... ro wɔɔ

kare awɔɔ ɔ.

35 Bi minto y'a ka, an n'a hum lee vanta ɔ laaro ci ɔ:

A b'a gɔaa muηηa bi tore, an von y.

36 Bala, David k'a Woso zi bi ba a dɔmum ɔ bi, a bi ga, ηn'a bir a zıro zi, a mesim n von.

37 Bi gɔaa ku Woso a mum bo ɔ bi, a mesim n von y.

38 M danyıno, k'a do muηηa a ɔ, gɔaa bi do minto y'a ka mimbonyarɔ sugur pa n ni dam awɔɔ bire ɔ.

39 A muηηa minto, gɔaa biyəə k'a ni sıra kan ɔ bi, a y'a mimbonyarɔ haay sugur yıre, bi le ku Moyiisi a ka bi b'a dam ma an a ka awɔɔ ɔ y.

40 K'a dundo a zi, ku hoɔ bi ba awɔɔ m amba ho ku wosolesinnısorazanno a hi bi ni y. N y'a hi, η ɔ:

41 K'a dıga a, so guɔɔ m zanno,

k'a ze kədə, k'a nyaam!

Mɔɔ zi bam awɔɔ dɔmum ɔ,

zibəə m, awɔɔ n ni bıɔ kam ma,

baa ku gɔaa a dında awɔɔ m.»

42 Pol kan Barnabas kɪ kʊ η bʊr ηn'ɪ bɔm bɪ, η y'a yɛ η han gʊta, kʊ η nɪ so minno nɔɔn duro ra sabaa k'a nɪ zem bɪ ma.

43 Gʊɔɔ wɔɔ kʊ η hɪsɪga da bɪ, zɪfʊrɔ gʊta kan do vantɔɔ gʊɔɔ kʊ η nɪ zum zɪfʊrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ ʊ rɔ wɔɔ kɪ, Pol kan Barnabas kɪ da zaa ʊ. Sʊura kʊ η n'a bam bɪ, η yɪ η dʊndɔm, kʊ η nɪ gʊɔta Woso barka nɔ ʊ.

Pol kan Barnabas k'ɪ do vantɔɔ zi

44 Sabaa k'a nya ʊ bɪ k'a ku bɪ, tara bɪ zanno haay a zɛ kʊ ra k'a a tɔr ka Woso lemim ma.

45 Zɪfʊrɔ kʊ η gʊɔɔ wɔɔ yɪ gʊta nɔɪnaaʊ bɪ, jumbaa η heer han, ηn'ɪ Pol meerbaarɔ wɔɔ nyɪ bombɔɪ ʊ, ηn'a sonso wʊrɛ.

46 Pol kan Barnabas kɪ a heer ba kookoo, ηn'a hɪ η nɪ, η ʊ: «Awɔɔ Woso lemim b'a ga m, an lɛɛ ka, an hɪ awɔɔ m! K'awɔɔ kaanm Woso lemim bɪ m bɪ, awɔɔ a mɪɪηɔɔ dʊdɔ yar kan mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ kɪ, a hɪnka a ʊ: awɔɔ lɛ baa k'a yɪ y. Kɛɛrɛ naa, ʊ wusigə wɔɔ nawʊm do vantɔɔ zi.

47 Bala, lɛ kʊ Zuuba a ka wɔɔ bɪ n naa:

Mɔɔ ɪbɪ bɔ ʊ
k'ɪ yɪ lɛɛgure do gʊta minto,
k'ɪ bombɔrɛ ganwɔrɛ bɪ sa,
ɪ ta m durnya lɛ cɪnta jɪ ʊ.»

48 Kʊ η minno nɔɔn duro ma bɪ, do vantɔɔ gʊɔɔ wɔɔ, kan heernyɔɔ kɪ, η y'a lɛ bɔm Zuuba Woso lemim ʊ. Bɪ, gʊɔɔ haay kʊ η nɪ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ yɪm nɔ wɔɔ sɪra ka.

49 Zuuba lemim bɪ lee ku lɛɛ haay ʊ.

50 Zɪfʊrɔ wɔɔ n bɔkare ηn'ɪ lanno tɔzanno kʊ η nɪ Woso dan ʊ paan... rɔ wɔɔ nyɔɔnyɔɔta kan tara gʊɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ k'a fɪr ka Pol ma kan Barnabas kɪ, k'a la η la, kʊ η nɪ bɔ a tara bɪ ra.

51 Brɔɔ n taanyisi gʊngʊ a ganno ma η minto, ηnɪ ta Ikonɪyɔm ʊ.

52 Kʊ karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ, Sent-ɛspri kan heernyɔɔ kɪ η heer han.

14

Pol kan Barnabas kɪ ta Ikonɪyɔm ʊ

1 Ikonɪyɔm ʊ bɪ, η y'a ba am biisi hɔ bɪ m. Pol ta kan Barnabas kɪ, ηn'aa gasʊ zɪfʊrɔ sokʊmace ʊ. Nɪ meerbaa b'a ka, gʊɔɔ gʊta kʊ η nɪ zɪfʊrɔ kan grekkɪrɔ kɪ n a ba sɪrakarezanno.

2 Bɪ, zɪfʊrɔ nɪηɔɔ kʊ η n yɛ sɪrakare bɪ ma rɔ wɔɔ do vantɔɔ gʊɔɔ wɔɔ nyɔɔnyɔɔta, η heer nɪ busum kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ.

³ Pol kan Barnabas kɪ ɡɔɔta b'ɔ tee..., ɲn'ɪ meer bam kan heerkoodəbaa kɪ Zuuba minto. Zuuba a kasetɪ ka ɲ ɔ. Bala, a muŋɲa yɪ ɲ meerbaa sɪra hɪnka, an a ka, ɲn'a da ma, ɲn'ɪ hoserlo bam kan makrarɔ kɪ.

⁴ Tara nɔ zanno wɔɔ n a jir lɛ hɪya: ɡɔsɪnno nɪ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ, ɡɔsɪnno nɪ kan kristazibəəzanno wɔɔ kɪ.

⁵ Do vantɔɔ ɡɔɔɔ wɔɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ, a cinno kɪ, lɛ sa k'a zibəə bɔnyaa ba kristazibəəzanno wɔɔ m, k'a ɲ ɡɔŋɡɔɛɛn jaarɔ m.

⁶ Kɔ Barnabas kan Pol kɪ hɔ kɔ ɲ ɔ k'a ba bɪ dɔ bɪ, ɲ y'a si, ɲnɪ ta Likawonii kɔrɔ ɔ, Listɪr kan Derbe kɪ, kan ɲ bɔlɛɛmarɔ kɪ.

⁷ B'ɔ sɔ bɪ, ɲ y'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dare.

Listɪr kɔ lɔɡɔ waare

⁸ Listɪr kɔ ɡɔaa deem n ta ɔ, a b'a dam ma an jum a ganno ra y. Yɪ a ɔ lɔɡɔbaa bɪ m, a n ta fɪɪɡaa y.

⁹ Hindeem ɔ, an nyɪnta an n'a tɔr kam Pol meerbaa ma. Pol nɪ dɪɡam ma sɪ.... K'a yɪ a nɪ sɪrakare m k'a laafɪ yɪ bɪ,

¹⁰ a a hɪ kan paŋɲa kɪ, a ɔ: «Wuti ɪ jum, ɪ ganno ra!» Ɔaa bɪ n wuti lɛ deem, an nɪ tam.

¹¹ Ɔɔɔɔ wɔɔ kɔ ɲ hɔ kɔ Pol a ba bɪ yɪ bɪ, ɲ y'a leer busu brama, ɲn'a hɪm Likawonii lemim m, ɲ ɔ: «Wosoro y'a ba ɡɔɔɔ, ɲnɪ zer wɔɔ bire ɔ.»

¹² Ʋ n'ɪ Barnabas birm <*Zes>, ɲn'ɪ Pol birm <*Hermɛs>, bala, a ɪ nyɪnta meerbaazaa.

¹³ Zes yaadareɛ bɪ, pəŋɲə kɔ n y'a bɪr kɔ bɪ ma bɪ lɛ ma n ta ɔ. A mannɪbər b'a ka ɲnɪ ta ɲɔanno m, ɲnɪ lɛɛrɔ waa, ɲn'a dɪnda ɲ wer, ɲnɪ ta ɲ nɪ kɔ bɪ lɛ ma. A n a zɛ kɔ ra kan ɡɔɔɔ wɔɔ kɪ, k'a mannɪ ba.

¹⁴ Kristazibəəzanno Barnabas kan Pol kɪ kɔ ɲ mim naa do ma bɪ, ɲ heer a zar ɡɔta, ɲn'a huuro kɪnkaansom, ɲnɪ bra si, ɲn'ɪ tam ɡɔɔɔ wɔɔ zi kan zee kɪ.

¹⁵ Ʋ ɔ: «Ɔɔɔɔ ra, bɔ awɔɔ n'a bam naa? Wɔɔ, ɡɔɔɔ m wɔɔ m sɔ am awɔɔ hɔ bɪ m! Lemim nyɪnta kɔ wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m naa, k'a wɔ saa hɔbaarɔ nɪbɪrɔ nɔɔn duro ma, k'a zu Woso k'an mɪsɪr, an brama da kan tara kɪ, hɪɡɔta kɪ kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bɪ kɪ b'ɔ.

¹⁶ Kɔ biisi bɪ nɪ, a do haay to, ɲn'ɪ zure a zaarɔ ɔ,

¹⁷ b'a hɔ muŋɲa ba awɔɔ m, bala, a lahi ka awɔɔ ɔ, kan mɔsa kɪ, a hɔbɪrɛ ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer nyɔɔm.»

¹⁸ Meerbaarɔ nɔɔn duro bɔraama ka ɡɔɔɔ wɔɔ ɔ. B'a n nyɪnta naanaa k'a ɡɔɔɔ wɔɔ da jum ɔ kɔ ɲ bɪ mannɪ bɪ ba y.

19 Bı je ɔ bı, zıfɔrɔ y'a to Antıyɔs ɔ kan İkonıyɔm kɪ, ηnı bı gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔta. N n Pol gongɔɔɛn jaarɔ m, ηn'a gıngaaata, ηnı bɔ m tara nɔ ɔ, ηn'u dıgam ma, η ɔ, ga a ɔ.

20 Bı, karındanyınɔ wɔɔ kɔ η y'a ze kɔ ra, ηnı bı ma bı, a wuti, an gasɔ tara nɔ ɔ. Dɔ k'a mɛ bı, a a hɔr kan Barnabas kɪ, ηnı ta Derbe ɔ.

N y'a wusigə Siirii Antıyɔs ɔ

21 Kɔ η lemim nyınta bı pa da Derbe ɔ ηnı karındanyınɔ yɪ gɔta bı, η y'a bɔ, ηnı bɔ Listır ɔ, İkonıyɔm kan Pisidii Antıyɔs kɪ ɔ.

22 N karındanyınɔ wɔɔ heer yo, ηnı η dɔndɔ kɔ η nı gɔɔta a sırakare nɔ ɔ, ηn'a hı, η ɔ: «A a ga m, wɔɔ n fıɪr yɪ gɔta, k'ɔ bɔkare, ɔ gasɔ Woso cirbəə nɔ ɔ.»

23 N lɛezanno bɔ ɔ kristagɔɔɔ sokoma biyəə nɔ ɔ, ηnı yaarɔ da ηn'a lɛ kɔsı, ηnı yaa da lɛezanno wɔɔ tɔ ma, ηnı η da Zuuba kɔ η sıra ka ɔ bı wɔ ɔ.

24 N bɔ Pisidii ɔ, ηnı ta Panfilii ɔ,

25 ηnı lemim nyınta bı pa da Perzee ɔ, ηnı cem, ηnı ta Atalıyaa ɔ.

26 N n a to b'ɔ, ηnı da kɔɔlɔs ɔ, ηnı ta Antıyɔs ɔ, tara nıηηɔ kɔ η y'a ye ɔ Woso han, k'a nı η barka da ɔ zibəə kɔ η y'a ba naa minto b'ɔ.

27 Kɔ η lee ku bı, η sokoma bı bir, ηnı hɔ haay kɔ Woso a da η han ηn'a ba bı dında η nı, an lɛ da bı, hɔ kɔ Woso a ba, dɔ vantɔɔ ηn'a ba sırakarezanno bı.

28 N maasıɛ ba b'ɔ kan karındanyınɔ wɔɔ kɪ.

15

Bakomare banηɔ minto Antıyɔs ɔ

1 Gɔɔɔ gɔsınnɔ y'a to Zidee ɔ, ηnı bı karında ba danyınɔ wɔɔ m, η ɔ: «K'awɔɔ n gasɔ banηɔ b'ɔ, a zu Moyiisi yınnıbayı zibəə b'ɔ, awɔɔ bı bɔmbɔɛɛ yıɛ y.»

2 Mim naa do wuti bɔgɔɪ gɔta m kan bısıkare kɪ gɔɔɔ wɔɔ kan Pol kɪ Barnabas kɪ bire ɔ. Danyınɔ wɔɔ n a cınta kɔ Pol kan Barnabas kɪ, gɔɔɔ gɔsınnɔ kɪ n ta Zerizalem ɔ kɔ η n'aa kristazibəezanno wɔɔ yɪ kan kristagɔɔɔ lɛezanno wɔɔ kɪ mim naa do minto.

3 Antıyɔs kristagɔɔɔ sokoma bı n dıga η zaa sare mim ma. N bɔ Fenisii ɔ kan Samarii kɪ, ηn'u do vantɔɔ gɔɔɔ heerlɔɛ mim dındam, b'a yɪ heernyɔɔ gɔta kan ɔ danyınɔ wɔɔ kɪ haay.

4 Kɔ η lee ku Zerizalem ɔ bı, sokoma a nya η zi, an η si, kristazibəezanno kan kristagɔɔɔ lɛezanno kɪ, ηnı hɔ kɔ Woso a da η han ηn'a ba bı sa, ηn'a dında η nı.

⁵ Farizeenro sarakarezanno wuti ηn'a hi η σ, a a ga m ku η ni do vantoo gsoo woo gaso banησ σ, ko η ni ε ka, ko η ni zu Moyiisi lero woo σ.

Bisi bi kare bombō kō zi

⁶ Kristazibəəzanno woo kan kristagsoo ləezanno woo ki a so kō ma, k'a dıga mim naa do ma.

⁷ Kō η bisi bi ka tee... bi, Pıyeer wuti an a hi, a σ: «M danyıno, awoo do a σ, a sıηηıda σ bi, Woso moo bo σ awoo bire σ, kō do vantoo gsoo m lemim nyınta bi ma moo ε m, kō η n'a si.

⁸ Woso k'a heerlo woo do bi, a kaseti ka η σ, an Sent-Espri bi ka η σ, amba a a ka woo σ bi m.

⁹ Woso n η gō woo ma poore tokke y, sarakare minto y'a ka an η heerlo woo sorgō.

¹⁰ Kεere bi, bo minto y'a ka, an ni Woso makra bare? A n ni mōr gorezaa bi kam karındanyıno woo ra, bi woo zıro kan woo mıηηoo ki n a da ma, σ n'a busure?

¹¹ Bi, woo si woo σ, Zuuba Yeezuu barka minto y'a ka woo n bombore yi, am η hō bi m.»

¹² N ηaay n ze pi, ηn'a tōr kam Pol kan Barnabas ki ma, broo ni hoserlo kan makrarō ki kō Woso a ka η ni ba haay do vantoo kō σ bi dındare η ni.

¹³ Kō η y'a nya bi, Zakkı meerbaa bi si, a σ: «M danyıno, k'a tōr ka moo ma.

¹⁴ Sımınyoo hō kō Woso a ba a sıηηıda σ, k'a dıga a do ma, a bo σ gsoo kō η ba zıfuro woo barla bi tō da woo no σ.

¹⁵ Bi wosolesınnısorazanno ye bi ma so, bala, n y'a gōrsıra ba Wosoci σ, n σ:

¹⁶ Bi je σ bi, moo zem bi Davıd har k'a a da bi banka m a do,

zeero kō η gōota rō woo,

moo yi m yare, m η do,

m η jum brama.

¹⁷ Kō gsoo kō η gōota rō woo

n a ka Zuuba ma,

kan do vantoo haay kō η ni mem moo tō ma rō woo ki.

¹⁸ Zuuba i naa hi, a y'a ka ηni hoo noon duro do biisi hoo tee....

¹⁹ Bi minto y'a ka moo m hoon da, moo σ, a n a ga m, woo n fir ka do vantoo gsoo kō η ye Woso ma rō woo ma y.

²⁰ U ci ba η ma, σ a hi η ni, σ σ, η bi *wosobaawonno mannıbare sim sō y, η bi jaan da y, η bi hō gər sim sō, kan ma ki sō y.

²¹ Sıra m, a doōraa laato, gsoo i tara no biyēə σ, ηni Moyiisi lero karında bam *sabaa hinni haay σ η sokomacero σ.»

N ci ba, n n a nyoo gɔɔ kɔ η bi zuɔfɔɔ wɔɔ ma

²² Kristazibəəzanno wɔɔ kan kristagɔɔ lɛezanno wɔɔ kɪ, sokoma bi kɪ, a cɪnta k'a gɔɔ bɔ ɔ a barla a η nyoo kan Pol kɪ Barnabas kɪ Antɪyɔs ɔ. Nyɪnta a ɔ Ziidi kɔ n n'a birm Barsabas, kan Silas kɪ, gɔɔ m, η nɪ daɔrɛ m danyɪnɔ wɔɔ bire ɔ.

²³ N n ci naa do ka η ɔ:

«Kristazibəəzanno kan kristagɔɔ lɛezanno kɪ, ɔ danyɪnɔ kɪ ɪ yaa dare a danyɪnɔ do vantɔɔ kɔ η nɪ Antɪyɔs ɔ kan Siirii kɪ, Silisii kɪ rɔ wɔɔ m.

²⁴ Wɔɔ ma η ɔ, wɔɔ gɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ b'awɔɔ wɔnwar kɔ ma, ηn'awɔɔ heer zar, ηnɪ dabɔɔ da awɔɔ ma kan a meerbaaro kɪ, bi wɔɔ n η nyoo y.

²⁵ Wɔɔ ɔ lɛ ba deem, ɔ a cɪnta k'ɔ gɔɔ bɔ ɔ, ɔ η nyoo kan ɔ gɔaastɔɔ paan...rɔ Barnabas kan Pol kɪ.

²⁶ Gɔɔ m, ηn'a mɪsɪrbaa ka zɛ ma, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

²⁷ Bi minto y'a ka, wɔɔ n nɪ Ziidi kan Silas kɪ nyɔɔrɛ awɔɔ ma, kɔ η nɪ bi minno nɔɔn duro hi awɔɔ m a lɛ m.

²⁸ Sent-Espri kan wɔɔ mɪηηɔɔ kɪ, wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, a n a ga m, k'ɔ ɔ ya, ɔ mɔr gorezaa vanta ka awɔɔ ra, kɔ mim pakraro nɔɔn duro bɛɛ y:

²⁹ A bi wosobaawɔnnɔ mannɔbare sim sɔ y, kan ma kɪ, hɔɔ gəɔrɔ kɪ, b'a bi jaan da sɔ y. K'awɔɔ zu naa haay ɔ, awɔɔ ba mɪηηa. Woso y'a dare a han.»

³⁰ Gɔɔ kɔ n yɪ η bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a leer sɔ, ηn'a hɔr, ηnɪ ta Antɪyɔs ɔ, ηn'aa gɔɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, ηnɪ ci bi ka η ɔ.

³¹ Ci bi karɪnda bi bare η heer nyoo, kɔ η dɔndɔrɛ nɔnaas yɪ bi minto.

³² Ziidi kan Silas kɪ kɔ η nɪ wosolesinnɔsorazanno wɔɔ, η danyɪnɔ wɔɔ dɔndɔ kan meerbaaro kɪ, ηnɪ η paηηa da ra.

³³ N gɔɔta b'ɔ dɔmɪm poore, danyɪnɔ wɔɔ n bi zaa ka η ɔ, ηn'a bɔ ηnɪ ta gɔɔ kɔ η yɪ nyoo rɔ wɔɔ zi.*

³⁵ Kɔ Barnabas kan Pol kɪ nɪ, η gɔɔta Antɪyɔs ɔ, ηn'ɪ hɔ dɪndare, ηn'ɪ Zuuba lemim nyɪnta bi pa dam kan gɔɔ gota kɪ sɔ.

N Pol kan Silas kɪ nyoo

³⁶ K'a yɪ poore bi kur bi, Pol a hi Barnabas m, a ɔ: «Ū ɔ wusigə, ɔ aa dɪga ɔ danyɪnɔ wɔɔ ma kɔ biyəə kɔ wɔɔ Zuuba lemim nyɪnta pa da ɔ b'ɔ. K'ɔ dɪga a kɔ η y'a bam lɔ gɛ.»

³⁷ Barnabas n a ηɔa k'a Zaan kɔ n n'a birm Markɪ bi gaa a ta m.

* 15:33 15.33 Ci gɔsɪnnɔ ɪ naa danj ɔ: Silas a hɔɔn da an gɔɔta, Ziidi n cem a deem.

38 Bı, Pol n ye k'a gaa y, bala, a nyınta an nı zum kú ı kan η kı, an a gó η ma Panfilii ı, a n a ya, an zi ba kan η kı y.

39 N bıı ka kan kú kı maam-maam, bıı bı n bı η gongú kú ma gúaa biyəə n ta a lə, a lə. Barnabas Markı gaa, an da kóolú ı an ta Siipı ı.

40 Pol n Silas gaa, danyıno wóo n yaa da, kú Zuuba n a barka ka η ı. N n cem.

41 Pol bó Siirii kan Silisii kı kúro ı, an nı kristagúú sokumaró wóo paŋŋa dam la.

16

Timote a zε kú ra kan Pol kı Silas kı

1 Pol kan Silas kı ta ηn'aa lee ku Derbe ı, ηnı cem ηnı ta Listı ı. Karındanyı deem n nı b'ı, a tó m Timote, a da bı zıfı m, an a ba sırakarezaa, a zı bı grekki m.

2 A danyıno kú η nı Listı ı kan İkonıyóm kı ró wóo y'a lə bóre a tó ı.

3 Pol n a ηúa k'a gaa. A n a gaa, an a gası baŋŋı ı zıfıro kú η nı b'ı ró wóo minto, bala, η haay a dó, η ı, a zı bı grekki m.

4 Tara no ró kú η nı bóre η ı ró wóo, η yı lero kú Zerizalem kristazibəəzanno wóo a cınta kan kristagúú ləezanno wóo kı bı hıre η nı, ηn'a yere η han kú η nı zu η ı mıŋŋa.

5 Kristagúú sokumaró wóo sırakare paŋŋa n'a dam la, η lə n'a dam la dómım biyəə.

N Pol bir Masedvan ı

6 Pol kan Silas kı bó Frizii ı kan Galasii kı, Sent-Əspri n a ta η nı tolle, kú η bı lemim bı pa da Azii ı y.

7 Kú η lee ku Mizii jireyaa ı bı, η y'a ηúa k'a ta Bitinii ı, bı, Yeezuu Əspri bı η da jum ı.

8 N n cem, ηnı bra Mizii ı, ηn'aa lee ku Trowas ı.

9 Gum deem ı, Pol Woso hóhınkare yı: Masedvan gúaa deem y'a hınkı m, an jum brama, an n'a wó zınzem nı, a ı: «Bır Masedvan ı, ıbu ı da wóo han!»

10 Pol hóhınkare bı yıre je ı bı, wóo wuti zóo-zóo k'ı ta Masedvan ı, bala, wóo sı wóo ı Woso n nı wóo birm kú aa lemim nyınta pa da b'ı.

Lidii batem sire Filipii ı

11 Da kú wóo ı kóolú ı Trowas ı bı, wóo ta tırğa kan Samotrası kı. A dó k'a me bı, wóo ta Neyapolis ı.

12 ı ı to b'ı, ı ta Filipii ı, ı gam ma, Masedvan kúro haay tara no gúta m bı. A gúú wóo n a so a mıŋŋa ı am Róm zanno paan...ró wóo hó bı m. Wóo dómım poore ba tara no bı do ı.

13 *Saba a hinni u, wɔɔ bɔ tara nɔ u, u ta bɔrko lɛ ra. Bince bi do u bi, wɔɔ u hɔɔn da, u u, yaadare bince nyintam b'u. Kɔ wɔɔ nyinta bi, wɔɔ Yeezuu mim dɔnda kan lanno kɔ η y'a so kɔ ma b'u rɔ wɔɔ ki.

14 N gɔaa deem k'a tɔ m Lidii, garhuuro heerezaa m, bi nyinta, an n'a tɔr kam wɔɔ ma. Tɔyatɔr kɔ nyi m, an nɔ Woso daŋ u. Zuuba a heer gɔ k'an bɔr a ma, an a tɔr ka Pol meerbaa bi ma.

15 K'a batem si bi, a miŋŋa kan a har gɔɔɔ ki bi, a a ye wɔɔ han, an n'a hire, a u: «K'awɔɔ y'a hɔɔn dare a u, mɔɔ i zum Zuuba u, k'a bɔr, a bi wɔta mɔɔ har u.» A n ma wɔɔ ma, wɔɔ n kɔ u ye.

N Pol nyasu Filipii u

16 Hindeem u, wɔɔ nɔ tam yaadare bince u, lɔpoo n bi wɔɔ ze u, lɔ m, bɔɔrɔzaa m. A wɔ bi kure i busoo kare a zuubɔɔ wɔɔ u.

17 A n nɔ zum wɔɔ je u, Pol kan wɔɔ ki, an nɔ zee dare, a u: «Gɔɔɔ nɔɔn duro Woso k'a lɛ da haay zibəənyɔnɔ m. Bɔmbɔre zaa η n'a pa dare awɔɔ m.»

18 A ba a u, ncɔnaas dɔmum gɔta nɔ u. Pol n bi kɔ, an a bɔ, an a hi zinɔ bi m, a u: «Yeezuu Krista tɔ ma, mɔɔ lɛ ka ɔbi u: bɔ lɔ naa do mɛ u!» Lɛem bi, a bɔ a mɛ u.

19 A zuubɔɔ wɔɔ kɔ η y'a yi a busoo bi yire n a ze ra bi, η Pol nyasu kan Silas ki, ηnɔ η gungaa, ηnɔ ta η nɔ daasi u, jɔtanno taa.

20 Bɔɔ n η gaa, ηn'aa η hunka dɔdɔkɔnno m, η u: «Gɔɔɔ nɔɔn duro nɔ wɔɔ kɔ naa nyankore. Zɔforɔ m.

21 N nɔ hɔ k'a bir zum wɔɔ Rom zanno lero u bi dɔndam.»

22 Zamaa n wuti nyaa m kan Pol rɔ ki. Dɔdɔkɔnno wɔɔ n lɛ ka, ηnɔ η huuro bɔmbɔ η ma, ηnɔ η ze madɔrɔ m.

23 N ze kɔ η y'a u gɔta bi, η bɔkare, ηnɔ η du lɔnnɔce u. N n lɛ ka lɔnnɔce dɔmazaa b'u kan dɔga η ma miŋŋa.

24 Gɔaa kɔ η lɛ naa do ka u bi, a yi η du cenɔzaa b'u, an η da gɔ u.

25 Dibsir k'a da bi, Pol kan Silas ki i yaa dam, ηn'u Woso lɛbɔre laa lom, lɔnno vantɔɔ wɔɔ n'a tɔr kare η ma.

26 Tara n nyiŋŋɔ lɛ deem, a nyiŋŋɔre bi paŋŋa n ce jɔr bi yinyi. Ce bi lero wɔɔ haay n gungɔ lɛem, lɔnno wɔɔ haay baŋŋarɔ wɔɔ n sur pɔŋŋɔ bi ma.

27 Lɔnnɔce dɔmazaa bi n wuti hinceem ma, a lɔnnɔce lero wɔɔ yi ηn'u gum, a hɔɔn u bi lɔnno wɔɔ a si η y'a u. A n a kargɔ gaa u, k'a a miŋŋa ze m.

28 Pol n zee da kan paŋŋa ki, a u: «I bi hɔsi ba i miŋŋa nɔ y. Wɔɔ haay ta u.»

²⁹ Lɔnnɔcɛ dɔmazaa bi n sɛ yɛ, an bra si, an gasɔ, an aa sɔnta Pol kan Silas ki taa mehinkɔ m.

³⁰ A n η gaa, an bɔ η ni garga ra, an n'a hire η ni, a ɔ: «Gɔɔ ra, mɔɔ y'a bam lɔ kɔ m bɔmbɔrɛ yi?»

³¹ N n a nyi bɔ nɔ, η ɔ: «Sira ka Zuuba Yeezuu ɔ, i bɔmbɔrɛ yim, ibi kan i har gɔɔ ki.»

³² N n Zuuba lemim bi dinda m, kan gɔɔ haay kɔ η n'a har ɔ rɔ wɔɔ ki.

³³ Lɔnnɔcɛ dɔmazaa bi n η gaa gunuu ɔ b'ɔ lɛɛm, k'a yaa η nyinno sorgɔ. Wakati bi do ɔ sɔ bi, a batem si kan a har gɔɔ ki haay.

³⁴ A n η gaa, an ta η ni a cɛ ɔ, an hɔbirɛ ka η ɔ, an n'a heer nyɔɔm kan a har gɔɔ wɔɔ ki, k'a sira ka Woso ɔ bi tɔ ma.

³⁵ Dɔ k'a mɛ bi, dɔdɔkɛnno wɔɔ a dɔmazanno nyɔɔ kɔ η n'aa a hi lɔnnɔcɛ dɔmazaa bi m, kan wɔ saa gɔɔ wɔɔ ma.

³⁶ Lɔnnɔcɛ dɔmazaa bi n mim naa do hi Pol m, a ɔ: «Dɔdɔkɛnno wɔɔ nyɔɔ da, η ɔ, ηni wɔ saa awɔɔ ma. Nɛinaaɔ bi, k'a bɔ a doo kan laafu ki.»

³⁷ Bi Pol a hi, a ɔ: «N y'a ka, ηni wɔɔ zɛ zamaa bire ɔ, bi η n wɔɔ dɔdɔ ka y, wɔɔ kɔ wɔɔ n Rɔm zanno, ηn'a ka, ηni wɔɔ du lɔnnɔcɛ ɔ. N n bɔkare, ηn'a ηsam k'a a kona, a wɔɔ bɔ. Bi bi kɔ yirɛ y. N n bur a zim, ηni bi wɔɔ bɔ.»

³⁸ Gɔɔ wɔɔ n a wusigɔ, ηn'aa naa haay hi dɔdɔkɛnno wɔɔ m, nyibɛ n gasɔ η ɔ, kɔ y'a hi η ni, η ɔ Rɔm zanno n a mi bi minto.

³⁹ N n bur, ηni bi sugur yɛ η han, ηni η bɔ, ηn'a yɛ η han, kɔ η ni bɔ tara bi nɔ ɔ.

⁴⁰ Kɔ η bɔ lɔnnɔcɛ ɔ b'ɔ bi, Pol kan Silas ki ta, ηn'aa Lidii yi, ηni danyɔnɔ wɔɔ yi ηni η heer ba kookoo, ηni cem.

17

Pol ta Tesaloniki kan Beree ki ɔ

¹ N bɔ Anfipolis ɔ kan Apolonii ki, ηn'aa lee ku Tesaloniki ɔ. Zɔfɔrɔ wɔɔ sokɔmace n ni b'ɔ.

² Amb'a tir a ba biisi bi, Pol ta, an aa η yi, an sɔura ba kan η ki *sabaa hinni ɔ, an a ta kɔ rɛ gallem kaaku, an ni Wosoci bi

³ bɔrɛ η ni kɔ zi, a ɔ Krista a ga m, an fir yi, an ga, an a mim bɔ ɔ gɛəno bire ɔ. A n n'a hire, a ɔ: «Krista kɔ mɔɔ n'a pa dare awɔɔ m bi, Yeezuu m.»

⁴ Zɔfɔrɔ gɔsɔnno yɛ, ηn'a zɛ kɔ ra kan Pol ki Silas ki, kan grekkɔrɔ kɔ η ni Woso dan ɔ rɔ wɔɔ ki gɔta, kan lanno tozanno ki gɔta.

⁵ Zɔfɔrɔ wuti kan jumbaa heerbusu ki, ηni gɔɔ nɔburɔ gaa zaa bire ɔ, ηn'a ka tara bi gɔɔ wɔɔ n yar, ηni tarano

bɪ nya kʊ rɛ. N̄ n ta Zason har ɔ, n̄n'a kam Pol ma kan Silas kɪ, k'a n̄ gaa a ta n̄ nɪ ɠooɔ woo taa.

⁶ Kʊ n̄ n̄ yɪ bɪ, n̄ Zason gaa kan danyɪno ɠosɪno kɪ, n̄nɪ ta n̄ nɪ dɔdɔkɛnno taa, n̄n'i zee dare, n̄ ɔ: «Gooɔ noɔn duro nɪ durnya bɪ dam, n̄nɪ cem n̄nɪ bɔr naa ɔ kɛere,

⁷ Zason n̄ n̄ si a har ɔ. N̄ haay kaanm Rom cir lɛ m, n̄ ɔ, cir vanta n ta ɔ, a tɔ m Yeezuu.»

⁸ Zeero noɔn duro ɠooɔ woo da bɔ ɔ, kan dɔdɔkɛnno woo kɪ,

⁹ n̄nɪ busoo si Zason kan danyɪno woo kɪ han, n̄n'a cɪnta, n̄nɪ bokare, n̄nɪ wo saa n̄ ma.

N Pol kan Silas kɪ si mɪn̄ɲa Beree ɔ

¹⁰ Lɛem bɪ, danyɪno woo a ka Pol kan Silas kɪ n cem kan Beree kʊ kɪ gunuu ɔ. Kʊ n̄ lee ku bɪ, n̄ ta zɪfɔro sokomace ɔ.

¹¹ Zɪfɔro kʊ n̄ nɪ b'ɔ rɔ woo mɪn̄ɲa, an lɛ da Tesaloniki zanno woo ra. N̄ lemim bɪ si kan a heer kɪ haay. Dɔmɪm haay, n̄ yɪ dɪgam Wosoci b'ɔ, k'a dɪga a hɔ kʊ n̄ n'a hum bɪ sɪra m ɠɛ.

¹² Gɔta a ba sɪrakarezanno n̄ bire ɔ kan ɠrɛkkɪ lanno tozanno kɪ, ɠooɔyaaro kɪ gɔta.

¹³ Tesaloniki zɪfɔro woo kʊ n̄ y'a ma, n̄ ɔ, Pol ɪ Beree ɔ an nɪ Woso lemim pa dam bɪ, n̄ lee ku b'ɔ, k'a a ya, a ɠooɔ nyɔnnyɔta.

¹⁴ Danyɪno woo n a ba zoo, n̄nɪ Pol da zaa ra an ta kan hɪgɔta bɪ lɛ ra kɪ, bɪ ma bɪ, Silas kan Timote kɪ ɠooɔta b'ɔ.

¹⁵ Gooɔ kʊ n̄ Pol da zaa ɔ rɔ woo a gaa n̄nɪ ta m Atennu ɔ, n̄n'a wusigɔ kan Pol lɛ kɪ, kʊ Silas kan Timote kɪ n a jɪ sa zoo-zoo.

Pol ɪ Atennu ɔ

¹⁶ Pol k'a nɪ dɔre n̄ ma Atennu ɔ bɪ, a heer a zar kan *wosobaawoɔno kʊ n̄ nɪ tara bɪ no ɔ, n̄nɪ n̄ dan ɔ rɔ woo kɪ minto.

¹⁷ A n̄ gasɔ sokomace deem ɔ, an nɪ meer bam kan zɪfɔro woo kɪ, kan ɠooɔ kʊ n̄ nɪ Woso dan ɔ rɔ woo kɪ, dɔmɪm haay daasɪro ɔ, a y'a bam kan ɠooɔ haay k'a nɪ zem bɪ kɪ.

¹⁸ Hoɔnkamazanno, Epikiriyeenro kan Stoyiseenro* kɪ, nyɪnta b'ɔ n̄n'i soora bam kan kɪ. ɠosɪno n'a hire, n̄ ɔ: «Para-paradarezaa naa do ɔ lo?» ɠosɪno ɔ: «Wosoro daarɔ an nɪ n̄ pa dare!» Kʊ sɪra nɪ, Pol ɪ Yeezuu pa dam, kan a mɪmbɔre kɪ.

* **17:18 17.18** Epikiriyeenro: ɠooɔ kʊ n̄ n'a kam durnya nyɪntabaa ma rɔ woo m brɔɔ. N̄ n'a hum so, n̄ ɔ, Hosi bɛɛ y'a so durnya b'ɔ y. Ho haay bɪ, ba an nawom bala. Stoyiseenro: ɠooɔ kʊ n̄ ye mim kost ma rɔ woo m brɔɔ. N̄ n'a kam ma, k'a ho k'a so durnya ɔ jilli bɪ do.

19 N n a nyasɔ k'a ta m ci kɔ n n'a birm Arewopaazi bi mim ɔ. N n a hi, η ɔ: «Ibu i da ma, i karɪnda daa k'ibu n'a bam naa ji dɪnda wɔɔ n na?»

20 Bala, ibu i minno daarɔ dɪndam wɔɔ m, bi y'a ka wɔɔ lɛ n taa k'ɔ η ji dɔ.»

21 Atɛnni zanno wɔɔ kan saanarɔ ki bir hɔsi bam, kɔ minno daarɔ dɪndare kan a tɔr ka ma ki bɛɛ y.

22 Pol n jim brama Arewopaazi ɔ b'ɔ, a ɔ: «Atɛnni zanno, dɪga kɔ mɔɔ nawom awɔɔ ma naa, sirakarezanno gɔɔɔ n'awɔɔ m.

23 Kɔ mɔɔ m da awɔɔ kɔ bi zi bi, hɔ haay k'a n'awɔɔ yaadare mɔr bi, mɔɔ yi. Mɔɔ yi, n n a gɔrsira ba mannɪduu niŋŋɔ ma ncɪnaaɔ: <Woso kɔ gɔaa n a dɔ minto.> Hɔ k'awɔɔ n'a dan ɔ, b'awɔɔ n a dɔ bi, bi mɔɔ bɔr kɔ m b'a pa da awɔɔ m naa.

24 Woso k'a durnya da, kan hɔ haay k'a n'a nɔ ɔ bi ki, a m brama kan tara ki Zuuba. A bir gasom wosocerɔ kɔ gɔɔɔ a dɔ a wɔ m nɔ wɔɔ nɔ ɔ y.

25 Hɔsi zibəə ba ma y. A bir a kam ma kɔ gɔaa n a da a han hɔ niŋŋɔ ma y. Bala, a n ni mɪsɪrbaa, hoonsi, kan hɔ haay ki kam gɔaa haay ɔ.

26 K'an gɔaa deem mɛ ki, a do haay da kɔ η ni bir tara burɔ lɛɛ haay ɔ. A dɔmɪnno bɔ kɔ zi gɔɔɔ minto, kan η tararɔ jirɔ ki,

27 kɔ η n'a da ma, ηn'a wɔ dɪnda, ηn'a ka Woso ma, gɛɛ η y'a yim gɛ, an bɔkare a bi laatɔ wɔɔ gɔaa biyəə ma y.

28 Bala,

A miŋŋa zi wɔɔ mɪsɪrbaa n ta ɔ, ɔ ni tare, ɔ ni meeyaa m. Amba awɔɔ gɔrsɪrabənnɔ gɔsɪnno a hi bi m: <A dogɔɔɔ m wɔɔ m.>

29 Kɔ Woso dogɔɔɔ m wɔɔ m bi, wɔɔ n ɔ ga m, ɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, Woso bi sarma ni, gɛɛ wanzurfu, gɛɛ jaa kɔ gɔaa a banka, an a bɔ ɔ a hɔɔn ɔ bi ni y.

30 Bi, Woso n a ya, an ni dɪgam dɔmɪm kɔ gɔɔɔ wɔɔ ni bado nɔ ɔ bi ma y. A y'a hire η ni kɛɛɛ, kɔ η haay n a bɔ a mimbɔnyaarɔ ɔ bɪnce haay ɔ.

31 A dɔmɪm deem bɔ ɔ, an a cɪnta, kɔ gɔaa k'a bɔ ɔ bi n bi durnya dɔdɔ ka kan sɪra ki. Bi, a a kaseti hɪnka gɔɔɔ haay m, an a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ.»

32 Gəəno mumbɔɔrɛ mim kɔ η b'a ma bi, gɔsɪnno i yaa wom Pol ma, niŋŋoo n n'a hire, η ɔ: «K'ɔ mim naa do minto m, wɔɔ y'ɔ yare, ɔ tɔr ka ibu ma dɔmɪm vanta ɔ.»

33 A yi ncɪnaaɔ, Pol n a gɔ η ma.

34 Gɔsɪnno n bɔkare, ηni ye a meerbaa bi ma, ηn'a ba sirakarezanno. Arewopaazɪzaa Denii nyɪnta ɔ, kan lɔ deem kɔ n n'a birm Damariisi bi ki, kan gɔsɪnno ki sɔ.

18

Korenti kristagooɔ sokoma cɪntare

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Pol a hɔr Atennɪ ɔ, an ta Korentɪ ɔ.

² B'ɔ bɪ, a zɪfɔ deem zɛ ɔ, a tɔ m Akilas. Pɔn kɔ ɔɔaa m, an a to Italiɪ ɔ lɛem an bɔr kan a lɔ Prisol kɪ. Kɔ sɪra nɪ, cɪr Klodɪ lɛ ka, kɔ zɪfɔrɔ haay n bɔ *Rɔm ɔ. Pol n kɔ ma kan η kɪ,

³ bɪ, kɔ wɔzibəə deem η n'a bam bɪ, (zappabaa m,) a zer η har ɔ, ηn'ɪ zi bɪ bam kan kɔ kɪ. Huucɛrɔ pɛɛrarɔ* ηn'ɪ η bare.

⁴*Sabaa hinni haay, a ɪ karɪnda dɪndam zɪfɔrɔ sokomace b'ɔ, an n'a tɔɪ ɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ grekkɪrɔ wɔɔ kɪ, kɔ η n'a si.

⁵ Silas kan Timote kɪ kɔ η y'a to Masedɔan ɔ, ηnɪ lee ku bɪ, η bɪ dɪga a Pol ɪ karɪnda bam, an n'a hɪm zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ Krista bɪ, Yeezuu m.

⁶ Zɪfɔrɔ wɔɔ bɪsɪ ka kan Pol kɪ, ηnɪ meerbaa bɔnyaa ba. Pol n a huuro zɛ fɛr, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, a taar y'awɔɔ mim ɔ. Mɔɔ mim bɛɛ m bɪ dɔ y. Naa ma kɛɛrɛ bɪ, ta mɔɔ nawɔm do vantɔɔ zi.»

⁷ A n a hɔr bɪncɛ bɪ do ɔ, an ta ɔɔaa kɔ n n'a birm Titiyus Zistus bɪ har ɔ. Woso daɔrezaa m, a har bɪ n jɪnjɛem sokomace bɪ ma.

⁸ Krispus k'a m sokomace bɪ cɪr b'a ba sɪrakarezaa kan a har ɔɔɔ kɪ haay. Korentɪ zanno ɔtɔɔ, kɔ η n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, a ba sɪrakarezanno sɔ, ηnɪ batem si.

⁹ Gum deem ɔ, Zuuba a hɪ Pol m, a hɔhɪnkare nɔ ɔ, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y, ɪ bɪr a hɪm, ɪ bɪ zɛ pɪ y.

¹⁰ Kɔ sɪra nɪ, mɔɔ ɪ kan ɪbɪ kɪ, bɪ ɔɔaa ba ɔ, an n'ɪbɪ nyasum k'a fir ka ɪ ma y, bala, mɔɔ ɔɔɔ ta ɔ ɔta tara naa do nɔ ɔ.»

¹¹ Pol dɔɔraa ba b'ɔ deem kan a kur kɪ, an nɪ Woso lemim dɪndare η bire ɔ.

N Pol nyasɔ, n nɪ ta m Galyɔn taa

¹² Dɔmum kɔ Galyɔn nyɪnta ɔ Akayii tara lɛɛzaa bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ a lɛ ba deem, ηnɪ wuti jumbaa m kan Pol kɪ, ηn'a gaa, ηnɪ ta m Galyɔn dɔdɔkare bɪncɛ ɔ, ηn'a hɪrɛ, η ɔ:

¹³ «Gɔaa naa do, karɪnda an n'a bam ɔɔɔ m, a ɔ, ɔɔɔ n yaa da Woso m kan yaadare k'a n a gaakumba kan wɔɔ lɛrɔ kɪ.»

¹⁴ Pol ɔ k'a nyɪ bɔ ɔ, Galyɔn n a nyɪ bɔ zɪfɔrɔ wɔɔ nɔ, a ɔ: «Zɪfɔrɔ ra, kɔ zi nɪɪɪə a ba a bɪ tɪrga, gɛɛ zibəə bɔnyaa a ba, mɔɔ yɪ m tɔr kare awɔɔ ma, bala, a a yɔ.

* 18:3 18.3 pɛɛrarɔ wɔɔ ba η nawom biiro ka m.

15 Bı, k'awoo bıı bı kare bı, meerbaa m, gge tɔɔ m, gge awoo muɲɲoo lɛɔ m bı, pakra a ba awoo m. Mɔɔ lɛ baa kɔ m nyɲnta minno nɔɔn duro dɔdɔkɛr y.»

16 A n la ɲ la dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ.

17 Ƴ haay n Sɔsten, sokomace cir bı nyasɔ, ɲn'a zɛ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, bı, Galiyon n a war hɔbaa naa do ma y.

Pol a bɔ an ta Antiyɔs ɔ

18 Pol a ya, an maasure ba Korenti ɔ. Bı je ɔ bı, a a gɔ danyɲɔ woo ma, an da kooɔɔ ɔ, k'a ta Siirii ɔ. Akilas kan Prisil kɪ zu kɔ ɔ kan kɪ. Pol a mim zɪnzera Senkres ɔ, bala, a ler bɔ Woso m.

19 Ƴ lee ku Efɛɛzi ɔ. B'ɔ bı, Pol a gɔ a zukuuzanno woo ma. A ta, an aa gasɔ zɪfɔɔ sokomace ɔ b'ɔ, an nɪ bıı kam kan ɲ kɪ.

20 Brɔɔ n a ye han kan a dɔmum bı zu ra, an a gu,

21 an a gɔ ɲ ma, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ zem bı bɔr awoo zi dɔmum niɲɲɔ ɔ, kɔ Woso ye.» A n da kooɔɔ ɔ, Efɛɛzi ɔ.

22 K'a lee ku Sezaree ɔ an bɔ kooɔɔ b'ɔ bı, a cem an ta Zerizalem ɔ, an aa yaa da danyɲɔ woo m, an cem an ta Antiyɔs ɔ,

23 an aa maasure ba b'ɔ poore. A n cem, an ta Galasii kan Frizii kɪ gɔrgarɔ haay ɔ, an nɪ karɪndanyɲɔ woo haay heer bam kookoo.

Apolɔs ta Efɛɛzi ɔ kan Korenti kɪ ɔ

24 Zɪfɔ deem kɔ n n'a birm Apolɔs, an yɪ Alesandrii ɔ bı lee ku Efɛɛzi ɔ. Hɔɔn zaa m, an mim dɔ. A n Wosoci bı dɔ sɔ.

25 Zuuba zaa b'a dɪnda zɔr-zɔr, a y'a pa dare kan a heer kɪ haay, an nɪ karɪnda dɪdam gɔɔɔ m, an nɪ hɔ haay k'a ba Yeezuu minto bı dɪdam, an nɪ zure a zaa ɔ. Bı, batem kɔ Zaan nyɲnta an a kam b'a dɔ bala.

26 A n nɪ meer bam kan wɪsɪrabaa kɪ sokomace ɔ b'ɔ. Prisil kan Akilas kɪ kɔ ɲ y'a meerbaa ma bı, ɲ y'a gaa, ɲnɪ Woso zaa bı dɪnda m zɔr-zɔr, ɲn'a paɲɲa da ra.

27 K'a nyɲnta, an n'a ɲɔam k'a ta Akayii ɔ bı, danyɲɔ woo ɔ: A a ga m. Ƴ n ci ba karɪndanyɲɔ woo ma, kɔ ɲ n'a si muɲɲa. K'a lee ku b'ɔ bı, a daahan gɔta ka gɔsɪnno ɔ, gɔɔɔ kɔ Woso barka minto ɲ sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ woo.

28 Bala, a meerbaa bı paɲɲa bɔr zɪfɔɔ woo ra gɔɔɔ woo bire ɔ, a ɪ Wosoci bı jɪ hire ɲ nɪ sɪrɪ-sɪrɪ, a ɔ: Krista bı, Yeezuu m.

19

Pol lee ku Efɛɛzi ɔ

1 Dòmum kù Apolòs nyinta ù Korenti ù bɪ, Pol bɔ kù bɪ gɔrgarɔ kù η nɪ cigaarɔ wɔɔ ù, an ta Efɛɛzi ù, an karɪndanyɪnɔ ɔsɪnnɔ yɪ b'ù,

2 an η lar, a ù: «K'awɔɔ a ba sɪrakareɛzanno bɪ, awɔɔ Sent-ɛspri si ra?» N η a nyɪ bɔ ù, η ù: «Wɔɔ n Sent-ɛspri mim mā cɪna y.»

3 Pol n laaka da, a ù: «Batem kara awɔɔ si kɛɛɛ?» N η a nyɪ bɔ ù, η ù: «Zaan batem bɪ m.»

4 Pol n a hɪ η nɪ, a ù: «Zaan nyinta, an nɪ heerlɔrɛ batem kam, an n'a hɪm ɔɔɔ m kù η nɪ sɪra ka ɔɔaa k'a nɪ zem bɪ bɪr awɔɔ jɛ ù b'ù. A lɛ taa k'a hɪ, a ù: Yeezuu.»

5 Kù η naa ma bɪ, η batem si Zuuba Yeezuu tɔ ma.

6 Pol n a wɔɔɔ ka η la, Sent-ɛspri n zer η la, ηn'ɪ meer bam leminno vantɔɔ m, ηn'ɪ Woso lɛ si ηn'ɪ som la.

7 ɔɔɔ kù η nyinta b'ù rɔ wɔɔ lɛ a zɔ bueerehɪya ma.

Pol ɪ karɪnda bam Efɛɛzi ù

8 Pol tɪr ta sokumace ù, an bɪr Woso cirbəə bɪ mim dɪndam kan wɪsɪrabaa kɪ, an ta an mom kaaku ku. Kù ɔɔɔ kù η n'a tɔr kam nɔ wɔɔ n a si sɪra.

9 ɔsɪnnɔ kù η heer ka, η bɪr yem k'a si bɪ, η nyinta, ηn'ɪ Yeezuu zaa bɪ sonsɔ wom ɔɔɔ bire ù. Pol n bɔ η bire ù, an karɪndanyɪnɔ wɔɔ gaa a hɔ, an ta η nɪ Tiranɔsɪ karɪndace ù, an nɪ hɔ dɪndare η nɪ dòmum haay.

10 A ba a ù ncɪnaaɔ an ta, an dɔɔraa hɪya ku, bɪ minto y'a ka Azii zanno, zɪfɔrɔ, kan grekkɪrɔ kɪ n a ku, ηnɪ Zuuba lemin bɪ ma.

Seva nyɪnɔ

11 Woso n nɪ hoserlo kù η lɔɔ ba ù bam kan Pol kɪ.

12 Baa kù n pɛɛra ɔɛɛ huu a nɔ a mɛ ma, n a nɔ yaabazanno ma, η yɪ laafɪ yɪɛ, zinɔrɔ wɔɔ nɪ bɔɛ η mɛ ù.

13 Zɪfɔrɔ ɔɔɔ n ta ù ηnɪ bɪmbɪrm, ηn'a dam ma, ηn'ɪ lam zinɔrɔ ra. Hindeem ù η n'a ηɔa k'a la zinɔrɔ ra ɔɔɔ mɛ ù Zuuba Yeezuu tɔ m. N n'a hɪɛ, η ù: «Mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m Yeezuu kù Pol n n'a pa dam bɪ tɔ ma, k'a bɔ!»

14 Zɪfɔrɔ wosocɛmannɪbɔr jɪtaare deem kù n n'a birm Seva b'ɪ nyɪnɔ m saanhɪna, ηn'ɪ zibəə naa do bare.

15 Zinɔ n a hɪ η nɪ, a ù: «Mɔɔ Yeezuu dɔ, kù nka m Pol m, mɔɔ dɔ. B'awɔɔ, nkɔɔ n'awɔɔ nɪ?»

16 ɔɔaa kù zinɔ n a mɛ ù bɪ n der η ma haay, an a da η ma, an fɪr ka η ma, ηnɪ bra si, ηnɪ bɔ har ù b'ù dɪɔ, kan nyɪnno kɪ.

17 Efɛɛzi kù jilli, zɪfɔrɔ kan grekkɪrɔ kɪ kù η nɪ b'ù rɔ wɔɔ haay mim naa do ma. Nyibəə n gasɔ η haay ù, ηn'a lɛ bɔ Zuuba Yeezuu tɔ ù.

18 Goōō k̄ū η s̄ura ka ʊ r̄ō w̄oō barla, ḡuta bor, ηn'a leer busu brama, ηn'a minno b̄ore a l̄e ma.

19 Goōō ḡuta k̄ū η ḡoota, ηn'a miηηa ka w̄okure ʊ r̄ō w̄oō a ciro w̄oō ḡur, ηn̄i b̄i η so k̄ū ra, ηn̄i s̄e nya η ʊ, ḡuaa haay taa. Ciro w̄oō haay k̄ū η y'a busoo l̄e z̄e b̄i, a wanzurfu busoo ma waa busoor.

20 N̄c̄inaaʊ b̄i, kan Zuuba paηηa k̄i, lemim b̄i n̄i tam l̄eē, a paηηa n'a dam la.

Ef̄eēzi a z̄e k̄ū ma

21 Minno n̄oon duro k̄ū η cem b̄i, Pol a c̄inta a h̄oon ʊ, k'a b̄o Masedʊan ʊ kan Akayii k̄i ʊ, a ta Zerizalem ʊ. A n n'a h̄ire, a ʊ: «K'a lee ku b'ʊ, k'a cem a ta R̄om ʊ.»

22 A a daahanzanno h̄uyoō Timote kan Erast̄i k̄i nyoō Masedʊan ʊ, a miηηa n ḡoota Azii ʊ an maas̄ire ba poore.

23 D̄om̄im b̄i do ʊ, nyaar̄ō ḡot̄oō b̄i wuti ηn̄i ba Zuuba zaa b̄i minto.

24 Nȳokka deem n n̄i b'ʊ a t̄o m Demetrus, an n̄i Artemis yaadarece nyoḡorō bam wanzurfu m kan nȳokkar̄ō vant̄oō k̄i, ηn'i busoo ȳim ḡuta.

25 A nȳokkar̄ō w̄oō duro so k̄ū ma kan tar deem zibəezanno k̄i, a ʊ: «M̄ ḡuaas̄ib̄oō, awōō d̄o a ʊ, w̄oō w̄ozib̄əe naa do n̄i h̄ob̄ire kam w̄oō ʊ.

26 B'awoō ȳi, an n'a mam: Ef̄eēzi n̄ō b̄eē m bala y, Azii ʊ haay Pol naa do n'a d̄indam ḡoōō haay m, a ʊ, wosoro k̄ū w̄oō n̄i η bare ʊ w̄o m n̄oon duro, wosoro b̄eē y. Goōō ḡuta ηn'i zure a h̄o b'ʊ.

27 W̄oō zib̄əe b̄i zarl̄e minto b̄i b̄eē w̄oō n̄i nyi bam n̄i bala y, w̄oō wosolo ḡuta Artemis c̄e b̄i b̄ore m. Bala, Artemis k̄ū Azii zanno kan durnya naa haay k̄i n'a daη ʊ b̄i, a b̄i daore ȳim d̄o y.»

28 K̄ū η naa ma b̄i, η heer busu, ηn̄i zee da, ηn'a h̄ire, η ʊ: «Ef̄eēzi zanno Artemis n ḡuta!»

29 Mim naa do a k̄ergu k̄un̄ō b̄i haay ra, an a z̄e k̄ū ma, ηn̄i bra si, ηn̄i ta sarbare b̄ince ʊ b'ʊ, ηn̄i Masedʊan zanno Gayus kan Aristark̄i k̄i k̄ū η n̄i Pol zukuuzanno w̄oō nyas̄o, ηn̄i ta η n̄i.

30 Pol n a c̄inta, k'a ta sok̄oma b̄i b̄ince ʊ. B̄i, kar̄indanȳinō w̄oō n a to an ta y.

31 Azii cinno ḡos̄inn̄ō k'a ḡuaas̄ib̄oō m n̄ō w̄oō nyoō da k̄ū n n'a h̄i m, η ʊ: a b'a ka a mim ma, a ʊ, ta a ʊ sarbare b̄ince ʊ b'ʊ y.

32 L̄eē b̄i n a ba b̄orḡō. Ḡuaa biȳəe n'a h̄oonh̄o h̄im, tator η n'a bam bala, ḡoōō ḡuta n a d̄o k̄ū b̄o minto m, a a so k̄ū ma y.

³³ Gooo i nyinta sokoma bi bire o, ηnι mim bi dunda Alesandir ko zufooo woo a bo o n a ka lee bi m. Alesandir n a woo busu, k'a meer ba kan zamaa bi ki.

³⁴ Ko η y'a do, η o zufo m bi, η haay a le ba deem, ηn't zee dam. N zee bi dare wakati huya ku. N o: «Efēezi zanno Artemis n gōta!»

³⁵ Gorsirabər b'a gu an a da ma, an gōoo woo da bar o, a o: «Efēezi zanno, gōaa ta o, a n a do, a o, Efēezi ko zanno ni dom Artemis gōta ce bi ma, kan a jaa k'a a to brama an a da bi ki ra?»

³⁶ Ko η n bisu ka ho naa do ma bi, a a ga m, awoo m bor a ma, a b'a ka, a ba zoo-zoo y.

³⁷ Awoo bor gōoo m naa o, η n mim zu o woo wosolo bi ma y, η n a sōsoo wō so y.

³⁸ Ko Demetrus kan zibēnno woo ki i mim m kan gōaa ki, dōdōkare domum ta o. Taraleezanno ta o. K'a ta ko m dōdōkare bince o.

³⁹ Ko minno gōoōno ta o ko ko bi gōoo a so ko ma, η digam minno woo duro ma.

⁴⁰ Her naa, mim b'a da ma, an yι bonyaa kan woo ki. Bala, n y'a da ma, n ni mim ka woo ra sokoma naa do minto. Sokoma naa do ji ba o y, ko n woo lar woo bi hoōi yim o a hi y.»

⁴¹ Bi, naa k'a hi bi, a gōoo woo da zaa ra.

20

Pol a bo an ta Masedvan o

¹ Bōgōr bi k'a b'a da bar o bi, Pol karindanyino woo so ko ma, a ni η dōndo. Bi je o bi, a a leer so η ni, an Masedvan zaa sa.

² A a da a gōgaroo zi, an danyino woo dōndo gōta, an bokare an lee ku Grest* o,

³ an aa nyinta b'ō mom kaako. Domum k'a ni dan o kōoloō o k'a ta Siirii o bi, zufooo woo ko η ko ma k'a nyaso bi, a a hoōn da, an a bo an bo Masedvan o.

⁴ Gōoo ko η zu ko o kan ki ro woo, Beree ko gōaa Piirus nyi Sopatros kan Tesaloniki ko gōoo Aristarku kan Sekundus ki, Derbe ko gōaa Gayus ki, kan Timote ki, kan Azii ko gōoo Tisikki ki, Trofim ki so.

⁵ Gōoo noōn duro lee ka lee, ηnι ta, ηn't dom woo ma Trowas o.

⁶ Ko woo ni, woo o hor Filipii o, bur ko n n nyonyoo da ma bi domunno kur, o da kōoloō o k'ō aa n η ku. Domum soor je o bi, woo lee ku Trowas o. Woo n gōta b'ō domum saanhuna.

* **20:2 20.2** Akayii bi n n'a birm Grest so. K'a diga Zibəezanno Ci 18.12, 19.21 bince o.

Pol gʊaa mɪm bɔ ʊ Trowas ʊ

⁷ Hato hinni ʊ, wɔɔ ʊ zɛ kɔ ra, k'ʊ bur zɪnzɛ ra. A dɔ k'a nɪ mɛm kɔ Pol n a hɔr bɪ, a meerbaa sa, an n'a bam kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ, meerbaa bɪ maasɪrɛ ba, an ta an a zɔ dɪbsɪr zeezi ma.

⁸ Fɪtɪrɛrɔ nyɪnta ʊ gɔta cɛmim kaakɔ hɔ kɔ wɔɔ ʊ so kɔ ma ʊ b'ʊ.

⁹ Nyukumbueere deem k'a tɔ m Etikɪ bɪ nyɪnta cɛ bɪ tokoro lɛ ra, hinceem gɔta n a nyasɔ. Bɪ ma bɪ, Pol meerbaa bɪ n nya y. Hinceem bɪ k'a a nyasɔ gɔta bɪ, a bra cɛmim kaakɔ hɔ b'ʊ, an a da tara ʊ. Kɔ η bɔr k'a b'a busu bɪ, η yaa dɪga a a ga.

¹⁰ Pol n zɛr, an bra si an ta zi, an aa a busu a za ʊ, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «A da bɪ bɔ ʊ y. A mɪsr!»

¹¹ Pol k'a a bɔ an der bɪ, a bur bɪ zɛ ra, an a bɪ. Bɪ jɛ ʊ bɪ, a meerbaa bɪ maasɪrɛ ba an ta an wutɪgɔta ku. Bɪ kur bɪ, a cem.

¹² Bɪ, nyukumbueere k'a mɪm bɔ ʊ bɪ, η y'a gaa, ηnɪ doo m. B'a yɪ heernyɔɔ gɔta, η haay minto.

Pol bɔ Trowas ʊ, an ta Mile ʊ

¹³ Wɔɔ kɔɔlɔs sa, ʊ lɛɛ ka lɛɛ, k'ʊ aa zer Asɔs ʊ, kɔ aa Pol k'a zaa sa a gam ma bɪ zɛ ʊ b'ʊ, ʊ a busu, amba a cɪnta bɪ m.

¹⁴ K'a wɔɔ zɛ ʊ Asɔs ʊ bɪ, wɔɔ busu kɔɔlɔs b'ʊ k'ʊ ta Mitilennɪ ʊ.

¹⁵ B'ʊ bɪ, dɔ k'a mɛ bɪ, wɔɔ da kɔɔlɔs b'ʊ, ʊ ʊ zɔ Kiyɔ ma. A dɔmɪm hɪya hinni ʊ, wɔɔ bɔ Samɔs ʊ, bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, wɔɔ jɪm poore Trogiliyɔn ʊ, ʊ cem, ʊ lee ku Mile ʊ.

¹⁶ Pol a cɪnta k'a bɪ jɪm Efɛɛzɪ ʊ y, k'a lɛ baa k'a maasɪrɛ ba Azii ʊ bɪ minto. Nyɪnta a ʊ, an n'a bam zɔɔ-zɔɔ k'a a da ma, k'a lee ku Zerizalɛm ʊ, Pantɪkɔtɪ dɔmɪm bɪ minto.

Pol a leer so Efɛɛzɪ kristagɔɔɔ lɛɛzanno m

¹⁷ Pol a to Mile ʊ, an Efɛɛzɪ kristagɔɔɔ sokoma lɛɛzanno wɔɔ bir.

¹⁸ Kɔ η b'a zɛ ʊ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ʊ: «Awɔɔ mɪsrbaa kɔ mɔɔ ba dɔmɪm haay, mɔɔ leekure sɪηηɪda ʊ Azii ʊ bɪ dɔ.

¹⁹ Mɔɔ Zuuba zi ba kan mɪηηa zerle kɪ, kan nyifeer kɪ, kan fɪryɪrɛ do haay kɔ zɪfɔrɔ a cɪnta k'a mɔɔ nyasɔ, a mɔɔ zɛ bɪ kɪ.

²⁰ Mɔɔ n hɔsɪ k'a zibəə m ta awɔɔ ma bɪ nyaakɔm da awɔɔ nɪ y. Mɔɔ lemim nyɪnta pa da, m hɔ dɪnda awɔɔ m gɔɔɔ bire ʊ, amba harlɔ ʊ.

²¹ Mɔɔ kasetɪ ka, m zɪfɔrɔ kan grekkɪrɔ kɪ bir, kɔ η n'a bɔ a taam ηnɪ zu Woso ʊ, kɔ η nɪ sɪra ka wɔɔ Zuuba Yeezuu ʊ.

²² Bɪ naa ma bɪ, Sent-ɛspri mɔɔ ba a lɔ, kɔ m zaa sa, m ta Zerizalɛm ʊ. Mɔɔ n a dɔ kɔ bɔ n n'aa ba mɔɔ m b'ʊ y.

23 Kan bi ki haay, Sent-Espri a hi mɔɔ m, kɔ haay kɔ mɔɔ ni bɔŋ ɔ, a ɔ, banŋarɔ kan furyire ki ɪ dɔm mɔɔ ma.

24 Bi, mɔɔ bir kɔm si ma, m miŋŋa mɪsɪrbaa minto y. Mɔɔ le n taa bi, kɔ m zu m zaa ɔ miŋŋa, kan zibæe kɔ Zuuba Yeezuu a ka mɔɔ ɔ bi ki. Kɔ m Woso barka lemim nyinta bi kaseti ka.»

25 «Mɔɔ dɔ miŋŋa keere, mɔɔ ɔ, awɔɔ b'a yare a mɔɔ meer yi y, awɔɔ haay, awɔɔ kɔ mɔɔ bɔ, m Woso cirbæe pa da a m nɔ wɔɔ.

26 Mɔɔ m da ma, m a hi awɔɔ taa her: Awɔɔ gɔsi taar ba mɔɔ mim ɔ y.

27 Mɔɔ n hoŋi nyaakom da awɔɔ m fuga y. A n le da bi, mɔɔ ho kɔ Woso a cɪnta haay k'a ba bi hi awɔɔ m.

28 Bi minto bi, k'a dundo a miŋŋɔɔ zi, kan bakɔ bi haay kɔ Sent-Espri awɔɔ ba a dɔmazanno wɔɔ ki, k'a nyinta Woso gɔɔɔ sokoma k'a cɪnta kan a miŋŋa ma ki bi dundonno.

29 Mɔɔ dɔ miŋŋa, mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔrle je ɔ, poojino bɔnyaarɔ gasure awɔɔ zi, ŋni bakɔ bi zar.

30 Baa gɔɔɔ bɔre awɔɔ miŋŋɔɔ barla, ŋni karundanyɪno wɔɔ hoŋi lor kan meerbaa bɔnyaarɔ ki, ŋni ŋ da a tar la.

31 Bi minto bi, k'a dundo a zi, k'a tɔ da a nɔ ɔ: Dɔɔraa kaako nɔ ɔ, mɔɔ awɔɔ gɔaa biyæe dondo gunuu ɔ kan a sinuu ɔ ki, m nyifeer nɔ ɔ, bi mɔɔ n menyɔɔ da y.

32 Bi naa ma keere bi, mɔɔ awɔɔ ka Woso ɔ kan a meerbaa barka k'a paŋŋa n ta ɔ, an n'a dam ma, an awɔɔ sɪrakare da ra, k'a b'a zɛ kɔ ra kan wosogɔɔɔ wɔɔ ki hoŋirle nɔ ɔ.

33 Mɔɔ hoŋi n a ka gɔsi wanzurfu zi, gɛɛ sarma, gɛɛ huu y.

34 Awɔɔ miŋŋɔɔ a dɔ a ɔ, m wɔ naa mɔɔ zi ba m, m a yi, an a ga mɔɔ m kan m zukuuzanno ki.

35 Mɔɔ ho haay hɪnka awɔɔ m, k'i zi ba ncɪnaaɔ, ɪ ho yire, ɪ ɪ dam paŋŋawarzanno han, k'a Zuuba Yeezuu minno k'a ŋ hi rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ sɔ: Ho ka gɔaa ɔ jira gɔaa n'a ka ɪ ɔ m.»

36 K'a minno nɔɔn duro hi bi, a sɔnta kan ŋ ki haay an yaa da.

37 Ŋ haay n zɛ nyi da ɔ, ŋn'a burgu Pol wer ma.

38 K'a hi, a ɔ, awɔɔ b'a yare a mɔɔ meer yi bi, yi ŋ heer zar an le da. Bi je ɔ bi, ŋni zu kɔ ɔ kan ki, ŋn'aa a da zaa ɔ kɔɔlɔɔ bi jir ɔ.

21

Pol ɪ tam Zerizalem zeezi

1 Kɔ wɔɔ ɔ gu ŋ ma bi, wɔɔ da kɔɔlɔɔ ɔ, ɔ ta tɪrga kan Kɔɔs ki. Bi dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ ta Rodes ɔ, ɔ ɔ to b'ɔ, ɔ ta Pataraa ɔ.

² Kū wəɔ kəɔlɔs yɪ an nɪ tam Fenisii ɔ bɪ, wəɔ da ɔ, ɔ cem.

³ Kū wəɔ ta, ɔ n'ɔ zəm Siipɪr ma bɪ, wəɔ da, ɔ jɪsa ɔ, ɔ ta Siirii ɔ, ɔ aa zer Tiir ɔ bɪnce niŋŋə kɔ kəɔlɔs bɪ n'a mɔr bɪ zern ɔ b'ɔ.

⁴ Wəɔ gɔɔta b'ɔ dɔmum saanhɪna, bala, wəɔ sur karɪndanyɪnɔ ma b'ɔ. Kan Sent-Ǝspri paŋŋa kɪ, brɔɔ a hɪ Pol m, ŋ ɔ, a bɪ ta Zerizalem ɔ y.

⁵ Wəɔ cenle dɔmum k'a ku bɪ, wəɔ ɔ wusigə. K'ɔ wəɔ nɪ tam bɪ, ŋ haay wəɔ da zaa ɔ, lanno kan nyɪnɔ kɪ, ŋnɪ bɔ tara nɔ b'ɔ. Wəɔ n sonta hi bɪ lɛ ra, ɔ yaa da.

⁶ U ɔ leer so kɔ m kɛɛɛ, ɔ da kəɔlɔs b'ɔ, ŋn'a wusigə, ŋnɪ doo.

⁷ Kū wəɔ kəɔlɔs bɪ sa Tiir ɔ b'ɔ bɪ, wəɔ yaa lee ku Potolemayiisi ɔ. Kū wəɔ yaa da danyɪnɔ wəɔ m, ɔ a nya bɪ, wəɔ gɔɔta b'ɔ kan ŋ kɪ dɔmum deem.

⁸ A dɔ k'a mɛ bɪ, wəɔ ɔ hɔr, ɔ ta Sezaree ɔ, ɔ aa zer lemim nyɪnta padarezaa Filipi har ɔ. Saanhɪnarɔ* kɔ n nyɪnta n nɪ ŋ bɔ ɔ Zerizalem ɔ rɔ wəɔ gɔaa deem m. Wəɔ n gɔɔta kan kɪ b'ɔ.

⁹ A nyɪmbɔnnɔ si, ŋ n yar dɔ y. N n'ɪ wosole sire ŋn'ɪ som la.

¹⁰ Kū wəɔ gɔɔta b'ɔ an maasɪɛ ba bɪ, wosolesinnɪsorazaa deem bɪ lee ku, Zidee kɔ gɔaa m, a tɔ m Agabus.

¹¹ K'a bɪ wəɔ yɪ bɪ, a Pol hɔsoaɔ bɪ sa, an a gannɔ sur m kan a wɔrɔ kɪ, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum bɪ ba n nɪ. Ba hɔ kɔ n n'a bam hɔsoaɔ naa dɔ zaa bɪ m Zerizalem ɔ na: Zɪfɔrɔ y'a nyasum, ŋn'a sur, ŋn'a da dɔ vantɔɔ gɔɔɔ wɔ ɔ!»

¹² Wəɔ kan kɔ bɪ danyɪnɔ wəɔ kɪ, wəɔ yɛ Pol han k'a bɪ ta Zerizalem ɔ b'ɔ y.

¹³ A n a nyɪ bɔ wəɔ nɔ, a ɔ: «Bɔ minto awɔɔ nɪ nyɪ kare, an nɪ mɔɔ heer zarɛ? Mɔɔ surle bɛɛ mɔɔ yɛ ma bala y. Baa kɔ gare m Zerizalem ɔ Zuuba Yeezuu tɔ ma, mɔɔ yɛ.»

¹⁴ K'a bɪr yem kɔ ŋ nɪ bɔr a la bɪ, wəɔ n yɛ, ɔ ta mim bɪ m laaɔ y, ɔ n n'a hɪɛ, ɔ ɔ: «Kɔ Zuuba hɔɔnhɔ n ba!»

¹⁵ Dɔmɪnnɔ wəɔ duro nyare ma bɪ, kɔ wəɔ ɔ banka ɔ nya bɪ, wəɔ ta Zerizalem ɔ.

¹⁶ Sezaree karɪndanyɪnɔ kɔ ŋ nɪ tam k'a yaa wəɔ da zaa ɔ rɔ wəɔ, ta wəɔ m ɔ aa zer Siipɪr gɔaa Munasɔɔn har ɔ. Karɪndanyɪ m, a dɔmum laaɔ.

Pol Zakki zɛ ɔ Zerizalem ɔ

¹⁷ Kū wəɔ lee ku Zerizalem ɔ bɪ, danyɪnɔ wəɔ wəɔ si kan heernyɔɔ kɪ.

* **21:8 21.8** K'a dɪga Zibəəzanno Ci 6.3 bɪnce ɔ.

18 Dɔ k'a mɛ bi, Pol ta kan wɔɔ ki Zakkɪ har ɔ. Bince bi do kristagɔɔ lɛezanno wɔɔ nyɪnta ηn'a so kɔ ma ɔ sɔ.

19 Pol k'a yaa da η ni bi, a hɔ haay kɔ Woso a ka, an a ba do vantɔɔ bire ɔ bi ji sa deem-deem, an n'a dɪndare η ni.

20 Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, y'a lɛ bɔm Woso ɔ, ηn'a hum ni, η ɔ: «Ū danyi, zɪfɔrɔ wɔɔ tisi-tisi a ba sɪrakarezanno, bi η haay lɛrɔ wɔɔ nyasɔ kɔɔkɔɔ.

21 Bi, η y'a ma ηn'ubu mim dɪndam, η ɔ, ubu i hɔ dɪndam zɪfɔrɔ kɔ η ni do vantɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ η ni wɔ saa Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ma, kɔ η b'a ya, ηn'a nyɪnɔ gasɔ banηɔ y, kɔ η ni yɪnnubayi bi to.

22 Kɔ a ba lɔ? Gɔɔɔ wɔɔ y'a mare, η ɔ, ubu bɔr.

23 Hɔ kɔ wɔɔ n'a hɪrɛ ubu m bi ba. Wɔɔ i gɔɔɔyaarɔ m si, ηnɪ lɛr bɔ Woso m.

24 Nj gaa, i dintim gɔ i ma kan η ki, k'i da η han kan busoo ki, kɔ η n'a lerbɔrɛ nyambɔr m, ηn'a a da ma, ηn'a mim bɔ. Ncɪnaas bi, gɔaa haay y'a dɔrɛ η ɔ, hɔ haay kɔ η y'a ma ubu minto bi, ηsaar m, b'ubu mɪηηa i zum lɛrɔ wɔɔ ɔ, i ni η sim mɪηηa.

25 Kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ η y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ ni, wɔɔ hɔ kɔ wɔɔ cɪnta bi ci ba η ma: <Nj bi *wosobaawɔnnɔ mannɪbare sim sɔ y, kan ma ki, kan hɔ gɔr sim ki, bi η bi jaan da y.> »

26 Bi dɔ k'a mɛ bi, Pol gɔɔɔ wɔɔ gaa, an dintim gɔ a ma sɪηηɪda sa hɔdeem kan η ki. A n ta Wosoce ɔ, k'a dintim gɔ a ma bi nyare dɔmɪm cɪnta, k'an yɪ hindeem ɔ kan gɔɔɔ kɔ η yaa lɛr bɔ Woso m nɔ wɔɔ ganwɔrɛ kare ki.

N Pol nyasɔ Wosoce ɔ

27 Kɔ dɔmɪm saanhɪna b'a zɔ nyare ma bi, Azii zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ η y'a ka a hɔɔn zi ηn'a yɪ Wosoce ɔ b'ɔ bi, η gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnɔɔ, ηnɪ Pol nyasɔ Wosoce ɔ b'ɔ.

28 Nj n'i zee dare, η ɔ: «Israyel zanno, k'a bɔr a da wɔɔ han! Ba gɔaa k'a bumbɪr lɛɛ haay ɔ, an n'a dɪndam zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ, ηn'i kaanm a do m kan lɛrɔ ki, Wosoce naa do ki bi n na. A bɔɔla m, an gasɔ grekkɪrɔ m Wosoce ɔ b'ɔ, an ni dintim kam bince mɪηηa naa do ma ncɪnaas.»

29 Bala, η nyɪnta, ηnɪ Efɛzi kɔ gɔaa Trofim yɪ tara nɔ ɔ b'ɔ kan Pol ki. Nj n'a hɔɔn dare, η ɔ Pol bi, a gaa a ɔ, an gasɔ m Wosoce ɔ b'ɔ.

30 Tara bi n yar jilli, gɔɔɔ n bra si, ηnɪ bɔr yuu.... Nj n Pol nyasɔ, ηnɪ bɔ m Wosoce ɔ b'ɔ, ηnɪ cɛlɛrɔ wɔɔ tɪnta lɛɛm.

31 Nj n'a kam ma k'a zɛ gɔr, sɔrdaa tisi lɛezaa bi n mim naa do ma, η ɔ: «Zerizalem haay a zɛ kɔ ma.»

32 A n sɔrdaarɔ wɔɔ bir lɛɛm, an η so kɔ ma kan sɔrdaa zɔrɔ lɛezanno wɔɔ ki, an a ka ηnɪ la gɔɔɔ wɔɔ ra ηnɪ bɔ.

Ko goco woco sordaa tisi leezaa bi yi kan a sordarɔ woco ki bi, η Pol zere to.

³³ Sordaa tisi leezaa bi n a zo, an Pol nyaso, an le ka, a o, ηn'a sur banja m huya. A n a lar a o, ko nka n'awoo m, bi, ko bo a ba so.

³⁴ Bi, goco woco bire o, goaa biyөө ni zee dare, η bir mim zaa deem hire y. Ko sordaa tisi leezaa bi bir hosi ji mam paan... bogor bi minto bi, a le ka a o, ηni Pol gaa ηni ta m sordarɔ wotaji o b'o.

³⁵ Ko Pol yaa lee ku derle bince bi ra bi, sordarɔ woco a busu, goco woco ko η n'a toη o k'a ku bi minto.

³⁶ Bala, zamaa bi haay i zure a je o kan zee ki, η o: «K'a ze gar.»

Pol i meer bam kan ziforo ki

³⁷ Domum ko η o, k'a gaso m sordarɔ wotaji o bi, Pol a hi sordaa tisi leezaa bi m, a o: «Moo n da ma, m meer ba kan ibu ki ra?» Sordaa tisi leezaa bi n a nyi bo o, a o: «Ibu i grekki lemim mam na?»

³⁸ Ibu bee m Ezipti goaa ninjə k'a goco zinzere zanno gaa domunno ko η cem dutaa-dutaa ro noon no o, goaa tisi si, i ta η ni poohoon o bi ra?» Pol n a nyi bo o, a o: «Moo gee? Zifo n moo m, m to moo o Silisii ko Tarsi o. Tara guta nyi n moo m.

³⁹ K'i sugur ba, i zaa ka m o, ko m meer ba kan zamaa bi ki.»

⁴⁰ A n zaa ka o, Pol n wuti an jum brama zerji bi ra, an a wo busu zamaa bi m, ηni ze si..., an meerbaa bi sa ebree lemim m, an n'a hire η ni, a o:

22

¹ «M danyino, kan m ziro ki, k'a tor ka, ko m m gumo mim dunda awoo m keere.»

² Ko η Pol ma an ebree lemim sa k'a hi bi, η bogor bi to haay.

³ «Zifo n moo m, yi moo Silisii ko Tarsi o, bi tor moo o naa o, tara naa do no o. Gamalyel i woco ziro woco lero woco dunda moo m zor-zor. Moo nyinta m Woso zuure nyaso kookoo, amba awoo haay m her naa m.

⁴ Moo nyinta, m fir ka goco ma karinda naa do zuure ma, m gosunno zenze, m gosunno sur, m η du lonnoce o, lanno kan yaaro ki.

⁵ Wosocemannuber jitaare kan do bi jitanno woco ki a da ma, ηn'a kaseti ka. Ciro moo η si η han woco danyino ziforo ko η ni Damas o ro woco minto. Bi moo i tam Damas o, ko m aa sirakarezanno ko η nyinta b'o ro woco sur, m bor η ni Zerizalem o, ko η ni bi fir ka η ma.

Pol y'a miŋŋa heerlorle mim dɪndam
(Zibəəzanno Ci 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Mɔɔ m zaa sa, m nɪ tare, m m zɔ Damas ma. Lɛɛm bɪ, sinuu zeezi, lɛɛgure gɔta n a to brama an b'a ku mɔɔ ra.

⁷ Mɔɔ n m do tara ɔ, mɔɔ nɪ leer mare, an n'a hire, a ɔ: <Sol, Sol, bɔ minto ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma?>

⁸ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Nka n'ɪbu nɪ, Zuuba?> Leer bɪ n a ya, an a hɪ, a ɔ: <Nazaretɪ Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbu nɪ fir kare m ma.>

⁹ Mɔɔ zukuuzanno wɔɔ lɛɛgure bɪ yɪ miŋŋa, bɪ ŋ bir leer k'a nɪ meer bam kan mɔɔ kɪ bɪ mare y.

¹⁰ Mɔɔ n laaka da: <Bɔ mɔɔ m ga m, m a ba Zuuba?> Zuuba n a nyɪ bɔ mɔɔ nɔ, a ɔ: <Wuti, ɪ ta Damas ɔ. K'ɪ lee ku b'ɔ, hɔ k'ɪbu ɪ ga m, ɪ ba bɪ, n y'a hire ɪbu m deem-deem.>

¹¹ Bɪ, kɔ lɛɛgure naa do mɔɔ mum bɪ ta bɪ, mɔɔ zukuuzanno wɔɔ a wɔ do mɔɔ re, mɔɔ n lee ku Damas ɔ.

¹² Gɔaa niŋŋɔ n nɪ b'ɔ, a tɔ m Ananiyas. A nyɪnta gɔaa miŋŋa, an nɪ lɛrɔ wɔɔ sim miŋŋa, zɪfɔrɔ kɔ ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n'a le bɔŋ ɔ.

¹³ A n bɔr, an bɪ mɔɔ yɪ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <M danyɪ Sol, k'ɪ mum n lɛɛ yɪ!> Lɛɛm bɪ, mɔɔ mum a gɔ, m a yɪ.

¹⁴ A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <Wɔɔ zɪrɔ Woso ɪ bɔ ɔ, k'ɪ hɔɔnhɔ dɔ, k'ɪ Gɔaa tɪrga bɪ yɪ, k'ɪ miŋŋa le meerbaa ma.>

¹⁵ Sɪra m, ɪbu ɪ ga m, ɪ bir kasetɪzaa a minto gɔaa haay taa kan hɔ haay k'ɪbu yɪ, ɪ ma sɔ bɪ kɪ.

¹⁶ Bɔ minto, ɪ nɪ sunsɪm kare? Aya! Wuti ɪ batem si, k'ɪ tɔ bir, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ dintim gɔ ɪ ma.>

¹⁷ Kɔ mɔɔ m wusigɔ Zerizalem ɔ bɪ, hindeem ɔ, mɔɔ nɪ yaa dam Wosoɔ ɔ,

¹⁸ mɔɔ n Zuuba yɪ hɔhɔnkare nɔ ɔ, an n'a hire, a ɔ: <A ba zɔɔ, ɪ ɪ hɔr Zerizalem ɔ, bala, ŋ bɪ mɔɔ kasetɪ k'ɪbu n'a kam bɪ sire y.>

¹⁹ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Zuuba, ŋ y'a dɔ miŋŋa, ŋ ɔ, mɔɔ ɪ nyɪnta, m nɪ tam sokɔmacɛrɔ ɔ, m nɪ gɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka ɪbu ɔ rɔ wɔɔ gɔrm, m a ka, ŋn'ɪ ŋ dum lɔnnɔɔɔ ɔ, ŋn'ɪ ŋ zem maduro m.>

²⁰ ɪbu kasetɪzaa Etiyennɪ ma k'a bra tara ra bɪ, mɔɔ miŋŋa nyɪnta b'ɔ sɔ, m m ze kɔ ra kan gɔɔɔ kɔ ŋ n'a zem nɔ wɔɔ kɪ, m dɔ ŋ huuro ma.>

²¹ A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: <Ta, ɪbu nyɔɔ mɔɔ nawɔm do vantɔɔ kɔrɔ ɔ.> »

²² Zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ ŋ y'a tɔr ka Pol ma, an ta an meerbaarɔ nɔɔn duro ku bɪ, ŋ wuti, ŋn'ɪ zee dam, ŋ ɔ: <K'a gɔaa nɔnaaɔ bɪ bɔ durnya ɔ! A n a ga m, an bir mɪsɪr y.>

²³ Kɔ ŋ nɪ zee dam bɪ, ŋ y'a huuro bɔ a ra, ŋnɪ taa gɔr, ŋn'a nyɔɔm brama,

²⁴ sordaa tisi læzaa bi n le ka, ku η nu gasu Pol m, sordaro wotaji b'ʊ, ηn'a ze, k'a laaka da han a do, ku bo minto m zuiforo woo nu zee dare awoo ma ge.

²⁵ Ku η n'a bankam k'a Pol wota k'a ze bi, a a hi sordaa zoro læzaa k'a nu zibæe ʊ b'ʊ bi m, a ʊ: «Rom zanno gɔaa ku η n'a dodo ka bi, awoo a ga m a ze madir m na?»

²⁶ Sordaa zoro læzaa k'a naa ma bi, a ta an aa hi sordaa tisi læzaa bi m, a ʊ: «Bo ibu k'i ba naa? Gɔaa bi, Rom zanno gɔaa m!»

²⁷ Sordaa tisi læzaa bi n a bo, an bi Pol lar, a ʊ: «Rom zanno gɔaa n'ibu m paan... ra, k'i hi m m?» Pol n a nyi bo ʊ, a ʊ: «In...»

²⁸ Sordaa tisi læzaa bi n a hi m, a ʊ: «Moo busoo bo guta ku m bokare, m m ba Rom zanno gɔaa.» Pol n a hi m, a ʊ: «Moo naa, yi moo a no ʊ.»

²⁹ Læem bi, gɔoo ku η nyinta k'a Pol ze ro woo a to. Sordaa tisi læzaa bi k'a a do a ʊ, Rom zanno gɔaa m Pol m, awoo n a sur bi, daboo a nyasɔ.

Pol i dodo kænno taa

³⁰ Do k'a me bi, sordaa tisi læzaa bi k'a le n taa k'a a do paan... ku bo minto m, zuiforo woo nu mim kam Pol ra bi, a a ka, ηnu banjaro woo bumbo ma. A n a ka, ηnu wosocemannibænno jitanoo woo bir kan dodo kænno woo ki, an η so ku ma, an a ka Pol n bor η taa.

23

¹ Pol n diga dodo kænno woo ma si..., an a hi, a ʊ: «M danyino, moo misirbaa ba kan noom fu ki Woso mum ʊ, an ta, an her naa ku.»

² Bi, wosocemannibær jitaare Ananyas le ka a gɔoo ku η n'a jir ʊ ro woo ʊ, a ʊ, ηn'a ze a le ma. Pol n a hi m, a ʊ:

³ «Ibu Woso n n'i zem, noonkundoozaa ra! Nyinta ibu ʊ naa ʊ, i zu lero ʊ, k'i moo dodo ka, i bokare i kaanm lero woo m, i le ka ku η nu moo ze ra?»

⁴ Gɔoo ku η nu b'ʊ ro woo n hæen si ma, η ʊ: «Wosocemannibær jitaare b'ibu n'a sonsɔ wum naa ra?» Pol n a nyi bo ʊ, a ʊ:

⁵ «Moo n a do moo ʊ wosocemannibær jitaare nu y, m danyino. Ku sira ni, n y'a gorsira ba, n ʊ: <I b'i do cir sonsɔ wo y.> »

⁶ Pol k'a b'a do, a ʊ, gɔoo woo sadiseenro m kan farizeenro ki bi, a a leer busu brama dodo kænno woo bire ʊ, a ʊ: «Farizen m moo m, m danyino, farizeenro nyi m moo m. Ku moo si moo ʊ gæno y'a mim boη ʊ bi y'a ka ηn'i moo dodo kam.»

⁷ K'a meer naa do ba an a nya bi, nyaa wuti farizeenro woo bire o kan sadiseenro woo ki. Zamaa bi n a gongu.

⁸ Sadiseenro woo o, gəəno mumboure ba o y, maleeka ba o, nyi ba o so y. Farizeenro n bokare, ηn'a sim, η o, η ta o.

⁹ Bogor paan... nyinta o. Wosocikarinsaamboo gosunno wuti farizeenro woo bire o ηni meer ba kan heerbusu ki, η o: «Woo n gaa naa do koroo ma yi y. Ku nyi i meer ba kan ki, gee maleeka, woo n a do y.»

¹⁰ Ku nyaa bi ni panja yim bi, sordaa tisi leezaa b'i nyi bam, η y'a Pol kunkaansu. A le ka ku gooo n a bo bire o, ηni ta m sordaro wotaji o b'o.

¹¹ Gunuu bi do o, Zuuba a hinka Pol m, a o: «I da bi bo o, amba ubu moo kaseti ka Zerizalem o bi, ubu moo kaseti kam Rom o maam so.»

Zuforo le taa k'a Pol ze gar

¹² Do k'a me bi, zuforo woo a dunda ηn'a ze kan ku ki, ηn'a wer si k'a bi ho bi, a ho mi k'a n Pol ze gar y.

¹³ Kutim-kutim naa do no o, gooo woo le le da busi ra, ηn'a wer bi si.

¹⁴ N n ta, ηn'aa wosocemannubanno jitanno woo yi kan jitanno woo ki, ηn'a hi η ni, η o: «Woo o wer si, o o, ku woo n Pol ze gar y, woo bi ho bire y.

¹⁵ Keere bi, awoo kan dodo-konno woo ki, k'a ku yi, k'a hi sordaa tisi leezaa bi m k'an a gaa, an a ka a o, i o, awoo le n taa k'a b'a banka a lar. Ku woo ni, ho ku woo n n'a bam, o a ku, o a ze b'a n lee ku bi, woo i bi do.»

¹⁶ Pol danlo nyi n minno noon duro ma. A n ta sordaro wotaji o, an aa gaso, an a hi Pol m.

¹⁷ Pol n sordaa zoro leezaa deem bir, an a hi m, a o: «Nyukumbueere naa gaa, i ta m sordaa tisi leezaa bi zi, a le n taa k'a meer ba kan ki.»

¹⁸ Sordaa zoro leezaa bi n a gaa, an ta m sordaa tisi leezaa bi zi, an a hi m, a o: «Lo Pol b'i moo bir, an a ye moo han, ku m nyukumbueere naa do gaa, m bor m ubu zi. A le n taa k'a meer ba kan ubu ki.»

¹⁹ Sordaa tisi leezaa bi n a gaa a wo ma, an bo m toore ma, an a lar, a o: «Bo ubu o k'i hi moo ni?» Nyukumbueere bi n a hi m, a o:

²⁰ «Zuforo woo a dunda ηn'a ze kan ku ki, k'a ye ubu han, k'i Pol gaa i borm booti m dodo-konno woo taa, i o, η le n taa k'a banka a lar a mim bi ji ma muna k'a a do.

²¹ I bi η meerbaa bi si y. N le dam gaa busi ra, ηni kunku ma. N y'a wer si k'a bi hosti bi, a bi hi mi k'awoo n Pol ze gar y. N y'a banka, ηni nya, ηn'i dore ubu zaakare ma.»

²² Sordaa tisi leezaa bi n nyukumbueere bi da zaa ra, an a hi m, a o: «I b'a hi gosi ni, i o, i ho naa do hi moo ni y.»

N ta Pol m Sezaree o

²³ Sordaa tisi læzaa bi η sordaa zoro læezanno bir huya, an a hi η ni, a o: «K'a a banka, k'a ta Sezaree o yirbæe wakati neehu ma, sordaarō zōohira, siirozanno busaanhina, kannizanno zōohira.

²⁴ K'a siiro banka, ku Pol n da η o an lee ku kan laafu ki tara læzaa Feligsi zi.»

²⁵ A n ci ba, an a hi ncinaa o:

²⁶ «Moo Klodiyus Liziyas ni yaa dam tara læzaa muηηa Feligsi m.

²⁷ Ziforo i gōaa ku moo n'a nyōore ubu zi naa nyasu ηn'a ηoam k'a ze. Ku moo b'a ma η o Rom gōaa m bi, moo ta kan m sordaarō ki, m aa yo.

²⁸ Ku moo le n taa ku m mim ku η y'a ka ra bi do bi, moo ka ηni ta m η dōdōkønno taa.

²⁹ Moo bi dīga a, bisi η n'a kam, a lero wōo ma, ηni mim ka ra. B'a n hōsi ba, an a ga ze m, gēe ηn'a sur banηarō ni y.

³⁰ Bi, ku moo ma η o, ziforo wōo i dundom zi k'a ze bi y'a ka, moo n'a nyōore ubu zi zōo-zōo. Moo hi gōōo ku η mim ka ra rō wōo m sō, ku η ni bōr ubu zi, ηni b'a gumə lemim hi.»

³¹ Sordaarō wōo n le ku n y'a ka η o bi si, ηni Pol gaa, ηni ta m gunuu o Antipatris o.

³² Dō k'a me bi, kannizanno wōo m Pol to siirozanno wōo m, ηn'a wusigə, ηni bōr sordaarō wotaji o b'o.

³³ Ku η yaa lee ku Sezaree o bi, siirozanno wōo ci bi ka tara læzaa b'o, ηni Pol hinka m sō.

³⁴ Tara læzaa bi n ci bi karinda ba, an laaka da ku Pol bi, a to a o gorga kara o gē. K'a a dō a o, a to a o Silisii o bi, a a hi m, a o:

³⁵ «Gōōo k'o η mim ka ubu ra bi, ku η bōr, moo yi m tōr kare ubu meerbaa ma.» A n le ka, a o, ηni dō ma naa o, hargōta ku Hirōōdi a dō b'o.

24*Pol meer ba Feligsi taa*

¹ Dōmum soor je o bi, wosocemannibər jitaare Ananyas kan jitanno ki, meerbaa dōrezaa deem Tertulus ki bōr. N n ta Pol mim bi m tara læzaa Feligsi taa.

² Bi m Pol bir, Tertulus n a sūηηida sa, an ni mim kare a le m, a o: «Feligsi muηηa, ubu minto y'a ka wōo n laafu yi gōta, lonlorlero k'ubu η ba wōo bire o wōo do naa minto, bi to ma.

³ Dōmum haay, læe haay o, Feligsi muηηa, wōo i barka dare ubu m zibæero muηηōō nōōn duro minto.

⁴ Kū mōō lē baa kū m ubū kō gōta bī, meerbaa bī bī gōta y. Meerbaa nyintam poore, bī mōō y'a yere ubū han, kō bamuŋgazaan'ubū m bī, wōō dō, wōō ō, ubū y'ī tōr kam ma kan bōraama k'ubū n tam wōō n a dō bī kī.

⁵ Wōō yī gōaa naa do, minzaa m. A nyaa zē an n'a dam durnya naa zūfōrō haay bire ō. Nazaretī gōngōrezanno wōō karūnda jitaare deem m.

⁶ A a ŋōa k'a wōō Wosoce bī zar, bī y'a ka wōō n a nyasō.
[

⁷ Wōō ō kū a dōdō ka, ō lero wōō nō ō. Sōrdaa tisi lēzāa Liziyas n a ma, an b'a bō wōō bire ō kan paŋŋa gōta kī, an lē ka gōōō kū ŋ mim ka ra rō wōō ō, kū ŋ nī bōr ubū zi.]

⁸ Ubū ī da ma, ī lar ī zim: Ubū hō niŋŋə k'a ka wōō nī mim kam la bī jī dōm.»

⁹ Zūfōrō wōō n yo meerbaa naa do ra, ŋ ō, sira m.

Pol meerbaa

¹⁰ Tara lēzāa b'a wō busu, an zaa ka Pol ō, k'an meer ba. Pol n a nyī bō ō, a ō: «Mōō dō mōō ō, ubū ī so gōrga naa do dōdō kare ō a dōōraa laato, mōō heer nyinta sō, kū m m meer ba.

¹¹ K'ubū lē taa, ubū ī da ma, ī laaka da. Ta kū mōō ō Zerizalem ō bī, a dōmum n lē da buerehūya ra y, mōō ta Zerizalem ō, kū m aa yaa da.

¹² Gōsī n mōō yī m nī bīsī kam Wosoce ō kan gōaa kī, gēē, m nyaa zē m a da sokumace ō, gēē, lēē vanta ō tara nō ō y.

¹³ Gōōō nōōn duro b'a dam ma, ŋnī hōsī yī ŋn'a ka mōō ra, ŋ ō sira nī y.

¹⁴ Ba hō kū mōō dō bī n na: Wōō zūrō Woso zi mōō n'a bam, m nī zum Zuuba Yeezū zaa kū ŋ ō gōngōrezāa m b'ō. Kū zaa bī do nī, mōō ī hō haay kū n y'a gōrsira ba lero ci nō ō bī sim kan wosolesinnīsorazanno ciro kī.

¹⁵ Mōō ta Woso taafeerle naa do m, mōō ō: Gōōō muŋŋōō kan gōōō bōnyaarō kī y'a mim bōŋ ō. Ŋ muŋŋōō maam sō.

¹⁶ Bī minto y'a ka, mōō nī m tōŋ ō dōmum haay kū m bī mim zu ō Woso ma kan gōōō kī y. Bī, naa minto bī, dabōō ba mōō ma y.

¹⁷ Mōō bōre dōōraa laato, m m bō, m bōr keere, kū m bī daahan ka m dogōōō cicirzanno ō, kū m bī manŋī ba sō.

¹⁸ Bī, ŋ bī mōō yī Wosoce ō, bī ma bī, mōō dintim gō m ma. Gōaa cir n nyinta ō y, bī bōgōr n nyinta ō sō y,

¹⁹ Kū Azii zūfōrō gōsūnōō bēē nyinta b'ō y. Brōō y'a ga m, ŋn'a hūnka ubū taa, ŋnī mim yī ŋn'a ka mōō ra, hō kū mōō ba bī minto.

²⁰ Gēē k'a bēē m bī, gōōō kū ŋ nī naa ō rō wōō a da ma, ŋnī hō kū mōō ba, ŋnī ta mōō m dōdōkēnno wōō taa bī hī.

²¹ Hɔ deem naa mɔɔ jum brama, m zee da, m a hɪ ɲ bire ɔ: Gæno mumbɔɔre minto y'a ka, ɲn'ɪ mɔɔ dɔdɔ kare awɔɔ taa her.»

²² Bala, Feligsi Zuuba Yeezuu zaa bɪ mim dɔ. N gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra, an n'a hire, a ɔ: «Kɔ sɔrdaa tisi læzaa Liziyas bɪ bɔr naa ɔ, mɔɔ y'awɔɔ mim bɪ dɔdɔ kare.»

²³ A n læ ka sɔrdaa zɔrɔ læzaa b'ɔ, a ɔ, an dɔ Pol ma, b'a b'a du y. A b'a ta a gɔaasɪba sɪ m tolle, a nyasom minto y.

Pol ɪ lɔnnɔɛ ɔ

²⁴ Dɔmum k'a cem poore bɪ, Feligsi nyɪnta kan Drusil a lɔ kɔ zɪfɔ m bɪ kɪ. A n a ka, ɲnɪ Pol bir k'an Krista sɪrakare mim dɪnda a m.

²⁵ Bɪ, Pol k'a nɪ meer bɪ bam an nɪ tam tɪrgabaa, bɔraama, dɔdɔ k'a nɪ zem bɪ kɪ bɪnce ɔ bɪ, Feligsi da bɔ ɔ, an Pol meerbaa bɪ zɛ ra, a ɔ: «Naa ma bɪ, ɪ wusigə, ɪ ta ɪ bɪnce ɔ. Mɔɔ zem b'ɪ bir dɔmum niɲɲə ɔ.»

²⁶ Feligsi nyɪnta an n'a hɔɔn dare, a ɔ, Pol busoo kare a ɔ. Bɪ y'a ka an tɪr nyɔɔ da, ɲn'aa bir hallɪ gallem gɔta k'a bɪ sɔɔra ba.

²⁷ Dɔɔraa hɪya k'a cem bɪ, Pɔrsiyus Fɛstus ɪ Feligsi bɪnce sa. Feligsi k'a læ n taa k'a bir miɲɲa zɪfɔrɔ wɔɔ mim ɔ bɪ, a Pol to lɔnnɔɛ ɔ b'ɔ.

25

Pol læ taa a dɔdɔ bɪ ma Rɔm cir taa

¹ Bala, Fɛstus k'a lee ku a gɔrga ɔ b'ɔ bɪ, a dɔmum kaaku kur bɪ, a a hɔr Sezaree ɔ, an ta Zerizalem ɔ.

² B'ɔ bɪ, wosocemannibænno jɪtannɔ kan zɪfɔrɔ gɔɔɔ gɔtɔɔ kɪ bɔr k'a mim ka Pol ra a taa. ɲ n a ye Fɛstus han, k'an sugur ba a m,

³ an zaa ka, kɔ n nɪ ta Pol m Zerizalem ɔ. Bala, ɲ y'a dɪnda, ɲn'a zɛ kan kɔ kɪ a minto, k'a bɪ daata zɛ ra, a ku a zɛ gər zaa ra.

⁴ Fɛstus n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ, Pol gɔɔtam Sezaree lɔnnɔɛ ɔ. Bɪ, kan bɪ kɪ haay, k'a yɪ poore, a y'a bɔre a ta b'ɔ.

⁵ «A a ya, an a hɪ a ɔ, gɔɔɔ kɔ ɲ mim bɪ dɔ miɲɲa, awɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ, ɲnɪ zu kɔ ɔ kan mɔɔ kɪ, k'ɔ ta Sezaree ɔ, kɔ hɔ niɲɲə ta an ta ɔ gɔaa naa do minto, kɔ ɲ nɪ bɔr ɲnɪ mim ka ra.»

⁶ Fɛstus n maastre ba ɲ bire ɔ y, a n læ da dɔmum sinnye m gɛɛ bu nɪ y. K'a lee ku Sezaree ɔ bɪ, a dɔ k'a mɛ bɪ, a yaa nyɪnta a dɔdɔkare bɪnce ɔ, an a ka n n bɔr Pol m.

⁷ Bɪ k'a lee ku b'ɔ bɪ, zɪfɔrɔ kɔ ɲ y'a to Zerizalem ɔ ɲnɪ bɔr lɔ wɔɔ bir ma, ɲnɪ ɲɔaar gɔta ba, ɲ n'a kam la kan minno gɔtɔɔ kɪ, bɪ ɲ b'a dam ma, ɲn'a kasetɪ ka y.

⁸ Pol n a gumə mim hı sɔ, an n'a hure, a ɔ: «Mɔɔ n mim zu ɔ zuɸoro lero ma, gee η Wosoce, gee Rom cir ma y.»

⁹ Kɔ Festus le n taa k'a bir miŋŋa kan zuɸoro wɔɔ kɪ bɪ, a a hɪ Pol m, «Ibu le taa kɔ η nɪ ta ibu m Zerizalem ɔ, kɔ m aa ɪ dɔdɔ ka gee?»

¹⁰ Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Rom cir dɔdɔkare bince mɔɔ n ta ɔ naa, naa ɔ ηn'i mɔɔ dɔdɔ kan ɔ. Ibu miŋŋa a dɔ paan..., ɪ ɔ, mɔɔ n mim zu ɔ zuɸoro ma y.

¹¹ Kɔ mim mɔɔ zu ɔ paan..., an a ga mɔɔ ze m, mɔɔ bɪ m bɔre m kur y. Bɪ, kɔ minno kɔ gɔɔɔ nɔɔn duro a ba, n n'a kam mɔɔ ra b'a jɪ ba ɔ ro nɔɔn nɪ, gɔaa ba le m, an n'a dam ma, a n mɔɔ ka η ɔ y. Mɔɔ le taa kɔ m ta Rom cir taa.»

¹² Festus kɔ ma kan a gɔɔɔ wɔɔ kɪ an a hɪ Pol m, a ɔ: «Ibu ye k'i ta Rom cir taa, ta ibu n nɪ zem b'a ɔ b'ɔ.»

Pol ɪ Agripaa kan Berenisi kɪ taa

¹³ Dɔmum k'a cem poore bɪ, cir Agripaa kan a danlɔ Berenisi kɪ ta Sezaree ɔ, ηnɪ ta k'a yaa yaa da Festus m.

¹⁴ Kɔ ηn'i maasire bam b'ɔ poore bɪ, Festus Pol mim bɪ sa, an a dunda cir bɪ m, a ɔ: «Gɔaa n nɪ naa ɔ, Feligsi n a to lonnoce ɔ.

¹⁵ Dɔmum kɔ mɔɔ ta ɔ Zerizalem ɔ bɪ, wosocemannibənno jɪtanno kan zuɸoro jɪtanno kɪ bɔr, ηnɪ bɪ mim ka ra, ηn'a zere yere.

¹⁶ Mɔɔ n a nyɪ bɔ η nɔ, mɔɔ ɔ, Rom zanno yɪnɪbayɪ zibəə bɛe k'a gɔaa bɔ a ka kɔ η n'a ze gər, bɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ mim kam la ro wɔɔ ba ɔ, k'an aa a gumə mim dunda kan mim kɔ η y'a ka ra bɪ kɪ y.

¹⁷ Bɪ minto y'a ka, ηnɪ bɔr naa ɔ, mɔɔ n m ya, m dɔ hɔsɪ ma y, a dɔ k'a me bɪ, mɔɔ n nyɪnta, m dɔdɔkare bince ɔ, m a ka, ηnɪ bɔr gɔaa bɪ m.

¹⁸ Kɔ η bɔr dɔdɔ bɪ ma bɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ mim kam la ro wɔɔ, η n mim sɪ gurezaa yɪ, ηn'a ka ra, amba mɔɔ m hɔɔn da ma bɪ nɪ y.

¹⁹ Ŋ Woso zaa zuure minno m bala, kan gɔaa deem kɔ n n'a birm Yeezuu k'a ga Pol n'a hum a ɔ, a mɪsɪr bɪ kɪ.

²⁰ Kɔ mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n n'a bam bɪ dɔ bɪ, mɔɔ ye han, k'a le taa k'a ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa mim bɪ dɔdɔ ka b'ɔ.

²¹ Bɪ kɔ Pol a hɪ a ɔ, a le n taa k'a gɔota lonnoce ɔ, an ta an dɔmum kɔ cir gɔta n n'a mim bɪ dɔdɔ kam ma bɪ ku bɪ, mɔɔ le ka, kɔ η nɪ dɔ ma, an ta, an dɔmum kɔ mɔɔ n'a nyɔɔŋ ɔ Rom cir zi bɪ ku.»

²² Agripaa n a hɪ Festus m, a ɔ: «Mɔɔ le n taa kɔ n gɔaa naa do meerbaa ma sɔ.» Festus n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Booti m bala, ibu y'i tɔr kare a meerbaa ma.»

²³ Dɔ k'a mɛ bɪ, Agripaa kan Berenisi kɪ lee ku dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ kan cirbəə gɔta kɪ, sɔrdaarɔ jɪtanno yɪ ɪ da zaa ɔ kan tara bɪ gɔɔɔ gɔtɔɔ kɪ. Fɛstus n lɛ ka, ɪnɪ bɔr Pol m.

²⁴ Fɛstus n meerbaa sa, a ɔ: «Cir Agripaa kan awɔɔ haay woo..., k'a nɪ naa ɔ bɪ, awɔɔ ɪ gɔaa naa do yɪrɛ. Zɪfɔrɔ wɔɔ haay bɪ mɔɔ yɪ a minto Zerizalem ɔ, an ta an lee ku naa ɔ kan zee kɪ, ɪ ɔ, ɪ b'a ya, ɪn'a to mɪsɪr y.

²⁵ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ n zibəə bɔnyaa yɪ, an a ba, an a ga a zɛ nɪ y. Bɪ, k'a ɔ, k'a lee ku Rɔm cir zi bɪ, mɔɔ cɪnta, kɔ m a nyɔɔ b'ɔ.

²⁶ Bɪ kɔ mɔɔ ba meerbaa m paan..., kɔ m a gɔrsɪra ba cir gɔta ma k'an Pol mim bɪ dɔ bɪ, bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a ka, an bɔr awɔɔ taa, an lɛ da ɪbɪ taa naa ɔ cir Agripaa, kɔ wɔɔ lar, naa jɛ ɔ, mɔɔ hɔsɪ yɪrɛ, m a gɔrsɪra ba Rɔm cir ma.

²⁷ Kɔ mɔɔ lɔ nyɔɔ nɔnnaaɔ, bɪ mɔɔ n a kɔrɔma k'an a mim ɔ bɪ yɪ, yarmabaa zibəə m.»

26

Pol meerbaa Agripaa taa

¹ Agripaa n a hɪ Pol m, a ɔ: «Zaa ta ɔ k'ɪ meer ba kɛrɛ, ɪ ɪ mɪɪɲa bɔmbɔ.» Pol n a wɔ busu, an a gumə lemim hɪ, a ɔ:

² «Mɔɔ heer nyɔɔ, cir Agripaa, kɔ mɔɔ zaa yɪ kɔ m meer ba ɪbɪ taa her, kɔ m m gumə mim dɪnda, mim haay kɔ zɪfɔrɔ mɔɔ a ka wɔɔ ra bɪ minto.

³ Bala, ɪbɪ minkə ɪ bɪsɪkare gɔta m kan ɪ yɪnnɪbayɪ zibəə kɪ. Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a yɛrɛ ɪbɪ han, k'ɪ tɔr ka mɔɔ meerbaa ma kan bɔraama kɪ.

⁴ Mɔɔ mɪsɪrbaa k'a nyɪnta hɔ nɪɲɲə, m nyɪbaa ma, kan nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ hɔ nɪɲɲə, m dogɔɔɔ bire ɔ Zerizalem ɔ bɪ kɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ haay a dɔ.

⁵ Kɔ ɪ lɛ taa, ɪ y'a da ma, ɪn'a kasetɪ ka, ɪ y'a dɔ a dɔɔraa laaɔ, ɪ ɔ, farizen m mɔɔ m. Gɔɔɔ nɪɲɲɔɔ kɔ ɪ nɪ yem wɔɔ Woso zaa zuure ma paan..., an lɛ da ɪ haay ra rɔ wɔɔ.

⁶ Bɪ her naa, kɔ mɔɔ Woso lerbɔrɛ k'a ba wɔɔ zɪrɔ m bɪ si bɪ, bɪ y'a ba mɔɔ dɔdɔ her.

⁷ Wɔɔ do haryaa buerehɪya b'ɪ yaa dam Woso m sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, ɪ bɪr a tore y. Kɔ ɪn'ɪ dɔm lerbɔrɛ bɪ do ma bɪ minto. Kɔ mɔɔ lerbɔrɛ naa do ta m heer lɛ bɪ y'a ka, m cir Agripaa, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ mim kam mɔɔ ra.

⁸ Bɔ minto m, b'awɔɔ n a si a ɔ, Woso ɪ gəəno mɪm bɔɲ ɔ?

⁹ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ nyɪnta m a si mɪɪɲa mɔɔ ɔ lɛ m, kɔ m yar ba kan Nazaretɪ Yeezuu bɪ tɔ bɪ kɪ, paɲɲa do haay m.

¹⁰ Bɪ, bɪ mɔɔ ba Zerizalem ɔ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ ɪ lɛ naa do ka mɔɔ ɔ. Mɔɔ mɪɪɲa sɪrakarezanno gɔr

guta, m m du lənnəce ɔ. Goo kɔ n yɪ η zɪnze rɔ wɔɔ, mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, a a ga m.

¹¹ Galle m guta, mɔɔ ta sokomacero ɔ, m fir ka η ma, m paŋŋa ba η ma, kɔ η nɪ Yeezuu sonsɔ wɔ. Bɪ, kan jumbaa heerbusu guta kɪ, mɔɔ yɪ η jɪ bɔm tararɔ ɔsɪnnɔ ra, m nɪ fir kare η ma.

Pol y'a heerlɔrle mim dɪndam
(Zibəəzanno Ci 9.1-19; 22.6-16)

¹² Bɪ minto y'a ka, hindeem ɔ, wosocemannɪbənno jɪtanno wɔɔ n zaa ka mɔɔ ɔ kan paŋŋa haay kɪ, kɔ m ta Damas ɔ mim naa do minto.

¹³ Cir, kɔ mɔɔ nɪ tam bɪ, kɔ sinuu b'a zɔ bɪ, mɔɔ lɛegure yɪ, an a to brama, a gure n lɛ da wosogure ra, an b'a ku mɔɔ ra kan m zukuuzanno wɔɔ kɪ.

¹⁴ Wɔɔ haay, wɔɔ ɔ dundo tara ɔ, mɔɔ n leer ma, an n'a hum mɔɔ m ebree lemim m, a ɔ: Sol, Sol, bɔ minto, ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma? A ba ɪbɪ nawɔre, ɪ mɪŋŋa m!

¹⁵ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Nka n'ɪbɪ nɪ, Zuuba?> Zuuba n a ya, an a hɪ, a ɔ: <Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbɪ n nɪ fir kare η ma.

¹⁶ Bɪ, wuti ɪ jum! Ba hɔ k'a ka mɔɔ n m hɪnka ɪbɪ m bɪ n na: Mɔɔ ɪbɪ bɔ ɔ k'ɪ nyɪnta mɔɔ zibəənyɪ, mɔɔ kasetɪzaa kan hɔ nɪŋŋə k'ɪbɪ mɔɔ yɪ ɔ naa kɪ, kan a vantɔɔ kɔ mɔɔ n nɪ zem bɪ m hɪnka ɪbɪ m nɔ wɔɔ kɪ.

¹⁷ Mɔɔ lɛɛ kam m ɪbɪ bɔmbɔ ɪ do kan do vantɔɔ kɔ mɔɔ n n'ɪbɪ nyɔre η ma rɔ wɔɔ kɪ wɔ ɔ,

¹⁸ k'ɪ yaa nɪ η mɪm gɔ, k'ɪ η bɔ monsigə nɔ ɔ, ɪ ta η nɪ lɛegure ɔ, k'ɪ bɔ η nɪ Sutaana lombaa nɔ ɔ, ɪ ta η nɪ Woso zi, kɔ η n sɪra ka mɔɔ ɔ, kɔ η n'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, bɪ, kɔ η nɪ hɔjirle yɪ, kan gɔɔ kɔ η y'a mɪŋŋɔɔ ka Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.>

¹⁹ Bɪ tɛkka ma, cir Agripaa, mɔɔ n bɪsɪ ka hɔ kɔ Zuuba a hɪ mɔɔ m hɔhɪnkare naa do nɔ ɔ bɪ ma y.

²⁰ A sa mɔɔ ɔ Damas zanno ma kan Zerizalem zanno kɪ, an lɛ da, Zidee jilli kɔ zanno kɪ, bɪ jɛ ɔ kan do vantɔɔ kɔ gɔɔ kɪ, m a dɪnda kɔ η n'a bɔ a taam, ηnɪ ye Woso ma, kɔ η n'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, kɔ η nɪ mɪsɪrbaa ba, k'an zu kɔ ɔ kan η heerlɔrle bɪ kɪ.

²¹ Bɪ minto y'a ka, mɔɔ nɪ Wosoce ɔ, zɪfɔrɔ wɔɔ n bɪ mɔɔ nyasɔ, ηn'a gɪnga k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.

²² Woso n ku mɔɔ ra mɪŋŋa, an ta an dɔmɪm naa do ku. Mɔɔ gɔɔta m nɪ kasetɪ kam gɔɔɔ poorero kan gɔɔɔ gɔɔɔ kɪ taa. Wosolesinnɪsorazanno kan Moyiisi kɪ lɛɛ ka ηnɪ hɔ k'a nɪ zem bɪ hɪ. Mɔɔ bɪr hɔsɪ vanta hire, an lɛ da bɪ ra y.

23 Ɲ ɔ: «Krista fir yure, b'a lee kam an a mum bo ɔ gəəno bire ɔ, an ni ləegure pa dam zɔfɔrɔ m kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki.» »

24 Pol k'a lee ku bince naa do ɔ a meerbaa no ɔ bi, Festus a leer busu, an a hi, a ɔ: «Hoozaa n'ibu naa Pol! Ibi hodore maam-maam bi y'ibu bam hoozaa!»

25 Pol n a hi, a ɔ: «Hoozaa bee m mɔɔ ni y, Festus miɲɲa, sira meerbaa mɔɔ n'a bam, hooɲtaɔre m.

26 Cir Agripaa bi minno noon duro do miɲɲa haay, bi y'a ka, mɔɔ m dam ma, m meer ba a lee kan heerkoodəbaa ki. Mɔɔ si mɔɔ ɔ, hoɲ n ba a mum ma seere y. Bala, minno noon duro n ba gɔrga k'a nyaakom da ɔ y.

27 Cir Agripaa, ibi wosolesinnisorazanno mim si ra? Mɔɔ do mɔɔ ɔ, ibi η mim si»

28 Agripaa n a hi Pol m, a ɔ: «Kan ibi meerbaa bi ki, gɔɔta a ɔ poore, k'ibu n mɔɔ ba kristagooa ra?»

29 Pol n a hi, a ɔ: «K'a a ɲaa, an gɔɔta poore gee gɔta, mɔɔ ɲaa, kɔ Woso ye, a bi nyintare ibi bala y, gɔɔɔ haay kɔ η n'a tɔr kam mɔɔ meerbaa ma her lo wɔɔ, awɔɔ y'a bam amba mɔɔ m, bi banɲarɔ kɔ η ni mɔɔ wɔ ma rɔ noon duro bi nyintare awɔɔ wɔ ma y.»

30 Cir bi n wuti kan tara leezaa bi ki, Berenisi ki, kan gɔɔɔ kɔ η ni nyintam kan η ki rɔ wɔɔ ki.

31 Kɔ ɲn'a horm bi, η soora ba kan kɔ ki ɲn'a hire, η ɔ: «Gooa naa do n hoɲ ba, an a ga ze m gee banɲarɔ ni y.»

32 Agripaa n a hi Festus m, a ɔ: «Kɔ gooa naa do bee y'a ɲaa k'a ta mim bi m Rom cir taa, a a ga m, ɲni wɔ saa.»

27

Rom tare

1 Kɔ η y'a cɔnta kɔ wɔɔ n da kooɔɔ ɔ, ɔ ta Italii ɔ bi, η Pol kan lonno gosunno ki da sordaa zɔrɔ leezaa k'a to m Zuliyus bi wɔ ɔ, sordarɔ zɔrsoddu zekora kɔ n n'a birm Ogista zekora, bi y'a so ɔ.

2 Wɔɔ da kooɔɔ ɔ k'a a to Adramityom an ni tam Azii kɔrɔ kɔ η ni hi le ra rɔ wɔɔ ɔ. Aristarki i nyunta kan wɔɔ ki. Maseduan kɔ Tesaloniki gooa m.

3 Do k'a me bi, wɔɔ lee ku Sidon ɔ, bi kɔ junle poore m bi, Zuliyus a ba Pol m miɲɲa. A zaa ka ɔ, k'an aa dɔga a gɔaasɔbarɔ ma, broɔ n nyaso m.

4 Kɔ wɔɔ bo b'ɔ bi, wɔɔ da kooɔɔ b'ɔ, ɔ bo Siipir jur ɔ, k'a n'a ta wɔɔ m hɔnher bi k'a nya wɔɔ re bi minto.

5 A m bi, wɔɔ n higota k'a ni Silisii kan Panfilii ki jur ɔ bi ze ra, ɔ aa lee ku Lisii kɔ Miir ɔ.

6 Sordaa zɔrɔ leezaa bi k'a Alesandrii kooɔɔ yɔ b'ɔ an ni tam Italii ɔ bi, a a ka wɔɔ n da ɔ.

⁷ Kooloo bi n ta poore-poore domum guta no o, o aa lee ku kan kore ki Kinidi o. Hunher bi k'a nya woo re bi, woo b'oo dam ma, o ta turga bi, woo bo Salmons jur o, o aa bo Kretu jur o, k'a n'a ta woo m hunher bi minto.

⁸ Woo fir yi kan kooloo bi ki, o bokare o aa lee ku bince ku n n'a birm Junji-Munja b'oo, Lazaya ku jur o.

⁹ Domunno cem guta, kooloo bi tare nyiboo n ta o, bi ma bi, lekusire domum cem. Pol n η dondo, a o:

¹⁰ «M gaaasiboo, moo do moo o tare naa do ho zarm guta, a nyaanum gooo guta m, kooloo bi bee bala kan mor bi ki y, woo munjoo ki so.»

¹¹ Surdaa zoro leezaa bi, a tur an n'a kam gaa k'a ni kooloo bi bram bi ma kan kooloo bi zaa honyi ki ma, an le da Pol meerbaa bi ra.

¹² Bince ninjoo ku woo jum o bi, k'a bi bince munja nyee domum o bi, η gooo guta a ze ku ra, ηn'a le ba deem k'a zu zaa o, ku diga a, k'o lee kum junji k'a ni Kretu ku Fenigsi o b'oo, k'an a ta woo m nyee hunher minto. K'o nyunta b'oo nyee domum o.

Hunher guta wuti higota bi burə o

¹³ Hunher poore wuti jisa, bi minto y'a ka, ηn'a hoon da, η o, a y'a dam ma, a zaa sa. η kooloo bi hor, ηn'a na Kretu gam b'oo, ηn'i tam.

¹⁴ K'a yi poore bi, hunher guta ku n n'a birm Erakilon* bi wuti tara bi zeezi, an bor kan panja ki, an b'a ku η la.

¹⁵ A n kooloo bi gaa an cenim, woo b'oo dam ma, o a bo y. Woo n a to an a gaa, an ni tam ni, ko lee ka m, o n a do y.

¹⁶ K'a ni tam zoo-zoo bi, woo yaa lee ku tara poore k'a ni hi bire o, n n'a birm Koda bi jur o, an a ta woo m hunher bi minto. Woo o to o kan kore guta ki, o o da ma, o kooloo poore bi gaa, o a bo hi b'oo, o a da kooloo guta b'oo.

¹⁷ Ko η kooloo poore bi gaa ηn'a da kooloo b'oo an nya bi, η bar sunso kooloo guta b'oo keere.* Ko η ni nyi bam kooloo bi yaa wo Sirtu nyuntaa b'oo bi, ηni ho kosi kooloo bi je ma, ηn'a da hi b'oo, k'a n'a tare bi bore, ηn'a to an ni tare a hoonho ma.

¹⁸ Bi do k'a me bi, hunher guta bi k'a ni fir kam woo ma tee... bi, η morlo ku η yi da kooloo b'oo ro woo waa o, ηni η zar higota b'oo.

¹⁹ A domum kaako hinni o bi, kooloo bi zibəəzanno woo kooloo bi modro woo zar hi b'oo a zim.

* **27:14 27.14** Erakilon: a to bi le taa k'a hi, a o: b'oo d'oo paasi kan meer ki zeezi.

* **27:17 27.17** ko hunher b'a kunkaansu y.

20 Woso kan monyaarɔ kɪ n a hunka dɔmɪnnɔ wɔɔ nɔ ɔ y, bɪ hɪnher bɪ hɔnrɛ bɔnyaabaa gɔɔta an nɪ fir kam wɔɔ ma. Wɔɔ n a dɔ kɔ wɔɔ bɔrɛ y.

21 A dɔmɪm laatu, η n hɔbɪrɛ bɪ y. Pol n wuti an jim brama η bire ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ yɪ ra, gɔɔɔ, kɔ mɔɔ dɔndɔrɛ b'awɔɔ si, ɔ n ɔ hɔr Kretɪ ɔ, fir kɔ wɔɔ yɪ naa kan mɔr k'a zar naa kɪ bɪ wɔɔ yɪrɛ y.

22 Bɪ naa ma bɪ, mɔɔ y'a yɛrɛ awɔɔ han, k'a heer ba kookoo. Awɔɔ gɔaa deem taan... bɪ gare y, kɔɔlɔɔ bɪ y'a deem n n'a zarm bala.

23 Woso k'a a so mɔɔ ɔ, mɔɔ n'a zi bam bɪ maleɛka a hunka mɔɔ m gum naa ɔ bala, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

24 I da bɪ bɔ ɔ y, Pol. A a ga m, ɪbɪ m ta Rɔm cir taa, bɪ Woso gɔɔɔ k'ɪbɪ nɪ zum kɔ ɔ kan η kɪ rɔ wɔɔ meeyaa da ɪbɪ wɔ ɔ.

25 Nɔɪnaaɔ bɪ, yaarɔ, k'a heer ba kookoo! Mɔɔ sɪra ka Woso ɔ, a bam amba a a hɪ mɔɔ m bɪ m.

26 Wɔɔ yaa nɔ lo tara nɪnɪŋɔ k'a nɪ hi bire ɔ bɪ ra.»

27 A gunuu bueresi hɔ, wɔɔ nyaam ɔ higɔta bɪ burɔ ɔ. Dɪbsir k'a a zɔ bɪ, kɔɔlɔɔ bɪ zibəəzanno wɔɔ a dɔ a hɔɔn ɔ, η ɔ, wɔɔ ɔ zɔ tara ma.

28 N n higɔta bɪ nɔ makra ba mɛtɪr busi, kɔ η ta lɛɛ poore bɪ, η y'a ya, ηn'a makra ba ηn'a yɪ mɛtɪr bukərku.

29 Kɔ ηn'ɪ nyi bam kɔɔlɔɔ bɪ yaa a zɛ ci ma bɪ, η pɔyaa gorezanno zo si, ηn'a kɔsɪ banɪjarɔ m jɛ ɔ, ηn'a yɛm kɔ dɔ n mɛ zɔɔ.

30 Kɔɔlɔɔ bɪ zibəəzanno hɔ ba ɪ ɔ, a hɪ η y'a ɔ k'a banɪjarɔ gɔsɪnnɔ zo hi bɪ nɔ ɔ, k'an kɔɔlɔɔ bɪ nyasɔ, ηn'a nyaakum da k'a bra si kan kɔɔlɔɔ poore bɪ kɪ.

31 Pol n a hɪ, sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa bɪ m kan sɔrdaarɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «Kɔ gɔɔɔ nɔɔn duro n gɔɔta kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ, awɔɔ, awɔɔ bɪ bɔrɛ y.»

32 Sɔrdaarɔ wɔɔ n kɔɔlɔɔ poore bɪ barlɔ wɔɔ zɪnzɛ ra, ηn'a to an ta an cem.

33 Kɔ ηn'ɪ dɔm dɔmɪrɛ ma bɪ, Pol gɔaa haay bir, an a yɛ η han, kɔ η nɪ hɔbɪrɛ bɪ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Awɔɔ dɔmɪm bueresi her, awɔɔ n hɔ bɪ y. A n nɪ dɔm ma kɔ hɪnher bɪ n a da jim ɔ.

34 Bɪ minto bɪ, mɔɔ y'a yɛrɛ awɔɔ han k'a hɔ bɪ, awɔɔ laafɪ minto m. Bala, minkɔ deem taan... bɪ nyaanɪm gɔaa mim ɔ naa ɔ y.»

35 K'a naa hɪ bɪ, a bur sa, an barka da Woso m gɔaa haay mɪm m, an a zɛ ra, an n'a sɔrɛ.

36 N haay heer n ka bɪ jɛ ɔ, ηnɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪ.

37 Wɔɔ haay wuti, gɔaa zɔɔhɪra busaanhɪna yaa sɔrdɪ kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ.

³⁸ Kɔ hɔbɪrɛ bɪ ɲ ka bɪ, ɲ hɔyaa bɪ waa kɔɔlɔs bɪ nɔ ɔ, ɲn'a zar hi b'ɔ, k'a gore bɪ n a bɔrɛ.

³⁹ Dɔ k'a mɛ bɪ, kɔɔlɔs bɪ zibæezanno wɔɔ n a ya, ɲnɪ tara bɪ dɔ y. Bɪncɛ ɲ y'a yɪ hi bɪ lɛ ra, an zerle bɪncɛ. ɲ lɛ n taa k'a a da ma, k'a kɔɔlɔs bɪ da jɪm ɔ b'ɔ.

⁴⁰ ɲ n banɲarɔ wɔɔ zɪnzɛ, ɲnɪ pɔyaarɔ wɔɔ to hi b'ɔ, kɔ kɔɔlɔs bɪ n a da ma, an ta. ɲ n kɔɔlɔs bɪ bɪrlɛ hɔ bɪ ba yɔhɔ-yɔhɔ, ɲnɪ kɔɔlɔs bɪ pɛɛra poore bɪ busu, ɲnɪ kɔɔlɔs bɪ to, an nɪ tam bɪncɛ gɛr zeezi.

⁴¹ Kɔɔlɔs bɪ n aa der nyɪntaa dimbir la, lɛɛ bɪ n wɔ, a b'a dam ma a n bɔ y. Bɪ ma bɪ, hikurero wɔɔ b'a jɛ bɪ zɛ, an a kɪnkaansɔ.

⁴² Sɔrdaarɔ wɔɔ n a ɲɔa k'a lɔnnɔ wɔɔ zɪnzɛ, kɔ ɲ gɔsɪnnɔ dare dɔ ɲ yaa a si hi bɪ burɔ ɔ.

⁴³ Bɪ, sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa bɪ k'a ɲɔa k'a Pol bumbɔ bɪ, a n yɛ kɔ ɲ nɪ ɲ zɪnzɛ y. A lɛ ka gɔɔɔ kɔ ɲ dare dɔ rɔ wɔɔ ɔ, kɔ ɲ nɪ lɛɛ ka, ɲn'a da hi b'ɔ, kɔ ɲ n'aa tara gɛr bɪ ku.

⁴⁴ Gɔɔɔ kɔ ɲ gɔɔta rɔ wɔɔ dam gɔrɔ ɔ gɛɛ kɔɔlɔs bɪ kɛəro wɔɔ ɔ. A yɪ ncɪnaas, ɲ haay n lee ku tara ɔ kan laafɪ kɪ.

28

Pol ɪ Maltɪ ɔ

¹ Kɔ wɔɔ bɔ mim pakra bɪ nɔ ɔ bɪ, wɔɔ ma ɲ ɔ, tara k'a nɪ hi bire ɔ bɪ tɔ m Maltɪ.

² Tara bɪ zanno wɔɔ wɔɔ si kan daɔrɛ gɔta kɪ. ɲ sɛ gɔta hɛ, ɲnɪ wɔɔ gaa, ɲnɪ wɔɔ zɔ ma, bala, la a sɪɲɲɪda ba, an nɪ bare, nyɛɛm n ta ɔ.

³ Pol n nyɔkɔ gɛr gɔr a zangɔrga ɔ, an b'a da sɛ bɪ rɛ. Kɔ sɛ bɪ nɪ nyɔkɔ bɪ bɪm bɪ, cɪrka bɔ sɛ b'ɔ, an a sɔ wɔ Pol wɔ ɔ.

⁴ Tara bɪ zanno kɔ ɲ cɪrka bɪ yɪ, an nɪ zɛɲɲɛm Pol wɔ ma bɪ, ɲ y'a hɪm kɔ m, ɲ ɔ: «Gɔaa naa do nyɪntam gɛrzer paan... A bɔ hi bɪ nɔ ɔ kan laafɪ kɪ, bɪ Woso tɪrgabaazaa lɛ baa a mɪsɪrbaa ma y.»

⁵ Pol n a wɔ vɪga zɛ, cɪrka bɪ n a da sɛ b'ɔ, b'a n busu ma y.

⁶ ɲ n jɪm, ɲn'ɪ dɪgare a wɔ bɪ ma, a hanrɛ gɛɛ, a y'a dore, an ga lɛɛ nɪ? Bɪ, kɔ ɲ dɪgare bɪ maasɪrɛ ba, bɪ ɲ n hɔsɪ yɪ an ba bɪ, ɲ y'a hɔɔndare bɪ lɔr, ɲ ɔ: «Woso m!»

⁷ Lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, tararɔ nyɪnta ɔ, lɛɛkare dɔdɔkɛr Publiyus y'a sɔ ɲ ɔ. A wɔɔ si, an nyasɔ wɔɔ m mɪɲɲa dɔmɪm kaakɔ.

⁸ A zɪ nyɪnta an nɪ wɔtam kan memare kɪ, yoor kɪ. Pol n ta, an aa dɪga a, an aa a wɔ busu, an a ka ra, an yaa da, an a waa.

⁹ Naa do minto bɪ, tara bɪ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ haay kɔ ɲ nɪ yaaba m nɔ wɔɔ ɪ zem zi, ɲ n'a waam sɔ.

10 Wɔɔ daure yi gota, kɔ wɔɔ ɔ bɔ, ɔ n nu cenim bi, η ho haay k'a zibəə n ta wɔɔ ma rɔ wɔɔ ka wɔɔ ɔ.

N cem ηn'i tam Rɔm ɔ

11 Mom kaaku je ɔ bi, wɔɔ da kɔɔlɔs k'a goota tara bi do ra b'ɔ nyɛem dɔmum ɔ. Alesandrii kɔɔlɔs m, a tɔ m Diyoskiir.

12 Wɔɔ zer Sirakuzi ɔ k'ɔ hoon si dɔmum kaaku.

13 Kɔ wɔɔ cem b'ɔ bi, wɔɔ ɔ da higota bi lezi, ɔ aa lee ku Regiyo ɔ. Bi dɔ k'a me bi, hɪnher wuti jisa, dɔmum huya hinni ɔ, wɔɔ yaa lee ku Puzɔl ɔ.

14 Wɔɔ ɔ danyɔnɔ yi b'ɔ, ηn'a ye wɔɔ han k'ɔ goota kan a kɔ dɔmum saanhina. Nyɪnta a ɔ ncɪnaaɔ, ɔ bɔkare, ɔ lee ku Rɔm ɔ.

15 Wɔɔ danyɔnɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ kɔ η wɔɔ zere bi ma bi, η bor, ηnɪ bi wɔɔ ze ɔ bɪnce kɔ n n'a birm Apiyus-Daasi kan Taverni-Kaaku kɔ ɔ. Pol k'a η yi bi, a barka da Woso m, a heer paŋŋa n a da ra.

Pol i Rɔm ɔ

16 Kɔ wɔɔ lee ku Rɔm ɔ bi, n zaa ka Pol ɔ, k'an a ka a muŋŋa har ma, kɔ surdaa deem n bir dɔm ma.

17 Dɔmum kaaku k'a cem bi, a Rɔm zuɔfɔrɔ jɪtanno wɔɔ bir, kɔ η nɪ kɔ ze ɔ. Kɔ η y'a so kɔ ma bi, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «M danyɔnɔ, mɔɔ n hɔsɪ ba m dogɔɔ wɔɔ nɪ y, mɔɔ n wɔɔ zuɔ wɔɔ yɪnɪbayi zibəəro zar sɔ y. N mɔɔ ba lɔ Zerizalem ɔ, ηnɪ mɔɔ da Rɔm zanno wɔ ɔ.

18 Kɔ η laaka dɪnda η nɪ mim bi jɪ dɔ keere bi, η y'a ηsa k'a wɔ saa mɔɔ ma, bala, η n hɔsɪ yi mɔɔ gɔr zi an a ga ze nɪ y.

19 Zuɔfɔrɔ wɔɔ kɔ η ɔ, a bi yem bi, bi y'a ka mɔɔ n a ye kɔ Rɔm cir n mɔɔ dɔdɔ ka. Mɔɔ bɛe y'a hɪ, kɔ m mim ka m do ra y.

20 Bi y'a ka mɔɔ n a ye kɔ m awɔɔ yi, kɔ m sɔura ba kan awɔɔ kɪ. Kɔ sɪra nɪ, Israyel taaheerle minto y'a ka, mɔɔ nɪ baŋŋarɔ nɔɔn duro m.»

21 N n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ n ci sɪ yi, an a to Zidee ɔ, an n'ɪbɪ mim dɪndare y, bi, wɔɔ danyɪ sɪ n a to an b'ɪbɪ mim dɪnda, gɛe tɔbɔre bɔnyaa y.

22 Wɔɔ le n taa k'ɪbɪ n hɔ k'ɪbɪ n'ɪ hɔɔn dam ma bi hɪ k'ɔ a ma, bala, lee haay ɔ, wɔɔ dɔ muŋŋa η bir yem gɔngɔre k'ɪbɪ nɪ zuŋ ɔ naa ɔ y.»

23 N n dɔmum cɪnta kan kɔ kɪ, ηnɪ bor gota, ηnɪ b'a yi a har ɔ. Pol sɔura ba kan η kɪ dɔgta m an ta an yirbəə ku. Woso cirbəə bi mim a sa an a dɪnda, an Moyiisi lɛrɔ kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ mim dɪnda η nɪ, k'a a da ma, kɔ η n'a dɔ, η ɔ, Krista bi Yeezuu m.

24 Gɔsɪnno hɔ k'a dɪnda bi si, niŋŋoo n a si y.

25 Kū η bōr ηn'ı cenim bı, η n kō ma y: Pol n mim deem hı η nı, a ı: «Sent-Espri meer k'a ba kan Ezayii kı awōō zıro minto bı, sıra m. A a hı, a ı:

26 Ta ı yaa do naa do yı,

ı hı m, ı ı:

Awōō y'a tōr kam mıηηa,

b'awōō b'a jı mare y.

Awōō dıgam mıηηa,

b'awōō b'a yıre y.

27 Bala, do naa do heer b'ı monsigō ı,

η tōr ga, η le baa k'a leε yı a mıı m nı y,

η le baa k'a tōr n mim ma y,

η le baa k'a heer n a jı dō y,

η le baa k'a a bō a taam k'a zu mōō ı, kō mōō n η waa y.

Woso n a hı bı n naa.

28 K'a dō keere, a ı, Woso bōmbōre naa do nyōō n y'a ı do vantōō ma, bı η y'a sim.» [

29 Pol k'a meer naa do ba bı, zıfōrō wōō a hōr ηnı bıı kam gōta kan kō kı.]

30 Pol mısrıbaa ba ncınaaı dōōraa hıya tōr b'ı, an a mıηηa busoo bō, an n'a mısrıbaa ba n nı. Gōōō haay kō η nı zem zi rō wōō, a yı η sim mıηηa,

31 an nı Woso cirbēə pa dare, an nı Zuuba Yeezuu Krista mim dıdam kan heerkoodēbaa kı, bı gōı bıı a tam nı tolle y.

Ci ku Pol a ba ROM ZANNO ma

Ci ku Pol a ba Rom zanno ma bi

gasuure

Pol i ci bi ba. A ba a u, Rom kristagucco woco ma. Zufuro nyinta broo barla so. A a gunga gallem guta k'a ta η zi Rom u b'u, k'a n a da ma cuna bi, an bi, an ci bi ba η ma, an bombore bi zaa mim dunda η ni, an a hunka a u, gucco haay kuro ma Woso lee, zufuro kan do vantoo gucco ki. Bi, ku η sira ka Yeezuu Krista u, Woso yi η bam turga a mum u, b'a n zu ku u kan η zibæo ki y.

A a hunka ci bi no u so, a u, Krista bi, woco yo a nawom mimbonyaa lombaa no u, ku woco n u da ma, u musirbaa k'a Woso no yi bi ba Sent-Espri panja no u. Ho ku ci b'u k'a hunka an le da bi, a i yire i u sirakare bala n'a kam gucco n bombore yi, Krista zibæo k'a ba godarkora ma bi to ma.

A gunga ku Woso n ta m zufuro to ma bi mim hi, an a hunka so a u, keere naa zekora i zufuro kan do vantoo gucco ki bire u Krista to ma. Bi, ηoare y'a ga m an nyinta u kristagucco haay bire u, ku komare n bir ta u. A n le da bi, u bi gucco ku η panja ba u sirakare no u hoo niηηoo no u ro woco gore bo u y, bi gucco ku η panja ba u ro woco n a ga m so ηni gucco ku η bir a hoon dam hodeem ma kan η ki ro woco dodo ka y.

Pol i yaa dam Rom kristagucco m

¹ Moco muηja, Pol, Krista Yeezuu zibæonyi m moco m, moco i ci naa do ba awoco ma. Woso moco bir ku m m ba a zibæozaa, a moco bo u m ho, k'a moco nyoco ku m aa lemim nyinta bi pa da.

² Lemim nyinta bi do Woso nyinta an a ler bo tee... Wosoci no u, a lesinnisorazanno le m bi.

³ Lemim nyinta bi do bi, a Nyi Yeezuu Krista, woco Zuuba bi mim an n'a dundam. K'a mesim no u ni, Davið do guaa m.

⁴ Bi, ku *Sent-Espri zibæo ni, Woso a mum bo u gæno bire u, ho bi do n a hunka a u, Woso Nyi m an ni panja m.

⁵ Yeezuu Krista minto m moco n barka yi, m m ba a zibæozaa, ku m a ka ku do haay gucco m sira ka u, ηni zu u.

⁶ Awoco i gucco woco duro barla, bala, Yeezuu Krista y'awoco bir k'a so awoco u.

⁷ Awoco haay ku sirakarezanno n'awoco m, an ni Rom u, Woso awoco ηsa, an awoco bir k'a nyinta a gucco barla. A ye

moo nawom ku woo Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ku m barka kan laafu ku ka awoo u.

Pol le taa k'a ta Ròm u

⁸ A n lee ka bi, moo u yaa dam Woso ku moo n'a zi bam bi m barka, Yeezuu Krista no u, awoo haay minto, bala, durnya no u jilli n y'awoo sirakare mim dindam.

⁹ Woso zi moo n'a bare kan m heer ku haay, a Nyi bi lemim nyinta bi padare no u, a m moo kasetizaa, a a do a u, moo domum haay yaadare no u, moo y'awoo to dare m no u,

¹⁰ m n'a yem han, k'a hoonho m, ku m ko, m zaa yi, m bor awoo zi.

¹¹ Moo le taa paan... ku m awoo yi, ku m Sent-Espri ganworero jir kan awoo ku, k'awoo panja n a da ra guta,

¹² gee, k'u ku panja da ra, awoo kan moo ku, sirakare deem ku woo n ta m bi no u.

¹³ M danyino, moo le taa k'awoo n a do a u, moo gunga gallem hoka ku m bor awoo zi, bi, an ta an her ku naa, moo n m da ma y. A gaa moo u ku m bi lee ku awoo zi b'u, ku m zibæo n nyi da, amba a a da koro vantoo u bi m.

¹⁴ Hoonngorezanno kan bahoonngorezanno ku mim pakra ba moo ma, mindonno kan bamindonno ku mim pakra ba moo ma so.

¹⁵ Naa y'a ka moo le n taa paan... ku m lemim nyinta pa da awoo m so, awoo k'a ni Ròm u ro woo m.

Panja ku lemim nyinta bi n ta m

¹⁶ Nyannu bir moo zem lemim nyinta bi to ma y, bala, Woso panja m, an ni gaa haay k'a sira ka bombom. Ziforo a lee ka η ma, an bokare an lee ku do vantoo woo zi.

¹⁷ Woo y'a yim so denter, lemim nyinta bi no u Woso turgabaa n'a hunkan u, Woso u gaa k'a sira ka bi bam turga, sira k'a a ka Woso u bi minto bala, amba n y'a gorsira ba Wosoci no u, n u: <Gaa k'an turga sirakare to ma bi m sirbaa bam.>

Goo koromaro

¹⁸ Woso a to brama an a heerbusu hunka, ku goo bir a dan u, mibonyarō ηn'u η bam, η bonyaabaa n a ka, sira bir dom do so y.

¹⁹ Denter m, ho k'a n'a kare ηni Woso do n a nyaakom da y, Woso a hunka ku η n'a do mija.

²⁰ Panja ku Woso n ta m b'a jire ba u bi, kan Woso mija taore ku bi, gosi bir η yire y, bi durnya dare tekka ma, gaa a da ma an η yi ho ku Woso η da ro woo no u, naa minto bi, goo bi gumə yim figa y.

²¹ N̄ Woso dɔ, bɪ η bɪr Woso dan̄ ɔ, ηn'a barka dare amba Woso a ga m bɪ nɪ y. Naa n a ka, η hɔɔndare n'a ba dan̄ɲada, η n̄ kɔrɔ hɔɔn ma, ηn'ɪ monsigə ɔ.

²² N̄ y'a hire a ma mindɔrezanno, an bɔkare taajemzanno m,

²³ a ga kɔ η y'a ɔ m, kɔ η nɪ Woso k'a nɪ lebɔɔre m, an nɪ mɪsɪrbaa m tee... bɪ da ɔ bɪ, bɪ to η y'a ɔ ηn'ɪ *wosobaawɔnno kɔ η bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ ga m kɪ, benno kɪ, hɔɔgansiro kɪ, tara burə hɔɔ kɔ η n'a gaatam nɔ kɪ dan̄ ɔ.

²⁴ Naa minto m, Woso n η to ηn'ɪ dintim zibəəro kɔ η le n taa rɔ wɔɔ bare a hɔɔnhɔ ma, ηn'a mɛ gore bɔɲ ɔ mim k'a nyannɪ n ta ɔ bare nɔ ɔ kan kɔ kɪ.

²⁵ Bala, η Woso sɪra minno wɔɔ to ηnɪ ηɔaar sa, ηn'ɪ yaa dam hɔɔ kɔ Woso η da rɔ wɔɔ m, ηn'ɪ zure η ɔ, an bɔkare Woso η y'a ga m, ηn'a da ɔ, a m hɔ haay darezaa. Woso n lebɔɔre yɪ dɔmɪm haay! Amina!

²⁶ Naa minto m, Woso n η to, kɔ η nɪ bɪr a nyannɪ minno letaamarɔ bam. N̄ lanno wɔɔ bɪr a kam ma sɔ, k'a bɪr kan yar kɪ y, wɔta η nawɔm lanno kan kɔ kɪ, an bɔkare, naa bare n a ga nɪ y.

²⁷ Yaaro wɔɔ maam sɔ, η bɪr a kam ma, k'a bɪr kan lɔ kɪ y, a ηɔa η nawɔm paan..., k'a bɪr wɔtam kan a muno yaaro kɪ. Yaaro kan yaaro kɪ nɪ nyannɪ zi bam kan kɔ kɪ, naa n a ka sɔ, ηn'a nyaanle zibəə fɪryɪre k'a a ga m yɪre a mɛ ɔ.

²⁸ Kɔ η n a ηɔa k'a Woso dɔ bɪ, Woso n η to a hɔɔn dan̄ɲada bɪ nɔ ɔ, kɔ η nɪ hɔ k'a n'a ga bare m bɪ ba.

²⁹ Zibəə k'a n a ga bare m do haay ba η nawɔm, mimbɔnyaa do haay, gɔɔɔ letaama bɔnyaa do haay, bɔnyaabaa do haay, jumbaa n η heer han, gərzere ba n nɪ, nyaabare ba n nɪ, zambɔbare ba n nɪ, zibəə dan̄ɲada haay,

³⁰ ηn'ɪ tɔ bɔm, ηn'ɪ gɔɔɔ tɔ zaar bare, ηnɪ sɔ Woso m, η bɪr gɔɔɔ dan̄ ɔ y, ηn'a mɪηηɔɔ busum, ηn'a le bɔre a mɪηηɔɔ ɔ, ηn'ɪ bɔm mimbɔnyaa daarɔ bare m, η bɪr yem a zɪrɔ le ma y,

³¹ η hɔɔn ba ɔ y, η bɪr junle a le ra y, gɔaa mim bɪr η kɔre y, gɔaa cicir bɪr η zere y.

³² A n bɔkare, η y'a dɔ mɪηηa η ɔ, Woso le y'a hire a ɔ, gɔaa k'a nɪ ziro nɔɔn duro bare a ga ze m. Kan naa kɪ haay η gɔota ηn'ɪ tam lee kan minno nɔɔn duro bare kɪ. A n a na ma bɪ, kɔ η gɔaa yɪ sɔ, an nɪ minno nɔɔn duro bare, bɪ η nɔ yɪ.

2

1 Ncɪnaaʂ bɪ, nka n'ɪbu nɪ, ɪbu k'ɪ n'ɪ ɠɔɔɔ dɔdɔ yarɛ? ɪbu bɪ ɠumə yɪɛ y, ɠɔɔɔ dɔdɔ k'ɪbu n'a yarm bɪ, ɪ mɪŋŋa dɔdɔ ɪ n'a yarm, bala, ɪbu yɪ ŋ dɔdɔ yarm, b'ɪbu ɪ zi kɔ ŋ n'a bam bɪ bam sɔ.

2 Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, Woso yɪm dɔdɔ yarm sɪra m, amba ŋ zibəə bɔnyaa b'a ga m bɪ m.

3 ɪbu k'ɪ nɪ ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ dɔdɔ yarm bɪ, b'ɪbu y'a bare, am ŋ hɔ bɪ m bɪ, ɪ hɔɔn ɪbu da ɪ ɔ, ɪ bɔm lɛm Woso dɔdɔyarɛ bɪ nɔ ɔ ra?

4 Gɛɛ, ɪbu bɪr dɪgam Woso ŋɔare ɠɔta k'an ta m ɪbu minto, an nɪ bɔrɛ a ma, k'a mɪŋŋa ba ɪbu m bɪ ma hɔsɪ ra? ɪbu n a dɔ ɪ ɔ, a ba k'a nawɔɛ ɪbu m mɪŋŋa bɪ, a hɪ a ɔ, k'ɪbu m toore yɪ, ɪ ɪ bɔ ɪ taam la?

5 B'ɪbu da bɪr bɔŋ ɔ y, ɪ lɛ baa k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam y, bɪ, a ba k'ɪbu n nawɔɛ ncɪnaaʂ naa, honhɔrɛ ɠɔta ɪbu n'a bankare ɪ minto, dɔmɪm kɔ Woso n n'a heerbusu hɪnkan ɔ, an dɔdɔ ka kan sɪra kɪ bɪ nɔ ɔ.

6 Hinni bɪ do ɔ bɪ, a ɠɔaa biyəə zibəə nyɔɔdɔ kan ɔ, amba a a ga m bɪ m.

7 ɠɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔŋ ɔ, k'a mɪŋŋa ba tee..., ka Woso nɔ yɪ, ŋn'a kam Woso lɛbɔɔɛ ma, kan a daɔɛ kɪ ma, kan mɪsɪbaa k'a bɪr a zaar bam kɪ ma rɔ wɔɔ, Woso mɪsɪbaa k'a nyare ba ɔ kare ŋ ɔ.

8 Bɪ, kɔ ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ bɪsɪ kam Woso ma, ŋ bɪr zum sɪra ɔ y, ŋn'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ nɪ, Woso y'a nɔmaa kan a heerbusu kɪ hɪnkare ŋ nɪ.

9 Kɔsɪ kan fɪr kɪ ɠɔɔɔ kɔ ŋ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ yɪm, zɪfɔrɔ n nɪ lɛɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya ŋ ɔ.

10 Bɪ, Woso lɛbɔɔɛ, daɔɛ, kan laafu kɪ kam ɠɔaa haay k'a n'a mɪŋŋa bam b'ɔ, zɪfɔrɔ n nɪ lɛɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya ŋ ɔ.

11 Bala, Woso bɪr ɠɔɔɔ jirə bɔɛ y.

12 ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ mimbɔnyaa bam, ŋ n Moyiisi lɛrɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, ŋ ɠɪngam sɔ, bɪ Moyiisi lɛrɔ bɛɛ n nɪ nyɪntare ŋ dɔdɔ kare zaa y, bɪ ɠɔɔɔ kɔ ŋ lɛrɔ wɔɔ dɔ, ŋn'a gu ŋn'ɪ mimbɔnyaa bam nɔ wɔɔ, lɛrɔ wɔɔ n nɪ nyɪntare ŋ dɔdɔ kare zaa.

13 Bala, ɠɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔr kam lɛrɔ wɔɔ ma bala rɔ wɔɔ bɛɛ m tɪrga Woso mɪm ɔ y, ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ zure ŋ ɔ rɔ wɔɔ m.

14 A a da ma, ɠɔɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ nɪ ŋ mɪ y, ŋ n Moyiisi lɛrɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, nɔɔ m hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bɪ ba, bɪ ŋ n a dɔ y. A ba kɔ ŋ nawɔɛ ncɪnaaʂ bɪ ŋ n lɛrɔ wɔɔ dɔ bɪ, naa y'a hɪnkare a ɔ, ŋ lɛ cɪnta a mɪŋŋɔɔ m.

15 Ncɪnaaʂ bɪ, ŋ y'a hɪnkare ŋ ɔ, hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ lɛ n taa bɪ, n y'a ɠɔrsɪra ba a heer ɔ, ŋ heer ɪ kasetɪ kam, kan ba ŋ

μνηστὴρ τὴν ἀδελφὴν σου, ἀ μνηστὴρ βασιλεύουσα ἀ βουνοῦ βασιλεύουσα.

¹⁶ Nyinta a nawore ncinaas dɔdɔkare hinni σ, amba lemim nyinta kɔ mɔɔ n'a pa dam bi n'a hum bi m, Woso zaa kam Krista Yeezuu σ k'an hɔ haay k'a nyaakom da gɔɔɔ heer σ bi dɔdɔ ka.

Zɔfɔrɔ kan Moyiisi lɛrɔ ki

¹⁷ Iɔu k'i n'a hire ι ma zɔfɔ, ι nɪ yom lɛrɔ wɔɔ ma, ι n'i lɛ bɔrɛ ι μνηστὴρ σ, ι σ, ι Woso dɔ,

¹⁸ Iɔu k'i hɔɔn hɔ dɔ, lɛrɔ wɔɔ tɔ ma bi, iɔu hɔ k'a ga bare m bi dɔ ι bɔ kɔ la m.

¹⁹ Iɔu y'i hɔɔn dare ι σ, zaa hunka bɔɔrɔ m zaa n'ɔu m, ι nɪ lɛɛ gum monsigɔzannɔ m,

²⁰ ι σ, bahɔdonno dɔndɔrezaa n'i m, gɔɔɔ poorero karɩnsaamba, a gɩnga iɔu nawom ι σ, iɔu hɔ dɔ, ι sɩra dɔ μνηστὴρ lɛrɔ wɔɔ minto.

²¹ A lɔ iɔu nɪ hɔ dɩdam gɔɔɔ m, ι bir a dɩdare ι μνηστὴρ nɪ? Iɔu y'a hum gɔɔɔ m, η bi koor ba y, ι bɔkare ι nɪ koor bare.

²² Iɔu y'a hire η bi jaan da y, ι bɔkare ι n'a dare, iɔu sɔ *wosobaawɔnnɔ daɔrɛ m, ι bɔkare ι nɪ gasɔrɛ η daɔrɛ cɛrɔ σ, ι nɪ η bɔm.*

²³ Iɔu y'i heer nyɔɔm lɛrɔ wɔɔ k'ɔu η dɔ bi tɔ ma, b'ɔu ι Woso gore bɔη σ, k'ɔu nɪ bɩsɩ kam lɛrɔ wɔɔ ma bi tɔ ma.

²⁴ Amba n y'a gɩrsɩra ba Wosoci nɔ σ bi, n σ: <Awɔɔ zɔfɔrɔ, awɔɔ y'a kam, do vantɔɔ wɔɔ nɪ Woso sonsɔ wɔm.>

²⁵ K'ɔu ι zum lɛrɔ wɔɔ σ, gasɔ k'ɔu σ banησ σ bi jɩ ta σ, bi k'ɔu y'i gum lɛrɔ wɔɔ zuure ma, baa k'ɔu gasɔ banησ σ, a bɔ kɔ σ, ι σ, iɔu n gasɔ banησ σ y.

²⁶ Bi, kɔ gɩaa k'a n gasɔ banησ σ ι hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bi bare, Woso bi dɩgare a zaa ma ι σ, gasɔ a σ banησ σ ra?

²⁷ Bi, gɩaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ σ b'a n gasɔ banησ σ bi, a y'ɔu dam nyannɩ σ, bala, iɔu gasɔ banησ σ, ι nɪ lɛrɔ wɔɔ m, bi, iɔu bir zure η σ y.

²⁸ Zɔfɔ paan... bi, gɩaa k'a m zɔfɔ gɔɔɔ mɩm σ bi bɛɛ y, mesim gasɔ banησ σ bɛɛ m banησgasɔrɛ paan... y.

²⁹ Bi, zɔfɔ paan... bi, heer an ta σ, banησgasɔrɛ paan... bi, heer hɔ bi m. A to a nawom *Sent-Espri zi, a bir a tom Moyiisi lɛrɔ wɔɔ nɔ σ y. Zɔfɔ bi do leɔɔrɛ bir a tom gɔɔɔ zi y, a to a nawom Woso zi.

3

¹ Ncɩnaas naa, k'i zɔfɔ, bɔ ι n'a yɩrɛ a nɔ σ, banησgasɔrɛ nyɔɔdɔ m bɔ nɪ?

* 2:22 2.22 k'i ι kam busoo ma.

² A nyòòdò ta ò gòta denter. Bala, a lèekare hò bì, zùfòrò wòò Woso a lemim da ñ wò ò.

³ K'ò a hí, ò ò ló? Ñ gòòò gòsinnò kò ñ n sira ba minto b'a da ma, an a ka Woso bì gòòtare a sùrabare nò ò ra?

⁴ Fuga! Baa, kò gòaa haay ñaarzaa, Woso gòòta an nù sira m, amba n y'a gòrsira ba Wosoci ò, n ò:

Kò n n'ì dò tìrga ì meerbaa nò ò, bì k'ì bòr ì jinnò ra dòdòkare nò ò.

⁵ Bì, kò wòò batìrgabaa ì Woso tìrgabaa hunkare, bò wòò k'ò a hí? K'ò a hí, ò ò, Woso gumè ba ò kan wòò hònhòrle kí a nòmaa nò ò ra? Meer naa do kò wòò ba naa, gòòò hòòndare meerbaa m.

⁶ A bì ncìnaaò y, kò n bée m, Woso y'a bam ló k'a durnya dòdò ka?

⁷ Gée, gòaa a da ma, an a hí a ò, kò mòò ñaarbare y'a kam Woso sira n'a hunkam paan... a lèbòure minto, bò m kèere, an mòò ba mimbonyaaazaa, an nù mòò dòdò kare?

⁸ A ló wòò bìr mimbonyaa bare, k'a mùñña m nyínta ò? Gòòò gòsinnò ì wòò tò bonyaa him, ñn'a híre ñ ò, naa wòò n'a dundam gòòò m. Kò Woso bì gòòò wòò duro dòdò yar, a gumè ta ò.

Woso mím ò gòaa haay

mimbonyaa ba

⁹ Ò a nyambòr ò a hí, ò ò ló? Wòò zùfòrò, lè wòò da gòòò vantòò wòò m na? Fuga! Wòò lèe ka ò a hínka, ò ò, gòaa haay, kò zùfò m, gée zùfò bée, ñ yì mimbonyaa lómbaa nò ò.

¹⁰ Amba n y'a gòrsira ba Wosoci ò bì m, n ò:

Gòaa tìrga ba ò y,
baa deem taan... tókke,

¹¹ Woso mindor ba ò y,
baa deem taan... ba ò,
an n'a kam Woso ma y.

¹² Ñ haay, ñ y'a nyonnyòò,
ñ haay jilli, a bonyaa ñn'a bam.

Ñ barla bì, a mùññabarezaa ba ò y, baa deem taan... tókke.

¹³ Ñ lè meerbaa ì gòòò zaar bam.

Bra ñn'a bumbam gòòò m,
a lè meerbaa m,

ñ nèem ì busum am cìrka sè m.

¹⁴ Ler kòsì bòre yì ñ lè han, kan meerbaa k'a nù busum gòòò ma kí.

¹⁵ Ñ kaare kan gèrzere kí.

¹⁶ Kò ñ bò lèe bì do ò,
lèe zaarbare kan kòsì kí
ñn'a tore a jè ò.

17 N n laafu zaa do y.

18 N mim u bi, Woso daore ji ba u y.

19 A n bokare, woo do, u u, ho haay ku lero woo n'a hum bi, a hi a nawom guoo ku lero woo a so n u ro woo m. Ku gosu b'a da ma, an gumə ka a mɪŋŋa u y, ku durnya haay m koro gumə ma Woso taa.

20 Bi y'a ka, <gosu b'a bam turga Woso mim u>, lero woo zi k'a n ba minto y, lero woo, gɔaa mimbonyaa n'n'a hunkam ni bala.

Sirakare ni gɔaa bam turga

Woso mim u

21 Keere naa, Woso ho k'a a ba, an woo ba turga, bi lero woo mim b'a no u bi hunka, amba lero woo kan wosolesinnisorazanno woo ku ciro nyinta n'n'a hi bi m.

22 Woso i guoo bam turga, ku n sira ka Yeezuu Krista u minto, a ba a nawore ncinaas, guoo haay ku n sira ka Krista u ro woo m, bala, n hodeem, a bir n jire bore y.

23 N haay mimbonyaa ba, n y'a do Woso leboore gasore ma.

24 Bi, Woso n ba turga nibur, a cicirzere no u, Krista Yeezuu k'a ni n bombom mimbonyaa no u bi to ma.

25 A mɪŋŋa Woso a bo u, k'an ga guoo ku n ni sira kan u ro woo mimbonyaaroo sugur yire minto, k'a turgabaa hunka, bala, a nyinta an bur a ma biisi, a n guoo hɔnhɔr n mimbonyaaroo to ma y.

26 Bi her naa, Woso i zaa k'a n'a sam, an ni guoo bam turga bi hunkam, bala, a le taa k'a guoo ku n sira ka Yeezuu u ro woo ba turga, k'a goota a turgabaa no u so.

27 Le bo a mɪŋŋa u zaa ta u do ra? Fuga! Bo minto? Bala, a n ta u keere bi, lero woo zuure bee y, sirakare m.

28 Sira m, woo do u u, sirakare to ma m, n ni gɔaa bam turga, bi lero woo zuure to ma bee y.

29 Gee, Woso bi, zuforo Woso m bala ra? Do vantoo woo Woso bee so ra? In..., do vantoo woo Woso m so.

30 Bala, Woso deem taan... n ta u, an ni zuforo bam turga n sirakare to ma, an ni do vantoo bam turga so, n sirakare to ma.

31 Woo sirakare bi, lero woo ba a nawom ho k'a ji ba u ra? A bee m bi y, lero woo gore an n'a dan u paan....

4

Abraham sirakare mim

1 Keere naa, bo mim woo n'a hum u yaaba Abraham bince u? Bo ho a a yi a zi ni?

² K'a ı yire ı ı, Abraham ba n y'a ı turga, a zibəə tō ma, a a da ma an a le bō a mūḡa ı, b'a bı ncınaaı y, a b'a dam ma an a le bō a mūḡa ı Woso taa y.

³ Bala, Wosoci bı y'a hire, a ı: <Abraham sıra ka Woso ı, am naa Woso n a ba turga, a sırakare tō ma.>

⁴ Kō gūaa zi ba, a yawōra n n'a bam, yawōra bı do, ganwōre bēe y, hō k'a zaa b'a ga m bı m bı.

⁵ Bı gūaa k'a n hōı zi ba y, an sıra ka Woso k'a nı mimbōnyaabər bam turga b'ı bı, Woso ı dıgam bı zaa ma turga, a sırakare minto.

⁶ David ı gūaa kō Woso dıga a turga b'a zibəə tō ma bēe b'ı heernyunta mim hım sō, a ı:

⁷ Mimbirenyuntazanno m gōō kō Woso η kōrōmarō sugur ka η ı, an η mimbōnyaarō gōngō η ma rō wōō m.

⁸ Mimbirenyuntazaa m gūaa kō Woso bı a mimbōnyaa dare a heer ı bı m.

⁹ Mimbirenyunta naa do zıfōrō wōō hō m a minto ra, gēe do vantōō wōō a da ma ḡn'a yı sō ra? Wōō y'a hire, ı ı: <Abraham sıra ka Woso ı, Woso n a ba turga, a sırakare minto.>

¹⁰ Ba naa a ı brō dōmım ı? Gasō k'a b'a ı banḡı ı bı m gēe, gēe a lēe ka a banḡogasōre bı nı? Gasō k'a b'a ı banḡı ı bı dōmım bēe y, a lēe ka, bı ma bı, a n gasō banḡı ı y.

¹¹ Dōmım kō Abraham n gasō banḡı ı bı, Woso a ba turga, bı je nı, Woso n bōkare, an a da ı, k'an gasō banḡı ı. Kō bı m nyunta makra, an a hunka a ı, Woso Abraham ba turga, a sırakare tō ma. Ncınaaı nı, Abraham n a ba gōō kō η nı sıra kam Woso ı haay yaaba, baa kō η n gasō banḡı ı y. Kō Woso n brōō ba turga sō, η sırakare minto.

¹² Gōō kō η gasō banḡı ı rō wōō yaaba m sō, bı gōō kō η gasō banḡı ı ḡnı sıra ka Woso ı rō wōō m, amba Abraham sıra ka Woso ı, bı ma bı a n gasō banḡı ı bı m.

Sırakare nı Woso lerbōre yım

¹³ Woso k'a durnya soore ler bō Abraham m kan a yanḡōō wōō kı m bı, lērō zuure minto bēe y, k'a Abraham ba turga, a sırakare tō ma bı m.

¹⁴ Kō hō kō Woso a ler bō bı yı n nawōm lērō zuure tō ma, sırakare jı ba ı dō y, lerbōre bı nyōōdō ba ı sō y.

¹⁵ Bala, lērō wōō ı zem Woso nōmaa m, bı, k'a ı yire ı ı, lērō ba ı y, lērō bıstkama ba ı sō y.

¹⁶ Naa y'a ka sırakare n nı hō kō Woso a ler bō bı yım, k'an yı Woso ganwōre k'a n'a kam, kō lerbōre bı n nyunta Abraham yanḡōō haay hō. Yanḡōō kō η nı lērō wōō m nō wōō bēe m a deem nı y, yanḡōō kō η sıra ka am Abraham hō bı m nō wōō m sō, ı woo..., ı zı m Abraham m.

17 Denter m, n y'a gorsira ba Wosoci ō, n ō: <Ibū cūnta mōō ō, k'i yī dorō gōta zī.> Wōō zī m Abraham m, Woso k'a sira ka ō bī taa. Woso k'a nī gæno mīm bōŋ ō, an n'a kam hō k'a ba ō nī nyūntaŋ ō m.

18 Abraham sira ka an a ta a heer lē a ō, a hō kō Woso a ler bō bī yīm, baa kō hōsī ba ō, an nī yom ma k'a a dō a ō, a hō kō Woso a ler bō bī yīm bī, a a gu an sira ka, an b'a ba dorō gōta yaaba, amba Woso a hī m, a ō: <Ibū yanŋōō zem bī yī gōta> bī m.

19 Abraham dōōraa k'a bī ta an zōō kō, Saara n gusi sō ŋ b'a dam ma ŋnī nyī yī dō bī, Abraham sīrakare paŋŋa gōōta a n a bōre y.

20 A n sīnsīm ka Woso lerbōre bī ma y, bī, sīrakare bī paŋŋa ka ō, an a lē bō Woso ō.

21 A n a nyasō a heer ō kōōkōō a ō, kō Woso hō ler bō, a ū paŋŋa m sō, k'a ka k'an kō yī.

22 Naa mīnto m, Woso n Abraham ba tīrga, a sīrakare tō ma.

23 Kō n y'a gorsira ba Wosoci ō, n ō: <Woso Abraham ba tīrga> bī, Abraham y'a deem tō ma bēe y.

24 Wōō tō ma n sō, bala, n wōō bam tīrga, wōō kō wōō nī sira kam, Woso k'a wōō Zuuba Yeezūu mīm bō ō b'ō.

25 Woso a ka n n'a zē gər wōō mīmbyaaroō tō ma, an a mīm bō ō, k'a wōō ba tīrga.

5

Woso wōō zē kō ra kan a mīŋŋa kī Yeezūu tō ma

1 Woso wōō ba tīrga, wōō sīrakare mīnto, wōō n laafū yī kan Woso kī, wōō Zuuba Yeezūu Krista tō ma.

2 Yeezūu Krista mīnto m, wōō n b'ō dam ma, ō Woso cīcīrzere yī sīrakare nō ō, cīcīrzere bī dō wōō jīm ō kōōkōō, bī wōō y'ō heer nyōōm, kō wōō nī taaheerle m, ō ō, ō zem bī nyūnta Woso lēbōōre nō ō bī tō ma.

3 A n lē da bī, wōō y'ō heer nyōōre ō fīryūre nō ō, bala, wōō dō, ō ō, fīryūre n nī zem tōntōōre m,

4 tōntōōre n nī zem mīm dama m, mīm dama n nī zem taaheerle m.

5 Taaheerle naa dō bī wōō dam nyannī ō y, bala, Woso a ŋōare k'an ta m wōō mīnto bī da wōō heer ō an a han, Sent-Espri k'a ka wōō ō bī m.

6 Sira m, dōmīm kō Woso a cūnta bī k'a kō bī, wōō n nī paŋŋawar nō ō, ō b'ō dam ma, ō ō yō bī, Krista ga wōō mīmbyaazanno wōō tō ma.

7 A wer ta ō, kō gōaa n yē, an ga gōaa tīrga tō ma. A a da ma gōaa n yē, an ga gōaa mīŋŋa tō ma bare m.

⁸ Hò kú Woso a ba k'a wòò ñsa k'a nawom bí húnka bí ba n ní: Wòò nyúnta mimbonyaabenno, Krista n a gu an ga wòò tó ma.

⁹ Woso k'awòò ba turga, Krista k'a ga wòò tó ma bí minto bí, an lé da haay bí, a wòò bò lé m Woso heerbusu nò ú.

¹⁰ Bala, nyúnta kú wòò ú Woso júnno bí, a zu kú ú kan a Nyí bí gare kí, an wòò zé kú ra kan a kí. K'a wòò zé kú ra kan a kí kéere bí, an lé da bí, a wòò bómóm sò a Nyí bí mísirbaa m.

¹¹ Naa bée n'a deem ní y, wòò y'ú heer nyóóm sò Woso nò ú, wòò Zuuba Yeezúu Krista tó ma, a í wòò zé kú ra kan Woso kí.

Adam kan Krista kí

¹² Gúaa deem taan... y'a ka mimbonyaa n gasò durnya ú, Adam m. Mimbonyaa bí do m bór zé m. Yí a ú, ncúnaaú, zé n a kèrgu gúúú haay ra, bala, ñ haay mimbonyaa ba.

¹³ Mimbonyaa léé ka an ní durnya ú, Woso n bókare an lero wòò ka Moyiisi ú, bí, dómum kú lero wòò ba ú bí, Woso bír gúúú mimbonyaa taar kare ñ la y.

¹⁴ Kan bí kí, an a sa Adam dómum bí ma, an ta Moyiisi dómum ra bí, zé a so gúúú ú, baa gúúú kú ñ n Adam mimbonyaa bí lóó ba rò wòò, zé bróó zé sò. Adam nyúnta Krista k'a a ga m, an bór bí bókourezaa.

¹⁵ Bí, Woso ganwore k'a n'a kam vam bí n bò kú ú kan Adam kúróma bí kí y. Súra m, gúaa deem kúróma í bór gúaa cir zé m, bí Woso ganwore bí gutabaa lé da, Woso ganwore bí do ka gúúú ú, gúaa deem taan... tó ma, Yeezúu Krista m, bí tó ma m, Woso n barka ka gúaa cir ú gúta.

¹⁶ Hò kú Woso ganwore bí n ní zem ní bí bí hodeem kan hò kú gúaa deem kúróma n ní zem ní bí kí y. Bala, Adam deem taan... kúróma kú Woso a dódó yar b'a ka, gúaa haay ní mimbonyaa kóre nò ú. A n bókare, mimbonyaaro kú ñ yí ñ ba gúta bí kur bí, Woso ganwore bí ñ ba turga.

¹⁷ A yí súra, gúaa deem mimbonyaa y'a ka, zé n a so gúaa haay ú gúaa deem bí tó ma, bí Yeezúu Krista deem tó ma, gúúú í hò yím Woso zí gúta, a y'a ganwore gúta bí kare ñ ú níbí, an ní ñ bam turga. Krista tó ma, ñ mísirbaa bare, ñ ní cirbèé bí.

¹⁸ K'a yí ncúnaaú, gúaa deem kúróma k'a a ka, gúaa haay ní mimbonyaa kóre nò ú bí, maam sò bí, gúaa deem turgabaa zibèé gúaa haay bómóó an ñ ba turga, kú ñ ní mísirbaa ba.

¹⁹ Gúaa deem búsikare k'a ka gúúú haay n a ba mimbonyaabenno Woso mím ú bí, maam sò bí, gúaa deem k'a ye Woso hóonhó ma b'a ka, gúúú gúta n a ba turga Woso mím ú.

²⁰ A n bókare, bür kù lé b'ù bì, a a ka mimbonyaa n a ba gùta, bì, léé kù mimbonyaa pasì ò bì, Woso barka nyinta ò gùta an lé da.

²¹ Ncùnaaò bì, amba mimbonyaa a so gùcc ò zé tò ma bì, maam sò bì, Woso barka y'a som gùcc ò turgabaa tò ma, k'a ka, kù wòcc n mürbbaa k'a nyare ba ò yì wòcc Zuuba Yeezuu Krista tò ma.

6

Woso ì wòcc yòm mimbonyaa lombaa nò ò a cicirzere tò ma

¹ Bò wòcc k'ù a hì keere? U gùota ò bür mimbonyaa bam, kù Woso cicirzere n a da ra gè?

² Ayy..., fùga! Kù mimbonyaa mim bince nì, gèeno m wòcc m, wòcc y'a bam lò keere k'ù mürbbaa ba mimbonyaa nò ò?

³ Awòcc n a dò a ò, batem kù wòcc si bì, ò ba wòcc ò deem kan Krista Yeezuu kù a gare bì nò ò ra?

⁴ Batem bì sire nò ò bì, wòcc bir n y'a ò kan kù a zé bì nò ò, k'an bür yüre ì ò, kù Krista a mum bò ò gèeno bire ò Zì panja m bì, maam sò bì, kù wòcc n mürbbaa daa ba.

⁵ Bala, ò ba kù wòcc ò deem kan kù a zé nò ò bì, wòcc y'ù bam deem kan kù sò a mimbòore nò ò.

⁶ U a dò mìnja, ò ò, mürbbaa kù wòcc n ta m biisi bì, n y'a wòcc gòdarkòra ma kan Krista kù. Kù mimbonyaa k'a nù wòcc ò bì panja n a da, k'ù bì nyinta mimbonyaa lonno dò y.

⁷ Denter m, gùaa k'a ga bì, mimbonyaa panja ba zi dò y.

⁸ Bala, kù wòcc ga kan Krista kù bì, wòcc sùra ka, ò ò, ò mürbbaa bam kan kù sò.

⁹ Bala, Krista k'a a mum bò ò gèeno bire ò bì, a bì gam dò y, zé panja ba zi dò y.

¹⁰ Krista ga gallem deem, an a gù kù ma kan mimbonyaa kù, dómum haay minto. Dütta naa, a mür, bì mürbbaa bì ba a nawòm Woso tò ma.

¹¹ Awòcc sò, k'a dò a ò, awòcc gùnga, a a gù kù ma kan mimbonyaa kù, bì awòcc ì mürbbaa bam keere Woso tò ma, Yeezuu Krista zekòra nò ò.

¹² A b'a ya, a ka kù mimbonyaa n a so a mè k'a nù zem bì ga b'ù y, a yaa a ka awòcc n zu a mesim letaamarò ò.

¹³ A b'a mè vènjèro sa, a ñ ka mimbonyaa ò, k'an ñ sa an ñ ba a zibèè mör y. Awòcc n'a bam bì, k'a mùnjòcc sa a ka Woso ò, a mum awòcc bò ò gèeno bire ò, k'a mè vènjèro wòcc sa, a ñ ba zi mùnja bare mör.

¹⁴ Mimbonyaa bée y'a so awòcc ò dò y, bala, awòcc ba lé nò ò y, Woso barka nò awòcc n ta ò.

Woso zibəənyino m wəw m

¹⁵ Naa ji m bə nı? Kə lə bəe y'a so wəw ɔ də, bı Woso barka wəw n'a nə ɔ bı, wəw y'a nam bı lə m, k'ɔ mimbonyaa ba ra? Ayy..., fıtga!

¹⁶ Awəw n a də a ɔ, k'awəw a mɨŋŋa sa, a ka gɔaa ɔ k'a zu a hɔɔnhɔ ɔ, gɔaa k'awəw nı zure a hɔɔnhɔ ɔ bı lɔnno n'awəw m na? A ı yɨe ı ɔ, kɔ mimbonyaa lɔnno n'awəw nı, bı mimbonyaa a ka awəw n gɨŋga, gɛe kɔ Woso hɔɔnhɔ awəw nı zuŋ ɔ, bı Woso mɨsɨrbaa k'an tɨrga ka awəw ɔ.

¹⁷ Bı, ɔ Woso barka da. Nyɨnta k'awəw ɔ biisi mimbonyaa lɔnno rɔ wəw, awəw bı zu hɔdɨndare kɔ ŋ y'a dɨnda awəw m b'ɔ kan a heer kɨ haay.

¹⁸ Awəw yɔ kɔ n y'a ɔ mimbonyaa wə ɔ bı, awəw a ba tɨrgabaa lɔnno.

¹⁹ Makrarɔ yaargarɛrɔ mɔw ŋ sa meerbaa bı nɔ ɔ, k'awəw n hɔ kɔ mɔw n'a hɨm bı ji ma, bala, awəw bɨr a dam ma, an nı minno wəw ji mare y. Amba awəw nyɨnta biisi, a a mɨŋŋɔw ba dintim kan zibonyaa do haay kɨ zibəə lɔnno, a a ba Woso bɨsɨkamazanno bı, kɛere naa, k'a mɨŋŋɔw ba tɨrgabaa zibəə lɔnno, k'a mɨsɨrbaa mɨŋŋa ba Woso mɨm m.

²⁰ Nyɨnta k'awəw ɔ mimbonyaa lɔnno rɔ wəw, tɨrgabaa zibəə mim n nyɨnta awəw ma y.

²¹ Bɔ awəw yɨ, zibəəro wəw duro nɔ ɔ? N nyannı ta awəw m her, bala, ŋ nyambɔrle bı, zɛ m.

²² Bı kɛere naa, n y'awəw yɔ mimbonyaa wə ɔ, a a ba Woso lɔnno, hɔ k'awəw n'a yɨe a nɔ ɔ bı, mɨsɨrbaa k'a Woso nɔ yɨ m, a nyambɔrle bı, mɨsɨrbaa k'a nyare ba ɔ bı yɨe m.

²³ Bala, mimbonyaa yawɔra bı, zɛ m, bı ganwɔre kɔ Woso n'a kam nɨbɨr bı, mɨsɨrbaa k'a nyare ba ɔ bı m, wəw Zuuba Yeezuu Krista zekɔra nɔ ɔ.

7*Moyiisi lero bəe y'a so kristagɔaa ɔ y*

¹ M danyino, awəw hɔ kɔ mɔw n n'a ŋɔam kɔ m a hı awəw m naa dɔ mɨŋŋa, bala, awəw lero dɔ. Ba gɔaa gɔɔta an mɨsɨr bı lə tɨr a so ɔ. K'a zaa bı ga, lə n a so ɔ dɔ y.

² ɔ makra sa: lero wəw nɔ ɔ, n y'a cɨnta kɔ lɔ b'a gɔ a zim ma k'a zim bı bəe bı ga y, bı k'a zim bı ga, lə k'a so lɔ b'ɔ k'an gɔɔta an bɨr kan a zim bı kɨ a mɨsɨrbaa dɔmɨm ɔ bı n a ya, an a so lɔ b'ɔ dɔ y.

³ Bı, kɔ lɔ bı gɔaa vanta sa a zim bı nı meeyaa m, lɔ bı bir n nawom jaandər. Bı k'a zim bı bı ga, lə bı n a ya, an a so ɔ dɔ y, a a da ma an gɔaa vanta sa, bı n b'a dam ma n a hı ma jaandər y.

⁴ M danyũno, a maam so, lero woo y'a so awoo u biisi. Keere naa, a ze awoo u ku ra kan Krista k'a ga woo to ma bi ki, le n a ya, an a so awoo u do y, awoo gunga so. Gaa vanta y'a so awoo u keere, gaa k'a mum bo u gaeno bire u bi m, ku woo n'u da ma u zibæero muhjo ba Woso to ma.

⁵ Bala, nyinta ku woo u biisi, u nu musirbaa bam mesim letaamaro no u bi, lero woo minto bi, letaamaro bonyaroo nyinta hn'u woo me jilli bi dam zi bonyaroo bare u, hn'u tam woo m ze buncu u.

⁶ Biisi bi, lero woo, woo ba n y'a u a lonno, hn'a so woo u, keere naa, lero woo buncu u, gunga woo u, Woso woo bo u wo u. Keere naa, woo u da ma, u Woso zi ba zaa daa no u, Sent-Espri zaa m, lero zaa gusire k'a nu Moyiisi ci u bi bee do y.

Lero woo bir gaa yom

mimbonyaa wo u y

⁷ Naa ju m bo nu? Mimbonyaa m, lero woo m na? Ayy..., fuga! Bi, ku lero woo bee m, moo b'a dom ku bo m mimbonyaa y. Bala, moo bi gaa ho letaamaro dore, ku lero woo bee y'a cunta, u u: <I b'a ka u le m bir gaa ho zi y.>

⁸ A m naa, mimbonyaa n a na lero ku u y'a cunta ro woo ma, an zaa yu moo gor zi, an moo le ka gaa ho letaama do haay zi. Bala, ku lero woo ba u, mimbonyaa bi, ho gar m.

⁹ Biisi bi, lero woo ku u ba u bi, moo musir. Bi, lero ku u bi bor bi, mimbonyaa n a mum bo u, moo m ga.

¹⁰ Ncinaasu bi, moo muhja mim bi no u bi, lero ku u nu musirbaa ler bom moo m, broo a ka moo n ga.

¹¹ Bala, a na mimbonyaa b'u lero woo le m, an bra ba moo m, an a ka, lero woo n moo ze gar.

¹² Bi ku lero woo a to u y'a u Woso zi, le biyæo muhja, a turga, ho muhja m.

¹³ Bi, ho k'an muhja bi y'a ka moo n ga ra? Ayy..., fuga! Mimbonyaa u moo ze, ho muhja a a sa, an moo ze m gar. Yu a u, ncinaasu, ku mimbonyaa bonyabaa n a hunka. Lero woo y'a ka, mimbonyaa bonyabaa gutabaa n a hunka paan...

Mimbonyaa k'a a so gaa u mim

¹⁴ Woo do, u u, lero woo a to u y'a u Woso zi. Bi ku moo nu, gaa m moo m bala, mimbonyaa n moo si, an moo ba a lo.

¹⁵ Moo bir m zi ku moo n'a bam ju dore y, ho ku moo le n taa ku m a ba bi, moo bir bi bare y, ho ku moo le baa ku m a ba bi, moo n'a bam.

¹⁶ Bi, k'a nu yire u u, ho ku moo le baa bi, bi moo n'a bam bi, moo ye keere m u, lero woo muhja.

17 A ı yure ı ō, hō bonyaa kō mōō n'a bam bı, mōō bēē n'a bare y, mimbonyaa k'a nı mōō nō ō bı n'a bam.

18 Bala, mōō dō mōō ō, mōō gūr zi, (b'ō k'a hı a ō: mōō mesim nō ō bı) hō mıñña ba ō y. Mōō ı zi mıñña bare letaama m, bı mōō ba a bare pañña nı y.

19 Mōō bır zi mıñña kō mōō n'a ñŋam bı bare y, zi bonyaa kō mōō bır a ñŋam bı mōō n'a bam.

20 Kō hō kō mōō le baa bı mōō n'a bam bı, mōō mıñña bēē n'a bare y, mimbonyaa k'a nı mōō ō bı m.

21 Mōō tır a yım, kō mōō ō, kō m zu lero wōō ō, mōō ba a pañña nı y. Zi bonyaa bare pañña mōō m ta m bala.

22 A ı yure ō, mōō heer nō ō, mōō Woso lero wōō ñŋa,

23 bı, mōō ı le vanta yure an nı zi bam mōō mısırbaa nō ō, an nı zoo bam kan lero ñıññōō kō mōō hōññ nı kan ñ kı rō wōō kı. Le vanta bı do k'a nı mōō ō bı n'a kam, mōō nı m bam mimbonyaa pañña k'a nı mōō ō bı lō.

24 Ciczraa m mōō m! Nka nı mōō yōm me k'a nı tam mōō m zē bınce ō bı wō ō?

25 Woso m, Yeezoo Krista wōō Zuuba bı tō ma, Woso m lebōore yı!

Naa haay tō ma, a ı yure ı ō, kō mōō mıñña nı, mōō hōññ mōō ba Woso lero wōō lō, mōō mesim n bōkare an mōō ba mimbonyaa lō.

8

Yeezoo Krista minto bı, Sent-Espri y'a so kristagōō ō

1 Kēere naa, Woso b'a yare an gōōō kō ñ nı Krista Yeezoo nō ō rō wōō dōdō yar y.

2 Bala, Yeezoo Krista nō ō, le kō *Sent-Espri a sa k'a mısırbaa ka mōō ō bı, a mōō bōmbo le k'a nı mimbonyaa m k'a nyınta k'a mōō gaa a ta mōō m zē nō ō bı wō ō.

3 Hō kō Moyiisi lero wōō n a da ma ñn'a ba, gōōō kō ñ n'a da ma ñnı zu ō bı minto bı, Woso hō bı do ba. Woso k'a a Nyı bı nyōō mesim nō ō, an bōr mimbonyaabønno mesim m k'a bı ñ yō mimbonyaa wō ō bı, a mimbonyaa dōdō yar.

4 Naa do ba Woso ō, kō tırgabaa kō lero wōō a cınta bı n kō yı, wōō gūr zi. Wōō k'ō bır mısırbaa bam dō mesim nō ō bı, Sent-Espri pañña nō ō m.

5 Bala, gōōō kō ñ nı mesim mısırbaa bam nō wōō, hō kō mısırbaa bı do le n taa ñn'a kam ma, bı gōōō kō ñ nı mısırbaa bam Sent-Espri pañña mısırbaa nō ō rō wōō, hō kō Sent-Espri le n taa bı ñn'a kam ma.

6 Mesim hōññhōrō kama bı, ta a nawom gōaa m zē bınce ō, bı, Sent-Espri hōññhō kama bı, ta a nawom gōaa m mısırbaa kan laafı kı bınce ō.

⁷ Bala, Woso junnò m mesim hoonhòrò wòò m, bala, mesim bir zum Woso le ò y, a b'a dam ma sò an zu ò y.

⁸ Maam sò bi, gòòò kò ñ nì yem mesim hoonhò ma rò wòò, b'a dam ma, ñnì Woso nò yì y.

⁹ K'awòò nì, mesim bée y'a so awòò ò y, Sent-Espri y'a so awòò ò, bala, Woso Espri b'i y'awòò nò ò. Kò guaa ba Krista Espri bi nì, Krista guaa bée n'a zaa nì y.

¹⁰ Bì, Krista y'awòò nò ò, sira m, awòò mē bi zem bi ga mimbonyaa tò ma. Bì, kò n y'awòò ba turga minto bì, Sent-Espri mürbaa y'awòò nò ò.

¹¹ Kò Woso k'a Yeezuu mùm bò ò gəəno bire ò bi Espri y'awòò nò ò, Woso bì do, k'a Yeezuu Krista mùm bò ò gəəno bire ò bi zum kò ò kan a Espri bì kì, an mürbaa ka awòò mē k'a nì zem bi ga b'ò.

¹² Ncìnaas bì, m danyinò, pakra bée m, kò wòò n zu mesim hoonhò b'ò dò y, Sent-Espri n'a ñsam bì wòò ò ga m, ò a ba.

¹³ Bala, k'awòò y'a mürbaa bam a mesim hoonhò nò ò, awòò gungare, bì k'awòò a mesim hoonhò zibəəro wòò da jum ò Sent-Espri panja nò ò, awòò mürbaa bam.

¹⁴ Bala, gòòò haay kò Woso Espri n nì kare ñ lee rò wòò, bròò m Woso nyinò.

¹⁵ Espri kò Woso a ka awòò ò bi bir awòò bam lònò, k'awòò n a ya a bir nyibəə nò ò y, Espri bì do, awòò ba a nawom Woso nyinò, an n'a kam wòò nì Woso birm, ò ò: <Aba>, a jì k'a hì a ò: <Baaba>.

¹⁶ Espri bì do n n'a kam wòò n n'a dore ò heer ò mürja, ò ò, Woso nyinò m wòò m.

¹⁷ Kò Woso nyinò m wòò m bì, wòò n nì zem b'ò so honta k'a cunta wòò m b'ò, wòò zem b'ò so ò kan Krista kì, bala, kò wòò fir yì kan kì, wòò nyintam kan kì a leboore nò ò sò.

Woso le taa kò wòò m bì nyinta a leboore nò ò

¹⁸ Mòò y'a gungam mòò ò, fir k'ò n'a yim her naa b'a dam ma fùgaa, an a makra ba kan leboore kò Woso n nì zem b'a hinka wòò m bì kì y.

¹⁹ Ncìnaas nì, durnya nì dòm Woso nyinò hinkare dómum ma, kan a heer kì haay.

²⁰ Durnya bì haay a ba hò vam, a bée y'a ñsa maam nì y, Woso k'a a da vambaa ma bì minto m, bì durnya gòota an n'a gungam k'a bì bò vambaa bì nò ò.

²¹ Bala, Woso durnya bì yòm vambaa lombaa bì wòò ò sò k'an zekora yì kan Woso nyinò wòò soamürjaas kì, kan ñ leboore bì kì sò.

²² A n bókare wòò dò, ò ò, durnya bì jilli ù fir yim, an nì kòre nò ò dutaa, amba lù k'a nì nyoosi bam bì m.

23 Durnya bì bɛɛ n'a deem nù y, wɔ̀ɔ̀ ɪ fɪr yɪm ɔ heer ɔ, dɔ̀ kɔ̀ wɔ̀ɔ̀ nawom dɔ̀mum kɔ̀ Woso n nù zem bì wɔ̀ɔ̀ ba a nyɪnɔ̀ paan...rɔ̀, an wɔ̀ɔ̀ mɛ̀ bɔ̀mbɔ̀ bì ma. Woso Sent-ɛ̀spri ka wɔ̀ɔ̀ ɔ̀ lɛ̀ɛkare ganwɔ̀rɛ̀, k'ɔ̀ bɔ̀kare ɔ̀ bì ganwɔ̀rɛ̀rɔ̀ kɔ̀ η gɔ̀ɔ̀ta rɔ̀ wɔ̀ɔ̀ yɪ.

24 Bala, wɔ̀ɔ̀ bɔ̀mbɔ̀rɛ̀ yɪ, bì gɪnga nɔ̀ ɔ̀ m. Kɔ̀ gɔ̀aa ɪ hɔ̀ k'a n'a gɪngam k'a b'a yɪ bì yɪrɛ̀ a mɪm m, gɪnga bɛ̀ɛ̀ m bì dɔ̀ y, nka n'a yarɛ̀ an hɔ̀ k'a n'a yɪrɛ̀ a mɪm m gɪnga?

25 Bì, kɔ̀ wɔ̀ɔ̀ ɪ hɔ̀ kɔ̀ wɔ̀ɔ̀ bir a yɪrɛ̀ ɔ̀ mɪm m bì gɪngare, dɔ̀ wɔ̀ɔ̀ nawom ma kan bɔ̀raama kɪ.

26 Maam sɔ̀ bì, Sent-ɛ̀spri ɪ zem sɔ̀, an n'a dam wɔ̀ɔ̀ han, ɔ̀ paɪɪawar nɔ̀ ɔ̀. Bala, kɔ̀ wɔ̀ɔ̀ n yaadare dɔ̀ an a ga kɔ̀ ɔ̀ ba bì, Sent-ɛ̀spri mɪɪɪa ɪ yaa dam wɔ̀ɔ̀ tɔ̀ ma, hoonsibɔ̀ɔ̀rɛ̀ kɔ̀ gɔ̀aa b'a dam ma an a jɪ hɪ nɔ̀ ɔ̀.

27 Bì, Woso k'a hɔ̀ k'a nù gɔ̀aa heer ɔ̀ dɔ̀ bì, a hɔ̀ kɔ̀ Sent-ɛ̀spri lɛ̀ n taa bì dɔ̀. Bala, yaa kɔ̀ Sent-ɛ̀spri n'a dam wosogɔ̀ɔ̀ wɔ̀ɔ̀ tɔ̀ ma bì, a da a nawom amba Woso n lɛ̀ n taa bì m.

28 Wɔ̀ɔ̀ dɔ̀ sɔ̀, ɔ̀ ɔ̀, Woso n n'a kam mim haay woo... nù kɔ̀ zɛ̀ɪ ɔ̀, ηɪ'ɪ yɪm mɪɪɪa gɔ̀ɔ̀ haay kɔ̀ η nù Woso ηɔ̀am nɔ̀ wɔ̀ɔ̀ ma, gɔ̀ɔ̀ k'a η bir amba a a cɪnta bì m.

29 Bala, gɔ̀ɔ̀ kɔ̀ Woso lɛ̀ɛ̀ ka, an η bɔ̀ ɔ̀ rɔ̀ wɔ̀ɔ̀, a a cɪnta sɔ̀ kɔ̀ η nù bì bɔ̀ kɔ̀ ɔ̀ kan a Nyɪ bì kɪ, k'a Nyɪ bì m yɪ Nyɪ jɪtaare danyɪnɔ̀ cir bireyaa ɔ̀.

30 Gɔ̀ɔ̀ kɔ̀ Woso lɛ̀ɛ̀ ka an η bɔ̀ ɔ̀ rɔ̀ wɔ̀ɔ̀, a η bir sɔ̀, η bir k'a ɔ̀ bì, a η ba tɪrga, k'a η ba tɪrga bì, a η tɔ̀ busu a lɛ̀bɔ̀rɛ̀ nɔ̀ ɔ̀ sɔ̀.

Woso ηɔ̀are gotabaa

31 Bɔ̀ wɔ̀ɔ̀ n'ɔ̀ yarɛ̀ ɔ̀ a hɪ? Kɔ̀ Woso ɪ kan wɔ̀ɔ̀ kɪ, nka m nù bɔ̀rm wɔ̀ɔ̀ ra?

32 Woso n a mɪɪɪa Nyɪnnɪ bì bɔ̀ lɛ̀ m y, a a ka ηɪ'a zɛ̀ wɔ̀ɔ̀ haay tɔ̀ ma. K'a a yɔ̀ an yɛ̀ naa do ma bì, a hɔ̀ haay kam wɔ̀ɔ̀ ɔ̀ kan a Nyɪ bì kɪ.

33 Nka m nù mim kam gɔ̀ɔ̀ kɔ̀ Woso η bɔ̀ ɔ̀ rɔ̀ wɔ̀ɔ̀ ra? Gɔ̀sɪ, bala, Woso nù η bam tɪrga.

34 Nka m nù η dɔ̀dɔ̀ yarɛ̀? Gɔ̀sɪ, bala, Yeezuu Krista ɪ ga, an lɛ̀ da bì, a a mɪm bɔ̀ ɔ̀, an nù nyɪntam Woso bɪsɪ ɔ̀, an nù yaa dam wɔ̀ɔ̀ tɔ̀ ma.

35 Nka m nù wɔ̀ɔ̀ gɔ̀m ηɔ̀are kɔ̀ Krista n ta m wɔ̀ɔ̀ minto bì ma? Fɪryɪrɛ̀ m gɛ̀ɛ̀ heerzɛ̀kɔ̀ma nù, gɔ̀ɔ̀ kɔ̀ η nù cicir kam wɔ̀ɔ̀ ma rɔ̀ m gɛ̀ɛ̀ nɔ̀ nù, ta dɪɪɪbaa m gɛ̀ɛ̀ mim kɔ̀sɪ nù, gɛ̀ɛ̀ zɛ̀ nù?

36 Amba n y'a gɔ̀rsɪra ba Wosoci ɔ̀ bì m, n ɔ̀: Ibɪ tɔ̀ ma m, n nù wɔ̀ɔ̀ zɪnzɛ̀m wakati haay nɔ̀ ɔ̀, n yɪ dɪɪgam wɔ̀ɔ̀ ma, am seero kɔ̀ η nù tam k'a yaa n η zɪnzɛ̀ rɔ̀ wɔ̀ɔ̀ hɔ̀ bì m.

37 Bì, naa haay nõ õ, damazanno paan...rõ m wõõ m, a zaa k'a wõõ ñõa bì tõ ma.

38 Bala, mõõ dõ kan heerkoodõbaa kì, m õ: zε, gεε mĩsĩrbaa, maleεkaro gεε pañjasooreszanno kũ ñ nĩ ta õ, hõ k'an ta õ her, gεε an nĩ zem booti m, pañjazanno haay,

39 mim õ pañjazanno, gεε pañjazanno kũ ñ nĩ tara õ, gεε hõ kũ Woso a da haay, sũ b'a dam ma an wõõ gũ ñõare kũ Woso n ta m, wõõ tõ ma, wõõ Zuuba Yeezuu Krista zekõra bĩ nõ õ bĩ ma y.

9

Woso ı Israyel gũõõ wõõ bõ õ

1 Sũra mõõ n'a hum, Krista zekõra nõ õ, mõõ bĩr ñõaar bare y, Sent-Ǝspri a zε kũ ra kan mõõ heer kì, ñnũ mõõ sũra bĩ hĩre kasetũ kare.

2 Mõõ ı heerzaarbare gũta m, m heer nĩ busum dõmũm haay.

3 Mõõ y'a ñõam k'an bĩr yĩre ı õ, Woso kaanm mõõ m, m bĩr laatu Krista ma, m danyũõ, m zĩrõ wõõ, mõõ dõ gũõõ wõõ tõ ma, k'a ı yĩre, ı õ, naa yũm ñ bõmbõre.

4 Ñ mũñõõ m Israyel zanno, Woso n ñ bõ õ k'a ñ ba a nyũõ, an a lebõõre ka ñ õ kan a gũaasĩbabaa zaarõ kì, a lero kì, a Woso daõre zaa kì, lerbõrerõ kì.

5 Ñ yaabõõ m Abraham m, Izakkũ kan Zakõõb kì m. Kũ yĩre nõ õ nũ, Krista bĩ, ñ dõ gũaa m. Krista mũñõa nũ hõ haay burõ õ. A m Woso, a tõ m lebõõre yĩ dõmũm haay nõ õ. *Amina!**

6 A bĩr yĩre ı õ, jĩra Woso õ ler k'a bõ bĩ ra wa, bĩ, Israyel yañõõ wõõ haay bεε m Israyel dõ gũõõ paan...rõ y,

7 Abraham yañõõ haay bεε n a nyũõõ paan...rõ y, bala, Woso a hũ Abraham m, a õ: <Izakkũ n n'ũ nyũõõ kũ mõõ ñ ler bõ ıbũ m nõ wõõ yĩre.>

8 Naa k'a hũ, a õ: nyũõõ kũ gũaa nũ ñ yĩre, am gũaa haay hõ bĩ m bĩ, brõõ bεε m Woso nyũõõ y, bĩ nyũõõ kũ n yĩ ñ ler bõ rõ wõõ, brõõ n nũ dũgare ñ ma yañõõ paan...rõ.

9 Ler kũ Woso a bõ bĩ ba n nũ: <Kũ dõmũm kũ mõõ cĩnta b'a ku, mõõ yĩ m yare m bõr, Saara m nyĩyar yĩ.>

10 Naa bεε n a deem nũ y, cĩrgõrenyũõõ kũ Rebeka ñ yĩ rõ wõõ zĩ deem, wõõ yaaba Izakkũ m.

11 A n bõkare, Woso y'a mũñõa zaa m, an n'a gũaa bõñ õ a hõõnhõ ma, a bĩr dũgam zĩ kũ gũõõ a ba bĩ ma y, dũga a nawũm a mũñõa letaama ma, an nũ gũõõ bĩrm. Woso k'a le n taa kũ zaa naa dõ n gõõta an bĩr ta õ bĩ, an a tõ nyũõõ

* 9:5 9.5 N y'a da ma, n n'a wusigõ sõ, n õ: «Kũ Woso tõ n lebõõre yĩ dõmũm haay nõ õ! *Amina!*».

wōō m yī y. Maam bī, η n a da ma ηnī hō mīηηa, gεε hō bonyaa ba y.

¹² A n lεε ka nyīnō wōō yīrε ma bī, a a hī Rebeka m, a ō: <Nyīnō wōō poore bī n n'a som jitaare b'ō.>

¹³ Amba n y'a gōrsira ba Wosoci ō, n ō: <Mōō Zakōōb ηōa, m Eso bō m jε m> bī m.

¹⁴ Bō wōō kō a hī? Kō a hī, ō ō, Woso bīr a zi bam tīrga ra? Ayy..., fīga!

¹⁵ Bala, Woso a hī Moyiisi m, a ō: <Gōaa kō mōō lε n taa bī, mōō nī m ηōare zi bam kan kī, gōaa kō mōō lε n taa bī, mōō n'a cicir zε m.>

¹⁶ Woso mīηηabaa bī bīr zum kō ō kan gōaa hōōnhō kī y, b'a ba a zībēō ma sō y. Woso deem an ta ma, kō nka a lε n taa b'a bī zaa cicir zε.

¹⁷ Naa mīnto m Wosoci bī n'a hī Eziptī cir m, a ō: <Mōō y'ībū cīnta cir kō m m paηηa bī hūnka, bīstī k'ī n'a kam mōō ma bī nō ō, kō mōō tō m bō durnya lεε haay ō.>

¹⁸ Ncīnaaō bī, kō nka Woso lε n taa, b'a cicir zε, kō nka a lε n taa sō, b'a ka sō a zaa n a ba bīstīkēr heerkarε nō ō.

Woso ι gōōō bōη ō a hōōnhō ma

¹⁹ Gōaa a da ma an a hī, a ō: «K'a ι yīrε ncīnaaō, bō m Woso n a ya, an nī hēōn sim gōōō ma? Bala, nka n'a dam ma an bīstī ka a hōōnhō ma?»

²⁰ Bī, ībū k'ī m gōaa, bō zaa n'ībū m k'ī bīstī ka kan Woso kī? Taanm y'a hūm a dōrε zaa bī m, a ō: «Bō m, ībū m mōō dō ncīnaaō gε?»

²¹ Mōrdor y'a sō jī k'a nī zi bam nī b'ō, a a da ma, an jī deem-deem bī yōō an mōr dō m cībsa tō ma, an mōr dō m sō, dōmūm haay zībēō tō ma.

²² Woso a ηōa k'a a nōmaa hūnka, a a ηōa sō kō n n'a paηηa dō, an bōkarε, gōōō kō η y'a ga dōdōyarlε m Woso nō k'a ma ō kan η kī bī mīnto rō wōō, Woso a gu an bōr a mīηηa ma, an η dōdō yar y.

²³ K'a lεbōurε gutabaa hūnka gōōō k'a nī η cicir zem nō wōō m. Lεε a ka an brōō banka k'a lεbōurε ka η ō.

²⁴ Bī, gōōō wōō duro m wōō m, a n wōō bīr zīfōrō barla bala y, wōō bīr a ō sō dorō vantōō gōōō barla.

²⁵ Naa Woso a hī wosolesinnīsorazaa Ozee cī ō bī, a a hī, a ō:

Do kō mōō do bεε m bī,

mōō y'a hūm ma, m dō,

do kō mōō bīr a ηōam bīisi bī, mōō y'a hūm ma, m ηōare dō.

²⁶ Lεε kō n y'a hūm nī hōō, n ō: <Mōō do bεε n'awōō m bī,>

lεε bī dō n η bīrη ō, n ō: <Woso k'an mīstīr bī nyīnō.>

27 Ezayii Israyel do bi mim hi so, a u: <Baa ku Israyel guoo woo pasi, an higota le ra nyintaayaa m bi, guoo ku n nyimbore yure n barla ro woo, bi yim gota y.

28 Bala, Zuuba ho k'a nyinta an a hi haay bi bam tara bure u zoo-zoo.>

29 Amba Ezayii a ya, an a hi, a u:

Ko ho haay Zuuba bi bee yanho to woo m poore y, bo woo nawom ku o kan Sodom ku ki, o o ba am Gomoor ku ho bi m.*

Sira ka Yeezuu Krista o n ni gaaa bam turga

30 Naa ji m bo ni? Do vantoo guoo woo ku n nyinta n n'a ka turgabaa ma ro woo, n turgabaa yi, turgabaa k'a a to sirakare no o m.

31 A n bokare, Israyel guoo ku n n'a kam lero ku n turgabaa kare n o ro woo ma bi, n n a da ma, n n zu lero woo duro o y.

32 Bo minto ni? A i yure i o, Israyel n a ka ma k'a yi muhja Woso mum o sirakare no o y, a ka a o ma, k'a yi muhja zibæero muhjo bare no o. Ncinaa ni, n'a gem ze, gænzere jaa bi ma,

33 amba n y'a gorsira ba Wosoci o bi m, n u: K'a diga a, moo i gænzere jaa cuntam *Siyon o, jaa m, an ni gaaa dom.

Bi ko gaaa sira ka o, a bi nyanni bure y.

10

Zuforo kan do vantoo guoo ki Zuuba deem

1 M danyino, ho ku moo le n taa, m n'a yem Woso han bi, a ye moo nawom ku zuforo woo n bombore yi.

2 Bala, moo m da ma, m a hi, m o, n y'a tonton o Woso kama no o, bi hodore i jira tontore bi do no o.

3 Ku n n Woso k'a ni gaaa bam turga bi zaa ji do bi, a muhjo m turgabaa zaa n y'a cinta, naa do a ka n n zu zaa ku Woso ni gaaa bam turga b'o y.

4 Bala, Krista ho ku Moyiisi lero woo a cinta bi ba haay an a nya, keere naa, gaaa haay k'a sira ka Yeezuu Krista o bi, Woso i bi zaa bam turga.

5 Moyiisi turgabaa k'a n'a tom lero no o bi mim hi, a u: <Gaaa k'a ni zum lero woo haay o bi musirbaa bam lero woo to ma.>

6 Turgabaa ku sirakare n'a kam bi mim ba n ni: <I b'a hi i heer o, i o, nka n ni tam brama?> Naa do naa, a hi ubi o, k'i o, nka n ni tam brama an a ka Krista m zer?

* 9:29 9.29 K'a diga Stijnida Ci 19 bince o.

⁷ I b'a hì sò, ù, <nka n nì zerm tara noom ò?> Ncùnaas naa, a hì ùbù ò, k'ù ò, nka n nì zerm an a ka Krista m bò gəəno bire ò?

⁸ Lemim nyunta bì y'a hùre a ò lò kèere? A y'a hùre, a ò: <Lemim bì y'ì jù ò, ùbù lè kan ù heer kù an ta ò.> A n bókare, sarakare lemim bì do wòò n n'a pa dam naa.

⁹ K'ùbù bò ù lè ma gùaa haay lèe, ù, Yeezuu Krista m Zuuba, k'ùbù sira ka ù heer ò, ù, Woso a mim bò ò gəəno bire ò, ùbù bumbòre yùre.

¹⁰ Bala, kù gùaa sira ka a heer ò, bì Woso a ba turga. Kù gùaa a sarakare bò a lè ma gùaa haay lèe, bì Woso a zaa bumbò.

¹¹ Bala, Wosoci a hì, a ò: <Kù gùaa sira ka ò, a bì nyannù bire y.>

¹² Naa minto bì, zùfò kan do vanta gùaa kù b'a hònho y, ñ haay Zuuba deem, an nì hò mùña bam gùòò haay kù ñ nì yaa dam nì rò wòò m.

¹³ Bala,

gùaa biyəə k'a nì Zuuba tò birm bì, a bumbòre yim.

¹⁴ Bì, ñ y'a bam lò ñn'a bir, kù ñ n sira ka ò? Ñ y'a bam lò ñnù sira ka ò, kù ñ n a mim ma? Ñ y'a bam lò ñn'a mim ma, kù gùaa n a pa da ñ nì?

¹⁵ Bì, gùaa y'a bam lò k'a mim pa da, kù n n'a nyòò? Amba n y'a gùrsira ba Wosoci ò, n ò: <Gùòò kù ñ nì zem k'a bì lemim nyunta bì pa da rò wòò leekure ù heernyunta kam.>

¹⁶ Bì, gùòò wòò haay bée lemim nyunta bì si y. Amba wosolesinnisoraazaa Ezayii a hì, a ò: <Zuuba, nka ù sira ka lemim kù wòò pa da b'ò?>

¹⁷ Naa minto bì, bò sarakare n nawòm lemim kù gùaa n'a tər kam ma bì nò ò, bì lemim bì do k'a n'a mam bì, Krista lemim m.

¹⁸ Bì, mòò laaka dam kèere wa, Israyel do bì n lemim bì ma ra? Ñ y'a ma sùn! Bala, n y'a da Wosoci ò, n ò: <Ñ leer lee ku tara burə haay ra, ñ meerbaarò m ta durnya ləzojù ò.>

¹⁹ Mòò yì m yare m laaka da sò, Israyel do bì, an lemim bì jì ma ra? A lèkare hò, Moyiisi a hì, a ò: <Mòò y'a kare awòò m jum ba do kù mòò do paan... bée m bì minto, mòò y'a kare awòò nò n ma ò, do k'a hòòn ba ò tò ma.>

²⁰ Ezayii n a ya, an a hì, a ò: <Gùòò kù ñ bìr a kam mòò ma rò wòò ù mòò yì, mòò m hinka gùòò kù ñ n hòsì ye mòò han rò wòò m.>

²¹ Kù Israyel mim nì, Woso a hì, a ò: <Dòmim haay, mòò m wò nyòò do k'a bìr yere y, an nì bìsì kam bì zi.>

11

Woso n a bɔ Israyel do b'ɔ y

¹ Kɔ m m ya, m laaka da wa, Woso bi a bɔ a ɔ, a do b'ɔ ra? Ayy..., fuga, mɔɔ n a gɪnga y! Bala, Israyel gɔaa m mɔɔ munja m, Abraham yanja m mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Benzamen do bi barla.

² <Woso n a bɔ a do k'a lɛɛ ka an a bɔ ɔ b'ɔ y.> Awɔɔ hɔ kɔ Wosoci bi n'a hum *Elii k'a bɔr an bi Israyel mimbonyaaro k'a η ba rɔ wɔɔ dɪnda Woso m bi dɔ.

³ A a hi, a ɔ: <Zuuba, η y'ɪbu lesinnisorazanno wɔɔ zɪnze, ηn'ɪbu mannijaarɔ wɔɔ wurgɔ, mɔɔ ɪ gɔɔta m deem, ηn'a kam ma k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.>

⁴ Bi, bɔ Woso a hi ni? A a hi, a ɔ: <Mɔɔ m gɔɔɔ bɔ ɔ tisi saanhɪna, m hɔ, η n kukurɔ zɛ, η n yaa da *wosobaawɔm Baal ni y.>

⁵ Ncɪnaaɔ bi, her dɔmɪm naa nɔ ɔ sɔ naa, gɔɔɔ ta ɔ poore, Woso n η bɔ ɔ a hɔɔn n'a ηɔa tɔ ma.

⁶ η bɔ a ɔ, a hɔɔn n'a ηɔa tɔ ma, η zibɛəro tɔ ma bɛɛ y, kɔ m bɛɛ m, Woso hɔɔn bɔurɛ bi bi yɪm hɔɔn bɔurɛ paan... y.

⁷ Kɔ a hi, ɔ ɔ lɔ? Hɔ kɔ Israyel n'a kam ma bi, an a yɪ y, bi gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɪ. Gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ heer karɛ ba, k'a bi hɔst jɪ ma y.

⁸ Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso a ka η hɔɔn n a ta, η mɪm n ta ɔ, bi η bir lɛɛ yɪrɛ y, η tɔr n ta ɔ, bi η bir mɪm marɛ y, an ta an her dɔmɪm ku.>

⁹ David a hi sɔ, a ɔ: <Kɔ η hɔbɪrɛ n nyɪnta η ma am banja k'a ni hɔ sam bi m, am zanja hɔ bi m, kɔ η n'a dundo, ηnɪ hɔnhɔrlɛ yɪ a n'a gaku ɔ kan η zibɛəro kɪ.>

¹⁰ Kɔ monsigɔ n ka η mɪm la, kɔ η bi lɛɛ yɪ dɔ y, kɔ η ni bir kuntɔm tee....>*

¹¹ Mɔɔ m ya, m ni laaka dam, zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ η y'a gɔm zɛ naa, a do η y'a ɔ fuga ra? Ayy..., fuga, mɔɔ n a gɪnga y! Bi, η kɔrɔma bi minto bi, do vantɔɔ gɔɔɔ bɔmbɔrɛ yɪ, kɔ bi n a ka kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ m jum ba η ma.

¹² A n bɔkarɛ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, η kɔrɔma a ka durnya m hɔnta yɪ, kɔ η terma b'a ka do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m hɔnta yɪ, kɔ η bi bɔmbɔrɛ yɪ, bi bɛɛ ni zem hɔ m an lɛ da ra?

Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔrɛ

¹³ Kɛɛrɛ bi, do vantɔɔ gɔɔɔ, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, m ɔ: kristazibɛəzaa m mɔɔ m, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ wɔɔ tɔ ma. Maam bi, mɔɔ yɪ m zibɛə bi tɔ busure.

¹⁴ A gɪnga mɔɔ nawɔm maam, kɔ m do gɔɔɔ wɔɔ m jum ba, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, gɔsɪnnɔ bɔmbɔrɛ yɪ.

* **11:10 11.10** a m lɔ k'a kuntɔ, an mɔr busu an n'a yɔrɛ a taa bi hɔ bi m.

15 Ñ bɔ kɔ Woso ɔ a re b'a ka durnya n a ze kɔ ra kan Woso kɔ, k'a a ya, an η gaa, bɔ n nɪ nyɪntaŋ ɔ? Nyɪnta a nawom mɪsɪrbaa, ɔɔɔ kɔ η gɪŋga rɔ wɔɔ tɔ ma.

16 K'a ɪ yɪre ɪ ɔ, Woso hɔ m lɛbiisi bur bɪ nɪ, bur bɪ haay Woso hɔ m sɔ. Kɔ Woso hɔ m gɔ bɪ nyim nɪ, Woso y'a so gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ haay ɔ sɔ.

17 Israyel ɔɔɔ wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan gɔ kɔ n n'a bankam mɪŋŋa kɪ, n n'a vɛŋŋɛrɔ ɔɔsɪnnɔ zɪnze ra. Kɔ zɪfɔ bɛɛ n'ɪbɪ m bɪ, bɔ ɪbɪ ɔ kɔ re kan pooyaa gɔ vɛŋŋɛ kɔ n y'a sa, n n'a naasɔ gɔ mɪŋŋa bɪ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ bɪnce ma kɪ. Maam bɪ, gɔ kɔ n y'a banka bɪ nyinno wɔɔ y'ɪbɪ torm sɔ.

18 Naa minto bɪ, ɪbɪ n'ɪ ga m, ɪ gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ ɔɔsɪnnɔ kɔ n yɪ η zɪnze ra rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y. ɪbɪ y'a bam lɔ k'ɪ lɛ bɔ ɪ mɪŋŋa ɔ? ɪbɪ bɛɛ m ta gɔ bɪ nyinno wɔɔ nɪ y, gɔ bɪ nyinno wɔɔ m ta ɪbɪ m.

19 A a da ma, ɪbɪ n a hɪ mɔɔ m, ɪ ɔ: «Bɪ, gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ zɪnze n y'a ɔ ra, kɔ mɔɔ n η bɪnce sa wa.»

20 Sɪra m, n zɪnze n y'a ɔ ra kɔ n y'a do sɪrakare ma bɪ tɔ ma, ɪbɪ n η bɪnce sa, ɪ sɪrakare minto. Bɪ, dundo ɪ zi, ɪ bɪ ɪ mɪŋŋa busu y, nyi ba.

21 Bala, zɪfɔrɔ wɔɔ m gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ paan...rɔ, bɪ Woso n η tɔ gɔ bɪ ma y, a a da ma an a ba ɪbɪ m maam sɔ, a b'ɪbɪ tore y.

22 Dɪga Woso ηɔare kan a nyaa kɪ zaa ma. A nyaa ta ɔ kan ɔɔɔ kɔ η sɪrakare tɔ rɔ wɔɔ kɪ, an bɔkare an mɪŋŋa kan ɪbɪ kɪ. Bɪ, pakra m k'ɪbɪ m ɔɔɔta a ηɔare bɪ nɔ ɔ, kɔ m bɛɛ m, n y'ɪbɪ zem la, am vɛŋŋɛrɔ wɔɔ hɔ bɪ m.

23 Kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ a bɪskare bɪ tɔ, n y'a yare, n nɪ η cɪnta a bɪnce gusire b'ɔ. Bala, Woso a da ma, an a ya an η cɪnta lɛɛ kɔ η nyɪnta ɔ hɔɔ b'ɔ.

24 ɪbɪ kɔ zɪfɔ bɛɛ n'ɪbɪ m bɪ, bɔ ɪbɪ ɔ kɔ ɔ kan pooyaa gɔ vɛŋŋɛ kɔ n y'a ze ra n n'a naasɔ har gɔ kɔ n n'a bankam bɪ kɪ ma, an bɔkare a n a ga m y. Zɪfɔrɔ wɔɔ, har gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ m, a naanaa an cem kɔ n n'a ya, n nɪ η naasɔ gɔ kɔ η nɪ kan kɪ hɔɔ bɪ ma.

Israyel do bombɔre

25 M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ baa kɔ mim k'a nyaakom da naa n nyɪnta awɔɔ ma yirgu y, k'awɔɔ bɪ dɪga a mɪŋŋɔɔ ma mindɔrezannɔ y. A ɪ yɪre ɪ ɔ, Israyel ɔɔɔ ɔɔsɪnnɔ y'a ba heerkaɛzannɔ, bɪ nyɪnta a nawore ncɪnaasɔ, kɔ do vantɔɔ ɔɔɔ wɔɔ haay kɔ η nɪ bombɔre yɪm nɔ wɔɔ m tolle ba ηnɪ bombɔre yɪ.

26 Ncɪnaasɔ bɪ, Israyel ɔɔɔ wɔɔ haay η zem bɪ bombɔre yɪ, amba n y'a ɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: Bombɔrezaa bɪ y'a tom Siyɔn ɔ,

a Zakóob yanḡóó wóó mimbunyaaró gongore ḡ ma,
 27 gúaaṣibabaa kú móó n'a dare ḡ ma bí n naa.

Dómum kú móó ní zem bí ḡ mimbunyaaró gongu ḡ ma bí
 m.

28 Kú gúaa k'a díga Israyel gúóó wóó kú ḡ y'a gu lemm
 nyinta bí ma bí ma, a a da ma an a hí a ú, Woso junno
 ní ḡ mí, bí, awóó daahan m bí, bí kú Woso gúaa bóore bí
 nó ní, Woso ḡ ḡṣa ḡ yaabóó wóó tó ma.

29 Bala, Woso bír hó k'a a ka bí sire y, a bír a hóon lorm só
 gúóó k'a ḡ bir ló wóó mim bince ú y.

30 Biisi bí, awóó nyinta bíṣi ka Woso ma zannó, bí her naa,
 Woso awóó cicir zé, kú zúfóó bíṣi ka ma bí tó ma.

31 Her só naa, bróó bíṣi ka Woso ma, k'an bír yúre ú, awóó
 cicir kú n y'a zé bí jé ú, kú n ní ḡ cicir zé só.

32 Bala, Woso a ka gúóó haay ní bíṣikare nó ú, k'a ḡ haay
 cicir zé.

Woso gútabaa

33 Woso hónta, a mindóre kan a hóóre kí noyaa ta ú gúta
 maam-maam! Góṣi b'a dam ma, an hó k'a a cunta nó dó y,
 góṣi b'a dam ma, an a zaaró jí dó y.

34 Wosoci y'a híre, a ú:

Nka ú Zuuba hóondare dó? GÉE, nka ú nyinta a døndórezaa?

35 GÉE, nka ú léé ka an hó ka ú, k'an a zím ka a zaa ú?

36 Bala, hó haay bí, a to a ú a zì, an ta ú a paḡḡa tó ma, an ta
 ú a miḡḡa tó ma. Woso m lébóore yí dómum haay! Amina!

12

Músirbaa k'a Woso nó yí

1 M danyúno, k'a yo Woso n a ḡṣare zì ba kan awóó kí
 ncúnaaṣ bí, a ye móó nawóre awóó han k'a miḡḡóó ka Woso
 ú, amba manní k'an músír, Woso n a só ú, an miḡḡa ma bí
 m. Daóre naa do ní Woso nó yím.

2 A bí zu her durnya naa músirbaa zaaró ú y, bí k'a ye a zu
 Woso zaaró ú, k'awóó hóondare n a lór jilli, an awóó banka.
 Maam bí, awóó Woso hónhó, hó k'an miḡḡa, an a nó yí, an
 miḡḡa paan... bí dóre.

3 Woso barka bí tó ma, móó m da ma m a hí awóó gúaa
 biyèè m, m ú: a b'a miḡḡóó m busu a heer ú y. Bí, gúaa
 biyèè n díga a miḡḡa ma, amba Woso sarakare hó jir a n'a
 hó ka ú bí m. B'a b'a ka an bra ba a miḡḡa m y.

4 Gúaa mé vòḡḡò bí deem ní y, ḡ gúta, ḡn'a hónhó só, wóó
 mé vòḡḡòro bír zì deem bare y.

5 Ncúnaaṣ só bí, wóó kú wóó m gúta bí, mé deem m wóó m
 Krista zékúra bí nó ú, ú ní zékúra m kan kú kí, gúaa biyèè
 kan a bince kí.

⁶ Gṡaa biyṡṡ nṡ ganwṡre do m a hṡnhṡ, an a ga kṡ ṡ kan barka kṡ Woso a ka ṡ bṡ kṡ m. Kṡ wosolesinnṡsora ganwṡre nṡ, k'a zaa m bṡr zi bam nṡ, k'an a ga kṡ ṡ kan sṡrakare kṡ.

⁷ Kṡ gṡaa vanta ṡ daahan ganwṡre nṡ, k'an bṡr a daahan zi bam, k'a vanta ṡ hṡdṡndare ganwṡre nṡ, k'an a hṡdṡndare zi ba.

⁸ Kṡ gṡaa vanta ṡ dṡndṡre ganwṡre nṡ, k'an a zi ba. Gṡaa k'a nṡ hṡ kam, k'an a ka kan a heer kṡ haay. Kṡ lṡezanno n a zi ba mṡṡṡa-mṡṡṡa, kṡ gṡaa cicirzerezaa n a cicirzere zi ba kan heernyṡnta kṡ.

⁹ K'a kṡ ṡṡa sṡra m. K'a sṡ hṡ bṡnyaa m, a zi mṡṡṡa bare nyasṡ kṡṡkṡṡ.

¹⁰ K'a bṡr a kam kṡ ṡṡare ma kan a heer kṡ haay, amba danyṡnṡ nṡ kṡ ṡṡam bṡ m. K'a bṡr lṡ zem kṡ daṡre ma.

¹¹ K'a yakṡ to, a Zuuba zi ba kaare-kaare.

¹² K'a heernyṡṡ ba taaheerle nṡ ṡ, a bṡr a ma cicir nṡ ṡ, k'a a yo ṡ yaadare nṡ ṡ.

¹³ K'a da wosogṡṡṡ kṡ hṡ jṡra ṡ ma rṡ wṡṡ han, k'a bṡ kṡ saanṡṡ sire ma y.

¹⁴ Gṡṡṡ kṡ ṡ nṡ cicir kare awṡṡ ma rṡ wṡṡ, k'a ye Woso han k'an hṡ mṡṡṡa ba ṡ nṡ. K'a lṡ nyṡnta da gṡṡṡ nṡ, a b'a bṡnyaa da ṡ nṡ y.

¹⁵ K'a heer nyṡṡ kan gṡṡṡ kṡ ṡ n'a heernyṡṡṡṡ nṡ wṡṡ kṡ, k'a nyṡ ka kan gṡṡṡ kṡ ṡ nṡ nyṡ kam nṡ wṡṡ kṡ.

¹⁶ K'a kṡ ma mṡṡṡa, a b'a mṡṡṡṡṡ busu y. <A b'a gu zibṡṡ poore bare ma y, a bṡ dṡga a mṡṡṡṡṡ ma mindonno y.>

¹⁷ A bṡ zi bṡnyaa ba a sompi gṡaa nṡ y. <K'a a ka ma k'a mṡṡṡa ba gṡṡṡ haay mṡm ṡ.>

¹⁸ K'a ṡ yṡre ṡ ṡ, awṡṡ an ta a ma, k'a a yo ṡ k'a bṡr laafṡ m kan gṡṡṡ haay kṡ.

¹⁹ M danyṡnṡ ṡṡarṡrṡ, a b'a zim bṡ a zim nṡ y, bṡ k'a to kṡ Woso n a nṡmaa zi ba, bala, n y'a gṡrsṡra ba Wosoci ṡ, n ṡ: <Mṡṡ m Zuuba, mṡṡ nṡ zim bṡm, mṡṡ n nṡ gṡaa biyṡṡ hṡ k'a a ga m kan ṡ.>

²⁰ N y'a ya n a gṡrsṡra ba, n ṡ: <Bṡ kṡ nṡ y'ṡ jṡm zere, k'ṡ hṡbṡre ka ṡ k'an a bṡ. Kṡ mṡsṡ y'a zem, k'ṡ hi ka ṡ k'an a mi. Bala, a ba k'ṡbṡ nawṡm maam bṡ, sekṡna ṡbṡ n'a kare a mim la bṡ.>

²¹ ṡ b'a to mimbṡnyaa m bṡr ṡ ra y, b'a mṡṡṡa ba k'ṡ bṡr a bṡnyaa ra.

13

Krista gṡaa a ga m, an ye kṡ jṡtanno lṡ ma

¹ Gṡaa haay a ga m, an zu lṡezanno kṡ ṡ nṡ dṡgam kṡ bṡ ma rṡ wṡṡ lṡ ṡ. Bala, lṡezaa ba ṡ, k'a a to bṡe ṡ Woso

zi y. Koro læzanno kɔ η ni ta ɔ haay rɔ noom, Woso yɪ η cɪncɪnta.

² Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ ɔaa bɪsɪ ka læzanno ma, bɪsɪ a ka lɛ kɔ Woso a cɪnta bɪ ma. Ɔɔɔ kɔ η ni bɪsɪ kare η ma rɔ wɔɔ dɔdɔyarlɛ yɪrɛ.

³ Bala, ɔɔɔ kɔ η n'a mɪŋŋa bam nɔ wɔɔ b'a dam ma, ηni nyi ba læzanno ni y, bɪ, a bɔnyaabənnɔ wɔɔ nyi bare η ni. K'i lɛ baa k'i nyi ba læzanno m, k'i zi mɪŋŋa ba, η y'a lɛ bɔrɛ ɪ ɔ,

⁴ bala, Woso zi η n'a bam, k'a ka k'ɪbɪ n a mɪŋŋa ba. Bɪ k'ɪbɪ y'a bɔnyaa bare, k'i nyi ba η ni. Bala, paŋŋa kɔ η ni ta m k'a ɔaa hɔnhɔr bɪ, a bɪ vam ni y. Woso zi η n'a bam, k'a Woso nomaa hɪnka a bɔnyaabarezaa m.

⁵ Bɪ minto ni, ɔaa n a ga m, an zu kɔ læzanno wɔɔ lɛ ɔ. Kɔ Woso nomaa n b'a yɪ minto bɛɛ n'a deem ni y. Kɔ heer kɔrɛ bɪ nyɪnta ɔ sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma m sɔ, awɔɔ n ni yaworlɔ kam, bala, a sirezanno wɔɔ, Woso yɪ η da ɔ kɔ η n'a ba mɪŋŋa.

⁷ K'a ɔaa biyɔhɔ k'awɔɔ m ta m ka ɔ. Kɔ yawɔr m, k'a ka a zaa ɔ. Kɔ hɔhɛrɛ gɛɛ a sire yawɔr m, k'a ka sɔ. Kɔ ɔaa k'awɔɔ a ga m a lɛ si bɪ ni, k'a lɛ si. A n a ga m awɔɔ n a da ɔ bɪ, k'a da ɔ.

Kɔ ŋɔarɛ mim

⁸ Awɔɔ, a b'a ka kɔ ɔaa zɪm m bɪr ta awɔɔ ra y, kɔ bɪ m kɔ ŋɔarɛ m. Ɔaa k'a mim ŋɔa bɪ, a zaa hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ ba haay.

⁹ Bala, lɛrɔ kɔ η n'a hɪrɛ η ɔ: <ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ gər zɛ y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ b'a ka ɪ lɛ m bɪr ɔaa hɔ zi y.> Nawɔnnɔ haay kan lɛrɔ kɔ η ɔɔta rɔ wɔɔ kɪ haay, a zɛ η yaa ɔ kɔ ra lɛ naa do nɔ ɔ: <ɪ mim ŋɔa amba ɪ ɪ mɪŋŋa ŋɔa bɪ m.>

¹⁰ Ɔaa k'a n'a mim ŋɔam bɪ, a bɪr hɔsɪ bɔnyaa bam ni y. Bɪ y'a ka, kɔ ɔaa ɪ ŋɔarɛ m, a zu lɛrɔ wɔɔ ɔ haay.

¹¹ K'awɔɔ dɔmɪm kɔ wɔɔ m ta ɔ naa mim dɔ bɪ, wakati m, an a ga m k'awɔɔ n gu hinceem ma. Her naa, bɔmbɔrɛ bɪ jɪnjɛem wɔɔ ma, an lɛ da dɔmɪm kɔ wɔɔ sɪŋŋɪda sa ɔ, ɔ sɪra ka ɔ bɪ ma.

¹² Gum da ɔta, dɔmɪrɛ a zɔ, bɪ minto bɪ, ɔ monsigɔ zibɛərɔ to, ɔ lægure yarmɔr da ɔ ma.

¹³ ɔ ta sɪra nɔ ɔ, amba a a ga m n ni ta sinsebir ɔ bɪ m. ɔ b'ɔ zɛ kɔ ra k'ɔ hɔ bɪ maam-maam y, k'ɔ hɔ mi maam-maam sɔ y. ɔ bɪ jaan da y, ɔ bɪ mesim zi danŋadɔɔ ba y, ɔ bɪ nyaa ba kan kɔ kɪ y, ɔ bɪ jɪmbaa da kɔ ma y.

¹⁴ K'a mɪsɪrbaa daa kɔ Zuuba Yeezuu Krista mɪsɪrbaa m bɪ ba, a b'a ya, a a hɔɔn da a mɪŋŋɔɔ m mesim mɪsɪrbaa gusire bɪ ma, k'a letaamarɔ ba y.

14

U bi kò dodo ka Woso zaa bi ra y

¹ K'a gɔaa kɔ paŋɲawarzaa m sɪrakare nɔ ɔ bi si, b'a ba hɔɔndarero mim dɪnda bɔnyaa y.

² Makra ba n ni, gɔaa deem y'a gɪngare a ɔ, a a da ma a hɔ haay bi, deem n bɔkare, a sɪrakare paŋɲawar minto bi, dɔleero an ŋ bire.

³ Gɔaa k'a ni hɔ haay bɪm bi n a ga m, an gɔaa k'a bir a bɪm bi gore bɔ ɔ y, bi gɔaa k'a bir a bɪm bi, a bi gɔaa k'a n'a bɪm bi dodo ka y, bala, Woso a zaa si a zi.

⁴ Nka n'ɪbu m, k'i gɔaa vanta zibəənyɪ dodo ka? K'a jɪm kɔkɔkɔ, gɛɛ k'a do, a zuuba bi mim m bi. B'a jɪnum kɔkɔkɔ sɔ, bala, Zuuba ɪ paŋɲa m k'a ka k'an jɪm.

⁵ Makra vanta ba n ni sɔ: Gɔaa niŋɲə zi, dɔmɪnno wɔɔ lɛ da kɔ m, a vanta zi, dɔmɪnno wɔɔ hɔdeem. A a ga m kɔ gɔaa biyəə n hɔ k'an ta m a heer ɔ bi do miŋɲa.

⁶ Gɔaa k'a ni dɪgare a ɔ, dɔmɪnno wɔɔ lɛ da kɔ m bi, a ba a nawom Zuuba tɔ ma, gɔaa k'a ni hɔ haay bɪm bi, Zuuba tɔ ma m sɔ, bala, a ɪ Woso barka dare. Gɔaa k'a bir hɔ haay bɪm bi, Zuuba tɔ ma m sɔ, an ni Woso barka dare.

⁷ Bala, wɔɔ gɔaa deem ba ɔ, an ni mɪsɪrbaa bam a miŋɲa minto y, bi gɔaa ba ɔ sɔ, an ni gam a miŋɲa minto sɔ y.

⁸ Bala, kɔ wɔɔ mɪsɪr, Zuuba tɔ ma m wɔɔ ni mɪsɪrbaa bam, kɔ wɔɔ gɪnga, gɪnga wɔɔ ɔ Zuuba tɔ ma sɔ. Kɔ wɔɔ mɪsɪr gɛɛ kɔ wɔɔ gɪnga, Zuuba ɪ gɔɔta an a sɔ wɔɔ ɔ.

⁹ Bala, a hi Krista ɔ k'a nyɪnta gəəno kan mɪsɪro ki Zuuba, bi minto m an ga an a ya an a mɪm bɔ ɔ.

¹⁰ B'ɪbu, bɔ m ɪ n'i danyɪ dodo kare? B'ɪbu, bɔ minto m sɔ, ɪ n n'i danyɪ gore bɔŋ ɔ? Wɔɔ haay naa, Woso wɔɔ birm a dodo kare duu bi taa, k'a bi wɔɔ dodo ka.

¹¹ Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Amba mɔɔ miŋɲa Zuuba m mɪsɪr denter naa m, mɔɔ y'a hi m ɔ:

Gɔaa haay kukurə zere m taa, gɔaa biyəə yaa dare, an a leer busu an a hi, a ɔ, mɔɔ m Woso.

¹² Maam bi, wɔɔ gɔaa biyəə y'a miŋɲa mim nyɪ bɔŋ ɔ Woso taa.

U ɔ ka a miŋɲa ma, ɔ danyɪ minto

¹³ U b'ɔ ya, ɔ kɔ dodo yar y. Bi, k'a ka ma k'a bi hɔsɪ ba fiɲga k'an a ka, k'a danyɪ n a do, gɛɛ an mimbɔnyaa ba y.

¹⁴ Zuuba Yeezuu zekora nɔ ɔ, mɔɔ do miŋɲa m heer ɔ, m ɔ, hɔsɪ ba ɔ an dintim ni y. Bi, kɔ gɔaa a hɔɔn da, a ɔ, hɔ naa do dintim m, a ba a nawom dintim a miŋɲa ma.

15 K'ibui ka i danyu heer n a zar hõbire tokke k'ibui n'a bium to ma, ibui bir tam nõare nõ u do y. I b'a ka kũ gũaa kũ Krista ga a to ma bi m nyaam i hõ k'i n'a bium bi to ma y.

16 A b'a ka hõ k'an mũnja awõõ ma bi m bõr to bõre m awõõ jẽ u y.

17 Bala, Woso cirbæ bi, hõbire kan hõmire ki mim bæe y, turgabaa kan laafu ki, heernyinta kũ Sent-Espri n'a kam bi ki mim m.

18 Gũaa k'a ni Krista zi bare ncinaas bi, Woso nõ i yim la, gũõõ n'a nõam so.

19 Naa to ma bi, u u ka hõ k'a ni zem laafu m kan wõõ haay sirakare talee ki bi ma.

20 I bi Woso zibæ zar hõbire to ma y. Hõ haay mũnja, sira m, bi, kũ gũaa hõ niñhõ k'a ni zem gũaa vanta dore m bi bi, a bõnyaa.

21 Hõ k'an mũnja bi ba n ni: Kũ sim sũre, gẽe bæe mire, gẽe hõ vanta bare y'a kare ibui danyu n'a do, i b'a ba y.

22 I sirakare k'i n ta m hõ bi do minto bi to i zi, Woso læe. Heernyintazaa m gũaa k'a n'a nõam k'a mim ba b'a heer bir a dõdõ yarm bi m.

23 Bi, gũaa k'a ni hõ bium an bõkare a heer ni sunsim kam hõ bi do ma bi, Woso a dõdõ yar, bala, a zibæ bi n a to heer sirakare nõ u y. A n bõkare hõ haay k'a n a to heer sirakare nõ u bi, mimbõnyaa m.

15

U zu Krista ji u

1 Wõõ kũ wõõ pañña m ta u rõ wõõ, u b'õ ka u hõõnhõ lætaama bare ma y. Bi, k'õ u da gũõõ kũ ñ ba pañña bi do m nõ wõõ han a paññawar bi nõ u.

2 A a ga m kũ gũaa biyæ n a ka ma k'a yi mũnja a mim to ma, a daahan kan a sirakare ki dara minto.

3 Bala, Krista n a ka hõ k'a mũnja nõ yi ma y, bi, n y'a gũrsira ba Wosoci b'õ, n u: <Ibui sũnsõrõ kũ gũõõ n'a wõm nõ wõõ a ba mõõ sũnsõrõ.>

4 A n bõkare, hõ kũ n læe ka n n'a gũrsira ba haay bi, a ba n y'a u kũ wõõ m hõ dõ, k'an bir yire i u, bõraama kan heerwõtare kũ Wosoci bi n'a kam bi to ma, wõõ u da ma u nyasu taaheerle m.

5 A ye mõõ nawõm, kũ Woso k'a a so bõraama u kan heerwõtare ki bi n a ka k'awõõ m bir hõõndare deem m kan kũ ki, amba Krista Yeezuu læ n taa bi m,

6 k'a a da ma, a a læ bõ wõõ Zuuba Yeezuu Zi kũ Woso m b'õ, zekõra deem nõ u, leer deem m.

7 K'a bir kũ sim mũnja, amba Krista awõõ si bi m, Woso læbõre to ma.

⁸ A hı mɔɔ nawɔre awɔɔ m paan... Krista bı, a ba a ɔ zıfɔrɔ zıbænyı, k'a a da ma a ka kɔ Woso lerbɔrɛrɔ ɨ yaabɔɔ m nɔ wɔɔ ɨ kɔ yı, k'a Woso sıra hınka maam.

⁹ Bɔr a ɔ sɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ n a lɛ bɔ Woso ɔ, a mıɨɨabaa tɔ ma, amba n y'a gɔrsıra ba Wosoci ɔ, n ɔ: Naa mınto bı, mɔɔ yı m lɛ bɔre ıbu ɔ doro bıre ɔ, mɔɔ laa lɔm m ı tɔ da ɔ.

¹⁰ Wosoci b'a ya, an a hı, a ɔ:
Doro vantɔɔ, k'a a heer nyɔɔ
kan Zuuba do bı kı.

¹¹ A n a ya, an a hı, a ɔ:
Doro haay, k'a a lɛ bɔ Zuuba ɔ.
Kɔrɔ haay gɔɔɔ, k'a lɛ bɔ ɔ sɔ.

¹² Ezayii ci a hı sɔ, a ɔ:
Yese yaɨɨa bı zɛm,
a wutire an ka doro lɛɛ,
doro wɔɔ n yo ma.

¹³ A ye mɔɔ nawɔm, kɔ Woso k'a so taaheerle ɔ bı n a ka, k'awɔɔ n'a mıɨɨɔɔ ka ɔ, bı k'a n'a ka sɔ, kɔ heernyɔɔ kan laafı kı n'awɔɔ han gɔta, Sent-ɛspri paɨɨa tɔ ma.

Pol zıbæ

¹⁴ M danyıno, mɔɔ do mıɨɨa m ɔ, awɔɔ ı mıɨɨabaa m gɔta, a hɔ k'a a ga dɔre m haay dɔ, an n'a dam ma a kɔ dɔndo.

¹⁵ A n bɔkare, ci naa do nɔ ɔ naa, mɔɔ lɛɛ nıɨɨoo gɔrsıra ba kan heerkoodebaa kı, k'an bıɔr yıre ı ɔ, mɔɔ hɔɔ nıɨɨoo tɔ da awɔɔ nɔ ɔ. A ba mɔɔ ɔ ncınaas, barka nıɨɨə kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ bı mınto.

¹⁶ Woso a k'a mɔɔ n Krista Yeezıu zi ba, amba woso-mannıbər hɔ bı m. Bı zıbæ bı do, lemim nyınta bı padare m. Ncınaas bı, kɔ mɔɔ ı do vantɔɔ gɔɔɔ ka ɨ ɔ manrı ganwɔre, kɔ bı n Woso nɔ yı, kɔ Sent-ɛspri n zer la, k'an yı mıɨɨa.

¹⁷ Krista Yeezıu zekura bı nɔ ɔ, mɔɔ m da ma, m m heer nyɔɔ, Woso zi kɔ mɔɔ n'a bam bı tɔ ma.

¹⁸ Kɔ mɔɔ kɔ m hɔ nıɨɨə mıɨ hı, hɔ kɔ Krista a ka mɔɔ n a ba kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m zu Woso ɔ bı m. Naa ba a ɔ, meerbaaro kan zıbæro kı nɔ ɔ,

¹⁹ hoserlo kan makrarɔ paɨɨa kı, Sent-ɛspri paɨɨa kı nɔ ɔ. Yı a ɔ, ncınaas, mɔɔ m lemim nyınta bı pa da lɛɛ haay ɔ mıɨɨa, an a sa Zerizalem ma an ta İliiri koro ɔ.

²⁰ Bı, lɛero kɔ n nı Krista mıɨ ma ɔ cına rɔ wɔɔ, mɔɔ lemim nyınta bı pa da ɨ ɔ. A ba mɔɔ ɔ ncınaas, kɔ mɔɔ n a ɨsa kɔ m zi ba lɛɛ kɔ gıaa lɛɛ ka an zıbæ sıɨɨıda sa ɔ tɔ ma.

²¹ Hɔ kɔ n y'a gɔrsıra ba Wosoci b'ɔ bı mɔɔ ba, n ɔ:
Gɔɔɔ kɔ n n'a mıɨ dında ɨ nı rɔ wɔɔ y'a yım,

gũcc kũ ñ n hõst ma a mim nõ õ rõ wõcc y'a mim jũ dõrẽ.>

²² Naa do ı tır a nya mõcc õ, mõcc bür m dam ma m nı zere awõcc zi y.

²³ Bı, kēere naa, mõcc zibæə nya kũrõ wõcc duro õ.

Pol gıngarõ

A dõõraa laatu mõcc n n'a ñõam kũ m bür awõcc zi.

²⁴ Kũ mõcc bür m nı tam Espanyı õ, mõcc bõm b'õ. A ñõa mõcc nawom kũ m bı dıga awõcc ma. Kũ mõcc bı zer awõcc ra, m nyunta kan awõcc kũ m a ga m tekka m, k'awõcc m dıga mõcc zaa bı sare mim ma, kũ m cem.

²⁵ Her-her naa, ta mõcc nawom Zerizalem õ, daahan m, wosogũcc kũ ñ nı b'õ rõ wõcc tõ ma.

²⁶ Bala, Masedõan kũ bı kan Akayii kũ bı kũ wosogũcc wõcc le sa, k'a busoo zınze kũ ra, a ka Zerizalem wosogũcc ñõazanno wõcc õ.

²⁷ Nı mıññõcc ı le bı sa a zim, bı sıra nõ õ, cıcirzanno wõcc duro a ga hõ naa do yıre m ñ zi, bala, Krista gũcc kũ zıfõrõ n ñ mı Zerizalem õ rõ wõcc a Woso dõrehõ jir kan do vantõcc gũcc wõcc kũ. Naa tõ ma bı, do vantõcc gũcc kũ Krista gũcc m nõ wõcc a ga m ñn'a da ñ han kan hõnta kũ ñ nı tam bı kũ sõ.

²⁸ Kũ mõcc zi naa do ba m a nya, m zınzekõra busoo bı ka ñ õ, mõcc bõre awõcc zi, m cem m ta Espanyı õ.

²⁹ Mõcc dõ mõcc õ, kũ mõcc bür m nı zere awõcc zi, ze mõcc nawom kan Krista barka gũta kũ.

³⁰ M danyıno, a ye mõcc nawõre awõcc han, wõcc Zuuba Yeezuu Krista tõ ma, kan ñõare kũ Sent-Espri n n'a kam bı kũ minto, k'a yar ba kan mõcc kũ a yaadare nõ õ.

³¹ K'a yaa da, kũ basırakarezanno kũ ñ nı Zıdee õ rõ wõcc b'a da mõcc ma y. Bı, kũ wosogũcc kũ ñ nı Zerizalem õ rõ wõcc m daahan kũ mõcc n nı tam nı bı sı mıññõ.

³² K'a n bür yıre õ, kũ Woso ye sõ, mõcc lee kure awõcc zi heernyõcc gũta m, m hoon sı awõcc bire õ.

³³ Kũ Woso k'a nı laafı kam bı m bür kan awõcc haay kũ. Amina!

16

Leersore

¹ Wõcc danlõ Febe k'a nı zi bam Sankre kristagũcc sokuma bı nõ õ bı, mõcc n'a hı m, a kasetı mıññõ.

² K'a sı a zi Zuuba tõ ma, amba a a ga bare m wosogũcc kan kũ kũ bire õ bı m, k'a bür a le n taa awõcc daahan ma, k'a a da han a mim haay nõ õ. A mıññõ a da gũcc han gũta, a a da mõcc mıññõ han sõ.

³ K'a yaa da Priska kan Akilas kɪ m, mɔɔ zibæ̀kɔɔnrɔ m Krista Yeezuu zibæ̀ bɪ nɔ ɔ.

⁴ N y'a mɪnɪjɔɔ mee ka zɛ ma, k'a mɔɔ bɔ lɛm. Mɔɔ yɪ m deem bɛɛ nɪ n barka dare y, do vantɔɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokumarɔ wɔɔ haay yɪ n barka dam sɔ.

⁵ K'a yaa da sɪrakarezanno kɔ n'a som kɔ ma n har ɔ rɔ wɔɔ m. K'a yaa da mɔɔ gɔaasɪba Epayinetɪ bɪ m, a ɪ lɛɛ ka an sɪra ka Krista ɔ Azii kɔrɔ wɔɔ ɔ.

⁶ K'a yaa da Maarii k'a zi ba gɔta awɔɔ tɔ ma bɪ m.

⁷ K'a yaa da Andronikus kan Zuniyas kɪ m, mɔɔ danyɪnɔ m, bɪ, n nyɪnta n nɪ n du lɔnnɔɔɛ ɔ kan mɔɔ kɪ. Kristazibæ̀ezanno wɪsɪrɔ m, n lɛɛ ka mɔɔ m n'n'a ba kristagɔɔɔ.

⁸ K'a yaa da Ampliyatus m, mɔɔ nɔʒarezaa m Zuuba zuure nɔ ɔ.

⁹ K'a yaa da Urben m, wɔɔ zibæ̀kɔɔn m Krista zibæ̀ bɪ nɔ ɔ, kan mɔɔ nɔʒarezaa Sɪtakɪs kɪ m.

¹⁰ K'a yaa da Apeles m, a a sɪra ka Krista ɔ hunka hɔ gota nɔ ɔ. K'a yaa da Aristobul hargɔɔɔ m.

¹¹ K'a yaa da Herodɪnyɔ m, mɔɔ danyɪ m. K'a yaa da Narsis hargɔɔɔ kɔ n sɪra ka Zuuba ɔ rɔ wɔɔ m.

¹² K'a yaa da Trifen kan Trifozi kɪ m, Zuuba zi n'n'a bam. K'a yaa da Perzidɪ m mɪnɪnɔ, a zi ba gɔta Zuuba tɔ ma.

¹³ K'a yaa da Rufus m, Zuuba zibæ̀nyɪ wɪsɪ m. K'a yaa da a da bɪ m, mɔɔ da m sɔ.

¹⁴ K'a yaa da Asɪnkritɪ m, Flegɔn m, Hermes m, Patrobas m, Hermas m, kan danyɪnɔ vantɔɔ kɔ n nɪ kan n kɪ rɔ wɔɔ m.

¹⁵ K'a yaa da Filolɔg kan Zuli kɪ m, Neere kan a danlɔ kɪ m, Olimpas kan wosogɔɔɔ kɔ n nɪ kan n kɪ rɔ wɔɔ m haay.

¹⁶ K'a yaa da kɔ m mɪnɪnɔ danyɪbaa nɔ ɔ, kan kɔ daure kɪ, nɔʒare kɪ. Krista sokumarɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare awɔɔ m.

¹⁷ M danyɪnɔ, a yɛ mɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a dundo a zi, kan gɔɔɔ kɔ n nɪ gɔɔɔ gɔngɔ kɔ ma zi bam nɔ wɔɔ kɪ, nɪn sɪrakarezanno nyonnyɔɔ m, bɪsɪ kɔ n n'a kam hɔdɪndare k'awɔɔ yɪ bɪ ma. K'a gɔ n ma laato.

¹⁸ Bala, gɔɔɔ nɔnɔnaɔ rɔ wɔɔ, Zuuba Krista zi bɛɛ n n'a bare y, a mɪnɪjɔɔ nɔ zi n'n'a bam. Bra n n'a bam bahɔdonno m, meerbaarɔ nyɪntɔɔ kan a nɔʒaar mindɪndarɛrɔ kɪ nɔ ɔ.

¹⁹ Gɔaa haay a dɔ, a ɔ, awɔɔ ɪ yɛm Zuuba ma. Mɔɔ heer nyɪnta kan awɔɔ kɪ naa tɔ ma, bɪ mɔɔ lɛ n taa k'awɔɔ m yɪ mindɔrezanno, zi mɪnɪnɔ bare nɔ ɔ. K'a yɪ gɔɔɔ kɔ mim bɪr zar dare n ma zanno, mimbɔnyaa nɔ ɔ.

²⁰ Woso k'a a so laafɪ ɔ bɪ Sɔtaana hɔonsure awɔɔ ganno taa dɪtaa.

Bɪ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu barka m bɪr kan awɔɔ kɪ.

²¹ Mɔɔ zibæ̀kɔɔn Timote ɪ yaa dare awɔɔ m, mɔɔ danyɪnɔ Lusiyus, Zason, kan Sosipateɛr k'ɪ yaa dare awɔɔ m.

²² Bì, mɔɔ mɔɔnɔ Tɛɛrtiyus, kɔ Pol a da ci naa do bare ɔ bɪ, mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m Zuuba k'a nɪ wɔɔ zem kɔ ra bɪ nɔ ɔ.

²³ Gayus k'a mɔɔ si a har ɔ, kristagɔɔ sokoma bɪ haay n nɪ kɔ zɛɪ ɔ a har ɔ b'ɪ yaa dare awɔɔ m. Erastɪ, kɔ bɪ busoocɪntər bɪ, kan Kaartus kɪ ɪ yaa dare a m. [

²⁴ A yɛ mɔɔ nawɔm, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka m nyɪnta kan awɔɔ haay kɪ. Amina!]

²⁵ Woso ɪ paɲɲa m k'awɔɔ sɪrakare paɲɲa da ra, amba lemim nyɪnta kɔ mɔɔ n n'a pa dam bɪ n n'a hum bɪ m, Yeezuu Krista lemim kɔ mɔɔ n'a pa dam, Woso hɔ k'a nyaakom da gɔsɪ n a dɔ y, an a hɪnka wɔɔ m, ɔ a dɔ bɪ m. Hɔ bɪ do Woso nyɪnta an a nyaakom da biisi tee... bɪ,

²⁶ kɛɛɛ naa, wosolesinnɪsorazannɔ ciro wɔɔ a hɪnka lɛgure nɔ ɔ gɔaa haay m, amba Woso k'a nyare ba ɔ lɛ ka bɪ m, a lɛ ka kɔ n nɪ ta m doro haay zi kɔ ɲ n'a dɔ, ɲɪ sɪra ka, ɲɪ zu ɔ.

²⁷ Kɔ Woso y'a deem k'an ta mindɔɛ m bɪ m lɛbɔɔɛ yɪ, Yeezuu Krista tɔ ma, dɔmum haay! Amina!

Ci lɛɛkare ho kɔ Pol a ba KORENTI ZANNO ma

Ci lɛɛkare ho kɔ Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, ciro si a η ba Korenti zanno wɔɔ ma, gɛɛ, η lɛ da naa m, bi, hɪyɔɔ nɪ gɔaasɪbabaa daa ci b'ɔ, hɪyɔɔ vantɔɔ wɔɔ, a brɔɔ mim dɪnda, bi brɔɔ nyaam. Ci bi ba a ɔ Korenti kristagɔɔɔ wɔɔ ma. Pol mɪŋŋa ɪ lemim nyɪnta pa da b'ɔ an brɔɔ sokɔma bi cɪnta.

Korenti nyɪnta kɔ gɔta biisi, an nɪ zamaa m gɔta, busoo kɔ m dɔmɪm bi do ɔ sɔ. Korenti zanno wɔɔ nyɪnta ηn'ɪ zum hɔdɪndare do haay ɔ, kan yaadare do haay kɪ, mɪsɪrbaa bɔnyaabɛnno m sɔ.

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'ɪ nyaa bam kan kɔ kɪ, ηn'a gɔngɔm. A hɪ a ɔ, k'a η zɛ kɔ ra, k'a mɪsɪrbaa kɔ η n'a bam Woso nɔ n yɪ η la bi dɪnda η nɪ sɔ. Ci bi nɔ ɔ bi, a yɪ m bɔm zaa ɔ kan mimbɔnyaabare mim kɪ, an n'a hɪnkare η nɪ, a ɔ, η nɪ ma Woso zaa bi ra. A ɪ harcɪntare mim hɪm sɔ kan wosobaawɔnnɔ manɪ hɔbɪrɛrɔ mim kɪ kan Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ mim kɪ, kristagɔɔɔ mɪmbɔɔre mim kɪ, a muno ηɔare mim bi ka lɛɛ gɔta ci bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Korenti kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol, Woso ɪ mɔɔ bir a hɔɔnhɔ nɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibɛɛzaa, mɔɔ m kan wɔɔ danyɪ Sɔsten kɪ m nɪ ci bi bam.

² A ba wɔɔ nawɔm Woso gɔɔɔ sokɔma k'a nɪ Korenti ɔ bi ma, gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ a hɔ Krista Yeezuu zɛkɔra nɔ ɔ rɔ wɔɔ, an η bir kɔ η nɪ mɪsɪrbaa mɪŋŋa ba rɔ wɔɔ, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ, ηnɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista m nɔ wɔɔ kɪ, Yeezuu mɪŋŋa m brɔɔ Zuuba, a m wɔɔ Zuuba sɔ.

³ A yɛ wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka dɔmɪm haay awɔɔ tɔ ma, barka k'a ka awɔɔ ɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ bi minto.

⁵ Bala, a tɔ ma bi, awɔɔ Woso ganwɔrɛrɔ do haay yɪ, an lɛ da bi, awɔɔ ɪ lemim, kan hɔdɔrɛ kɪ ganwɔrɛrɔ m.

⁶ A n ta ɔ sɔ bi, Krista kasetɪ bi paŋŋa yɪ awɔɔ zi,

⁷ bi n a ka *Sent-ɛspri ganwɔrɛ sɪ n jɪra awɔɔ ma y, awɔɔ k'a nɪ dɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista hɪnkare dɔmɪm ma rɔ wɔɔ.

⁸ A miɲɲa n ni paɲɲa kare awɔɔ ɔ k'an ta an dɔmunno nyare ku, k'an bir yɛre ɪ ɔ, hinni kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n ni zɛɲ ɔ bi, kɔ hoɔsi minsi bi nyunta awɔɔ gur zi y.

⁹ Woso k'a awɔɔ bir, k'awɔɔ m zekora yi kan a Nyɪ Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Zuuba m bi ki bi, taalerazaa m.

Gɔngɔre k'a ni Korenti kristagɔɔɔ sokoma nɔ ɔ

¹⁰ M danyɪnɔ, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, k'a kɔ ma, a b'a ka gɔngɔre n nyunta awɔɔ bire ɔ y, k'a zɛ kɔ ra a bir hoɔn deem m, kan hoɔndare deem ki m.

¹¹ Bala, m danyɪnɔ, Kolowe gɔɔɔ a dɪnda mɔɔ m, ɲ ɔ, awɔɔ bir kɔ mare y.

¹² Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hi bi ba n ni: Awɔɔ gɔaa biyɔə y'a hire a ɔ: «Pol gɔaa n mɔɔ m, naa zaa a ɔ, Apolos gɔaa n mɔɔ m, naa ɔ, Sefas gɔaa n mɔɔ m. Naa a ya, a ɔ, Krista gɔaa n mɔɔ m.»

¹³ Krista a gɔngɔ ra? Pol n y'a wɔ gɔdarkora ma awɔɔ minto ra? Pol tɔ minto m n ni batem ka awɔɔ ɔ ra?

¹⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, bala mɔɔ n batem ka awɔɔ gɔsi ɔ, kɔ Krispus kan Gayus ki bɛɛ y.

¹⁵ Ncɪnaaɔ bi, awɔɔ gɔsi b'a dam ma an a hi a ɔ, mɔɔ batem ka a ɔ, m tɔ ra y.

¹⁶ Mɔɔ batem ka Stefanas har gɔɔɔ ɔ sɔ, kɔ naa bɛɛ y, mɔɔ n batem ka gɔaa vanta ɔ m a dɔ y.

¹⁷ Bala, Krista n mɔɔ nyɔɔ kɔ m bi batem ka y, mɔɔ nyɔɔ a ɔ kɔ m bi lemim nyunta pa da. Mɔɔ n yo mindɔre ma m n'a pa bi dare y. A ba mɔɔ ɔ maam kɔ Krista gɔdarkora bi bi bɔ vam y.

Mindɔre kan hoɔzaabaa ki

¹⁸ Gɔɔɔ kɔ ɲ ni nyaanum nɔ wɔɔ ɪ dɪgam lemim kɔ wɔɔ n'a pa dam, ɔ n'a him, ɔ ɔ, Krista ga gɔdarkora ma bi ma hoɔzaabaa lemim. Bi, kɔ wɔɔ kɔ wɔɔ bɔmbɔre yi rɔ wɔɔ ni, Woso paɲɲa m gɔdarkora lemim bi m.

¹⁹ Bala, n y'a gursira ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Mɔɔ mindɔrezanno mindɔre zaar bam, m hoɔntaɔrezanno hoɔn zaar ba.»

²⁰ Mindɔrezaa ɪ ka? Lero karɪnsaamba ɪ ka? Her durnya naa do meerbaawaasɪzaa ɪ ka? Woso a ka durnya mindɔre n a ba hoɔzaabaa mim.

²¹ Bala, Woso hoɔn bɔ ɔ a miɲɲa mindɔre nɔ ɔ, kɔ durnya b'a da ma an a dɔ durnya mindɔre ni y, bi, k'a gɔɔɔ kɔ ɲ ni sira kam nɔ wɔɔ bɔmbɔ hoɔzaabaa lemim padare bi m.

²² Zɪfɔrɔ wɔɔ, a ka brɔɔ n nawom hoserlo ma, grekkɪrɔ wɔɔ n'a kam mindɔre ma,

²³ Bɪ wɔɔ, Krista kɔ n y'a wɔ ɔɔdarkɔra ma bɪ wɔɔ n'a pa dam, zɪfɔrɔ ɪ dɪgam naa ma nyannɪ, do vantɔɔ ɔɔɔɔ nɪ dɪgam ma hɔɔzaabaa.

²⁴ Bɪ, kɔ ɔɔɔ kɔ Woso η bir lɔ wɔɔ nɪ, kɔ zɪfɔrɔ m, ɔɔɔ ɔɔɔkɪrɔ nɪ, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam b'ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Woso paŋŋa m, bɪ Woso mindɔrɛ m sɔ.

²⁵ Bala, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso hɔɔzaabaa m bɪ, hɔ bɪ do hɔɔntaɔrɛ lɛ da ɔɔɔ mindɔrɛ m, sɔ bɪ, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso paŋŋawar m bɪ, a paŋŋa lɛ da ɔɔɔ paŋŋa m.

²⁶ M danyɪnɔ, k'a dɪga a mɪŋŋɔɔ ma mɪŋŋa k'a dɔ a ɔ, awɔɔ kɔ Woso a bir lɔ wɔɔ, awɔɔ barla, ɔɔɔ ba ɔ ɔɔta ηnɪ mindɔrɛzannɔ durnya mɪm ɔ y, ηnɪ paŋŋazannɔ sɔ y, ηnɪ har wɪsɪ ɔɔɔ y.

²⁷ Bɪ, hɔ kɔ hɔɔzaabaa m durnya ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da mindɔrɛzannɔ ma, hɔ kɔ paŋŋawar m durnya nɔ ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da hɔ k'a nɪ paŋŋa m bɪ ma.

²⁸ Hɔ k'a bɪ zore an yaarsɪ durnya ɔ bɪ, hɔ k'a nyɔɔɔɔ ba ɔ bɪ, Woso hɔ bɪ do sa, k'a nyaam hɔ kɔ ɔɔɔ nɪ dɪgam ma hɔ bɪ m,

²⁹ kɔ ɔɔsɪ b'a da ma an a mɪŋŋa busu Woso lɛɛ y.

³⁰ Woso mɪŋŋa tɔ ma m, awɔɔ m zekɔra yɪ kan Krista Yeezuu kɪ, a mɪŋŋa y'a ba wɔɔ mindɔrɛ k'a a tɔ Woso zi, a ɪ wɔɔ ba tɪrga Woso mɪm ɔ, an n'a kam wɔɔ nɪ mɪsɪrbaa bam Woso tɔ ma, an nɪ wɔɔ bɔmbɔm mɪmbɔnyaa nɔ ɔ.

³¹ Kɔ hɔ kɔ n y'a ɔɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ n kɔ yɪ, n ɔ: «Gɔaa k'a ɔ, k'a lɛ bɔ a mɪŋŋa ɔ, a b'a lɛ bɔ a mɪŋŋa ɔ y, an a lɛ bɔ hɔ kɔ Zuuba a ba b'ɔ.

2

Lemim kɔ Pol a pa da Korenti ɔ

¹ M danyɪnɔ, bɔr kɔ mɔɔ ɔ awɔɔ zi bɪ, mɔɔ n bɔr lɛmindɔrɛ m ɔɔɔ mindɔrɛ m kɔ m bɪ Woso kasetɪ bɪ ka awɔɔ ɔ y.

² Bala, mɔɔ hɔɔn bɔ ɔ, kɔ m bɪ hɔsɪ mim dɪnda awɔɔ zi b'ɔ, kɔ Yeezuu Krista mim bɛɛ y, an lɛ da bɪ a wɔ kɔ n y'a ɔ ɔɔdarkɔra ma bɪ mim m.

³ Ncɪnaas nɪ, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ bire ɔ, paŋŋawar nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ, kan mɛhɪnkɔrɛ kɪ.

⁴ Mɔɔ meerbaa kan mɔɔ pa bɪ dare kɪ n nyɪnta lɛmindɔrɛ meerbaa nɔ ɔ y, bɪ nyɪnta ɔ Sent-Espri paŋŋa zibɛɛ hɪnkare nɔ ɔ.

⁵ Nyɪnta a ɔ ncɪnaas k'awɔɔ sɪrakare bɪ bɪ yo ɔɔɔ mindɔrɛ ma y, bɪ k'an yo Woso paŋŋa ma.

Woso mindɔrɛ

⁶ A n bɔkare, mindɔrɛ paan... wɔɔ n'a dɪdam kristaɔɔɔ kɔ η sɪrakare yaa ka rɔ wɔɔ m. Mindɔrɛ naa do n a tɔ

durnya naa do no u, b'a n a to durnya panjazanno ku n nu b'a zaar bam no woo zi y.

⁷ Woso mindore woo n'a dundam, ho k'a n do biisi m, n n a nyaakom da, Woso miyha i nyinta an a cinta, bi ma bi durnya ba u y, ku woo n bi nyinta a leboore no u.

⁸ Durnya naa do panjazanno gosti n nyinta an a do y, bala, k'a do n y'a u, n bi Zuuba k'a a so leboore u bi wom godarkora ma y.

⁹ Bi, amba n y'a gorsira ba Wosoci u, n u: «Ho ku gaa mim n a yi cina y, a tor n a ma cina y, ho ku gaa n a hoon da ma cina y, ho bi do haay Woso a cinta gwoo ku n n'a uam no woo m.»

¹⁰ Denter m, woo, Woso ho bi do hunka woo m Sent-Espri no u. Bala, Sent-Espri i ho haay taa zem, baa ho ku Woso a nyaakom da paan... haay, a y'a taa zem so.

¹¹ Nka m nu gwoo barla, an gwoo mim do? K'a maam, hoon k'a nu kan ki bi m. Maam so bi, ho k'a nu Woso gur zi bi, gosti b'a dam ma an a do ku Woso Espri bee y.

¹² Ku woo nu, woo n durnya espri yi y, bi, Woso Espri woo yi, ku woo n'u da ma u Woso barka ganworeru woo do.

¹³ Bi, ku woo yi n mim dundam, woo bir a dundam gaa mindore nu y, bi, a dunda woo nawom Sent-Espri mindore m, u nu Woso hoon ju dundam, Sent-Espri hodundare m.

¹⁴ Gaa k'a nu mesim hoon m bala bi, a bir yem ho k'a a to Woso Espri zi bi ma y. Hozaabaa m kan ki, a b'a dam ma an a ju ma y, bala, Woso Espri n'a dam ma an a ka gaa n a do.

¹⁵ Bi gaa k'a nu Woso Espri m bi, a i ho haay dodo kam bi gosti b'a dodo kare y.

¹⁶ Bala, n y'a da Wosoci u, n u: «Nka i Woso hoondare do, k'a ho dunda nu?» A n bokare, woo, Krista hoondare woo n ta m.

3

Woso lemim padanno zibao

¹ M danyino, ku woo nu, woo n wo u m meer ba kan awoo ki amba n tir a ba kan gwoo ku n nu Woso Espri m no woo ki nu y, bi meer bi ba woo u kan awoo ki amba gwoo ku n goota n'u durnya musirbaa bam no woo m, bala, awoo goota a m banfiniro Krista surakare no u.

² Nyonhi woo ka awoo u, hobire gorezaa bee y, bala, awoo b'a dam ma cina a hobire gorezaa bi y. Baa kan dutaa domum ki, awoo b'a dam ma a hobire gorezaa bi y.

³ Bala, awoo goota an nu durnya musirbaa bam. Jumbaa kan nyaa ki y'awoo bire u, naa bir a hunkare a u, awoo goota

an ni durnya misirbaa bam, an ni tam am gɔaa k'an Woso do m naa?

⁴ K'awɔɔ gɔaa deem tir a hi, a u: «Pol gɔaa m mɔɔ m», gɔaa vanta u: «Apolos y'a so mɔɔ u», naa k'awɔɔ n'a bam naa, gɔaa k'an Woso do zibəə bɛɛ awɔɔ n'a bam naa?

⁵ Nka m Apolos ni? Nka m Pol ni? Zibəənyɛno m, Woso ni η nyɔɔ awɔɔ ma, k'awɔɔ n sira ka Krista u, n gɔaa biyəə a zi ba amba Zuuba a da u bi m.

⁶ Apolos kan mɔɔ ki, bɔ wɔɔ u kɔ u kan danwunno ki. Mɔɔ i Woso lemim bi duu, Apolos n hi da ra, Woso y'a ka an ma.

⁷ Ncinnao bi, hoɔi bɛɛ m gɔaa k'a n'a duum bi ni y, hoɔi bɛɛ m gɔaa k'a ni hi dam la bi m so y, Woso k'a ka ho bi ni mam b'i le da haay.

⁸ Gɔaa k'a n'a duum kan gɔaa k'a ni hi dam la bi ki, η hoɔdeem, bi, gɔaa biyəə y'a yawora yum an a ga kɔ u kan a miɲa zibəə ki.

⁹ Bala, zi wɔɔ n'a bam kan kɔ ki Woso zibəə bi no u, b'awɔɔ m hoɔsira kɔ Woso n'a wom.

Awɔɔ m ce kɔ Woso n'a do m.

¹⁰ Amba cedorezaa miɲa m bi, mɔɔ ce bi jur cinta an a ga kɔ u kan ganwore kɔ Woso a ka mɔɔ u bi ki, gɔaa vanta m bokare an n'a dom le. Bi, kɔ gɔaa biyəə n dundo a zi kan zaa k'a sa an ni ce bi dom ni m bi ki.

¹¹ Kɔ ce bi jur bi ni, gɔaa b'a dam ma, an cejir vanta da fiɲa y, cejir k'an ta u hoɔ tee... bi ni goɔtare a bince u, cejir bi do, Yeezuu Krista m.

¹² Bi, kɔ gɔaa ce do cejir bi re sarma mor m, gee wanzurfu m, gee jaa tozanno m, gee go m, gee bur m, gee haau m,

¹³ Woso y'a zaa zibəə makra bare an diɲa a doɔkare hinni u. Woso gɔaa biyəə zibəə makra bam se m, se ni gɔaa biyəə zibəə k'an lonlo hunkare, bi gɔaa biyəə n n'a zibəə miɲabaa gee a bɔnyaabaa dom ma.

¹⁴ Gɔaa kɔ se bi b'a zibəə bum bi, bi zaa y'a zibəə ganwore yum.

¹⁵ Bi gɔaa kɔ se bi n'a zibəə bum bi, a b'a zibəə ganwore yire y, a miɲa bombore yum, bi, bɔ a nawom kɔ u, i u, bɔ a u se no u.

¹⁶ Awɔɔ n a do a u, Wosoce n'awɔɔ m, Woso Espri bi ni kan a ki ra?

¹⁷ Kɔ gɔaa Wosoce bi zaar ba, Woso bi zaa zaar bam so. Bala, Wosoce bi Woso ho m, bi ce bi do bi n'awɔɔ m.

¹⁸ Gɔsi bi bra ba a miɲa ni y. K'awɔɔ gɔaa deem u, a hoɔn ka amba durnya naa do ho bi ni, k'a n'a ba hoɔzaa k'an bokare an hoɔn ka.

¹⁹ Bala, durnya naa do mindore bi, hoɔzaabaa m Woso mim u. Amba n y'a gorsira ba Wosoci b'u so, n u: «Woso i mindorezanno kum hoɔnkare zi kɔ η n'a bam bi no u.»

²⁰ N y'a ya, n n a gorsira ba so, n u: «Zuuba mindorezanno hɔɔndarero do. A a do a u, η nyɔɔdo ba u y.»

²¹ Ncɛnaaɔ bi, gɔsi b'a le bo a miɲɲa u, gɔɔo to ma y, bala, awɔɔ ho m ho haay m.

²² Ku Pol m, gee Apolos m, gee Sefas m, awɔɔ ho m, ku durnya m gee misirbaa m, gee ze m, ku her-her domum naa m, gee bootiro domunno m, woo... naa awɔɔ ho m.

²³ Bi, k'awɔɔ ni, Krista y'a so awɔɔ u, Woso n a so Krista u.

4

Kristazibæzanno mim

¹ A a ga m, ku gɔɔo n a do η u, moɔ kan Apolos ki bi, Krista zibænyɛno m wɔɔ m, Woso n a minno k'a η nyaakom da biisi bi da wɔɔ wɔ u, ku wɔɔ n η dɛnda gɔɔo m.

² Ku n ho da gɔaa wɔ u k'a n dɛga a mim ma, ho ku n'a kam ma k'a zaa bi n a ba keere bi, sirabare m.

³ Bi ku moɔ ni, hoɔi bæe m kan moɔ ki k'awɔɔ moɔ doɔo yar, gee gɔɔo vantoo moɔ doɔo yar y. Moɔ bir m miɲɲa doɔo yarle m zim so y.

⁴ Sira m, moɔ n koroma yi m heer u an ni moɔ kore y, bi naa bæe n'a hunkare a u, mim ba moɔ ma wa. Gɔaa k'a ni moɔ doɔo kam bi, Zuuba m.

⁵ Bi minto bi, a bi lee ka a gɔsi doɔo ka y, k'a to ku Zuuba n a bo an bor, k'a b'a bo an bor, a ho gaam ho k'a nyaakom da monsigə u ra, an bo ho haay ku gɔɔo n ta η ni a no u ro wɔɔ m garga ra. Maam bi, Woso y'a le boɔm gɔaa biyæ u, amba a a ga m bi m.

Korenti zanno miɲɲabusure mim

⁶ M danyɛno, awɔɔ daahan to ma m, moɔ n naa dɛnda, m makra sa Apolos kan moɔ ki ma, k'awɔɔ n wɔɔ hoɔbaa sa, a b'a miɲɲoo busu a cem ho ku n y'a gorsira ba Wosoci b'u bi han y. Awɔɔ gɔsi bi yo gɔaa vanta ma k'a a miɲɲa busu, a gɔaa vanta gore bo u y.

⁷ Bala, gɔaa ra, nka y'a ka ibu m le da i muno ni? Bo ibu yi i zim k'a ka bæe n y'a u ibu u? Bi k'a ka n y'a u ibu u, bo m, i n'i miɲɲa busure i u, a yi i u i zim ni?

⁸ Un'hooɔn..., awɔɔ i ho haay m kaka an borbo, hoɔnyɛzanno n'awɔɔ m, awɔɔ a ba cinno, bi cinno bæe m wɔɔ ni y. A ŋsa moɔ nawom k'awɔɔ n'a ba cinno paan...ro, ku wɔɔ m nyɛnta cinno so kan awɔɔ ki.

⁹ Moɔ hoɔndare no u, wɔɔ ku wɔɔ m kristazibæzanno wɔɔ, Woso bi, wɔɔ da u gɔaa haay je u, gɔɔo ni dɛgam wɔɔ ma. Bo wɔɔ u ku u kan gɔɔo ku n yi η doɔo yar n ni tare η ni k'a yaa η zinze ro ki. I u wɔɔ nyɔɔ n y'a u saa, am hoɔniburo

hɔ bi m durnya haay mim ɔ, maleɛkarɔ ni dɔgam wɔɔ ma, gɔɔɔ ni dɔgam wɔɔ ma sɔ.

¹⁰ Hɔɔzanno n wɔɔ m, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam bi minto. B'awɔɔ, mindɔrezanno n'awɔɔ m k'awɔɔ a ze kɔ ra kan Krista ki bi tɔ ma. Panɲawarzano n wɔɔ m, awɔɔ m panɲazanno, n y'awɔɔ gore dan ɔ, bi n yi wɔɔ gore bon ɔ.

¹¹ A n ta an wakati naa do ku naa, wɔɔ gɔɔta ɔ ni fir yim, nɔ m kan mɔsi ki m, huu jira wɔɔ ma, gɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, wɔɔ ba ɔ miɲɲɔɔ har ni y, lɛɛ wɔɔ n'a sam tee....

¹² Zi wɔɔ n'a bam kɔkɔkɔ k'ɔ lɛɛmaa hɔ yi, ɔ a bi. Kɔ gɔɔɔ wɔɔ sonsɔ wɔ, bi wɔɔ η barka da ɔ. Kɔ gɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, bi wɔɔ ye fɪryɪɛ bi ma.

¹³ Kɔ gɔɔɔ y'a bonyaa hum wɔɔ ma, bi wɔɔ meerbaa nyinta ba kan η ki. Kan a her ki naa, n gɔɔta n ni dɔgam wɔɔ ma ɪ ɔ, durnya gumɔ m wɔɔ m, ɪ ɔ, durnya dintim m wɔɔ m.

Lɛ kɔ Pol n ta m

¹⁴ Mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ gɔrsira ba naa ɔ naa ba, kɔ m awɔɔ da nyannu ɔ y. A ba mɔɔ ɔ, kɔ m awɔɔ bɔ zaa ɔ, bala, mɔɔ nyɪnɔ n'awɔɔ m, m n'awɔɔ ηɔam.

¹⁵ Baa k'awɔɔ karɪnsaambɔɔ yi tisi-tisi Krista nɔ ɔ, awɔɔ zi bi hɔka y, a deem. Mɔɔ n'awɔɔ zi, bala, mɔɔ ɪ lɛɛ ka m lemim nyinta bi pa da awɔɔ m, awɔɔ n sira ka Yeezuu Krista ɔ.

¹⁶ Naa minto bi, awɔɔ dɔndɔ mɔɔ nawum, k'a mɔɔ hobaa sa.

¹⁷ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mɔɔ hobaa sa, bi minto m, mɔɔ n Timote nyɔɔ awɔɔ ma, k'an bi mɔsɪrbaa kɔ mɔɔ n'a bam Krista zuure nɔ ɔ bi zaarɔ tɔ da awɔɔ nɔ ɔ, amba mɔɔ n'a dɪndam lɛɛ haay ɔ, kristagɔɔɔ sokomarɔ haay m bi m. K'a dɔ a ɔ, Timote bi mɔɔ nyɪ m am awɔɔ hɔ bi m sɔ, mɔɔ n'a ηɔam, an a kɔsi mɔɔ ma.

¹⁸ Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ a miɲɲɔɔ busu, ηn'a gingare η ɔ, mɔɔ bi zem bi bur awɔɔ zi b'ɔ y.

¹⁹ Bi, kɔ Zuuba ye, mɔɔ zere awɔɔ zi b'ɔ zɔɔ, bi miɲɲabusurezanno wɔɔ meerbaarɔ bɛɛ mɔɔ ni m kam ma kɔ m a ma y, bi, m ka mɔɔ nawum ma kɔ m a dɔ kɔ η yi panɲa m gɛ.

²⁰ Bala, Woso cirbɔɔ bi, meerbaarɔ mim bɛɛ y, zi panɲazaa k'a n'a bam bi mim m.

²¹ N kara awɔɔ lɛ n taa? Awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n bur a zi bara m m wɔ ɔ kɔ m nyaa ba kan a ki gɛɛ, kɔ m bur a zi ηɔare m kan nyɪntabaa ki ni?

5

¹ Mɔɔ ma n n'a dɔndam lɛɛ kar ɔ, n ɔ, gɔaa ɪ jaan da awɔɔ barla, bi gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ m nɔ wɔɔ bi yɛɛ ɲn'i jaandare naa do lɔɔ da y, k'an bonyaa maam-maam bi tɔ ma. A dɔnda n nawɔɛ, n ɔ, awɔɔ gɔaa deem nɪ kan a zi lɔ ki.

² A ga a wom k'awɔɔ heer n a zar, a nyi ka mimbonyaa k'an awɔɔ bire ɔ bi minto, a gɔaa k'a naa ba bi bɔ a zi, an bɔkare, awɔɔ bi to an n'a mɪɲɲɔɔ busum.

³ Mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ ki y, bi mɔɔ heer ɪ kan awɔɔ ki, nɔnaaɔ bi, mɔɔ gɔaa k'a mim naa do ba bi dɔdɔ yar, ɪ ɔ b'ɔ mɔɔ n ta ɔ kan awɔɔ ki.

⁴ K'awɔɔ b'a so kɔ ma k'a mim naa do dɔnda, mɔɔ heer nyɪntam kan awɔɔ ki, wakati bi do ɔ bi, k'a gɔaa bi do dɔdɔ yar Zuuba Yeezuu tɔ kan a paɲa ki m.

⁵ K'a gɔaa bi do da Sɔtaana wɔ ɔ, k'a mɛsim n a zaar ba, k'a nyi bi n a da ma an bɔmbɔɛ yi hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛɲ ɔ b'ɔ.

⁶ Awɔɔ n a ga m hɔɔ, a a mɪɲɲɔɔ busu y. N ɔ: «Nyonyɔɔ poore tɔkke ɪ nyisi derm haay.» Awɔɔ n bɔɔr naa do dɔ ra?

⁷ Naa tɔ ma bi, k'a mimbonyaa haay k'i ɔ nyonyɔɔ gusire m bi bɔ a bire ɔ, k'a a da ma, a yi mɪɲɲa-mɪɲɲa ɪ ɔ, nyisi daa kɔ n n nyonyɔɔ da ma bi m. Bala, sira nɔ ɔ, Woso awɔɔ hu bɔ, Yeezuu Krista zɛ bi tɔ ma. Yeezuu Krista bɔ kɔ ɔ kan sinnyɛɛm kɔ n tɪr a zɛ manɪ pakkɪ cibsa ma bi ki.

⁸ ɔ ɔ pakkɪ cibsa bi bi, bi, ɔ b'a bi bur kɔ nyonyɔɔ gusire n ta ma bi nɪ y. Nyonyɔɔ gusire bi do bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, mimbɔnyaabare m kan mɪsɪrbaa bonyaa bare ki. Bi, ɔ ɔ cibsa bi bi bur kɔ n n nyonyɔɔ da ma m, naa k'a hi a ɔ, heer hu nɔ ɔ, sira nɔ ɔ.

⁹ Ci kɔ mɔɔ nyɪnta m a ba awɔɔ ma bi nɔ ɔ bi, mɔɔ hi awɔɔ m mɔɔ ɔ, a b'a zɛ kɔ ra kan jaandɛr ki y.

¹⁰ Durnyazanno kɔ jaandɛnno m, mɪnyɔɔzanno m, ɲnɪ konno, ɲn'i yaa dam *wosobaawɔnno m nɔ wɔɔ, brɔɔ bɛɛ mɔɔ ɔ a b'a zɛ kɔ ra kan ɲ ki y. Kɔ gɔaa ɔ, a b'a lɛ dam nawɔnno ɔ, pakra m k'an bɔ durnya ɔ, kɔ n bɛɛ m a wer ta ɔ.

¹¹ Ayy... durnyazanno wɔɔ bɛɛ mɔɔ hi ɲ ma y, bi gɔaa k'a ɔ danyɪ n a mɪ Krista zuure nɔ ɔ, an bɔkare, jaandɛr m, gɛɛ mɪnyɔɔzaa, gɛɛ an nɪ yaa dam wosobaawɔnno m, gɛɛ tɔzarlezaa, gɛɛ bɛɛmirewaasɪzaa, gɛɛ hɔyɔɛzaa bi. Bi zaa mɔɔ hi ma, baa kɔ hɔbɪɛ m, a b'a zɛ kɔ ra kan ki y.

¹² Mɔɔ bɛɛ n nɪ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ nɪ ɲ mɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar lɛ y. B'awɔɔ a ga m, a gɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ sokuma nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

¹³ Kɔ durnyazanno wɔɔ nɪ, Woso n nɪ brɔɔ dɔdɔ yarm. K'a hɔ kɔ Wosoci b'a hi bi ba, a a hi, a ɔ: «K'a la gɔaa k'a

n'a bonyaa bam bi ra a bo a barla.»

6

Danyino dodo ba kan ku ki mim

¹ A a ba lo, k'awoo gaa deem i mim m kan a mim ki, ta a tir a u durnya dodo kanno zi ku n ni dodo bi ba, a lo a bir mim bi dam wosogoo woo wo u, ku n n'a dinda?

² Awoo n a do a u, wosogoo woo n ni zem bi durnya dodo ka ra? Bi, k'awoo n ni zem bi durnya dodo ka, bo m awoo bir a dam ma an ni minno poorero noom dindare?

³ Awoo n a do a u, woo zem bi malekaro dodo ka ra? Bi, bo m keere woo bi her misirbaa naa minno dodo kare?

⁴ Kan naa ki haay, ku minno noon duro b'a da u, b'awoo goo ku kristagoo bir digare n ma hosi a sokoma no u ro woo sa a n ba a dodo kanno.

⁵ Naa do nyanni ba awoo m na? Awoo k'a m danyino Krista no u ro woo, a i yire i u, awoo gaa deem taan... ba u, mindorezaa, k'a mim banka awoo barla ra?

⁶ A n a ga m, ku danyino n ta ku m dodo kanno taa y, an le da bi, a bi zore ku n ni ta ku m basirakanno taa y.

⁷ Sira no u, awoo koro ma maam-maam, ta k'awoo nawom ku m dodo kanno taa bi minto. Ku ho k'a bi turga n y'a ba awoo m, awoo ni fir yire, a jura ta b'u bi m. Ku ho n n'a yore awoo m, awoo n ye ma, k'a jura so.

⁸ Bi, awoo bir yem ho noon duro ma y, awoo miyoo ni ho k'a bi turga bam, an ni koor bam, bi, naa ba awoo nawore a danyino m.

⁹ Awoo do miyaa a u, goo ku n n'a bonyaa bam no woo bunce bi nyintam Woso cirbae b'u ra? A bi bra bumba a miyoo ni y. K'a do a u, jaandanno, kan wosobaawanno yaadanno ki, muno lannobanno, muno zinobanno, yaaro wota kan ku ki zanno,

¹⁰ konno, miyoozanno, beemirewaasizanno, goo tozarlezanno, hoyonno, n bunce bi nyintam Woso cirbae b'u y.

¹¹ Awoo goo gosunno nyinta n'u ho noon duro bam biisi. Bi, Woso awoo hu bo, an mimbonyaa noon duro su awoo ma, an awoo bo u a ho, k'a a so awoo u, a awoo ba turga a mim u, Zuuba Yeezuu Krista to ma, Sent-Espri paaja no u.

Ho ku sirakarezanno n a ga m,

n'a ba y

¹² Gaa a da ma an a hi, a u: «Zaa ta u ku moo n ho haay woo... ba.» Sira m, bi, ho haay be n miyaa gaa n'a bam

wa. Mɔɔ m da ma, m a hi, m u: «Zaa ta u kɔ m hɔ haay ba.» Bi, mɔɔ b'a tom hɔ niŋɔ n mɔɔ ba a lo y.

¹³ Gɔaa bi do a da ma an a hi so, a u: «Hɔbire da n y'a u gɔaa nɔ to ma, n ni gɔaa nɔ da hɔbire to ma so. Bi, Woso zem bi hɔbire kan gɔaa nɔ bi ki zaar ba.» Sira m, bi, n ni wɔɔ me bi da jaandare minto y, wɔɔ me bi, ta an a wu u Zuuba hɔ, Zuuba n ta u wɔɔ me bi daahan minto.

¹⁴ Bi, Woso k'a Zuuba Yeezuu mum bɔ u bi, a wɔɔ mum boŋ u so a paŋa bi m.

¹⁵ Awɔɔ n a do a u, awɔɔ mero wɔɔ Krista me vɔŋɔro m na? Mɔɔ yere m Krista me vɔŋɔ sa m a ba lomɔŋɔhaeerezaa me vɔŋɔ ra? Ayy..., fuga!

¹⁶ Awɔɔ n a do a u, kɔ gɔaa a ze kɔ ra kan lomɔŋɔhaeerezaa ki, a zaa bi kan lo bi ki a ba n y'a u deem na? Bala, Wosoci a hi a u: «Ŋ hiya haay a ba gɔaa deem.»

¹⁷ Bi, gɔaa k'a a ze kɔ ra kan Zuuba ki bi, a a ba espri deem kan ki.

¹⁸ Naa minto bi, k'a a si jaandare lee. Mimbonyaro vantɔ kɔ gɔaa ni ŋ bam nɔ wɔɔ n a so a me u jilli y. Bi, jaandarezaa bi, mimbonyaa an n'a bare a me bi m.

¹⁹ Gee, awɔɔ n a do a u, awɔɔ me bi Sent-Espri ce m, Woso n a ka awɔɔ u, an n'awɔɔ heer u ra? Bi minto bi, awɔɔ bee y'a so a miŋɔɔ u do ra? Woso y'a so awɔɔ u.

²⁰ Bala, Woso hɔ bɔ gɔta an awɔɔ bɔmbɔ m. Bi minto bi, k'a hɔ k'a n'a le bɔm Woso u bi ba a me bi m.

7

Losare mim laakadarero nyibɔore

¹ Keere naa, kɔ m minno k'awɔɔ mɔɔ lunlar ma ci u ro wɔɔ nyi bɔ u. Awɔɔ u: «A miŋɔ kɔ gɔaa b'a zo lo ma y.»

² Bi, kɔ jaandare n a ga m bi, gɔaa biyɔ a ga m an bir a miŋɔ lo m, lo biyɔ n bir a miŋɔ zim m.

³ Bi, gɔaa yar b'a ga m an hɔ k'a lo b'a ga m bi ba a lo bi m, lo bi maam so, a a ga m an hɔ k'a zim b'a ga m bi ba a zim bi m.

⁴ Bala, lo bi bee y'a so a miŋɔ me b'u y, a zim bi y'a so u. Gɔaa bi bee y'a so a miŋɔ me b'u so y, a lo bi y'a so u.

⁵ A b'a gu kɔ ma y, k'a maam kɔ awɔɔ ma, k'a zekora da jum u do mɔm poore nɔ u, k'a a da ma a toore yi a yaa da gɔta, bi, a b'a to do mɔm k'awɔɔ a zekora da jum u bi n maasire ba y. K'a a ya, a a bɔ a bir kan kɔ ki, kɔ m bee m awɔɔ bi zem b'a da ma a bur a ma y, bi Sotaana yom bi ma an awɔɔ makra ba k'awɔɔ n a do mimbonyaa nɔ u.

⁶ Hɔ kɔ mɔɔ hi naa, le bee mɔɔ n'a kare awɔɔ u y, a u yire u u, awɔɔ a da ma, a naa ba.

⁷ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, kɔ ɔɔaa haay do m mɔɔ m, bi, Woso gan wɔ ɔɔaa biyɛə ma a honhɔ, a a ka ɔɔaa niɲɲə nɪ lɔ m, an a ka ɔɔaa vanta n'a dam ma, an mɪsɪrbaa ba bazabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa y'a ka mɔɔ ɔ kɔ m a hi ɔɔɔ kɔ η lannɔ ɔɲga rɔ wɔɔ m, kan zonnɔ wɔɔ ki m, m ɔ, ηnɪ ɔɔɔta a deem maam amba mɔɔ m.

⁹ Bi, kɔ η b'a dam ma ηnɪ bɔr a mɪɲɲɔɔ ma, kɔ yaarɔ wɔɔ n lannɔ ka cɛ ɔ, kɔ zonnɔ wɔɔ n zino sa. Kɔ η y'a ba ncɪnaaɔ a jɪra, kɔ lɔ ɔɔɔ zim yɪrɛ letaama n a so η ɔ, an bɪr bɪrɛ am sɛ hɔ bi m.

¹⁰ Lɛ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a cɪnta lannɔzannɔ wɔɔ m kan zinzannɔ wɔɔ ki m bi ba n nɪ: «Lɔ b'a ɔɔ a zim ma y.» Mɔɔ mɪɲɲa bɛɛ lɛ bi cɪnta y, Zuuba m.

¹¹ Kɔ lɔ a ɔɔ a zim ma, a b'a ya an zim sa y, k'a lɛ taa zim ma k'an a bɔ an aa kɔ ma kan a zim bi ki, an nyɪnta kan ki. Lɔ zim n a ga m sɔ an la a lɔ ra y.

¹² Kɔ ɔɔɔ kɔ η ɔɔɔta rɔ wɔɔ nɪ, mɔɔ nɪ meer bam kan η ki, Zuuba bɛɛ y, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hi η nɪ bi ba n nɪ: «Kɔ kristagɔaa ta lɔ m, bi sɪrakarezaa bɛɛ m lɔ bi nɪ, lɔ bi m bɔkare an yɛ k'a nyɪnta kan ki, a bi la lɔ bi ra y.»

¹³ A n ta ɔ sɔ bi, kɔ lɔ kɔ kristagɔaa m zim ta ɔ, bi sɪrakarezaa bɛɛ y, an bɔkare an yɛ k'a nyɪnta kan lɔ bi ki, lɔ bi b'a bɔ ɔ y.

¹⁴ Bala, zim kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ a lɔ bi tɔ ma, lɔ kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ sɔ a zim bi tɔ ma. Kɔ ncɪnaaɔ bɛɛ, bɔ an nawɔm kɔ ɔ, ɪ ɔ, η nyɪnɔ wɔɔ, dintim nyɪnɔ m Woso mɪm ɔ, an bɔkare η y'a ba wosogɔɔɔ.

¹⁵ Kɔ basɪrakarezaa bi lɛ taa k'a ɔɔ a mim bi ma, k'an a ɔɔ ma. Zim kɔ kristagɔaa m bi, ɔɔɔ lɔ kɔ kristagɔaa m bi, a so a mɪɲɲa ɔ mim naa do nɔ ɔ. A n bɔkare, Woso k'a awɔɔ bir bi, awɔɔ bir a ɔ, k'awɔɔ n mɪsɪrbaa ba laafɪ nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, lɔ, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bi, a a da ma ɪbɪ n a ka ɪ zim bi n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm na? ɔɔaa yar bi, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bi, a a da ma, ɪbɪ n a ka ɪ lɔ bi n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm sɔ ra?

ɔɔaa biyɛə n jim hɔ kɔ Woso

a ka ɔ bi nɔ ɔ

¹⁷ Mɔɔ ɔ kɔ m hɔ vanta naa do hi awɔɔ m sɔ, hɔ naa do mɔɔ n'a dɪndam kristagɔɔɔ sokɔmarɔ m lɛɛ haay ɔ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, ɔɔaa biyɛə a ga m an mɪsɪrbaa niɲɲə kɔ Woso a ka ɔ dɔmɪm k'a a bir ma kan bi zu a ɔ bi ba.

¹⁸ Kɔ Woso ɔɔaa bir, bi ma bi a zaa gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a banɲɔgasɔrɛ bi nyaakom da y. Kɔ ɔɔaa vanta Woso a bir, bi ma bi, a zaa n gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a ka ma k'a gasɔ banɲɔ ɔ y.

19 Kɔ ɔɔaa gasɔ banɲɔ ɔ, ɔ ɔ ɔ k'a n gasɔ banɲɔ ɔ, hɔsi bɛɛ n bi y. Woso lɛɔ wɔɔ zuure n hɔ.

20 ɔɔaa biyɛɛ n ɔɔta mɔsɔrbaa kɔ Woso a ka ɔ, a birle dɔmɔm ɔ bi m.

21 Kɔ nyɔnta ɔ ɔ lɔ, dɔmɔm kɔ Woso ɔ bir ɔ bi ma, ɔ bi ɔ hɔɔn kɔ a tɔ ma y, bi kɔ zaa ta ɔ k'ɔ ɔ da ma ɔ bɔ lombaa bi nɔ ɔ, k'ɔ zaa bi do sa.

22 Bala, lɔ kɔ Woso a bir k'an bi zu Zuuba ɔ bi, a ba b'ɔ soamɔɲɲaɔzaa Zuuba nɔ ɔ. Bi, soamɔɲɲaɔzaa kɔ Woso a bir sɔ bi, a ba b'ɔ Krista lɔ.

23 Woso hɔ bɔ ɔɔta an awɔɔ bombɔ m, a b'a ya a yɛ, a a ba ɔɔɔ lɔnɔ y.

24 M danyɔnɔ, amba mɔɔ lɛɛ ka m a hɔ bi, ɔɔaa biyɛɛ a ga m, an ɔɔta an bir mɔsɔrbaa kɔ Woso a ka ɔ dɔmɔm k'a a bir ɔ bi bam Woso mɔm ɔ.

Bazano kan nyumbɔnɔ kɔ mim

25 Kɔ bazano wɔɔ mim nɔ, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɔ naa, Zuuba bɛɛ y'a cɔnta a ɔ, mɔɔ n a hɔ y, m hɔɔndare mɔɔ ɔ kɔ m a hɔ, bi Zuuba barka ma bi, ɔɔaa kɔ n n'a dam ma, n n a mim si sɔra bi m mɔɔ m.

26 Mɔɔ yɔ m hɔɔn dam mɔɔ ɔ, her-her dɔmɔm naa kɔre minto bi, a mɔɲɲa kɔ baza n ɔɔta maam.

27 K'ɔ ɔ jaan m sɔ, ɔ bi ka ma k'ɔ ɔ bɔ ɔ y, k'ɔ ba jaan m, ɔ bi ka ma k'ɔ jaan zɛ y.

28 Bi, k'ɔ ɔ jaan bi sa, mimbɔnyaa bɛɛ ɔ ba y, kɔ nyumbɔɛɛɛ a jaan sa sɔ, an mimbɔnyaa ba sɔ y. Bi, kɔ m a hɔ a m, ɔɔɔ kɔ ɲ lanno ka ɛ ɔ, kan nyumbɔnɔ kɔ ɲ zino sa rɔ wɔɔ, ɲ fir yɔɛ a mɔsɔrbaa nɔ ɔ ɔɔta, mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n fir bi do yɔ y, bi minto m mɔɔ nɔ meerbaa naa do bam.

29 M danyɔnɔ, kɔ m a hɔ a m denter, dɔmɔm n ɔɔta wɔɔ m ɔɔta y. Bi tɔ ma bi, an a sa naa ma, ɔɔɔ kɔ ɲ nɔ lanno m nɔ wɔɔ n a mɔsɔrbaa ba ɔ ɔ, ɲ ba lanno nɔ y.

30 ɔɔɔ kɔ ɲ nɔ nyi kam nɔ wɔɔ, ɔ ɔ, ɲ heer n a zar y. ɔɔɔ kɔ ɲ n'a heer nyɔɔm nɔ wɔɔ, ɔ ɔ, ɲ heer n nyɔɔ y. ɔɔɔ kɔ ɲ nɔ hɔ sim nɔ wɔɔ, ɔ ɔ, ɲ ba hɔsi nɔ y.

31 ɔɔɔ kɔ ɲ nɔ durnya naa hɔ yɔm nɔ wɔɔ, ɔ ɔ, ɲ bir a yɔɛ y. Bala, durnya naa do k'a nɔ yɔm naa, cem an nawom naa.

32 Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ hɔɔn n bir kɔre y. ɔɔaa k'a n lɔ sa bi, a hɔɔn an n'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma, an n'a kam ma kɔ Zuuba nɔ n yɔ a ra.

33 Bi ɔɔaa k'a lɔ n ta ɔ bi, a hɔɔn nɔ kɔm durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a laare nɔ n yɔ a ra,

34 a hɔɔn m hɔya-hɔya. Maam sɔ bi, lɔ k'a ba zim nɔ y, kan nyumbɔɛɛɛ k'a n zim sa kɔ, a hɔɔn ɲn'a dam Zuuba

hooñhoo ma. N n'a kam ma koo Woso n a so a oo jilli, a me, kan a nyi ki no oo. Bi lo k'a zim n ta oo bi, a hooñ an n'a dam durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a zim no n yi a ra.

³⁵ Naa hi moo nawore awoo muññoo daahan minto. M ka bee moo nawom ma koo m awoo hooñ ko y. A ñaa moo nawom k'awoo m ho k'an muñña an le da bi ba, k'a hooñ bi nyinta hiya-hiya y, k'a koo Zuuba ma bala.

³⁶ Ko gaa jaan ta oo, a hooñ ni gasoo oo gaa, b'a bir a da ra a muñña ma y, an a hooñ da a oo, a yaa a zo ma an yi mim, a a da ma, an a jaan bi sa. K'a naa ba, a n mimbonyaa ba y, ko ñ ni ko sa.

³⁷ Bi gaa k'a a hooñ da, an hooñ bo oo a zim, bi pakra bee m kan ki, an a da a muñña letaama ma, an a cunta a heer oo a zim, a oo, a bi lo sare y, a a ba muñña.

³⁸ Ncinaa bi, gaa k'a nyumbore sa bi, a a ba muñña, bi gaa k'a n a sa bi, a a ba muñña an le da.

³⁹ Ko lo zim ta oo, gaa a nawom an bir gaa bi do lo tee..., gaa bi muraaba tekka ma. Bi, k'a zim bi bi ga, a a so a muñña oo keere, a a da ma, an bo an gaa vanta sa, bi kristagaa an n'a sam bala.

⁴⁰ Bi, moo hooñdare no oo, k'a gaa a n a ya an zim sa, a heer nyore an le da, moo sira ka moo oo, Woso Espri i kan moo ki so, bi minto bi, k'a moo meerbaa bi si.

8

Mannoo sim sore wosobaawooñoo ce oo

¹ O wosobaawooñoo mannoo sinno woo mim dunda keere. Awoo y'a hire, a oo: «O haay oo ta hoodore m.» Denter m, bi hoodore i gaa dam muññabusure ma. A n bokare ñare y'a kam sooo sirakare n'a dam la.

² Ko gaa y'a hooñ dare a oo, a ho do, k'an a do a oo, a n ho do amba a a ga m bi ni y.

³ Bi, ko gaa Woso ñaa, Woso bi zaa do a gaa.

⁴ Keere naa, woo oo ga m oo wosobaawooñoo mannoo woo sim so gee? Woo do oo oo, wosobaawom deem taan... ba oo an mur durnya oo y, bi Woso vanta ba oo, ko Woso k'an ta oo deem bi bee y.

⁵ Bala, baa ko sooo i ho niñoo ko ñ ni brama gee tara oo birm wosoro, ñni ñ ba denter so wosoro kan zuuboo ki,

⁶ a bi ncinaa woo zi y, woo n a do bi, Woso deem taan..., Zi bi m, a to ho haay oo a muñña zi, woo n ta oo a to ma. Bi Zuuba bi deem so, Yeezuu Krista m, a muñña to ma m ho haay woo... n ta oo, a to ma m so woo n ta oo.

⁷ Bi, kristagoo haay bee naa do y. Gooñoo ko ñ mim ka wosobaawooñoo mannoo sinno woo m bi, ñ gaa ñni ñ

sum, ηn'a hoon dare η σ, mannuro woo ka n nawom wosoro paan...ro σ. Naa minto bi, ku η srakare panja ba σ bi, η y'a hoon dare η σ, a koro ma Woso mum σ, mannuro woo sinno woo sure to ma.

⁸ Woo do, σ σ, hobire bee ni woo zom Woso ma y, ku woo n a bi, a b'a dam ma an woo ba laato Woso ma y, ku woo bi so a bee n n'a dam ma an woo zo Woso ma so y.

⁹ Bi, k'a dundo a zi, awoo ι soamunhas m k'a a hoonho bi, b'a ba ka k'awoo soamunhas bi n a ka ku gooo ku η ba panja m cina Woso zuure bi no σ ro woo n a do mimbonyaa no σ y.

¹⁰ Bala, ibu k'i ho do bi, ku goaa ku panjawarzaa m Woso zuure no σ b'ibu yi ι ni nyintam wosobaawom ce σ, ι n'a manni sim sure, naa y'a dam han denter la? A bi mannuro woo sim sum, bi n a heer ko ra?

¹¹ Yi a nawore ncinaas, ibu k'i ho do bi minto, panjawarzaa n a dom Woso ma, b'ibu danyi m, Krista munja n ga a to ma.

¹² K'awoo ι naa bam, a bonyaa awoo n'a bare a danyino panjawarzanno woo m, an ni η heer warm ku ma, bi mimbonyaa naa do ba awoo nawom Krista m so.

¹³ Naa minto bi, ku moo do moo σ, moo danyi y'a dom mimbonyaa no σ, ho ku moo n'a bum to ma, k'a maam moo bi n yare m sim so fuga y, ku m danyi b'a do y.

9

Pol y'a mısırbaa kan a zibəə ki mim dındam

¹ Moo n m so m munja σ ra? Kristazibəəzaa bee m moo m na? Moo n woo Zuuba Yeezuu yi m mum m na? Zi ku moo ba Zuuba no σ, bi bee n'awoo m na?

² Kan gooo gosunno ki, ku kristazibəəzaa bee m moo ni, kan awoo ki, kristazibəəzaa m moo m. Bala, ho k'a n'a hunkam, a σ, kristazibəəzaa m moo m bi, awoo m, Zuuba no σ.

³ Ho ku moo n'a hire m ni m gumə dındam, gooo ku η ni mim kam moo ra ro woo lee bi ba n ni:

⁴ Moo n m ga m, ku gooo m hobire kan homire ki ka m σ, m zibəə bi to ma ra?

⁵ Moo n m ga m, m lo srakər sa k'an bir kan moo ki, m zaakorero woo no σ, amba kristazibəəzanno woo, Zuuba danno woo kan Pıyeer ki n'a bam bi m na?

⁶ Gee, moo kan Barnabas ki, woo y'σ ga m σ minto ku zi ba, σ σ munjo to m na?

⁷ Awoo ma cina, n σ, sordaa tir a munja to a zim k'a bir sordaabaa bam na? Gee ku goaa diven go soon a ba zaa m k'a diven go bi nyi bi ra? Gee hobisuro dunder b'a le m k'a hobisuro k'a ni dore η ma ro woo nyonhi mi ra?

⁸ A b'a hoon da a u, yo mow nawom ho ku goww n'a bam tee... bi makrarow ma y. Bala, Moyiisi lero wow i ho ku mow n'a hum naa hum so.

⁹ Bala, n y'a da lero wow duro u, n u: «I bi ho du der k'a ni hoyaa zom bi le ma y.» A hi awow u, Woso bi ko a nawom dono ma,

¹⁰ gee meer naa do ba a u wow to ma ra? Sira m, wow minto m n ni ho naa do gorsira ba. Bala, a a ga m, ku goaa k'a ni dam wom bi kan goaa k'a ni hoyaa zom bi ki n bir a gungare n u, a y'a ho yum hoyaa bi jirle no u so.

¹¹ Amba danwur ni hoyaa duum bi, wow lemim nyinta duu awow m. Amba goaa k'a ni hoyaa zom bi, an n'a hojirle yum bi, a hi awow u ku wow i durnya honyi yire awow zi, a bonyaa ra?

¹² K'awow i nyasum goww vantow m, k'a a ga m bi minto bi, wow bee awow ni nyasum wow m an le da ra?

Bi, ku kristazibeezannow wow m bi, ho ku wow u ga m bi m bi. Bi wow n'u ka ma k'awow m naa ba wow ni y. Ye wow u kore do haay ma, ku hosti b'a ta Krista lemim nyinta bi padare m toore y.

¹³ Awow do, a u, goww ku n ni Wosoce guta bi zi bam no wow, ho ku goww ni zem ni Wosoce u b'u bi ni n ho bure. Goww ku n ni Wosoce mannuro zi bam no wow, mannuro wow ni n ho bure.

¹⁴ Maam so bi, Zuuba le ka ku n ni nyasu goww ku n ni lemim nyinta pa dam no wow m.

¹⁵ Bi, mow ni m ka ma ku goww n a ba m m ncinaasu y. Mow n ci naa do ba ku n ni ho ka m u y. Ku mow ga, a jura mow m ku mow n ho ye, m zi ku mow n'a bam naa minto. Gosi bi mow munja leboore naa do yom mow ni y.

¹⁶ Bala, ku mow m, lemim nyinta bi pa dare bi, lebo a munja u ho bee y. Pakra m ku mow n a pa da, bi, ku mow n a pa da, ku kosti n m yi.

¹⁷ Ku mow i hoon bo u m zim, ku m zi naa do ba, mow ba n tir m mum dam ku Woso m ganwo m ma. Bi, ku mow da n y'a u bi, zi ku n mow da u bi mow n'a bam, mow bir dom hosti ma y.

¹⁸ Bo mow n'a yire a no u keere? Lemim nyinta bi ku mow n n'a pa dam vam bi m mow ho. Mow bir m kam ma ku ni lemim nyinta bi padare ho ku mow m ga m ka m u y.

M to mow nawon u

ku goww n bombore yi

¹⁹ Soamunjaosaa m mow m, gosi lo bee m mow ni y. Bi, mow m munja ba goaa haay lo, ku m m da ma m a ka, ku goww guta n bombore yi sira ka Krista u no u.

²⁰ Kɔ mɔɔ ta m nɪ zi bam zɪfɔrɔ barla, bɪ mɔɔ zɪfɔrɔ mɪsɪrbaa sa, kɔ m a ka kɔ ŋ nɪ sɪra ka Krista ɔ. Baa kɔ mɔɔ bɪr zum Moyiisi lɛrɔ ɔ bɪ, m mɪsɪrbaa bɪ ba mɔɔ nawom ɪ ɔ, zu mɔɔ nawore ŋ ɔ. Kɔ mɔɔ ɪ zi bam gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ zure ŋ ɔ rɔ wɔɔ bireyaa ɔ, a ba mɔɔ nawom maam, kɔ m m da ma m bɔr ŋ nɪ Krista sɪrakare nɔ ɔ.

²¹ Kɔ mɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ ŋ n Moyiisi lɛrɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ barla, bɪ mɔɔ m ba am ŋ hɔ bɪ m, mɔɔ bɪr zum Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɔ y, kɔ m a ka kɔ ŋ nɪ sɪra ka Krista ɔ. A bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, mɔɔ ɪ bɪr zum Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ y, mɔɔ ɪ zure ŋ ɔ, bala, mɔɔ ɪ zum Krista lɛ ɔ.

²² Kɔ mɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ paŋɲawarzanno m sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ barla, bɪ mɔɔ m ba am ŋ hɔ bɪ m, ɪ ɔ, paŋɲawarzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ ŋ nɪ sɪra ka Krista ɔ. Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ ŋkɔɔ m, bɪ mɔɔ m ba am ŋ hɔ bɪ m, kɔ m a ka, baa kɔ bɔ m, kɔ ŋ gɔsɪnnɔ n bɔmbɔrɛ yɪ.

²³ Naa woo... naa ba mɔɔ nawom lemim nyɪnta bɪ minto, kɔ m m hɔ yɪ sɔ.

²⁴ Awɔɔ dɔ a ɔ, kɔ gɔɔɔ ɪ bra sim brasire zaŋɲa ɔ, ŋ haay ɪ bra bɪ sim, bɪ deem taan... nɪ bra bɪ sire ganwɔrɛ yɪm. Bɪ tɔ ma bɪ, k'a bra bɪ si mɪŋɲa k'a a ganwɔrɛ yɪ.

²⁵ Brasinno haay y'a mɛ tɔntɔm gɔta, k'a a da ma a yɪ lɛɛkarezaa, a ganwɔrɛ yɪ. Bɪ, ŋ ganwɔrɛ bɪ, hɔ m an n'a zarm. Bɪ, kɔ wɔɔ nɪ, kɔ wɔɔ ɔ tɔntɔ ɔ, wɔɔ ganwɔrɛ bɪ nyɪntam hɔ k'a bɪr a zaar bare y.

²⁶ Bɪ minto bɪ, mɔɔ ɪ bra bɪ sim, bɪ mɔɔ bɪr a sim yaarsɪ y. Mɔɔ bɔ kɔ ɔ, kan zoobɔr kɪ, bɪ mɔɔ bɪr zoo bɪ bam kan lɛɛ tu kɪ y.

²⁷ Bɪ, m mɛ bɪ mɔɔ n'a tɔntɔm, m n'a dam bar ɔ kɔɔkɔɔ, bala, mɔɔ lɛ baa kɔ m lemim nyɪnta pa da gɔɔɔ nɪ, kɔ Woso n bɔkare an bɪ mɔɔ bɔ a jɛ m, m bɔ vam nɪ y.

10

A bɪ wosobaawɔnnɔ da ɔ y

¹ M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mim k'a wɔɔ zɪfɔrɔ, wɔɔ yaabɔɔ yɪ, dɔmum kɔ ŋ nyɪnta ɔ poo ɔ ŋn'ɪ zum Moyiisi ɔ bɪ tɔ da a nɔ ɔ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Woso a ka warkɔ n dɔ ŋ ma jilli, ŋ bra higɔta ma sɔ,

² a bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, ŋ haay batem si warkɔ bɪ kan higɔta bɪ kɪ ɔ, k'a zu Moyiisi ɔ.

³ Ŋ haay hɔbɪrɛ k'a a to Woso zi bɪ bɪ.

⁴ Ŋ nɪ hi k'a a to Woso zi sɔ bɪ mi, bala, ci deem ɪ nyɪnta ɔ, ci bɪ do hi ŋ y'a mi. Ci bɪ, Woso y'a ka ŋ ɔ, an nɪ zure ŋ jɛ ɔ. Bɪ, ci bɪ do bɪ, Krista m.

⁵ Baa kan naa ki haay, η gɔɔɔ nyɪnta ɔ gɔta Woso nɔ n yi η la y, bala, η gunga, n η bir poo b'ɔ.

⁶ Ba minno nɔɔn duro ɔ, k'a hɔɔn dɪnda wɔɔ m, kɔ wɔɔ bi nyɪnta hɔɔ bɔnyaarɔ lɛtaama ni, amba η nyɪntam bi ni y.

⁷ A bi yi wosobaawɔnnɔ daɔrezannɔ amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ni y, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ nyɪnta k'a hɔ bi, k'a hɔ mi, ηni bi wuti k'a sar ba.»

⁸ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ jaan da bi, ɔ bi jaan da y. Bala, jaan bi dare a ka, η gɔɔɔ bam tisi-tisi buhɪra a yaa n kaaku n gunga hindeem taan... nɔ ɔ.

⁹ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ Zuuba makra ba bi, ɔ bi Zuuba makra ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba b'a ka mɪnnɔ m saku dɪnda η ɔ, ηni gunga.

¹⁰ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kukur ba bi, ɔ bi kukur ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba bi, Woso malɛka k'a ni gɔɔɔ zɪnzɛ m bi, bɔr an bi η zɪnzɛ.

¹¹ Minno nɔɔn duro wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ yi, k'an nyɪnta makra, bi y'a ka n η da ci ɔ, kɔ wɔɔ m hɔɔn yi ɔ η tɔ ma, wɔɔ kɔ wɔɔ n'ɔ mɪsɪrbaa bam jɛ dɔmɪnnɔ ɔ rɔ wɔɔ.

¹² Naa minto bi, gɔaa k'a n'a hɔɔn dare a ɔ, a b'a bare am η hɔ bi m bi, k'an dundo a zi k'a b'a do y.

¹³ Makrarɔ kɔ η ni gɔɔɔ yɪm nɔ wɔɔ y'awɔɔ yi bi, bi taalɛrazaa m Woso m, a b'a tore awɔɔ n makra yi k'an cem awɔɔ paŋŋa han y. Kɔ makra awɔɔ yi, a y'a kare awɔɔ m bɔ ɔ, k'a a da ma a bɔr la.

A b'a zɛ kɔ ra kan zɪnɛro ki y

¹⁴ M danyɪnɔ, naa minto bi, k'a ba wosobaawɔnnɔ daɔre ma laatu.

¹⁵ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔɔntaɔrezannɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma m mɔɔ ni meer bam kan awɔɔ ki, k'a a hɔɔn da hɔ kɔ mɔɔ hi bi ma a dɪga a.

¹⁶ Ba wɔɔ tɪr ɔ so kɔ ma kɔ Zuuba tɔdaanɔɔ hɔbɪrɛ bi bi bi, wɔɔ tɪr barka hɔmɪrɛ bi barka da ɔ, ɔ a dɔ ɔ a mi, barka hɔmɪrɛ bi kɔ wɔɔ n'a mim bi, wɔɔ ɪ zɛkɔra yɪm kan Krista ki a ma bi tɔ ma. Kɔ wɔɔ bur bi jinjir ɔ a bi, wɔɔ ɪ zɛkɔra yɪm sɔ kan Krista ki a mɛ bi tɔ ma.

¹⁷ Kɔ bur bi n deem bi, wɔɔ haay, mɛ deem zannɔ wɔɔ m sɔ, bala, bur deem bi wɔɔ ɔ da kɔ ɔ haay ɔ n'a bɪm.

¹⁸ K'a dɪga Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma, η tɪr hɔɔ zɪnzɛ k'a manni ba η ni Woso ma, gɔɔɔ kɔ η ni mannɪrɔ wɔɔ duro sim sɔm nɔ wɔɔ, a zɛ η nawɔm kɔ ra kan Woso ki.

¹⁹ Bi, mɔɔ meerbaa bi jɪ n bɔ ni? A hi mɔɔ ɔ, hɔst m wosobaawɔm kan a manni sim ki n na?

²⁰ Ayy...! Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, basɪrakənnɔ wɔɔ, mannɪrɔ wɔɔ ba η nawom zinəro ma, a ka bɛɛ η nawom Woso ɔ y. Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n'a zɛ kɔ ra kan zinəro kɪ y.

²¹ A n a ga m, k'awɔɔ n Zuuba hɔmire mi, k'a a ya, a zinəro hɔ mi y. A n a ga m sɔ, k'awɔɔ n Zuuba hɔbɪrɛ bɪ, k'a a ya, a zinəro hɔ bɪ y.

²² Gɛɛ, a ηsɔa wɔɔ nawom k'ɔ Zuuba da nɔmaa ma ra? A hɪ awɔɔ ɔ wɔɔ paŋŋa lɛ da m na?

Wosobaawɔnnɔ manni sim

²³ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ hɔ haay ba.» Denter m, bɪ hɔ haay bɛɛ n'a dam wɔɔ han wa. Kɔ η bɪ tɔ ηn'a hɪrɛ η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ hɔ haay ba», kɔ η n'a dɔ η ɔ, hɔ haay bɛɛ n'a kam wɔɔ n ta lɛɛ Woso zuure nɔ ɔ wa.

²⁴ Kɔ gɔaa biyəθ n bɪr a kam hɔ k'a n'a dam a mim han bɪ ma, a b'a ka a mɪŋŋa daahan ma y.

²⁵ Awɔɔ a da ma a hɔ haay k'a nɪ daasɪ ɔ si a bɪ, b'a bɪ laaka da a mim ma y, k'a b'a heer kɔ y.

²⁶ Bala, Zuuba y'a so tara burə ɔ kan hɔ haay k'a n a nɔ ɔ kɪ ɔ.

²⁷ Kɔ basɪrakakristaɔzɔaa awɔɔ bɪr a har ɔ k'a bɪ hɔ bɪ, k'awɔɔ yɛ a bɪrle ma k'a ta, k'a yaa lee ku, kɔ bɔ n y'a ka a ɔ, k'a bɪ bala, a bɪ laaka da ma y, a yaa n'a heer kɔ.

²⁸ Bɪ kɔ gɔaa a hɪ a m, a ɔ: «Sim naa do manni sim m», a ba sɔ y, gɔaa k'a naa hɪ awɔɔ m bɪ minto, kɔ heer kɔrɛ bɪ yɪ ɔ y.

²⁹ Bɪ, awɔɔ heer kɔrɛ bɛɛ mɔɔ n'a hum ma y, gɔaa k'a sim bɪ mim hɪ awɔɔ m bɪ heer mɔɔ n'a hum ma. Bala, a n a ga m, kɔ gɔaa vanta heer m mɔɔ dɔdɔ yar y.

³⁰ Kɔ mɔɔ ɪ Woso barka dare m nɪ hɔ nɪŋŋə bɪrɛ, bɔ m gɔaa vanta nɪ mɔɔ tɔ zarlɛ an bɔkare mɔɔ Woso barka da, m n'a bɪrɛ?

³¹ Nɛɪnaas bɪ, kɔ hɔ awɔɔ n'a bɪrɛ, gɛɛ hɔ awɔɔ n'a mire, baa kɔ bɔ awɔɔ n'a bare, k'a hɔ haay ba Woso lebɔrɛ minto.

³² A b'a ka, k'awɔɔ tɔ ma kɔ gɔɔɔ n a do mimbunyaa nɔ ɔ y. Kɔ zɪfɔ m, gɛɛ grɛkkɪ m, gɛɛ kristagɔɔɔ kɔ Woso y'a so η ɔ rɔ wɔɔ m, a b'a ka kɔ gɔsɪ n a do y.

³³ Nɛɪnaas nɪ, mɔɔ mɪŋŋa nɪ m yon ɔ, kɔ m yɪ mɪŋŋa gɔaa haay ma, hɔ haay nɔ ɔ. A ba kɔ mɔɔ nawɔrɛ nɛɪnaas bɪ, mɔɔ bɪr m kam m mɪŋŋa daahan ma y. M ka mɔɔ nawom ma kɔ gɔɔɔ cir gɔta n daahan yɪ, kɔ η nɪ bombɔrɛ yɪ.

11

¹ Amba mɔɔ nɪ Krista hɔbaa dɪndam bɪ, k'a mɔɔ hɔbaa sa sɔ.

Woso gɔɔɔ mɪŋŋazerle

² Mɔɔ yi m le bore awɔɔ ɔ, bala, awɔɔ i mɔɔ tɔ dare a nɔ ɔ hɔ haay nɔ ɔ, an ni zum mɔɔ hɔɔndarɛɔ haay ɔ, amba mɔɔ dɔnda awɔɔ m bi m.

³ Bi, mɔɔ le taa k'awɔɔ n mim naa do dɔ: Yeezuu Krista m gɔaa yar haay lɛɛzaa, gɔaa yar m lɔ lɛɛzaa, Woso m Krista lɛɛzaa.

⁴ Gɔaa yar haay k'a hɔ ku a mim ma, k'a yaa da, gɛɛ an ni Woso le sim k'a so ra bi, a lɛɛzaa kɔ Krista m bi an n'a bɔɔ ɔ.

⁵ Bi, lɔ niɲɲɛ k'a n hɔ ka a mim la, an bɔkare a ɔ k'a yaa da, gɛɛ Woso le an n'a sim k'a so ra bi, a lɛɛzaa an n'a gore bɔɔ ɔ, bala, bɔ a ɔ kɔ ɔ, i ɔ, a mim a a bɔ.

⁶ Kɔ lɔ le baa k'a hɔ ka a mim la, k'a n'a minkɛ zinzera. Bi k'a i yɛɛ i ɔ, nyannu m kɔ lɔ n a minkɛ zinzera gɛɛ an a mim bɔ, k'a maam, k'an hɔ ka a mim la.

⁷ Gɔaa yar bi n a ga m an hɔ ka a mim la y. Bala, Woso bɔkɔɔɛzaa m, a m Woso lɛbɔɔɛ sɔ, bi gɔaa yar lɛbɔɔɛ m lɔ m.

⁸ Bala, gɔaa yar n a to lɔ mɛ ɔ y, lɔ n y'a bɔ gɔaa yar mɛ ɔ.

⁹ Bi, Woso n gɔaa yar da lɔ tɔ ma y, lɔ a a da gɔaa yar tɔ ma.

¹⁰ Naa minto ni, lɔ n a ga m, an hɔ ka a mim la k'a hɔnka a ɔ, a zim n'a lɛɛzaa, malɛkarɔ tɔ ma.

¹¹ Kan naa ki haay, gɔaa b'a dam ma an a hi a ɔ, lɔ zibɛɛ ba gɔaa yar ma y, b'a b'a dam ma sɔ an a hi a ɔ, gɔaa yar zibɛɛ ba lɔ ma, Zuuba mim ɔ y.

¹² Bala, k'a ni yɛɛ i ɔ, lɔ bɔ n y'a ɔ gɔaa mɛ ɔ bi, lɔ ni gɔaa yim. Bi naa haay a to a ɔ Woso zi.

¹³ K'a hɔɔn da ma a zim a dɔga a, a a ga m kɔ lɔ n yaa da Woso m b'a n hɔ ka a mim la ra?

¹⁴ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, nyannu m kɔ gɔaa yar minkɛ n bir jintɛ ra? Gɔaa woo... naa dɔ.

¹⁵ A n bɔkare kɔ lɔ minkɛ jintɛ bi n a lɛbɔɔɛ, bala, minkɛ jintɛ bi ka n y'a ɔ lɔ ɔ, k'a mim bi gɔɔta vam y.

¹⁶ Kɔ gɔaa a ɔ, k'a bɔɔ ka hɔɔndare naa do ma, k'an a dɔ a ɔ, wɔɔ kan kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ ki, wɔɔ n minkɛ hɔ vanta m kɔ yinnɔbayi naa do bɛɛ y.

Zuuba tɔdaancɔ hɔbɛɛ mim

¹⁷ Hɔ k'a gɔɔta mɔɔ ɔ kɔ m a hi bi, mɔɔ bi m le bore awɔɔ ɔ y. Bala, k'awɔɔ tir a so kɔ ma k'a yaa da Woso m, hɔ k'awɔɔ n'a bam sokɔmarɔ wɔɔ nɔ ɔ bi bir a dare awɔɔ han y, awɔɔ bɔ a nawɔɛ a jɛ m.

¹⁸ Mim lɛɛkare hɔ bi, n y'a hi mɔɔ m, n ɔ, k'awɔɔ a so kɔ ma, b'awɔɔ a gungɔ a hɔnhɔ. Mɔɔ y'a gingam mɔɔ ɔ, a a da ma an yi sira.

19 Denter so, k'awoo a gungu a honho, bi n n'a kam n ni guoo ku taaleraazanno m no woo do.

20 Bi, k'awoo a so ku ma, Zuuba hobure bi bure to ma bee y.

21 Bala, sokoma bi wakati o, gaaa biyee ni lare a muhja hobure ra, maam bi, no i guoo gosunno zere, guoo gosunno n bokare hn'i bee mire an ni η zem.

22 Awoo har ba o, awoo ni ho buη o, a ni ho min o ra? Gee a hi awoo o, k'a Krista guoo woo gore bo o, k'a a ya a nyanni da guoo ku η ba hosi m no woo ma ra? Bo moo n'a hire awoo ni, moo yi m le bore awoo o ra? Fugaa! Moo bi m le bore awoo o naa no o y.

23 Ho ku moo nyinta m a dunda awoo m bi, a ma moo o Zuuba Yeezuu zi: Gum niηηo ku n'a bam k'a Zuuba nyo o a ka ku n a ze bi, gunuu o bi do o, a muhja bur sa,

24 an barka da Woso m, an bokare an a zunze an a jinjir, an a hi a o: «Naa do naa, moo me m, moo n a ka awoo to ma, k'a tir naa ba, a moo to da a no o.»

25 Hobure bi je o bi, a a ba maam so homire bi m, an a hi a o: «Homire naa do gaaasibabaa daa k'an ta o keere moo ma minto bi m. K'awoo bor an ni homire bi mim, k'a tir a ba, a moo to da a no o.»

26 Bala, wakati haay, k'awoo ni Zuuba todaanoo bur bi buη o, an ni todaanoo homire bi mim bi, Zuuba muhja ze awoo n'a pa dare, k'an tolle ba an bor.

27 Bi y'a ka gaaa k'a ni Zuuba todaanoo hobure bi bim, gee an n'a homire bi mim, an Zuuba bo o bi, mim i kan ki, bala, a n diga Zuuba me bi kan a ma bi ki ma, hosi y.

28 Gaaa biyee a ga m, an a muhja lar an diga a k'a ji do muhja ge, k'an a do an bur bi bi, an homire bi mi.

29 Bala, ku gaaa bur bi bi, an homire bi mi, b'a n a hoon da muhja an a do a o, Zuuba me ni, a bi k'a o, an a mi bi, a muhja dodo yarle a ka ma bi.

30 Naa to ma m, awoo barla guoo n ta o guta, η bi laafu y, gosunno n a ba yir, noon n ginga.

31 Ku woo y'o muhjo m heer daasure o zim, Woso bi woo dodo kare y.

32 Bi ku Woso woo dodo ka, a hi a o, k'awoo bo zaa o, ku woo bi nyinta durnya guoo k'a ni zem bi η dodo yar, an η da kore o ro woo barla dodo kare hinni o y.

33 Ncunaas bi, m danyino, k'awoo a so ku ma k'a Zuuba todaanoo hobure bi bi, k'a do ku ma.

34 Ku no i gaaa zem, k'an lee ka an ho bi a har o, k'a b'a so ku ma, a a ka a muhjo dodo yarle ma y.

Ku minno ku η goota ro woo ni, ku moo bi bor, moo broo bom ku zi.

12

Sent-Espri ganworerɔ mim

¹ M danyɔnɔ, kɔ *Sent-Espri ganworerɔ wɔɔ mim bɪncɛ nɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n hɔ k'an ta a nɔ ɔ bɪ dɔ mɪŋŋa.

² Awɔɔ dɔ a ɔ, nyɪnta k'awɔɔ ɔ basɪrakɛnno biisi bɪ, wosobaawɔnno daure y'a so awɔɔ ɔ, awɔɔ n a da ma an n'a bɔrɛ ŋ ɔ y.

³ Naa minto bɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ mɪŋŋa, a ɔ, kɔ Woso Espri a so gɔaa ɔ, a zaa nɪ meer bam, a zaa b'a dam ma an a hɪ, a ɔ: «Lɛrbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan Yeezɔu kɪ y.» Bɪ gɔsɪ b'a dam ma sɔ an a hɪ, a ɔ: «Zuuba m Yeezɔu m,» kɔ Sent-Espri bɛɛ y'a ka y.

⁴ Sent-Espri ganworerɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ, bɪ Espri deem-deem bɪ nɪ ŋ kare.

⁵ Zibɛəro y'a hɔnhɔ n ta ɔ Zuuba nɪ gɔɔɔ dare ŋ bare ɔ, bɪ Zuuba deem-deem bɪ zibɛə m.

⁶ Zibɛəro zaarɔ y'a hɔnhɔ ta ɔ, bɪ Woso deem-deem bɪ n'a kam gɔɔɔ n'a dam zibɛəro wɔɔ duro bare ma.

⁷ Sent-Espri ɪ zi bam kan gɔaa biyɛə kɪ ganworerɔ y'a hɔnhɔ m, bɪ naa ba an nawɔm k'a a da gɔɔɔ haay han.

⁸ Sent-Espri ɪ mindɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ kam gɔaa deem ɔ. A n hɔdɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ ka gɔaa vanta ɔ.

⁹ Sent-Espri deem-deem bɪ do ɪ sɪrakare ganwɔrɛ kam gɔaa ɔ, a ɪ waare ganworerɔ kam gɔaa vanta ɔ sɔ.

¹⁰ A ɪ hoserlo bare ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ, an nɪ Wosolɛsinnɪsora meerbaa ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ sɔ. A ɪ esprirɔ dɔ n a bɔ kɔ zi ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ, an nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪrɛ kam gɔaa vanta ɔ, a ɪ leminno wɔɔ duro wusigɔrɛ ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ sɔ.

¹¹ Bɪ, naa woo... naa, Sent-Espri deem-deem bɪ zibɛə m, an nɪ ganworerɔ wɔɔ jinjirm gɔaa biyɛə m, a hɔnhɔ ma.

Kristagɔɔɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ,

bɪ, ŋ deem

¹² Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ gɔaa mɛ deem, an bɔkare a vɛŋŋɛro m hɔka, bɪ, gɔaa mɛ vɛŋŋɛro k'a bɪ to an hɔka naa, mɛ deem m bala, Krista maam sɔ.

¹³ Bala, wɔɔ haay woo... naa, Zuuba batem ka wɔɔ ɔ Sent-Espri deem-deem bɪ nɔ ɔ, k'ɔ yɪ mɛ deem zanno, kɔ zɪfɔ m wɔɔ m, gɛɛ do vantɔɔ m wɔɔ m, kɔ lɔnnɔ wɔɔ m, gɛɛ soamɪŋŋaɔzanno m wɔɔ m, ɔ ɔ ba deem, Sent-Espri deem-deem bɪ n y'a ka wɔɔ ɔ, an wɔɔ han an bra wɔɔ ra.

¹⁴ Gɔaa mɛ vɛŋŋɛ bɪ deem y, ŋ hɔka.

15 Kɔ ɔɔa ɔam a hi, a ɔ: «Kɔ wɔ beɛ m mɔɔ m bi, mɔɔ ba mɛ bi barla y,» naa do a da ma an a ka, a bi nyɔntam mɛ bi barla do ra?

16 Kɔ ɔɔa tɔr a hi a ɔ: «Kɔ mɔnyaa beɛ m mɔɔ m bi, mɔɔ ba mɛ bi barla y,» naa a da ma an a ka a bi nyɔntam mɛ bi vɛɲɲɔ do ra?

17 K'a i yɛrɛ i ɔ, ɔɔa mɛ bi jilli, mɔnyaa ni, ɔɔa tɔr nyɔntam lɛɛ ka ra ɔ? Kɔ ɔɔa mɛ bi jilli, tɔr ni, ɔɔa meeyaa nyɔntam lɛɛ ka ra ɔ?

18 Bi sira nɔ ɔ, Woso ɔɔa mɛ vɛɲɲɔro haay cɔncɔnta a bɔncɛ ɔ, a hɔɔnhɔ ma.

19 Kɔ ɔɔa mɛ vɛɲɲɔro wɔɔ jilli, vɛɲɲɔ deem ni, mɛ bi nyɔntam ka?

20 Ncɔnaaɔ bi, ɔɔa mɛ vɛɲɲɔro wɔɔ hɔka bi mɛ deem m.

21 ɔɔa mɔnyaa b'a dam ma an a hi a wɔ m a ɔ: «Ibi zibɛɛ ba mɔɔ ma y.» ɔɔa mim b'a dam ma an a hi a gannɔ m sɔ a ɔ: «Awɔɔ zibɛɛ ba mɔɔ ma y.»

22 A n lɛ da bi, ɔɔa mɛ vɛɲɲɔro k'i ɔ, η nyɔɔɔɔ ba ɔ fɔɔɔa rɔ wɔɔ, brɔɔ zibɛɛ n ta ɔ ɔɔta kare.

23 Wɔɔ mɛ vɛɲɲɔro kɔ wɔɔ ni dɔɔɔɔ η ma i ɔ, η bi wɔsɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ ni nyasɔrɛ η ni ɔɔta, niɲɲɔɔ k'i ɔ nyannɔ bɔncɛrɔ m nɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ ni nyasɔrɛ η ni paan....

24 Wɔɔ mɛ vɛɲɲɔro kɔ η ni ta daɔrɛ m nɔ wɔɔ bir a kam nyasɔrɛ bi do ma y. Woso k'a ɔɔa vɛɲɲɔro da bi, a zi bi ba a ɔ, kɔ vɛɲɲɔro kɔ η ba daɔrɛ m nɔ wɔɔ n daɔrɛ yi ɔɔta.

25 A ba a ɔ maam, kɔ ɔɔɔɔrɛ bi nyɔnta mɛ b'ɔ y, bi kɔ vɛɲɲɔro wɔɔ n bir nyasɔm kɔ m.

26 Kɔ mɛ vɛɲɲɔ deem i fir yɔm, vɛɲɲɔro mɔsɔrɔ wɔɔ haay i fir yɔm kan ki. Kɔ vɛɲɲɔ deem daɔrɛ yi, vɛɲɲɔro mɔsɔrɔ wɔɔ haay y'a heer nyɔɔm kan ki sɔ.

27 A n bɔkare, Krista mɛ n'awɔɔ m, a mɛ bi vɛɲɲɔ n'awɔɔ ɔɔa biyɛɛ m, ɔɔa biyɛɛ kan a bɔncɛ ki.

28 Ncɔnaaɔ ni, Woso n ɔɔɔɔ bɔ ɔ an zibɛɛ ka η ɔ, kristaɔɔɔɔ wɔɔ barla. Lɛɛkare ma bi, kristazibɛɛzannɔ a η cɔnta. A hiya hɔ ma bi, wosolesinnɔsɔrazannɔ a η cɔnta. A kaakɔ hɔ bi, hɔɔɔndagɔɔɔzannɔ a η cɔnta. Bi jɛ ɔ, ɔɔɔɔ kɔ η ni hoserlo bare ganwɔrɛ m nɔ wɔɔ m, kan yaabarɔ waare ganwɔrɛrɔ zannɔ ki, kan daahanzannɔ ki, kan lɛezannɔ ki, kan ɔɔɔɔ kɔ η ni leminno y'a hɔnhɔ hum zannɔ ki.

29 K'awɔɔ dɔga a naa, awɔɔ n a do a ɔ, η woo... beɛ m kristazibɛɛzannɔ ra? Nj woo... beɛ m wosolesinnɔsɔrazannɔ sɔ y. Nj woo... beɛ m hɔɔɔndagɔɔɔzannɔ y. Nj woo... beɛ ni hoserlo bare y.

30 Nj woo... beɛ ni yaabarɔ waare ganwɔrɛrɔ ni y. Nj woo... beɛ ni leminno y'a hɔnhɔ hire y. Nj woo... beɛ ni leminno

wɔɔ wusigɔre y.

³¹ K'a ka ganwɔrɛrɔ kɔ ŋ nɪ mɪŋŋa an lɛ da rɔ wɔɔ ma, kan a heer kɪ haay.

Bɪ, kɔ m zaa k'an mɪŋŋa an cem haay bɪ hɪnka a m kɛere.

13

Nɔare k'a a ga m an nyɪnta ɔ kristagɔɔɔ barla

¹ Baa kɔ mɔɔ ɪ leminno haay hɪm,

gɔɔɔ hɔ kan malɛkarɔ hɔ kɪ,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m, hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ y.

Bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ kan lɔmbɪr k'a nyɪ nɪ bɔm kɪ,

gɛɛ bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ, kan sɪsaka k'a nyɪ nɪ bɔm kɪ.

² A a da ma mɔɔ m wosolɛsinnɪsora meerbaa ganwɔrɛ yɪ,

m bɪr hɔdɔrɛ m haay, m hɔ k'a a nyaakom da haay dɔ,

a a da ma mɔɔ m bɪr sɪrakare m haay,

m m dam ma m n'a kam ciro n'a gaare a bɪncɛrɔ ɔ,

lɛ meerbaa tɔkke ma,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ y.

³ Kɔ mɔɔ bɪ to m m hɔnyɪ haay jir cicirzanno m,

m m da ma sɔ m yɛ fɪr ma, n m da sɛ rɛ,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m, naa woo... naa, vam m.

⁴ Kɔ gɔaa ɪ ŋɔare m, a ɪ borlɛ a ma,

a ɪ hɔ mɪŋŋa bam gɔɔɔ m,

a bɪr jum bare y,

a bɪr a lɛ bɔrɛ a mɪŋŋa ɔ y,

a bɪr a mɪŋŋa busure y.

⁵ Kɔ gɔaa ɪ ŋɔare m, a bɪr zi danŋada bare y,

a bɪr a kare a mɪŋŋa daahan ma y,

a nɔ bɪr maŋ ɔ zɔɔ-zɔɔ y,

a bɪr mim cuntare a heer ɔ kan gɔaa kɪ y,

⁶ Kɔ gɔaa ɪ ŋɔare m,

a bɪr a heer nyɔɔm zibonyaa bare ma y,

a heer a n'a nyɔɔm sɪra ma.

⁷ Kɔ gɔaa ɪ ŋɔare m,

a ɪ sugur bam hɔ haay nɔ ɔ,

a ɪ sɪra kam dɔmɪm haay,

a ɪ taaheerlɛ m tee...,

a ɪ yɛm kɔrɛ do haay ma.

⁸ Nɔare nyare ba ɔ y.

Wosolɛsinnɪsora meerbaarɔ ganwɔrɛ nyare,

leminno y'a hɔnhɔ rɔ wɔɔ hɪrɛ nyare,

hɔdɔrɛ nyam sɔ.

⁹ Bala, wɔɔ n hɔ haay dɔ y,

wosolɛsinnɪsora zibəə kɔ wɔɔ n'a bam sɔ bɪ,

wɔɔ bɪr a bare an n'a gam kɔ ɔ haay y.

¹⁰ Bɪ, kʊ hɔ k'an mɪŋŋa paan... bɪ bɪ bʊr,
hɔ k'a jirɛ n ta ʊ bɪ nyarɛ.

¹¹ Nyɪnta kʊ mɔɔ ʊ nyɪ bɪ, nyɪnzɛɛmbaa meer mɔɔ n'a bare,
m nɪ m hɔɔn dare am nyɪ hɔ bɪ m, m nɪ nyɪbaa hɔɔn
m.

Bɪ kʊ mɔɔ bɪ m ba ɣʊaa burgʊ bɪ, mɔɔ nyɪbaa zibəəro wɔɔ
tɔ.

¹² Her-her naa, bɔ a ʊ kʊ ʊ, ɪ ʊ, dɪga wɔɔ nawom jetɪga ʊ,
hɔ kʊ wɔɔ nɪ dɪgam ma bɪ bɪr yɪm fastɪ y,

bɪ dɔmɪm ɪ zɛm wɔɔ m b'a yɪm garga ra haay.

Her-her naa, mɔɔ hɔdɔrɛ jirɛ ta ʊ, bɪ hinnɪ bɪ do ʊ, mɔɔ hɔ
haay dɔm, amba Woso mɔɔ dɔ mɪŋŋa bɪ m.

¹³ Kɛɛrɛ naa, hɔɔ kaakʊrɔ nɔɔn duro n ta ʊ, bɪ ŋ nyarɛ ba
ʊ y:

Sɪrakarɛ m, bɪ taaheerɛ m kan ŋʊarɛ kɪ,

bɪ ŋʊarɛ ɪ lɛ da ŋ nɪ haay.

14

Sent-Espri ganwɔrɔrɔ wɔɔ zibəə zaa

¹ K'a a ka kʊ ŋʊarɛ ma paan..., a a ka *Sent-Espri
ganwɔrɔrɔ wɔɔ ma sɔ kan a heer kɪ haay, an lɛ da bɪ, k'a a
ka wosolɛsinnɪsora meerbaa ganwɔrɛ bɪ ma.

² Bala, ɣʊaa k'a nɪ lemim y'a hɔnhɔ hum bɪ, a hɪ bɛɛ a
nawom kan ɣʊɔɔ kɪ y, meer bɪ ba a nawom kan Woso kɪ.
Gɔsɪ bɪr hɔ k'a n'a hum bɪ jɪ marɛ y, hɔɔ kʊ n y'a nyaakom
da, an nɪ ŋ hum Sent-Espri paŋŋa m.

³ Bɪ ɣʊaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bɪ, meer bɪ ba
a nawom kan ɣʊɔɔ kɪ, an nɪ ŋ paŋŋa dam la, an nɪ ŋ heer
yom, an nɪ ŋ heer wɔtam.

⁴ ɣʊaa k'a nɪ lemim y'a hɔnhɔ hum bɪ, a mɪŋŋa paŋŋa
an n'a dam la, bɪ ɣʊaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bɪ,
sokumagʊɔɔ wɔɔ an nɪ ŋ paŋŋa dam la.

⁵ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ haay n bɪr lemim y'a hɔnhɔ hum, bɪ
mɔɔ n a ŋʊa an lɛ da bɪ, k'awɔɔ ɪ Woso lɛ sire an nɪ som la,
bɪ m jɪra. ɣʊaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bɪ, a lɛ da
ɣʊaa k'a nɪ lemim y'a hɔnhɔ hum bɪ m, k'a maam lemim bɪ
wusigə a ʊ, sokumagʊɔɔ wɔɔ n a jɪ ma, an ŋ paŋŋa da ra.

⁶ M danyɪnɔ, k'a hɔɔn da a dɪga a. Kʊ mɔɔ bʊr awɔɔ zi,
m nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪrɛ, bɪ Woso n hɔ hunka mɔɔ m,
mɔɔ n a jɪ dɪnda awɔɔ nɪ y, bɪ mɔɔ n awɔɔ hɔdɔrɛ da ra y,
bɪ mɔɔ n Woso lɛ si m so ra y, bɪ mɔɔ n hɔ dɪnda awɔɔ nɪ
y, nɔnnaaʊ bɪ leminno y'a hɔnhɔ kʊ mɔɔ n'a hum bɪ nyɔɔdʊ
y'awɔɔ ma ka?

⁷ A do m naa sɔ kan sarbare mɔdrɔ kɪ. Kɔnnɪ ɣɛɛ hir, kʊ
ŋ nyɪ bɪr bɔm mɪŋŋa, ɣʊaa y'a bam lɔ k'a a tɔr ka kɔnnɪ bɪ,
ɣɛɛ hir bɪ ma?

⁸ Kɔ n huure he kɔ ɔɔɔ n bɔ ɲɲɲ ta yar ma, kɔ huure bi nyi bir bɔm zore, ɔɔɔ y'a bam lɔ ɲɲ'a dɔ ɲ ɔ, a bir n nawom yarbare ma, k'a banka a ta?

⁹ A do m bi sɔ kan awɔɔ ki. K'awɔɔ lemim y'a hɔnhɔ hi, bi lemim bi do ji bir mare y, ɲ y'a bam lɔ k'a hɔ k'awɔɔ n'a hum bi dɔ? A bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, meer awɔɔ n'a bam vam.

¹⁰ Leminno ɪ durnya naa ɔ gɔta ɲɲ'a hɔnhɔ, bi ɲ woo... naa, ɲ ji ta ɔ.

¹¹ Bi, kɔ mɔɔ bir lemim kɔ ɔɔaa n'a hum kan mɔɔ ki bi mare, a zaa ɪ dɪgam mɔɔ ma saana kan a ki, mɔɔ ni dɪgare a zaa ma saana sɔ.

¹² Ncɪnaaɔ bi, k'awɔɔ ni Sent-Espri ganwɔrɔrɔ wɔɔ ɲɔam paan... bi, k'a ka ganwɔrɔrɔ kɔ ɲ n'a kam kristagɔɔɔ sokuma bi n ta lee sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, k'awɔɔ n ɲ yi gɔta.

¹³ Bi y'a ka, ɔɔaa k'a ni lemim y'a hɔnhɔ hum b'a ga m, an a ye Woso han, kɔ Sent-Espri n leminno wɔɔ wusigɔre ganwɔre ka a ɔ sɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m lemim vanta m, mɔɔ heer ɪ yaa bi dare nɔ ɔ, bi mɔɔ bir hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi ji mare y.

¹⁵ Ncɪnaaɔ naa, bɔ mɔɔ n n'a bare? Mɔɔ yaa dam lemim y'a hɔnhɔ bi m, bi mɔɔ yaa dam lemim kɔ ɔɔɔ n'a mam bi m sɔ. Mɔɔ laa lom lemim y'a hɔnhɔ bi m, bi mɔɔ laa lom lemim kɔ ɔɔɔ n'a mam bi m sɔ.

¹⁶ Bala, k'ɪbu ɪ yaa dam Woso m barka lemim y'a hɔnhɔ ni, ɔɔɔ kɔ ɲ ni nyɪntam sokomagɔɔɔ wɔɔ barla, bi ɲ n hɔsi dɔ naa nɔ ɔ rɔ wɔɔ y'a bam lɔ k'a hi a ɔ «Amina» ɪ barka yaa bi dare ma? Bala, ɲ bir hɔ k'ɪbu n'a hum bi ji mare y.

¹⁷ A a da ma, ɪbu barka yaa bi dare bi m bir miɲɲa gɔta, b'a bir a dam ɔɔɔ vantɔɔ wɔɔ han sɪrakare nɔ ɔ y, kɔ ɲ bir hɔ k'ɪbu n'a hum bi mam bi tɔ ma.

¹⁸ Mɔɔ ɪ Woso barka dam, kɔ mɔɔ n ni leminno y'a hɔnhɔ hum gɔta, an cem awɔɔ haay han bi minto.

¹⁹ Bi, kɔ mɔɔ ta m ni kristagɔɔɔ sokuma barla, kɔ mɔɔ meerbaanyi ba soor ɔɔɔ n a ma an a da ɲ han, a jura kɔ mɔɔ n meer ba yɔɔɔ lemim vanta m.

²⁰ M danyiɔ, a bi tir a hɔɔn da am nyɪnzɛɛnyɪɔ hɔ bi ni y, k'a tir a hɔɔn da am ɔɔɔ burguro hɔ bi m. Bi kɔ mimɔnyaa bɪnce ni, k'a yi am nyɪnzɛɛnyɪɔ hɔ bi m.

²¹ N y'a ɔrsɪra ba Wosoci bi nɔ ɔ, n ɔ:
Do k'a ni lemim vanta hum mɔɔ n'a sare,
m meer ba kan Israyel do bi ki, saanɔɔ mɔɔ ni ɲ sare,
m meer ba kan ɲ ki, baa kan naa ki haay ɲ b'a tɔr kam mɔɔ
ma y.

²² Naa minto bi, leminno y'a honho hire bi, makra a n'a hunkam basirakønno wɔɔ m, a bir hɔsi hunkam sirakønno wɔɔ ni y, bi, wosolesinnisora meerbaa ganwɔre bi, makra a n'a hunkam sirakønno wɔɔ m, b'a bir hɔsi hunkam basirakønno wɔɔ ni y.

²³ K'awɔɔ a so kɔ ma haay, a a da kɔ ɔ haay an ni lemim y'a honho hire, kɔ gɔɔɔ kɔ η ni hɔsi dɔ a nɔ ɔ rɔ wɔɔ gɛɛ basirakønno bi gasɔ awɔɔ zi, η b'a hire η ɔ, hɔɔzanno n'awɔɔ m na?

²⁴ Bi k'awɔɔ haay i Woso le sire an ni som la, kɔ basirakɛr, gɛɛ gɔaa k'a n hɔsi dɔ naa nɔ ɔ bi, gasɔ awɔɔ zi, a y'a dɔre a heer ɔ a ɔ, a y'a bonyaa bam, hɔ k'a n'a mam bi y'a kare an a dɔ a ɔ, a kɔrɔ ma, gɔaa haay n'a dɔdɔ yarm.

²⁵ Hɔ k'a n'a heer ɔ haay bɔm garga ra, bi n a ka an kukurɛ zɛ Woso taa, an Woso da ɔ, an kaseti ka, a ɔ, Woso y'awɔɔ bire ɔ, denter.

Hɔ haay a ga m an ba an a ga kɔ ɔ kristagɔɔɔ sokoma nɔ ɔ

²⁶ Bɔ y'a ga bare m keere? K'awɔɔ tir a so kɔ ma, kɔ gɔaa ɔ k'a laa lɔ, gɔaa vanta k'a hɔ dɔnda, Woso n hɔ hunka gɔaa vanta m k'a n'a hi, kɔ gɔaa vanta i lemim y'a honho hire m sɔ, deem ni lemim bi wusigɔre ni, naa wɔɔ... naa, a a ga m an ba sokomagɔɔɔ wɔɔ haay sirakare taleɛ tɔ ma.

²⁷ K'awɔɔ tir meer ba lemim y'a honho ni, kɔ gɔaa hɔya gɛɛ kaakɔ bala n meer bi ba lemim y'a honho bi m, deem-deem, kɔ gɔaa deem n a si an bir a wusigɔre.

²⁸ Kɔ gɔaa ba ɔ an ni lemim y'a honho bi wusigɔm sokoma bi nɔ ɔ, kɔ lemim y'a honho hire zanno wɔɔ n ze pi, ηni bir a hire a heer ɔ, ηni bir meer bam kan Woso ki.

²⁹ Kɔ wosolesinnisora meerbaa ganwɔre bi ni, kɔ gɔaa hɔya gɛɛ kaakɔ m Woso le bi si, ηni so ra. Kɔ gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ n a tɔr ka η meerbaarɔ wɔɔ ma mɔηηa, ηni dɔga a Woso meerbaarɔ m denter gɛ.

³⁰ Kɔ Woso hɔ hunka gɔaa vanta m gɔɔɔ wɔɔ barla k'a n'a hi, kɔ gɔaa k'a leɛ ka an ni meer bam bi n ze pi, kɔ bi n a hɔ bi hi.

³¹ Awɔɔ a da ma a Woso le si a so ra haay, bi k'a bir a bam deem-deem, kɔ gɔaa haay m daahan yi a nɔ ɔ, ηni panηa yi ηni ta leɛ.

³² Wosolesinnisora zanno wɔɔ a da ma, ηn'a da a mɔηηɔɔ ma,

³³ amba kristagɔɔɔ sokomarɔ haay n'a bam bi m. Bala, Woso le baa warkoma ma y, hɔ haay n ba laafti an a ga kɔ ɔ bi an n'a ηɔam.

³⁴ K'awoo tir a so ku ma, ku lanno woo n ze pi, η ba le m k'a meer ba sokoma no o y, ηni nyinta su... ηni bir a tor kam amba Moyiisi lero a hi bi m.

³⁵ Ku η le taa k'a laaka da ho niηηo ma k'a ji do, ku η n'a to ηn'aa laaka da a zino han har o. A bi zore ku lo m meer ba sokoma no o y.*

³⁶ A hi awoo o Woso lemim bi, a to a o, awoo zi ra? Gee, a ginga awoo o, awoo n ta m a minto ra?

³⁷ Ku goaa y'a gingere a o, wosolesinnisorazaa n a mi, gee a i misirbaa bam Sent-Espri panηa no o, k'a n'a do a o, ho ku moo gorsira ba awoo ma naa, Zuuba miηηa le m.

³⁸ Ku goaa a o, a bi yem ho ku moo hi naa ma, k'a do a o, Woso n a zaa do Sent-Espri panηa misirbaa bare zaa y.

³⁹ Ncinaas bi, m danyino, k'a ka wosolesinnisora meerbaa ganwore bi ma kan a heer ki haay, b'a b'a ta gooo ku η ni lemim y'a honho hum no woo m toore y.

⁴⁰ Bi k'a ka ma, ku ho haay woo... n ba an a ga ku o, warkoma bi yi o y.

15

Krista mimbore mim

¹ M danyino, lemim nyinta ku moo pa da awoo m, awoo n a si, a goota a sira ka o koooo bi, moo n'a to dare a no o.

² Lemim nyinta bi do n'awoo bombom, k'awoo nyasom amba moo pa da awoo m bi m. Bi k'awoo n nyasom miηηa, sira k'awoo ka bi bom vam.

³ Lee moo ka m ho ku n y'a dunda moo m bi dunda awoo m. A i yire i o, Krista ga woo mimbonyaaroo to ma, amba n y'a da Wosoci o bi m.

⁴ N y'a bir, an a mum bo o a domum kaako hinni o, amba Wosoci a hi bi m.

⁵ A a hunka Sefas m, bi je o an a hunka buerehuoyo k'a η bo o ro woo m.

⁶ Domum vanta o, an a hunka woo danyino kristagooo bam zorsoor m le deem, gooo woo duro gosunno ginga, guta goota ηni misir.

⁷ Naa je o, a a hunka Zaku m, an b'a hunka kristazibeezanno woo m haay.

⁸ Nawonno woo... je o, an b'a a hunka moo m so, moo ku moo bo ku o kan nyi k'a yi b'a domum n a ku bi ki bi.

⁹ Bala, moo m kristazibeezanno woo haay poore, moo n m ga m, ku n ni m bir kristazibeezaa y, bala, moo fir ka Woso gooo sokoma ma.

* 14:35 14.34-35 Ciro gusino niηηoo no o, buncero noon duro i sapitur 14 bi nyare ma.

10 Bɪ, m ba kʊ mɔɔ ɔ ɡʊaa niŋŋə her naa, Woso barka bɪ tɔ ma m, b'a barka bɪ n bɔ vam mɔɔ ɡʊr zi y. Bɪ mɔɔ zi ba, m lɛ da ŋ haay ra, bɪ mɔɔ muŋŋa bɛɛ y, Woso barka k'a nɪ kan mɔɔ kɪ bɪ m.

11 Bɪ, kʊ mɔɔ nɪ lemim nyɪnta bɪ pa dare, ɡɛɛ zibəɛzanno vantɔɔ wɔɔ nɪ, bɪ bɛɛ pakra ba y. Lemim deem wɔɔ n'a pa dam, bɪ lemim bɪ do awɔɔ sɪra ka ɔ bɪ.

Gəəno mumbɔɔre mim

12 Wɔɔ y'a pa dam ɔ ɔ, Krista a mɪm bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ, b'a a ba lɔ awɔɔ ɡʊɔɔ ɡʊsɪnnɔ n'a hire ŋ ɔ, ɡəəno b'a mɪm bɔŋ ɔ?

13 Kʊ ɡəəno mumbɔɔre ba ɔ, k'a maam, Krista n a mɪm bɔ ɔ wa.

14 Bɪ k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, Krista n a mɪm bɔ ɔ, wɔɔ pa bɪ dare jɪ ba ɔ wa. B'awɔɔ sɪra bɪ kare vam sɔ wa.

15 Bɪ, kʊ nɔɪnaaɔ m, ŋɔaar kasetɪ zanno m wɔɔ m Woso mɪm bɪ nɔ ɔ. Bala, wɔɔ hɪ ɔ ɔ, Woso Krista mɪm bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ, bɪ kʊ ɡʊɔɔ bɪr a mɪm bɔŋ ɔ, k'a maam Woso n Krista mɪm bɔ ɔ y.

16 Kʊ ɡəəno bɪr a mɪm bɔŋ ɔ, k'a maam Krista n a mɪm bɔ ɔ y.

17 Bɪ kʊ Krista n a mɪm bɔ ɔ, sɪra awɔɔ ka nɪbɪr, awɔɔ ɡʊɔta an n'a mimbɔnyaaɔ nɔ ɔ tee....

18 Naa k'a hɪ sɔ a ɔ, ɡʊɔɔ kʊ ŋ sɪra ka Krista ɔ, ŋnɪ bɔkare ŋnɪ ɡɪŋga rɔ wɔɔ ɪ nyaanlɛ nɔ ɔ.

19 K'a ɪ yɪre ɪ ɔ, her mɪsɪrbaa naa daahan tɔ ma m bala wɔɔ n sɪra ka Krista ɔ, yaanda bare paan... zanno m wɔɔ m, an cem ɡʊɔɔ haay han.

20 B'a bɪ nɔɪnaaɔ y, Krista a mɪm bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ paan.... Lɛɛ a ka an a mɪm bɔ ɔ, kʊ ɡʊɔɔ kʊ ŋ ɡɪŋga rɔ wɔɔ n b'a mɪm bɔ ɔ sɔ.

21 Bala, ɡʊaa deem y'a ka zɛ n bɔr durnya ɔ, ɡʊaa deem tɔ ma m sɔ, ɡəəno n'a mɪm bɔŋ ɔ.

22 Adam minto y'a ka ɡʊɔɔ n ta ɔ, bɪ y'a ka ɡʊɔɔ nɪ ɡɪŋgam sɔ. Bɪ ɡʊɔɔ kʊ ŋ y'a zɛ kʊ ra kan Krista kɪ rɔ wɔɔ haay y'a mɪm bɔŋ ɔ, Krista tɔ ma sɔ.

23 Bɪ, mumbɔɔre bɪ bɪnce ɔ, yɪ a nawɔre nɔɪnaaɔ: Krista m lɛɛkarezaa, a lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ. K'a b'a bɔ an bɔr keere, ɡʊɔɔ k'a sɔ ŋ ɔ rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ.

24 Naa jɛ ɔ, Yeezuu Krista zinɔro wɔɔ kan a cinno kɪ paŋŋa zaar bam, a paŋŋazanno kʊ ŋ nɪ durnya ɔ haay paŋŋa zaar bam. K'a ŋ paŋŋa zaar ba, bɪ jɛ ɔ, durnya nyare, an bɔkare an cirbɔə kʊ Woso a ka ɔ bɪ da Zɪ Woso wɔ ɔ.

25 Bala, a a ɡa m, k'an a sɔ cirbɔə ɔ, kʊ Woso n tolle ba, an a ka an bɔr a jɪnnɔ ra, an tɔntɔ ŋ la.

26 Jɪm k'a nɪ ɡʊɔtam jɛ ɔ, n n'a zaar bam bɪ n zɛ m.

27 Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Woso a ka ho woo... n'a ganno taa.»

Bɪ Wosoci bɪ k'a hɪ a ɔ, ho haay woo... y'a taa bɪ, a ba Woso muɲɲa burə ɔ wa, bala, Woso muɲɲa y'a ka an nɪ ho haay woo... burə ɔ.

28 Bɪ, kɔ Woso b'a ka Krista nɪ ho haay burə ɔ, Krista muɲɲa k'a m Woso Nyɪ bɪ y'a muɲɲa zerm Woso taa, bala a y'a ka an nɪ ho haay burə ɔ. Yɪ a nawɔre ncinaaɔ, Woso muɲɲa m bɪ nyɪntam ho haay soorezaa, gɔɔ haay burə ɔ.

29 Kɔ gəəno mumbɔɔre ba ɔ, bo gɔɔ kɔ η nɪ batem sim gəəno tɔ ma rɔ wɔɔ n'a bare? Kɔ gəəno mumbɔɔre ba ɔ denter, bo tɔ ma m ηnɪ batem sire η minto?

30 Bɪ bo m sɔ wɔɔ muɲɲɔɔ, wɔɔ nɪ yem wɔɔ zibəə bɪ nɪ wɔɔ dam mim kɔsɪ le ɔ?

31 Mɔɔ muɲɲa, dɔmum biyəə mɔɔ ɪ zɛ le ɔ. M danyɪnɔ, naa hɪ mɔɔ nawɔre awɔɔ m, kɔ mɔɔ heer nɪ nyɔɔre awɔɔ minto Zuuba Krista nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

32 Gɔɔ fir ka mɔɔ ma Efɛzɪ ɔ naa ɔ, ɪ ɔ poohɔɔ nɪ η mɪ, mɔɔ m zoo ba kan η kɪ kɔkɔɔ. Kɔ naa ba mɔɔ ɔ durnya naa do ho yɪre tɔ ma, a nyɔɔɔ m bo nɪ? Kɔ gəəno mumbɔɔre ba ɔ, k'a maam k'a ba amba boɔr naa do a hɪ bɪ m: «U ɔ da hɔbɪre bɪre le ɔ bala, k'ɔ bɪr bɛɛ mim bala, bala, booti m, ɔ gɪngam.»

33 A bɪ bra bɪmba a muɲɲɔɔ nɪ y. Bala, n ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ kan zukuuro bɔnyaarɔ kɪ, a ba a nawɔm gɔaa bɔnyaa sɔ.»

34 K'a a bo hɔɔn danɲada k'awɔɔ n ta m b'ɔ, k'a mimbɔnyaabare tɔ fasɪ. Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n Woso do cɪna y, awɔɔ nyannɪ n bɪ.

Gəəno wɔɔ y'a mim boɲ ɔ

mɛ vanta m

35 A a da ma gɔaa n laaka da a ɔ, gəəno y'a bam lɔ ηn'a mim bo ɔ? Kɔ η y'a mim bo ɔ, η mɛ bɪ yɪm lɔnɔ?

36 Hɔɔnwarzaa ra, ho k'ɪbɪ n'a duum bɪ, k'an ga a bɔm na?

37 Bɪ ho k'ɪbɪ n'a duum bɪ, kɔ yɪryaa m gɛɛ ho vanta m, ho bɪ yaa ɪbɪ n'a duum, a gɔ bɛɛ ɪbɪ n'a sɔɔn wa.

38 Ba ɪbɪ duu bɪ, bɪ Woso a ka an bo, a do n a ho kan hoɔyaa do vantɔɔ kɪ, amba Woso muɲɲa le n taa bɪ m, hoɔyaa do biyəə y'a ho.

39 Hɔɔ mɪsɪrɔ haay kɔ η nɪ ta ɔ rɔ nɔɔm, biyəə mɛ y'a ho. Gɔɔ mero y'a hɔnhɔ, poo kan harhɔɔ kɪ, bennɔ kɪ, zɔnɔ kɪ mero y'a hɔnhɔ sɔ.

40 Hɔɔ kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ kan hɔɔ kɔ η nɪ tara burə ɔ rɔ wɔɔ kɪ y'a hɔnhɔ, η gɔere y'a hɔnhɔ sɔ.

41 Wosogure læegure y'a hɔ, mom hɔ y'a hɔ, monyaarɔ læegure y'a hɔnhɔ sɔ, monyaarɔ muɲɲɔ læegure le dunda kɔ m.

42 Yɪ a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ sɔ gæno mumbɔɔrɛ ma. Kɔ n ta k'a yaa gər bir, a do m ba n tir hɔyaa duu bi m. Gər bi hɔ vɔnrɛzaa m, bi k'a b'a mɪm bɔ ɔ, a bi vɔnm dɔ y.

43 Gər ɪ yurɛ ɪ ɔ, hɔ nyɔɔdɔwarzaa m, paɲɲawarzaa m sɔ n n'a birm maam, an bɔkare an n'a mɪm bɔɲ ɔ an nɪ lɛbɔɔrɛ m kan paɲɲa ki m gɔta.

44 Gər birle ɪ yurɛ ɪ ɔ, tara burɔ hɔ n n'a birm bala, an bɔkare k'a b'a mɪm bɔ ɔ, a mɛ b'a ba arzana mɛ. K'ɔ n nɪ tara burɔ ɔ naa ɔ naa, kɔ mɛ ta ɔ, arzana ɔ, mɛ nyɪntaɲ ɔ sɔ.

45 Naa tɔ ma m, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: «Gɔaa læekarezaa Adam a ba gɔaa mɪsɪr. Bi Krista bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Adam hɪyaazaa m, bi bur a ɔ, jɛ ɔ, b'a m ɛspri k'a nɪ mɪsɪrbaa kare.»

46 Bi læekare mɛ k'an ta ɔ bi, mɛ kɔ Woso ɛspri a ka bi bæɛ m bi, durnya hɔ m bi. Woso ɛspri n'a kam bi, zɛ bi n nawɔm jɛ ɔ.

47 Gɔaa læekarezaa bi, durnya gɔaa m bi, a bɔ n y'a ɔ taa ɔ. Gɔaa hɪyazaa bi, a to b'ɔ arzana ɔ.

48 Gɔaa kɔ durnya gɔaa m bi, durnya gɔɔɔ wɔɔ bɔ bi rɛ, gɔaa kɔ arzana gɔaa m bi, arzana gɔɔɔ wɔɔ bɔ bi rɛ sɔ.

49 Dɪtaa naa, wɔɔ bɔ durnya gɔaa bi rɛ, Bi, dɔmɪm ɪ zem, wɔɔ n bi zem bi bɔ arzana gɔaa bi rɛ sɔ.

50 M danyɪnɔ, mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, gɔaa b'a dam ma an gasɔ Woso cirbæ b'ɔ, a mɛsim nɪ y. Hɔ k'a nɪ vɔnm bi b'a dam ma an hɔ k'a bir vɔnm bi yɪ y.

51 K'a dɪga a, kɔ m hɔ kɔ gɔsɪ n a dɔ hɪ a m. U woo... naa, ɔ bi gɪngam haay y, bi ɔ da ɔ nawɔm kɔ ɔ haay ɔ ɔ lɔr.

52 Ba naa do n nawɔm, huure jezaa bi here ma, ɔ lɔr ɔ n nawɔm læɛm-læɛm, am mɪm nɪfɪ zɛrɛ m. Bala, kɔ n bi huure bi hɛ, gɔɔɔ kɔ ɲ gɪnga rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔɲ ɔ mɛ k'a bi vɔnm dɔ m, wɔɔ n'ɔ lɔr.

53 Bala, wɔɔ k'ɔ nɪ gɪngam, ɔ nɪ vɔnm naa, pakra m kɔ wɔɔ n mɛ k'a bi gam fɪga y, b'a bi vɔnm sɔ sa.

54 Kɔ wɔɔ mɛrɔ b'a lɔr nɔɪnaaɔ, hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bi kɔ yɪm, n ɔ:

Zɛ ba ɔ dɔ y, n bur zɛ ra.

55 Zɛ ra, ɪ dama bii?

ɪ paɲɲa bii?

56 Zɛ paɲɲa bi m mimbɔnyaa m, mimbɔnyaa paɲɲa bi m Moyiisi lɛrɔ m.

57 U yaa da Woso m barka, an n'a kam wɔɔ nɪ bɔrm hɔ haay ra, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

58 Ncūnaaṣ bi, m danyūno ḡṣarero, k'a jum kōkōo, a b'a ka hōsi n a da a ma y, k'a bīr tam lēe tee... Zuuba zibəə no ṣ, bala, awōo dō a ṣ, kō k'awōo nawom Zuuba zuure no ṣ bi, a bi zem bi bō vam ni y.

16

Busoo zinzekora n a ka Zerizalem kristagūoo ṣ

1 Kō busoo zinzekora n a ka kristagūoo ṣ bi bince ni, k'a hō kō mōo hī Galasii kōro wōo kristagūoo sokumarō wōo m bi ba sō.

2 Hō k'awōo n'a bam bi ba n ni: Hatō hinni biyəə ṣ, k'awōo gōaa biyəə n dīga busoo k'an ta m ma an a bō ṣ an a cūnta a hō, k'an bīr yire i ṣ, kō mōo bi lee ku, k'awōo b'a ya a ka ma k'a busoo zinzē kō ra y.

3 Kō mōo bi lee ku, mōo ci bam m a ka gūoo k'awōo ni ḡ bōḡ ṣ kō ḡ ni ta a ganwōrerō wōo m ḡn'aa ḡ ka Zerizalem kristagūoo wōo ṣ rō wōo ṣ, kō ḡ ni ta m kan busoo bi kī.

4 K'a bōr an ni yire i ṣ, a a ga m kō mōo mīḡḡa n ta, ḡ tam kan mōo kī.

Pol i zaakōrero ḡngam

5 Ta mōo nawom Masedvan kō ṣ, m a dō m lee ku awōo zi, bra mōo nawom b'ṣ, m bōr awōo zi.

6 A a da ma, mōo n nyūnta awōo zi b'ṣ poore, gēe m nyūnta b'ṣ nyēem dōmum ṣ, k'awōo n a da mōo han, m zaa bi sare ma, baa kō ta mōo nawom ka.

7 Naa do ma naa, mōo lē baa kō m dīga awōo ma cenle ma y, mōo lē taa kō m bi gōota kan a kī poore, kō Zuuba yē.

8 Bi, mōo gōotam Efēzi kō ṣ naa ṣ, an ta an pantikōti cībsa dōmum ku.

9 Bala, Woso a ka mōo ni m dam ma m zi ba naa ṣ gōta, bi jūno wōo gōta sō.

10 Kō Timote bi lee ku awōo zi b'ṣ, k'a nyasū m mīḡḡa, k'a heer n nyōo, bala, Zuuba zi an n'a bam sō am mōo hō bi m.

11 Gōsi b'a gore bō ṣ y. K'a a da han k'an a bō an bōr mōo zi laafti, bala, mōo y'a mūm dam, kan danyūno wōo kī.

12 Kō wōo danyū Apolōs ni, mōo hī m gallem hōka k'an bōr awōo zi kan ṣ danyūno wōo kī, b'a lē baa fūgaa k'a ta awōo zi b'ṣ dūtaa y, k'a bi toore yī, a zem.

Meerbaa nyamborle kan leersore kī

13 K'a dundo a zi, a jum kōkōo sīrakare no ṣ, a bīr heer koodə m, a bīr panḡa m.

14 K'a hō haay woo... ba ḡṣare no ṣ.

15 M danyūno, awōo dō a ṣ, Stefanas kan a hargūoo kī i lēe ka ḡn'a ba sīrakənno Akayii kōro wōo ṣ. ḡ y'a tūntō

σ paan... ηn'a da kristagυσσω ωσσ han Woso zibəə bi nō σ.
 Μωσ σ kō m a hi a m,

¹⁶ k'a ye gυσσω ncınaaσ rō ωσσ ma, kan gυσσω kō η nι zi
 bam, ηn'ι kōre yim kan η ki rō ωσσ ma sō.

¹⁷ Μωσ heer ι nyωom gυta, Stefanas k'a nι naa σ, kan
 Fōrtinatus ki, Akayikus ki bi tō ma, kō η nι naa σ bi, bō
 a σ kō σ ι σ, awōω nι kan mōω ki.

¹⁸ Bala, η minto bi, mōω heer koodə yi, η y'awōω heer ba
 kookoo sō. Gυσσω ncınaaσ rō ωσσ a ga daσre m paan....

¹⁹ Azii kōrō ωσσ kristagυσσω sokōmarō ωσσ ι yaa dare
 awōω m. Akilas kan Priska ki ι yaa dare awōω m danyıbaa
 Zuuba nō σ minto. Kristagυσσω kō η n'a som kō ma η har σ
 rō ωσσ ι yaa dare awōω m sō.

²⁰ Wōω danyıno ωσσ haay ι yaa dare awōω m. K'a yaa da
 kō m mıηηa-mıηηa kan daσre ki.

²¹ Μωσ mıηηa Pol nι leersore naa do gōrsıra bam.

²² Kō gōaa n Zuuba ησa y, Woso lerbōre bōnyaa ι kan a
 zaa ki. «Maranata» a ji k'a hi a σ, Zuuba n bōr.

²³ A ye mōω nawom kō Zuuba n'awōω barka da σ.

²⁴ Μωσ y'awōω woo... ησam Yeezoo Krista nō σ.

Ci huya ho ku Pol a ba KORENTI ZANNO ma

Ci huya ho ku Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasuure

Pol ci huya ho naa do no o bi, woo y'a yim, bakomare i nyinta o Pol kan Korenti zanno woo ki bire o.

Korenti kristagoo gosunno i nyinta n'a to zarle n o kristazibeezaa bee y. A m naa Pol n ci bi ba k'a bo n lee, k'a ka ma ku zekora n nyinta o so.

Ci bi no o, a y'a zibee kan a fiyire ki mim dundam. A y'a hunkare a o, kristazibeezaa n a mi paan... denter. A a ya, an ku ma kan Korenti zanno woo ki. A n n dundo ku n'a to o, kan busoo zizekora bi ki, k'a a da m Zidee kristagoo han.

Pol i yaa dam Korenti goo m

¹ Moo muhja Pol, Woso hoonho ma m, moo ni m ba Krista Yeezuu zibeezaa, moo kan woo danyi Timote ki m ni ci bi bam, a ba woo nawom Woso goo sokoma k'a ni Korenti o bi ma. A ba woo nawom wosogoo ku n ni Akayii kuro vantoo o ro woo ma haay so.

² A ye woo nawom woo Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ki han, ku n ni barka kan laafi ki ka a o.

Woso ni woo heer wotam

o fiyire no o

³ U o le bo Woso o, woo Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, woo Zi m, an n'a muhja bam goo m tee..., an ni n heer wotam mim haay no o.

⁴ A i woo heer wotam woo fiyirero haay no o, ku woo n'o da ma, o goo ku n ni fir do haay yim no woo heer wota so, heerwotare ku woo yi a muhja zi bi m.

⁵ Denter m, ku woo ni fir yim guta amba Krista fir yi bi m bi, maam so bi, Woso i woo heer wotam guta Krista to ma.

⁶ Ku woo i fir yim, fir bi yi woo nawom k'awoo n heerwotare yi, a bombore yi. Ku woo i heerwotare yire, a yi woo nawom k'awoo n a da ma a jim kookoo fiyirero ku woo ni n yim no woo looro no o.

⁷ Naa to ma m woo heer n kookoo awoo mim bunc o, bala, woo do woo o k'awoo ni fiyirero ku woo ni n yim no woo yim bi, awoo i heerwotare ku woo n ta m bi m so.

⁸ Wock le taa k'awock n'a do a u, wock fir yi gota Azii koro wock u, wock fir yi maam-maam an cem wock panja han. Wock n a gunga, u u, u lam fir naa do no u y.

⁹ In... yi a u ncinaas kare, a gunga wock u, u u, wock dudu n y'a yar k'a wock meeyaa bo u. Yi a u ncinaas, wock n u da ma do, u yo u muhok ma y, wock n yo Woso ma, bala, an ni gæno mum boj u.

¹⁰ A wock yo kare firyureo maam-maam ku η y'a yo k'a wock meeyaa bo u ro wock w u. Wock do, u u, a ba n ni wock yom tee... η w u.

¹¹ Awock y'a dam wock han so, yaa k'awock n n'a dam wock to ma bi minto. Yi an nawore ncinaas, wock n daahan yi Woso zi gota, gock cir ku η yaa da wock to ma bi minto. Naa n'a kam so gock gota n yaa da m barka.

Pol gingarɔ

¹² Ho k'a ni wock heer bam nyunta kan u muhok ku bi, wock noom k'an fu an ni wock kaseti kam muhja bi m. Bala, wock u musirbaa ba kan gaa haay ku, an le da bi, kan awock ku sira no u, kan u heer ku haay. Woso y'a da wock han, a barka bi to ma m wock n w u, u naa ba, wock muhok mindore bee y.

¹³ Ho ku wock n'a gursira bare awock ma biyæ bi, a ba wock nawom k'awock n w u, a karinda ba, a ji do muhja. Bi, mack y'a gungam, m u, awock ho ku wock u k'u a hi naa ji mam muhja fast.

¹⁴ Dutaa naa, awock y'a ji mam poore a u, wock ni yim awock heernyock, b'awock yim wock heernyock so wock Zuuba Yeezuu wusigore hinni u.

¹⁵ Mock naa nyasu m heer u kockock hock, m a cunta ku m lee ka m bo awock zi b'u, m awock heernyock da ra gallem huya.

¹⁶ Ku m m to awock zi b'u m ta Masedoan u, ku m bi m to Masedoan u, m bor awock zi b'u k'awock n b'a da m han ku m ta Zidee u.

¹⁷ A hi awock u gunga naa do ku mock w u bi, do mock ka ra? Gee a hi awock u, m gingarɔ wock w mock nawom amba durnya gock ho bi m na? M n'a hum m u, in... mock naa bam, m m ya m jum b'u, m u, ayy... mock bi naa bare y.

¹⁸ Sirazaa m Woso m, a m mock kasetizaa, meer ku mock ba kan awock ku bi, a n nyunta hock huya-huya no u y.

¹⁹ Bala, Yeezuu Krista ku Woso Nyi m bi lemim ku wock pa da awock m bi, mock kan Silas ku, Timote ku bi, lemim bi do n nyunta «In... kan Ayy... ku» no u y. Nyunta a u, sira no u.

²⁰ Bala, Yeezuu muhja to ma m, Woso n ni ho k'a ler bo haay bare. Bi y'a ka wock ni «Amina» dam Yeezuu to ma, u n'u le bom Woso u.

21 Woso ni wɔɔ paŋŋa dam la, awɔɔ kan wɔɔ ki Krista zuure no ɔ. A ɪ wɔɔ bo ɔ, ɔ ho,

22 an a woɔɔ da wɔɔ ɔ a Sent-Espri m, k'a hunka a ɔ, a zem bi ho k'a ler bo wɔɔ m haay ka wɔɔ ɔ.

23 Woso mɔɔ n'a bare m kasetɪzaa, ku mɔɔ ga a jira mɔɔ m ŋɔaarbare m. Ku mɔɔ n a ŋɔa ku m awɔɔ heer ko bi y'a ka, mɔɔ n m ya m bur awɔɔ zi Korenti ɔ y.

24 Wɔɔ bur ɔ kam ma ku minno ninŋoo dinda awɔɔ m k'awɔɔ n sira ka ŋ ɔ paŋŋa ni y. Awɔɔ ɪ junum kɔkɔkɔ sira ka Krista ɔ no ɔ kara. Bi, ɔ da wɔɔ nawɔre awɔɔ han k'awɔɔ n heernyɔɔ yi.

2

1 Ho ku mɔɔ cɪnta m heer ɔ bi ba n ni: Mɔɔ bi n bore m bur awɔɔ zi b'ɔ heerzar no ɔ y.

2 Ku mɔɔ awɔɔ heer zaar ba, nka ni heernyɔɔ kam mɔɔ ɔ, k'awɔɔ ku mɔɔ awɔɔ heer zaar ba ro wɔɔ beɛ ni?

3 Naa to ma m mɔɔ n leɛ ka m ci ba awɔɔ ma ncɪnaaɔ, ku mɔɔ n a ŋɔa ku m bur awɔɔ zi k'awɔɔ n mɔɔ da heerzar ma, an bokare awɔɔ y'a ga m a mɔɔ heer nyɔɔ bi to ma m. Bi, mɔɔ do paan... m ɔ, awɔɔ haay, ku mɔɔ ɪ heernyɔɔ m, awɔɔ heernyɔɔ m so.

4 Ci bi do ku mɔɔ ba awɔɔ ma naa, a n yi mɔɔ ma naanaa y, a ba mɔɔ ɔ kan heerzar ki, m nyi ka. Mɔɔ n a ŋɔa ku m awɔɔ heer zar y, ci bi ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a do a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ ŋɔam gɔta.

Pol y'a yem ku ŋ ni sugur ka korɔmaza a b'ɔ

5 K'awɔɔ gɔaa nyɪnta an bur heerzar ni, mɔɔ beɛ a m heer zar y, awɔɔ haay a a heer zar, geɛ awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnno m.

6 A da k'awɔɔ ɔ ku ɔ a hɔnhɔr bi, a a zaa bo.

7 Naa to ma bi, k'a sugur ka ɔ, a heer wɔta, k'a heer b'a zar an boɔlam ba y.

8 Bi y'a ka mɔɔ n'a yere awɔɔ han k'a a ŋɔare hunka m.

9 Bala, ci bi ku mɔɔ ba awɔɔ ma bi, m ka mɔɔ ɔ ma ku m dɪga a k'awɔɔ ɪ mim sim fast-fast ge.

10 K'awɔɔ sugur ka gɔaa ɔ, mɔɔ ɪ sugur kare a zaa ɔ so. Bi ku mɔɔ sugur ka gɔaa ɔ, k'a ɪ yire ɪ ɔ a ga a ɔ m ku m sugur ka ɔ, a ba mɔɔ nawom awɔɔ to ma, Krista mum m.

11 A ba wɔɔ nawɔre ncɪnaaɔ, k'ɔ bi zaa ka Sɔtaana ɔ, k'an wɔɔ ku y. Bala, gɪngarɔ k'an ta m no wɔɔ, wɔɔ ŋ do miŋŋa.

Pol hɔɔn ɪ kom Trowas ku ɔ

12 Mɔɔ m hɔr m ta Trowas ɔ, ku m aa Krista lemim nyɪnta pa da, ku mɔɔ yaa lee ku bi, mɔɔ yaa dɪga a Zuuba zaa banka gɔta, ku m lemim bi pa da.

¹³ Bɪ, heerkɔre gɔta mɔɔ nyɪnta a nɔ ɔ, kɔ mɔɔ n wɔɔ danyɪ Tiiti yɪ bɪ tɔ ma. A m naa, mɔɔ n zaa ye Trowas gɔɔ wɔɔ han m m len so η nɪ, m m hɔr, m ta Masedɔan ɔ.

Wɔɔ ɪ bɔrm hɔ woo... ra

Krista tɔ ma

¹⁴ Krista a da a junno haay ma, an nɪ η gɪngaatare an nɪ yirbɛ sire η nɪ. Woso tɔ n lɛbɔɔre yɪ, k'a nɪ wɔɔ gaam Krista da ma naa do nɔ ɔ dɔmum haay, an n'a kam gɔɔ nɪ Krista dɔm lɛɛ haay ɔ bɪ minto.

¹⁵ Bala, wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan tidɔər ji nyɪnta kɪ, Krista n'a kam Woso ɔ, gɔɔ kɔ η nɪ bombɔre zaa ra rɔ wɔɔ, kan gɔɔ kɔ η n'ɪ nyaanum nɔ wɔɔ k'ɪ dɪgam wɔɔ ma tidɔər.

¹⁶ Kɔ gɔɔ kɔ η n'ɪ nyaanum nɔ wɔɔ nɪ, kan brɔɔ kɪ zɛ wɔɔ nɪ zem nɪ, ηn'ɪ gɪngare, gɔɔ kɔ η nɪ bombɔre zaa ra rɔ wɔɔ, kan brɔɔ kɪ, mɪsɪrbaa wɔɔ nɪ zem nɪ, ηn'ɪ mɪsɪrbaa yɪm sɔ. Bɪ, kɔ Woso bɛɛ m, nka ɪ wɔ ɔ, an nɪ zi naa do bare?

¹⁷ Wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔ kɔ η Woso lemim bɪ sa, ηn'ɪ ter bam nɪ rɔ wɔɔ kɪ y. Bɪ kɔ Woso mɪηηa ɪ wɔɔ nyɔɔ bɪ, a lemim bɪ pa wɔɔ n'a dam kan sɪra kɪ, a mum m, kɔ Krista zibɛənyɪnɔ m wɔɔ m bɪ tɔ ma.

3

Gɔaasɪbabaa daa bɪ lemim padənnɔ mim

¹ Awɔɔ y'a hɪre a ɔ, a hɪ wɔɔ ɔ k'ɔ ɔ ya, ɔ ɔ lɛ bɔ, ɔ mɪηηɔɔ ɔ ra? Wɔɔ bɪr ɔ kam ci ma kɔ a hɪnka gɔɔ m k'awɔɔ n a dɔ a ɔ kristazibɛəzanno paan...rɔ m wɔɔ nɪ y. Wɔɔ bɪr a yere awɔɔ han sɔ k'a ci ba a ka wɔɔ ɔ k'ɔ a hɪnka gɔɔ m, amba gɔɔ vantɔɔ n'a bam bɪ nɪ y.

² Wɔɔ ci bɪ n'awɔɔ m, awɔɔ m wɔɔ ci, n n a gɔrsɪra ba wɔɔ heerlɔ ɔ. Gɔaa haay n a dɔ an n'a karɪnda bam.

³ Gɔaa woo... a dɔ a ɔ Krista ci k'a ba bɪ n'awɔɔ m, an a da wɔɔ wɔ ɔ k'ɔ a ka. Ci bɪ ba bɛɛ n y'a ɔ, gɔrsɪra ba hɔ nɪ y, a ba n y'a ɔ Woso k'an mɪsɪr bɪ ɛspri m, n n a ba jaa wargarɔ ma sɔ y, a ba n y'a ɔ gɔɔ heerlɔ ma.

⁴ Wɔɔ heer k'an kookoo bɪ y'a ka wɔɔ nɪ naa hum, Krista barka tɔ ma, Woso taa.

⁵ Wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ a hɪ, ɔ ɔ, wɔɔ wɔη ɔ, ɔ zi naa do ba ɔ zim nɪ y. Woso n'a kam wɔɔ nɪ wɔre a bare ɔ.

⁶ A y'a ka wɔɔ n'ɔ da ma, ɔ ɔ ba Gɔaasɪbabaa daa bɪ zibɛənyɪnɔ. Gɔaasɪbabaa naa do n a to lɛrɔ ci b'ɔ y, a to a ɔ, Sent-ɛspri zi. Bala, lɛrɔ ci b'ɔ zɛ a nawɔm zɛ m, Sent-ɛspri bɪ, mɪsɪrbaa bɪ n'a kam.

⁷ Lɛrɔ wɔɔ gɔrsɪra n y'a ba deem-deem jaa wargarɔ ma, a gɔrsɪra bɪ bare dɔmum ɔ bɪ, Woso lɛbɔɔre a hɪnka, Moyiisi meer nɪ yɔm kan paηηa kɪ. A yɔre bɪ k'an maam-maam b'a

ka Israyel gɔɔɔ wɔɔɔ bir a dam ma n n'a mum nyam Moyiisi re y. A n bɔkare pakra m, kɔ leɔɔɔre bi do n nya. K'a ɪ yɪre ɪ ɔ, leɔɔ wɔɔ zibəə bi, zɛ a nɪ zem nɪ, an bɔkare a ɪ leɔɔɔre m nɔɪnaaɔ,

⁸ k'a maam, zibəə kɔ Sent-ɛspri n'a bam b'i leɔɔɔre m gɔta an cem haay.

⁹ Kɔ zibəə k'a nɪ gɔɔɔ dɔdɔ yarm bi nyɪnta leɔɔɔre m, k'a maam, zibəə k'a nɪ gɔɔɔ bam tɪrga Woso mum ɔ b'i leɔɔɔre m an le da.

¹⁰ Wɔɔɔ ɔ da ma ɔ a hɪ, ɔ ɔ, leɔɔɔre k'a nyɪnta ɔ biisi bi b'a dam ma an a makra ba kan leɔɔɔre k'an ta ɔ her bi kɪ y, her hɔ bi le da soyy....

¹¹ Bala, k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, hɔ k'a nɪ cenim bi leɔɔɔre yɪ, k'a maam hɔ k'a nɪ gɔɔtam tee... bi leɔɔɔre yɪre an le da.

¹² Kɔ wɔɔ nɪ taaheerle naa do m bi y'a ka, wɔɔ heer n kookoo.

¹³ Wɔɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan Moyiisi kɪ y, bi nyɪnta an nɪ pɛera kare a meer ma, kɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔɔ bi dɪga Woso leɔɔɔre k'a n'a meer ma an nɪ nyam bi ma y.

¹⁴ Israyel gɔɔɔ kɔ η nyɪnta ɔ biisi rɔ wɔɔ n wɔ ɔ ηnɪ hɔsɪ jɪ ma y. Israyel gɔɔɔ kɔ η nɪ ta ɔ her sɔ nɔɔm maam sɔ, kɔ η yɪ gɔaastɔbabaa gusire ciro wɔɔ karɪnda bare, η bir η jɪ mare y. ɪ ɔ pɛera n y'a ka a meer ma, am Moyiisi hɔ bi m, pɛera bi n gaa η meer la y. Bala, sɪra ka Krista ɔ bala n'a kam pɛera bi do n gaa gɔaa meer la, a zaa n hɔ k'an ta ɔ jɪ ma.

¹⁵ Denter m, baa kan her kɪ, kɔ η yɪ Moyiisi ciro wɔɔ karɪnda bare, η bir a jɪ mare y, ɪ ɔ pɛera nɪ kare η hɔɔn ra.

¹⁶ Ba gɔaa a bɔ a ta a m, an sɪra ka Zuuba ɔ bi, dɔmɪm bi do ɔ pɛera bi tɪr gaa a zaa meer la.

¹⁷ Bɪ, Zuuba kɔ n y'a hɪ ma bi, Sent-ɛspri m, bi leɛ kɔ Zuuba ɛspri n ta ɔ bi, soamɪɪɪaɔ ɪ leɛ bi do ɔ.

¹⁸ Bɪ, wɔɔ haay k'ɔ sɪra ka rɔ wɔɔ, pɛera n a ka wɔɔ meer la y, bi, Zuuba leɔɔɔre nɪ yɪm wɔɔ ma, a leɔɔɔre bi nɪ wɔɔ lɔrm kɔ bɔ kɔ ɔ kan kɪ. Nɔɪnaaɔ m wɔɔ leɔɔɔre bi n'a dam la tee... zi kɔ Zuuba n'a bam bi n naa. A m Sent-ɛspri.

4

Zi kɔ Woso n'a bam wɔɔ gor zi

¹ Woso a ba wɔɔ m mɪɪɪa, a zibəə naa do da wɔɔ wɔ ɔ, bi y'a ka wɔɔ bir ɔ heer zaar bare y.

² Wɔɔ bir yem kutim-kutim kan nyannɪ zibəəro wɔɔ kɪ ma y. Wɔɔ bir bra bumbam gɔɔɔ nɪ y, bi wɔɔ bir ηɔaar warm Woso lemim bi ma sɔ y. Bɪ, sɪra wɔɔ n'a hum garga ra Woso mum m, kɔ gɔaa haay n a dɔ a heer ɔ a ɔ, sɪrazanno m wɔɔ m.

³ K'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, lemim nyɪnta kɔ wɔɔ n'a pa dam bi ji a nyaakom da kan gɔɔɔ niɲɲoo kɪ, k'a maam, gɔɔɔ wɔɔ duro, gɔɔɔ kɔ ɲ ni nyaanum nɔ wɔɔ m.

⁴ Durnya naa do woso kɔ Sutaana m bi yi ɲ hɔɔn ta, kɔ ɲ bi lemim nyɪnta bi ji ma, ɲ ni sɪra ka ɔ y. N hɔɔn a ta kɔ ɲ bi wɔ ɔ sɔ, ɲ ni Krista lɛbɔurɛ k'a ni yɔm lemim nyɪnta bi nɔ ɔ bi yi y.

⁵ K'a dɔ a ɔ, wɔɔ bɪr ɔ mɪɲɲɔɔ mim pa dare y, bi Zuuba Yeezuu Krista wɔɔ n'a pa dare. Bi kɔ wɔɔ ni, wɔɔ y'a hɪrɛ ɔ mɪɲɲɔɔ ma awɔɔ zibɔɔnyɪnɔ Yeezuu tɔ ma.

⁶ Bala, Woso k'a hɪ a ɔ, kɔ lɛɛgure n nyɪnta monsigɔ nɔ ɔ bi, Woso bi do y'a ka a mɪɲɲa lɛɛgure n gu wɔɔ heerlo ɔ, k'a ka kɔ wɔɔ n lɛbɔurɛ k'an ta m, an ni yɔm Krista meer ma bi yi. Bi, kɔ Woso lɔnɔ Krista maam sɔ.

⁷ Bi, wɔɔ, a hɔ gɔta naa do ka wɔɔ ɔ, k'ɔ a hɪnka gɔɔɔ m, an bɔkare, wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan gedre tokke kɪ, ɔ ni hɔ gɔta naa do m ɔ gɔr zi. Ncɪnaaɔ m kɔ gɔaa woo... n a dɔ a ɔ, paɲɲa gɔta naa do n a to wɔɔ zi y, a to a ɔ Woso zi.

⁸ Wɔɔ ɪ fir do haay yɪm, bi bi n a da wɔɔ ma y, wɔɔ hɔɔn ɪ kɔm minno gɔtɔɔ ma, bi wɔɔ hɔɔn n a zar y.

⁹ Gɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma gɔta, bi Woso n a bɔ wɔɔ ɔ y. N yi wɔɔ nam tara ma, bi ɲ bɪr wɔɲ ɔ ɲni wɔɔ zaar bare y.

¹⁰ Dɔmum haay, wɔɔ ɪ zɛ m ɔ mɪm la, ɪ ɔ ga wɔɔ nawɔrɛ am Yeezuu hɔ bi m, ncɪnaaɔ m, kɔ Yeezuu mɪsɪrbaa bi n a hɪnka wɔɔ gɔr zi.

¹¹ Wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr, bi dɔmum haay n y'a kam ma k'a wɔɔ meeyaa bɔ ɔ Yeezuu tɔ ma, bi wɔɔ dɔ ɔ ɔ, wɔɔ zɛm bi gɪnga. Bi kan naa kɪ haay, Krista mɪsɪrbaa y'a hɪnkam wɔɔ gɔr zi.

¹² Ncɪnaaɔ ni, wɔɔ ni zɛ lɛ ɔ dɔmum haay, bi n a ka awɔɔ ni mɪsɪrbaa bam.

¹³ N y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: «Sɪra mɔɔ ka, bi y'a ka mɔɔ n meer ba.» Sɪrakare deem-deem naa do wɔɔ n ta m sɔ, bi y'a ka wɔɔ ni meer bam.

¹⁴ Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, Woso Zuuba Yeezuu mɪm bɔ ɔ gɔɔno bire ɔ, a wɔɔ mɪm bɔɲ ɔ sɔ kan kɪ. A n a ka wɔɔ kan awɔɔ kɪ, ɔ nyɪnta kan kɪ lɛɛ deem ɔ.

¹⁵ Hɔɔ nɔɔn duro haay ba wɔɔ nawom awɔɔ daahan tɔ ma, kɔ gɔɔɔ cir n Woso barka bi nyɔɔɔɔ yi sɔ, maam bi, gɔɔɔ cir gɔta Woso barka dare, ɲn'a lɛ bɔ ɔ.

U dɪga booti hinni hɔɔ wɔɔ ma

¹⁶ Naa tɔ ma m, wɔɔ bɪr ɔ heer zaar bare y. Bala, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, kɔ wɔɔ mɛ bi paɲɲa y'a bɔɲ ɔ poore-poore k'a bi nya, wɔɔ nyi bi paɲɲa y'a dam la dɔmum haay.

17 Bala, firyirero ku woo ni η yim dutaa naa, η zem bi nya, woo n leboore gota yi, η to ma. Leboore bi do gota maam-maam, a nyare ba o so y. Ku woo diga leboore bi do ma, woo do o o hosi bee m firyirero noon duro ni y.

18 Ho ku goaa n'a yire a mum m bi bee woo n'u kam ma y, ho ku goaa bir a yire a mum m bi woo n'u kam ma. Bala, ho k'a ni yim mum m bi, cenlezaa m, bi ho k'a bir yim mum m bi, a nyare ba o y.

5

1 Woo me naa do bo ku o kan peerace ki. Woo do o o, k'a b'a zaar ba, Woso me vanta kam woo o arzana o. Me bi do gare ba o y, goaa wozibae bee m bi y.

2 Bi dutaa naa, woo i pen wom, i o, moe woo busu, bala, a nsoa woo nawom paan... k'an bir yire i o, woo y'u me daa b'u, me ku Woso n b'a kam woo o arzana o bi.

3 Bala, ku woo me bi do sa, woo bi nyintam digi fuga y.

4 Ku woo goota o n'u me naa do o naa, woo i pen wom, i o moe woo busu, bi, a nsoa bee woo nawom k'u me naa do to wa, woo le n taa k'u me daa bi ka a gusire naa ra, ku me k'a gare ba o bi n nyaam me k'a ni gam bi m.

5 Woso munja i woo banka k'a bi naa woo... ka woo o. A Sent-Espri ka woo o, k'a hinka a o, a zem bi ho k'a ler bo woo m naa ba.

6 Ncunaasu ni, woo heer n kookoo domum haay, bi woo do o o, ku woo goota, o n'u me naa do o, woo n'u me daa bi yi cina bi, woo ba Zuuba har o b'u cina so y.

7 Bala, o misirbaa bi ba woo nawom sirakare no o, ho ku munyaa n a yim bi bee woo ni yom ma y.

8 Sira m, woo heer kookoo, ku woo o bo o me naa do o, o ta o ni kan Zuuba ki, a jira woo m.

9 Naa to ma bi, ku woo y'u me naa do o, gee ku woo o bo o, a bi mim y, o ka woo nawom ma k'u misirbaa bare n a no yi.

10 Bala, pakra m ku woo haay n bi jum Krista dodozare duu bi taa, ku goaa biyae n zi k'a nyinta an a ba a misirbaa no o tara bure o naa o bi nyooosu yi, k'a munja i ba i nyooosu yi, k'a bonyaa ni a maam so.

Krista ni woo zem ku ra

kan Woso ki

11 Naa to ma m, ku woo Zuuba nyi ba m do bi, woo n'u kam ma ku gooo n sira ka woo meerbaa o, bi Woso woo do munja, moe y'a gungam so m o, awoo moe do so munja a heerlo o

12 A b'a hi a o, a nsoa woo nawom k'u o le bo o munja o ko y. O ka woo nawom ma, k'awoo n a heer nyoo woo to

ma, k'a a da ma a mim yi a nyi bo gɔɔ kɔ η n'a le bore a muηηɔɔ ɔ gɔɔ mɔm m bala rɔ wɔɔ nɔ, hɔ zore ba η heer ɔ y, η leer ba b'ɔ y.

¹³ Kɔ hɔɔzanno m wɔɔ ni, Woso tɔ ma m, bi kɔ hɔɔntaɔrezanno m wɔɔ ni, awɔɔ daahan tɔ ma m.

¹⁴ Krista ηɔare y'a so wɔɔ ɔ. Kɔ wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, gɔaa deem kɔ Krista m ga gɔaa haay bince ɔ, bi wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, k'a maam, gɔɔ wɔɔ woo... gɔnga sɔ.

¹⁵ Bi ga a ɔ denter gɔaa haay bince ɔ, kɔ gɔɔ k'a η bince sa rɔ wɔɔ b'a mɔsɔrbaa ba a muηηɔɔ tɔ ma dɔ y, kɔ η n'a mɔsɔrbaa bi ba a tɔ ma, a ɪ ga an a mɔm bo ɔ η bince ɔ.

¹⁶ Ncɔnaaɔ bi, wɔɔ bir dɔgam gɔsɔ ma gɔɔ dɔgare m bala y, biisi bi, wɔɔ dɔga Krista ma ncɔnaaɔ, bi keere naa, wɔɔ bir dɔgam ma maam y.

¹⁷ Bi, kɔ gɔaa a ba kristagɔaa, a ba a zaa mɔsɔrbaa bi n nawɔm mɔsɔrbaa daa. A mɔsɔrbaa k'a n'a bam biisi bi cem, hɔ woo... a ba daa.

¹⁸ Naa haay naa, a to a ɔ Woso zi, a ɪ wɔɔ zɛ kɔ ra kan a kɪ Krista tɔ ma, an a ya, an gɔɔ zekora zibəə bi da wɔɔ wɔ ɔ.

¹⁹ Hɔ k'an ta ɔ bi, Woso muηηa ɪ nyɪnta an zu kɔ ɔ kan Krista kɪ an ni gɔɔ haay zem kɔ ra kan a muηηa kɪ. A bir η mimbonyaaɔ kare η la y, a y'a ya an gɔɔ zekora lemim bi da wɔɔ wɔ ɔ kɔ wɔɔ n a pa da.

²⁰ Ncɔnaaɔ bi, Krista ɪ wɔɔ bo ɔ, kɔ wɔɔ n meer ba a bince ɔ, Woso muηηa ɪ zu kɔ ɔ kan wɔɔ meerbaa kɪ, an ni gɔɔ birm kɔ η ni b'a zɛ kɔ ra kan a kɪ. ɔ wɔ wɔɔ n'a zɪnzere awɔɔ m Krista tɔ ma, k'a to kɔ Woso n awɔɔ zɛ kɔ ra kan a muηηa kɪ.

²¹ Krista muηηa n mimbonyaa ba fɔga y, Woso n a ka an a ba ɪ ɔ mimbonyaa n a muηηa m wɔɔ tɔ ma, a ba a ɔ ncɔnaaɔ, kɔ wɔɔ n yi tɪrga Woso mɔm ɔ, Krista tɔ ma.

6

¹ Kɔ zi wɔɔ n'a bam kan Woso kɪ bi, wɔɔ y'a yere awɔɔ han, ɔ ɔ, a b'a to Woso barka k'a yi bi n ta vam y.

² Bala, Woso a hi, a ɔ:

Dɔmɔm kɔ mɔɔ ni barka kam bi, mɔɔ ɪbu yaadare si, hinni k'ɪbu ni bɔmbɔre ηɔaη ɔ bi, mɔɔ bor m bi m da ɪ han.

Dɔmɔm kɔ Woso n'a barka kam bi n naa. Dɔmɔm k'a n'a bɔmbɔre kam bi n naa sɔ.

Pol zibəə

³ Wɔɔ le baa k'ɔ hɔsɔ ba k'an yi gɔaa ma bonyaa y, bala, wɔɔ le baa kɔ gɔsɔ n wɔɔ zibəə bi sonsɔ wɔ y.

⁴ A n ta ɔ bi, hɔ haay kɔ wɔɔ n'a bam bi, a ba wɔɔ nawɔm ɔ n'a hɪnkam ɔ ɔ, Woso zibəənyɪnɔ m wɔɔ m. Bi tɔ ma bi,

wɔɔ ɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ fir do y'a hɔnhɔ nɔ ɔ,
mim kɔsurɔ kɔ η n'ɪ wɔɔ yɪm nɔ ɔ, cicir nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ.

⁵ Gɔɔɔ wɔɔ zɛ madɪr m gɔta,
ηnɪ wɔɔ du,
ηn'a zɛ kɔ ra ηnɪ zee da wɔɔ ma,
wɔɔ nyɪnta kɔrɛrɔ nɔ ɔ,
hinceem bɪr bam wɔɔ nɪ y,
hɔbɪrɛ bɪr bɪm wɔɔ nɪ y.

⁶ Wɔɔ ɪ heer fu zi bam,
Woso hɔdɔrɛ zi wɔɔ n'a bam,
ɔ nɪ bɔraama zi bam.
U nɪ mɪηηabaa bam,
ɔ nɪ tam Sent-ɛspri paηηa m,
ɔ nɪ ηɔare zi bam noom fu m.

⁷ U nɪ sɪra lemim hɪm,
ɔ nɪ tam Woso paηηa nɔ ɔ,
ɔ nɪ tɪrgabaa yar mɔrlɔ sam ɔ nɪ yar bare η nɪ,
k'ɔ jɪm kɔɔkɔɔ.

⁸ Gɔɔɔ gɔsɪnɔɔ ɪ wɔɔ dan ɔ,
nɪηηɔɔ nɪ wɔɔ bɔη ɔ,
nɔɔrɔ y'a lɛ bɔm wɔɔ ɔ,
nɔɔm nɪ wɔɔ sɔnsɔ wɔm.
N yɪ dɪgam wɔɔ ma ηɔaarbɛnno,
an bɔkare sɪrazannɔ m wɔɔ m.

⁹ Gɔɔɔ ɪ dɪgam wɔɔ ma,
ɪ ɔ, gɔsɪ n wɔɔ dɔ y,
an bɔkare gɔɔɔ wɔɔ dɔ.
N y'a gɪngare n ɔ,
gɪnga wɔɔ nawɔm,
bɪ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr,
n yɪ fir kam wɔɔ ma gɔta,
bɪ wɔɔ n gɪnga y.

¹⁰ N yɪ wɔɔ heer zaar bare,
bɪ wɔɔ gɔɔta ɔ nɪ heernyɔɔ m,
n yɪ dɪgam wɔɔ ma ηɔazannɔ,
an bɔkare wɔɔ y'a kam gɔɔɔ n'a bam hɔzannɔ,
n yɪ dɪgam wɔɔ ma ɪ ɔ,
hɔsɪ ba wɔɔ ɔ y,
an bɔkare wɔɔ nɪ hɔ haay m.

¹¹ Awɔɔ Korentɪ zannɔ, wɔɔ ɔ heer gɔ ɔ meer ba kan awɔɔ
kɪ fast, ɔ ɔ ηɔare hɪnka awɔɔ m.

¹² Wɔɔ awɔɔ si ɔ heer ɔ, awɔɔ n wɔɔ si a heer ɔ y.

¹³ Awɔɔ ba mɔɔ ɔ m nyɪnɔ, m nɪ meer bɪ bam kan awɔɔ kɪ,
k'a a heer gɔ wɔɔ m, a wɔɔ ηɔa sɔ, amba wɔɔ n'awɔɔ ηɔam
bɪ m.

Lɛɛgure kan monsigə kɪ b'a dam ma η n a zɛ kɔ ra y

14 A bi ye a a ze ku ra kan basirakønno ki y. A n a ga m, awɔɔ n a ba deem kan η ki y. Hɔ turga y'a dam ma an a ze ku ra kan hɔ bɔnyaa ki ra? Lεεgure y'a dam ma an a war ku ma kan monsigə ki ra? A n a ga ni y.

15 Krista y'a dam ma an ku ma kan Sutaana ki ra? Gεε sirakarezaa y'a dam ma an a ba deem kan basirakarezaa ki ra?

16 Wosoce b'a dam ma an ku ma kan *wosobaawɔnno ki y. Bi, wɔɔ m Woso k'an mɔsir bi ce, amba a muηηa a hi bi m, a a hi, a u:

Mɔɔ mɔsirbaa bare η bire u,

m bir kan η ki,

mɔɔ ni yire η Woso,

ηni yi mɔɔ gɔɔɔ.»

17 Naa to ma bi, Zuuba a ya, a u:

K'a bɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ bire u, a a gɔ a hɔ.

A b'a wɔ da dintim hɔ ma y,

maam bi, mɔɔ y'awɔɔ sire m zi.

18 Mɔɔ yire awɔɔ zi,

awɔɔ n yi mɔɔ nyɔno yaarɔ kan mɔɔ nyumbɔnno ki,

Zuuba k'a paηηa jirə ba u y'a hi.

7

1 M danyɔno, k'a a yo Woso n lerbɔrɛrɔ nɔɔn duro bɔ wɔɔ m bi, u mim haay k'a ni dintim kam wɔɔ mε kan wɔɔ nyi ki ma gɔ u ma, u u to u gɔta k'u bir muηηa fasti Woso lesire no u.

Pol heernyɔɔ

2 K'a ye a wɔɔ ηsa, wɔɔ n a bɔnyaa ba gɔsi ni y, wɔɔ n gɔsi mim zaar ba y, wɔɔ n u da gɔaa bir y.

3 Mɔɔ bir meer bare ncinaaɔ ku m awɔɔ dɔdɔ yar y, amba mɔɔ hi dutaa bi, wɔɔ y'awɔɔ ηsam gɔta, hɔsi b'a dam ma an wɔɔ gɔ awɔɔ ma y, baa ze, baa mɔsirbaa.

4 Mɔɔ sira ka awɔɔ u gɔta, mɔɔ heer i nyɔɔm awɔɔ to ma gɔta. Wɔɔ firyirɛrɔ haay no u, mɔɔ i heer koodə m gɔta, m ni m heer nyɔɔm paan....

5 Bala, lee ku wɔɔ ku Maseduan u bi, wɔɔ n hoonsire yi baa poore tɔkke y. Jisa kan bisi ki a n yi wɔɔ ma naanaa y, gɔɔɔ i nyaa bam kan wɔɔ ki, wɔɔ ni dabɔɔ m u heer u sɔ.

6 Bi Woso ni gɔɔɔ ku η hɔɔn kaanm a muηηa m no wɔɔ paηηa dam la, a a ka Tiiti n bɔr; naa n wɔɔ paηηa da ra.

7 Bi, naa bεε n a deem y, hɔ ku Tiiti a hi wɔɔ m bi wɔɔ paηηa da ra sɔ, a a hi a u, a heer koodə yi awɔɔ to ma. A a hi sɔ a u, awɔɔ lε taa paan... k'a a ya, a mɔɔ yi, bala, awɔɔ heer a zaar ba kan mim k'awɔɔ ba bi ki, an n'a ηsam paan... k'a a da mɔɔ han gɔɔɔ ku η n'i mɔɔ to zarm no wɔɔ

lee. Naa to ma m so moo heer n nyinta guta maam-maam keere.

⁸ Baa ku ci ku moo ba awoo ma biisi b'awoo heer zaar ba, dutaa naa moo bir karkor dare a to ma y. K'a nyinta an awoo heer zaar ba domum poore no o bi, a a da ma moo n karkor da.

⁹ Bi dutaa naa, m heer moo n'a nyoom, ku moo awoo heer zaar ba bi to ma bee y. Ku heezar b'a ka awoo n a bo a taam bi to ma m. Woso awoo heezar bi sa, an a ba awoo m muhja, naa to ma bi, woo n a bonyaa ba y.

¹⁰ Bala, heezar k'a a to Woso zi bi ze a nawom heerlorle m, an ni bombore kam, karkordare ba a no o y. Bi, durnya naa do heezar bi, ze bi n nawom ze m.

¹¹ K'a diga a, heezar k'a a to Woso zi b'a ka, awoo n a ka ma nyuu... k'a mim bi banka, a a ka awoo n sugur ye,

awoo no n ma o kan a muhjo ko,

awoo n nyi ba ho ku mim bi n'a bam bi m,

a a ka so awoo n n'a nyoom k'a a ya, a moo yi zoo,

a n'a kam ma k'a a da moo han paan...,

a a ka so awoo n ye k'a gaa k'a mim bi ba bi hinhor.

A n ta o bi, awoo ho woo... ba k'a hunka a o, awoo ba mim bi no o y.

¹² Moo n ci bi ba awoo ma gaa k'a mim bonyaa bi ba bi to ma y, gee gaa ku n mim bi ba m bi to ma y. A ba moo o k'awoo n a da ma a do Woso mum o a o, a woo nya paan....

¹³ Naa to ma m ho k'awoo ba bi n woo heer ba kookoo.

Heer koodo bee woo yi bala y, woo heernyoo yi so guta.

Tiiti k'a b'a hi woo m a o, awoo a panja da ra, a ka a heernyoo yi bi to ma m so.

¹⁴ Moo lee ka ho, m m le bo awoo o a mum m, b'awoo ka an a do denter a o, ho ku moo hi bi sira m. Amba woo ni sira hum tee... bi, o le ku woo bo awoo o Tiiti zi bi yi sira so amba woo hi bi m.

¹⁵ Bor k'a o, awoo zi b'o, awoo n a si muhja kan nyiboo ki daore ki, a ye a le ma bi, a y'a to dare a no o, an n'awoo nyoom guta an cem biisi han.

¹⁶ Moo heer i nyoom guta, ku moo do moo o, moo m da ma m yo awoo ma ho haay no o bi to ma.

8

Busoo zinzekora Zerizalem kristagoo to ma

¹ U danyoo, woo le taa k'awoo n barka ku Woso a ka Masedoon kristagoo sokomaro woo o bi mim do.

² Kristagoo woo ye fir ma guta, koo do y'a hinhoo no o. Bi, nyinta heernyoo guta m, bi n a ka nyi ye nyi ho k'an ta

m ka gɔta maam-maam kan a heer kɪ haay busoo zɪnzɛkɔra bɪ nɔ ɔ, an bɔkare ŋ mɪŋŋɔɔ ɪ ŋɔzaabaa nɔ ɔ gɔta.

³ Mɔɔ ŋ kasetɪ bɪ, hɔ kɔ ŋ nɪ ta m bɪ ŋ y'a ka, a ka ŋ y'a ɔ sɔ an lɛ da a paŋŋa ra a zim.

⁴ A ye ŋ y'a ɔ wɔɔ han ŋɔɪ... k'a a hɔ na busoo zɪnzɛkɔra bɪ ma a a da m wosogɔɔ wɔɔ han.

⁵ Hɔ kɔ wɔɔ n a gɪŋga bɪ ŋ y'a ba, lɛɛ ŋ y'a ka ŋn'a mɪŋŋɔɔ ka Zuuba ɔ, ŋnɪ bɔkare ŋnɪ ye ŋnɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a hum bɪ bam, Woso hɔɔnhɔ nɔ ɔ.

⁶ Nɔɪnaaɔ nɪ, wɔɔ n ma Tiitɪ ma, k'an a bɔ an bɔr awɔɔ zi b'ɔ an bɪ daahan zibɛɛ k'a sɪŋŋɪda sa kan awɔɔ kɪ, busoo zɪnzɛkɔra bɪ nɔ ɔ bɪ ba an a nyambɔr.

⁷ K'a a yo hɔntazanno n'awɔɔ m, sɪrakare nɔ ɔ, Woso lemim padare nɔ ɔ, Woso hɔdɔre nɔ ɔ, awɔɔ n'a yon ɔ kan a heer kɪ haay a n nɪ wɔɔ ŋɔam sɔ bɪ, k'a a yo ɔ sɔ paan... busoo zɪnzɛkɔra bɪ mim nɔ ɔ.

⁸ Mɔɔ n naa hɪ, ɪ ɔ, lɛ mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ y. Kɔ mɔɔ gɔɔɔ vantɔɔ tontɔre mim hɪ bɪ, a hɪ mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a hunka a ɔ, ŋɔare k'awɔɔ n ta m bɪ paan... denter.

⁹ Awɔɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka k'a n'a kam wɔɔ ɔ bɪ dɔ. Hɔntazaa n a mɪŋŋa m, an bɔkare a ye an a mɪŋŋa ba ŋɔzaa awɔɔ tɔ ma, k'awɔɔ n a ba hɔntazanno a mɪŋŋa ŋɔzaabaa tɔ ma.

¹⁰ Naa kɔ mɔɔ n'a hum naa, m hɔɔndare mɔɔ n'a hum. A gɪŋga mɔɔ ɔ a mɪŋŋa k'awɔɔ n gɔɔta a ta lɛɛ kan zibɛɛ k'awɔɔ sɪŋŋɪda sa zu ɔ bɪ kɪ. Awɔɔ ɪ yɪ lɛɛkarezanɔ, a busoo zɪnzɛkɔra bɪ ka, awɔɔ ɪ lɛ sa a bɔ a lɛ m sɔ.

¹¹ Kɛere naa, k'a ta lɛɛ kan a heer kɪ haay, amba awɔɔ sɪŋŋɪda sa bɪ m, a zi bɪ ba a nyambɔr, k'a busoo zɪnzɛkɔra bɪ ka a paŋŋa tekka ma.

¹² Bala, kɔ gɔaa hɔ ka Woso ɔ a zim, Woso ɪ hɔ bɪ do sim, dɪga a nawom hɔ k'a zaa bɪ n ta m bɪ ma, a bɪr dɪgam hɔ k'a ba m bɪ ma y.

¹³ Mɔɔ bɪr m kam ma kɔ m awɔɔ da ŋɔzaabaa ma, kɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n hɔ yɪ wa, a ŋɔa mɔɔ nawom kɔ gakɔɔbare n nyɪnta ɔ.

¹⁴ Dɪtaa naa, awɔɔ ɪ hɔ m gɔta, bɪ minto bɪ, awɔɔ a da ma, a a da gɔɔɔ kɔ hɔ jira ŋ ma rɔ wɔɔ han. Nɔɪnaaɔ bɪ, kɔ hɔ bɔr an bɪ jira awɔɔ ma sɔ, gɔɔɔ k'awɔɔ a da ŋ han rɔ wɔɔ nɪ hɔ nɪ, ŋ y'a dare awɔɔ han sɔ. Maam bɪ gakɔɔbare nyɪntaŋ ɔ.

¹⁵ Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ m bɪ:

Gɔaa k'a hɔ gɔr gɔta bɪ,
a ba m an cem a bɪnce han y,
gɔaa k'a gɔr poore bɪ,
hɔ n jira bɪ zaa ma sɔ y.

Tiiti i tam Korenti o

kan gɔaa hiya ki

¹⁶ Wɔɔ i yaa dam Woso m barka, kɔ Tiiti le n taa gɔta k'a a da awɔɔ han amba wɔɔ le n taa sɔ bi tɔ ma, Woso i naa da a heer o.

¹⁷ A ye kɔ wɔɔ o han k'an ta awɔɔ zi b'o bi, a ye, an le da bi, a ye kan a heer ki haay, an hɔɔn bɔ o a zim k'a ta awɔɔ zi b'o.

¹⁸ Wɔɔ danyɔ vanta wɔɔ n'a nyɔɔm kan ki, kristagɔɔ sokumarɔ wɔɔ haay y'a le bɔɔ o, k'a nɔ lemim nyɔnta pa dam mɔɔɔ bi tɔ ma.

¹⁹ A n le da bi, kristagɔɔ sokumarɔ wɔɔ y'a bɔ o, k'an wɔɔ da zaa o, zɔnzekɔra zibɔɔ naa do kɔ wɔɔ n'a bam Woso leɔɔre tɔ ma bi nɔ o, zi naa do ba wɔɔ nawum sɔ k'o a hɔnka, o o, o le taa k'o o da gɔɔ han.

²⁰ Busoo kɔ n y'a da wɔɔ wɔ o naa gɔta maam-maam, bi tɔ ma bi, wɔɔ i dundore o zi, kɔ gɔsɔ b'a hi a o, wɔɔ n nyasum mɔɔɔ y.

²¹ Wɔɔ le taa k'o hɔ k'an mɔɔɔ ba Woso mum o, wɔɔ le taa k'o a ba sɔ gɔɔ mum o.

²² Wɔɔ gɔaa vanta nyɔɔm sɔ kan η ki, wɔɔ tir a ka lee o dɔga a, bi, wɔɔ yi gɔaa m, an nɔ Woso zibɔɔ bi ηɔam. Dɔta sɔ naa, a y'a tɔɔ o paan..., bala a sɔra ka awɔɔ o gɔta.

²³ Kɔ Tiiti nɔ, mɔɔ zuku m, mɔɔ zibɔɔkɔɔn m sɔ awɔɔ zi b'o, kɔ wɔɔ danyɔnɔ wɔɔ nɔ, kristagɔɔ sokumarɔ wɔɔ yi η bɔ o, η zibɔɔ bi y'a le bɔm Krista o.

²⁴ Naa tɔ ma bi, k'a ηɔare hɔnka η nɔ paan..., kɔ kristagɔɔ sokumarɔ wɔɔ n a dɔ η o, o le kɔ wɔɔ n'a bɔre awɔɔ ηɔare gɔtabaa o bi, sɔra m.

9

Busoo zɔnzekɔra bi bankare

¹ Pakra bɛɛ m kɔ mɔɔ nɔ m ya m ci ba awɔɔ ma, kɔ m daahan kɔ wɔɔ o k'o a ka Zidee gɔɔ wɔɔ o bi mim hi y.

² A ηɔa k'awɔɔ nawum paan... k'a a da η han bi, mɔɔ dɔ, bi y'a ka mɔɔ nɔ m le bɔ awɔɔ o Masedɔan gɔɔ wɔɔ lee, m a hi η nɔ, m o: «Akayii kɔ wosogɔɔ wɔɔ a banka zu o kara, k'a a da Zidee kɔ wosogɔɔ wɔɔ han.» Naa kɔ mɔɔ hi η nɔ bi, a a ka η gɔɔ gɔta nɔ letaama m, k'a a da Zidee gɔɔ wɔɔ han sɔ.

³ Bi wɔɔ danyɔnɔ kɔ mɔɔ η nyɔɔ awɔɔ ma rɔ nɔɔm, η nyɔɔ mɔɔ o k'awɔɔ n busoo k'awɔɔ le n taa k'a ka bi zɛ kɔ ra, amba mɔɔ hi gɔɔ gɔsɔnɔnɔ m mɔɔ o, awɔɔ a banka a nya bi m. K'awɔɔ ba nɔnɔaɔ kɔ wɔɔ bi lee ku, gɔaa woo... y'a dɔre a o, hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ mim bɔnce o bi, sɔra m.

⁴ Bɪ kʊ wɔɔ bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ kan Masedɔan gɔɔ wɔɔ kɪ, ɔ bɪ dɪga a awɔɔ n a banka a nya y, nyannɪ gɔta wɔɔ nyasom, bala, wɔɔ sɪra ka awɔɔ ɔ b'a n yɪ maam y. Bɪ, nyannɪ y'awɔɔ nyasom sɔ gɔta an lɛ da.

⁵ Naa tɔ ma m mɔɔ n a gɪnga mɔɔ ɔ, a a ga m kʊ m a yɛ wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ han kʊ ɪ nɪ lɛɛ ka mɔɔ m awɔɔ zi b'ɔ. K'awɔɔ n busoo k'awɔɔ ɔ k'a ka kan a heer kɪ haay bɪ zɪnzɛ kʊ ra a nya. Awɔɔ busoo bɪ do ler bɔ kara. Ncɪnaaɔ bɪ mɔɔ zem bɪ dɪga a awɔɔ busoo bɪ zɪnzɛ kʊ ra a nya, naa y'a hɪnkam sɔ a ɔ, a ka awɔɔ nawom kan a heer kɪ haay, awɔɔ bɪr a kam pakra nɪ y.

⁶ K'a mim naa do tɔ da a nɔ ɔ:
Gɔaa k'a hɔ duu poore bɪ,
hɔ poore an n'a yɪm sɔ,
gɔaa k'a duu gɔta bɪ,
hɔ gɔta an n'a yɪm sɔ.

⁷ Naa tɔ ma bɪ, a a ga m kʊ gɔaa biyɛθ n hɔ k'a gɪnga k'a ka bɪ ka, a b'a ka pakra nɪ, gɛɛ paɪɪja n y'a ba a ma tɔ ma y. Bala, gɔaa k'a nɪ hɔ kam kan heernyɪnta kɪ bɪ, Woso ɪ bɪ zaa ɪθam.

⁸ Bɪ, Woso a da ma an hɔ mɪɪja do y'a hɔnhɔ ka awɔɔ ɔ gɔta, kʊ hɔsɪ bɪ jɪra awɔɔ ma y, bɪ kʊ hɔ n bɪr ta awɔɔ ɔ gɔta, k'a zi mɪɪjɔɔ do haay ba m.

⁹ Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ m, n ɔ:

A ɪ hɔ kam ɪθazannɔ ɔ gɔta,
a ba k'a nawom gɔɔ m mɪɪja
bɪ nyare ba ɔ y.

¹⁰ Woso nɪ hɔ kam hɔduurezaa ɔ an n'a duum, an nɪ hɔbɪrɛ kan ɔ an n'a bɪm. Woso bɪ do nɪ hɔ kare awɔɔ ɔ gɔta amba awɔɔ lɛ n taa bɪ m, an a ka an pasɪ yɔɔgɔ, k'awɔɔ n wɔ ɔ a ba gɔɔ m mɪɪja gɔta.

¹¹ A y'a kam awɔɔ n hɔ yɪ gɔta dɔmɪm haay, k'awɔɔ n bɪr a bam gɔɔ m mɪɪja tee.... K'a yɪ ncɪnaaɔ, gɔɔ cir gɔta y'a lɛ bɔm Woso ɔ, awɔɔ ganwɔrɛrɔ wɔɔ kʊ wɔɔ n'a kare ɪ ɔ tɔ ma.

¹² Bala, busoo zɪnzɛkɔra bɪ zɪbɛθ bɪ, a da bɛɛ a nawom wosogɔɔ wɔɔ han bala y, a ka a nawom sɔ gɔɔ nɪ Woso barka dam gɔta maam-maam.

¹³ Zi naa do bare n'awɔɔ taalera zaa bɪ zuure nɔ ɔ bɪ hɪnkam. A a hɪnka a ɔ, awɔɔ sɪra ka Krista lemim nyɪnta b'ɔ denter, an nɪ yem ma kare. Gɔɔ gɔta y'a lɛ bɔm Woso ɔ naa tɔ ma, ɪ y'a lɛ bɔɪ ɔ sɔ k'awɔɔ n'a bare ɪ nɪ mɪɪja, an n'a hɔnyɪ jirm kan ɪ kɪ kan gɔaa haay kɪ bɪ tɔ ma.

¹⁴ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma, ɪ n'awɔɔ ɪθa gɔta, kʊ Woso a barka ka awɔɔ ɔ gɔta ncɪnaaɔ bɪ minto.

15 Bɪ kʊ Woso tɔ n lɛbɔɔrɛ yɪ, a ganwɔrɛ gɔta k'a lɔɔ ba ɔ bɪ tɔ ma.

10

Pol y'a dare a nyaa ma

¹ Awɔɔ y'a hum mɔɔ muɲɲa Pol ma, a ɔ, kʊ mɔɔ y'awɔɔ bire ɔ, nyibæzaa m mɔɔ m, bɪ kʊ mɔɔ laatu bɪ mɔɔ nɪ m dare m nyaa ma kan awɔɔ kɪ. Bɪ, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han Krista bogɔ-bogɔdabaa m kan a ɲɔarɛ kɪ m, m ɔ:

² A b'a ka kʊ mɔɔ bɪ lee ku awɔɔ bire ɔ, kʊ m m da m nyaa ma wa! Bala, gɔɔ kʊ ɲ n'a gɪngarɛ ɲ ɔ, ɔ zi woo... ba wɔɔ nawɔm gɔaa hɔɔndarɛ m bala rɔ wɔɔ, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ mɔɔ m da ma, m m da m nyaa ma kan ɲ kɪ.

³ Sɪra m, wɔɔ mɛ kʊ wɔɔ n ta m ɔ n'ɔ mɪsɪrbaa bam nɪ naa, mesim m. Bɪ wɔɔ bɪr Woso zuure zoo bɪ bam gɔaa hɔɔndarɛ nɪ y.

⁴ Yar mɔdrɔ kʊ wɔɔ n ta m, ɔ nɪ yar bɪ bare ɲ nɪ rɔ wɔɔ, durnya gɔɔ n ta ɲ nɪ rɔ wɔɔ bɛɛ y. Wɔɔ hɔɔ wɔɔ, Woso yar mɔdrɔ paɲɲazanno m ɲn'a dam ma ɲnɪ bɔr jɪnnɔ gɔtɔ-gɔtɔɔ ra. Wɔɔ ɪ hɔɔndarɛrɔ danɲadɔɔ zaar bam.

⁵ Wɔɔ ɪ hɔɔ kʊ gɔɔ ɲ sa muɲɲabusure nɔ ɔ ɲn'a ta m Woso dɔrɛ m toore rɔ wɔɔ zaar bam, wɔɔ ɪ hɔɔndarɛ haay dam jɪm ɔ, ɔ n'a kare a zanno nɪ yem Krista ma.

⁶ Bɪ, k'awɔɔ hɪnka a ɔ, awɔɔ ɪ yem hɔ kʊ wɔɔ n'a hum haay ma fast, k'a dɔ a ɔ, wɔɔ ɔ banka ɔ a nya k'ɔ gɔɔ haay kʊ ɲ bɪr yem nɔ wɔɔ hɔnhɔr.

⁷ Gɛɛ dɪga awɔɔ nawɔm hɔ kʊ gɔɔ n'a yɪrɛ a mɪm m bɪ ma bala ra? Ncɪnaaɔ bɪ, kʊ gɔaa ɔ Krista hɔ n a mɪ fast, k'an a hɔɔn da an a dɔ sɔ a ɔ, Krista y'a so wɔɔ ɔ, amba a a so a zaa ɔ bɪ m.

⁸ Baa kʊ mɔɔ m lɛ bɔ m muɲɲa ɔ gɔta, lɛ kʊ Krista a ka mɔɔ ɔ bɪ tɔ ma bɪ, a nyannɪ ba mɔɔ nɪ y. Bɪ, lɛ kʊ mɔɔ m ta m naa, a ka Woso ɔ mɔɔ ɔ, k'awɔɔ n wɔ ɔ a ta lɛɛ, a sokuma bɪ nɔ ɔ, awɔɔ zaarbare tɔ ma bɛɛ y.

⁹ Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n a gɪnga a ɔ, m ka mɔɔ nawɔm ma kʊ m awɔɔ da bɔ ɔ m ciro wɔɔ meerbaarɔ nɪ y.

¹⁰ Bala, n y'a hɪrɛ, n ɔ: «Mɔɔ ciro wɔɔ meerbaarɔ kʊsɪ, nyaa meerbaarɔ m sɔ, bɪ kʊ mɔɔ bɔr m nɪ kan awɔɔ kɪ, paɲɲawarzaa n mɔɔ m, bɪ mɔɔ n meerbaa dɔ sɔ y.»

¹¹ Bɪ gɔaa k'a nɪ naa hum bɪ, mɔɔ ɔ, kʊ m a hɪ m, m ɔ: Hɔ kʊ wɔɔ n'a gɔrɪra bare ɔ ciro wɔɔ ɔ kʊ wɔɔ ba awɔɔ bire ɔ bɪ tɔ ma bɪ, kan hɔ kʊ wɔɔ n'a bam kʊ wɔɔ ɪ kan awɔɔ kɪ bɪ, ɲ hɔdeem, ɲ jɪrɔ ba ɔ y.

¹² Sɪra m, wɔɔ b'ɔ dam ma ɔ ɔ ga kʊ ɔ gɛɛ ɔ ɔ makra ba gɔɔ kʊ ɲ n'a hɔɔn dare ɲ ɔ, a lɛ da gɔɔ m nɔ wɔɔ ma y. Hɔɔnwarzanno m brɔɔ m. Bɪ y'a ka ɲn'ɪ dɪgarɛ a muɲɲɔɔ

ma k'a a makra ba kan guɔɔ ki, ηn'a makra bare a muηηɔɔ ma.

¹³ Bi ku wɔɔ ni, wɔɔ bi yere u u le bo u muηηɔɔ u, an cem jire ku Woso a ka bi han y, wɔɔ y'u le bore u muηηɔɔ u zibæe ku Woso a ka wɔɔ u k'u a ba bi tekka ma, a ka k'a u wɔɔ n'u da ma u lee ku awɔɔ zi bi no u.

¹⁴ Bala, ta ku wɔɔ u awɔɔ zi b'u bi, cem bee wɔɔ u u jire han y. Wɔɔ i lee ka, u bi Krista lemim nyunta pa da awɔɔ m.

¹⁵ Wɔɔ bir u le bore u muηηɔɔ u guɔɔ vantɔɔ zibæe to ma y. Bi, wɔɔ ta u heer le k'awɔɔ sirakare n a da ra, ku wɔɔ zibæe n panηa yi guɔa awɔɔ barla so, zibæe ku Woso wɔɔ da u bi m naa, wɔɔ bi bore a jire la ni y.

¹⁶ Wɔɔ wɔη u ncinaasu u lemim nyunta bi pa da koro ku η ni laatu awɔɔ ku bi ma ro wɔɔ u, bi wɔɔ b'u le bore u muηηɔɔ u zi ku guɔɔ vantɔɔ a ba to ma y, zi ku Woso a ka broɔ u ku η n'a ba bi n bi.

¹⁷ Wosoci b'a hi, a u: «Gɔaa k'a u k'a a le bo a muηηa u, a b'a le bo a muηηa u y, an a le bo ho ku Zuuba a ba b'u.»

¹⁸ Bala, gɔaa k'a n'a le bore a muηηa u a zim bi bee Woso no ni yim ma y. Gɔaa ku Woso muηηa n'a le boη u bi m.

11

Pol i ηsaarzi bæezanno mim him

¹ Keere naa, moɔ hoɔzaabaa meer bam kan awɔɔ ki, k'a ye ma. In... a ye moɔ nawore awɔɔ han k'a ye moɔ hoɔzaabaa meerbaa bi ma.

² Awɔɔ ηsa ku moɔ nawom bi, jumbaa n ta moɔ m, a to a u Woso zi. Bala, awɔɔ banka moɔ u amba nyumbœere k'a n yar do bi m, ku m a ka Krista u, k'a n yi awɔɔ zim.

³ Bi, moɔ da ni boη u, moɔ u, a a da ma guɔɔ n bra ba awɔɔ m ηsaarlɔ m awɔɔ n a bo Krista zuure u paan..., amba mim bi bra ba Eɛvi m ηsaarlɔ meerbaa m bi m.

⁴ Meer bi ba moɔ nawore ncinaasu, bala, ku gɔaa bor an ni Yeezuu Krista vanta mim hire, an ni meer bi bam espri ku Sent-Espri bee m bi ni, an ni lemim vanta pa dare awɔɔ m, bi lemim nyunta k'awɔɔ zu u biisi bi bee y, awɔɔ tir a gu a ye ma.

⁵ Guɔɔ k'awɔɔ n'a hoɔn dare η ma a u, zibæezanno ku η le da ro ni η ni ro wɔɔ, moɔ y'a gungam m u η n le da moɔ ni y.

⁶ A a da ma moɔ bi wɔη u, m meer ba wɔsi am η ho bi ni y, bi ku Woso hodore mim ni, η bi jura moɔ ni y. Moɔ m hodore bi hunka ho haay no u, mim haay no u.

⁷ Ku moɔ bi Woso lemim nyunta pa da awɔɔ m bi, a pa bi da moɔ u awɔɔ m vam, moɔ n hoɔsi si awɔɔ han y. M muηηa

moo zer, ku m awoo gore da u. A hi awoo u, a ba ku moo u ncinaasu naa, koro moo u ma ra?

⁸ Nyinta ku moo u awoo zi b'u bi, kristagoo sokomaro vantoo i moo yawora ba, moo broo wo nya, ku m m da awoo han.

⁹ M da ku moo nawore awoo han b'u bi, ku busoo mim ta moo ma, moo bir awoo kom k'a hosi kan u y. Woo danyino ku n Masedan u ro woo bur, nni ho ku moo le n taa haay bi ka moo u. Moo n ye fugaa k'awoo n ko moo mim ma y, naa moo ni gootare m bir a bam.

¹⁰ Naa m moo goredaore, sira moo n'a hum Krista k'a ni moo u bi to m, moo b'awoo busoo sire y, m le moo n'a bore m muha u naa to ma, bi gosu b'a dam ma Akayii koro woo u jilli an a ta moo m toore naa no u y.

¹¹ Bo m moo n naa hi? Moo bir awoo nsum ge? Ayy..., Woso a do a u moo y'awoo nsum.

¹² Ho ku moo n'a bam naa, moo gootare m bir a bare ncinaasu can, ku m a ka ku goo ku n le n taa k'a a le bo a muha u, a u, a i zi bam, am woo ho bi m no woo n a da jum u, ku n b'a da ma nni naa hi y.

¹³ Goo noon duro, zibeezanno paan...ro bee ni n mi y, njaar n'a bam goo m a zibee bi no u, n'a ho bare i u, Krista zibeezanno m.

¹⁴ Bi naa do naa, zekede mim b'a no u y, bala, Sotana muha a da ma an a muha ba i u, leegure maleka m.

¹⁵ K'a yo Sotana muha wo u an naa ba bi, k'a maam woo b'a hum u u, a zibeenyino woo b'a muha bare i u zibeeirgazanno n a mi wa. Bi, n nyamburle bi, bo a nawom ku u kan n zibee bi ki, a yire n ma bunyaa.

Pol firyirero mim

¹⁶ Ku m m ya, m so ra, awoo gosu bi diga moo ma i u, hoozaa n moo ni y. Gee k'awoo u hoozaa n moo ni, k'a maam k'a ye moo ma amba awoo ni yem hoozanno ma bi m, ku m wo u m m le bo m muha u poore.

¹⁷ Ho ku moo u ku m a ba naa, Zuuba hoonho bee m ku moo n a ba ncinaasu y. Ku moo u ku m m le bo m muha u naa, hoozaaba zibee m.

¹⁸ K'a a yo goo guta n'a le bore a muha u durnya minno ma bi, moo yi m le bore m muha u so.

¹⁹ Awoo ku mindorezanno n'a mi ro woo, awoo i yem hoozanno ma naanaa.

²⁰ Awoo i yem goo n'a sore awoo u am lonno ho bi m, nni ho yore a m, nni njaar bare a m, nni'awoo gore bon u, nni'awoo sunso wum.

²¹ Nyanni i moo zem, bala, woo n wo u, u naa ba awoo ni y.

Bɪ kɛɛɛ naa, mɔɔ meer bɪ bare am hɔɔzaa hɔ bɪ m, gɔɔɔ kɔ η n'a le bɔɛ a muηηɔɔ ɔ hɔɔ niηηɔɔ m nɔ wɔɔ, mɔɔ yɪ m le bɔɛ m muηηa ɔ hɔɔ wɔɔ duro m sɔ.

²² Gɔɔɔ wɔɔ duro ɔ ebree gɔɔɔ n'a mɪ, bɪ, ebree gɔaa n mɔɔ m sɔ. N ɔ, Israyel gɔɔɔ n'a mɪ, mɔɔ maam sɔ. N ɔ, Abraham yanηɔɔ n'a mɪ, bɪ mɔɔ maam sɔ.

²³ N ɔ, Krista zibəənyɪnɔ n'a mɪ, ɔnhɔɔn..., mɔɔ hɔɔzaabaa meer bam fast kɛɛɛ, Krista zibəənyɪ m mɔɔ m an le da η la.

Mɔɔ zi ba an le da η hɔ ra.

N mɔɔ du lɔnnɔɛ ɔ an le da η la,
n mɔɔ zɛ mawɔr m an le da η la sɔ,
mɔɔ m mee ka zɛ ma galle m hɔka.

²⁴ Zɪfɔrɔ lɛzannɔ mɔɔ nyasɔ galle m soor ηnɪ mɔɔ zɛ mawɔr m, mɔɔ zɛ n tɪr a ɔ mawɔr bɪ m galle m bukərku a yaa n nɛɛhɔ.

²⁵ Rɔm gɔɔɔ mɔɔ nyasɔ galle m kaakɔ η nɪ mɔɔ zɛ bannɔ m, hindeem ɔ gɔɔɔ mɔɔ bɪmba jaarɔ m k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ. Mɔɔ m yo kɔ m ga kɔɔlɔɔ nyoobare nɔ ɔ galle m kaakɔ, hindeem ɔ mɔɔ gɔɔta higɔta ɔ dɔmɪm deem, dɔ n mɪ n nɪ mɔɔ bɔ lem.

²⁶ Mɔɔ zaakɔ gɔta,

mɔɔ zaakɔrɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ,
pɛrgɔrɔ kɔ η tɪr yar lɔ wɔɔ a yo k'a mɔɔ bɪ,
dazaamazannɔ a yo k'a mɔɔ zɛ sɔ,
mɔɔ dogɔɔɔ a ηɔa k'a mɔɔ meeyaa bɔ ɔ sɔ.
Doro vantɔɔ gɔɔɔ a yo k'a mɔɔ zɛ gər sɔ.

Minno a yo k'a mɔɔ yɪ kɔnɔrɔ ɔ, kan poohɔɔnrɔ kɪ ɔ,
higɔtɔɔ burɔ ɔ sɔ,

ηɔaar kristagɔɔɔ barla sɔ.

²⁷ Mɔɔ zi kɔsɪrɔ ba, m makra kɔsɪrɔ yɪ, hinceem tɪr jɪra mɔɔ ma, nɔ n tɪr mɔɔ zɛ kan mɪst kɪ, m tɪr m le kɔsɪ pakra m, nyɛem mɔɔ zɛ, huu jɪra mɔɔ ma sɔ.

²⁸ Mɔɔ bɪ m kɔrɛ m minno vantɔɔ hɪ y, dɔmɪm biyəə mɔɔ heer ɪ kɔm kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ mim tɔ ma.

²⁹ Kɔ panηawarzaa m gɔaa nɪ, b'ɪ ɔ, mɔɔ m. Kɔ gɔaa a do mimbɔnyaa nɔ ɔ b'a busu mɔɔ ma gɔta, ɪ ɔ mɔɔ m.

³⁰ Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m muηηa ɔ, m le mɔɔ n n'a bɔrɛ m panηawar minno ɔ.

³¹ Woso, wɔɔ Zuuba Yeezuu Zɪ bɪ, a a dɔ a ɔ, ηɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y. Bɪ, k'a tɔ n lebɔɔrɛ yɪ dɔmɪm haay.

³² Nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ Damas kɔ ɔ bɪ, kɔ bɪ dɪgamazaa kɔ cir Aretas a sɔ ɔ b'a ka yarbənno n jɪm kɔ bɪ lɛrɔ ma, k'a mɔɔ ku a mɔɔ nyasɔ.

³³ Bi, gɔɔɔ mɔɔ da kasɪ ɔ, n n'a ka mɔɔ n bɔ kɔ bi pɛŋŋɛ bi tokoro deem m, yi a ɔ ncinaaɔ kɔ bi dɪgamazaa bi n mɔɔ ku an mɔɔ nyaso y.

12

Hɔ kɔ Woso a hɪnka Pol m

¹ Mɔɔ gɔɔtare m m lɛ bɔ m miŋŋa ɔ ra? Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ a nyɔɔdɔ ba ɔ y, bi keere naa, mɔɔ hɔɔ kɔ Zuuba ŋ hɪnka mɔɔ m nunnare nɔ ɔ rɔ wɔɔ mim hum.

² Mɔɔ kristagɔaa dɔ, Woso n a busu an ta m a zi arzana ɔ, a busure dɔɔraa bueresi hɔ m naa. Mɔɔ n a dɔ kɔ ta a ɔ arzana ɔ paan..., gɛɛ hɔhɪnkare a a yi y, Woso ɪ naa dɔ.

³ Denter m, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, Woso a busu an ta m arzana ɔ, a a da ma hɔhɪnkare a a yi, a a da ma Woso a busu paan... an ta m arzana ɔ b'ɔ, Woso ɪ naa dɔ mɔɔ n a dɔ y.

⁴ Arzana ɔ b'ɔ bi, a meerbaarɔ niŋŋoo ma, gɔaa n a ga m an so ŋ la y, bi, zaa ba ɔ, gɔaa n ŋ mim hire y.

⁵ M lɛ mɔɔ n'a bɔre m miŋŋa ɔ, gɔaa ncinaaɔ bi tɔ ma, bi mɔɔ bi m lɛ bɔre m miŋŋa ɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m lɛ bɔ m miŋŋa ɔ, m paŋŋawar minno mɔɔ ni ŋ hum.

⁶ K'a hi mɔɔ ɔ kɔ m m lɛ bɔ m miŋŋa ɔ, mɔɔ bi yim hɔɔzaa y, bala, mɔɔ sɪra hum. Bi, mɔɔ lɛ baa kɔ m m lɛ bɔ m miŋŋa ɔ y, bala, mɔɔ lɛ baa kɔ gɔaa n a hɔɔn da mɔɔ ma an lɛ da m bɪnce ra, zi kɔ mɔɔ ba an n'a yim nɔ ɔ, gɛɛ meer kɔ mɔɔ n'a bam an n'a mam nɔ ɔ y.

⁷ Hɔɔ gɔtɔɔ nɔɔn duro kɔ Woso ŋ hɪnka mɔɔ m b'a da ma an a ka miŋŋabusure n a so mɔɔ ɔ. Naa tɔ ma m Woso n yaaba da mɔɔ zi an ni mɔɔ kɔm, kɔ mɔɔ bi m miŋŋa busu y. Yaaba bi, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Sɔtaana zibɛɛzaa deem zibɛɛ m, an ni mɔɔ zem, kɔ mɔɔ bi m miŋŋa busu y.

⁸ Mɔɔ yaa da Woso m gallem kaakɔ k'an mɔɔ yɔ firyire naa dɔ wɔ ɔ.

⁹ A n a nyɪ bɔ mɔɔ n'ɔ, a ɔ: «Mɔɔ barka b'ɪbu bɔ, bala, k'ɪbu ɪ paŋŋawar nɔ ɔ, bi mɔɔ barka b'a zi ba fast.» Naa tɔ ma bi, mɔɔ yi m heer nyɔɔm m m lɛ bɔ m miŋŋa ɔ, m paŋŋawarɔ tɔ ma, kɔ Krista paŋŋa bi n nyɪnta mɔɔ gɔr zi fast.

¹⁰ Naa y'a ka Krista tɔ ma mɔɔ ni m heer nyɔɔm, kɔ mɔɔ ɪ paŋŋawarɔ nɔ ɔ, kɔ gɔɔɔ ɪ mɔɔ sɔnsɔ wɔre, kɔ minno a hɔnhɔ ɪ mɔɔ yire, kɔ gɔɔɔ ɪ fir kam mɔɔ ma, kɔ minno ɪ mɔɔ heer kɔm sɔ. Bala, kɔ mɔɔ ɪ paŋŋawar nɔ ɔ, bi mɔɔ paŋŋa n ta ɔ.

Pol heer i kom Korenti gɔɔɔ to ma

11 Mɔɔ i meerbaa bi bare i u, hoɔzaa m mɔɔ m, b'awɔɔ i mɔɔ da u panja m. Awɔɔ y'a ga m hoɔ a mɔɔ nyaa ba. Bala, baa ku hoɔi beɛ m mɔɔ ni, gɔɔɔ k'awɔɔ ni digare ŋ ma zibəezanno wɔɔɔ wɔɔ, ŋ n le da mɔɔ m hoɔi nɔ u y.

12 Zibəero ku ŋ n'a hunkare ŋ u, kristazibəezaa m mɔɔ m nɔ wɔɔ, ziro wɔɔ duro ba mɔɔ u gɔɔɔ bire u kan buraama guta ki. Zibəero wɔɔ duro, hoserlo do y'a hɔnhɔ m kan gɔngare do y'a hɔnhɔ ki.

13 Bo n ta u mɔɔ n a ba kristagɔɔɔ sokumarɔ vantɔɔ wɔɔ m, mɔɔ n a ba awɔɔ ni? K'a maam ku mɔɔ n ye k'awɔɔ n digamɔɔ mɔɔ mɔɔ mim ma bi m. K'a korɔma naa do sugur ka m u.

14 Dɔɔtaa naa, mɔɔ m banka m a nya ku m bor awɔɔ zi b'u, a gallem kaaku ho mɔɔ ni zem b'u naa, bi ku mɔɔ bi bor, mɔɔ bi yem awɔɔ n digamɔɔ mim ma y. Awɔɔ muŋŋɔɔ mɔɔ ni m kare a ma, awɔɔ busoo beɛ y. Bala, nyɔnɔ beɛ n'a kam busoo ma k'a nyaso a zɔɔ ni y, zɔɔ wɔɔ n'a kam ma ŋn'i nyasore a nyɔnɔ m.

15 Ku mɔɔ ni, heernyɔɔ m kan mɔɔ ki, ku m ho ku mɔɔ n ta m haay sa kan m muŋŋa ki, m m da m awɔɔ han. Awɔɔ ŋsa ku mɔɔ nawom guta nɔɔnaa naa y'a ka awɔɔ bir mɔɔ ŋsam na?

16 Awɔɔ ye a do a u, mɔɔ n ye k'awɔɔ n ko mɔɔ nyasom to ma y. B'a da ma gɔaa n a hi a u, hoɔnkare zi mɔɔ ba ku m awɔɔ ku m wɔ u, ŋsaarlɔ m.

17 Mɔɔ ŋsaar ba awɔɔ m ku m ho yi awɔɔ gor zi ra? Mɔɔ gɔɔɔ ku mɔɔ ŋ nyɔɔ awɔɔ zi ro wɔɔ gɔaa deem da u k'an ŋsaar ba awɔɔ m na?

18 Mɔɔ ye Tiiti han an ta awɔɔ zi b'u, kan wɔɔ danyɔ ku mɔɔ mim hi awɔɔ m biisi bi ki. Awɔɔ a da ma a hi a u, Tiiti ŋsaar ba awɔɔ m k'a ho yi ra? A muŋŋa kan mɔɔ ki, tar deem wɔɔ sa, u u mɔɔɔbaa bi ba m, kan u zibəe ki.

19 A hoɔn k'awɔɔ n'a dare a u, u ka wɔɔ nawom ma ku gumə ka u muŋŋɔɔ u awɔɔ lee bi, a domum laatu. Ayy..., u meerbaa bi ba wɔɔ nawom Woso taa amba Krista n'a ŋsam bi m, bi, u gɔaasɔɔɔ, naa haay hi wɔɔ nawore awɔɔ m, k'awɔɔ n ta lee sɔrakare nɔ u.

20 Mɔɔ da i boŋ u, m u, i b'a ka mɔɔ n bor awɔɔ zi b'u m bi digam a ho ku mɔɔ n'a gɔngare awɔɔ zi bi bi maam ni y, awɔɔ n a yi so a u, ho k'awɔɔ n'a gɔngam mɔɔ zi bi, a bi maam so y. Mɔɔ da i boŋ u, m u, i b'a ka nyaa n bi nyɔnta u, kan jumbaa ki, nɔmaa ki, mumbokoma ki, kan sonsowore ki, gɔɔɔɔzarle ki, kan muŋŋabusure ki, warkoma ki y.

21 Mɔɔ da i boŋ u so, m u, m ya ku mɔɔ u m ni zere awɔɔ zi b'u naa, i b'a ka Woso n mɔɔ da nyannu u awɔɔ bire u wa.

M m ya m nyi ka gɔɔɔ gɔta kɔ η mimbonyaa ba hɔɔ, ηnɔ gɔɔta ηn'a bɔ a taam a dintim zibæero wɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma wa, a a da ma ηnɔ gɔɔta ηn'i jaan dam, ηn'a zibonyaaro wɔɔ bam.

13

Dondɔre nyambɔrle

kan leersore ki

¹ Kɔ mɔɔ bɪ bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a gallem kaako hɔ m naa keere. Amba Wosoci b'a hɪ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɔ, gɔaa vanta mim ba, pakra m kɔ mim bɪ kasetizanno n nyɪnta ɔ hɪya gɛɛ kaako, kɔ mim bɪ n yɪ sɪra», kɔ mɔɔ bɪ lee ku, naa wɔɔ n'a bam.

² Kɔ m lɛɛ ka m a hɪ gɔɔɔ kɔ η mimbonyaa ba hɔɔ rɔ wɔɔ m kan gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ kɪ m, bɔr kɔ mɔɔ ɔ b'ɔ a hɪya hɔ ma bɪ, mɔɔ η bɔ zaa ɔ, bɪ keere naa, kɔ mɔɔ ba b'ɔ naa, mɔɔ y'a hire m ɔ, kɔ mɔɔ m ya m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, mɔɔ bɪ gɔsɪ tore y, mɔɔ hɔnhɔrle kare η haay ɔ.

³ Awɔɔ lɛ taa k'a a dɔ a ɔ, Krista a meerbaa da mɔɔ lɛ ɔ mɔɔ n'a bam, gɛɛ lɔ? K'a maam awɔɔ y'a dɔre. Panɲawarzaa bæe m Krista m awɔɔ gur zi y. A y'a panɲa bɪ hɪnkare awɔɔ bire ɔ.

⁴ Sɪra m, a zɛ kɔ n y'a ɔ godarkɔra ma bɪ, a nyɪnta panɲawar nɔ ɔ, bɪ, a y'a mɪsɪrbaa bam keere Woso panɲa tɔ ma. Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan kɪ bɪ, wɔɔ ɪ panɲawar nɔ ɔ sɔ, bɪ, ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba wɔɔ nawɔm kan kɪ, ɔ n'ɔ zi bɪ bam kan awɔɔ kɪ Woso panɲa m.

⁵ K'a bɔ a dɪga a mɪɲɲɔɔ ma a zim, awɔɔ ɪ mɪsɪrbaa bam sɪrakare nɔ ɔ gɛ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu Krista y'awɔɔ bire ɔ, gɛɛ lɔ? K'awɔɔ n a dɔ, k'a maam, k'awɔɔ bɪ wɔɲ ɔ a a sɪrakare zibæero hɪnka bɪ tɔ ma m.

⁶ Bɪ, mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ bɪ jɪra m sɪrakare zibæero hɪnkare ra wa.

⁷ Yaa wɔɔ n'a dam Woso m, k'awɔɔ bɪ mimbonyaa ba y. ɔ ka bæe wɔɔ nawɔm ma, k'ɔ a hɪnka awɔɔ m, ɔ ɔ, ɔ gumɛ ta ɔ wa. ɔ ka wɔɔ nawɔm ma k'awɔɔ n a mɪɲɲa ba, baa k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, wɔɔ bɪ gumɛ yɪm mim kɔ wɔɔ dɪnda naa nɔ ɔ y.

⁸ Bala, wɔɔ ba panɲa m k'ɔ sɪra da jum ɔ y. Panɲa wɔɔ n ta m k'ɔ a ka, kɔ sɪra n ta lɛɛ.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ panɲawar nɔ ɔ, awɔɔ nɪ panɲa m denter, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm. Wɔɔ n'a yem Woso han bɪ n naa kare. A yɛ wɔɔ nawɔm k'an a ka k'awɔɔ n yɪ mɪɲɲa fasi.

¹⁰ Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ gɔɔta m m laatɔ awɔɔ ma bɪ, mɔɔ nɪ naa haay gɔrsɪra bare awɔɔ ma. K'an bɪr yɪre ɪ ɔ, kɔ mɔɔ bɪ lee ku awɔɔ bire ɔ, m bɪ m da m nyaa ma kan awɔɔ kɪ, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bɪ nɪ y. Bala, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ

σ βι, a ka a σ μωσ σ γυωω bankare tō ma, a n a ka μωσ σ κω m η zaar ba y.

¹¹ Kεερε naa, m danyinō, m leer μωσ n'a sore awōō m. K'a bir a heer nyōōm. A bir a tōη σ k'a yi mūηηa fasi. K'a bir κω heer yom. A bir κω mare. A bir a mūsirbaa bam laafu kan κω κi nō σ. Maam bi, κω ησarezaa kan laafuzaa κi m Woso m bi, a nyintam kan awōō κi.

¹² K'a yaa da κω m mūηηa danyibaa nō σ. Wosogūōō κω η ni naa σ haay rō wōō ι yaa dare awōō m.

¹³ Bι κω Zuuba Yeezuu Krista barka, kan Woso ησare κi, Sent-εspri zekōra κi n bir kan awōō haay κi.

Ci kɔ Pol a ba GALASII ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Galasii zanno ma bi

gasuure

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Galasii kuro wɔɔ kristagɔɔɔ ma.

Ci bi ba a ɔ, bala, zuɔfuro kɔ η y'a ba kristagɔɔɔ gɔsunno ɪ ta η zi ηn'aa ho dunda η nɪ, an bokare η hoɔndare bi bir zum kɔ ɔ kan lemim nyɪnta bi kɪ y. N ɔ, pakra m kɔ gɔɔɔ n gaso banɲo ɔ, kɔ n bɛɛ η bi bombore yire y.

A m naa, Pol n ci ba k'a hunka ηnɪ a ɔ, Krista k'a ga bi, a ho haay kɔ lero wɔɔ a cɪnta bi ba an a nya, an wɔɔ yɔ Moyiisi lero wɔɔ lombaa nɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ so ɔ miɲɲoɔ ɔ Sent-Espri paɲɲa kan a le sire kɪ to ma.

Pol ɪ yaa dam Galasii kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miɲɲa Pol nɪ ci naa do bam, kristazibæzaa m mɔɔ m, gɔɔɔ bɛɛ mɔɔ bo ɔ y, bi gɔaa bɛɛ mɔɔ nyɔɔ so y, Yeezuu Krista miɲɲa, kan Zɪ Woso k'a a mum bo ɔ gæno bire ɔ bi k'ɪ mɔɔ bo ɔ.

² Mɔɔ kan danyɪno kɔ η nɪ naa ɔ haay ro wɔɔ kɪ, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m, awɔɔ kɔ kristagɔɔɔ sokumarɔ n'awɔɔ m, an nɪ Galasii kuro ɔ ro wɔɔ.

³ A ye mɔɔ nawom wɔɔ Zɪ Woso han, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ han, kɔ η nɪ barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Yeezuu miɲɲa ɪ ye an ga, k'a wɔɔ bombɔ ɔ mimbonyaaro nɔ ɔ, k'a a da ma a wɔɔ yɔ durnya bonyaa naa do wɔ ɔ, amba wɔɔ Zɪ Woso le n taa bi m.

⁵ Woso to n leboore yɪ domum haay. Amina.

Lemim nyɪnta vanta ba ɔ y

⁶ A bo k'awɔɔ nawom Woso k'a awɔɔ bir k'awɔɔ n yɪ a gɔɔɔ Krista barka minto b'ɔ, a ta k'a zu lemim nyɪnta vanta ɔ bi, a a ka mɔɔ n ze kədɔ.

⁷ A bir yire ɪ ɔ lemim nyɪnta vanta n ta ɔ wa, a ɪ yire ɪ ɔ, gɔɔɔ n'awɔɔ warm kɔ ma, ηn'a kam ma k'a Krista lemim nyɪnta bi zaar ba.

⁸ Bi, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta dunda awɔɔ m, an a ho kan lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi kɪ, baa kɔ wɔɔ m, baa kɔ malɛka y'a to arzana ɔ an bi naa ba, kɔ Woso nɔmaa n a kɔrgu a zaa ra.

⁹ Mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ, bi mɔɔ yɪ m yare m so ra, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta pa da awɔɔ m, bi lemim k'awɔɔ si hoɔ bi bɛɛ, kɔ Woso nɔmaa n a kɔrgu a zaa ra.

10 Ncɪnaaʊ naa, m ka mɔɔ nawom ma kɔ ɔɔɔ nɔ n yɪ kan m kɪ ra? ɔɔɔ, kɔ Woso nɔ n yɪ kan m kɪ ra? A ɲɔa mɔɔ nawom kɔ ɔɔɔ n m ɲɔa ra? Ayy..., kɔ m ka mɔɔ nawom ma kɔ ɔɔɔ nɔ n yɪ m la, mɔɔ bɪ nyɪntam Krista zibænyɪ dɔ y.

Krista ɪ lemim nyɪnta bɪ da Pol wɔ ɔ

11 M danyɪnɔ, k'a dɔ a ɔ, lemim nyɪnta kɔ mɔɔ pa da awɔɔ m bɪ n a tɔ ɔɔɔ zi y.

12 Bala, a ma bɛɛ mɔɔ ɔ ɔɔɔ zi y, bɪ ɔɔɔ bɛɛ y'a dɪnda mɔɔ n sɔ y, Yeezuu Krista mɪɲɲa y'a hɪnka mɔɔ m, mɔɔ n a dɔ.

13 Nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ hɔ nɪɲɲə biisi, m nɪ zum zɪfɔrɔ wosozaa ɔ bɪ, awɔɔ mim ma. Awɔɔ dɔ a ɔ, dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, mɔɔ fir ka Woso ɔɔɔ sokuma bɪ ma ɔɔta maam-maam, kɔ m a zaar ba.

14 Zu kɔ mɔɔ nawom zɪfɔrɔ wosozaa b'ɔ bɪ, mɔɔ cem m muno zɪfɔrɔ wɔɔ han zaa bɪ zuure nɔ ɔ ɔɔta, m nɪ m yon ɔ ɔɔta m lɛ da ɲ la, m yaabɔɔ yɪnɔɔbayɪrɔ wɔɔ zuure nɔ ɔ.

15 Bɪ Woso lɛɛ ka an mɔɔ bɔ ɔ a barka bɪ tɔ ma kɔ m a zi ba, bɪ ma bɪ, mɔɔ n yɪ cɪna y. Ncɪnaaʊ nɪ, an mɔɔ bir zibæ bɪ tɔ ma.

16 Bɪ k'a b'a ɲɔa kɔ mɔɔ n'a Nyɪ bɪ dɔ kɔ m a pa da do vantɔɔ ɔɔɔ m bɪ, mɔɔ n m ka ma kɔ m ɔɔaa lar ma y,

17 mɔɔ n ta Zerizalem ɔ sɔ ɔɔɔ kɔ ɲ lɛɛ ka mɔɔ m ɲn'a ba kristazibæzanno rɔ wɔɔ zi y, m hɔr mɔɔ ɔ lɛem m ta Araabɪrɔ kɔ ɔ, m m tɔ b'ɔ, m bɔr Damas kɔ ɔ.

18 Bɪ jɛ ɔ dɔɔraa kaaku kur bɪ, mɔɔ n ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa Sefas* dɔ, mɔɔ ɔɔɔta b'ɔ kan kɪ dɔmɪm bueresoor.

19 Mɔɔ n zibæzaa vanta yɪ kɔ *Zakki bɛɛ y, Zuuba danzaa bɪ.

20 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m ci b'ɔ naa, Woso n mɔɔ kasetzaa, ɲɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y.

21 M hɔr kɔ mɔɔ ɔ Zerizalem ɔ bɪ jɛ ɔ, ta mɔɔ ɔ Siiri kɔrɔ ɔ, kan Silisii kɔrɔ ɔ kɪ.

22 Bɪ, Zidee kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokumarɔ wɔɔ n mɔɔ yɪ deem y.

23 A ma ɲ y'a ɔ bala, n n'a dɪndare, n ɔ: «Gɔaa k'a nɪ fir kam wɔɔ ma biisi bɪ, a ɪ Krista zaa k'a nyɪnta an n'a zaar bam bɪ pa dam kɛɛɛ.»

24 Naa do n a ka, ɲn'a lɛ bɔm Woso ɔ mɔɔ minto.

2

Pol kan kristazibæzanno vantɔɔ kɪ kɔ zɛɔrɛ

* 1:18 1.18 Sefas: Pɪyɛɛr tɔ vanta m. K'a dɪga Zaan 1.42 bɪnce ɔ.

¹ Doo'raa bueresi cenle je u, moo m bo, m m ya, m ta Zerizalem u kan Barnabas ki, moo Tiitu gaa m ta m kan m ki so.

² Woso y'a hi moo m hohinkare no u, a u, moo n ta, bi minto m moo n ta. Ku woo yaa lee ku bi, moo lemim nyinta ku moo n'a pa dam do vantoo barla bi sa, m a dunda n ni. Moo sokoma ba kan leezanno woo ki a minto m a dunda n ni so, ku zi ku moo ba kan zi ku moo n'a bam bi ki bi bo vam y.

³ Baa moo zukuuzaa Tiitu ku grekki goaa m bi, n n a ka ma k'a panja ba ma k'an gaso banjhu u y.

⁴ A n bokare guoo a da woo zi n'a hure a ma kristagoo bi njaarzanno m, broo a nyasu kookoo ku Tiitu n gaso banjhu u. A da n y'a u woo zi k'a soamunhas ku Krista Yeezuu a ka woo u bi sunsu, a nsa n y'a u k'a a ya, a woo da lombaa ma.

⁵ Woo n ye n ma y, woo n'u ka ma k'u ku ma kan n ki baa poore tokke y, a ba woo u ncinaasu, ku sira k'a ni lemim nyinta bi no u bi m bir a bince u.

⁶ Ku leezanno woo m, n leezaabaa mim n pakra ba moo ma y, bala, Woso bir guoo jire bore y. Ncinaasu ni, leezanno woo n moo da hosi vanta bare ma lemim nyinta bi pa dare no u y.

⁷ Bi, n ye n'a do n u, Woso moo da u ku m lemim nyinta pa da do vantoo guoo m, amba Woso Piyee' da u k'an a pa da zuforo m bi m.

⁸ Bala, Woso k'a Piyee' bo u, an a nyoo zuforo ma bi, Woso bi do i moo bo u so, an moo nyoo do vantoo guoo zi.

⁹ Kristagoo woo nyinta n'u digam Zakki kan Sefas ki Zaan ki ma a leezanno, broo ye n'a do n u Woso a barka ka moo u, ku moo n zi bi ba denter. A m naa, nni moo wo nyasu, k'a hinka a u, komare i woo bire u, ku woo m ta do vantoo woo zi, ku n boom n ta zuforo woo zi.

¹⁰ Bi, ho ku n y'a cinta bi, n u, u u da nsozanno han, bi ku ho bi do ni, moo ba denter.

Pol kan Piyee' ki mim Antiyos ku u

¹¹ Bi, Sefas k'a bi bor Antiyos u bi, moo ba kan ki goaa haay lee, k'a koro ma bi to ma.

¹² Bala nyinta a u, an ni ho bim kan do vantoo guoo ki, bi ma bi, Zakki guoo nyoo bi nni lee ku cina y. Ku n bi lee ku bi, an a da a ra, an a gu n ma an jim a ho, nyi k'a n'a bam zuforo ku n u, do vantoo guoo m gaso banjhu u ro woo m bi minto.

¹³ Zuforo ku kristagoo m nni nyinta b'u kan ki ro woo n a hobaa sa so, naa n a ka Barnabas munja n gaso n hoon huya-huya zibae b'u.

14 Kɔ mɔɔ ŋ yi ŋ bir zum sɪra k'a nɪ lemim nyɪnta b'ɔ tɪrga bɪ, mɔɔ hɪ Sefas m gɔaa haay lɛɛ mɔɔ ɔ: «Ibɪ k'ɪ n zɪfɔ bɪ, k'ɪbɪ n'ɪ mɪsɪrbaa bam am do vantɔɔ gɔɔɔ hɔ bɪ m bɪ, ɪ bir a bam am zɪfɔrɔ hɔ m bɪ, a a ba lɔ ɪbɪ n'a ŋɔam k'ɪ paŋŋa ba do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ ma kɔ ŋ n'a mɪsɪrbaa ba am zɪfɔrɔ hɔ nɪ?»

15 Zɪfɔrɔ m wɔɔ m, wɔɔ zɪrɔ ɪ nyɪnta maam, do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ Woso lɛrɔ dɔ rɔ bɛɛ n wɔɔ nɪ y.

16 Bɪ, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, gɔaa b'a dam ma an yi tɪrga Woso mɪm ɔ Moyiisi lɛrɔ zibɛɛrɔ bare minto y, sɪra ka Yeezuu Krista ɔ nɪ gɔaa bam tɪrga bala. Sɪra wɔɔ ka Krista Yeezuu ɔ sɔ kɔ Woso n'ɔ ba tɪrga a tɔ ma, bɪ lɛrɔ zibɛɛrɔ tɔ ma bɛɛ y, bala, n bɪ gɔsɪ bam tɪrga lɛrɔ zuure tɔ ma y.

17 Wɔɔ, ɔ ka wɔɔ nawɔm ma kɔ n n'ɔ ba tɪrga Krista tɔ ma, an bɔkare an nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, ɔ ba wɔɔ ɔ mimbonyaabɛnno sɔ am do vantɔɔ gɔɔɔ m. K'a maam Krista bɪ mimbonyaa zi an n'a bam na? Ayy... fuga!

18 Bala, kɔ mɔɔ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ k'a b'a dam ma an gɔaa ba tɪrga Woso mɪm ɔ bɪ minto, kɔ mɔɔ n ya m m bɔ kɔ m zu ɔ, mɔɔ nɪ m bam lɛrɔbɪsɪkamazaa kɛɛrɛ.

19 Bɪ kɔ mɔɔ mɪŋŋa m, lɛrɔ wɔɔ minto bɪ, mɔɔ bir m mɪsɪrbaa bam lɛrɔ wɔɔ tɔ ma dɔ y, kɔ m m da ma m m mɪsɪrbaa bɪ ba Woso tɔ ma. Kɔ n Krista wɔ godarkɔra ma bɪ, mɔɔ ga kan kɪ.

20 Mɪsɪrbaa kɔ mɔɔ n ta m naa, mɔɔ bɛɛ m ta nɪ y, Krista n a mɪsɪrbaa bam mɔɔ ɔ. Mɪsɪrbaa kɔ mɔɔ n'a bam her-her naa, a ba mɔɔ nawɔm sɪra ka Krista ɔ nɔ ɔ, a m Woso Nyɪ, an mɔɔ ŋɔa an yɛ an ga mɔɔ tɔ ma.

21 Mɔɔ bir Woso barka bɪ bam hɔ nɪbir y, bala, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, lɛrɔ wɔɔ tɔ ma gɔaa a da ma an yi tɪrga Woso mɪm ɔ, k'a maam, Krista bɪ ga a ɔ vam.

3

Zaa kɔ Woso a sa k'a gɔaa bɔmbɔ

1 Aba! Galasii zanno, hɔɔnwarzanno. Nka ɪ wɔ ɔ an awɔɔ hɔɔn wusigɛ nɔɪnaaɔ? A n bɔkare n y'a hunka awɔɔ m mɪŋŋa, a dɔ a ɔ, Yeezuu Krista ga godarkɔra ma.

2 Kɔ m laaka da a han wa: Lɛrɔ wɔɔ zuure minto y'a ka Woso n a ɛspri bɪ ka awɔɔ ɔ ra, gɛɛ zu k'awɔɔ ɔ sɪrakare lemim b'ɔ bɪ minto nɪ?

3 Bɔ yarmabaa m naa? Woso zuure bɪ sɪŋŋɪda sa awɔɔ ɔ Woso ɛspri paŋŋa m, a bɔkare an n'a ŋɔam kɛɛrɛ k'a nyambɔr a mesim paŋŋa m na?

4 Ziro kɔ Woso ŋ ba awɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, bɔ ŋ y'a ɔ vam kan awɔɔ kɪ ra? Mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, ŋ bɪ vam kan awɔɔ kɪ sɪn!

⁵ Kō Woso y'a Espri kare awōō ō, an nī hoserlo bare awōō bire ō, naa ba an nawom lero wōō k'awōō nī zure η ō bī tō ma ra? Gee zu k'awōō ō sirakare lemim b'ō bī tō ma nī?

⁶ K'a a yo Abraham n sira ka Woso ō, Woso n diga ma turga a mīm ō bī,

⁷ k'a maam, k'a dō mīḡḡa a ō, sirakēnno wōō n Abraham nyīnō.

⁸ A n ta ō sō bī, Wosoci bī lēē ka an a hī hōō a ō, Woso do vantōō gōōō wōō bam turga a mīm ō η sirakare tō ma, bī minto m Woso n lemim nyīnta naa do hī Abraham m, a ō: <Tara burē gōōō do haay barka yire ūbū tō ma.>

⁹ Ncīnaaō nī, gōōō kō sirakēnno m nō wōō nī barka yīm kan sirakarezaa Abraham kī.

¹⁰ Bī gōōō kō η nī yom lero wōō ma rō wōō, lerbōre kōsī ū kan η kī, bala, n y'a gōrsira ba Wosoci b'ō, n ō: <Gōaa k'a bīr hō haay kō n y'a da lero wōō ci bī nō ō bī bam tee... bī, lerbōre kōsī ū kan kī.>

¹¹ Sira nō ō, gōsī b'a dam ma an yī turga Woso mīm ō, lero wōō zuure tō ma y, bala, n y'a gōrsira ba, n ō: <Gōaa k'an turga Woso mīm ō sirakare tō ma bī, a mīsrbaa bam.>

¹² Lero wōō zaa bī y'a hō kan sirakare zaa bī kī, bala, n ō: <Gōaa k'a nī zum lero wōō ō haay bī nī mīsrbaa yīm.>

¹³ Krista a mīḡḡa ka n a zē wōō tō ma, a ba a ō maam k'a wōō bombō lero wōō lerbōre kōsī nō ō, a mīḡḡa ū sompi wōō bunce ō an lerbōre kōsī bī yī, bala, Wosoci bī nō ō, n ō: <Lerbōre kōsī ū kan gōaa kō n y'a zēḡḡō gō ma bī kī.>

¹⁴ Nyīnta ō ncīnaaō, kō do vantōō gōōō wōō m barka kō Abraham a yī bī yī Krista Yeezuu nō ō, k'an bīr yire ū ō, wōō *Sent-Espri kō Woso a ler bō bī yī sirakare tō ma.

Woso lerbōre kan lero wōō kī mīm

¹⁵ M danyīnō, ō makra sa gōōō mīnkēm zībēō nō ō, kō gōaa a hōōnhō da ci ō an a cīnta, amba a a ga m bī nī, kō n a ba a zē kur, gōsī bīr hō k'a hī bī zaar bare, b'a bīr hō nam ma sō y.

¹⁶ A do m bī sō, lerbōrerō wōō bō Woso ō Abraham m kan a nyī bī kī m. N n a hī, n ō: «A nyīnō y,» ū ō a hī n y'a ō nyīnō hōka ma y, ayy..., nyī bī deem, bī nyī bī, Krista m, bī n ō, k'a hī ma.

¹⁷ Hō kō mōō ō kō m a hī bī ba n nī: Woso lēē ka an a hōōnhō hī an a cīnta, dōōraa zōrsi bukērku kur bī, n nī bōkare n nī bō lero wōō m, ncīnaaō naa, lero wōō b'a dam ma ḡḡnī hō kō Woso lēē ka an a hī bī zaar ba, ḡḡnī ler kō Woso a bō bī zaar ba sō wa.

¹⁸ Bala, kō lero wōō zuure tō ma m gōaa nī hōjirle yīm Woso zi, k'a maam Woso lerbōre tō ma bēē dō y. A n bōkare ler kō Woso a bō bī y'a ka Woso n a barka ka Abraham ō.

¹⁹ Kɔ ncɪnaaʊ m lɛrɔ wɔɔ zibəə n bɔ m kɛɛrɛ? Lɛrɔ wɔɔ ka Woso ɔ kɔ η nɪ bɪr wɔɔ mimbɔnyaarɔ hɪnkam wɔɔ m, kɔ nyɪ kɔ Woso ler bɪ bɔ a tɔ ma bɪ n tolle ba an yɪ. Malɛkarɔ ɪ bɔr lɛrɔ wɔɔ m, gɔaa deem ɪ nyɪnta malɛkarɔ wɔɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ bire ɔ.

²⁰ Lɛrɔ wɔɔ kare bɪnce ɔ, a yɪ pakra kɔ gɔaa n nyɪnta ɔ η kare ma, bɪ ler bɪ bɔrɛ bɪnce ɔ, Woso mɪŋŋa mim m bɪ a deem.

²¹ Naa k'a hɪ a ɔ, lɔ? Lɛrɔ wɔɔ bɪsɪ ηn'a kam Woso lerbɔrɛrɔ wɔɔ ma ra? Ayy..., a bɛɛ m naa y. Bala, kɔ yɪ an nawɔrɛ ɪ ɔ, lɛ nɪŋŋə n ta ɔ, gɔɔɔ n'a dam ma ηnɪ mɪsɪrbaa yɪ a tɔ ma, k'a maam lɛ bɪ do n'a kam gɔɔɔ n yɪ tɪrga Woso mim ɔ sɔ.

²² Bɪ, Wosoci b'a hɪ a ɔ, mimbɔnyaa paŋŋa y'a so durnya gɔɔɔ ɔ jilli. Maam bɪ, gɔɔɔ kɔ η sɪra ka rɔ wɔɔ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ, sɪra kɔ η y'a ka Yeezuu Krista ɔ bɪ tɔ ma.

²³ Dɔmum kɔ sɪrakare zaa bɪ n bɔr cɪna bɪ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ wɔɔ ba a lɔnnɔ ηn'ɪ dɔm wɔɔ ma, kɔ Woso n tolle ba an sɪrakare zaa bɪ hɪnka.

²⁴ Ncɪnaaʊ bɪ, lɛrɔ wɔɔ, dɔ η y'a ɔ wɔɔ ma, kɔ Krista n tolle ba an bɔr, kɔ Woso n wɔɔ ba tɪrga a mim ɔ sɪrakare tɔ ma.

²⁵ Bɪ, kɛɛrɛ naa, sɪra ka Krista ɔ dɔmum m, lɛrɔ wɔɔ kɔ η nyɪnta ηn'ɪ dɔm wɔɔ ma bɪ, η bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y.

²⁶ Bala, awɔɔ woo... naa, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, sɪra k'awɔɔ ka Krista Yeezuu ɔ bɪ tɔ ma.

²⁷ Denter m, awɔɔ haay k'a batem si Krista nɔ ɔ bɪ, a mɪsɪrbaa n n'awɔɔ mɪsɪrbaa ɔ jilli.

²⁸ Naa tɔ ma kɛɛrɛ bɪ, kɔ zɪfɔ n'ɪ mɪ, gɛɛ do vanta gɔaa n'ɪ mɪ, minsi bɛɛ n bɪ y, kɔ lɔ n'ɪ mɪ, gɛɛ soamɪŋŋaʊzaa n'ɪ mɪ, minsi bɛɛ n bɪ sɔ y, kɔ yar n'ɪ mɪ, gɛɛ lɔ n'ɪ mɪ minsi bɛɛ sɔ y. Bala, awɔɔ woo... naa, awɔɔ a ba deem Krista Yeezuu nɔ ɔ.

²⁹ Kɔ Krista y'a so awɔɔ ɔ bɪ, k'a maam Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ nɪ hɔjɪrle kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm.

4

Lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y

¹ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Nyɪ k'a nɪ zɛm b'a so a zɪ hɔnyɪ ɔ bɪ, a nyɪbaa dɔmum ɔ, bɔ a ɔ kɔ ɔ kan lɔ kɪ, an bɔkare a y'a so hɔnyɪ b'ɔ jilli.

² A nyɪbaa dɔmum ɔ, gɔɔɔ nɪ nyasum nɪ, ηnɪ dɪgare a mim woo... ma, kɔ dɔmum k'a zɪ b'a cɪnta k'an a so a hɔnyɪ b'ɔ bɪ n tolle ba an a ku.

³ A do m bɪ sɔ kan wɔɔ kɪ, dɔmum kɔ wɔɔ n Krista dɔ cɪna bɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɪ, dɔmum bɪ do ɔ bɪ, durnya

panɲazanno kɔ ɣaa bir ɲ yim nɔ wɔɔ y'a so wɔɔ ɔ, ɲɲu wɔɔ ba lonno.

⁴ Bi, dɔmum kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku bi, a a Nyɪ bi nyɔɔ, lɔ y'a yɪ. Yi a ɔ, dɔmum kɔ Israyel ɣɔɔ wɔɔ ni lɛrɔ wɔɔ zuure nɔ ɔ bi ma.

⁵ K'a a da ma a ɣɔɔ kɔ lonno m lɛrɔ wɔɔ minto rɔ wɔɔ yɔ, kɔ Woso n wɔɔ ba a nyɪnɔ.

⁶ Kɔ Woso nyɪnɔ m wɔɔ m bi y'a ka, an a Nyɪ bi Ɛspri bi zer wɔɔ heerlɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ dam ma Ɛspri bi tɔ ma, ɔ ni Woso birm, ɔ ɔ: «*Ū Zɪ.*»

⁷ Ncɪnaaɔ bi, lonno bɛɛ n'awɔɔ m dɔ y, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, bi k'a nyɪnɔ n'awɔɔ m bi, awɔɔ n ni zɛm b'a so a hojirle b'ɔ, Woso n ni naa bare.

Pol hɔɔn ɪ kɔm Galasii zanno minto

⁸ Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi awɔɔ n Woso dɔ bi, zu awɔɔ nawom hɔɔ kɔ n n'a hire ɲ ma wosoro, a a ba ɲ lonno, bi hɔɔ wɔɔ duro, Woso bɛɛ ni ɲ mi y.

⁹ Bi, kɛɛɛ naa, awɔɔ Woso dɔ, an lɛ da bi, Woso awɔɔ dɔ, b'a a ba lɔ kɛɛɛ, a a ya, a a bɔ k'a zu durnya panɲazanno kɔ ɣaa bir ɲ yim nɔ wɔɔ ɔ, k'a a ya, a a ba ɲ lonno? Bi hɔɔ nɪbɪrɔ ni ɲ mi, ɲ ba panɲa ni y.

¹⁰ Awɔɔ ɪ dɪgam dɔmunno niɲɲoo ma dɔmum wɪsɪrɔ a yaadare nɔ ɔ, an n'a bam maam sɔ kan monno niɲɲoo kɪ, hɔɔ niɲɲoo dɔmum kɪ, dɔɔraarɔ kɪ.

¹¹ Awɔɔ mim naa ɪ mɔɔ da bɔɲ ɔ, ɪ b'a ka zi mɔɔ ba awɔɔ minto vam wa?

¹² M danyɪnɔ, a ye mɔɔ n nawɔrɛ awɔɔ han ɣɔta, amba mɔɔ m ba awɔɔ ɣaa deem bi, k'a mɔɔ hɔbaa sa sɔ. A zar bɛɛ awɔɔ ɔ mɔɔ ma y.

¹³ Awɔɔ dɔ mɪɲɲa a ɔ, mɔɔ yaaba zɛrɛ sabaabɔ y'a ka mɔɔ n lemim nyɪnta pa da awɔɔ m, m lɛɛkare zɛrɛ ma awɔɔ zi b'ɔ.

¹⁴ K'awɔɔ bi tɔ a kɔ mɔɔ yaaba bi tɔ ma bi, awɔɔ n mɔɔ bɔ ɔ y, b'awɔɔ n a si mɔɔ lɛɛ y. Bi mɔɔ si awɔɔ ɔ mɪɲɲa ɪ ɔ, Woso maleɛka deem awɔɔ si, ɪ ɔ, Krista Yeezuu mɪɲɲa awɔɔ si.

¹⁵ Heernyɔɔ k'awɔɔ n ta m biisi b'ɪ ka? Mɔɔ dɔ mɪɲɲa m ɔ, k'awɔɔ n'a dam ma, awɔɔ y'a mɪnyaarɔ waan ɔ a ɲ ka mɔɔ ɔ dɔmum bi do ɔ.

¹⁶ Bi kɛɛɛ naa, m ba mɔɔ ɔ awɔɔ jum sɪra kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi minto ra?

¹⁷ Ɔɔɔ kɔ ɲ ni ɲɔaar hɔ dɪndam nɔ wɔɔ, tontɔrɛ kɔ ɲ ni ta m kan awɔɔ kɪ naa, tontɔrɛ paan... bɛɛ y, a ka ɲ nawom ma k'a awɔɔ ɣɔ mɔɔ ma, k'awɔɔ n a tɔ ɔ kan a kɪ.

¹⁸ A mɪɲɲa kɔ ɣɔɔ n bir ta tontɔrɛ m hɔ mɪɲɲa tɔ ma, b'a ga a ɔ m kɔ tontɔrɛ bi do n bir tam lɛɛ tee..., baa kɔ mɔɔ ɪ kan awɔɔ kɪ, ɣɛɛ kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ b'ɔ y.

19 Mɔɔ nyɛnɔ n'awɔɔ m, mɔɔ m ya m nɪ fir yɪm paan... m heer ɔ awɔɔ tɔ ma, m nɪ nyoosi bam am lɔ jɪsɪzaa hɔ bɪ m, kɔ m a ka k'awɔɔ n Krista mɪsɪrbaa yɪ paan....

20 A ŋsa mɔɔ nawom paan... kɔ m bɪr awɔɔ bire ɔ b'ɔ dutaa, kɔ m m meerbaa bɪ lɔr m a ba, bala, mɔɔ n a dɔ kɔ mɔɔ meer bɪ bam kan awɔɔ kɪ lɔnlo y.

Gɔaasɪbabaa hɪyɔɔ wɔɔ gɔɔ mim

21 Awɔɔ k'a n'a ŋsam kɔ lɛrɔ wɔɔ n a so a ɔ rɔ wɔɔ, k'a hɪ m m wa. Awɔɔ n hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a hɪ bɪ ma ra?

22 N y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ, Abraham nyɛnɔ yɪ hɪya, deem yɪ a ɔ kan Agaar kɪ, lɔ m bɪ, an deem yɪ kan Saara kɪ soamɪŋaɔzaa m bɪ.

23 Bɪ lɔ kɔ lɔ m bɪ nyɪ bɪ, yɪ b'ɔ amba gɔaa haay nɪ yɪm bɪ m, an bɔkare, nyɪ kɔ soamɪŋaɔzaa b'a yɪ bɪ, Woso ɪ lɛɛ ka an a yɪrɛ ler bɔ.

24 Mim naa do naa, hɔ a ɔ k'a dɪnda wɔɔ m, a ba n nɪ: Lanno hɪyɔɔ wɔɔ, gɔaasɪbabaa hɪyɔɔ kɔ Woso ŋ da rɔ wɔɔ makra nɪ ŋ mɪ. Lɛɛkare gɔaasɪbabaa makra m Agaar m. Gɔaasɪbabaa kɔ Woso a da Sinayii ci burɔ ɔ bɪ m, gɔɔ kɔ gɔaasɪbabaa bɪ do a so ŋ ɔ rɔ wɔɔ, lɔnɔnɔ nɪ ŋ mɪ.

25 Bala, Agaar bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Sinayii ci bɪ m, Araabɪrɔ kɔ ci bɪ do n ta ɔ, a bɔ kɔ ɔ sɔ ɪ ɔ, Zerizalem kɔnɔ k'an ta ɔ her-her naa m, bala, a ɪ lombaa nɔ ɔ kan a gɔɔ wɔɔ kɪ sɔ.

26 Bɪ arzana Zerizalem bɪ, soamɪŋaɔzaa m bɪ, wɔɔ kɔnɔ bɪ m bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, wɔɔ da m.

27 Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

ɪbu k'ɪ n cɪna bɪ, ɪ heer nyɔɔ,
bala, ɪbu bɪr nyɛnɔ yɪm biisi y,
heernyɔɔ zee da,
ɪbu k'ɪ n nyoosibare fir yɪ biisi bɪ,
bala, lɔ kɔ n kaanm m bɪ nyɛnɔ yɪm gɔta,
an lɛ da lɔ k'a zim n ta ɔ bɪ nyɛnɔ ra.

28 B'awɔɔ, m danyɛnɔ, amba Izakkɪ m bɪ, ler kɔ Woso a bɔ bɪ nyɛnɔ n'awɔɔ m.

29 Biisi bɪ, amba nyɪ k'a yɪ am gɔaa haay hɔ bɪ m bɪ nɪ fir kam nyɪ kɔ Woso ɛspri a ka an yɪ bɪ ma bɪ, her sɔ naa, a maam sɔ.

30 Bɪ, bɔ n y'a hɪ Wosoci b'ɔ? N ɔ: <La lɔ kɔ lɔ m bɪ ra kan a nyɪ bɪ kɪ, bala, a n a ga m kɔ lɔ bɪ nyɪ bɪ n hɔjɪrle yɪ kan soamɪŋaɔzaa bɪ nyɪ bɪ kɪ y.>

31 Nɔnnaa ɔ bɪ, m danyɛnɔ, lɔ bɪ nyɛnɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y, lɔ kɔ soamɪŋaɔzaa n bɪ nyɛnɔ m wɔɔ m.

5

A b'a ya, a a ba lɛrɔ wɔɔ lɔnɔnɔ y

¹ Krista bi, wɔɔ yɔ a ɔ, kɔ wɔɔ n'ɔ so ɔ muɲɲɔɔ ɔ paan.... Naa tɔ ma bi, k'a jum kɔɔkɔɔ, a b'a ya a to gɔsɩ n'a ba ho niɲɲɔ lɔnno y.

² Mɔɔ muɲɲa Pol, mɔɔ ɔ kɔ m a hi a m, m ɔ, k'awɔɔ ɔ kɔ n a gasɩ banɲɔ ɔ, hɔ kɔ Krista a ba awɔɔ tɔ ma bi nyɔɔɔɔ bi nyɲntaɲ ɔ dɔ y.

³ Kɔ m m ya m so ra paan..., kɔ gɔaa a bɔ an gasɩ banɲɔ ɔ, k'an a dɔ a ɔ, pakra m k'an zu lɛɔ wɔɔ ɔ haay.

⁴ Awɔɔ k'a n'a kam ma k'a yɩ tɪrga Woso mum ɔ, lɛɔ wɔɔ zuure tɔ ma bi, awɔɔ a gɔ Krista ma, a do awɔɔ ɔ Woso barka bi ma sɔ.

⁵ Kɔ wɔɔ ni, a ta wɔɔ ɔ ɔ heer lɛ kɔ Woso n'ɔ ba tɪrga a mum ɔ sɪrakare tɔ ma. Wɔɔ n'a mum dam Sent-Espri paɲɲa m bi n naa.

⁶ Bala, kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista Yeezuu kɩ, kɔ wɔɔ gasɩ banɲɔ ɔ, gɛɛ kɔ wɔɔ n gasɩ banɲɔ ɔ, hɔsɩ bɛɛ m bi y, hɔ k'a a ga m bi, sɪrakare m, an ni zi bam ɲɔare nɔ ɔ.

⁷ Biisi bi, awɔɔ ɩ tam lɛɛ muɲɲa Woso zaa bi ra, nka y'a ta awɔɔ m toore k'awɔɔ bi zu sɪra ɔ dɔ?

⁸ Woso k'awɔɔ bir bi bɛɛ ni naa bare awɔɔ ni y.

⁹ Bɔɔr deem y'a hire a ɔ: «Nyɔnyɔɔ poore ɩ nyisi derm haay.»

¹⁰ Kɔ mɔɔ ni, mɔɔ heer kookoo Zuuba tɔ ma awɔɔ mim bi bɩnce ɔ. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, awɔɔ hɔɔndare yim deem kan mɔɔ hɔɔndare bi kɩ. Bi, gɔaa k'a n'awɔɔ warm kɔ ma bi, Woso bi zaa hɔnhorm, baa kɔ nka m.

¹¹ M danyɲɔ, kɔ mɔɔ ni, mɔɔ bir banɲɔgasɔre mim pa dam dɔ y, k'a pa mɔɔ n'a dam, gɔɔɔ bi fir kam mɔɔ ma dɔ y, bi ɲ bi kaanm Krista godarkɔra zɛ bi m sɔ y.

¹² Gɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ warm kɔ ma rɔ wɔɔ, kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, kɔ ɲ lɛ taa kɔ ɲ ni ta ɲn'aa muɲɲɔɔ bɔ am hɔbɩsɩ hɔ bi m, a pakra ba ɲ ma.

Mesim mɪsɪrbaa kan Sent-Espri mɪsɪrbaa kɩ

¹³ M danyɲɔ, k'awɔɔ ni, awɔɔ bir Woso ɔ k'awɔɔ n a so a muɲɲɔɔ ɔ, b'a bi yo soamuɲɲaɔ bi do ma k'a mesim letaamarɔ zi ba y. Bi k'a yɩ kɔ zibɛɔnyɲɔ ɲɔare nɔ ɔ.

¹⁴ Bala, lemim k'a so lɛɔ wɔɔ ɔ haay bi ba n ni: «ɩ mim ɲɔa amba ɩ ɩ muɲɲa ɲɔa bi m.»

¹⁵ Bi k'awɔɔ y'a hɔ bare ɩ ɔ poohɔɔ n'a mi, an ni sɔ dɩdam kɔ ɔ, an ni kɔ kɩnkaansɔre, k'a dundo a zi, kɔ n bɛɛ a kɔ nyam.

¹⁶ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni: K'a tɔ kɔ Sent-Espri n ka a lɛɛ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, maam bi, awɔɔ b'a mesim letaamarɔ bare y.

¹⁷ Hɔ kɔ mesim letaamarɔ n'a ɲɔam bi bir yem Sent-Espri ma y, Sent-Espri n'a ɲɔam sɔ bi bir yem mesim letaamarɔ

wɔɔ ma sɔ y, jɪnnɔ nɪ ɲ mɪ kan kɔ kɪ, maam bɪ awɔɔ b'a dam ma a a mɪɲɲɔɔ hɔɔnhɔ ba y.

¹⁸ Bɪ, kɔ Sent-Ǝspri ɪ kare awɔɔ lɛɛ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, k'a dɔ a ɔ, lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a so awɔɔ ɔ dɔ y.

¹⁹ Mɛsim zibɛəro ɪ yɪm garga ra, ɲ ba n nɪ: Jaandare m, lannɔ kan yaarɔ bare kɪ m, dintim zibɛə haay m,

²⁰ yaa da *wosobaawɔnnɔ m, nyɪsɪrɔ bɪrɛ m, sɔkɔm m, bakɔmare m, jumbaa m, kan nɔmaa kɪ, ka a mɪɲɲa daahan ma m, gɔngɔrɛ m, bazɛkɔra m,

²¹ kan mɪm bɪr gɔɔɔ hɔ ma kɪ, bɛɛmire waasɪ kɪ, kan hɔ bɪ maam-maam kɪ, kan zibɛəro kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kan nawɔnnɔ kɪ. Kɔ m m ya m so ra, amba mɔɔ lɛɛ ka m awɔɔ bɔ zaa ɔ bɪ m, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ hɔɔ nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, ɲ bɪ gasɔm Woso cirbɛə b'ɔ y.

²² Bɪ nyɪ kɔ Sent-Ǝspri n'a dam gɔaa mɪsɪrbaa ɔ bɪ ba n nɪ: ɲɔare m, kan heernyɔɔ kɪ, laafɪ kɪ, bɔraama kɪ, mɪɲɲabaa kɪ, bamɪɲɲa kɪ, taalera kɪ,

²³ kan bɔgɔ-bɔgɔdabaa kɪ, kan da a mɪɲɲa ma kɪ. Lɛrɔ wɔɔ bɪr nyaa bam hɔɔ nɔɔn duro ma y.

²⁴ Gɔɔɔ kɔ Krista a so ɲ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ y'a mɛsim letaamarɔ wɔɔ kan a hɔɔnhɔrɔ kɪ wɔ gɔdarkɔra ma.

²⁵ Sent-Ǝspri ɪ mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ, bɪ minto bɪ, a a ga m k'an ka wɔɔ lɛɛ, ɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

²⁶ Ɔ b'ɔ mɪɲɲɔɔ busu y, ɔ bɪ kɔ da nɔmaa ma y, ɔ bɪ jum ba kɔ ma y.

6

Ɔ kɔ kɔ ma

¹ M danyɪnɔ, k'awɔɔ gɔaa yɪ an nɪ mimbɔnyaa bam, awɔɔ kɔ Sent-Ǝspri nɪ kare a lɛɛ rɔ wɔɔ, k'awɔɔ n dundo zi a bɔ zaa ɔ, bɪ kɔ m a hɪ awɔɔ gɔaa biyɛə m, gɔaa biyɛə n dundo a zi k'a bɪ gasɔ kɔrɔma bɪ do ɔ sɔ y.

² K'a bɪr kɔm kɔ ma, a bɪr a dam kɔ han, k'awɔɔ y'a bare nɔnaasɔ, lɛ kɔ Krista a cɪnta b'awɔɔ nɪ zuɲ ɔ.

³ Kɔ gɔaa y'a hɔɔn dare a ɔ, hɔsɪ n' a mɪ, an bɔkare hɔsɪ bɛɛ n'a zaa nɪ, bra an n'a bare a mɪɲɲa m.

⁴ Bɪ kɔ gɔaa biyɛə n a hɔɔn da a mɪɲɲa zibɛə ma an dɪga a, kɔ lɛbɔrɛ y'a nɔ ɔ, k'a n'a heer nyɔɔ kan a mɪɲɲa kɪ, b'a ba gɪnga gɔaa ma k'a heer nyɔɔ y.

⁵ Bala, gɔaa biyɛə n'a mɪɲɲa mim nyɪ bɔɲ ɔ Woso taa.

⁶ Gɔaa kɔ n nɪ Woso lemim dɪndam nɪ b'a ga m, an hɔ haay k'an ta m bɪ bɔ ɔ an a ka hɔdɪndarezaa b'ɔ.

⁷ A bɪ bra bumba a mɪɲɲɔɔ nɪ y, Woso bɪ yem gɔaa n yaa wɔ a ma y, bala, hɔ kɔ gɔaa a duu b'a n'a dam.

⁸ Kɔ ɔɔaa a muɲɲa letaamarɔ bɔnyaarɔ zibæero duu, hɔ k'a n'a dam bi n ze m. Bi ɔɔaa k'a nɛ Sent-Espri hɔɔnhɔ zibæero duum bi, hɔ kɔ Sent-Espri n'a kam bi an n'a yim, misɪrbaa k'a nyare ba ɔ m.

⁹ Ncɪnaaɔ bi, ɔ bi kɔ kan zi muɲɲa bare ki y, ɔ bir tam læ tee..., bala, kɔ wɔɔ n kɔ y, wɔɔ y'ɔ zibæə bi nyɔɔɔɔ yim, a dɔmɪm ɔ.

¹⁰ Naa tɔ ma bi, kɔ wɔɔ nɛ toore n naa, ɔ zi ba ɔɔaa haay daahan minto, an læ da bi, ɔ a muɲɲa ba ɔ danyɪnɔ sɪrakarezannɔ wɔɔ m.

Meerbaa nyamborle kan leersore ki

¹¹ Kεere naa, mɔɔ nɛ ɔɔrsɪra bi bare m zim, bi minto m ɔɔrsɪranyɪ bi n ɔɔta-ɔɔta.

¹² ɔɔɔɔ kɔ η n'a hire awɔɔ m, η ɔ, a gasɔ banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ka η nawɔm ma kɔ ɔɔɔɔ n'a yi, mesim hɔɔnhɔ tɔ ma. N læ baa k'a fir yi Krista ɔɔdarkɔra bi pa dare tɔ ma y.

¹³ Bala, ɔɔɔɔ kɔ η nɛ gasɔm banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ muɲɲɔɔ bir zum lærɔ wɔɔ ɔ y. N nɛ bɔkare, ηn'a ηsam k'awɔɔ n gasɔ banɲɔ ɔ, k'a a da ma a a læ bɔ a muɲɲɔɔ ɔ k'awɔɔ ye a gasɔ banɲɔ ɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ nɛ, mɔɔ læbɔɔre ba ɔ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ɔɔdarkɔra bi bæe y. Kan mɔɔ ki durnya bi hɔgɔr m Krista ɔɔdarkɔra bi tɔ ma, kan durnya bi ki sɔ, ɔgɔr m mɔɔ m Krista ɔɔdarkɔra bi tɔ ma sɔ.

¹⁵ Bala, kɔ ɔɔaa gasɔ banɲɔ ɔ, ɔgɔr k'a n gasɔ banɲɔ ɔ, hɔsɪ bæe n bi y, an læ da bi, yɪredaa kɔ Woso n'a kam bi m.

¹⁶ ɔɔɔɔ kɔ η nɛ zum hɔ kɔ mɔɔ hi naa do ɔ rɔ wɔɔ, kan Woso ɔɔɔɔ wɔɔ haay ki, kɔ Woso n laafɪ kan cicirzere ki ka η ɔ.

¹⁷ A n a sa naa ma, ɔɔsɪ b'a ya an mɔɔ da kɔre ma y, bala, mɔɔ ɪ firyɪre jɪrɔ m m mɛ ma, an n'a hɪnkare a ɔ, Yeezuu y'a sɔ mɔɔ ɔ.

¹⁸ M danyɪnɔ, bi kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ ki. Amina.

Ci kɔ Pol a ba EFɛɛZI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Efɛɛzi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Kolɔɔsi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Bi ma bi, a ɪ lɔnnɔɔe ɔ Rɔm ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ sokumarɔ ma Efɛɛzi ɔ kan a bɔlɛamarɔ ki ɔ.

Hɔɔ kɔ lemim nyinta bi n'a hunkam wɔɔ m Krista bombɔre k'a bɔrm bi zibəə nɔ ɔ b'a n'a dɔndam ci b'ɔ. A n a hunkare a ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ Krista zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η bombɔre yi, ηnɪ mɪsɪrbaa paan... m, bala η y'a ze kɔ ra kan Woso ki. A y'a hunkam ci bi nɔ ɔ sɔ a ɔ, kristagɔɔɔ haay deem, a n a ga m gɔngɔre n nyinta ɔ η gaa ma y. Bala, Krista me n a gɔɔɔ wɔɔ m haay. Zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki.

A y'a hunkare a ɔ, a a ga m kɔ lemim nyinta hɔɔɔndare bi n nyinta kristagɔɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ. A a dɔnda ci bi nɔ ɔ, a ɔ, zoobare kɔ kristagɔɔɔ n ta m bi, a ba bɛe η nawum kan gɔɔɔ ki y, a ba η nawum kan zinɛro ki Sɔtaana ki.

Pol ɪ yaa dam Efɛɛzi zanno m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol nɪ ci bi bare awɔɔ ma. Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yi Krista Yeezuu zibəəzaa. Ci bi ba mɔɔ nawɔre awɔɔ ma, awɔɔ kɔ wosogɔɔɔ n'a mɪ, [an nɪ Efɛɛzi ɔ,] an nɪ yem Krista Yeezuu ma, an nɪ zekɔra m kan ki rɔ wɔɔ.

² A ye mɔɔ nawum kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n barka kan laafɪ ki ka awɔɔ ɔ.

Barka kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ

Krista nɔ ɔ

³ ɔ Woso barka da, a m Zuuba Yeezuu Krista Zɪ. A *Sent-ɛspri barka do haay ka wɔɔ ɔ arzana ɔ, Krista zekɔra nɔ ɔ.

⁴ Woso lɛɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ
Krista zekɔra nɔ ɔ,
bi ma bi, a n durnya da y,
wɔɔ bɔ a ɔ maam k'ɔ yi a gɔɔɔ,
kɔ minsi bi nyinta wɔɔ gur zi a mɪm ɔ y.

⁵ K'a nɪ wɔɔ ηɔam bi minto bi,
a a cɪnta hɔɔ tee...
kɔ wɔɔ n b'ɔ ba a nyɪnɔ
Yeezuu Krista tɔ ma,
naa a lɛ n taa a ηɔare bi tɔ ma.

⁶ ɔ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ,

a barka k'an ta leɓɓore m bi to ma,
 a ka an nawom wɔɔ ɔ vam,
 kɔ wɔɔ ni zekura m kan a Nyi ɲɔarezaa bi ki bi to ma.

⁷ Bala, Krista ma bi to ma bi,
 Woso wɔɔ bumbɔ,
 an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

A barka bi gutabaa to ma m.

⁸ A barka bi k'a ka wɔɔ ɔ gɔta bi minto bi,

a a ka wɔɔ ni mindɔre m kan hɔɔn ki m.

⁹ A a ka wɔɔ n a hɔɔnhɔ k'a nyaakom da bi dɔ,

hɔ k'a cɪnta biisi tee... k'a ba Krista nɔ ɔ bi m.

¹⁰ Hɔ kɔ Woso a cɪnta k'a ba a nyambɔr dɔmum k'a bɔ ɔ bi
 ma bi,

a ɪ yɪre ɪ ɔ, hɔ k'a ni brama haay kan hɔ k'a ni tara bure ɔ
 haay ki bi,

an n'a som kɔ ma kɔ Krista deem taan... n yi ɲ soorezaa.

¹¹ Hɔ woo... ba Woso n nawom a hɔɔnhɔ ma,

bi y'a ka an leɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ,

amba a le n taa bi m,

kɔ wɔɔ n yi a gɔɔɔ.

Kɔ wɔɔ ni zekura m kan Yeezuu Krista ki bi to ma m.

Ncɪnaaɔ ni, an wɔɔ hɔjirle ka wɔɔ ɔ.

¹² Naa ba a ɔ, kɔ gɔɔɔ n a le bɔ a gutabaa ɔ wɔɔ to ma,

wɔɔ kɔ wɔɔ leɛ ka ɔ Krista ta ɔ heer le rɔ wɔɔ.

¹³ A dɔ n naa sɔ kan awɔɔ ki.

Krista nɔ ɔ, awɔɔ sɪra lemim bi ma, lemim nyɪnta k'a
 n'awɔɔ bumbɔm bi m.

Awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ,

a m bi Woso n Sent-ɛspri k'a ler bɔ bi ka awɔɔ ɔ.

¹⁴ Sent-ɛspri bi ka a ɔ wɔɔ ɔ,

k'a hɪnka a ɔ, a hɔ haay, k'a ler bɔ bi kam wɔɔ ɔ,

wɔɔ hɔɔ wɔɔ duro yɪm, dɔmum kɔ wɔɔ n bi bɔlem yɪɲ ɔ
 fast b'ɔ.

Naa to ma bi, ɔ ɔ le bɔ Woso gutabaa ɔ.

Pol yaadare

¹⁵ Naa to ma m, kɔ mɔɔ sɪra k'awɔɔ ka Zuuba Yeezuu ɔ
 bi mim ma bi, m a ma sɔ, n ɔ, awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ haay
 ɲɔam bi,

¹⁶ kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ to ma, bi mɔɔ n'a barka
 dam awɔɔ minto dɔmum haay.

¹⁷ A ye mɔɔ nawom wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Woso bi
 han, wɔɔ Zɪ k'a ni leɓɓore m gɔta bi, k'an mindɔre ka awɔɔ
 ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bir Woso dɔm, k'a b'a dɔ paan....

¹⁸ A ye mɔɔ nawom han sɔ, k'a n'awɔɔ hɔɔn gu a leɛgure
 bi m, k'awɔɔ n a da ma a taaherle k'awɔɔ bir ma bi dɔ,
 k'awɔɔ n a da ma a hɔnyɪ k'an a leɓɓore nɔ ɔ bi dɔ sɔ,
 hɔjirle hɔnyɪ k'awɔɔ ni zem b'a yi kan a gɔɔɔ wɔɔ ki bi m.

19 A ye mɔɔ nawom sɔ, k'a n a ka k'awɔɔ n a paŋŋa gɔta k'a zi bam wɔɔ tɔ ma bi dɔ, wɔɔ kɔ surakarezanno m wɔɔ m nɔ wɔɔ. K'awɔɔ n a paŋŋa bi gɔtabaa k'a cem haay dɔ.

20 Paŋŋa bi do Woso zi ba m an a hɪnka, Yeezuu Krista mum k'a a bɔ ɔ bi dɔmum ɔ, an a ka an nyɪnta a bɪsɪ ra arzana ɔ.

21 A n a ka Yeezuu nɪ paŋŋazanno do haay burɔ ɔ, lɛezanno do haay, lɛesourezanno haay, cirbɛə do haay kɪ burɔ ɔ. A a ka an nɪ hɔ k'an ta ɔ her durnya naa ɔ gɛɛ booti m haay burɔ ɔ.

22 A a ka Krista n a so hɔ haay ɔ. A a ka an nɪ hɔ haay burɔ ɔ, an a ka an a ba a gɔɔɔ wɔɔ sokoma minzaa.

23 Kristagɔɔɔ sokoma bi m Krista mɛ. A muŋŋa n'a mɪsɪbaa bare a gɔr zi jilli, Woso muŋŋa n'i mɪsɪbaa bam Krista muŋŋa gɔr zi jilli sɔ.

2

Woso wɔɔ mum bɔ ɔ Krista nɔ ɔ

1 Biisi bi, gɛəno n'awɔɔ m, awɔɔ kɔrɔmarɔ kan a mimbɔnyaarɔ wɔɔ kɪ tɔ ma.

2 A mɪsɪbaa bi ba awɔɔ nawom am durnya gɔɔɔ hɔ bi m. A n nɪ zum paŋŋazanno kɔ η nɪ warkɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ cir b'ɔ. Cir bi do bi, zinɛro cir k'a nɪ zi bam kan gɔɔɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam Woso ma kɪ bi m.

3 Wɔɔ haay, wɔɔ nyɪnta η barla sɔ, ɔ nɪ hɔɔ bɔnyaarɔ kɔ wɔɔ mɛsim lɛ n taa rɔ wɔɔ bam. Ʋ nɪ zure ɔ mɛsim letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɔ, kan ɔ hɔɔndarɛrɔ bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ ɔ. Kɔ wɔɔ n maam bi, gɔɔɔ kɔ Woso nɔmaa n n'a kɛrgure η la rɔ wɔɔ m wɔɔ m, amba gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ m.

4 Bi, Woso cicirzɛrɛ bi gɔta maam-maam, k'a nɪ wɔɔ ηɔam gɔta bi tɔ ma.

5 Bi y'a ka, gɪnga kɔ wɔɔ ɔ, ɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma bi, a mɪsɪbaa ka wɔɔ ɔ Krista zɛkɔra tɔ ma. Denter m, Woso barka bi tɔ ma m, awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ.

6 Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista Yeezuu kɪ bi, Woso wɔɔ mum bɔ ɔ kan kɪ, an wɔɔ nyɪnta kan kɪ arzana ɔ, ɔ nɪ cirbɛə bɪm kan kɪ.

7 A ba a ɔ wɔɔ m muŋŋa nɔɪnaaɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'a barka gɔtabaa hɪnka gɔɔɔ m, wakati haay k'a nɪ zem nɔ ɔ.

8 Bala, Woso barka bi tɔ ma m, awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ surakare nɔ ɔ. Awɔɔ muŋŋɔɔ minto bɛɛ y'a ka awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ y, Woso ganwɔrɛ m an a ka awɔɔ ɔ vam.

9 Awɔɔ zibɛəro tɔ ma bɛɛ y, nɔɪnaaɔ bi, gɔsɪ b'a dam ma an a lɛ bɔ a muŋŋa ɔ y.

10 Bala, Woso ɪ wɔɔ da, wɔɔ da a ɔ, Krista Yeezuu zɛkɔra nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n'ɔ mɪsɪbaa ba zibɛəro muŋŋɔɔ bare nɔ ɔ

gɔta, Woso miɲɲa ɪ lɛɛ ka an zibəəro wɔɔ duro banka kɔ wɔɔ n bi ɲ ba.

Wɔɔ ɔ ba deem Krista ze bi tɔ ma

¹¹ Naa tɔ ma bi, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ: awɔɔ, kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'awɔɔ m nɔ wɔɔ, biisi bi, awɔɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a hire a ma ɲ ɔ, awɔɔ n gasɔ banɲɔ ɔ y. ɲ n'a hire a miɲɲɔɔ ma ɲ ɔ, a gasɔ banɲɔ ɔ, kɔ ɲ ni makra n a mɛ ma bi tɔ ma.

¹² Dɔmum kɔ ɲ ni naa hire awɔɔ ma bi, awɔɔ laatu Krista ma, awɔɔ ba gɔɔɔ kɔ Woso ɲ bɔ ɔ rɔ wɔɔ barla y, nyinta awɔɔ ɔ saanɔɔ. Gɔaasɪbabaarɔ kɔ Woso ɲ da a gɔɔɔ wɔɔ ma, an ler bɔ ɲni bi, awɔɔ n nyinta ɲ nɔ ɔ y. Nyinta k'awɔɔ ɔ a n'a mɪsɪrbaa bi bam durnya nɔ ɔ bi, awɔɔ ba taaheerle ni, b'awɔɔ n Woso dɔ sɔ y.

¹³ Kɛɛɛ naa, awɔɔ k'a nyinta laatu Woso ma bi, Krista Yeezuu zɛkɔra bi nɔ ɔ, awɔɔ a zɔ Woso ma, Krista ma bi tɔ ma.

¹⁴ Bala, Krista miɲɲa ɪ bɔr laafu m an ba ka wɔɔ ɔ, a zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki ze kɔ ra an ɲ ba do deem. K'a ye an ga gɔdarkɔra ma bi tɔ ma bi, a sɔkum k'a ni ɲ bire ɔ am pɛɲɲə hɔ bi m, an ni ɲ gɔngɔm kɔ ma bi zaar ba.

¹⁵ A zɪfɔrɔ lɛrɔ wɔɔ, kan ɲ damarɔ ki, ɲ sɔfɔrɔ ki ci ze, k'a ka kɔ do hiyɔɔ nɔɔm n a ba do deem taan... a miɲɲa zɛkɔra nɔ ɔ. A ba a ɔ nɔinaaɔ, an ɲ ze kɔ ra laafu nɔ ɔ.

¹⁶ Krista sɔkum zaar ba, ga k'a ɔ gɔdarkɔra ma bi dɔmum ɔ. A ze bi tɔ ma bi, a do hiyɔɔ wɔɔ ze kɔ ra, an ɲ ba mɛ deem, an ɲ ze kɔ ra kan Woso ki.

¹⁷ Nɔinaaɔ ni, Krista n bɔr an laafu pa da awɔɔ m, awɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'a mɪ, an laatu Woso ma biisi rɔ wɔɔ. Bɔr a ɔ sɔ k'a laafu bi pa da zɪfɔrɔ m, brɔɔ kɔ ɲ ni junjɛem Woso ma rɔ wɔɔ.

¹⁸ Krista miɲɲa barka tɔ ma m, zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki, wɔɔ n'ɔ dam ma, ɔ ɔ zɔ Woso ma Sent-ɛspri deem nɔ ɔ.

¹⁹ Bi y'a ka awɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'awɔɔ m nɔ wɔɔ, saanɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m dɔ, bi lɛɛ laature gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m sɔ y. Awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ barla, Woso hargɔɔɔ n'a mɪ.

²⁰ Awɔɔ sɔ, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan ɛ kɔ n n'a dɔm ki, n n'a dɔm ɛjɪr kɔ kristazibəəzanno wɔɔ kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ ki n a cɪnta bi ra, ɛ bi jɪr jaa wɪsɪ bi m Yeezuu Krista miɲɲa m.

²¹ A miɲɲa n'a kam ɛ bi jaarɔ wɔɔ ni kɔ nyasom kɔɔkɔɔ, ɛ bi ni derm tee... an bi zem b'a ba Wosoɛ, Zuuba zɛkɔra nɔ ɔ.

²² Zɛkɔra k'awɔɔ n ta m kan Yeezuu Krista ki b'a ka, ɛ kɔ n n'a dɔm bi, awɔɔ n sɔ, k'a b'a ba ɛ kɔ Woso n a nɔ ɔ a Sent-ɛspri m.

3

Zibəə kɔ Woso Pol da ɔ

¹ Naa tɔ ma m mɔɔ nɔ yaa dare awɔɔ tɔ ma. Mɔɔ mɔɔna Pol, awɔɔ kɔ do vantɔɔ ɔɔɔ n'a mɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma awɔɔ daahan minto.

² Zibəə kɔ Woso mɔɔ da ɔ a barka tɔ ma, kɔ mɔɔ n a ba m m da awɔɔ han k'a hɔɔnhɔ n kɔ yɔ awɔɔ ɔɔr zi bɔ, awɔɔ zibəə bɔ do mim ma mɔɔna.

³ Gɔnga kɔ Woso n ta m an a nyaakom da bɔ, a a hɔnka mɔɔ m kɔ mɔɔ n a dɔ. A mim mɔɔ dɔnda awɔɔ m ci bɔ nɔ ɔ poore m cem bɔ.

⁴ K'awɔɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa karɔnda ba, awɔɔ y'a dɔrɛ a ɔ, mɔɔ Krista mim k'a nyaakom da bɔ dɔ mɔɔna.

⁵ Biisi bɔ, Woso n Krista mim k'a nyaakom da bɔ hɔnka ɔɔɔ nɔ y, bɔ kɛɛrɛ naa, Woso mim bɔ do hɔnka a zibəəzanno m, kan a lesinnɔsorazanno wɔɔ kɔ m Sent-ɛspri m.

⁶ Krista mim k'a nyaakom da Woso n a hɔnka bɔ ba n nɔ: A ɔ yɔrɛ ɔ ɔ, do vantɔɔ ɔɔɔ kɔ η y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɔ lemim nyɔnta bɔ tɔ ma bɔ, brɔɔ hɔjirle kɔ Woso a cɔnta zɔfɔrɔ wɔɔ m bɔ yɔm sɔ kan η kɔ. N y'a ba hɔdeem kan zɔfɔrɔ wɔɔ kɔ, ler kɔ Woso a bɔ Krista nɔ ɔ bɔ, η woo... hɔ m.

⁷ Woso barka bɔ tɔ ma m, mɔɔ n ganwɔrɛ yɔ, m m ba lemim nyɔnta bɔ zibəənyɔ, Woso y'a paɔna zi ba an yɔ mɔɔ ma nɔnaaɔ.

⁸ Mɔɔ m wosogɔɔɔ wɔɔ poorerɔ wɔɔ poore, baa kan naa kɔ haay, Woso gan wɔ mɔɔ ma. Kɔ mɔɔ m hɔɔ mɔɔna kɔ η nɔ Krista nɔ ɔ, bɔ η tɛkka ba ɔ rɔ wɔɔ pa da do vantɔɔ ɔɔɔ wɔɔ m.

⁹ Kɔ m a ka, kɔ ɔɔɔ m hɔ kɔ Woso a nyaakom da biisi bɔ kɔ yɔrɛ zaa dɔ. Woso mɔɔna ɔ hɔ haay da, a ɔ hɔ naa do nyaakom da sɔ biisi tee....

¹⁰ Woso bɔ, naa do ba a ɔ, kɔ paɔnaazanno kan paɔnasɔurezanno haay kɔ η nɔ brama rɔ wɔɔ kɔ n Woso mindɔrɛ k'a zaa n hɔka bɔ do kɛɛrɛ kristagɔɔɔ sokoma bɔ tɔ ma.

¹¹ Naa ba Woso ɔ, bala, a a cɔnta hɔɔ laatɔ, bɔ ma bɔ durnya ba ɔ y, k'a hɔɔnhɔ naa do ba wɔɔ Zuuba Yeezoo Krista nɔ ɔ.

¹² Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista kɔ ɔ sɔra ka ɔ bɔ, wɔɔ ɔ le m k'ɔ zɔ Woso ma kan heerkoodɔbaa kɔ.

¹³ Naa tɔ ma bɔ, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'a b'a heer zar kɔ mɔɔ nɔ fɔryɔrɛ nɔ ɔ awɔɔ minto bɔ tɔ ma y. Mɔɔ fir bɔ yɔrɛ bɔ, a ka a nawom awɔɔ m leɔɔrɛ yɔ.

Krista ηɔarɛ dɔrɛ

¹⁴ Naa tɔ ma m, mɔɔ nɔ kukurɔ zem Zɔ Woso taa.

¹⁵ A mɔɔna har haay a tɔ zi brama kan tara burɔ ɔ kɔ.

¹⁶ A ye mɔɔ nawom han, a leboore gɔtabaa tɔ ma bi, k'a n'awɔɔ panɲa da ra Sent-Espri m, k'a a da ma a bir panɲa m a heer nɔ ɔ.

¹⁷ K'an a ka sɔ, kɔ Krista n nyinta awɔɔ heer ɔ sɪrakare nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawom sɔ, k'awɔɔ m mɛsi da a jim kɔɔkɔɔ kɔ ɲɔare nɔ ɔ.

¹⁸ Maam bi, awɔɔ wɔɲ ɔ kan wosogɔɔɔ wɔɔ ki haay, a Krista ɲɔare gɔtabaa kan a jintɔbaa ki, a he ki, kan a noyaa ki ji dɔ.

¹⁹ A ye mɔɔ nawom k'awɔɔ n a ɲɔare bi dɔ, baa kɔ gɔsɪ b'a dam ma an a dɔ haay bi ki bi, k'awɔɔ n a dɔ, kɔ Woso mɪsɪrbaa jilli n'awɔɔ heer han.

²⁰ Woso miɲɲa a da ma an hɔ woo... ba, an le da hɔ haay kɔ wɔɔ n'a yem, gɛɛ ɔ n'ɔ hɔɔn dam ma bi ra, naa ba a nawom kan panɲa k'a ni zi bam wɔɔ gɔr zi bi ki m.

²¹ Bi k'a tɔ m leboore yi, kristagɔɔɔ sokoma bi gɔr zi, Krista Yeezuu tɔ ma, wakati haay nɔ ɔ, dɔmum haay. Amina!

4

U ɔ yo ɔ, ɔ bir deem

Krista zekɔra nɔ ɔ

¹ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ye awɔɔ han keere bi, ba n ni: awɔɔ dɔ a ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ kɔ mɔɔ ni Krista zi bam bi tɔ ma. K'a mɪsɪrbaa ba amba Woso miɲɲa le n taa, an awɔɔ bir ma bi m.

² K'a bir a miɲɲɔɔ zerm tee..., a bir bogu-bogu, a bir bɔraama m, k'a ye kɔ ma ɲɔare nɔ ɔ.

³ K'a a yo ɔ, a bir deem Sent-Espri zekɔra bi tɔ ma, laafu kan kɔ ki nɔ ɔ.

⁴ Krista mɛ bi deem, Sent-Espri bi deem, taaheerle hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yi bi deem sɔ.

⁵ Wɔɔ Zuuba bi deem, sɪrakare bi deem, batem deem wɔɔ n'a sim,

⁶ Woso deem, a m gɔaa haay Zi, a y'a so hɔ haay ɔ, an ni zi bam kan gɔaa haay ki, an ni gɔaa haay heer ɔ.

⁷ Bi Woso barka ka wɔɔ gɔaa biyɛθ ɔ, Krista n a jir a hɔɔnhɔ ma.

⁸ Naa dɔ Wosoci b'a hi ma, a ɔ:

K'a der mim ɔ bi,
a lonno gaa an ta η ni,
an gan wɔ gɔɔɔ ma.

⁹ N ɔ: <A der.> Naa ji n bɔ ni? Naa ɔ k'a hi, a ɔ, lee a ka an zer tara noom ɔ paan....

¹⁰ Gɔaa k'a zer bi, a miɲɲa i der brama laatɔ, k'a nyinta hɔ haay nɔ ɔ, a ka kɔ η ni yi miɲɲa fasi.

11 A ɪ gan wɔ ɔɔɔ ma. A a ka ɔɔɔnno n a ba a zibəezanno, an a ka ɔɔɔnno m wosolesinnɔsorazanno. A n a ka nɔɔ m lemim nyɪnta padənno, an nɔɔɔ ba a ɔɔɔɔ dundonno, hɔɔɔndagɔɔɔnzanno m sɔ.

12 A ba a ɔ nɔɔnaaɔ, kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ n a da ma ηnɪ Woso zuure zibəə bi ba, kɔ Krista mɛ bi m ta lɛɛ sɪrakarɛ nɔ ɔ.

13 Maam bi, wɔɔ tam lɛɛ haay. U sɪrakarɛ, kan Woso Nyɪ bi dɔrɛ kɔ wɔɔ n ta m bi kɪ n yɪ deem. U ma Woso zaa bi nɔ ɔ, ɔ bi bɔ kɔ ɔ kan Krista miηηa kɪ fasi.

14 Nɔɔnaaɔ bi, wɔɔ bi nyɪntam nyɪnɔ dɔ, ɔ ɔ miηηɔɔ to ɔɔɔ n bir ɔ yəηηəm jɪsa kan biɪ kɪ a hɔɔɔndarɛ haay nɪ y, ηɔaarzanno m, bi η bi wɔη ɔ dɔ ηnɪ ηɔaar ba wɔɔ m, wɔɔ n fɔ y.

15 Bi, kɔ wɔɔ ɪ sɪra hum ηɔarɛ nɔ ɔ, wɔɔ mam hɔ haay nɔ ɔ Woso zuure bi nɔ ɔ, ɔ tolle ba ɔ ɔ ba amba Krista m, a m minzaa.

16 A miηηa tɔ ma m, mɛ bi vəηηɔrɔ wɔɔ jilli n kɔ nyasɔ ηnɪ deem. ɔɔaa mɛ kunɔrɔ n'a kam mɛ bi vəηηɔrɔ wɔɔ nɪ kɔ nyasɔm, mɛ bi n deem. Maam bi, kɔ mɛ bi vəηηɔ biyəə y'a zi bam, bi n'a kam mɛ bi n bir tam lɛɛ tee... an bir mam ηɔarɛ nɔ ɔ.

Mɪsɪrbaa daa kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ

17 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, m n'a yɛrɛ awɔɔ han Zuuba tɔ ma bi ba n nɪ: A b'a ya a mɪsɪrbaa bi ba am ɔɔɔ kɔ η n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bi nɪ y, zu η nawɔrɛ a hɔɔɔndarɛrɔ ɔ, η bi hɔɪ yɪm naa bare nɔ ɔ y.

18 Monsigə y'a so η hɔɔn ɔ, η laatɔ mɪsɪrbaa kɔ Woso n'a kam bi ma. Bala, η n hɔɪ dɔ y, kɔ η y'a heer ta bi tɔ ma.

19 Nyannɪ bir η zem fɪga y, a da η y'a ɔ jaandare lɛ ɔ, ηnɪ dintim mɪsɪrbaa do haay bam, b'a nyannɪ ba η nɪ y.

20 B'awɔɔ, mɪsɪrbaa naa do bɛɛ Krista a dɪnda awɔɔ nɪ y.

21 A miηηa mim n y'a dɪnda awɔɔ m bi, kɔ kristagɔɔɔ n'awɔɔ m bi, n nɪ sɪra k'a nɪ Yeezɪ nɔ ɔ bi dɪnda awɔɔ m.

22 Naa minto bi, awɔɔ a ga m, a a biisi mɪsɪrbaa bi to, a a bɔ a mesim k'a letaamarɔ bɔnyaarɔ nɪ bra bumbare awɔɔ m k'awɔɔ zaar ba b'ɔ.

23 K'a lɔrlɛ yɪ a heer kan a hɔɔn kɪ ɔ.

24 K'a mɪsɪrbaa daa kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi ba. Woso ɪ mɪsɪrbaa bi do da an bɔ a miηηa rɛ, bi y'a ka mɪsɪrbaa bi do n tɪrga, an Woso nɔ yɪ, an sɪra sɔ.

25 Naa tɔ ma bi, a b'a ya, a ηɔaar ba y. ɔɔaa biyəə n sɪra hɪ a mim m, bala mɛ deem vəηηɔɔ n wɔɔ m.

26 K'awɔɔ nɔ ma ɔ, a b'a ka a mimbonyaa ba y. A b'a nɔmaa bi to a nɔ ɔ gum n da nɪ y.

27 A bi zaa ka Sutaana ɔ, an bɔr a ra y.

²⁸ Gɔaa k'a nɪ koor bam biisi bɪ, an a wɔ bɔ koorbaa b'ɔ k'an zi ba an a lɛmaa hɔ yɪ, maam bɪ, a y'a dam ma an hɔ yɪ, an n'a dam gɔaa k'a lɛ n taa daahan ma han.

²⁹ Meerbaa bonyaa sɪ n a ga m an bɔ awɔɔ lɛ ɔ y, k'a meerbaa k'a n'a dam gɔɔɔ han, ɲnɪ ta lɛ sɪrakare nɔ ɔ bɪ ba. K'a meerbaa mɪɲɲa ba, k'an a da gɔɔɔ kɔ ɲ n'a tɔr kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ han.

³⁰ A b'a ka a Sent-Ǝspri heer zɛ ma y, Woso bɪ, a ka a ɔ awɔɔ ɔ, k'a a jɪ da wɔɔ ɔ, bɪ n'a hɪnkare a ɔ, Woso y'a so awɔɔ ɔ, an n'a hɪnkam sɔ a ɔ, dɔmɪm ɪ zɛm Woso n bɪ wɔɔ yɔm fast-fastɪ.

³¹ A b'a to mim n bɪr a heer ɔ kan gɔaa kɪ y, a bɪ yɪ heerbusuzanno y, a bɪ nɔmaa ba y. A bɪ yɪ hany-hany zanno y, a bɪ sonsɔ wɔ y, k'a zi bɔnyaabare do haay to.

³² Bɪ, k'a bɪr mɪɲɲa kan kɔ kɪ, a bɪr kɔ ɲɔam gɔta, a bɪr sugur kam kɔ ɔ, amba Woso sugur ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bɪ m.

5

K'a mɪsɪrbaa ba leegure nɔ ɔ

¹ K'a Woso hɔbaa dɪnda, bala, a nyɪnɔ n'awɔɔ m, an n'awɔɔ ɲɔam.

² K'a mɪsɪrbaa ba ɲɔare nɔ ɔ amba Krista m. A ɪ wɔɔ ɲɔa, an a meeyaa ka wɔɔ tɔ ma, a mɪɲɲa a ka amba n tɪr hɔ zɛ n a ka Woso ɔ, an Woso nɔ yɪ bɪ m.

³ Wosogɔɔɔ n'awɔɔ m, bɪ tɔ ma bɪ, an a ga m kɔ jaandare mim, dintim do haay mim, lɛ n bɪr gɔaa hɔ zi mim n nyɪnta awɔɔ bire ɔ y, a bɪ sɔɔra ba ɲ ma sɔ fɪga y.

⁴ A n a ga m sɔ, kɔ meerbaarɔ yaarsɪrɔ n bɔ a lɛ ɔ y, hɔɔnwar kan dɔkarerɔ meerbaarɔ kɪ y. A ga a ɔ m k'awɔɔ n bɪr barka yaa dam Woso m.

⁵ K'a dɔ mɪɲɲa a ɔ, jaandɛnno, lanno gɛɛ yaarɔbɛnno, mɪnyɔɔzaa. Mɪnyɔɔzaa bɪ, wosobaawɔm yaadɛr m, bala, a hɔnyɪ ɲɔa an lɛ da Woso ra. Nawɔnɔ haay, ɲ gɔsɪ bɪ gasɔm Krista kan Woso kɪ cirbɛθ b'ɔ fɪga y.

⁶ A n a ga m kɔ gɔaa n bra bɪmba awɔɔ m meerbaa vanvanno nɪ y. Naa woo... tɔ ma m, Woso nɔmaa n'a kɛrgum gɔɔɔ kɔ ɲ bɪr yem ma rɔ wɔɔ ra.

⁷ Ncɪnaaɔ bɪ, a b'a zɛ kɔ ra kan ɲ kɪ y.

⁸ Biisi bɪ, awɔɔ ɪ monsigɔ ɔ, bɪ keere naa, awɔɔ ɪ leegure nɔ ɔ, k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Zuuba kɪ bɪ tɔ ma. Ncɪnaaɔ naa, kɔ leegure gɔɔɔ n'awɔɔ m bɪ, k'a leegure mɪsɪrbaa ba.

⁹ Bala, hɔ kɔ leegure nɪ zɛm nɪ bɪ, bamɪɲɲa m, kan tɪrgabaa zibɛθ kɪ, kan sɪra kɪ.

¹⁰ K'a a yo ɔ, a hɔ kɔ Zuuba lɛ n taa bɪ dɔ, a bɔ kɔ zi.

11 A bɪ monsigə zibəəro wɔɔ ba sɔ y, ɲ nyɔɔɔɔ ba ɔ y, k'a ɲ bɔnyaabaa bɪ hɪ garga ra.

12 Hɔ kɔ ɔɔɔ wɔɔ duro n'a bam sɛere bɪ, a hire mɪɲɲa nyanni ta ɔ.

13 Bɪ, hɔ haay k'ɔ n nɪ bɔre a mim n garga ra bɪ, hɔ bɪ do ɪ yɪm fastɪ, ɔ n'a mim dɔm.

14 Bala, hɔ haay k'a nɪ bɔm garga ra bɪ, a ba a nawɔm leegure. Bɪ y'a ka n a hɪ, n ɔ:

Ibɪ k'ɪ nɪ hinceem bam bɪ,
gu hinceem ma, wuti gəəno gaa ɔ,
kɔ Krista n lɛɛ gu ɪ m.

15 Naa tɔ ma bɪ, k'a dundo mɪsɪrbaa k'awɔɔ n'a bam bɪ zi mɪɲɲa. A b'a mɪsɪrbaa bɪ ba hɔɔnwar nɔ ɔ y, bɪ k'a mɪsɪrbaa bɪ ba hɔɔntaɔre nɔ ɔ.

16 Bɔnyaabaa y'a so her dɔmɪnnɔ nɔɔ ɔ gɔta, bɪ tɔ ma bɪ, k'a a yo ɔ, a bɪr hɔ k'a ga bare m bɪ bam wakati haay nɔ ɔ.

17 A bɪ yɪ hɔɔnwarzanno a mɪsɪrbaa bare nɔ ɔ y, bɪ k'a a ka ma a hɔ kɔ Zuuba lɛ n taa k'awɔɔ n a ba bɪ dɔ.

18 A bɪ dɪven mi an a mɪm durgə y. Awɔɔ mɪsɪrbaa an n'a zaar bam. Bɪ, k'a to kɔ Sent-ɛspri n a a han.

19 K'a kɔ paɲɲa da ra Woso lɛbɔɔre laarɔ m: K'a laa lɔ laarɔ ciro wɔɔ ɔ, kan mim ma laarɔ wɔɔ kɪ, kan laa haay kɔ Sent-ɛspri a da a heer ɔ kɪ. K'a laarɔ wɔɔ lɔ a Zuuba da ɔ kan a heer kɪ haay.

20 Wakati haay kan mim haay kɪ nɔ ɔ, k'a Zɪ Woso barka da, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

21 K'a ye kɔ ma, k'awɔɔ nɪ Krista dan ɔ bɪ tɔ ma.

Lɔ kan a zim kɪ mim

22 Lanno wɔɔ, k'a ye a zino wɔɔ ma, amba awɔɔ nɪ yem Zuuba ma bɪ m.

23 Bala, lɔ minzaa n'a zim m, amba Krista n'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma bɪ minzaa bɪ m, Krista mɪɲɲa mɛ n'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma bɪ m, an a mɛ bɪ bɔmbɔrezaa.

24 Bɪ, amba kristagɔɔɔ wɔɔ sokoma bɪ nɪ yem Krista mɪɲɲa ma bɪ, lanno wɔɔ k'a ye a zino wɔɔ ma sɔ hɔ haay nɔ ɔ.

25 Yaarɔ wɔɔ, k'a lanno wɔɔ ɲɔa, amba Krista a ɔɔɔ sokoma bɪ ɲɔa an ye an a mɪɲɲa ka ze ma a tɔ ma bɪ m.

26 A a ba ɔ nɔnaaɔ, k'a ka k'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma n yɪ mɪɲɲa fastɪ Woso mɪm ɔ. A ɔɔɔ wɔɔ sokoma hu a bɔ hi m kan a lemim kɪ m.

27 A ɲɔa a ɔ, k'a ɔɔɔ sokoma bɪ n bɪ jum a lɛɛ lɛbɔɔre nɔ ɔ, hubɔre nɔ ɔ, mɪɲɲabaa fastɪ nɔ ɔ, kɔ kɔrɔma sɪ, gɛɛ hɔ bɔnyaa sɪ bɪ yɪ ɔ a ɔr zi y, k'an bɪr Woso sɔhɔ fastɪ, minsi bɪ yɪ ɔ a ɔr zi y.

28 Yaaro wɔɔ a ga m sɔ, n n'a lanno wɔɔ ɲɔa nɔɪnaaɔ, amba ɲn'a mɛ ɲɔam bɪ m. Gɔaa k'a n'a lɔ ɲɔam bɪ, a mɪɲɲa a n'a ɲɔam.

29 Gɔaa ba ɔ an nɪ sɔrɛ a mɪɲɲa mɛ nɪ y, nyaso a nawom nɪ, an n'a torm, amba Krista n n'a bare a gɔɔɔ sokoma bɪ m bɪ m.

30 K'a mɛ bɪ vɛɲɲɛrɔ n wɔɔ m bɪ tɔ ma m, an nɪ nyasom wɔɔ m maam.

31 N y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <Naa tɔ ma m, gɔaa n n'a gɔrɛ a zɪ kan a da kɪ ma, an a na a lɔ ma, ɲ gɔaa hɪya haay n a ba gɔaa deem.>

32 Mim naa do nɔyaa ta ɔ gɔta, mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, Krista kan a gɔɔɔ sokoma bɪ kɪ mim n y'a hɪ.

33 Bɪ, a hɪ n nawɔrɛ awɔɔ ma sɔ, gɔaayar biyɛə n a lɔ ɲɔa amba a a mɪɲɲa ɲɔa bɪ m, kɔ lɔ biyɛə n a zim da ɔ sɔ.

6

Nyɪno kan a zɪrɔ kɪ mim

1 Nyɪno wɔɔ k'a a zɪrɔ wɔɔ lɛ si, amba Zuuba lɛ n taa bɪ m, a ga a ɔ m.

2 Lɛɛkare lɛ kɔ Woso ler bɔ an a na ma bɪ ba n nɪ: <ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ.

3 Maam bɪ, ɪ mɪsɪrbaa nyɪnta yɪm, ɪ meeyaa jintɔ yɪm tara burɔ ɔ.>

4 Awɔɔ k'a m nyɪno wɔɔ zɪrɔ wɔɔ, a bɪ nyɪno wɔɔ da nɔmaa ma y, bɪ k'a ɲ tɔr, a ɲ bɔ zaa ɔ, dɔndɔrɔ kɔ ɲ y'a tɔ Zuuba zi m.

Lɔnnɔ kan a zuubɔɔ kɪ mim

5 Awɔɔ kɔ lɔnnɔ n a mɪ rɔ wɔɔ, k'a zu a soorezanno wɔɔ lɛ ɔ daɔrɛ gɔta m, kan a heer kɪ m haay, amba awɔɔ nɪ yɛm Krista ma bɪ m.

6 A bɪ ɲ zi ba kɔ ɲ nɪ dundore awɔɔ zi bɪ tɔ ma y, ɪ ɔ a ka awɔɔ nawom ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ a ra y. Bɪ k'a ɲ zi bɪ ba, kɔ Zuuba zibɛənyɪno n'awɔɔ m a n nɪ zum Woso hɔɔnhɔ ɔ bɪ tɔ ma.

7 K'a a zuubɔɔ wɔɔ zi ba kan a heer kɪ haay, ɪ ɔ, Zuuba zi awɔɔ n'a bam gɔɔɔ hɔ bɛɛ y.

8 Awɔɔ dɔ a ɔ, zi mɪɲɲa kɔ gɔaa n'a bam haay, Zuuba y'a zibɛə bɪ nyɔɔdɔ kare a zaa ɔ, baa k'a zaa bɪ lɔ m gɛɛ soamɪɲɲaɔzaa m.

9 Awɔɔ kɔ lɔnnɔ soorezanno n'awɔɔ n nɔ wɔɔ, k'a ba maam sɔ a lɔnnɔ wɔɔ m, a bɪ nyaa ba kan ɲ kɪ y. Awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ kan a lɔnnɔ wɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ Zuuba bɪ deem an nɪ brama, b'a bɪr gɔɔɔ jirɔ bɔrɛ y.

Sɔtaana bɔrla zaa

10 Meerbaa kɔ mɔɔ n'a nyambɔrm nɪ bɪ ba n nɪ: k'a a paɲɲa da ra Zuuba zɛkɔra nɔ ɔ, a paɲɲa gɔta bɪ nɔ ɔ.

11 K'a yarmōdrō kō Woso nī η kare a σ bī da a ma, k'a a da ma a jum kōōkōō Sōtaana hōōnkārērō zibēā bī lē σ.

12 Gōōō bēē wōō nī yar bī bam kan η kī y. A ba wōō nawōm kan zinēro kī, kan lēezanno kō η nī pan̄ja bam, η n'a so lēerō σ, η n'a so durnya naa do kō monsigē n b'σ, η nī brama rō wōō kī.

13 Naa tō ma bī, k'a Woso yar mōdrō wōō da a ma. K'a wō σ, a jum kōōkōō dōmīm bōnyaa hinni σ, a a da jum bī lē σ, a yar ba paan... a a da ma, k'a gōōta a jum a gam la.

14 K'a a banka a jum kōōkōō. K'a sira so a mōr σ, am hōsoaσ hō bī m, k'a bīr tīrgabaa m, gōηηō kō n n'a dure a ma n bī, k'a du a ma.

15 Lemim nyūnta bī nī laafū kam, k'a pa da kaare-kaare, kōōō n bī awōō n'a dan̄ σ.

16 K'a bīr sīrakare m, gōηηō kō n n'a tare a m n bī sō, awōō nī bōnyaabarezaa bī karō kō sēwūrē n ta η ma rō wōō linlihim nī.

17 Bōmbōrē kō Woso a ka awōō σ bī, yarbare fīrgē m, k'a ku a mim ma. K'a Woso lemim bī sa sō, yarbare kargō m Sent-ɛspri n'a kare awōō σ.

18 K'a yaa da wakati haay. K'a yaadare do haay da Sent-ɛspri daahan nō σ. A bī kō kan yaa bī dare kī y, k'a bīr tam lēē tee.... K'a yaa da wosogōōō wōō haay tō ma sō.

19 K'a yaa da mōō tō ma sō, kō Woso n a lemim da m lē σ, kō m a pa da kan heerkoōdēbaa kī, kō m hō k'a nyaakōm da lemim nyūnta nō σ bī hī fasī-fasī.

20 Mōō kō Woso σ kō m lemim nyūnta bī pa da, baa kō mōō nī lōnnōē σ naa. Naa minto bī, k'a yaa da Woso m mōō tō ma, kō m lemim nyūnta bī pa da amba a a ga m bī m.

Leersore

21 Tisikkī mōō mim dūndare awōō m, k'awōō n hō kō mōō n'a bam bī dō. Wōō danyī m, σ n'a ησam, an nī Zuuba zi bam mīηja.

22 A nyōō mōō nawōrē awōō ma tōkke, k'an bī mōō mim dūnda awōō m, an awōō heer yo.

23 Bī kō Zī Woso, kan Zuuba Yeezū Krista kī m laafū kan ησare kī, kan sīrakare kī ka σ danyīnō wōō haay σ.

24 Gōōō kō η nī wōō Zuuba Yeezū Krista ησam, ησare k'a nyare ba σ bī m nō wōō, kō Woso n η barka da σ.

Ci kɔ Pol a ba FILIPII ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Filipii zanno ma bi

gasuɔre

Pol ɪ ci bi ba. Kristazibəəzanno ci b'ɔ bi, Filipii kɔ bi Pol lɛɛ ka ɔ an lemim nyɪnta bi pa da ɔ Masedoan kuro wɔɔ barla, hɔhɔnkare kɔ Woso a hunka m bi je ɔ. (Zibəəzanno Ci 16.6-40) Nyɪnta a ɔ lonnoɛ ɔ Rom ɔ an ci bi ba.

Ci bi ba a ɔ, k'a Filipii kristagɔɔ wɔɔ barka da, bala, η y'a da han busoo m, bi ma bi, a ɪ kore no ɔ. Ci bi ba a ɔ so, k'a η heer yo kɔ η ni jum kɔkɔ Krista no ɔ, bala ηsaarhɔɔndarero nyɪnta ɔ gɔta dɔmum bi do ɔ, ηn'a ηsam k'a gasɔ Filipii kristagɔɔ sokuma bi no ɔ. A ɪ heernyɔɔ mim dɔdam ci bi no ɔ, kan komare mim ki, mɪηjazerle mim ki.

A y'a hɔnkare η ni, a ɔ, kristagɔaa a ga m, an a ka ma k'a bo kɔ ɔ kan Krista mɪηja ki a mɪsɪrbaa no ɔ, bi nyɔɔɔ ɔ ta ɔ an cem. (Filipii zanno 3)

Pol ɪ yaa dam

Filipii kɔ kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηja Pol kan Timote ki bi, Krista Yeezoo zibəənyɪno m wɔɔ m, ci bi ba wɔɔ nawom wosogɔɔ kɔ η ni Krista Yeezoo no ɔ, ηni Filipii kɔ ɔ ro wɔɔ ma, kan a lɛzanno wɔɔ ki kan a daahanzanno ki ma.

² A ye wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezoo Krista ki n barka kan laafɪ ki ka a ɔ.

Pol yaadare

³ Kɔ mɔɔ tɪr m hɔɔn da awɔɔ ma, bi mɔɔ yaa da Woso m barka awɔɔ to ma.

⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ to ma, a da mɔɔ n nawom kan heernyɔɔ ki.

⁵ Bala, awɔɔ jum mɔɔ m paan... lemim nyɪnta bi padare no ɔ hallɪ a sɪηɪɪda ɔ an ta an her ku.

⁶ Mɔɔ do fasti m ɔ: zi mɪηja kɔ Woso a sɪηɪɪda ba awɔɔ gɔr zi bi, a tam lɛɛ an tolle ba an zibəə bi do nyambɔr Krista Yeezoo wusigere hinni ɔ.

⁷ A a ga m kɔ mɔɔ ni m hɔɔn da awɔɔ haay ma ncɪnaaɔ, kɔ mɔɔ n'awɔɔ ηsam gɔta bi minto. Bala, kɔ mɔɔ ni lonnoɛ ɔ naa ɔ naa, gɛɛ kɔ mɔɔ ni lemim nyɪnta pa dam m n'a

hunkam so m u, sira m bi, awoo a na moo ma barka ku Woso a ka moo u ncinaasu bi no u.

⁸ Denter m, Woso m moo kasetizaa, a a do a u, moo y'awoo gaa haay nsoam paan... Krista Yeezuu nsoare no u.

⁹ Ho ku moo n'a yem Woso han awoo to ma bi ba n ni: A ye moo nawom k'awoo nsoare n bir a dam la tee..., k'awoo m bir hodore m, k'a a da ma a bir mim ju mare m.

¹⁰ K'a a da ma so, a ho k'an muhha do a bo ku zi a ba. Maam bi, awoo yim muhha fasi, minsi bi nyuntare awoo ma hinni ku Krista n ni zen u b'u y.

¹¹ Yeezuu Krista to ma, turgabaa zibæero y'awoo muisirbaa hanm, an yi Woso leboore kan a daure ki.

Pol dure n a nya lemim nyinta bi padare u y

¹² M danyino, moo le taa k'awoo n a do a u, mim nihhe k'a moo yi bi, a da a u lemim nyinta bi ta lee han denter m.

¹³ Bala, mim bi do to ma bi, Rom cir domazanno woo kan goo haay ki so a do u u, moo du n y'a u Krista to ma.

¹⁴ Bi woo danyino woo panha a da ra Zuuba zuure no u, moo dure bi to ma, a a ka u heer n kookoo guta, hn'i Woso lemim bi pa dam bi nyibæ ba u ni y.

¹⁵ Sira m, goo gosunno i Krista lemim nyinta bi pa dam jumbaa kan bakumare ki no u. Bi, gosunno y'a pa dam noom hu m.

¹⁶ A pa bi da broo n nawom nsoare no u, u y'a do u u, ku moo ni lonnoce u naa, lemim nyinta bi pa dare to ma m.

¹⁷ Bi, hni goota ro woo, pa bi da broo n nawom noom kundæ m, jumbaa no u, hn'a gungare u u, a moo firyre bi gore dan u ncinaasu lonnoce u b'u.

¹⁸ Baa ku u yi pa bi dam noom m gee sira ni, moo bir kom si ma y, bala, Krista lemim bi n'a pa dam. Naa to ma bi, moo yi m heer nyore, bi moo gootam m m heer nyoo.

¹⁹ Bala, moo do moo u, naa woo... zem bi yi moo bombore, awoo yaadare kan Yeezuu Krista Espri daahan ki to ma.

²⁰ Bala, ho ku moo ni dom ma, m a ta m heer le kan m panha ki haay bi, moo le baa ku hosi nyanni n bi m nyasu y, moo goota m heerkoodæbaa m. Bi, keere so naa, amba domum haay m bi, ku Krista n leboore guta yi m me u, m muisirbaa no u, gee m ze no u.

²¹ Bala, kan moo ki, Krista m moo muisirbaa, ze b'i yire i u, honyi m.

²² Bi ku moo goota tara buræ u ku m muisirbaa ba, a y'a kam m zi ba goo daahan to ma. Naa minto bi, moo n a do ku kara moo n'a bohu u y.

²³ Ho huya naa ni moo gaare: Moo le taa ku m m hur, m ta m bir kan Krista ki. Bi n muhha moo ma an le da paan....

24 Bɪ kʊ mɔɔ ɡɔɔta tara burə ʊ naa ʊ sɔ, a yɪɾe awɔɔ daahan ɡota.

25 Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ dɔ paan..., mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ, mɔɔ ɡɔɔtam mɪsɪɾ, m bɪr kan awɔɔ haay kɪ k'awɔɔ n ta lɛɛ, a bɪr heernyɔɔ m sɪrakare nɔ ʊ.

26 Nɛɪnaaʊ bɪ, kʊ mɔɔ m bɔ m bɪr awɔɔ zi, awɔɔ y'a heer nyɔɔm a a lɛ bɔ Krista Yeezuu ʊ ɡota, mɔɔ tɔ ma.

Sɪrakare zoobare

27 Bɪ, k'a mɪsɪrbaa ba amba Krista lemim nyɪnta bɪ n'a hɪm bɪ m. Maam bɪ kʊ mɔɔ wɔ ʊ m bɪr awɔɔ zi, ɡɛɛ kʊ mɔɔ n m da ma, mɔɔ y'awɔɔ mim mam, m a dɔ m ʊ, awɔɔ ɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ a lɛ n deem, an nɪ zoo bam heer deem m, kʊ sɪrakare kʊ lemim nyɪnta bɪ n'a kam bɪ n ta lɛɛ.

28 A bɪ yɛ jɪnnɔ wɔɔ n nyibəə da a ma fɪɡa y. Bɪ n'a kare ɲn'a dɔ ɲ ʊ, a nyaam, b'awɔɔ ɪ bombɔɾɛ m. Bɪ naa do naa, a to a ʊ, Woso zi.

29 Bala, mimbirenyɪnta kʊ Woso a ka awɔɔ ʊ Krista nɔ ʊ bɪ, k'awɔɔ n sɪra ka ʊ bɛɛ n a deem y, bɪ k'awɔɔ n fɪr yɪ a tɔ ma sɔ.

30 Awɔɔ kan mɔɔ kɪ, zoo deem wɔɔ m tara ʊ n'a bam. Zoo deem bɪ do mɔɔ ba biisi awɔɔ mɪm la bɪ, bɪ, awɔɔ dɔ, a mɪɲa mɔɔ ɡɔɔta m m ta ra.

2

ʊ Krista ji sa

1 Zekɔra k'awɔɔ n ta m kan Krista kɪ bɪ, a bɪr awɔɔ heerkoodəbaa dam la ra? Awɔɔ ɲɔa k'a nawɔm bɪ bɪr awɔɔ heer yom na? Awɔɔ n a zɛ kʊ ra *Sɛnt-ɛspri nɔ ʊ ra? Awɔɔ ɪ kʊ ɲɔam an nɪ kʊ cicir zɛm, ɡɛɛ lɔ?

2 Naa tɔ ma bɪ, k'a kʊ ma, a a lɛ ba deem, a bɪr ɲɔare deem m, a bɪr hɔɔn deem m. Maam bɪ, mɔɔ heernyɔɔ yɪm fast.

3 A bɪ hɔsɪ ba jumbaa nɪ y, b'a bɪ hɔsɪ ba k'a mɪɲɲɔɔ hɪnka y, naa nyɔɔdɔ ba ʊ y. Bɪ, ɡɔaa biyəə n a mɪɲɲa zer a muno taa, a ʊ, ɲ lɛ da a m.

4 A b'a ka a mɪɲɲɔɔ daahan ma bala y, k'a a ka a muno daahan ma sɔ.

5 K'a bɪr hɔɔn kʊ Krista Yeezuu n ta m bɪ m kan kʊ kɪ.

6 A mɪɲɲa kan Woso kɪ bɪ, ɲ deem, bɪ, a n a ka ma wɔsɪn... kan paɲɲa kɪ, k'a ɡɔɔta a a ɡa kʊ ʊ kan Woso kɪ y.

7 Bɪ, a yɛ an hɔ haay to, an a ba zibəənyɪ,

a ba a ʊ ɡɔaa, am ɡɔaa woo... hɔ bɪ m.

A n yɪ amba ɡɔɔɔ n nɪ yɪm bɪ m.

8 A a mɪɲɲa ba poore, an yɛ Woso ma,

an tolle ba an ye an ga,
b'a zε bi, zε bonyaa m,
ga a υ, gɔdarkɔra ma.

⁹ Naa k'a a ba bi minto bi,
Woso a gore da υ, an cem haay,
an tɔ k'a ni tɔrɔ haay woo... burə υ bi ka ma.

¹⁰ A ba a υ maam kɔ Yeezuu tɔ ma bi,
kɔ kunkonno haay kɔ η ni brama kan tara burə υ ki,
tara noom ki υ, n kukurə zε.

¹¹ Kɔ nεem haay n a bɔ a lε ma a υ, Yeezuu Krista m Zuuba,
bi ni yim Zi Woso lεbɔurε.

¹² M ηɔare gɔɔɔ, nyinta kɔ mɔɔ υ kan awɔɔ ki bi, awɔɔ ι
yem Woso ma tee.... Bi, dutaa naa, mɔɔ ba kan awɔɔ ki
b'υ y. Ncɩnaaυ bi, k'a banka a ye ma gɔta. K'a bɔmbɔrε kɔ
Woso a ka awɔɔ υ bi zi ba, nyi ba Woso m, kan mehinkε kɔ
nɔ υ.

¹³ Bala, Woso mɩηηa ni zi bare awɔɔ υ, an n'a kam awɔɔ ni
letaama m kan paηηa ki m, k'a hɔ k'a ga kɔ υ kan a hɔɔnhɔ
ki bi ba.

¹⁴ Kɔ zibəə kara n ta υ, k'a ba, a bi kukur ba, b'a bi bɩsɩ
ka a bare nɔ υ y.

¹⁵ Maam bi, awɔɔ yim noonhuzannɔ, gɔsɩ bi hɔsɩ yirε an
a hi awɔɔ ma y. Awɔɔ yim Woso nyɩnɔ kɔ mim danηada
sɩ ba η ma y, a n ni durnya naa do gɔɔɔ kɔ η vɔn, ηηɩ
zibonyaabənnɔ nɔɔm bire υ. Awɔɔ a ga m, a yɔ η bire υ
am fitirerɔ m.

¹⁶ Bala, awɔɔ n ta mɩsɩrbaa lemim bi m, an n'a pa dare η
ni. K'awɔɔ ba ncɩnaaυ, bi n n'a kam awɔɔ n yɩ mɔɔ lεbɔurε,
hinni kɔ Krista n ni zεη υ b'υ. Bala, bi n n'a hɩnkare a υ,
mɔɔ zibəə bi, kan mɔɔ kɔrε bi ki n yɩ vam y.

¹⁷ Awɔɔ sɩrakare bi bɔ kɔ υ, ι υ, mannɩ awɔɔ n'a kam
Woso υ. A a da ma, n ni mɔɔ zε gər, bi k'a yɩ maam m
meeyaa bi mɔɔ na awɔɔ sɩrakare mannɩ bi ma. Bi, a yim
mɔɔ ma heernyɔɔ, bi mɔɔ yɩ m heer nyɔɔm kan awɔɔ ki.

¹⁸ A maam sɔ kan awɔɔ ki, k'a heer nyɔɔ, a heernyɔɔ ba
kan mɔɔ ki.

Pol υ, k'a Timote kan Epafrodit ki nyɔɔ

¹⁹ Kan Zuuba Yeezuu daahan ki, mɔɔ y'a gungam kɔ m
Timote nyɔɔ awɔɔ zi zɔɔ. Maam bi, k'a b'a bɔ an bɩr, mɔɔ
y'awɔɔ mim mam sɔ m heer koodə yɩ.

²⁰ Gɔsɩ vanta ba naa υ, an n'a hɔɔn dam, an ni kɔrε awɔɔ
mim ma kan mɔɔ ki y.

²¹ N woo... naa, a ka η nawɔrε a mɩηηɔɔ daahan ma, η
bɩr a kam Yeezuu Krista hɔɔnhɔ ma y.

22 Bɪ, kʊ Timote nɪ, awɔɔ sɪra bɪ, awɔɔ dɔ a ɔ, a nyɪnta kan mɔɔ kɪ amba nyɪ tɪr kan a zɪ kɪ bɪ m, ɔ lemim nyɪnta bɪ zɪ ba.

23 Nɔɪnaas bɪ, kʊ mɔɔ m mim bɪ zaa yɪ, a mɪŋŋa mɔɔ n'a nyɔɔɛ awɔɔ ma zɔɔ-zɔɔ.

24 Mɔɔ sɪra ka Zuuba nɔ ɔ, m a dɔ m ɔ, mɔɔ zɛm sɔ awɔɔ zɪ b'ɔ zɔɔ.

25 Bɪ mɔɔ y'a gɪngam kɛɛɛ mɔɔ ɔ, pakra m kʊ m Epafrodit da zaa ra awɔɔ m, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ zibæəkɔɔn m, mɔɔ zoobarekɔɔn m sɔ. Awɔɔ y'a nyɔɔ mɔɔ ma, k'an b'a da mɔɔ han.

26 A y'a ŋɔam paan... k'a a ya, a awɔɔ yɪ haay, a ma k'a ɔ, n ɔ, awɔɔ a yaaba bɪ ma bɪ, a heer a zar gɔta.

27 Denter m, a yaaba zɛ an a yo k'a ga, Woso a cicir zɛ, b'a deem bɛɛ Woso a cicir zɛ y, mɔɔ cicir a a zɛ sɔ, kʊ mɔɔ heerzarɛ b'a da ra y.

28 Bɪ y'a ka mɔɔ n'a dare awɔɔ m zaa ra zɔɔ-zɔɔ k'awɔɔ n a yɪ, a heernyɔɔ ba, kʊ mɔɔ heerzar bɪ n'a bɔɛ sɔ.

29 K'a bɪ lee ku, k'a si kan heernyɔɔ gɔta kɪ Zuuba nɔ ɔ. K'a gɔɔɔ nɔɪnaas rɔ wɔɔ da ɔ.

30 Bala, a a yo k'a ga Krista zibæə bɪ tɔ ma, a a meeyaa ka zɛ ma, k'a a da ma, a zɪ k'awɔɔ a ga m a ba mɔɔ m bɪ ba awɔɔ bɪnce ɔ.

3

Krista nɪ gɔaa bam tɪrga

1 Kɛɛɛ naa, m danyɪnɔ, k'a a heer nyɔɔ, k'awɔɔ a zɛ kʊ ra kan Zuuba kɪ bɪ tɔ ma. Meerbaarɔ kʊ mɔɔ ŋ ba kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ mɔɔ m ya m nɪ sore ŋ la, bɪ naa bɪr mɔɔ kɔɛ y, bala, a y'a dare awɔɔ han.

2 K'a dundo a zɪ kan gɔɔɔ kʊ ŋ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ kɪ, jino m, ŋɔaar banŋɔgasɔɛ bɪ hɔdɪndarezannɔ m, k'a dundo a zɪ kan ŋ kɪ.

3 Wɔɔ nɪ banŋɔgasɔɛ paan... bɪ zɪ bam. Bala, zu wɔɔ nawum Woso ɔ Sent-ɛspri paŋŋa m. Krista Yeezuu n wɔɔ lɛbɔɔɛ, wɔɔ bɪr yom zɪfɔrɔ yɪnnɪbayɪrɔ ma k'ɔ lɛ bɔ ɔ mɪŋŋɔɔ ɔ y.

4 A n bɔkare, mɔɔ m da ma m yo yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ duro ma sɔ. Kʊ gɔaa y'a gɪngare a ɔ, a hɔ yum yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ zibæə nɔ ɔ, k'a maam mɔɔ ɪ lɛ da.

5 Mɔɔ yɪɛ dɔmum sinnɪyɛ hinnɪ ɔ, m mɔɔ gasɔ ɔ banŋɔ ɔ. Israyel gɔaa paan... m mɔɔ m, Benzamen dɔ gɔaa m mɔɔ m, mɔɔ yaabɔɔ wɔɔ haay zɪfɔrɔ nɪ ŋ mɪ. Kʊ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ zuure nɪ, nyɪnta mɔɔ ɔ farizen m nɪ zure ŋ ɔ paan....

6 Wɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ kʊ mɔɔ ŋ ŋɔa gɔta bɪ, a a ka mɔɔ m fɪr ka kristagɔɔɔ sokuma bɪ ma. Kʊ tɪrgabaa kʊ n n'a

kam ma lero no o bi ni, moo nyunta muhha fasti, gosi n mim yi k'a hi moo ma y.

⁷ A n bokare, hoo noon duro ko η nyoodo n ta moo ma biisi bi, moo i digare η ma dore hoo keere, Krista ko moo do bi to ma.

⁸ Sira m, moo i digam ho haay woo... ma dore ho, moo Zuuba Krista Yeezuu dore muhhabaa k'a le da ho haay ra bi to ma. A to ma m moo m ho haay to, m ni digam hoo woo duro ma botoro, ko Krista n yi moo ho haay.

⁹ K'an a so moo o jilli so. Moo bir a gungam do, moo o, m turga Woso mum o lero woo zuure to ma y. Sira ko moo ka Krista o b'i moo ba turga Woso mum o. Turgabaa ko Woso n'a kam sirakare to ma bi m.

¹⁰ Ho ko moo ni m kam ma bi, m ka moo nawom ma ko m Krista muhha do, ko m a mumbore bi panha do. Ko m m na ma a firyire no o, ko m bo ko o kan ki a ze bi no o.

¹¹ K'an bir yire i o, moo bi m da ma so, m bi m mum bo o gaeno bire o.

U bra si ho k'o n'o gungaan zi

bi to ma

¹² Moo n a hi moo o, moo ho ko moo ni m kam ma bi yi m wo o wa. Gee, moo m ba muhha fasti wa. Bi, m to moo nawon o, ko m brasire ganwore bi ku m wo o, bala, Krista-Yeezuu moo ku a wo o.

¹³ Ayy... m danyino, moo bir a gungare m o, moo brasire ganwore bi ku m wo o y. Bi ho deem moo n'a bam, ho k'a ba an cem bi bo moo nawore m no o, m ni m ton o ko m ho k'a ni lee bi ku.

¹⁴ M to moo nawon o, ko m ho ko η y'a cunta woo m lee bi ku. Brasire ganwore ko Woso woo bir ma Krista Yeezuu no o, k'a b'a ka woo o arzana o bi m.

¹⁵ Woo goso k'o yaa ka sirakare no o ro woo, o bir hoodare deem naa m. Bi, k'awoo y'a hoodare a ho, mim naa do no o, Woso y'awoo hoodare gum ma.

¹⁶ Bi, ho k'an ta o bi, o goota o bir tam lee kan ko ki, ho ko woo do bi no o.

¹⁷ M danyino, awoo haay k'a moo hobaa sa, k'a diga goso ko η n'a musirbaa bam am woo m no woo ma, woo hobaa η y'a sa.

¹⁸ Goso gota, ηn'a musirbaa bam i o, Krista godarkora bi junno m. Moo hi awoo m hoo gallem hoka, m m ya m ni som la keere kan nyikere ki.

¹⁹ Goso woo duro nyamborle bi, nyaanle m, η no ni η woso, ho k'a nyanni n ta o bi n η lebore, durnya naa do ho ηn'a hoodare dam ma bala.

²⁰ Bɪ kʊ wɔɔ nɪ, wɔɔ kʊ bɪ m arzana m. Wɔɔ bʊmbɔrɛzaa, Zuuba Yeezuu Krista kʊ wɔɔ nɪ dɔm ma bɪ, a to a nawom arzana ɔ b'ɔ an bʊr.

²¹ K'a bɪ bʊr, a wɔɔ mɛrɔ kʊ ɲ nɪ paŋŋawar nɔ ɔ rɔ nɔɔm lɔrlɛ, an ɲ ba, an a muŋŋa lɛbɔurɛ mɛ bɪ m. Naa ba a nawom paŋŋa k'an ta m k'a a so hɔ haay ɔ bɪ m.

4

Dondɔrɛrɔ

¹ Nɛɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, k'a jum kɔɔkɔɔ Zuuba nɔ ɔ. Mɔɔ lɛ taa kʊ m m ya m awɔɔ yɪ, mɔɔ heer ɪ nyɔɔm awɔɔ tɔ ma, awɔɔ m mɔɔ zibɛə bɪ nyɔɔdɔ.

² A yɛ mɔɔ nawom kan m heer kɪ haay Evodi kan Sɪntɪsɪ kɪ han, kʊ ɲ nɪ kʊ ma muŋŋa, Zuuba nɔ ɔ.

³ Bɪ, ɪbɪ k'ɪ m mɔɔ zibɛəkɔɔn paan... bɪ, ɪ da ɲ han, bala, ɲ y'a na mɔɔ ma ɔ zoo ba lemim nyɪnta bɪ pa dare nɔ ɔ. Lannɔ nɔɔn duro, kan Kleman kɪ, kan mɔɔ zibɛəkɔɔnrɔ vantɔɔ wɔɔ kɪ y'a na mɔɔ ma ɔ zoo bɪ ba. ɲ haay tɔrɔ ɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ.

⁴ K'a bɪr a heer nyɔɔm Zuuba nɔ ɔ, dɔmɪm haay. Kʊ m m ya m so ra, k'a bɪr a heer nyɔɔm.

⁵ K'a bɪr bʊgʊ-bʊgʊ kan gʊaa woo... kɪ. Zuuba wusigərə dɔmɪm a zɔ.

⁶ A b'a heer kɔ hɔst mim ma y, bɪ mim haay nɔ ɔ, k'a hɔ k'awɔɔ lɛ n taa ma bɪ yɛ Woso han, a a wɔ zɪnzɛ m, bɪ, k'a yaa dam barka sɔ.

⁷ Maam bɪ, Woso y'a laafɪ k'a cem hɔ haay kʊ gʊaa n'a hɔɔn dam ma bɪ han bɪ kare awɔɔ ɔ. Bɪ laafɪ bɪ do dɔrɛ awɔɔ heerlɔ kan awɔɔ hɔɔndarɛrɔ kɪ ma Krista Yeezuu nɔ ɔ.

⁸ M danyɪnɔ, hɔ k'a gɔɔta mɔɔ n'a hire awɔɔ m bɪ ba n nɪ: K'a a tɔ ɔ a bɪr hɔ k'an sɪra, an ta daurɛ m, an tɪrga m. A a tɔ ɔ a bɪr hɔ k'an muŋŋa, an a ga ɲɔare m, a goredaurɛ n ta ɔ, hɔ kʊ zorebaa m fastɪ, an a ga lɛbɔurɛ m bɪ m.

⁹ Hɔ haay k'awɔɔ dɪnda mɔɔ zi, a si, a ma, gɛɛ a yɪ mɔɔ gʊr zi bɪ, k'a sa a zi ba m. K'awɔɔ ba maam, Woso k'a nɪ heer laafɪ kam wɔɔ ɔ bɪ bam bɪr kan awɔɔ kɪ.

Pol ɪ Filipii zanno barka dare

¹⁰ Mɔɔ m heernyɔɔ gʊta Zuuba nɔ ɔ, k'awɔɔ a ya, a a da mɔɔ han bɪ tɔ ma. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dam mɔɔ ma hɔɔ, bɪ, daahan bɪ dɔmɪm b'ɪ n'a a zaa ka y.

¹¹ Hɔ bɛɛ ɪ jura mɔɔ ɔ, mɔɔ nɪ meer bɪ bare nɛɪnaaɔ y. Bala mɔɔ minkɛ m, m nɪ m zergam hɔ kʊ mɔɔ n ta m bɪ rɛ, k'a gʊta gɛɛ k'a poore, a bɪ mim kan mɔɔ kɪ y.

¹² Mɔɔ wɔ ɔ, m nɪ m mɪsɪrbaa bam ɲɔzaabaa nɔ ɔ, mɔɔ wɔ ɔ, m n'a bam sɔ hɔtaurɛ nɔ ɔ. Lɛɛ haay ɔ, wakati haay

no u, moco m da ma m musurbaa ba, ku moco ho bi an m ka, gee ku no i moco zem, hotaure no u, gee hojurare no u.

¹³ Moco m da ma, m naa haay ba, Krista k'a ni panja kam moco u bi to ma.

¹⁴ Bi, a da k'awoco u moco han m kore no u naa, awoco ba mija.

¹⁵ Filipii zanno, awoco do a u, m hur ku moco u Maseduan ku u, lemim nyinta bi pa dare sijnida domum u bi, awoco y'a deem i nyinta kristagoco sokumaroco woco barla, a a da moco han, ho ka ku u bi no u.

¹⁶ Baa ku moco nyinta Tesaloniki u bi, awoco daahan nyoco moco ma gallem hoka, ho k'a jura moco ma domunno u.

¹⁷ M ka bee moco nawom ma ku n ni bir ho kare m u y. Bi, m ka moco nawom ma, k'awoco n ho k'awoco ba bi nyocodu yi guta.

¹⁸ Ho k'awoco ka haay bi, moco yi, a bo ho ku moco le n taa bi la m. Ho k'awoco ka Epafroditi u k'an b'a ka moco u bi, moco yi, hosi n jura moco ma do y. Ganworero k'awoco n ka moco u bi, bo n y'a a u ku re kan manni k'a ji n nyinta Woso ma, an a nja an a si ki.

¹⁹ Bi, moco Zi Woso honyi gutabaa cem haay, a ho k'a jura awoco ma haay kare awoco u guta, Krista Yeezuu to ma.

²⁰ Bi, ku woco Zi Woso n leboore yi domum haay. Amina.

Leersore

²¹ K'a yaa da wosogoco ku n ni yem Krista Yeezuu ma ro woco m. Woco danyino ku n ni kan moco ki ro woco i yaa dare a m.

²² Wosogoco woco haay i yaa dare a m, an le da bi, Rom cir hargoco woco i yaa dare awoco m.

²³ Bi, ku Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awoco ki.

Ci kɔ Pol a ba KOLɔɔSI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Kolɔɔsi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Efɛzi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Kolɔɔsi kɔ bi, Pol miɲɲa n ta b'ɔ y, a zibækkɔɔn deem k'a tɔ m Epafra kɔ m, b'i lemim nyɲnta bi pa da ɔ sɔ.

Ci bi ba Pol ɔ, bi ma bi, a ɪ lɔnnɔɔɛ ɔ Rɔm ɔ. Ci bi ba a ɔ, k'a Kolɔɔsi gɔɔɔ wɔɔ bɔ zaa ɔ ɔ, kɔ η bi zu ŋɔaarhɔdɪndare ɔ y, bala, gɔɔɔ ɪ ba hi η ni, η ɔ, pakra m kɔ η ni fir ka a miɲɲɔɔ ma ziro ba, kan baŋɲogasɔre ki, minno vantɔɔ ki. Bi y'a ka Pol n ci ba k'a hi ŋni a ɔ, Yeezuu Krista bala ni gɔaa bumbɔm faɪ.

Ci b'i miɪrbaa kɔ kristagɔɔɔ a ga m ηn'a ba bi hiŋkam. Bi, Krista wɔɔ ɔ ga m ɔ yo ma, ɔ gɔɔta kan ki dɔmum haay, an ni wɔɔ yɔm lɔmbaa do haay wɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Kolɔɔsi zanno m

¹ Mɔɔ miɲɲa Pol, Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibæzaa. Mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote ki m ni ci bi bare awɔɔ ma.

² Awɔɔ, kɔ wosogɔɔɔ n'a mi, an ni Kolɔɔsi ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ danyɲɔ n'awɔɔ m Krista nɔ ɔ, awɔɔ ɪ tare a lɛ ra. A ye wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso n barka kan laafi ki ka awɔɔ ɔ.

Pol ɪ Woso barka dam Kolɔɔsi zanno tɔ ma

³ Kɔ wɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, wɔɔ ɪ yaa dam ni barka dɔmum haay.

⁴ Wɔɔ ma denter n n'awɔɔ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ mim hi, kan ŋɔare k'awɔɔ n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim ki.

⁵ Awɔɔ ɪ sɪrakare m, a n ni ŋɔare m, bala, Woso hɔ cɪnta awɔɔ m arzana ɔ, awɔɔ n a ta a heer lɛ. Bi lemim nyɲnta kɔ n y'a pa da awɔɔ m, a m sɪra lemim b'i taaherle bi do ka awɔɔ ɔ.

⁶ Lemim nyɲnta bi do ɪ tam durnya lɛɛ haay ɔ, an ni nyɪ dam, an n'a kɛrgum lɛɛ ra, amb'a a ba awɔɔ zi, Woso barka mim k'awɔɔ ma bi dɔmum ɔ saa..., a b'a do a ɔ, barka paan... m bi.

⁷ Wɔɔ zibækkɔɔn Epafra naa do dunda awɔɔ m, wɔɔ gɔaasɪba m, Krista zibænyɪ m, a m taalerazaa, zi bi ba a nawom kan awɔɔ ki wɔɔ bɪncɛ ɔ.

⁸ A ɪ ŋɔare kɔ *Sent-ɛspri a da awɔɔ heer ɔ bi mim hi wɔɔ m.

⁹ Bɪ y'a ka, hinni kɔ wɔɔ naa ma ɔ bɪ tekka ma, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma dɔmum haay. A yɛ wɔɔ nawom Woso han, k'an a ka k'awɔɔ n a hɔɔnhɔ dɔ mɪŋŋa, a bɪr Sent-Ǝspri mindɔrɛ m kan a hɔdɔrɛ kɪ m.

¹⁰ Maam bɪ, awɔɔ y'a dam ma, a mɪsɪrbaa k'a Zuuba nɔ yɪ bɪ ba, a hɔɔnhɔ bare nɔ ɔ. Naa n'a kam awɔɔ n zi mɪŋŋa dɔ haay ba, a ta lɛɛ Woso dɔrɛ nɔ ɔ.

¹¹ Wɔɔ y'a yɛm han sɔ k'an awɔɔ paŋŋa da ra, a mɪŋŋa paŋŋa k'a cem hɔ haay han bɪ m. K'awɔɔ n a da ma a bɪr a tɔntɔŋ ɔ, a bɔr a ma hɔ haay nɔ ɔ.

¹² K'a Zɪ Woso barka da kan heernyɔɔ kɪ, a ɪ zaa ka k'awɔɔ n hɔjirle yɪ kan a gɔɔɔ wɔɔ kɪ lɛɛgure nɔ ɔ.

¹³ A wɔɔ yɔ monsigɔ paŋŋa wɔ ɔ, an ta wɔɔ m a Nyɪ k'a n'a ŋɔam bɪ cirbɛθɔ nɔ ɔ.

¹⁴ A Nyɪ bɪ tɔ ma m, Woso wɔɔ bumbɔ, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

Yeezuu zɛ wɔɔ zɛ kɔ ra kan Woso kɪ

¹⁵ Gɔsɪ bɪr Woso yɪrɛ y,
bɪ kɔ gɔaa Yeezuu yɪ,
k'a lɔnlɔ Woso maam.
A m lɛɛkarezaa an nɪ hɔ haay
kɔ Woso a da bɪ burɔ ɔ.

¹⁶ Bala, zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
brama ɔ kan tara burɔ ɔ kɪ,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ yɪm mɪm ɔ
kan hɔɔ kɔ ŋ bɪr yɪm kɪ,
cirbɛθɔrɔ, kan lɛɛsɔurɛzannɔ kɪ,
lɛɛzannɔ kɪ, paŋŋazannɔ kɪ.
Zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
an a ka ɔ, an a so ɔ.

¹⁷ A ɪ lɛɛ ka an ta ɔ,
hɔ haay lɛɛ,
a tɔ ma m hɔ haay n gɔɔta an a bɪnce ɔ.

¹⁸ A mɪŋŋa n a gɔɔɔ wɔɔ sokɔma bɪ minzaa.
A m lɛɛkarezaa,
a ɪ lɛɛ ka an a mɪm hɔ ɔ gɛəno bɪrɛ ɔ,
k'a gɔɔta a bɪr hɔ haay lɛɛ,
hɔ haay nɔ ɔ.

¹⁹ Bala, Woso mɪŋŋa y'a ŋɔa
k'an yɪ an a mɪŋŋa m jilli.

²⁰ Woso a cɪnta,
k'a hɔ haay zɛ kɔ ra kan a kɪ
a Nyɪ bɪ tɔ ma,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ brama kan tara burɔ ɔ kɪ,

ga k'a u godarkora ma bi to ma.

²¹ B'awoo, awoo nyunta biisi a m laatu Woso ma, zibəe bonyaroo k'awoo n'a hoon dare ŋ ma, a ni ŋ bam no woo a ka, awoo n a ba a junnoo.

²² Keere naa, Woso awoo ze ku ra kan a ki a Nyi bi k'a ga mesim no u bi to ma. A ba a u maam, k'awoo n bi jum a lee, k'awoo n bir muŋnabaa no u, ku minsi bi nyunta awoo gur zi y. Ku gosu bi mim yi k'a hi awoo ma y.

²³ Bi, a y'awoo ma k'awoo n goota a bir sira kam, a jum kookoo, a b'a to ku hosi n awoo gu taaheerle ku lemim nyunta k'awoo ma b'a ka awoo u bi ma y. N lemim nyunta bi do pa da goaa haay m durnya no u, bi moo muŋna Pol, m ba moo u a zibəenyi.

Zi ku Pol n'a bam

²⁴ Keere naa, moo yi m heer nyoom fir ku moo n'a yim k'awoo n daahan yi a no u bi to ma. Bi, moo goota m ni Krista fiyire bi yire m me u, a me bi to ma, naa k'a hi a u, a guoo woo so ku ma.

²⁵ Zibəe ku Woso a da moo wo u ku m a ba k'awoo n daahan yi bi to ma m, moo ni m ba kristagoo sokoma bi zibəenyi, ku m Woso lemim bi pa da jilli, goaa haay m.

²⁶ Lemim bi do bi, ho ku Woso a nyaakom da biisi tee... bi m. Bi keere naa, Woso a hinka a guoo woo m.

²⁷ A ŋsa a u, k'a guoo woo m ho k'a a nyaakom da, am guta, a gore n ta u, k'a ka do vantoo haay u bi do. Ho bi do ba n ni: Krista y'awoo heer u, k'a maam, awoo i taaheerle m, a u, a nyintam Woso leboore no u.

²⁸ Ncinaasu ni, woo ni Krista pa dam goaa haay m. U ni goaa biyee bo n zaa u, u ni ho dundam goaa biyee m, mindore haay no u. K'a ka ku goaa biyee n yi amba Woso le n taa bi m Krista zekora no u.

²⁹ Naa moo ni m kam ma, bi y'a ka moo ni zi bam, m ni zoo bam Krista paŋna k'a ni kan moo ki, an ni zi bam moo misirbaa u bi m.

2

¹ Moo le taa k'awoo n zoo kooda ku moo n'a bare awoo to ma, kan Lawodisee zanno ki to ma, kan guoo cir ku ŋ n moo yi a mum m fuggaa ro woo ki to ma bi do.

² Zoo bi ba moo nawom, ku ŋ ni heer kooda yi, ku ŋ le n bir deem ŋoare no u, ku ŋ ni sira do fasti, ŋni heer kooda yi a no u. Maam bi, ŋ ho ku Woso a nyaakom da biisi bi dom. Ho bi do bi, Krista m.

³ A muŋna n ta mindore honyi haay woo... kan hodore haay woo... ki m.

4 Naa hi mɔɔ nawom, kɔ gɔsi bi bra bumba awɔɔ m meerbaa nyuntɔɔ ni y.

5 Sira m, mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ ki y, bi mɔɔ heer i kan awɔɔ ki, m ni m heer nyɔɔm k'awɔɔ ni junum kan kɔ ki kɔɔkɔɔ a sira ka Krista ɔ nɔ ɔ bi tɔ ma.

U gɔɔta sirakare hɔɔɔndare nɔ ɔ

6 Ncɔnaaɔ bi, k'awɔɔ Krista Yeezuu si k'an yi a Zuuba bi, k'a bir tam lɛɛ tee... kan ki a zekɔra nɔ ɔ.

7 K'a jum kɔɔkɔɔ a yaa ka a nɔ ɔ, a a misirbaa bi dɔ ra am cɛ hɔ bi m. A nyasɔ a sirakare bi m kɔɔkɔɔ, amba n y'a dɔnda awɔɔ n bi m, a bir yaa dam Woso m barka kan a heer ki haay.

8 K'a a dundo a zi, kɔ gɔsi bi bra bumba a m, gɔɔɔ hɔɔɔre yaarsi ni y. Gɔɔɔ minkɛm hɔɔɔre m, durnya panɔazanno kɔ η bir yum nɔ wɔɔ hɔ m, a n a to Krista zi y.

9 Bala, Woso k'an lonlɔ haay bi, Krista maam sɔ a mesim nɔ ɔ.

10 K'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan ki bi, awɔɔ i hɔ haay m, a miɔɔɔ ni lɛɛzanno kan panɔazanno kɔ η bir yum mim m nɔ wɔɔ burɔ ɔ.

11 K'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan ki bi, n y'awɔɔ gasɔ banɔɔ ɔ, bi gɔɔɔ banɔɔgasɔre bi bɛɛ y, Krista y'awɔɔ gasɔ banɔɔ bi do ɔ, awɔɔ yɔ k'a ɔ mesim k'an awɔɔ dam mimbonyaa bare ma bi wɔ ɔ bi m.

12 Batem kɔ n y'a ka awɔɔ ɔ bi, awɔɔ bir n y'a ɔ kan Krista ki, awɔɔ n a mim bɔ ɔ kan ki sɔ, k'awɔɔ sira ka Woso panɔa k'a mim bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ bi tɔ ma m.

13 Biisi bi, gɛɛno n'awɔɔ m a mimbonyaaɔ wɔɔ tɔ ma, k'awɔɔ ba zɔfɔɔ do barla bi tɔ ma sɔ.

Bi, kɛɛɛ naa, Woso awɔɔ mim bɔ ɔ kan Krista ki, an wɔɔ mimbonyaaɔ haay sugur ka wɔɔ ɔ.

14 Biisi bi, wɔɔ i korɔma nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n zu Woso lɛɔ wɔɔ ɔ bi tɔ ma,

bi Krista bi, a mim k'a ni wɔɔ yum wɔɔ korɔmarɔ wɔɔ tɔ ma bi ciro wɔɔ zaar ba,

a wɔ a ɔ godarkɔra ma.

15 A lɛɛzanno kan panɔazanno kɔ gɔɔɔ bir η yum nɔ wɔɔ panɔa da,

an nyanni da η ma garga ra, kɔ gɔɔɔ n η yi,

a bɔr η la, an η gɔngata a jɛ ɔ, an yirbɔ si η ni.

16 Ncɔnaaɔ bi, a b'a to gɔsi n'awɔɔ dɔdɔ yar, hɔbure, gɛɛ hɔmire, gɛɛ cɔbsarɔ bure mim ma, gɛɛ mom daarɔ kan *sabaa dɔmunno ki mim ma y.

17 Hɔɔ nɔɔn duro haay bi, hɔɔ kɔ η y'a ga m ηni bɔr lɔ wɔɔ ηn'a hunkam, hɔɔ paan...ɔ bɛɛ ni η mi y. Hɔ paan... bi, Krista m.

¹⁸ A b'a to gosu n a ka a ter bombore bi ma y. Gooo ku η n'a me dam kore ma, ηn'i yaa dam maleekaro m, ηn'i hohunkarero mim dundam can ro woo m. Mijabusurezanno ni η mi vam, a hoon η n'a dare am gooo ho bi m.

¹⁹ N n goota n a kusu Krista ma y, an bokare, bi m minzaa. Krista to ma m, me bi jilli ni torle yum, an n'a kam me bi n deem, me bi mesiro kan a kunero ki to ma, an ni mam amba Woso le n taa bi m.

²⁰ K'awoo gunga kan Krista ki bi, durnya panjazanno ku η bir yum no woo n a so awoo o do y, bo m keere awoo n'a musirbaa bam i o, durnya gooo n'awoo ni? Bo m awoo ni yere gooo n'awoo dam lero zuure o?

²¹ N n'a hure awoo m, η o: I bi ho naa do sa y, i bi naa da i le ma y, i b'i wo da naa do ma y.

²² Lero noon duro haay gooo hoo m, hoo ku gooo ni zi bare η ni, ηni nyam mim ηn'a dundam.

²³ Sira m, ku goaa diga lero noon duro ma, b'a o hoon taore hoo m, bala, η y'a hure η o, gooo n yaa da, ηn'a mijoo zer, ηni fir ka a mijoo ma, an bokare, nawonno haay naa, η bir a dam goaa han k'an bor a mesim letaamaro ma y.

3

U o ka arzana hoo ma

¹ K'awoo a mim bo o kan Krista ki gaeno bire o bi, k'a ka hoo ku mim o hoo m no woo ma, lee ku Krista n ta o Woso bisu ra o bi hoo woo.

² K'a bir a hoon dam arzana hoo ma, a b'a hoon da durnya hoo ma y.

³ Bala, awoo gunga, awoo musirbaa n'a nyaakom da Woso zi kan Krista ki.

⁴ Ku Krista n'awoo musirbaa bi, k'a b'a hunka, a y'awoo hunkam so kan a ki, a nyinta a leboore no o.

⁵ Ncunaas bi, k'a ho ku tara burə ho m an awoo musirbaa o bi ze. Hoo woo duro ba n ni: Jaandare m, lanno gee yaaro bare m, letaamaro bonyaro ku η n'a som gooo o m, mesim hoonho kama m, mnyoo m, mnyoo bi, *wosobaawonno yaadare do vanta m bi.

⁶ Hoo noon duro ni zem Woso nomaa m gooo [ku η bir yem Woso ma ro woo] zi.

⁷ Naa awoo n'a bam biisi a musirbaa no o.

⁸ Keere naa, k'a a bo hoo noon duro o haay. A bi nomaa ba y, a b'a heer der y, a bi bonyaabaa ba y, a bi sonso wo y, a bi dintim meerbaaro ba y.

⁹ A bi njaar ba ku ni y, bala, awoo a bo a musirbaa gusire b'o, kan a zibero bonyaro woo ki o.

10 Mısırbaa daa awoo n ta m keere, mısırbaa bi do, a lor a nawom tee... an ni bom ku o kan a darezaa bi ki. Yi a nawore ncinaasu awoo n Woso bi do fasti.

11 Ncinaasu bi, jirebore ba o do, ziforo bire o kan do vantoo guoo ki y, guoo ku n gaso banjoo o kan guoo ku n n gaso banjoo o ki bire o y, jirebore bahodonna kan pooyaa guoo ki bire o so y, b'a ba lonno kan soamunhaazanno ki bire o y. Bala, Krista i le da haay, an ni guoo k'a so n o ro woo haay heer o.

12 K'awoo ni wosogoo woo barla bi, Woso y'awoo nso, an awoo bo o k'a a so awoo o. Bi to ma bi, k'a bir ku noare m, a bir munjabaa bam ku m, a bir munjazerle m, kan bogu-bogudabaa ki m, boraama ki m.

13 K'a bir yem ku ma, bi ku goaa i mim m kan a mim ki, k'a sugur ka ku o. Amba Zuuba sugur ka awoo o bi, k'a ba maam so.

14 A n cem woo... bi, k'a bir noare m, bala, noare ni ho haay nam ku o paan....

15 K'a ka ku heer laafu ku Krista n'a kam bi n a so awoo heerlo woo o. Awoo bir Woso o naa to ma, k'awoo n yi deem. K'a bir yaa dam Woso m barka.

16 K'a Krista lemim bi da a heer o jilli. K'a bir ho dundam ku m, a bir ku bom zaa o, hootaure m. K'a bir laa lom, laaro ciro woo no o, kan mim ma laaro woo ki, laa ku *Sent-Espri a da a heer o haay ki. A laa bi lo ncinaasu, a Woso barka da kan a heer ki haay.

17 Ku bo awoo n'a bam, gee ku bo awoo n'a him, k'a ba Zuuba Yeezuu to ma, a bir Woso barka dam a to ma.

Kristagoo mısırbaa kan ku ki

18 Lanno woo, k'a ye a zino woo ma, amba a ga m Zuuba zuure no o bi m.

19 Zino woo, k'a a lanno woo nso, a bi nyaa ba kan n ki y.

20 Nyino woo, k'a a zuro woo le si ho haay no o, ho ku Zuuba n'a noare awoo gur zi bi n naa.

21 Awoo k'a m zuro woo, a b'a nyino woo da nomaa ma y, n heer y'a a zar.

22 Lonno woo, k'a zu a soorezanno woo le o, ho haay no o. A bi n zi ba dundo ku n nawore a zi to ma, ku n n'a le bo a o y. Bi, k'a n zi ba kan a heer ki haay, k'awoo ni Zuuba gore dan o bi to ma.

23 Ku bo zi awoo n'a bam, k'a ba kan a heer ki haay, i o, Zuuba zi awoo n'a bam, guoo ho bee y.

24 Awoo do a o, Zuuba ni ganwore awoo ma, awoo ho k'a cinta a guoo m arzana o bi yim. Awoo Minzaa bi n Krista m, a zi awoo n'a bam.

²⁵ Gṣaa k'a n'a bonyaa bam bɪ, Zuuba y'a zi bonyaa bɪ yawora bam nɪ, a bɪr ɣooɔ jirə bɔrɛ y.

4

¹ Awɔɔ, kɔ lɔnnɔ soorezanno n'awɔɔ n nɔ wɔɔ, k'a turgabaa kan sɪra kɪ zi ba kan a lɔnnɔ wɔɔ kɪ, a dɔ a ɔ, awɔɔ miɲɲɔɔ sɔ, awɔɔ soorezaa ta ɔ, an nɪ arzana ɔ.

Dondoro kan meerbaa nyamborle ki

² K'a bɪr yaa dam tee... a b'a zu a ɔ y, k'a bɪr Woso barka dam.

³ K'a yaa da wɔɔ tɔ ma sɔ, kɔ Woso n a ka k'ɔ toore miɲɲa yɪ, ɔ a lemim bɪ pa da ɣooɔ m. K'ɔ Krista mim k'a n dɔ biisi bɪ pa da, bɪ tɔ ma m mɔɔ nɪ lɔnnɔɔɔ ɔ.

⁴ Kɔ m a pa da kɔ n a jɪ ma paan..., amba mɔɔ m ga m, m a ba bɪ m.

⁵ K'a dundo a mɪsɪrbaa bare zi ɣooɔ kɔ kristagooɔ bɛɛ n ɲ mɪ rɔ wɔɔ bire ɔ. K'a a tɔ ɔ kan hɔ k'a a ga bare m kɪ wakati haay.

⁶ K'a ka k'a meerbaa n bɪr miɲɲa, ye n bɪr ta ma. Kɔ laakarɔ ɣooɔ n'a dare a han, k'a nyɪbɔurɛ dɔ a bɔ ɲ nɔ, amba a ga m bɪ m.

Leersore

⁷ Kɔ mɔɔ mim bɪnce nɪ, wɔɔ danyɪ ɲɔarezaa Tisikkɪ zem b'a dɪnda awɔɔ m haay. Zuuba zi a n'a bam taalera m, mɔɔ zibəəkɔɔn m Zuuba zibəə bɪ nɔ ɔ.

⁸ A nyɔɔ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ ma tɔkke k'an bɪ wɔɔ mim dɪnda awɔɔ m, an awɔɔ heer yo.

⁹ Wɔɔ danyɪ Onezim, awɔɔ ɣṣaa deem m, a zem kan Tisikkɪ kɪ sɔ. Taalerazaa m, wɔɔ n'a ɲɔam. ɲ nɪ hɔ k'a nɪ naa ɔ haay dɪndare awɔɔ m.

¹⁰ Aristarkɪ k'a nɪ kan mɔɔ kɪ lɔnnɔɔɔ ɔ naa ɔ b'ɪ yaa dare awɔɔ m. Barnabas danyɪ Markɪ b'ɪ yaa dare a m sɔ. Mɔɔ lee ka m a hɪ awɔɔ m m ɔ, k'a lee ku awɔɔ zi b'ɔ k'a si miɲɲa, k'a ba maam denter.

¹¹ Yeezuu kɔ n so ra n n'a birm Zistus b'ɪ yaa dare a m. ɣooɔ kaakɔrɔ nɔɔm y'a minto n zɪfɔrɔ, ɲn'ɪ zi bam kan mɔɔ kɪ Woso cirbəə bɪ tɔ ma. Zɪfɔrɔ kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ barla, ɲ yɪ mɔɔ heer wɔtam ɣɔta.

¹² Awɔɔ kɔrɔ ɣṣaa Epafras ɪ yaa dare a m. Krista Yeezuu zibəənyɪ m an nɪ zoo bam awɔɔ tɔ ma yaadare nɔ ɔ. K'awɔɔ n jɪm kɔkɔɔ, a ma Woso zaa bɪ ra, K'a Woso hɔɔnhɔ haay dɔ a ba.

¹³ Mɔɔ sɪra bɪ, m a dɔ m ɔ, a ɪ kɔm ɣɔta awɔɔ tɔ ma, kan Lawodisee zanno kɪ, Hierapolis zanno kɪ tɔ ma sɔ.

¹⁴ Wɔɔ ɣṣaasɪba Likki k'a m lɔɔtɔr bɪ, kan Demas k'ɪ yaa dare a m.

¹⁵ K'a yaa da wɔɔ danyɩno kɔ η nɩ Lawodisee ɔ rɔ wɔɔ m, kan Nɩnfa kɩ m, kan kristagɔɔɔ kɔ η n'a som kɔ ma a har ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁶ K'awɔɔ mɔɔ ci bi karɩnda ba, k'a ka Lawodisee kristagɔɔɔ sokoma b'ɔ, kɔ η n'a karɩnda ba sɔ. K'awɔɔ n ci k'a n'a tom Lawodisee ɔ bi karɩnda ba sɔ.

¹⁷ K'a hɩ Arsip m a ɔ, an dundo a zi kan zibəə kɔ Zuuba a ka ɔ bi kɩ, an a tɔ ɔ an zi bi ba mɩŋa.

¹⁸ Mɔɔ mɩŋa Pol nɩ leersore yaa bi dare gorsira nyambɔrle m zim, a ba n nɩ: K'a tɔ da a nɔ ɔ, a dɔ a ɔ, lɔnnɔce mɔɔ n ta ɔ.

Bi kɔ Woso barka n bir kan a kɩ.

Ci lɛkare hɔ kɔ Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

*Ci lɛkare hɔ kɔ Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi
gasuure*

Pol ɪ ci bi ba. Ci naa do m lɛkare ci Pol n a ba kristagɔɔ ma, an nɪ gɔaastababaa daa ci bi nɔ ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔ kɔ η nɪ kɔ kɔ n n'a hum ma Tesaloniki ɔ rɔ wɔɔ ma. Kɔ bi do Masedɔanɪ kɔ an ta ɔ.

Ci bi ba a ɔ, k'a Tesaloniki sɪrakarezanno wɔɔ paŋŋa da ra, bala, a ɪ Woso lemim pa da η nɪ, an yɪ ma pakra k'a n'a hɔr jɪnno kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma. (Zibɛɛzanno Ci 17.1-10)

Ci bi nɔ ɔ, a y'a heer nyɔɔm Tesaloniki sɪrakarezanno wɔɔ minto, bala, η yɪ dɔm Yeezuu zere huɪya hɔ bi ma. N y'a hɔɔn dare a gɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ mim ma, a yɪre η ma lɔnlɔ gɛ. Pol ɪ kristagɔɔ mumbɔure bi mim tɔ dare η nɔ ɔ, kɔ η b'a heer zar y.

Pol ɪ yaa dam Tesaloniki kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol, kan Silas kɪ Timote kɪ, wɔɔ nɪ ci naa do bare awɔɔ ma. Awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔ wɔɔ, Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n'a so awɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ye wɔɔ nawɔm kɔ Woso m barka, kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

Tesaloniki gɔɔ sɪra ka Woso ɔ kasetɪ

² Wɔɔ yaa dare nɔ ɔ haay, wɔɔ ɪ yaa dam awɔɔ tɔ ma, ɔ nɪ Woso barka dam dɔmɪm haay awɔɔ minto.

³ Wɔɔ y'awɔɔ sɪrakare zibɛɛ tɔ dare ɔ nɔ ɔ tee... wɔɔ Zɪ Woso lɛɛ, kan ηɔare k'awɔɔ n ta m bi tɔntɔure zibɛɛ kɪ, kan taaherɛ k'awɔɔ n ta m kɔɔkɔɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ bi kɪ.

⁴ Ɔ danyɪnɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Woso awɔɔ ηɔa, an awɔɔ bɔ ɔ k'a a so awɔɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ wɔɔ bi lemim nyɪnta pa da awɔɔ m bi, a n yɪ lɛ meerbaa m bala y, yɪ a ɔ, kan *Sent-ɛspri paŋŋa kɪ wɔɔ n'a kasetɪ m ɔ heer ɔ, ɔ ɔ sɪra lemim m. Awɔɔ mɪsɪrbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ bire ɔ awɔɔ daahan minto bi dɔ.

⁶ Awɔɔ wɔɔ hɔbaa sa, wɔɔ kan Zuuba kɪ, bala, awɔɔ nyɪnta fryɪre gɔta nɔ ɔ, a a gu a Woso lemim bi si heernyɔɔ kɔ Sent-ɛspri n'a kam bi nɔ ɔ.

⁷ Ncɪnaaɔ nɪ, Masedɔan kan Akayii kɪ sɪrakarezanno wɔɔ haay n a ba awɔɔ hɔbaa dɪndare zanno.

⁸ Bala, Zuuba lemim b'a tɔ awɔɔ zi an ta Masedɔan kan Akayii kɪ kɔrɔ ɔ, bi, kɔrɔ wɔɔ duro bɛɛ m bala y, sɪra k'awɔɔ

ka Woso ɔ bi mim ta lɛɛ haay ɔ, an ni yire ɪ ɔ, pakra bɛɛ m do kɔ wɔɔ n'ɔ ya ɔ a dɪnda η ni y.

⁹ Bala, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi awɔɔ m wɔɔ si muηa bi, gɔaa haay ɪ bi mim dɪndam, a bɔ k'awɔɔ ɔ *wosobaawɔnno yaadare ɔ, a a bɔ a taam k'a zu Woso k'a m mɪsɪr a m sɪra b'ɔ bi, n yɪ bi mim dɪndam sɔ.

¹⁰ A n ni dɔrɛ a Nyɪ Yeezuu kɔ Woso muηa a mim bɔ ɔ gæno bire ɔ, an n'a tom brama k'a bɪr bi ma, an ni wɔɔ yɔm Woso nɔmaa k'a ni zem bi wɔ ɔ.

2

Hɔ kɔ Pol a ba Tesaloniki ɔ

¹ U danyɪnɔ, awɔɔ do a zim a ɔ, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi bi, a n bɔ vam y.

² Awɔɔ do sɔ a ɔ, fir kɔ η y'a ka wɔɔ ma, ηnɪ wɔɔ sonsɔ wɔ Filipii ɔ bi wɔɔ ɔ hɔr ma lɛɛ m, ɔ bɪr awɔɔ zi. Bi Woso heerkoodebaa ka wɔɔ ɔ, baa kɔ junno nyɪnta ɔ gɔta bi, wɔɔ ɔ da ma, ɔ lemim nyɪnta k'a a to zi bi pa da awɔɔ m.

³ Nyɔnnyɔɔrɛ pa bɛɛ wɔɔ n'a dare y, gɪnga bɔnyaa bɛɛ wɔɔ n ta m sɔ ɔ ni pa bi dare y, wɔɔ bɪr ɔ kam ma sɔ k'ɔ ηsaar ba gɔɔɔ ni y.

⁴ Bi, kɔ Woso wɔɔ ka lɛɛ an dɪga wɔɔ ma, an a do a ɔ, wɔɔ ɔ ga m bi, an a lemim nyɪnta bi da wɔɔ wɔ ɔ. Naa y'a ka kɔ wɔɔ ɪ meer bam, wɔɔ bɪr ɔ kam ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ ɔ ra y, ɔ ka wɔɔ nawom ma kɔ Woso nɔ n yɪ ɔ ra, bala, a muηa ni hɔ k'a ni wɔɔ heer ɔ yɪm.

⁵ Awɔɔ do muηa a ɔ, wɔɔ n ye fɪgaa k'ɔ bra bumba gɔɔɔ ni y, wɔɔ n meer ba ɔ n'a gɪngam k'awɔɔ m hɔ ka wɔɔ ɔ y, naa woo... naa, Woso m wɔɔ kasetɪzaa.

⁶ Wɔɔ n'ɔ ka ma fɪgaa kɔ gɔɔɔ m wɔɔ da ɔ y, wɔɔ n'ɔ ka ma awɔɔ zi, wɔɔ n'ɔ ka ma gɔɔɔ vantɔɔ zi sɔ y.

⁷ A n bɔkare, a ga k'a ɔ m kɔ wɔɔ m daɔrɛ kɔ Krista zibæzanno a ga m, ηn'a yɪ bi yɪ bi, wɔɔ n ɔ ka ma k'an yɪ nɔnaaɔ awɔɔ gɔr zi y. Bi, nyɪntabaa wɔɔ ba awɔɔ m gɔta, amba nyɪnɔ da tɪr nyasore a nyɪnɔ m nyɪnta bi m.

⁸ Awɔɔ ηsa kɔ wɔɔ ɔ bi minto bi, wɔɔ n a ηsa k'an bɪr yire ɪ ɔ, lemim nyɪnta bi wɔɔ ka awɔɔ ɔ a minto y, wɔɔ ηsa sɔ k'ɔ mɪsɪrbaa ka awɔɔ tɔ ma. Bala, wɔɔ awɔɔ ηsa maam-maam.

⁹ U danyɪnɔ, ziro kɔ wɔɔ η ba, ɔ kɔrɛ yɪ bi, η tɔ y'awɔɔ nɔ ɔ, wɔɔ zi ba sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ, k'awɔɔ gɔst bi kɔ wɔɔ hɔbɪrɛ mim tɔ ma y, a ba wɔɔ ɔ nɔnaaɔ, ɔ Woso lemim nyɪnta bi pa da awɔɔ m.

¹⁰ Awɔɔ wɔɔ kasetɪ bi kan Woso kɪ sɔ, a do a ɔ, nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bi, awɔɔ k'a m sɪrakarezanno wɔɔ,

mısrbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ zi bɪ, nyɪnta a ɔ mɪŋjabaa kan turgabaa kɪ nɔ ɔ, mim n nyɪnta wɔɔ gor zi y.

¹¹ Awɔɔ a ya a dɔ sɔ a ɔ, wɔɔ nyasɔ awɔɔ gɔaa biyɛ m, amba nyɪnɔ zi tɪr nyasɔ ŋ nɪ bɪ m:

¹² U a dɔndɔ, ɔ awɔɔ heer yo, ɔ a hɪ awɔɔ m kare, paan... ɔ ɔ, a mɪsrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba, a y'awɔɔ bir k'awɔɔ n nyɪnta kan a kɪ a cirbɛ kan a lɛbɔɔrɛ kɪ nɔ ɔ.

¹³ Wɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka sɔ dɔmum haay, bala, Woso lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bɪ, awɔɔ si a dɔ a ɔ, Woso lemim m, gɔaa lemim bɛɛ y, bɪ Woso lemim m denter paan..., an n'a zi bam awɔɔ gɔɔ k'a sɪra ka rɔ wɔɔ heer ɔ.

¹⁴ U danyɪnɔ, mim kɔ Woso gɔɔ sokumarɔ kɔ ŋ nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, Zidee kɔrɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɪ bɪ, awɔɔ yɪ sɔ. Bala, awɔɔ danyɪnɔ fir ka awɔɔ ma sɔ, amba brɔɔ danyɪnɔ kɔ ŋ nɪ zɪfɔrɔ fir ka ŋ ma rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Zɪfɔrɔ wɔɔ duro ɪ Zuuba Yeezuu zɛ gɛr, ŋ yɪ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnzɛ, ŋ yɪ fir ka wɔɔ ma sɔ. Woso heer bɪ nyɪnta kan ŋ kɪ y, gɔɔ haay jɪnɔ n ŋ mɪ.

¹⁶ N y'a tam wɔɔ m toore, kɔ wɔɔ bɪ lemim nyɪnta pa da do vantɔɔ gɔɔ m kɔ ŋ n bɔmbɔrɛ yɪ y, a ba kɔ ŋ nawɔrɛ nɔnɔnɔ naa, a mimbɔnyaa ŋn'a dam la tee... bɪ naa haay jɛ ɔ, Woso a nɔmaa kɛrgu ŋ la.

Pol lɛ taa k'a a ya, a Tesaloniki zanno yɪ

¹⁷ Bɪ, m danyɪnɔ, kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɔ ba awɔɔ ma laatɔ, a maasɪrɛ ba poore. U n ɔ ya, ɔ n nɪ kɔ yɪrɛ y. Bɪ wɔɔ heer gɔɔta an nɪ kan awɔɔ kɪ, wɔɔ ŋsa paan... k'ɔ ɔ ya, ɔ awɔɔ yɪ, naa tɔ ma bɪ, wɔɔ ɔ tɔntɔ ɔ gɔta k'ɔ ɔ da ma, ɔ awɔɔ yɪ.

¹⁸ Nɔnɔnɔ nɪ, wɔɔ n a ŋsa k'ɔ ɔ wusigɛ ɔ ta awɔɔ zi. Mɔɔ mɪŋja Pol, mɔɔ m tɔ ɔ gallɛm hɔka kɔ m ta awɔɔ zi, bɪ Sotaana wɔɔ zaa tii, wɔɔ n'ɔ da ma y.

¹⁹ Sɪra nɔ ɔ, awɔɔ sɔ, awɔɔ n'a kam wɔɔ nɪ taaheerlɛ m, awɔɔ tɔ ma m wɔɔ nɪ zɛm bɪ heernyɔɔ yɪ, ɔ ɔ da ma ɔ lɛbɔɔrɛ yɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu taa, a zɛrɛ hinni ɔ.

²⁰ Denter m, awɔɔ m wɔɔ lɛbɔɔrɛ kan wɔɔ heernyɔɔ kɪ.

3

Timote ta Tesaloniki ɔ Pol kan a zukuuro kɪ tɔ ra

¹ Yɪ a ɔ nɔnɔnɔ, kɔ wɔɔ n'a ŋsam kɔ awɔɔ yɪ, bɪ wɔɔ bɪr ɔ dam ma bɪ, wɔɔ n kɔ ɔ lɛ sa, ɔ ɔ k'ɔ gɔɔta ɔ mintɔ Atennu ɔ.

² A m bɪ, wɔɔ n'ɔ danyɪ Timote nyɔɔ, wɔɔ zibɛkɔɔn m an nɪ Woso zi bam Krista lemim nyɪnta bɪ padarɛ nɔ ɔ. A nyɔɔ wɔɔ ɔ awɔɔ ma k'an awɔɔ paŋŋa da ra, an awɔɔ heer yo a sɪrakarɛ nɔ ɔ,

³ K'an bir yire i u, awoo goo b'a bo a je m fir k'awoo n'a yim naa minto y. Bala, awoo do a u, Woso zaa bi no u, pakra m ku woo n fir yi.

⁴ Nyinta ku woo u awoo zi b'u bi, woo ser ka u a hi awoo m, u u, pakra m ku woo n fir yi, b'awoo do, a u, ho ku woo hi b'i ba bi.

⁵ Naa to ma m, ku moo n m da ma do, m bor m ma ku m awoo mim do bi, moo n Timote nyoo, k'an awoo sirakare mim do, k'an b'a hi m m. Bala, moo da bo u, moo u, i b'a ka Sotaana n awoo makra ba, awoo m sirakare to, zi ku woo ba awoo zi bi n bo vam y.

⁶ Bi keere naa, Timote a to awoo zi b'u an bor, a lemim nyinta hi woo m, awoo sirakare kan awoo noare ki mim bince u, a a hi, a u, woo to goota an awoo no u nyinta, bi amba woo le n taa k'u u ya, u awoo yi bi, awoo le taa k'a a ya, awoo yi so.

⁷ U danyino, yi a u ncinaaw awoo sirakare minto bi, woo n heerkoodobaa yi, u fiyire kan u makraro ki no u.

⁸ Bala, woo i heernyoo m keere i u, musirbaa daa woo yi, k'awoo ni junum koo koo Zuuba zuure no u bi minto.

⁹ Awoo to ma, woo b'u dam ma u Woso barka da, u a nya y, heernyoo guta k'awoo n'a kam woo u a taa bi minto.

¹⁰ Sinuu u kan gunuu u ki woo y'a yem han guta, k'an a ka k'u u da ma, u awoo yi k'u ho k'a jira awoo sirakare ma bi na awoo m ma.

¹¹ Woo goota u n'a yem woo Zi Woso muhja kan woo Zuuba Yeezuu ki han, ku n ni woo zaa banka k'u u da ma, u bor awoo zi.

¹² Woo y'a yem ku Zuuba n a ka k'awoo noare kan ku ki kan gooo haay ki bi n a da ra an bir tam lee tee..., amba woo n'awoo noam bi m.

¹³ K'an a ba maam, an awoo heer yo, k'awoo m bir muhja, mim ba awoo gor zi woo Zi Woso taa y, hinni ku woo Zuuba Yeezuu n ni zen u kan a gooo ki haay bi to ma.

4

Misirbaa k'a Woso no yi

¹ M danyino, ho k'a goota woo n'a hire awoo m, u awoo dondo m woo Zuuba Yeezuu to ma bi ba n ni: Biisi bi, woo misirbaa k'awoo n'a bam an Woso no yi bi dunda awoo m, bi misirbaa bi do awoo n'a bam, bi k'a ta lee tee... kan misirbaa bi do ki a da ra.

² Awoo ho ku woo awoo dondo m woo Zuuba Yeezuu to ra bi do.

³ Ho ku Woso le n taa bi ba n ni: A le taa k'awoo n misirbaa k'an muhja a mim u ba, k'a a gu jaandare do haay ma.

⁴ Awɔɔ ɔɔaa biyɛə a ga m, an a da a mesim ma dɔ, k'an a da ma, an mɪsɪrbaa mɪŋŋa ba kan daɔrɛ kɪ.

⁵ K'a b'a mɪŋŋɔɔ to kɔ lɛtaamarɔ bonyaarɔ n a so awɔɔ ɔ, amba ɔɔɔ kɔ ŋ n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bɪ nɪ y.

⁶ Mim naa do nɔ ɔ, a b'a ka ɔɔsɪ n kɔrɔma kan a danyɪ kɪ an zambɔ ba ma y, bala, Zuuba ɔɔɔ kɔ ŋ nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ hɔnhɔrm, amba wɔɔ lɛɛ ka ɔ a hɪ awɔɔ m, ɔ ɔ ya, ɔ so ra paan... bɪ m.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, Woso n wɔɔ bir kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba lanno ɔɔɔ yaarɔ bare nɔ ɔ y, bɪ kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba mɪŋŋabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa minto bɪ, ɔɔaa k'a nɪ kaanɪm hɔdɪndare naa do m bɪ, ɔɔaa bɛɛ a nɪ kaanɪm nɪ y, Woso k'a n'a *Sent-ɛspri kare awɔɔ ɔ b'a kaanm m.

⁹ M danyɪnɔ Krista nɔ ɔ, kɔ kɔ ŋɔare mim bɪncɛ nɪ, pakra bɛɛ m kan awɔɔ kɪ kɔ mɔɔ n ci ba awɔɔ ma, m a mim dɪnda awɔɔ nɪ y. Bala, Woso mɪŋŋa hɔ dɪnda awɔɔ m k'awɔɔ m bɪr kɔ ŋɔam.

¹⁰ Bɪ, amba n ŋɔare mim dɪnda awɔɔ m bɪ, awɔɔ ɪ danyɪnɔ haay kɔ ŋ nɪ Masedɔan kɔ b'ɔ jilli rɔ wɔɔ ŋɔare. Bɪ, kɔ a yɛ awɔɔ han k'a ta lɛɛ tee... kan ŋ ŋɔare kɪ a da ra.

¹¹ K'a a yo ɔ kɔ laafɪ n nyɪnta awɔɔ kan ɔɔɔ kɪ bire ɔ, ɔɔaa biyɛə n a zerga a mɪŋŋa mim lɛ, an zi ba an a mɪsɪrbaa ba m, amba wɔɔ lɛɛ ka, ɔ a hɪ awɔɔ m bɪ m.

¹² K'awɔɔ ba nɔnaaɔ ɔɔɔ kɔ kristaɔɔɔ bɛɛ nɪ ŋ mɪ rɔ wɔɔ y'awɔɔ gore dan ɔ, awɔɔ bɪ ɔɔsɪ mɪm kam sɔ y.

Hɔ k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ Yeezuu zɛrɛ hinnɪ ɔ

¹³ M danyɪnɔ, kɔ ɔɔɔ kɔ ŋ ɔɔɔ rɔ wɔɔ mim bɪncɛ nɪ, wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n ɔɔɔta badɔ nɔ ɔ, a bɪr heerzarlɛ m amba ɔɔɔ kɔ ŋ ba taaheerlɛ m nɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁴ Kɔ wɔɔ sɪra ka, ɔ ɔ Yeezuu ga an a mɪm bɔ ɔ bɪ, maam sɔ bɪ, ɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Yeezuu ɔ ŋnɪ bɔkare ŋnɪ ɔɔɔ rɔ wɔɔ, Woso bɔɔɔ mɪm bɔŋ ɔ ŋnɪ mɪsɪrbaa ba kan Yeezuu kɪ.

¹⁵ Hɔ kɔ wɔɔ kɔ a hɪ kɛɛrɛ naa, Zuuba ɪ nyɪnta an a dɪnda. A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, wɔɔ ɔɔɔ k'ɔ ɔɔɔta ɔ m mɪsɪr naa, Zuuba zɛrɛ hinnɪ ɔ, wɔɔ bɪ lɛɛ kam ɔɔɔ kɔ ŋ ɔɔɔ rɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁶ Bala, kɔ Woso bɪ zaa ka, malɛɛka jɪtaare deem n a leer busu, n nɪ Woso huure bɪ hɛ, Zuuba Yeezuu Krista mɪŋŋa y'a tom arzana ɔ, an zer. ɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Krista ɔ ŋnɪ bɔkare ŋnɪ ɔɔɔ rɔ wɔɔ n lɛɛ ka ŋn'a mɪm bɔ ɔ.

¹⁷ Bɪ jɛ ɔ kɛɛrɛ, wɔɔ kɔ wɔɔ ɔɔɔta ɔ m mɪsɪr hinnɪ bɪ do ɔ bɪ, n wɔɔ nam kɔ ɔ kan ŋ kɪ n nɪ wɔɔ busu warkɔ nɔ ɔ, kɔ aa Zuuba zɛ ɔ brama, yɪ a nawɔrɛ nɔnaaɔ wɔɔ n nyɪnta kan Zuuba kɪ dɔmɪm haay.

¹⁸ K'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba kan kɔ kɪ, a bɪr kɔ heer yom.

5

U b'σ zu σ y

¹ U danyinɔ, pakra bɛɛ m kɔ n nɪ ci ba awɔɔ ma n nɪ dɔmum gɛɛ wakati kɔ minno nɔɔn duro n nɪ banj σ bi mim dɪnda awɔɔ nɪ y.

² Bala, awɔɔ muηηɔɔ a dɔ a zim a σ, hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛη σ bi, nyɪnta a nawom amba koor tɪr bɔr gunuu σ gɔaa n a wakati dɔ bi m.

³ Kɔ gɔɔɔ bɔr ηη'a hire η σ: «Laafu dɔmum wɔɔ n ta σ kɛɛɛ, minsi ba σ y.» Dɔmum bi do firyɪɛ n nɪ daata zɛɛ η la amba nyoosibare tɪr daata zɛ lɔ jɪsɪzaa ra bi m, η gɔsɪ bi bɔm lɛ nɪ y.

⁴ Bi k'awɔɔ nɪ, σ danyinɔ, monsigə bɛɛ awɔɔ n ta σ, kɔ dɔmum bi do n bi daata zɛ awɔɔ ra, amba koor tɪr daata zɛ gɔaa ra bi nɪ y.

⁵ Bala, awɔɔ haay, lɛɛgure gɔɔɔ n'awɔɔ m, sinuu gɔɔɔ n'awɔɔ m. Gunuu gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ, bi monsigə gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ m sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma bi, σ bi hinceem ba am gɔɔɔ mɪsɪɔ wɔɔ nɪ y, σ b'a tɔ kɔ hɔsɪ n'σ zu σ y, σ σ da σ muηηɔɔ ma.

⁷ Hinceem zanno wɔɔ a ba η nawom gunuu σ, gunuu σ ηηɪ bɛɛ miη σ sɔ an nɪ η zɛm.

⁸ Bi, wɔɔ kɔ sinuu gɔɔɔ m wɔɔ m nɔ wɔɔ, σ σ da σ muηηɔɔ ma, k'σ gɔɔta σ sɪra ka, σ bir ηɔare m, ι σ pɔyaa gɔηηɔ wɔɔ ka σ ma, σ bir bombɔɛ kɔ wɔɔ n nɪ zɛm ba yɪ bi taaheerle m, ι σ, pɔyaa firgə wɔɔ ku σ mim ma.

⁹ Bala, Woso n wɔɔ bɔ σ k'a bi fir ka wɔɔ ma a nɔmaa nɔ σ y, bi wɔɔ bɔ a σ, kɔ wɔɔ n bombɔɛ yɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

¹⁰ Yeezuu Krista muηηa ι ga wɔɔ tɔ ma, k'an bir yɪɛ ι σ, kɔ wɔɔ gɔɔta σ m mɪsɪɔ, gɛɛ gɪnga wɔɔ σ, kɔ wɔɔ m mɪsɪɔbaa ba kan kɪ a zɛɛ hinni σ.

¹¹ Naa minto bi, k'a kɔ heer yo, a kɔ sɪrakare da ra, amba awɔɔ n'a bam kara bi m.

Dondɔrɛɔ kan leersore kɪ

¹² M danyinɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ Woso zi bam awɔɔ barla ηηɪ kare awɔɔ lɛɛ, ηη'a wɔɔ bɔm zaa σ Zuuba zaa nɔ σ rɔ wɔɔ, a yɛ wɔɔ nawɔɛ awɔɔ han k'a η gore da σ.

¹³ K'a η da σ gɔta kan ηɔare kɪ, η zibəə bi minto. Awɔɔ haay, k'a bir laafu kan kɔ kɪ.

¹⁴ U danyinɔ, kɔ a yɛ a han, k'a həən si gɔɔɔ kɔ η bir mɪsɪɔbaa zore bam nɔ wɔɔ ma, k'a heerkoodəwarzanno heer yo, k'a a da paηηawarzanno han, k'a bir bɔraama m kan gɔaa haay kɪ.

15 K'a dundo a zi kɔ ɔɔɔ b'a bɔnyaa sompi ɔɔaa n'ɔ y, bɪ k'a bɪr a kare a mɪŋɔa bare ma tee..., awɔɔ kan kɔ kɪ, kan ɔɔɔ haay kɪ bire ɔ.

16 K'a bɪr heernyɔɔ m dɔmum haay,

17 k'a bɪr yaa dam tee....

18 Mim woo... nɔ ɔ, k'a Woso barka da, bala, naa Woso lɛ n taa awɔɔ ɔɔr zi Krista Yeezuu zuure bɪ nɔ ɔ.

19 A b'a ta Sent-Ɛspri zibəə m toore y,

20 a bɪ wosolɛsinnɪsora ganwɔrɛ meerbaarɔ gore bɔ ɔ y.

21 Bɪ, mim haay nɔ ɔ, k'a a hɔɔn da ma, a dɪga hɔ k'an mɪŋɔa a nɔ ɔ bɪ ma, a nyasɔ hɔ bɪ do m.

22 K'a a ɔɔ mimbɔnyaa do haay ma laato.

23 A ye wɔɔ nawom, kɔ wɔɔ Woso kɔ laafɪ karezaa m bɪ n'awɔɔ hu bɔ jilli, k'an dɔ awɔɔ hɔɔn ma, kan awɔɔ nyi kɪ a mɛ kɪ ma haay, kɔ minsi bɪ nyɪnta awɔɔ ɔɔr zi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinni ɔ y.

24 Woso mɪŋɔa y'awɔɔ bɪr, jɪnalɛrazaa m, an nɪ hɔ kɔ wɔɔ ye naa bare.

25 Ɔ danyɪnɔ, k'a yaa da Woso m wɔɔ minto sɔ.

26 K'a yaa da danyɪnɔ wɔɔ haay m, amba a a ga m bɪ m.

27 Zuuba tɔ ma, a ye mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han paan.... K'a ci naa do karɪnda ba danyɪnɔ wɔɔ haay lɛɛ.

28 A ye mɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan awɔɔ kɪ.

Ci huya ho ku Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci huyaa ho ku Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasore

Pol i ci bi ba. Ci naa do i leekare ciro ku Pol η ba ro woo barla. A ba a o kristagoo ku η ni Tesaloniki o ro woo ma.

Ci bi ba a o, an a ya an ni Yeezuu zere huya ho bi mim dundam, bala, mim naa do goota an ni Tesaloniki gooo woo kom. Broo gosunoo o, Yeezuu lee ku kara, noo o a bi zi bam do y, bala, Yeezuu wusigore domum a zo. Naa haay to ma m an ci bi ba k'a η bo zaa o.

Pol i yaa dam Tesaloniki kristagoo m

¹ Moo muna Pol, kan Silas ki Timote ki, woo ni ci naa do bare awoo ma, awoo k'a m Tesaloniki kristagoo woo, woo Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n'a so awoo o ro woo.

² A ye woo nawom ku Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n barka kan laafi ki ka awoo o.

Barka yaadare kan heeryore ki

³ M danyoo, a a ga m, ku woo n yaa da Woso m barka, awoo to ma tee.... A ga a o m, ku woo n a ba ncinaao, bala awoo sirakare y'a dam la, awoo ku hoare ni tam lee tee....

⁴ Naa minto m, ku woo y'awoo mim dundam Woso gooo sokumaroo vantoo lee, a dunda woo nawom o n'o mim kam brama, bala, gooo so awoo m, ηni fir kare awoo ma, awoo ni yem naa haay ma, an n'a tontoo o a goota an ni sirakare m.

⁵ Naa woo... n'a hunkare a o, dodo ku Woso n ni zem b'a ka bi yum turga, firyireoo noon duro k'awoo ni yere η ma naa n n'a kare awoo n'a ga Woso cirbæ gasore m, Woso cirbæ bi do to ma m awoo ni fir yum.

⁶ Sira m, ho k'an turga bi Woso n n'a bam, a y'awoo zim boom gooo ku η ni fir kare awoo ma ro woo ma, an firyire ka η o.

⁷ Bi, awoo k'a ni fir yum no woo, a menyoo kare awoo o kan woo ki, naa ba a nawom hinni ku Zuuba Yeezuu n'a tom brama an zer kan a maleekaroo panjazanno ki bi ma.

⁸ Zer a nawom sewure no o, k'a bi fir ka gooo ku η n Woso do, bi η bir yem woo Zuuba Yeezuu lemim nyinta bi ma ro woo ma.

⁹ Fɪryɪrɛ kɔ ɲ n'a yɪm bɪ, zaarbare k'a nyare ba ɔ m, n nyɔɔ n nawom laato Zuuba taɔrɛ kan a cirbɛə paŋŋa kɪ ma.

¹⁰ Zɛ k'a nawom dɔmɪm gɔta bɪ do hinni ɔ bɪ, naa n nɪ baŋ ɔ. Zɛ a nawom k'a bɪ nyɪnta leboɔrɛ m a gɔɔɔ wɔɔ zi, kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka ɔ haay rɔ wɔɔ n a lɛ bɔ a ɔ. Awɔɔ nyɪntam gɔɔɔ wɔɔ duro barla, bala, awɔɔ sɪra ka lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m b'ɔ.

¹¹ Bɪ y'a ka, wɔɔ nɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma tee..., k'an a ka k'awɔɔ n a ga mɪsɪrbaa k'a mɪŋŋa awɔɔ bir k'awɔɔ m b'a ba bɪ m. K'an a ka, a paŋŋa bɪ mɪnto bɪ, k'awɔɔ n a da ma, a hɔ mɪŋŋa haay k'awɔɔ lɛ n taa k'a ba bɪ ba, kɔ zi k'awɔɔ n'a bam sɪra k'awɔɔ ka bɪ tɔ ma bɪ m nyɪ da.

¹² Naa n'a kam wɔɔ Zuuba Yeezoo n leboɔrɛ yɪ awɔɔ gɔr zi, awɔɔ m leboɔrɛ yɪ a gɔr zi, wɔɔ Woso kan Zuuba Yeezoo Krista kɪ barka tɔ ma.

2

Hɔ k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ Yeezoo n bɔkare an bɔr

¹ M danyɪnɔ, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezoo Krista zɛrɛ hinni bɪ nɪ, kan ba wɔɔ n'ɔ som kɔ ma kan kɪ bɪ mim nɪ, hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a yɛ awɔɔ han bɪ ba n nɪ:

² A a da ma, n ɔ, wosolɛsɪnnɪsɔra ganwɔrɛ meerbaa niŋŋɔ, gɛɛ Woso lemim padare niŋŋɔ, gɛɛ ci niŋŋɔ y'a tɔ wɔɔ zi an n'a hɪrɛ a ɔ, Zuuba zɛrɛ hinni bɪ lee ku, a b'a hɔɔn war kɔ ma a nyɪ ba naanaa, naa do tɔ ma y.

³ A b'a tɔ kɔ gɔsɪ n bra bɪmba a m fɪga y. Bala, pakra m kɔ gɔɔɔ cir gɔta m wuti ɲnɪ bɪsɪ ka Woso ma, kɔ gɔaa bonyaa kɔ Woso n n'a dam sehar ɔ bɪ n a hɪnka, bɪ jɛ ɔ, Zuuba dɔmɪm bɪ n n'a kuŋ ɔ.

⁴ Gɔaa bonyaa bɪ do bɪ yɛm, gɔɔɔ n yaa da hɔsɪ m dɔ y, baa Woso mɪŋŋa, a y'a mɪŋŋa cɪntam hɔ haay burɔ ɔ, baa Woso burɔ ɔ. A gasum Wosoɔɔ gɔta mɪŋŋa ɔ, an aa nyɪnta an a hɪ a ɔ, Woso n'a mɪ.

⁵ Nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bɪ, mɔɔ naa mim dɪnda awɔɔ m, a tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra?

⁶ Dɪtaa naa, hɔ n'a tam gɔaa bonyaa bɪ m toore, k'a b'a da ma, an a hɪnka k'a dɔmɪm bɛɛ y'a ku y, awɔɔ hɔ bɪ do dɔ.

⁷ Denter m, gɔaa bonyaa bɪ paŋŋa a nyaakom da an nɪ zi bam kara, bɪ pakra m kɔ gɔaa k'a n'a tam gɔaa bonyaa bɪ m toore bɪ n'a gaa toore.

⁸ Bɪ jɛ ɔ, gɔaa bonyaa bɪ y'a hɪnkam kɛɛrɛ, bɪ Zuuba Yeezoo y'a zɛm gɔr a lɛ hoonsire m, an a hɔɔnsɪ a hɪnkare leegure paŋŋa gɔtabaa m.

⁹ Gɔaa bonyaa bi, a hinka a nawom kan Sotaana panja ki, a zi panjazanno do haay bam, an makrarɔ ba kan hoserlo ki, k'a gɔɔɔ nyonnyɔɔ.

¹⁰ A yom zi bonyaa do haay ma, an gɔɔɔ kɔ η ni nyaanum nɔ wɔɔ nyonnyɔɔ, brɔɔ nyaanum, bala, sira k'a n'a dam ma an η bombɔ bi, η n a ηɔa, bi, η n ye ma y.

¹¹ Bi y'a ka, Woso n a ka nyonnyɔɔre panja ni zi bam kan η ki, kɔ η ni sira ka ηɔaar ɔ.

¹² Yi a nawɔre ncinaaɔ, Woso m bi zem bi gɔɔɔ kɔ η n ye sira ma y, bi zibonyaa bare ηn'a ηɔam nɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

U jum kɔɔkɔɔ sirakare nɔ ɔ

¹³ M danyinɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ yaa da Woso m barka awɔɔ tɔ ma tee..., awɔɔ kɔ Zuuba n'a ηɔam nɔ wɔɔ. Bala, Woso awɔɔ bɔ ɔ, bi ma bi, durnya ba ɔ cina y. *Sent-Ɛspri zibəə tɔ ma, kan ye k'awɔɔ ɔ sira ma bi ki minto, k'awɔɔ n bombɔre yi, a yi Woso soore hɔɔ.

¹⁴ Bombɔre bi tɔ ma m, an zu kɔ ɔ kan lemim nyinta kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi ki, an awɔɔ bir, k'awɔɔ m bi nyinta wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista leɔɔre nɔ ɔ.

¹⁵ Naa tɔ ma bi, danyinɔ, k'a jum kɔɔkɔɔ, a hɔ haay kɔ wɔɔ dɔnda awɔɔ m meerbaa nɔ ɔ gɛɛ ci ɔ bi nyasɔ miɲɲa.

¹⁶ Wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista miɲɲa, kan wɔɔ Zi Woso ki wɔɔ ηɔa, ηni heerwɔtare k'a nyare ba ɔ, kan taaheerle miɲɲa ki ka wɔɔ ɔ.

¹⁷ A ye wɔɔ nawɔre η han, kɔ η n'a ka kɔ heerwɔtare n'awɔɔ heer han, kɔ η ni panja ka awɔɔ ɔ k'a bir hɔ k'an miɲɲa haay bam tee..., zibəə kan meerbaa ki nɔ ɔ.

3

Yaadare mim

¹ M danyinɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni, k'a yaa da wɔɔ tɔ ma, kɔ Zuuba lemim n gɔɔta an bir tam leɛ tee..., k'an daure yi amba a nyinta ɔ awɔɔ zi b'ɔ bi m.

² K'a yaa da wɔɔ tɔ ma sɔ, kɔ Woso n wɔɔ yɔ gɔɔɔ bonyaarɔ kɔ η ni kɔsi rɔ wɔ ɔ, bala, gɔɔɔ haay bɛɛ ni sira kare y.

³ Bi, jinalerazaa m Zuuba m, a y'awɔɔ panja dam la, an dɔ awɔɔ ma kan a bonyaabarezaa bi ki.

⁴ K'awɔɔ mim bɔnce ni, Zuuba a ka wɔɔ heer n kookoo ɔ a dɔ, ɔ ɔ, awɔɔ i hɔ kɔ wɔɔ n'a hire awɔɔ m bam b'awɔɔ gɔɔtare a ta leɛ kan a bare ki.

⁵ Bi, kɔ Zuuba n a ka k'awɔɔ n Woso ηɔa kan a heer ki, k'a a da ma sɔ, a bir tam leɛ tee..., baa kɔ bɔ m, amba Krista a ba bi m.

Zibəə mim

⁶ U danyɩno, a ye wɔɔ nawore awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista to ma, danyɩno haay ku yakozanno m no wɔɔ, k'a gu η ma laato, broɔ bir yem ho haay ku wɔɔ dinda awɔɔ m bi ma y.

⁷ Awɔɔ muηηɔɔ, awɔɔ ho k'a n'a bam a wɔɔ hobaa dinda bi do. Bala, nyɩnta ku wɔɔ o kan awɔɔ ki bi, wɔɔ n nyɩnta yakozanno y.

⁸ Wɔɔ n gɔsi hɔbire bi vam y. Bi, zi wɔɔ ba o ko, wɔɔ zi ba sinuu o kan a gunuu o ki, k'awɔɔ gɔsi bi ko wɔɔ hɔbire mim to ma y.

⁹ Sira no o, wɔɔ o ga m, o daahan yi awɔɔ zi, bi, wɔɔ y'a ηsa o zim k'o leemaa ho bi, k'awɔɔ n zu wɔɔ hobaa o.

¹⁰ Bala, nyɩnta ku wɔɔ o awɔɔ zi b'o bi, wɔɔ hi awɔɔ m, wɔɔ o: «Ku gɔaa o, a le baa zibəə ma, k'a bi ho bi so y.»

¹¹ A n bokare, wɔɔ y'a mare n n'a hire n o, awɔɔ gɔɔɔ gɔɔɩno n ta o, ηn'i yakɔ bam, η bir zi bare y, a war η nawom gɔɔɔ minno ma.

¹² Le ku wɔɔ n'a cɩntam gɔɔɔ wɔɔ duro m, o nu η dɔndom wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista to ma bi ba n nu: K'a a da a muηηɔɔ zibəə le o zeny..., a a leemaa ho bi.

¹³ U danyɩno, k'awɔɔ nu, a bi ko kan zi muηηa bare ki y.

¹⁴ Ku gɔaa n zu ho ku wɔɔ dinda ci naa do no o b'o, k'a zaa da le o, a b'a ya, a a ze ku ra kan ki y, ku nyanni n a nyaso.

¹⁵ Bi, a b'a zaa ba a jum y, k'a dɔndo, amba n tir a danyɩ dɔndo bi m.

Leersore

¹⁶ Bi, ku Zuuba muηηa k'a nu laafu kam bi n laafu ka awɔɔ o domum haay, ho haay m. Bi, ku Zuuba m bir kan awɔɔ haay ki.

¹⁷ Mɔɔ muηηa Pol nu leersore yaa ku mɔɔ n'a dare awɔɔ m naa gɔrsira bare m zim, ciro haay ku mɔɔ tir η nyɔɔ ro wɔɔ, m wɔji mɔɔ tir a dan o ncɩnaas. Mɔɔ muηηa gɔrsira n naa.

¹⁸ Bi ku wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ haay ki.

Ci lækare hɔ kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci lækare hɔ kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Timote ma. Bi ma bi, b'i Efɛɛzi ɔ. Timote bi, a zi bi grɛkki m, a da bi m zɪfɔ, an a ba sɪrakarezaa. (Zibəəzanno ci 16.1-3) Pol karɪndanyi m Timote m, bi m zibəəro ka ɔ gɔta Tesaloniki ɔ kan Korenti ki ɔ. (1 Timote 1.3)

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔ wɔɔ barla, gɔɔ gɔsɪnno ɪ hɔɪndare bɔnyaarɔ dɪndam. Nyɪnta Pol ɔ lɔnnɔɔɔ ɔ, an ci bi ba k'a sɪrakarezaa wɔɔ kan wosogɔɔlɛɛzanno wɔɔ ki dɔndɔ.

A y'a hum ni a ɔ, an hɔɪndare k'an tɪrga nyasɔ kɔɔkɔɔ, an bir Woso zi bam lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. K'an zɛ kɔ ra n ni yaa da dɪnda gɔɔ wɔɔ m, an gɔɔ tɪrgɔɔ bɔ ɔ, an η ka wosogɔɔ wɔɔ lɛɛ.

Pol ɪ yaa dam Timote m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol ni ci naa do bare. Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔɔɔzaa m bi kan Krista Yeezuu k'an wɔɔ taaheerle bi k'i zaa ka, mɔɔ ni m ba Krista Yeezuu zibəəzaa.

² Ci bi ba mɔɔ nawɔɔre ɪbi ma, Timote, mɔɔ nyɪ paan... sɪrakare nɔ ɔ, a ye mɔɔ nawɔɔre kɔ Zi Woso kan wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafɪ ki ka ɪ ɔ.

Dɔndɔre zambɔ karɪnsaambɔɔ wɔɔ tɔ ma

³ Amba mɔɔ ye ɪ han, m hɔrle ma, kɔ m ta Masedɔan ɔ bi, gɔɔta ɪ nyɪnta Efɛɛzi ɔ, k'i gɔɔ kɔ η ni ηɔaar hɔ dɪndam nɔ wɔɔ da jɪm ɔ.

⁴ A hi η ni sɔ kɔ η ni biisi minno kan yaabɔɔ tɔɔ gaandarɔɔ sɔɔra jintoo wɔɔ ki to. Minno wɔɔ duro, bɪstikare ηn'i zem ni bala, η bir a dam Woso hɔɔnhɔ bare kɔ wɔɔ n'a dɔm sɪrakare nɔ ɔ bi han y.

⁵ Meerbaa naa do ba ɪbi nawɔm kan η ki, kɔ η n'a da ma, ηni heer hu yi, kɔ ηɔare n nyɪnta η heer ɔ, kɔ η ni hɔɔndare mɪŋŋa yi, ηni sɪra ka paan....

⁶ Gɔɔ gɔsɪnno a gɔ zaa kɔ wɔɔ hɪnka naa ma, ηni nyaam, meerbaa yaarsɪɔ nɔ ɔ.

⁷ N ɔ, Woso lɛɔ hɔɔdonno n a mɪ, an bɔkare hɔ kɔ η mɪŋŋɔɔ n'a hum, ηn'i som la kan paŋŋa ki bi, ηn'a jɪ dɔ y.

⁸ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Moyiisi lɛɔ wɔɔ mɪŋŋa, k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, ɔɔa ɪ zuŋ ɔ amba a a ga m bɪ m.

⁹ Ʋ a tɔ da ɔ nɔ ɔ, ɔ ɔ, n nɪ lɛɔ wɔɔ ka ɔɔɔ tɪrgɔɔ tɔ ma y, a ka n y'a ɔ bayerezanno tɔ ma, kan bɪstɪkɛnno kɪ, ɔɔɔ bɔnyaarɔ kɪ, mimbɔnyaabɛnno kɪ, kan ɔɔɔ kɔ ŋ bɪr Woso dan ɔ rɔ wɔɔ kɪ, kan ɔɔɔ kɔ ŋ nɪ Woso hɔ gore bɔŋ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, ɔɔɔ kɔ ŋ n'a zɪrɔ kan a dɔɔ kɪ meeyaa bɔŋ ɔ rɔ wɔɔ kɪ kan ɔɔɔ zɛnno kɪ,

¹⁰ jaandɛnno kɪ, kan ɔɔɔ yaarɔ wɔta kan kɔ kɪ zanno kɪ, kan ɔɔɔ kɔna ŋnɪ ŋ hɛɛ zanno kɪ, ŋɔaarzanno kɪ, kan ŋɔaarkasetɪzanno kɪ. Lɛ bɪ ka n y'a ɔ sɔ mim haay k'a nɪ hɔdɪndare mɪŋŋa bɪ zarm tɔ ma.

¹¹ Hɔdɪndare naa do a ga kɔ ɔ kan lemim nyɪnta kɔ Woso a da mɔɔ wɔ ɔ bɪ kɪ. Lemim bɪ do nɪ Woso k'a a so heernyɔɔ ɔ bɪ lɛbɔurɛ hɪnkare.

Yeezuu barka dare a mɪŋŋabaa

tɔ ma

¹² Mɔɔ ɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu m barka, k'a paŋŋa ka mɔɔ ɔ kɔ m a zi ba bɪ minto. Mɔɔ ɪ yaa dam nɪ barka k'a ɔŋga a ɔ, mɔɔ n ga a zibɛɛ bɪ m an mɔɔ da ɔ bɪ minto.

¹³ A n bɔkare biisi bɪ, mɔɔ nyɪnta n meerbaa bɔnyaa ba ma, m fir ka a ɔɔɔ ma, m a sunsɔ wɔ. Bɪ, a mɔɔ cicir zɛ, bala, bado ɪ mɔɔ da naa haay bare ma, kɔ mɔɔ n sɪra ka bɪ tɔ ma.

¹⁴ Wɔɔ Zuuba bɪ barka ka mɔɔ ɔ ɔɔta, an a ka mɔɔ n sɪra ka, m nɪ ŋɔare m Krista Yeezuu nɔ ɔ.

¹⁵ Meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ ma ba naa, sɪra m, ɔɔa haay a ga m, an a si mɪŋŋa: «Krista Yeezuu bɔr durnya ɔ, k'a bɪ mimbɔnyaabɛnno bɔmbɔ.» Bɪ, mɔɔ mimbɔnyaa bare ɪ lɛ da.

¹⁶ Bɪ, Woso mɔɔ cicir zɛ, k'an bɪr yɪɛ ɪ ɔ, Krista Yeezuu a bɔraama ɔɔta hɪnka mɔɔ ɔɔr zi mɔɔ kɔ mɔɔ m mimbɔnyaabɛr ɔɔta k'a lɛ da bɪ, kɔ mɔɔ m yɪ makra ɔɔɔ kɔ ŋ nɪ zem bɪ sɪra ka ŋnɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ yɪ rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁷ Bɪ, kɔ ɔɔɔ n a a lɛ bɔ Woso ɔ,
ŋn'a da ɔ dɔmɪm haay,
an cir an nɪ cirbɛɛ m dɔmɪm haay,
an nɪ mɪsɪrbaa m tee...,
ɔɔa bɪr a mɪŋŋa yɪɛ y,
a deem m Woso. Amina.

Pol ɔ Timote n a yo ɔ

¹⁸ M nyɪ Timote, ɪ b'ɪ dɔndɔ mɔɔ nawɔm, amba wosolesinnɪsɔra ganwɔre meerbaa zanno nyɪnta ŋ n'ɪbɪ

mim hi bi m, ho ku η y'a hi bi to da i no u, i sa i zoobare muηa bi bam.

¹⁹ Zoo bi ba sirakare m, kan hoondare muηa ki m. Hoondare muηa bi do, goco gosunno a to, a tore bi n a ka η sirakare n a zar.

²⁰ Yimene kan Alesandir k'i goco woc duro barla, moc woc daa η ma Sotaana woc u, ku η ni hoon ka, ku η b'a ya ηni Woso sonsoc woc y.

2

Dondore ku goco n yaa da Woso m

¹ Ho ku moc lee ka m n'a yem bi, a ye moc nawore, ku goco n yaa da Woso m goco haay to ma, a η mim haay da Woso woc u, a yaa da m barka η to ma.

² K'a yaa da cinno woc to ma, kan leezanno haay ki to ma so, k'oc nyinta laafu no u, u bir zum Woso u zenyy..., misirbaa zore no u kan daore ki.

³ Naa m muηa, an Woso ku woc bomborezaa m bi no yi,

⁴ a le taa ku goco haay n bombore yi, ku η n'a da ma, ηni sira do.

⁵ Bala, Woso deem n ta u, gaaa deem taan... ni goco zem ku ra kan Woso ki, Krista Yeezuu m.

⁶ A i ye an a muηa ka ze ma, ku goco haay n bombore yi.

Domum ku Woso a cinta bi k'a b'a ku an naa ba bi, a yi kaseti, an a hinkare a u, Woso le taa k'a gaaa haay bombo.

⁷ Naa muηa to ma m Woso n moc bo u ku m yi a lemim padar, an moc ba kristazibæzaa, sira moc n'a hum, moc bir ηaar bare y, moc cinta a u, ku m sirakare kan sira ki dunda do vantoc goco woc m.

⁸ Naa minto bi, moc le taa ku goco yaaroc woc n yaa da Woso m, lee haay u, ηn'a woroc busu brama ku mimbonyaa bi nyinta η gor zi y, η bi nomaa kan nyaa ki to a heer u ηni yaa bi da y.

Lannoc mim

⁹ Ko lannoc woc ni, moc le taa, ku η ni huu k'a ga ku u ba du a ma, ηni bir sappi, muηahinkare ba η zi y, η b'a ka mim kosire waasi ma, gee sarma nyeenno ma y, gee busoo guta huu ma, gee muηabankare waasi ma y.

¹⁰ Bi, ku η n'a ka zi muηa bare ma, bala, lannoc ku η u, a i zum Woso u roc woc, a ga a wom ku η n'a ba ncinaau.

¹¹ Hodindare wakati u, lannoc woc a ga m, ηni ze su..., ηni ye ho haay ma.

¹² Moc bi yem ku lannoc n ho dunda goco yaaroc m, ηn'a so η u y, a a ga m, ηni ze su....

¹³ Bala, Adam Woso lɛɛ ka an a da, ɛɛvi n bokare an a nya ɔ.

¹⁴ Adam bɛɛ Sotaana bra ba ni y, ɛɛvi a bra ba m, an ye, an bisi ka Woso lɛ ma.

¹⁵ Bi, k'a ye nyidazaambaa ma an a tonto ɔ sirakare no ɔ, kan nɔare ki, munjabaa ki, munjazerle ki, a bumbore yim.

3

Kristagɔɔ lɛzanno mim

¹ Sira m, meerbaa ku moɔ ɔ ku m a ba naa m, ku gɔaa lɛ taa k'a ka wosogɔɔ lɛɛ, zibɔɔ munja a ɔ k'a ba.

² Bi, kristagɔɔ lɛzaa a ga m, an bir gɔaa ku n bi mim yire n a hi ma y, a lu m bir deem, an bir gɔaa k'a a da a munja ma zaa, hoondamimmazaa, nyaso a munja m zaa, an bir saanɔɔ sim munja a har ɔ, an n'a dam ma an ho dinda gɔɔ m.

³ A bi yi beemirezaa waasi y, a bi yi wokaarezaa nyaa bince ɔ y, bi k'an yi komarezaa, laafukamazaa, a bi yi busoonɔarezaa y.

⁴ K'an diga a har mim ma munja, an a da a nyino ma, niu bir zuɔ ɔ, niu bir a dan ɔ ho haay no ɔ.

⁵ Bala, ku gɔaa n a da ma an nyaso a har mim m munja, a y'a bam lo k'a a da ma, a nyaso Woso gɔɔ sokoma ni?

⁶ Ku gɔaa k'a yi kristagɔɔ lɛzaa, a n a ga m, an yi sirakarezaa daa y, ku m bɛɛ m, a y'a munja busum, an dɔɔyarle ku Sotaana a yi bi yi.

⁷ A a ga m so, k'a kaseti m bir munja gɔɔ ku ni bir zum Krista ɔ ro woɔ zi, ku n b'a da ma, n a gore bo ɔ y, k'a b'a da Sotaana banja ɔ y.

Daahanzanno mim

⁸ Daahanzanno woɔ a ga m so, niu yi musirbaa zore zanno, sirazanno, niu bi yi beemirezanno waasi y, niu bi yi zambɔ hokamazanno y.

⁹ Ni y'a ga m, niu jum koɔkoɔ sira ku sirakare a hinka bi no ɔ, hoondare munja m.

¹⁰ K'a lɛɛ ka a ni ka lɛɛ, a diga ni ma, ku mim ba ni gur zi, k'a bokare a ni da daahanbaa zibɔɔ b'ɔ.

¹¹ Daahanzanno ku lanno m no woɔ a ga m so, niu bir musirbaa munja m, niu bi yi meerbaa bonyaa ba gɔɔ ma zanno y, niu a da a munjoɔ ma, niu yi jinalerazanno ho haay no ɔ.

¹² Daahanzaa biyɔɔ lu a ga m an bir deem, an a da a nyino ma munja, an diga a har mim ma munja.

¹³ Bala, ɔɔɔ kɔ η nɪ daahanbaa zi bam mɪŋŋa rɔ wɔɔ, η gore daɔre yɪre ηnɪ heerkoodɔbaa ɔta yɪ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ zekɔra nɔ ɔ.

¹⁴ Mɔɔ y'a ɔingam kɔ m bɔr ɪbu zi zɔɔ, bɪ naa haay ɔɔrsura mɔɔ ba ɪbu ma, k'an bɪr yɪre ɪ ɔ,

¹⁵ kɔ mɔɔ bɔr m bɪr zem zɔɔ, k'ɪbu m mɪsɪrbaa k'a a ga m, an bɪr bam Woso ɔɔɔ ɔɔr zi bɪ dɔ. Wosogɔɔɔ wɔɔ duro, kristagɔɔɔ sokoma bɪ m, Woso k'an mɪsɪr bɪ y'a so ɔ, sokoma bɪ do n ta hɔdɪndare k'a m sɪra bɪ m, an n'a kam ɔɔɔ n'a dɔre.

¹⁶ Wɔɔ sɪrakare hɔ ɔta k'a nyaakɔm da Woso n a hɪnka bɪ, ɔɔsɪ b'a dam ma an bɪsɪ ka ma y.

A a hɪnka mesim nɔ ɔ,
Sent-ɛspri n a hɪnka ɔɔaa tɪrga,
malɛkarɔ m dɪga a.

N n'a mim pa da do vantɔɔ zi.

ɔɔɔ sɪra ka ɔ durnya nɔ ɔ jilli.

Woso n a busu an a nyɪnta lebɔɔre nɔ ɔ arzana ɔ.

4

Nyɔaar hɔdɪndarero kɔ η nɪ nyɪntaŋ ɔ dɔmɪnɔ jezannɔ ɔ

¹ Sent-ɛspri a hɪ paan... a ɔ, je dɔmɪnɔ ɔ, ɔɔɔ ɔɔsɪnɔ sɪrakare tore, ηnɪ ye brabagɔɔɔ m zinɔro ma, kan hɔdɪndarero kɔ zinɔro wɔɔ n ta η nɪ, ɔɔɔ nɪ η dɪndam nɔ wɔɔ kɪ ma.

² ɔɔɔ kɔ η n'a hɔ bam ɪ ɔ, ɔɔɔ mɪŋŋɔɔ n η mɪ, ηn'ɪ nyɔaar bam nɔ wɔɔ n'a kare ηn'a nyɔnnyɔɔ, ɔɔɔ wɔɔ duro heer ga, amba se tɪr na hɔ ma bɪ m, nyannɪ ba η nɪ fɪga y.

³ N y'a hɪre η ɔ, ɔɔɔ bɪ lɔ ka ce ɔ dɔ y, bɪ lannɔ bɪ ce ka so y, η hɔbɪrero nɪŋŋoo bɪre cizem, an bɔkare Woso ɪ hɔɔ wɔɔ duro da sɪrakarezannɔ tɔ ma, bala, brɔɔ sɪra dɔ, kɔ η nɪ barka yaa da Woso nɪ, ηn'a dɔ ηnɪ η bɪ.

⁴ Bala, hɔ haay kɔ Woso a da bɪ mɪŋŋa, kɔ ɔɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka ηn'a dɔ ηn'a sare, ɔ n'ɔ ga m, ɔ dɪga deem taan... ma hɔ bɔnyaa y.

⁵ Bala, Woso lemim bɪ kan wɔɔ yaadare kɪ y'a hu bɔm.

Yeezuu Krista zibɔɔnyɪ mɪŋŋa mim

⁶ Naa dɪnda sɪrakarezannɔ wɔɔ m, k'ɪbu ba nɔinaaɔ, ɪbu yɪm Krista Yeezuu zibɔɔnyɪ k'an mɪŋŋa, bɪ n'a hɪnkam so a ɔ, ɪbu y'ɪ tɔrm sɪrakare lemim bɪ m, kan sɪra hɔdɪndare k'ɪ nɪ yem ma mɪŋŋa bɪ kɪ.

⁷ ɪ bɪ ye biisi minno yaarsɪrɔ wɔɔ dɪndare ma y, η bɪr a dam ɔɔaa han sɪrakare nɔ ɔ y. ɪ bɪr ɪ tɔntɔŋ ɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare kɪ.

⁸ Bala, kɔ ɡɔaa y'a mɛ paŋŋa dam la tontɔurɛ nɔ ɔ, daahan m, b'a ɡɔaa bankarɛ bɪ ɡɔta y, an bɔkarɛ, kɔ ɡɔaa ɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare, a y'a dam ɡɔaa han hɔ haay nɔ ɔ. Woso ler bɔ, k'a zaa m mɪsɪrbaa paan... yɪ tara burɔ ɔ naa ɔ, kan booti hinni ɔ kɪ.

⁹ Meerbaa naa do, sɪra m, ɡɔaa haay n'a ga m, an a si miŋŋa.

¹⁰ Naa minto m, wɔɔ nɪ yem kɔrɛ ma, ɔ n'ɔ yon ɔ, bala, Woso k'a m mɪsɪr bɪ wɔɔ ta ɔ heer lɛ. A m ɡɔaa haay bombɔrezaa, bɪ ɡɔɔɔ kɔ η sɪra ka rɔ wɔɔ an nɪ η bombɔm.

¹¹ Naa, ɪbu ɪ ga m, ɪ hɪ paan..., ɪ dɪnda ɡɔɔɔ m.

¹² ɪ b'a ka ɡɔsɪ n ɪ gore bɔ ɔ, k'ɪ m ɡɔaa poo bɪ tɔ ma y. Bɪ, a ka k'ɪ yɪ makra miŋŋa sɪrakarezanno wɔɔ mɪm ɔ, ɪ meerbaa nɔ ɔ, ɪ tare nɔ ɔ, ɪ ηʊare nɔ ɔ, ɪ sɪrakare nɔ ɔ, ɪ mɪsɪrbaa k'an miŋŋa Woso mɪm ɔ bare nɔ ɔ.

¹³ ɪ bɪr ɪ tɔŋ ɔ, kan Woso lemim bɪ karɪnda bare kɪ, ɡɔɔɔ sokoma nɔ ɔ. ɪ tɔ ɔ kan ɡɔɔɔ dɔndɔrɛ kɪ, kan hɔ dɪnda ɡɔɔɔ m kɪ, k'an ta an mɔɔ bɔrlɛ ku.

¹⁴ ɪ bɪ ganwɔrɛ kɔ Woso a ka ɪ ɔ, k'ɪ zi bam bɪ to y. A ka k'a ɔ ɪbu ɔ bɪ, nyɪnta ɔ kan wosolesinnɪsɔra ganwɔrɛ meerbaa zanno kɪ, kristagɔɔɔ lɛezanno kɔ η y'a wɔ ka ɪbu ra kɪ sɔ.

¹⁵ Naa ɪbu ga m, ɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ ɪ heer ɔ, ɪ ɪ tontɔ ɔ kan a zibɔɔ kɪ, ɡɔaa woo... n a dɔ η ɔ ɪ y'ɪ yon ɔ, ɪ nɪ tam lɛɛ.

¹⁶ Dundo ɪ miŋŋa zi, ɪ dundo hɔ k'ɪ n'a dɪndam ɡɔɔɔ m bɪ zi, ɪ bɪr ɪ tɔŋ ɔ kan naa haay kɪ, k'ɪbu ba nɔnaaɔ, ɪbu y'ɪ miŋŋa yɔm, ɪ ɡɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare ɪ ma rɔ wɔɔ yɔ sɔ.

5

Dɔndɔ zaarɔ sɪrakarezanno wɔɔ

tɔ ma

¹ ɪ bɪ hɛən si ɡɔaa ɡusire ma kan paŋŋa kɪ y, bɪ, dɪga ma ɪ zi, ɪ dɔndɔ. Nyukumbonno wɔɔ dɔndɔ danyɪbaa nɔ ɔ.

² ɪ lanno ɡusinno wɔɔ dɔndɔ, ɪ ɔ, ɪ dɔɔ m, lanno pooro wɔɔ dɔndɔ kan heer hu kɪ, ɪ ɔ, ɪ danlɔrɔ m.

Zonno mim

³ Zonno kɔ η ɡɔsɪ ba ɔ rɔ wɔɔ, nyasɔ η nɪ kan daurɛ kɪ.

⁴ Zoro k'a nyɪnɔ n ta ɔ ɡɛɛ a yaŋŋɔɔ, nyɪnɔ wɔɔ, ɡɛɛ yaŋŋɔɔ wɔɔ y'a ga m, ηn'a yɪrezanno nyasum dɪnda. Naa η y'a ga m, ηn'a ba, a Woso zuure bɪ nɔ ɔ. Kɔ η yɪrezanno wɔɔ nyasɔ η nɪ bɪ, ηnɪ nyasɔ η nɪ sɔ. Woso n'a ηɔam bɪ m naa.

⁵ Kɔ zoro k'an zoro paan... an ɡɔɔta a deem bɪ nɪ, yo b'ɔ Woso ma, an nɪ yaa dam tee... sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ, an nɪ daahan yem Woso han.

⁶ Bɪ, kʊ zoro k'a n'a kam mesim letaamarɔ ma bɪ nɪ, a mɪsɪr mɪnyaa dɪgare nɔ ʊ, bɪ, sɪra nɔ ʊ, gər m Woso mim ʊ.

⁷ Nɪ bɔ zaa ʊ meerbaarɔ nɔɔn duro m, kʊ gɔsɪ bɪ mim yɪ ɪ gʊr zi k'a dɪnda y.

⁸ Kʊ gʊaa bɪr nyasɔrɛ a hargʊɔɔ nɪ, an lɛ da bɪ, a jɛrzanɔ nɪ y, a zaa sɪrakarɛ bɔ a jɛ m, a bɔnyaabaa lɛ da basɪrakarezaa m.

⁹ K'i ʊ k'i zoro tɔ da zombaa daahan ci b'ʊ, a a ga m, kʊ zoro bɪ do dɔɔraa m busɔrdɪ ku, bɪ nyɪnta a ʊ, gʊaa deem taan... lʊ sɔ.

¹⁰ A a ga m sɔ, gʊɔɔ n a zibəəro mɪɪɪɔɔ bare kasetɪ ka, ɪn'a dɔ ɪ ʊ, a a nyɪnɔ tɔr mɪɪɪɔɔ, a saanɔɔ si mɪɪɪɔɔ a har ʊ, an wosogʊɔɔ gannɔ sɔrgɔ,* an a da cicirzanɔ han, an zi mɪɪɪɔɔ do haay ba.

¹¹ Kʊ zonno pooro wɔɔ nɪ, ɪ bɪ ɪ tɔ da ci b'ʊ y, bala, kʊ gʊaayar sɔra bɔr an ta ɪ nɪ, bɪ ɪ y'a gʊ Krista zuure ma, ɪn'a ɪɔam k'a a ya a zim sa.

¹² A ba kʊ ɪ nawɔrɛ nɔɔnaaʊ bɪ, n yɪ ɪ dɔdɔ yarɛ, bala, ɪ n jɪm a lɛ ra lɛkkarɛ ler kʊ ɪ y'a bɔ Krista m bɪ nɔ ʊ y.

¹³ A n ta ʊ sɔ bɪ, mim ɪ y'a ka nyɪnta vam m, ɪn'i gʊɔɔ harɛrɔ sam, an lɛ da bɪ, a lɛ n'a zum gʊɔɔ minno ʊ, ɪ bɪr dundore a zi y, hɔ k'a n'a ga hɪrɛ m bɪ, bɪ ɪn'a hɪm.

¹⁴ Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ lɛ taa kʊ zonno pooro wɔɔ n'a ya ɪnɪ cɛ ka, ɪnɪ nyɪnɔ yɪ, ɪnɪ dɪga a jɛr mim ma mɪɪɪɔɔ, kʊ ɪ bɪ zaa ka wɔɔ jɪnnɔ wɔɔ ʊ, ɪn'a da ma, ɪn'a bɔnyaa hɪ wɔɔ ma y.

¹⁵ Bala, zonno pooro wɔɔ gɔsɪnnɔ a bɔ zaa tɪrga b'ʊ kara, ɪn'i zum Sɪtaana ʊ.

¹⁶ Kʊ lʊ sɪrakarezaa ɪ zonno m a har gʊɔɔ barla, k'an nyasɔ ɪ nɪ, a b'a tɔ kʊ kristagʊɔɔ sokoma n kʊ ɪ tɔ ma y, k'an a da ma, an a da zonno kʊ ɪ gʊɔɔ ba ʊ rɔ wɔɔ han.

Kristagʊɔɔ lɛezannɔ mim

¹⁷ Gʊɔɔ kʊ kristagʊɔɔ lɛezannɔ m ɪn'a zi bam mɪɪɪɔɔ rɔ wɔɔ, ɪ y'a ga daɔrɛ m gallem hɪya, an lɛ da bɪ, nɪɪɪɔɔ kʊ ɪ nɪ kɔm kan Woso lemim padarɛ zibəə kɪ, hɔdɪnda gʊɔɔ m zibəə kɪ rɔ wɔɔ.

¹⁸ Bala, Wosoci b'a hɪ a ʊ:

ɪ bɪ hɔ du der k'a n'i yɪr zɔm bɪ lɛ ma y.*

A a ya, an a hɪ sɔ, a ʊ:

Zibəəzaa a ga m,

an a zibəə nyɔɔdɔ yɪ.

¹⁹ Kʊ gʊaa a hɪ a ʊ, lɛezaa mim ba, kʊ gʊaa hɪya gɛɛ kaaku n a hɪ ɪ ʊ, a mim bɪ do ba denter y, ɪ bɪ mim bɪ do si sɪra y.

* **5:10 5.10** Kʊ gʊɔɔ ta zɪfɔrɔ har ʊ, naa ɪ tɪr a ba ɪ nɪ. * **5:18 5.18** Dono ɪ tɪr zɪfɔrɔ wɔɔ hɔyaa zɔ, gɔ gaatare m a jɛ ʊ.

²⁰ Gooo kɔ η nɪ mimbonyaa bam nɔ wɔɔ, hɛən si η ma gɔɔ woo... lɛɛ, kɔ gɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ m nyi ba, ηnɪ dundo a zi.

²¹ A yɛ mɔɔ nawɔrɛ ɪbɪ han, Woso kan Krista Yeezuu kɪ, Woso maleɛkarɔ wɔɔ kɪ lɛɛ, k'ɪ zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay naa ɔ, ɪ bɪ jirɛ bɔ k'ɪ zɛ gɔaa m gumɛ ma y, gɛɛ k'ɪ gumɛ ka ɔ y.

²² ɪ b'ɪ wɔ ka gɔɔtɪ mim la nyagɪra m, k'an zi ba wosogɔɔ wɔɔ barla y, ɪ bɪ gaso gɔaa mimbonyaa ɔ y. Dundo ɪ mɪŋŋa zi, k'a bonyaa b'a nɔ ɪ ma y.

²³ ɪ bɪ gɔɔta ɪ bɪr hi mire a minto bala y, dɪvɛn mi poore, ɪ nɔ k'a tɪr busum an tɪr ɪ dam kɔrɛ ma bɪ tɔ ma.

²⁴ Gooo ninŋoo mimbonyaarɔ ɪ yɪm garga ra, bɪ n η dɔdɔ ka cɪna y, gɔsɪnnɔ hɔɔ bɪr dɔm zɔɔ y, η mimbonyaarɔ wɔɔ dɔ n tɪr a ɔ jɛ ɔ.

²⁵ Zibɛəro mɪŋŋɔɔ bare do m bɪ sɔ, gɔɔ gɔsɪnnɔ hɔɔ tɪr yɪm garga ra, nɔɔ zibɛə bɪr yɪm garga ra lɛɛm nɪ y, bɪ η zɛm bɪ bɔ garga ra.

6

Lɔnnɔ kan a soorezannɔ kɪ

¹ Gooo haay kɔ η nɪ lombaa kɔrɛ nɔ ɔ rɔ wɔɔ a ga m, ηn'a dɔ η ɔ, a soorezannɔ wɔɔ a ga daɔrɛ m. Kɔ gɔɔ bɪ Woso tɔ zar y, kɔ η bɪ wɔɔ hɔdɪndarɛ bɪ tɔ zar sɔ y.

² Lɔnnɔ kɔ η soorezannɔ wɔɔ sɪrakare zannɔ m nɔ wɔɔ, η b'a hɪ η ɔ, a hɔdeem kan η kɪ Krista danyɪbaa nɔ ɔ, ηnɪ η gore bɔ ɔ y. A ga a ɔ m, ηnɪ η zi ba mɪŋŋa-mɪŋŋa denter an lɛ da, kɔ sɪrakarezannɔ m, η bɔɔ m ηnɪ η ŋɔam, ηn'ɪ η zi bam bɪ tɔ ma.

Nɔaar hɔdɪndarezannɔ kan hɔnyɪ denter kɪ mim

Hɔ k'ɪbɪ ga m, ɪ dɪnda gɔɔ m, ɪ η dɔndɔ m bɪ n naa.

³ Kɔ gɔaa ɪ hɔ vanta dɪndam, a bɪr yɛm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista sɪra meerbaarɔ wɔɔ ma y, b'a bɪr yɛm hɔdɪndarɛ k'a ga kɔ ɔ ba kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ kɪ ma sɔ,

⁴ gɔaa bɪ do bɪ, mɪŋŋabusurezaa m. A n hɔsɪ dɔ y, bɪsɪkare waasɪ yaaba n ta m, an n'a kam ma k'a nyaa ba meerbaanyɪrɔ tɔ ma. Naa nɪ zɛm lɛtaama bonyaa m kan kɔmarɛwar kɪ, kɔ tɔ zarlɛ kɪ, hɔɔn da kɔ ma bonyaa kɪ m.

⁵ A ɪ gɔɔ kɔ η hɔɔn m danŋada rɔ wɔɔ dam bɪsɪkare jintoo ma, bala, η n sɪra dɔ y, ηn'a gɪŋgare η ɔ, sɪrakawosɔɔ bɪ, hɔnyɪ yɪrɛ zaa m.

⁶ Denter m, sɪrakawosɔɔ bɪ, hɔnyɪ gɔta m, k'a ɪ yɪrɛ ɔ, ɪ y'ɪ zergam hɔ k'ɪ m ta m bɪ rɛ.

⁷ Bala, bɪr kɔ wɔɔ ɔ durnya ɔ bɪ, wɔɔ n bɪr hɔsɪ nɪ y, wɔɔ y'ɔ bɔm sɔ ɔ wɔ m vam.

⁸ Naa tɔ ma bi, kɔ wɔɔ ɪ hɔbɪrɛ m kan huu kɪ m, naa a ga m, an wɔɔ bɔ.

⁹ Bi, gɔɔ kɔ η n'a kam ma k'a ba hɔnyɪzannɔ wɔɔ, a do η nawom makra nɔ ɔ, ηn'ɪ gasom letaamarɔ nɪbuɔ kɔ η nɪ bonyaa banɲa nɔ ɔ. Letaamarɔ wɔɔ duro nɪ gɔɔ dam zaarbare kan nyaanle kɪ ma.

¹⁰ Bala, mimbɔnyaarɔ do haay mæsi m busoo ηɔare m. Gɔɔ gɔsɪnnɔ a nyɔnnɪyɔɔ ηn'a ba sɪrakare ma laatɔ, ηn'ɪ fir do y'a hɔnhɔ yɪm a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, busoo ηɔare kɔ η gasɔ ɔ bi tɔ ma.

Dɔndɔ Timote minto

¹¹ B'ɪbɪ, Woso gɔaa n'ɪ mɪ, ɪ ba laatɔ naa woo... ma, ɪ ɪ tɔ ɔ kan tɪrgabaa zibəθ kɪ, mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ kɪ, kan sɪrakare kɪ, ηɔare kɪ, tontɔɔrɛ kɪ, nyɪntabaa kɪ.

¹² Zoo mɪɲɲa kɔ sɪrakare zoo m bi ba, mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi nyasɔ kɔɔkɔɔ. ɪbɪ bir Woso ɔ bi tɔ ma, ɪbɪ m nyɪnta ɪ ye ma, ɪ ɪ sɪrakare bɔ ɪ le ma mɪɲɲa gɔɔ cir leɛ.

¹³ Kɔ m le cinta ɪ m, Woso k'a nɪ mɪsɪrbaa kam hɔ haay ɔ bi taa, kan Krista Yeezuu kɪ taa, bi nyɪnta an a sɪrakare kasetɪ ka mɪɲɲa Pɔns Pɪlatɪ taa.

¹⁴ Le kɔ mɔɔ n'a kare ɪbɪ ɔ bi ba n nɪ: Zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay b'ɔ, ɪ nyasɔ m kɔ dintim b'a nɔ ma y, kɔ minsi bi nyɪnta ɪ gɔr zi sɔ y, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n tolle ba an a bɔ an bɔr.

¹⁵ A zɛm dɔmɪm kɔ Woso a cinta k'an b'ɔr ma b'ɔ, Woso mɪɲɲa ɪ le da haay, a y'a so heernɪyɔɔ ɔ, a m cinno haay Cir, a m zuubarɔ haay Zuuba,

¹⁶ a mɪɲɲa y'a deem taan... ɪ bir gare y, leɛgure kɔ gɔsɪ b'a dam ma an a zɔ ma nɔ an nɪ nyɪntaɲ ɔ, gɔsɪ n a yɪ y, bi gɔsɪ b'a dam ma an a yɪ y.

A y'a so leɔɔrɛ ɔ kan paɲɲa k'a nyare ba ɔ kɪ! Amina.

Dɔndɔ hɔnyɪzannɔ tɔ ma

¹⁷ A hɪ gɔɔ kɔ η nɪ hɔ m durnya naa do nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, ɪ ɔ, η b'a mɪɲɲɔɔ busu, bi η bi yo hɔnyɪ ma y, bala hɔ cenlezaa m. Bi, kɔ η nɪ yo Woso ma, a m nɪ hɔ woo... kam wɔɔ ɔ gɔta, kɔ wɔɔ m bir ta η nɪ, ɔ ɔ heer nyɔɔ η nɪ.

¹⁸ A hɪ η nɪ ɪ ɔ, ηnɪ zi mɪɲɲa ba, ηn'a ba zi mɪɲɲa barezannɔ gɔɔɔ, ηnɪ yɪ hɔkarezannɔ, ηn'a da gɔɔ vantɔɔ han a hɔnyɪ bi m.

¹⁹ Kɔ η y'a bare ncɔnaaɔ, hɔnyɪ mɪηηa k'a b'a zarɛ, ηn'a cuntare a mɪηηɔɔ m booti hinni tɔ ma, k'a bɪ mɪsɪrbaa paan... yɪ.

Leersore

²⁰ Timote ra, nyasɔ hɔ kɔ Woso a da ɪ wɔ ɔ bɪ m, ɪ b'ɪ lɛ zu meerbaarɔ yaarsɪɔ kɔ bɪsɪkawosoma meerbaarɔ m nɔ wɔɔ ɔ y, kan bɪsɪkare kɔ n n'a hum ma hɔdɔrɛ, bɪ ηɔaar hɔdɔrɛ m b'ɔ y.

²¹ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ sɪrakare tɔ ηn'a nyɔnnɔɔ, kɔ η ɔ, a ta hɔdɔrɛ naa do m bɪ tɔ ma.

Bɪ, kɔ Woso barka n nyɪnta kan ɪ kɪ!

Ci huya hɔ kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci huya hɔ kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasuure

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ, Timote ma. Bi ma bi, a a zo a gare kan a zibæə nyare ki ma. Lɔnnɔce a nyɪnta ɔ an ci bi ba, a yi ma kɔkɔ gɔta.

Ci bi ba a ɔ, k'a Timote heer yo, firyɪrɛrɔ kɔ bi ni η yim to ma. K'an dundo a zi sɔ kan gɔɔ kɔ η ni biɪ nɪbɪr kam lɔ wɔɔ ki. K'an a tɔ ɔ kan Wosoci bi hɔ dɪndare ki con. A y'a zɛ mim dɪndam ci b'ɔ, a ɔ, a zoo ba a a da ma.

Pol ɪ yaa dam Timote m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol ɪ ci naa do ba, Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ, kɔ mɔɔ n yi Krista Yeezuu zibæəzaa, kɔ m mɪsɪrbaa kɔ Woso a ler bɔ, wɔɔ n'a yim Krista Yeezuu nɔ ɔ bi pa da.

² Ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbɪ ma, Timote, mɔɔ nyɪ n'ɪbɪ m, m n'ɪ ŋɔam, a ye mɔɔ nawɔre kɔ Zɪ Woso, kan wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafɪ ki ka ɪ ɔ.

Pol ɪ Timote paŋŋa dam la

³ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, a zi mɔɔ n'a bam kan noom hu ki, amba mɔɔ yaabɔɔ zu ɔ bi m. Sinuu ɔ kan gunuu ɔ ki mɔɔ yaadare nɔ ɔ haay, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ to ma, m n'a barka dare.

⁴ Nyi k'ɪbɪ ka bi tɔ ɪ mɔɔ nɔ ɔ, mɔɔ n'a ŋɔam paan... kɔ m m ya, m ɪ yi, kɔ m heer n nyɔɔ gɔta.

⁵ Sɪra k'ɪbɪ ka denter bi, a tɔ ɪ mɔɔ nɔ ɔ, ɪbɪ yaabalɔ Loyis ɪ nyɪnta sɪrakare bi do m, ɪ da Enis nyɪntam sɔ. Bi, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, ɪbɪ ta sɪrakare bi do m sɔ.

⁶ Naa minto m, mɔɔ ni m ya, m n'a hire ɪbɪ m, m ɔ, ganwɔre kɔ Woso a ka ɪ ɔ k'ɪ zi ba m, mɔɔ ni m wɔ ka ɪbɪ ra ɪbɪ n a yi bi, zi ba m.

⁷ Bala, Espri kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ bi bir wɔɔ dam nyibæə ma y, bi, paŋŋa kan ŋɔare ki, daamɪŋŋama ki an n'a kam wɔɔ ɔ.

⁸ Naa tɔ ma bi, ɪ bi nyannɪ zɛ wɔɔ Zuuba kasetɪ kare ma y, ɪ bi nyannɪ zɛ mɔɔ tɔ ma kɔ mɔɔ ni lɔnnɔce ɔ a tɔ ma bi minto sɔ y. Bi, yo Woso paŋŋa ma, ɪ ye fir ma lemim nyɪnta bi tɔ ma am mɔɔ hɔ bi m.

⁹ Woso mɪŋŋa ɪ wɔɔ yɔ, wɔɔ bir a ɔ, kɔ wɔɔ n yi a gɔɔɔ. A n naa ba, wɔɔ zibæəro mɪŋŋɔɔ tɔ ma y, a mɪŋŋa hɔɔnhɔ

kan barka k'a n'a kam bi ki to ma m. Barka bi do ka a u woo u, Krista Yeezuu no u, bi ma bi, durnya n a siŋŋida ba y.

¹⁰ Bi keere naa, woo bumborezaa Krista Yeezuu k'a bor bi, barka bi do a hinka garga ra. Bala, a ze paŋŋa zaar ba, an misirbaa k'a nyare ba u hinka lemim nyinta bi m.

¹¹ Lemim nyinta bi do padare to ma m, Woso n moo bo u, ko m yi a padarezaa, kristazibææzaa, a hodundarezaa.

¹² Bi to ma m, moo ni fir naa yim, bi fir bi yire nyannu ba moo ni y, bala, gaa ko moo sira ka u bi, moo bi zaa do muŋŋa, bi moo heer kookoo so, m a do m u, a i paŋŋa m k'a do ho k'a a da moo wo u bi ma, k'an ta an a zere hinni ku.

¹³ Yo sira meerbaar ko moo ŋ ba kan i ki ro woo ma, i jum sirakare kan ŋoare ko woo n ta ŋ ni Krista Yeezuu no u bi no u koo ko.

¹⁴ Do hodundare muŋŋa ko n y'a da i wo u bi ma, i do ma Sent-Espri paŋŋa k'a ni kan woo ki bi m.

Onezifoar a da Pol han

¹⁵ Ibu do i u, kristagoo ko ŋ ni Azii ko b'u ro woo haay a bo moo u, Fizel kan Hermozenni ki yi ŋ barla so.

¹⁶ A ye moo nawom ko Woso n'a cicirzere kergu Onezifoar hargoo ra, bala, a tir moo heer ba kookoo domum ninjoo u, nyannu n a nyasu moo dure bi to ma y.

¹⁷ Bala, bor k'a u Rom u naa u bi, a a ka moo bince ma paan..., an aa moo yi.

¹⁸ A ye moo nawom ko Zuuba n a ka, k'an Woso ba muŋŋa yi, Zuuba muŋŋa zere hinni u. Ibu do muŋŋa so i u, nyinta ko moo u Efæzi u bi, a a da moo han guta.

2

Yeezuu Krista yarbær muŋŋa zibææ

¹ K'ibu ni, m nyi, i paŋŋa da ra, barka ko woo n ta m Krista Yeezuu no u bi m.

² Moo hodundare k'ibu ma goo cir læ bi, a dunda goo ko ŋ ni nyasom ni muŋŋa ro woo m, ko ŋ n'a da ma, ŋn'a dunda goo vantoo m so.

³ Ye firyire ma am moo ho bi m, ho ko Krista Yeezuu yarbær muŋŋa a ga m, an a ba bi m naa.

⁴ Ko yarbær ta yar ma, k'a le taa ko yarbænno cir bi no n yi a ra, a bir a kam goo ko ŋ goota har u ro woo misirbaa bare ma y.

⁵ A do so i u, ko n brasire ganwore cunta, ko gaa n zu bra bi sire zaa u, n bi ganwore bi kan u y.

⁶ Danwur k'a ko dam le ra bi n ni læ kam an aa dam bi wore ho yi.

⁷ I hoon da ho ko moo n'a hum naa ma k'i ji ma, bala, Zuuba hoon kare i o, k'i i da ma, i ji ma haay.

⁸ Yeezoo Krista to da i no o,

David do goaa m,

a a mum bo o gaeno bire o,

amba lemim nyinta

ko moo n'a pa dam bi

n'a hum bi m.

⁹ Lemim nyinta bi do to ma m, moo ni fir yim, n ni moo du, i o, zibonyaabarezaa m moo m. Bi, ko lemim nyinta bi ni, n a du y.

¹⁰ Bi y'a ka moo ni yem fir do haay ma, gooo ko Woso η bo o ro woo minto, ko broo n a da ma so, ηni bumbore ko Krista Yeezoo n'a kam bi yi, ko η ni gaso lebore k'a nyare ba o b'o.

¹¹ Meerbaa ko moo o ko m a ba naa, sira m an a ga sire m:

Ko woo ga kan Yeezoo Krista ki,

woo misirbaa bam kan ki so.

¹² Ko woo jum kookoo kan ki,

woo cirbae bim kan ki so,

ko woo bisi ka ma,

a bisi kam woo ma so.

¹³ Ko woo n jum o le ra kan ki,

a muηa i junum a le ra tee...,

bala, a b'a dam ma, an bisi ka a muηa ma y.

Woso lemim dinda sira no o

¹⁴ Meerbaaro ko moo η ba noon m to da gooo woo no o haay, i hi η ni paan... Woso lee, i o, ηn'a si nyaa ko n n'a bam meerbaaro to ma lee. Bala, η hoosi ba o y. Gooo ko η n'a tor kare η ma ro woo an ni η zaar bam.

¹⁵ I to o k'i yi goaa k'a a ga m ko Woso no n yi ra, k'i yi ziboezaa k'a ziboe nyanni ba o y, an ni sira lemim bi dindam muηa-muηa.

¹⁶ I bi ye soora yaariro ko η bir a dam goaa han sirakare no o ro woo ma y. Gooo ko η ni η bam no woo gootam tee... ηni bir a bam laatoo Woso ma.

¹⁷ η meerbaaro woo bo ko o kan nyim k'a ni goaa me bim haay ki. Himene kan Fileti ki yi η barla.

¹⁸ η ho, ηni sira bi to, ηn'a hire η o, gaeno mumbore bi cem kara, ηn'a kam gooo goota n'a bom sirakare o.

¹⁹ Bi, kan naa ki haay Woso sira bi bo ko o, kan cejur ki, an goota an n'a bince o, n ni gorsira ba cejur bi ma, n o: Zuuba a gooo do.

N n'a ya, n o:

Goaa k'a o Zuuba goaa n'a mi bi, k'an a gu mimbonyaa ma.

²⁰ Cε guta nɔ ɔ, mɔr y'a hɔnhɔ ta ɔ, n n'a ba sarma m kan wanzurfu kɪ m, n nɪ nɔɔrɔ ba gɔ m kan taa kɪ m. Lεεkare mɔdrɔ wɔɔ dɔmum guta hinni ɔ n nɪ bɔrɛ η nɪ, n nɪ zi bare η nɪ, ηnɪ gɔɔta rɔ wɔɔ, dɔmum biyæə, n yɪ zi yaarsɪrɔ bare η nɪ.

²¹ Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ gɔaa a gɔ zi bɔnyaarɔ kɔ mɔɔ η gaa da rɔ wɔɔ ma, an a hu bɔ, a bɔm mɔr gorezaa rɛ, mɔr k'an zore, an mɪŋŋa Zuuba ma, zi mɪŋŋa bare haay tɔ ma.

Zuuba zibæənyɪ mɪŋŋa

²² I si nyukumbombaa lɛtaamarɔ lɛɛ, ɪ ɪ tɔ ɔ kan ɪ heer kɪ haay, ɪ bɪr ɪ kam tɪrgabaa zibæə ma, sɪrakare ma, kan ηɔare kɪ, laafu kɪ ma, gɔɔɔ kɔ η nɪ yaa dam Zuuba m kan heer hu kɪ rɔ wɔɔ zɛkɔra nɔ ɔ.

²³ Bɪ, ɪ bɪ yɛ, hɔɔnwar kan badɔ kɪ bɪsɪkarɛrɔ wɔɔ ma y, ɪbɪ dɔ ɪ ɔ, η nyambɔrlɛ bɪ, nyaa m.

²⁴ A n bɔkare, Zuuba zibæənyɪ n a ga m, an nyaa ba y, a ga a ɔ m, an bɪr mɪŋŋa kan gɔaa woo... kɪ, an a da hɔdɪnda gɔɔɔ m ma, an bɪr bɔraama m.

²⁵ A a ga m, k'an hɔ dɪnda gɔɔɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam ma rɔ wɔɔ m, heer bɔgɔ-bɔgɔda m, bala, a a da ma, brɔɔ n a bɔ a taa m, ηnɪ sɪra dɔ.

²⁶ Maam bɪ, η hɔɔn zerm, ηn'a yɔ Sɔtaana k'a η gɔr a baŋŋarɔ ɔ, an η ba a lɔnnɔ, kɔ η n'a hɔɔnhɔ ba bɪ m.

3

Jɛ dɔmɪnnɔ minno

¹ A dɔ mɪŋŋa ɪ ɔ, dɔmɪnnɔ jɛzannɔ ɔ, mɪsɪrbaa bɪ yɪm kɔɔkɔɔ.

² Bala, gɔɔɔ y'a kam a mɪŋŋɔɔ daahan ma bala, busoo ηɔare n'a so η ɔ, nyɪnta η nawom lɛ bɔ a mɪŋŋa ɔ zannɔ, mɪŋŋabusurɛzannɔ, Woso sɔnsɔwɔrɛzannɔ, bɪsɪ ka a zɪrɔ ma zannɔ, bajɪndɔrɛzannɔ, Woso hɔ gore bɔurɛzannɔ.

³ N bɪ nyɪntam ηɔare m y, η nyɪntam bacicirzɛrɛzannɔ, gɔɔɔɔzarlɛzannɔ, badaamɪŋŋazannɔ, η nyɪntam bɔnyaa gɔta, zi mɪŋŋa bare jɪnnɔ,

⁴ bɪmbɪrkɔmazannɔ, badundoamɪŋŋazizannɔ, mɪŋŋabusurɛ n'a so η ɔ maam-maam, η y'a mesim lɛtaamarɔ ηɔare an lɛ da Woso ηɔare m.

⁵ N y'a hɔ bare ɪ ɔ, wosozuurɛzannɔ nɪ η mɪ, bɪ η zibæəro y'a hɪnkare a ɔ, Woso paŋŋa bɪ n η mɪsɪrbaa lɔr y. I gɔ gɔɔɔ ncɪnaaɔ rɔ wɔɔ ma.

⁶ N gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ gasum gɔɔɔ hadrɔ ɔ sɪ..., ηnɪ lannɔ hɔɔnwarzannɔ kum hɔɔnkare m, lannɔ wɔɔ duro mɪmbɔnyaarɔ gɔta, ηn'ɪ zum a mesim lɛtaamarɔ haay ɔ.

⁷ N yɪ hɔ dɪndam tee..., bɪ η bɪr a dam ma ηn'ɪ sɪra dɔrɛ y.

⁸ Amba Zanes kan Zambres ki a da Moyiisi le o η bir yem bi, gɔɔɔ nɔɔn duro so, a da η nawom sira le o η bir yere y. Hɔɔn nyaanlezanno m, η n sira ka Woso o denter y.

⁹ Bi, η b'a dam ma ηni ta lee y, bala, gɔaa woo... sorle η hɔɔnwar zibəə bi ra, amba n nyinta n ni sor Zanes kan Zambres ki ho ra bi m.

¹⁰ Bi, k'ibu ni, ibu zu moo hodundare o muηa, i moo mɔsɔrbaa bare do, kan moo gɔngarɔ ki, m sɔrakare ki, m bɔr m muηa ma ki, m ηɔare ki, m tontɔre ki.

¹¹ Ibu fir ku gɔɔɔ a ka moo ma, kan cicir ku moo yi Antiyɔs ku o, kan Ikoniyom ku o ki, Listir ku o ki bi do. Moɔ fir do haay yi, bi Zuuba moɔ yo η haay no o.

¹² Pakra m hoo, ku gɔɔɔ haay ku η le n taa k'a zu Woso o muηa, Krista Yeezuu no o ro woɔ n fir yi gɔɔɔ wo o.

¹³ Bi, ku gɔɔɔ bonyarɔ, bra bumba gɔɔɔ m zanno woɔ ni, η gɔɔtare ηni bir tam lee zi bonyaa bare no o, ηni bir bra bumbam gɔɔɔ m ηni bir tare, ηni bir bra bumbare a muηoɔ m so.

¹⁴ K'ibu ni, jum ho k'ibu dunda i sira ka o paan... bi no o kɔɔkɔɔ. Bala, ibu gɔɔɔ ku η y'a dunda ibu m no woɔ sira bi.

¹⁵ A n a sa ibu nyɔbaa ma, ibu Wosoci bi do, a y'a dam ma an hɔɔn ka ibu o, ibu m sira ka Krista Yeezuu o, i bombore yi.

¹⁶ Ho ku n y'a da Wosoci bi no o haay bi, Woso Espri y'a ka n n'a da o, bi, ta an a wo o gɔɔɔ hodundare minto, k'a nyonnyɔɔre da jum o, k'a gɔaa bo zaa o, k'a mɔsɔrbaa tɔrga bare dunda gɔaa m.

¹⁷ Ku Woso gɔaa mɔsɔrbaa n bankare yi muηa, k'a n a da ma an zi muηa do haay ba.

4

Woso lemim pa dare

¹ A ye moɔ nawore ibu han paan... Woso mum o, kan Krista Yeezuu ki mum o, bi zem bi gɔɔɔ mɔsɔro kan gəəno ki doɔo ka, a ye moɔ nawore ibu han, hinni k'a ni zeri o k'a bi cirbəə bi bi to ma so,

² k'i Woso lemim bi pa da, i bir som la tee.... K'a so ra domum naanaa, gee k'a kosi, k'i gɔota i bir som la, hən si gɔɔɔ ma, i bo η lee ku η n'a mimbonyaa to, η heer yo ku η n'a muηa ba, naa haay ba boraama gɔta no o, i bir ho dundare η ni.

³ Bala, domum zem, gɔɔɔ woɔ bi yere ηn'a tor ka sira hodundare bi ma y, bi zu η nawore a muηoɔ letaamarɔ o, ηn'a ka a hɔɔnhɔ karɔnsaambɔɔ ma ηn'a bir a ma yoɔgo, brɔɔ n bir ho k'an nyinta η ma dundare η ni.

⁴ Ɲ bɪ yere ŋn'a tɔr ka sɪra ma dɔ y, ŋɔaar minno ŋn'a tɔr kare ŋ ma.

⁵ B'ɪbɪ, bɔr ɪ ma hɔ haay nɔ ɔ, ye fir ma, lemim nyɪnta padarezaa zi ba, zibəə kɔ Woso a ka ɪ ɔ bɪ ba mɪŋŋa.

Pol ze a zo

⁶ Bala, kɔ mɔɔ nɪ, wakati a ku kɔ m ye ze ma. Mɔɔ ze bɪ bɔ kɔ ɔ kan manɪ kɪ, mɔɔ hɔrle wakati a ku.

⁷ Mɔɔ zoo mɪŋŋa ba, mɔɔ brasire a tekka ku, mɔɔ nyasu sɪrakare m.

⁸ Keere naa, Woso dama ganwɔre cɪnta mɔɔ m, ganwɔre bɪ do bɪ, tɪrgabaa m, an b'a kam mɔɔ ɔ, dɔdɔkare hinni ɔ b'ɔ. A mɪŋŋa m dɔdɔkarezaa tɪrga. Mɔɔ beɛ an n'a kare m ɔ m deem nɪ y, a y'a kam gɔɔ haay kɔ ŋ n'a ŋɔam k'an bɔr lɔ wɔɔ ɔ.

Pol le taa kɔ Timote n bɔr a zi

⁹ ɪ tɔ ɔ, k'ɪ bɔr mɔɔ zi zɔɔ.

¹⁰ Bala, Demas a bɔ mɔɔ ɔ, k'a nɪ her durnya naa ŋɔam bɪ tɔ ma. A a hɔr an ta Tesaloniki ɔ, Gresans ta Galasii ɔ, Tiiti ta Dalmasi ɔ.

¹¹ Likki y'a deem ɪ gɔɔta kan mɔɔ kɪ. K'ɪ bɔr ɪ n nɪ zem k'ɪ Marki gaa ɪ bɔr m, bala, a y'a dam mɔɔ han gɔta m zibəə bɪ nɔ ɔ.

¹² Mɔɔ Tisikkɪ nyɔɔ Efɛɛzi ɔ.

¹³ K'ɪ zem, kɪ bɔ Trowas kɔ ɔ Karpus zi, ɪ nyɛem huu kɔ mɔɔ tɔ b'ɔ bɪ sa ɪ bɔr m, ciro wɔɔ gɔr ɪ bɔr ŋ nɪ sɔ, an le da bɪ, n nɪ ŋ ba hɔbɪstɪ ci m nɔ wɔɔ.

¹⁴ Alesandɪr, saar bɪ, a zi bɔnyaa ba mɔɔ m gɔta, Zuuba y'a zibəə zɪm kan ɔ.

¹⁵ Dundo ɪ mɪŋŋa zi kan kɪ sɔ, bala, a bɪstɪ ka wɔɔ meerbaarɔ ma gɔta.

¹⁶ Mɔɔ leɛkare dɔdɔ bɪ kare ma bɪ, gɔstɪ n nyɪnta ɔ k'a a da mɔɔ han y, a bɔ ŋ y'a mɔɔ ɔ haay. A ye mɔɔ nawɔm Woso han, k'a b'a taar ka ŋ la y.

¹⁷ Bɪ, Zuuba a da mɔɔ han an paŋŋa ka mɔɔ ɔ, yɪ a ɔ nɔnɔnaaɔ mɔɔ n zi kɔ n y'a ka mɔɔ ɔ lemim nyɪnta padare nɔ ɔ bɪ ba haay, do vantɔɔ gɔɔ haay n a ma. Bɪ, Zuuba mɔɔ yɔ taatii bɪ le ɔ!

¹⁸ Zuuba gɔɔtare an mɔɔ yɔ zi bɔnyaa haay wɔ ɔ, an dɔ mɔɔ ma, mɔɔ n gasɔ a cirbəə kɔ ɔ arzana ɔ. A tɔ n leɔɔre yɪ dɔmɔm haay! Amina.

Leersore

¹⁹ Yaa da Priska kan Akilas kɪ m, yaa da Onezifɔɔr har gɔɔ m sɔ.

²⁰ Erastɪ gɔɔta Korentɪ kɔ ɔ. Trofim yaaba ze, mɔɔ n a tɔ Mile kɔ ɔ.

²¹ I tɔ ɔ ɪ bɔɪ, kɔ nyɛɛm dɔmɪm n bɔkare an a ku. Ebulus kan Pudens ki, Linus ki, Klodiyā kan danyɪnɔ kɔ ŋ nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ k'ɪ yaa dare ɪ m.

²² Bɪ, kɔ Zuuba n bɪr kan ɪ ki. Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay ki.

Ci kɔ Pol a ba TIITI ma

Ci kɔ Pol a ba Tiiti ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Tiiti ma, Tiiti zi bi grekki m. Pol karɔndanyi m an zi ba kan Pol ki lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. (Galasii zanno 2.1-3) Nyɪnta Tiiti ɔ Kreti kɔ ɔ, an n'a dam sarakarezanno wɔɔ han, bi ma bi, Pol ɪ lonnoce ɔ, an a to b'ɔ an ci bi ba.

Ci bi k'a a ba bi, a hi a ɔ, k'a wosogɔɔleezanno mɪsɪrbaa k'an lonlo to da Tiiti nɔ ɔ. K'a dɔndo ka sarakarezanno wɔɔ ɔ, an le da bi, gɔɔgusɪnno wɔɔ kan lanno pooro wɔɔ ki, nyukumbonno wɔɔ ki, lonno wɔɔ ki. K'a mɪsɪrbaa kɔ η y'a ga m, ηn'a ba an Woso nɔ yɪ bi to da η nɔ ɔ. Kɔ η nɪ jim kɔɔkɔɔ a nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Tiiti m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol, Woso zibəənyɪ m mɔɔ m, Yeezuu Krista zibəəzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ n sɪra ka, ηnɪ sɪra dɔ, an a ga mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ m,

² kɔ η nɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi ta a heer le. Woso ɪ mɪsɪrbaa bi do ler bɔ wɔɔ m, bi ma bi, durnya ba ɔ y. Bi, Woso bɪr ηsaar bare y.

³ Dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku bi, a mɪsɪrbaa bi do hɪnka, lemim k'a ka kɔ gɔɔɔ n a pa da bi m. Woso mɪηηa, k'an wɔɔ bɔmbɔrezaa bi, a le ka mɔɔ ɔ, an lemim bi do da mɔɔ wɔ ɔ, kɔ m a pa da.

⁴ Tiiti, ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbu ma, mɔɔ nyɪ paan... n'ɪbu m, sarakare deem kɔ wɔɔ m ta m bi nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso kan wɔɔ bɔmbɔrezaa Krista Yeezuu kɪ n barka, kan laafɪ ki ka ɪ ɔ.

Zibəə kɔ Pol Tiiti da a bare ɔ

Kreti kɔ ɔ

⁵ ɪbu to mɔɔ ɔ Kreti kɔ ɔ b'ɔ, k'ɪ gɔɔta ɪ hɔ k'a n bankare yɪ cɪna bi banka, k'ɪ gɔɔɔ nyɔkɔ ɔ, ɪ η ba kristagɔɔɔ leezaanno Kreti kɔnɔ rɔ wɔɔ biyəə nɔ ɔ, amba hɔ kɔ mɔɔ hi ɪbu m bi m.

⁶ K'ɪ ɔ k'ɪ leezaa bɔ ɔ, a a ga m, an yɪ gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a lɔ m bɪr deem, a nyɪnɔ m sarakarezanno, η bɪr mɪsɪrbaa bɔnyaa bare y, balesire zanno bɛɛ nɪ η mɪ sɔ y.

⁷ Bala, kristagusto læzzaa bi, wosogusto nyasonzaa m, bi minto bi, a a ga m, k'an bir gōaa kō n bi mim yire n a hu ma y, a n a ga m, an yi muḡḡababurezaa, nōmaazaa, gēē beemirezaa waasti y, a n a ga m, an yi wōkaarezaa nyaa bince ō, gēē zambō hō kamazaa y.

⁸ A a ga m, an bir saanō sim a har ō muḡḡa, an bir zi muḡḡabare ḡware, an bir hōondamimmazaa, an bir gōaa turga, gōaa k'a ni mīsrbaa k'a Woso nō yi bam, buraamazaa.

⁹ A a ga m, k'an jim kōkōkō Woso lemim paan... kō ḡ y'a dūdam bi nō ō. Ncīnaaō bi, a y'a dam ma, an gōō dōndō sira hōdūndare bi nō ō, an bīstikēno da jim ō.

Nḡaarhōdūndarezanno mim

¹⁰ Gōō wōō nyōkō ō amba wōō hi bi m, bala, gōō ta ō gōta, an lē da bi, zūfōrō kō ḡ gasō banḡō ō rō wōō barla, ḡ bir yem k'a zu sira ō y. ḡ ni bra bumbam gōō m meerbaa yaarsiro m.

¹¹ A ka kō ḡ n'a meerbaarō wōō bare to, bala, ḡ yi hadrō gōsunō gōō zaar bam, ḡn'i hō k'a n a ga m dūdam gōō m k'a hō yi, zambō hō yire m.

¹² Kretī zanno wōō muḡḡōō gōaa deem, kō ḡ ni dūgam ma a lesinnīsorazaa nyūnta an a hi, a ō:

«Kretī zanno wōō,
ḡḡaarzanno m tee...,

poohōō ni ḡ mī,
yakōzanno ni ḡ mī,

ḡ n hō vanta dō
kō hōbire bēē y.»

¹³ Hō kō gōaa b'a hi naa, sira m, naa minto bi, hōēn si ḡ ma paan..., kō ḡ sarakare n yi muḡḡa.

¹⁴ Kō ḡ ni zūfōrō hōdūndare k'i ō noondare m bi to, ḡ bi zu lero kō gōō kō ḡ sira to rō wōō a cūnta rō wōō ō y.

¹⁵ Kō gōaa heer hu ta ō, hō haay hu ta ō sō kan kī. Bi kō gōō kō dintinzanno m, ḡ bir sira kam nō wōō ni, dintim m hō haay m kan ḡ kī. Bala, ḡ hōondarero bonyaa, kō ḡ y'a bonyaa bam sō, nyannī ba ḡ ni y.

¹⁶ ḡ y'a hīre ḡ ō, a Woso dō, bi ḡ zībēē bonyaarō wōō y'a hūnkare ḡ ō, ḡ n Woso dō y. Hōō bonyaarō ni ḡ mī Woso mim ō, bayerezanno m, ḡ b'a dam zi muḡḡa sī bare ma y.

2

Wosozuurezanno mīsrbaa

¹ K'ībū ni, hōō kō ḡ y'a ga kō ō kan hōdūndare k'an sira bi kī dūnda gōō m.

² A hi gusoo gusinno woo m i o, eta'a da a muhoo ma, eta bir daore m, eta bir a hoon dam mim ma muheta, eta bir sirakare m paan..., eta bir hoare denter m, eta bir a tontoo u tee....

³ A hi lanno gusinno woo m so i o, eta bir musirbaa muheta k'a Woso no yi bam, eta bi yi gusoo tozarlezanno y, eta bi yi beemirewaasizanno y, eta zi muheta bare dunda gusoo m.

⁴ Eta n'a ba ncinaas, ku lanno pooro woo n hoontaore dunda a zino kan a nyoo ki hoare minto,

⁵ ku eta ni bir hoondamimmazanno, eta bir musirbaa zore bare, eta bir nyasore a jeer m muheta, eta bir nyintabaa m, eta bir yere a zino le ma, ku gosi bi Woso lemim bi sonso wo y.

⁶ Nyukumbonno woo dundo maam so i o, eta bir a hoon dam mim ma muheta ho haay no o.

⁷ A ka k'i muheta n yi makra muheta, zi muheta bare no o, ho dunda gusoo m sira m kan i heer ki haay, a ka k'i hoodindare no o, ku n n'i gore da o.

⁸ A ka k'i meerbaa n bir muheta, ku gosa bi hoosi yi k'a hi i ma y, ku woo junno woo b'a da ma, eta ho bonyaa hi woo ma y, ku eta ni nyannu bi.

⁹ Lanno woo dundo i o, eta ye a soorezanno woo ma ho haay no o, eta n'a ka ma k'a eta heer nyoo, eta bi bisu ka eta ma y.

¹⁰ Eta bi hoosi kona y, eta bir a muheta bam tee..., ku eta n'a do eta o, a i sira bam. Ncinaas bi, Woso ku woo bumborezaa m bi, ho ku n n'a dundam bi daore yim ho haay no o.

¹¹ Bala, Woso a barka hinka gosa haay bumbore to ma.

¹² Woso barka bi n'a hoam bi, ku woo n'o bo musirbaa bonyaa haay o, kan durnya naa do letaamaro haay ki o. K'o o da ma, o her-her musirbaa naa ba muhetyasore no o, kan turgabaa ki, Woso hoonho musirbaa ki no o.

¹³ U bir o musirbaa bare ncinaas, o bir dom domum nyinta ku woo ta o heer le, woo bumborezaa Yeezuu Krista leboore n n'a hinkan o bi ma, a m woo Woso a m gosa.

¹⁴ A a muheta ka ze ma woo to ma, k'a a da ma, a woo bombo mimbonyaa haay no o, k'awoo hu bo, awoo ba a muheta dogoo, k'o bir zibaeero muhoo bare hoam tee....

¹⁵ Naa haay dunda, i gusoo woo heer yo, i eta bozaa o le ku Woso a ka ubu o bi m. I b'a to ku gosi n'i gore bo o y.

3

Sirakarezanno musirbaa

¹ A hi sirakarezanno woo m haay, i o, eta ye ku leezanno haay ma, eta eta le si, eta bir zibaeero muhoo do haay bare hoare.

² N̄ b̄i ḡost̄ sunsō w̄ō y, η̄ b̄i nyaā bā y, η̄n̄i b̄ir̄ m̄un̄η̄abaā bam, η̄n̄i b̄ir̄ nȳntā kan̄ ḡoō haaȳ k̄i.

³ Bala, w̄oō nȳntā biisī sō, ɔ̄ n̄ n̄i h̄oonwar̄ zī bam, ɔ̄ m̄ bayerezannō, ɔ̄ nyaam, mesim̄ letaamarō dō haaȳ kan̄ ā h̄oonhorō k̄i n̄'ā sō w̄oō ɔ̄, ɔ̄ n̄ n̄i b̄onyaābaā bam, ɔ̄ n̄ n̄'ɔ̄ kam̄ mā k̄'ɔ̄ ȳi am̄ ḡoō vantoō m, ɔ̄ ā kā ḡoō m̄ sō ɔ̄ m, ɔ̄ sō k̄ō m.

⁴ B̄i, Wosō w̄oō bomborezaā b̄i, k'ā b'ā m̄un̄η̄abaā kan̄ ā η̄ɔ̄arē k'an̄ tā m̄ ḡoō haaȳ t̄ō mā b̄i h̄unkā b̄i,

⁵ ā w̄oō bomb̄ō vam, ā n̄ w̄oō bomb̄ō zib̄ə̄ō t̄irgā k̄ō w̄oō bā barē m̄ t̄ō mā y, w̄oō bomb̄ō ā ɔ̄, k'aw̄oō cicir̄ z̄ē b̄i t̄ō ma. W̄oō bomb̄ō ā ɔ̄, an̄ w̄oō mimbonyaar̄ō sorḡo, *Sent-Əsprī n̄ ȳrē daā kā w̄oō ɔ̄, an̄ m̄is̄rbaā daā kā w̄oō ɔ̄.

⁶ Bala, Wosō ā kā Sent-Əsprī n̄ zer̄ w̄oō rā ḡotā w̄oō bomborezaā Yeezuū Kristā t̄ō ma.

⁷ Ā bā ā ɔ̄ n̄c̄inaās, k'aw̄oō bā t̄irgā ā m̄im̄ ɔ̄, ā barkā t̄ō ma, k̄ō w̄oō n̄ ȳi m̄is̄rbaā k'ā nyarē bā ɔ̄ b̄i h̄ojirlezannō, w̄oō taah̄eer̄lē b̄i m̄ b̄i sō.

⁸ Meerbaā k̄ō m̄oō bā naa, s̄irā m, m̄oō l̄ē taā k'ib̄ū m̄ b̄ir̄ ā h̄im̄ paan..., ɪ̄ b̄ir̄ som̄ la, k̄ō ḡoō k̄ō η̄ s̄irā kā Wosō ɔ̄ r̄ō w̄oō n̄ b̄ir̄ ā t̄ont̄ōη̄ ɔ̄ η̄n̄i b̄ir̄ l̄ē, kan̄ zib̄ə̄erō m̄un̄η̄oō barē k̄i tee.... Zī m̄un̄η̄ā barē b̄i, h̄ō m̄un̄η̄ā m, ā y'ā dam̄ ḡoō han̄ sō.

⁹ B̄i, ɪ̄ b̄i ȳē b̄is̄karē yaars̄irō mā y, yaaboō t̄orō gaan-darerō soorar̄ō mā y, Moyiisī lerō nyaabarē kan̄ η̄ bakomarē r̄ō w̄oō k̄i y, η̄ nyoōdō bā ɔ̄, b̄i η̄ b̄ir̄ ā dam̄ ḡoō han̄ sō y.

¹⁰ K̄ō ḡoō ɪ̄ ḡoō gonḡō k̄ō mā zī bam, k'ī h̄ə̄n̄ sī ma, k'ā ḡoōtā an̄ n̄i tam̄ l̄ē, k'ī ɪ̄ yā ɪ̄ h̄ə̄n̄ sī ma, k'ā ā gū an̄ n̄i tam̄ l̄ē k'ī b̄ō ɪ̄ zi.

¹¹ Ib̄ū dō ɪ̄ ɔ̄, ḡoō n̄c̄inaās r̄ō w̄oō, η̄ zaā t̄irgā b̄i t̄o, η̄ mimbonyaar̄ō w̄oō n̄i η̄ nyaanlē h̄unkarē.

Leersore meerbaaro

¹² M̄oō Artemas̄ ḡē Tisikk̄i nyoōrē ɪ̄b̄ū zi. K'ā b̄i leē ku, k'ī t̄ō ɔ̄ ɪ̄ b̄or̄ Nikopolis̄ ɔ̄ m̄oō zi. Bala, k̄ō b̄i dō m̄oō h̄oon̄ b̄ō ɔ̄, k̄ō m̄ nȳntā ɔ̄ nȳeem̄ d̄om̄um̄ ɔ̄.

¹³ ɪ̄ t̄ō ɔ̄, k'ī ɪ̄ dā lerō kar̄insaambā Zenas̄ han, kan̄ Apolos̄ k̄i, k̄ō h̄ōs̄ī b̄i j̄irā η̄ ma, η̄ zaakorē b̄i d̄om̄um̄ ɔ̄ y.

¹⁴ W̄oō ḡoō w̄oō ā gā m̄ sō, η̄n̄i b̄ir̄ ā kam̄ mā k'ā b̄ir̄ l̄ē kan̄ zib̄ə̄erō m̄un̄η̄oō barē d̄undarē k̄i, k̄ō η̄ n'ā dā ma, η̄n'ā dā ḡoō k̄ō h̄ō j̄irā η̄ mā r̄ō w̄oō han. N̄c̄inaās̄ b̄i, η̄ b̄i m̄is̄rbaā k'ā nyoōdō bā ɔ̄ barē y.

¹⁵ Ḡoō k̄ō η̄ n̄i kan̄ m̄oō k̄i haaȳ r̄ō w̄oō ɪ̄ yaā darē ɪ̄ m. Yaā dā ḡoō k̄ō η̄ n̄i w̄oō η̄sam̄ s̄irakarē n̄ō ɔ̄ r̄ō w̄oō m. B̄i, K̄ō Wosō barkā n̄ b̄ir̄ kan̄ aw̄oō haaȳ k̄i.

Ci kɔ Pol a ba FILEMŌN ma

Ci kɔ Pol a ba Filemōn ma bɪ

gasɔɔrɛ

Pol ɪ ci bɪ ba, a ba a ɔ Filemōn ma, gɔaa wɪst m, an nɪ Kolɔɔst kɔ ɔ, kristagɔɔɔ sokɔma barla. Pol ɪ Woso lemim dɪnda m an a ba kristagɔaa.

Filemōn nyɪnta lɔ m, a tɔ m Onezim, an b'a si, an ta Rɔm ɔ, an Pol zɛ ɔ b'ɔ, an a ba sɪrakarɛzaa. A m naa, bɪ n ci bɪ ba Filemōn ma, k'a Onezim da m zaa ra, k'an a si ɲɔarɛ nɔ ɔ.

Bala, Krista zuure nɔ ɔ, k'ɪ lɔ gɛɛ soamɪɲɲaɔzaa, mim bɛɛ y, ɔ hɔdeem Krista tɔ ma. Pol n hɔst yɛ Filemōn han paɲɲa nɪ y. A dɔndɔ a ɔ, k'an a hɔɔn da hɔdɪndarɛ k'a a yɪ a sɪrakarɛ nɔ ɔ bɪ ma, an a sa an zi ba m Onezim mim bɪ nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Filemōn m kan a dɔrɛrɔ kɪ m

¹ Mɔɔ mɪɲɲa Pol, mɔɔ kɔ m nɪ lɔnnɔɔɛ ɔ Krista Yeezuu tɔ ma, mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote kɪ m nɪ ci bɪ bam. A ba wɔɔ nawɔrɛ ɪbu ma, Filemōn, wɔɔ gɔaastɪba n'ɪbu m, wɔɔ zɪbɛɛkɔɔn n'ɪbu m sɔ.

² A ba wɔɔ nawom kristagɔɔɔ sokɔma k'a n'a som kɔ ma ɪbu har ɔ bɪ ma sɔ, kan wɔɔ danlɔ Apɪya kɪ ma, kan lemim nyɪnta zoobarekɔɔn Arsip kɪ ma sɔ.

³ Bɪ kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafɪ kɪ ka a ɔ.

Filemōn sɪrakarɛ kan a ɲɔarɛ kɪ mim

⁴ Filemōn, kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m, bɪ mɔɔ ɪbu tɔ da m nɔ ɔ, m n'a barka dam tee... ɪbu tɔ ma.

⁵ Bala, mɔɔ ɪ ɲɔarɛ k'ɪbu n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bɪ mim mam, kan sɪrakarɛ k'ɪbu n ta m Zuuba Yeezuu nɔ ɔ bɪ mim kɪ.

⁶ A yɛ mɔɔ nawom Woso han, k'ɪbu sɪrakarɛ k'awɔɔ zɛ kɔ ra kan ɪbu kɪ bɪ n zi ba, an hɔ mɪɲɲa haay kɔ wɔɔ n'ɔ dam ma ɔ a ba Krista zɪbɛɛ tɔ ma bɪ hɪnka.

⁷ M danyɪ, zi k'ɪbu ba ɪ ɲɔarɛ bɪ tɔ ma bɪ, a mɔɔ heer nyɔɔ gɔta, an mɔɔ heer wɔta, bala, ɪbu wosogɔɔɔ wɔɔ heer ba kookoo.

Pol y'a yɛm kɔ Filemōn n Onezim si

⁸ Naa minto nɪ, kɔ mɔɔ bɪ to m nɪ lɛ m Krista tɔ ma, kɔ m lɛ ka ɪ ɔ, k'ɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa ɪbu gɔr zi bɪ ba bɪ,

⁹ Kɔ mɔɔ hɔ bi do ye ɔbu han nɔare to ma, a jura mɔɔ m le kɔ mɔɔ n'a kare ɔbu ɔ bi m. Iɔn... mɔɔ muɔɔa m Pol, gɔaa gusire m mɔɔ m, m ni lonnoce ɔ keere, Krista Yeezuu to ma.

¹⁰ M wɔ mɔɔ n'a zinzere ɔbu m, Onezim to ma, a a ba mɔɔ nyɔntu sɔrakare no ɔ lonnoce ɔ naa ɔ.

¹¹ Biisi bi a zibəə ba ɔbu ma y, bi keere naa, a zibəə ta ɔbu ma, a zibəə n ta mɔɔ ma sɔ.

¹² A da mɔɔ nawore ɔbu m zaa ra, a muɔɔa a ba hɔdeem kan mɔɔ ki keere.

¹³ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, mɔɔ nɔa k'an gɔɔta kan mɔɔ ki naa ɔ, k'an bir mɔɔ ziro bam ɔbu bince ɔ, lonnoce kɔ mɔɔ n ta ɔ lemim nyɔnta bi to ma naa no ɔ.

¹⁴ Bi, mɔɔ n a nɔa kɔ m hɔsi ba k'ɔbu n zaa ka y. Mɔɔ le baa k'ɔbu n zi muɔɔa ba mɔɔ m paɔɔa ni y, mɔɔ le n taa k'ɔbu n a ba i hɔɔnhɔ ma.

¹⁵ A a da ma Onezim bi, a gɔ a ɔ ɔbu ma dɔmum poore no ɔ, k'an b'a bɔ an bi gɔɔta kan i ki dɔmum haay no ɔ.

¹⁶ Dɔtaa naa, lo beɛ m bala do y, a le da lo m gɔta keere, a ba a ɔ wɔɔ danyi wɔɔ n'a nɔam kari paan.... Mɔɔ y'a nɔam gɔta paan..., bi ɔbu i ga m i nɔa an le da, bala, gɔaa m, bi wɔɔ danyi m sɔ Krista no ɔ.

¹⁷ K'ɔbu i dɔgam mɔɔ ma i danyi, k'a maam k'i si, amba ɔbu ni mɔɔ sim bi m.

¹⁸ Bi, k'a kɔrɔ ma kan i ki, gɛɛ ɔbu zim an ta m, k'i ba mɔɔ muɔɔa mim.

¹⁹ Mɔɔ muɔɔa Pol ni gɔrsɔra naa do bam: «K'a zim bi wuti karɔ, mɔɔ n n'a kare,» bi pakra beɛ m kɔ m a hi i m sɔ m ɔ, mɔɔ zim ta ɔbu ra y, ɔbu muɔɔa mɔsɔrbaa bi m.

²⁰ Iɔn... m danyi, m wɔ mɔɔ n'a zinzere i m, naa ba m m denter Zuuba to ma. Mɔɔ heer ba kookoo Krista nɔare bi to ma.

²¹ Ci bi kɔ mɔɔ n'a bare ɔbu ma naa, a do mɔɔ ɔ paan... m ɔ, ɔbu hɔ kɔ mɔɔ n'a yem bi bam, bi mɔɔ do sɔ m ɔ, ɔbu y'a bare an cem hɔ kɔ mɔɔ n'a yem bi han.

²² Kɔ m a ye i han leem k'i ce banka i cɔnta m m, bala, mɔɔ y'a gɔgam muɔɔa awɔɔ yaadarero wɔɔ to ma, m ɔ, n wɔ daam mɔɔ ma zɔɔ mɔɔ n bir awɔɔ zi b'ɔ.

Leersore yaadare

²³ Epafraas i yaa dare a m, a du n y'a ɔ lonnoce ɔ naa ɔ kan mɔɔ ki Krista Yeezuu to ma.

²⁴ Mɔɔ zibəəkɔɔnro, Marki kan Aristarki ki, Demas ki, Likki ki i yaa dare a m sɔ.

²⁵ Bi kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan a ki.

Ci kɔ n y'a ba EBREE GUɔɔ ma

Ci kɔ n y'a ba Ebree guɔɔ ma bi

gasuure

Woo n guaa k'a ci bi ba bi do y. Bi guaa m, an guaaɓabaa gusire ci bi do miɗɗa. A a da ma ci bi ba k'a u bi, Rom zanno n Zerizalem Wosoce bi zo y, bala n goota n ni manni bam Wosoce b'u.

A ba a u kristagooɔ kɔ zufoɔ m, ɗi'u fir yim sirakare bi to ma ro woo ma. Broo nyinta ɗi'a heer zaar bam, noom n'a ɗoam k'a a bo sirakare u. A n bi, an a hi ɗ ni a u, kɔ ɗ y'a bo Krista u nyaanle zaa ɗi'a sam. A m naa, an ni Yeezuu gotabaa kan a ziboo gotabaa ki mim dundare ɗ ni, kɔ nka m Yeezuu kɔ ɗ n'a do paan..., an ni hodundare ɗ ni so kɔ ɗ sirakare n yaa ka.

Ci bi no u bi, a y'a hunkare ɗ ni a u, guaaɓabaa gusire bi yaadare zaaro woo haay kan a manni bare ziboo bi ki haay bi, Yeezuu mim ɗi'a dundam kɔ bi n tolle ba an bor. Bala, Yeezuu Woso a bo u k'an yi guaaɓabaa daa bi zekorazaa, bi guaaɓabaa naa do i le da haay, bala, Yeezuu ga an a miɗɗa ka Woso u, a m manni k'an miɗɗa an le da haay m. A to ma guaa haay a da ma an a zo Woso ma, an yi Woso soure ho.

Kɔ Krista dogooɔ kaanm m bi, pakra m so kɔ woo n ye fir ma a to ma.

Woso meer ba kan woo ki a Nyi bi le m

¹ Biisi bi, Woso meer ba kan woo yaaboo woo ki a lesinnisorazanno le m, galle m hoka, zaa y'a honho m.

² Bi, keere naa, je domum kɔ woo n ta u naa ma bi, Woso meer ba kan woo ki a nyi bi le m. A Nyi bi to ma y'a ka an durnya bi da, a Nyi bi bo a u so k'an a so ho haay u.

³ Nyi bi ni Woso miɗɗa leboore hunkam, kɔ Woso lunlo bi, a miɗɗa maam, an n'a kam durnya bi ni gootare a bince u, a le meerbaa panja m. K'a guoo mimbonyarɔ gu ɗ ma zi ba an a nya bi, a a hor an aa nyinta Woso k'a ni cirboo m bi biɗi ra arzana u.

⁴ Woso Nyi bi to bi le da maleekarɔ woo to m soyy.... Naa n'a hunkam woo m, u a do u u, a le da maleekarɔ woo m guta maam-maam.

Woso Nyi bi le da maleekarɔ m

⁵ Woso n meer ba kan maleeka ki cina, a u:

Լբւ մ մ՞՞ Նյւ,
 an a sa her ma,
 մ՞՞ n'լբւ Յւ y.
 A n a հւ մալէէկա մա ս՞ շնա, a ս:
 Մ՞՞ յւրէ a Յւ,
 an յւ մ՞՞ Նյւ y.

⁶ Բւ, Woso k'a bօr k'a Նյւ լէէկարէաա Բւ նյ՞՞ զւրնյա ս Բւ,
 a a հւ, a ս:

Բւ կօ Woso մալէէկարօ հաայ
 n kukurօ շէ a տաա.

⁷ Ի՞ կօ Woso a հւ մալէէկարօ միմ ո՞ ս Բւ Բա n ու:

Մալէէկարօ Կ՞՞, ղ Բա a ս,
 ի ս հիւհեր ու ղ մւ,
 a zibօօնյուո մ,
 am սէ ռէէնո մ.

⁸ Բւ meerbaa k'a a Բա a Նյւ Բւ միմ ո՞ ս Բւ Բա n ու, a ս:

Լբւ մ Woso,
 ի cirbօօ նյարէ Բա ս y.

I so լբւ նաԿօրէ
 ի cirbօօ կօ Բ'ս տրգաԲա ո՞ ս.

⁹ Լբւ հօ k'an տրգա ղ՞՞,
 ի n'լ սօմ հօ Բօնյաա մ.

Բւ y'a ka, Woso,
 ի Woso Բւ n'լ Բօ ս,
 an heernյ՞՞ նյ՞՞ տօ ի միմ ս.

A լբւ ղ՞՞ an cem ի մունօ Կ՞՞ հան,
 Բւ տօ մա մ an ի Բօ ս.

¹⁰ A a ya, an a հւ սօ, a ս:
 Zuuba, զւրնյա սիւղի՞՞ ս Բւ,

լբւ ի տարա Բւրօ զա,
 Բւ, Բրա մա k'an տա ս նաա,
 լբւ Կ՞՞ zibօօ մ.

¹¹ Բր՞՞ cenim,
 Բ'լբւ ցօտամ տէ....

Բրա մա կարա Բւ կւ զարմ
 am հւս հօ Բւ մ,

¹² լբւ յւ ղ հւղղմ
 am հւս հօ Բւ մ,
 denter մ, լբւ յւ ղ լօրմ
 am հւս մ.

Բւ, լբւ Բւր ի լօրլէ y,
 լբւ cenle Բա ս y.

¹³ Woso n a հւ մալէէկա մ շնա, amba a a հւ a Նյւ Բւ մ, a ս:

Բօր ի նյւնտա մ՞՞ Բւսւ ռա,
 կօ մ a կա k'լ յւնո՞՞ n Բւ նյւնտա ի տաա y.

¹⁴ Մալէէկարօ Կ՞՞, նյիրօ մ, ղն'լ Woso շի Բամ, Woso n ղ նյ՞՞
 կօ ղ ու Բւ շիրօ Բա ղն'ա զա ց՞՞ կօ ղ ու շէմ Բւ Բւմբօրէ
 հօյրլէ յւ ռօ Կ՞՞ հան.

2

Bombɔre kɔ n n'a pa dam wɔɔ m bi gore ta ɔ

¹ K'a a yo Woso n meer ba kan wɔɔ kɪ a Nyɪ bi lɛ m bi, ɔ hɔ k'a hi wɔɔ m bi n yasɔ kɔkɔɔ gɔta, kɔ n bɛɛ m, wɔɔ nyaanɪm.

² Lemim kɔ maleɛkarɔ nyɪnta ηnɪ b'a pa da bi, a a zi ba fast, guɔɔ kɔ η n ye ma y, ηnɪ bɪsɪ ka ma rɔ wɔɔ, brɔɔ a bɪsɪ bi kare fir yɪ amba a a ga m bi m.

³ Bɪ, wɔɔ sɔ, kɔ wɔɔ n n yasɔ bombɔre gɔta maam-maam naa do nɪ, Woso wɔɔ dɔdɔ kam sɔ, wɔɔ bi bɔm lɛ nɪ y. Zuuba miηηa ɪ lɛɛ ka an bombɔre bi pa da, bi jɛ ɔ, guɔɔ kɔ η y'a ma rɔ wɔɔ n a miηηabaa k'an ta ɔ hɪnka wɔɔ m.

⁴ Woso miηηa nɪ η kasetɪ bi kare gore da ɔ, hoserlo paηηazanno bare nɔ ɔ, kan makra do y'a hɔnhɔ kɪ m. A *Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ jir amba a lɛ n taa bi m.

Yeezuu m guɔɔ bombɔrezaa

⁵ Durnya daa kɔ wɔɔ n'a mim dɪndam bi, maleɛkarɔ bɛɛ Woso η da ɔ, kɔ η n'a so ɔ y, a Nyɪ b'a da ɔ.

⁶ Bɪ, Wosoci bi lɛɛ niηηɔ ɔ, n y'a hi, n ɔ:

Woso ra, bɔ m guaa m,

ɪbɪ n'i hɔɔn dam ma?

Guaa nyɔɔdɔ n bɔ m,

ɪbɪ n nɪ n yasɔm nɪ?

⁷ ɪbɪ ka an nɪ maleɛkarɔ taa

dɔmɪm poore nɔ ɔ,

ɪ bɔkare ɪ b'a gore da ɔ,

ɪ leɔɔre ka ɔ gɔta.

⁸ ɪbɪ ka an a so hɔ haay ɔ,

an nɪ hɔ haay burɔ ɔ.

Kɔ n y'a hi, n ɔ: <Woso a ka guaa nɪ hɔ haay burɔ ɔ bi, naa k'a hi, a ɔ, a y'a so hɔ haay ɔ, hɔsɪ n gɔɔta k'a bɛɛ y'a so ɔ y.> A n bɔkare, dɪtaa naa, dɪgare nɔ ɔ, guaa bɛɛ y'a so hɔ haay ɔ y.

⁹ Bɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a yɪm bi n naa do: Woso a ka Yeezuu n a ba poore maleɛkarɔ taa dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, Woso barka bi tɔ ma, a ga guɔɔ haay minto. Bɪ wɔɔ y'a yɪm keere an nɪ leɔɔre kan daɔre gɔta kɪ m, fir k'a yɪ a zɛ bi nɔ ɔ bi tɔ ma.

¹⁰ Woso ɪ hɔ haay da, ηn'a bɪncɛrɔ ɔ, a a ηɔa kɔ guɔɔ gɔta n yɪ a nyɪnɔ, ηnɪ nyɪnta a leɔɔre nɔ ɔ. A ga a ɔ m denter, k'an a ka kɔ Yeezuu n fir yɪ, k'an wɔ ɔ an yɪ guɔɔ bombɔrezaa k'a a ga m. Bala, Yeezuu nɪ kare η lɛɛ kɔ η nɪ bombɔre bi yɪ.

11 Yeezuu nɪ guɔɔ mimbɔnyaarɔ gurɛ η ma, a muηηa kan guɔɔ k'a nɪ η mimbɔnyaarɔ gurɛ η ma rɔ wɔɔ kɪ, η Zɪ deem. Bɪ y'a ka, Yeezuu nɪ η birle a danyɪnɔ b'a nyannɪ ba nɪ y.

12 A a hɪ denter, a ɔ:
Woso ra, mɔɔ y'i mim dɪndarɛ
m danyɪnɔ m,
m m lɛ bɔ ɪ ɔ,
sokumagɔɔ haay lɛɛ.

13 A a hɪ sɔ, a ɔ:
Mɔɔ yom Woso ma.
A n a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:
Mɔɔ ba n nɪ kan nyɪnɔ
kɔ Woso η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

14 Nyɪnɔ k'a n'a hirɛ η ma rɔ wɔɔ, guɔɔ m, ηnɪ yɪ mɛsim kan ma kɪ nɔ ɔ, Woso Nyɪ bɪ muηηa a ba am η hɔ bɪ m an nyɪnta guaa sɔ am η hɔ bɪ m. A ba a ɔ, ncɪnaaɔ, k'a Sɔtaana zaar ba, bɪ k'a a so zɛ paηηa ɔ bɪ tɔ ma.

15 K'a a da ma, a guɔɔ kɔ lonnɔ nɪ η mɪ, nyɪ kɔ η n'a bam zɛ m a mɪsɪrbaa tekka ma rɔ wɔɔ yɔ.

16 Bala, Yeezuu bɪ, malɛɛkarɔ bɛɛ an n'a dare η han y, Abraham nyɪnɔ wɔɔ an n'a dare η han.

17 Bɪ y'a ka, an yɪ pakra k'an a ba am a danyɪnɔ wɔɔ m hɔ haay nɔ ɔ, k'a wɔ ɔ, a yɪ η mannɪbɔr jɪtaarɛ kɔ taalerazaa m, a m cicirzɛɛzaa, a zibɛθ bɪ nɔ ɔ Woso lɛɛ. K'a guɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, a ka η ɔ.

18 Bɪ, kɛɛɛ naa, a a da ma an a da guɔɔ kɔ η nɪ makra lɛɛ rɔ wɔɔ han, bala, a muηηa makra yɪ, an fir yɪ.

3

Yeezuu lɛ da Moyiisi ra

1 Naa tɔ ma bɪ, m danyɪnɔ wosogɔɔɔ, Woso y'awɔɔ bir sɔ k'awɔɔ n yɪ a guɔɔ. K'a a hɔɔn da Yeezuu ma muηηa, bala, Woso y'a nyɔɔ k'an bɪ yɪ sɪrakarɛ kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ mannɪbɔr jɪtaarɛ.

2 Sɪra m, Yeezuu zi kɔ Woso a bɔ ɔ k'an a ba bɪ ba taalera nɔ ɔ, amba Moyiisi nyɪnta an a ba bɪ m, n n a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Moyiisi yɪ taalerazaa zibɛθ kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bɪ nɔ ɔ.»

3 Guaa k'a cɛ dɔ b'i daɔrɛ yɪm an lɛ da cɛ bɪ muηηa m. Ncɪnaaɔ bɪ, Yeezuu a ga lɛbɔɔrɛ gɔta m an lɛ da Moyiisi lɛbɔɔrɛ ra.

4 Cɛ k'an ta ɔ haay, guɔɔ yɪ η dɔ, an bɔkarɛ, Woso ɪ hɔ woo... da.

5 Kɔ Moyiisi nɪ, zibɛθnyɪ m, ta a ɔ a lɛ ra zi kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bɪ nɔ ɔ, a zibɛθ bɪ, hɔ kɔ Woso ɔ k'a hɪ bɪ kasetɪ a a ka.

⁶ Բլ, կ՞ Կրիստա նլ, a m Woso Nyլ an նլ dıgare a Zլ bլ har bլ nyasom ma, taalera ո՞ ժ. A har bլ, ա՞՞ m, կ՞ ա՞՞ ց՞՞տա սրակարե ո՞ ժ, ժ n'ժ heer nyո՞ոմ հ՞ կ՞ ա՞՞ ta ժ heer լե bլ ո՞ ժ.

Woso hoonsire kare a ց՞՞ ա՞՞ ժ

- ⁷ Naa տ՞ ma m, amba Sent-Էspri n'a հլմ bլ, a ժ:
K'ա՞՞ Woso leer ma her ժ՞ոմոմ naa ժ,
⁸ a b'a gu ma, amba ա՞՞ nyunta a bլսլ ka ma biisi bլ նլ y, amba hinni k'ա՞՞ nyunta a makra ba poo ժ bլ նլ y.
⁹ Nո՞ոնա՞ս m Woso n a հլ, a ժ:
Poo ժ b'ժ bլ, ա՞՞ yaա՞՞ ա՞՞ մ՞՞ կ՞ k'a dլga հ՞ կ՞ մ՞՞ n'a bam bլ ma,
bլ, ղ հ՞ կ՞ մ՞՞ ba bլ yլ, ժ՞ոռաա bam busi.
¹⁰ Naa y'a ka մ՞՞ ո՞ n ma ժ kan ց՞՞ ո՞ոն duro կլ, m a հլ, m ժ:
A nyոնո՞ոմ ղ nawոմ a հ՞ոնդարե ո՞ ժ tee...,
ղ n հ՞ կ՞ մ՞՞ լե n taa ղ ց՞ր zi bլ յլ ժ՞ y.
¹¹ Naa y'a ka մ՞՞ ո՞ n ma ժ, մ՞՞ n m wer si, m ժ:
Ղ bլ hoonsire կ՞ մ՞՞ ժ կ՞ m a ka ղ ժ bլ yլմ fլga y.
¹² M danyլո՞, k'a dundo a zi, k'ա՞՞ ց՞ոսլ bլ nyunta heer bonyaa m a n a gu սրակարե ma, a n a ծ՞ Woso k'an մլսլ b'ժ y.
¹³ Բլ, an ta ժ bլ, k'a bլր կ՞ heer yom ժ՞ոմոմ biyեթ, a b'a հլ a ժ k'a ժ՞ booti ma y. K'a bլր a bare ո՞ոնա՞ս, կ՞ ց՞ոսլ b'a մլղնա տ՞ կ՞ mimbonyaa n bra ba նլ y.
¹⁴ Bala, Krista հ՞յիրլեզանո՞ n ա՞՞ m, bլ, կ՞ ա՞՞ ց՞՞տա սրա կ՞ ա՞՞ ka a սլղլլա ժ bլ m կ՞ո՞ո՞, an ta an a տեկա ku.
¹⁵ Հ՞ կ՞ Wosoci bլ n'a հլմ bլ, մ՞՞ m ya m նլ som la:
K'ա՞՞ Woso leer ma her,
a b'a gu ma, amba ա՞՞ nyunta biisi a bլսլ ka ma, a a gu ma bլ նլ y.
¹⁶ Nկ՞ո՞ ւ Woso leer bլ ma, ղոնլ ծ՞կարե ղոն'a gu ma? Գ՞՞ կ՞ Moyiisi ղ ծ՞ Eziptլ ժ haay ռ՞ ա՞՞ m.
¹⁷ Nկ՞ո՞ Woso ո՞ ma ժ kan ղ կլ ժ՞ոռաա bam busi bլ? Գ՞՞ կ՞ ղ mimbonyaa ba, ղոնլ ցլnga poo ժ b'ժ ռ՞ ա՞՞ m.
¹⁸ Woso k'a wer si, a ժ: «Ը՞ bլ hoonsire կ՞ մ՞՞ ժ կ՞ m a ka ղ ժ bլ yլմ bլ.» Nկ՞ո՞ a a հլ ղ ma? Գ՞՞ կ՞ ղ bլսլ ka ma ռ՞ ա՞՞ a a հլ ղ ma.
¹⁹ Ա՞՞ y'a yլմ ս՞ denter, կ՞ ղ n սրա ka bլ y'a ka, ղ n a da ma, ղոնլ hoonsire կ՞ Woso ժ k'a ka ղ ժ bլ yլ y.

4

Hoonsire bլ do ta ժ ա՞՞ տ՞ ma

¹ Ncɪnaaʊ bɪ, ʊ nyi ba. Woso ler bɔ wɔɔ m, a ʊ, wɔɔ ʊ da ma ʊ hoonsire k'a ʊ k'a ka wɔɔ ʊ bɪ yɪ. ʊ dundo ʊ zi mɪŋŋa, kɔ gɔsɪ bɪ nyɪnta wɔɔ barla an jɪra hoonsire bɪ do yɪrɛ zi y.

² Bala, wɔɔ lemim nyɪnta bɪ ma, amba guɔɔ kɔ ŋ nyɪnta poo ʊ b'ʊ ŋn'a ma biisi rɔ wɔɔ m. N lemim bɪ ma, b'a nyɔɔɔʊ n nyɪnta ŋ ma y, bala, a ma kɔ ŋ y'a ʊ bɪ, ŋ n a si kan sɪrakarɛ kɪ y.

³ Wɔɔ, k'ʊ sɪra ka rɔ wɔɔ, wɔɔ hoonsire bɪ do yɪ. Woso hoonsire bɪ do mim hɪ, a ʊ:

Mɔɔ m wer si m ʊ,

ŋ bɪ hoonsire kɔ mɔɔ ʊ kɔ m a ka ŋ ʊ bɪ yɪm fɪga y.

Meer naa do ba a ʊ, an bɔkarɛ, a a zibəə bɪ nya laato dɔmɪm k'a durnya da ʊ b'ʊ.

⁴ Bala, Wosoci bɪ lɛɛ niŋŋə ʊ, n dɔmɪm saanhɪna hɔ bɪ mim hɪ, n ʊ: <Woso a zi haay ba, an hoon si dɔmɪm saanhɪna hinni ʊ.>

⁵ Wɔɔ ʊ ya ʊ a yɪ, n a gɔrsɪra ba, n ʊ: <N bɪ hoonsire kɔ mɔɔ ʊ kɔ m a ka ŋ ʊ bɪ yɪm fɪga y.>

⁶ K'a maam, guɔɔ gɔsɪnɔɔ y'a dam ma ŋn'a yɪ. A n bɔkarɛ, guɔɔ kɔ ŋ lɛɛ ka ŋnɪ lemim nyɪnta bɪ ma rɔ wɔɔ, ŋ n hoonsire bɪ yɪ y, kɔ ŋ n yɛ ma bɪ tɔ ma.

⁷ Bɪ y'a ka, Woso n a ya, an dɔmɪm bɔ ʊ, n n'a birm, n ʊ: <Her>. Maasɪrɛ k'a bɪ ba gɔta bɪ, a dɔmɪm bɪ do mim hɪ gɔta Davɪd lɛ m, Wosoci bɪ lɛɛ niŋŋə kɔ wɔɔ mim hɪ b'ʊ, a ʊ:

K'awɔɔ Woso leer ma her,

a b'a gu ma y.

⁸ Denter sɔ, kɔ yɪ a nawɔrɛ ɪ ʊ, Zoziye wɔ ʊ an hoonsire ka Israyɛl guɔɔ wɔɔ ʊ, Woso bɪ bɪ tom k'a a ya, a dɔmɪm vanta mim hɪ y.

⁹ Ncɪnaaʊ bɪ, hoonsire dɔmɪm ta ʊ Woso n a cɪnta a guɔɔ wɔɔ hɔ, an bɔ kɔ ʊ kan dɔmɪm saanhɪna hinni kɔ Woso hoonsire dɔmɪm m bɪ kɪ.

¹⁰ Bala, guaa k'a nɪ hoonsire kɔ Woso n'a kam bɪ yɪm bɪ, a zaa zibəə nya an nɪ hoon sim, amba Woso mɪŋŋa a zi ba, an a nya an hoon si bɪ m.

¹¹ Ncɪnaaʊ bɪ, ʊ ʊ tɔ ʊ, k'ʊ hoonsire bɪ do yɪ. ʊ dundo ʊ zi kɔ wɔɔ gɔsɪ bɪ bɪsɪ ka Woso lɛ ma, an a do hoonsire bɪ yɪrɛ ma, amba guɔɔ kɔ ŋ nyɪnta poo ʊ rɔ wɔɔ nɪ y.

¹² Bala, Woso lemim bɪ mɪsɪr an nɪ paŋŋa m. A lɛ ta ʊ an cem hɛɛnm lɛhɪyazaa han. A ɪ gasɔm guaa ʊ an nɪ tam lɛɛ kɔ wɔɔ mɪsɪrbaa kan wɔɔ nyi kɪ nɪ kɔ zɛŋ ʊ b'ʊ, an nɪ tam lɛɛ kɔ wɔɔ yaarɔ kan a hɪnɔ kɪ nɪ kɔ zɛŋ ʊ b'ʊ. A ɪ guaa lɛtaamarɔ kan a hɔɔndarɛrɔ kɔ ŋ n'a heer ʊ kɪ dɔdɔ kam.

¹³ Hɔsɪ ba ʊ, an nɪ wɔŋ ʊ an a nyaakum da Woso lɛɛ y. Hɔ k'a nɪ durnya ʊ haay dɪgɪ, an garga ra, Woso mɪm ʊ. Bɪ,

a մւղղա, օ ւոօ... n ու zեմ Բի յիմ a տա, an ւո՞՞ իւնլար միմ
կօ ւո՞՞ Բա հապ մա.

Yeezuu m ւո՞՞ mannibər jitaare

k'a լե Դա հապ

¹⁴ Naa տօ մա Բի, օ յիմ կօ՞՞կօ՞՞ սրակարե կօ ւո՞՞ n'a քա Դամ
Բի ո՞՞ օ. Bala, ւո՞՞ ի mannibər jitaare k'a լե Դա հապ մ, an
Դեր an Եմ Բրամա հան, an ւօ՞ օ an լեե կու Woso մւղղա չի,
Woso Nyi, Yeezuu մ.

¹⁵ ւո՞՞ mannibər Բ'ի կօմ ւո՞՞ մա, օ քաղղարաւօ ո՞՞ օ. A
մւղղա մակրա յի միմ հապ ո՞՞ օ, amba ւո՞՞ ու մակրա յիմ
Բի մ, Բ'a n a Դօ միմծոնյաա ո՞՞ օ ֆլգա յ.

¹⁶ Ncınaas Բի, օ օ չօ Woso մա a ԵիրծօԴու Բի յիւ օ հեեր
կօԴօ ո՞՞ օ, a մւղղա n ta barka m an n'a kam. Մ օ չօ մա,
k'an օ Եիւր չե an barka ka ւո՞՞ օ k'օ Դաան յի, Դաան
լեթամա Դօմիւմ օ.

5

¹ Kօ ւո՞՞ Դիգա a, ւօսօԵմաննիբər jitaare Բիյծօ Բի, Woso
n'a Բօղ օ ցօ՞՞ ցաա մա, an n'a Դարե a չիծծօ օ ցօ՞՞ ւո՞՞
Դաան տօ մա. A չիծծօ Բի, ցանւօրերօ կան մաննիւրօ կի an ու
ղ կամ Woso օ, միմծոնյարօ սցւր յիւրե տօ մա.

² K'a մւղղա ի քաղղարաւ միմնօ ո՞՞ օ Բի, a a Դա մա, an
ցօ՞՞ կօ ղ n հօսի Դօ րօ ւո՞՞, կան ցօ՞՞ կօ ղ ու կօրօմ մա րօ
ւո՞՞ կի միմ յի մա, an a Դա ղ հան.

³ Kօ քաղղարաւ ղ n a մւղղա մ Բի, քակրա մ k'an մաննի
Բա a մւղղա միմծոնյարօ տօ մա սօ, amba an n'a Բամ Israyel
ցօ՞՞ ւո՞՞ տօ մա Բի մ.

⁴ Դօսի Բ'a Դամ մա an a մւղղա ցօրե Դա օ, an a Բա
մաննիբər jitaare a չիմ ու յ. Woso մւղղա ու ցաա Բիրմ
an n'a Դամ չիծծօ Բի Դօ օ, amba a a Բա կան Aarօն կի Բի մ.

⁵ Maam Բի, Krista Բեք յ'a մւղղա ցօրե Դա օ, k'a յի
մաննիբər jitaare յ. Բի, Woso մւղղա յ'a հի, a օ:

Իււ մ մօ՞՞ Nyi,
an a sa her ma Բի,
մօ՞՞ ո'իււ Չի.

⁶ Wosoci Բի լեք վանթա օ, a a հի սօ, a օ:

Իււ յիմ մաննիբər Դօմիւմ հապ ո՞՞ օ, amba Melkisedekki
մ.

⁷ Yeezuu k'a նյնտա տարա Բւրօ օ Բի, a յաա Դա Woso մ ցօթա,
an a ւօ չնչե մ ցօթա, an նյի կա կան չե ցօթա կի. A n a յե
Woso k'a a Դա մա an a յօ չե ւօ օ Բի հան k'an a յօ չե ւօ օ.
Բի, Woso a յաա Բի սի, k'a ու յեմ Woso հօ՞՞նհօ մա Բի տօ մա.

⁸ Baa կօ Woso Nyi մ Բի, յե Woso հօ՞՞նհօ մա Բի Դօ a օ, a
ֆիւրերօ հապ ո՞՞ օ.

⁹ Ncɪnaaʊ m, Woso a ka an yɪ amba a a ga m bɪ m faʊ k'an yɪ bombɔrezaa. Maam m, an a ba ɔɔɔ kɔ η nɪ yem ma rɔ wɔɔ bombɔre k'a nyare ba ɔ zaa.

¹⁰ Bɪ Woso a hɪ sɔ, a ɔ, a m mannɪbər jɪtaare amba Melkisedekkɪ m.

K'a dundo a zi, k'a bɪ sɪrakare to y

¹¹ Wɔɔ ɪ hɔ m ɔta, k'ʊ a hɪ mim naa do nɔ ɔ, bɪ k'awɔɔ bɪr mim jɪ mam zɔɔ-zɔɔ bɪ, a jɪ dɪnda awɔɔ m wer ta ɔ.

¹² A ga a ɔ m hɔɔ tee... k'awɔɔ n a ba karɪnsaambɔɔ, kan bɪ kɪ, awɔɔ ɔɔta an n'a ηɔam kɔ n n'a ya n nɪ Woso lemim bɪ minno k'awɔɔ ma a sɪrakare sɪηɪɪda ɔ bɪ dɪnda a m. Kɔ hɔ m, k'awɔɔ ɪ hɔbɪre gorezaa bɪm, bɪ ayy..., awɔɔ ɔɔta an n'a ηɔam kɔ n nɪ nyonhi ka a ɔ.

¹³ Nyɪ ɪ tɪr nyonhi mi, a n hɔ k'an tɪrga gɛɛ bɔnyaa dɔ kɔ nɪ y.

¹⁴ Bɪ, hɔbɪre gorezaa bɪ, ɔɔɔ burgurɔ hɔ m, brɔɔ mim ka hɔ mɪŋa kan hɔ bɔnyaa kɪ dɔ n n'a bɔ kɔ zi m.

6

¹ Ncɪnaaʊ bɪ, ɔ cem sɪra ka Krista ɔ lɛɛkare hɔdɪndarero nyɔɔ rɔ wɔɔ han, k'ʊ ta lɛɛ, ɔ ɔɔɔ burgurɔ hɔ dɪnda. Hɔdɪndarero nyɔɔrɔ wɔɔ duro jɪr ba n na: Pakra m kɔ ɔɔaa n a ɔ zibæro kɔ η nɪ tam ɔɔaa m ze bɪnce ɔ rɔ wɔɔ ma, k'an sɪra ka Woso ɔ.

² Batennɔ wɔɔ mim ba n nɪ, kan wɔrɔ kɪnka ɔɔaa ra bɪ mim kɪ, kan gæno mumbɔɔre bɪ mim kɪ, kan durnya nyare dɔdɔ bɪ mim kɪ. Wɔɔ b'ʊ yare ɔ jɪm k'ʊ hɔɔ nɔɔn duro dɪnda y.

³ ʊ ta lɛɛ, ɔ hɔɔ vantɔɔ dɪnda, kɔ Woso yɛ, naa wɔɔ ɔ k'ʊ a ba.

⁴ ʊ makra sa ɔɔɔ kɔ η Woso lɛɛgure yɪ biisi, ηnɪ Woso mɪsɪrbaa ganwɔre yɪ, ηnɪ Sent-ɛspri si a heer ɔ am ɔɔɔ vantɔɔ m,

⁵ ηnɪ Woso lemim mɪηηabaa kasetɪ bɪ, ηnɪ hɔɔ ɔtɔɔ paŋŋa k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ durnya daa b'ʊ bɪ kasetɪ bɪ sɔ rɔ wɔɔ ma.

⁶ Baa kan naa haay kɪ, kɔ η y'a gu ηnɪ sɪrakare to, ɔɔsɪ b'a dam ma an a ka ɔɔɔ nɔɔn duro n a ya, ηn'a bɔ gallem hɪya hɔ ma, ηn'a mɪsɪrbaa lɔr y. Bala, a ya η y'a ɔ ηnɪ so ra a zim ηn'ɪ Woso Nyɪ bɪ wɔm ɔɔdarkɔra ma, ηn'a kam ɔɔɔ n'a sunsɔ wɔm lɛɛ kar ɔ.

⁷ ʊ ɔ ya, ɔ makra sa, kɔ hɔsɪra ɪ la hi yɪm tee... an n'a mim, k'a ɪ hɔ bam mɪŋa a wɔrezannɔ wɔɔ n'a bɪre, naa y'a hɪnkare a ɔ, Woso tara bɪ do barka da ɔ.

⁸ Bɪ, kɔ laa gɔɔɔ an nɪ ɲ bɔm kan bur kɪ, hɔsɪra bɪ do nyɔɔdo ba ɔ y. Woso ler bonyaa dam n'ɔ zɔɔ-zɔɔ, a nyambɔrle bɪ, sɛ n n'a bɪ m.

⁹ M gɔaaɔbɔɔ, baa kɔ wɔɔ ɪ meer bare nɔɪnaaɔ, wɔɔ heer kookoo gɔta awɔɔ mim bɪnce ɔ. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, awɔɔ ɪ zaa mɪɲɲa ra, bɔmbɔrɛ zaa bɪ m.

¹⁰ Woso tɪrga, a bɪ ziro k'awɔɔ n ba rɔ wɔɔ tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ y, ɲɔarɛ k'awɔɔ n tam kan kɪ a zi ba, a ka a danyɪnɔ wosogɔɔ ɔ, a gɔɔta an n'a bam bɪ, a b'a tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ sɔ y.

¹¹ Bɪ, wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ gɔaa biyɔɔ n gɔɔta an bɪr a yon ɔ nɔɪnaaɔ tee..., k'an ta an dɔmɪnɔ nyarɛ ku, kɔ hɔ k'awɔɔ ta a heer lɛ bɪ n yɪ fast-fastɪ.

¹² Wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n a ba yakɔzannɔ y, bɪ, k'awɔɔ n gɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka ɲn'ɪ bɔrle a mɪɲɲa ma, ɲnɪ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm maam nɔ wɔɔ makra sa.

Woso lerbɔrɛ bɪ, a bɪ gɔrɛ y

¹³ Woso k'a nyɪnta an ler bɪ bɔ Abraham m bɪ, a a wer si an a na ma. Kɔ gɔsɪ ba ɔ, an lɛ da m an n'a wer bɪ sire a tɔ m bɪ, am naa an a wer bɪ si a mɪɲɲa m.

¹⁴ A n a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ n wer si,
mɔɔ y'ɪbɪ barka dan ɔ,
m yanɲɔɔ ka ɪ ɔ gɔta.

¹⁵ Abraham ler bɪ bɔrɛ mɪm da bɔraama nɔ ɔ, an hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ.

¹⁶ Kɔ gɔɔɔ y'a wer sire, a si ɲ nawɔm gɔaa k'a lɛ da ɲ nɪ bɪ tɔ ra, bɪ, wer bɪ sire nɪ mim kɔ ɲ ɔ k'a ba bɪ kɔyɪrɛ kasetɪ, an nɪ bɪsɪkare haay bɔrɛ ɲ bɪrɛ ɔ.

¹⁷ Naa tɔ ma m Woso n a wer si, an a na a ler bɪ bɔrɛ ma, kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ zem bɪ hɔɔ mɪɲɲɔɔ k'a ɲ ler bɔ rɔ wɔɔ yɪ rɔ wɔɔ n a dɔ fast ɲ ɔ, a bɪ hɔsɪ lɔrm hɔ k'a cɪnta k'a ba bɪ nɔ ɔ y.

¹⁸ Nɔɪnaaɔ bɪ, hɔ hɪya n ta ɔ, ɲ b'a lɔrle y, bɪ Woso b'a dam ma a n ɲɔaar ba ɲ mim nɔ ɔ sɔ y, ler bɪ bɔrɛ kan wer bɪ sire kɪ m. Nɔɪnaaɔ naa, wɔɔ kɔ wɔɔ ɔ si, ɔ b'ɔ nyaakɔm da Woso zi rɔ wɔɔ, wɔɔ heer kookoo hɔ hɪya naa do tɔ ma, k'ɔ hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yɪ bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁹ Hɔ kɔ wɔɔ ta ɔ heer lɛ naa do a ka, wɔɔ nɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ wɔɔ bɪr digɔ dare y. Amba kɔɔlɔsɔ gɔta pɔyaa k'a n'a dam jɪm ɔ bɪ hɔ bɪ m. Taaheerle bɪ do n'a kam wɔɔ nɪ cenim pɛera k'a ta lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ bɪ rɛ bɪ han Wosoɔɔ ɔ b'ɔ, ɔ nɪ gasɔm Woso mɪɲɲa zi, lɛɛ k'an ta ɔ b'ɔ.

²⁰ Bɪnce bɪ do Yeezuu lɛɛ ka wɔɔ m, an gasɔ ɔ, gasɔ a ɔ wɔɔ tɔ ma. Bala, a a ba mannɪbɔr jɪtaare dɔmɪm k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ, amba Melkisedekkɪ m.

7

Melkisedekki bi, cir m,

mannibər m sɔ

¹ Melkisedekki bi, nyunta a ɔ Salem cir, bi Woso k'a lɛ da haay bi mannibər m sɔ. Abraham k'a nyunta an yar ba an a da cinno ma, an a bɔ an nɪ zem bi, Melkisedekki ta an aa a zɛ ɔ, an barka da a mim ɔ.

² Abraham n hɔ k'an ta m haay bi bɔ ɔ, bu biyɛə barla deem, an a ka ɔ. Melkisedekki tɔ bi miŋŋa ji ba n nɪ: «Tɪrgabaa cir», an ta ɔ sɔ bi, nyunta a ɔ, Salem cir, naa ji ɔ k'a hɪ a ɔ: «Laafɪ cir».

³ Melkisedekki bi, a ba zɪ nɪ, b'a ba da nɪ y, a ba do guɔɔ nɪ y. A taɔrɛ sɪŋŋɪda ba ɔ, b'a nyarɛ ba ɔ sɔ y. Bɔ a ɔ kɔ ɔ kan Woso Nyɪ bi kɪ, mannibər m dɔmɪm haay.

⁴ K'a dɪga a, awɔɔ n a dɔ kɛrɛ a ɔ, guaa gɔta m na? Abraham yɛ an hɔ k'a yɪ haay yar bi k'a a da ma bi nɔ ɔ bɔ ɔ bu biyɛə nɔ ɔ, deem an a ka ɔ.

⁵ Levii nyɪnɔ kɔ ŋ nɪ wosocemannibənno wɔɔ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ lɛ cɪnta ŋ nɪ, kɔ ŋ nɪ hɔ haay buganwɔrɛ si Israyel guɔɔ wɔɔ han, naa ɔ k'a hɪ a ɔ, a si ŋ nawɔrɛ a danyɪnɔ wɔɔ han, an bɔkare Abraham yanŋɔɔ n brɔɔ m sɔ.

⁶ Melkisedekki n nyunta Levii nyɪ y, an bɔkare a hɔ kɔ Abraham m ta m haay bi buganwɔrɛ si han, an lɛ da sɔ bi, Melkisedekki Abraham barka da ɔ, an bɔkare bi Woso lerlɔ bɔ m.

⁷ Bi, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, guaa k'a lɛ da b'ɪ tɪr barka da guaa poore mim ɔ.

⁸ Levii har guɔɔ kɔ ŋ nɪ buganwɔrɛ sim nɔ wɔɔ, ŋ yɪ gɪngarɛ am guaa haay m. Bi, kɔ Melkisedekki k'a buganwɔrɛ si bi nɪ, Wosoci bi y'a hirɛ, a ɔ: «A garɛ ba ɔ y.»

⁹ Wɔɔ ɔ da ma, ɔ meerbaa bi nyambɔr, ɔ ɔ, Abraham k'a nyunta an buganwɔrɛ bi yawɔra bi ka Melkisedekki ɔ bi, Levii k'a yanŋɔɔ nɪ buganwɔrɛ bi sim her naa, a buganwɔrɛ bi ka Melkisedekki ɔ sɔ.

¹⁰ Bala, baa kɔ Levii n yɪ cɪna dɔmɪm bi do ɔ bi, bi Abraham yanŋa m bi, bi y'a ka mɔɔ ɔ, hinni kɔ Melkisedekki ta an aa Abraham zɛ ɔ bi, Levii nyunta ɔ hinni bi do ɔ sɔ, Abraham mɛ ɔ.

Yeezuu n mannibər jitaarɛ amba Melkisedekki m

¹¹ Levii doguɔɔ mannibər biyɛə bi, a to a ɔ lɛrɔ kɔ Woso ŋ ka Israyel guɔɔ wɔɔ ɔ bi nɔ ɔ. A n bɔkare, kɔ yɪ an nawɔrɛ ɪ ɔ, Levii harguɔɔ wɔɔ mannibər zibɛə b'a da ma an a ka guɔɔ n yɪ tɪrga fasɪ, pakra bɛɛ m kɔ mannibər vanta

n nynta ɔ, a zibəə n bɔ kɔ ɔ kan Melkisedekki hɔ ki y. Mannɔbər bi do bi, Aaron yanŋa bɛɛ do y.

¹² Bala, kɔ mannɔbərbaa b'a lɔr, pakra m kɔ lɛ k'a nynta ɔ bi n lɔr sɔ.

¹³ Bi, mannɔbər vanta kɔ wɔɔ mim hi bi, wɔɔ Zuuba Yeezuu m. A ba Levii dogɔɔɔ barla y, do k'a a to ɔ bi ɔsɔ n nynta mannɔbər Wosoɛ b'ɔ y.

¹⁴ Gɔaa haay a do, a ɔ, Ziida do gɔaa m, Moyiisi n do naa do mim hi mannɔbənno wɔɔ mim bɔncɛ ɔ y.

¹⁵ Hɔ k'a n'a kam wɔɔ n mim naa do ji ma fasti bi ba n ni: Mannɔbər vanta n ta ɔ kɛɛɛ, Levii dogɔɔɔ wɔɔ bɔncɛ ɔ, bɔ b'ɔ kɔ ɔ kan Melkisedekki ki.

¹⁶ Lɛrɔ k'a ni ɔɔɔ yanŋɔɔ mim dɔndam nɔ wɔɔ tɔ ma bɛɛ m an a ba mannɔbər y, a ba a ɔ mannɔbər a mɔsɔrbaa k'a nyarɛ ba ɔ panŋa tɔ ma.

¹⁷ Denter sɔ, Wosoci bi y'a hire, a ɔ:

I ba ɔbi nawom mannɔbər dɔmum haay nɔ ɔ,
amba Melkisedekki m.

¹⁸ Nɔinaaɔ ni, n ni lɛ k'a nynta ɔ biisi bi ci zɛ, bala, a panŋa ba ɔ, b'a b'a dam ma an a da gɔaa han y.

¹⁹ Bala, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ n a da ma, ŋn'a ka ɔɔɔ n yi tɔrga fasti Woso mɔm ɔ y. Bi kɛɛɛ naa, taaheerlɛ k'a lɛ da haay n ta ɔ, a tɔ ma m wɔɔ n'ɔ dam ma, ɔ n'ɔ zɔm Woso ma.

²⁰ A n a na ma bi, Woso mɔŋŋa a wer si kɔ Yeezuu n yi mannɔbər jitaarɛ. Levii dogɔɔɔ wɔɔ yi mannɔbənno, bi wersire naa do lɔɔ n nynta ɔ y.

²¹ Bi kɔ Yeezuu ni, Woso a cɔnta mannɔbər, an a hi a ɔ: «Zuuba a wer si, b'a b'a bɔrɛ a taa ni y. A ɔ, ɔbi yim mannɔbər dɔmum haay nɔ ɔ.»

²² Nɔinaaɔ ni, Yeezuu tɔ ma bi, wɔɔ ni ɔɔaasɔbabaa k'a lɛ da biisi hɔ bi ra bi m kan Woso ki.

²³ Hɔ vanta n ta ɔ sɔ, a ɔ yirɛ ɔ ɔ, Levii dogɔɔɔ mannɔbənno wɔɔ, ŋ nynta yɔɔgɔ, kɔ ŋ ni ɔngam ŋn'a zibəə bi tom bi tɔ ma.

²⁴ Bi, kɔ Yeezuu ni, a ɔgarɛ ba ɔ y, a b'a mannɔbər zibəə bi tom ɔɔaa ni y.

²⁵ Naa tɔ ma m, an n'a dam ma an ɔɔɔ kɔ ŋ ni yom ma, k'a a zɔ Woso ma rɔ wɔɔ bɔmbɔ, dɔtaa kan dɔmum haay ki nɔ ɔ. Bala, k'a ni mɔsɔrbaa m dɔmum haay bi, a ɔ yaa dam Woso m dɔmum haay ŋ tɔ ma.

²⁶ Naa y'a hɔnkare a ɔ, Yeezuu n mannɔbər jitaarɛ kɔ wɔɔ ɔ ga m ɔ a yi. A tɔrga fasti, kɔrɔma si kan mimbɔnyaa si ki ba a ɔr zi y. A mɔsɔrbaa y'a hɔ kan mimbɔnyaabənno hɔ ki, Woso a busu, an ni hɔ haay burɔ ɔ.

²⁷ A n bɔ kɔ ɔ kan biisi mannɔbənno jitanɔ wɔɔ ki y, pakra bɛɛ m k'an manni ba dɔmum biyəə a mimbɔnyaarɔ

tɔ ma, k'a bɔkare a gucc vantɔɔ wɔɔ hɔ ba y. Ga k'a ɔ godarkɔra ma bi, a miɲɲa a ka am manni hɔ bi m, galleɔ deɔm taan... dɔmum haay minto.

²⁸ Moyiisi lero wɔɔ manniɔɔnno jitaano wɔɔ, gucc m, bi tɔ ma bi, η yi kɔrɔma bam. Bi ler kɔ Woso a bɔ, an a wer si lero wɔɔ cenle je ɔ bi, a Nyi k'a miɲɲa a ka an a ba miɲɲa fasti dɔmum haay tɔ ma b'a cinta manniɔɔnno jitaare.

8

Yeezuu n wɔɔ manniɔɔnno jitaare

¹ Hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hi bi ba n ni: Manniɔɔnno jitaare kɔ wɔɔ mim hi bi, wɔɔ n ta m denter, a i nyintam cirbɔɔ nɔ ɔ, Woso k'a a so hɔ haay ɔ bi jir ɔ arzana ɔ.

² A manniɔɔnno jitaare zi an n'a bam b'ɔ Woso taɔre nɔ ɔ, pɛerace paan... kɔ Woso a dɔ, gucc bɛɛ y'a dɔ bi nɔ ɔ.

³ Manniɔɔnno haay zibɔɔ n ganwɔrɔro kan manniɔɔnno kɔ ka Woso ɔ m, a a ga m sɔ, kɔ wɔɔ manniɔɔnno jitaare bi n bir hɔ m k'a ka Woso ɔ sɔ.

⁴ Kɔ durnya naa do guaa ni, a b'a dam ma an yi manniɔɔnno y. Bala, manniɔɔnno ta ɔ kara, ηn'i manniɔɔnno kam Woso ɔ amba Moyiisi lero a hi bi m.

⁵ Bi, manniɔɔnno wɔɔ duro zibɔɔ bi, manniɔɔnno zibɔɔ paan... k'a ni arzana ɔ bi bɔkɔre m, a makra m. A do m ba Moyiisi nyinta k'a pɛerace dɔ a ka Woso ɔ bi m. Woso a hi m, a ɔ:

I tɔ ɔ k'i pɛerace bi dɔ

k'an yi hɔdeem

kan mɔɔ n a hinka iɔu m

ci bi burɔ ɔ bi kɔ.

⁶ Bi kɛere naa, manniɔɔnno zibɔɔ k'a le da brɔɔ hɔ bi ra gɔta bi Yeezuu n n'a bam. Bala, am guaaɔɔbabaa k'an miɲɲa an le da bi zekɔrazaa, guaaɔɔbabaa bi do jir bi, lerbɔrɔro miɲɲɔɔ kɔ η le da a yo ma.

Guaaɔɔbabaa gusire kan a daa kɔ mim

⁷ Kɔ nyinta lɛɛkare guaaɔɔbabaa b'ɔ zore, a bi yim pakra kɔ guaaɔɔbabaa k'an miɲɲa an le da n sompi a yaa ɔ y.

⁸ Bi, Woso nyaa ba kan a gucc wɔɔ kɔ, η kɔrɔmarɔ tɔ ma, a ɔ:

Dɔmumno i zem, mɔɔ m bi guaaɔɔbabaa daa dam Israyel gucc wɔɔ ma, kan Ziida gucc wɔɔ kɔ.

⁹ Guaaɔɔbabaa bi do bi bir yire, am guaaɔɔbabaa kɔ mɔɔ da η zɔrɔ ma bi ni y,

hinni kɔ mɔɔ η gaa η wɔ ma, m bɔ η ni Ezipti ɔ bi, η n ta a le ra guaaɔɔbabaa bi do nɔ ɔ y,

bi tɔ ma m, mɔɔ ni m bɔ η ɔ.

Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ i meer bi ba.

- 10 Dɔmɪnnɔ nɔɔn duro jɛ ɔ, gʊaasɪbabaa kʊ mɔɔ n n'a dam
Israyel guɔɔ wɔɔ ma bɪ, ba n nɪ:
Mɔɔ yɪ m lɛrɔ wɔɔ dare η hɔɔn ɔ, m η gʊrsɪra ba η heer ɔ.
Mɔɔ yɪrɛ η Woso, ηnɪ yɪ mɔɔ guɔɔ.
- 11 N gɔsɪ bɪ nyɪntaŋ ɔ k'a a ka ma k'a hɔ dɪnda a mim nɪ y,
gɛɛ a danyɪ m an bɪr a hɪrɛ a ɔ, a ka k'ɪ Zuuba dɔ.
Bala, η haay mɔɔ dɔm, an a sa η poore ma an ta m η gʊtɔɔ
ma.
- 12 Mɔɔ yɪ η kʊrɔmarɔ sugur kare η ɔ, mɔɔ bɪ η
mimbɔnyaarɔ tɔ dare m nɔ ɔ y.
- 13 Woso k'a bʊr an nɪ gʊaasɪbabaa daa mim dɪndam bɪ, naa
ɔ k'a hɪ a ɔ, lɛɛkare gʊaasɪbabaa bɪ ba a ɔ hɔgʊsɪrɛ. A n
bɔkare hɔ k'a gʊsɪ, b'a zibəə ba ɔ bɪ, a nyaanɪm zɔɔ.

9

Gʊaasɪbabaa gʊsɪrɛ bɪ mannɪbənnɔ zibəə

1 Lɛɛkare gʊaasɪbabaa bɪ nɔ ɔ bɪ, lɛrɔ nyɪnta ɔ ηn'ɪ yaa
bɪ dare zaarɔ hɪnkam, guɔɔ wɔɔ cɛ dɔ sɔ k'a bɪr yaa bɪ dan
ɔ.

2 Cɛ bɪ ba η y'a ɔ pɛɛra m, a nɔ n hɪyɪ, lɛɛkare hɔ bɪ bɪr η
nawɔm lɛɛ k'an jɪnjɛɛm Woso ma. Lɛɛ bɪ do η fitɪrɛ bɪ kan
mɔrcɪntarahɔ bɪ kɪ, bur kʊ η n'a kam Woso ɔ bɪ kɪ kuntɔ ɔ.

3 Cɛ nɔ hɪyɪzaa bɪ, pɛɛra η y'a ta a lɛ ma, cɛ nɔ bɪ do
Woso taʊrɛ bɪncɛ m.

4 Lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, mannɪduu η y'a ba sarma m, ηn'a cɪnta
b'ɔ, tidəər nyɪsɪ sɛnyaʊrɛ mɔr m bɪ, cɛ nɔ bɪ do ɔ sɔ bɪ, daka
kʊ η y'a ba gɔ m, ηn'a lihi sarma m bɪ cɪnta η y'a ɔ b'ɔ, daka
bɪ do bɪr η nawɔrɛ, η ɔ, *gʊaasɪbabaa daka. Daka bɪ nɔ ɔ
bɪ, laaga nɪ b'ɔ ηn'a ba sarma m, ηnɪ *mann zar ɔ, Aarɔn
bɛnkə k'a vu da bɪ nyɪnta daka b'ɔ sɔ, jaa wargarɔ hɪyɪwɔɔ
kʊ Woso a gʊaasɪbabaa gʊrsɪra ba η ma rɔ wɔɔ nyɪnta daka
b'ɔ sɔ.

5 Gʊaasɪbabaa daka bɪ burɔ ɔ bɪ, hɔɔ η yɪ η ba hɪyɪ η
zarɔ n ta η ma, malɛɛkarɔ makra m, hɔɔ wɔɔ duro jɪ ɔ k'a
hɪ a ɔ, Woso ɪ lɛɛ bɪ do ɔ. A zarɔ wɔɔ ku η y'a ɔ lɛɛ kʊ n
nɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ mannɪhɔ ma zaasɔm ma bɪ ra.
Wɔɔ bɪ toore yɪm dɪtaa k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro mim dɪnda fast
y.

6 Pɛɛrace bɪ mɔdrɔ wɔɔ cɪncɪnta η y'a ɔ biyəə kan a
bɪncɛ kɪ, mannɪbənnɔ wɔɔ nɪ gasɔm cɛ bɪ nɔ lɛɛkare hɔ
b'ɔ dɔmɪm biyəə ηn'a zi bam.

7 Bɪ, cɛ nɔ hɪyɪzaa bɪ, mannɪbər jɪtaare bɪ y'a deem
taan... nɪ gasɔm b'ɔ, dɔɔraa nɔ ɔ gallem deem. Gasɔ an
nawɔm b'ɔ hɔbɪsɪ hɪyɪ ma m k'a ka Woso ɔ, k'a a mɪŋja
mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, kan Israyel guɔɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ
kʊ η y'a ba badɔ nɔ ɔ bɪ sugur yɪrɛ kɪ.

⁸ Hɔɔ nɔɔn duro haay naa, η sa Sent-Ǝspri ɔ k'a hunka wɔɔ m a ɔ, kɔ ɛ nɔ lɛɛkarezaa bi guɔta an ta ɔ, zaa ba ɔ cuna guɔɔ n ni gasom Woso taɔre bunɛ b'ɔ y.

⁹ Hɔɔ nɔɔn duro ni hɔ k'an ta ɔ her-her naa hunkam. Nj ji ɔ k'a hi a ɔ, ganwɔrɔrɔ kɔ guɔɔ ni η kam Woso ɔ kan hɔbɔrɔrɔ mannɔrɔ ki rɔ wɔɔ, η b'a dam ma ηn'a ka guɔɔ kɔ η ni η kam nɔ wɔɔ heer hu n bɔ y.

¹⁰ Hɔɔ wɔɔ duro haay, hɔbɔre kan hɔmire ki bankare kan wɔɔ zɔfɔrɔ hɔbɔre zaarɔ ki, ηn'a dɔnda guɔɔ m. Durnya naa zibəə hɔɔ m. Nyunta η y'a ɔ kɔ η ni tolle ba ηni dɔmum kɔ Woso hɔ haay lɔr ɔ bi ku.

¹¹ Bi kɛere naa, Krista bɔr, mannɔbɔr jɔtaare m, a ɔ bɔr hɔɔ muηηɔɔ kɔ η ni ta ɔ her lɔ nɔɔm m. Ɖɛ k'a n'a zi bi ban ɔ bi gore kan a muηηabaa ki lɛ da biisi pɛerace bi m. Guɔɔ bɛɛ ɛ bi do dɔ y, durnya naa hɔ bɛɛ y.

¹² Krista k'a gasu lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ bi, a n gasu bɔnsannɔ kan dinnyɛennyɔnɔ ki ma ni y. Gasu a ɔ b'ɔ a muηηa ma m gallem deem taan... dɔmum haay tɔ ma. Nɛɛnaaɔ ni, an bɔmbɔre k'a nyare ba ɔ yɔ an a ka wɔɔ ɔ.

¹³ Biisi bi, bɔnsannɔ kan ηɔannɔ ki n ni η zinze m, ηn'i zullur zem sɔ ηn'a dam sɛ re, ηni ma bi, kan zullur bi suu bi ki sare, ηn'a zinzaasom guɔɔ kɔ η kɔrɔmarɔ ba, a minkɛm bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, ηni η hu bɔ yɔnɔbayɔrɔ wɔɔ mim nɔ ɔ.

¹⁴ K'a ɔ yɔre ɔ ɔ, hɔbɔrɔrɔ wɔɔ ma a da ma an guɔɔ hu bɔ, k'a maam, Krista ma b'i lɛ da haay. A a muηηa ka Woso ɔ amba manni k'an muηηa an lɛ da bi m, Sent-Ǝspri k'an mɔsɔr dɔmum haay nɔ ɔ bi paηηa m. A ma b'i wɔɔ heerlɔ wɔɔ sɔrgɔm, kɔ wɔɔ bi minno kɔ η nyɔɔdɔ ba ɔ rɔ wɔɔ ba y. Kɔ wɔɔ n Woso k'an mɔsɔr bi zi ba.

¹⁵ Krista k'a naa ba bi y'a ka, an a ba guɔɔ kan Woso ki zekɔrazaa, guaaɔbabaa daa a a cɔnta η bire ɔ. A ba a ɔ nɛɛnaaɔ, kɔ guɔɔ kɔ Woso η bir lɔ wɔɔ n hɔɔ kɔ η nyare ba ɔ, Woso ni η ler bɔ rɔ wɔɔ yɔ, kɔ guaa ga bi tɔ ma m, Krista m. A zɛ b'i guɔɔ yɔm mimbɔnyaarɔ kɔ η yɔ η ba, guaaɔbabaa gusire bi zuure dɔmum ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ.

¹⁶ Kɔ guaa ci ba an a hɔnta jirle zaa hunka, kɔ n a jir a zɛ je ɔ, hɔnta bi b'a dam ma an jir k'a zaa bi bɛɛ ga y.

¹⁷ Bala, k'a zaa bi n ga, ci k'a ba bi nyɔɔdɔ ba ɔ y, bi k'a zaa bi bi ga, ci bi nyɔɔdɔ ta ɔ kɛere.

¹⁸ Naa y'a ka, lɛɛkare guaaɔbabaa bi nɔ ɔ bi, an yɔ pakra kɔ ma n nyunta ɔ, kɔ guaaɔbabaa bi n a dɔ an a zi ba.

¹⁹ Biisi bi, lɛɛ Moyiisi a ka, an lɛrɔ kɔ Woso a ka bi pa da haay Israyel guɔɔ wɔɔ m. A n bɔkare an *hizɔp gɔ sa, serka piinɔ n ta ma, an a nyɔɔ dinnyɛennyɔnɔ kan bɔnsannɔ ki

ma ma, kan hi kɪ, an a zaasɔ lɛɔ ci bɪ ma, kan guɔɔ wɔɔ kɪ ma haay.

²⁰ A n a hɪ, a ɔ: «Ma naa do n'a kam Woso nɪ guaaɪbabaa dare awɔɔ ma. Woso lɛ taa k'awɔɔ n ta a lɛ ra guaaɪbabaa bɪ nɔ ɔ.»

²¹ Moyiisi ma zaasɔ pɛɛrace bɪ ma sɔ, kan yaa bɪ dare mɔdrɔ wɔɔ haay kɪ ma.

²² Lɛɔ wɔɔ nɔ ɔ, pakra m kɔ n nɪ ma sa n nɪ hɔ gɔta hu bɔ m. Bɪ, kɔ ma n a lo sɔ, Woso bɪ guɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur kare ɲ ɔ y.

Krista ma ɪ guɔɔ mimbɔnyaarɔ

gɔre ɲ ma

²³ Hɔɔ nɔɔn duro, hɔɔ kɔ ɲ nɪ arzana ɔ bɪ makrarɔ m, b'a yɪ pakra kɔ n nɪ ɲ hu bɔ amba wɔɔ yɪ bɪ m. Bɪ, arzana hɔɔ wɔɔ mɲɲɔɔ lɛ taa mannɪɔ kɔ ɲ mɲɲabaa lɛ da fasi ma.

²⁴ Bala, pɛɛrace kɔ guɔɔ a ba bɪ bɛɛ Krista gasɔ ɔ y, pɛɛrace bɪ do bɪ, lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ paan... bɪ makra m. Krista bɪ, gasɔ a ɔ arzana ɔ, lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ, an nɪ b'ɔ wɔɔ tɔ ma.

²⁵ Zɪfɔrɔ wɔɔ mannɪbɛr jɪtaare bɪ, gasɔ a tɪr a ɔ Woso taɔre bɪnce ɔ b'ɔ gallem deem dɔɔraa biyɛə nɔ ɔ, hɔbɪsɪ ma m. Bɪ kɔ Krista nɪ, a n gasɔ Woso zi k'a mɲɲa ba mannɪ gallem hɔka y. A mɲɲa ka a ɔ vugur.

²⁶ K'a bɛɛ y'a ba nɔɪnaaɔ, pakra m k'an fir yɪ gallem hɔka an a sa durnya sɲɲɪda ma, an lee kum her la. Bɪ, bɔr a ɔ, gallem deem taan... biisi dɔmɲnɔ nɔɔn nyare ma, an b'a mɲɲa ka mannɪ, k'a mimbɔnyaa zaar ba.

²⁷ Pakra m kɔ guaa biyɛə n ga gallem deem taan..., bɪ jɛ ɔ, Woso n a zaa dɔdɔ ka.

²⁸ Nɔɪnaaɔ m sɔ, Krista n a mɲɲa ka mannɪ, an ga gallem deem taan... k'a guɔɔ gɔta mimbɔnyaarɔ gɔ ɲ ma. A y'a yare an bɔr, k'a bɪ bɔr, mimbɔnyaarɔ bɛɛ an nɪ zem k'a b'a gɔ guɔɔ ma y, zɛ an nawom k'a bɪ guɔɔ kɔ ɲ n'a mɪm dam nɔ wɔɔ bɔmbɔ.

10

¹ Moyiisi lɛɔ wɔɔ, hɔɔ mɲɲɔɔ kɔ Woso n nɪ zem b'a ka wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ɲnɪ ɲ hɪnkam, hɔɔ wɔɔ duro bɛɛ nɪ ɲ mɪ y. Mannɪɔ kɔ ɲ nɪ ɲ bam tee... rɔ wɔɔ hɔdeem, ɲnɪ ɲ bam dɔɔraa biyɛə, ɲ bare nyare ba ɔ y, bɪ, ɲ b'a dam ma ɲnɪ guɔɔ wɔɔ ba tɪrga y.

² Guɔɔ kɔ ɲ nɪ yaa bɪ do dam Woso m nɔ wɔɔ, kɔ yaa bɪ do dare ɪ wɔ ɔ, an ɲ mimbɔnyaarɔ gɔ ɲ ma fasi, ɲ b'a yare ɲn'a heer kɔ ɲ ɔ a mimbɔnyaa ba y, bɪ mannɪɔ wɔɔ bare ɲyam sɔ.

³ Տւրա ո՞՞ օ, մաննրօ րօ՞՞ Ժուրօ Բարօ Բի, ցո՞՞ միմբօնյարօ ան ու ղ տօ Ժարօ ղ ո՞՞ օ Ժօրաա Բիյօօ.

⁴ Բալա, ղոանօ կան Բօնսանօ կի մա Բ'ա Ժամ մա Բիգա ան ցո՞՞ միմբօնյարօ ցօնցօ ղ մա յ.

⁵ Նաա յ'ա կա, Քրիստա կ'ա Բօր Ժւրնյա օ Բի, ան ա հի Վօսօ մ, ա օ:

ԻԲու ԼԵ Բաա մաննի մա, Բի ցանրօրօ ու յ, Բի յ'ա կա ԻԲու ո մԵսիմ կա մօ՞՞ օ.

⁶ ԻՅօԲիսրօ կօ ղ ու ղ Ժամ ՏԵ ՐԵ կ'ա ղ կա Ի օ րօ րօ՞՞ Բիր ԻԲու ո՞՞ ԿրԵ յ, միմբօնյարօ սցւր յրԵ մաննրօ րօ՞՞ Բիր ԻԲու ո՞՞ ԿրԵ սօ յ.

⁷ Նաա տօ մա մ մօ՞՞ ո ա հի, մ օ,

Վօսօ րա, մօ՞՞ Բա ո ու, ՅԵ մօ՞՞ Նաւօմ կօ մ Բ'ի հօ՞՞նհօ Բա, անԲա հօ կօ ո յ'ա ցօրսւրա Բա մօ՞՞ միմ ԲիւնՇ օ ԼԵրօ շի Բի ո՞՞ օ Բի մ.

⁸ ԼԵԵ ա կա ան ա հի ա օ:

ԻԲու ԼԵ Բաա մաննրօ մա,

Բ'ԻԲու ԼԵ Բաա ցանրօրօ մա յ,

ԻԲու ԼԵ Բաա ԻՅօԲիսրօ կօ ղ յի ղ Ժա ՏԵ ՐԵ րօ րօ՞՞ մա սօ յ,

Բ'ԻԲու ԼԵ Բաա միմբօնյարօ սցւր յրԵ մաննրօ րօ՞՞ մա սօ յ, ԻԲու Բիր ղ ղօարօ յ.

Ա ո Բօկարօ, մաննրօ րօ՞՞ Ժուրօ Բարօ ա ցա մ, ԼԵրօ շի Բի ո՞՞ օ.

⁹ Ա ո ա յա ան ա Նա մա, ա օ:

Վօսօ րա, մօ՞՞ Բա ո ու, ՅԵ մօ՞՞ Նաւօմ կօ մ Բ'ի հօ՞՞նհօ Բա.

Կի ա օ ՆՇինաօս, Վօսօ ո Բիսի մաննրօ րօ՞՞ հաա շի ՅԵ, ան Քրիստա մաննի Բի սօմօ ղ յաա օ.

¹⁰ Կօ ՅԵԵզու Քրիստա Վօսօ հօ՞՞նհօ Բա, ան ա միւղա սա ան ա Բա մաննի ցալլԵմ ԺԵմ տաան... Բի յ'ա կա, րօ՞՞ ո'օ Բա տրգա Վօսօ միմ օ.

¹¹ Յիւրօ մաննիԲօննօ րօ՞՞, յիմ ղ Նաւօմ Ժօմիմ Բիյօօ ղն'ա շի Բի Բամ, ղնի մաննրօ ԺԵմ-ԺԵմ ո՞՞ րօ՞՞ Բամ, ան Բօկարօ մաննրօ րօ՞՞ Ժուրօ Բ'ա Ժամ մա Բիգա ղնի ցո՞՞ միմբօնյարօ ցօնցօ ղ մա յ.

¹² Բի կօ Քրիստա ու, մաննի ԺԵմ տաան... ա ա Բա ցո՞՞ միմբօնյարօ տօ մա, մաննի Նաա Ժօ Բարօ Նյօ՞՞Ժօ Բիր Նյամ Բիգա յ, Բի յԵ օ ան տա ան աա Նյիւնտա շիԲօօ ո՞՞ օ Վօսօ յիւր օ.

¹³ ԿԵԵրԵ Նաա, Ժօ ա Նաւօմ մա, կօ Վօսօ ո ա յիւննօ Ժա ա րօ օ.*

¹⁴ ՆՇինաօս ու, մաննի ԺԵմ տաան... տօ մա, ան ա կա ցո՞՞ կ'ա ղ միմբօնյարօ սօրցօ ղ մա րօ րօ՞՞ ո ա Բա տրգա Բասի Ժօմիմ հաա ո՞՞ օ.

¹⁵ ՏԵն-Եսփրի Ի Նաա հիւմ րօ՞՞ մ քաան... ԺԵնտ. Բալա, ա յ'ա հիւրԵ ՆՇինաօս, ա օ:

¹⁶ ՅուԲա յ'ա հիւրԵ ա օ,

* **10:13 10.13** «Ժա ա րօ օ» Յիւրօ շի Բի, յիւննօ Նյօ՞՞ ա ցամ տաա Ի տօ ղ Լա Բի, կ'ա հի ա օ, Բօր ա օ ղ Լա.

gʷaasɪbabaa kʷ mɔɔ n n'a dare ŋ ma dɔmɪnnɔ nɔɔn jɛ ɔ bɪ
ba n nɪ,

mɔɔ yɪ ŋ lɛrɔ wɔɔ dare ŋ heer ɔ, m a gʷɪrsɪra ba ŋ hɔɔn ɔ.

17 A n a ya an a na ma, a ɔ:

Mɔɔ bɪ ŋ mimbʷnyaarɔ kan ŋ kʷrɔmarɔ kɪ tɔ dare m nɔ ɔ
y.

18 A n bɔkare, kʷ Woso mimbʷnyaarɔ sugur ka bɪ, a n a ga
m dɔ kʷ ምዕ n mannɪ ba k'a mimbʷnyaarɔ sugur yɪ y.

U jim kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ

19 Naa tɔ ma bɪ, m danyɪnɔ, wɔɔ heer kookoo kɛɛrɛ k'ʷ
gasɔ lɛɛ kʷ Woso n ta ɔ b'ʷ, Yeezuu ma bɪ mannɪ bɪ tɔ ma.

20 A pɛera k'a ta Woso taʊrɛ bɪncɛ bɪ rɛ bɪ kaansɔ kʷ wɔɔ
n gasɔ. A zaa daa gʷ wɔɔ m, zaa mɪsɪr m. Pɛera k'a kaansɔ
bɪ, a mɪŋŋa mɛ bɪ m.

21 Wɔɔ ɪ mannɪbər jɪtaare m, a m Wosoɛ bɪ nyasum
minzaa.

22 K'a maam, k'ʷ ɔ zɔ Woso ma kan ɔ heer kɪ haay,
heerkoodɔbaa m sɪrakare denter nɔ ɔ, heer kʷ zi bʷnyaa
haay bɔ ɔ Yeezuu ma tɔ ma, kan mɛ k'a sɪrgɔrɛ yɪ hi mɪŋŋa
m kɪ.

23 ʊ taaherlɛ kʷ wɔɔ n ta m, ɔ n'a pa dam bɪ nyasɔ
kɔɔkɔɔ, bala, wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, hɔɔ kʷ Woso ŋ ler bɔ
wɔɔ m nɔ wɔɔ, a yɪ ŋ kam wɔɔ ɔ.

24 ʊ bɪr ɔ dam kʷ han, zi mɪŋŋɔɔ ŋʊare kan ŋ bare kɪ nɔ
ɔ.

25 ʊ b'ʷ gʷ ɔ sokomarɔ tare ma y, ɔ bɪ yɪ am ምዕ ምዕ
kʷ ŋ mɪnkə yarlɛ n nɔ wɔɔ nɪ y. Bɪ, an ta ɔ bɪ, ɔ bɪr kʷ heer
yom, ɔ bɪr a bare nɔnaas, bala, awɔɔ dɔ a ɔ, Zuuba dɔmɪm
y'a zɔm.

26 Bala, kʷ wɔɔ sɪra dɔ, ɔ tɔ ka, ɔ ɔ gu ɔ nɪ mimbʷnyaa
bare, mannɪ vanta ba ɔ dɔ an nɪ mimbʷnyaarɔ ምዕ ምዕ
ma y.

27 Kʷ wɔɔ ba nɔnaas, hɔ k'a ምዕta wɔɔ m bɪ, nyibəə wɔɔ
nɪ ba n bɪr a nɔ ɔ, ɔ bɪr dɔm mɪm k'a nɪ wɔɔ yɪm bɪ ma,
mɪm bɪ dɔ bɪ, dɔdɔyarlɛ k'a nɪ wɔɔ yɪm, ɔ gasɔ sɛ ምዕta k'a
nɪ Woso jɪnnɔ bɪm bɪ m.

28 Kʷ ምዕa bɪsɪ ka Moyiisi lɛ bɪ ma, a bɪsɪ bɪ kare
kasetɪzannɔ n ta ɔ hɪya, ምዕ kaakɔ, a zaa bɪ zɛ n nawom
gər, cicirzere ba ɔ y.

29 Bɪ, kʷ ምዕa Woso Nyɪ bɪ gore bɔ ɔ, bɪ zaa n a ga fɪryɪrɛ
m an lɛ da ra? Bala, naa zaa bɪ, dɪga a ɔ, ma kʷ Woso a
sa an ምዕasɪbabaa da an a mɪŋŋa sɪrgɔ m bɪ ma hɔnɪbɪr.
Sent-ɛspri k'a nɪ barka kam wɔɔ ɔ b'a n'a sonsɔ wɔm sɔ.

30 Bala, wɔɔ Woso k'a hɪ, a ɔ: <Mɔɔ nɪ zɪm bɔm, mɔɔ n'a
sompim ምዕa n'ʷ> bɪ dɔ. A a hɪ sɔ a ɔ: <Zuuba y'a ምዕta wɔɔ
dɔdɔ kam.>

³¹ Kɔ Woso k'an mɪsɪr bɪ guaa ku, k'a dɔdɔ ka, a yɪrɛ a zaa ma kɔsɪ maam-maam.

³² Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi, a sɪrakarɛ daa baa ma, a Woso lɛɛgure yɪ, a fir yɪ gota, a a gu a jum kɔkɔɔ zoo bɪ bare nɔ ɔ bɪ, k'a tɔ da a nɔ ɔ.

³³ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, guoo tɪr awɔɔ sonsɔ wɔ, ɲɪ fir ka awɔɔ ma guoo gaa ɔ, awɔɔ tɪr a dam guoo kɔ ɲ nɪ fir yɪrɛ nɔɪnaaɔ sɔ rɔ wɔɔ han.

³⁴ Awɔɔ kɔ, guoo kɔ n yɪ ɲ du Krista tɔ ma rɔ wɔɔ minto, guoo awɔɔ hɔnta yɔ awɔɔ m, awɔɔ n ye a to kan heernyɔɔ kɪ. Bala, awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ ɪ hɔnta k'a mɪɲɲabaa lɛ da bɪ m, bɪ nyare ba ɔ y.

³⁵ Naa tɔ ma bɪ, a bɪ heerkoodɔbaa k'awɔɔ n ta m sɪrakarɛ nɔ ɔ bɪ to y, awɔɔ zem bɪ ganwɔrɛ gota yɪ.

³⁶ Pakra m k'awɔɔ n bɪr a ma k'a a da ma, a hɔ k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba, k'a hɔ k'a ler bɔ bɪ yɪ.

³⁷ Naa y'a ka Wosoci bɪ n a hɪ, a ɔ:

A guota poore, poore tɔkke,
guaa k'a nɪ zem bɪ n bɪr,
a bɪ maasɪrɛ bare y.

³⁸ Bɪ, guaa k'an tɪrga mɔɔ mɪm ɔ bɪ, a mɪsɪrbaa bɪ ba a nawɔm sɪrakarɛ nɔ ɔ.

Bɪ, k'a zaa a bɔ a jɛ m, mɔɔ heer bɪ yɪm nyɪnta kan kɪ dɔ y.

³⁹ Guoo kɔ ɲ tɪr a bɔ a jɛ m, ɲɪ nyaam nɔ wɔɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y. Sɪra wɔɔ n'a kam, ɔ nyiro wɔɔ bombɔrɛ tɔ ma.

11

Guoo kɔ ɲ sɪra ka biisi rɔ wɔɔ zibɔθero

¹ Sɪrakarɛ bɪ, kasetɪ m guaa n ta m a heer ɔ, a ɔ, a hɔ k'a ta a heer lɛ bɪ yɪm, an a dɔ paan... a heer ɔ a ɔ, hɔ k'a bɪr yɪm mɪm m bɪ ta ɔ denter.

² Guoo kɔ ɲ nyɪnta biisi rɔ wɔɔ, ɲ sɪrakarɛ y'a ka Woso nɔ ɲ yɪ ɲ la.

³ Sɪrakarɛ y'a ka wɔɔ n a dɔ ɔ ɔ, Woso ɪ durnya da a lemim m. Nɔɪnaaɔ bɪ, hɔ k'a nɪ yɪm mɪm m haay naa, a to a ɔ hɔ kɔ mɪm bɪr a yɪm nɔ ɔ.

⁴ Abel sɪrakarɛ y'a ka an manɪ k'a mɪɲɲabaa cem Kayen hɔ han ba an a ka Woso ɔ. A sɪra bɪ karɛ y'a ka Woso n a hɪ a ɔ, a tɪrga a mɪm ɔ, bala, Woso mɪɲɲa ye a ganwɔrɛrɔ wɔɔ ma. Abel ga, bɪ, a sɪrakarɛ tɔ ma bɪ, a guota an nɪ meer bam.

⁵ Enɔk sɪrakarɛ y'a ka Woso n a busu a zi, b'a n ga y. Guoo n a ka ma bɪ ɲ n a yɪ y, kɔ Woso a busu a zi bɪ tɔ ma. Wosoci bɪ y'a hɪrɛ a ɔ, kɔ Woso n bɔkarɛ an Enɔk busu a zi bɪ, Woso nɔ yɪ ra.

6 Woso ո՞՞ b'a dam ma an yԷ ցօ՞՞ստ րա, k'a zaa n սԷրա ka y. Bala, ցօ՞՞ա k'a n'a շօ՞՞մ Woso ma b'a ga m an սԷրա ka a Օ Woso տա Օ, an սԷրա ka Տօ a Օ, Woso gan wom ցօ՞՞՞ կօ ղ յ n a kam ma k'a a ճօ րօ Կօ՞՞ ma.

7 ՏԷրակարԷ y'a ka Nowee n zu հօ՞՞ կօ Woso a հԷ m b'Օ. Minno կօ ղ յ ու շԷմ ԲԷ Բա րօ Կօ՞՞ ա ԼԷԷ ka an a հԷ m. Nowee n հօ՞՞ Կօ՞՞ Կօ՞՞ դուրօ yԷ a մԷմ ու y, b'a gu an zu հօ՞՞ կօ Woso a հԷ b'Օ. A կօ՞՞լօս ցօ՞՞տա Բա an ցօ՞՞ստ Օ kan a hargօ՞՞՞ կԷ, ղ յ ու ԲօլԷմ yԷ. YԷ a Օ ոււնաօ՞՞ս, an a հԷնկա a Օ, a zamaana ցօ՞՞՞ Կօ՞՞ Բօնյաա, a սԷրա ԲԷ կարԷ տօ ma, Woso n ճԷղա a ցօ՞՞ա տԷղա.

8 Woso k'a Abraham bir ԲԷ, սԷրակարԷ y'a ka, an yԷ Woso ma, an տա տարա կօ Woso n'a կաղ Օ k'an yԷ a հօ՞՞րԷ ԲԷ րա. A n a հօ՞՞ր ա կօ Բ'Օ, b'a n a ճօ՞՞ կօ տա a nawօ՞՞մ ka y.

9 A սԷրա ԲԷ կարԷ y'a ka an ունտա կօ կօ Woso a ԼԷր Բօ՞՞ m Բ'Օ, am saana հօ՞՞ ԲԷ m. Նյտա a Օ քԷրացօ՞՞ Օ, IzakkԷ kan Zakօ՞՞՞ կԷ ունտա քԷրացօ՞՞ Կօ՞՞ Օ Տօ. ԼԷրԲօրԷ deem-deem ԲԷ Woso a Բօ՞՞ Բրօ՞՞ m.

10 Bala, Abraham ԲԷ, ճօ՞՞ a nawօ՞՞մ կօ k'a յԷր քա՞ղա n տա Օ ԲԷ ma, k'a ունտա Օ. Woso մԷղա n կօ ԲԷ ճօ՞՞ ճօրԷաա.

11 Abraham սԷրակարԷ y'a ka an Կօ՞՞ Օ an ուր yԷ, ԲԷ ma ԲԷ, a gusi an Էմ ուրԷրԷ ճօ՞՞մԷմ հան, a Լօ Տարա մամ Տօ. ԲԷ, a a gu an սԷրա ka a Օ, Woso հօ՞՞ k'a ԼԷր Բօ՞՞ a m ԲԷ Բամ.

12 YԷ a Օ ոււնաօ՞՞ս, ցօ՞՞ա deem taan... naa տօ ma, Բաա k'a gusi an a շօ՞՞ շԷ ma ԲԷ, քաղա՞՞ n ունտա Օ ցօ՞՞տա, am monyaarօ հօ՞՞ ԲԷ m, am ունտաաա k'a ու հԷցօ՞՞տա ԼԷ րա ԲԷ m.

13 Ը՞՞՞ ոււն դուրօ հաայ, ցԷղա ղ y'a Օ սԷրակարԷ ո՞՞ Օ. Ղ յ n հօ՞՞ կօ Woso a ԼԷր Բօ՞՞ ղ ու ԲԷ yԷ y, ԲԷ, ղ y'a տօ ղ յ ու հօ՞՞ Կօ՞՞ դուրօ yԷ Լատօ, ղ յ n'a հԷր ուլօ ղ տօ ma, ղ յ n'a հԷ ղ Օ, սաա՞՞ ունտա n'a մԷ, ԲԷ շաաթա՞ննօ n'a մԷ Տօ տարա Բրօ՞՞ Օ naa Օ.

14 Ը՞՞՞ կօ ղ յ ու մԷր ԲարԷ ոււնաօ՞՞ րօ Կօ՞՞, a հԷնկա ղ nawօ՞՞րԷ ղ Օ, a ka a nawօ՞՞րԷ a մԷղա՞՞ կօ ma.

15 Կօ կօրօ՞՞ կօ ղ y'a Բօ՞՞ Օ րօ Կօ՞՞ կօրկօր n տա ղ ու, ղ տօրԷ ուրԷ ղ յ n'a Բօ՞՞ ղ ու տա ղ Օ.

16 ԲԷ, ոււնաօ՞՞ս ԲԷԷ y, a ka ղ nawօ՞՞մ կօ k'an մԷղա an ԼԷ ճա ma, arzana ղ յ n'a kam ma. Naa տօ ma ու, ունտա ԲԷր Woso շԷմ կօ n ղ ԲԷր ա ցօ՞՞՞ y, bala, a կօ Բանկա, կօ ղ ու ԲԷ ունտա Օ.

17 Abraham սԷրակարԷ y'a ka an yԷ k'a IzakkԷ շԷ Woso m մանու, ճօ՞՞մԷմ կօ Woso a ka ԼԷԷ k'a ճԷղա ma ԲԷ ma. Woso մԷղա Է ԼԷր Բօ՞՞ Abraham m k'a ուր ka Օ, an ԲօկարԷ Abraham yԷ շօ՞՞-շօ՞՞ k'a ուր deem taan... ԲԷ ka Օ մանու.

18 Woso ունտա an a հԷ m, a Օ: IzakkԷ n ու քաղա՞՞ կօ մօ՞՞ ղ ԼԷր Բօ՞՞ ԷԲԷ m ո՞՞ Կօ՞՞ ում.
19 A ճօ՞՞ Abraham Օ a հԷր Օ a Օ, Woso Է քաղա՞՞ m k'a IzakkԷ մԷմ Բօ՞՞ Օ, denter Տօ, Woso a յա an IzakkԷ ka Abraham Օ Է Օ, a մԷմ a a Բօ՞՞ Օ.

20 Տրակարէ տօ մա մ, Izakkı n Zakօօb kan Eso kı barka da օ ղ booti mim ոօ օ.

21 Տրակարէ տօ մա մ սօ, Zakօօb շէ կ'ա b'a շօ bı, a Zozef nyıno wօօ barka da օ. A n yo a bօnkօ ma an zerga, an a lօ bօ Woso օ.

22 Տրակարէ y'a ka, Zozef n Israyel ցո՞՞ wօօ kօ ղ nı zem bı bօ Eziptı օ bı mim hı, bı ma bı, a gare a շօ. A n a hı ղ nı kօ ղ n'a yaaro ցօր, ղnı bօ ղ nı bօre bı ma.

23 Տրակարէ տօ մա մ, Moyiisi zıro wօօ n a nyaakum da a yıre dօmum օ, mom bam kaakօ. Dıga kօ ղ y'a օ nyı bı ցօրէ ma bı y'a ka, ղ n nyı ba cir bı lօ k'a ka bı bıstı ka ma nı y.

24 Տրակարէ y'a ka Moyiisi k'a b'a ba ցօaa burgu bı, a n ye kօ ղ n'a bir Farawօn nyumbօere nyı y.

25 A ye k'a fir yı kan Woso dogօօօ wօօ kı, an a gu mim bonyaa heernyօօ k'a nı cenim bı ma.

26 A dօ a օ a heer օ, a օ, k'ı fir yı amba Krista nı, a nyօօօօ ta օ an lօ da Eziptı hօnta haay yıre m. Bala, dıga a nawom ganwօre kօ Woso n nı zem b'a ka a ցօօօ օ bı ma.

27 Տրակարէ տօ մա մ, Moyiisi n a hօr Eziptı kօ b'օ, a n nyı ba cir bı nօmaa nı y, an jum kօօkօօ, amba ցօaa k'a nı Woso kօ ցօstı b'a dam ma an a yı a mım m bı yım.

28 Տրակարէ y'a ka an pakkı hօbıre bı ba, an a hı ցօօօ wօօ m kօ ղ nı ma zaasօ a hallero, kan a sıgarօ kı ma, kօ շէ maleeka bı bı Israyel lօekare nyıno wօօ zınze y.

29 Տրակարէ y'a ka Israyel ցո՞՞ wօօ n bra higota piınօ bı ma, a tara n ցօr. Bı, Eziptı ցո՞՞ wօօ kօ ղ օ k'a bra ma սօ bı, hi bı nı ղ bı.

30 Տրակարէ տօ մա մ, Zeriko pօղղօro wօօ n a dında, Israyel ցո՞՞ wօօ kօ ղ bı ma dօmum saanhına bı տօ ma.

31 Տրակարէ տօ մա մ, Rahab n ga kan bıstıkawosomazanno wօօ kı y, a ye an dundolօezizanno wօօ si a har օ an a mıղղa ba ղ nı.

32 M ya m bօ hı? Toore ba օ mօօ nı Zedenyօօ mim dındare y, kan Barakkı hօ kı, Samson kı, Zefte kı, David kı, Sanwel kı wosolesınnısorazanno wօօ hօ kı y.

33 Ղ սրակարէ տօ մա, ղ wօ օ, ղnı yar ba ղn'a so kօրօ օ, ղnı tırgabaa zi ba, ղnı hօ kօ Woso a ler bօ ղ nı yı. Ղ n'a ka poozanno n wօ օ, ղnı ղ bı y.

34 Ղ սրակարէ տօ մա, ղ serօ ցօտօ lihi, ցօօօ n a ղսա k'a ղ zınze henno m, ղnı bօ lօ m. Ղ nyınta panղawar ոօ օ, ղnı bı panղa yı, ղ nyınta yarbօnno wıսıro, ղnı bօr kօրօ vantօօ yarbօnno ra, brօօ n a si.

35 Lanno nıղղօօ սրակարէ տօ մա, ղ ցօօօ kօ ղ ցıngarօ a mım bօ օ. ցօօօ ցօսınnօ fir yı, ղnı ցıngա սրակարէ տօ մա, ղ

n ye ηn'a bɔ a taa m k'a bɪ ga y, a ba η y'a ɔ ncɪnaaɔ, k'a wɔ ɔ, a mɪmbɔɔrɛ k'an mɪŋja an lɛ da yɪ.

³⁶ Sɪrakare tɔ ma m, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n ye gɔɔɔ n yaa wɔ η ma, ηnɪ η zɛ mawɔr m, ηnɪ nɔɔrɔ kɔsɪ baŋŋarɔ m, ηnɪ η du.

³⁷ N gɔsɪnnɔ bɪmba jaarɔ m, ηnɪ η meeyaa bɔ ɔ, ηnɪ gɔsɪnnɔ zɛ kumbir sii m, gɛɛ ηnɪ zɛ kargɔ m. Sɪrakare tɔ ma m nɔɔrɔ n kɔrɔ cɛ ma, ηn'a dam lɛɛ zi, seero ci gɛɛ biiro ciro ɪ nyɪnta η huuro, ηnɪ ηʒazaabaa nɔ ɔ, gɔɔɔ nɪ nyannɪ dare η ma, ηn'ɪ fir kare η ma.

³⁸ A n bɔkare gɔɔɔ wɪsɪrɔ m Woso mɪm ɔ, durnya naa do gɔɔɔ wɔɔ n a ga m kɔ gɔɔɔ nɔɔn duro n nyɪnta kan η kɪ y. N sɪrakare tɔ ma m, η ba lɛɛ nɪ y, ηn'ɪ poo sam kan ciro gaa kɪ, ηn'ɪ wɔtam yaarɔ ɔ kan ciro yaarɔ kɪ ɔ.

³⁹ Gɔɔɔ nɔɔn duro haay, Woso nɔ nyɔɔ η la η sɪrakare tɔ ma. A n bɔkare η n hɔ kɔ Woso a ler bɔ η nɪ bɪ yɪ.

⁴⁰ Bala, Woso hɔ mɪŋja k'a lɛ da hɔ kɔ η n'a hɔɔn dam ma bɪ cɪnta k'a b'a ba wɔɔ m, a ηʒa a ɔ k'a ka kɔ gɔɔɔ nɔɔn duro kan wɔɔ kɪ, k'ɔ b'ɔ dakɔ ɔ, ɔ yɪ amba Woso n lɛ n taa kɔ wɔɔ n yɪ bɪ m fasi.

12

U gɔɔta ɔ bir ɔ tɔŋ ɔ firyɪrɛ

haay nɔ ɔ

¹ Bɪ kɔ wɔɔ nɪ, gɔɔɔ nɔɔn duro haay kɔ η sɪra ka Woso ɔ rɔ wɔɔ, kasetɪzannɔ m, ηnɪ bir wɔɔ ma. U mɔr haay k'a nɪ wɔɔ tare dam jɪm ɔ bɪ to, kan mɪmbɔnyaa k'a n'a som wɔɔ ɔ zɔɔ-zɔɔ bɪ kɪ. K'ɔ gɔɔta ɔ ta lɛɛ tee... hɔ kɔ Woso ɔ wɔɔ n a ba bɪ nɔ ɔ k'an ta an a nyare ku.

² U ɔ mɪm ka Yeezuu zi, a m wɔɔ sɪra bɪ kare sɪŋŋɪda kan a nyambɔrɛ kɪ. A ye n n a zɛ gɔdarkora ma, a n nyannɪ zɛ k'a ga gɔdarkora ma y, bala, dɪga an nawɔm heernyɔɔ nɪŋŋɔ k'a nɪ zɛm ba yɪ bɪ ma. Bɪ kɛɛrɛ naa, nyɪnta an nawɔm Woso jɪr ɔ cɪrbɛɛ nɔ ɔ.

³ K'a a hɔɔn da ma a dɪga a, a ye an fir yɪ mɪmbɔnyaabɛnno wɔ ɔ, k'a a hɔɔn da ma denter k'a b'a mɪŋŋɔɔ to heerzar nɔ ɔ, a paŋŋa n a da y.

⁴ Bala, zoo k'awɔɔ n'a bam kan mɪmbɔnyaa kɪ bɪ, awɔɔ n a ba cɪna an wɔ ɔ a n awɔɔ meeyaa bɔ ɔ y.

⁵ Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, meerbaarɔ k'a η ba k'awɔɔ heer yo bɪ, η tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra? A a hɪ, a ɔ: M nyɪnnɪ, ɪ bɪ hɔnhɔrɛ kɔ Zuuba n'a kare ɪbɪ ɔ bɪ ba hɔnɪbir y,

ɪ b'ɪ heer zar sɔ ɪ bɔ k'a nawɔm zaa ɔ bɪ tɔ ma y.

⁶ Bala, gɔaa kɔ Zuuba a ηʒa bɪ,

բի zaa an n'a hօnhօrm,
 ցօaa k'a nի dիgam ma a nyi bi,
 բի zaa an nի mawօr sօղ օ.

⁷ K'a ye fir k'awօօ n'a yim bi ma, յ օ, hօnhօrլե m. Bala, awօօ fir bi yire y'a hinkare a օ, Woso յ dիgare awօօ ma a nyinօ. Nyi ka n ta օ, a zի bir a hօnhօrլե?

⁸ K'awօօ bir hօnhօrլե yire amba a nyinօ haay n'a yim bi ni, k'a maam, a nyinօ paan...րօ bեե n'awօօ ni y, ցօսmarօ n'awօօ m.

⁹ Ս hօ kօ wօօ zիrօ n'a bam wօօ m bi tօ da օ nօ օ, wօօ hօnhօr ղ nawօm, wօօ ni ղ da ղ օ. Bi, wօօ օ ga m, օ ye օ Zի Woso ma an լե da, maam bi a mիսրbaa k'a nyare ba օ kam wօօ օ.

¹⁰ Wօօ zիrօ wօօ, wօօ hօnhօr ղ nawօm dօmum poore nօ օ bala, amba a a ga m ղ hօռն օ bi m. Bi, Woso bi, wօօ hօnhօr an nawօm k'a wօօ banka kօ wօօ n yի mիղղa fast amba a mիղղa m.

¹¹ Kօ wօօ յ fir yim, wօօ heer tir a zaar ba fir bi yire dօmum օ, heernyօօ ba օ y. Bi, k'a bi maastre ba fir bi yire յե օ, ցօօօ kօ ղ hօ dunda fir bi nօ օ rօ wօօ, ղ y'a nyօօօս yim, laafu m kan mիսրbaa tirga kի.

Dօndօրօ kan bօzaa օ mim kի

¹² Awօօ kօ kan Woso hօռնhօ bi bare kի, k'a a ya, a bir a bam paan..., a b'a tօ y, awօօ kօ kan mիսրbaa k'a Woso nօ yի bi kի, k'a banka a ta լեե kan kի.

¹³ K'a zaarօ tirցօօ sa, kօ ցօaa k'a n'a bam k'a do bi b'a do y, bi k'a n'a banka an յim kօօkօօ.

¹⁴ K'a a tօ օ, a bir laafu m kan ցօaa woo... kի. A bir mիսրbaa k'a Woso nօ yի bam, bala, kօ ցօaa bir mիսրbaa k'a Woso nօ yի bare a bi Zuuba yire y.

¹⁵ K'a dundo a zi k'awօօ ցօս b'a do Woso barka bi ma y. K'a dundo a zi k'awօօ ցօս bi bօ kօ օ kan ցօnyim kօսի kի y. Kօ n bեե m a լեե warm kօ ma an a kօսրbaa bi da ցօօօ ցօta ma.

¹⁶ Գօսի bi yի jaandօr* awօօ barla, b'a bi yի Woso hօօ gore bօւրեzaa am Eso hօ bi ni y. Bi ye an a յitambaa hօյirle hեե a dam han k'an hօբիւրե ka a օ poore k'a bi.

¹⁷ Awօօ dօ a օ, maastre k'a bi ba bi, a a ղա k'a zի n a barka da օ, bi n a gu. A n nyi ka k'a zի bi n a barka da օ ղսւ..., k'an bi kի haay, an wօ օ an hօ k'a ba bi lor y.

¹⁸ K'a dօ a օ, bիւնե k'awօօ n ta օ Woso taa naa, a do bեե m Israyel ցօօօ kօ ղ nyunta Sinayii ci յր օ, ղ n a da ma, ղn'a wօ da ma bi ni y. Տե wurօ յ nyunta ci bi ma, monsigօ n bir ma bidօ, kan hիւher ցօta kի.

* **12:16 12.16** jaandօr: Գօասրbaa Gusire bi nօ օ, k'իbի bir yem Woso ma bօ a օ kօ օ jaandare m.

¹⁹ N̄ huure kan leer kɪ ma b'ɔ. Israyel gɔɔɔ wɔɔ kɔ η leer bɪ do ma bɪ, η n a ηɔa k'a a ya a tɔr ka ma y.

²⁰ Bala, η n wɔ ɔ ηnɪ lɛ kɔ leer b'a cɪnta naa do si y. Leer b'a hɪ, a ɔ:

Gɔaa k'a n'a nɔm ci bɪ ma bɪ,
baa kɔ hɔbɪsɪ m,

a zaa bɪmba n nawom jaarɔ m an ga.

²¹ Hɔɔ kɔ η y'a yɪ b'ɔ rɔ wɔɔ η da bɔ ɔ gɔta, baa Moyiisi mɪηηa, nyibəə a nyasɔ an kɔ an a hɪ, a ɔ: «Nyibəə ɪ mɔɔ zɛm, mɔɔ mɛ nɪ hɪnkəm maam-maam.»

²² Bɪ k'awɔɔ nɪ, a zɔ awɔɔ ɔ *Siyɔn ci bɪ ma, Woso k'an mɪsɪr bɪ kɔ bɪ awɔɔ a zɔ ma, arzana Zerizalem bɪ m, kan a malɛɛkarɔ tisi-tisi rɔ wɔɔ kɪ.

²³ Woso lɛekare nyɪnɔ kɔ η nɪ heernyɔɔ bam nɔ wɔɔ awɔɔ a zɔ η ma, Woso brɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ. A zɔ awɔɔ ɔ Woso ma, a m gɔɔɔ haay dɔdɔkɛr, a zɔ awɔɔ ɔ gɔɔɔ tɪrgɔɔ kɔ Woso a ka ηnɪ yɪ amba a lɛ n taa rɔ wɔɔ ma fasi.

²⁴ A zɔ awɔɔ ɔ Yeezuu ma, a m gɔaasɪbabaa daa bɪ zɛkɔrazaa, a zɔ awɔɔ ɔ a ma zaasɔrɛ* bɪ ma, a ma bɪ nɪ mɪmbɔnyaa gɔm gɔɔɔ ma, an nɪ meer bam wɔɔ daahan tɔ ma, an lɛ da Abel ma bɪ ra.

²⁵ Naa minto bɪ, k'a dundo a zi. Woso k'a nɪ meer bam kan awɔɔ kɪ bɪ, a b'a tɔr ta a meerbaa bɪ rɛ y. Awɔɔ yaabɔɔ kɔ η nyɪnta ηn'a tɔr ta a zaa k'a nɪ η bɔm zaa ɔ tara burɔ ɔ bɪ meerbaa bɪ rɛ rɔ wɔɔ, η fir yɪ. Bɪ wɔɔ, Woso y'a tɔ brama an nɪ wɔɔ bɔm zaa ɔ, kɔ wɔɔ ɔ tɔr ta a meerbaa bɪ rɛ, ɔ ɔ gu ma, wɔɔ fir yɪm an lɛ da paan....

²⁶ Biisi bɪ, Woso bɪ leer a ka tara n hɪnkə, bɪ kɛɛrɛ naa, a ler bɔ wɔɔ m, a ɔ:

Mɔɔ yɪ m yarɛ m tara hɪnkə,
bɪ, bɪ bɛɛ nɪ yɪrɛ a deem nɪ y,
mɔɔ brama hɪnkəm sɔ.

²⁷ K'a a hɪ a ɔ: «Mɔɔ yɪ m yam» bɪ, naa ɔ k'a hɪ, a ɔ, hɔɔ k'a η da ηnɪ hɪnkəm nɔ wɔɔ hɪnkərə ηnɪ nyaam, kɔ hɔɔ kɔ η b'a dam ma ηnɪ hɪnkə rɔ wɔɔ n gɔɔta ηnɪ bɪr ta ɔ.

²⁸ Nɛɪnaasɔ bɪ, ɔ yɪ Woso barkadarezannɔ, k'a cirbəə kɔ k'a bɪ hɪnkəm ka wɔɔ ɔ bɪ tɔ ma. Wɔɔ barka bɪ darɛ ba n nɪ: ɔ bɪr Woso dan ɔ amba a a ηɔa bɪ m, yɛ a lɛ ma nɔ ɔ, kan a hɔɔnhɔ bare kɪ nɔ ɔ.

²⁹ Bala, wɔɔ Woso bɪ bɔ kɔ ɔ kan sɛ k'a nɪ bɪm kɪ. Hɔ k'a bɪr a nɔ yɪm bɪ zaar an n'a bare.

13

A ba wɔɔ nawom lɔnlɔ

Woso nɔ n yɪ wɔɔ ra?

* 12:24 12.24 K'a dɪga Ebree gɔɔɔ 9.19; 10.22 bɪnce ɔ.

¹ Kristagucco n'awoo m, k'a guota a bir ku nsoam tee...,

² k'a bir saanoo sim muhja a hadro u, a bi naa to bo a no u y. Bala, guoo nyunta nju naa ba, nju maleekaro si a hadro u bi n a do n u, maleekaro ni y.

³ K'a bir a hoon dam guoo ku n lonnocce u ro woo ma, i u, lonnocce awoo n ta u kan n ki. K'a bir a hoon dam guoo ku n fir yim no woo ma, i u, fir awoo n'a yim so am n ho bi m.

⁴ Guaa haay n harcintare gore da u, guaa kan a lu ki n bir sira zi bam kan ku ki, n bi jaan da y. Bala, Woso yoodurbenno woo kan jaandenno woo ki dudo kam.

⁵ A bi busoo nsa y, k'a zerga ho k'awoo n ta m bi re, bala, Woso a hi, a u:

Moo b'ibu tore y, bi moo bi m bore ibu u so fuga y.

⁶ Naa y'a ka woo n'u dam ma u a hi, u u:

Zuuba n moo daahanzaa, moo bi nyi bam hosti ni y.

Bo guaa n ni won u an a ba moo ni?

⁷ K'a guoo ku n ka awoo lee biisi ro woo to da a no u, guoo ku n Woso lemim dunda awoo m no woo. K'a a hoon da n musirbaa bi bare loo ma, kan ga ku n y'a u lonlo bi ki ma, k'a sira ka Woso u am n ho bi m.

⁸ Yeezuu Krista k'a nyunta lonlo jim bi, a maam her so a guotam maam domum haay.

⁹ A b'a to hodindareru daaru do y'a hunho ro woo n'awoo nyonnyoo y. Woso barka bi y'a da ma an panja ka woo heer u, hobireru bire minno bee y. Guoo ku n zu minno woo duro u ro woo, n a nyoodu yi y.

¹⁰ Zufuro woo mannibenno ku n n'a zi bare n Wosocce u ro woo, n ba le m k'a woo manniduu ho bi y.

¹¹ Zufuro mannibaru jitaare bi, hobisuro k'a n zinze ro woo ma bi, ta an nawom ni Woso taure bince u Wosocce u b'u, an n'a kam Woso u k'a guoo woo mimbunyaaru sugur ka n u. Bi, se n n'a dam hobisuro woo muhjo re ku bi boleema.

¹² Naa y'a ka Yeezuu muhja n bi ga ku bi boleema, k'a guoo hu bo a ma bi m.

¹³ Naa to ma bi, u bo u ta zi amba a muhja ga boleema bi m, u b'u gu y.*

¹⁴ Bala, woo ba ku m tara buru u naa u, u n ni nyuntan u domum haay y. U ka woo nawom booti ku bi ma.

¹⁵ Ncunaasu bi, u bir u le bom Woso u tee... Yeezuu to ma. U le ku woo n'a bon u bi bo ku u i u, manni woo n'a kan u, ku woo n'u le bon u tee... bi to ma.

* **13:13 13.13** A ba n y'a hoo, n u, zerji boleema. (Mannibenno Ci 16.27). Guoo a gore bo u, u bi nyanni ze ku n yi woo gore bon u so a to ma y.

¹⁶ K'a bir a bam ku m miηηa, a bir a dam ku han, a bi naa bare to bo a no u y. Bala, bo a u ku u, i u, mannuo m, Woso yi η ηoam.

¹⁷ K'a bir yem a leezanno woo ma, a bir ho ku η n'a hire awoo m bi bare. Bala, do η nawore awoo nyiro woo ma domum haay, ku Woso n ni zem bi η lar awoo nyiro woo mim ma bi y'a ka ηn'a bam maam. K'awoo i zure η le u, η y'a zi bi bam kan heernyoo ki. Ku n bee m, zi bi ba η nawom kan heerzar ki, bi, naa b'a dare awoo han fuga y.

¹⁸ K'a goota a bir yaa dam woo to ma. Woo do paan..., u u, u n a bonyaa ba y, bala, woo le taa k'os bir a miηηa bam tee... ho haay no u.

¹⁹ A ye moo nawom gota k'a yaa da moo to ma, ku Woso n a ka ku m m bo m bor awoo zi zoo.

Yaadare kan leersore ki

²⁰ Bi, ku Woso k'a ni laafu kam bi n'awoo barka da u. Woo Zuuba Yeezuu n woo dunder gota, amba hobisuro dunder m, a ma k'a ka Woso u am manni ho bi m bi to ma m. A ma bi to ma m so gaasibabaa k'a nyare ba u bi n ta u. Woso a mim bo u gaeno bire u.

²¹ A ye moo nawom k'an a ka k'awoo n wo u a ho haay k'an miηηa ba, maam bi, awoo y'a hooho bare. K'an a ka ku ho k'a no yi haay n ku yi woo gur zi Yeezuu Krista to ma. Bi ku Yeezuu Krista to n leboore yi domum haay. Amina.

²² M danyino, a ye moo nawom k'a a hoon da meerbaaro ku moo η ba kan awoo ki ro noon ma kan boraama ki, a zu η u. Ho ku moo gursira ba awoo ma so naa, a bi jinto y.

²³ K'a do a u, woo danyu Timote bi, n y'a bo lonnoe b'os. K'a bor moo zi zoo, moo y'a gaam u zu ku u, u bor u bi diga awoo ma.

²⁴ K'a yaa da a leezanno woo m haay, kan wosogoo woo ki haay. Woo danyino ku η ni Italii u ro woo i yaa dare a m.

²⁵ Bi ku Woso barka n bir kan awoo haay ki.

Ci kɔ ZAKKI a ba

Ci kɔ Zakki a ba bi

gasuure

Zakki bi, Yeezuu danzaa m, n y'a gɔngare n ɔ, a ɪ ci bi ba. A bir a le bore a miɲɲa ɔ danyɔbaa naa do k'an ta m kan Yeezuu ki bi no ɔ y. Zakki nyɲnta goaa wɪsɪ, a ɪ nyɲnta Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ leezaa.

Ci bi ba a ɔ, wosogɔɔɔ kɔ η nɪ lee haay ɔ rɔ wɔɔ ma, bi ci bi no ɔ a y'a hire a ɔ, a ba a ɔ, Israyel do buerehɪyɔɔ wɔɔ ma. Kristagɔɔɔ sokɔma bi makra a ba brɔɔ ma. Ci bi ba a ɔ, k'a minno y'a hɔnhɔ dɪnda kristagɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ sore η la, k'a η dɔndɔ kɔ η n'a mɪsɪrbaa bi ba k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare bi ki. Bala, kɔ sɪrakare n zu kɔ ɔ kan zibæro ki, hɔ vam m.

Minno wɔɔ ba n nɪ: fɪryɪre kan tɔntɔure ki, mindɔre kan yaadare ki, hɔntazannɔ kan ηɔazannɔ ki, makrarɔ kan letaamarɔ bɔnyaarɔ ki, Woso lemim kan a zuure ki.

Zakki ɪ yaa dam Woso dogɔɔɔ m jilli

¹ Mɔɔ miɲɲa Zakki, Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki zibænyɪ m mɔɔ m. Yaa mɔɔ n'a dam Woso dogɔɔɔ kɔ η y'a kɔrgu lee haay ra durnya no ɔ rɔ wɔɔ m.

Fɪryɪre kan mindɔre ki mim

² M danyɔnɔ, k'awɔɔ ɪ fir do haay yɪm k'a a heer nyɔɔ,

³ bala, awɔɔ dɔ a ɔ, fɪryɪre bi no ɔ, k'awɔɔ jɪm kɔɔkɔɔ sɪrakare no ɔ, awɔɔ bɔraama yɪm.

⁴ Bi, pakra m, k'awɔɔ bɔraama bi n a hunka fasi, k'awɔɔ n yɪ miɲɲa fasi, hɔsɪ bi jɪra a ma y.

⁵ Bi, kɔ goaa y'awɔɔ barla mindɔre n jɪra ma, k'an a ye Woso han, a y'a kan ɔ, bala, Woso ɪ hɔ kam goaa haay ɔ an le da a zaa n'a yem bi ra, b'a bir meer bam ma y.

⁶ A n ta ɔ bi, pakra m, k'a zaa n a ye sɪrakare no ɔ, a bi sɪnsɪm ka y. Bala, goaa k'a nɪ sɪnsɪm kam bi bɔ kɔ ɔ, kan higɔta kurɔ ki, hɪnhɪr n'a yɔɲɲɔm jɪsa kan bɪsɪ ki.

⁷ Goaa naa do lɔɔ n a ga m an a gɪnga a ɔ, a hɔ yɪm Zuuba zi y.

⁸ Bala, hɔɔn hɪya-hɪya zaa m, a heer n sɪra ka kan hɔsɪ bare ki y.

Ŋɔazaa kan hɔntazaa ki mim

⁹ Kristagɔaa k'an nɔazaa bi n a heer nyɔɔ, bala, Woso a busu.

¹⁰ Kɔ kristagɔaa kɔ hɔntazaa m bi, n a heer nyɔɔ sɔ, bala, Woso a ka an zer. Sira nɔ ɔ, hɔntazaa cenim amba burvu tir sur bi m.

¹¹ Bala, kɔ woso haan, b'a gu kan paɲɲa ki an na bur bi ma, bur bi n ga, a vu bi n sur, a gɔɛɛ k'an ta ɔ bi n nyaam. Yi a nawɔɛ ncinaaɔ, hɔntazaa n cem zɔɔ-zɔɔ a zibæro dɔmɔm ɔ.

Hɔ k'a ni zem makra m

¹² Mimbirenyɔntazaa m ɔaa k'a ni junɔm kɔɔkɔɔ makra nɔ ɔ bi m. Bala, k'a wɔ makra b'ɔ an bɔ ɔ, a mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɔm, ganwɔɛ kɔ Woso a ler bɔ k'a ka ɔɔɔ kɔ η n'a nɔam nɔ wɔɔ ɔ bi n bi.

¹³ Kɔ ɔaa i makra lɛɛ, a b'a hi, a ɔ: «Woso ni mɔɔ makra bare y.» Bala, mimbonyaa b'a dam ma an Woso makra ba y, bi Woso mɔɲɲa bir gɔsɔ makra bam k'an mimbonyaa ba y.

¹⁴ Bi, ɔaa letaama bonyaa i tir a zaa gaa an wɔ ɔ an a da makra ɔ, k'an mimbonyaa ba.

¹⁵ Kɔ letaama bonyaa bi paɲɲa yi a zaa zi, b'a a ka a zaa n mimbonyaa ba. Kɔ mimbonyaa bi ba an nya, b'a zaa ga.

¹⁶ M danyɔnɔ nɔɔɛ nɔ ɔ, a b'a nyɔnnyɔɔ y.

¹⁷ Hɔ mɔɲɲa haay kɔ wɔɔ n'a yɔm, ganwɔɛ k'an mɔɲɲa fast haay, a to a nawɔm Woso zi, brama, a i lɛɛgurehɔɔ kɔ η ni brama rɔ wɔɔ da. A mɔɲɲa bir a lɔɔm fɔɔgaa y, bi monsigɔ ba zi y.

¹⁸ A mɔɲɲa i hɔɔn bɔ ɔ a zim, an mɔsɔrbaa ka wɔɔ ɔ a lemim k'an sira bi m. A ba a ɔ ncinaaɔ kɔ wɔɔ n yi lɛɛkarezannɔ hɔɔ daarɔ k'a ni η dam nɔ wɔɔ barla.

U zi ba hɔ kɔ wɔɔ n'a mam bi m

¹⁹ M danyɔnɔ nɔɔɛrɔ, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ, ɔaa biyɔɔ a ga m an bir a tɔɔ kam mɔɲɲa, b'a bi nyagira ba k'a meer ba, a bi nyagira ba sɔ k'a nɔmaa ba y.

²⁰ Bala, nɔmaa kɔ ɔaa n'a bam bi bɛɛ n'a kam an hɔ k'an tɔɔgaa Woso mɔm ɔ bi ba y.

²¹ Naa tɔ ma bi, k'a hɔ k'an bonyaa a heer ɔ haay to, a a ɔ mimbonyaa haay ma.

²² A bi nɔɔar ba a mɔɲɲɔɔ m a ɔ, a y'a tɔɔ kam Woso lemim bi ma y, k'a sa a zi bam paan....

²³ Bala, ɔaa k'a n'a tɔɔ kam lemim bi ma b'a bir zi bam ni bi, bɔ a ɔ kɔ ɔ, kan ɔaa k'a ni dɔɔgare a meer ma jetɔga ɔ ki,

²⁴ dɔɔga k'a ɔ a ma an a hɔr bi, a meer bi k'an lɔnɔ bi, an bi tɔ bɔ a nɔ ɔ lɛɛm.

²⁵ Bɪ, ɠɔaa k'a nɪ Woso ɛ bɪ k'an mɪŋŋa faɪ bɪ karɪnda bam k'a zu ɔ bɪ, a kɔsɪ a nawɔm ma taalera nɔ ɔ, a bɪr a tɔr kam ma bala k'a b'a tɔ bɔ a nɔ ɔ y, bɪ, zi an n'a bam nɪ, Woso bɪ zaa bɪ barka daŋ ɔ, a zibəə haay nɔ ɔ.

²⁶ Kɔ ɠɔaa ɔ, zu a nawɔm Woso ɔ b'a bɪr bɔrɛ a nɛɛm ma kan meerbaaro bɔnyaaro kɪ, bra an n'a bare a mɪŋŋa m, wosozuure bɛɛ m bɪ y.

²⁷ Wosozuure k'an mɪŋŋa, dintim ba ma Zɪ Woso mɪm ɔ bɪ ba n nɪ: Ʋ nyaso sɔnnɔ m, kan zonno kɔ ŋ nɪ fir yɪm nɔ kɪ m, ɔ dundo ɔ zi kɔ durnya hɔɔ bɔnyaaro b'ɔ da mimbonyaa bare ma y.

2

Ʋ bɪ ɠɔɔɔ jirə bɔ y

¹ M danyɪnɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ ɛbɔɔrɛ m ɠɔta, awɔɔ n sɪra ka ɔ. Naa tɔ ma bɪ, a n a ga m k'awɔɔ n ɠɔɔɔ jirə bɔ y.

² Ʋ makra sa, a a da ma, ɠɔɔɔ hɪyɔɔ n bɪ gasɔ awɔɔ sokuma nɔ ɔ, deem n huu mɪŋŋa du a ma an sarma tollɛŋŋaro dɪnda a nyɔkɔnnɔ ma, deem n bɪr ŋɔzaa an huu yaarsɪɔ du a ma.

³ K'awɔɔ ɠɔaa k'a huu wɪsɪɔ du a ma bɪ nyaasi ka mɪŋŋa, a bɔkare a hɪ m a ɔ: «Ibɪ, bɔr ɪ nyɪnta bɪncɛ mɪŋŋa naa do ɔ», a bɔkare a hɪ ŋɔzaa bɪ m, a ɔ: «Ibɪ, jum brama» ɠɛɛ, a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ nyɪnta tara ɔ naa ɔ, mɔɔ gam taa».

⁴ K'awɔɔ ba ncɪnaas, jirə bɛɛ awɔɔ bɔ a barla ra? Bɪ, naa k'awɔɔ n'a bam naa, a ba bɛɛ awɔɔ ɔ dɔdɔkɛnno hɔɔndare bɔnyaaro m na?

⁵ M danyɪnɔ ŋɔare nɔ ɔ, k'a tɔr ka mɪŋŋa! Woso ɠɔɔɔ kɔ ŋɔazannɔ m durnya naa do ɔ rɔ wɔɔ bɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ hɔnta paan... kɔ sɪrakare m bɪ yɪ, kɔ ŋ nɪ Woso cirbəə bɪ yɪ, Woso ɪ cirbəə bɪ do ler bɔ ɠɔɔɔ kɔ ŋ n'a ŋɔam nɔ wɔɔ m.

⁶ B'awɔɔ, awɔɔ ɪ ŋɔazannɔ gore bɔŋ ɔ. A n bɔkare, hɔntazannɔ wɔɔ nɪ fir kare awɔɔ ma, ŋn'ɪ tare awɔɔ m dɔdɔkɛnno taa.

⁷ Ŋ mɪŋŋɔɔ nɪ tɔ mɪŋŋa kɔ Woso a ka awɔɔ ma bɪ sɔnsɔ wɔm.

⁸ N y'a da Wosoci b'ɔ, n ɔ: «I ɪ mim ŋɔa amba ɪ mɪŋŋa m», Woso cirbəə bɪ mɪsɪrbaa zaa n naa do. K'awɔɔ ɪ zun ɔ, awɔɔ y'a bam mɪŋŋa.

⁹ Bɪ, k'awɔɔ ɪ ɠɔɔɔ jirə bɔrɛ, mimbonyaa awɔɔ n'a bam bɪ, b'awɔɔ ɪ kɔrɔma nɔ ɔ, bala awɔɔ n zu Woso ɛ b'ɔ y.

¹⁰ Bala, kɔ ɠɔaa ɪ zum ɛrɔ wɔɔ ɔ haay, k'a bɪ bɔ deem la m, bɔ a ɔ ŋ haay la m.

¹¹ Bala, Woso y'a hi, a u: «I bi jaan da y,» a a ya an a hi so, a u: «I bi goaa meeyaa bo o y.» Bi ko goaa n jaan da y, an bokare an ger ze, bisi a a ka lero woo ma.

¹² Ko meer awoo n'a bam, ko zi awoo n'a bam, k'a do a o, le k'a ni soamijhao kam bi, Woso n ni zem b'a sa an awoo dodo ka m.

¹³ Bala, goaa k'a n a mim cicir ze bi, Woso b'a cicir zem dodokare no o y, bi ko goaa y'a muno cicir zem, a bi nyi bam dodokare ni y.

Sirakare paan... mim

¹⁴ M danyino, ko goaa o, a sira ka Woso o, an bokare a bir sirakare zibero si bare y, sirakare k'a o, a ta m bi y'a dam ma an a bombora?

¹⁵ A a da ma kristagooa n ta o yar gee lo, n b'a huuro m k'a du a ma, bi n ba hosi m k'a bi y.

¹⁶ K'awoo goaa deem a hi n, a u: «K'a doo laafu, a huu du a ma, k'a ho bi mijha.» B'awoo n ho k'a jira n ma bi ka n o y, meerbaa naa do nyoodo ta o ra?

¹⁷ Ncinaas so bi, sirakare k'a bir zi bam bi, hogar m fasti.

¹⁸ A a da ma goaa n a hi, a o, ibi i sirakare m, moo ni zibero m. Moo y'a hire a zaa m, m o, i sirakare bi hunka m m, zibebare war no o, ko m m zibero woo bare hunka a i m, k'i do i o, moo i sirakare m.

¹⁹ Ibi sira ka i o, Woso deem taan... n ta o, i y'a bam mijha, bi, zinero naa do so, n'i nyi bam.

²⁰ Yarma ra, a do i o, sirakare k'a bir zi bam bi vam.

²¹ Woo yaaba Abraham bi, a zibero to ma bee y'a ka Woso n a ba turga ra, k'a ye k'a manni ba a nyi Izakki m bi bee ra?

²² Ibi do keere i o, Abraham sirakare bi, zu a o ko o kan a zibero ki, a zibero woo y'a ka a sirakare bi n yi paan....

²³ Ncinaas m, ho ko Wosoci b'a hi bi n ko yi, a a hi, a u: «Abraham sira ka Woso o, am naa, Woso n diga a goaa turga.» Woso n a bir a goasiba so.

²⁴ Awoo do keere a o, Woso bi, goaa ba a nawom turga a zibero to ma, a sirakare y'a deem to ma bee y.

²⁵ Yi a o ncinaas so kan lomijhaheerezaa Rahab ki, a zibero y'a ka Woso n turgabaa ka o, Israyel dundoleezizanno k'a n si a har o, an zaa vanta hunka n ni n'a sa n'a hor bi to ma m.

²⁶ Denter m, amba goaa nyi ni bore a me o, a zaa ni gam bi, sirakare k'a n zu ko o kan zibero ki bi, ho ger m so.

3

Goaa neem zibeo mim

¹ M danyinō, a b'a ka ma k'a yī hōdindagūōōnzanno woo... y. Awōō dō a ō, wōō kō ō nī hō dindam gōōō m nō wōō, n wōō dōdō kam kōsī an lē da.

² Bala, wōō haay, wōō ī korōm ma. Gōaa k'a bīr korōm ma a meerbaa nō ō bī, gōaa tīrga m fastī, a a da ma an bīr a mījja ma jilli.

³ Kō wōō tīr sarbīr da sisiro lē ō kō ŋ nī zu wōō ō bī, wōō y'ō so ŋ mē b'ō jilli sō ŋn'ī wōō hōōnhō bam.

⁴ K'a dīga kōōlōsū gūtōō wōō ma sō, kō ŋ bī to ŋnī gōta maam-maam, hīnher gūtōō nī ŋ nyōōtam bī, ŋ hō poore n ta ō, an a ka ŋn'ī tam lēē haay k'a brarezaa bī lē n taa b'ō.

⁵ A maam sō kan gōaa nēem kī, vōhŋō poore m gōaa mē ō, an bōkare an n'a mījja busum hōō gūtōō bare mim nō ō. Awōō dō a ō, sē poore a da ma, an pōō gōta bī.

⁶ Gōaa nēem bī do m bī, sē m sō, an ta hō bōnyaa haay m, wōō mē b'an ta ō, an nī dintim kam wōō mīsrbaa ma jilli, an nī sē dam wōō ma haay, sehar sē y'a so a mījja ō.

⁷ Gōōō a da ma, ŋn'ī hōmīsr haay tōntōrē, pōohōō kan bēnnō kī, hōōmīsrōō kō ŋ n'a gaatam kan zōōō kī, ŋ wō ŋ ō denter.

⁸ Bī gōsī b'a dam ma an nēem tōntō y. Hō bōnyaa m, an nī lēē sam, gōōō meeyaa bōōrē nyīsī y'a han.

⁹ Ū nēem wōō sa, ō n'ō lē bōm Zuuba ō, ō Zī b'ō, ō n'a sam sō, ō nī lē kōsī dam gōōō n'ō, an bōkare Woso yī ŋ da ŋnī bō a mījja rē.

¹⁰ M danyinō, a n a ga m kō wōō lē deem-deem bī n bīr ler mījja bōm, an bīr a bōnyaa bōm sō y.

¹¹ Hiyēō ba ō, an nī bōm hī nyīnta m kan hī kōsī kī nī y.

¹² Sōōn b'a dam ma an tōgō nyī da y, gēē dīven gō n sōōn nyī da y. Yehiyēō b'a dam ma, an bō hī nyīnta nī y.

Mindōrē k'a a to Woso zi

¹³ Gōaa y'awōō barla an mim dō ra? K'an a hūnka mīsrbaa tīrga nō ō, bōraama zībēō nō ō.

¹⁴ Bī, kō jūmbaa kan heer kōsī kī, lēēzaabaa kama kī y'awōō heer han, a b'a lē bō a mījjoō ō y, b'a bī sīra gore bō ō a ŋōaarlō nī y.

¹⁵ Bala, mindōrē naa do n a to Woso zi y, durnya hō m, a to a ō gōōō zi, bō a ō Sōtaana zi.

¹⁶ Sīra nō ō, lēē kō jūmbaa n ta ō, gōōō n'a hōōn dare a mījjoō ma con bī, lēē bī do ō bī, hō haay woo... yīm bōrga, zīro bōnyaarō n nyīnta ō sō.

¹⁷ Bī, mindōrē k'a a to Woso zi bī y'a hō, a mījja, laaftī kama m, a bōgō-bōgō, kōmare kama m, cicirzere m gōta, zi mījja bare m gōta, jūmbaa b'a nō ō, bī zambō b'a nō ō sō y.

18 Gooo ku η n'a kam ma ku laafu n bir ta u ro woo, turgabaa musirbaa bi ba η nawom laafu kama no u, a nyoodo bi, turgabaa musirbaa ηn'a yim.

4

U bi durnya ho ηsa y

1 A a ba lo awoo bir ku mare, an ni nyaa bam kan ku ki tee...? K'awoo letaamaro bonyaroo ni zoo bam awoo heerlo woo u bi to ma m.

2 Awoo le taa hoo ninηoo ma, b'awoo bir η yire y, bi to ma bi, awoo y'a kam ma k'a gər ze, awoo i jum bam bi hoosi bir koyire awoo ni y, bi n a ka awoo ni zoo bam an ni nyaa bam kan ku ki. Awoo bir hoosi yem Woso han y, bi y'a ka awoo ba ho k'awoo le n taa bi ni y.

3 Awoo y'a yem b'awoo bir a yire y, k'awoo bir a yem han miηja bi to ma, bala, a ye awoo nawom k'a sa, a a hoonho ba m.

4 Taalerazanno bee n'awoo ni y! Awoo n a do a u, k'i i durnya je u, Woso jum n'i mi ra? Gooa k'a le n taa durnya ma bi, a ba a nawom Woso jum.

5 A hoon awoo n'a dare a u, ho ku Wosoci b'a hi bi vam m na? A a hi a u, Woso i jum bam k'a a Espri ka woo u, an ni kan woo ki bi to ma.

6 Bi, a y'a barka kam woo u gota, bi to ma m Wosoci bi n a hi a u, Woso y'a gum miηjabusurezanno ma, b'a i barka kam miηjazerlezanno u.

7 Naa to ma bi, k'a miηjoo zer a ye Woso ma. K'a a gu Sutaana ma, a y'a sire an a gu awoo ma laatoo.

8 K'a zo Woso ma, a y'a zore awoo ma so. Awoo k'an koromazanno, k'a zi bonyaa bare to! K'a heer hu bo hoon hiya-hiya zanno ra!

9 K'a heer zaar ba a koromaro woo to ma! K'a ze heerzar ba a nyi ka! K'a yaawore to a nyi ka, k'a a heernyoo bi to, a a heer zar!

10 K'a a miηjoo zer Zuuba taa, k'an awoo busu.

U b'v muno dodo ka y

11 M danyino, a ba bonyaa hi ku ma y. Gooa k'an a bonyaa hire a mim ma, gee an a dodo kare, a bonyaa an n'a him Woso le ma, an ni Woso le bi dodo kam. Bi, k'ibu i Woso le bi dodo kam, i ba i u, a dodoke, a zuurezaa bee n'i mi do y.

12 A n bokare, Woso y'a deem taan... ni le bi kam, a y'a deem taan... m dodoke so. A n n'a dam ma an gooo bombo, an n'a dam ma an η zaar ba so. Nka n'ibu m, i n'i mim dodo kare?

A bi yi miηjabusurezanno y

¹³ K'a tɔr ka mɔɔ ma kɛɛɛ, awɔɔ k'a n'a hure a ɔ: «Her, gɛɛ booti m, wɔɔ tam kɔ na ɔ gɛɛ kɔ na ɔ, ɔ gɔɔta b'u dɔɔraa deem, ɔ ter ba ɔ busoo yi.»

¹⁴ awɔɔ n a dɔ k'awɔɔ mɔsɔrbaa bi yum lo booti ni y, bala, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan sebtur ki, k'a bɔ b'a nyaam lɛɛm.

¹⁵ A ga awɔɔ ɔ m, a hi a ɔ: «Kɔ Zuuba ye, wɔɔ mɔsɔrbaa bare, ɔ na ba kan na ki.»

¹⁶ A n bɔkare a lɛ awɔɔ n'a bɔre a miɲɲɔɔ ɔ a dɔndare nɔ ɔ. Lɛbɔɔ naa do loɔ bonyaa.

¹⁷ Gɔaa k'a hɔ k'a ga bare m dɔ, b'a n a ba y, a zaa mimbonyaa ba.

5

A yum kɔɔkɔɔ hɔntazanno ma

¹ Hɔntazanno wɔɔ, k'a tɔr ka mɔɔ ma, k'a nyi ka a baa da, bala, awɔɔ fir yum gɔta.

² Awɔɔ hɔnta bi, hɔ vɛm m, bɛɛ y'awɔɔ huuro bum sɔ.

³ Tankampiisi y'awɔɔ sarma kan awɔɔ busoo ki zaar bam, η zaarbare bi ni nyintam kaseti an awɔɔ bi, am sɛ hɔ bi m. Awɔɔ hɔnta gɔr a kuntɛ je dɔmɔnɔ nɔɔm nɔ ɔ.

⁴ Awɔɔ n gɔɔɔ kɔ η zi ba awɔɔ hɔsɔrarɔ ɔ rɔ wɔɔ yawɔra ba y, k'a a tɔr ka, η yi zee dam, bi, η zee bi dare lee ku Zuuba k'a paɲɲa jirɔ ba ɔ bi zi.

⁵ Awɔɔ mɔsɔrbaa nyinta yi tara burɔ ɔ, a a hɔɔnhɔ yi, awɔɔ hɔ bi gɔta a mɛ ka am hɔbɔsɔrɔ m, bi awɔɔ zɔnzere dɔmɔm y'a kum.

⁶ Awɔɔ gɔaa tɔrga dɔdɔ yar, a meeyaa bɔ ɔ, a n wɔ ɔ an jum awɔɔ lɛɛ y.

U bɔr ɔ ma, Zuuba zem

⁷ M danyɔnɔ, ɔ bɔr ɔ ma, kɔ Zuuba n tolle ba an bɔr. K'a makra sa danwur ma, bɔr a nawɔre a ma an ni dɔm mɔsa ma, k'a a tara zibɛ hɔ yi, an ni dɔm lɛɛkare labarɛrɔ, kan je labarɛrɔ ki ma.

⁸ Awɔɔ, k'a bɔr a ma sɔ, a bɔr heer koodɔ m, bala, Zuuba wusigɛre dɔmɔm a zɔ.

⁹ M danyɔnɔ, a bi kukur ba kɔ ma y, kɔ Woso b'a dɔdɔ ka y. K'a dɔga a, ba dɔdɔkɛr bi ni cɛɛ ma na.

¹⁰ M danyɔnɔ, wosolesinnɔsorazanno kɔ η nyinta ηnɔ meer ba Zuuba tɔ ra rɔ wɔɔ, η fir yi, bi η bɔr a ma fir bi nɔ ɔ. K'a η hɔbaa sa.

¹¹ K'a dɔga a, gɔɔɔ kɔ η ni junɔm kɔɔkɔɔ fɔryɔre nɔ ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ y'a hum wɔɔ ɔ, η mimbirenyinta. Awɔɔ Zɔɔb k'a jum kɔɔkɔɔ fir nɔ ɔ bi mim ma, awɔɔ hɔ kɔ Zuuba a ba m fir bi yɔre je ɔ bi dɔ sɔ, bala, Zuuba ɪ gɔɔɔ cicir zem gɔta, an n'a miɲɲa bare η ni.

¹² M danyɔɔ, an le da bi, a b'a wer si y, a b'a wer si brama to ni, b'a ba si tara to ni y, a b'a wer si fuga y. K'awoo ye mim ma, k'a o un... bala. K'awoo n ye, k'a o ayy.... A bi hosi na ma y, ko Woso b'awoo dodo ka y.

Yaadare mim

¹³ Ko goaa y'awoo barla an ni fir yim k'an yaa da. Ko goaa ni heernyoo m, k'an laa lo an a le bo Woso o.

¹⁴ K'awoo goaa deem bi laafu, k'an kristagoo leezanno woo bir, ko ni nyoo no ma Zuuba to ra, ni yaa da a to ma.

¹⁵ Ko ni yaa bi da kan sirakare ki, yaabazaa bi laafu yim, Zuuba y'a waam, k'a mimbonyaaro ba so, Zuuba sugur kan o.

¹⁶ Naa to ma bi, k'a mimbonyaaro bo a le ma, a hi ko m, k'a yaa da ko to ma, ko Woso n a waa. Goaa turga yaadare i zi bam kan panja gota ki.

¹⁷ Awoo do a o, *Elii nyinta goaa am woo m, a yaa da Woso m no..., ko la bi ba y, denter so, la a gosi doora kaako kan a kur ki.

¹⁸ A n a ya an yaa da, ko la bi n ba, Woso n a ka la bi n ba, hore n nyinta o tara bure o.

O o da ko han Woso zuure no o

¹⁹ M danyɔɔ, k'awoo goaa deem nyaam, an Woso zaa k'an sira bi to, ko goaa a ka an a ya an bur zaa bi ra,

²⁰ k'a do a o, goaa k'a ka mimbonyaaber n a bo a mimbonyaabare zaa o, k'a zu Woso o bi, a zaa bi meeyaa a a bomo, an a ka so, baa k'a mimbonyaaro gota, Woso n ni sugur ka o haay.

Ci lɛɛkare hɔ kɔ PIYEEER a ba

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Piyeer a ba bi

gasɔɔre

Yeezuu karɔndanyi Piyeer ɪ ci bi ba. Ci bi ba a ɔ kristagɔɔɔ sokumarɔ kɔ η nyɪnta Azii minɛɛr kɔrɔ ɔ rɔ wɔɔ ma. Zɪfɔrɔ nyɪnta kristagɔɔɔ wɔɔ duro barla, bi, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ, dorɔ vantɔɔ gɔɔɔ m.

Ci bi ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η nɪ fir yɪm a sɪrakare tɔ ma, η heer n'a zarm nɔ wɔɔ mintɔ. Kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ, ηnɪ gɔɔta ηnɪ hɔ k'a Woso nɔ yɪ bi ba mim haay nɔ ɔ. Kɔ η nɪ lɛbɔɔre kɔ Woso n nɪ zem b'a ka η ɔ bi nyasɔ a heer ɔ kɔɔkɔɔ.

N Piyeer zɛ gɔdarkɔra ma a sɪrakare tɔ ma, Rɔm zannɔ kɔ η wuti ηn'i fir kam kristagɔɔɔ ma bi dɔmum ɔ. Pol nyɪnta kristagɔɔɔ firyɪre bi do nɔ ɔ sɔ.

Piyeer ɪ yaa dam kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miɪɪɪa Piyeer nɪ ci bi bam, Yeezuu Krista zibɛɛzaa m mɔɔ m. A ba mɔɔ nawɔm awɔɔ kɔ Woso a bɔ ɔ k'a yɪ a gɔɔɔ a hɪsɪga da, a m saanɔɔ Pɔn kɔ ɔ kan Galasii kɔ kɪ ɔ, Kapadɔs kɔ kɪ ɔ, Azii kan Bitinii kɔrɔ kɪ ɔ rɔ wɔɔ ma.

² Zɪ Woso y'awɔɔ bɔ ɔ, amba a lɛɛ ka an a cɪnta a hɔɔnhɔ nɔ ɔ k'a ba bi tɔ ma, a y'a sɔ awɔɔ ɔ, a ɛspri k'a a ka awɔɔ ɔ bi tɔ ma, k'awɔɔ n yɛ Yeezuu Krista ma, k'a ma bi n'awɔɔ hu bɔ. A yɛ mɔɔ nawɔm, kɔ Woso n a barka, kan a laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso barka dare bumbɔre bi tɔ ma

³ ɔ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zɪ bi, bala, a cicirzere gɔta bi nɔ ɔ, a a ka wɔɔ n yɪredaa yɪ, k'ɔ taaheerle paan... yɪ, Yeezuu Krista k'a a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ bi tɔ ma.

⁴ A ba a ɔ maam kɔ wɔɔ n hɔjirle k'a b'a dam ma an vɔn gɛɛ an dintim ka, gɛɛ a paɪɪɪa n a bɔ ɔ yɪ, hɔjirle bi do Woso a cɪnta awɔɔ m arzana ɔ.

⁵ Awɔɔ kɔ Woso paɪɪɪa nɪ dɔre a ma sɪrakare tɔ ma, k'awɔɔ n bi bumbɔre k'an b'a hɪnkam lɛɛm jɛ dɔmum ɔ bi yɪ.

⁶ Bi tɔ ma m, awɔɔ n'a heer nyɔɔm gɔta, baa kɔ pakra m k'awɔɔ n fir yɪ dutaa, makrarɔ y'a hɔnhɔ kɔ η n'awɔɔ heer zarm dɔmum poorero nɔɔn duro nɔ ɔ.

⁷ Fir bi yɪre bi, awɔɔ sɪrakare makra an n'a bam, kɔ sɪrakare paan... m gɛ. Awɔɔ sɪrakare bi miɪɪɪabaa lɛ da

sarma m, hōcenlezaa m bɪ, an bōkare n tɪr a makra ba sɛ
 ɔ, k'a mɪŋŋabaa dō. Ncɪnaaɔ bɪ, awōō sɪrakare bɪ makra
 jɛ ɔ, awōō lɛbōōrɛ kan cɪrbəə kɪ, daʊrɛ kɪ yɪm dōmɪm kō
 Yeezuu Krista n b'a hɪnkaj ɔ b'ɔ.

⁸ Awōō ɪ Yeezuu Krista mɪŋŋa ŋɔam b'awōō n a yɪ a mɪm
 nɪ y, awōō sɪra ka ɔ, b'awōō n a yɪ cɪna y. Naa tō ma m,
 awōō n'a heer nyōōm heernyōō gandaa ɔ m, gōsɪ b'a dam
 ma an heernyōō gōta bɪ dō dō an a hɪ y.

⁹ K'awōō nɪ zɛm b'a nyɪro wōō bōmbōrɛ yɪ bɪ, bɪ y'a ka
 Woso ɔ awōō n sɪra ka.

Hō kō Sent-Espri a ba Krista tō ma biisi

¹⁰ Wosolɛsɪnnɪsorazannō kō ŋ nyɪnta biisi ŋnɪ so Woso
 lɛ ra, ŋnɪ barka kō Woso ɔ k'a ka awōō ɔ bɪ mɪm hɪ bɪ, ŋ
 bōmbōrɛ k'awōō n nɪ zɛm b'a yɪ bɪ daasɪ ŋn'a a ka.

¹¹ A ka ŋ y'a ɔ ma, k'a minno kō Krista Espri b'a hɪnka ŋ
 nɪ bɪ kōyɪrɛ dōmɪm kan ŋ zaarō kɪ dō, bala, Espri bɪ dō k'a
 nyɪnta kan ŋ kɪ bɪ lɛɛ ka an fɪryɪrɛrɔ kō Krista n'a yɪm bɪ
 mɪm hɪ, kan lɛbōōrɛ k'a n'a yɪm, fɪr bɪ yɪrɛ jɛ ɔ bɪ kɪ.

¹² Bɪ, Woso a hɪnka a lɛsɪnnɪsorazannō wōō duro m, a ɔ,
 lemim k'a ka kō ŋ nɪ so ra bɪ, a n a ka ŋ bōōm tō ma y, awōō
 hō m. Lemim nyɪnta bɪ dō padənnō wōō a hɪ awōō m, bɪ, a
 pa ŋ y'a da awōō m *Sent-Espri paŋŋa kō Woso a ka ŋ ɔ bɪ
 m. Malɛɛkarō mɪŋŋōō n lɛ taa k'a lemim bɪ dō dō gōta.

Mɪsɪrbaa zore bare mim

¹³ Naa tō ma bɪ, k'a a banka, k'a ta lɛɛ kan zɪbəə kɪ, a b'a
 zu a ɔ y, k'a barka kō Woso n'a kare awōō ɔ Yeezuu Krista
 hɪnkare ma bɪ ta a heer lɛ kōōkōō.

¹⁴ Amba nyɪnō nɪ yɛrɛ a zɪrō ma bɪ, k'a yɛ Woso ma, a b'a
 ya a zu lɛtaamarō bōnyaarō k'awōō n ta ŋ nɪ biisi badō nō
 ɔ rō wōō ɔ y.

¹⁵ Bɪ, amba Woso k'awōō bɪr bɪ n mɪŋŋa bɪ, awōō sō k'a
 bɪr mɪsɪrbaa mɪŋŋa bam a tare haay nō ɔ.

¹⁶ Bala, Woso a hɪ a cɪ b'ɔ, a ɔ: «K'a yɪ mɪŋŋa, bala, mōō
 mɪŋŋa.»

¹⁷ Woso k'a nɪ gōōō dōdō kam b'a bɪr ŋ jɪrə bōm bɪ, awōō
 nɪ yaa dam nɪ a ɔ, a Zɪ m, gōaa bɪyəə dōdō an n'a kam
 amba a zaa zɪbəə a ga m bɪ m. Bɪ tō ma bɪ, k'a mɪsɪrbaa
 k'a gōōta awōō m, awōō n'a bam tara burə ɔ bɪ ba, Woso
 mɪŋŋa daʊrɛ kan a nyɪbəə kɪ nō ɔ.

¹⁸ Awōō dō a ɔ, mɪsɪrbaa k'a nyōōdō ba ɔ, awōō zɪrō n a
 to awōō m bɪ, Woso awōō yō b'ɔ. Bɪ, hō k'a n'a zaar bam,
 gɛɛ wanzurfu gɛɛ sarma bɛɛ a a sa, an awōō yō nɪ y.

¹⁹ Awōō yō a ɔ, Krista ma kō n b'a dam ma n a lɛ hɪ bɪ
 m, bō b'ɔ kō ɔ kan sɪnnyɛɛm k'a m mɪŋŋa, hō bōnyaa sɪ ba
 ma bɪ kɪ.

20 Woso lee ka an a bo o, bi ma bi, durnya ba o y. Keere naa, a a hunka je domunno o, awoo daahan to ma.

21 A to ma m, awoo n sira ka Woso o, bi y'a mum bo o gaeno bire o, an leboore ka o, yi a o ncinaaoo, k'awoo sirakare kan awoo taaheerle ki n yo Woso ma.

K'a misirbaa ba hware no o

22 Ye k'awoo o sira ma b'a ka, awoo nyiro woo hu n bo, k'a a da ma, a ko hsa paan... danyibaa no o. K'a ko hsa guta noom hu m.

23 Bala, yiredaa awoo yi, b'a n a to goaa zi y, goaa i gam, bi Woso y'awoo yi, a gare ba o y. A lemim k'an misir a cenle ba o b'a sa an awoo yi m.

24 Amba Wosoci n'a hum bi m bi:

Goo haay bo ko o kan bur ki,

leboore ko n tam haay bi

bo ko o kan burvu ki,

ko bur bi ga, b'a vu bi sur.

25 Bi Zuuba lemim b'i gootam

domum haay.

Bi, lemim bi do bi, lemim nyunta ko n y'a pa da awoo m bi m.

2

1 K'a bonyaabaa do haay to kan hsaar do haay ki, noombakuma ki, a bi jum ba y, b'a b'a bonyaa hi gosi ma y.

2 Amba nyuno poorero ni nyonhi hsaam bi, k'a Woso lemim k'an mihha bi hsa tee... k'a a da ma a ma Woso zaa bi no o, a bombore yi.

3 Bala, Wosoci bi y'a hum denter, a o:

Awoo b'a do a o, Zuuba mihha.

Woso goo m woo m

4 K'a zo Zuuba ma, jaa misir m, goo n kaanm m, bi, Woso diga a jaa tozaa m, an a bo o.

5 K'a a zo ma, bala, awoo bo ko o kan jaa misuro ki so, ko Woso n awoo sa an awoo ba Sent-Espri ce. Awoo yire a mannobenno ko n y'a mihha ka o, k'a misuro ko n y'a to Sent-Espri zi ro woo ba a n ka Woso o, a yi n hsaam Yeezoo Krista to ma.

6 Bala, Wosoci bi no o, n o:

K'a diga a, moo i jaa panhazaa cuntam *Siyon o,

moo y'a bo o, jaa tozaa m guta,

goaa k'a sira ka o bi, a bi nyanni bire y.

7 Awoo k'a sira ka o ro woo,

jaa naa do to ma awoo i leboore m,

bi ko bistkenno woo ni, Wosoci b'a hi, a o:

Jaa kɔ cɛdonno wɔɔ kaanm m bi y'a ba cɛ bi jurjaa panɲazaa.

⁸ Wosoci b'a y'a an a hi sɔ, a ɔ:

Jaa bi do a ba gɔɔɔ gɛnzɛɛ jaa, ɲ dore jaa.

Kɔ ɲ n sɪra ka Woso lemim b'ɔ bi y'a ka ɲn'a gɛm zɛm ma, Woso lɛɛ ka an a cɪnta k'an yi ncɪnaaɔ.

⁹ B'awɔɔ, gɔɔɔ kɔ Woso ɲ bɔ ɔ rɔ wɔɔ n'awɔɔ m, cir m Woso m, a mannɪbɛnno n'awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ Woso a so ɲ ɔ rɔ wɔɔ n'awɔɔ m, Woso mɪɲɲa y'awɔɔ ba a hɔ, k'awɔɔ n a zibɛəro gɔɔɔ wɔɔ pa da, a y'awɔɔ bir an bɔ awɔɔ m monsigɔ ɔ, an bɔr awɔɔ m a lɛɛgure k'an mɪɲɲa gota b'ɔ.

¹⁰ Biisi bi, Woso bi gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ ni y, bi kɛɛɛ naa, a gɔɔɔ n'awɔɔ m. Biisi bi, Woso n a cicirzɛɛ hunka awɔɔ ni y, bi kɛɛɛ naa, a awɔɔ cicir zɛ.

Kristagɔɔɔ mɪsɪrbaa mim

¹¹ M danyɪnɔ ɲɔɛɛ nɔ ɔ, k'a dɔ a ɔ, cenlezanno n'awɔɔ m tara burɔ ɔ naa ɔ, saanɔɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma bi, k'a gɔ lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ma, a ka ɲ nawom ma k'a awɔɔ zaar ba.

¹² K'awɔɔ ni gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ ni ɲ mɪ bire ɔ bi, k'a mɪsɪrbaa k'an zore ba, k'an bir yɪɛ ɪ ɔ, kɔ ɲ y'awɔɔ tɔ zaar bare, ɲn'a hire ɲ ɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ n'awɔɔ ni, kɔ ɲ n'awɔɔ zibɛəro mɪɲɲɔɔ wɔɔ yi, maam bi, ɲ y'a lɛ bɔm Woso ɔ, hinni k'a n'a hunkare ɲ ni b'ɔ.

¹³ K'a ye lɛzanno kɔ ɲ ni durnya ɔ naa ɔ haay rɔ wɔɔ ma Zuuba tɔ ma. Kɔ cir ni, k'a ye ma k'a m cir bi tɔ ma.

¹⁴ Kɔ gɔɔɔ kɔ cir n cɪncɪnta kɔ ɲ n a so lɛɛrɔ ɔ wɔɔ ni, k'a ye ɲ ma sɔ, ɲ cɪncɪnta a ɔ, kɔ ɲ ni gɔɔɔ kɔ ɲ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ hɔnhɔr, ɲn'a lɛ bɔ gɔɔɔ kɔ ɲ n'a mɪɲɲa bam nɔ wɔɔ ɔ.

¹⁵ Bala, Woso lɛ taa k'awɔɔ n bir a mɪɲɲa bam, kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ hɔɔn ba ɔ, ɲ n hɔsɪ dɔ rɔ wɔɔ b'a da ma ɲni hɔsɪ hi y.

¹⁶ K'awɔɔ a so a mɪɲɲɔɔ ɔ bi, k'a mɪsɪrbaa ba, b'a bi yo soamɪɲɲaɔ bi do ma, k'a bɔnyaa ba y. Bi k'a mɪsɪrbaa bi ba, kɔ Woso zibɛənyɪnɔ n'awɔɔ m bi tɔ ma.

¹⁷ K'a gɔɔɔ haay da ɔ, k'a danyɪnɔ Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ ɲɔa, k'a nyi ba Woso m, k'a cir da ɔ sɔ.

U Krista hɔbaa sa

¹⁸ Awɔɔ kɔ zibɛənyɪnɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, k'a ye a soɛrezanno wɔɔ ma daɔɛ gota nɔ ɔ, k'a ba ncɪnaaɔ kan bɔɔ n nyunta kan awɔɔ ki, ɲn'a mɪɲɲa bare awɔɔ m nɔ wɔɔ ki. K'a ba ncɪnaaɔ sɔ, kan bɔɔ n kɔsɪ rɔ wɔɔ ki.

¹⁹ Bala, kɔ gɔaa ɪ yɛm fir ma Woso tɔ ma, bi kɔrɔ bɛɛ a ɔ ma an ni fir bi do yɪɛ, Woso nɔ ɪ yɪm bi zaa ra.

²⁰ Bɪ, k'awɔɔ bonyaa ba, ηnɪ fir kare awɔɔ ma, nka n'a le bɔre awɔɔ ɔ naa tɔ ma? Bɪ, k'awɔɔ muηja ba, n nɪ bɔkare n nɪ fir kare awɔɔ ma, awɔɔ nɪ yem ma boraama nɔ ɔ, Woso nɔ ɪ yɪre awɔɔ ra naa nɔ ɔ.

²¹ A n bɔkare Woso bɪ, awɔɔ bir a ɔ, naa tɔ ma. Bala, Krista fir yɪ awɔɔ tɔ ma, an n'a ηsam k'awɔɔ n a hɔbaa sa.

²² A muηja n mimbonyaa sɪ ba y, a n ηsaar ba fuga y,

²³ n y'a sonsɔ wɔ,

b'a n a sompi gɔaa n'ɔ y,

gɔɔɔ fir ka ma,

b'a n nyaa ba kan η kɪ y,

a muηja tɔ a ɔ, Woso wɔ ɔ,

bɪ n nɪ dɔdɔ kam tɪrga.

²⁴ A muηja ɪ ye an wɔɔ mimbonyaarɔ wɔɔ sa an fir yɪ η nɪ, an ga gɔdarkɔra ma, k'an bir yɪre ɪ ɔ, gæno n wɔɔ m wɔɔ mimbonyaarɔ wɔɔ lee, k'ɔ mɪsrbaa ba tɪrgabaa nɔ ɔ.

A muηja sampɔɔrlɔ wɔɔ tɔ ma m, awɔɔ n laafɪ yɪ.

²⁵ Bala, biisi bɪ, awɔɔ nyaam am seero hɔ bɪ m, bɪ keere naa, awɔɔ a bɔ a bɔr a dunder bɪ zi, an nɪ dɔre awɔɔ ma sɔ.

3

Gɔaa kan a lɔ kɪ mɪsrbaa mim

¹ Lanno wɔɔ, awɔɔ sɔ, k'a zu a zino wɔɔ le ɔ, maam bɪ, kɔ gɔsɪnnɔ ta ɔ, η bir sɪra kam Woso lemim b'ɔ, kɔ η lanno wɔɔ zibæθ n a ka, kɔ η nɪ sɪra ka Woso ɔ, baa kɔ η n meer ba y.

² N y'awɔɔ mɪsrbaa k'an muηja, an nɪ zure η le ɔ bɪ yɪm.

³ A b'a ka ma k'a a me gɔere da ma, mintɔɔnre m, gæe sarma nyæennɔ nɪ, gæe garbare waasi nɪ y.

⁴ Bɪ k'a ka k'a gɔere bɪ n bir a heer ɔ, bɔgɔ-bɔgɔdabaa kan boraama kɪ gɔere bɪ, bɪ nyare ɪ ba ɔ y, a nyɔɔdɔ ta ɔ sɔ Woso mim ɔ gɔta.

⁵ Lanno kɔ η nyɪnta biisi ηn'ɪ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, gɔerebaa naa do ηnɪ ta m, ηn'ɪ zure a zino le ɔ.

⁶ Nyɪnta Saara ɔ ncɪnaaɔ, an nɪ yem Abraham le ma, an n'a birm a zuuba, k'awɔɔ y'a muηja bam, awɔɔ bir a tom hɔsɪ nɪ nyibæθ dare a ma, awɔɔ nyɪntare a nyɪnɔ.

⁷ Awɔɔ k'an zino wɔɔ, k'a mɪsrbaa muηja ba kan a lanno wɔɔ kɪ, a dɔ a ɔ, η paηja n awɔɔ hɔ ku y, k'a daure zi ba kan η kɪ, bala, η mɪsrbaa denter bɪ hɔjirle yɪm sɔ kan awɔɔ kɪ, Woso barka bɪ nɔ ɔ. K'a η da ɔ, kɔ hɔsɪ b'a ta a yaadare nɪ y.

U bir hɔɔn deem m

⁸ Meer naa do ba mɔɔ nawom kan awɔɔ haay ki keere: K'a ka, k'a hoon n bir deem, a bir kɔ cicir zem, a bir kɔ ɲoam danyɔbaa nɔ ɔ, a bir a mɔɲɲa bam kɔ m, a bir mɔɲɲazerle m.

⁹ A b'a bonyaa sompi gɔaa nɔ y, kɔ gɔaa awɔɔ sunso wɔ, a b'a sunso wɔ so y. Bɪ, k'a barka da ɔ, bala, awɔɔ bir Woso ɔ, k'awɔɔ n mɪsɪrbaa ba nɔɪnaaɔ, k'awɔɔ n a barka hojirle yɪ.

¹⁰ Wosoci b'a hɪ, a ɔ:
Kɔ gɔaa le taa mɪsɪrbaa ma,
k'a taure n yɪ a ma mɔɲɲa,
a zaa a ga m,
an meerbaa bonyaa bare to,
kan ɲoaa bare ki.

¹¹ K'a zaa n a bɔ a bonyaa bare ɔ,
an a mɔɲɲa ba,
an bir a kam ma tee...
kɔ laafɪ n bir gɔɔɔ bire ɔ.

¹² Bala, Zuuba mɪm ɪ gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ ra, an n'a tɔr kare ɲ yaadare ma,
bɪ, a bir yem gɔɔɔ kɔ ɲ n'a bonyaa bam nɔ wɔɔ ma y.

U ye firyire ma

¹³ Bɪ, k'awɔɔ ɪ zi mɔɲɲa bare ɲɔare, nka n n'a bonyaa bare awɔɔ nɪ?

¹⁴ Baa k'awɔɔ fir yɪ zi mɔɲɲa bare to ma, k'a do a ɔ, mimbirenyɪnta m. A bɪ nyi ba gɔɔɔ nɪ y, b'a b'a heer kɔ y.

¹⁵ Bɪ, k'a Krista da ɔ a heer nɔ ɔ, a m Zuuba. K'a banka mɔɲɲa, k'an bir yire ɪ ɔ, kɔ gɔɔɔ awɔɔ lar taaheerle k'awɔɔ n ta m bɪ mim ma, k'a a da ma a jɪ dɪnda ɲ nɪ mɔɲɲa.

¹⁶ Bɪ, k'a jɪ dɪnda ɲ nɪ bɔgɔ-bɔgɔdabaa m, kan daure ki m, a bir noom hu m. Maam bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ to zarm, ɲn'a bonyaa hire awɔɔ tare ma Krista Zuure to ma rɔ wɔɔ nyannɪ bire.

¹⁷ Bala, k'awɔɔ ɪ fir yɪm zi mɔɲɲa k'awɔɔ n'a bam to ma, kɔ Woso hoonho m maam nɪ, naa jɪra fir yɪ a bonyaa bare to ma m.

Krista ze bɪ nɪ wɔɔ bombɔm

¹⁸ Krista mɔɲɲa ga wɔɔ mimbonyaarɔ to ma, ga a ɔ gallem deem taan..., a mɔɲɲa tɪrga, an bɔkare an ga gɔɔɔ bonyaarɔ to ma, a ba a ɔ maam, k'a wɔɔ gaa a bɔr wɔɔ m Woso zi, n y'a ze gɔr a mesim nɔ ɔ, Sent-Espri n a ya, an mɪsɪrbaa ka ɔ.

¹⁹ Sent-Espri bɪ do a nyɪnta m biisi, an Woso lemim pa da m. Pa bɪ da a ɔ, bayerezannɔ kɔ ɲ nyɪnta ɔ, ɲnɪ gɪnga, ɲnɪ gænokɔ ɔ, lɔnnɔɔe ɔ rɔ wɔɔ m.

²⁰ Bayerezanno wɔɔ duro dɔmum ɔ bi, Woso bɔr a ma, Nowee ni kɔɔlɔɔ bi bam. Gɔɔɔ kɔ η bɔmbɔrɛ yi dɔmum bi do ɔ rɔ wɔɔ bi gɔta y, η gɔaa sinnyə ηni bɔlem yi hi bi wakati ɔ.

²¹ Dɔtaa sɔ naa, bɔmbɔrɛ bi yi awɔɔ ɔ ncinaaɔ sɔ, batem kɔ wɔɔ n'a sim bi bɔkɔrɛ m minno wɔɔ duro m. Batem bi bir wɔɔ mɛ dintim sɔrgɔrɛ y, bi, a ka a nawɔm wɔɔ ni hɔɔn bɔɔ η ɔ, k'ɔ zu Woso ɔ kan noom hu ki. Bɔmbɔrɛ bi yi wɔɔ nawɔrɛ ncinaaɔ, kɔ Yeezuu Krista a mɔm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bi tɔ ma.

²² A a busu, an ta arzana ɔ, an ni nyɔntam Woso bɔsɔ ra, malɛkarɔ haay kan lɛsɔuzanno ki, paɔɔazanno ki haay ni zure a lɛ ɔ.

4

U ɔ gɔ mimbɔnyaa bare ma

¹ Ncinaaɔ bi, kɔ Krista fir yi a mɛsim nɔ ɔ bi, awɔɔ sɔ, k'a naa da a heer ɔ a dɔ a ɔ, gɔaa k'a fir yi a mɛsim nɔ ɔ bi, a a gɔ mimbɔnyaa ma.

² A n a sa dɔtaa ma, k'a dɔmum k'a gɔɔta awɔɔ m k'a mɔsɔrbaa ba tara burə ɔ bi sa, a Woso hɔɔnhɔ ba m, a b'a sa a letaamarɔ bɔnyaarɔ kɔ gɔɔɔ ni η ηɔam bi ba ni y.

³ Nyɔnta k'awɔɔ ɔ biisi, a bawosodonno mɔsɔrbaa ba bi, a kɔ an bɔrbɔ kɛrɛ. Dɔmum bi do ɔ bi, ta awɔɔ nawɔm yɔka, a n ni letaamarɔ bɔnyaarɔ m, a n ni bɛɛ mim waasi, a n ni hɔ bɔm waasi, a n ni hɔ mim waasi, a n ni yaa dam *wosobaawɔnnɔ m zibɔnyaabare nɔ ɔ.

⁴ Kɛrɛ naa, bawosodonno kɔ η ni dɔgare awɔɔ ma, awɔɔ bir a mɔɔɔɔ kam zibɔnyaarɔ nɔɔn duro bare ɔ kan a ki dɔ rɔ wɔɔ, ηn'a dɔ kɔ bɔ an n'a hire y, am naa, ηn'awɔɔ sonso wɔm.

⁵ Bi, Woso zem bi η da lɛ ɔ, ηn'a zi bɔnyaarɔ wɔɔ mim nyɔ bɔ ɔ, Woso mɔɔɔɔ a banka an nya, k'a gɔɔɔ mɔsɔrɔ kan gəəno ki dɔdɔ ka.

⁶ Naa y'a ka, n ni lemim nyɔnta bi pa da gɔɔɔ kɔ η gɔnga rɔ wɔɔ m sɔ, n brɔɔ dɔdɔ ka, amba n ni gɔaa woo... dɔdɔ kam bi m, lemim bi pa n y'a da η ni, kɔ η ni mɔsɔrbaa ba Sent-ɛspri tɔ ma, amba Woso n mɔsɔr bi m.

Gɔaa biyəə n zi ba ganwɔrɛ

k'an ta m bi m

⁷ Hɔ haay nyare a zɔ, maam bi, gɔaa biyəə n bɔr a ma, a b'a zu a ɔ y, k'a a da ma, a bir yaa dam.

⁸ A n lɛ da haay bi, k'a bir kɔ ηɔam paan..., bala, ηɔare ɔ hɔ kam mimbɔnyaa yɔɔgɔ ra.

⁹ K'a saana ba kɔ m, b'a bi kukur ba y.

¹⁰ Woso ganwore y'a honho ka awoo gaa biyee u, gaa biyee n zi ba a ganwore bi m, a mim daahan to ma. K'a ba ncinaas, amba zibeenyino miijoo m, a nyaso Woso barka k'a ni zi hoka bam bi m miijaa.

¹¹ Ku gaa i lemim padare ganwore ni, k'an Woso lemim pa da. Gaa k'a ni daahan zi bam bi, k'an a ba panja ku Woso a ka u bi m. K'a ba ncinaas, ku Woso n leboore yi ho haay woo... no u, Yeezuu Krista to ma. Woso miijaa y'a so leboore u, kan panja ki domim haay, Amina.

Heernyoo fiyire no u

¹² M gaaasiboo, a bi diga fir k'awoo n'a yim a sirakare to ma naa ma, i u, mim danjada ni, a ze kedoe y.

¹³ K'a a heer nyoo, bala a na awoo u Krista ma a fiyire no u, maam bi, k'a leboore b'a hunka, awoo nyuntam heernyoo no u so.

¹⁴ Ku gooo y'awoo sonsoo wum Krista to ma, mim-birenyunta m kan awoo ki, bala, Woso Espri ku leboore Espri m b'i kan awoo ki.

¹⁵ A b'a ka, awoo goo ni fir yi, k'a ger ze, gee k'a kom ba, gee k'a zi bonyaa ba, gee k'a a le zu gooo minno u to ma y.

¹⁶ Bi, k'awoo gaa i fir yim, ku kristagaa m bi to ma, nyanni b'a ze y, k'an a le bo Woso u denter, ku n n'a birm kristagaa bi to ma.

¹⁷ Domim ku Woso n ni dodo kam b'a ku, a sa a nawom a gooo woo ma. Bi, k'a sa a nawom woo ma, gooo ku n sira ka Woso lemim nyinta b'u ro woo, ku dodo bi n ku, a yre n ma lo?

¹⁸ Wosoci b'a hi, a u:
Goo turgoo bombore yim,
B'a wer nyintan y.

K'a maam, a nyuntam gooo bonyaaroo kan mimbonyaabonno ki ma lonlo?

¹⁹ Ncinaas bi, gooo ku n ni fir yim Woso honho ma ro woo, ni goota n'a miijoo to a darezaa Woso wo u, ni bir a miijaa bam. Taalerazaa m Woso m.

5

Dondore kristagoo leezanno to ma

¹ Leezanno ku n ni kan awoo ki ro woo, moo u ku m n dondo. Leezaa m moo m so am n ho bi m, bi Krista fiyirero woo kasetizaa m moo m so, moo nyuntam leboore k'a n'a hunkam b'u so. Ho ku moo u ku m a hi n ni bi ba n ni:

² K'a nyaso bakoo ku Woso a da awoo wo u bi m miijaa. A bi do ma pakra ni y, k'a do ma heernyunta m, amba Woso

le n taa bi m. A bi do baku bi ma so, k'a busoo yi y, bi k'a do ma kan a heer ki haay.

³ A b'a so guoo ku Woso η da a wo u ro wo u panja nu y, bi k'a a to u k'a hobaaro n bir mija, ku guoo n a da ma ηni η sa.

⁴ K'awoo ba ncinaas, ku dundonno jitaare bi bi bor, a y'a kam awoo n nyinta a leboore k'a bir a zarm bi no u.

Dondore kristagoo wo to ma

⁵ Guoo ku η guota ro wo, k'a ye leezanno wo ma. Awoo haay k'a bir mijazerle m kan ku ki, bala, Wosoci b'a hi, a u:

Woso bir yem mijabusurezanno wo ma y, b'a y'a barka bi kam mijazerlezanno u.

⁶ K'a mijoo zer Woso taa, a panja i le da haay, maam bi, a y'awoo gore dan u a domum u.

⁷ K'a minno ku η n'awoo kom no wo haay da a wo u, bala, a mija i nyasore awoo m.

⁸ A b'a zu a u y, k'a dundo a zi. Sotaana awoo jum b'i kumkum le ma am poozaa ho bi m, an ni baa dam, an n'a kam goaa ma k'a nyasa a bi.

⁹ K'a a da a le u kooxo, sirakare no u, a do a u, awoo firyirero wo y'awoo danyino yim so durnya b'u jilli.

¹⁰ Awoo i fir yim domum poore no u, bi, Woso k'a a so barka do haay u, an awoo bir, k'awoo n nyinta a leboore k'a nyare ba u no u, Krista zuure no u bi y'awoo bankam fasti, an awoo panja da ra, an a ka awoo n jum kooxo, hosi b'a dare awoo ma y.

¹¹ A y'a so panja u domum haay. Amina.

Meerbaa nyamborle kan leersore ki

¹² Woo danyu Silas moo da u, an ci poore naa gorsira ba, ku m a nyoo awoo ma. Moo i digam ma sirabarezaa sirakare bi no u. Ci bi ba moo u awoo ma, ku m awoo heer yo, ku m a hi a m paan... m u, Woso barka denter b'awoo n a no u naa, k'a guota a no u kooxo.

¹³ Guoo ku Woso η ba a guoo ro wo sokoma k'a ni *Babilonni u naa u b'i yaa dare a m. Moo nyi Marki i yaa dare awoo m so.

¹⁴ K'a yaa da ku m mija-mija danyibaa no u.

Bi, ku Woso laafu n bir kan awoo haay k'a ni Krista no u ro wo ki.

Ci huya ho ku PIYEEER a ba

Ci huya ho ku Piyeer a ba bi

gasuure

Piyeer i ci bi ba, bi gooo ninḡoo y'a hure ḡ ᵁ, a karundanyi m, ci naa do ba n y'a ᵁ, goaasibabaa daa ciro woo haay je ᵁ, bi, a n lee ka hunkare ci bi ni y. Ci bi ba n y'a ᵁ, kristagoo ku ḡ y'a kergu lee haay ra ro woo ma.

Ci bi ba n y'a ᵁ, k'a ḡaarḡodundarezanno woo ḡodundare da jim ᵁ, bala, broo i ḡoo ku ḡ n'a ga m ḡni bir kristagoo misirbaa no ᵁ bi dundam so. Ku ḡ le n taa k'a misirbaa ba mimbonyaa no ᵁ bi y'a ka ḡn'a dundam gooo m ku ḡ n'a ba maam so.

Piyeer ᵁ kristagoo woo n a ḡ ḡ ma, ḡn'a ba mimbonyaa ma laatᵁ. Ku ḡn'a gu gooo ku ḡ ni yaa wom Woso lerbore k'a ᵁ Yeezuu y'a yare an bir lo woo ma. Ci bi k'a a ba bi, bi ma bi, a gusi guta an a zo ze ma.

Piyeer i yaa dam kristagoo m

¹ Moo miḡḡa Simon Piyeer, moo ni ci bi bam, Yeezuu Krista zibənyu m moo m, a zibəzaa m moo m so. Ci bi ba moo nawom awoo ma, awoo k'a sirakare n ḡdeem kan woo ho ki ro woo. Yeezuu Krista m woo Woso, a m woo Bomborezaa so, a turgabaa y'a ka, awoo n sira ka.

² A ye moo nawom k'awoo n bir Woso dom, kan woo Zuuba Yeezuu ki, k'a a da ma a barka kan laafu ki yu guta.

Kristagooa misirbaa zaa

³ Woso zi ba a paḡḡa bi m, an a ka woo ni ho haay ku woo ᵁ ga m ᵁ a yu, k'ᵁ ᵁ da ma, ᵁ misirbaa ba a zuure no ᵁ miḡḡa bi m. A ka k'a ᵁ woo n Krista do bi no ᵁ. Bi miḡḡa i woo bir a leboore kan a paḡḡa ki m.

⁴ Yu a ᵁ, ncinaaᵁ, an ḡoo miḡḡoo ku ḡ ni ḡoo Woso n ḡ ler bo ro woo ka woo ᵁ, ḡ ka a ᵁ, k'awoo n a da ma a a yo letaamaro bonyaro ku ḡ ni durnya ᵁ, ḡn'i gooo zaar bam no woo m. K'a wo ᵁ, a Woso miḡḡa misirbaa ba.

⁵ Naa to ma bi, k'a a to ᵁ paan... a misirbaa zore na a sirakare bi ma, a Woso dore na misirbaa zore bi ma.

⁶ A a to ᵁ guta, a a da a miḡḡa ma, k'a tontore na daamiḡḡama bi ma, k'a misirbaa k'a Woso no yu na tontore bi ma,

⁷ k'a a tɔ ɔ sɔ, a bakommunja na musirbaa k'a Woso no yi bi ma, k'a nyare na bakommunja bi ma.

⁸ K'awɔɔ ɪ hɔɔ nɔɔn duro bam tee..., η y'a kare awɔɔ n ziro ba gɔta a bir wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista dom tee....

⁹ Bala, gɔaa kɔ hɔɔ nɔɔn duro ba zi bi, bɔɔ n a zaa m, an n'a wɔ dindam, a tɔ ba a nɔ ɔ dɔ, a ɔ, n y'a mimbonyaaro gungu a ma biisi y.

¹⁰ Naa tɔ ma bi, m danyɔɔ, Woso y'awɔɔ bɔ ɔ, k'a a tɔ ɔ, a gɔta a zuure nɔ ɔ kɔkɔɔ. K'awɔɔ ba ncinaaɔ, awɔɔ b'a dom fɔga y.

¹¹ Yi a nawɔre ncinaaɔ, Woso n zaa ka awɔɔ ɔ fasti, awɔɔ n gasɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Bombɔrezaa m bi cirbæ kɔ k'a nyare ba ɔ b'ɔ.

U nyasɔ hɔ kɔ n y'a dinda

wɔɔ m bi m

¹² Naa tɔ ma m, mɔɔ n'a nyam kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ, baa k'awɔɔ η dɔ kara, an nɪ zum sira naa dɔ ɔ kɔkɔɔ bi kɪ.

¹³ Bi, mɔɔ y'a gungam m ɔ, a a ga m kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ tee..., kɔ mɔɔ gɔta m m musir naa domum ɔ, k'awɔɔ b'a zu a ɔ y.

¹⁴ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔrle a zɔ durnya naa ɔ, amba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nyinta an a hi mɔɔ m bi m.

¹⁵ Bi, mɔɔ yi m tɔη ɔ, k'an bir yire ɪ ɔ, mɔɔ baɔre je ɔ, awɔɔ a da ma domum haay nɔ ɔ a hɔdɪndarero nɔɔn duro tɔ da a nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, yo bæe wɔɔ ɔ nyaar dɔre noonno ma, ɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista k'a nɪ zem kan panja gɔta kɪ bi dinda awɔɔ nɪ y. A munja yi wɔɔ ɔ ɔ zim a leɔɔre gɔta nɔ ɔ.

¹⁷ Wakati kɔ Zi Woso daɔre kan leɔɔre kɪ ka ɔ bi, wɔɔ nyinta b'ɔ. Woso munja nyinta a leɔɔre gɔta nɔ ɔ, an meer ba kan kɪ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ m naa do, mɔɔ n'a nyam gɔta.»

¹⁸ Nyinta kɔ wɔɔ ɔ kan kɪ ci munja bi burə ɔ bi, wɔɔ leer naa do k'a a to brama bi ma ɔ zim.

U nyasɔ Woso lemim bi m

¹⁹ Ncinaaɔ bi, wɔɔ sira ka gɔta, ɔ ɔ, lemim kɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ a hi bi, sira m. A a ga m, k'awɔɔ n lemim bi si munja, bala, fitire m, an nɪ yɔm monsigə ɔ, k'a gɔta a lemim bi si kɔ leegure domum n a ku, kɔ Krista k'a bɔ kɔ ɔ kan dɔgta monyaa kɪ bi n bur, an leɔ gu awɔɔ heerlɔ wɔɔ ɔ.

²⁰ A n cem haay bi, k'a dɔ a ɔ, gɔsɪ b'a dam ma an wosolesinnɪsorameerbaaro kɔ η nɪ Wosoci b'ɔ rɔ wɔɔ ji dinda a zim nɪ y.

²¹ Bala, gʊaa bɛɛ hɔɔn bɔ ɔ a zim, k'a wosolesinnusora meer ba y, fɔga. Bi, *Sent-Espri y'a ka gɔɔɔ n wɔ ɔ, ηnɩ Woso lɛ si, ηnɩ so ra.

2

U dundo ɔ zi kan ηsaar hɔɔndareezanno wɔɔ ki

¹ Biisi bi, ηsaarlesinnusorazanno nyɩnta ɔ zuɩfɔrɔ dogɔɔɔ wɔɔ barla. Kɛere sɔ naa, ηsaarhɔɔndareezanno nyɩntare awɔɔ barla. N̄ gasom hɔɔndarerɔ bɔnyaarɔ m awɔɔ bire ɔ lɔɔ..., ηnɩ bɩsi ka Zuuba k'a η bɔmbɔ bi ma. Naa ηn'a bam hɔnhɔrle n bi daata zɛ η la, an η zar.

² Gɔɔɔ gɔta zure η jɛ ɔ, η jaandare bi nɔ ɔ, ηn'a kam gɔɔɔ n sɩra zaa bi sunsɔ wɔ.

³ Busoo letaama gɔta y'a sore η ɔ, bi n a ka, ηnɩ bra ba awɔɔ m meerbaarɔ nyɩntɔɔ m, k'a hɔ yɩ awɔɔ gɔr zi. Bi, Woso lɛɛ ka an a cɩnta tee... k'a η dɔdɔ yar, η zaarbare ɩ zem k'a bi η ku.

⁴ Makrarɔ ba n nɩ: Woso n maleɛkarɔ kɔ η kɔrɔ ma rɔ wɔɔ to y, η nyɔɔ a ɔ, an η da sehar ɔ, ηnɩ banɣarɔ n'a ma monsigɛ ɔ, ηnɩ dɔm dɔdɔyarle hinni ma.

⁵ Woso n durnya k'a nyɩnta ɔ biisi bi to y, a a ka hi gɔta n bɔr an bi gɔɔɔ wɔɔ zaar ba, nyɩnta brɔɔ ɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ. Bi, Woso Nowee bɔmbɔ, kan gɔɔɔ vantɔɔ ki saanhɩna. Bi nyɩnta an nɩ zi mɩŋŋa bare pa dam.

⁶ Woso Sodɔm kɔ kan Gomɔɔr kɔ ki dɔdɔ yar an a ka sɛ n bi η zar. A ba a ɔ maam, k'a hɔ k'a nɩ gɔɔɔ bɔnyaarɔ yɩm bi hɩnka.

⁷ A Lottɩ yɔ, nyɩnta b'ɔ gʊaa tɩrga, an nɩ gɔɔɔ kɔ η nɩ mɩsɩbaa bɔnyaa bam a zamaana nɔ ɔ rɔ wɔɔ bire ɔ, a heer n'a zarm.

⁸ Bala, k'a mɩŋŋa n tɩrga, an nɩ η kɔ b'ɔ bi, a yɩ η zibɛɛ bɔnyaarɔ wɔɔ yɩm, an nɩ η mim mam, naa n a ka k'an tɩrga bi, a heer nɩ kɔm, gɔɔɔ wɔɔ zibɛɛ bɔnyaarɔ wɔɔ tɔ ma.

⁹ Ncɩnaaɔ bi, wɔɔ y'a yɩm minno nɔɔn duro haay nɔ ɔ, ɔ ɔ, zaa kɔ Zuuba n'a sam, an n'a gɔɔɔ bɔmbɔm bi, a a dɔ. K'a y'a bam lɔ sɔ an gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ to, k'a bi η dɔdɔ ka dɔdɔyarle hinni ɔ, a fir ka η ma, a a dɔ sɔ.

¹⁰ A fir kam gɔɔɔ kɔ η nɩ zure a letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, an lɛ da. Brɔɔ bir yem Woso ma y. N̄saarhɔɔndareezanno kɔ mɔɔ η mim hɩ awɔɔ m nɔ wɔɔ, η heer ka, mɩŋŋabusurezanno m sɔ, η leer ba maleɛkarɔ ɔ y, brɔɔ sunsɔ η n'a wɔm a hɔɔnhɔ ma.

¹¹ Baa maleɛkarɔ mɩŋŋɔɔ kɔ η lɛ da ηsaarhɔɔndareezanno wɔɔ m a paŋŋa kan a lɛbɔure ki nɔ ɔ bi, η bir maleɛkarɔ vantɔɔ wɔɔ dɔdɔ yarle y, bi η bir η sunsɔ wɔm Zuuba lɛɛ y.

12 Bɪ ɣɔɔɔ nɔɔn duro bɔ kɔ ɔ kan poohɔɔ kɪ, ɲ hɔɔn ba ɔ y, ta ɲ nawɔ ɔ, kɔ n nɪ bɪ ɲ ɣɔr banɲarɔ ɔ, n nɪ ɲ zinze. Hɔ kɔ ɲ n a dɔ bɪ n n'a sonsɔ wom. N zem bɪ ɲ zinze am poohɔɔ hɔ bɪ m.

13 Kɔ ɲ y'a ka ɣɔɔɔ ɲ fir yɪ bɪ, firyire n nɪ nyɪntare ɲ yawɔra sɔ. A letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɲɔa ɲ tir a ɔ, ɲnɪ ɲ ba sinsebir ma. A so k'awɔɔ ɔ tir a ɔ kɔ ma, k'a kɔ ɲɔare hɔbɪre bɪ bɪ, nyɪnta kɔ ɲ tir a ɔ kan awɔɔ kɪ ɲnɪ bɪr a heer nyɔɔm a ɲɔaar zibəə nɔ ɔ bɪ, ɲ taure awɔɔ bire ɔ b'ɪ nyannɪ dare awɔɔ ma.

14 ɲ ba zibəə m kɔ dɪga lannɔ ma, k'a mim bɔnyaa ba kan ɲ kɪ bɛɛ y. ɲ bɪr kɔm kan mimbɔnyaa bare kɪ y, ɲn'a kam sɔ ɣɔɔɔ kɔ ɲ panɲa ba ɔ Woso zaa bɪ ra rɔ wɔɔ, ɲn'a dam mimbɔnyaa ɔ kan ɲ kɪ. Busoo yire letaama y'a so ɲ heer ɔ jilli. Woso lerbɔre kɔsɪ ɪ kan ɲ kɪ.

15 ɲ zaa tirga bɪ to, ɲn'a nyɔnnyɔɔ. Bozɔɔr nyɪ Balam* zaa bɪ ɲ y'a sa, bɪ ye an a bɔnyaa ba k'a busoo yɪ.

16 Bɪ, Woso hɛən si ma a kɔrɔma bɪ tɔ ma. Bra bɪr meer bare y, bɪ, hinnɪ bɪ do ɔ bɪ, bra meer ba kan kɪ am ɣɔaa hɔ bɪ m. Yɪ a ɔ, nɔinaas bra bɪ n wosolesinnɪsorazaa bɪ hɔɔzaabaa zibəə bɪ da jɪm ɔ.

17 ɲɔaarhɔdɪndarezannɔ nɔɔm bɔ kɔ ɔ, kan hiyəə ɣəero kɪ. ɲ bɔ kɔ ɔ sɔ kan warkɔ kɔ hɪnher ɣɔta nɪ cenim nɪ kɪ, Woso lɛɛ banka ɲ nɪ monsigə ɣɔta ɔ, kɔ ɲ nɪ bɪ ɣɔɔta ɔ.

18 A lɛ ɲn'a bɔre a mɪɲɲɔɔ ɔ meerbaa vanvannɔ m, ɲn'ɪ ɲɔaar bam ɣɔɔɔ kɔ ɲ bɔ nyaanlezannɔ bire ɔ lɛem nɔ wɔɔ m. Naa ba ɲ nawɔm a jaandare letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ m, kɔ brɔɔ n jaan da sɔ.

19 Soamɪɲɲas ler ɲn'a bɔm ɣɔɔɔ wɔɔ duro m, an bɔkare mimbɔnyaa lɔnnɔ nɪ ɲ mɪɲɲɔɔ m. Bala, kɔ hɔ a so ɪ ɔ, hɔ bɪ do lɔ n'ɪ mɪ.

20 ɣɔɔɔ kɔ ɲ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista, kɔ wɔɔ Bombɔrezaa m bɪ dɔ rɔ wɔɔ, ɲ bɔlem yɪ durnya zibəə bɔnyaarɔ kɔ ɲ nɪ dintim kam ɣɔaa ma rɔ wɔɔ wɔ ɔ. Bɪ, kɔ ɲ y'a ya, ɲnɪ gasɔ minno wɔɔ duro bare ɔ, hɔɔ wɔɔ duro bare n'a so ɲ ɔ, a yire ɲ ma bɔnyaa ɣɔta, an lɛ da biisi m.

21 Kɔ jɪra ɲ y'a ɔ zaa k'an tirga bɪ dɔre ra, k'a jɪra hɔɔ. Bɪ, ɲ y'a ku ɲn'a dɔ, ɲnɪ bɔkare ɲn'a bɔ Woso lɛrɔ kɔ ɲ y'a dɪnda ɲ nɪ rɔ wɔɔ ɔ.

22 Mim niɲɲə k'a ɲ yɪ naa y'a hɪnkare a ɔ, hɔ kɔ bɔɔr naa do a hɪ naa, sɪra m, a a hɪ, a ɔ: «Ji b'a bɔ, an aa hɔ k'a bɔ a rɛ bɪ bɪ.» A a y'a an a hɪ sɔ, a ɔ: «Kurkur kɔ n y'a sorgo lɛem-lɛem b'a ya an ta, an n'a birmim bɪte ɔ.»

* 2:15 2.15 K'a dɪga Hɪnkare Ci 2.14 bunce ɔ.

3

Zuuba Yeezuu y'a yare an bor

¹ M gaaasiboo, moo ci huyazaa m naa, moo n'a bare awoo ma. Ci ro huyoo noom haay no o bi, m ya moo o, m ni som hoo k'awoo η do hoo ro woo ra, ko η to n bir awoo no o, k'a bir a hoon dare η ma, amba a a ga m bi m.

² Moo le taa k'awoo n meerbaaro ko wosolesinnisorazanno nyunta ηn'a ba biisi ro woo to da a no o. K'a woo Zuuba Yeezuu Krista, ko woo Bomborezaa m bi le bi to da a no o. A zibaezanno woo a η da o, ηn'a dunda awoo m.

³ K'a ser ka a do a o, je domunno o, gooo nyuntan o, ηni bir a misirbaa bam a letaamaro bonyaaro to ma bala.

⁴ N yaa wore awoo ma, ηni bir a hire, η o: «Yeezuu a hi a o, a zem, gee lo? Bi bo m, an bor? Bala, woo zuro gunga laato, bi durnya bi goota an n'a bince o, amba a nyunta o a dare domum o bi m.»

⁵ Meerbaa naa do ko gooo woo n'a bam naa, a to ηn'a bore a no o, η o, biisi-biisi bi, Woso nyunta an meer ba, an a ka, brama kan tara ki n nyunta o. Tara bi banka a o hi m, zu a o ko o kan hi ki tara bi n ta o.

⁶ Bi, durnya k'a nyunta o biisi bi, hi a a zaar ba m so.

⁷ Bi, Woso lemim deem-deem bi do a hi so, a o, ko se n bi brama kan tara ko η ni ta o her lo noom zaar ba. N to Woso o, k'a bi η zaar ba hinni k'a ni gooo ko η bir yem ma ro woo dodo yarm, an η zaar ba b'o.

⁸ Bi, m gaaasiboo, ho deem n ta o, a n a ga m k'awoo n a to bo a no o y. A i yire i o: Zuuba mim o, domum deem bo ko o i o, doora tisi m, doora tisi n bo ko o i o, domum deem m.

⁹ Gooo y'a hoon dare η o, Zuuba bir ho k'a ler bo bi bam zoo y. A bi ncinao y. A i yire i o, bor a nawore a ma kan awoo ki, k'a le baa, k'awoo gosi n nyaam bi to ma. A ηoa a nawom ko gaa haay n a bo a taa m, an sugur ye.

¹⁰ A n bokare, hinni ko Zuuba n ni zeh o bi, yi a nawore am koor ho bi m. Hinni bi do o bi, brama nyaanum barga guta maam-maam no o, se n hoo ko η ni brama haay bi. Tara burə kan hoo ko η n'a no o haay ki mim bom garga ra.

¹¹ K'a yo se n ni zem bi ho haay bi bi, awoo a ga m a misirbaa k'awoo a ga m, a ba bi do. Awoo a ga m, a a misirbaa ba zorebaa no o, a bir ho k'a Woso no yi bam ho haay no o.

¹² A bir dom Woso domum bi ma, a bir a tonton o guta, k'an bor zoo. Hinni bi do o, se n ni brama zaar ban o, hoo ko η ni brama ro woo haay n faan sewuro woo sebtur no o.

13 Bɪ, Woso brama kan tara daa kɪ ler bɔ, tɪrgabaa nyɪntam durnya daa bɪ do ɔ. Naa wɔɔ ta ɔ heer lɛ, ɔ nɪ dɔm ma.

U ɔ tɔ ɔ k'ɔ Woso hɔɔnhɔ ba

14 Naa tɔ ma bɪ, m gɔaastɔɔ, kɔ dɔ wɔɔ nawom dɔmum naa do ma bɪ, k'a a tɔ ɔ paan... a bɪr mɪŋŋa, kɔ minsi bɪ nyɪnta a ma Woso mɪm ɔ y, k'a bɪr laafu m kan kɪ.

15 K'a dɪga wɔɔ Zuuba bɔraama bɪ ma, a dɔ a ɔ, toore an n'a kare awɔɔ ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bɔmbɔre yɪ. Wɔɔ danyɪ Pol kɔ wɔɔ n'a ŋɔam bɪ, a ci ba awɔɔ ma an a hɪ ncɪnaaɔ sɔ. Ci bɪ ba a ɔ, mindɔre kɔ Woso a ka ɔ bɪ m.

16 Ciro k'a ŋ ba haay, k'a hɔ naa do mim dɪnda bɪ, naa do an n'a hum tee.... Ciro k'a ŋ ba rɔ wɔɔ nɔ ɔ bɪ, lɛɛ nɪŋŋɔ ta ɔ ŋ jɪ mare wer n ta ɔ. Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ hɔsɪ dɔ, bɪ ŋ bɪr jɪnum kɔɔkɔɔ rɔ wɔɔ tɪr ŋ jɪ bɪ lɔr, amba ŋ mɪŋŋɔɔ n'a bam Wosoci bɪ lɛɛ vantɔɔ m bɪ m. A ba kɔ ŋ nawɔre ncɪnaaɔ naa, a mɪŋŋɔɔ ŋn'a zaar bare a zim.

17 Bɪ, m gɔaastɔɔ, k'awɔɔ m, mɔɔ lɛɛ ka, m hɔ k'a n ta ɔ hɪ awɔɔ m. Naa tɔ ma bɪ, k'a dundo a zi, kɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ nyɔnnyɔɔre zibɔɔro b'a nyɔnnyɔɔ y, k'a b'a gaa jɪnjɪ k'a ŋ ta ɔ kɔɔkɔɔ naa ɔ y.

18 Bɪ, k'a gɔɔta a bɪr tam lɛɛ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Bɔmbɔrezaa m bɪ barka kan a dɔre kɪ nɔ ɔ tee.... A tɔ n lɛbɔre yɪ, dɪtaa kan dɔmum haay kɪ nɔ ɔ. Amina!

Ci lækkare hɔ kɔ ZAAN a ba

Zaan ciro wɔɔ

gasɔɔre

Lækkare kristagɔɔɔ wɔɔ y'a hire, η ɔ: ciro kaakɔɔ nɔɔn duro, Yeezuu Krista karɔndanyi deem k'a tɔ m Zaan yɪ η gɔrsira ba, a bir a miɲɲa tɔ hum ciro wɔɔ ɔ y, a hi a nawɔre a miɲɲa ma Gɔaagɔsire ciro wɔɔ nɔ ɔ. Ciro wɔɔ ba a ɔ, a gusimbaa dɔmum ɔ. I ɔ, Efɛzi Zaan nyɪnta ɔ an ciro wɔɔ ba ɔ.

Ci lækkare hɔ kɔ Zaan a ba bi

gasɔɔre

Zaan bi, lækkare ci bi ba a ɔ, kristagɔɔɔ ma. A le n taa k'a η panɲa da ra kɔ η ni mɪsɪrbaa ba Woso kan Krista kɪ zekɔra nɔ ɔ, kɔ mɪsɪrbaa bi do n nyɪnta kɔ ηɔare zibəə nɔ ɔ. Kɔ η ni dundo a zi sɔ kan ηɔaar hɔdɪndarɛɔ kɪ, bala, gɔɔɔ ɪ nyɪnta ηn'ɪ ηɔaar hɔ dɪndam læe haay ɔ. Mim k'a n'a hire an le da b'ɪ yɪre ɪ ɔ, lemim nyɪnta bi sira k'a n'a hum bi bir a nɔkɔre y, b'a kɔ yɪm haay.

Kasetɪzaa paan... mindində

¹ Hɔ k'a nyɪnta ɔ a siɲɲɪda ɔ, wɔɔ n a ma, wɔɔ n a yɪ, ɔ mɪm m. Wɔɔ n dɪga a sɪ... ɔ ɔ wɔ da ma, an ni mɪsɪrbaa Lemim dɪndam bi,

² bala, mɪsɪrbaa bi do a hɪnka wɔɔ n a yɪ, ɔ n'a kasetɪ kare, ɔ ni mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi mim hire awɔɔ m. A ɪ nyɪnta Zɪ zi, an b'a hɪnka wɔɔ m.

³ Hɔ kɔ wɔɔ yɪ, ɔ a ma sɔ bi, wɔɔ y'a pa dare awɔɔ m sɔ, k'awɔɔ n a da ma, a a ze kɔ ra kan wɔɔ kɪ. Bi wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan Zɪ kɪ kan a Nyɪ Yeezuu Krista kɪ.

⁴ Naa wɔɔ n'a gɔrsira bare awɔɔ ma, kɔ wɔɔ heernyɔɔ bi n yɪ gɔta.

U ta Woso læegure nɔ ɔ

⁵ Lemim kɔ wɔɔ ma zi, ɔ n'a pa dare awɔɔ m bi ba n ni. Woso bi, læegure m. Monsigə ba zi fɪgaa y.

⁶ Kɔ wɔɔ hi, wɔɔ ɔ: «Wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan kɪ», ɔ bɔkare, ɔ ni tam monsigə ɔ, ηɔaar wɔɔ n'a bare, bi wɔɔ bir sira bare y.

⁷ Bi, kɔ wɔɔ ɪ tam læegure ɔ, amba a miɲɲa ni læegure nɔ ɔ bi ni, wɔɔ ɔ ze kɔ ra kan ɔ muno kɪ, b'a Nyɪ Yeezuu bi ma bi ni wɔɔ hubɔm wɔɔ mimbɔnyaarɔ haay nɔ ɔ.

⁸ Bɪ kʊ wɔɔ ɔ: «Mimbonyaa ba wɔɔ ma y», bra wɔɔ n'a bare ɔ mɪŋɔɔ m, sɪra bɪ wɔɔ nɔ ɔ y.

⁹ Kʊ wɔɔ ɔ mimbonyaarɔ bɔ ɔ lɛ ma Woso taa, a wɔɔ mimbonyaarɔ sugur kam wɔɔ ɔ, an tɪrgabaawar haay gʊ wɔɔ ma, bala, sɪrazaa m b'a tɪrga sɔ.

¹⁰ Kʊ wɔɔ hɪ, wɔɔ ɔ: «Mimbonyaabənno bɛɛ m wɔɔ nɪ», a ba wɔɔ ɔ ŋɔaarzaa, b'a meerbaa ba wɔɔ nɔ ɔ y.

2

¹ M nyɪnzɛɛnnyɪnɔ, naa gʊrsɪra ba mɔɔ ɔ awɔɔ minto, k'a bɪ mimbonyaa ba y. Bɪ, kʊ gʊaa mimbonyaa ba, wɔɔ mimbankarezaa ta ɔ Zɪ taa, Yeezuu Krista k'an tɪrga bɪ m.

² Bala, a mɪŋɔɔ ɪ nyɪnta mannɪhɔ wɔɔ mimbonyaarɔ minto. Bɪ wɔɔ hɔɔ wɔɔ minto bɛɛ m bala y, durnyazanno haay hɔɔ minto m sɔ.

K'a zu muno ŋɔare lɛ b'ɔ

³ Kʊ wɔɔ zu a lɛɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ Woso dɔ.

⁴ Gʊaa k'a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ dɔ», b'a bɪr zure a lɛɔ wɔɔ ɔ, ŋɔaarzaa m, sɪra b'a nɔ ɔ y.

⁵ Bɪ kʊ gʊaa a meerbaa bɪ sɪ, kan sɪra kɪ, a zaa Woso ŋɔa paan.... Bɪ minto bɪ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, ɔ ɪ kan kɪ.

⁶ Kʊ gʊaa a ɔ, a ɪ gʊɔtam kan kɪ, pakra m k'a mɪŋɔɔ m zu zaa kʊ Yeezuu a sa b'ɔ.

⁷ M gʊaasɪbɔɔ, lɛ daa bɛɛ mɔɔ n'a gʊrsɪra bare awɔɔ ma y, lɛ gʊsɪre m, awɔɔ n ta m a sɪŋɪɪda ɔ. Lɛ gʊsɪre naa dɔ, meerbaa k'awɔɔ ma bɪ m.

⁸ Bɪ kan bɪ kɪ, lɛ daa mɔɔ n'a gʊrsɪra bare awɔɔ ma. Bɪ naa sɪra, kan Krista kɪ, kan awɔɔ kɪ sɔ. Bala, monsigə ɪ cenim, lɛɛgure denter paan... b'ɪ yɔm kaka.

⁹ Gʊaa k'a ɔ, a ɪ lɛɛgure nɔ ɔ, an bɔkare, an sɔ a danyɪ m bɪ, a gʊɔta, an nɪ monsigə ɔ tee....

¹⁰ Gʊaa k'a danyɪ ŋɔa b'ɪ lɛɛgure ɔ, bɪ hɔsɪ ba zi an b'a dam ma, an a ka an a gəm zɛ y.

¹¹ Bɪ gʊaa k'a sɔ a danyɪ m bɪ, monsigə nɔ an ta ɔ. A n nɪ tam monsigə ɔ, b'a n a dɔ kʊ ta an nawom ka y. Bala, monsigə b'a mɪm ta.

¹² A gʊrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, m nyɪnɔ ŋɔarɛɔ, bala, awɔɔ a mimbonyaarɔ sugur yɪ, Yeezuu Krista tɔ minto.

¹³ Zɪɔ, a gʊrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, bala, awɔɔ Gʊaa k'a nyɪnta ɔ a sɪŋɪɪda ɔ bɪ dɔ. A gʊrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma gʊɔɔ pooro, bala, awɔɔ bɪr *Bɔnyaabarezaa ra.

¹⁴ A gʊrsɪra mɔɔ ba awɔɔ ma, m nyɪnɔ ŋɔarɛɔ, bala, awɔɔ Zɪ dɔ. A gʊrsɪra mɔɔ ba awɔɔ ma, zɪɔ, bala, awɔɔ Gʊaa k'a nyɪnta ɔ a sɪŋɪɪda ɔ bɪ dɔ. A gʊrsɪra mɔɔ ba awɔɔ

ma, gɔɔɔ pooro, bala, awɔɔ paŋŋa ta ɔ, bɪ Woso lemim gɔɔta awɔɔ ɔ, a bor *Bonyaabarezaa ra.

¹⁵ A bɪ durnya ŋɔa, kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bɪ kɪ y. Kɔ gɔaa durnya ŋɔa, Zɪ ŋɔare b'a nɔ ɔ y.

¹⁶ Bala, hɔ haay k'a nɪ durnya nɔ ɔ bɪ, mɛsim letaama, mɪm letaama bɔnyaa, mɪŋŋabusure arzaka nɔ ɔ, naa haay n a to Zɪ zi y. A to a ɔ durnya nɔ ɔ.

¹⁷ Durnya ɪ cenim kan a letaamarɔ kɪ. Bɪ, gɔaa k'a nɪ Woso hɔɔnhɔ bam bɪ gɔɔtam dɔmum k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.

Krista jum

¹⁸ M nyɪnɔ ŋɔarerɔ, dɔmum jezaa a ku. Awɔɔ ma, n n a pa da, n ɔ, Krista jum b'i zem. A n a sɪŋŋɪda sa naa ma, Krista jum nɔ wɔɔ a hɪnka gɔta. Naa minto y'a ka, wɔɔ n'a dɔ wɔɔ ɔ, dɔmum jezaa a ku.

¹⁹ A to ŋ y'a ɔ wɔɔ zi, bɪ ŋ n nyɪnta wɔɔ gɔɔɔ y. Kɔ nyɪnta ŋ y'a ɔ wɔɔ gɔɔɔ, ŋ gɔɔtam kan wɔɔ kɪ. Bɪ, pakra m, kɔ gɔaa haay n a dɔ paan... a ɔ, wɔɔ gɔɔɔ bɛɛ m gɔaa haay nɪ y.

²⁰ K'awɔɔ nɪ, Krista bɪ *Sent-Espri ka awɔɔ ɔ, b'awɔɔ haay, awɔɔ sɪra dɔ kɛɛɛɛ.

²¹ Mɔɔ n a gɔrsɪra ba awɔɔ ma, mɔɔ ɔ, awɔɔ n sɪra dɔ y, awɔɔ dɔ. B'awɔɔ dɔ sɔ, a ɔ, ŋɔaar n a to sɪra nɔ ɔ y.

²² Nka m ŋɔaarzaa? Kɔ bɪ m gɔaa k'a nɪ bɪsɪ kare, a ɔ, Yeezuu bɪ Krista bɛɛ nɪ y. Krista jum bɪ, gɔaa k'a bɪsɪ ka Zɪ kan Nyɪ kɪ ma m.

²³ Gɔaa niŋŋɔ haay k'a bɪsɪ ka Nyɪ bɪ ma, a ba kan Zɪ bɪ kɪ sɔ y. Gɔaa k'a a bɔ a lɛ ma, a ɔ, a Nyɪ bɪ dɔ bɪ, a ɪ kan Zɪ bɪ kɪ sɔ.

²⁴ Bɪ k'awɔɔ nɪ, kɔ lemim niŋŋɔ k'awɔɔ ma a sɪŋŋɪda ma bɪ n gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Kɔ lemim niŋŋɔ k'awɔɔ ma bɪ gɔɔta awɔɔ heer ɔ, awɔɔ gɔɔta sɔ, an nɪ Nyɪ kan Zɪ kɪ nɔ ɔ.

²⁵ Lerbɔre niŋŋɔ kɔ Zɪ a bɔ wɔɔ m bɪ m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

²⁶ Naa gɔrsɪra ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma gɔɔɔ kɔ ŋ lɛ n taa k'awɔɔ nyɔnnyɔɔ rɔ wɔɔ minto.

²⁷ K'awɔɔ nɪ, Sent-Espri k'awɔɔ si Krista bɪ zi bɪ, a gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Pakra bɛɛ m kɔ n nɪ hɔ dɪnda a m dɔ y. Sent-Espri nɪ hɔ haay dɪndare awɔɔ m. A hɔdɪndare bɪ sɪra m, ŋɔaar bɛɛ y. K'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, amba a hɔ dɪnda awɔɔ m bɪ m.

²⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, m nyɪnɔ ŋɔarerɔ, k'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, k'a b'a hɪnka, k'ɔ heer n bɪr kookoo, kɔ wɔɔ bɪ nyannɪ yɪ a taa, ɔ ɔ ba ma laatɔ a zere hinnɪ ɔ y.

²⁹ K'awɔɔ dɔ, a ɔ, Krista tɪrga bɪ, k'a dɔ sɔ a ɔ, gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zi bare, Woso nyɪ m paan....

3

Woso nyɛnɔ

¹ K'a dɪga ɲɔare gɔta kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ, an nɪ wɔɔ birm a nyɛnɔ bɪ ma. Bɪ, sɪra m, Woso nyɛnɔ m wɔɔ m. Bɪ y'a ka, durnya b'a dam ma, an wɔɔ dɔ y. Bala, durnyazannɔ wɔɔ n Woso dɔ y.

² M gɔaastɔɔ, naa ma kɛere bɪ, Woso nyɛnɔ m wɔɔ m. Bɪ, nyɛnta kɔ wɔɔ n nɪ zem b'a ɔ hɔ niɲɲɔ bɪ, bɪ n a hunka cɪna y. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, k'a b'a hunka, wɔɔ zem bɪ bɔ kɔ ɔ kan kɪ. Bala, k'a lɔ, wɔɔ y'a yɪre.

³ Gɔaa niɲɲɔ k'an ta taaheerle naa do m Krista nɔ ɔ bɪ, a ɪ dintim gɔre a ma, k'a yɪ mɪɲɲa amba Yeezuu m mɪɲɲa bɪ m.

⁴ Gɔaa niɲɲɔ haay k'a mimbɔnyaa ba, kaanm a nawɔm Woso le m, bala, mimbɔnyaa bɪ, kaanm le m m.

⁵ Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu bɔr k'a bɪ mimbɔnyaarɔ gɔngɔ wɔɔ ma, bɪ mimbɔnyaa ba ma y.

⁶ Gɔaa niɲɲɔ haay k'a gɔɔta kan kɪ, a bɪr mimbɔnyaa bam dɔntɔ y. Gɔaa niɲɲɔ haay k'a nɪ mimbɔnyaa bam, a n a yɪ, b'a n a dɔ sɔ y.

⁷ M nyɛnɔ ɲɔarerɔ, k'a bɪ ye kɔ gɔsɪ n'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y. Gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zi bam bɪ tɪrga, amba Yeezuu n tɪrga bɪ m.

⁸ Gɔaa k'a nɪ mimbɔnyaa bam, Sɔtaana gɔaa m. Bala, mimbɔnyaabɔr m Sɔtaana m a sɪɲɲɪda ɔ. Bɪ minto y'a ka Woso Nyɪ bɪ n bɔr k'a bɪ Sɔtaana zibɔero zaar ba.

⁹ Gɔaa niɲɲɔ haay kɔ Woso a yɪ bɪ bɪr mimbɔnyaa bam dɔntɔ y, a mɪsɪrbaa hɔdo bɪ y'a nɔ ɔ, a b'a dam ma, an mimbɔnyaa ba dɔntɔ y, bala Woso y'a yɪ.

¹⁰ Naa minto y'a ka n nɪ Woso nyɛnɔ dɔ, n nɪ ɲ bɔ kɔ zi kan Sɔtaana hɔɔ kɪ. Gɔaa k'a bɪr tɪrgabaa zi bare y, b'a bɪr a danyɪ ɲɔam sɔ y, Woso gɔaa bɛe y.

Muno ɲɔare

¹¹ Kɔ sɪra m, lemim niɲɲɔ k'awɔɔ ma a sɪɲɲɪda ma bɪ n naa: Ʋ kɔ ɲɔa.

¹² A b'a ba am Kayen hɔ bɪ nɪ y, kɔ *Bɔnyaabarezaa gɔaa m bɪ, a a danyɪ zɛ gɔr. Bɪ, bɔ minto an a zɛ? K'a zibɔero wɔɔ nyɛnta bɔnyaa, a danyɪ bɪ zibɔero wɔɔ n nyɛnta tɪrga bɪ m.

¹³ Kɔ durnya sɔ awɔɔ m, m danyɛnɔ, a bɪ zɛ kɛdɔ y.

¹⁴ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, bɔ wɔɔ ɔ zɛ nɔ ɔ, ɔ bɔr mɪsɪrbaa nɔ ɔ, kɔ wɔɔ ɔ danyɛnɔ ɲɔa bɪ minto. Gɔaa k'a bɪr a danyɪ ɲɔam bɪ gɔɔta zɛ nɔ ɔ.

¹⁵ Gᵛaa niŋŋə haay k'a sɔ a danyɪ m bɪ, gərzer m. B'awɔɔ dɔ a ɔ, gərzer deem taan... ba mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nɪ a zi y.

¹⁶ Hɔ k'a a ka wɔɔ n ŋɔare k'an hɔ niŋŋə bɪ dɔ ba n nɪ: Yeezuu a mɪsɪrbaa ka wɔɔ minto. A a ga m sɔ, wɔɔ n ɔ mɪsɪrbaa ka, ɔ danyɪnɔ minto.

¹⁷ Kɔ gᵛaa ɪ durnya naa do arzakarɔ m, an a danyɪ yɪ cicir nɔ ɔ, b'a n a da han y, Woso ŋɔare bɪ y'a bam lɔ k'a bɪr a zaa ɔ?

¹⁸ M nyɪnɔ ŋɔarerɔ, ɔ bɪ ŋɔare ba lemindo m kan meerbaa kɪ nɔ ɔ y. U kɔ ŋɔa, zibəə bare kan sɪra kɪ nɔ ɔ.

¹⁹ Naa minto, wɔɔ y'a dɔre ɔ ɔ, ɔ ɪ sɪra nɔ ɔ, bɪ wɔɔ heerkoodəbaa yɪm zi.

²⁰ Bala, kɔ wɔɔ heer ɪ mim kam wɔɔ ra, Woso gɔtabaa le da wɔɔ heer la, a hɔ haay dɔ.

²¹ M gᵛaasɪbɔɔ, kɔ wɔɔ heer bɪr mim kam wɔɔ ra, wɔɔ heer koodə Woso zi.

²² Kɔ wɔɔ hɔ ye han, wɔɔ y'a yɪre, bala, wɔɔ a lɛrɔ wɔɔ si, ɔ nɪ hɔ k'a nɔ yɪ bɪ bare.

²³ Ba a le n na: K'ɔ sɪra ka a Nyɪ Yeezuu Krista bɪ tɔ ɔ, k'ɔ kɔ ŋɔa amba a le ka wɔɔ ɔ bɪ m.

²⁴ Gᵛaa k'a n'a lɛrɔ wɔɔ sire, a ɪ kan Woso kɪ, Woso nɪ kan kɪ sɔ. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, a ɪ kan wɔɔ kɪ, Sent-Espri k'a ka wɔɔ ɔ bɪ minto.

4

Sent-Espri kan zinə k'a nɪ Krista jinno ɔ bɪ kɪ

¹ M gᵛaasɪbɔɔ, a bɪ sɪra ka gɔɔɔ haay kɔ ŋ ɔ, a ɪ Sent-Espri m nɔ wɔɔ ɔ y. K'a ŋ ka a lɛɛ a dɪga ŋ ma, kɔ Sent-Espri ŋ nɪ ta m paan... gɛɛ hɔ vanta m gɛ. Bala, ŋɔaarlesinnɪsorazanno gɔta y'a kərgu durnya ra.

² Hɔ niŋŋə k'a n'a kare awɔɔ m Sent-Espri bɪ dɔ bɪ ba n nɪ: Gᵛaa k'a bɔ a le ma, a ɔ, Yeezuu Krista a ba gᵛaa bɪ, a ɪ Sent-Espri m.

³ Bɪ gᵛaa haay k'a bɪr Yeezuu Krista kasetɪ kare nɔɪnaaɔ bɪ, bɪ zaa b'a Sent-Espri nɪ y. Zinə k'a nɪ Krista jɪm nɔ ɔ bɪ m, awɔɔ n a ma, n n'a hire n ɔ, a ɪ zem bɪ. B'a lee ku durnya nɔ ɔ kaka.

⁴ Awɔɔ kɔ Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m bɪ, m nyɪnɔ ŋɔarerɔ, awɔɔ paŋŋa bɔr ŋɔaarlesinnɪsorazanno wɔɔ duro ra. Bala, Sent-Espri k'a nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ paŋŋa le da zinə k'a nɪ kan durnyazanno kɪ bɪ ra.

⁵ Durnyazanno n ŋ mɪ, ŋn'ɪ durnya mim dɪndam, durnya n'a tɔr kare ŋ ma.

⁶ Wɔɔ, Woso gɔɔɔ m wɔɔ m. Gᵛaa k'a Woso dɔ bɪ, a tɔr an n'a kam wɔɔ ma. Gᵛaa kɔ Woso gᵛaa bɛɛ bɪ bɪr a tɔr

kam wɔɔ ma y. Bɪ, wɔɔ nɪ Sent-Ǝspri k'an sɪra bɪ dɔm ma kan zinɛ k'a nɪ Krista jum nɔ ɔ, an nɪ nɔaar bam bɪ kɪ.

Nɔare bɪ, a to a ɔ Woso zi

⁷ M gɔaastɔɔ, ɔ kɔ nɔa, bala, nɔare bɪ, a to a ɔ Woso zi. Gɔaa niŋŋɛ haay k'a a mim nɔa Woso y'a yɪ, a Woso dɔ.

⁸ Gɔaa k'a bɪr a mim nɔare, a n Woso dɔ y, bala, Woso bɪ nɔarezaa m.

⁹ Woso nɔare k'a hɪnka wɔɔ bire ɔ bɪ ba n nɪ: Woso a Nyɪ deem nyɔɔ durnya ɔ, kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba a minto.

¹⁰ Ba a nɔare bɪ n na: Wɔɔ bɛɛ ɪ Woso nɔa y, a ɪ wɔɔ nɔa. A y'a Nyɪ nyɔɔ, k'an bɪ nyɪnta mannɪɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto.

¹¹ M gɔaastɔɔ, kɔ Woso wɔɔ nɔa nɔnaaɔ, wɔɔ sɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ kɔ nɔa.

¹² Gɔɔɪ n Woso yɪ cɪna y. Kɔ wɔɔ kɔ nɔa, Woso ɪ kan wɔɔ kɪ, b'a nɔare b'ɪ kan wɔɔ kɪ paan....

¹³ Sent-Ǝspri k'a a ka wɔɔ ɔ bɪ minto, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ kan kɪ, an nɪ kan wɔɔ kɪ.

¹⁴ Bɪ wɔɔ yɪ, wɔɔ n'a kasetɪ kare, wɔɔ ɔ, Woso a Nyɪ bɪ nyɔɔ k'an bɪ yɪ durnya bɔmbɔrezaa.

¹⁵ Gɔaa niŋŋɛ haay k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista bɪ Woso Nyɪ nɪ, Woso ɪ gɔɔtam kan kɪ, an nɪ kan Woso kɪ.

¹⁶ Bɪ wɔɔ, wɔɔ Woso nɔare k'an ta m wɔɔ minto bɪ dɔ, wɔɔ sɪra ka naa ɔ sɔ. Woso bɪ, nɔarezaa m. Gɔaa k'a gɔɔta nɔare nɔ ɔ, a zaa ɪ gɔɔtam kan Woso kɪ, Woso nɪ gɔɔtam kan kɪ.

¹⁷ Bɪ minto y'a ka, nɔare nɪ wɔɔ nɔ ɔ paan..., wɔɔ n n'ɔ dam ma, ɔ heerkoɔdɔbaa yɪ dɔdɔkare hinnɪ ɔ. Bala, Yeezuu k'an hɔ niŋŋɛ bɪ, wɔɔ maam sɔ durnya naa dɔ nɔ ɔ.

¹⁸ Dabɔɔ ba nɔare nɔ ɔ y. Bɪ nɔare paan... ɪ lam nyibɛɛ ra. Bala, nyibɛɛ ɪ kan bootɪ fɪryɪre kɪ. Bɪ, gɔaa k'a nɪ nyɪ bare, nɔare paan... b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɪ kɔ nɔam, bala, Woso ɪ lɛɛ ka an wɔɔ nɔa.

²⁰ Kɔ gɔaa a hɪ a ɔ: «Mɔɔ ɪ Woso nɔam», an bɔkare, an sɔ a danyɪ m, nɔaarzaa m. Sɪra m, gɔaa k'a bɪr a danyɪ k'a n'a yɪm bɪ nɔare, a b'a dam ma, an Woso k'a bɪr a yɪm bɪ nɔa y.

²¹ Ba lɛ kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ bɪ n na: Gɔaa k'a nɪ Woso nɔam, k'an a danyɪ nɔa sɔ.

5

Kasetɪ kɔ Woso a ka

¹ Gɔaa niŋŋɛ haay k'a sɪra ka a ɔ, Yeezuu bɪ Krista m, Woso nyɪ m. Gɔaa niŋŋɛ haay k'a Zɪ nɔa, a a Nyɪ nɔa sɔ.

² Hó k'a n'a hunkare a ó, wóó Woso nyinó ñóá bí ba n ní: Kó wóó Woso ñóá, ó ní zure a lero ó.

³ Ba wóó ñóare kan Woso kí bí n na: Kó wóó n a lero sí. B'a lero wóó, mór gorezaa bée y.

⁴ Bala, góaa haay kó Woso y'a yí bí bór durnya ra. Hó k'a bór durnya ra bí, wóó sirakare m.

⁵ Nka í bór durnya ra? Kó bí m, góaa k'a síra ka, a ó, Yeezuu bí, Woso Nyí m.

⁶ Yeezuu Krista í bór durnya ó, an a hunka hi m kan ma kí. Hi bée m bala y, hi m kan ma kí. Bí, Sent-Espri n'a kaseti kam, bala, Sent-Espri m síra.

⁷ Ñ kaako, ñ n'a kaseti kare:

⁸ Sent-Espri, hi kan ma kí. Bí ñ kaako ró wóó kaseti deem ñ n'a kare.

⁹ Kó wóó í góóó kaseti sire, Woso kaseti bí gótabaa lé da. Ba Woso kaseti bí n na: A kaseti ka a Nyí b'ó.

¹⁰ Góaa k'a síra ka Woso Nyí b'ó, a í kaseti naa do m a heer ó. Góaa k'a n síra ka Woso ó bí, Woso ba an nawóm ñóaarzaa. K'a n síra ka kaseti kó Woso a ka a Nyí b'ó bí minto.

¹¹ Ba kaseti bí n na: Woso mısırbaa k'a nyare ba ó bí ka wóó ó, bí mısırbaa bí do í Nyí bí zı.

¹² Góaa k'a ní kan Nyí bí kí, a í mısırbaa m. Góaa k'a ba kan Woso Nyí bí kí, a ba mısırbaa bí do ní y.

Mısırbaa k'a bír nyam bí dóre

¹³ Naa haay górsıra ba móó ó awóó ma, awóó k'a ní síra kam Woso Nyí b'ó bí, k'awóó n a dó a ó, a í mısırbaa k'a nyare ba ó bí m.

¹⁴ Hó k'a ní wóó heer bam kookoo Woso zı bí ba n ní: Kó wóó hó ñinñə yé han an zu a hóonhó ó, a y'a tór kam wóó ma.

¹⁵ Bí kó wóó dó, ó ó, kó bó wóó yé han a y'a tór kam wóó ma bí, wóó dó wóó ó, wóó í hó kó wóó yé bí m.

¹⁶ Kó góaa a danyı yı, an ní mimbonyaa bare, mimbonyaa bí do bír tam zé bınce ó, k'an yaa da. Woso mısırbaa kan ó, kó mimbonyaa bí do bír tam zé bınce ó paan... y. Bala, mimbonyaa ta ó, an ní tam zé bınce ó. Mimbonyaa bí do minto bée móó ó, a yaa da y.

¹⁷ Zibəə bonyaa haay bí, mimbonyaa m. Bí, mimbonyaa haay bée ní tam zé bınce ó y.

¹⁸ Wóó dó wóó ó, góaa ñinñə haay kó Woso a yı bí bír mimbonyaa bam duntó y. Bala, Woso Nyí b'ı dóm ma, *Bonyaabarezaa bír heer bam ma y.

¹⁹ Wóó dó wóó ó, Woso góóó m wóó m, bí durnya haay jilli í *Bonyaabarezaa wó ó.

²⁰ Bɪ wɔɔ dɔ sɔ wɔɔ ɔ, Woso Nyɪ bɔr, an bɪ wɔɔ hɔɔn gu, k'ɔ Woso paan... bɪ dɔ. Bɪ Woso paan... Nyɪ Yeezuu Krista nɔ wɔɔ n ta ɔ. A m Woso paan..., a m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ.

²¹ M nyɪnɔ nɔarɛrɔ, a b'a ka a *wosobaawɔnnɔ wɔɔ da ɔ y.

Ci huya hɔ kɔ ZAAN a ba

Ci huya hɔ kɔ Zaan a ba bi

gasɔɔɛ

Zaan k'a n'a hire a munja ma Gɔaagusire ci bi nɔ ɔ b' ɪ ci huya hɔ naa do ba, an a nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ kan a nyɔnɔ ki ma, a ɪ yire ɪ ɔ, kɔ deem kristagɔɔ sokoma m. K'a η dɔndɔ kɔ η nɪ kɔ ηɔa, kɔ η nɪ dundo a zi kan ηɔaarhɔdɪndarezanno kɪ sɔ.

Gasɔɔɛ

¹ Mɔɔ, *Gɔaagusire, mɔɔ ɪ ci naa do nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ bɪ ma kan a nyɔnɔ ki, mɔɔ nɪ η ηɔam paan.... Mɔɔ bɛɛ bala y, bɪ mɔɔ kan gɔɔɔ haay kɔ η sɪra do rɔ wɔɔ kɪ sɔ.

² Sɪra ɪ kan wɔɔ kɪ, b'a nyɔntam kan wɔɔ kɪ dɔmɪm k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.

³ Wɔɔ Zɪ Woso kan Yeezuu Krista, Woso Nyɪ bɪ kɪ barka nyɔntam kan wɔɔ kɪ, kan a cicirzɛɛ kɪ, a laafɪ kɪ, sɪra kan ηɔare kɪ nɔ ɔ.

Danyɔnɔ ηɔare

⁴ Mɔɔ heernyɔɔ gɔta yɪ, kɔ mɔɔ ɪ nyɔnɔ gɔsɪnnɔ yɪ, ηn'ɪ tam sɪra zaa ra, amba lɛ kɔ wɔɔ Zɪ Woso a ka wɔɔ ɔ bɪ m.

⁵ Naa ma kɛɛɛ bɪ, lɔ, mɔɔ y'a yɛɛ ɪbɪ han, ɔ kɔ ηɔa. Mɔɔ bɪr lɛ daa gɔrsɪra bare ɪbɪ ma y, lɛ kɔ wɔɔ yɪ hallɪ a sɪηɪɪda ɔ bɪ m.

⁶ Ba ηɔare n na: k'ɔ ta a lɛrɔ wɔɔ zaa bɪ ra. Lɛ naa do awɔɔ nyɔnta a ma a sɪηɪɪda ɔ, k'awɔɔ n ηɔare zaa bɪ sa.

⁷ Bala, braba gɔɔɔ m zanno a kɛrgu durnya ra. N bɪr kasetɪ kare η ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa y. Gɔaa k'a nɪ naa bam bɪ, ηɔaarzaa m, Krista jum m.

⁸ K'a dundo a zi, a b'a ka awɔɔ zibɛɛ bɪ nyɔɔdɔ bɪ n nyaam y, bɪ k'a ganwɔɛ haay k'an ta ɔ yɪ.

⁹ Gɔaa haay k'a bɪr gɔɔtam Krista hɔdɪndare nɔ ɔ, an n'a hɔɔnhɔ zum la bɪ, a zaa ba kan Woso kɪ y. Gɔaa k'a gɔota a nɔ ɔ, a ɪ kan wɔɔ Zɪ Woso kɪ, a Nyɪ kɪ.

¹⁰ Kɔ gɔaa bɪr awɔɔ zi, b'a ba hɔdɪndare naa do nɔ ɔ, a b'a si a har ɔ y, a b'a nyaasi ka y.

¹¹ Bɪ gɔaa k'a nyaasi ka, a zɛ a ɔ kɔ ra kan kɪ a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ.

¹² Minno ta ɔ gɔta mɔɔ nɪ η ci bare awɔɔ ma, bɪ mɔɔ n a ηɔa kɔ m η ba, ci m kan gar hi kɪ nɪ y. A ηɔa mɔɔ ɔ kɔ m

bor awɔɔ zi, kɔ m bɪ meer ba, m ɛ m kan awɔɔ kɪ, kɔ wɔɔ
heernyɔɔ n yɪ gɔta paan....

¹³ I danlo kɔ Woso a bɔ ɔ sɔ bɪ nyɪnɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m.

Ci kaaku ho ku ZAAN a ba

Ci kaaku ho ku Zaan a ba bi

gasoorɛ

Ci kaaku ho naa do ba Zaan ɔ a gɔaasiba paan... ku n n'a birm Gayus ma. Nyunta b'ɔ kristagɔɔɔ lɛɛzaa ku niɲɲɔ ɔ, a zibɛɛ m muɲɲa kan kristagɔɔɔ wɔɔ ki. Zaan n'a lɛ bɔɲ ɔ, an a dɔndɔm sɔ k'an dundo a zi kan Diyotrefɛs ki, bi zibɛɛ bi zore y.

Gasoorɛ

¹ Mɔɔ, *Gɔaagusire, mɔɔ ɪ ci naa do nyɔɔ m ɲɔarezaa paan... Gayus ma.

² M gɔaasiba muɲɲa, mɔɔ y'a yem Woso han k'ɪbu n bir muɲɲa ho haay nɔ ɔ, k'ɪbu laafu bi n bir muɲɲa, amba ɪ nyi ho bi m.

³ Mɔɔ heer yi nyunta gota, bala, danyɲɔ bɔr naa ɔ, ɲn'ɪbu mɪsɪrbaa kaseti kare, ɲ ɔ, ɪbu ɪ tam sɪra nɔ ɔ. Bi denter m, ɪbu ɪ tam sɪra nɔ ɔ.

⁴ Mɔɔ heernyɔɔ gota k'a lɛ da haay bi, ku mɔɔ ma, ɲ ɔ, mɔɔ nyɲɔ wɔɔ ɪ tam sɪra nɔ ɔ bi m.

⁵ M gɔaasiba muɲɲa, ɪbu hoɔbaa muɲɲa kan danyɲɔ wɔɔ ki, baa kan saanarɔ wɔɔ ki sɔ bi, sɪrakare zibɛɛ m.

⁶ ɲ y'ɪbu muɲɲabaa kaseti ka Krista gɔɔɔ taa. K'ɪbu ɪ da ɲ han amba Woso hoɔnhɔ m, ɲ zaa sare minto bi, a muɲɲa gota.

⁷ Krista tɔ minto y'a ka, ɲnɪ wuti, ɲn'ɪ tam, bi ɲ n hoɔɪ si gɔɔɔ ku ɲ n Krista dɔ rɔ wɔɔ zi y.

⁸ Bi wɔɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ daahan ka gɔɔɔ wɔɔ duro ɔ, k'ɔ ɔ da ma, ɔ zi ba kan ku ki sɪra tɔ ma.

Diyotrefɛs kɔrɔma kan Demetrus sɪrabaa ki

⁹ Mɔɔ ci ba Krista gɔɔɔ wɔɔ ma. Bi, Diyotrefɛs k'a nɪ lɛɛzaabaa ɲɔam ɲ barla bi, a bir yem mɔɔ ho ma y.

¹⁰ Bi, ku mɔɔ bi bɔr, mɔɔ bɔm ho niɲɲɔ k'a a ba mɔɔ m haay kan a meerbaa bɔnyaa ki bi m. Bi, a n a ba naa n a bɔ y. A lɛ baa k'a danyɲɔ wɔɔ si sɔ y, gɔɔɔ ku ɲ lɛ n taa k'a ɲ si rɔ wɔɔ a y'a tare ɲ nɪ tolle, an nɪ ɲ bɔm Krista gɔɔɔ wɔɔ barla.

¹¹ M gɔaasiba muɲɲa, ɪ bi gɔaa k'a bɔnyaa ba tar sa y, gɔaa k'a muɲɲa ba tar sa. Gɔaa k'a n'a muɲɲa bare, Woso gɔaa m, gɔaa k'a n'a bɔnyaa bare, a n Woso yi y.

¹² Kõ Demetrus nı, gıaa haay y'a kasetı mııııa kare. Sıra mııııa y'a kasetı kam. Wõõ y'a kasetı kam, b'ıbu dõ, ı õ, wõõ kasetı bı, sıra m.

Leersore

¹³ Minno ta õ gıta, mõõ n a ııaa kũ m ı ci ba ıbu ma, bı mõõ le baa kũ m ı ba gırsırabarehõ m kan gar hi kı nı y.

¹⁴ A ııaa mõõ õ, kũ m b'ı yı dõmım nııııõ õ, k'õ sũõra ba kan kũ kı.

¹⁵ Kõ laaftı n bıır kan ıbu kı! Gıaaastıõõ wõõ ı yaa dare ıbu m, k'ı yaa da gıaaastıõõ wõõ m, gıaa bıyõõ m.

Ci kɔ ZIIDI a ba

Ci kɔ Ziidi a ba bɪ

gasɔɔrɛ

Ziidi bɪ, Yeezuu danzaa m, a ɪ ci bɪ ba. K'a n'a hɪrɛ a ma Zakkɪ danyɪ bɪ tɔ ma m, wɔɔ ɔ Yeezuu danzaa m.

Ci bɪ ba a ɔ, kristagɔɔɔ haay ma. Hɔ k'a n'a dɪndam ci b'ɔ bɪ a yo k'a bɪr hɔdeem kan Pɪyɛɛr ci huɪya hɔ bɪ mim kɪ. Nɔaahɔdɪndareɔzanno wɔɔ, a ɔ, k'a η da jum ɔ. A n n'a hum kristagɔɔɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ sɪra hɔdɪndare bɪ nɔ ɔ.

A ɪ makrarɔ sam biisi minno ma k'a hɪnka a ɔ, gɔɔɔ kɔ η sɪra mim ma, ηnɪ bɔkare η n zu ɔ rɔ wɔɔ, Woso zem bɪ η dɔdɔ ka.

Ziidi ɪ yaa dam kristagɔɔɔ wɔɔ m

¹ Mɔɔ muɲɲa Ziidi m nɪ ci bɪ bam, Yeezuu Krista zibænyɪ m mɔɔ m, Zakkɪ dam m mɔɔ m sɔ. Ci bɪ ba mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ ma, awɔɔ kɔ Zɪ Woso a ηɔa, an awɔɔ bir k'a yɪ a gɔɔɔ, an nɪ dɔrɛ awɔɔ ma Yeezuu Krista tɔ ma rɔ wɔɔ.

² Bɪ, kɔ Woso n a cicirzɛrɛ kan a laafɪ kɪ, a ηɔare kɪ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso ηɔaahɔdɪndareɔzanno wɔɔ dɔdɔ yarm

³ M gɔaastɔɔ ηɔare nɔ ɔ, mɔɔ ηɔa gɔta kɔ m ci ba awɔɔ ma, kɔ m bɔmbɔrɛ kɔ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ, ɔ n ta m bɪ mim dɪnda. Bɪ, mɔɔ bɪ dɪga a, pakra m kɔ m ci bɪ ba awɔɔ ma dɪtaa, kɔ m a ye a han k'a zoo ba sɪrakare kɔ Woso a ka a gɔɔɔ wɔɔ ɔ gallem deem taan... dɔmum haay minto bɪ tɔ ma.

⁴ Bala, gɔɔɔ bunyaarɔ a da wɔɔ zi, Woso barka lemim bɪ η n'a nɔkɔm, k'a a da ma a mɪsɪrbaa ba a hɔɔnhɔ ma mimbɔnyaa bare nɔ ɔ, bɪsɪ ηn'a kam Yeezuu Krista ma, an bɔkare a muɲɲa y'a deem n sɔɔreɔa, a m wɔɔ Zuuba sɔ. Bɪ, Wosoci bɪ lɛɛ ka an gɔɔɔ nɔɔn duro dɔdɔyarɛ kɔ η n'a yɪm mim hɪ laatu.

⁵ Hɔ kɔ mɔɔ n'a ηɔam kɔ m a hɪ kɛɛrɛ naa, awɔɔ dɔ muɲɲa, bɪ, mɔɔ lɛ n taa kɔ m a tɔ da a nɔ ɔ. Zuuba k'a gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔ lɔmbaa nɔ ɔ Eziptɪ kɔ ɔ bɪ, a a ya an so ra an gɔɔɔ kɔ η n ye ηnɪ sɪra ka ɔ rɔ wɔɔ zɪnzɛ.

⁶ Bɪ, malɛkarɔ kɔ η y'a bɪncɛrɔ to, ηn'a zerga paɲɲa kɔ Woso a ka η ɔ bɪ rɛ rɔ wɔɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Woso brɔɔ da baɲɲarɔ ɔ monsigə nɔ ɔ dɔmum haay minto, k'a bɪ η dɔdɔ ka dɔdɔkare hinnɪ gɔta b'ɔ.

⁷ Kɔ Sodɔm kan Gɔmɔɔr kɪ, kan kɔrɔ kɔ η nɪ η jɪr ma rɔ wɔɔ kɪ mim nɪ, awɔɔ dɔ sɔ. Kɔrɔ nɔɔn duro a muɲɲɔɔ sa, ηn'a ka dintim zibæero wɔɔ ɔ sɔ, ηn'ɪ jaandare k'an bonyaa maam-maam bam. Naa tɔ ma m, Woso n η dɔdɔ yar, ηn'ɪ sɛ k'a lihire ba ɔ fɪryɪrɛ nɔ ɔ, η fɪryɪrɛ bɪ, makra m sɔ, k'a gɔaa haay zɛ kɛbɛ.

⁸ Kan naa kɪ haay, gɔɔɔ kɔ η y'a da wɔɔ zi rɔ wɔɔ, a ba η nawɔrɛ am kɔrɔ nɔɔn duro hɔ bɪ m. A hɔɔn η n'a dam mim danɲadɔɔ ma, bɪ n'a kam ηn'ɪ jaan dam, η bɪr yem Zuuba ma y, malɛkarɔ panɲazannɔ ηn'ɪ η sonsɔ wom sɔ.

⁹ A n bɔkare, Malɛkarɔ haay cir Misel muɲɲa, bɔr k'a ɔ, an nɪ bɪsɪ kam kan Sɔtaana kɪ Moyiisi gər sare ma bɪ, a n yɛ an meerbaa bonyaa ba Sɔtaana ma y. A hɪ a ɔ bala, a ɔ: «Zuuba fɪr kare ɪ ma.»

¹⁰ Bɪ, gɔɔɔ nɔɔn duro, hɔ kɔ η n a dɔ bɪ ηn'a sonsɔ wom. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan poohɔɔ kɪ, η ba hɔɔndare zore nɪ y, hɔ k'a bɔr η heer ɔ bɪ n'a bam, hɔ bɪ do bɔkare an nɪ nyaanle η nɪ.

¹¹ Kɔsɪ ɪ kan η kɪ, bala, zu η y'a ɔ Kayen hɔbaa ɔ, zi bonyaa ηn'a bam k'a busoo yɪ am Balam* hɔ bɪ m. A muɲɲɔɔ η n'a zarm, bala, η y'a da a nyaa ma kan Woso kɪ, amba Kooree a ba bɪ m.

¹² B'awɔɔ tɪr a so kɔ ma k'a hɔ bɪ danyɪbaa zekɔra nɔ ɔ bɪ, kɔ η y'awɔɔ barla nyannɪ m, nyannɪ ba η muɲɲɔɔ nɪ kan hɔ bɪ bɪ maam-maam kɪ y, a hɔɔn ηn'a dare a muɲɲɔɔ ma bala. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ, kan warkɔ kɔ hɪnher n'a gaam, bɪ la bɪ bam bɪ kɪ. N bɔ kɔ ɔ sɔ kan gɔ k'a bɪr nyɪ dare y, baa a nyɪdare dɔmum ɔ, bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan gɔrɔ kɔ η yɪ η wɔnwɔr ηnɪ gɪnga fɪgaa rɔ kɪ.

¹³ Amba higɔta kurɛro tɪr a fur bɔ a rɛ bɪ, a nyannɪ zibæero wɔɔ kɛrgu η nawɔm lɛɛ ra maam sɔ. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan monyaarɔ kɔ η n a taji dɔ rɔ kɪ, Woso n η tɔ kɔ η nɪ gɔɔta monsigɛ gɔta maam-maam nɔ ɔ dɔmum haay.

¹⁴ Adam yanɲa tɔɔlema saanhɪnaza a Enɔk lɛɛ ka an gɔɔɔ nɔɔm mim hɪ laatɔ hɔɔ, Woso lɛsinnɪsɔra meerbaa nɔ ɔ, a ɔ: «A ba n nɪ, Zuuba ɪ zɛm kan malɛkarɔ kɪ miliyɔn bam hɔka,

¹⁵ k'a bɪ durnya jilli dɔdɔ ka. A gɔɔɔ kɔ η n Woso dɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yarm, η zibæ bonyaarɔ kɔ η yɪ η ba haay bɪsɪ ka Woso ma nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma. A yɪ η dɔdɔ yarm sɔ meerbaarɔ bonyaarɔ kɔ bawosodɔrezannɔ nɔɔm η ba Woso ma rɔ wɔɔ tɔ ma.»

¹⁶ Gɔɔɔ nɔɔn duro nɔ bɪr nyɔɔm fɪga y, kukur ηn'a bam can, a mɪsɪrbaa bɪ ba η nawɔm a letaamarɔ bare nɔ ɔ bala.

* 1:11 1.11 K'a dɪga Hunkare Ci 2.14 bunce ɔ.

Muḡabusure meerbaarɔ ŋn'ɪ ŋ bam, ŋn'ɪ bra bumbam
 ɔɔɔ m k'a hɔ yɪ.

Dondɔrɛrɔ kristagɔɔɔ wɔɔ tɔ ma

¹⁷ B'awɔɔ, m ɔaasiɔɔɔ ŋɔare nɔ ɔ, k'a meerbaarɔ kɔ wɔɔ
 Zuuba Yeezuu Krista zibəezanno wɔɔ lɛɛ ka ŋnɪ ŋ ba kan
 awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ.

¹⁸ Ŋ y'a hɪ awɔɔ m, ŋ ɔ: «Dɔmɪm jɛzanno ɔ, ɔɔɔ nyɪntan
 ɔ, ŋnɪ bɪr yaa wɔre awɔɔ ma, ŋnɪ bɪr a mɪsɪrbaa bam a
 mesim letaamarɔ nɔ ɔ, bawosodɔre nɔ ɔ.»

¹⁹ ɔɔɔ wɔɔ duro nɪ zɛm ɔngɔrɛrɔ m bɪ, durnya
 hɔɔndarɛrɔ y'a so ŋ ɔ, ŋ ba Woso ɛspri nɪ y.

²⁰ B'awɔɔ, m ɔaasiɔɔɔ, k'a ɔɔta a bɪr tam lɛɛ tee... a
 sɪrakare k'an mɪŋŋa an cem bɪ nɔ ɔ, k'a bɪr yaa dam *Sent-
 ɛspri paŋŋa nɔ ɔ.

²¹ K'a ɔɔta Woso ŋɔare bɪ nɔ ɔ, a bɪr dɔm wɔɔ Zuuba
 Yeezuu Krista ma, an nɪ zɛm bɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ
 ka awɔɔ ɔ, a cicirzɛrɛ nɔ ɔ.

²² K'a bɪr ɔɔɔ kɔ ŋ nɪ sunsɪm kam nɔ wɔɔ cicir zɛm.

²³ K'a ŋ yɔ sɛ zaa ra, a ŋ bumbɔ. ɔɔsɪnno n ta ɔ, k'a
 brɔɔ cicir zɛ, bɪ k'a dundo a zi kɔ ŋ b'awɔɔ da a kɔrɔmarɔ
 wɔɔ nɔ ɔ y. K'a sɔ ŋ zibəə bɔnyaarɔ wɔɔ m, bala, kɔ
 mimbɔnyaabənnɔ nɪ ŋ mɪ bɪ, ŋ dintim ka a mɪŋŋɔɔ ma.

U ɔ lɛ hɔ Woso ɔ

²⁴⁻²⁵ Bɪ kɔ Woso k'an deem an nɪ wɔɔ yɔm wɔɔ Zuuba
 Yeezuu Krista tɔ ma bɪ n lɛbɔurɛ yɪ. A a da ma, an a ka
 awɔɔ b'a dore y, an a ka sɔ, awɔɔ n bɪ jum a lɛɛ, bɪ, kɔrɔma
 sɪ ba awɔɔ ma y, heernyɔɔ ɔɔta nɔ ɔ, a lɛbɔurɛ nɔ ɔ. Bɪ k'a
 tɔ n lɛbɔurɛ yɪ, kan ɔɔtabaa kɪ, paŋŋa kɪ, a y'a so hɔ haay
 ɔ. Biisi tee..., dɪtaa kan dɔmɪm haay kɪ nɔ ɔ. Amina.

HUNKARE CI

Hunkare Ci bi

gasoorɛ

N y'a gungare n ɔ, Zaan kɔ Yeezuu karɪndanyɪ m an Yeezuu Krista lemim nyɪnta ci ba an ciro kaakoro wɔɔ ba b'i Hunkare Ci bi ba sɔ.

A ɪ gɔɔta Kristazibæzanno buerehɪyɔɔ wɔɔ barla an gusi. N n a nyasɔ Krista kasetɪ bi kare tɔ ma n nɪ ta m kɔ k'a nɪ hi bire ma n n'a birm Patmɔs ɔ b'ɔ. Woso n hɔ k'an ta ɔ an nɪ zem bi bɔr bi hunka m k'a n a da ci ɔ, an a nyɔɔ sɪrakənno sokomarɔ kɔ η nɪ fir yɪm Krista tɔ ma am a hɔ bi m nɔ wɔɔ ma, kɔ η nɪ gɔɔta ηnɪ jum kɔɔkɔɔ ηn'a tɔ ɔ, bala, kristagɔɔɔ kɔ η nɪ koro kɔ Rɔm a ga m, an a sɔ ɔ η rɔ wɔɔ haay ɪ fir yɪm gɔta Krista tɔ ma. Nyɪnta Zaan ɔ Azii minɛɛr ɔ. Kristagɔɔɔ sokomarɔ k'a ci bi nyɔɔ η ma rɔ wɔɔ saanhɪna, nyɪnta η y'a ɔ kɔ bi do ɔ sɔ.

Ci bi, Krista k'a paŋŋa bɔr a jɪnnɔ ra an nɪ zem bi η da an a ka a sɪrakənno wɔɔ m menyɔɔ yɪ, ηnɪ cirbæθ bi kan a kɪ heernyɔɔ kan laafɪ kɪ nɔ ɔ bi mim an a dɪndam makrarɔ nɔ ɔ.

N n ci bi ba k'a nyibæθ da sɪrakənno wɔɔ ma y, bi k'a η heer yo durnya bi dɔmɪnnɔ kɔsɪrɔ nɔ ɔ. Hunkare Ci bi makrarɔ wɔɔ, a da η nawom wɔɔ han kɔ Krista zɛ bi kan a mɪmbɔɔrɛ kɪ zibæθ bi nyɔɔɔ k'an ta ɔ her kan booti kɪ bi do mɪŋŋa.

Gasoorɛ

¹ Yeezuu Krista bi, Woso y'a ka ɔ, k'an hɔ k'a nɪ zem bi nyɪnta ɔ dɪtaa bi hunka a zibæθnyɪnɔ m. A malɛɛka a nyɔɔ k'an b'a hɪ a zibæθnyɪ Zaan m.

² A n nɪ Woso lemim bi hɪrɛ, an Yeezuu Krista kasetɪ ka kan hɔ haay k'a a yɪ bi kɪ.

³ Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ karɪnda bam, kan gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam wosolɛsinnɪsɔra meerbaa ma rɔ wɔɔ kɪ, ηn'ɪ zum hɔ kɔ η y'a gɔrsɪra ba b'ɔ. Bala, wakatɪ b'a zɔ.

Yaadare kristagɔɔɔ kɔ η nɪ Azii ɔ

⁴ Mɔɔ mɪŋŋa Zaan m nɪ gɔrsɪra naa do bam kristagɔɔɔ sokomarɔ saanhɪnarɔ kɔ η nɪ Azii kɔ ɔ rɔ wɔɔ ma:

K'a barka kan laafɪ kɪ yɪ, gɔaa k'an ta ɔ, an nyɪnta ɔ, an nɪ zem bi zi, kan ɛsprɪ saanhɪnarɔ kɔ η n a duu jɪr ɔ rɔ wɔɔ kɪ zi,

⁵ kan Yeezuu Krista, kasetɪzaa paan..., k'a lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ gæθno bire ɔ, a m durnya cinno wɔɔ cir bi kɪ zi.

Bɔ nɪ wɔɔ ŋɔam, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sɔrgɔ a ma m,
 6 an a ka, wɔɔ n ɔ ba a cirbæə mannɔbɛnno a Zɪ Woso
 zibæə minto. A y'a ga lɛbɔɔrɛ m kan paŋŋa kɪ dɔmɔm k'a
 nyarɛ ba ɔ. Amina!

7 Ba n nɪ, a ɪ zem warkɔ nɔ ɔ, bɪ gɔaa haay y'a yɔm, baa
 gɔɔɔ kɔ ŋ y'a zɛ rɔ wɔɔ y'a yɔm sɔ. Tara burɔ gɔɔɔ heerzarɛ
 nyi karɛ a minto. In..., k'an yɪ maam!

8 Zuuba Woso a hɪ, a ɔ: Mɔɔ m lɛkarezaa, mɔɔ m jezaa.
 Mɔɔ n ta ɔ, m nyɪnta ɔ, m n nɪ nyɪntaŋ ɔ, hɔ haay Zuuba.

Zaan Gɔaanyi bɪ makra yɪ

9 Mɔɔ miŋŋa Zaan, awɔɔ danyi awɔɔ zukuuzaa, fɪryɪrɛ,
 cirbæə kan tɔntɔɔrɛ kɪ Yeezuu zuure nɔ ɔ, nyɪnta mɔɔ ɔ, m
 nɪ tara deem kɔ hi bɪr ma, n n'a hɔm ma Patmɔs ɔ, Woso
 lemim kan Krista kasetɪ karɛ kɪ minto.

10 *Sɛnt-ɛspri zer mɔɔ ra Zuuba dɔmɔm deem hinni ɔ,
 mɔɔ n leer paŋŋazaa ma m jɛ ɔ, ɪ ɔ, huure n n'a hɛm, an
 n'a hɪrɛ, a ɔ:

11 Hɔ k'ɪbɪ n'a yɔm bɪ gɔrsɪra ba ci ɔ, ɪ nyɔɔ kristagɔɔɔ
 sokɔmarɔ saanhɪnarɔ wɔɔ ma: Efɛzɪ ɔ, Simɪrni ɔ, Pergam
 ɔ, Tɪyatɪr ɔ, Sardɪ ɔ, Filadɛlfii ɔ, kan Lawodisee kɪ ɔ.

12 Mɔɔ n bɔ kɔ m dɪga gɔaa k'a nɪ meer bam kan mɔɔ
 kɪ bɪ ma. Bɪ kɔ mɔɔ m wusigɔ bɪ, mɔɔ sarma fitirɛrɔ yɪ
 saanhɪna.

13 Fitirɛrɔ wɔɔ bire ɔ bɪ, mɔɔ gɔaa yɪ, an bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ,
 Gɔaanyi m, an huu jintɔ da a ra, an sarma hɔsoaɔ so a ci ɔ.

14 A mim bɪ kan a minkɔ bɪ kɪ nyɪnta fu fititɪ ɪ ɔ, ser ka
 m, gɛɛ lajaa m, a miɔnyaarɔ wɔɔ nɪ yɪrɛ ɔ, sewurɔ m.

15 A ganno bɔ kɔ ɔ kan zaan kɔ n y'a sɔr, an nɪ yɔm bɪ kɪ.
 A leer nɪ yɪrɛ ɔ hiro gɔɔɔ susur m,

16 an nɪ monyaa saanhɪna m a bɪsɪ ɔ. Kargɔ lɛ hɪya nɪ
 bɔrɛ a lɛ ɔ. A meer nɪ yɔrɛ ɪ ɔ, woso nɪ gum kan paŋŋa kɪ.

17 Kɔ mɔɔ yɪ bɪ, mɔɔ m do a taa ɪ ɔ ga mɔɔ ɔ. A n a bɪsɪ
 wɔ ka mɔɔ ra, an a hɪ, a ɔ: I da bɪ bɔ ɔ y, mɔɔ m lɛkarezaa,
 mɔɔ m jezaa,

18 mɔɔ n mɪsɪr. Mɔɔ nyɪnta, m ga, bɪ ba n nɪ, mɔɔ mɪsɪr
 dɔmɔm k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ, bɪ mɔɔ ɪ zɛ cɛlɛnyɪnɔ m kan
 gɛənokɔ hɔɔ kɪ.

19 Hɔ k'ɪbɪ yɪ bɪ gɔrsɪra ba, kan hɔ kan ta ɔ kɪ, kan hɔ
 k'a nɪ zem bɪ bɔr bɪ kɪ.

20 Ba monyaa saanhɪnarɔ k'ɪbɪ ŋ yɪ mɔɔ bɪsɪ wɔ
 ɔ kan sarma fitirɛrɔ saanhɪnarɔ wɔɔ kɪ jɪ n na:
 Monyaa saanhɪnarɔ wɔɔ, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ saanhɪnarɔ
 wɔɔ malɛkarɔ m. Fitirɛrɔ saanhɪnarɔ wɔɔ kristagɔɔɔ
 sokɔmarɔ saanhɪnarɔ wɔɔ m.

2

Lemim Efɛɛzi kristagɔɔɔ sokoma minto

¹ Gorsira ba Efɛɛzi kristagɔɔɔ sokoma maleɛka bi ma ncinaaɔ:

Gɔaa k'an ta monyaa saanhinarɔ wɔɔ m a bisi ɔ, an ni tam sarma fitire saanhinarɔ bire ɔ,

² bi y'a hi, a ɔ: Mɔɔ ibi kɔre kan i tontɔɔre ki dɔ, ibi bir yem gɔɔɔ bɔnyaarɔ ma y. Ibi gɔɔɔ kɔ η n'a hire a ma kristazibɛɛzanno, bi kristazibɛɛzanno bɛɛ ni η mi rɔ wɔɔ ka lɛɛ. Ibi bi η dɔ ηsaarzanno.

³ Tontɔɔre ta ibi ɔ: ibi fir yi mɔɔ tɔ ma, b'ibi n i bɔ i je ni y.

⁴ Bi mim kɔ mɔɔ n ta m kan ibi ki bi, ibi wɔ saa i lɛɛkare ηɔare kan mɔɔ ki bi ma.

⁵ Bince k'ibi nyinta ɔ, i i bɔ ɔ bi tɔ da i nɔ ɔ. I i bɔ i taam k'i biisi zibɛɛro wɔɔ bɔɔta. Kɔ n bɛɛ ni, mɔɔ zere ibi zi. Bi k'ibi n i bɔ i taam, mɔɔ y'ibi fitire bi sare a bince ɔ.

⁶ Hɔ niηηɔ k'ibi n ta m bi, ibi nyi sɔ Nikola gɔɔɔ wɔɔ zibɛɛro m, amba mɔɔ hɔ bi m.

⁷ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔɔ sokomarɔ wɔɔ m bi ma.

Damazaa bi, mɔɔ mɔsɔrbaa gɔ k'a ni arzana ɔ nyi kan ɔ an a bi.

Lemim Simurni kristagɔɔɔ sokoma ma

⁸ Gorsira ba Simurni kristagɔɔɔ sokoma maleɛka bi ma ncinaaɔ:

A m lɛɛkarezaa, a m jezaa. A nyinta an ga, an a bɔ an bir mɔsɔrbaa nɔ ɔ, bi n ni meer naa do bare:

⁹ Mɔɔ ibi firyire dɔ kan i ηsa ki. Bi arzakazaa n'ibi m, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η ɔ zɔfɔrɔ n'a mi, ηni bɔkare zɔfɔrɔ bɛɛ ni η mi rɔ wɔɔ tɔzarle zibɛɛ kɔ η ni ta m bi dɔ, Sutaana sokomace ni η mi.

¹⁰ I bi nyi ba hɔ k'a n'a kam k'i fir yi bi ma y. Sutaana y'ibi gɔɔɔ gɔsɔnno dum lɔnnɔce ɔ, k'a a gunga awɔɔ ma, b'awɔɔ fir yim dɔmum bu. Jim kɔɔkɔɔ k'an ta an i ze ku. Mɔɔ mɔsɔrbaa firgɔ kare i ɔ.

¹¹ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔɔ sokomarɔ wɔɔ m bi ma.

Damazaa bi bi fir yim ze huya hɔ ma fɔga y.

Lemim Pergam kristagɔɔɔ sokoma ma

¹² Gorsira ba Pergam kristagɔɔɔ sokoma maleɛka bi ma ncinaaɔ:

A n ni kargɔ le huyazaa m bi ni meer naa do bare:

¹³ Mɔɔ bince k'ibi n ta ɔ bi dɔ. Sutaana cirbɛɛduu bince m. Ibi gɔɔta i ni nyasom mɔɔ tɔ m, ibi n sira ka mɔɔ ɔ tɔ

y, baa dómum nin̄hə k̄u η m̄oo kasetɪzaa paan... Antipas ze ɔ ḡer aw̄oo zi b̄unce k̄u Sotaana n ta ɔ b'ɔ.

¹⁴ Bɪ m̄oo ɪ mim m kan ɪbɪ kɪ. Ḡooɔ ḡosɪn̄no y'aw̄oo bire ɔ, ηnɪ ye Balam* mim ma. A ɪ d̄ond̄ore b̄onyaa ka Balak ɔ k'an Israyel nyɪn̄o nȳonnȳoota k̄u η nɪ *wosobaaw̄on̄no mannɪ sim s̄o kan jaandare do haay kɪ.

¹⁵ ɪbɪ zi s̄o bɪ, ḡooɔ ḡosɪn̄no ta ɔ, ηnɪ ye Nikola ḡooɔ h̄od̄indare ma.

¹⁶ Bɪ minto bɪ, ɪ b̄o ɪ taam, k̄u n b̄ee m̄oo zere ɪbɪ zi d̄ɪtaa, m bɪ yar ba kan η kɪ, m le kargɔ bɪ m.

¹⁷ Ḡooa k'a le n taa, k'an h̄o k̄u Sent-Espri n'a h̄um sokumar̄o w̄oo m bɪ ma.

Damazaa bɪ, m̄oo *mann k'a nyaakom da kan ɔ, m jaa fu k̄u n t̄odaa ḡorsira ba ma bɪ ka ɔ. Ḡosɪ n t̄o bɪ do d̄o k̄u ḡooa k'a a si bɪ b̄ee y.

Lemim Tiyatur kristaḡooɔ sokoma ma

¹⁸ Ḡorsira ba Tiyatur kristaḡooɔ sokoma maleeka bɪ ma nc̄inaaɔ:

Woso Nyɪ k'a munyaaro b̄o k̄u ɔ kan s̄ewur̄o kɪ, a ganno m b̄o k̄u ɔ kan zaant̄ozaa kɪ bɪ nɪ meer naa do bare:

¹⁹ M̄oo ɪbɪ zib̄əero, ɪbɪ η̄oare, ɪ s̄rakare, ɪ zib̄əo kan ɪ tont̄ore kɪ d̄o. ɪ zib̄əero k'ɪbɪ η ba je ɔ r̄o w̄oo le da biisi h̄oo w̄oo ra.

²⁰ Bɪ, m̄oo heer bɪ nyunta kan ɪbɪ kɪ y. ɪbɪ k'ɪ ye Zezabel ma. L̄o naa do n'a h̄ure a ma wosolesinn̄isorazaa, an nɪ m̄oo zib̄əenyɪn̄o nȳonnȳoom, an nɪ h̄o d̄indare η nɪ k̄u η nɪ jaan da, k̄u η nɪ wosobaaw̄on̄no mannɪ sim s̄o.

²¹ M̄oo toore ka ɔ k'an a b̄o a taam, b'a le baa k'a a b̄o taam a jaandare n̄o ɔ y.

²² D̄ɪga! M̄oo y'a kare an w̄ota yaaba m, an fir yɪ, a muno jaand̄enno w̄oo maam s̄o, k̄u η n a b̄o a taam a zib̄əero w̄oo n̄o ɔ y.

²³ M̄oo y'a nyɪn̄o w̄oo zinzem. Bɪ kristaḡooɔ sokumar̄o w̄oo haay y'a d̄ore η ɔ: m̄oo m ḡooa k'a ḡooa haay letaama d̄o kan a heer kɪ. Bɪ m̄oo y'aw̄oo ḡooa biȳəo h̄o kan ɔ, an a ga k̄u ɔ kan a zaa zib̄əo kɪ.

²⁴ B'aw̄oo ḡooɔ k'a nɪ Tiyatur ɔ, a ḡoota a n ye h̄od̄indare naa do ma bɪ, aw̄oo n ye h̄o k̄u n'a h̄um ma Sotaana minno k̄u η y'a nyaakom da r̄o w̄oo ma y, aw̄oo n a ka ma k'a η d̄o y. Maam bɪ m̄oo bɪ m yare m m̄or gorezaa ka aw̄oo m la y.

²⁵ Bɪ, k'a nyas̄o h̄o k'aw̄oo n ta m bɪ m bala k̄ook̄oo, k'an ta an m̄oo zere d̄ómum ku.

²⁶⁻²⁸ Damazaa bɪ, ḡooa k'a nyas̄o m̄oo zib̄əo bɪ m an ta an a nyare ku, m̄oo pan̄ha k̄u m̄oo m̄ɪn̄ha a yɪ m Zɪ zi bɪ kan ɔ: M̄oo y'a kare an a so do ḡota ɔ, a y'a sore η ɔ k̄osɪ-k̄osɪ,

* 2:14 2.14 K'a d̄ɪga 2 P̄ɪyer̄e 2.15-16; Ziidi 11 b̄unce ɔ.

a yi η zore amba ni gedro zom bi m. Moo domure monyaa kan o.

²⁹ Gooa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-Espri n'a hum kristagoo sokomaroo woo m bi ma.

3

Lemim Sardi kristagoo sokoma

ma

¹ Gorsira ba Sardi kristagoo sokoma maleeka bi ma ncinaaoo:

Gooa k'a ni Woso espri saanhinaroo m kan monyaa saanhinaroo ki bi ni meer naa do bare: Moo ibu zibaeero do, η y'a le bore ibu o η o, i musu, bala gar n'i mi.

² I to o, i b'a ka an goota an n'a ηoam k'a ga bi n a nyambor y, a mim bo o. Bala, moo yi, ibu zibae bi muηjabaa bi guta moo Woso mim o y.

³ Ho k'ibu yi, i ma so bi to da i no o. Nyaso m k'i i bo i taam. K'ibu n dundo i zi, moo zere am koor ho bi m. B'ibu bi wakati ko moo n ni zem bi daata ze ibu ra bi dore y.

⁴ Bi kan bi ki, ibu gooo gosunoo i Sardi o, η n dintim ka a huuro ma y. N zum ko o kan moo ki, huu furo n a ma, bala, η y'a ga m.

⁵ Damazaa bi, huu fu dure a ma ncinaaoo, moo b'a to bom musirbaa ci b'o y. Moo y'a kaseti kam m Zi kan a maleekaro ki taa, moo o, moo gooa m.

⁶ Gooa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-Espri n'a hum kristagoo sokomaroo woo m bi ma.

Lemim Filadelfii kristagoo sokoma ma

⁷ Gorsira ba Filadelfii kristagoo sokoma maleeka bi ma ncinaaoo:

Gooa muηja, sirazaa bi, k'a ni David celenyi m, an a gum bi gosi b'a dam ma a n a ta y, an n'a tam bi gosi b'a dam ma an a gu y bi ni meer bare, a o:

⁸ Moo ibu zibaeero do: Ba n ni, moo cele gu, i lee, bi gosi b'a dam ma an a ta y. Ibu panja bi bi guta y, bi kan bi ki, ibu goota i zu moo lemim o, ibu n busi ka moo to ma y.

⁹ Sotaana sokomace gooo ko η o, zuforo n'a mi ro woo, ηoara ηn'a bare, zuforo bee n η mi y. Moo y'a kare, ηni bor, ηni bi kukuro ze ibu taa, bi ηn'a dom ma η o, moo ibu ηoa.

¹⁰ Bala, ibu i zum moo lemim o kan tontore ki, moo dore ibu ma so fiyure k'a ni zem bi bor durnya jilli no o k'a bi durnyazanno makra ba bi domum o.

¹¹ Moo zem zoo, nyaso ho k'ibu ta m bi m kookoo, ko gosi b'ibu firge bi yo i ni y.

12 Damazaa bi, moɔ y'a bam moɔ Zi Wosoɔ bi sago, a bi boɔm do fuga y. Bi moɔ yi m Woso to gorsira bam ma, kan moɔ Woso ko to ki, Zerizalem daa k'a a to brama moɔ Woso zi an ni zerm bi ki, kan moɔ to daa bi ki.

13 Gɔaa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-Espri n'a hum kristagooɔ sokomaɔ woɔ m bi ma.

Lemim Lawodisee kristagooɔ sokoma ma

14 Gorsira ba Lawodisee kristagooɔ sokoma maleka bi ma ncinaaɔ:

Ba ho ko Amina, kasetizaa paan..., sirazaa, an a ze ko ra kan Woso ki ho haay dare siɲɲida o bi n'a hum na:

15 Moɔ ibu zibæro do. Ibu bi nyooɔɔ, b'ibu bi kaare y. A ɲaa moɔ o k'ibu n bir nyooɔɔ geɛ kaare.

16 Bi k'ibu n zaaroo, ibu bi nyooɔɔ, b'ibu bi kaare bi, moɔ y'ibu boɔɔ m le.

17 Bala, ibu y'a hure, i o: Honyizaa n'i mi, moɔ m ba honyizaa, moɔ bir m kam hoɔi ma do y, bi k'ibu n a do i o, i i fir no o, cicir no o, i m ɲazaa, i m boɔ, i m digi bi.

18 Ibu doɔdo moɔ nawom k'i sarma ko ɲ y'a soɔ bi si moɔ zi k'i ba honyizaa, k'i huuro furo si, k'i du i ma, k'i nyanni nyaakom da m. I ho si i to i mum la k'i i da ma i lee yi.

19 Gooɔ haay ko moɔ ɲaa ro woɔ, moɔ ni ɲ boɔm zaa o, m ni ɲ honhorm. Ncinaaɔ bi, i to o, k'i i bo i taam!

20 Ba moɔ jum cele ma, m n'a zem na. Ko gɔaa moɔ leer ma, an ce bi le go, moɔ gasom zi. M ho bi kan ki, an a bi kan moɔ ki.

21 Damazaa bi, moɔ y'a kare, an nyinta kan moɔ ki, m cirbæduu ra, amba moɔ m da ma so, m ta m aa nyinta kan m Zi ki a cirbæduu ra bi m.

22 Gɔaa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-Espri n'a hum kristagooɔ sokomaɔ woɔ m bi ma.

4

Woso daore Arzana o

1 Bi je o bi, moɔ m ya m a yi cele n a go brama, bi leer ko moɔ lee ka m a ma, an meer ba kan moɔ ki an bo ko o kan huure leer ki b'a hi moɔ m, a o:

Der naa o, ko m ho k'a ni zem bi nyinta o bi hinka i m.

2 Leeɔm bi, Sent-Espri zer moɔ ra. Bi, moɔ duu yi brama b'o, gɔaa ni nyintam la.

3 Gɔaa k'a ni nyintam la bi, bo a ko o kan jaa ko n n'a birm zaspi, n n'a birm sardɔanni bi ki. Bramahowosioɔɔ k'a bo ko o kan jaa ko n n'a birm emerodi bi n bir duu bi ma.

⁴ Duuro buhura a yaa si ɪ bir duu bi ma, bi duuro wɔɔ duro burə ɔ, gɔɔɔgusinno buhura a yaa si ɪ nyɪnta ŋ la, ŋni huuro furo du a ma, sarma firgəro ni ŋ mim ma.

⁵ Brama nyaki ni bɔm duu bi nɔ ɔ kan leerlo ki, kan bramahəənsire ki. Fiture saanhinarɔ ni cirbəəduu bi jur ɔ, ŋn'ɪ yɔm kan paŋŋa ki, brɔɔ m Woso ɛspri saanhinarɔ wɔɔ.

⁶ Duu bi lɛɛ bi, bɔ a kɔ ɔ, ɪ ɔ, higɔta hi k'a ni yɔm pekɔ-pekɔ am kristal hɔ bi m bi m.

Hɔɔmɪsɪrɔ si ɪ bir duu bi ma. Ŋ ni mɪnyaarɔ m a mɛ ma jilli lɛɛ kan jɛ ki.

⁷ Lɛɛkare hɔmɪsir bi, bɔ a kɔ ɔ kan poozaa ki. A hiya hɔ bi, bɔ a kɔ ɔ kan ŋɔapoo ki. A kaaku hɔ bi meer ɪ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa hɔ ki. A si hɔ bi bɔ a kɔ ɔ kan caa gɔta k'a wer bi ki.

⁸ Hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ za sɔrdɪ-sɔrdɪ, mɪnyaarɔ n bir ŋ ma jilli, kan ŋ nɔ ɔ ki. Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki, a hi nawɔm nɔɪnaaɔ bi ŋ bir a tore y, ŋ ɔ:

«Mɪŋŋa, Mɪŋŋa, Mɪŋŋa, Zuuba, Woso paŋŋa k'a jirə ba ɔ, a ɪ nyɪnta ɔ, an ta ɔ, an ni zem bi.»

⁹ Bi kɔ hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ bɔr ŋn'ɪ laa lɔm ŋn'a lɛ bɔm bɔ ni nyɪntam duu bi ra an mɪsir dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ b'ɔ, ŋn'a dan ɔ, ŋn'ɪ yaa dam ni barka,

¹⁰ *gɔɔɔgusinno buhura a yaa si rɔ wɔɔ ɪ kukurə zere bɔ ni nyɪntam duu burə ɔ an mɪsir dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ bi taa, ŋn'a dan ɔ, ŋn'a firgəro wɔɔ zom duu bi lɛɛ, ŋn'a hire, ŋ ɔ:

¹¹ «Zuuba wɔɔ Woso, ɪbu ɪ ga leboore, daore kan paŋŋa ki m. Bala, ɪbu ɪ hɔ haay da: ɪbu yi ŋ ŋɔa, kɔ ŋ ni bir ta ɔ, bi y'a ka, ɪ ŋ da.»

5

Ci kan sinnyɛɛm ki

¹ Mɔɔ ci yi gɔaa k'a ni nyɪntam duu bi ra bi bɪst wɔ ɔ, n n a gɔrsɪra ba a nɔ ɔ kan a burə ki, n n a kɔst kɔsɪre saanhɪna m.

² Mɔɔ maleɛka paŋŋazaa yi, an n'a hum kan paŋŋa ki, a ɔ:

Nka y'a ga m, an ci bi gɔ, an a kɔsɪrɛrɔ wɔɔ cincer?

³ Bi gɔaa ba ɔ an ni brama gɛɛ, tara burə ɔ gɛɛ, tara noom ɔ, an n'a dam ma, an ci bi gɔ, gɛɛ an dɪga a y.

⁴ Bi, mɔɔ heer a zar kɔ n n gɔaa yi an a ga m an ci bi gɔ, gɛɛ, an dɪga a bi tɔ ma.

⁵ Gɔɔɔgusinno wɔɔ gɔaa deem n a hi mɔɔ m, a ɔ:

I b'i heer zar y. Ba n ni, Ziida do poozaa k'an David yanna bi, k'a yi damazaa bi, an ni ci bi gom kan a kosirero saanhunaro woo ki.

⁶ Keere bi, moo sinnyeem yi an jum, i o, a ze n y'a o, duu bi bire o, hoomisuro woo kan gsoogusinno woo ki m bir ma. A minno saanhuna kan a munyaaro ki saanhuna, η miiηoo n Woso espri saanhunaro k'a η nyoo tara bure o ro woo.

⁷ A a zo k'a ci bi si bo ni nyintam duu bi bure o bi bisu wo o.

⁸ K'a ci bi si bi, hoomisuro si ro woo kan gsoogusinno buhira yaa si ro woo ki kukure ze sinnyeem bi taa. Gaa biyee ni konni m kan sarma laagaro ki, tidoe nyisi ni η hunhan. Wosogoo yaadare m.

⁹ Ni laa daa lore, η o:

«Ibu yi ga m i ci bi si,
i kosirero woo cincer,
bala, n y'ibu ze ibu n gsoo bumbo do haay no o,
lemim biyee no o,
kuro y'a honho ki no o,
tara y'a honho i ma bi m,
i η ka Woso o.

¹⁰ Ibu η ba cinno,

mannobenno woo Woso minto,
bi η cirbae bim tara bure o.»

¹¹ Moo diga, m maleekaroo cir leer ma, η le tisi-tisi kan tisi-tisi k'a le ba o y, ηni bir duu bi ma kan hoomisuro ki, gsoogusinno ki.

¹² Ni a leer busu kan panja ki, ηn'a hure, η o:

«Sinnyeem ko η y'a ze b'a ga m an panja yi kan arzaka ki, mindore ki, kan dama ki, daore ki, cirbae ki, lebaore ki.»

¹³ Hoodare haay k'a ni brama, an ni tara bure o, tara noom o kan hi bure ki hoomisuro haay ko η ni ta η o ro woo, moo ma ηn'a hure, η o:

«Bo ni duu bure o kan sinnyeem bi ki m lebaore, daore, cirbae kan panja ki yi doora k'a nyare ba o no o.»

¹⁴ Hoomisuro siro woo n'a hure, η o: «Amina!» Gsoogusinno woo n kukure ze, ηn'a dan o.

6

Leekare kosirero sordiro woo honhorle

¹ Ko sinnyeem bi leekare kosire bi hor saanhunaro woo bar la bi, moo yi, m a ma hoomisuro siro woo leekarezaa bi haen si bramahaensire m, a o: «Bor!»

² Bɪ, mɔɔ sisi fu yɪ. Gɔaa k'a da ɔ bɪ n sa nyasɔ a wɔ ɔ. N n cirbæf firgə ka ɔ, an ta k'a yaa yar ba, a ɪ dama m, b'a dama yɪm.

³ K'a kɔsɪrɛ hɪya hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ ma hɔmɪsɪr hɪya hɔ bɪ n hæn si, a ɔ: «Bɔr!»

⁴ Sisi vanta n a hɪnka piin...: N lɛ ka gɔaa k'a da ɔ b'ɔ k'an laafɪ bɔ durnya ɔ kɔ gɔɔɔ n bɪr kɔ zɪnzɛm, n kargɔ jintɔ ka ɔ sɔ.

⁵ K'a kɔsɪrɛ kaakɔ hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ ma, hɔmɪsɪr kaakɔ hɔ bɪ hæn si, a ɔ: «Bɔr!» Bɪ, mɔɔ sisi kundɔ yɪ. Gɔaa k'a da ɔ bɪ nɪ hɔ kɔ n nɪ mɔr gore makra bam nɪ bɪ n'a wɔ ɔ.

⁶ Bɪ, mɔɔ hɔ niɲɲɔ ma an bɔ kɔ ɔ kan leer kɪ hɔɔmɪsɪrɔ sɪrɔ wɔɔ bire ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Yɪryaa makra ba deem, hindeem zibæf busoo ma, naanyaa makra kaakɔ, hindeem zibæf busoo ma. K'a gɔɔta nyɔɔ bɪ ma kan dɪven bɪ kɪ, ɪ b'ɪ wɔ da ma y.»

⁷ K'a kɔsɪrɛ si hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ ma hɔmɪsɪr si hɔ bɪ m hæn si, a ɔ: «Bɔr!»

⁸ Bɪ, mɔɔ sisi vɔnnɪmezaa yɪ. Gɔaa k'a da ɔ bɪ bir n nawɔm «zɛ» gænokɔ n zu a jɛ ɔ. Nɲ paɲɲa ka η ɔ kɔ η n'a so tara burɔ zekumbir si kər bɪ deem ɔ, kɔ η nɪ gɔɔɔ zɪnzɛ kargɔ m, nɔ m, yaaba bɔnyaa m kan poohɔɔ kɪ m.

⁹ K'a kɔsɪrɛ soor hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η yɪ η zɪnzɛ Woso lemim kan kasetɪ kɔ η y'a ka bɪ minto rɔ wɔɔ nyiro yɪ, mannɪduu bɪ letaa.

¹⁰ N n'ɪ zee dam kan paɲɲa kɪ, η ɔ: «Zuuba mɪɲɲa, sɪrazaa, ɪbɪ maasɪrɛ bare an ta an dɔmɪm kara ku k'ɪ bɔkare ɪ dɔdɔ ka, ɪ wɔɔ ma bɪ zɪm bɔ durnyazannɔ ma?»

¹¹ N n huu fu ka η gɔaa biyæf ɔ, n n a hɪ η nɪ, kɔ η n'a ya, ηnɪ bɔr a ma poore, k'an ta, an η zibæf kɔɔnɔ kan η danyɪnɔ kɔ η nɪ zem bɪ η zɪnzɛ am η hɔ bɪ m nɔ wɔɔ lezerle dɔmɪm ku.

¹² Bɪ, k'a kɔsɪrɛ sɔrdɪ hɔ bɪ hɔr bɪ, mɔɔ taranyɲɲɔrɛ gɔta yɪ. Woso n a ba kundɔ ɪ ɔ pɛera kɔ n y'a ba hɔmɪsɪr ka kundɔ m, mom bɪ jilli n a ba ɪ ɔ ma m.

¹³ Monyaarɔ n sur tara ɔ, ɪ ɔ, hɪnhɛr gandaara ɪ soɔn jungɪr sur.

¹⁴ Brama n a gɔr ɪ ɔ, wɔtaa n y'a gɔr. Ciro haay kan tararɔ kɔ η nɪ hi bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ n'a gaa a bɪncɛrɔ ɔ.

¹⁵ Tara burɔ cinno, gɔɔɔ gɔtɔɔ, yarbɛnno cinno, arza-kazannɔ kan paɲɲazannɔ kɪ, lonno kan soamɪɲɲaɔzannɔ kɪ, η haay, a nyaakɔm dɪnda ciyaarɔ kan cigæziro kɪ ɔ.

¹⁶ N n a hɪ ciro kan jaarɔ wɔɔ kɪ m, η ɔ: «K'a dɪnda wɔɔ ra, k'a wɔɔ nyaakɔm da laato gɔaa k'a nɪ nyɪntam cirbæf duu burɔ ɔ bɪ meer ma, kan sinnɪyɛɛm bɪ nɔmaa kɪ.

17 Bala, η nɔmaa dɔmum gɔta ɪ bɔr, nka n n'a dam ma an bɔle nɪ?»

7

Gɔɔɔ kɔ η Woso makra yɪ rɔ wɔɔ

1 Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ malɛkarɔ yɪ si, ηnɪ jum tara gɔrga si bɪ nɔ ɔ. Nɪ nɪ tara burɔ hɪnhɛr si bɪ nyasɔ, kɔ hɪnhɛr sɪ b'a da ma an hɔn tara burɔ ɔ, hɪgɔta burɔ ɔ, gɛɛ gɔ deem taan... burɔ ɔ y.

2 Mɔɔ malɛka vanta yɪ, an a to dɔgɔr ɔ, an Woso mɪsɪr bɪ hɔ makra sa a wɔ ɔ. A n a leer busu gɔta an a hɪ malɛkarɔ siro kɔ η nɪ paŋŋa m, ηn'a dam ma, ηn'a bɔnyaa ba tara kan hɪgɔta kɪ m nɔ wɔɔ m, a ɔ:

3 «A bɪ hɔsɪ ba tara m kan hɪgɔta kɪ, gɔrɔ wɔɔ kɪ m, kɔ wɔɔ n makra da wɔɔ Woso zibəənyɪnɔ wɔɔ tusə ɔ y.»

4 Bɪ, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η Woso makra bɪ yɪ a tusə ma rɔ wɔɔ lɛ ma: Nɪ tisi-tisi zɔrɔ busi yaa si, ηnɪ makra bɪ yɪ, Israyɛl nyɪnɔ paryaa bueerehɪya bɪ nɔ ɔ.

5 Ziida paryaa ma, gɔaa tisi-tisi bueerehɪya, η makra bɪ nɔ η tusə ma. Rubɛn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Gaad paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

6 Aseɛr paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Nɛftalii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Manase paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

7 Sɪmɪnyɔn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Levii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Isakaar paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya;

8 Zabɪlɔn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Zozɛf paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya; Benzamɛn paryaa ma, η tisi-tisi bueerehɪya, ηnɪ makra bɪ m a tusə ma.

Gɔɔɔ cir k'a lɛ ba ɔ

9 Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ gɔɔɔ cir gɔta yɪ, gɔaa b'a dam ma, an η lɛ sa y. Tara y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, kɔrɔ y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ gɔɔɔ m. Nɪ n jum brama cirbəəduu bɪ kan sinnɪyɛm bɪ kɪ taa, ηnɪ zaba huuro du a ma, ηn'ɪ bɛ lɛɛrɔ m a wɔ ɔ.

10 Nɪ n a leer busu brama, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Bɔmbɔrɛ bɪ, a to a ɔ wɔɔ Woso k'a nɪ nyɪntam cirbəəduu ra kan sinnɪyɛm bɪ kɪ zi!»

11 Malɛkarɔ haay kɔ η y'a zɛ kɔ ra ηnɪ bɪr cirbəəduu bɪ ma rɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ, hɔmɪsɪr siro wɔɔ kɪ kukurɔ zɛ ηn'a meer ku tara ma duu bɪ lɛ ɔ, ηn'ɪ Woso dan ɔ.

12 Nɪ n'a hɪrɛ, η ɔ: «Amina! Wɔɔ Woso n daɔrɛ yɪ kan lɛbɔrɛ kɪ, mindɔrɛ, barka yaa, cirbəə kan paŋŋa kɪ yɪ dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ. Amina!»

13 Gooogusinno woo g'aa deem meerbaa sa, an a hi m'oo m, a u: Gooon noon duro ko η zaba furo du a ma ro w'oo, n'oo ni? A to η y'a u ka?

14 M'oo n a nyi bo no, m'oo u: M'oo Zuuba, ubu y'a do! A n a hi m'oo m, a u: Bo η y'a u fir g'ota bi no u. A huuro w'oo sorgo η y'a u, sinnyeem ma bi no u, η fu n bo.

15 Bi minto y'a ka, ηn'i junum Woso cirba'eduu bi le u, ηn'i daore zi bam sinuu u kan a gunuu u ki a ce u b'u. Bi, bo ni nyintam a cirba'eduu bi ra bi dore η ma.

16 No bi η zem do, musi bi η nyasom do y, wosogure kan sinseem ki bi nare η ma do y.

17 Bala, sinnyeem k'a ni junum cirba'eduu bi bure u bi n ni yire η dunder. A kare η lee, an ta η ni musirbaa himinyaroo bince u. Bi Woso yi η nyifeer do haay gongom ma.

8

Kosire saanhina ho hore

1 Ko sinnyeem bi kosire saanhina ho bi hor bi, lee ze su... brama u, an ta, an miniti bukorku ku.

2 Bi, m'oo maleeka saanhinaro ko η ni Woso taa ro w'oo yi. N n huurero gotoo ka η u saanhina.

3 Maleeka vanta n bor an bi jum mannijaa bi le u. A n tid'eer nyisi laaga ko n y'a ba sarma m bi sa a wo u, n n tid'earlo ka u g'ota k'an a ze ko ra kan wosog'oo w'oo haay yaadarero ki k'a ni η ka Woso u sarma mannijaa k'a ni cirba'eduu bi le u bi bure u.

4 Tid'eer sinje bi n a to maleeka bi wo u kan wosog'oo w'oo yaa dare ki, an der an ta Woso taa.

5 Maleeka bi n tid'eer nyisi mor bi sa, an manniduu bi se sa an a da u, an a han, an a zo tara bure u. Bramah'ensirero, leerlo ki, brama nyaki kan taranyinjere ki nyinta u.

Leekare huurero sordiro w'oo

6 Maleeka saanhinaro ko η ni huurero saanhinaro w'oo m bi, η y'a banka ka η he.

7 Leekarezaa b'a huure bi he: Lajaa kan se ki an a war ko ma kan ma ki sur tara bure u. Se n tara bure zekumbir kaako bi deem sa kan tara bure zekumbir kaako bi deem go'oo ki, burbutur do haay ki.

8 Maleeka huya ho bi n a huure bi he: Ho m, an bo ko u kan ci g'ota ko se a sa, n n a nyoota n a da hig'ota u ki. Hig'ota bi zekumbir kaako bi deem a ba ma.

9 Hig'ota bi ho'omuro w'oo zekumbir kaako bi deem no n gunga, kooloo g'ota-g'otaro w'oo zekumbir kaako bi deem n a zar.

¹⁰ Malɛɛka kaako ho bi n a huure bi he: Monyaa gandaa n a to brama an a da an ni bure, i o sewure m. A da a o koyaaɗo zekumbir kaako bi deem kan himinyaaɗo woo ki ra.

¹¹ Monyaa bi do to m «kusi-kusi». Hiro woo zekumbir kaako bi deem n a ba «kusi-kusi», guɗɗo n ginga gɗa hiro woo ko η y'a ba kusi-kusi minto.

¹² Malɛɛka si ho bi n a huure bi he: Wosogure zekumbir kaako bi deem kan mom zekumbir kaako bi deem ki, monyaaɗo zekumbir kaako bi deem ki n a ba monsigə. Sinuu zekumbir kaako bi deem n a ba monsigə, gunuu maam so.

¹³ Moo n diga, m ceda yi werle ma brama noyaa o, m a ma, an n'a hum kan panja ki, a o: «A yim kusi! A yim kusi! A yim kusi, tara bure guɗɗo woo ma huurero ko malɛɛkaro kaakoɗo woo n ni zem k'a b'a he bi minto.»

9

¹ Malɛɛka soor ho bi n a huure bi he: Moo n monyaa yi, an a to brama o, an b'a da. N n yaa gandaa k'a no tekka ba o bi celenyi ka o.

² A n yaa gandaa k'a no tekka ba o bi le gu, sinjə n bo o, i o, se gandaa sinjə m. Sinjə bi n a ka woso kan hinher ki n a ba kundə.

³ Bisino n bo sinjə bi do no o, ηn'a kergu tara bure ra. N n panja ka η o, am tara bure boɗoɗo ho bi m.

⁴ N n le ka η o: Ko η bi hoɗi ba tara bure bur ni, bi η bi hoɗi ba go m, geɛ ho k'a ni lee dam tara bure o bi ni y. Bi ko η n nyaa ba kan guɗɗo ko Woso makra ba η tuse o ro woo ki bala.

⁵ N zaa ka η o ko η n fir ka guɗɗo woo ma mom soor toɗ, bi ko η bi η zinze y. Bi fir ko η n'a kam guɗɗo ma bi bo ko o kan boɗoɗo k'a ni guaa hanm bi ki.

⁶ Domunno woo duro o bi, guɗɗo ze birm, bi η b'a yire y. N y'a ηsam k'a ginga, bi ze bi y'a sire η lee.

⁷ Bisino woo duro bo η y'a o ko o kan sisiro ko η moɗ da η ma k'a ta η ni yar o ro woo ki. N minno woo ra bi, a k'an naa i o, sarma firgəro m. N meerlo woo n bo ko o kan guɗɗo hoɗo ki.

⁸ N minkəro n bo ko o kan lanno hoɗo ki, η soɗo n bo ko o kan poozaa soɗo ki.

⁹ N curo woo k'an naa i o, poyaa gonjoro η yi η ka a ma, η zaro woo buɗur bi n bo ko o kan sisiro terkuro ko η bra si ηn'i tam yar o ro woo buɗur ki.

¹⁰ N monno woo n bo ko o kan boɗoɗo monno ki, η karo n ta o. N monno woo η panja bi n ta o, k'a fir ka guɗɗo ma mom soor toɗ.

¹¹ N̄ cir b̄i m̄ yaa gandaa k'a n̄o tekka ba ʊ maleeka k̄o n̄ n'a birm̄ *ebree lemim m̄ «Abad̄on», n̄ n'a birm̄ grek̄ki m̄ «Apoliȳon» b̄i m̄.

¹² L̄eekare k̄osi b̄i cem: Ba k̄osi vant̄o h̄uȳo n̄ n̄i zem k'a b'a nya ʊ na.

¹³ Maleeka s̄ord̄i h̄o b̄i n̄ a huure b̄i h̄e: B̄i, m̄o leer ma an a to sarma mann̄jaa k̄oon s̄iro k'a n̄i Woso l̄e b̄i zeezi.

¹⁴ A n̄ n'a h̄im maleeka s̄ord̄i h̄o k'a n̄i huure b̄i m̄ b̄i m̄, a ʊ: «Bar ze maleekar̄o s̄iro k̄o η ȳi η sur Efrat̄i k̄o ḡota bur̄e ʊ r̄o w̄o ma.»

¹⁵ N̄ n̄ bar ze maleekar̄o s̄iro k̄o η y'a banka ηn'̄i d̄om wakati, d̄om̄m, mom kan d̄oora k̄i minto, k'a b̄i zamaa zekumbir kaak̄u deem ze r̄o w̄o ma.

¹⁶ B̄i, m̄o sisiro zann̄o w̄o l̄e ma: N̄ miliyon̄ z̄ooh̄ura.

¹⁷ Sirozann̄o k̄o η y'a h̄unka m̄o m̄ makra b̄i n̄o ʊ r̄o w̄o ba n̄ n̄i: Ḡoη̄oro η ȳi η ka a ma, ηn̄i b̄o k̄o ʊ kan se k̄i, b̄orame k̄i, kidibirme k̄i. Sisiro w̄o minno w̄o n̄ b̄o k̄o ʊ kan poozann̄o minno k̄i, se n̄ n̄i b̄ore η l̄e ʊ kan siη̄η̄o k̄i, kidibir k̄i.

¹⁸ K̄osi kaak̄uro n̄oom, se, siη̄η̄o kan kidibir k̄o η n̄i b̄ore η l̄ero ʊ, ḡoo zekumbir kaak̄u deem ze.

¹⁹ Bala, sisiro w̄o pan̄ja b̄i, η l̄ero an ta ʊ kan η monno k̄i so. K̄o s̄ira n̄i, η monno w̄o b̄o η y'a ʊ k̄o ʊ kan minno k̄i, η minno n̄ t̄inta ʊ, b̄i n'a kare ηn'a dam ma, ηn'̄i fir kam ḡoo ma.

²⁰ K̄o ḡoo k̄o η ḡootar̄o w̄o n̄i, ḡoo k̄o η n̄ ḡunga fir̄ȳir̄ero n̄oon duro n̄o ʊ r̄o w̄o, η n̄ a b̄o a taam ηn'a w̄obomb̄o a zib̄æro w̄o ʊ y. N̄ ḡoota, ηn'̄i zin̄ero, *wosobaaw̄onno k̄o η ȳi η ba sarma m̄ ḡee wanzur m̄, ḡee zaan m̄, ḡee jaa m̄, ḡee ḡo m̄, k̄o η b'a dam ma, ηn̄i l̄e ȳi, ηn̄i mim ma, ηn̄i ta r̄o w̄o dan̄ ʊ y.

²¹ N̄ n̄ a b̄o a taam ηn'a w̄obomb̄o a ḡerzere, a w̄okurero, a jaandare kan a kombaar̄o w̄o k̄i ʊ y.

10

Maleeka kan ci poore k̄i

¹ B̄i j̄e ʊ b̄i, m̄o maleeka pan̄jazaa deem ȳi, an a to brama, an n̄i zerm, wark̄o n̄ a kur̄e ʊ ʊ, huu m̄. Brama h̄owasīore n̄ a bir a mim ma, a meer n̄i ȳire ʊ ʊ wosogure m̄. A gann̄o n̄i ȳire ʊ ʊ se y'a zaa da.

² Ci poore n'a w̄o ʊ, an ḡu. A n̄ a b̄isi gam t̄o hiḡota ra, an a j̄isa gam t̄o tara ra.

³ A n̄ zee ḡota da, an b̄o k̄o ʊ kan poozaa baadare k̄i. K'a zee b̄i da kan pan̄ja k̄i b̄i, bramah̄ænsire saanh̄inar̄o w̄o baa da.

⁴ K̄o bramah̄ænsire saanh̄inar̄o w̄o baa da b̄i, m̄o nȳinta k̄o m̄ a ḡors̄ira ba, m̄o leer ma an a to brama, an

n'a hum mɔɔ m, a ɔ: Bramahəənsire saanhunaro wɔɔ leer nyaakom da, ɪ bi η da ci ɔ y.

⁵ Maleeka kɔ mɔɔ nyinta m a yɪ, an nɪ junum higota kan tara kɪ burə ɔ bi, a a bɪsɪ wɔ busu brama, an a wer si

⁶ k'an bɔ m mɪsɪr dɔɔraa nyare ba ɔ bi nɔ ɔ, an brama da kan tara kɪ kan hɔɔ haay kɔ η nɪ η nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, an higota da kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bi kɪ m, a ɔ: Dɔmum dare ba ɔ dɔ y.

⁷ Dɔmum kɔ maleeka saanhuna hɔ bi n n'a huure bi heɲ ɔ bi, Woso mim k'a nyaakom da bi kɔ yɪɛ, amba a hɪ a zibəənyɪnɔ lesinnɪsorazannɔ padare m bi m.

⁸ Leer kɔ mɔɔ ma an a to brama b'a ya an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta, ɪ ci kɔ n y'a gɔ maleeka k'a nɪ junum higota burə ɔ kan tara kɪ wɔ ɔ bi si.

⁹ Mɔɔ nɪ m zɔ maleeka bi ma, m a ye han k'an ci poore bi ka m ɔ. A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A si, ɪ sɔ. A nyintam kɔsɪ-kɔsɪ ɪbu nɔ ɔ. Bi, a nyintare am zɔɔn hɔ bi m ɪbu lɛ ɔ.

¹⁰ Mɔɔ n ci poore bi si maleeka bi wɔ ɔ, m a sɔ. Mɔɔ lɛ ɔ bi a nyinta am zɔɔn hɔ bi m. Bi kɔ mɔɔ sɔ bi, mɔɔ nɔ a ba kɔsɪ-kɔsɪ.

¹¹ N n a hɪ mɔɔ m, n ɔ: A a ga m k'ɪbu n ɪ ya, ɪ Woso lɛ si ɪ so ra korɔ gɔta minto, tararɔ gɔta minto, lemim gɔta kan cinno gɔta kɪ minto.

11

Kasetɪzannɔ huyɔɔ

¹ Bi je ɔ bi, n n niigə gɔ ka mɔɔ ɔ, an bɔ kɔ ɔ kan hɔ makra bare gɔra kɪ, n n'a hɪ mɔɔ m, n ɔ: wuti, ɪ Wosoce bi makra ba kan mannɪjaa bi kɪ, k'ɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ Woso dan ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ lɛ sa.

² Bi kɔ Wosoce jɛer bi nɪ, k'ɪ to maam, ɪ b'a makra ba y. Bala, a da n y'a ɔ doro vantɔɔ kɔ η nɪ zem bi tonto tara mɪɲa bi ra mom busi a yaa huya nɔ ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ.

³ Bi mɔɔ y'a kam mɔɔ kasetɪzannɔ huyɔɔ wɔɔ m yɔrgɔɔ huuro du a ma, ηnɪ Woso lɛ si ηnɪ so ra dɔmum tisi kan a zɔɔhɪra a busɔrdɪ kɪ nɔ ɔ.

⁴ Kasetɪzannɔ huyɔɔ wɔɔ, oliviyee huyɔɔ wɔɔ m kan fitire cuntarahɔɔ huyɔɔ kɔ η nɪ junum durnya Zuuba taa rɔ wɔɔ kɪ m.

⁵ Kɔ goaa ɔ k'a bonyaa ba η nɪ, se n nɪ bɔre η lɛ ɔ, an η junno wɔɔ bi. Denter, kɔ goaa ɔ k'a hɔ bonyaa ba η nɪ, a a ga m, k'an ga ncɪnaaɔ.

⁶ Bala, η y'ɪ lɛ m k'a brama ta, bi la b'a dam ma, an tɔkɔ η wosolesinnɪsora meerbaa dɔmum ɔ y. N y'a da ma, ηn'a ka hi n a lɔr ma. N y'a da ma ηn'a ka fir do haay n bɔr durnya ɔ, dɔmum kɔ η y'a ηɔa ma.

⁷ Bɪ kʊ ŋ kasetɪ bɪ ka ŋn'a nya, hɔnyaazaa k'a n'a tom yaa gandraa k'a nɔ tɛkka ba ɔ b'ɔ bɪ wutim yarm kan ŋ kɪ, an bɔr ŋ la, an ŋ zɪnzɛ.

⁸ N̄ gəəro wɔɔ gɔɔtam kʊ gɔta kʊ n n'a birm makra nɔ ɔ Sodɔm kan Ezipti kɪ bire ma. Bɪnce bɪ do n yɪ ŋ Zuuba bɪ wɔ ɔ gɔdarkɔra ma bɪ.

⁹ Kʊrɔ y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ, kan tararɔ y'a hɔnhɔ kɪ zem bɪ dɪga ŋ gəəro ma dɔmum kaaku kan a kur kɪ, bɪ, ŋ bɪ yere ŋ birle ma y.

¹⁰ Durnyazanno y'a heer nyɔɔrɛ ŋ mim ma, ŋ nyɪntam heer nyɔɔ nɔ ɔ, ŋ ganwɔrɛ nyɔɔm kʊ ma, kʊ wosolɛsinnɪsorazanno huɪyɔɔ nɔɔn duro fir ka ŋ ma gɔta bɪ minto.

¹¹ Bɪ dɔmum kaaku kan a kur kɪ rɔ nɔɔn duro jɛ ɔ bɪ, Woso a ka mɪsɪrbaa hoonsi n gasɔ ŋ ɔ, ŋnɪ wuti, ŋnɪ junjum. Bɪ, nyibəə gɔta gasɔ gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ dɪgare ŋ ma rɔ wɔɔ ɔ.

¹² N̄ leer gɔta ma an a to brama, an n'a hire ŋ nɪ, a ɔ: «K'a der naa ɔ!» Bɪ ŋ der brama warkʊ nɔ ɔ, ŋ junno wɔɔ mɪm m.

¹³ Wakati bɪ do ɔ bɪ, taranyiŋhɔrɛ paŋŋazaa nyɪnta ɔ. Tara bɪ do nɔ ɔ, cɛ bu barla, cɛ deem wurgə haay, bɪ gɔaa tisi saanhɪna ɪ gɪnga tara bɪ nyiŋhɔrɛ nɔ ɔ. Nyibəə gasɔ gɔɔɔ kʊ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ ɔ, ŋn'a lɛ bɔ brama Woso ɔ.

¹⁴ Kʊsɪ huɪya hɔ bɪ cem. Ba «kʊsɪ» kaaku hɔ n nɪ zem lɛɛm na.

Huure saanhɪna hɔ

¹⁵ Malɛɛka saanhɪna hɔ b'a huure bɪ hɛ: Leer gɔɔɔ n a to brama, ŋn'a hire, ŋ ɔ: «Wɔɔ Zuuba Woso kan a Krista kɪ y'a so durnya cirbəə b'ɔ kɛrɛ. A cirbəə bɪm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.»

¹⁶ Gɔɔɔgusinno buhɪra a yaa si rɔ kʊ ŋ nɪ Woso taa rɔ wɔɔ, ŋn'ɪ nyɪntare a cirbəəduuro ra rɔ wɔɔ kukurɛ zɛ, ŋn'a meer ku tara ma, ŋn'a dan ɔ,

¹⁷ ŋn'a hire, ŋ ɔ:

«Wɔɔ ɪ barka dare ɪbɪ m Zuuba Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ, ɪbɪ n ta ɔ, ɪ nyɪnta ɔ. Bala, ɪbɪ ɪ paŋŋa gɔta hɪnka ɪ ɪ cirbəə cɪnta.

¹⁸ Tara cinno wuti nɔmaa m, b'ɪbɪ nɔmaa ɪ bɔr. Gəəno dɔdɔkare dɔmum m naa, ɪbɪ zibəənyɪnɔ lɛsinnɪsorazanno ganwɔrɛ yɪrɛ dɔmum m naa, kan wosogɔɔɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ nyi bare ɪbɪ tom nɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔ poorero kan gɔɔɔ gɔɔɔ kɪ. Gɔɔɔ kʊ ŋ nɪ durnya zarm nɔ wɔɔ zɪnzɛrɛ dɔmum m naa.»

¹⁹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Wosoɛ k'a nɪ arzana ɔ b'a gɔ, *gɔaasɪbabaa daka bɪ n a hɪnka Wosoɛ ɔ b'ɔ. Kɛrɛ bɪ, brama

nyakuro, leerlo kan bramahøensirero ki, taranyiñjore ki lajaa panjazanno ki nyinta o.

12

Lø kan munda ganda kɪ

¹ Makra ganda a hunka brama. Lø m, an wosogure du a ma, mom n'a ganno taa, an monyaa buerehuya ku a mim ma, ɪ o, firgø m.

² A n ni jist m, an ni zee dare a nyoosibare nobusu no o.

³ Makra vanta n a hunka brama. Munda gandaara m bombøeda yoyy... A mim saanhuna, a minno bu, firgøro saanhuna n a minno woo ma.

⁴ A mom bi n brama monyaaro zekumbir kaakuro woo deem waa, an a sur tara o. Munda bi n a da lø k'a ni nyi yim bi le o, kò nyi bi bi bo k'a a da ma a mom.

⁵ Lø bi n nyi bi yi yar. A n n'a so tara burø kuro haay o kosi-kosi. Bi, n y'a nyi bi busu, n n der m Woso zi a cirbøduu bi jur o.

⁶ Kere bi, lø bi bra si an ta poohoon o. Poohoon bi do Woso buncø banka o a to ma, kò n n'a tor o domum tisi zøhira busordi no o.

⁷ Yar nyinta o brama b'o: Misel kan a maleekarø ki yar ba kan munda bi ki. Munda bi kan a maleekarø ki ni yar bam so.

⁸ Bi, Misel kan a maleekarø ki bor η la. Munda kan a maleekarø ki ba buncø m brama do y.

⁹ N n munda gøta bi bra n n a da tara o. A m mim gusire, n n'a birm minkagøaarazaa gøe Sotaana, a le taa k'a hi, a o, jim, a m ni bra bam durnya haay m bi. N y'a bra n n a da tara o kan a maleekarø ki.

¹⁰ Moo n leer panjazaa ma brama, an n'a hire, a o: «Woo Woso bombøre domum a ku. Woo Woso panja kan a cirbøø ki domum n a ku, a Krista panja domum a ku. Bala, bo ni mim kam woo danyino ra Woso taa sinuu o kan a gunuu o ki bi, n bi bra n n a da tara o:

¹¹ Bi woo danyino woo bor la sinnyem bi ma panja m, kan η mupjoo kaseti kare ki m. Bala, η ye ηni kaanm a misirbaa m, ηni ye ze ma.

¹² Arzana kan a gøoo ki k'a heer nyoo, tara kan higøta ki kosi ɪ kan awoo ki. Bala, Sotaana zer awoo zi nomaa n a heer o, bala, a a do a o, a domum n gøota hosi y.»

¹³ Munda bi k'a bi daga a, η y'a bra ηn'a dam bi, a a da a ra, an ni lam lø k'a nyi yi yar bi ra.

¹⁴ Bi, n ceda za huyoo woo ka lø b'o kan wer an ta poohoon o buncø kò n y'a ka o, k'an nyinta o kò n n'a tor o b'o doøraa kaakø kan a kur ki no o, laatø munda bi ma.

¹⁵ Kεεε bɪ, munda bɪ hi bɔ a rε gɔta am koyaa hɔ bɪ m, lɔ bɪ jε ɔ, k'an a gaa an cenim.

¹⁶ Tara n bɔr an b'a da lɔ bɪ han, an yar ɔ, an koyaa kɔ munda b'a bɔ a rε bɪ mom.

¹⁷ Munda bɪ k'a heer nɪ busum kan lɔ bɪ kɪ bɪ, a yar bɪ lε bɪr kan lɔ bɪ yanɲɔɔ kɔ η gɔota ηn'ɪ zum Woso lεrɔ ɔ, ηnɪ gɔota Yeezuu kasetɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁸ A m bɪ, an gɔota higɔta nyintaa bɪ ra.

13

Hɔɔturmɔɔ hɪyɔɔ

¹ Kεεε bɪ, mɔɔ hɔturma yɪ an wuti an nɪ bɔm higɔta b'ɔ. A minno bu, a mim saanhɪna. A minno wɔɔ, firgɔro bu nɪ η la. A minno wɔɔ ra bɪ, Woso sonsɔ tɔ n ta η ma.

² Hɔturma kɔ mɔɔ yɪ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔnla kɪ. A ganno n bɔ kɔ ɔ kan *ursi ganno kɪ, a lε n bɔ kɔ ɔ kan poozaa hɔ kɪ, munda bɪ n a paɲɲa ka ɔ kan a cirbɛə kɪ, lε gɔta kɪ.

³ A minno wɔɔ deem nɪ yɪrε ɪ ɔ, a sakɔ n y'a ɔ, k'an ga, b'a sakɔrε maam-maam bɪ nyim bɪ nya. Durnya haay n a lε bɔ ɔ, ηnɪ zu a jε ɔ.

⁴ N n munda bɪ da ɔ, bala, a ɪ paɲɲa ka hɔturma b'ɔ, ηn'a da ɔ, η ɔ: «Nka n'a makra bam kan hɔturma bɪ kɪ? Nka y'a da ma, an zoo ba kan kɪ?»

⁵ N n a da meerbaa ma k'an a lε bɔ a ɔ, k'an Woso sonsɔ wɔ. N lε ka ɔ k'an zi ba mom busi a yaa hɪya.

⁶ A n a lε gɔ, an nɪ Woso sonsɔ wɔrε an n'a tɔ kan a har bɪ kɪ sonsɔ wɔrε, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ arzana ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

⁷ N lε ka ɔ k'an yar ba kan wosogɔɔɔ wɔɔ kɪ, k'an bɔr η la. N paɲɲa ka ɔ do y'a hɔnhɔ, kɔ y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ kan tara y'a hɔnhɔ kɪ burə ɔ.

⁸ Kɔ durnya gɔɔɔ haay n a da ɔ kan gɔɔɔ niɲɲoo kɔ η n η tɔ gɔrsɪra ba sinnyεem kɔ n y'a zε bɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ hal durnya sɪɲɲɪda ma rɔ wɔɔ kɪ.

⁹ «Gɔaa k'a lε n taa bɪ k'an a ma!

¹⁰ Kɔ n y'a cɪnta kɔ gɔaa m ta lombaa ɔ, ta an nawom lombaa ɔ. Kɔ n y'a cɪnta kɔ kargɔ n gɔaa zε, kargɔ n n'a zem. Wosogɔɔɔ tontɔrε wakati m naa kan η sɪrakarε kɪ.»

¹¹ Mɔɔ m ya, m hɔturma vanta yɪ, an nɪ bɔm tara ɔ. A minno hɪya, an bɔ kɔ ɔ kan sinnyεem minno kɪ. A n nɪ meer bare am munda bɪ hɔ bɪ m.

¹² A n nɪ lεekarε hɔturma bɪ paɲɲa m haay, an nɪ zi bam lεekarε hɔturma bɪ mɪm m. A n a ka durnya kan gɔɔɔ kɔ η nɪ durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ nɪ lεekarε hɔturma kɔ n y'a sakɔ maam-maam, a nyi m n nya bɪ dan ɔ.

¹³ A ɪ makrarɔ gɔta bam. A a ka sε n'a tom brama sɔ an nɪ zerm tara burə ɔ, gɔaa haay mɪm ɔ.

14 Bra an n'a bam tara burə ɣoo m kan makrarə ɣotoo kɔ n yɪ ŋ ka ɔ k'a nɪ ŋ ba lɛkare hɔturma bɪ mɪm ɔ rɔ woo kɪ. A a hɪ durnyazanno woo m, a ɔ, ŋnɪ hɔturma kɔ n y'a sakɔ kargɔ m, a nyim n nyoo bɪ bɔkɔrɛ ba.

15 N paŋŋa ka hɔturma hɪya hɔ b'ɔ k'an meeyaa ka hɔturma bɪ bɔkɔrɛ b'ɔ, k'a n'a da ma an meer ba so. Gɔaa haay k'a bɪr hɔturma bɪ bɔkɔrɛ bɪ dan ɔ bɪ, k'an a ka kɔ n nɪ ŋ zɪnzɛ.

16 Hɔturma b'ɪ paŋŋa bam ɣoo ma, ɣoo poorero ɣɛɛ ɣoo ɣotoo, arzakazanno ɣɛɛ ŋɔazanno, soamɪŋŋaɔzanno ɣɛɛ lɔnno, an nɪ ɣɔrsɪra bare ŋ bɪsɪ wɔ ma ɣɛɛ ŋ tusə ma.

17 Gɔaa b'a dam ma an hɔ hɛɛ ɣɛɛ an hɔ si k'a ba hɔturma bɪ makra m, a tɔ ɣɛɛ a tɔ bɪ lesarenyɪ m a mɛ ma y.

18 Mindɔrɛ bɪnce n naa: Bala, ɣɔaa k'a hooŋ ta ɔ k'an lesarenyɪ kɔ hɔturma bɪ n ta m bɪ jɪ hɪ. Gɔaa makra m lesarenyɪ bɪ m. Lesarenyɪ bɪ zɔrsɔddɪ busɔrdɪ yaa sɔrdɪ.

14

Sinnyɛem kan ɣoo kɔ ŋ bombɔrɛ yɪ rɔ kɪ

1 Bɪ, mɔɔ m ya, m dɪga, m sinnyɛem bɪ yɪ, an jum *Siyon ci bɪ burə ɔ, ɣɔaa tisi-tisi zɔrɔ busi a yaa siro kɔ ŋ y'a tɔ kan a zɪ tɔ kɪ ɣɔrsɪra ba ŋ tusə ma rɔ woo nɪ kan kɪ.

2 Mɔɔ leer ma, an a tɔ brama an bɔ kɔ ɔ kan higotoo susur bɪnce kɪ, an bɔ kɔ ɔ kan bramahəənsire paŋŋazaa kɪ. Bɪ, leer kɔ mɔɔ ma bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan kɔnnɪ zenno kɔ ŋ n'a kɔnnɪ zem nɔ laa leer kɪ.

3 N n'ɪ laa daa lɔrɛ cirbəəduu kan hooŋmɪsɪrɔ siro woo kɪ, ɣooɣusinno woo kɪ taa. Bɪ ɣɔaa ba ɔ, an b'a dam ma an laa bɪ do dɪnda kɔ ɣɔaa tisi-tisi zɔrɔ busi a yaa siro kɔ ŋ bombɔrɛ yɪ tara burə ɔ rɔ woo bɛɛ y.

4 ɣoo m, ŋ n a mɪŋŋoo zar kan lanno kɪ y, ŋ n dintim zi ba kan lanno kɪ y. Zu ŋ nawom kɔ ɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ bɪnce haay k'a nɪ taŋ ɔ b'ɔ. N bombɔrɛ yɪ ɣoo bire ɔ, ŋnɪ lɛkare ɣoo, n nɪ ŋ ka Woso ɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ ɔ.

5 Nɔaar n nyɪnta ŋ lɛ ɔ y, bala, kɔrɔma ba ŋ ɣɔr zi y.

Malɛɛka kaakorɔ lemim

6 Mɔɔ malɛɛka vanta yɪ an wer brama yaa ɔ, an nɪ lemim nyɪnta k'a nyare ba ɔ bɪ m, k'a pa da ɣoo kɔ ŋ nɪ tara burə ɔ rɔ woo m, tara y'a hɔnhɔ kɪ, do y'a hɔnhɔ kɪ, lemim y'a hɔnhɔ kɪ, kɔ y'a hɔnhɔ kɪ m.

7 A n n'a hum leer paŋŋazaa m, a ɔ: «K'a nyi ba Woso m, k'a a lɛ bɔ ɔ, bala, a dɔdɔkare wakati a ku. K'a bɔ ɪ brama da kan tara kɪ, higota kan himinyaarɔ kɪ bɪ da ɔ!»

⁸ Malēeka vanta n zu lēkarezaa bi je ō, an n'a hure, a ō: «A a da! A a da! *Babilōnni kō gota b'a da! A y'a ka tararo haay n a jaandare bonyaabaa dīven bi mi!»

⁹ Malēeka kaaku hō n zu malēeka huuyō wōo je ō, an n'a hure kan leer paŋŋazaa ki, a ō: «Kō gōaa hōturma bi bōkōre bi da ō kan a miŋŋa ki, k'a a makra bi yi a tusə ma gēe a wō ma,

¹⁰ a zaa Woso nōmaa dīven bi mire. A heerbusu dīven paan..., dīven k'a a tō nōmaa laaga ō bi, a bi mim sō. B'a firyire dōm sē ō kan kidibir sē ki malēekarō miŋŋōo wōo kan sinnyēm bi ki mim ō.

¹¹ Ŋ firyire sē siŋŋə bi derm dōōraa k'a nyare ba ō nō ō. Bi, gōō kō ŋ hōturma bi da ō kan a bōkōre bi ki, ŋni ye a tō makra ma rō wōo bi menyōo yim sinuu ō kan a gunuu ō ki y.»

¹² Gōō kō ŋ ni zum Woso lēō ō, ŋni sira ka Yeezuu ō rō wōo tōntōre dōmim m naa.

¹³ Mōō leer ma brama, an n'a hure, a ō: naa gōrsira ba: «Mimbirenyuntazanno m gōō kō ŋ gūnga Zuuba zaa zuure nō ō rō wōo m dūtaa.» «Sent-Ēspri a hi, a ō: sira m, kō ŋ n a kōre menyōo da. Bala, ŋ zibəero miŋŋōo wōo i zure ŋ je ō.»

Hōdare durnya ō

¹⁴ Mōō m ya, m warkō yi fu. Warkō bi burə ō bi, gōaa ni nyuntam, an bō kō ō kan gōaa nyi ki. Sarma firgə n'a mim ma, gore lēzaa n'a wō ō.

¹⁵ Bi je ō bi, malēeka vanta n bō Wosoce ō b'ō, an a leer busu, an a hi gōaa k'a ni nyuntam warkō burə ō bi m, a ō: «I gore bi sa, i hō dam, bala, hōdare dōmim y'a ku. Bala, hō ma tara burə ō.»

¹⁶ Gōaa k'a ni warkō burə ō bi n a gore bi sa, an a nyōō tara burə ō, an hō k'a ni tara burə ō bi da.

¹⁷ Mōō m ya, m malēeka deem yi, an bō Wosoce ō arzana ō. Guere lēzaa n'a wō ō sō.

¹⁸ Malēeka vanta n a ya, an bō manŋjaa bi buncē ō. A paŋŋa n bōr sē ra. A n a leer busu kan paŋŋa ki an a hi malēeka k'a ni gore lēzaa bi m, a ō: «I gore lēzaa bi nyōō, i tara burə dīven gō bi nyi bi nō m. Bala, a nyi bi ma.»

¹⁹ Malēeka bi n a gore bi sa, an a nyōō tara burə ō, an tara burə dīven gō nyi bi nō m, an a nyōō an a zar Woso nōmaa mōr gōta ō.

²⁰ N n tōntō ra mōr gōta b'ō kō bi toore ma. Ma n bō an der an b'a dam ma an sisi mom an a sarbir ku, an bra, an yar an a zō cilo zōōhira bunēhō ma.

15

Malɛɛka saanhınarɔ kan kurmɔ kɔsırɔ kɪ

¹ Mɔɔ m ya, m makra vanta yɪ brama gandaa ɔ, a dɪgama sɔra n ta ɔ. Malɛɛkarɔ saanhınarɔ nɪ kɔsırɔ saanhına m a wɔ ɔ. Kɔsırɔ jezanno m, bala, brɔɔ nɪ Woso heerbusu bɪ zibəə nyambɔrlɛ.

² Mɔɔ m higɔta hi k'a nɪ yɔm pɛkɔ-pɛkɔ an bɔ kɔ ɔ kan kristal kɪ yɪ, an a war kɔ ma kan sɛ kɪ. Mɔɔ yɪ sɔ gɔɔ kɔ η bɔr hɔturma bɪ ra kan a bɔkɔrɛ bɪ kɪ, kan a tɔ bɪ lesarenɪ bɪ kɪ ra rɔ wɔɔ n jim higɔta hi k'a nɪ yɔm pɛkɔ-pɛkɔ am kristal hɔ bɪ m bɪ jir ma, ηn'ɪ Woso kɔnnırɔ m.

³ N n'ɪ laa kɔ Moyiisi, Woso zibəənyɪ a lɔ bɪ lɔrɛ, sinnyɛɛm bɪ hɔ kɪ, η ɔ:

«Zuuba Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ zaa, ɪbɪ zibəəro wɔɔ gɔta, ηnɪ mɪŋŋa paan..., ηn'a ga dɪgama m. Tararɔ haay cir; ɪbɪ n'a bam haay bɪ tɪrga, sɪra m sɔ, Zuuba!

⁴ Nka ɪ bɪ nyi bare ɪbɪ tɔ m, an a lɛ bɔ ɔ? Bala, ɪbɪ y'ɪ deem n mɪŋŋa. Tararɔ haay zɛrɛ ηnɪ b'ɪbɪ da ɔ. Bala, ɪbɪ dɔdɔkare b'a hınka.»

⁵ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ yɪ Wosoɛ kɔ gɔaasɪbabaa kasetɪ pɛɛrɛɛ bɪ n ta ɔ bɪ n a gɔ brama.

⁶ Malɛɛka saanhınarɔ kɔ η nɪ ta kɔsɪ saanhına rɔ wɔɔ n bɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ. N n huu furo kɔ η nɪ yɔm nɔ wɔɔ du a ma, ηnɪ sarma hɔsoaɔrɔ so a cɪ ɔ.

⁷ Hɔɔmɪsɪrɔ siro wɔɔ deem n sarma laaga saanhınarɔ ka malɛɛkarɔ saanhınarɔ wɔɔ ɔ, Woso k'an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ bɪ nɔmaa nɪ η hınhan.

⁸ Sɪŋŋɔ n Wosoɛ bɪ han, Woso lɛbɔrɛ kan a paŋŋa gɔta bɪ kɪ minto. Bɪ gɔaa b'a dam ma, an gasɔ Wosoɛ b'ɔ kɔ kɔsɪ saanhınarɔ kɔ malɛɛkarɔ saanhınarɔ wɔɔ bɔr η nɪ rɔ wɔɔ n nya y.

16

Laaga saanhınarɔ

¹ Mɔɔ leer gɔta ma an a tɔ Wosoɛ bɪ zeezi, an n'a him malɛɛka saanhınarɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ta, a Woso nɔmaa k'a nɪ laaga saanhınarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ lo tara burɔ ɔ!»

² Lɛɛkarɛ malɛɛka bɪ n ta, an aa a laaga hɔ bɪ lo tara burɔ ɔ. Nyim bonyaa k'a nɪ busum gɔta y'a da gɔɔ kɔ η nɪ hɔturma bɪ makra m, ηn'a bɔkɔrɛ bɪ dan ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

³ Malɛɛka hɪya hɔ bɪ n a laaga hɔ bɪ lo higɔta burɔ ɔ. Hi bɪ n a ba am gɛr ma hɔ bɪ m. Hɔɔmɪsɪrɔ kɔ η nɪ hi bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ n gɪŋa.

⁴ Malɛɛka kaakɔ hɔ bɪ n a laaga hɔ bɪ lo kɔyaarɔ ɔ, himinyaarɔ kɪ ɔ, ηn'a ba ma.

⁵ Mɔɔ malɛka k'a so hi ɔ bi leer ma, an n'a hire, a ɔ: «Ibu k'i n ta ɔ, i nyinta ɔ bi, ibu tirga. Ibu mɔɔɔ, bala, ibu i dodo ka kan tirgaba kɪ.

⁶ Kɔ η y'a ka wosogɔɔ ma n bra kan i lesinnisorazanno ho kɪ bi, keere bi, ibu ma ka η ɔ kɔ η n'a mi so, naa η y'a ga m.»

⁷ Mɔɔ ma mannijaa bi n'a hire, a ɔ: «Sira m, Zuuba Woso paɔɔa k'a jire ba ɔ zaa, ibu dɔdɔkarero wɔɔ sira m, bi η tirga so.»

⁸ Malɛka si ho bi n a laaga ho bi lo wosogure burɔ ɔ. N n paɔɔa ka ɔ k'a se n gɔɔ bi.

⁹ Fɪnfɪr gandaara n na gɔɔ wɔɔ ma. N n Woso k'a so kɔsɪrɔ nɔɔn duro ɔ bi sonsɔ wɔ. N le baa k'a bo a taam, k'a a le bo Woso ɔ y.

¹⁰ Malɛka soor ho bi n a laaga ho bi lo hɔturma bi cirbæduu bi ra. A cirbæ bɪnce bi n a ba monsigæ bimm.... Gɔɔ n'a neem sum fɪryɪre nɔ ɔ.

¹¹ N n arzana Woso bi sonsɔ wɔ, η fɪryɪre kan η nyinno wɔɔ kɪ minto, bi η heer n a lor a zibæ bonyaroo wɔɔ minto y.

¹² Malɛka sɔrdɪ ho bi n a laaga ho bi lo Efratɪ kɔ gɔta b'ɔ. Hi bi n gaan k'a zaa to cinno kɔ η n'a tom dɔjɪr ɔ rɔ wɔɔ cenle minto.

¹³ Bi je ɔ bi, mɔɔ zinero yi kaako, ηni bo kɔ ɔ kan ηɔɪkanno kɪ, ηni bo munda bi le ɔ kan hɔturma bi le kɪ, ηɔaarlesinnisorazaa le kɪ.

¹⁴ Zinero wɔɔ duro ni hoserlo bare. Ta η nawum durnya haay cinno wɔɔ zi k'a yaa η so kɔ ma yar k'a ni nyintaη ɔ Woso paɔɔa k'a jire ba ɔ zaa dɔmum gɔta hinni ɔ bi to ma.

¹⁵ «Ba n na: Ze mɔɔ nawore, am koor ho bi m. Mimbirenyintazaa m gɔaa k'a ni dore a huuro ma, a n a zu a ɔ y, a yaa ta dɪɪ, a a nyanni hunka bi m.»

¹⁶ Zinero wɔɔ cinno wɔɔ so kɔ ma bɪnce kɔ n n'a birm *ebree lemim m Armagedon b'ɔ.

¹⁷ Malɛka saanhɪna ho bi n a laaga ho bi lo hɪnher nɔ ɔ. Leer paɔɔazaa n a to cirbæduu bi zeezi Wosoce ɔ b'ɔ, an n'a hire, a ɔ: «A ba an nya!»

¹⁸ Keere bi, bramanyakɪrɔ, leerlo kan bramahænsirero kɪ, taranyihɔere paɔɔazaa kɪ nyinta ɔ. Ho kɔ gɔaa bɔr durnya ɔ, taranyihɔere naa do loɔ n nyinta ɔ cɪna y.

¹⁹ Kɔnɔ gɔta bi n a ze kumbir le kaako, tararo kɔnɔrɔ n wurgæ. Woso *Babilɔnnɪ gɔta bi to da a nɔ ɔ, k'a nɔmaa dɪven laaga k'a ni hirm bi kunka ma.

²⁰ Kɔrɔ kɔ hi bir η ma rɔ wɔɔ haay n nyaam, n n a ya, n n ciro yi so y.

²¹ Lajaa gandaarɔ η cilo n a zɔ busi-busi ma n a to brama, ηnɩ b'a da gɔɔɔ wɔɔ ra. Gɔɔɔ wɔɔ n Woso sonsɔ wɔ, kosɩ lajaa k'a nyɔɔ bɩ minto, bala, kosɩ m, a paŋŋa n ta ɔ gɔta.

17

Jaandər gɔta

¹ Maleɛka saanhɩnarɔ wɔɔ deem k'a nɩ laaga saanhɩnarɔ wɔɔ n b'a zɔ, an a hɩ mɔɔ m, a ɔ:

«Bɔr kɔ m honhɔrle niŋŋə kɔ jaandər gɔta bɩ n'a yɩm bɩ hunka ɩ m. Jaandər bɩ do, kɔ gɔta k'a nɩ bɔrkɔrɔ lɛ ra bɩ m.

² Durnya cinno wɔɔ jaan da ma, durnyazannɔ n a jaandare diven mi an η zɛ.»

³ Espri n gasɔ mɔɔ ɔ, maleɛka bɩ n mɔɔ gaa, an ta mɔɔ m poohɔɔn ɔ. Bɩ, mɔɔ lɔ yɩ an nɩ nyɩntam hɔturma piin... ra. Hɔturma bɩ mim saanhɩna, a minno bu. N n Woso sonsɔrɔ gɔrsɩra ba a mɛ bɩ ma.

⁴ Lɔ bɩ n huu piinɛ wɩsɩ du a ma, kan sarma mɔdrɔ kɩ, jaa tɔzannɔ kɩ, nyɛɛnnɔ kɩ da a ma. Sarma laaga n'a wɔ ɔ, hɔ bɔnyaa n a han: a jaandare bɩ dintim m.

⁵ Tɔ k'a jɩ n dɔ n'a tusɛ ma: «*Babilɔnnɩ gɔta, jaandɛnno kan durnya hɔɔ bɔnyaarɔ kɩ da.»

⁶ Bɩ mɔɔ lɔ bɩ yɩ, an wosogɔɔɔ ma kan Yeezuu kasetɩzannɔ ma kɩ mi, an n'a zɛrɛ.

Kɔ mɔɔ yɩ bɩ, mɔɔ n zɛ kɛdɛ.

⁷ Maleɛka bɩ n a hɩ mɔɔ m, a ɔ: «Bɔ minto ɩbɩ n zɛ kɛdɛ? Mɔɔ lɔ bɩ kan hɔturma k'a da ɔ a minno saanhɩna, a minno bu bɩ jɩ k'a nyaakom da bɩ hire ɩbɩ m.

⁸ Hɔturma k'ɩbɩ yɩ bɩ nyɩnta ɔ, b'a ba ɔ dɔ y. A bɔm yaa gɔta k'a nɔ tekka ba ɔ b'ɔ an ta nyaanle bɩnce ɔ. Bɩ durnyazannɔ kɔ η n tɔ gɔrsɩra ba mɩsɩbaa ci b'ɔ hal durnya sɩŋŋɩda ɔ rɔ wɔɔ zem kɛdɛ hɔturma bɩ yɩrɛ tɔ ma. Bala, a nyɩnta ɔ biisi, b'a ba ɔ dɔ y, b'a y'a bɔrɛ an bɔr.

⁹ Naa ɔ bɩ, mimponɔ kan mindɔrɛ kɩ bɩnce m. Mim saanhɩnarɔ wɔɔ lɛ taa k'a hɩ a ɔ, ciro saanhɩnarɔ kɔ lɔ bɩ nɩ nyɩntare η burɛ ɔ rɔ wɔɔ m, cinno saanhɩnarɔ m sɔ.

¹⁰ Cinno soorlɔ wɔɔ cirbɛə nya, a sɔrdɩ hɔ bɩ gɔta an nɩ cirbɛə ɔ, a saanhɩna hɔ bɩ n bɔr cɩna y, bɩ k'a bɩ bɔr, a bɩ maasɩrɛ bare y.

¹¹ Hɔturma k'a nyɩnta ɔ, b'a ba ɔ dɔ bɩ, a mɩŋŋa m cir sinnyɛ hɔ. A nyɩnta cinno saanhɩnarɔ wɔɔ barla, b'a ɩ tam nyaanle bɩnce ɔ.

¹² Minno buro k'ɩbɩ η yɩ rɔ wɔɔ, cinno bu kɔ η n cirbɛə bɩ cɩna rɔ m. Bɩ, wakati deem nɔ ɔ, η yirm cirbɛə ma ηn'a bɩ kan hɔturma bɩ kɩ.

¹³ Cinno buro wɔɔ haay lɛ bɩ deem: N y'a paŋŋa kan a cirbɛə kɩ sam, ηn'ɩ zi bam hɔturma bɩ minto.

14 N̄ yar bam kan sinnyεem bi ki, bi sinnyεem bi b̄orle η la. Bala, a m zuubar̄o haay Zuuba, cinno Cir. A kan a ḡoo w̄oo ki b̄orle η la. Ḡoo k̄u n̄ yi η bir, n̄ η nyok̄o σ, a l̄esirezanno m.»

15 Maleeka bi n̄ a ya, an a h̄i m̄oo m, a σ:

«Hiro k'ib̄u η yi b̄ince k̄o jaand̄er bi n̄ ta σ bi, do y'a h̄onh̄o m, ḡoo ciiro m, tarar̄o m kan leminno ki m.

16 Minno buro kan h̄oturma bi ki k'ib̄u η yi r̄o w̄oo, η s̄om l̄o jaand̄er bi m, η h̄o k'an ta m ȳom ni, ηn'a to d̄igi. N̄ y'a nyas̄ure ηn'a s̄o, ηn'a m̄isi zar s̄e σ.

17 Bala, Woso h̄oondare da η heer σ, h̄oondare deem ηn'i zi bam ni: k̄u η n'a cirb̄ə bi sa ηni zi ba m h̄oturma bi minto, k'an ta an Woso meerbaar̄o w̄oo k̄uȳre d̄omum ku.

18 Bi, l̄o k'ib̄u yi bi, k̄o ḡota k'a a so durnya cinno w̄oo bi m.»

18

Babilonni dare

1 Bi je σ bi, m̄oo maleeka vanta yi an a to brama an ni zerm. Pan̄ja ḡota an ta m, a gure n̄ tara b̄o a σ jilli.

2 A n̄ zee da kan pan̄ja ki, a σ: «A a da, *Babilonni ḡota b'a da. A a ba zin̄ero b̄ince. A tara b'a ba εspri bonyaar̄o haay b̄ince k̄ere. Benn̄o bonyaar̄o do haay k̄u η d̄igama s̄ora ba σ r̄o b̄ince.

3 Bala, a a jaandare waas̄i bi d̄iven k̄inka tarar̄o haay ma. Durnya cinno jaan da ma, durnya terb̄enno n̄ a ba arzakazanno a h̄onta pan̄ja minto.»

4 M̄oo m ya, m leer vanta ma, an a to brama, an n'a h̄ire, a σ: «M̄oo ḡoo w̄oo, k'a b̄o k̄u naa do bire σ a mimbonyaar̄o w̄oo yaa zar da a ma, k̄usi k'a ni zem la bi yaa a ku.

5 Bala, a mimbonyaar̄o w̄oo a sonso k̄u ra an ta an brama ku. Bi, Woso a zib̄ə bonyaar̄o w̄oo t̄o da a n̄o σ.

6 K'a ba m s̄o, amba a a ba aw̄oo m bi m. H̄o k'a ba aw̄oo m bi, k'a suut̄e gallem h̄uya. D̄iven k'a t̄o a laaga σ an a ka aw̄oo σ bi, k'a d̄iven k'a pan̄ja l̄e da a h̄o bi ra gallem h̄uya bi t̄o n̄o.

7 K'a h̄onh̄orle kan k̄usi ki k'a ka a m̄ij̄ja σ t̄okama kan ḡore ki m bi ka σ maam s̄o. A y'a h̄ire a m̄ij̄ja m, a σ: Nȳinta m̄oo naw̄ore m cirb̄ə n̄o σ naa σ, zoro b̄ee m m̄oo ni y, m̄oo bi z̄heerzar d̄ore y.

8 Bi y'a ka, k̄us̄r̄o k̄u n̄ yi η banka aw̄oo minto bi zem h̄indeem σ, an b'aw̄oo z̄e: z̄e, z̄heerzar, n̄o ki. S̄e n̄ n'a b̄im. Bala, Zuuba Woso k'a n'a d̄od̄o kam bi, pan̄ja ḡotazaa m.»

9 Durnya cinno w̄oo k̄u η jaan da ma kan a h̄oo m̄ij̄j̄oo w̄oo ki r̄o w̄oo baa dare, η y'a w̄onw̄or̄η σ k̄u η b̄or ηn'i s̄e k'a n'a b̄im bi sīnj̄ə bi ȳim.

10 N jɪnum laato, a hɔnhɔrɛ bɪ nyibəə minto. N y'a hɪrɛ, η ɔ: «Waay... waay.... Babilɔnnɪ tara gɔta ra, Babilɔnnɪ gɔta k'a paŋja n ta ɔ! Wakatɪ deem taan... ɪbɪ hɔnhɔrɛ bɔ ra?»

11 Bɪ durnya terbənnɔ wɔɔ ɪ baa dam sɔ ηn'a zenyi da ɔ, kɔ gɔsɪ bɪr η mɔdrɔ wɔɔ sim dɔ bɪ minto.

12 Sarma kan wanzur kɪ, jaa tɔzannɔ kan nyɛɛnnɔ kɪ, pɛɛrarɔ kɔ η yɪ η ba pannɪ mɪŋŋɔɔ furo m kan pɛɛrarɔ mɪŋŋɔɔ piinoo kɪ, sɔa kɪ, gɔ mɪŋja k'a jɪ n ta ɔ k'a yɪrɛ wer n ta ɔ kan mɔdrɔ do haay kɔ n y'a ba yɪbɪr sɔ m nɔ wɔɔ kɪ, gɔrɔ mɪŋŋɔɔ, zaan kan pɔyaa mɔdrɔ kɪ, jaa mɪŋŋɔɔ mɔdrɔ n nɔ wɔɔ kɪ.

13 Kanel kan dɔrɔ kɪ, tidəər, miir kan tidəər nyisi kɪ, dɪvɛn, nyɔɔ, nyisi kan ble kɪ, dono kan seero kɪ, sisiro kan terkɔrɔ kɪ, lɔnnɔ kan gɔɔɔ kɔ η yɪ η gɔr yar ɔ rɔ kɪ.

14 Malɛɛka bɪ n a ya, a ɔ: «Mɔdrɔ mɪŋŋɔɔ k'ɪbɪ ηsɔa k'ɪ yɪ rɔ wɔɔ nyaam ɪbɪ lɛɛ. ɪbɪ arzaka bɪ haay kan ɪbɪ hɔ mɪŋja bɪ kɪ a zar, b'ɪbɪ bɪ ɪ yarɛ, ɪ η yɪ fɪga y!»

15 Terbənnɔ k'a η ba arzakazannɔ terbare naa do je ɔ rɔ wɔɔ ɪ jɪnum laato a firyɪrɛ nyibəə minto. N baa dare ηnɪ zenyi da ɔ,

16 η ɔ: «Waay... waay..., bɔ hɔnhɔrɛ ɪ kɔ gɔta yɪ! A pannɪ mɪŋja huu da a ra, kan pɛɛrarɔ piinoo mɪŋŋɔɔ kɪ, sarma mɔdrɔ n a bɔ mɪŋja, jaa tɔzannɔ kɪ, nyɛɛnnɔ kɪ!

17 Wakatɪ deem taan... ɪbɪ hɔnhɔrɛ bɔ, k'ɪbɪ arzaka haay n a zar!»

Kɔɔlɔs gɔtɔɔ kənnɔ haay, gɔɔɔ haay kɔ η nɪ zi bam higota burɔ ɔ bɪ zeezi, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ zi bam kɔɔlɔs gɔtɔɔ burɔ ɔ kɪ, kan gɔɔɔ kɔ η n'a lɛhɔ yɪm higota zibəə minto rɔ wɔɔ kɪ jɪm laato,

18 ηn'ɪ zee dare a sɛ sɪŋŋɔ kɔ η y'a yɪ bɪ minto: «Kɔ kara ɪ nyɪnta an kɔ gɔta naa do ku?»

19 N taapuu gɔr, ηn'a lore a mim la, ηn'ɪ baa dare, ηn'ɪ zenyi dan ɔ, η ɔ: «Waay... waay..., bɔ hɔnhɔrɛ ɪ kɔ gɔta yɪ! A arzaka minto y'a ka higota kɔɔlɔs zannɔ a ba arzakazannɔ haay. Wakatɪ deem taan... nɔ ɔ a a do hɔ haay ma!»

20 Brama, ɪ heer nyɔɔ a dare minto! K'a heer nyɔɔ wosogɔɔɔ, kristazibəəzannɔ kan wosolesinnɪsorazannɔ kɪ! Bala, Woso a dɔdɔ ka, k'a zibəə bɔnyaa ba awɔɔ m bɪ minto.

21 Malɛɛka paŋjazaa deem jaa busu an bɔ kɔ ɔ kan jɛnlajaa gɔta kɪ, an a nyɔɔ an a da higota ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kɔ gɔta Babilɔnnɪ bɪ busu n nawɔrɛ n n a da nɔɪnaas kan paŋja kɪ, bɪ n b'a yarɛ, n a yɪ fɪga y.

22 N b'a yarɛ, n n kɔnnɪzenno, kan hɔzenno kɪ leer ma ɪbɪ zi y. Hirhenno kan huurehenno kɪ leer b'a yarɛ, an bɔ

ıbu zi y. N b'a yare n n zibæəsızaa yı ıbu zi y. N b'a yare n n jaalɔre nyi ma ıbu zi y.

²³ Fıtıre læegure b'a yare an yɔ ıbu zi fıga y. N b'a yare n n lɔdaa kan a zim kɪ leer ma ıbu zi y. ıbu terbænno wɔɔ ı nyınta terbænno paŋŋazanno durnya naa nɔ ɔ, bɪ kan ıbu ŋɔaar zibæero wɔɔ kɪ, ıbu bra ba gɔɔɔ wɔɔ m haay.»

²⁴ Babilonni fıɾ yı, bala, n wosolesinnısorazanno ma kan wosogɔɔɔ kɪ ma, kan gɔɔɔ haay kɔ n yı ŋ zınze tara burə ɔ ma rɔ wɔɔ kɪ ma yı tara naa do nɔ ɔ.

19

Babilonni dare bur heernyɔɔ m arzana ɔ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ gɔaa cir gɔta leer paŋŋazaa ma brama ɔ, an n'a hıre, a ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bɔmbɔre, kan cirbæə kɪ, paŋŋa gɔta kɪ bɪ, wɔɔ Woso hɔɔ m.

² A dɔdɔkarero mɪŋŋa, ŋnı tırga. Bala, a jaandər gɔta bɪ dɔdɔ ka, k'a gɔɔɔ zar gɔta tara burə ɔ a jaandare bɪ minto, n bɪ dɔdɔ ka. Woso hɔnhɔrle ka ɔ an a zibæenyıno k'a ŋ zınze rɔ wɔɔ zım bɔ ma.»

³ Ŋ n a ya, ŋn'a hı, ŋ ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bɪ kɔ gɔta bɪ se sıŋŋə bam bɪr derm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.»

⁴ Bɪ, gɔɔɔgusinno buhıra a yaa sı rɔ wɔɔ kan hɔɔmısurɔ siro wɔɔ kɪ kukurə zɛ ŋnı Woso k'a nı nyıntare cirbæəduu ra bɪ da ɔ, ŋn'a hıre, ŋ ɔ: «*Amina, Aleluya!»*

Sinnyɛem lɔsare cibsa hɔbıre

⁵ Leer n a to cirbæəduu bɪ ra, an n'a hıre, a ɔ: «Awɔɔ haay k'an Woso zibæenyıno, awɔɔ k'a nı nyi bam nı, gɔɔɔ poorero kan gɔɔɔ gɔtɔɔ kɪ, k'a wɔɔ Woso bɪ da ɔ!»

⁶ Mɔɔ m ya, m a ma ı ɔ, gɔaa cir gɔta leer m, ı ɔ, hıgɔta surle m, ı ɔ, bramahæənsire paŋŋazaa leer m. Ŋ n'a hıre, ŋ ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bala, Zuuba, wɔɔ Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ b'a cirbæə hıka.

⁷ ɔ ɔ heer nyɔɔ k'ɔ sanŋa ba, k'ɔ ɔ lɛ bɔ ɔ, bala, sinnyɛem bɪ lɔsare cibsa m. A lɔ b'a banka,

⁸ ŋ zaa ka ɔ k'an huu fu k'a nı yɔm bɪ du a ma, a fu n ta ɔ.» Bala, huu fu bɪ, wosogɔɔɔ wɔɔ zibæə mɪŋŋɔɔ m.

⁹ Malɛka deem n a hı mɔɔ m, a ɔ: A gursıra ba! Mimbirenyıntazanno m gɔɔɔ kɔ ŋ yı ŋ bir sinnyɛem lɔsare hɔbıre ma rɔ wɔɔ m.

A n a ya, an a hı mɔɔ m, a ɔ: Woso mɪŋŋa leminno m.

¹⁰ Mɔɔ n kukurə zɛ a taa kɔ m a da ɔ, an a hı mɔɔ m, a ɔ: ı b'a ka ı naa ba y. ı zibæəkɔɔn m mɔɔ m, ıbu kan ı danyıno kɔ ŋ nı sıra zi bam Yeezuu zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ıbu ı ga m, ı da ɔ, bala,

* 19:4 19.4 <Aleluya> a le taa k'a hı, a ɔ: <K'a Woso da ɔ!>.

Yeezuu kaseti bi ni wosolesinnis sorazanno woo hoon gum.

Gɔaa k'a da sisi fu ɔ

¹¹ Kεεε bi, moo brama yi an a gɔ: sisi fu n bo, gɔaa k'a da ɔ bi to m, gɔaa paan... sɔrazaa, dodo an n'a kam, an ni zoo bam kan tɔgabaa ki.

¹² A minyaa bi, bo a ko ɔ kan sewurɛ ki. A mim la bi, cinno firgɛro gɔta ta ma, n n to k'a deem y'a do bi ba a me ma.

¹³ A n huu gɔta ko n y'a gɛrmi ma ɔ du a ma b'a to m: <Woso lemim>.

¹⁴ Brama yarbɛnno n da sisi furo ɔ, ηni huu furo ko η fu n ta ɔ ro du a ma, ηn'i zure a je ɔ.

¹⁵ Kargɔ lezaa ni bore a le ɔ k'a tararɔ ze m. A y'a sore η ɔ kɔsi-kɔsi, b'a Woso k'a paŋŋa jire ba ɔ bi nomaa gɔta lom tara burɛ gɔɔ ra.

¹⁶ A huu gɔta burɛ kan a ganda burɛ ki ma, n to gɔrsira ba η ma ncinaaɔ: <Cinno woo Cir, zuubarɔ woo Zuuba>.

¹⁷ Moo maleeka deem yi, an ni junim wosogure no ɔ. A n zee da kan paŋŋa ki benno ko η ni werm brama yaa ɔ ro woo m, a ɔ: «K'a bor, a a ze ko ra hɔbire gɔta ko Woso a ka awoo ɔ bi to ma.

¹⁸ K'a bor a cinno mesim so, kan yarbɛnno leezanno mesim ki, paŋŋazanno mesim ki, k'a sisiro sim so kan gɔɔ ko η ni dare η ɔ ro woo mesim ki. K'a gɔɔ haay mesim so, lonno mesim kan soamɔŋŋaɔzanno mesim ki, gɔɔ gɔɔ kan gɔɔ poorero mesim ki.»

¹⁹ Bi, moo hɔturma bi yi, tararɔ cinno kan a yarbɛnno ki n a ze ko ra k'a yar ba kan gɔaa k'a da sisi b'ɔ bi ki, a yarbɛnno ki.

²⁰ N hɔturma bi nyaso kan hɔdɔrɛŋɔaarzaa bi ki. A i hoserlo ba hɔturma bi mim ɔ bi. A i hoserlo ba an bra ba gɔɔ ko η hɔturma bi makra yi, ηn'a bokore bi dan ɔ ro woo m. N yi η huya haay zar se haare gɔta ko kidibir se ni bi η ɔ b'ɔ huya haay misir.

²¹ Kargɔ k'a ni bom gɔaa k'a da sisi ɔ bi le ɔ bi bo i gɔɔta ro woo zinze, benno haay ni η sinno bi, an η ka.

20

Dɔɔraa tisi cirbɛɛ bɛɛ

¹ Bi je ɔ bi, moo maleeka deem yi an a to brama an ni zerm. A n ni yaa gandaa k'a no tekka ba ɔ bi le nyi m, kan baŋŋa gandaa ki a wo ɔ.

² A munda gɔta bi nyaso, mim gusire bi, n n'a birm minkagɔaarzaa gɛε Sutaana bi, a le taa k'a hi, a ɔ, jim bi, an a sur dɔɔraa tisi minto.

³ A n a nyoo an a da yaa gandaa k'a no tekka ba o b'u, an a le bi ta, an a nyi da o, an a naaso, k'a b'a da ma donto, an bra ba tararo woo ni y, ko doocraa tisi bi n ta an a ku. Bi je o bi, a a ga m, ko n n wo saa ma domum poore minto.

⁴ Bi je o bi, moo cirbæduuro yi. Goo ko η ni nyintare η la ro woo, n panja ka η o ko η ni gooo dodo ka. Moo gooo ko n yi η mim gongu ma Yeezuu kaseti kare kan Woso lemim ki minto ro woo nyiro yi so, kan gooo ko η n hoturma bi gee a bokore bi ki da o, bi η n makra yi a tuse ma gee a wo ki ma ro woo nyiro ki so. N y'a mum bo o, ηni bi cirbæ bi doocraa tisi no o kan Krista ki.

⁵ Gæno gosinno woo b'a bore ηni bor misirbaa no o ko doocraa tisi bi n a ku y. Leekare mumbore m bi.

⁶ Goo ko η ni leekare mumbore bi no o ro woo, mimbirenyintazanno m, wosogoo m so. Ze huya ho bi panja ba η zi y. N nyintam Woso kan Krista ki mannibonno. N cirbæ bim kan ki doocraa tisi bi no o.

Sotaana dare

⁷ Ko doocraa tisi b'a ku, n Sotaana bore a duji o b'u.

⁸ Bi, a tare an aa bra ba tararo ko η ni durnya gorga siro woo o ro woo m, Gog kan Magog ki m. A yi η som ko ma yar bi bare minto. N le gutabaa do m higota nyintaayaa m.

⁹ Ba η y'a kergu durnya bure o jilli, ηni bir wosogoo woo bince bi ma kan ko ko Woso a ηoa bi ki ma na. Bi, se a to brama, an η bi.

¹⁰ Bi, minkagooarazaa k'a ni bra bare η ni bi, n y'a nyoo, n n a da se haare ko kidibir se ni bi η o b'u, hoturma bi kan hodorenjoarazaa bi ki zi. N fir yim b'u gota sinuu o kan a gunuu o ki, doocraa k'a nyare ba o no o.

Dodokare

¹¹ Bi je o bi, moo cirbæduu gota yi fu, a zaa ni nyintam la. Brama kan tara ki n nyaam a le fu gaa.

¹² Moo gæno yi so, gooo gutoo kan gooo poorero ki, ηni junum cirbæduu bi le o. N n ciro gongu, n n a ya, n ni ci vanta gu: misirbaa ci bi. N n gæno woo dodo yar an a gako o ba kan η zibæero ki, amba n y'a gorsira ba ciro woo no o bi m.

¹³ Higota, ze kan gænoko ki a gæno bo a re. N goaa biyæo dodo ka an a gako o ba kan a zibæo ki.

¹⁴ Keere bi, n ze kan gænoko ki nyoota n ni η da se haare b'u. Se haare bi do m ze huya ho bi.

¹⁵ Goo ko n n'a to yi misirbaa ci b'u bi, bi n y'a nyoota, n n a da se haare b'u.

21

Brama daa kan tara daa ki

¹ Bɪ jɛ ʊ bɪ, mɔɔ brama daa yɪ kan tara daa kɪ. Bala, lɛɛkarɛ brama bɪ kan lɛɛkarɛ tara bɪ kɪ nyaam, bɪ higɔta bɪ ba ʊ dɔ y.

² Mɔɔ kɔ mɪŋŋa bɪ yɪ, Zerizalem daa bɪ. Mɔɔ yɪ, an a to brama Woso zi an nɪ zerm. A n a banka am lɔ daa k'a gar ba a zim minto bɪ hɔ bɪ m.

³ Mɔɔ leer paŋŋazaa ma an a to cirbæðuu bɪ zeezi, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Ba Woso a har cɪnta gɔɔɔ bireyaa ʊ na. A gɔɔtam kan ŋ kɪ. Nj nyɪntarɛ a gɔɔɔ, a mɪŋŋa n nyɪnta ŋ Woso, an bɪr kan ŋ kɪ.

⁴ A yɪ ŋ nyifeer do haay gongom ma. Zɛ bɪ nyɪntaŋ ʊ dɔ y. Heerzar bɪ nyɪntaŋ ʊ dɔ kan zee kɪ, fir kɪ y. Bala, durnya gusire bɪ cem.»

⁵ Bɔ n nɪ nyɪntam cirbæðuu ra bɪ n a hɪ, a ʊ: «Kɛɛrɛ naa hɔ haay daarɔ mɔɔ n nɪ ŋ bam.» A n a ya, an a hɪ, a ʊ:

«A gɔrsɪra ba: Meerbaa paan...rɔ m nawɔnnɔ, n a ga m, n ŋ si sɪra m sɔ.»

⁶ A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ʊ:

«Hɔ haay nya. Mɔɔ m lɛɛkarɛzaa, mɔɔ m jɛzaa. Mɔɔ n'a sɪŋŋɪda, mɔɔ n'a nyarɛ. Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zɛrɛ, mɔɔ mɪsɪrbaa himinyaa hi kan ʊ, an a mi vam.

⁷ Damazaa bɪ ganwɔrɛ naa do yɪm, mɔɔ nyɪntarɛ a Woso, a m nyɪnta mɔɔ nyɪ.

⁸ Kɔ nyibæðzannɔ wɔɔ nɪ, sɪrakarɛwarzannɔ wɔɔ, dintin-zannɔ wɔɔ, gərzenno wɔɔ, jaandənnɔ, nyɪsɪzannɔ wɔɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ wosoro bawɔnnɔ dan ʊ rɔ wɔɔ kan ŋɔaarzannɔ wɔɔ kɪ haay, ŋ hɔjirleho ɪ sɛ haarɛ kan kidibir sɛ kɪ nɔ ʊ. Zɛ hɪuya hɔ bɪ m bɪ.»

Zerizalem daa

⁹ Malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ ŋ nɪ laaga saanhɪnarɔ kɔ kɔsɪ jɛzannɔ saanhɪnarɔ wɔɔ a hunhan rɔ wɔɔ deem bɪr, an b'a hɪ mɔɔ m, a ʊ:

«Bɪr kɔ m lɔdaa k'a m sinnyɛɛm bɪ lɔ bɪ hunka ɪ m.»

¹⁰ Sent-ɛspri n zer mɔɔ ra, malɛɛka bɪ n mɔɔ gaa an ta mɔɔ m ci gandaa k'a nɪ mim ʊ nɪsɔ... b'ʊ, an kɔ mɪŋŋa Zerizalem, k'a a to Woso zi brama an nɪ zerm bɪ hunka mɔɔ m.

¹¹ A n nɪ yɔm Woso mɪŋŋa lɛbɔurɛ nɔ ʊ. A yɔrɛ bɪ bɔ kɔ ʊ kan jaa tɔzaa yɔrɛ kɪ, an nɪ yɔrɛ ɪ ʊ jaa kɔ n n'a birm zaspɪ bɪ m.

¹² A pəŋŋə bɪ nyɪnta jintə brama, a dɔu n ta ʊ. A lɛrɔ buerehɪuya. Malɛɛka buerehɪuyɔɔ nɪ dɔrɛ ŋ ma. N n Israyɛl paryaa buerehɪuyɔɔ wɔɔ tɔ bumba cɛlɛrɔ buerehɪuyɔɔ wɔɔ ma.

13 Dɔjɪr ɔ cɛlɛ kaako, meer ɔ cɛlɛ kaako, jɪsadɔpaasi ma cɛlɛ kaako bisɪdɔpaasi ma cɛlɛ kaako.

14 Kɔ bi pɛŋŋɔ bi jɪr jaa buerehɪya, n sinnyɛɛm bi zibɛɛzanno buerehɪyɔɔ wɔɔ tɔ gɔrsɪra bumba jaarɔ wɔɔ ma.

15 Malɛɛka k'a ni meer bam kan mɔɔ ki bi ni makra ba ho m a wɔ ɔ, sarma bɛnkɔ m, k'a kɔ bi kan a cɛlɛrɔ, a pɛŋŋɔrɔ ki makra ba m.

16 Kɔnɔ bi pɛŋŋɔ bi gɔrga si, b'a jintɔbaa kan a hɛ ki hɔdeem. Malɛɛka bi kɔ bi makra ba a bɛnkɔ bi m. A jintɔbaa bi cilometɪr tisi hɪya kan a zɔɔhɪra ki. A hɛ kan a jintɔbaa burɔ ki hɔdeem sɔ.

17 Malɛɛka bi n pɛŋŋɔ bi makra ba. A jintɔbaa burɔ bi metɪr busaanhɪna a yaa hɪya. Makra bi ba a ɔ gɔɔɔ makra barɛ m.

18 Pɛŋŋɔ bi dɔ n y'a ɔ jaa kɔ n n'a birm zasɪ bi m. Kɔ bi mɪŋŋa dɔ n y'a ɔ sarma paan... m, an ni yɪrɛ ɪ ɔ jaa pɛkɔ-pɛkɔda firr... m.

19 Kɔnɔ bi pɛŋŋɔ bi jɪr banka n y'a ɔ *jaa tɔzaa do haay m. A jɪr bi lɛɛkare jaa bi, zasɪ m, a hɪya hɔ bi, safɪr, a kaako hɔ bi, agatɪ, a si hɔ bi, emerodɪ,

20 a soor hɔ bi, oniksi, a sɔrdɪ hɔ bi, sardɔanni, a saanhɪna hɔ bi, krizolitɪ, a sinnyɔ hɔ bi, beril, a nɛɛhɔ hɔ bi, topaazi, a bu hɔ bi, krizopraazi, a buereedeem hɔ bi, tɪrkɔaazi, a buerehɪya hɔ bi, ametistɪ m.

21 Cɛlɛ buerehɪya rɔ wɔɔ nyɛɛnyaa buerehɪyɔɔ m. Cɛlɛ biyɔɔ bi ba n y'a ɔ nyɛɛnyaa deem m. Kɔ bi bire ma bi, sarma n y'a wɔta ra, an ni yɔrɛ am jaa pɛkɔ-pɛkɔda hɔ bi m.

22 Mɔɔ n Wosoɛ yɪ kɔ bi do nɔ ɔ fɪga y, bala, a Wosoɛ bi m Zuuba Woso k'a paŋŋa jire ba ɔ bi m, kan sinnyɛɛm bi ki m.

23 Kɔ bi bir a kam wosogure ma, a bir a kam mom gure ma sɔ kɔ ŋ ni lɛɛ gu a ni y. Bala, Woso lɛbɔɔrɛ bi ni guŋ ɔ, a sinnyɛɛm bi m fitɪrɛ.

24 Tararɔ tare a lɛɛgure bi nɔ ɔ, durnya cinno zɛrɛ a arzakarɔ m.

25 N bi kɔ bi cɛlɛrɔ wɔɔ tintam sinuu ɔ fɪga y, bɪncɛ bi do ɔ gunuu bi nyɪntaŋ ɔ dɔ y.

26 N zem tararɔ arzaka m kan a daɔrɛ ki m kɔ b'ɔ.

27 Bi dintim sɪ bi gasɔm kɔ bi do ɔ y. Gɔɔɔ kɔ ŋ ni dintim zi bam kan ŋɔaar ki rɔ wɔɔ bi gasɔŋ ɔ sɔ y. Gɔɔɔ kɔ n yɪ ŋ tɔ gɔrsɪra ba sinnyɛɛm bi mɪsɪrbaa ci ɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ bala n ni gasɔŋ ɔ bala.

22

1 Malɛɛka b'a ya, an mɪsɪrbaa kɔyaa hi hunka mɔɔ m, an

nɪ yɔm am jaa kristal hɔ bɪ m, an nɪ bɔm Woso cirbæduu kan sinnɪyɛm bɪ kɪ bɪncɛ ɔ.

² Hi bɪ nɪ bram kɔ bɪ bire ɔ. Koyaa bɪ gɛm biyɛə ra bɪ, mɪsɪrbaa gɔ nɪ b'ɔ, an nɪ nyɪ dam gallem bueerehɪya dɔɔraa deem nɔ ɔ. Mom biyɛə, a ɪ nyɪ dam. A lɛɛ bɪ, yaaba nyɪsɪ m tararɔ minto.

³ Ler kɔsɪ bɔrɛ bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y.

Woso kan sinnɪyɛm bɪ kɪ cirbæduu nyɪntam kɔ b'ɔ, a zibænyɪnɔ y'a dan ɔ.

⁴ N y'a meer yɪrɛ, bɪ, a tɔ nyɪntarɛ η tɔsɛ ma.

⁵ Gunuu bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y. Gɔsɪ b'a kam fitire lɛɛgure ma gɛɛ woso gure ma dɔ y. Bala, Zuuba Woso y'a lɛɛgure kɛrgure η la. Bɪ η cirbæə bɪm dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ.

Yeezuu a bɔ an nɪ zɛrɛ

⁶ Malɛɛka bɪ n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Meerbaarɔ paan...rɔ n'awɔɔ m, n a ga m, n η si sɪra m sɔ. Woso k'a m Zuuba, k'a n'a lɛsɪnnɪsorazannɔ hɔɔn gum Sent-Espri m bɪ, a malɛɛka nyɔɔ k'an hɔ k'a nɪ zɛrɛ an a zɔ bɪ hɪnka a zibænyɪnɔ m.»

⁷ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zɛm dɪtaa. Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ ci naa do meerbaarɔ kɔ η nɪ Woso hɔɔnhɔ hɪnkam sim an nɪ zuŋ ɔ bɪ m.»

⁸ Mɔɔ mɪŋŋa Zaan hɔɔ nɔɔn duro ma, m η yɪ sɔ. Kɔ mɔɔ hɔɔ nɔɔn duro ma, m η yɪ sɔ bɪ, mɔɔ kukurɔ zɛ malɛɛka k'an η hɪnka mɔɔ m bɪ taa.

⁹ Malɛɛka bɪ n a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«I b'a ka ɪ naa ba y. I zibækkɔɔn n mɔɔ m kan ɪbɪ danyɪnɔ wosolɛsɪnnɪsorazannɔ kan gɔɔɔ kɔ η nɪ ci naa do meerbaarɔ sim ηn'ɪ zuŋ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m ɪ da ɔ.»

¹⁰ A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«I bɪ ci naa do wosolɛsɪnnɪsora meerbaarɔ tɔ ɪ nɔ ɔ y, bala, dɔmɪm b'a zɔ.

¹¹ Kɔ gɔaa bɔnyaa n gɔɔta an bɪr a bɔnyaa bam, kɔ dintinzaa n gɔɔta, an bɪr a dintim zi bam. Kɔ sɪrazaa n gɔɔta an bɪr a sɪra ra, kɔ gɔaa mɪŋŋa n bɪr a mɪŋŋabaa dam la.»

¹² «K'a tɔr ka, mɔɔ zɛm dɪtaa. Bɪ, mɔɔ ɪ zɛrɛ m ganwɔrɛ m, m n'a kam gɔaa biyɛə ɔ, amba a a ga a zibæə m.

¹³ Mɔɔ m Alfa, mɔɔ m Omega. Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jɛzaa. Mɔɔ n'a sɪŋŋɪda, mɔɔ n'a nyarɛ.»

¹⁴ Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ η n'a huuro sɔrgɔm k'a b'a da ma a zaa yɪ, a mɪsɪrbaa gɔ bɪ nyɪ bɪ, k'a b'a da ma, a gasɔ kɔ b'ɔ a cɛlɛrɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Bɪ jino, wɔkunno kan jaandɛnno kɪ, gerzenno kan wosoro ba a wɔ m nɔ daɔrɛzannɔ wɔɔ kɪ, kan gɔaa k'a

ɲɔaar ɲɔa gɛɛ an n'a zi bam bi ki, brɔɔ haay gɔɔtam garga ra.

¹⁶ «Mɔɔ miɲɲa, Yeezuu, m maleɛka bi nyɔɔ mɔɔ ɔ k'an bi kaseti naa do ka mɔɔ gɔɔɔ sokomaro wɔɔ ɔ. David yanɲa m mɔɔ m. Dɔgta Monyaa k'a ni yɔm bi m mɔɔ m.»

¹⁷ Sent-Espri kan lɔdaa bi ki y'a hire, ɲ ɔ: «Bɔr!»

Kɔ gɔaa k'a n'a mam bi na hi, a ɔ: «Bɔr!» Kɔ gɔaa kɔ mɔɔ n'a zem bi n bɔr!

Kɔ gɔaa k'a le n taa mɔɔɔbaa hi ma bi n a yi vam!

Nyare

¹⁸ Mɔɔ miɲɲa Zaan, awɔɔ haay k'a n'a tɔr kam wosolesinnɔsora meerbaaro nɔɔn duro ma ci naa do nɔ ɔ bi n'a hire awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Kɔ gɔaa hɔ zu hɔ kɔ Woso a hi bi ra, Woso kɔɔɔ kɔ n yi ɲ gaa da ci naa do nɔ ɔ rɔ wɔɔ zure a zaa m la.

¹⁹ Bi kɔ gɔaa hɔ bɔ hɔ kɔ Woso a hi ci naa do nɔ ɔ b'ɔ, Woso mɔɔɔbaa gɔ bi, kan kɔ miɲɲa kɔ n yi ɲ hɔnka ci naa do ɔ ki bi, hɔjirle k'a zaa n n'a yim bi yɔm ni.

²⁰ Gɔaa k'a ni naa haay kaseti kam bi n'a hire, a ɔ: «Denter m, Mɔɔ zem dɔtaa.»

Amina, Zuuba Yeezuu, bɔr!

²¹ Kɔ Zuuba Yeezuu barka n nyɔnta awɔɔ haay mim ɔ.